

34 f.

Trondhjems Telegrafinspektorat

Trondhjems Telegrafinspektørkre.

Fritz Stückrath's
BOGBINDERI
Trondhjem

Norsk Lovtidende.

2den Afdeling.

Samling af Love, Resolutioner m. m.

Udgivet efter offentlig Foranstaltning.

1902.

Udgiver: E. R. Bætzmann.

Trondhjems Telegrafinspektørkreds

Kristiania.
Grøndahl & Søns Bogtrykkeri.

Neue Romane.

Zehn Abtheilung.

Sammlung auf Tode, Actionärin u. a.

Abgeschlossen mit öffentlich Voranstaltung.

1902.

Abgeschlossen: G. M. Bergmann.

Vorbehalten Übersetzungsrecht.

Berlin.
Verantwortl. & Herausgeber.

Norsk Lovtidende

2den Afdeling.

1902.

1902

Kongelig Resolution*), hvorved i Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder, meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Eidskogen Herred, Hedemarkens Amt, under 5te Juli og 6te November 1901 fattet Beslutning til Politivedtægter, der skal træde i Stedet for de ved de Kongelige Resolutioner af 14de Oktober 1893 og 10de December 1898 approberede Politivedtægter for bemeldte Herred. 3 Jan.

Kongelig Resolution**), hvorved i Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Sand Herred, Stavanger Amt, under 20de Mai 1901 fattet Beslutning om Forandring af §§ 10 og 12 samt om Tillæg til de ved Kongelig Resolution af 17de Marts 1900 approberede Politivedtægter for bemeldte Herred. 3 Jan.

Kongelig Resolution*), hvorved i Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Steigen Herred, Nordlands Amt, under 25de Mai og 23de November 1901 fattet Beslutning til Politivedtægter, der skal træde istedetfor de ved Kgl. Resolution af 8de April 1893 approberede Vedtægter for bemeldte Herred. 3 Jan.

Kongelig Resolution*), hvorved i Henhold til Lov til Beskyttelse af Børn mod Brug af Tobak af 19de April 1899 meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Kvalsund Herred, Finmarkens Amt, under 2den Marts og 9de November 1901 fattet Beslutning til Vedtægt for bemeldte Herred angaaende Salg af Tobak til Børn m. v. 3 Jan.

*) Bekjendtgj. 8de Jan. i Lovtid. 1ste Afd. No. 1, hvor Vedtægterne er indtagne.

**) Bekjendtgj. 8de Jan. i Lovtid. 1ste Afd. No. 1, hvor de forandrede og de nye Bestemmelser er indtagne.

3 Jan. **Kongelig Resolution***), hvorved i Henhold til Lov angaaende Saltvandsfisket i Finmarkens Amt af 3die August 1897 § 18 bestemmes, at det inden Kistrand og Talvik Herreder, Finmarkens Amt, indtil videre dog ikke udover et Tidsrum af 10 — ti — Aar skal være forbudt i Tiden fra og med 1ste Juli til og med 24de August at benytte Garn til Fangst af Sei.

3 Jan. **Kongelig Resolution***), hvorved i Medhold af Lov om Pigtraads Anvendelse til Gjærde af 14de Juli 1893 § 1 meddeles Stadfæstelse paa en af Loiten Herredsstyre under 5te Juli 1901 fattet Beslutning i følgende Form:

§ 1. Pigtraad maa ikke benyttes til Gjærde inden Loiten Herred undtagen til Indhegning inden egen Eiendom, samt som Delegjærde, naar vedkommende Eiere af modstødende Grund deri er enig, dog aldrig mod nogen offentlig Vei.

§ 2. Tidligere af Pigtraad opførte Gjærder maa ikke repareres med Pigtraad undtagen i de Tilfælde, hvor det ifølge § 1 er tilladt at anvende Pigtraad.

3 Jan. **Kongelig Resolution**, hvorved bl. a. er bestemt:

I. Fra 1ste April 1902 at regne nedlægges det ved Kongelig Resolution af 27de Mai 1899 oprettede residerende Kapellani i Skjerstad Præstegjæld under Søndre-Salten Provsti i Tromsø Stift.

II. Fra samme Tid skal der oprettes et nyt Valnesfjorden Sogn, bestaaende af Eiendommene Gaards No. 43 til 78 begge inklusive, af det nuværende Skjerstad Hovedsogn. Dette nye Sogn i Forening med det nuværende Fauske Annex skal samtidig overgaa til et eget, Fauske, Præstegjæld under ovennævnte Provsti og Stift, med Fauske Sogn som Hovedsogn. Indtil Kirke for Valnesfjorden Sogn kan blive opført og taget i Brug, bliver kirkelige Forretninger for Sognets Befolkning at udføre i Fauske Kirke.

III. I Fauske Præstegjæld ansættes der, foruden Sognepræsten, en Kaldskapellan med en aarlig Løn af Sognepræsten paa 2400 Kroner aarlig. Sognepræsten tillægges:

a) samtlige inden Præstegjældet faldende præstelige Indtægter (deriblandt uindløst Jordafgift Hl. 15, 124 Byg);

b) i Henhold til den geistlige Lønningslov af 14de Juli 1897 § 29 en aarlig Godtgjørelse af Oplysningsvæsenets Fond for Afsavn af Embedsgaard. Denne Godtgjørelse fastsættes under Forbehold af Storthingets Samtykke til Kr. 500 aarlig.

---

*) Bekjendtgj. 8 Jan. i Lovtid. 1ste Afd. No. 1.

Kongelig Resolution, hvorved bl. a. er bestemt: 3 Jan.

A. Fra 1ste April 1902 skal der i Bodin Præstegjæld under Bodø Provsti i Tromsø Stift ansættes en residerende Kapellan, som tillægges følgende aarlige Indtægter:

1. Kr. 2400 af det Beløb, hvormed Bodin Sognekalds Indtægter overstiger Kr. 5000 aarlig. Af denne Løn udbetaler Sognepræsten ham Kr. 450 ved Udgangen af hvert Kvartal, Resten saasnart Opgjør over Kaldets Indtægter foreligger.
2. I Henhold til den geistlige Lønningslov af 14de Juli 1897 § 29 Godtgjørelse af Oplysningsvæsenets Fond for Affavn af Embedsgaard, som under Forbehold af Storthingets Samtykke fastsættes til Kr. 500 om Aaret.

Kongelig Resolution, hvorved bl. a. er bestemt: 3 Jan.

A. Fra 1ste April 1902 at regne skal der i Ibbestad Præstegjæld under Trondenes Provsti i Tromsø Stift ansættes en residerende Kapellan, som tillægges følgende aarlige Indtægter:

1. Kr. 2400 af det Beløb, hvormed Ibbestad Sognekalds Indtægter overstiger Kr. 5000 aarlig. Heraf udbetales Kr. 400 af Sognepræsten hvert Kvartal, Resten saasnart Opgjør over Aarets Indtægter foreligger.
2. I Henhold til den geistlige Lønningslov af 14de Juli 1897 § 29 Godtgjørelse af Oplysningsvæsenets Fond for Affavn af Embedsgaard. Denne Godtgjørelse bestemmes, under Forbehold af Storthingets Samtykke, til Kr. 500 aarlig.

Kongelig Resolution, hvorved i Henhold til Lovene af 3 Jan.
9de August 1839 og 4 August 1845 meddeles Stadfæstelse paa de i en vedlagt Aarsberetning for de norske Journalisters Understøttelses- og Sygehjælpsforening for 1899 Side 20 til 28 indtagne, i Foreningens Generalforsamlinger den 29de Marts 1899 og 31te Marts 1900 vedtagne Statuter for Journalisternes Pensions- og Hjælpeforening med følgende paa Generalforsamlingen den 30te Marts 1901 vedtagne Forandringer:

1. at sammes § 4 B overensstemmende med Beslutning i Generalforsamling den 30te Marts 1901 gives følgende Tilføielse:
   „Selve Fondet maa aldrig angribes til Pensioner, der alene udredes af de indbundne Renter."
2. at § 13 a i Henhold til Beslutning i samme Generalforsamling kommer til at lyde:
   „Berettiget til Pension efter § 10 a (600 Kroner) sammenholdt med § 16 er o. s. v."

3 Jan. **Kongelig Resolution**[1]), hvorved er bestemt:

At det indtil videre overdrages nedennævnte Tjenestemænd at udføre følgende Forretninger i Kjøbstaden Narvik:

1) Sorenskriveren i Steigens Sorenskriveri Forretningerne som Dommer, Byskriver, Notarius publicus og Skifte- og Auktionsforvalter samt Arrest- og Forbudsforretningerne og Mændsopnævnelserne;
2) Fogden i Saltens Fogderi Oppebørselsforretningerne;
3) Politifuldmægtigen ved Senjens og Steigens Politimesterembede Forretningerne som Politimester, Exekutionsforretningerne samt Forretningerne som Magistrat og Raadstuskriver — dog undtaget Bestyrelsen af Brandtaxterne for den almindelige Brandforsikringsindretning og af Skattetaxter paa Bygninger, som ikke forsikres i Indretningen, samt Brandkontingentens Beregning (Love af 19de August 1845);
4. Lensmanden i Ofoten de under foregaaende Post undtagne, Raadstuskriveren paahvilende Forretninger vedkommende Brandtaxt- og Skattetaxtvæsenet samt Brandkontingentens Beregning.

[1]) Vedk. Kgj.forhdr. er indt. i Deptstid. for 1902 No. 11 S. 161—166.

3 Jan. **Kongelig Resolution**, hvorved i Henhold til Lov angaaende offentlige Tjenestemænds Skyds- og Kostgodtgjørelse af 10de Juli 1894 § 25 bestemmes, at der tilstaaes Assistenter ved Fiskeristyrelsens videnskabelige Afdeling under Reiser i Fiskerivæsenets Anliggender — foruden almindelig Skydsgodtgjørelse efter det i ovennævnte Lovs § 2 indeholdte Regulativ — Kostgodtgjørelse efter samme Lovs § 17, 2den Klasse.

3 Jan. **Kongelig Resolution**, hvorved den i Henhold til § 2 i Lov om Oprettelse af en Kjøbstad ved Ofotbanens Endestation ved Narvik af 29de Mai 1901 under 16de, 19de, 23de og 28de Oktober samt 4de og 27de November s. A. afholdte Forretning til Bestemmelse af Kjøbstadens nye Grændser stadfæstes.

4 Jan. **Skrivelse***) fra Indredepartementet til Norges Fiskeristyrelse, hvorved Departementet i Henhold til den samme ved Høieste Resolution af 10de December 1897 givne Bemyndigelse bestemmer, at Opsynet ved Lofotfisket iaar skal træde i Kraft fra og med 16de Januar.

4 Jan. **Telegram** fra Kirkedepartementet til en Magistrat, hvorved meddeles, at Departementet antager, at med Hensyn til kommunevalgte Medlemmer af høiere Skolers Forstanderskaber

*) Bekjendtgj. 8de Jan. i Lovtid. 1ste Afd. No. 1.

maa efter den høiere Skolelovs Paragraf 52, 3 Reglerne i Formandskabsloven af 1837 befølges.[1]) 4 Jan.

[1]) Jfr. Skr. 28de Juni og 17de Septbr. 1898.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til en Sorenskriver, hvori paa Forespørgsel meddeles, at det i Sportellovens § 12 bestemte Gebyr af Kr. 1,00 for en i Henhold til Lov om Forældelse af Fordringer af 27de Juli 1896 § 17 til Retten indgiven Anmeldelse antages at maatte blive at beregne særskilt for hver enkelt Fordring, uanseet Anmeldelse om flere Fordringer afgives under et. 4 Jan.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Romsdals Amt, der havde begjæret meddelt Departementets Udtalelse om, hvorvidt der er Adgang for den enkelte Stykkehaver i en Rode til at udføre sit Vinterveiarbeide kun paa sit eget Veistykke og ikke i Fællesskab med de andre Stykkehavere i Roden. Departementet meddeler, at det med Hr. Amtmanden er enigt i, at samtlige Brugere i en Rode i Henhold til Bestemmelserne i Veilovens § 35 første Punktum regelmæssigt i Fællesskab har at deltage i Rodens Vinterveiarbeide, samt at Forandring heri kun kan ske efter indbyrdes Overenskomst og med Veibestyrelsens Tilladelse. Forsaavidt disse sidstnævnte Omstændigheder ikke er tilstede, vil der altsaa, bemærker Departementet, ikke være Adgang som ovennævnt til at udføre Vinterveiarbeidet paa den omspurgte Maade. 6 Jan.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinestyrelsen, til Revisionsdepartementet, der havde anmodet om førstnævnte Departements Udtalelse om, hvorvidt Afgift til Lodsunderstøttelseskassen ogsaa skal erlægges af de af Lodserne oppebaarne Etmaalspenge. Revisionsdepartementet henviste til, at det i Lovens Forarbeider vistnok har været tilsigtet, at Afgift skulde erlægges ogsaa af Etmaalspengene (Indst. O XXXI for 1897, Pag. 17—18 og at Prp. No. 9 for 1898—99, Pag. 16 ad § 22) men at nogen saadan Bestemmelse ikke kan sees at være udtrykt i Loven, idet dennes § 58 som Lodsunderstøttelseskassens Indtægter kun nævner Afgifter af Lodspenge, hvorved efter § 1 formentlig alene kan forstaaes Indseilingspenge, Udseilingspenge og Milepenge. 6 Jan.

I Anledning heraf bemærker Forsvarsdepartementet, at Lodslovens § 1 ikke har til Hensigt at give nogen Anvisning med Hensyn til, hvad der skal henregnes til Lodspenge, men kun at angive, hvad der af et lodspligtigt Fartøi bliver at erlægge til Lodsvæsenet i ethvert Fald, enten Lods benyttes eller ei. Hovedbestemmelsen om Afgiften til Lodsunderstøttelseskassen er heller ikke at søge i § 58, 2, men derimod i § 22, som i Modsætning til den ældre

6 Jan. Lodslovs § 41, hvorefter Afgift til Lodsunderstøttelseskassen skulde erlægges af Lodspenge af lodspligtige Fartøier, Etmaalspenge alene undtaget, bestemmer, at Afgift til Kassen skal erlægges af de Lodspenge, Lodsen har oppebaaret for Lodsning af lodspligtige Fartøier, dog med Undtagelse af den i § 27, Nr. 10 omhandlede Tillægsbetaling i Tilfælde, hvor Lodsen har udsat sig for Livsfare. Ifølge denne Bestemmelse maa saaledes Etmaalspenge medregnes til de Lodspenge, hvoraf Afgift til Lodsunderstøttelseskassen bliver at erlægge, hvilket ogsaa, som af Revisionsdepartementet anført, udtrykkelig er udtalt i Lovens Forarbeider. Forsvarsdepartementet meddeler, at det, foranlediget ved Revisionsdepartementets Henvendelse har tilskrevet Overlodserne, at Lodslovens § 22 er at forstaa saaledes, at Afgift til Lodsunderstøttelseskassen skal erlægges af Etmaalspenge, ligesom det har anmodet Overlodsen i det sønden-fjeldske Distrikt om at indkomme med Udkast til forandrede Blanketter for Skipperbeviserne.

8 Jan. **Høieste Resolution***), hvorved i Medhold af Lov om Havne- og Ringevæsenet m. v. af 10de Juli 1894 § 30 meddeles Stadfæstelse paa den af Fredrikstad Kommunestyre i Møde den 21de November 1901 fattede Beslutning om Opkrævning af Isafgift i Fredrikstads Havn, saaledes at denne Beslutning straks træder i Kraft og bliver gjældende indtil 31te Marts 1902.

Den nævnte Beslutning gaar ud paa, at de for Tidsrummet 1ste Januar—31te Marts 1901 gjældende Isafgifter for Fredrikstad, saaledes som disse er fastsatte ved Kongelige Resolutioner af 30te December 1895 og 16de Februar 1901, bibeholdes og bliver gjældende indtil videre.

8 Jan. **Høieste Resolution**, hvorved den af Kristiania Kommunestyre i Møde den 17de Oktober 1901 fattede Beslutning om Vedtagelse af Pensionsvedtægter for Kristiania Kommunes Tjenestemænd approberes i Henhold til § 40 i Formandskabsloven for Byerne af 14de Januar 1837, forsaavidt Kommunen derved paaføres Udgifter for et længere Tidsrum end 5 Aar.

8 Jan. **Høieste Resolution**, hvorved Stadfæstelse meddeles paa den af vedkommende Grundlæggere i Møder den 20de September og 30te November 1901 vedtagne Plan for en inden Rødø Herred, Nordlands Amt, under Navn af „Rødø Sparebank" oprettendes Sparebank.

8 Jan. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa de af Forstanderskabet for Bjelland og Grindum Sparebank i Møde den 11te December 1901 vedtagne Forandringer af §§

*) Bekjendtgj. 9 Jan. i Lovtid. 1ste Afd. No. 2.

3, 7, 15 og 25 i Bankens ved høieste Resolution af 15de April 1893 stadfæstede Plan. 8 Jan.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Kristiania Biskop, der havde indsendt til Departementet en Avisartikel med Overskrift „En norsk Præst negter at døbe, fordi en Frelsesarmesoldat er Fadder", ledsaget af Erklæringer fra den ved Daabshandlingen forrettende Præst m. fl. 9 Jan.

Departementet meddeler, at der efter sammes Mening ikke er noget at udsætte paa vedkommende Præsts Forhold ved den omhandlede Leilighed, da den var en Konsekvens af den i Departementets Skrivelse til Kristiania Stifts daværende Biskop af 10de og til Bergens Biskop af 18de Februar 1890 udtalte Opfatning, at Medlemmer af Statskirken, som staar i Frelsesarmeen, ikke bør stedes til Alters, saalænge de tilhører denne Forening. (Den sidstnævnte Skrivelse er indtaget i Lovtidenden).

Efter den Opfatning, som imidlertid i den senere Tid har gjort sig gjældende af Frelsesarmeen, finder Departementet ikke længere at burde opretholde denne Mening. Det vil saaledes, bemærker Departementet, for Fremtiden ikke være nogen Grund til ex officio at udelukke Medlemmer af Statskirken, som tilhører Frelsesarmeen, fra Deltagelse i Nadverden eller fra at anerkjendes som Faddere, naar de ikke forøvrigt har gjort sig uværdige dertil, og det heller ikke er paa det Rene, at den eller de Personer, som det i det enkelte Tilfælde gjælder, i Egenskab af Medlemmer af Frelsesarmeen forkaster Daab og Nadverd som Sakrament.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Armestyrelsen, til Generalkrigskommissæren, hvorved bestemmes: 9 Jan.

1. At Trænmandskaberne af Fjordenes Bataljons Udskrivningsdistrikt (16de Udskrivningsdistrikt), forsaavidt de udskrives til det store Træn, bliver at henføre til 3die (nordenfjeldske) Trænkompani.
2. Den i Forsvarsdepartementets Skrivelse af 30te November 1887 bestemte aarlige Udskrivningskontingent af 55 Sygebærere til nordenfjeldske Sanitetskompani bliver — istedetfor at udtages fra 17de, 18de, 19de og 20de Udskrivningsdistrikt efter den i nævnte Skrivelse fastsatte Fordeling — fremtidig at udtage fra 16de, 17de, 18de, 19de og 20de Udskrivningsdistrikt efter Generalkrigskommissærens nærmere Bestemmelse. Udskrivning af nævnte Sygebærere bør dog ikke finde Sted fra 16de Udskrivningsdistrikt, medmindre det ovennævnte Antal ikke kan erholdes fra 17de, 18de, 19de og 20de Udskrivningsdistrikt.

Cirkulære fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvorved bl. a. meddeles: 9 Jan.

9 Jan. II. I Amoy, Kina, er der oprettet fransk Postanstalt, der bliver at betragte som tilhørende Verdenspostforeningen (kfr. Art. XL § 2 i Expeditionsreglementet til den internationale Hovedpostkonvention).

V. Vikeroens Postaabneri er nedlagt indtil videre.

11 Jan. **Kongelig Resolution** i sammensat Statsraad, hvorved er bestemt:

at tilforordnet Generalkonsul i Shanghai, Hagberg, fra og med indeværende Aars Begyndelse og indtil den ved Kongelig Resolution af 30te November 1899 besluttede Ordning er traadt i fuld Kraft, skal have Ret til, foruden den for Generalkonsulen i Shanghai nu fastsatte Løn af 18 000 Kroner aarlig, at oppebære af indflydende Konsulatafgifter et Beløb af 6000 Kr. pr. Aar samt 20 pCt. af de for Konsulskassens Regning indkrævede Afgifter efter Expeditionstaxten;

at Aflønningen for den fungerende Konsulatsekretær fra og med indeværende Aars Begyndelse indtil videre skal udredes med 9000 Kr. om Aaret;

at de for Regnskab over Konsulat- og Expeditionsafgifter i Konsulatforordningens §§ 106 og 108 givne Bestemmelser saa snart som muligt og senest fra April Maaned næstkommende skal befølges i Henseende til Oppebørselen af nævnte Afgifter i Shanghais Distrikt,

samt at Ministeren for de udenrigske Anliggender bemyndiges til at meddele de for Regnskabsaflæggelsen vedkommende denne Oppebørsel fra indeværende Aars Begyndelse fornødne midlertidige Forskrifter.

11 Jan. **Kongelig Resolution** i sammensat Statsraad, hvorved er bestemt,

at de forenede Rigers lønnede Generalkonsulat i Lissabon skal inddrages ved indeværende Aars Udgang, fra hvilket Tidspunkt den hidtil for Generalkonsulen fastsatte Løn ligesom Bidraget til Kontorudgifter med Regnskabspligt skal bortfalde;

at Generalkonsul i Shanghai, C. Bock, i Aaret 1902 fremdeles skal forestaa Generalkonsulatet i Lissabon med Ret til at oppebære den Aflønning, som er tildelt ham ved Kongelig Resolution af 1ste Marts 1901;

at det Generalkonsulatet tillagte Kontorbidrag med Regnskabspligt for indeværende Aar skal udgaa med et til 5500 Kroner forhøiet Beløb, hvoraf mindst 3600 Kroner afsees til Aflønning for den nuværende Medhjælper (Sekretær) ved Generalkonsulatet;

at der fra og med Aaret 1903 i Lissabon skal oprettes et ulønnet Generalkonsulat, hvis Indehaver skal have Ret til at oppebære indflydende Konsulat- og Expeditionsafgifter efter de for ulønnede Konsuler gjældende Bestemmelser, dog med For-

pligtelse til af Konsulatafgifterne at anvende et Beløb af 4000 Kroner til en svensk eller norsk Sekretær; 11 Jan.

samt at Ministeren for de udenrigske Anliggender bemyndiges til i passende Tid for indeværende Aars Udgang til Ansøgning at bekjendtgjøre det ulønnede Generalkonsulat med Forpligtelse for en vordende Indehaver saavel til at stille sig nysnævnte Forskrift til Efterlevelse som til uden Krav paa Godtgjørelse at finde sig i de forandrede Bestemmelser i Henseende til hans Embede, som i Fremtiden naadigst maatte blive fastsatte.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Smaalenenes Amt, hvorved i Anledning Forespørgsel fra en Bys Fattigstyre meddeles, at det ved Anvendelsen af Fattiglovens § 15, første Led, jfr. § 11, efter Departementets Mening ikke kan komme i Betragtning, hvor længe vedkommende før Understøttelsen har været i Opholdskommunen eller hvilken Beskaffenhed Opholdet har havt; heller ikke at han paa den Tid har nydt fast Understøttelse af sin Hjemstavns Fattigvæsen. 11 Jan.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Nordre Bergenhus Amt, der havde forelagt Departementet et Spørgsmaal angaaende Forsørgelsespligt efter Fattiglovens § 2. Amtmanden havde bemærket, at det af Lovens Forarbeider sees, at Ordene „Forældre og Børn" i nævnte § er at forstaa bogstavelig og altsaa ikke omfatter f. Ex. Svigerbørn. Naar som i det i Forespørgslen omhandlede Tilfælde den Understøttedes Datter lever og er i Formuesfællesskab med sin Mand, maa man dog vel, bemærker Amtmanden, kunne holde sig til denne for Datterens Understøttelsespligt. Departementet antager, at Bestemmelsen i Fattiglovens § 2 angaaende gjensidig Forsørgelsespligt mellem Slægtninge, forsaavidt angaar Forholdet mellem Svigerbørn og Svigerforældre, maa fortolkes paa den af Amtmanden antagne Maade, hvorhos Departementet henviser til sin i Lovtidenden indtagne Skrivelse af 13de Oktober 1894 til Amtmanden i Finmarkens Amt. 11 Jan.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Nordlands Amt, der havde udbedt sig Departementets Udtalelse om en Distriktslæges Berettigelse til at beregne sig Honorar for efter Rekvisition af en Lensmand at have tilseet en under et Slagsmaal tilskadekommen Person. Departementet er med Amtmanden enigt i, at Distriktslægen i nærværende Tilfælde, da Fattigvæsenet maa udrede Udgifterne ved den ydede Lægehjælp[1]), kun er berettiget til at beregne vanlig Skyds- og Kostgodtgjørelse som for Reiser til almindelige fattige Syge. 11 Jan.

[1]) Jfr. Skr. 23de Aug. 1897.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til et Værgeraad paa Landet, der havde forespurgt om, hvad der burde foretages med en 13 Jan.

13 Jan. Gut, som af Værgeraadet var besluttet indlagt til Observation i Kristiania Sindssygeasyl, men som var nægtet modtaget der. I Anledning af Forespørgselen havde Departementet udbedt sig Justitsdepartementets Udtalelse om, hvorvidt et Værgeraad antages at have lovlig Adgang til at beslutte et Barn, som kommer ind under Loven om forsømte Børns Behandling af 6te Juni 1896, foreløbig anbragt i Sindssygeasyl til Observation. I Besvarelse heraf havde Justitsdepartementet udtalt, at det fandt, at Spørgsmaalets retslige Side i flere Henseender var uklar, men at det af forskjellige Grunde vilde være meget betænkeligt, om Børn efter Værgeraadenes Beslutning skulde indlægges til Observation i Sindssygeasyl. Hvad særlig det foreliggende Tilfælde angik, havde Justitsdepartementet bemærket, at da et Værgeraad under ingen Omstændighed kan paatvinge et privat eller kommunalt Asyl et Barn til Observation, vilde den omhandlede Gut ikke kunne forlanges modtaget i Kristiania Sindssygeasyl, men at han i fornødent Fald burde undergives yderligere Jagttagelse af sagkyndige udenfor Asyl. Justitsdepartementet havde tilføiet, at det ikke var klart, hvorfor ikke dette ligesaavel kunde ske her som i mange andre Tilfælde. Kirkedepartementet tiltræder Justitsdepartementets Udtalelse.

14 Jan. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Finmarkens Amt, hvori Departementet med Hensyn til de finmarkske Lensmænds Reiser for at føre Politiopsyn paa Fiskeværene fastsætter følgende:

1) Reiser for at føre Politiopsyn paa Fiskeværene bliver — udenfor de Tider af Aaret, da særskilt Fiskeriopsyn er anordnet — ikke i Almindelighed at foretage af Lensmændene uden efter forud indhentet Ordre fra Politimesteren.
2) Om samtlige af Lensmændene i Diemed som nævnt foretagne Reiser bliver Indberetning snareste muligt at tilstille Politimesteren.
3) Regning over Godtgjørelse for de anmeldte Reiser forsynes af Politimesteren — foruden med sædvanlig Attestation om de reiste Veilængder — med Oplysning om, hvorvidt Indberetning om Reiserne er modtaget, samt om Reiserne, forsaavidt de ere foretagne til saadan Tid, at Ordre efter den under No. 1 opstillede Regel skulde være erhvervet, har været beordrede, medens det i benægtende Fald bliver at bemærke, om tilfredsstillende Forklaring med Hensyn hertil er afgivet af Lensmanden, og om Reiserne kan anses at have været paakrævede. Ligeledes bliver Regningen af Politimesteren at paaføre Bemærkning om, hvorvidt Reiserne vides eller antages i videre Udstrækning end skeet at have kunnet kombineres med andre Forretninger, hvorfor Reisegodtgjørelse tilkommer Lensmanden.

Idet man anmoder Amtmanden om at bekjendtgjøre foran- 14 Jan.
staaende til Jagttagelse for Vedkommende, henstilles det til Dem samtidig at indskjærpe Lensmændene at have sin Opmærksomhed henvendt paa, at Kombination af flere skyds- og kostbærende Forretninger i størst mulig Udstrækning finder Sted.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Kirkedepartementet, 14 Jan.
der havde begjæret førstnævnte Departements Udtalelse i Anledning af en fra et Fattigstyre indkommen Forespørgsel om, hvorvidt Loven af 27de Juli 1896 om Forældelse af Fordringer bevirker, at det Krav paa Tilbagebetaling af ydet Understøttelse, som Fattiglovens § 1 hjemler, kun gjælder Understøttelse, som ikke er ældre end 3 Aar, samt om, fra hvilken Tid Forældelsen i Tilfælde tager sit Udgangspunkt.

Med Bemærkning, at Spørgsmaalene hører under Domstolenes Afgjørelse, meddeler Justitsdepartementet, at det antager, at der for et Fattigvæsens Erstatningskrav mod den Forsørgelsespligtige i Almindelighed gjælder en Forældelsesfrist af 10 Aar overensstemmende med Hovedregelen i den førstnævnte Lovs § 3 (jfr. Justitsdepartementets Skrivelse til Kirkedepartementet af 21de December 1901 og den i Lovtidenden indtagne Skrivelse af 24de Mai 1898), samt at Forældelsesfristen maa blive at regne fra Understøttelsens Ydelse.

Skrivelse fra Medicinaldirektøren til en Læge, hvori gjøres 14 Jan.
opmærksom paa, at Lægens Navn under en Recept af forskjellige Grunde ikke bør paaføres med Stempel, men med egenhændig Underskrift.[1])

[1]) Jfr. Plak. 22de December 1882 § 8.

Rundskrivelse fra Arbeidsdepartementet til Amtmændene: 14 Jan.

Det har i de senere Aar gjentagne Gange hændt, at der i Ildebrandstilfælde er gaaet Menneskeliv tabt paa Grund af, at der er givet Brandvæsenet ved dettes Fremkomst til Brandstedet Melding om, at samtlige Beboere i det antændte Hus allerede er kommet ud af dette, medens det senere har vist sig, at dette ikke har været Tilfældet. Saaledes er ved flere Leiligheder mindre Børn kommet afdage, uagtet det vilde have været en forholdsvis let Sag for Brandvæsenet at redde dem, hvis der ikke til dette var bleven afgivet saadan feilagtig Melding.

Paa Foranledning heraf skulde Departementet bede henstillet til Branddirektøren inden Hr. Amtmandens Embedsdistrikt, at der — saafremt dette ikke allerede maatte være skeet — drages Omsorg for, at der i Ildebrandstilfælde straks ved Brandvæsenets Fremkomst til Brandstedet anstilles Undersøgelse om, hvorvidt der i noget Rum befinder sig Mennesker, som er i Fare, uden Hensyn til om der af Husets Beboere

14 Jan. eller andre er afgivet Melding om, at dette ikke er Tilfældet.

Ligeledes skulde man bede henstillet til Politimestrene, at der i Tilfælde gives Politiets Funktionærer lignende Forholdsordre for det Tilfælde, at disse maatte ankomme til Brandstedet før Brandvæsenets Tilstedekomst.

14 Jan. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marinestyrelsen, til Amtmanden i Smaalenenes Amt, foranlediget ved en Skriftveksel med Indrulleringschefen i Kristiania Distrikt ang. Andragende fra en Sømand om Styrmandspatent efter Lov af 9de Marts 1901.

Ansøgeren, som havde den lovbestemte Alder og havde bestaaet almindelig Styrmandseksamen, havde foruden en Fartstid efter det fyldte 14de Aar af $13^{8}/_{30}$ Maaned i udenrigsk Fart med større Seilfartøi endvidere en senere Fartstid af over 100 Maaneder som Fører af tvende Dampskibe, af hvilke det ene havde en Drægtighed af 18,72 Tons og det andet af 15,75 Tons — i Post- og Passagerfart mellem Fredrikshald, Hvaler og Strømstad. Amtmanden ansaa det tvivlsomt, om det med Lovens Fordring til 18 Maaneders Fart til Orlogs eller i udenrigsk Handelsfart har været Meningen at sætte Post- og Passagerfart paa Udlandet ud af Betragtning og antog, hvis dette ikke er Meningen, at Vedkommendes Fart med de to nævnte Dampskibe maatte kunne godkjendes, da den Omstændighed, at Farten udenrigs ikke har været længere (end til Strømstad) og kun foregik indenskjærs, efter Amtmandens Mening ikke kunde tillægges afgjørende Vægt.

Indrulleringschefen udtalte derimod, at denne Fart, der foregaar indenskjærs og kun ca. 1 Mil udenfor Rigets Grændser, ikke i Lovens Forstand kan regnes som udenrigsk Handelsfart, idet den i Loven af 1901 forlangte 18 Maaneders Fart paa samme Maade som den tilsvarende Fart med Seilskib efter Lov af 13de August 1857 maa være foregaaet med større Fartøi og over Havet. I en paa Foranledning afgiven Erklæring havde ligeledes Generalkrigskommissæren udtalt, at det efter hans Mening vilde være stridende mod Forudsætningerne for de nævnte Styrmandslove, om Patent skulde kunne erhverves paa Grundlag af en Dampskibsfart som den her omhandlede. Departementet finder efter de foreliggende Oplysninger, at omhandlede Ansøger ikke er berettiget til at erholde Styrmandspatent efter Lov af 9de Marts 1901 § 2. Vistnok maa Udtrykket „Handelsfart" i begge Love ansees brugt i Modsætning til Orlogsfart og at omfatte ogsaa „Post- og Passagerfart". Men da det med Loven af 1901 kun var Hensigten at give Sømænd, der ikke havde haft Anledning til at fare med Seilfartøi, men kun med Dampskib, en midlertidig Adgang til at opnaa Styrmandspatent og Skippercertifikat for Dampskibsfart, maa den ældre

Lovs Bestemmelser antages at gjælde overalt, hvor ikke den nye Lov udtrykkelig gjør Forandringer. For at Farten med Dampskib skal kunne betragtes som udenrigsk, maa den derfor opfylde nogenlunde tilsvarende Krav til Fartøiets Størrelse som i den ældre Lov fastsat. Ligeledes henviser Departementet til, at saavel Lov af 13de August 1857 § 5 som Lov om Værnepligt af 12te Mai 1866 § 50 og Lov om Skibsmandskabers Mønstring af 29de Juni 1888 § 1 stiller Fart paa Sverige fra den norske Grændse til Göteborg eller med Fartøi, som ikke er over 52½ Tons, fra den norske Grændse til og med Ystad, i Modsætning til almindelig udenrigsk Fart og i Klasse med indenrigsk Fart. 14 Jan

Skrivelse fra Finantsdepartementet til en Sorenskriver, hvori paa Forespørgsel meddeles, at Departementet er tilbøieligt til at antage, at Bestemmelsen i Sportellovens § 4 b maa komme til Anvendelse paa Expropiationstaxter, som en Bykommune i Henhold til Bestemmelsen i den almindelige Bygningslov af 27de Juli 1896 § 10, anden Passus, havde begjæret afholdt over endel inden Byens Grænser beliggende Tomter, tilhørende forskjellige Eiere, og som — efter hvad der var oplyst — vilde blive afholdte i fortløbende Rækkefølge. 16 Jan.

Telegram fra Indredepartementet, hvori i Anledning af en paa et politisk Partis Vegne fremsat Forespørgsel meddeles, at Departementet antager, at en Stadsingenior kan vælges til Formand. 17 Jan.

Telegram fra Arbeidsdepartementet til Ordføreren i Tromsø, hvori paa Foranledning udtales, at naar et Formandskabsmedlem efter Valg i Henhold til Havnelovens § 4 Litr. c har fungeret som Medlem af Havnestyret i 3 Aar, antages han berettiget til at kræve sig fritaget for derefter at fungere som Havnestyremedlem i Henhold til §'s Litr. d i yderligere 3 Aar. 17 Jan.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Hedemarkens Amt, hvori Departementet i Tilslutning til en af Justitsdepartementet ved en tidligere Leilighed afgiven Udtalelse[1]) meddeler, at Opnævnelsen af faste Brandtaxationsmænd i Henhold til Lov angaaende den almindelige Brandforsikringsindretning for Bygninger af 19de August 1845 efter Gjennemførelsen af Lov af 21de Juli 1894 om delvis Omordning af det civile Embedsværk maa antages at være overgaaet til Sorenskriverne som en Del af den dem ved Lovens § 3 a tillagte Mændsopnævnelsesmyndighed (jfr. ogsaa Justitsdepartementets Skrivelse af 21de Juli 1899). 17 Jan.

[1]) Jfr. ogsaa Skr. 19 Oktbr. 1901.

17 Jan. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Hedemarkens Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra en Lensmand om, hvorledes han skulde forholde sig ved Meddelelse af Kvittering for flere Brugsnummeres Skat i en og samme Skattebog (Sportellovens § 99, sidste Punktum). Lensmanden havde oplyst, at der inden hans Distrikt fandtes Personer, der hver eiede indtil 60 Brugsnummere.

I Anledning heraf meddeler Departementet, at det antager, at den citerede Bestemmelse maa forstaaes saaledes, at naar en Eier af flere Brugsnummere ønsker Kvittering for samtlige Brugsnummere i een Skattebog, maa han nøie sig med Kvittering underet for det samlede Skattebeløb uden Specifikation enten for hvert Brug eller for de forskjellige Slags Udredsler paa Matrikulen. Foretrækker Eieren derimod at faa de betalte Skattebeløb tilbørlig specificerede, vil han maatte anskaffe særskilt Skattebog for hvert enkelt Brug mod Erlæggelse af den i nævnte Lovparagraf bestemte Betaling.

18 Jan. **Lov** om Lærerskoler og Prøver for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen *)[1]).

Vi Oscar o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 11te December forrige Aar, saalydende:

§ 1. Til Uddannelse af Lærere og Lærerinder for Folkeskolen holdes af Staten det fornødne Antal Lærerskoler i Virksomhed.

Enhver Lærerskole har tre etaarige Klasser. Skoleaaret udgjør omtrent 40 Uger. For Undervisningen erlægges ingen Godtgjørelse.

§ 2. Optagelsesprøve holdes af Lærerskolernes Lærere under Ledelse af Examenskommissionen (§ 30) til en af Overstyret nærmere fastsat Tid.

Ingen kan optages, som ikke inden Kalenderaarets Udgang har fyldt 18, 19 eller 20 Aar, eftersom Optagelse søges i 1ste, 2den eller 3dje Klasse. Undtagelser herfra kan dog under særegne Omstændigheder tilstedes af Overstyret.

Melding til Optagelsesprøven tilstilles vedkommende Lærerskoles Bestyrer, ledsaget af:

a. Daabs- og Aldersattest;
b. tilfredsstillende Vidnesbyrd om Forhold og Vandel indtil seneste Tid;
c. Erklæring fra examineret Læge, udstedt i Kalenderaaret, om hvorvidt den meldte ved svag Helbred eller Legemsfeil kan befrygtes at ville blive uskikket for Lærergjerningen;

[1]) Se Oth. Prp. Nr. 20 for 1899/1900, Oth. Prp. Nr. 7 for 1900/1901, Dok. Nr. 28 for 1900/1901 m. Tillæg, Indst. O VI for 1900/1901 samt Sth.tid. for 1901/1902, Forh. i Oth. S. 210—368 og i Sth. S. 125—161.

*) Bekjendtgj. 23 Jan. i Lovtid. 1ste Afd. Nr. 3.

d. Vidnesbyrd om tidligere modtaget Undervisning og dennes Udbytte. 18 Jan.

Skematisk Fortegnelse over de meldte tilstilles Examenskommissionen. Skoleraadet (§ 18) afgjør, hvem der kan faa Adgang til Prøven.

De nærmere Bestemmelser om Prøvens Indhold og Ordning fastsættes i Reglement, givet af Kongen.

§ 3. I nederste Klasse optages Mænd og Kvinder, som ved Prøven godtgjør, at de har naaet det Maal af Udvikling og har de Kundskaber og Færdigheder, som kan kræves af den, som i en modnere Alder atter har gjennemarbeidet en vel udstyret Folkeskoles Pensum.

§ 4. For at blive optaget som Elev i en af Lærerskolens høiere Klasser maa Vedkommende gjøre Rede for de Kundskaber og Færdigheder, som er Maalet for Undervisningen i næst lavere Klasse. Dog kan Studenter med godt Vidnesbyrd for bestaaet Artium uden Prøve optages i Lærerskolens øverste Klasse med Adgang til at lade sig prøve i anden Klasses Pensum i de Fag eller Dele af Fag, hvori Undervisningen i denne Klasse afsluttes.

Skoleraadet kan med Overstyrets Samtykke tilstede hospiterende Elever Adgang til i indtil tre Aar at overvære Lærerskolens Undervisning i flere eller færre Fag.

§ 5. I Lærerskolen undervises i følgende Fag: Kristendomskundskab, Norsk, Historie, Geografi, Naturkundskab, Regning og Rumlære, Skrivning, Tegning, Musik, Legemsøvelser, Haandarbeide, Pædagogik, praktisk Lærergjerning. Derhos kan der gives Undervisning i Havedyrkning og Skogplantning eller en af Delene samt for Kvinder i Husstel.

§ 6. Elev, som ikke tilhører Statskirken, bliver paa Forlangende helt eller delvis at fritage for Undervisningen i Kristendomskundskab; saadan Elev deltager ikke i de i nedenstaaende § 8 n og § 9 omhandlede Undervisningsøvelser i Kristendomskundskab.

Paa Grund af Legemsfeil, som iøvrigt ikke er til Hinder for Lærergjerning, kan Elever fritages helt eller delvis for Undervisning i Haandarbeide, Tegning og Legemsøvelser.

Elev, som viser sig fuldstændig at mangle musikalske Anlæg, fritages i de to øverste Klasser for Undervisning i Musik.

Elev, som paa anden Maade har naaet Undervisningens Maal i et Fag, kan fritages for at deltage i de dette tillagte Timer.

§ 7. Fast Elev ved en Lærerskole har Ret til at forblive i hver af dens Klasser indtil 2 Aar.

Viser en Elev slet Opførsel i eller udenfor Lærerskolen, kan han efter Skoleraadets Forslag af Overstyret udvises og kan ikke optages som Elev ved nogen Lærerskole eller faa Adgang til nogen

18 Jan. Lærerprøve uden efter Overstyrets Indvilgelse. Om enhver Udvisning gives Examenskommissionen Underretning.

§ 8. Som Maal for Lærerskolens Undervisning fastsættes:

a. Kristendomskundskab.

Sikkert Kjendskab til den bibelske Historie, støttet til Læsning i Bibelen, med Oversigt over de bibelske, navnlig de historiske Skrifters Indhold. — Nærmere Kjendskab til udvalgte Skrifter eller større Afsnit af det gamle og nye Testamente.

Kirkens Historie, navnlig den ældste Kirkes, Reformationstidens og den norske Kirkes Historie. — Den lutherske Kirkes Troes- og Sædelære.

b. Norsk.

Forstandig og udtryksfuld Læsning af vort Sprog i dets forskjellige Former. — Kjendskab til Bogmaalets og Landsmaalets Sproglære. Udsigt over vort Sprogs Historie, derunder et lidet Pensum Oldnorsk.

Kjendskab til de vigtigste af Fællesliteraturens og vore nyere Forfattere. — Oversigt over Literaturens Udvikling. — Noiagtigere Gjennemgaaelse af et Udvalg af Bogmaalets og Landsmaalets Literatur.

Øvelse i mundtlig og skriftlig Behandling af Emner, som ligger indenfor Elevernes Kundskabs- og Erfaringskreds.

c. Historie.

Oversigt over Verdenshistorien med fuldstændigere Kjendskab til de for Kulturens og Samfundsforholdenes Udvikling mest betydningsfulde Perioder. Udførligst behandles Fædrelandets Historie og de for denne vigtigste Dele af Nabolandenes Historie. — Grundtrækkene af vor Samfundsordning.

d. Geografi.

Den matematiske og fysiske Geografi. — Folkeslagene og de af dem dannede Stater. — Fuldstændigere Kjendskab til Fædrelandet, de andre nordiske Lande og de større Kulturstater. — Oversigt over vort Folks Arbeide, Erhvervsgrene og Handelsforbindelser, Næringsvirksomhedens Udbytte og nationaløkonomiske Betydning.

e. Naturkundskab.

1. Kjendskab til de mærkeligste Dyr og Planter, fornemmelig de indenlandske og for Mennesket vigtigste, og til det menneskelige Legemes Bygning og dets Organers Virkemaade med Grundtræk af Sundhedslæren.

2. Kjendskab til de vigtigste Naturfænomener og Lovene for de deri virkende Kræfter og til de vigtigste Grundstoffer og deres Forbindelser. Oversigt over Jordskorpens geologiske Bygning.

f. Regning og Rumlære.

Indsigt og Færdighed i praktisk Regning, anvendt paa Opgaver fra det daglige Liv, herunder Kvadratrodsudtragning samt Beregning af Flader og Rum. Øvelse i Bogstavregning, anvendt

til Løsning af Opgaver ved Ligninger af 1ste Grad. Almindelig Bogførsel. 18 Jan.

Indsigt og Færdighed i at udføre lettere geometriske Konstruktioner.

g. Skrivning.

Ordentlig, tydelig og ren Skrift med latinske Bogstaver.

h. Tegning.

Fladornamenter med Farvelægning. Perspektivisk Tegning af enkle fritstaaende Gjenstande. Projektionstegning, væsentlig som Arbeidstegning.

i. Musik.

Øvelse i Sang, nogen Færdighed i Brugen af et Instrument; Kjendskab til Musikteorien efter Folkeskolens Behov.

k. Legemsøvelser.

Kjendskab til og Øvelse i den pædagogiske Gymnastik og Øvelse i Instruktion. — For mandlige Elever: Kjendskab til Geværets Behandling og nogen Øvelse i Skiveskydning.

l. Haandarbeide.

Øvelse i de i Folkeskolen for Gutter eller Piger passende Haandarbeider og i Behandlingen af det dertil fornødne Værktøi.

m. Pædagogik.

Udsigt over Skolens Historie. Den norske Folkeskoles Ordning og Plan.

Opdragelses- og Undervisningslære.

n. Øvelse i praktisk Lærergjerning.

Naar der ved en Lærerskole aabnes kvindelige Elever Adgang til Veiledning i Husstel, bestemmes det af Kongen, hvilke Fag eller Dele af Fag de, som deltager deri, kan fritages for.

§ 9. I praktisk Lærergjerning veiledes Eleverne i en Børneskole, enten en Folkeskole i vedkommende Kommune eller en til Lærerskolen knyttet Skole.

§ 10. Forsaavidt dertil af Stortinget gives Bevilgning, kan der til en Lærerskole knyttes et Kursus paa 1 Aar til Uddannelse af Lærere i Smaaskolen.

For Optagelse i dette Kursus gjælder de samme Bestemmelser, som ovenfor i §§ 2 og 3 er givet for Optagelse i Lærerskolen; dog kræves, at Vedkommende inden Kalenderaarets Udgang har fyldt 19 Aar. Undtagelser herfra kan dog under særegne Omstændigheder tilstedes af Overstyret.

§ 11. I Kurserne for Smaaskolelærere undervises i følgende Fag: Kristendomskundskab, Norsk, Historie, Geografi, Naturkundskab, Regning, Skrivning, Tegning, Haandarbeide, Sang, Legemsøvelser, praktisk Lærergjerning.

§ 12. Kursernes Opgave er at styrke Elevernes Almendannelse, sikre og udvide deres Kundskaber, navnlig i de Fag, som hører til Folkeskolens 1ste Afdeling, og søge at dygtiggjøre dem til

18 Jan. praktisk Lærergjerning, — saaledes at de kan blive i Stand til at lede Undervisningen i Smaaskolen.

§ 13. De ovenfor i § 6 for Elever af Lærerskolen givne Bestemmelser gjælder ogsaa for Elever af Kurser for Smaaskolelærere.

§ 14. De nærmere Bestemmelser om de offentlige Lærerskolers (og Smaaskolelærerkursernes) Ordning og Virksomhed, navnlig:

a. om høieste Antal af faste Elever i hver Klasse og om hospiterende Elever;
b. Undervisningsplanen;
c. Tugt og Orden,

gives af Overstyret.

§ 15. Bestyreren af en offentlig Lærerskole kaldes Rektor. De øvrige faste Lærere er Overlærere og Adjunkter. Om de faste Læreres Ansættelse og Afgang gjælder de samme Bestemmelser, som i Lov om høiere Almenskoler af 27de Juli 1896 §§ 33 og 35 er fastsat for disses Lærere. I disse Stillinger kan ansættes saavel Kvinder som Mænd.

Hjælpe- og Timelærere ligesom Lærere ved til Lærerskolen knyttet Kursus for Smaaskolelærere eller Barneskole antages af Lærerskolernes Overstyre. Rektor antager Vikarer for en Tid af indtil 1 Maaned; længere Vikariater besættes af Overstyret.

Ved Lærerskoler med udelukkende kvindelige Elever eller Elever af begge Kjøn skal der være mindst én Lærerinde.

§ 16. Rektor har i enhver Henseende at varetage Lærerskolens Tarv og som de øvrige Læreres nærmeste Foresatte at lede Anstaltens Virksomhed i Overensstemmelse med de derom gjældende Forskrifter.

Naar Rektor har Forfald eller Rektoratet er ledigt, er den af Lærerskolens Lærere, som Overstyret dertil antager, forpligtet til mod en af dette bestemt Godtgjørelse at udføre de Rektor paahvilende Forretninger. Naar en Lærer har Forfald eller en Lærerpost er ledig, er enhver af Skolens faste Lærere forpligtet til at udføre de Forretninger, som Rektor i den Anledning maatte paalægge ham. Hvorvidt der bliver at yde nogen Godtgjørelse, bestemmes af Overstyret.

Naar Vikar antages paa Grund af en Lærers Forfald, skal Godtgjørelsen, hvis Størrelse bestemmes af Overstyret, udredes af Lærerskolens Kasse for en Tid af indtil 3 Maaneder. Varer et saadant Forfald længere, bestemmer Overstyret, om den hele Godtgjørelse eller nogen Del deraf fremdeles skal udredes af det Offentlige.

§ 17. Lærernes Timetal bestemmes af Overstyret efter Forslag af Rektor.

En Del af de faste Læreres Timer kan henlægges til et til

Lærerskolen knyttet Kursus for Smaaskolelærere eller til Øvelses- 18 Jan.
skolen.

§ 18. Ved enhver Lærerskole danner de faste Lærere med Rektor som Formand et Skoleraad. De andre Lærere kan tilkaldes af Rektor, naar han finder det hensigtsmæssigt.

I Tilfælde af Stemmelighed gjør Formandens Stemme Udslaget.

Skoleraadet har at afgjøre Sager, som angaar:

1. Elevers Optagelse, jfr. §§ 2, 3 og 4;
2. Elevers Opflytning;
3. Elevers Fritagelse for enkelte Fag i Henhold til § 6;
4. Bedømmelse af Elevernes Forhold;
5. Elevers Bortfjernelse efter § 7;
6. Indkjøb til Forøgelse af Skolens Bibliothek og øvrige Samlinger.

Skoleraadet afgiver desuden Forslag til Bestemmelser om den daglige Skoletid og Ferier.

§ 19. Rektor skal høre Skoleraadets Udtalelse, før han afgiver Indstilling i Sager, som angaar:

1. nye Lærebøgers Indførelse samt Forandring i Undervisningsplanen;
2. Fagenes Fordeling mellem Lærerne;
3. Fordelingen af Stipendier;
4. Overslag over Udgifter og Indtægter for hver Budgettermin.

Udskrift af Forhandlingerne indsendes gjennem Folkeskolens Overtilsyn i Distriktet til Overstyret.

Endvidere paaligger det Skoleraadet at behandle de Sager, som ved Reglement maatte bestemmes, eller som Rektor ønsker at høre deres Mening om.

§ 20. Knyttes et Kursus for Smaaskolelærere eller en Barneskole til Lærerskolen, dannes disses Skoleraad af de ved dem virkende Lærere med Rektor som Formand.

§ 21. Det nærmeste Tilsyn med en Lærerskole føres af Folkeskolens Overtilsyn i det Distrikt, inden hvilket Lærerskolen er beliggende.

Kirke- og Undervisningsdepartementet danner Overstyret for Lærerskolerne.

§ 22. Lærerskolens Undervisning afsluttes med en Afgangsprøve, Lærerprøven, som afholdes under Ledelse og Tilsyn af Examenskommissionen.

I hvilken Udstrækning der iøvrigt bliver at afholde Aarsprøver, bestemmes af Overstyret.

§ 23. Prøven omfatter samtlige de i § 5 opførte Fag.

Skriftlig Prøve skal afholdes:

1. I Modersmaal.

Der gives to Opgaver. Elev, som har affattet begge i

18 Jan. samme Sprogform (Landsmaal eller Bogmaal), skal desuden underkaste sig en Prøve i skriftlig Gjengivelse af et oplæst Stykke eller i at skrive en let Stil af fortællende Indhold i den anden Sprogform.

2. I Regning og Rumlære.

I samme Udstrækning som en Elev efter § 6, Led 1—3 har været fritaget for Undervisning i Fag eller Dele af Fag, fritages han for at aflægge Prøve i Faget.

Studenter kan kræve sig fritaget for Prøve i Norsk, Historie, Geografi, Naturkundskab samt Regning og Rumlære.

Prøven i praktisk Lærerdygtighed kan aflægges særskilt indtil 2 Aar efter, at den øvrige Prøve er bestaaet. I særegne Tilfælde kan Overstyret give Adgang til at aflægge den praktiske Prøve, efterat længere Tid er hengaaet.

§ 24. Samtlige Elever af øverste Klasse i en Lærerskole har uden særskilt Melding Adgang til at fremstille sig til dens Afgangsprøve.

Naar nogen, som ikke er Elev af en Lærerskole, vil fremstille sig til Afgangsprøven ved samme, kræves de samme Vidnesbyrd og forholdes paa samme Maade som ved Melding til Lærerskolens Optagelsesprøve (§ 2). Ingen Privatist kan faa Adgang til Prøven, før han har fyldt 21 Aar. Undtagelser herfra kan dog under særegne Omstændigheder tilstedes af Overstyret.

Med Hensyn til Fritagelse for Prøve i enkelte Fag eller Dele af Fag gjælder for Privatister de samme Bestemmelser som for Lærerskolens Elever (§ 6 og § 23).

§ 25. Inden nogen, som har fremstillet sig til Afgangsprøven, paany kan faa Adgang til den, maa der fremlægges Kvittering for, at Vedkommende til Lærerskolens Kasse har erlagt Kr. 40,00. I særegne Tilfælde kan Overstyret nedsætte Afgiften eller fritage for den.

§ 26. I Reglement, givet af Kongen, fastsættes de nærmere Bestemmelser om Lærerprøven, derunder ogsaa om, i hvilken Udstrækning

a. Dele af Prøven kan henlægges til et tidligere Trin end Afgangsklassen;
b. der skal være Adgang for Examenskommissionen til efter fyldestgjørende Vidnesbyrd for længere Tids Virksomhed som Lærer ved offentlig eller privat Skole at fritage for Prøven i praktisk Lærerdygtighed;
c. der kan gives Adgang til senere Tillægsprøve i enkelte Fag eller Dele af Fag.

§ 27. I Kursus for Smaaskolelærere afsluttes Undervisningen med en Afgangsprøve, Prøve for Smaaskolelærere, som overensstemmende med Reglement, givet af Kongen, afholdes under Ledelse og Tilsyn af Examenskommissionen og omfatter samtlige i

§ 11 opførte Fag. I samme Udstrækning, som en Elev har været 18 Jan.
fritaget for Undervisning i Fag eller Dele af Fag (§ 13), fritages
han for at aflægge Prøve i Faget.

§ 28. Naar nogen, som ikke er Elev af et Kursus for Smaaskolelærere, vil fremstille sig til Afgangsprøven ved samme, kræves de samme Vidnesbyrd og forholdes paa samme Maade som ved Melding til et Kursus for Smaaskolelærere. Ingen Privatist kan faa Adgang til Prøven, før han har fyldt 20 Aar. Undtagelser herfra kan dog under særegne Omstændigheder tilstedes af Overstyret.

Med Hensyn til Fritagelse for Prøve i enkelte Fag eller Dele af Fag gjælder for Privatister de samme Bestemmelser som for Kursets Elever (§§ 13 og 27).

§ 29. Inden nogen, som har fremstillet sig til Prøven for Smaaskolelærere, paany kan faa Adgang til den, maa der fremlægges Kvittering for, at Vedkommende til Kursets Kasse har erlagt Kr. 20,00. Overstyret kan i særegne Tilfælde fritage for Afgiften.

§ 30. Examenskommissionen bestaar af en Formand og to Medlemmer. De beskikkes alle af Overstyret for 5 Aar ad Gangen. Mindst ét af Kommissionens Medlemmer skal være en i Folkeskolen ansat Lærer.

Den har ved Siden af den tidligere nævnte Ledelse af Prøver paa Forlangende af Overstyret at afgive Betænkning om Spørgsmaal angaaende Lærerskolernes Ordning og Virksomhed. Forsaavidt det for dette Øiemed er fornødent, har den Adgang til at tilse Lærerskolerne ogsaa udenfor den Tid, Prøver afholdes.

§ 31. Ret til at afholde Lærerprøve og Prøver for Smaaskolelærere med samme Virkning som de offentlige Lærerskoler kan af Kongen tilstaaes Bestyrer af privat Lærerskole eller Kursus for Smaaskolelærere, forsaavidt og saalænge dets Ordning og Virksomhed findes tilfredsstillende. Prøverne afholdes overensstemmende med de i denne Lov og Reglementet givne Forskrifter.

§ 32. Forsaavidt det paa Grund af Examinandernes Antal skulde findes uhensigtsmæssigt at henvise samtlige til Prøve ved Lærerskolerne eller ved Kurser for Smaaskolelærere, kan en tilsvarende Prøve efter Kongens Anordning besørges afholdt ved Examenskommissionens Foranstaltning.

§ 33. Udgifterne til de offentlige Lærerskoler og de i nærværende Lov omhandlede Prøver udredes af Oplysningsvæsenets Fond.

§ 34. Nærværende Lovs Bestemmelser bliver at sætte i Kraft, saasnart Omstændighederne tillader det, efter nærmere Anordning af Kongen, som ligeledes afgjør, i hvilken Udstrækning Bestemmelsen i § 15 skal anvendes paa de nu ansatte Lærere.

Efterhvert som Bestemmelserne i nærværende Lov sættes i

18 Jan. Kraft, ophæves de tilsvarende Bestemmelser i Lovene af 14de Juni 1890, 14de Juli 1894 og 21de Juni 1895.

Thi have Vi o. s. v.

18 Jan. **Kongelig Resolution***), hvorved efterstaaende, ved Kongelig Resolution af 16de December 1901 approberede Tillæg til Anmerkningen ved § 107, Mom. 1 i Kongelig Forordning angaaende Konsulatvæsenet af 4de November 1886 befales kundgjort:

„Afgift bliver heller ikke at beregne for saadanne Embedsforretninger, der i Henhold til en af Kongen med fremmed Magt truffet Aftale bør udføres uden Betaling".

18 Jan. **Kongelig Resolution**, hvorved den i Henhold til § 2 i Lov om Udvidelse af Ladestedet Stenkjærs Grændser af 6te December 1901 under 27de December s. A. afholdte Forretning til Bestemmelse af Ladestedets nye Grændser stadfæstes.

18 Jan. **Kongelig Resolution**[1]), hvorved er bestemt:

1. Stillingen som fast Krigsadvokat i Marinen bliver civilmilitær Embedsstilling, der dog indtil videre besættes ved Kongelig Konstitution, og Stillingen som Krigsadvokat paa Togt bliver civilmilitær uden at være Embedsstilling.
2. Marinens Krigsadvokater tillægges Rang som Kapteiner.
3. Marinens Krigsadvokater vil have at anlægge en af Forsvarsdepartementet fastsat civilmilitær Uniform, svarende til den for Kapteiner i Marinen bestemte.

[1]) Vedk. Regj.foredr. er indt. i Deptstid. for 1902, No. 13, S. 196—200.

18 Jan. **Cirkulære** fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvorved bl. a. meddeles, at Televaagens Postaabneri igjen er traadt i Virksomhed.

20 Jan. **Høieste Resolution**, hvorved bestemmes, at § 2 i de ved Høieste Resolution af 14de December 1886 stadfæstede Statuter for „Enkefru Wilhelmine Marie Neumanns Legat" forandres saaledes, at Ordene „Fogden i Ringerike" ombyttes med Ordene „Politimesteren i Ringerike".

20 Jan. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af Enkefru Margrethe Horster oprettede „Foged Jess Osterhaus Horsters Legat" til Fordel for en værdig trængende Studerende, som har været Elev ved Lillehammer Skole (jfr. en vedlagt Extrakt-Udskrift af Thingsvidne optaget 23de Mai 1900) samt paa de af Legatets Bestyrelse under 25de Oktober 1901 udfærdigede Statuter for samme.

*) Bekjendtgj. 23 Jan. i Lovtid. 1ste Afd. No. 3.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af Fredrik Andreassen Natland af Stavanger ved Testamente af 18de Januar 1900 oprettede „F. A. Natlands og Hustrus Legat" til Fordel for Trængende i Stavanger og Omegn samt paa den af Stavanger Magistrat og Formandskab under 25de Juni 1901 udfærdigede Fundats for nævnte Legat. 20 Jan.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af Skibsreder Johan Thorsen ved Gavebrev af 31te Juli 1900 og Tillægsbestemmelser af 19de November f. A. og 9de Januar og 29de Juni 1901 oprettede Legat til Fordel for trængende Efterladte efter Sømænd, forulykkede med Skibe, hjemmehørende i Skaare eller Haugesund, samt paa de af dette Legats Bestyrelse under 5te Juli 1901 udfærdigede Statuter for samme. 20 Jan.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Approbation paa et i Generalforsamling den 30te November 1901 vedtaget Udkast til ny Plan for Soknedalens gjensidige Brandforsikringsforening for Løsøre og Indbo m. m., saaledes at Foreningen fremdeles kan nyde godt af de ved Lovene af 9de August 1839 og 4de August 1845 hjemlede Forrettigheder. 20 Jan.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa den af Forstanderskabet for Koperviks Landsbank i Stavanger Amt i Møde den 21de December 1901 vedtagne Forandring af § 9 i Bankens ved Høieste Resolution af 30te September 1898 stadfæstede Plan. 20 Jan.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Nordlands Amt, foranlediget ved Forespørgsler fra en Lensmand og en Foged angaaende Forstaaelsen af Fattiglovens § 19, forsaavidt angaar Forpligtelsen til at erhverve og forevise de der omhandlede Flytningsatteſter. 20 Jan.

Departementet meddeler, at det antager, at Tilstedeværelsen af saadan Forpligtelse maa være afhængig af, hvorvidt der i det givne Tilfælde kan siges at foreligge en „Fraflyttelse" fra den Kommune, fra hvilken Vedkommende kommer, og en „Indflytning" i den Kommune, hvor han tager Ophold.

Begreberne „Fraflyttelse" og „Indflytning" er, bemærker Departementet, begge af faktisk Art og beror paa forskjellige Momenter, som det vilde være umuligt at opregne og ialfald vanskeligt at bringe ind under mere almindelige Regler af praktisk Brugbarhed i konkrete Tilfælde. Bedømmelsen maa her være overladt den, som i det enkelte Tilfælde har at praktisere Lovbestemmelsen, og det vilde antagelig være til liden Nytte, om Departementet her vilde give sig af med en mere eller mindre casuistisk Fortolkning.

Som enkelte Momenter, der mere almindelig vil komme i Betragtning ved Spørgsmaalet, om en Person kan siges at være

20 Jan. „fraflyttet" respektive „indflyttet" i) en Kommune, vil Departementet dog ikke undlade at nævne:

om Vedkommende er en bosiddende Mand eller om hans Livsophold er mere løst; om han har en mere eller mindre bestemt Hensigt at vende tilbage til den Kommune, som han forlader, og — i Tilfælde — om denne hans Hensigt mere eller mindre bestemt manifesterer sig i ydre Kjendsgjerninger, saasom at han beholder sig Bolig dersteds eller efterlader Husstand og Eiendele der; om det er hans Hensigt at tage et mere eller mindre varigt Ophold i den nye Kommune, og — som sammenhængende hermed —,

om de Omstændigheder, som har fremkaldt dette Ophold, er af mere vedvarende Art (f. Ex. Arbeide ved et Jernbaneanlæg, for ikke at tale om ved en Fabrik eller anden stadig Bedrift) eller af mere kortvarig saadan (f. Ex. Deltagelse i de paa visse Tider af Aaret indtræffende store Fiskerier).

20 Jan. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Buskerud Amt, hvori i Anledning af Forespørgsel fra et Fattigstyre meddeles, at Departementet med Amtmanden antager, at Ordene „Omkostninger ved Sygehusbehandling" i Fattigloven af 19de Mai 1900 § 4 omfatter samtlige Omkostninger ved Vedkommendes Ophold, Pleie og Behandling paa Sygehuset.

20 Jan. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Stavanger Amt, hvori i Anledning af Forespørgsel fra et Formandskabs Ordforer meddeles, at Dept. med Amtmanden antager, at et Skiferbrud ikke omfattes af Bestemmelserne om Bergværker i Fattigloven af 19de Mai 1900; jfr. dennes § 41 og vedkommende departementale Kommites Udkast, Side 67.

21 Jan. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Kristiania Stiftsdirektion, hvori i Anledning af Forespørgsel fra en Bys Fattigstyre angaaende en af Byens Fattigvæsen mod Refusion af Statskassen i sin Tid understøttet svensk Mandsperson meddeles, at Dept. antager, at den Omstændighed, at Vedkommendes Stedsøn af Værgeraadet er besluttet bortsat (formentlig i Henhold til Lov om forsømte Børn af 6te Juni 1896) ikke bør foranledige Mandens og hans Families Hjemsendelse til Sverige, idet saadan Bortsættelse ifølge den nævnte Lov § 49, første Led, ikke er at anse som Fattigunderstøttelse.

22 Jan. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Søndre Trondhjems Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra et Medlem af en Herredsstyrelse, om en Lærer, der lider af Lungetuberkulose men angives at holde sig Sundhedskommissionens Forskrifter efterrettelig, kan fjernes fra sin Stilling. Idet Departementet meddeler, at Lov om særegne Foranstaltninger mod tuberkuløse Sygdomme af 8de Mai 1900 ikke hjemler Adgang til at afskedige

tæringssyge Lærere, tilføier det, at Direktøren for det civile Medi- 22 Jan.
cinalvæsen, hvem Sagen har været forelagt, har udtalt følgende:

„Den Fare for Smitteudbredelse, som kan være forbunden med, at en tæringssyg Lærer vedbliver at undervise paa Skolen, maa efter min Mening kunne reduceres til et Minimum ved, at han omhyggelig iagttager den personlige Renslighed og Forsigtighed, som Tæringssyge skylder at vise i sin Omgang med andre og navnlig med Børn, og derved, at der sørges for omhyggeligt Renhold og god Hygiene i Skolens Lokaler."

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Lister 23 Jan.
og Mandals Amt, foranlediget ved en Forespørgsel fra en Magistrat om, hvorvidt Bestemmelserne i § 38, 2den Passus, jfr. § 71 i Lov om Bygningsvæsenet af 27de Juli 1896 er til Hinder for, at der i ældre Bygning, som ikke tilfredsstiller de i nævnte Lovsted opstillede Forskrifter angaaende Anbringelse af indvendige Trapper, foretages yderligere Indredning af Rum til Beboelse i Bygningens Loftsetage,

Dept. meddeler, at det med Stiftamtmanden er enigt i, at dette Spørgsmaal maa besvares bekræftende. Den ovennævnte Bygningslov paabyder, bemærker Dept. — i Modsætning til flere udenlandske Bygningslove — ikke, at Trappeanordningen i ældre Bygninger skal forandres overensstemmende med de nye Bestemmelser, saalænge vedkommende Bygning ikke undergives nogen Forandring eller Hovedreparation. Imidlertid kan det ikke anses tilstedeligt at foretage Indredning til Beboelse af en Bygning eller en Etage, som ikke hertil er beregnet (kfr. Bygningsloven § 38 Pkt. 7), ligesaalidt som at indrede en tidligere kun delvis beboelig Etage i videre Udstrækning, uden at de nye Trappeforskrifter iagttages og de tidligere efter Lovens Forudsætning utilfredsstillende Forhold saaledes yderligere forværres.

Skrivelse fra Indredepartementet til Amtmanden i Nedenes 24 Jan.
Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra Formanden i en Bys Haandværkerforening om, hvorvidt der er Adgang til at opnævne andre Mænd til de i § 7 i Kongelig Plakat af 11te September 1901 omhandlede Prøvenævnd end Haandværkere, som har erhvervet Haandværksborgerskab. Departementet meddeler, at det ikke af Forarbeiderne til den til Grund for nævnte § 7 liggende Bestemmelse i § 11, 2det Punktum i Haandværksloven af 15de Juni 1881 kan sees, at man har havt for Øie at begrænse Valget af Mænd til Haandværksmestere med Borgerskab, ligesaalidt som en saadan Begrænsning efter Departementets Mening tilsiges af Forholdets Natur. Spørgsmaalet antages derfor at maatte besvares bekræftende.

24 Jan. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til en Sorenskriver, foranlediget ved Forespørgsel fra denne om, hvorledes Skiftegebyr i Henhold til Sportellovens § 28 e skulde beregnes i Tilfælde, hvor Pantobligationer og Aktier ved Registreringen var opførte med sit paalydende Beløb.

I Anledning heraf meddeler Departementet, at det antager, at de et Bo tilhørende Pantobligationer og Aktier, saafremt de under Registreringen er opførte med deres paalydende Beløb, men ikke under Registreringen eller senere har været Gjenstand for nogen Værdsættelse, ikke vil kunne medtages i det Beløb, hvoraf Skiftegebyret efter Sportellovens § 28 e skal beregnes. Angaaende Forstaaelsen af denne Bestemmelse, henviser Departementet forøvrigt til dets i Lovtidenden indtagne Skrivelse af 17de September 1898, 18de August 1899 og 25de Oktober 1900 samt Note 2 ved § 28 i Departementets Udgave af Sportelloven.

27 Jan. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa vedliggende af Norges Landbrugshøiskoles Elevers og Venners Legatforenings Bestyrelse under 20de Jan. 1900 udfærdigede Forslag til nye Bestemmelser for det ved Høieste Resolution af 11te Juli 1876 stadfæstede „Aas høiere Landbrugsskoles Elevers og Venners Legat", hvilket Legat herefter bliver at benævne „Norges Landbrugshøiskoles Elevers og Venners Legat".

27 Jan. **Høieste Resolution**, hvorved Stadfæstelse meddeles paa den af vedkommende Grundlæggere i Møder den 30te Juni og 27de December 1901 vedtagne Plan for en inden Bjarkø Herred, Tromsø Amt, under Navn af „Bjarkø Sparebank" oprettendes Sparebank.

28 Jan. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Kristians Amt, hvorved paa Forespørgsel meddeles, at Departementet antager, at den Omstændighed, at der ikke i Skatteloven af 23de Juli 1894 § 12 er foreskrevet, at en efter Paalæg af Amtsskattekommissionen udført ny Ligning bliver at tilbagesende til Amtsskattekommissionen til endelig Afgjørelse, ikke kan være til Hinder for, at Amtsskattekommissionen forlanger sig tilstillet Udskrift af den nye Ligningsforretning og afholder Møde for ved Ligningens Gjennemgaaelse at kontrollere, at Ligningskommissionen har efterkommet de den givne Paalæg. Departementet bemærker derhos, at der ogsaa i Praxis sædvanlig fremgaaes paa denne Maade af Amtsskattekommissionerne.

29 Jan. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Lister og Mandals Amt, hvori Departementet i Anledning af Behandlingen ved en Skifteret af en i et Dødsbo indgiven Regning meddeler, at en i et solvent Dødsbo anmeldt Fordring antages af Skifteretten at burde besørges betalt, saasnart Fordringen

er anerkjendt, og Midler til Dækning haves. Jfr. Hagerup: 29 Jan.
Skifte- og Arvebehandling S. 166—167 og de der citerede Forfattere.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Smaa- 29 Jan.
lenenes Amt, hvori paa Foranledning meddeles, at Dept. antager, at en Stationsholder i Henhold til Bestemmelsen i § 36 i Lov om Skydsvæsenet af 14de Juli 1893 er forpligtet til at afhente en Reisende fra hvilketsomhelst Sted, til hvilket Stationsholderen er pligtig til at levere Skyds fra Stationen.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Stiftamtmanden i 29 Jan.
Kristiania, hvori Departementet, foranlediget ved Foresprgsel fra Byfkriveren i Kristiania vestre Distrikt, angaaende Beregningen af Thinglysningsgebyr i nogle nærmere omhandlede Tilfælde, blandt andet udtaler følgende:

„Forsaavidt angaar de øvrige Dokumenter, nemlig:

1. Erklæring, indeholdende Vedtagelse fra Hjemmelshaveren til en fast Eiendom af en af en anden paa hans Vegne i Eiendommen udstedt Pantobligation, stor Kr. 17 000.
2. Erklæring, indeholdendende Ratihabition fra Kreditors Side af en af hans Prokurist, hvis Prokura ikke var legitimeret, foretagen Transport af en Pantobligation, stor Kr. 120 000.
3. Erklæring, indeholdende en Overenskomst mellem Kjøbere og Sælger af en fast Eiendom angaaende Forandring af Forfaldstiderne for 4 nærmere nævnte Obligationer, hver stor Kr. 16 000.
4. Skrivelse, indeholdende Vedtagelse fra Eieren af en fast Eiendom, hvorved Renten for 3 i Skrivelsen omhandlede Pantobligationer, store tilsammen Kr. 250 000, forhøies, ligesom Retten for Debitor til at opsige Obligationerne frafaldes for et Tidsrum af 5 Aar.
5. De af Kristiania Hypothek- og Realkreditbank almindelig benyttede Fornyelseserklæringer for de Banken tilhørende Pantobligationer,

antager man, at Thinglysningsgebyrerne maa blive at beregne efter Sportellovens § 48 b med Kr. 3 for hvert Dokument."

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa den 30 Jan.
af Forstanderskabet for Kopervigs Sparebank i Møde den 27de December 1901 vedtagne Forandring af § 7 i Bankens ved Høieste Resolution af 14de Marts 1893 stadfæstede Plan.

Rundskrivelse fra Kirkedepartementet til samtlige Sogne- 30 Jan.
præster[1]):

Ifølge Meddelelse fra Forsvarsdepartementet, Armeen, skal de i Henhold til Kongelig Resolution af 12te Januar 1899 ud-

[1]) Træder istedetfor Rundskr. af 7de Juni 1899.

30 Jan. færdigede Regler angaaende Anordning og Anvendelse af Allarmsignaler ved Ringning med Kirkeklokker og Udhængning af Allarmflag fra Kirkerne til Indkaldelse af Landstormen ved Mobilisering herefter lyde saaledes:

„1. Til Indkaldelse af Landstormen ved Mobilisering kan anvendes — i Forbindelse med Indkaldelsesordrer — Ringning med Kirkeklokkerne og Udhængning af Allarmflag fra Kirketaarnene i de Distrikter, hvori Landstormen skal opbydes.

Allarmringningen varer uafbrudt i 12 Timer og udføres efter nærmere Forskrift fra Kirke- og Undervisningsdepartementet, som udfærdiger en for det hele Land gjældende Fællesbestemmelse for Udførelsen af denne Ringning til Adskillelse fra al anden Ringning med Kirkeklokkerne.

Som Allarmflag anvendes Flag af hel rød Dug uden Split af Dimensioner, som af Forsvarsdepartementet bestemmes.

2. Naar Landstormen ved Mobilisering skal indkaldes, har Sognepræsterne i vedkommende Distrikter efter Anmodning fra vedkommende militære Chefer:

a. Straks at besørge Allarmringningen og Udhængningen af Allarmflag i vedkommende Præstegjelds samtlige Kirker iværksat, uanseet hvilken Tid paa Døgnet Anmodningen indtræffer.

b. Straks til vedkommende militære Chef at indsende Erkjendelse for Anmodningens (Mobiliseringsordrens) Modtagelse, paaført Sted, Dag og Klokkeslet for Modtagelsen. Erkjendelsen sker paa samme Maade, som Anmodningen modtages (pr. Telegram, paategnet „Mobilisering", pr. Telefon, pr. Expres).

3. Til Forberedelse af Signalernes Anvendelse har Præsterne paa Forhaand at træffe følgende Forføininger:

a. At bestemme, af hvem og hvorledes Ringningen og Udhængningen af Flagene skal udføres, samt at træffe de for Ringningens uafbrudte Fortsættelse i 12 Timer fornødne Foranstaltninger.

b. At besørge opbevaret paa et dertil hensigtsmæssigt Sted (i eller ved Kirken) de til Brug i Mobiliseringstilfælde udleverede Allarmflag".

Hvilket herved meddeles til Efterretning og Jagttagelse.

Dette Departement har tidligere anordnet, at Allarmringningen skal foregaa paa den Maade, at Kirkeklokken bankes eller slaaes (Klemten), altsaa ikke ved Ringning paa almindelig Maade. Hvor der haves flere Klokker, bliver kun den største at bruge. Bankningen udføres i følgende Takt: Først 1 Slag, derefter en ganske kort Pause og saa 2 Slag lige efter hinanden, saa

en ganske kort Pause, derefter igjen 1 Slag, en ganske kort Pause 30 Jan.
og atter de 2 Slag o. s. v., altsaa saaledes: ⌣ ⌣⌣ ⌣ ⌣⌣
⌣ ⌣⌣ ⌣ ⌣⌣ o. s. v. Hvert 5te Minut gjøres et Ophold paa 5 Minutter i denne Bankning. Denne Anordning bliver fremdeles at følge uforandret.

Hr. Sognepræsten anmodes om:

a. At drage Omsorg for, at de til Præstegjeldets Kirker anskaffede Flagstænger til enhver Tid holdes iorden, og at Signalflagene opbevares paa et hensigtsmæssigt, betryggende og let tilgjængeligt Sted i Kirken eller saa nær denne som muligt.
b. Paa bedste Maade at sørge for, at Allarmringningen kan iværksættes snarest mulig ogsaa i det Tilfælde, at Hr. Sognepræsten skulde være fraværende, naar Mobiliseringsordren indløber.

For ikke at resikere, at Ringningen noget Sted skal blive undladt paa Grund af den raadende Meningsforskjel om Kirkeeiernes Forpligtelse til at bære de dermed forbundne Udgifter, har Forsvarsdepartementet meddelt, at de, hvor Krav derpaa fremkommer, vil blive betalt ved Militæretatens Forsorg paa nærmere Henvendelse til den Landstormsbataljon af Infanteriet, inden hvis Distrikt vedkommende Kirke er beliggende. Man skal imidlertid anmode Hr. Sognepræsten om i Henhold til Post 3 a ovenfor paa Forhaand at træffe Aftale med vedkommende Ringere angaaende Betalingens Størrelse, beregnet pr. Time. Ogsaa andre mulige Omkostninger, f. Ex. ved at bringe Mobiliseringsordren videre til dem, som skal forestaa Ringningen, vil blive refunderet af det Offentlige efter Regning.

Af nærværende Skrivelse følger et Extraexemplar for hver Kirke (Kapeller iberegnet) til mulig Lettelse ved Udfærdigelsen af de nødvendige Instruxer for Ringerne. Til Opslag paa samtlige i Præstegjeldet fast ansatte Præsters Kontorer følger Aftryk paa stivt Papir. De ældre til Opslag bestemte Aftryk bedes tilintetgjort.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Jarls- 30 Jan.
berg og Larviks Amt, hvorved meddeles, at Departementet er enigt med Amtsskattekommissionen i den af samme i Cirkulære til Amtets Ligningskommissioner af 8de Oktober f. A. udtalte Opfatning, at det er feilagtigt, naar der ved Benyttelsen af den procentvise Ligningsmethode ikke beregnes Indtægt af en Gaards Besætning og Redskaber.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til et Værgeraad, der 31 Jan.
havde forespurgt, om der udkræves nyt Møde og ny Beslutning af Værgeraadet til Anbringelse af en Gut i et mildere Skolehjem, efterat Værgeraadet tidligere har fattet Beslutning om Indsættelse i strengere Skolehjem, hvor han paa Grund af manglende Plads ikke har kunnet modtages. De-

31 Jan. partementet meddeler, at Bestemmelsen i Lov om forsømte Børns Behandling af 6te Juni 1896 § 19, om, at i Værgeraadets Beslutning vedkommende Anstalt skal angives, ifald Indsættelse i Skolehjem vælges, under almindelige Omstændigheder antages at maatte forstaaes saaledes, at Beslutning om Anbringelse i et mildere Skolehjem ikke tillige indeholder Hjemmel til Barnets Indsættelse i strengere Skolehjem, forsaavidt Barnet af en eller anden Grund ikke kan modtages i det mildere Skolehjem, hvor det er besluttet anbragt. Derimod er Departementet enigt med Værgeraadet i, at nyt Værgeraadsmøde og ny formelig Beslutning ikke kan være nødvendigt i Anledning af Anbringelse af et Barn i et andet mildere Skolehjem end det i den oprindelige Beslutning nævnte (f. Ex. Toftes Gave istedetfor Falstad) eller i et mildere Skolehjem istedetfor som i den oprindelige Beslutning nævnt det strengere, naar Barnet paa Grund af Pladsmangel ikke kan modtages i det Skolehjem, hvori det fra først af er besluttet anbragt.

I saadanne Tilfælde anser Departementet det tilstrækkeligt, at Værgeraadets Formand efter mundtlig eller skriftlig Konferance med Raadets øvrige Medlemmer har overbevist sig om at de er enige i Barnets Anbringelse i det Skolehjem, hvor der er Plads for det.

24 Jan. 1 Febr. **Overenskomst** mellem den norske og den engelske Telegrafadministration angaaende Udveksling af Pressetelegrammer til nedsat Taxt.*)

Overenskomst mellem Norge og det Forenede Kongerige angaaende Udveksling af Pressetelegrammer.

I Henhold til Artikel XVII i den internationale Telegrafkonvention til St. Petersburg er Undertegnede under Forbehold af de respektive Regjeringers Approbation blevne enige om følgende Bestemmelser:

Artikel I.

Terminaltaxterne for Telegrammer, der gjennem det Store nordiske Telegrafselskabs Kabler udveksles mellem Kongeriget Norge paa den ene Side og det forenede Kongerige Storbritannien og Irland paa den anden Side, ned-

Agreement hetween the United Kingdom and Norway for the Exchange of Press Telegrams.

By virtue of article XVII of the International Telegraph Convention of St. Petersburg the undersigned under reserve of the approval of the respective Governments have agreed upon the following provisions:

Article I.

The terminal rates applicable to telegrams exchanged between the United Kingdom of Great Britain and Ireland, on the one hand, and the Kingdom of Norway, on the other hand, through the sub-

*) Godkjendt for Norges Vedk. ved Kgl. Resolution af 19. Febr. 1902.

sættes med 50 Procent for „Pressetelegrammer" d: Telegrammer, der er bestemte til Offentliggjørelse i Aviser.

Dog maa der for et Pressetelegram erlægges en Minimumstaxt af 80 Øre i Norge og 10 d. i det forenede Kongerige.

marine cables of the Great Northern Telegraph Company, are reduced 50 per cent in respect of „press" telegrams, i.e., telegrams intended for publication in newspapers. 24 Jan. 1 Febr.

Nevertheless, a mimimum charge must be made for a press telegram amounting to 80 oere in Norway and 10 d. in the United Kingdom.

Artikel II.

Den i Artikel I bestemte Nedsættelse af Taxten er underkastet følgende Betingelser:

1. Pressetelegrammer kan kun indleveres ved Telegrafkontorerne fra Kl. 6 Em. til Kl. 9 Fm. den følgende Morgen efter hvert Lands lokale Tid.

   De maa være adresserede til Aviser eller Telegrambureauer i Norge og til Aviser, der er indregistrerede som Modtagere af indenlandske Pressetelegrammer til nedsat Taxt, eller til Telegrambureauer i det forenede Kongerige og maa ikke indeholde noget Affnit, der har Karakteren af privat Korrespondance, Avertissement eller nogen Meddelelse, for hvis Indtagelse i Avisen der i Almindelighed erlægges Betaling.

   De maa være adresserede kun til vedkommende Avis eller Telegrambureau og ikke til nogen Person, der i nogensomhelst Egenskab er knyttet til Avisen eller Bureauet.

Article II.

The reduced tariff fixed by article I is subject to the following conditions:

1. Press telegrams may only be handed in at telegraph offices from 6 P.M. until 9 A. M. on the following morning in the local time of each country.

   They must be addressed to newspapers or news agencies in Norway, and to newspapers registered for the reception of news at the reduced tariff for inland press telegrams or to news agencies in the United Kingdom, and must not contain any passage of the nature of private correspondence or any anouncement or communication the insertion of which is usually paid for.

   They must be addressed only to the name of the newspaper or agency and not to the name of any person connected with the management of the newspaper or agency in any capacity.

24 Jan. 1 Febr.

2. Et Telegrambureaus Adgang til at nyde godt af Taxtnedsættelsen er afhængig af den Administrations Samtykke, i hvis Land Bureauet er beliggende.

3. Taxtnedsættelsen gjælder kun Telegrammer i klart Sprog, affattede paa norsk eller engelsk. Begge Sprog kan anvendes i samme Telegram.

Børs- og Markedsnoteringer kan modtages i Pressetelegrammer til nedsat Taxt paa Betingelse af, at hver Notering ledsages af et forklarende Ord.

4. Pressetelegrammer modtages kun ved Indleveringsstationen mod Forevisning af særskilte Kort, som Administrationen i det Land, hvor Kortene anvendes, skal udfærdige og uddele til de Aviser eller Telegrambureauers Korrespondenter, som derom fremsætter Begjæring, og som tilveiebringer saadanne Legitimationer, der af hver Administration maatte anses for nødvendige, som f. Ex. en skriftlig Erklæring fra Avisens eller Telegrambureauets Chef, hvori denne forpligter sig til at underkaste sig alle de i nærværende Overenskomst fastsatte Betingelser.

5. Et Pressetelegrams Adresse maa stemme nøiagtig overens med Kortets Angivelser. Forkortede og indregistrerede Adresser er tilladte, dersom

2. The admission of a news agency to the benefit of the reduced tariff is subject to the consent of the Administration of the country in which the agency is situated.

3. The reduced tariff shall apply only to telegrams in plain language in Norwegian or English. Both languages may be used in the same telegram.

Stock Exchange and market quotations may be accepted in press telegrams at the reduced tariff on condition that each quotation is accompanied by an explanatory word.

4. Press telegrams shall only be accepted at the office of origin on presentation of special cards which the Administration of the country where the cards are used shall make out and issue to correspondents of newspapers or agencies who ask for them, and produce such documentary evidence as each Administration may consider necessary, as, for example, the written declaration of the manager of the newspaper or agency, undertaking to conform to all the conditions fixed by the present agreement.

5. The address of a press telegram must correspond exactly with the indications on the card. The use of abbreviated and registered

saadanne Adresser er anførte paa Kortet.

6. Kun én speciel Angivelse er tilstedelig i Pressetelegrammer, nemlig den, der anvendes for at betegne et Telegram med flere Adresser. Gebyret for de Affkrifter, der skal udfærdiges ved Adressestationen, er det samme som for Afskrifter af almindelige Privattelegrammer.
7. Pressetelegrammer sendes i den Orden, hvori de er indleverede eller optagne — sidestillet med Privattelegrammer til fuld Taxt. De sendes i den samme Orden ogsaa efter Kl. 9 Fm., saafremt det ikke ved dette Klokkeslet har været muligt at fuldende deres Afsendelse til Adressestedet.

addresses is allowed if such addresses are recorded on the card. 24 Jan. 1 Febr.

6. Only one special indication shall be applicable to press telegrams: that relating to multiple telegrams. The charge to be collected for the copies to be made out at the office of destination shall be the same as that applicable to ordinary private telegrams.
7. Press telegrams shall be transmitted according to their order of handing in or of receipt in turn with private telegrams charged at the full tariff. They shall be transmitted in the same order also after 9 A.M., if at that hour it has not been possible to complete their despatch to their destination.

Artikel III.

1. Telegrammer, der indleveres som Pressetelegrammer, men ikke opfylder de i Artikel II fastsatte Betingelser, taxeres efter den almindelige Tarif.
2. En kort Bemerkning, der angaar selve Telegrammet og sættes i Slutten af dette, som f. Ex. „Fortsættelse følger" eller lignende, er dog tilladt i et Pressetelegram til nedsat Taxt.
3. Forsaavidt der i et Telegram, der er modtaget som et Pressetelegram, efter Afsendelsen maatte opdages Afsnit, der ikke er berettigede til at pas-

Article III.

1. Telegrams presented as press telegrams which do not fulfil the conditions stated in Article II shall be charged according to the ordinary tariff.
2. Nevertheless, a short closing remark concerning the telegram itself as for example, „to be continued" or the like, shall be allowed in a press telegram at the reduced tariff.
3. Any passages not entitled to pass at the reduced tariff which may be discovered after transmission in a telegram admitted as a

24 Jan. 1 Febr.

sere til nedsat Taxt, kan disse taxeres efter den almindelige Tarif.

4. Den almindelige Tarif for Privattelegrammer anvendes ogsaa paa ethvert Pressetelegram, der maatte blive brugt i anden Hensigt end dets Indtagelse i det Blads Spalter, til hvilket det er adresseret, d. v. s:

a) Paa Telegrammer, som ikke offentliggjøres af den Avis, til hvilken de er adresserede (medmindre fyldestgjørende Forklaring afgives), eller som denne før Offentliggjørelsen maatte have meddelt enten til Privatfolk eller til Etablissementer som Klubber, Kaféer, Hoteller, Børser etc.

b) Paa Telegrammer, der af den Avis, til hvilken de er adresserede, før Offentliggjørelsen maatte være solgte, distribuerede eller meddelte til andre Aviser for at indrykkes i disses Spalter.

c) Paa Telegrammer, der er adresserede til Telegrambureauer, og som ikke offentliggjøres i nogen Avis (medmindre fyldestgjørende Forklaring afgives), eller som meddeles til Tredjemand, før de er blevne tilstillet Pressen til Offentliggjørelse.

press telegram may be charged at the full ordinary tariff.

4. The usual tariff for private telegrams shall be also applicable to any press telegrams, which may be used for any purpose other than its insertion in the columns of the newspaper to which it is addressed, that is to say:

(a) To telegrams which are not published by the newspaper to which they are addressed (unless a satisfactory explanation is given), or which such newspapers may have communicated before publication either to private individuals or establishments, such as clubs, „cafés", hotels, Stock Exchanges etc.

(b) To telegrams which, previously to publication, the newspaper to which they are addressed may have sold, distributed, or communicated to other newspapers with the object of their insertion in the columns of such newspapers.

(c) To telegrams addressed to agencies which are not published in a newspaper (unless a satisfactory explanation is given), or which are communicated to third parties before being forwarded to the press for publication.

5) Tillægstaxter, der bliver at opkræve ifølge denne eller foregaaende Artikel, beholdes af den Administration, som opkræver dem.

5) Any surcharge arising under this or the preceding article is retained by the Administration which collects it. 24 Jan. 1 Febr.

Artikel IV.

Telegrammer, der nyder godt af den i Artikel I stipulerede Taxtnedsættelse, sendes med Bogstavet Z som Angivelse i Begyndelsen af Intimationen og indføres i Afregningerne med samme Angivelse.

Desuden sættes Ordet „Presse" foran Adressen, og dette Ord medregnes blandt de taxerede Ord.

Article IV.

Telegrams which benefit by the reduction of tariff stipulated in Article I shall be transmitted with the indicating letter Z placed at the beginning of the preamble and inscribed in the accounts with the same indication.

Moreover, the word „press" shall be inserted before the address, and this word is included in the number of words charged for.

Artikel V.

I Tilfælde, der ikke er forudseede i nærværende Overenskomst, er Pressetelegrammer underkastet det internationale Reglements Bestemmelser.

Article V.

In points not provided for by the present Agreement, press telegrams shall be subject to the provisions of the International Regulations

Artikel VI.

Nærværende Overenskomst, der udfærdiges i to Exemplarer og paa begge Landes Sprog, skal træde i Kraft saa snart som muligt og fra en Dato, der efter opnaaet Enighed fastsættes af den norske og engelske Administration i Forening efter dens Approbation*). Den vedbliver at gjælde et Aar fra den Dag, da den op-

Article VI.

The present Agreement, which is done in duplicate and in the languages of both countries shall take effect as soon as possible and from a date to be fixed by mutual consent by the English and Norwegian Administrations after its approval*). It shall remain in force for one year from the date of denunciation by one

*) Overenskomsten er traadt i Kraft fra 1ste April 1902.

24 Jan. 1 Febr.

siges af den ene eller anden af de kontraherende Parter.

Udfærdiget in duplo og undertegnet i Kristiania den 1ste Februar 1902 og i London den 24de Januar 1902.

J. Rasmussen.
(L. S.)

or other of the contracting Parties.

Done in duplicate and signed at London on the 24th day of January 1902, and at Christiania on the 1st day of February 1902.

Londonderry.
(L. S.)

1 Febr.

Rundskrivelse fra Justitsdepartementet til Amtmændene:

I en hertil indkommen Foreſtilling har Medicinaldirektøren henledet Departementets Opmærkſomhed paa de uheldige Følger, ſom det vil kunne medføre, om Perſoner, der ſom ſindsſyge er indlagte paa Sindsſygeaſyl, i Henhold til Lov om Umyndiggjørelſe af 28de November 1898 § 5, jfr. § 1, maatte blive umyndiggjorte i Tilfælde, hvor der er Grund til at formode, at Sygdommen vil være helbredet inden ſaa kort Tid, at Værgemaal under de iøvrigt foreliggende Forhold i Virkeligheden ikke paakræves. Direktøren bemærker i denne Forbindelſe, at der, naar en Perſon er indlagt paa Sindsſygeaſyl, forſaavidt er mindre Grund til ſtrax at gjøre ham umyndig, ſom han i Aſylet ikke har Adgang til ſelv at ſætte ſine Midler overſtyr, og i Regelen heller ikke derfra vil kunne træffe feilagtige Diſpoſitioner med Hensyn til deres Forvaltning. Specielt naar han er indlagt paa Aſyl for første Gang, er der derfor Grund til at ſe Tiden lidt an. Medicinaldirektøren anſer det nemlig utvivlſomt, at det i mange Tilfælde vil kunne have en meget uheldig Indflydelſe, hvis en Perſon, der efter et kort Anfald af Sindsſygdom vender hjem fra et Aſyl ſom helbredet eller væſentlig bedret, ved Hjemkomſten erfarer, at han er umyndiggjort og Værge opnævnt.

I Tilſlutning til, hvad der ſaaledes af Medicinaldirektøren er anført, ſkal Departementet anmode Hr. Amtmanden om at henſtille til de under Dem ſorterende Øvrigheder, der har at fremſætte Begjæring om Umyndiggjørelſe (Magiſtrater i Byerne, Fogder eller Politimeſtre paa Landet) og Værgemaalsretter at udvise Varſomhed ved Anvendelſen af Adgangen til Umyndiggjørelſe efter den omhandlede Beſtemmelſe i Lovens § 5 ſaavelſom idethele ved Umyndiggjørelſer paa Grund af Sindsſygdom. Hvor Vedkommende er anbragt i Sindsſygeaſyl, bør der ſaaledes ikke begjæres eller iværkſættes nogen Umyndiggjørelſe, forinden der fra Aſylets Beſtyrer har været indhentet ſærſkilt Udtalelſe — foruden om den Syges Evne til at drage Omſorg for ſig og ſit Gods — tillige om hans Tilſtand, om en mulig Umyndiggjørelſes Indflydelſe paa denne og om Udſigterne til hans Helbredelſe. Der vil derhos i diſſe Til-

fælde som ellers selvfølgelig maatte tages fornødent Hensyn til, om Vedkommendes personlige eller Formuesforhold overhovedet paakræver Anordning af Værgemaal, jfr. Departementets i Lovtidende, 2den Afd., indtagne Skrivelse af 4de Marts 1899. 1 Febr.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Nordlands Amt, der havde forespurgt, om der er Anledning til at ordne Feievæsenet og paalægge Anskaffelse af Brandstiger m. v. i Fiskeværet Svolvær, uanseet at Brandreglement for Stedet endnu ikke er approberet. 1 Febr.

Departementet bemærker, at Forpligtelser i ovennævnte Henseender ikke med bindende Virkning vil kunne paalægges Huseierne uden i Henhold til et af Kongen approberet Brandreglement overensstemmende med Lov af 26de August 1854 § 1. Efter hvad der af Stedets Brandkommission i Skrivelse til Departementet er anført, beder Departementet imidlertid henstillet til vedkommende, om der ikke for Stedet bør søges udfærdiget et foreløbigt Brandreglement, som kunde blive gjældende, indtil Spørgsmaalet om Anlæg af Vandværk er afgjort.

Kongelig Resolution*), hvorved i Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Drangedal Herred, Bratsberg Amt, under 13de December 1901 fattet Beslutning angaaende Tillæg til § 4 i de ved Kongelig Resolution af 13de April 1895 approberede Politivedtægter for bemeldte Herred. 3 Febr.

Kongelig Resolution**), hvorved den af Herredsstyret for Nordre Odalen Herred, Hedemarkens Amt, i Møde den 28de Mai 1901 fattede Beslutning om Forandring i §§ 4, 5 og 13 i de for Herredet ved Kongelig Resolution af 6te August 1897 i Henhold til Lov af 14de Juli 1893 § 5 cfr. Lov af 27de Juli 1896 approberede Skogbrandsregler approberes som gjældende indtil videre. 3 Febr.

Kongelig Resolution***), hvorved de af Herredsstyret for Tolgen Herred, Hedemarkens Amt, i Møde den 27de Juni 1901 besluttede Vedtægter mod Skogenes Ødelæggelse approberes i Henhold til Lov om Værnskogens Bevarelse m. v. af 20de Juli 1893 § 8 som gjældende indtil videre, dog saaledes at § 13 udgaar. 3 Febr.

---

*) Bekjendtgj. 7 Febr. i Lovtid 1ste Afd. No. 4, hvor Tillægget er indtaget.

**) Bekjendtgj. 7 Febr. i Lovtid 1ste Afd. No. 4, hvor Forandringerne er indtagne.

***) Bekjendtgj. 7 Febr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 4, hvor Vedtægterne er indtagne.

3 Febr. **Kongelig Resolution***), hvorved de af Herredsstyret for Stamnes Herred, Nordlands Amt, i Møder den 6te Juli og 21de December 1901 besluttede Vedtægter for Værnskogens Behandling inden Herredet approberes i Henhold til Lov om Værnskogens Bevarelse m. v. af 20de Juli 1893 § 3 som gjældende indtil videre, dog med en enkelt Forandring.

3 Febr. **Kongelig Resolution****), hvorved

1. samtlige de for 1ste Juli 1900 afgivne Resolutioner vedkommende Hedemarkens Amt eller Dele deraf, indeholdende Bestemmelse om Fredning af en bestemt Vildtsort det hele Aar eller mod Benyttelse af visse Fangstredskaber, Jagt- eller Fangstmaader, ophæves,
2. i Henhold til Lov angaaende Jagt og Fangst af 20de Mai 1899 § 44 bestemmes, at det inden Hedemarkens Amt for et Tidsrum af 5 Aar, regnet fra 1ste Januar 1902, skal være forbudt:
   a) at fælde Aarskalv af Elg;
   b) at udsætte, opstille eller bruge Snarer til Fangst af Hare.

3 Febr. **Kongelig Resolution*****), hvorved i Henhold til Punkt 3 i de ved Storthingets Beslutning af 11te Juli 1895 opstillede Betingelser for Bevilgning til Sænkning og Regulering af Soneren og Kraakefjord i Sigdal, Buskeruds Amt, meddeles Approbation paa et Udkast til Reglement for Slipning af Vand gjennem Reguleringsdammen i Prestfos, saaledes at Reglementet bliver gjældende indtil videre, dog ikke udover et Tidsrum af 10 Aar.

3 Febr. **Kongelig Resolution†)**, hvorved i Henhold til § 88 i Lov om Bygningsvæsenet af 27de Juli 1896 bestemmes, at den almindelige Bygningslovgivning skal være gjældende for et Strøg omkring Løitens Jernbanestation indenfor de af Løitens Herredsstyre i Møde den 11te Marts 1901 angivne Grændser.

3 Febr. **Reglement for Telegraf- og Telefonvæsenets Ordning i Felt** (Krigstelegrafreglement), fastsat ved Kongelig Resolution af 3die Februar 1902.

---

*) Bekjendtgj. 7 Febr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 4, hvor Vedtægterne er indtagne.
**) Bekjendtgj. 7 Febr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 4.
***) Bekjendtgj. 7 Febr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 4, hvor Reglementet er indtaget.
†) Bekjendtgj. 7 Febr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 4, hvor Betegnelsen af Grændserne er indtaget.

3 Febr.

I. Almindelige Bestemmelser.

§ 1.

Telegraf- og Telefonvæsenets Opgave i Krigstid.

Telegraf- og Telefonvæsenets Opgave i Krigstid er: 1.

at besørge Overbringelse af militære Meddelelser og Ordres for Stridskræfternes Mobilisering (kfr. § 26), i hvilket Øiemed uafbrudt Tjenstgjøring Dag og Nat anordnes — for særskilt bestemt kortere Tid — paa samtlige Rigstelegrafens (-telefonens) og Jernbanetelegrafens Stationer;

at besørge Overbringelse af militære Meddelelser og Ordres for den strategiske Opmarsch og Koncentreringen;

at opretholde den nødvendige Forbindelse mellem Krigsskuepladsen (Krigsskuepladsene) og det bagenforværende Landomraade samt inden hvert af disse Omraader;

at sætte Armeen i Forbindelse med Signalstationerne paa Kysten samt med Flaaden; og

om fornødent at forstærke de Armeen eller Marinen tilhørende Felttelegrafafdelingers og Formationers Personel og Materiel.

§ 2.

Armeens Dispositionsret over offentlige eller private Telegraf- og Telefonindretninger.

Fra det Øieblik af, at Krigsmagten eller nogen Del deraf 2.
sættes paa Feltfod, kan denne for sin telegrafiske Korrespondance lægge Beslag paa Rigstelegraf- og Telefonnettet med dettes Funktionærer og Kontorer i den Udstrækning og paa den Maade, som i nærværende Reglement er foreskrevet.

Fra samme Tidspunkt kan ligeledes Rekvisition paa Dispo- 3.
sitionsret over private Telegrafer og Telefoner med tilhørende Personale og Materiel udstedes af militær Myndighed til vedkommende Bestyrelse, Driftsbestyrer, Eier eller Leier (jfr. Lov om militære Rekvisitioner i Krigstilfælde).

Hvor det gjælder Indskrænkning i eller Kontrol med Korre- 4.
spondancen og Sikring eller Ødelæggelse af Telegraf-(Telefon-)materiel, er Styrelsen for eller Eiere af Telegraf- eller Telefonindretning pligtige til, selv om vedkommende Indretning ikke er stillet til Krigsmagtens Forføining, at rette sig efter de Forskrifter, som gives af den forstærkede Telegrafstyrelse eller den militære Myndighed, hvem Forsvaret af vedkommende Distrikt paahviler.

Angaaende Jernbanetelegrafens Anvendelse i militært Øiemed 5.
indeholder Feltjernbanereglementets § 5 nærmere Bestemmelser.

3 Febr.

§ 3.

Telegrafens (Telefonens) Inddeling for Anvendelse i Felt.

6. Efterſom Telegraf-(Telefon)væſenets Virkſomhed falder indenfor Krigsſkuepladſen eller indenfor det bagenforværende Landområde, ſkjelnes mellem:

Krigstelegraf og

hjemmeværende Telegraf,

idet Udtrykket hjemmeværende i denne Betydning angiver, hvad der falder bagenfor Krigsſkuepladſen, uanſeet om Landområdet ligger indenfor eller udenfor eget Lands Grænſer.

Krigstelegrafen omfatter:

Etappetelegraf,

Felttelegraf og

Forpoſttelegraf.

En egen Klaſſe af Krigstelegrafen danner Fæſtningstelegrafen, hvis Virkſomhed vil falde ſaavel inden Krigstelegrafen ſom inden hjemmeværende Telegrafs Områder.

Under Krigstelegrafen kan efter Krigstelegrafdirektørens nærmere Beſtemmelſe inddrages de nærmeſt Krigsſkuepladſen liggende Telegraf- og Telefonlinier med tilhørende Stationer i den Udſtrækning, ſom maatte findes paakrævet.

7. Demarkationslinie mellem Krigstelegrafens og den hjemmeværende Telegrafs Områder angives i Forbindelſe med Faſtſættelſe af Krigsſkueplads (Etappereglementet § 2). En eller flere Telegraf-(Telefon-)ſtationer udſees — i fornødent Fald — til Telegrafovergangsſtationer til Formidling af Forbindelſen mellem Krigstelegrafen og den hjemmeværende Telegraf.

Telegrafovergangsſtation tilhører Krigstelegrafen.

8. Krigstelegrafen ved Hovedarmeen ſtilles under en Krigstelegrafdirektør (kfr. § 16).

Krigstelegrafen ved en paa ſærſkilt Krigsſkueplads opererende Troppeafdeling ſtilles om fornødent under egen, hos vedkommende militære Chef anſat, Krigstelegrafdirektør (kfr. § 19).

Den ſpecielle Del af Krigstelegrafen, der falder inden Felt-etappeområdet, henligger under en Etappetelegrafdirektør (kfr. § 18).

9. Hjemmeværende Rigstelegraf og Rigstelefon ligeſom hjemmeværende private Telegraf- og Telefonanlæg, der benyttes i militære Øiemed, f. Ex. paa Etappelinierne inden det hjemmeværende Landområde, underlægges „den forſtærkede Telegrafſtyrelſe“ (kfr. § 14).

Andre private Telegraf- og Telefonanlæg i Hjemlandet forbliver, ſaalænge ikke anderledes beſtemmes, under ſin egen Styrelſe eller Direktion.

§ 4. 3 Febr.

Reglementer og Bestemmelser for de af Armeen beslag-lagte Telegraf- og Telefonindretninger.

Hvor ikke anderledes bestemmes, bliver de for Rigstelegrafen 10.
og Rigstelefonen i Fredstid gjældende Reglementer, Instruxer og Bestemmelser at befølge med fornødne Tillempninger ogsaa i Krigstid; dette gjælder alle saavel Staten som Private tilhørende Telegraf- og Telefonanlæg, der beslaglægges for Krigsmagtens Behov.

Fornødne Ændringer bør saavidt muligt være udarbeidede allerede i Fredstid.

Hvor Forholdene kræver det, kan saadanne foretages af Krigstelegrafdirektøren eller, for den hjemmeværende Telegrafs Vedkommende, af den forstærkede Telegrafstyrelse.

§ 5.

Disciplinærforholde; Beklædning og Udrustning.

Det civile Personel ved Krigstelegrafens Telegraf- og Tele- 11.
fonlinier (Anlæg) er underkastet militær Disciplin og Jurisdiktion og kan i fornødent Fald afskediges af Krigstelegrafdirektøren eller efter dennes Bemyndigelse af Etappetelegrafdirektøren.

Det bærer den for dets Tjeneste i Fredstid bestemte Uniform eller Klædedragt.

§ 6.

Ordensfølge for Telegrammers Expedition i Krigstid m. v.

Saavel under Mobilisering som under Krig rangerer m. H. t. 12.
Befordring paa Landets Telegraf- og Telefonanlæg militære Telegrammer som Statstelegrammer.

Militært Telegram med Betegnelsen „Krig" og adresseret til 13.
høiere Myndighed, samt ved Indleveringen angivet som Telegram af stor Vigtighed, expederes foran alle andre militære Telegrammer og befordres i Klasse med særlig vigtige Statstelegrammer, som afsendes af Rigets høieste civile Myndigheder (Regjeringens Medlemmer, Storthingets eller dets Afdelingers Præsidenter samt Øvrighedspersoner) med Paategningen „Hafter", „Øieblikkelig" ell. lign.

Øvrige militære Telegrammer expederes efter de for Affen- 14.
delse af Statstelegrammer gjældende Regler i følgende indbyrdes Orden:

a. Telegram paaskrevet „Hafter" eller „Mobilisering".

b. Telegram vedrørende Troppebevægelser, naar det af Afsenderen er betegnet som Telegram af Vigtighed.

c. Telegram fra militær Myndighed og Svar paa saadant.

3 Febr. d. Telegram fra enkelt Person tilhørende Krigsmagten, naar det er adresseret til militær Myndighed og angaar Tjenestesager.

e. Øvrige militære Tjenestetelegrammer.

15. Misbrug af Paategning „Krig", „Hafter", „Mobilisering" etc. medfører Straffeansvar.

16. Paa Station, der ikke tilhører Krigstelegrafen, erkjendes militært Telegram som saadant kun, naar det er forsynet med vedkommende militære Myndigheds eller Persons Segl eller Stempel, naar det egenhændig indleveres af denne eller, naar det har fornøden Legitimation ved Overbringeren.

17. Private Telegrammer befordres paa Krigstelegrafen og paa de under den forstærkede Telegrafstyrelse sorterende Telegraf- og Telefonanlæg i den Udstrækning, som Opfyldelsen af de militære Fordringer tillader, og med den for Korrespondance indenlands som med Udlandet foreskrevne eller nødvendige Indskrænkning og Kontrol.

18. Saavel til Telegrafovergangsstation som til de vigtigste Indleveringsstationer kan efter Forslag af Krigstelegrafdirektøren Officerer tilkommanderes dels for at assistere ved Expeditionen af militære Telegrammer og dels for at kontrollere Privattelegrammerne.

19. De i denne § givne Bestemmelser er ogsaa med fornødne Tillempninger gjældende ved Expedition af Telefonmeddelelser.

§ 7.

Taushedspligt for Personalet.

20. Det paaligger enhver, der er ansat ved Krigstelegrafen, at hemmeligholde — ligeoverfor Uvedkommende — Telegraf- og Telefonmeddelelser samt forøvrigt alt, der angaar den militære Virksomhed.

II. Ledelsen af det militære Telegraf- og Telefonvæsen.

§ 8.

Indledning.

21. I Anordningen af de fornødne forberedende Arbeider for Krigstelegrafens Oprettelse ved Krigsudbrud samt i Ledelsen af det militære Telegraf- og Telefonvæsen medvirker følgende Myndigheder:

Chefen for Armeens Generalstab.
Chefen for Generalstabens Kommunikationsafdeling.
Generalinspektøren og Chefen for Ingeniørvaabnet.
Chefen for Marinens Generalstab.
Telegrafstyrelsen samt „den forstærkede Telegrafstyrelse".
Styrelse for privat Telegraf- eller Telefonindretning.
Krigstelegrafdirektøren samt
Etappechefen og Etappetelegrafdirektøren.

§ 9. 3 Febr.

Chefen for Armeens Generalstab.

Chefen for Armeens Generalstab bestemmer de ledende 22.
Direktiver for Telegraf-(Telefon-)væsenets Anvendelse i Forsvarets Interesse og angiver, hvilke fra Armeens Side ønskelige Forberedelser bør træffes i Anledning heraf.

I Samraad med Telegrafstyrelsen og, om fornødent, efter 23.
Konference med Chefen for Ingeniørvaabnet og Chefen for Marinens Generalstab lader Generalstabschefen udarbeide de Dele af Mobiliserings-, Opmarsch- og Koncentrationsplanerne, der angaar Fuldstændiggjørelse, Udvidelse og Forandring af Telegraf- og Telefonnettet, hvorunder specielt fastsættes de Forholdsregler og Arbeider, som udkræves:

a. for at muliggjøre en hurtig og sikker Overbringelse af Mobiliseringsordrene;
b. for at tilveiebringe fornøden Kontrol med Telegraf- og Telefonkorrespondancen saavel med Udlandet som indenlands under Mobiliseringen, den strategiske Opmarsch og Koncentreringen samt under Operationerne;
c. for at sætte Telegraf- og Telefonnettet i Forbindelse med Fæstninger og befæstede Steder samt andre militært vigtige Punkter inden Landet;
d. for at sikre Telegraf- og Telefonforbindelsen saavel inden Riget som med Udlandet.

Generalstabschefen har endvidere at meddele Telegrafstyrelsen Oplysninger og Bestemmelser, som fra militært Synspunkt seet ansees nødvendige for Udvexling af Privattelegrammer mellem Hjemlandet og Personalet paa Krigsskuepladsen.

Ligesom den til Krigstelegrafdirektør udseede Officer af Tele- 24.
grafstyrelsen bør gives Anledning til at gjøre sig bekjendt med Rigstelegrafens (-telefonens) Administration og Ydelsesevne, bør omvendt det ved Rigstelegrafen (-telefonen) ansatte Personel, der efter Mobiliseringsplanerne skal tjenstgjøre ved Krigstelegrafen, ved Generalstabschefens Forsorg gives Anledning til, om muligt, at gjøre sig fortrolig med de Stillinger og Forretninger, de i Krig skal beklæde og udføre.

Angaaende Generalstabens Befatning med Forberedelserne for 25.
Krigstelegrafformationernes Opsætning se § 22.

§ 10.

Generalstabens Kommunikationsafdeling.

Generalstabens Kommunikationsafdeling paaligger 26.
det, overensstemmende med Planen for Generalstaben, med Opmærksomhed at følge Telegraf- og Telefonvæsenets Udvikling, i

3 Febr. Samraad med Telegrafstyrelsen og Chefen for Ingeniørvaabnet at udarbeide de i § 9 omhandlede Planer og Bestemmelser, og at holde sig nøie underrettet om de forberedende Planer og Forholdsregler af militær Interesse, som af Telegrafstyrelsen i Fred opgjøres eller træffes.

§ 11.

Generalinspektøren og Chefen for Ingeniørvaabnet.

27. Foruden de ham i Fred paahvilende Pligter med Hensyn til Felttelegrafafdelingernes Uddannelse m. v. har Generalinspektøren og Chefen for Ingeniørvaabnet med Assistance af den for Krig udseede Krigstelegrafdirektør og under Konferance med Telegrafstyrelsen at planlægge og lede Mobiliseringen (kfr. Pkt. 67 og 70), Udrustningen og Erstatningen af Krigstelegrafens samtlige Formationer og Anstalter samt specielt at træffe de fornødne Forføininger for en sikker Telegraf- og Telefonforbindelse med Fæstninger og befæstede Steder.

§ 12.

Chefen for Marinens Generalstab.

28. Chefen for Marinens Generalstab udarbeider i Samraad med Armeens Generalstabschef og i fornødent Fald med Telegrafdirektøren Plan for Telegraf- og Telefonvæsenets Anvendelse i Sjøforsvarets Tjeneste samt for eventuel Opretholdelse — af Telegraf-(Telefon-)forbindelse mellem Marinen og Stridskræfterne tillands.

29. For Telegraf- og Telefonvæsenets Anvendelse i Marinens Tjeneste samt for Marinens Generalstabschefs Befatning hermed vil efter Omstændighederne specielle Bestemmelser blive udfærdigede.

§ 13.

Telegrafstyrelsen.

30. Det paaligger Telegrafstyrelsen at medvirke til en hensigtsmæssig Anordning af Landets Telegraf- og Telefonvæsen for Anvendelse i Krig.

31. Den har derfor:

paa Anmodning fra Armeens eller Marinens Generalstab at gjennemgaa og afgive skriftlig Udtalelse angaaende opgjorte Planer for Telegrafvæsenets Anvendelse i Krig, specielt forsaavidt angaar Anlæg af nye Linier eller Forandringer og Udvidelser af allerede bestaaende;

i fornøden Udstrækning at meddele alle for Planernes Udarbeidelse nødvendige tekniske og lokale Oplysninger samt at afgive Indberetning om saadanne Opfindelser og Forbedringer paa Telegrafteknikens Omraade, som formenes med Nytte at kunne komme til Anvendelse for Krigstelegrafen;

efter modtagen Meddelelse fra Generalstaben angaaende de 3 Febr.
Krav paa Personel og Telegrafmateriel, som for Krigstelegrafen (nærmest Etappetelegrafen) maa stilles til Rigstelegrafen (-telefonen) — hvilke Krav Telegrafstyrelsen er forpligtet til efter Evne at imødekomme — at stille Personel og Materiel til Disposition. Den skal være behjælpelig med Opgjør af Planer for sammes hensigtsmæssige Fordeling i Krig, og bistaa med Ordningen af de for Krigstelegrafen (nærmest Etappetelegrafen) nødvendige Reserveoplag af Linie-, Stations- og Expeditionsmateriel samt med Udførelsen af de Arbeider, som en Udvidelse eller Forandring af det existerende Telegraf- og Telefonnet maatte gjøre paakrævet i Medfør af militære Interesser;

efter Konferance med Generalstaben at udse Personel til de forskjellige Stillinger ved Krigstelegrafen, specielt som Etappetelegrafdirektør, samt at virke for, at det til saadan Tjeneste udtagne Personel ved Generalstabens Forsorg gives Anledning til i den Udstrækning, Forholdene tillader, at sætte sig ind i de Gjøremaal, der i Krig vil tilfalde dem;

at assistere ved Udfærdigelsen af fornødne Forskrifter for det Telegrafstyrelsen underordnede Personales Forhold ved indtrædende Mobilisering og under Krig samt om de Indskrænkninger og den Kontrol, som Telegraf- og Telefonkorrespondancen saavel med Udlandet som indenlands da maa underkastes, samt

at træffe nødvendige Forføininger til, at alle saaledes planlagte Anordninger maa kunne iværksættes med Sikkerhed og Skyndsomhed.

Umiddelbart efter erholdt Meddelelse om Mobilisering og 32.
senere hen, efterhaanden som Forholdene paa Krigsskuepladsen maatte gjøre det paakrævet, har Telegrafstyrelsen at bringe til den korresponderende Almenheds Kundskab Oplysning om de Forandringer eller Indskrænkninger i Telegraf- og Telefonkorrespondancen, som af militære Hensyn maatte paabydes.

Umiddelbart efterat Mobiliseringsordre er udstedt, forstærkes 33.
Telegrafstyrelsen med et militært Kontor (Telegrafstyrelsens militære Afdeling) under en tilbeordnet Officer — Generalstabs- eller Ingeniørofficer — som Chef, hvilken indgaar som Medlem af Styrelsen under Telegrafdirektøren. Telegrafstyrelsen, saaledes forstærket, benævnes „den forstærkede Telegrafstyrelse".

Chefen for den forstærkede Telegrafstyrelses militære Afdeling sorterer i militær Henseende enten direkte under den hjemmeværende Armestyrelse eller efter dennes Bestemmelse under Etappeinspektøren.

§ 14.

Den forstærkede Telegrafstyrelse.

Den forstærkede Telegrafstyrelse udøver i Krig sin 34.
Virksomhed efter de samme Principer som Telegrafstyrelsen i Fred,

3 Febr. dog under Jagttagelse af, at alle Spørgsmaal, som angaar Telegraf- og Telefonvæsenets Anvendelse for militære Øiemed samt, at alle Forholdsregler, der træffes for Telegraf- og Telefonvæsenets Sikring o. l., bliver at behandle ved den forstærkede Telegrafstyrelses militære Afdeling og at foredrage af Chefen for samme, i Tilfælde efter forudgaaende Konferance med Cheferne for Styrelsens øvrige Afdelinger.

Hvor ikke uoverstigelige tekniske Vanskeligheder stiller sig iveien, har Telegrafdirektøren ved sine Beslutninger at tage Hensyn til ethvert militært Krav, der fremholdes.

Ved Behandlingen af almindelige Forvaltningsanliggender og Sager, der ikke berører de militære Interesser, deltager ikke Chefen for den militære Afdeling, undtagen i Tilfælde, hvor enten denne selv eller Telegrafdirektøren maatte finde det ønskeligt.

35. Den forstærkede Telegrafstyrelse skal efter Evne medvirke til en hensigtsmæssig Ordning af Telegraf- og Telefonvæsenet saavel under Mobiliseringen og Sammendragningen som under selve Krigen.

Den har saaledes:

at medvirke til de opgjorte Planers hurtige og sikre Iværksættelse ved indtrædende Mobilisering;

at sørge for, at Personalet paa de forskjellige Telegraf- og Telefonstationer efter Behov forstærkes eller indskrænkes;

at iværksætte og have Tilsyn med Udførelsen af Udvidelser og Forandringer i det bestaaende Telegraf- og Telefonnet inden det hjemmeværende Landomraade;

at oprette nye Linier og Stationer samt

at vaage over, at alle for Kontrol med Telegraf- og Telefonkorrespondancen indenlands som med Udlandet trufne Forholdsregler overholdes.

Den har endvidere:

at sørge for Telegraf-(Telefon-)tjenestens hensigtsmæssige Anordning og Udførelse paa alle det hjemmeværende Landomraades Etappelinier,

at effektuere Krigstelegrafdirektørens eller Etappetelegrafdirektørens Rekvisitioner paa Personel, Materiel og Karter m. v., i hvilken Anledning den stadig maa staa i Forbindelse med hjemmeværende Ingeniørkommando;

umiddelbart efter Fastsættelse af Krigsskueplads at tilstille Krigstelegrafdirektøren en Fortegnelse over samtlige de Telegraf- og Telefonstationer med Personel og Materiel, som bliver at underlægge Krigstelegrafen, samt

i fornøden Udstrækning at underrette Krigstelegrafdirektøren om skete Forandringer i det hjemmeværende Telegraf- og Telefonvæsen.

36. Privat Telegraf eller Telefon, der inden det hjemmeværende

Landområde beslaglægges i militært Øiemed, underlægges den for- 3 Febr.
stærkede Telegrafstyrelse for et Tidsrum og paa Vilkaar, der nær-
mere fastsættes og meddeles af denne.

§ 15.

Styrelsen for privat Telegraf og Telefon.

De i § 13 givne Bestemmelser for Telegrafstyrelsen gjælder 37.
i tillempelige Dele ogsaa Styrelsen for privat Telegraf og Telefon.

§ 16.

Krigstelegrafdirektøren.

Til Krigstelegrafdirektør beordres en Ingeniørofficer 38.
(Kaptein eller Stabsofficer), der til Assistance erholder en Løitnant
som Adjutant, en Telegraftjenestemand — Sekretær med Premier-
løitnantsrang — og fornødent andet Personale (Skrivere, Officers-
tjenere m. v.).

Krigstelegrafdirektøren følger Hovedkvarteret og sorterer di-
rekte under Generalstabschefen.

Han leder Krigstelegrafvæsenet ved Hovedarmeen efter Gene- 39.
ralstabschefens Anvisninger, fører Kommandoen over Felttelegraf-
afdelingerne og over Hovedkvarterets Telegrafstationsafdeling. Han
har Indseende med den under hans Ledelse opsatte Etappetelegraf,
angaaende hvis Anvendelse han giver fornødne Underretninger og
Anvisninger, særlig i Spørgsmaal vedrørende Etappetelegrafens
Tilknytning til Felttelegrafen samt med Afløsningen af Felttelegraf-
afdelingernes inden Feltetappeomraadet disponerede Personel og
Materiel og med dettes Erstatning og Forstærkning m. v.

Meddelelser angaaende Anvendelsen af Etappetelegrafen maa
ske til Etappetelegrafdirektøren gjennem Etappechefen, med hvem
Krigstelegrafdirektøren skal søge Samarbeide.

Krigstelegrafdirektøren har at fremsætte Forslag om, hvilke 40.
Telegraf- og Telefonindretninger inden Krigsskuepladsen skal beslag-
lægges for Krigstelegrafen, og med Generalstabschefens Approbation
at træffe Bestemmelse angaaende midlertidig Afbrydelse eller grun-
dig Ødelæggelse af Telegraf og Telefon inden samme Omraade.
Han træffer desuden de fornødne Forholdsregler til Forebyggelse
af al Misbrug af Felttelegrafen.

Rekvisition paa Personel og Materiel for Krigstelegrafen ud- 41.
over det, der kan tilveiebringes fra Afdelingernes Depot, indsendes
til den forstærkede Telegrafstyrelse af Krigstelegrafdirektøren eller,
efter dennes Bemyndigelse, af Etappetelegrafdirektøren.

Paa Grundlag af de Rapporter, som indkommer fra Felt- 42.
telegrafafdelingerne og Etappetelegrafdirektøren (i Tilfælde ogsaa
efter Meddelelser fra den forstærkede Telegrafstyrelse, lader Krigs-

3 Febr. telegrafdirektøren fuldstændiggjøre de havendes Telegraf- og Telefonkarter med Register over Personel m. v., hvoraf Kopier efter Behov tilstilles de høiere Troppeenheder.

43. For Krigstelegrafdirektør ved selvstændig opererende Troppeafdeling gjælder i tillempelige Dele de foran givne Forskrifter.

44. Af Krigstelegrafdirektøren føres følgende Bøger m. v.:

a. Krigsdagbog, udvisende de opererende Afdelingers og Formationers Forflytning samt Operationernes Udvikling fra Dag til anden;

b. Expeditionsjournal og Kopibog;

c. Rulle over alt inden Krigsskuepladsen værende Telegraf- og Telefonpersonel med Angivelse af Telegrafafdelingernes og øvrigt Personels Anvendelse;

d. Tableau over Etappevæsenets Anordning, navnlig for Telegraf- og Telefonliniernes Vedkommende.

§ 17.

Etappechefen.

45. Etappechefen leder gjennem Etappetelegrafdirektøren Tjenesten ved Etappeomraadets Etappetelegraf, og sørger i Tilfælde for, at Samarbeide finder Sted med de Myndigheder, hvis Medvirken maatte være ønskelig. Angaaende Etappechefens Virksomhed forøvrigt henvises til Etappereglementet.

I fornøden Udstrækning danner Etappechefen Mellemled mellem Etappetelegrafdirektør og Krigstelegrafdirektør ved denne sidstes Meddelelse af Ordres og Anvisninger.

§ 18.

Etappetelegrafdirektøren.

46. Som Etappetelegrafdirektør ansættes en høiere Telegraftjenestemand eller en Ingeniørofficer, der til Assistance erholder sig tildelt 1 Officer og 1 Telegraftjenestemand — Sekretær med Premierløitnants Rang — samt fornødent andet Personale (Skrivere, Officerstjenere m. v.).

Etappetelegrafdirektøren sorterer umiddelbart under Etappechefen, men skal forøvrigt under Udøvelsen af sin Tjeneste rette sig efter de almindelige Anvisninger, som gives af Krigstelegrafdirektøren. Han opholder sig som Regel i Etappechefens Nærhed og drager herunder Omsorg for stadig at staa i Forbindelse saavel med Krigstelegrafdirektøren som med den forstærkede Telegrafstyrelse.

Etappetelegrafdirektøren maa til Opnaaelse af en hensigtsmæssig Ordning af Etappeomraadets Telegraf- og Telefonnet have indgaaende Kjendskab til samtlige Linier og Stationer inden Omraadet; forhaandenværende Karter og Opgaver vil i Almindelig-

hed efter Rekvisition blive ham tilstillede fra Krigstelegrafdirektøren 3 Febr.
(eller direkte fra den forstærkede Telegrafstyrelse), og bliver disse at
holde à jour med Hensyn til Forandringer og Nybygninger.

Etappetelegrafdirektøren disponerer over det til Etappetele- 47.
grafvæsenet hørende Personel;

ordner og leder dettes Tjenestgjøring;

har Tilsyn og Kontrol med Telegraf- og Telefonforbindel-
serne inden Etappeomraadet ligesom med det dertil hørende
Materiel;

opretholder Telegrafforbindelse mellem hjemmeværende Land-
omraade og Feltarmeen (Hovedkvarteret eller Etappehoved-(Etappe-
ende-)station), opretter om fornødent nye Telegraf- og Telefonlinier
samt istandsætter dem, der maatte være skadede eller ødelagte.

Etappetelegrafdirektøren skal ved Nybygning, udført ved Hjælp 48.
af ham underlagte Anlægs- og Stationsafdelinger (kfr. § 21), er-
statte og afløse de Telegraf- og Telefonforbindelser med tilhørende
Stationer, der maatte være oprettede og betjente af Felttelegrafaf-
delingerne, saaledes at disses Personel og Materiel saa hurtigt som
muligt kan frigjøres for Anvendelse ved Fronten.

Tilknytningspunkterne mellem Felt- og Etappetelegrafen fast-
sættes af Krigstelegrafdirektøren.

Tiltrænges Forstærkning eller Erstatning af Personel og 49.
Telegrafmateriel m. v., gjør Etappetelegrafdirektøren efter Indmel-
ding til Etappechefen derom Foreſtilling til Krigstelegrafdirektøren,
eller han indsender paa eget Ansvar — efter given Bemyndigelse
eller almindeligt Direktiv — Rekvisition derpaa direkte til den for-
stærkede Telegrafstyrelse.

Angaaende militær Assistance til Sikring af Anlæg og Linier 50.
har Etappetelegrafdirektøren, om fornødent, at henvende sig til
Etappechefen eller vedkommende Etappekommandant.

Af Etappetelegrafdirektøren føres følgende Bøger: 51.

a. Krigsdagbog, udvisende de forskjellige Afdelingers og
Formationers Forflytning, Operationernes Udvikling fra Dag til
anden, Etappechefskvarterets Forflytning m. v.;

b. Expeditionsjournal og Kopibog.

c. Rulle over alt inden Feltetappeomraadet værende Tele-
graf- og Telefonpersonel med Angivelse af, hvorledes Personellet er
disponeret.

Rapport om Telegraf-(Telefon-)tjenestens Anordning og Per-
sonellets Anvendelse inden Feltetappeomraadet bliver daglig at ind-
sende til Krigstelegrafdirektøren.

§ 19.

Krigstelegrafdirektør paa særskilt Krigsskueplads.

Hvor Krigstelegrafen ved en paa særskilt Krigsskueplads ope- 52.
rerende Troppeafdeling stilles under egen Chef, udfærdiger denne i

3 Febr. Overensstemmelse med foran anførte Regler alle Bestemmelser, som de militære Interesser maatte gjøre paakrævede vedkommende Telegraf- og Telefonvæsenets Virksomhed inden Omraadet.

Han har som Regel Kapteins eller Majors Grad og erholder til sin Assistance en Telegraftjenestemand — Sekretær med Premierløitnants Rang.

III. De forskjellige Telegraf- og Telefonformationers Virksomhed i Felt samt Tjenesten ved samme.

A. Rigstelegrafen.

§ 20.

Opgave og Virksomhed i Felt.

53. Rigstelegrafen, der i væsentlig Grad bliver bestemmende for Krigstelegrafens Virksomhed, vil i Krigstilfælde have — om fornødent ved Nybygning af Linier — at organisere nødvendig Sammenslutning mellem Krigstelegrafens Linier og det bagenfor disse værende Telegrafnet.

Den maa til enhver Tid være forberedt paa at afgive Personel til Krigstelegrafen; ligesaa maa den efter Ordre sørge for Efterssendelse af Materiel af ethvert Slags og derhos efter Rekvisition af den hjemmeværende Etappeinspektør stille til Militæretatens Disposition Linier og Kontorer, hvis Benyttelse maatte være paakrævet eller ønskelig i militært Øiemed.

B. Etappetelegrafen.

§ 21.

Opgave, Organisation og Virksomhed m. v.

54. Etappetelegrafen, der omfatter samtlige de inden Feltetappeomraadet til Militæretatens Disposition stillede Telegraf- og Telefonlinier med Stationer (saavel permanente som for Tilfældet nyanlagte), har til Opgave at danne Mellemled mellem Felttelegrafen og den hjemmeværende Telegraf (Rigstelegrafen) og derigjennem hidføre stadig og umiddelbar Telegraf-(Telefon-)forbindelse mellem Feltarmeen (Hovedkvarteret eller Etappehoved-(Etappeende-)station) og hjemmeværende Landomraade.

55. Etappetelegrafen administreres og ledes under Etappechefen af Etappetelegrafdirektøren (kfr. §§ 17 og 18).

56. Etappetelegrafens Personel af Telegraffunktionærer, Arbeidsformænd og Arbeidere m. v. afgives fra Rigstelegrafen, Haandrækningsmandskaber, Kuske, Kokke m. v. skaffes derimod som Regel tilveie ved Leie (Rekvisition).

57. Etappetelegrafen bygges gjennemgaaende af lettere Materiel

end Fredslinierne; den gjøres dog sværere end de egentlige Felttelegraflinier (halvpermanent) og gives en varigere og solidere Byggningsmaade end disse.

Den træder efterhaanden i Stedet for de under Troppernes Fremrykning først oprettede lettere Felttelegraflinier, hvis Materiel derved frigjøres for ny Anvendelse ved Fronten; den supplerer herunder i fornøden Udstrækning det bestaaende Telegraf- og Telefonnet.

Til Etappetelegrafens Gjøremaal hører efter Behovet Istandsættelse og Opførelse af ødelagte eller afbrudte Telegraf- og Telefonlinier.

Af Materiel anskaffes som Regel i Fred Stationsmateriel, 58.
Isolatorer, Kroge og Linietraad samt fornødent Værktøi ved Forsorg af Chefen for Ingeniørvaabnet og under Medvirken af Telegrafstyrelsen; Stolper anskaffes paa Stedet ved Krigens Udbrud eller leveres af Rigstelegrafen.

Inden hvert Etappeomraade opsættes en Etappetelegrafkom- 59.
mando under vedkommende Etappetelegrafdirektør; denne erholder for de militære Anliggenders Vedkommende en Officer til sin Assistance og for den nærmere Anordning og Ledelse af Drift og Tjeneste ved Telegrafnettet en Telegraftjenestemand (kfr. Pkt. 46).

Hver Etappetelegrafkommando omfatter Personer og Materiel 60.
m. v. for Opsætning af Anlægsafdelinger og Stationsafdelinger alt efter Behov *).

Anlægs- og Stationspersonel m. v. kan, om saa maatte være ønskeligt, ogsaa opsættes som een fælles Afdeling.

Etappetelegrafkommandoen opsætter Hovedkvarterets Telegrafstationsafdeling, der udfører Stationstjenesten ved Hovedkvarteret og er Telegrafdirektøren direkte underlagt.

Stationsafdelingerne anordner og besørger Stations- 61.
tjenesten, medens Anlægsafdelingerne udfører Linjebygningen og gjenopretter afbrudte Linier.

I Stationspersonellet indgaar alt inden Feltetappeom- 62.
raadet værende stationært Telegraf- og Telefonpersonel, ansat ved Linier og Stationer, der er stillede til Militæretatens Disposition.

Oprettede Stationer kan ogsaa blive betjente af Befal og Mandskab af Armeen.

Telegraf-(Telefon-)station, beliggende paa Etappestation, forterer, undtagen hvad angaar de tekniske Spørgsmaal, under vedkommende Stations-(Etappe-)kommandant.

Stationsafdeling, der faar til Opdrag at anordne og bestride Stationstjenesten ved enkelt større Station eller ved en Gruppe af mindre, erholder som Regel en Telegraftjenestemand af

*) Efter Etappetelegrafdirektørens Bestemmelse.

3 Febr. Rigstelegrafen som Chef og opsættes og udrustes overensstemmende med Bilag I.

63. Hovedkvarterets Stationsafdeling opsættes overensstemmende med Bilag I.

64. Anlægsafdeling opsættes og udrustes overensstemmende med Bilag II. Afdelingen, der stilles under en Linieingeniør ved Rigstelegrafen som Chef, inddeles i 2 Sektioner.

I fornødent Fald kan Personellet forstærkes med civile eller militære Arbeidere.

65. Chef for Anlægs- eller Stationsafdeling sorterer — med Undtagelse af Chefen for Hovedkvarterets Stationsafdeling (kfr. Pkt. 60) — direkte under Etappetelegrafdirektøren. Han er ansvarlig for Tjenestens Udførelse ved sin Afdeling og har at drage Omsorg for Afdelingens Forpleining og Underbringelse.

Han fører Krigsdagbog, i hvilken daglig indføres Afdelingens Virksomhed, samt Rulle over Afdelingens Funktionærer med Fortegnelse over det Afdelingen tildelte Materiel.

66. Angaaende Erstatning eller Forstærkning af Personel eller Materiel, Rekvisitioner m. v. har nævnte Chef at henvende sig til Etappetelegrafdirektøren.

For Personellets Tjenstgjøring saavel ved Stations- som Anlægsafdeling gjælder, naar ikke særegne Forskrifter er givne, de for Rigstelegrafen udfærdigede Bestemmelser, om fornødent med nødvendige Tillempninger (kfr. Pkt. 10).

§ 22.

Forberedelser for Opsætning paa Feltfod.

67. Efter de af Generalstaben givne Direktiver for Telegraf- (Telefon-)væsenets Anvendelse i Krig træffer Chefen for Ingeniørvaabnet samt Telegrafstyrelsen de fornødne Forberedelser for Etappetelegrafkommandoernes Opsætning paa Feltfod.

68. Chefen for Ingeniørvaabnet opgjør ved Hjælp af den udseede Krigstelegrafdirektør nærmere Opsætningsplaner for Krigstelegrafens forskjellige Formationer og Anstalter og indsender herom Forslag til Generalstaben; denne lader derefter Telegrafstyrelsen tilstille Meddelelse om de Krav paa Personel og Materiel, som af Rigstelegrafen(-telefonen) i Tilfælde af Mobilisering maa stilles til Disposition for Etappetelegrafformationernes Komplettering (kfr. Pkt. 58).

For Forposttelegrafens Vedkommende kfr. § 24.

69. Overensstemmende hermed opgjør Telegrafstyrelsen aarlig (i Tilfælde under Konferance med den for Mobiliseringstilfælde udseede Krigstelegrafdirektør)

a) en Opgave over det Personel, tilhørende Rigstelegrafen(-telefonen), der ved Mobilisering skal afgives som Etappetelegrafdirektører, Sekretærer hos disse, Afdelings- og Sektionschefer, Telegrafister og Arbeidsmandskab m. v.,

b) en Opgave over det Telegrafmateriel, som af Rigstelegrafen kan stilles til Krigstelegrafens Disposition. 3 Febr.

Begge Opgaver indsendes til Generalstaben, som meddeler Chefen for Ingeniørvaabnet det fornødne og om muligt drager Omsorg for nødvendige Anskaffelser af yderligere Materiel.

Ved indtrædende Mobilisering paaligger det Chefen for Ingeniørvaabnet gjennem Krigstelegrafdirektøren med Assistance af de respektive Etappetelegrafdirektører at lede Etappetelegrafkommandoernes Mobilisering, saavel hvad angaar deres Personel som deres Materiel og Heste. 70.

Herunder medvirker den forstærkede Telegrafstyrelse.

C. Felttelegrafen.

§ 23.

Opgave, Virkefære og Virksomhed m. v.

Felttelegrafen har til Opgave ved Bygning af nye Linier eller ved Anvendelse af forud existerende saadanne med tilhørende Stationer at tilveiebringe og vedligeholde Forbindelse saavel mellem Hovedkvarteret — gjennem dettes Stationsafdeling — og Armeens høiere Troppeenheder (Armefordelinger, Brigader) som mellem disse indbyrdes, forsaavidt angaar det Omraade af Krigsskuepladsen, der strækker sig fra Hovedkvarteret (eller Etappehoved-(Etappeende-) station) til Avantgardens (Forposternes) Hovedstyrke(r). 71.

I hvor stor Udstrækning Felttelegrafen saaledes kan anvendes, og hvor langt dens Telegraflinier kan føres frem, vil bero paa de foreliggende strategiske og taktiske Forhold.

Felttelegrafen er forsynet med let transportabelt Materiel; dens Afdelingers Organisation og Udrustning er beregnet paa stor Bevægelighed af Hensyn til hurtig Liniebygning. Liniernes Konstruktion er indrettet paa, at Etablering og Afbrydning af Telegrafforbindelsen kan foregaa med stor Hurtighed, saavel under Marsch som under Operationer, saaledes at Armefordelings- og Brigadekvartererne daglig kan bringes i telegrafisk Forbindelse med de høiere Kommandostaber. 72.

Felttelegrafen medfører ogsaa optisk Signalmateriel.

Felttelegrafen sorterer, forsaavidt den ikke er stillet under egen Chef (kfr. § 19), direkte under Krigstelegrafdirektøren, til hvem Rapport om Virksomhed, Personellets Anvendelse m. v. daglig bliver at indsende. 73.

Den bygges og betjenes af dertil uddannet Befal og Mandskab af Armeen.

Angaaende Organisation, Personel, Materiel m. v. kfr. de for Felttelegrafen gjældende Reglementer m. v.

3 Febr.

D. Forposttelegrafen.

§ 24.

Opgave, Virkefære og Virksomhed m. v.

74. Forposttelegrafen(-telefonen) har til Opgave at tilveiebringe Forbindelse mellem Avantgardens (Forposternes) Hovedstyrke(r) og de yderste Bevogtningsdele samt som Krigstelegrafens Følehorn, — der efter Omstændighederne ubemærket strækkes ud og igjen trækkes ind — at holde fremsendte Rekognoscerингspatruljer og detacherede eller fremskudte Observationsposter i stadig Forbindelse med bagenforværende Afdelinger.

Paa Slagfeltet kan Forposttelegrafen benyttes ved Overbringelse af Ordres og Meldinger.

75. Forposttelegrafens(-telefonens) Stations, og Liniemateriel maa være letteſt muligt, let transportabelt og i Besiddelse af tilstrækkelig Styrke.

Forposttelefonen kan betjenes ogsaa af Mandskaber, der ikke sidder inde med Specialuddannelse i Telegrafien. Et Exemplar af Forposttelefonen (fornødent Materiel for Etablering af Telefonforbindelse) bør om muligt være tildelt hver Infanteri-(og Artilleri-) bataljon, ved hvilken den isaafald føres i en dertil indrettet Randsel eller paa en for dette Øiemed konstrueret Velociped.

For Anvendelse ved Forposterne byder det ved Kavaleriet benyttede Telefonmateriel store Fordele.

76. Den optiske Signaltelegraf finder sin Hovedvirksomhed i Forposttelegrafens Tjeneste.

Forposttelegrafen sorterer direkte under den for Anledningen høistbefalende paa Stedet, hvilken for hvert enkelt Tilfælde træffer Bestemmelse angaaende dens Etablering og Virksomhed.

E. Fæstningstelegrafen.

§ 25.

Anordning og Virksomhed m. v.

77. Fæstningstelegrafens Linier bygges som Regel permanent og anlægges i Fredstid.

78. Gjennem en Centralstation, som Regel beliggende i et bombesikkert Rum, staar Kommandanten gjennem Fæstningstelegrafen i Telegraf-(Telefon-)forbindelse saavel med Fæstningens Udenværker som med dens forskjellige Indenværker og vigtigere Partier, hvilke igjen indbyrdes har Telegraf- eller Telefonforbindelse. Fæstningstelegrafen tilknyttes om gjørligt Rigstelegrafen.

79. Saavel Indenværkerne som de detacherede Forter forsynes med optisk Signalmateriel for Anvendelse i Tilfælde af, at den elektriske Forbindelse afbrydes.

Bærbart Forpostmateriel finder Anvendelse i Fæstningskrigen 3 Febr.
ved Vagtposter, Rekognoscering og Udfald m. v.

IV. Tillæg

(Kfr. Armekommandoens Skr. 26—10—94).

§ 26.

Bestemmelser vedrørende Befordring af Telegrammer samt Telefonering ved Mobilisering.

Paa Meddelelse om, at Mobiliseringsordre er udfærdiget, 80.
træffer Telegrafstyrelsen (vedkommende Driftsbestyrer for Jernbanetelegrafernes Vedkommende) uopholdelig Forføining til, at uafbrudt Tjenstgjøring Dag og Nat anordnes paa samtlige Statens (iberegnet alle Jernbaners) Telegrafstationer og Telefonstationer i 48 Timer fra vedkommende Meddelelses Modtagelse.

Paa Begjæring af Chefen for vedkommende Brigadedistrikts- 81.
kommando skal paa de Stationer, hvor denne finder det paakrævet, den uafbrudte Tjenstgjøring ogsaa finde Sted udover nævnte Tidsrum saalænge, den samme militære Myndighed anser dette nødvendigt.

Fra og med det Tidspunkt, at uafbrudt Tjenstgjøring i Hen- 82.
hold til udfærdiget Mobiliseringsordre bliver befalet, og indtil anderledes maatte blive bestemt, skal Telegrammer og Telefonmeddelelser mærket Mobilisering og indleveret fra militær eller dertil kompetent civil Autoritet befordres efter de for Statstelegrammer gjældende Regler, og skal vedkommende Stationer lade sig det være magtpaaliggende, at de expederes paa den hurtigst mulige Maade. For Jernbanetelegrafens Vedkommende skal saadanne Telegrammer og Telefonmeddelelser have Fortrinsret ved Befordring foran Pressetelegrammer, private Telegrammer og almindelige Jernbaneordres.

Ved Telegrafstationer (Telefonstationer), der har Tilknytning 83.
til privat Telefonselskabs Linie, skal Bestyreren (Stationsmesteren) uopholdelig gjøre vedkommende Telefonselskabs Direktør (Bestyrer) bekjendt med den Ordning, som paa Grund af indtraadt Mobilisering er indført paa Statens Stationer, og henstille til Selskabet ligeledes at anordne uafbrudt Tjenstgjøring Dag og Nat paa sine Stationer i 48 Timer.

Er vedkommende Telefonselskab gjennem Koncessionsbetingelser forpligtet til i Mobiliseringstilfælde at anordne saadan Tjenstgjøring, som for Statens Telefonstationer i Punkterne 80, 81 og 82 ovenfor bestemt, har Bestyreren (Stationsmesteren) paa Statens Tilknytningsstation kun uopholdelig at meddele Direktøren (Bestyreren) for det private Telefonselskab, at Mobilisering er befalet,

3 Febr. hvilken Meddelelse tjener som Ordre for Selskabet til strax at træffe de foreskrevne Forføininger.

Bilag I.

Opsætnings- og Udrustningsplan for Hovedkvarterets Stationsafdeling samt exempelvis for Stationsafdeling ved Etappetelegrafen.

1 Telegraftjenestemand, Stationschef.
6 Telegrafister.
4 Haandrækningsmandskaber og Stationsbud.
4 Kuske.
1 Kok.
4 tospændte Vogne.
8 Trækheste.

Af Materiel medføres:
4 Morseapparater.
4 Telefonapparater.
8 elektriske Batterier.
2 Jordledninger.
Værktøi for Oprettelse af Stationer og Expeditionsmateriel.

Hvor Stationsafdelingen omfatter en Gruppe af mindre Stationer, tillempes de ovenfor angivne Tal efter Behovet.

Bilag II.

Exempelvis Opsætnings- og Udrustningsplan for en Anlægsafdelings Sektioner:

1 Sektionschef, Arbeidsbestyrer eller Arbeidsformand ved Rigstelegrafens Liniebygning.
3 Arbeidsformænd, Arbeidsformænd ved Rigstelegrafen (-telefonen).
20 Telegraf-(Telefon-)arbeidere.
5 Kuske.
1 Kok.
5 tospændte Vogne.
10 Trækheste.

Af Materiel medføres:
20 km. blank Traad.
5 — Kabel.
samt Isolatorer og Værktøi i fornøden Udstrækning.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 3 Febr.

1) At Værftsdirektøren ved Marinens Hovedværft gives Embedsrang efter Rangreglementets 5te Klasse og Uniform som for Marinens civilmilitære Embedsmænd bestemt,
2) at Underdirektørerne ved Marinens Hovedværft gives Embedsrang efter Rangreglementets 6te Klasse og Uniform som for Marinens civilmilitære Embedsmænd bestemt, alt forsaavidt Stillingens Indehaver ikke er militær.

Kongelig Resolution[1]), hvorved er bestemt: 3 Febr.

I. At det tillades, at der til Brug for Befolkningen i Distriktet Valebø i Hollen Præstegjælds Hovedsogn under Nedre Telemarkens Provsti i Kristiansands Stift opføres et Kapel paa en dertil udseet Tomt af Gaarden Lunde-nedre.
II. At Kristiansands Biskop bemyndiges til midlertidig at træffe de nødvendige Bestemmelser om Afholdelse af Gudstjeneste i den nye Kirke, som bliver at benævne Valebo Kapel.

[1]) Bedk. Regj.foredr. er indt. i Deptstid. for 1902, No. 14, S. 210—214.

Kongelig Resolution, hvorved det tillades, at der i Grønlands Menighed i Kristiania indtil videre afholdes Konfirmation ved den konstituerede Trediepræst paa Trefoldighedssøndag eller en af de foregaaende Søndage efter Kristiania Biskops nærmere Bestemmelse. 3 Febr.

Kongelig Resolution[1]), hvorved er bestemt: 3 Febr.

1. At det tillades, at en Kirkebygning, som er opført paa en dertil skjænket Tomt af Eiendommen Bjørkebæk-Kasa i Aremark Præstegjælds Hovedsogn under Mellem-Borgersysels Provsti i Kristiania Stift, indvies som Kapel til Brug for Befolkningen i Bjørkebæks og Ankerskogenes Distrikter af nævnte Sogn.
2. At der indtil videre tillægges dette Kapel, som bliver at benævne Halmegil Kapel, 6 Gudstjenester aarlig, tre fra hver af Præstegjældets to øvrige Kirker, hvilke bliver at afholde til saadan Tid, som af Kristiania Biskop nærmere bestemmes.

[1]) Bedk. Regj.foredr. er indt. i Deptstid. for 1902, No. 15 S. 226—229.

Kongelig Resolution, hvorved det tillades, at Præsterne i Borge Præstegjæld under nedre Borgesysel Provsti i Kristiania Stift nogle Søndage aarlig efter Kristiania Biskops nærmere Bestemmelse afholder Gudstjeneste med Sakramentforvaltning i et Lokale i et nordre Borge Ungdomsforening tilhørende Forsamlingshus paa Gaarden Bilet i Borge Hovedsogn paa Betingelse af, at Lokalet forsynes med den nødvendige kirkelige Indretning, at det ved dets første Benyttelse i nævnte Øiemed indvies med en passende Tale af den forrettende Præst; at 3 Febr.

3 Febr. den Del deraf, ſom tjener til Kor, ikke benyttes til andet Brug, ſaalænge Lokalet benyttes ſom Kirke, og holdes betryggende afſpærret, naar Bygningen anvendes ſom Forſamlingshus.

3 Febr. **Kongelig Reſolution**[1]), hvorved den af Storthinget under 8de Januar 1902 fattede Beſlutning om Bevilgning til den ved Lov af 16de Mai 1896 anordnede Elektricitetskommiſſion ſamt angaaende Indtægter og Udgifter vedkommende Tilſynet med elektriſke Anlæg for Budgetterminen 1ſte April 1902 — 31te Marts 1903 befales tagen tilfølge.

[1]) Se Sth. Prp. No. 1 for 1901/1902 Hovedp. VIII A Kap. 9, Tit. 1—3 og Indſt. S No. 68 for ſ. A. Blandt det Bevilgede er Kr. 1600 ſom Løn for en teknisk Aſſiſtent for 2det Diſtrikt ſamt Kr. 200 ſom Lønstillæg for Tilſynsmanden i 4de Diſtrikt.

3 Febr. **Kongelig Reſolution**, hvorved i Henhold til § 15 og § 84 i Lov om Bygningsvæſenet af 27de Juli 1896 meddeles Approbation paa det af Stavanger Kommuneſtyre i Møde den 9de December 1901 vedtagne Tillæg til Litr. B i det ſeneſt ved Kronprindsregentens Reſolution af 13de Juni 1900 approberede Regulativ for Betaling for Opmaaling af Tomter og Grunde i nævnte By.

Med det ſaaledes approberede Tillæg er Litr. B i Beſtemmelſerne om Opmaaling af Tomter og Grunde i Stavanger med Regulativ for Betaling for Opmaalingen (jfr. Reſ. 21de Oktober 1893) nu ſaalydende:

Til Bykaſſen erlægges følgende Betaling:

1. For Optagelſe af de under Litr. A paabudne Kartforretninger:
   for Tomter af indtil 300 m² Fladeindhold . . Kr. 6,00
   „ — over 300 m² indtil 500 m² . . „ 8,00
   „ — „ 500 — „ 1000 — . . „ 10,00
   „ — af ſtørre Fladeindhold tillægges . Kr. 2,00
   for hver overſkydende 1000 m² eller Del deraf.
2. For Paategning paa en ældre Kartforretning eller Maalebrev ſamt for Atteſt angaaende foretagen Maaling betales Kr. 2,00.
3. For bekræftet Gjenpart af et Maalebrev med Kart betales Kr. 2,00 naar Grundens Fladeindhold ikke overſtiger 500 m² ſamt et Tillæg af 50 Øre for hvert overſkydende 1000 m² eller en Del deraf.
4. Naar Kartforretninger over privat Eiendom optages efter Rekviſition af Magiſtraten, erlægger vedkommende Privatmand den under I anførte Betaling, naar ſørſte Udſkrift af Maalebrevet efter hans Forlangende udleveres.

3 Febr. **Kongelig Reſolution**, hvorved Kongelig Reſolution af 14de December 1895, hvorved det paalægges Toldkaſſereren i Stavanger delvis at opkræve den af Stedets Kom-

munestyre besluttede Afgift efter Lov om Havne- og Ringe- 3 Febr.
væsenet m. v. af 10de Juli 1894 § 29, ophæves.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa: 3 Febr.

1. Den af Froken Ingeborg Madselia Speilberg af Arendal ved Testamente af 10de Juni 1890 og senere Kodiciller oprettede „Søskenderne Speilbergs Stiftelse for ældre Damer" med de af Bestyrelsen under 30te November 1900 udfærdigede Statuter for samme;
2. det af den samme ved nævnte Testamente oprettede „Søskenderne Speilbergs Legat" til Fordel for værdige trængende Damer i Arendal med de af Bestyrelsen under 30te November 1900 udfærdigede Statuter for samme.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa 3 Febr.
det af Peder og Mathea Storberget af Romedal oprettede „Peder og Mathea Storbergets Legat til Understøttelse af Lidende og Betrængte i Romedals Hovedsogn" samt paa de af dem under 9de Februar 1901 udfærdigede Statuter for samme.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det 3 Febr.
af Karuseleier Ole Sørensen ved Testamente af 29 Januar 1900, oprettede „Karuseleier Ole Sørensens Legat" til Foreningen til Dyrenes Beskyttelse i Drammen og Omegn samt paa de af denne Forenings Bestyrelse under 5te November f. A. udarbeidede Statuter for nævnte Legat.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det 3 Febr.
af Froken Ellen Mathilde Bodum ved Testamente af 7de Juni 1899 oprettede „Fru Susanne Magdalene Bodums født Grams Legat" til Fordel for visse Slægtninge og andre navngivne Personer og senere til Fordel for agtværdige trængende ugifte Døttre af Artillerioffiserer, samt paa de af executor testamenti under 19de November f. A. udfærdigede Statuter for samme.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Nedenes 4 Febr.
Amt, hvori meddeles, at Departementet antager, at de Mulkter, der i Henhold til Canc. Cirk. af 21de Marts 1795 er dikterede en Person for at have undladt at overtage det ham paalagte Hverv som Overformynder i en By, bør tilfalde Byens Fattigkasse.

Skrivelse fra Indredepartementet til Amtmanden i Nord- 4 Febr.
lands Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra Narvik Magistrat, om det er nødvendigt for en Guldsmed, der ogsaa vil forhandle Guld- og Sølvsager af udenrigsk Fabrikat, tillige at løse Handelsborgerskab. Departementet er enigt med Amtmanden i, at Spørgsmaalet bør besvares benegtende, jfr. Handelsloven af 8de August 1842, dens § 9. Departementet gaar

4 Febr. herved ud fra, at Vedkommende driver Næringen som Guldsmed med Hjemmel af Haandværksborgerskab og ikke i Kraft af Bestemmelsen i § 3 i Lov om Oprettelse af Kjøbstaden Narvik af 29de Mai 1901, jfr. Lov om Haandværksdriften af 15de Juli 1839 § 79, første Punktum.

5 Febr. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Kirkedepartementet, hvori paa Foranledning meddeles, at naar Justitsdepartementet i den i Lovtidenden indtagne Rundskrivelse af 21de Mai 1900 har udtalt, at Departementet ikke havde troet at burde paalægge Pantebogsførerne at give vedkommende Skatteopkrævere Meddelelse om stedfundne Fordelinger af Udredsler, som ifølge den geistlige Lønningslov 14de Juli 1897 § 7 er paahæftet skyldsat Jord, da har Meningen hermed kun været, at det ikke ex officio skulde paahvile Pantebogsførerne Forpligtelse hertil, medens man har fundet det som en Selvfølge, at Pantebogsførerne ikke kan vægre sig ved paa specielt Forlangende at give en Skatteopkræver de Oplysninger om stedfundne Fordelinger, som Skatteopkræveren trænger for at kunne holde sin Fortegnelse over disse Udredsler à jour.

5 Febr. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Buskeruds Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra en Lensmand angaaende hans Berettigelse til at beregne Gebyr efter Sportellovens § 125, 4de Passus, for en nærmere omhandlet Exekutionsforretning. Det var oplyst, at Forretningen var berammet til Afholdelse Kl. 2½ Eftermiddag, men blev tilbagekaldt pr. Telefon Kl. 9 Formiddag samme Dag. Lensmandens autoriserede Betjent, der skulde afholde Forretningen, havde imidlertid, da Tilbagekaldelsen skede, allerede paabegyndt Reisen, idet han paa Veien til Forretningsstedet skulde udføre en anden Forretning. Da Tilbagekaldelsen ikke havde kunnet naa ham underveis, indfandt han sig til berammet Tid paa Forretningsstedet; men Forretningen indstilledes, da Rekvirenten ikke afgav Møde.

I Anledning heraf meddeler Departementet, at Lensmanden antages berettiget til under de omforklarede Omstændigheder at beregne sig halvt Gebyr i Henhold til den ovenciterede Bestemmelse i Sportelloven, forudsat at det var nødvendigt for Betjenten af Hensyn til de Forretninger, der skulde udføres paa Reisen, at tiltræde denne saa tidlig som skeet.

5 Febr. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Stiftamtmanden i Kristiania, foranlediget ved Forespørgsel fra Byskriveren i Kristiania østre Distrikt om, hvorvidt særskilt Thinglysningsgebyr skal beregnes for en Kjøbekontrakt vedkommende en fast Eiendom, hvilken Kontrakt var vedhæftet et Skjøde paa samme Eiendom og thinglystes i Forbindelse med dette. I Anledning heraf meddeler Departementet, at det antager, at der maa

blive at beregne særskilt Gebyr efter Sportellovens § 49 for Kjøbe- 5 Febr.
kontraktens Thinglysning.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til en Byskriver, hvori 5 Febr.
Departementet paa Forespørgsel meddeler, at det antager, at Spørgs-
maalet om, hvorvidt der skal beregnes Gebyr for Thing-
lysning af Udpantningsforretning for skyldig Rigsfor-
sikringspræmie med Udlæg i Løsøre, maa blive at besvare
bekræftende. Bestemmelsen i Sportellovens § 56 om Fritagelse for
Gebyr for Thinglysning af Indførsel for Skatter og andre offent-
lige Afgifter i fast Eiendom vil nemlig — selv om den fortolkes
saaledes, at den faar Anvendelse paa Præmier som den omhand-
lede — under ingen Omstændighed kunne udvides til ogsaa at
gjælde Udpantning i Løsøre. Bestemmelsen i Ulykkesforsikrings-
loven af 23de Juli 1894 § 41 antages ikke at hjemle Fritagelse
for Thinglysningsgebyr, ligesom heller ikke Sportellovens § 167
antages at være anvendelig i det omhandlede Tilfælde, hvor Thing-
lysningsgebyret formentlig endelig vil falde Debitor, ikke Statskas-
sen tillast. Jfr. forøvrigt Departementets i Lovtidenden indtagne
Skrivelser af 30te Mai og 18de Oktober 1900.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Kri- 6 Febr.
stiansands Stift, hvori paa Foranledning meddeles, at efter De-
partementets Mening kan der fra Skolelovens Side intet være
til Hinder for, at en Bys Lønningsvedtægt bestemmer
Lærerpersonalets ugentlige Timetal til et vist Antal
Klokketimer, men med Forbehold om Ret for Skolestyret til
at fordele disse Klokketimer (med tilhørende mellemliggende
Friminutter af rimelig Længde) i kortere Afsnit saaledes, at der
bliver flere Lektioner ugentlig end Klokketimer (jfr. Departementets
i Lovtidenden indtagne Skrivelse til Skoledirektøren i Kristiansand
af 10de Februar 1900.

Kongelig Resolution*)[1]), hvorved er bestemt: 8 Febr.

1) Lov om Thinglysning i Kristiania af 21de December
1901 befales sat i Kraft fra 1ste Marts 1902.
2) Thinglysningsthing for Kristiania afholdes hver Tirs-
dag, Torsdag og Lørdag Kl. 12 Middag.
3) Den i Lov om Pant- og Thinglysning af 12te Oktober 1857
§ 10 foreskrevne Oplæsning af de thinglyste Dokumenter
ved et paafølgende Bything bortfalder i Kristiania.

[1]) Vedk. Regj.foredr. er indt. i Deptstid. for 1902 No. 10 S. 153—155.

Kongelig Resolution*), hvorved i Henhold til Lov om 8 Febr.
Pigtraads Anvendelse til Gjærde af 14de Juli 1893
§ 1 meddeles Stadfæstelse i følgende Form paa Beslutning, fattet

*) Bekjendtgj. 10de Febr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 5.

8 Febr. under 16de December 1901 af Sørums Herredsstyre i Akershus Amt:

§ 1. Det skal inden Sørums Herred være forbudt at opføre Gjærder af Pigtraad undtagen om Frugt- og Kjøkkenhaver, i hvilket Tilfælde Pigtraaden dog maa være anbragt i en Høide af mindst $1^1/_2$ Meter over Jorden.

§ 2. Tidligere af Pigtraad opførte Gjærder maa ikke — undtagen i det i § 1 anførte Tilfælde — repareres med Pigtraad, men med glat Traad eller andet ufarligt Materiale.

8 Febr. **Kongelig Resolution***), hvorved i Henhold til § 3 i Lov af 25de Juli 1897 indeholdende Tillægsbestemmelser angaaende Lapperne og Rensdyrdriften inden de søndenfor Finmarkens Amt liggende Landsdele bestemmes, at det skal være forbudt for nomadiserende Lap saavelsom Fastboende (Lap eller Andre) at udøve eller lade udøve Beitning med Ren i Lærdal Herred i Nordre Bergenhus Amt.

8 Febr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At der tilstaaes Markscheideren ved Kongsberg Sølvværk en Godtgjørelse af Kr. 160 for hver Bergkandidat, der af ham overensstemmende med Bestemmelsen i § 12 i det ved Kronprindsregentens Resolution af 7de Mai 1894 fastsatte Reglement for Bergexamen erholder Veiledning i Markscheideri.
2. At den under Post 1 omhandlede Godtgjørelse hver Gang bliver at udrede af de til tilfældige Udgifter i Almindelighed bevilgede Midler.

8 Febr. **Kongelig Resolution**[1]), hvorved de af Storthinget under 13de Januar 1902 fattede Beslutninger om Bevilgning for Budgetterminen 1ste April 1902 til 31te Marts 1903 samt om Efterbevilgninger for Terminerne 1899—1900, 1900—1901 og 1901—1902 til Norges Landbrugshøiskole befales tagne tilfølge.

[1]) Se Sth. Prp. No. 1 for 1901/1902, Udg.budg. Hovedp. VII, Kap. 2, Tit. 1—23 og Indt.budg. Hovedp. VII, Kap. 1, Tit. 6 og 7, Indst. S XXVII for s. A. samt Sth.tid. for s. A., Forh. i St. S. 597—614.
Under nævnte Bevilgninger er bl. a. indbefattet:
under nye Lønninger og Lønstillæg vedk. Læreanstalten:

Overlæreren i Skogbrug, Forhøielse	Kr.	208,33
Extralærer i Geodæsi	„	1000,00
Kontorassistent, Forhøielse	„	675,00
Maskinmester og Fyrbøder, Forhøielse	„	800,00
Husleiegodtgjørelse for Overlærer Hansteen	„	450,00

under nye Lønninger og Lønstillæg vedk. Jordbruget:

2 Kvægrøgterlærlinger à Kr. 420,00, Tillæg til Staldmester Kr. 100,00, Godtgjørelse for en Meierilærling Kr. 40,00	Kr.	980,00

*) Bekjendtgj. 10de Febr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 5.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt; at det ved Kongelig Resolution af 30te September 1880 fastsatte Honorar af 300 Kroner aarlig for Udførelsen af Ordførerhvervet i Kjøbstaden Arendals Sundhedskommission forhøies til 500 Kroner aarlig fra 1ste Januar 1902 at regne. 8 Febr.

Kongelig Resolution, hvorved der af det ved Lov af 22de Juni 1863 § 11 dannede Fond til Skogvæsenets Fremme i Finmarken indtil videre tillades udredet 600 Kroner aarlig som Godtgjørelse til Amtskassereren i Finmarkens Amt for Oppebørslen m. v. og Regnskabsaflæggelsen vedkommende nævnte Fond. 8 Febr.

Telegram fra Arbeidsdepartementet til en Bygningskommission, hvori udtales, at den overensstemmende med Bygningslovens § 84 fastsatte Betaling til Bygningsmyndighederne ikke antages at kunne inddrives ved Udpantning. 8 Febr.

Tillægsbestemmelse*) til Brugsreglerne for Budalens Statsalmenning i Guldalens Fogderi, approberet af Landbrugsdepartementet 10de Februar 1902. 10 Febr.

Skrivelse fra Indredepartementet til Amtmanden i Akershus Amt, hvori Departementet i Anledning af et samme forelagt Spørgsmaal angaaende Fremgangsmaaden ved Valg af Formandssuppleanter i Henhold til Formandskabsloven af 27de Juli 1896 § 8 udtaler den Mening, at naar der efter nævnte Paragrafs 3die Punktum skal vælges Suppleant ved almindeligt Flertalsvalg, er man ved Valget ubundet af Partigrupper. 10 Febr.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Bratsberg Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra en Sorenskriver angaaende Beregningen af Skiftesportler i et Konkursbo. Det var oplyst, at Boet, efter at have staaet under Skiftebehandling i omtrent 5 Aar, vilde blive extraderet Skyldneren til fri Raadighed i Henhold til Bestemmelsen i Konkurslovens § 80. Boet eiede foruden det ved Registreringen til Kr. 823,60 værdsatte Indbo og Løsøre en Del udestaaende Fordringer, 1/3 Del i en større Skoveiendom samt nogle Skibsparter, hvilke Eiendele hverken ved Registreringen eller senere havde været Gjenstand for nogen Taxt. Skovparten og Skibsparterne var imidlertid realiserede under Skiftebehandlingen dels af Pantekreditorer og dels af Boet, ligesom en betydelig Del af Boets Fordringer var indgaaede, saaledes at Boets samtlige Aktiva antagelig vilde udgjøre ca. 50,000 Kroner. 11 Febr.

I Anledning heraf meddeler Departementet, at det antager, at det Statskassen tilkommende Skiftegebyr maa blive at beregne

*) Bekjendtgj. 18de Febr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 6, hvor Tillægsbestemmelsen er indtaget.

11 Febr. efter Sportellovens § 28 c, idet til Grund for Beregningen lægges saavel det ved Regiſtreringen værdſatte Løsøre ſom de ſenere realiſerede Skibsparter og faſte Gods.

11 Febr. **Skrivelſe** fra Finantsdepartementet til en Sorenſkriver, foranlediget ved en gjennem denne indkommen Foreſtilling fra en Sagfører, der antog det urigtigt, at Sorenſkriveren havde tilberegnet Statskaſſen 20 Kroner ſom Gebyr for Behandling af en Sag, hvori var nedlagt Paaſtand om Betaling af 300 Kroner ſamt Stadfæſtelſe af den for dette Pengekrav afholdte Arreſtforretning.

I Anledning heraf meddeler Departementet, at Kriſtiania Byret ved Kjendelſe af 21de Juni 1901 har afgjort, at der for Behandling af en Arreſtſag, hvori var nedlagt Paaſtand om Betaling af Gjæld til Beløb Kr. 236,30 (med Renter og Omkoſtninger) kun ſkulde beregnes Gebyr med 10 Kroner, idet den nedlagte Paaſtand om Arreſtens Stadfæſtelſe ikke antoges at kunne medføre Gebyrets Forhøielſe til 20 Kroner. Departementet, der ikke har fundet tilſtrækkelig Grund til at appellere den nævnte Kjendelſe, antager, at Gebyret for Sager af den omhandlede Art bør beregnes i Overensſtemmelſe med den ved Kjendelſen trufne Afgjørelſe.

11 Febr. **Cirkulære** fra Forſvarsdepartementet, Armeſtyrelſen:

Ved den nye Lov om Fattigvæſenet af 19de Mai 1900 § 5 er ſkeet ſaadan Forandring i de tidligere gjældende Regler om Militæres Forſørgelſe (jfr. Lov af 6te Juni 1863 om Fattigvæſenet i Byerne § 22 og Lov af ſ. D. om Fattigvæſenet paa Landet § 23), at denne ikke længer er at betragte ſom Fattigforſørgelſe, at Forſørgelſespligten vedvarer, ſaalænge Trangen er tilſtede, ſamt at Fattigvæſenet er fritaget for den dette tidligere paahvilende Pligt til mod Refuſion at overtage Forſørgelſen af de Militæretaten vedkommende Perſoner.

Som Følge heraf beſtemmer Departementet med Ophævelſe af Beſtemmelſerne i Cirkulære af 4de September 1878:

Naar der ifølge Lov om Fattigvæſenet af 19de Mai 1900 § 5*) indtræder Forſørgelſespligt for Militæretaten, har den Afdeling, hvor Vedkommende ſidſt tjeneſtgjorde, at henvende ſig til Stedets Fattigſtyre med Anmodning om velvillig at udtale ſig om, hvad der antages at burde være paſſende Underholdningsbidrag. Forſlag til Bidragets Størrelſe bliver at indſende til Departementet til Approbation, bilagt med Fattigſtyrets Udtalelſe og de fornødne Oplyſninger om Grunden til, at Forſørgelſespligt er op-

*) Denne Paragraf lyder: „Stadig tjeneſtgjørende Militære forſørges tilligemed Huſtru og Børn af vedkommende militære Afdeling, naar Trangen indtræder under Tjeneſtetiden eller ved dens Ophør".

staaet for Militæretaten, samt om Antal af Forsørgelsesberettigede, 11 Febr.
deres Alder, Trang, Livsstilling m. V.

Udgifterne bliver at optage i vedkommende Afdelings Regnskab og at postere som tilfældig. Ved Udløbet af hvert Budgetaar har Afdelingerne gjennem vedkommende Intendant at indsende til Departementet Opgave over Udgifternes Størrelse, bilagt med Oplysning om de Forsørgelsesberettigedes Antal, Alder og Stilling samt Attest for deres vedvarende Trang.

I Tilfælde, hvor Forsørgelsesberettigede udsættes for Militæretatens Regning, har Afdelingen at sørge for den fornødne Kontrol. Dette antager man hensigtsmæssigst vil kunne ske ved Anmodning til Stedets Præst om godhedsfuldt at have Indseende med Forpleiningens Forsvarlighed, samt om en Gang aarlig at afgive Attest herom, hvilken Attest sammen med ovennævnte Opgave bliver at indsende til Departementet.

Bestemmelser om Uniform for Marinens Krigsadvo- 11 Febr.
kater, fastsatte i Henhold til Kongelig Resolution af 18de Januar 1902 af Forsvarsdepartementet, Marinestyrelsen.

Uniformen for Marinens Krigsadvokater skal være som for civilmilitære Embedsmænd med Kapteins Rang bestemt med følgende Modifikationer:

1. Langs Overkanten af Gradbetegnelsens øverste Galon anbringes en grøn Passepoil.
2. Huens Baand kantes ovenfil med en grøn Passepoil
3. Paa Epauletmatten anbringes istedetfor Anker med Krone et Emblem i Sølv efter Model.
4. Porte-épée som for Civiletaten bestemt,
5. Hvis Marinens Intendanturofficerer beskikkes som Krigsadvokater ombord, bærer de sin reglementerede Uniform som Intendanturofficerer.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Auktionsforvalteren i 12 Febr.
Aker. Til Departementet var indkommet Forespørgsel om, hvorvidt et af et Firma rekvireret Auktionsskjøde paa en Gaard kunde udfærdiges paa ustemplet Papir, idet det var oplyst, at Gaarden ved Auktion i 1895 blev tilslaaet N. N. og senere var gaaet gjennem flere Hænder, indtil den tilsidst var solgt til bemeldte Firma for 14,500 Kroner — den høieste Sum, som ved nogen Handel var betalt — og at der ved Thinglæsning af et Overdragelsesdokument efter denne Sum af Firmaet var erlagt behørig Stempelafgift.

Departementet udtaler i denne Anledning, at det efter Omstændighederne ikke vil modsætte sig, at det omhandlede Auktionsskjøde udfærdiges paa ustemplet Papir.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Jarls- 13 Febr.

13 Febr. berg og Larviks Amt, hvori i Anledning af Forespørgsel fra en Sorenskriver angaaende den Bog, hvori de i Henhold til § 17 i Lov om Forældelse af Fordringer af 27de Juli 1896 gjorte Anmeldelser skal indføres, henviser til et vedlagt Aftryk af Departementets Rundskrivelse af 25de Januar 1897[1]), hvorefter der maa anskaffes en særskilt Bog til Indførelsen af de omhandlede Anmeldelser.

[1]) Nævnte Rundskrivelse, der ikke er indtaget i Lovtidenden, er saalydende: Under Henvisning til § 17 i den under 27de Juli sidstleden sanktionerede Lov om Forældelse af Fordringer skal Departementet bede Retternes Opmærksomhed henledet paa den i Henhold til samme under 11te Januar d. A. udfærdigede Kundgjørelse om Affatningen af de sammesteds omhandlede Anmeldelser, hvilken findes indtagen i Lovtidendens 1ste Afd. No. 2 for indeværende Aar.

Den Bog, hvori Anmeldelserne skal indføres, skal være pagineret, gjennemdragen og forseglet. Den maa, for den tages i Brug, være autoriseret af Overøvrigheden.

Anmeldelserne bliver under fortløbende Nummere for hvert Aar strax at indføre i Bogen i den Orden, hvori de indløber, med Angivelse af den Dag, da Anmeldelsen indløb til Retten. De med Anmeldelsen følgende Gjenparter af Gjældsbrev eller andet Dokument, hvortil Fordringen støttes, bliver at forsyne med Paategning om Anmeldelsens Nummer i Bogen og at opbevare i Arkivet som Bilag til samme.

Er Anmeldelsen mangelfuld, bør den ikke af den Grund nægtes modtaget, men Retsskriveren bør iaafald gjøre Anmelderen opmærksom paa Mangelen og opfordre ham til snareste muligt at berigtige samme.

13 Febr. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Romsdals Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra en Byfoged om, hvorvidt Sjøretsmedlemmer tilkommer Betaling for Deltagelse i Sjøforklaringer om Skibsmandskabs Død.

I Anledning heraf meddeler Departementet, at det antager, at Sjøretsmedlemmer ikke tilkommer Betaling for Deltagelse i saadanne Sjøforklaringer, idet Lov om Skibsmandskabers Mønstring m. v. af 29de Juni 1888 § 10 — hvilken Bestemmelse formentlig frembeles maa anses gjældende, jfr. Departementets i Lovtidenden indtagne Skrivelse af 15de Februar 1901 — foreskriver, at Thingsvidner, optagne om et Skibsmandskabs Død, bliver at foretage uden Gebyr eller anden Bekostning for Rekvirenten.

14 Febr. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Stiftamtmanden i Kristiania, der havde forelagt Departementet til Udtalelse et Andragende om, at en kvindelig Underfogedassistent maatte blive beskikket som Stevnevidne. Departementet meddeler, at det antager, at efterat Forordning af 3die Juni 1796 Kap. 6 er ophævet ved Lov om Forkyndelser, Varsler m. m. af 4de Juni 1892 § 44, vil der intet være til Hinder for at antage en Kvinde til Hjælpestevnevidne. Departementet bortser her, bemærker det, fra de i enkelte Speciallove som Lov om Vaarsildfisket af 27de

September 1851, § 30, indeholdte Paabud om, at Stevnevidnernes Funktion skal udføres af Mænd. 14 Febr.

Kongelig Resolution*)[1]), hvorved efterstaaende af Kristiania Kommunestyre under 20de December 1901 besluttede Vedtægt angaaende Lukningstid for Udsalgssteder inden Kommunen stadfæstes i Henhold til Lov om Lukningstid for Udsalgssteder af 31te Mai 1900: 15 Febr.

§ 1. Udsalgssteder, hvor Salg af Varer foregaar, skal med de nedenfor angivne Undtagelser holdes lukkede fra Kl. 8 Aften til Kl. 7 Morgen. Hverdagen før Søn- eller Helligdage er det dog tilladt at holde aabent til Kl. 10 Aften.

I Maanederne Juni, Juli og August indtræder Lukningstiden en Time tidligere om Aftenen undtagen Aftener før Søn- og Helligdage.

Paa de sidste 8 Hverdage før Julaften finder nærværende Paragraf ikke Anvendelse.

§ 2. De i § 1 omhandlede Udsalgssteder skal derhos holdes lukkede Julaften fra Kl. 5 Eftermiddag samt Langfredag, 1ste Paaskedag, 1ste Pintsedag, 1ste Juledag og 17de Mai. Iøvrigt kommer den almindelige Helligdagslovgivning til Anvendelse.

§ 3. I Lukningstiden maa Kunder ikke indlades; derimod er det tilladt at expedere Kunder, som er komne ind før Lukningstiden.

§ 4. Nærværende Vedtægt finder ikke Anvendelse paa Aviskiosker, Apotheker, Beværtningssteder og Frihandleres Udsalg i Henhold til Lov af 8de August 1842 § 16 Litr. a med Undtagelse af Boglader. Heller ikke paa Udsalgssteder, hvor ikke andre Varer udsælges end Cigarer, Cigaretter, Tobak og andre Artikler for Tobaksrygning, Spilkort, Spadserstokke, Skrivesager og Aviser samt Vin.

[1]) Vedk. Regj.foredr. er indt. i Deptstid. for 1902 No. 16 S. 241—243.

Kongelig Resolution[1]), hvorved er bestemt, at der indtil Videre hvert Aar skal afholdes særskilt Konfirmandforberedelse for det til Fredrikshald hørende Tistedalens Kapeldistrikt ved Kateketen i Fredrikshald med paafølgende Konfirmation i Tistedalens Kapel første Søndag efter Pintse. 15 Febr.

[1]) Vedk. Regj.foredr. er indt. i Deptstid. for 1902, No. 13, S. 201—203.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 15 Febr.

I. At Bestemmelserne i Reglement for Middelskoleexamen af 20de April 1897 § 9 angaaende mundtlig Prøve i Tysk og Engelsk forandres saaledes:

„I Tysk kræves, at Examinanden af et af Undervisningsraadet godkjendt Udvalg af Læsestykker har gjennemgaaet om-

*) Bekjendtgj. 18de Febr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 6.

15 Febr. trent 200 Sider, hvoraf mindst 60 Sider lægges op til Examen.

Man lader Examinanden læse op og oversætte et forhen ulæst Stykke. Dette maa ikke indeholde Vanskeligheder i Udtryk eller Tanke, men heller ikke være altfor barnsligt. Der kræves, at Oplæsningen er flydende, Udtalen i det Væsentlige korrekt, Oversættelsen rigtig og paa ordentlig Norsk. Examinanden læser derefter op et Stykke af det statariske Pensum. Bogen lukkes, og i en Samtale paa Tysk stiller Examinator en sammenhængende Række Spørgsmaal om Stykkets Indhold. Der kræves, at Examinanden giver sine Svar i nogenlunde sprogrigtig Form og udtrykker sig i fuldstændige Sætninger, hvor Tydelighed og naturlig Tale tilsiger det. Vanskeligere Steder af det oplæste Stykke oversættes; hvis Stykket mindre egner sig for reproducerende Samtale, oversættes det i sin Helhed. Navnlig i Tilknytning til Feil eller Unøiagtigheder, som Examinanden maatte gjøre sig skyldig i, gives Spørgsmaal for at prøve hans Sikkerhed i grammatisk Kundskab. Herunder kan Læreren stille sine Spørgsmaal paa Norsk, ligesom i det Hele taget, naar det gjælder at faa Rede paa, om Examinanden har den rette Forstaaelse af et eller andet, hvorved Anvendelsen af det fremmede Sprog viser sig uhensigtsmæssig.

I Engelsk kræves, at Examinanden af et af Undervisningsraadet godkjendt Udvalg af Læsestykker har gjennemgaaet mindst 140 Sider, af hvilke ikke under 60 Sider lægges op til Examen.

Man lader Examinanden læse op og oversætte et forhen ulæst Stykke. Dette maa ikke indeholde Vanskeligheder i Udtryk eller Tanke, men heller ikke være altfor barnsligt. Der kræves, at Oplæsningen er flydende, Udtalen i det Væsentlige korrekt, Oversættelsen rigtig og paa ordentlig Norsk. Examinanden læser derefter op et Stykke af det statariske Pensum. Bogen lukkes, og i en Samtale paa Engelsk stiller Examinator en sammenhængende Række Spørgsmaal om Stykkets Indhold. Der kræves, at Examinanden giver sine Svar i nogenlunde sprogrigtig Form og udtrykker sig i fuldstændige Sætninger, hvor Tydelighed og naturlig Tale tilsiger det. Vanskeligere Steder af det oplæste Stykke oversættes; hvis Stykket mindre egner sig for reproducerende Samtale, oversættes det i sin Helhed.

Navnlig i Tilknytning til Feil eller Unøiagtigheder, som Examinanden maatte gjøre sig skyldig i, gives Spørgsmaal for at prøve hans Sikkerhed i grammatisk Kundskab. Herunder kan Læreren stille sine Spørgsmaal paa Norsk ligesom i det Hele taget, naar det gjælder at faa Rede paa, om

Examinanden har den rette Forstaaelse af et eller andet, hvorved Anvendelsen af det fremmede Sprog viser sig uhensigtsmæssig." 15 Febr.

II. At foranstaaende Forandring træder i Kraft straks.

Kongelig Resolution[1]), hvorved er bestemt: 15 Febr.

I. Fra 1ste April 1902 at regne skal Ladestedet Tvedestrand fraskilles Holt Præstegjæld under Østre Nedenes Provsti i Kristiansands Stift og overgaa til et eget, Tvedestrand Sognekald.

II. Sognepræsten i Tvedestrand tillægges de af Ladestedet faldende præstelige Indtægter, et Lønsbidrag af Kommunen svarende til, hvad der til enhver Tid maatte mangle for at bringe disse Indtægter op til mindst 2500 Kroner aarlig, og den nedenfor nævnte Husleiegodtgjørelse. Lønsbidraget og Husleiegodtgjørelsen udbetales med en Fjerdedel hvert Kvartal.

III. Holt Sognekald befales kundgjort ledigt med Forpligtelse for den vordende Sognepræst til at finde sig i enhver Bestemmelse, som maatte blive afgivet om Betjeningen af den Kirke, som ved Kongelig Resolution af 3die Juli 1875 er tilladt opført i den saakaldte Logebygd, paa Betingelse af, at der paa hans Reiser i den Anledning ydes ham forsvarlig Skyds og i Tilfælde Natteholdt eller tilstrækkelig Godtgjørelse derfor.

IV. Kristiansands Biskop bemyndiges til at afgive Bestemmelse om Konfirmandernes Forberedelse og om Afholdelse af Konfirmation i Præstegjældene Holt og Tvedestrand.

V. Den af Tvedestrands Kommunestyre i Møde den 14de November 1901 trufne Bestemmelse om, at Sognepræstens Husleiegodtgjørelse fastsættes til 500 Kroner aarlig, stadfæstes i Henhold til § 29 i den geistlige Lønningslov af 14de Juli 1897.

VI. Holts og Tvedestrands Kommunestyrers Beslutninger, henholdsvis af 7de Oktober og 14de November 1901, om Bevilgning af Lønsbidrag til og Overtagelse af Garantien for vedkommende Sognepræsters Indtægter approberes, forsaavidt Kommunerne derved paadrages Udgifter for et længere Tidsrum end 5 Aar.

[1]) Vedk. Regj.foredr. er indt. i Deptstid. for 1902, No. 12, S. 177—182.

Kongelig Resolution[1]), hvorved er bestemt: 15 Febr.

1. At det faste Honorar for det af Kommissionens farmaceutiske Medlemmer, der ikke er forpligtet til uden Godtgjørelse at fungere som saadant, fra den i Oktober Maaned 1902 afholdendes Examen indtil Videre fastsættes til 300 Kroner for hver afholdt Examen.

2. At der fra nævnte Tid indtil videre gives Kommissionen

[1]) Vedk. Regj.foredrag er indt. i Deptstid. for 1902, No. 11, S. 166—169.

15 Febr. for farmaceutisk Medhjælperexamen Adgang til at ansætte en fast lønnet Sekretær, der erholder et Honorar af 150 Kroner aarlig.

3. At §§ 8 og 11 i det ved Kongelig Resolution af 17de Marts 1900 forandrede Reglement for farmaceutisk Medhjælperexamen af 16de April 1886 skal lyde saaledes:

§ 8 Examinanden har seneſt Dagen før den skriftlige Proves Afholdelse, at betale et Gebyr af 25 Kroner.

§ 11. Den mundtlige Examination finder Sted snareſt muligt, efterat der er meddelt Censur for den praktiske Prøve.

De Fag, hvori mundtlig Examination skal foretages, inddeles i 2 Grupper, den ene omfattende Fysik, Kemi og Botanik, den anden Farmakognosi, Lov- og Latinkundskab.

I ethvert Fag kan der examineres i indtil $^1/_2$ Time.

Efter Examination i 3 Fag bør der gives Examinanden nogen Hvile, dog skal Examinationen i alle Fag være foretaget i Løbet af samme Dag, medmindre Sygdom eller andre tilfældige Omstændigheder gjør en kort Udsættelse nødvendig. Kommissionens Medlemmer fordeler ved denne Prøve Examinationen mellem sig.

I Bedømmelsen deltager som Censor enten et af dens øvrige Medlemmer eller særlige med Medicinaldirektørens Approbation valgte Censorer udenfor Examenskommissionen.

4. De foretagne Forandringer i Reglementets § 11 træder i Kraft ved den i April Maaned 1902 afholdendes Examen og Forandringen i § 8 ved Examen i Oktober 1902.

15 Febr. **Cirkulære** fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvorved bl. a. meddeles, at der i Schanhaikwan og Tschinkiang, Kina, er oprettet tyske Postanstalter, der bliver at betragte som tilhørende Verdenspostforeningen (kfr. Art. XL § 2 i Ekspeditionsreglementet til den internationale Hovedpostkonvention).

17 Febr. **Høieste Resolution**, hvorved den af Sandnes Kommunestyre i Møde den 18de Marts 1901 fattede Beslutning angaaende Taxter og Regler for Oplægning af Varer paa Sandnes' Havnevæsens Brygger i Henhold til § 55 i Lov om Havne- og Ringevæsenet m. v. af 10 Juli 1894 stadfæstes som Tillæg til det ved Høieste Resolution af 11te Mai 1897 stadfæstede Taxtreglement for Benyttelse af Ladestedets Brygger, saaledes at Beslutningen bliver gjældende indtil Videre.

17 Febr. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Buskeruds Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra en Sagfører om, hvilken Betaling der tilkommer Mænd, som efter stedfunden Opnævnelse har foretaget Skyldsætning af 11 Parceller, der til Udvidelse af en Jernbanestation var exproprierede fra ligesaa mange Eiendomme.

I Anledning heraf meddeler Departementet, at det antager, 17 Febr.
at de omhandlede Skyldsætninger maa anseés som 11 særskilte Forretninger (jfr. Oth. Prp. No. 22 for 1893 P. 17, anden Spalte nederst), og at følgelig Mændenes Tilkommende maa blive at beregne overensstemmende hermed.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Brats- 17 Febr.
berg Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra en Lensmand angaaende hans Berettigelse til at beregne Skyds- og Kostgodtgjørelse i Henhold til Sportellovens § 115 for Reiser, som han havde foretaget for at udføre Forkyndelser i en privat Politisag (Paternitetssag).

I Anledning heraf meddeler Departementet, at det henholder sig til, hvad det angaaende Betaling for Forkyndelser i Paternitetssager har udtalt i sin i Lovtidenden indtagne Skrivelse til Amtmanden i Søndre Trondhjems Amt af 4de Februar 1899. At Bestemmelserne i Sportellovens § 115 ikke er ment at skulle have Anvendelse paa Forkyndelser i private Politisager, der ikke tillige er Straffesager, fremgaar af samme Lovs § 145, der ved Siden af de i § 115 omhandlede Forkyndelser udtrykkelig nævner Forkyndelser i private Politisager.

Tillæg til den reglementariske Overenskomst af 20/24 Januar 1899 angaaende de særlige Forbindelser mellem den norske og den tyske Postforvaltning*). 20 Jan. 18 Febr.

Den norske Poststyrelse og den tyske Rigspoststyrelse er komne overens om følgende Artikler:

Artikel 1.

1. I Forbindelsen mellem Norge og Tyskland skal i begge Retninger enhver med Opkrav behæftet Pakke (Postpakke og sedvanlig Pakke) i Afsendelseslandet vedlægges en paa Afsenderen lydende Opkravs-Postanvisning, i hvilken det

Nachtrag zum reglementarischen Uebereinkommen vom 20/24 Januar 1899 betreffend die besonderen Beziehungen zwischen der Norwegischen und der deutschen Postverwaltung. 20 Jan. 18 Febr.

Die Norwegische Postverwaltung und die deutsche Reichs-Postverwaltung sind über folgende Artikel übereingekommen.

Artikel 1.

1. Im Verkehr zwischen Norwegen und Deutschland ist in beiden Richtungen jedem mit Nachnahme belasteten Packete (Postpacket und Postfrachtstück) im Aufgabegebiet eine auf den Absender lautende Nachnahme-Postanweisung bei-

*) Tillægget er afsluttet i Henhold til Bemyndigelse given ved Kgl. Resol. af 3die Febr. 1902.

20 Jan. 18 Febr.

Afsenderen tilkommende Opkravsbeløb skal angives i Afsendelseslandets Myntsort.

2. Opkravsbeløbets Omsætning til Bestemmelseslandets Myntsort foretages af det modtagende Postvæsen. Herved benyttes samme Omsætningskurs som bestemt for Postanvisninger fra Bestemmelseslandet til det Land, hvorfra Opkravsforsendelsen afsendes.

3. Er Opkravsbeløbet indbetalt, sendes Postanvisningen efter at være forsynet med Tjenesteangivelse og Afgangsstempel af Bestemmelsespostanstalten gebyrfrit til Pakkens Afsender.

4. Den samme Fremgangsmaade gjælder for Opkravsforsendelser fra og til fjernere liggende Lande, dog saaledes at det mellemliggende Lands Grænseudgangspostanstalt indtager Bestemmelsespostanstaltens Plads, forsaavidt angaar Forsendelser til fjernereliggende Lande, og at Opkravspostanvisningerne ikke skal lyde paa Pakkernes Afsendere, men paa det mellemliggende Lands Grænseindgangspostanstalt, forsaavidt angaar Forsendelser fra fjernereliggende Lande.

Artikel 2.

1. I Pakkepostkarterne anføres Opkravsbeløbene kun til Ef-

zufügen, in welcher der dem Absender zustehende Nachnahmebetrag in der Währung des Aufgabelandes anzugeben ist.

2. Die Umrechnung des Nachnahmebetrags in die Währung des Bestimmungslandes geschieht durch die empfangende Verwaltung. Dabei wird dasselbe Verhältniss zu Grunde gelegt, nach welchem die Beträge von Postanweisungen aus dem Bestimmungslande nach dem Aufgabelande der Nachnahmesendung umgewandelt werden.

3. Ist der Nachnahmebetrag gezahlt, so wird die Postanweisung von der Bestimmungs-Postanstalt nach Ausfüllung des Postvermerks und Bedruckung mit dem Aufgabestempel gebührenfrei an den Aufgeber des Packets abgesandt.

4. Das gleiche Verfahren gilt für Nachnahmesendungen aus und nach dritten Ländern, mit der Massgabe, dass bei Sendungen nach dritten Ländern die Grenz-Ausgangs-Postanstalt des Vermittelungslandes die Stelle der Bestimmungs-Postanstalt einnimmt, und dass bei Sendungen aus dritten Ländern die Nachnahme-Postanweisungen nicht auf den Absender der Packete, sondern auf die Grenz-Eingangs-Postanstalt des Vermittelungslandes zu lauten haben.

Artikel 2.

1. Bei der Eintragung in die Frachtkarten sind die Nach-

terretning i den dertil bestemte Rubrik.

2. De Bestemmelsespostvæsenet tilkommende Gebyrandele godskrives ved Pakkernes Overlevering i Pakkepostkartet. Kun Andelen af Opkravsgebyret optages ikke i Kartet.

3. Portoen for sedvanlige Pakker med Opkrav maa forudbetales.

Artikel 3.

Afsenderen af en Opkravsforsendelse kan, paa de i Verdenspostforeningen fastsatte Betingelser for Tilbagefordring af Forsendelser og Forandring af Adresse, ved den afsendende Postanstalt forlange, at Forsendelsen udleveres Adressaten uden Opkrav eller mod Erlæggelse af et mindre Beløb end det oprindelig angivne. I Tilfælde af, at Opkravsbeløbet nedsættes, oversendes Begjæringen, ledsaget af en paa det nye Beløb lydende Opkravspostanvisning, til Bestemmelseslandets Udvekslingskontor.

Artikel 4.

1. Afregningen over Opkravsbeløbene foregaar udelukkende paa Grundlag af de udbetalte Opkravspostanvisninger i Forbindelse med Afregningen over Postanvisningsudvekslingen. Der udfærdiges særskilte Fortegnelser over de udbetalte Opkravsbeløb.

nahmebeträge in der dafür vorgesehenen Spalte nur nachrichtlich zu vermerken. 20 Jan. 18 Febr.

2. Bei der Ueberweisung der Packete werden die der Bestimmungs-Postverwaltung zustehenden Gebührenantheile durch die Frachtkarte vergütet. Nur der Antheil an der Nachnahmegebühr wird in die Frachtkarte nicht aufgenommen.

3. Die mit Nachnahme belasteten Postfrachtstüke unterliegen dem Frankirungszwange.

Artikel 3.

Der Absender einer Nachnahmesendung kann unter den für die Zurückziehung von Sendungen und die Abänderung von Adressen im Weltpostverein festgesetzten Bedingungen bei der Aufgabe-Postanstalt verlangen, dass die Sendung dem Adressaten ohne Nachnahme oder gegen einen geringeren als den ursprünglich angegebenen Betrag ausgeliefert werde. Im Falle der Herabminderung des Nachnahmebetrages wird der Antrag von einer auf den neuen Betrag lautenden Nachnahme-Postanweisung begleitet, an die Auswechselungs-Postanstalt des Bestimmungslandes übersendet.

Artikel 4.

1. Die Abrechnung über die Nachnahmebeträge geschieht ausschliesslich auf Grund der ausgezahlten Nachnahme-Postanweisungen gelegentlich der Abrechnung über den Postanweisungsverkehr. Ueber die ausgezahlten Nachnahmebeträge werden besondere Auszahlungsverzeichnisse angefertigt.

20 Jan. 18 Febr.

2. Samtidig med Afregningen over Opkravsbeløbene deles Opkravsgebyret mellem de to Postvæsener. Delingen foregaar paa den Maade, at det Postvæsen, som udfærdiger Afregningen, godtgjør det andet Postvæsen ½ % af den udbetalte Sum ved tilsvarende Afkortning i Slutsummen i Fortegnelsen over de udbetalte Beløb.

Artikel 5.

1. Nærværende Aftale træder i Kraft 1ste April 1902 og har samme Varighed som den norsk-tyske Postoverenskomst af 20/24 Januar 1899.

2. Begge Administrationer kan ved fælles Overenskomst til enhver Tid foretage de eventuelt nødvendige Ændringer i denne Aftale.

Udfærdiget in duplo i Kristiania den 18de Februar 1902.

Departementet for de offentlige Arbeider, Poststyrelsen

Thv. Heyerdahl.

Karl Bryn.

2. Gleichzeitig mit der Abrechnung über die Nachnahmebeträge wird die Nachnahmegebühr zwischen den beiden Verwaltungen getheilt. Die Theilung erfolgt in der Weise, dass die die Rechnung aufstellende Verwaltung durch entsprechende Kürzung der Schlusssumme des Auszahlungsverzeichnisses der anderen Verwaltung ½ vom Hundert der ausgezahlten Summe vergütet.

Artikel 5

1. Die gegenwärtige Vereinbarung tritt am 1 April 1902 in Kraft und hat gleiche Dauer wie das norwegisch-deutsche Post-Uebereinkommen vom 20/24 Januar 1899.
2. Beide Verwaltungen können die etwa erforderlichen Abänderungen dieser Vereinbarung jederzeit im gemeinsamen Einverständniss herbeiführen.

Doppelt ausgefertigt zu Berlin am 20 Januar 1902.

Der Staatssekretär des Reichs-Postamts

Kraetke.

19 Febr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Kristiania Stiftsdirektion, hvori paa Forespørgsel fra en Kirkesanger meddeles, at en Kirkesanger ikke er forpligtet til at forrette ved kirkelige Handlinger, som udføres for Menighedslemmer i en anden Kirke end den, til hvilken de sogner, og ved hvilken han er ansat. Overensstemmende med, hvad Departementet ved flere Leiligheder har udtalt (se bl. a. den i Lovtidenden indtagne Skrivelse af 6te Oktober 1879), og i Analogi med Bestemmelserne i Lov af 10de Juni 1876 om udvidet Adgang til at udføre kirkelige Handlinger, antager Departementet, at han helller ikke er beret-

tiget hertil uden Samtykke af Kirkesangeren ved den Kirke, i hvil- 19 Febr.
ken Forretningen skal udføres. Erholder han imidlertid saadant Samtykke, og han selv er villig til at forrette, anser Departementet ham berettiget til at kræve Skyds in natura eller Skydsgodtgjørelse efter Lov No. 2 af 10de Juli 1894 § 2.

Med Hensyn til en Kirkesangers Ret til Betaling for at forrette ved kirkelige Handlinger, som udføres for udensognsboende, henvises til Departementets Cirkulære til Geistligheden af 7de Februar 1900, andet Afsnit, indtaget i Lovtidenden.

Skrivelse fra Landbrugsdepartementet til Amtmanden i 20 Febr.
Akershus Amt, hvori paa Foresprørgsel, om der for enkelte nærmere paapegte af Dyrlæger udførte Reiser i Anledning af smitsomme Husdyrsygdomme kan forlanges udbetalt af Amtskassen yderligere Godtgjørelse end der vilde tilkomme Amtsdyrlægen, om denne var bleven tilkaldt, meddeles følgende:

I § 2 i Husdyrloven af 14de Juli 1894 paabydes det kun, at Anmeldelse af ondartet smitsom Sygdom skal ske til „en autoriseret Dyrlæge" uden nogen Skjelnen mellem enten denne er Distriktets offentlige ansatte Dyrlæge eller ei. Husdyrloven opretholdte i denne Henseende brugelig Praxis fra ældre Tid, grundet i Mangel paa offentlig ansatte Dyrlæger (kfr. Oth. Prp. No. 11, 1894, Side 9 og 10) Dette Hensyn har ogsaa været afgjørende for Lovens Bestemmelse i § 3, hvor en privat Dyrlæge forpligtes til under tvingende Omstændigheder at varetage det offentliges Interesser ved et første Udbrud af ondartet smitsom Husdyrsygdom, hvorom han maatte modtage Anmeldelse.

Nogen Ret for private, udenfor vedkommende Distrikt boende Dyrlæge til at besørge den af Husdyrlovens 1ste Kapitel flydende offentlige Praxis indeholder ovennævnte Bestemmelse selvfølgelig ikke. Forudsætningen er, at i de Kommuner, hvor der findes en offentlig lønnet Amtsdyrlæge, Dyreeieren ved forefaldende Tilfælde af ondartet smitsom Husdyrsygdom har at henvende sig til denne. Forsaavidt nogen Dyreeier henvender sig til en anden Dyrlæge end Distriktets offentlig ansatte, er det offentlige i Almindelighed ikke pligtig at udrede større Omkostninger i Anledning af et saadant Sygdomstilfælde end der vilde tilkomme Amtsdyrlægen, om denne var bleven tilkaldt, medmindre Amtsdyrlægen af gyldig Grund har været hindret fra at efterkomme den til ham rettede Anmodning om Foretagelse af den nødvendige Reise. Departementet forudsætter, at det af Amtet er bleven tilstrækkelig bekjendtgjort saavel for Befolkningen i Distriktet som for de nærmest boende private Dyrlæger, der har Praxis i Distriktet, at Amtsdyrlægen er ansat, og at Anmeldelse om mulige Tilfælde af ondartet smitsom Husdyrsygdom vil blive at rette til ham.

20 Febr. **Cirkulære** fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvorved bl. a. meddeles:

Da Betegnelsen „Avissag" for de Postsager, som efter Postlovens § 37 d. er berettiget til portofri Befordring, har ledet til Misforstaaelser og feilagtig Behandling af Postsagerne, skal de omhandlede portofrie Avissagsbreve, der ikke er attesterede portofrie af en Attestberettiget, fremtidig paategnes „Portofri Avissag" for at behandles overensstemmende med Postreglementets Kap. XIII § 9, 2det Passus.

21 Febr. **Kongelig Resolution** i sammensat Statsraad, hvorved bl. a. er bestemt, at det de forenede Rigers Generalkonsulat i Piræus nu tillagte Kontorbidrag uden Regnskabspligt af 1000 Kroner aarlig fra 1ste April indeværende Aar skal inddrages.

22 Febr. **Kongelig Resolution***)[1]), hvorved i Henhold til Lov om Foranstaltninger mod smitsomme Husdyrsygdomme af 14de Juli 1894 dens § 17 bestemmes den Forandring i Plakat af 6te Juni 1894 (konf. Plakat af 13de Januar 1899 og af 13de December 1900) ang. Husdyrindførselen fra Sverige, at Plakatens Litr. E herefter skal lyde saaledes:

E. Huder og Skind skal det indtil videre være tilladt at indføre fra Sverige paa Betingelse af at der medfølger Varen et af svensk Politimyndighed udstedt Bevis eller en af Importøren udstedt skriftlig Erklæring om, at Huderne og Skindene er indkjøbte i Sverige og ikke indførte dertil i raa Tilstand fra andre Lande. Forøvrigt er Indførsel af raa Dele af Drøvtyggere og af Svin, saasom uberedede Skind og Huder (tørrede og saltede Huder og Skind derunder ikke indbefattede), utilvirkede, utilberedede og urensede Haar og Børster samt Muler og Klover forbudt fra alle Lande. Indførsel af usaltet eller utilberedet Kjød og Flesk samt usmeltet Talg skal være forbudt fra Østerrige, Italien, Grækenland, Tyrkiet, fra Rusland med Undtagelse af Indførsel til Finmarken fra de ved Nordishavet og det hvide Hav beliggende Havne, samt fra alle Lande udenfor Europa.

[1]) Vedk. Regj.foredr. er indt. i Deptstid. for 1902 No. 15 S. 235—237.

22 Febr. **Kongelig Resolution***), hvorved i Henhold til § 29 i Lov om Havne- og Ringevæsenet m. v. af 10de Juli 1894 meddeles Stadfæstelse som gjældende indtil videre paa den af Sandnæs Kommunestyre under 18de Marts 1901 fattede Beslutning om, at den ved Kongelig Resolution af 8de Februar 1896 stadfæstede Tonnageafgift af lossende eller ladende Fartøier forhøies til 6 Øre pr. Registerton af Fartøier i udenrigsk og til 3 Øre pr. Registerton af Fartøier i indenrigsk Fart, samt at den for sidstnævnte Fartøier fastsatte Fritagelsesgrændse nedsættes til Lovens Minimumsgrændse 50 Tons.

*) Bekjendtgj. 27 Febr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 7.

Kongelig Resolution*), hvorved 22 Febr.

1. i Henhold til § 41 i Lov om Havne- og Ringevæsenet m. v. af 10de Juli 1894 anordnes, at der skal oprettes Havnestyre for Udhavnene Baardshavn med Holmesundet og Tjørvebugten, samt Helvigstrand med Helvigstrommen Kanal- og Broanlæg i Vanse Herred, Lister og Mandals Amt,
2. i Henhold til samme Paragraf meddeles Skibsfører Christoffer Andreassen og Gaardbruger Johan Julius Gabrielsen Helvig Bestikkelse som Medlemmer henholdsvis af Baardshavns og Helvigstrands Havnestyrer.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt, at det i Henhold 22 Febr.
til den geistlige Lønningslov af 14de Juli 1897 § 32, 3die Led, tillades, at der af det Beløb, hvormed Indtægterne af Frogner Menigheds Sognepræstembede i Kristiania overstiger 6000 Kr. om Aaret, indtil videre stilles 2000 Kr. aarlig til den nuværende Sognepræst Thorvald Klavenæs's Disposition for af ham at anvendes til Lønning af en Hjælpepræst i Menigheden efter nærmere Anordning af Kristiania Biskop.

Kongelig Resolution, hvorved der i Henhold til § 27 i 22 Febr.
Lov om Vasdragenes Benyttelse m. v. af 1ste Juli 1887 bestemmes, at den ved Kongelig Resolution af 28de April 1886 Post 3 fastsatte Afgift af Trælast, som flødes gjennem Riselven (Risaaen), fra 1ste Januar 1902 og indtil videre nedsættes til 3 Øre pr. Mærkekrone, hvilken Afgift bliver at anvende til Arbeider i Riselven.

Kongelig Resolution, hvorved der i det ved Kongelig 22 Febr.
Resolution af 6te Juni 1874 fastsatte Regulativ angaaende Godtgjørelse for midlertidig Overtagelse af militært Embedes Bestyrelse under Litra A som Punkt 5 tilføies:

5. a. For Kystartilleriet gjælder indtil videre følgende Satser:
for Generalinspekørembedet . . . . . Kr. 64,
„ de Kommandantstillinger inden Kystartilleriet, hvis Indehavere er Stabsofficerer (herunder indbefattet samtlige under Kommandanten henhørende Forretninger, ogsaa de Forretninger, der tilligger ham som Afdelingschef),
„ Bataljonschefsstillinger, hvis Indehavere ikke er Kommandanter,
„ Stillingen som Minedirektør og for Stillingen som Signalkonsulent og Chef for Oscarsborgs Signalafdeling . . . . . Kr. 48
„ Kvartermesterembeder . . . . . „ 60

*) Bekjendtgj. 7 Marts i Lovtid. 1ste Afd. No. 8.

22 Febr. for Kommandantstillinger inden Kystartilleriet, hvis Indehavere er Kapteiner (herunder indbefattet samtlige under Kommandanten hørende Forretninger ogsaa de Forretninger, der tilligger ham som Afdelingschef og Detachementschef) Kompagnichefsstillinger, Chefsstillingerne ved Signalafdelingerne og Kapteinstillingerne ved Mineafdelingerne, forsaavidt der er tillagt disse selvstændig Kommando eller Administration Kr. . 24
„ Rulleførsel, forsaavidt saadan tilligger nationalt Kapteinsembede . . . . . Kr. 20

22 Febr. **Kongelig Resolution**, hvorved Storthingets Beslutning af 1ste Februar 1902 om Bevilgning for Budgetterminen 1ste April 1902—31te Marts 1903 af Indtægter og Udgifter for Rigshospitalet samt Fødselsstiftelserne og Jordemoderskolerne i Kristiania og Bergen[1]) befales taget tilfølge.

[1]) Se Sth. Prp. No. 1 for 1901/1902, Hovedp. V, Indt.budg. Kap. 2, Tit. 1—3, Udg.budg. Kap. 9, Tit. 3—5, Indst. S XXIV B for s. A. samt Sth.tid. for s. A., Forh. i Sth. S. 736—738. Blandt nye Bevilgninger er Kr. 1000 som Løn til en Assistent ved kirurgisk Afdeling B's Poliklinik, Kr. 200 som Lønstillæg for Assistenten ved Hospitalets Røntgeninstitut samt Kr. 3400 som Husleiegodtgjørelse for 2 Reservelæger, Forvalter og Proviantskriver.

22 Febr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt, at Generalkrigsadvokaten med Hensyn til Kostgodtgjørelsens Størrelse bliver at henregne til den i Lov af 10de Juli 1894 § 17 opstillede første Klasse, og Krigsdommere, militære Forhørsdommere samt Krigsadvokater til den i samme Paragraf opstillede anden Klasse.

22 Febr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet till Skoledirektøren i Kristiania Stift, hvori paa Foranledning meddeles, at vistnok har Departementet i Skrivelse af 19de Oktober 1896, ligesom ogsaa ved senere Leiligheder, udtalt, at man var mest tilbøielig til at antage, at en Lærer, som først er ansat og har tiltraadt efter 1ste Juli, dog er berettiget til at regne sin Tjeneste indtil 1ste Juli næste Aar som 1 helt Aars Tjeneste, naar han kun inden den Tid har holdt Skole i de i Skoleplanen bestemte Antal aarlige Undervisningsuger. Sagen har imidlertid paa mange Steder været praktiseret paa en anden Maade, og da Spørgsmaalet i sig selv kan være tvivlsomt, kan der efter Departementets Mening intet væsentlig være at sige paa, om et Amtsformandskab, som for Fremtiden bestemmer sig til at følge den af Departementet hævdede Forstaaelse af Loven, dog vægrer sig for at give den nye Praxis helt tilbagevirkende Kraft saaledes, at en Lærer altid skulde være berettiget til at faa 1/2 Aars Alderstillæg bevilget som Efterskud, om han kan godtgjøre, at han, om den nye Fortolkning tidligere var bleven

fulgt, vilde have faaet Alderstillæg 1/2 Aar for, kanske mange Aar tilbage i Tiden. Efter Departementets Mening turde det være det greieste at afslaa ethvert Krav paa Efterskudsbevilgning, naar det ikke gjælder det løbende eller næst foregaaende Halvaar, og forøvrigt kun lade den nye Regel gjælde, hvor det er Spørgsmaal om Opnaaelse af et nyt Alderstillæg. 22 Febr.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinestyrelsen, til et Stenhuggeri, der havde anholdt om, at Lægtere over 40 Tons, der fra Sverige bugseres til norske Havne, lastede med Sten, maatte fritages for Lodspligt, da Lodsafgiften er en besværlig Byrde for vedkommende Bedrift, og det efter Stenhuggeriets Opfatning neppe har været Meningen med Lodslovens Bestemmelser, at saadanne Pramme skal være lodspligtige. 22 Febr.

I Anledning heraf indhentede Departementet en Erklæring fra Overlodsen i det søndenfjeldske Distrikt, hvori han oplyste, at han allerede paa Forespørgsel fra Lodsoldermanden i Fredrikstad havde udtalt, at de omhandlede Pramme maa ansees som „Fartøier" i Lodslovens Forstand og altsaa er lodspligtige. Under Henvisning hertil gjorde han endvidere opmærksom paa, at de ved Resolution af 29de Oktober 1900 bestemte Lettelser for rutegaaende Fartøier, som kommer fra eller gaar til Sverige, ogsaa maa kunne faa Betydning for de omskrevne Pramme som saaledes i Løbet af et Aar her i Landet kun bliver lodspligtige 5 Gange ind og 5 Gange ud. Tilslaaelse af yderligere Fritagelse maa efter Overlodsens Formening afhænge af, hvad der i saa Henseende foretages i Sverige.

Departementet finder i det væsentlige at kunne henholde sig til, hvad der saaledes af Overlodsen er anført, idet det antager, at de ovennævnte med Maalebrev forsynede Pramme maa ligestilles med Lægtere, der ansees for Fartøier og ved Fart paa Udlandet betragtes som lodspligtige. Der er saaledes, bemærker Departementet, formentlig ikke lovlig Adgang til at indvilge Andragendet.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af Siri Torstensdatter Løvsland ved Gavebrev af 31te December 1898 oprettede „Kristen Torstensen Løvslands Legat til Bedste for Trængende i Finslands Sogn" samt paa de af Finslands Fattigstyre under 26de August f. A. udarbeidede Statuter for samme. 24 Febr.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af H. A. Dahl ved Gavebrev af 20de Februar 1897 oprettede „Jens Andreas Pedersen Høves Legat" til Fordel for Fattige i Lund Sogn samt paa de af dette Legats Bestyrelse under 19de September f. A. udarbeidede Statuter. 24 Febr.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af Eieren af Gaarden Østre Skatval O. N. Wuhre og Hustru ved 24 Febr.

24 Febr. Gavebrev af 20de Oktober 1900 oprettede „Skatvals Legat" til Fordel for Familier eller Personer af Skatval Sogn, som ikke nyder Understøttelse af det offentlige Fattigvæsen, samt paa de af Bestyrelsen for nævnte Legat under 24de Oktober f. A. udarbeidede Statuter for samme.

24 Febr. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af Pastor Ove Wegger ved Gavebrev af 22de September 1900 oprettede Legat til Fordel for Hobøls Kommune, samt paa de for dette Legat under 3die April 1901 udarbeidede Statuter.

24 Febr. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af Gaardbruger Simen Landeth og Hustru ved Gavebrev af 24de Mai f. A. oprettede „Hanna Stais Legat" til Fordel for Storelvedalen med de i nævnte Gavebrev indtagne Statuter for samme.

24 Febr. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa de af Forstanderskabet for Tromø Sparebank, Nedenes Amt, i Møde den 13de December 1901 vedtagne Forandringer af §§ 3, 7, 22 og 26 i Bankens ved Høieste Resolutioner af 16de August 1889 og 1ste Juni 1892 samt Kongelig Resolution af 30te Marts 1895 stadfæstede Plan.

24 Febr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Trondhjem Stiftsdirektion, hvori bl. a. udtales, at Dept. ved en truffen Afgjørelse er gaaet ud fra, at Fattiglovens § 15, 2det Passus, maa forstaaes efter sin Ordlyd saaledes, at Ordene „de af Barnets Hjemstavnskommune indtil dets fyldte 15de Aar udredede Udgifter" omfatter de paagjældende Udgifters fulde Beløb uden Fradrag efter Paragrafens første Led, om Hjemstavnskommunen — som sædvanlig — tillige er Vedkommendes Opholdssted.

26 Febr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Smaalenenes Amt, hvori paa Forespørgsel fra et Formandskab meddeles, at da tvende i denne omhandlede Børn oplyses „ved Legemsfeil og andre Skrøbeligheder at være hindret fra at deltage i den almindelige Skole", maa Børnene efter Byskolelovens § 9a anses udelukket fra Undervisning i Folkeskolen, og den specielle Undervisning, som tænkes dem meddelt, kan derfor ikke betragtes som særskilt Undervisning efter Byskolelovens § 6, da den Slags Undervisning kun kan anvendes ligeoverfor Børn, som ikke hensigtsmæssig kan deltage i den almindelige Skole, men som dog ikke er udelukket fra Folkeskolen (jfr. Skrivelse i Lovtidenden af 31te Marts 1890 og Skolelovkommissionens Indst. I Side 61). Undervisningen maa derfor anordnes efter Byskolelovens § 53 og 54, men til denne Undervisning erholdes intet Statsbidrag efter Skolelovens § 15. Kan vedkommende Børns Forsørgere ikke selv bestride de med Undervisningen

forbundne Udgifter, maa enten særskilt Bevilgning gives af Kommuneſtyret efter § 54, eller Skoleſtyret kan forlange, at Fattigſtyret ſkal ſætte Vedkommende iſtand til at beſtride Udgifterne. Benyttes den ſidſte Fremgangsmaade og vedkommende Barns Forſørger er hjemſtavnsberettiget i en anden Kommune, er Opholdskommunen berettiget til at faa ſine Udgifter refunderet af Hjemſtavnskommunen. 26 Febr.

Cirkulære fra Indredepartementet til Konſulaterne: 26 Febr.

Departementet har bragt i Erfaring, at det ved Fremſættelſe af Begjæringer til Konſulerne om Opnævnelſe af Mænd til at foretage Beſigtigelſe af og Skjøn over norſke Skibe (jfr. Sjøfartslovens §§ 41 og 42 ſamt Konſulatforordningens § 107, No. 1, Litr. G) hænder, at Rekvirenten ſøger at binde Konſulen med Hensyn til Valget af Beſigtigelſes- og Skjønsmænd.

I Anledning heraf ſkal man herved meddele, at en Konſul i Tilfælde, hvor Myndighed til at opnævne Beſigtigelſes- og Skjønsmænd er tillagt ham, har at udøve denne Myndighed efter bedſte Skjøn uden at være bunden af en i Rekvirentens Begjæring angiven Begrænsning med Hensyn til, blandt hvilke Perſoner Opnævnelſen ſkal ſke.

I denne Forbindelſe ſkal man paa Foranledning derhos bemærke, at der under den nugjældende Lovgivnings Taushed ikke paahviler i Udlandet værende Nordmænd nogen Forpligtelſe til efter Konſulens Opnævnelſe at gjøre Tjeneſte ſom Skjønsmænd.

Høieſte Reſolution, hvorved meddeles Approbation paa de i Generalforſamling den 30te December 1901 vedtagne Udkaſt til Plan for „Thingvolds gjenſidige Brandforſikringsforening for Bygninger“ og „Thingvolds gjenſidige Brandforſikringsforening for Løsøre“, ſaaledes at Foreningerne kan nyde godt af de ved Lovene af 9de Auguſt 1839 og 4de Auguſt 1845 hjemlede Forrettigheder. 27 Febr.

Skrivelſe fra Juſtitsdepartementet til Amtmanden i Søndre Bergenhus Amt, der havde udbedet ſig Departementets Udtalelſe om Lovligheden af en af en Herredsſtyrelſe fattet Beſlutning, hvorefter enhver, der i Herredet holder Hund, uden at dette nødvendiggjøres til Beſkyttelſe af hans Indmark mod Vofæ, har til Herredskaſſen at betale en Skat af Kr. 10 aarlig pr. Hund. 27 Febr.

Departementet meddeler, at det antager, at der ikke er lovlig Adgang til at fatte en Beſlutning ſom den oven omhandlede.

Skrivelſe fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Nedenes Amt, hvori Departementet, foranlediget ved Foreſpørgſel fra et Formandſkab angaaende et Par Skatteſpørgsmaal, meddeler følgende: 27 Febr.

27 Febr. 1. De omskrevne i A Herred bosatte Fiskeopkjøbere, der mod en Afgift af Kr. 4 pr. Maaned leier Pladse paa en nærliggende Bys Fiskebrygge og herfra sælger sin Fisk, antages i Medhold af Byskattelovens § 9 (Landskattelovens § 17) skattepligtige til vedkommende Bykommune af Indtægten af denne Fiskehandel.

2. Den omskrevne i Byen bosatte Trælasthandler, der har Kontor dersteds og Sagbrug i B Herred, hvor Lasten skjæres, men som fra sidstnævnte Sted lader Trælasten bringe til A Herred og oplægge der paa en dertil leiet Tomt —, hvor den henligger fra Sommeren til paafølgende Vaar, da den sorteres, kappes og udskibes, antages i Medhold af Landskattelovens § 17, sidste Del, at være skattepligtig til A Herred af Indtægten af Udskibningen og den Del af Tilvirkningsbedriften, der foregaar i A Herred.

28 Febr. **Rundskrivelse** fra Kirkedepartementet til samtlige Amtsskolestyrer og Skoledirektører:

Efter § 20 i Lov af 31te Mai 1900, indeholdende Forandringer i Lov om Folkeskolen paa Landet af 26de Juni 1889, skal foruden Tjeneste i Folkeskolen ogsaa Tjeneste i Fortsættelsesskolen under nærmere angivne Vilkaar kunne medregnes som Tjeneste til Opnaaelse af de lovbestemte Alderstillæg.

Efter hvad der er Departementet berettet, skal denne Bestemmelse paa enkelte Steder være bleven forstaaet derhen, at ogsaa tidligere Tjeneste som Lærer ved Amtsskoler eller offentlig understøttede Folkehøiskoler skulde kunne medtages ved Beregningen af den fornødne Tjenestetid.

En saadan Forstaaelse er uforenelig med Lovens Bestemmelser, hvorefter det alene er Tjeneste i Folkeskolen og i Fortsættelsesskolen, som giver Ret til Alderstillæg. Hvor derfor Loven maatte være bleven praktiseret paa den ovenfor nævnte feilagtige Maade, maa Departementet forlange, at denne Praxis forlades og at der ved en Lærers Tjenestetid alene tages Hensyn til hans Tjeneste i Folkeskolen og i Fortsættelsesskolen.

28 Febr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Kristians Amt, hvori i Anledning af Forespørgsel fra et Formandskab bl. a. meddeles, at der med Ordene „fattige Sindssyge, hvis Tilstand kræver en fra sædvanlige Fattiges Forsørgelse særegen Behandling eller Forpleining" i Fattiglovens § 50, fjerde Led, efter Departementets Mening er sigtet til saadanne Sindssyge, som omhandles i § 1, første Led, i Loven af 27de Juni 1891 om Forandring i og Tillæg til Lov af 17de August 1848 om Sindssyges Behandling og Forpleining.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Kristiania Stiftsdirek- 28 Febr.
tion, hvori Departementet, foranlediget ved en Forespørgsel fra Kristiania Magistrat, meddeler, at Bestemmelsen i Sportellovens § 167 antages ikke at hjemle de under Stiftsdirektionens Tilsyn og Magistratens Bestyrelse staaende Legater Frihed for at erlægge Thinglæsningsgebyrer.

Landbrugsdepartementet bestemmer*) i Henhold til den 1 Marts.
ved Kongelig Resolution af 14de Juli 1893 Litera B. givne Bemyndigelse, at Tanen Fiskeridistrikt herefter og indtil anderledes bestemmes skal omfatte Tanen og Lebesby Herreder med Undtagelse af Tanaelvens Vasdrag, dette regnet ned til en ret Linie fra Grønnesodden til Skuggemælen.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Buske- 1 Marts.
ruds Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra en Lensmand om, hvorvidt han er forpligtet til efter vedkommende Amtsagronoms Begjæring uden Betaling at udføre Opslag af Bekjendtgjørelse om Afholdelse af en Kvægudstilling.

Departementet antager, at en Lensmand efter Sportellovens § 119 a ikke tilkommer Betaling for Opslag af en saadan Bekjendtgjørelse, naar Udstillingen afholdes af Staten (jfr. Departementets Udgave af Sportelloven § 119 Anm. 4).

Høieste Resolution**), hvorved i Henhold til § 1 i Lov 3 Marts.
indeholdende Tillæg til og Forandringer i Lovgivningen om Brandvæsenet af 26de August 1854 meddeles Approbation paa et af Ladestedet Namsos's Kommunestyre i Møde senest den 10de September 1901 vedtaget Udkast til nyt Reglement angaaende Brandvæsenets Ordning sammesteds.

Høieste Resolution, hvorved den af Forstanderskabet for 3 Marts.
Flekkefjord Sparebank i Møder den 12te December 1901 og 8de Februar 1902 vedtagne nye Plan for Banken stadfæstes som trædende istedetfor den ældre ved Høieste Resolutioner af 4de Oktober 1892 og 13de Mai 1901 stadfæstede Plan.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa den 3 Marts.
af Forstanderskabet for Bjerkreim Sparebank, Stavanger Amt, i Møde den 16de December 1901 vedtagne Forandring af § 21 i Bankens ved Kongelig Resolution af 19de Februar 1892 stadfæstede Plan.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til en Sorenskriver, der 3 Marts.
havde forespurgt, om Bestemmelsen i Sportellovens § 4 b, der i Departementets Skrivelse af 16de Januar d. A. antoges at

*) Bekjendtgj. 7 Marts i Lovtid. 1ste Afd. No. 8.
**) Bekjendtgj. 7 Marts i Lovtid. 1ste Afd. No. 8, hvor Reglementet er indtaget.

3 Marts. maatte komme til Anvendelse paa Expropriationstaxter, som efter Begjæring af N. N. Kommune i Henhold til den almindelige Bygningslov af 27de Juli 1896 § 10, andet Led, 1ste Punktum, afholdtes i fortløbende Rækkefølge, ogsaa vilde kunne anvendes paa Overtaxter, der for enkelte af de exproprierede Eiendommes Vedkommende var forlangte af disses Eiere, og som ligeledes vilde blive afholdte i fortløbende Rækkefølge. Sorenskriveren havde derhos forespurgt, om de Skjønsforretninger, som efter Kommunens Begjæring vilde blive afholdte i Henhold til Bygningslovens § 10, andet Led, andet Punktum, for Sportelberegningens Vedkommende vilde kunne sammenstilles med Expropriationstaxter.

Departementet antager med Sorenskriveren, at begge Spørgsmaal maa besvares bekræftende.

4 Marts. **Forskrifter** for elektriske Anlæg*), udfærdigede af Departementet for de offentlige Arbeider under 4de Marts 1902 i Henhold til Lov af 16de Mai 1896 samt Kongelig Resolution af 13de Februar 1897.

I. Tilsyn.

§ 1. Til at føre Tilsyn med elektriske Anlæg beskikkes af Departementet for de offentlige Arbeider det fornødne Antal Tilsynsmænd.

Derhos kan Departementet, hvor det maatte findes paakrævet, anordne et særskilt Tilsyn for enkelte Anlæg.

§ 2. Tilsynsmanden har at paase, at de for elektriske Anlæg foreskrevne Bestemmelser overholdes.

§ 3. Forsaavidt noget elektrisk Anlæg, for hvilket Anmeldelse til Tilsynsmanden er paabudt (§ 10, 1ste Passus), krydser offentlig Vei, Jernbane eller Kanal, Staten tilhørende Telegraf- eller Telefonlinie og lignende eller kommer samme saa nær, at der ved Beskadigelse af Anlægget kan opstaa Fare eller Ulemper for Færdselen eller Forstyrrelse i offentligt Anlægs Drift, skal han, før der gives Tilladelse til Anlæggets Paabegyndelse, forelægge Sagen for vedkommende Kommunikationsgrens nærmeste Myndigheder — Amtsingeniør, Distriktsingeniør, Kanalbestyrer, Telegrafinspektør e. l. — med Forespørgsel, om der fra disses Side vides noget at erindre mod det elektriske Anlægs Udførelse og om det anses nødvendigt at paabyde specielle Forholdsregler udenfor de reglementariske Forskrifter enten for Anlægget selv eller under Udførelsen af samme.

§ 4. Andragende om Koncession for Anlæg med høi Spænding (§ 13) oversender Tilsynsmanden med de Oplysninger eller Udtalelser, som han maatte finde paakrævede, til Departementet for de offentlige Arbeider. Han bør specielt sørge for, at de paabudte Beskrivelser og Tegninger m. v. af Anlægget er saa fuldstændige, at man deraf kan faa en nøiagtig Oversigt over samme.

*) Bekjendtgj. 15 Marts i Lovtid. 1ste Afd. No. 10.

§ 5. For elektriske Anlæg, for hvilke Anmeldelse til Til- 4 Marts.
synsmanden er paabudt (§ 10), tages i Brug, maa samme være besigtigede og godkjendte af Tilsynet — vedkommende Tilsynsmand eller det efter § 1 beskikkede særlige Tilsyn.

Dog kan Tilsynet undtagelsesvis efter Andragende fra Anlæggets Eier tillade Igangsætning, før Besigtigelse er foretaget.

§ 6. Det paaligger Tilsynsmanden indtil videre mindst 1 Gang aarlig at besigtige ethvert Stærkstrømsanlæg i Distriktet, for hvilket der ikke maatte være beskikket et særligt Tilsyn, og at paapege de Mangler, som maatte forefindes, samt paase saavidt muligt, at samme bliver rettede snareste.

Den her paabudte Kontrol kan paa Ansøgning til Departementet for de offentlige Arbeider indskrænkes for saadanne elektriske Anlæg, for hvilke det godtgjøres, at de staar under eget og stadigt, sagkyndigt Tilsyn.

§ 7. Tilsynet kan paabyde et allerede existerende Anlægs Drift standset, forsaavidt der maatte findes saadanne Mangler ved samme, at deraf kan opstaa Fare eller væsentlige Ulemper.

Ligeledes bør Tilsynet, hvis det under Besigtigelsen af et Anlæg finder, at der er øieblikkelig Fare for Ildsvaade eller den offentlige Sikkerhed, strax træffe de fornødne Sikkerhedsforanstaltninger.

§ 8. Finder nogen sig brøstholden ved Tilsynets Afgjørelser eller Paabud, kan han forlange Sagen forelagt Departementet for de offentlige Arbeider.

§ 9. Angaaende Enkelthederne ved Tilsynsmandens Funktion meddeles der ham nærmere Instrux af Departementet for de offentlige Arbeider.

For det særlige Tilsyn udfærdiges af Departementet særskilt Bestemmelse for hver enkelt Tilfælde.

II. Anmeldelse og Koncession.

§ 10. Naar der agtes iværksat Stærkstrømsanlæg, for hvilke der ikke fornødiges Koncession (§ 13), eller Svagstrømsanlæg (Anlæg for Telegraf, Telefon, elektriske Signaler og lignende), hvis Ledninger enten vil krydse Ledninger for Stærkstrømsanlæg eller komme saadanne nær — i det Frie nærmere end 10 m. og inden Bygninger eller Skibe nærmere end 10 cm. — skal Anmeldelse fra Anlæggets Eier ske til vedkommende Tilsynsmand paa Schemaer, der paa Forlangende udleveres af denne.

Naar der agtes iværksat private Svagstrømsanlæg, for hvilke Anmeldelse til Tilsynsmanden ikke er paabudt, men hvis Ledninger vil krydse offentlig Vei, Jernbane eller Kanal, Staten tilhørende Telegraf- eller Telefonlinie og lignende eller komme samme saa nær, at der ved Beskadigelse af Anlægget kan opstaa Fare eller Ulemper

4 Marts. for Færdselen eller Forstyrrelse i offentligt Anlægs Drift, skal Anmeldelse ske til nærmeste Myndigheder, under hvilke vedkommende Kommunikationsgren sorterer — Amtsingeniør, Distriktsingeniør, Kanalbestyrer, Telegrafinspektør e. l.

Anmeldelsen maa være indsendt før Anlæggets Paabegyndelse, men maa dette ikke tages i Brug uden vedkommende Tilsynsmands eller Myndigheders Tilladelse.

§ 11. Naar et Stærkstrømsanlæg anmeldes til Besigtigelse (§ 5), skal Anmeldelsen være ledsaget af Beskrivelse af Anlægget og Tegninger af Ledningsnettet, alt efter Schemaer, der paa Forlangende udleveres af Tilsynsmanden. Ogsaa for Svagstrømsanlæg kan forlanges Beskrivelse med Rids i den Udstrækning, som vedkommende Tilsyn finder fornødent.

§ 12. Fritagne for Anmeldelsespligt er alle Svagstrømsanlæg, som foran ikke er omhandlede, samt provisoriske Anlæg for indtil en Uges Varighed og Udvidelser eller Forandringer i allerede existerende og godkjendte Stærkstrømsanlæg, forsaavidt saadanne Ændringer — udførte i Tidsrummet mellem Tilsynets Besigtigelser af Anlægget — tilsammen ikke omfatter Anvendelsen af en større elektrisk Energi end 250 Volt-Ampère, alt dog under Forudsætning af, at der ved de provisoriske Anlæg og i de Dele af et existerende Anlæg, hvor Udvidelse eller Forandring finder Sted, ikke anvendes saa høi Spænding som omhandlet i § 13, og at de ikke kommer i Strid med Bestemmelserne i § 10 ligesom selvfølgelig de i nærværende Forskrifter givne Regler for Anlægs Udførelse maa befølges.

Ved enhver Besigtigelse paaligger det Anlæggets Eiere at gjøre Tilsynet opmærksom paa foretagne Ændringer ved Anlægget.

§ 13. Stærkstrømsanlæg med høi Spænding, hvorved forstaaes en Spænding af over 500 Volt for ligerettet Strøm og over 250 Volt for andre Strømme samt over 150 Volt for Skibsanlæg, maa ikke iværksættes uden Tilladelse af Departementet for de offentlige Arbeider (Lov af 16de Mai 1896 §§ 2 og 3). Andragende herom stilet til Departementet og ledsaget af saavidt muligt nøiagtige Beskrivelser og Tegninger i 2 Exemplarer indsendes gjennem Tilsynsmanden, der paa Forlangende meddeler de nødvendige Oplysninger.

I Beskrivelsen skal være angivet de Sikkerhedsforanstaltninger, som agtes trufne.

III. Tekniske Forskrifter.

A. Svagstrømsanlæg.

Anlæg for Telegraf, Telefon, elektriske Signaler og lignende.

§ 14. Angaaende Forholdet til offentlig Vei, Jernbane eller Kanal, Staten tilhørende Telegraf- eller Telefonlinie og lignende

henvises til de Bestemmelser og Regler, der maatte blive udfærdi- 4 Marts.
gede af vedkommende Myndigheder (§ 10, 2den Pasfus).

§ 15. Naar Ledninger for Svagstrøm, der ikke i sin Helhed er oplagte som Stærkstrømsledninger, i det Frie krydser eller kommer i Nærheden af Ledninger for Stærkstrøm (§ 10), maa de anbringes saaledes, at metalliſk Berøring mellem Ledningerne søges umuliggjort saavel under almindelige Omstændigheder som i Tilfælde af Uheld. I truede Svagstrømsledninger skal anbringes passende Sikkerhedsstykker i Almindelighed ved Ledningens Indtag.

De Dele af Svagstrømsledninger inden Bygninger eller Skibe, der krydser eller kommer Stærkstrømsledninger nærmere end angivet i § 10 — skal oplægges som Stærkstrømsledninger.

Hvis andet paa Forhaand ikke maatte være bestemt, paahviler det altid Eieren af det Anlæg, hvis Ledning bringes i farlig Nærhed af en allerede oplagt Ledning, at foretage de fornødne Sikkerhedsforanstaltninger for begge Ledningers Vedkommende.

De fornødne Sikkerhedsforanstaltninger, der agtes anvendt, skal for hvert Tilfælde godkjendes af Tilsynet.

B. Stærkstrømsanlæg med lav Spænding.

Spændingen maa ikke overskride 500 Volt for ligerettet Strøm og 250 Volt for andre Strømme.

a. Apparater til Fremstilling, Opsamling og Omsætning af elektrisk Energi.

§ 16. Dynamomaskinner, Elektromotorer eller andre Apparater til Fremstilling, Opsamling eller Omsætning af elektrisk Energi maa kun anbringes i Rum, hvor særlig Ildsfare ikke er forhaanden, og hvor der ikke lagres eller fabrikeres explosible eller let brændbare Stoffe. I ethvert Tilfælde maa de være saaledes anbragte eller beskyttede, at mulige Gnister eller stærk Varmeudvikling ikke kan antænde forhaandenværende brændbare Stoffe.

Samtlige under denne § indgaaende Maskiner og Apparater skal forsynes med de nødvendige Angivelser af normal Spænding og Strømstyrke i Volt og Ampére samt eventuelt Omdreiningstal pr. Minut.

§ 17. Rum, hvori der opstilles primære eller sekundære elektriske Batterier, ved hvis Brug der kan udvikles brændbare eller skadelige Gasarter, skal forsynes med tilstrækkelig god Ventilation.

Til Belysning i Rum for Akkumulatorer maa, naar disse er i drivfærdig Stand, kun anvendes elektriske Glødelamper, og under Ladningen ikke benyttes glødende eller brændende Gjenstande — f. Ex. tændt Pibe eller Cigar.

De enkelte Elementer maa isoleres fra Stativet og dette fra Jord ved Glas, Porcelæn eller lignende ikke hygroskopisk Materiale.

4 Marts.

b. Elektriske Ledninger.

1. Almindelige Regler.

§ 18. Naar strømførende Ledninger af Kobber besidder en saadan Ledningsevne, at 57 m. af en Traad af 1 mm² Tværsnit ved 15° C. har en Modstand af ikke over 1 Ohm, kan de belastes indtil de i nedenstaaende Tabel angivne Grænser:

Tværsnit i mm.²	Strømstyrke i Ampère.
0,75	3
1	4
1,5	6
2,5	10
4	15
6	20
10	30
16	40
25	60
35	80
50	100
70	130
95	165
120	195
150	230
210	300
300	400
500	600

For mellemliggende Tværsnit beregnes Strømstyrken ved Interpolation.

For Tværsnit over 500 mm² kan anvendes en Strømtæthed af indtil 1,2 Amp. pr. mm².

Anvendes til Ledninger Materiale med mindre Ledningsevne, maa den ovenfor opgivne Strømstyrke formindskes i Forhold til Ledningsevnen.

For blanke Ledninger i det frie tillades en Belastning af indtil 50 % over de i ovenstaaende Tabel opførte Værdier.

For underjordiske Ledninger og blanke Kobberledninger fra 50 til 1 000 mm² kan anvendes indtil 2 Amp. pr. mm².

§ 19. Isolerede Ledninger med mindre ledende Tværsnit end 1 mm² tillades ikke anvendt undtagen i Lampelegemer o. l., hvor et mindste Tværsnit af 0,75 mm² kan anvendes. Ved Kabler gjælder dog ingen Minimumsdimension for de enkelte Traade, naar det samlede Ledningstværsnit tilfredsstiller ovennævnte Fordringer.

Blanke Ledninger maa inden Bygninger mindst have et Tværsnit af 4 mm².

Saavel isolerede som blanke Ledninger i det Frie med Spænd over 10 m. maa mindst have et Ledningstværsnit af 6 mm².

Alle Ledningsforbindelser maa udføres saaledes, at de faar tilstrækkelig mekanisk Styrke, og loddes med et Loddemiddel, der ikke beskadiger Ledningen. 4 Marts.

§ 20. Et Anlægs Isolationsmodstand mod Jord eller 2 Ledningers indbyrdes Isolationsmodstand bør inklusive alle Maskiner, Apparater og Forbindelser være mindst

$$5000 \frac{V}{A} \text{ Ohm},$$

hvor V er Driftsspændingen i Volt og A er den største anvendte Strømstyrke i Ampère. Inden samme Bygning maa Isolationsmodstanden dog ikke være under 10 000 Ohm.

Undtagelse herfra tillades kun paa Steder, hvor Forholdene gjør Isolationen særlig vanskelig (f. Ex. i Farverier, Bryggerier og Fabriker, hvor Bedriften medfører megen Fugtighed i Rummene), og da paa Betingelse af, at Ledningerne overalt anbringes paa saadan Maade som angivet i § 25.

Isolationsmodstanden maales om mulig ved den almindelige Driftsspænding, dog forlanges en Maalespænding af mindst 100 Volt.

§ 21. Agtes et Anlæg udført helt eller delvis med blank Nulledning lagt direkte i Jorden, maa særskilt Tilladelse hertil indhentes af Departementet for de offentlige Arbeider gjennem vedkommende Tilsyn.

Et Anlægs Nulledning kan efter Tilsynets Bestemmelse sættes i Forbindelse med Jord paa et eller flere Punkter, naar hver Jordforbindelse forsynes med Strømbryder og passende Maaleapparat, der viser den til Jord afledede Strøms Styrke.

2. Ledninger inden Bygninger.

§ 22. Ledningerne maa være forsvarlig isolerede med et Materiale, der ogsaa yder betryggende Beskyttelse mod ydre Beskadigelse. Ved enhver Gummiisolation, heri ogsaa indbefattet vulkaniseret Gummi, i direkte Berøring med Lederen, maa denne være fortinnet.

Ved Anlæg, hvor der anvendes en Spænding over 250 Volt, eller hvor en af Ledningerne stadig er forbundet med Jord, maa Ledningernes Isolation være særlig god.

I tørre og ildsikre Rum uden brændbart Indhold og i Rum, hvortil kun sagkyndig Betjening har Adgang, eller hvor sagkyndigt Opsyn altid er tilstede (Maskinrum, Akkumulatorrum e. l.), tillades ogsaa anvendt Ledninger af blank Traad, naar de er oplagt paa betryggende Maade.

Undtagelsesvis tillades blanke Ledninger anvendt i Rum hvor ætsende Dampe eller Gasarter vil kunne ødelægge Isolationsmaterialet, naar Ledningerne oplægges paa betryggende Maade samt beskyttes mod Oxydation ved et passende Overdrag.

4 Marts. § 23. Hvor Ledninger er udsatte for mekanisk Beskadigelse, maa der sørges for en særlig Beskyttelse, afpasset efter Forholdene. Ved Gjennemgang gjennem Væg, Tag eller Gulv skal Ledningerne føres gjennem beskyttende Rør eller Kanaler af godt isolerende, mekanisk solid og ikke sprødt Materiale. Disse Rørs Ender maa gives saadan Form, at de ikke beskadiger Ledningernes Isolation.

Hvor Ledninger føres gjennem en Væg ud i det Frie, maa de anbringes i Indtagstragter bestaaende af isolerende og, i Tilfælde Væggen helt eller delvis er af Træ, af ildsikkert Materiale.

§ 24. Ledningernes Oplægning skal udføres paa en tilstrækkelig solid Maade og saaledes, at de til enhver Tid kan prøves og udbyttes. Ved deres Anbringelse og Befæstigelse er at iagttage, at Ledningerne selv eller deres Isolation ikke beskadiges og mindst mulig udsættes for Fugtighed.

I tørre Rum tillades det at lægge Ledningerne i Træliſter, naar der sørges for god Lufttilgang under Listerne.

Metalkramper tillades ikke anvendt.

§ 25. I fugtige Rum skal Ledninger, hvis Isolation ikke tilfredsstiller Fordringerne i § 28, anbringes frit i Luften, befæstede til Sneller eller Klokkeisolatorer af et for Vand uigjennemtrængelig Materiale i en mindste Afstand af 1 cm. fra Væg, Tag o. l. og saaledes, at Ledningerne ikke kan komme i Berøring med ledende Gjenstande — Rørledninger, fugtige Vægge e. l.

Ved Anvendelse af Klokkeisolatorer maa disse anbringes saaledes, at der ikke kan samles Fugtighed i Klokken.

§ 26. Forsaavidt andet ikke er bestemt (§ 29 og § 31), skal isolerede Ledninger være saaledes anbragte, at Afstanden mellem dem indbyrdes eller fra andre ledende Gjenstande, der staar i Forbindelse med Jord, ikke kan blive mindre end 2,5 cm. Heller ikke maa andre ledende Gjenstande (Metalrør eller lignende) senere anbringes i mindre Afstand fra forhaandenværende Ledninger end 2,5 cm.

I Lampelegemer behøver ovenstaaende Afstandsbestemmelser ikke at overholdes, naar Ledningerne er forsynede med en betryggende og solid Isolation.

For frithængende Tilførselsledninger til enkelte ikke flytbare Lamper gjælder ingen Afstandsregel.

§ 27. Ledninger kan lægges i Kanaler eller Rør, naar Ledningernes Isolation tilfredsstiller Fordringerne i § 28, og Rørene er udførede med et isolerende Materiale samt beskyttede mod indtrængende Fugtighed. Ved Anvendelse af Metalrør for Vexelstrømsledninger maa Frem- og Tilbageledning føres i samme Rør. Flere end 3 Ledninger i samme Rør tilstedes ikke.

Saadanne større Kanaler eller Rørsystemer af Metal maa sættes i god ledende Forbindelse med Jord, forsaavidt Anlæggets ene Pol driftsmæssig er forbundet med Jord (§ 21).

Ledningsforbindelser tillades ikke inden Rør, men maa anbringes i egne Koblingskasser, der er let tilgjængelige. Forøvrigt maa det ved Rørenes Konstruktion og Anbringelse haves for Øie, at Ledningerne uden Vanskelighed og uden Beskadigelse kan udbyttes og repareres. 4 Marts.

§ 28. For Ledninger, der er særdeles omhyggeligt isolerede, d. v. s. saadanne, der efter 24 Timers Henliggen i Vand endnu viser en Isolationsmodstand af mindst V Megohm pr. km., hvor V er Driftsspændingen i Volt, og som er godkjendte af Tilsynet, fordres ingen bestemt Afstand hverken indbyrdes eller ligeoverfor fremmede Legemer. Ved Anbringelse af saadanne Ledninger bør det dog iagttages, at de ikke udsættes for høi Temperatur eller andre skadelige Indvirkninger.

§ 29. Sammenspundne eller snoede Kabler, hvis Isolation ikke tilfredsstiller Fordringerne i foregaaende §, kan alene anvendes i fuldstændig tørre Rum for Strømstyrker indtil 6 Amp., og med et Tværsnit for hver Ledning fra 1 mm² til 4 mm², naar Spændingen mod Jord ikke overstiger 250 Volt.

De enkelte Traade i saadanne Kabler maa være fortinnede og ikke have større Diameter end 0,3 mm. Hver Lednings Isolation kan bestaa af en Bomuldsomspinding, hvorover er lagt et tæt for Fugtighed uigjennemtrængeligt Lag Gummi, herover atter en Omspinding med Bomuldstraad og udenom det hele et tæt flettet Lag af et Materiale, der ikke er mere brændbart end Silke eller Glansgarn.

Dannes Gummilaget af Baand, viklede om Ledningen, maa disse være af ren Paragummi og lægges med mindst 2 mm. Overlapning. Gummilagets Vegt pr. løbende Meter enkelt Ledning maa være:

Ved	1	mm²	Ledningstværsnit	mindst	1,30 Gram
„	1,5	„	„	„	1,55 „
„	2,5	„	„	„	1,90 „
„	4	„	„	„	2,30 „

Ved Oplægning af saadanne Kabler maa iagttages, at de enkelte Ledninger ikke presses mod hverandre.

Saadanne Kabler maa lægges mindst 5 mm. fra Underlaget (Væg, Tag eller lignende) og fra andre elektriske Ledninger, samt forøvrigt ikke føres nær let antændelige Gjenstande. De maa saaledes ikke anvendes i Vinduer, hvor let antændelige Gjenstande udstilles.

Ved Forbindelse med Lampeholdere og andre Apparater maa de enkelte Traade i Ledningerne loddes sammen; Forbindelsesstederne maa ikke udsættes for Stræk.

§ 30. Alle Forbindelser mellem Ledninger og Apparater skal besidde en saadan Kontaktflade, at større Opvarmning end

4 Marts. 50° C. over Luftens Temperatur ikke forekommer ved største tilladelige Belastning.

Alle Loddesteder maa ved isolerede Ledninger isoleres og beskyttes med et vandtæt Materiale, der mindst yder en Isolation og Beskyttelse som Ledningens.

Ledningsforbindelser i sammenspundne og snoede Kabler maa udføres saaledes, at de faar en Afstand af mindst 5 cm. fra hverandre.

Alle Ledningsforbindelser maa have tilstrækkelig mekanisk Styrke og loddes med et Loddemiddel, der ikke beskadiger Ledningen (§ 19).

§ 31. Hvor Ledninger krydser hinanden eller andre ledende Legemer, kan de i § 26 forlangte mindste Afstande formindskes til 5 mm., naar Krydsningspunktet beskyttes ved et Mellemlag af et solid og selv i Fugtighed isolerende Materiale, befæstet paa en betryggende Maade, saa ingen Forskydning kan finde Sted.

3. Ledninger i det Frie.

Overjordiske Ledninger.

§ 32. I det Frie kan saavel isolerede som uisolerede Traade anvendes, dog ikke med mindre Tværsnit end 6 mm² for Spænd over 10 m. (§ 19). Ledningerne maa anbringes saaledes, at en Berøring mellem dem indbyrdes og med andre Gjenstande end de isolerende Understøttelsespunkter er forebygget.

§ 33. Saavel Ledninger som Fæster skal være beregnede paa at modstaa de Extrabelastninger, der kan fremkaldes ved Snefald, Temperaturforandringer, Vindtryk e. l. Selve Understøttelsespunkterne skal udføres af holdbart, vandtæt og godt isolerende Materiale.

§ 34. Ledningers Afstand fra hinanden eller fra andre Legemer end Understøttelsespunkterne maa mindst være 10 cm.

Kan Traadene ved Svingninger eller paa anden Maade komme andre Traade eller ledende Gjenstande nærmere end forannævnte Minimums Afstand, skal Afstanden forøges med mindst 1/200 af Understøttelsespunkternes Afstand.

Ledningers Afstand fra Marken maa mindst være 4 m., forsaavidt de ikke paa anden Maade er tilstrækkelig beskyttede. Forøvrigt skal Ledningerne være anbragt saaledes, at de ikke tilfældig kan berøres af Uvedkommende.

§ 35. For isolerede Ledninger, der tilfredsstiller de i § 28 opstillede Fordringer og desuden er omhyggelig beskyttede mod ydre skadelige Indflydelser, forlanges ingen bestemt Afstand, hverken indbyrdes eller ligeoverfor fremmede Legemer.

§ 36. Ledningerne skal efter Tilsynets nærmere Bestemmelse være forsynede med Lynafledere. Jordledningen skal være af Kobber med mindst 28 mm² Tværsnit, og den maa lægges saavidt

muligt uden Bøininger. Gasledninger maa ikke benyttes som Jord- 4 Marts.
forbindelse.

§ 37. Naar Ledninger krydser hinanden, maa de anbringes saaledes, at metallisk Berøring mellem dem søges umuliggjort saavel under almindelige Omstændigheder som i Tilfælde af Uheld. De fornødne Sikkerhedsforanstaltninger skal for hvert Tilfælde godkjendes af Tilsynet.

Hvis andet paa Forhaand ikke maatte være bestemt, paahviler det altid Eieren af det Anlæg, hvis Ledning bringes i farlig Nærhed af en allerede oplagt Ledning, at foretage de nødvendige Sikkerhedsforanstaltninger for begge Ledningers Vedkommende.

Underjordiske Ledninger.

§ 38. Kanaler der agtes benyttede for elektriske Ledninger, skal udføres saa solide, at de yder betryggende Beskyttelse mod ydre Beskadigelse. Forsaavidt der i Kanalerne kan befrygtes Ansamling af skadelige Gasarter, kan der paabydes nødvendige Anordninger for Ventilation.

Ledninger, hvis Isolation opfylder Bestemmelserne i § 35, tillades anbragt direkte i Jorden uden extra Beskyttelse.

c. Apparater.

1. Almindelige Regler.

§ 39. De strømførende Dele af samtlige i en Ledning anbragte Apparater maa være monterede paa ildfikkert og selv i fugtig Luft gjennem hele Massen godt isolerende Underlag. Forøvrigt maa Apparaterne være opstillede paa en saadan Maade, at Metaldele, der staar i Forbindelse med de strømførende Dele, er godt isolerede fra Væggen ved ildfikkert og selv i Fugtighed isolerende Materiale. Asbest, Gibs og andre porøse Stoffe, der let opsuger Fugtighed, maa derfor ikke anvendes som Underlag.

I fugtige Rum skal alle Apparater anbringes saaledes, at der bliver Luftmellemrnm mellem dem og Væg eller Tag.

I meget fugtige Rum maa kun anvendes Apparater af saadan Konstruktion, at de ikke beskadiges af Fugtigheden.

Apparat- og Fordelingsbret skal udføres af ildfikkert Materiale og anbringes saaledes, at alle Ledninger ligger frit og til enhver Tid kan undersøges. Strømbrydere, Sikkerhedsstykker og alle Apparater, som tjener til at bryde Strømmen under Drift, maa monteres paa saadan Maade, at Gnister eller Lysbue fra dem ikke kan antænde brændbare Gjenstande, der er i Nærheden, ligesom de maa forsynes med Angivelser af, til hvilke Rum eller Dele af Anlægget de hører.

§ 40. Ethvert Apparat, der er tilgjængeligt for Usagkyndige, skal være saaledes beskyttet, at en tilfældig Berøring med

4 Marts. strømførende Dele udelukkes. Endvidere maa alle Apparater, ved hvis Anvendelse der udvikles stærk Varme, være opstillede paa ildsikkert Underlag og anordnede saaledes, at de er vel ventilerede samt beskyttede, saa at Ildsfare undgaaes.

Til Forbindelse mellem Apparater m. v. og Ledninger af større Tværsnit end 20 mm² skal anvendes Kabelsko.

Alle Kontakter skal have saadan Størrelse, at der selv ved stærkeste Driftstrom, for hvilken de er bestemt, ikke kan indtræde en Opvarmning af mere end 50 C.° over den omgivende Lufts Temperatur.

2. Sikkerhedsstykker.

§ 41. Sikkerhedsstykker bliver at anbringe i samtlige Ledninger, der fører fra Apparatbrættet, undtagen i blanke Ledninger, der stadig staar i Forbindelse med Jord. I Ledningsnettet anbringes forøvrigt Sikkerhedsstykker overalt, hvor Ledningstværsnittet formindskes, i en Afstand af høist 25 cm. fra Forgreningsstedet.

I Flerlederssystemers Nulledning maa ikke anbringes Sikkerhedsstykker undtagen i de Grenledninger, der føres som Toledere.

§ 42. Forbindelsen mellem Sikkerhedsstykket og Hovedledningen kan have mindre Tværsnit end denne — dog ikke under den afgrenede Lednings Dimension.

Skulde Forholdene nødvendiggjøre Anbringelsen af Sikkerhedsstykket i en større Afstand end 25 cm. fra Hovedledningen, maa Forbindelsesledningen til Sikkerhedsstykket ikke være af mindre Dimension end Hovedledningen.

§ 43. Fra Ledninger af ikke over 1,5 mm² Tværsnit kan foretages Afgreninger af mindre Tværsnit uden Anbringelse af særskilt Sikkerhedsstykke for disse.

§ 44. Hvor sammenspundne eller snoede, bevægelige Kabler afgrenes til flytbare Lamper eller Apparater maa der indsættes Sikkerhedsstykker paa begge Poler ved Afgreningsstedet.

Smeltepatronerne for saadanne Sikkerhedsstykker maa afpasses efter den Strøm, som den bevægelige Kabel virkelig fører.

§ 45. Sikkerhedsstykkerne bør saavidt muligt anbringes samlede og saaledes, at de er let tilgjængelige.

§ 46. Sikkerhedsstykkets Smeltepatron maa vælges saaledes, at Forbindelsen afbrydes inden Strømstyrken i den Ledning, der skal beskyttes, overskrider den i § 18 bestemte maximale Strømstyrke med 100 %.

§ 47. Sikkerhedsstykker maa være saaledes konstruerede, at der ved Afsmeltningen ikke dannes nogen vedvarende Lysbue, selv om der udenfor Sikkerhedsstykket opstaar Kortslutning.

Smeltepatroner for Sikkerhedsstykker indtil en Strømstyrke af 20 Ampère skal konstrueres saaledes, at feilagtig Indsættelse af for store Patroner saavidt muligt er udelukket.

§ 48. Ved ethvert Sikkerhedsstykke skal saavel paa sammes faststaaende Del som paa Smeltepatronen være tydelig angivet i Ampère den ifølge § 18 tilladelige Strømstyrke. 4 Marts.

3. Strømbrydere.

§ 49. Strømbrydere for en Strømstyrke indtil 50 Ampère, som er anbragte udenfor Maskinrummet og hyppig benyttes, skal være saaledes konstruerede (ved Fjære o. l.), at der ved Brugen af samme ikke kan dannes vedvarende Lysbue, og at Afbrydelsen sker med en saadan Hurtighed og paa en saadan Længde, at Gnister ikke kan beskadige Kontakten.

Forøvrigt iagttages, at alle Metalkontakter maa være Glidekontakter.

I Ledninger forbundne med Jord maa ikke anbringes Strømbrydere undtagen i selve Jordforbindelsen (§ 21). Nulledningen i et Flerleder-System maa ikke kunne brydes uden samtidig med eller efter Yderledningerne.

§ 50. Paa enhver Strømbryder maa være angivet den normalt anvendelige Strømstyrke.

4. Stikkontakter.

§ 51. Stikkontakter skal være solid konstruerede med rigelige Kontaktflader og betryggende Afstand mellem Polerne. Kontakterne i den faste Del maa være vel beskyttede mod tilfældig Berøring, naar den bevægelige Del er udtaget. Den faste Dels Befæstigelse til Underlaget maa være solid og betryggende udført.

5. Modstande og Varmeapparater.

§ 52. Modstande og Apparater — herunder ogsaa saadanne, der anvendes i elektriske Varmeapparater, Kogeapparater, Vinduesvarmere o. l., — i hvilke kan forekomme en Opvarmning af mere end 50° C., maa anbringes saaledes, at Berøring mellem de opvarmede Dele og brændbare Stoffe eller ildsfarlig Opvarmning af saadanne er udelukket (§ 40).

Paa Apparaterne skal være angivet den Strømstyrke og eventuelt Spænding, for hvilken de er konstruerede.

6. Andre Apparater.

§ 53. Ethvert Anlæg skal være forsynet med en Isolationsmaaler, saaledes indrettet, at Anlæggets Isolationsmodstand til enhver Tid kan undersøges. Desuden bør ved ethvert Anlæg forefindes Spændings- og Strømmaalere i saadan Udstrækning, som en overskuelig og rationel Drift kræver.

§ 54. Gløde- og Buelampers strømførende Dele maa monteres paa ildsikkert og godt isolerende Underlag samt beskyttes saaledes, at tilfældig Berøring undgaaes. Lamperne maa ikke anbringes saaledes, at de kan komme i direkte Berøring med letantændelige Stoffe (f. Ex. i Udstillingsvinduer).

4 Marts. § 55. Hængende Lamper maa ikke bæres direkte af Ledningerne, men af en særskilt Bæretraad; hvor denne er af Metal, skal den isoleres ved Ophængningspunktet. For Glødelamper kan Bæretraaden være sammentvundet med Ledningerne; i saa Fald maa dog iagttages, at den er kortere end Ledningerne.

§ 56. Buelamper skal forsynes med Kupler eller Lanterner, der bestaar af ildfikkert Materiale og er forsynede med Afskjærme, saa at glødende Kulpartikler ikke kan falde ud. Forøvrigt iagttages, at Indføringsaabningerne for Ledningerne anordnes saaledes, at Ledningernes Isolation ikke beskadiges, og at Fugtighed ikke langs disse kan trænge ind i Lampen, forsaavidt den er i det Frie eller i fugtigt Rum.

§ 57. I fugtige Rum og i det frie skal Glødelampe og Holder beskyttes med vandtæt Kuppel eller Holderen være vandtæt.

§ 58. Lampelegemer (Lysekroner, Lampetter o. l.) samt Buelamper inden Bygninger maa ved Ophængnings- eller Befæstigelsesstederne være godt isolerede, forsaavidt ikke Anlæggets ene Pol er forbundet med Jord (§ 21).

d. Specielle Regler for Rum, hvori lagres eller fabrikeres explosible Stoffe, eller hvori forekommer explosible eller let brændbare Stoffe.

§ 59. Til Ledninger maa kun anvendes saadanne Kabler, hvis Isolation tilfredsstiller Fordringerne i § 28. Bevægelige Kabler maa ikke anvendes.

§ 60. Glødelamper kan anvendes i saadanne Rum, naar Lampen og Holderen er beskyttet ved en stærk og saavidt mulig lufttæt Glaskuppel, saaledes konstrueret, at Luftlaget mellem denne og Lampen ikke opvarmes over 50° C.

§ 61. Buelamper, Sikkerhedsstykker, Strømbrydere eller andre Apparater maa ikke anbringes inde i Rummene, men i saa stor Afstand udenfor samme, at enhver Fare maa anses udelukket.

C. Almindelige Bestemmelser.

§ 62. Dispensation fra de tekniske Forskrifter kan kun meddeles af Departementet for de offentlige Arbeider, og maa Andragende herom i Tilfælde indsendes gjennem vedkommende Tilsyn.

Under særegne Forhold kan Tilsynsmanden eller det mulig særlige Tilsyn enten tillade mindre Forandringer i de foran opstillede tekniske Forskrifter eller, om det findes nødvendigt, paabyde særegne Foranstaltninger udenfor disse.

Saadanne Tilfælde bliver strax at indberette til Departementet for de offentlige Arbeider.

§ 63. For elektriske Sporveie og Jernbaner samt for Stærkstrømsanlæg med høi Spænding vil særskilte tekniske Forskrifter blive at udfærdige indtil videre for hvert enkelt Tilfælde.

Forskrifter for elektriske Anlæg ombord i Skibe. 4 Marts.

Udfærdigede af Departementet for de offentlige Arbeider under 4de Marts 1902 i Henhold til Lov af 16de Mai 1896 og Kgl. Resol. af 13de Februar 1897.

Angaaende Tilsyn, Anmeldelse og Koncession samt Svagstrømsanlæg henvises til foranstaaende Forskrifter §§ 1—15.

Stærkstrømsanlæg med lav Spænding.

Spændingen maa ikke overskride 150 Volt.

a. Apparater til Fremstilling, Opsamling, og Omsætning af elektrisk Energi.

§ 1. Dynamomaskiner, Elektromotorer eller andre Apparater til Fremstilling, Opsamling eller Omsætning af elektrisk Energi maa kun anbringes i Rum, hvor særlig Ildsfare ikke er forhaanden, og hvor der ikke lagres explosible eller let brændbare Stoffe. I ethvert Tilfælde maa de være saaledes anbragte eller beskyttede, at mulige Gnister eller stærk Varmeudvikling ikke kan antænde forhaandenværende brændbare Stoffe.

Samtlige under denne § indgaaende Maskiner og Apparater skal forsynes med de nødvendige Angivelser af normal Spænding og Strømstyrke i Volt og Ampère samt eventuelt Omdreiningstal pr. Minut.

Dynamomaskiner, Elektromotorer eller andre Apparater til Fremstilling, Opsamling eller Omsætning af elektrisk Energi maa opstilles saaledes, at de er helt isolerede fra Skibslegemet. Dynamoer og Elektromotorer maa om mulig placeres mindst 10 Meter fra Skibets Hovedkompas.

§ 2. Rum, hvori der opstilles primære eller sekundære elektriske Batterier, ved hvis Brug der kan udvikles brændbare eller skadelige Gasarter, skal forsynes med tilstrækkelig god Ventilation.

Til Belysning i Rum for Akkumulatorer maa, naar disse er i drivfærdig Stand, kun anvendes elektriske Glødelamper, og under Ladningen ikke benyttes glødende eller brændende Gjenstande — f. Ex. tændt Pibe eller Cigar.

De enkelte Elementer maa isoleres fra Stativet og dette fra Jord ved Glas, Porcelæn eller lignende ikke hygroskopisk Materiale.

b. Elektriske Ledninger.

§ 3. Naar strømførende Ledninger af Kobber besidder en saadan Ledningsevne, at 57 m. af en Traad af 1 mm.^{2} Tværsnit ved 15° C. har en Modstand af ikke over 1 Ohm, kan de belastes indtil de i nedenstaaende Tabel angivne Grænser.

4 Marts.

Tværsnit i mm.²	Strømstyrke i Ampère.
0,75	3
1	4
1,5	6
2,5	10
4	15
6	20
10	30
16	40
25	60
35	80
50	100
70	130
95	165
120	195
150	230
210	300
300	400
500	600

For mellemliggende Tværsnit beregnes Strømstyrken ved Interpolation.

For Tværsnit over 500 mm.² kan anvendes en Strømtæthed af indtil 1,2 Amp. pr. mm.².

Anvendes til Ledninger Materiale med mindre Ledningsevne, maa den ovenfor opgivne Strømstyrke formindskes i Forhold til Ledningsevnen.

§ 4. Som Ledninger maa kun anvendes Kabler bestaaende af mindst 3 Traade med et samlet Ledningstværsnit af mindst 1 mm². I Lampelegemer o. l kan dog saadanne Kabler med et samlet Ledningstværsnit af ned til 0,75 mm² anvendes.

§ 5. Et Anlægs Isolation mod Jord, inklusive alle Maskiner, Apparater og Ledninger eller mellem to Ledninger indbyrdes maa mindst være 10 000 Ohm. Isolationsmodstanden maales om mulig ved den almindelige Driftsspænding, dog forlanges en Maalespænding af mindst 100 Volt.

§ 6. Ledningerne maa være forsvarlig isolerede med et Materiale, der ogsaa yder betryggende Beskyttelse mod ydre Beskadigelse. Hvor der anvendes Gummiisolation heri ogsaa indbefattet vulkaniseret Gummi i direkte Berøring med Lederen, maa denne være fortinnet.

Isolationsmaterialet maa ikke blive kjendelig blødt ved at udsættes for en Temperatur af 80° C. og Ledningernes Isolationsmodstand maa være mindst 250 Megohm pr. km. efter 24 Timers Henliggen i Vand.

§ 7. Hvor Ledninger er udsatte for mekanisk Beskadigelse f. Ex, ved Gjennemgang gjennem Væg, Tag eller Gulv, skal der sørges for en særskilt Beskyttelse afpasset efter Forholdene.

Hvor Ledninger føres gjennem Bjælker, Skot eller andre 4 Marts.
Jerndele, maa de føres gjennem speciel Foring af Bly, haardt Træ eller vulkaniseret Fiber for at forebygge Beskadigelse af Isolationen. Føres de gjennem vandtætte Skot, skal der anvendes Pakningsboxe med vandtæt og isolerende Pakning.

Føres Ledninger gjennem Dæk, anbringes paa disse Steder Jernrør, som oventil bør rage mindst 1 m. over Dækket.

Rummet mellem Gjennemgangsrøret og Kabelen maa ikke fyldes med Isolermasse, men oppe og nede tættes med Gummiringe. Gjennemgangsrøret skal indvendig være foret med et isolerende Materiale.

Ledninger, der føres gjennem Kulrum, Fragtrum, Rum, der kan blive anvendt til saadant Brug, eller Rum, der ikke til enhver Tid er tilgjængelige, samt Rum, der benyttes ved Skibets Lastning eller Losning, maa beskyttes ved Kanaler eller Rør af Jern.

§ 8. Ledningerne skal oplægges paa en tilstrækkelig solid Maade og saaledes, at de til enhver Tid kan proves og udbyttes. Ved deres Anbringelse og Befæstigelse er at iagttage, at Ledningerne selv eller deres Isolation ikke beskadiges eller udsættes for Fugtighed.

I tørre Rum tillades det at lægge Ledningerne i Træliſter, dog ikke hvor stærk Varme forekommer; her maa de beskyttes med Kanaler eller Rør af Jern. Metalkramper maa ikke anvendes.

§ 9. Ledninger kan anbringes i Kanaler eller Rør, naar Rørene er udforede med et isolerende Materiale samt beskyttede mod indtrængende Fugtighed. Ved Anvendelse af Metalrør for Vexelstrømsledninger maa Frem- og Tilbageledning føres i samme Rør. Flere end 3 Ledninger i samme Rør tilstedes ikke.

Ledningsforbindelser tillades ikke inden Rør, men maa anbringes i egne Koblingskasser, der er let tilgjængelige. Forøvrigt maa det ved Rørenes Konstruktion og Anbringelse haves for Øie, at Ledningerne uden Vanskelighed og Beskadigelse kan udbyttes og repareres.

§ 10. Ved Forbindelse med Lampeholdere og andre Apparater maa de enkelte Traade i Ledningerne loddes sammen; Forbindelsesstederne maa ikke udsættes for Stræk.

§ 11. Alle Forbindelser mellem Ledninger og Apparater skal besidde en saadan Kontaktflade, at større Opvarmning end 50° C. over Luftens Temperatur ikke forekommer ved største tilladelige Belastning.

Alle Loddesteder i Ledninger maa isoleres og beskyttes med et vandtæt Materiale, der mindst yder en Isolation og Beskyttelse som Ledningens.

Alle Ledningsforbindelser maa udføres saaledes, at de faar tilstrækkelig mekanisk Styrke og loddes med et Loddemiddel, der ikke beskadiger Ledningen.

4 Marts. I Ledninger mellem Dynamo og Hovedapparatbret maa ikke forekomme Skjøder eller Forgreninger.

c. Apparater.

1. Almindelige Regler.

§ 12. De strømførende Dele af samtlige i en Ledning anbragte Apparater maa være monterede paa ildsikkert og selv i fugtig Luft gjennem hele Massen godt isolerende Underlag. Forøvrigt maa Apparaterne være opstillede paa en saadan Maade, at Metaldele, der staar i Forbindelse med de strømførende Dele, er godt isolerede fra Væggen ved ildsikkert og selv i Fugtighed isolerende Materiale. Asbest, Gips og andre porøse Stoffe, der let opsuger Fugtighed, maa derfor ikke anvendes som Underlag.

I fugtige Rum skal alle Apparater anbringes saaledes, at der bliver Luftmellemrum mellem dem og Væg eller Tag.

I meget fugtige Rum maa kun anvendes Apparater af saadan Konstruktion, at de ikke beskadiges af Fugtigheden.

Apparat- og Fordelingsbret skal udføres af ildsikkert Materiale og anbringes saaledes, at alle Ledninger ligger frit og til enhver Tid kan undersøges. Strømbrydere, Sikkerhedsstykker og alle Apparater, som tjener til at bryde Strømmen under Drift, maa monteres paa saadan Maade, at Gnister eller Lysbue fra dem ikke kan antænde brændbare Gjenstande, der er i Nærheden, ligesom de maa forsynes med Angivelse af, til hvilke Rum eller Dele af Anlægget de hører.

Maskin- og Kjedelrum maa danne en Strømkreds for sig.

Lamper for Kompasser og Maskintelegrafer paa Dæk maa have separate Ledninger.

§ 13. Ethvert Apparat, der er tilgjængeligt for Usagkyndige, skal være saaledes beskyttet, at en tilfældig Berøring med strømførende Dele udelukkes. Endvidere maa alle Apparater, ved hvis Anvendelse, der udvikles stærk Varme, være opstillede paa ildsikkert Underlag og anordnede saaledes, at de er vel ventilerede samt beskyttede, saa at Ildsfare undgaaes.

Til Forbindelse mellem Apparater m. v. og Ledninger af større Tværsnit end 20 mm.^{2} skal anvendes Kabelsko.

Alle Kontakter skal have saadan Størrelse, at der selv ved stærkeste Driftsstrøm, for hvilken de er bestemt, ikke kan indtræde en Opvarmning af mere end 50° C. over den omgivende Lufts Temperatur.

2. Sikkerhedsstykker.

§ 14. Sikkerhedsstykker bliver at anbringe i samtlige Ledninger, der fører fra Apparatbrettet. I Ledningsnettet anbringes forøvrigt Sikkerhedsstykker overalt, hvor Ledningstværsnittet formindskes, i en Afstand af høist 25 cm. fra Forgreningsstedet.

§ 15. Forbindelsen mellem Sikkerhedsstykket og Hovedled- 4 Marts.
ningen kan have mindre Tværsnit end denne — dog ikke under den afgrenede Lednings Dimension.

Skulde Forholdene nødvendiggjøre Anbringelsen af Sikkerhedsstykket i en større Afstand end 25 cm. fra Hovedledningen, maa Forbindelsesledningen til Sikkerhedsstykket ikke være af mindre Dimension end Hovedledningen.

§ 16. Fra Ledninger af ikke over 1,5 mm.² Tværsnit kan foretages Afgreninger af mindre Tværsnit uden Anbringelse af særskilt Sikkerhedsstykke for disse.

§ 17. Hvor sammenspundne, eller snoede bevægelige Kabler afgrenes til flytbare Lamper eller Apparater, maa der indsættes Sikkerhedsstykker paa begge Poler ved Afgreningsstedet.

Smeltepatronerne for saadanne Sikkerhedsstykker maa afpasses efter den Strøm, som den bevægelige Kabel virkelig fører.

§ 18. Sikkerhedsstykkerne bør saavidt mulig anbringes samlede og saaledes, at de er let tilgjængelige.

§ 19. Sikkerhedsstykkets Smeltepatron maa vælges saaledes, at Forbindelsen afbrydes inden Strømstyrken i den Ledning, der skal beskyttes, overskrider den i § 3 bestemte maximale Strømstyrke med 100 %.

§ 20. Sikkerhedsstykker maa være saaledes konstruerede, at der ved Afsmeltningen ikke dannes nogen vedvarende Lysbue, selv om der udenfor Sikkerhedsstykket opstaar Kortslutning.

Smeltepatroner for Sikkerhedsstykker indtil en Strømstyrke af 20 Ampère skal konstrueres saaledes, at feilagtig Indsættelse af for store Patroner saavidt muligt er udelukket.

§ 21. Ved ethvert Sikkerhedsstykke skal saavel paa sammes faststaaende Del som paa Smeltepatronen være tydelig angivet i Ampère den ifølge § 3 tilladelige Strømstyrke.

3. Strømbrydere.

§ 22. Strømbrydere for en Strømstyrke indtil 50 Ampère, som er anbragte udenfor Maskinrummet og hyppig benyttes, skal være saaledes konstruerede (ved Fjære o. l), at der ved Brugen af samme ikke kan dannes vedvarende Lysbue, og at Afbrydelsen sker med en saadan Hurtighed og paa en saadan Længde, at Gnister ikke kan beskadige Kontakten.

Forøvrigt iagttages, at alle Metalkontakter maa være Glidekontakter.

§ 23. Paa enhver Strømbryder maa være angivet den normalt anvendelige Strømstyrke.

4. Stikkontakter.

§ 24. Stikkontakter skal være solid konstruerede med rigelige Kontaktflader og betryggende Afstand mellem Polerne. Kontakterne

4 Marts. i den faste Del maa være vel beskyttede mod tilfældig Berøring, naar den bevægelige Del er udtaget. Den faste Dels Befæstigelse til Underlaget maa være solid og betryggende udført.

Ved Anbringelse over Dæk maa den faststaaende Del beskyttes mod Fugtighed og mod mekanisk Beskadigelse ved solid vandtæt Kapsel.

5. Modstande og Varmeapparater.

§ 25. Modstande og Apparater — herunder ogsaa saadanne, der anvendes i elektriske Varmeapparater, Kogeapparater, o. l. — i hvilke kan forekomme en Opvarmning af mere end 50° C., maa anbringes saaledes, at Berøring mellem de opvarmede Dele og brændbare Stoffe eller ildsfarlig Opvarmning af saadanne er udelukket.

Paa Apparaterne skal være angivet den Strømstyrke og eventuelt Spænding, for hvilken de er konstruerede.

6. Andre Apparater.

§ 26. Ethvert Anlæg skal være forsynet med en Isolationsmaaler, saaledes indrettet, at Anlæggets Isolationsmodstand til enhver Tid kan undersøges. Desuden bør ved ethvert Anlæg forefindes Spændings- og Strømmaalere i saadan Udstrækning, som en overskuelig og rationel Drift kræver.

§ 27. Glød- og Buelampers strømførende Dele maa monteres paa ildsikkert og godt isolerende Underlag samt beskyttes saaledes, at tilfældig Berøring undgaaes. Lamperne maa ikke anbringes saaledes, at de kan komme i direkte Berøring med let antændelige Stoffe.

§ 28. Lampelegemerne maa anbringes saaledes, at de ikke kan svinge frem og tilbage ved Skibets Slingring.

§ 29. Buelamper skal forsynes med Kupler eller Lanterner, der bestaar af ildsikkert Materiale og er forsynede med Askeskaale, saa at glødende Kulpartikler ikke kan falde ud. Forøvrigt iagtages, at Indføringsaabningerne for Ledningerne anordnes saaledes, at Ledningernes Isolation ikke beskadiges, og at Fugtighed ikke langs disse kan trænge ind i Lampen, forsaavidt den er i det Frie eller i fugtigt Rum.

§ 30. I fugtige Rum og i det Frie skal Glødelampe og Holder beskyttes med vandtæt Kuppel eller Holderen være vandtæt.

d. Specielle Regler for Rum, hvori lagres eller forekommer explosible eller let brændbare Stoffe.

§ 31. Glødelamper kan anvendes i saadanne Rum, naar Lampen og Holderen er beskyttet ved en stærk og saavidt mulig lufttæt Glaskuppel, saaledes konstrueret, at Luftlaget mellem denne og Lampen ikke opvarmes over 50° C.

§ 32. Buelamper, Sikkerhedsstykker, Strømbrydere eller andre Apparater maa ikke anbringes inde i Rummene, men i saa stor Afstand udenfor samme, at enhver Fare maa anses udelukket. 4 Marts.

§ 33. Bevægelige Kabler maa ikke anvendes i saadanne Rum.

Almindelige Bestemmelser.

§ 34. Dispensation fra de tekniske Forskrifter kan kun meddeles af Departementet for de offentlige Arbeider, og maa Andragende herom i Tilfælde indsendes gjennem vedkommende Tilsyn.

Under særegne Forhold kan Tilsynsmanden eller det mulig særlige Tilsyn enten tillade mindre Forandringer i de foran opstillede tekniske Forskrifter eller, om det findes nødvendigt, paabyde særegne Foranstaltninger udenfor disse.

Saadanne Tilfælde bliver strax at indberette til Departementet for de offentlige Arbeider.

Anm. Til Beskyttelse af Skibets Kompasser mod skadelig Indflydelse fra det elektriske Anlæg anbefales følgende iagttaget:

1. Dynamoer og Elektromotorer bør placeres saaledes, og være af saadan Konstruktion, at de ikke indvirker paa Skibets Kompas.

2. I Skibsanlæg med Ligestrømsdynamoer bør ingen Enkeltledning (en Pol) føres nærmere end 5 Meter til et Kompas.

Er det absolut nødvendigt at anbringe større Ledninger i saadan Afstand eller nærmere, bør de to Poler lægges saa tæt sammen som muligt.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Kirkedepartementet, hvori paa Foresporgsel meddeles, at den Omstændighed, at en Læge er Medlem af Værgeraadet, ikke antages at være til Hinder for, at han kan beregne særskilt Honorar for Afgivelse af Lægeerklæring angaaende Barn, med Hensyn til hvilket Værgeraadet skal træffe Forføining, saafremt speciel sagkyndig Undersøgelse har været nødvendig for Erklæringens Udstedelse. Er vedkommende Værgeraadsmedlem offentlig ansat Læge, kan imidlertid denne hans Stilling medføre Forpligtelse for ham til at udføre Undersøgelsen uden Honorar alene mod Skyds- og Kostgodtgjørelse. Spørgsmaalet herom vil afhænge af Undersøgelsens Karakter og Omstændighederne i det enkelte Tilfælde. Med Hensyn til en anden af Kirkedepartementet fremsat Foresporgsel meddeler Justitsdepartementet, at Bestemmelsen i Skydsloven af 10de Juli 1894 § 22, sidste Led om, at Læger uanset Bestemmelserne i nævnte § 22 erholder Kostgodtgjørelse for alle Reiser, hvorfor der tilkommer dem Skydsgodtgjørelse, ikke antages at gjælde Læger, der er Medlemmer af Værgeraad, og som 5 Marts.

5 Marts. i denne Egenskab erholder Skyds- og Kostgodtgjørelse efter de Regler, som gjælder for de i Skydslovens § 17 under anden Klasse nævnte Tjenestemænd. For de Reiser, der udføres for at foretage de foran nævnte Undersøgelser, antages imidlertid de for Lægers Reiser i Almindelighed gjældende Bestemmelser at maatte komme til Anvendelse.

6 Marts. **Høieste Resolution**, hvorved i Henhold til § 39 i Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 meddeles Approbation paa den af Rødenes Herredsstyre i Møde den 17de August 1901 fattede Beslutning, hvorved Kommunen overtager Garanti for Ansvar til Panthaverne i Anledning af de fra Akershus Brandassuranceforening til Rødenes gjensidige Brandforsikringsforening overførte Eiendomme.

7 Marts. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Tromsø Stiftsdirektion, foranlediget ved Forespørgsel fra en Sognepræst angaaende Forstaaelsen og Anvendelsen af Bestemmelsen i den geistlige Lønningslovs § 32, sidste Stykke, ligeoverfor vedkommende Sognekald.

Departementet udtaler, at det ikke anser det tvivlsomt, at Sognepræsten har Ret til at kræve de kommunale Erstatninger efter Lovens §§ 14 og 21 udbetalt uden Afkortning, og at Kommunen ikke af den Grund, at Embedets Indtægter kan forudsættes at ville overstige den i Lønningsloven fastsatte Maximumsløn for Landskald, er berettiget til mod Sognepræstens Ønske at tilbageholde en Del af Erstatningerne eller indbetale nogen Del deraf i Lønningsfondet. Der tilligger nemlig Embedet Indtægter, hvis Størrelse paa Forhaand ikke med Nøiagtighed kan beregnes, dels fordi de selv kan være varierende fra Aar til andet, f. Ex. Attestgebyrer, dels fordi det maa paaregnes, at en Del Aar om andet kan gaa tabt som uerholdelig Restance, f. Ex. Udredsel efter Lønningslovens § 7. Først naar Aarets samtlige Indtægter er indkommet, vil det vise sig, med hvilket Beløb de overskrider Maximumslønnen. Da Overskuddet i vedk. Præstegjæld ikke er bestemt anvendt til forøget geistlig Betjening, paaligger det Sognepræsten, saasnart alle erholdelige Indtægter er indkomne, at oversende det til Lønningsfondet, ledsaget af behørigt Regnskab. Det er en Selvfølge, at Sognepræsten er berettiget til at fratrække Indfordringsomkostningerne vedkommende Udredslen (2 %) og ligeledes, hvad der af denne viser sig uerholdeligt, før der bliver Spørgsmaal om at indbetale noget til Lønningsfondet.

Endelig bemærkes, at Afdrag og Renter af Embedslaan er en Udgift, som vedkommer Præstegaarden, og at det maa bero paa feilagtige Meddelelser, naar Sognepræsten sees at have forstaaet det saaledes, at der nogetsteds skulde være indrømmet Præsten Adgang til at dække Udgifterne ved saadanne Laan af Embedsindtægterne, før Overskuddet indbetales i Lønningsfondet.

Lov om Kontrol med Tilvirkning af og Handel med Margarin og Margarinost m. v. *) [1] 8 Marts.

Vi Oscar o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 18de Februar dette Aar, saalydende:

§ 1. Ved Margarin forstaaes i denne Lov ethvert til Næringsmiddel bestemt smørlignende Fabrikat af hvilkensomhelst Oprindelse, Blanding eller Sammensætning, naar deri indgaar noget Fedtstof, som ikke er fremstillet af Melk. Ved Margarinost forstaaes ethvert Ostefabrikat, hvori indgaar noget Fedtstof, der ikke er fremstillet af Melk.

§ 2. I Bygning, hvor der tilvirkes, samles eller nedpakkes Smør eller Ost til Salg, maa ikke tillige foregaa Tilvirkning af Margarin, Oleomargarin eller Margarinost eller foretages nogen Blanding af Smør eller Melk med Margarin uden til eget Brug.

§ 3. Enhver, som efter nærværende Lovs Ikrafttræden vil fabrikere Margarin eller Margarinost til Salg, skal derom gjøre Anmeldelse til Politimesteren paa Produktionsstedet samt nærmere opgive det Sted, hvor Fabrikationen skal foregaa. For Fabriker, der allerede er i Drift, skal lignende Anmeldelse afgives inden 2 Maaneder efter Lovens Ikrafttræden. Flyttes Virksomheden til et nyt Sted, skal Fabrikanten derom forud gjøre Anmeldelse til Politimesteren saavel paa det gamle som paa det nye Produktionssted.

Fabrikanten er pligtig til at føre Bog over Tilvirkningen samt til ved hvert Aars Begyndelse at meddele Landbrugsdirektøren nøiagtig Opgave over Størrelsen af det foregaaende Aars Produktion af Margarin og Margarinost samt over den til Produktionen af hver af disse i det samme Tidsrum anvendte Mængde Smør, Fløde, Melk og andre Fedtstoffe.

Fabrikanten har at iagttage, at Produktionen af Margarin og Margarinost foregaar paa en renslig og i hygienisk Henseende fuldt ud tilfredsstillende Maade, og har i denne Anledning at underkaste sig de Regler, som fastsættes af Kongen eller den, han dertil bemyndiger.

§ 4. Margarin og Margarinost maa kun falbydes, forhandles, indføres eller udføres under disse Navne, uden andre Tillægsbetegnelser end Fabrikantens Navn eller Firma, Navnet paa Fabrikationsstedet samt de i den almindelige Varehandel gjængse Kvalitetsbetegnelser, hvori ikke maa forekomme Udtryk, der kan lede til, at disse Produkter forvexles med Smør og ægte Ost. I For-

[1] Se Oth. Prp. No. 20, Dok. No. 42 m. to Tillæg og Indst. O IX for 1900/1901 samt Sth.tid. for 1901/1902, Forh. i Oth. S. 97—210 og 837—842 og i Lth. S. 2—124 og S. 185.

*) Bekjendtgj. 11 Marts i Lovtid. 1ste Afd. No. 9.

8 Marts. retningspapirer, som omhandler nævnte Varer, skal disse benævnes henholdsvis „Margarin" og „Margarinost".

§ 5. Smør og Margarin med Tilsætning af andre Konserveringsmidler end Kogsalt maa ikke tilvirkes til Salg, indføres, udføres, falbydes eller forhandles.

§ 6. Margarin, der af Tilvirkere eller Forhandlere udstilles som Vareprøver, holdes til Salg her i Landet, eller som her til Landet indføres, skal være anbragt i Beholdere forsynede med særegne Merker, som bestemmes af Kongen. Ligeledes skal der være Adgang for Kongen til at fastsætte, at Margarin, der udføres til Udlandet, skal være anbragt i Beholdere med saadant Merke, som af Kongen nærmere bestemmes. Ovenstaaende Bestemmelse skal dog ikke komme til Anvendelse, saalænge Varen henligger paa Transitoplag.

Til Pakning af Margarin maa udelukkende anvendes ny Emballage, medmindre den er af Glas, Stentøi eller lignende Materiale.

Margarinost, der er Gjenstand for Salg, Indførsel eller Udførsel, skal være merket paa saadan Maade, som af Kongen bestemmes.

§ 7. De Beholdere (§ 6), hvori Margarin af Forhandlere fremsættes som Vareprøver eller til Salg i smaat, skal paa en for Kjøberne iøinefaldende Maade være merket med Ordet „Margarin".

§ 8. Indføres Margarin i Emballage anderledes merket end bestemt og Margarinost uden at være merket paa fastsat Maade, bliver Varerne ikke at udlevere, førend Manglerne er afhjulpne. Udgifterne herved udredes af Varemodtageren.

§ 9. Naar Smør eller Ost indføres fra Udlandet, har Varemodtageren at angive, om Varen er ren eller blandet med Margarin. Har han ikke bestemt Kundskab herom, bliver Varen paa den i § 10 angivne Maade at undersøge af det Offentlige paa Varemodtagerens Bekostning.

§ 10. Tilsynet med Overholdelsen af denne Lovs Bestemmelser, forsaavidt de angaar Tilvirkning af Margarin og Margarinost, besørges af særskilte Kontrolører, der antages af vedkommende Regjeringsdepartement, som ogsaa bestemmer deres Godtgjørelse. Denne udredes forskudsvis af Statskassen mod Refusion af vedkommende Fabriker for en Halvdel. Har samme Kontrolør Tilsynet med flere Fabriker, fordeles Udgifterne paa disse i Forhold til Størrelsen af deres Produktion.

Tiltrænger Kontrolørerne under sin Virksomhed sagkyndig Assistance, har de derom at henvende sig til Departementet, som bestemmer, i hvilken Udstrækning saadan Assistance kan benyttes. De hermed forbundne Udgifter bliver at udrede af det Offentlige.

Departementet udfærdiger Instrux for Kontrolørernes Virk- 8 Marts.
somhed.

En Kontrolør har Adgang til ethvert ham underlagt Anlæg, hvor Margarin, Oleomargarin eller Margarinost tilvirkes, samt til hvilkensomhelst Del deraf. Fabrikens Bestyrer er forpligtet til paa Begjæring at give Forklaring om de Forhold, som vedrører Tilsynet. Kontrolørerne har Ret til at udtage Prøver samt til at efterse de i § 3 nævnte Bøger, undersøge de til Fabrikationen af Margarin eller Margarinost anvendte Raaprodukter, inspicere Lokalerne og Inventaret samt undersøge Arbeidernes Sundhedstilstand.

Kontrolørerne er forpligtede til Hemmeligholdelse af de Drifts- og Forretningsforhold, hvormed de gjennem sin Virksomhed maatte blive bekjendte, samt til at afholde sig fra Efterligning af de af vedkommende Driftsherre hemmeligholdte Indretninger og Fremgangsmaader, som derunder er komne til deres Kundskab.

Forsaavidt Indehaver af saadant Anlæg som ovenfor nævnt derom fremsætter Begjæring og vedtager at bære de med Foranstaltningen forbundne Omkostninger, kan der beskikkes en Kontrolør til at føre Tilsyn udelukkende med vedkommende Anlæg.

Forøvrigt paaligger Tilsynet med denne Lovs Overholdelse Politiet med Bistand af Statens Meierifunktionærer samt af Toldvæsenet.

Politiet og de nævnte Meierifunktionærer har Adgang til ethvert Meieri, Lager eller Oplag af Smør eller Margarin, Oleomargarin, Ost eller Margarinost udenfor Margarinfabrikerne samt til ethvert Udsalg, hvor saadanne Varer falbydes, og har Ret til at udtage Prøver til Undersøgelse.

Paa lignende Maade har Toldvæsenet Ret til at anstille Undersøgelser og besørge udtaget Prøver under Tilsynet med Indførsel og Udførsel af Smør, Margarin, Oleomargarin, Ost eller Margarinost.

Undersøgelse af de udtagne Prøver udføres ved Statens landbrugskemiske Kontrolstationer eller af dertil af vedkommende Departement autoriserede Kemikere. Disse erholder Godtgjørelse efter en af Departementet fastsat Taxt. De med Undersøgelsen forbundne Omkostninger — heri medregnet den udtagne Prøves Værdi efter gangbar Pris — udredes, hvis ingen Ulovlighed paavises, af det Offentlige, i modsat Fald af Lovovertræderen.

§ 11. Den, som forsætlig eller af Uagtsomhed falholder Margarin for Smør eller Margarinost for ægte Ost, straffes med Bøder fra Kr. 1,00 til Kr. 5 000,00.

Paa samme Maade straffes:

1. den, som gjør sig skyldig i andre Overtrædelser af nærværende Lov eller de med Hjemmel af denne udfærdigede Forskrifter;

8 Marts. 2. den, som sælger eller falholder Margarin eller Margarinost, der er tilberedt af sundhedsskadelige Raastoffe.

Derhos bliver det sundhedsskadelige Produkt at konfiskere.

Sager, der reiser sig af Overtrædelser af nærværende Lovs Bestemmelser, behandles som Politisager. Boderne tilfalder Statskassen.

§ 12. Nærværende Lov træder i Kraft den 1ste Juli 1902, fra hvilken Tid Lov om Handel med kunstigt Smør af 22de Juni 1886 ophæves.

Thi have Vi o. s. v.

8 Marts. **Kongelig Kundgjørelse** angaaende Indkomstskat til Statskassen i Budgetaaret fra 1ste April 1902 til 31te Marts 1903 *)[1]).

[1]) Se Sth. Prp. No. 10 og Indst. S XXXIX for 1901—1902 samt Sth.tid. for s. A., Forh. i Sth. S. 1042—1044. Skattebeslutningen er overensst. m. den tidligere gjældende, for Lovtid. 2den Afd. for 1897 S. 357—360 indtagne.

8 Marts. **Kongelig Resolution** **), hvorved i Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Akers Herred, Akershus Amt under 25de April og 30te August 1901 samt 7de Februar 1902 fattet Beslutning om Tillæg til § 5 i de ved Kongelig Resolution af 6te Marts 1893 jfr. Kongelig Resolution af 7de November 1898 approberede Politivedtægter for bemeldte Herred.

8 Marts. **Kongelig Resolution** **), hvorved i Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Løiten Herred, Hedemarkens Amt, under 3die December 1901 fattet Beslutning angaaende Tillæg til § 4 i de ved Kongelig Resolution af 14de December 1895 stadfæstede Politivedtægter for bemeldte Herred.

8 Marts. **Kongelig Resolution** ***), hvorved

1. i Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Lunde Herred, Bratsberg Amt, under 17de Juni, 19de August og 23de December 1901 fattet Beslutning til Politivedtægter for bemeldte Herred,
2. Kongelig Resolution af 10de Februar 1887, ved hvilken Kjøbstadspolitilovgivningens almindelige Bestemmelser om Gadenorden og Roligheds forstyrrelse m. v. blev gjort gjældende

*) Bekjendtgj. 11 Marts i Lovtid. 1ste Afd. No. 9, hvor Kundgjørelsen er indtaget i sin Helhed.

**) Bekjendtgj. 11 Marts i Lovtid. 1ste Afd. No. 9. hvor Tillægget er indtaget.

***) Bekjendtgj. 11 Marts i Lovtid. 1ste Afd. No. 9, hvor Vedtægterne er indtagne.

for Lunde Herred, ophæves fra den Dag af, da ovennævnte Politivedtægter træder i Kraft. 8 Marts.

Kongelig Resolution *), hvorved i Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Nordvaranger Herred, Finmarkens Amt, under 29de September 1900 og 28de Oktober 1901 fattet Beslutning til Politivedtægter for bemeldte Herred. 8 Marts.

Kongelig Resolution **), hvorved i Medhold af Lov om metrisk Maal og Vegt af 22de Mai 1875, dens §§ 15, 16, 21 og 32 meddeles Approbation paa følgende Tillæg til Reglementet for Justervæsenet af 17de Juni 1886: 8 Marts.

1. Foruden de i Reglementets § 35, Litr. c 1 og 2 omhandlede Bismere skal det være tilladt at justere Bismere af en ny og eiendommelig Konstruktion, der særlig karakteriserer sig derved, at Bismerloddet er sammensat af to Dele — en indre og en ydre.

   Den indre Del omslutter Stangen som Hylse og danner udvendig en Skrue med enkelte eller flerdobbelte dybe Gjænger.

   Ved tilsvarende Skruesnit i den ydre Del kan denne skrues frem eller tilbage inden to faste og uforanderlige Grændser, saaledes at Tyngdepunktet for de samlede Lod derved maa forrykkes.

   Fra den indre Del af Loddet udgaar:

   a) en dermed uforanderlig forbundet Kniv, der falder ind i Bismerstangens Snit — til Betegnelse af de større Vegtenheder;
   b) en ligeledes dermed uforanderlig forbundet radial Index, som med Spidsen viser paa en anden Inddeling, der er anbragt rundt om Loddets ydre Del ved den bagre Rand — til Bestemmelse af de mindre Vegtdele.
2. Bismere af her omhandlede Art skal kunne udføres i Størrelser for de samme Maximumsbelastninger som for andre Veieredskaber bestemt.
3. De kan være anbragte paa Stativ eller frithængende, dog saaledes at de mindre for 10 kg.s Maximumsbelastning eller derunder altid skal have Stativ, hvorhos Bismerstangen isaafald skal være forsynet med en Viser, som spiller om et fast Mærke.

*) Bekjendtgj. 11 Marts i Lovtid. 1ste Afd. No. 9, hvor Vedtægterne er indtagne.
**) Bekjendtgj. 11 Marts i Lovtid. 1ste Afd. No. 9.

8 Marts. Vismerloddet maa under alle Omstændigheder være saaledes anbragt, at det hverken helt eller delvis kan fjernes fra Stangen.

4. Brugstolerancen for Følsomhed og rigtig Vegtangivelse skal være:

a) Naar Maximumsbelastningen ikke overskrider 10 kg. } lig 2 Gram for hvert Kilogram af Lasten, som veies.

b) Naar Maximumsbelastningen overskrider 10 kg. } lig $\frac{1}{500}$ af den største Vegt, som kan veies paa Vismeren.

Justertolerancen det halve deraf.

5. Justergebyret skal være:

a) Naar Maximumsbelastningen ikke overskrider 10 kg. } det samme som for almindelige Handelsvegte bestemt.

b) Naar Maximumsbelastningen overstiger 10 kg. } det samme som for almindelige Vismere bestemt.

6. Med Hensyn til Konstruktions-Detaljerne forøvrigt — saasom Inddelingen paa Vismerstangen og paa Loddet m. v. — overdrages det Justerdirektøren at fatte de fornødne nærmere Bestemmelser.

8 Marts. **Kongelig Resolution**, hvorved Storthingets Beslutninger af 29de Januar 1902 angaaende Bevilgning til de offentlige høiere Almenskoler og kommunale høiere Almenskoler med Statsbidrag m. v. for Budgetterminen 1ste April 1902—31te Marts 1903[1]) befales taget tilfølge.

[1]) Sth. Prp. No. 1 for 1901—1902 Hovedp. IV, Indt.budg. Kap. 2, Udg.budg. Kap. 4, Indst. S XI for s. A. samt Sth.tid. for s. A. Forh. i Sth. S. 725—733. Ved nævnte Beslutninger er bl. a. bevilget følgende nye Lønninger:

Offentlige Skoler:

Kristiansands Katedralskole: en midlertidig Lærerpost à Kr. 1700.
Fredrikshalds Skole: et nyt Overlærerembede fra 1ste August med samtidig Inddragning af Lærerindepost.
Arendals Skole: et nyt Adjunktembede og en Lærerindepost fra 1ste August.
Stavanger Skole: et nyt Adjunktembede fra 1/8; samtidig overgaar en midlertidig Lærerindepost til fast.
Aalesunds Skole: en ny Adjunkt fra 1/8.
Kristiansunds Skole: en ny Adjunkt fra 1/8.
Bodø Skole: en ny Overlærer fra 1/8.

Kommunale Skoler:

Fredriksstads Skole: en ny Adjunktpost fra 1/8.
Moss Skole: en ny Adjunktpost fra 1/8.
Lillehammer Skole: en ny Overlærerpost fra 1/8.
Hønefos Skole: en Lærerpost à Kr. 1700 overgaaet til Adjunktpost fra 1/4.

Tønsberg: en Overlærerpost overgaaet til Rektorpost, en Adjunktpost til Overlærerpost og en Lærerpost paa Kr. 1700 til Adjunktpost, alt fra 1/8. Fra samme Tid oprettet en ny Adjunktpost. 8 Marts.
Larvik Skole: 2 nye Adjunktposter fra 1/8.
Molde Skole: en Lærerpost à Kr. 1700 overgaaet til Adjunktpost fra 1/8.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 8 Marts.

Til Afløsning overensstemmende med Lov om geistlige Embedsmænds og Kirkesangeres Lønning af 14de Juli 1897 § 33 af Landskyld eller anden lignende Ydelse, som paahviler geistligt Embede, kan der af Kirke- og Undervisningsdepartementet tilstaaes Embedets Indehaver Laan af Oplysningsvæsenets Fond mod Sikkerhed i Embedets faste Indtægter, hvilket Laan forrentes med 4 af Hundrede aarlig og tilbagebetales i et Tidsrum af indtil 40 Aar efter nærmere Bestemmelse af Departementet.

Kongelig Resolution, hvorved Storthingets Beslutninger af 4de Februar 1902 angaaende Bevilgning til Universitetet for Budgetterminen 1ste April 1902 til 31te Marts 1903[1]) befales taget tilfølge. 8 Marts.

[1]) Se Sth. Prp. No. 1 for 1901/1902, Indt.hovedp. IV, Kap. 1, Udg. hovedp. IV, Kap. 2, K.dept. Budg.foredr. ad IV, Kap. 2, Dok. No. 27 for s. A., Indst. S. XXI for s. A. — samt Sth.tid. for s. A., Forh. i Sth. S. 749—807. Ved nævnte Beslutninger er bl. a. bevilget følgende nye Lønninger og Lønstillæg:

1. Løn for et bevægeligt Professorat i Kirurgi og Akiurgi, paa Vilkaar, at Indehaveren i Tilfælde ved Ledighed overtager det ordinære Embde i de samme Fag . . . . . Kr. 4 500,00
2. Løn for et bevægeligt Professorat i propædeutisk indre Medicin, paa Vilkaar, at Indehaveren i Tilfælde isteden overtager andre Fag under den indre Medicin efter Kongens nærmere Bestemmelse, og at et Docentur i indre Medicin inddrages . . . . „ 4 500,00
3. Løn for et bevægeligt Professorat i Statsøkonomi og Statistik paa Vilkaar, at Indehaveren i Tilfælde ved Ledighed overtager det ordinære Embde i de samme Fag, og at et Adjunktstipendium inddrages „ 4 500,00
4. Personligt Tillæg for Konservator ved det zoologiske Museum Sig Thor . . . . . „ 700,00
5. Løn til en tredie Amanuensis ved det kemiske Laboratorium . . . . . „ 2 000,00
6. Løn til en Amanuensis ved det botaniske Laboratorium . . . . . „ 2 000,00
7. Tillæg til Universitetssekretærens Gage Kr. 200 samt et Alderstillæg à Kr. 500 aarlig, regnet fra 1ste September 1902, tilsammen . . . . . „ 491,67
8. Løn til en Amanuensis ved Oldsagssamlingen à Kr. 2 000,00 — fra 1ste Juli 1903 . . . . . „ 1 500,00
9. Løn til en Amanuensis ved den etnografiske Samling à Kr. 1 600,00 — fra s. D. . . . . „ 1 200,00
10. Løn til en Præparant ved Oldsagssamlingen — fra s. D. . . . . „ 900,00

8 Marts. 11. Løn til en Vagtmester ved det historiske Museum à Kr. 1 200,00 — fra 1ste September 1903 . . . Kr. 700,00
(12—20 overførte fra andre Titler.)
12. Løn til Bogholder og Assistent hos Kvæstor . . . „ 1 000,00
13. „ „ Maskinisten ved Bibliotheket Varme- og Lysanlæg . . . . . „ 1 330,00
14. „ „ Kontoristen ved Sekretariatet . . . . . „ 800,00
15. „ „ Husmanden ved den botaniske Have . . . „ 1 000,00
16. „ „ Portvagten ved Bibliotheket . . . . . „ 1 092,00
17. „ „ Underpedellen (Hjælpebudet) . . . . . „ 750,00
18. „ „ Tredie Præparant ved det zoologiske Museum „ 480,00
19. „ „ 3 Assistenter ved Bibliotheket i Anledning af dets Aabenholdelse paa Hverdags Eftermiddage . . . . . „ 1 800,00
20. „ „ Assistenten ved Universitetets Byttefor-bindelser . . . . . „ 750,00

8 Marts. **Kongelig Resolution**, hvorved der i Henhold til § 84 i Lov om Bygningsvæsenet af 27de Juli 1896 meddeles Approbation som gjældende indtil videre paa efterstaaende af Risørs Kommunestyre i Møde den 8de Mai 1901 vedtagne Regulativ for den Betaling, der skal erlægges for Tilsyn med Bygningsarbeiders Udførelse m. v. i Risør.

§ 1. For Tilsyn med Byggearbeiders Udførelse erlægges for nye Bygninger samt ved Hovedreparationer af ældre Huse paa 1 Etage, hvis Grundflade ikke overstiger:

	20 m²	Kr. 1,00
Fra	20 — 80 m²	„ 4,00
„	80 — 120 m²	„ 8,00
„	120 — 160 m²	„ 12,00
„	160 — 240 m²	„ 16,00
„	240 — 320 m²	„ 20,00

o. s. v. med 4 Kroners Stigning for hver 80 m². For hver følgende Etage erlægges Halvdelen af, hvad her er bestemt for 1ste Etage. — Beboelseskjælder og Kvist regnes ikke for Etage.

§ 2. Ved Paabygninger og Underbygninger beregnes kun for den eller de Etager, som tilføies, og er det kun en Del af en Etage, lægges alene dennes Grundflade til Grund for Beregningen.

Denne Beregningsmaade følges ogsaa ved Paabygning og Reparation af Beboelseskjælder og Kvist.

§ 3. For Attester, der maatte fordres eller være bestemte i Loven, erlægges Kr. 2,00 og for Udskrifter 80 Øre.

§ 4. De Bygningsmyndighederne tilkommende Gebyrer erlægges forskudsvis.

8 Marts. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. Landværnbingens Bedømmelseskommissioner — saavel de for Brigadekommandodistrikterne og for Tromsø Stift oprettede faste Kommissioner som Rekrutkommissionerne — forpligtes til uden særskilt Godtgjørelse at undersøge

de sjøværnepligtige Mandskaber, der i Henhold til Reglement for Udskrivning af det sjøfarende Mandskab af 5te November 1900 § 83 fremstiller sig for Kommissionen medbringende skriftlig Rekvisition fra vedkommende Indrulleringschef, og til at afgive fornøden Erklæring om deres militære Tjenestdygtighed. 8 Marts.

2. Generalkrigskommissæren træffer Bestemmelse om til hvilke Bedømmelseskommissioner de forskjellige Sjøværnepligtige skal henvises.

Kongelig Resolution[1]), hvorved er bestemt: 8 Marts.

1. At Fuse Herred i Søndre Bergenhus Amt paa de i Herredsstyrets Møde den 16de Marts 1901 vedtagne Vilkaar deles i 3 Herreder, Fuse, Haalandsdalen og Strandvik, svarende til Sognene af samme Navn.
2. At det overlades til Amtmanden at bestemme Tiden for Delingens Ikrafttræden.

[1]) Vedk. Regj.foredr. er indt. i Depstid. for 1902, No. 15, S. 229—235.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 8 Marts.

1. At de af Storthinget den 14de Februar 1902 fattede Beslutninger om Bevilgning for Budgetterminen 1902—03 af Lønninger m. v. til Fogder, Amtskasserere, Skattefogder og Lensmænd samt om Efterbevilgning for Budgetterminen 1901—02 af Tillæg til Kontorholdsgodtgjørelse for 2 Amtskasserere[1]) befales tagne tilfølge.
2. At Indskud i Pensionskassen for Statens Tjenestemænd bliver at erlægge af Lensmændene i Haugsbygden og Beieren efter Indskudstarif I og af Lensmændene i Norderhov og Gildeskaal efter Indskudstarif II.

[1]) Se Sth. Prp. No. 1 for 1901/1902, Indt.hovedp. IX, Kap. 4, Tit. 4 og Udg.hovedp. IX, Tit. 1, 2, 3 og 5 samt Sth. Prp. No. 46, Indst. S No. 81, Sth.tid. for s. A., Forh. i Sth. S. 1040—1042. — Ved nævnte Beslutninger er der bl. a. fra den Tid, vedkommende Amtmand bestemmer, bevilget af Statskassen fast aarlig Løn:

1.	Til en Lensmand i Norderhov	Kr.	550,00
2.	—„— i Haugsbygden	„	450,00
3.	—„— i Gildeskaal	„	600,00
4.	—„— i Beieren	„	450,00

— mod at de for de nuværende udelte Norderhovs, Gildeskaal og Beierens Lensmandsbestillinger for Tiden bevilgede faste Lønninger henholdsvis Kr. 650,00 og Kr. 700,00 bortfalder.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af Toldbetjent i Kristianssand Christian Vilhelm Schouboe ved Testamente af 24de April 1871 med senere Kodiciller, oprettede Legat „Statsraad Schouboes Minde" til Fordel for Enker eller ugifte Døtre af Embedsmænd og Borgere af Kristianssand samt paa de af dette Legats Bestyrelse udarbeidede Statuter for samme. 10 Marts.

11 Marts. **Skrivelse** fra Departementet for det Indre til Fabrikinspektøren i søndenfjeldske Distrikt af 11te Marts 1902.

I Anledning af Inspektørens Skrivelse af 23de November f. A. skal Departementet afgive følgende Udtalelse angaaende Funktionstidens Længde for Medlemmerne af det stedlige Fabriktilsyn:

A. Det ordinære Tilsyn:

Forsaavidt det er Sundhedskommissionens Formand, som er Formand i dette Tilsyn, antages hans Funktionstid først at ophøre, naar han fratræder som Formand i Sundhedskommissionen. Er Formanden en anden dertil af Kommunestyret antaget Læge, antages Funktionstiden for denne at være 4 Aar. Jfr. Skrivelse til Inspektøren af 20de Juli 1897.

Med Hensyn til det andet af Sundhedskommissionen opnævnte Medlem, antages Funktionstiden ogsaa for dette at være 4 Aar, dog saaledes, at Funktionstiden ophører, saafremt han inden de 4 Aar udtræder af Sundhedskommissionen. Jfr. Skrivelse til Hr. Inspektøren af 19de Juli 1895.

B. Det særskilte Tilsyn.

Fungerer Sundhedskommissionens Formand som Formand i dette Tilsyn, antages det samme at gjælde som ovenfor anført om Funktionstiden for Formanden i det ordinære Tilsyn, naar dette er Sundhedskommissionens Formand. Er Formanden en anden af Kommunestyret valgt Læge, antages denne at komme ind under Regelen for de valgte Medlemmer i Slutningen af Fabriktilsynslovens § 35, 1ste Afsnit, hvorefter Funktionstiden er 4 Aar. Forsaavidt de valgte Medlemmer af det særskilte stedlige Tilsyn tillige er Medlemmer af Sundhedskommissionen, antages deres Funktionstid derhos ikke at maatte ophøre, om de før Udløbet af de 4 Aar gaar ud af Sundhedskommissionen. Jfr. ovenanførte Skrivelse af 19de Juli 1895.

11 Marts. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Bratsberg Amt, foranlediget ved Forestilling fra en Bygningskommission, hvori Departementets Udtalelse begjæredes, om Kommissionen var forpligtet til at behandle en Bygningsanmeldelse om Opførelse af en Bygning paa et Sted, hvor Kommissionen tilligemed Stedets Formandskab fandt, at Vedkommende var uberettiget til paa den projekterede Maade at disponere over Tomten.

Dept. meddeler, at Spørgsmaalet om en Bygherres juridiske Beføielse til at disponere over Byggetomten vistnok i Almindelighed maa ansees Bygningsmyndighederne uvedkommende, forsaavidt denne Disposition ikke kommer i Strid med bestaaende Regulering, Bygningslovens Bestemmelser

eller en i Medhold af disse Bestemmelser fattet Beslutning. Hvor det imidlertid er aabenbart, at vedkommende Bygningsanmelder ingen Dispositionsret har over Byggegrunden, f. Ex. fordi denne tilhører Kommunen, antager Dept., at Bygningskommissionen ikke kan være forpligtet til at undergive en saadan Bygningsanmeldelse nærmere Behandling i Henhold til Bygningsloven. Forsaavidt der maatte være nogen Tvivl i saa Henseende, bør Bygningskommissionen ikke undslaa sig for at undergive Bygningsanmeldelsen sædvanlig Behandling, hvorimod det i saa Tilfælde vistnok vil kunne være hensigtsmæssigt, at Bygningskommissionen ved eventuel Approbation paa Bygningsanmeldelsen udtrykkelig gjør opmerksom paa, at herved selvfølgelig intet er afgjort eller udtalt med Hensyn til vedkommende Bygningsanmelders Adgang til at disponere over Byggegrunden. 11 Marts.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til Finants- og Tolddepartementet, hvori førstnævnte Dept., i Anledning af en Forestilling fra et Firma om, at et Dampskib maatte anses som gaaende i regelmæssig Rute, henholder sig til en fra Havnedirektøren indhentet Udtalelse, og i Overensstemmelse dermed antager, at det omhandlede Dampskib ikke kan betragtes som gaaende i regelmæssig Rute og saaledes ikke kan gjøre Krav paa den for saadanne Fartøier i Havnelovens §§ 16 og 29 fastsatte Nedsættelse i Havnefogedpenge og Tonnageafgifter. 11 Marts

Havnedirektøren havde i det væsentlige anført følgende:

Efter de foreliggende Oplysninger har Dampskibet N. N. siden Vaaren 1898 underholdt en ca. 3-ugentlig Fart med Kristiania som Udgangspunkt til La Pallice & Bordeaux med Anløb af Larvik og Skien, samt leilighedsvis — med Kompletteringslast — andre Havne. Trykte Ruter for den omhandlede Fart udgives ikke, i hvilken Henseende vedkommende Rederi har anført, at Farten hidtil ikke har kunnet og vel heller ikke fremtidig vil kunne ordnes med paa Forhaand bestemte Afgangsdatoer, da Rutens Længde og Uberegneligheden af Ekspeditionstiden i hver Havn frembyder formegen Usikkerhed.

Naar Rederiet i denne Forbindelse har bemerket, at „Ruten" regelmæssig hele Aaret averteres bl. a. i „Norges Kommunikationer", sigtes der herved til Bekjendtgjørelsen af de enkelte Ture (se vedlagte Afstryk af „Norges Kommunikationer" for 9de November 1901, No. 45 for s. A., Side 35, No. 92).

Efter hvad der af vedkommende Rederi her er oplyst angaaende Beskaffenheden af den omhandlede Fart, er Afgang fra eller Ankomst til de forskjellige Anløbssteder saaledes ogsaa fra Udgangspunktet Kristiania ikke bunden til nogen paa Forhaand bestemt Tid, hvorimod Ankomst og Afgang inden de temmelig rummelige Grænser, som Fartens Egenskab af en 3-ugentlig optrækker, afpasses

11 Marts. efter Forholdene i det enkelte Tilfælde. En saadan Ordning er efter Havnedirektørens Formening uforenlig med Begrebet „regelmæssig Rute", der bl. a. antages at forudsætte, at den af vedkommende Fartøi underholdte Fart foregaar i Henhold til en paa Forhaand opgjort fast Plan med bestemt Angivelse, saavel af de enkelte under Ruten indbefattede Anløb, som Tiden for disse (kfr. Havnelovens § 31, der for Dampskib i regelmæssig Rute lader en Havnefogden tilstillet Bekjendtgjørelse om Ruten træde istedetfor den i §'en paabudte Anmeldelse af det enkelte Anløb).

12 Marts. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Nordlands Amt, der havde begjært Departementets Udtalelse med Hensyn til et af en Lensmand opkastet Spørgsmaal om, hvorvidt et Skattebeløb vil kunne inddrives ved Udpantning hos en Person, der er indgaaet som Selvskyldnerkautionist for Skattebebitor.

I Anledning heraf meddeler Dept., at Spørgsmaalet, der henhører under Domstolenes — i første Instants Udpantningsrettens — Afgjørelse, efter Departementets Mening bør besvares benegtende.

13 Marts **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af Skomager H. S. Næss og Hustru Maren Næss ved gjensidigt Testamente af 25de Oktober 1879 oprettede Legat til Fordel for Børn, som har mistet en af eller begge sine Forældre og hvis Fader har havt Haandværksborgerskab i Kristiania, samt paa de af Kristiania Magistrat under 29de Oktober 1901 udfærdigede Statuter for nævnte Legat.

13 Marts. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Bergens Stiftsdirektion, hvori Departementet — i Anledning af Forespørgsler fra et Kirketilsyn og tvende Fattigstyrer, om Bestemmelserne i Lønningslovens § 20, 4de Led og Kirkelovens § 37, 2det Led, finder Anvendelse paa fattige sindssyge, som afgaar ved Døden udenfor sit Hjemsted, — angaaende de nævnte Lovbestemmelsers Anvendelse overfor Fattiglemmer i sin Almindelighed henviser til sin i Lovtidenden indtagne Skrivelse til Trondhjems Stiftsdirektion af 30te Mai 1901. Hvad særlig angaar Spørgsmaalet, om Sindssyge, som er udsat til Forpleining udenfor deres Hjemsted, kan blive at betragte som Menighedslemmer i Forhold til Opholdsstedet, tilføier Departementet, at dette efter dets Mening ikke kan blive Tilfældet, medmindre de gjennem Udligning er paalagt at bidrage til Bestridelse af de kirkelige Udgifter inden det Præstegjæld eller Sogn, hvor de er udsat til Forpleining.

13 Marts. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Romsdals Amt, hvori i Anledning af Forespørgsel fra et Formandskab bl. a.

meddeles, at Ordene „Sygehusbehandling udover 14 Dage" i Fattiglovens § 50, fjerde Led, efter Departementets Mening refererer sig til Sygehusbehandling af alle trængende og ikke blot til de umiddelbart forud omhandlede Klasser af saadanne (ɔ: sindssyge, døve, blinde og aandssvage) 13 Marts.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Stavanger Amt, hvori Departementet, foranlediget ved Forespørgsel fra Amtskassereren i Stavanger Amt, meddeler, at de en offentlig Tjenestemand i Henhold til Sportellovens § 83, sidste Passus, tilkommende 4 % alene kan beregnes for Indfordring og Regnskabshold vedkommende Gebyrer, der tilfalder Statskassen ifølge Sportellovens Bestemmelser. Amtskassereren antages saaledes ikke berettiget til at beregne sig 4 % for Indfordringen og Regnskabsholdet vedkommende den Godtgjørelse, der i Henhold til Lov om delvis Omordning af det civile Embedsværk af 21de Juli 1894 § 7 skal komme Statskassen til Indtægt for Indfordringer for den almindelige Brandforsikringsindretning og de under Kirkedepartementet henhørende Fonds. 13 Marts.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Bergens Stiftsdirektion, hvori paa Forespørgsel fra Sognepræsten til N. Præstegjæld, meddeles, at det efter Bestemmelsen i Lønningslovens § 20, fjerde Led, er utvilsomt, at han ikke er berettiget til at betinge sig andet Vederlag for Konfirmation af Børn af fremmede Menigheder end det, som er bestemt i den under Forhandlingerne med Lønningskommissæren fastsatte, af Departementet godkjendte Vedtægt. Efter den endnu gjældende Bestemmelse i Lov af 10de Juni 1876 § 1 beror det paa Sognepræsten selv, hvorvidt han vil modtage Børn fra fremmede Menigheder til Konfirmationsforberedelse og Konfirmation; nogen Forpligtelse dertil paaligger ham ikke. 14 Marts.

Plakat angaaende Forsigtighedsregler ved Udlevering af Kali- eller Natronlud*)[1]), hvorved i Henhold til Lov angaaende sundhedsfarlige Stoffes Opbevaring og Forhandling m. v. af 14de Juni 1890 fastsættes: 15 Marts.

§ 1. Kali- eller Natronlud af mere end $^1/_2$ % Styrke maa alene udleveres paa Flasker eller Krukker, hvis Form og Udstyr er godkjendt af Justitsdepartementet.

§ 2. De Flasker eller Krukker, hvori Lud udleveres, maa være paaklæbede iøinefaldende Etiketter, som med store, tydelige og letlæselige Bogstaver indeholder Ordene:

Lud

Forsigtig

og som desuden er forsynet med Angivelse af, i hvilket Forhold

[1]) Vedk. Regj.foredr. er indt. i Deptstid. for 1902 No. 16 S. 243—247.

*) Bekjendtgj. 19 Marts i Lovtid. 1ste Afd. No. 11.

15 Marts. Luden bør blandes med Vand i de forskjellige Diemed, hvortil den skal benyttes.

§ 3. Ludpulver, der indeholder Ætsnatron, maa alene udleveres i tætte, solide Beholdere af Blik. Disse skal være forsynet med saadan Etikette, som i § 2 angivet.

§ 4. Lud i flydende Form og Ludpulver maa ikke udleveres til Børn under 15 Aar.

§ 5. I de Byer og Herreder, hvor Beslutning derom bliver fattet af Kommunestyret efter Forslag af Stedets Sundhedskommission, skal det være forbudt at udsælge Lud i flydende Form af mere end $^1/_2$ % Styrke. Kommunestyrets Beslutning bekjendtgjøres paa den for Politibekjendtgjørelser paa Stedet almindelige Maade.

§ 6. Overtrædelse af disse Bestemmelser straffes med Bøder fra 2 til 1 000 Kroner.

§ 7. Plakat af 7de Juli 1890 angaaende Forsigtighedsregler ved Udlevering af Kali- eller Natronlud ophæves.

15 Marts. **Kongelig Resolution***), hvorved efterstaaende af Smaalenenes Amtsthing under 26de April 1901 fattede Beslutning om Vedtægt til Beskyttelse af Broer i offentlige Veie inden Amtet stadfæstes i Henhold til Lov af 15de September 1851 § 58 og 6te Juli 1892:

„Hvor ikke mindre Vægt er specielt paabudt, kan Bro i offentlig Vei befares med Læs af indtil 2 000 kg.'s Vægt, naar tohjulet Kjøreredskab benyttes, og indtil 4 000 kg. ved Benyttelse af firehjulet Redskab. Hvor Veibestyrelsens Tilladelse dertil haves, kan større Vægt benyttes."

15 Marts. **Kongelig Resolution****), hvorved den af Stavanger Havnestyre fattede og af Stedets Kommunestyre i Møde den 17de Januar 1902 vedtagne Beslutning om Forandring i det ved Kongelig Resolution af 15de August 1898 stadfæstede Taxtregulativ for Benyttelse af Havnelods i Stavanger stadfæstes i Henhold til § 24 i Lov om Havne- og Ringevæsenet m. v. af 10de Juli 1894, saaledes at Beslutningen bliver gjældende indtil videre.

15 Marts. **Kongelig Resolution**[1]), hvorved den aarlige Godtgjørelse, der ifølge Lov om Betaling for offentlige Forretninger af 6te August 1897 § 148, 2det Punktum, i Kjøbstæderne skal erlægges for Tilsigelse af Lagrettemænd og Domsmænd, Retsvidner i Straffesager og private Politisager samt Bisiddere og Overskjønsmænd ved Haandværksret, for Kjøbstaden Arendals Vedkommende fra 1ste Januar 1902 bestemmes til 150 — et Hundrede og femti Kroner.

[1]) Vedk. Regj.foredr. er indt. i Deptstid. for 1902 No. 15 S. 247—248.

*) Bekjendtgj. 19 Marts i Lovtid. 1ste Afd. No. 11.

**) Bekjendtgj. 19 Marts i Lovtid. 1ste Afd. No. 11, hvor Regulativet er indtaget.

Kongelig Resolution, hvorved der i Henhold til § 25 i Lov om offentlige Tjenestemænds Skyds- og Kostgodtgjørelse af 10de Juli 1894 tilstaaes den Assistent ved det hygieniske Institut, der i Tilfælde skal fungere som Kvarantæne- og Epidemilæge og forøvrigt yde Medicinaldirektøren fornøden Hjælp til hygieniske Undersøgelser, Kostgodtgjørelse efter nævnte Lovs § 17, 2den Klasse, for Reiser, der foranlediges ved hans Stilling. 15 Marts.

Kongelig Resolution, hvorved den af Hønefos Kommunestyre i Møde den 5te Februar 1902 fattede Beslutning om Antagelse af Vaaben for Byen overensstemmende med et vedlagt Udkast[1]) approberes. 15 Marts.

[1]) Det approberede Vaaben viser paa Baggrund af en Murkrone et Skjold, afdelt ved en Skraalinie i et øvre og et nedre Felt; i det første sees et Hjul, hvorfra udgaar Lynstraaler, i det andet en Fos.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt, at de værnepligtige Sanitetsofficerer, der herefter ansættes, tilpligtes saadan Tjenestetid og Tjenestepligt (Exercerpligt): 15 Marts.

1. De skulle tilhøre Armeens forskjellige Opbud i samme Antal Aar, som for udskrevne Sygebærere til enhver Tid bestemt, idet Værnepligtstiden, uanseet Tidspunktet for Ansættelsen som Officer, bliver at regne fra førstkommende 1ste Mai efter Ansættelsen.
2. Det paaligger dem at udføre Tjeneste i Fred i de samme Tjenesteaar og i det samme Antal Dage som for udskrevne Sygebærere inden Opbudet til enhver Tid bestemt.

   Dog skal der være Adgang til efter Behov at indkalde dem til Tjeneste i hvert Exerceraar i kortere eller længere Tid, naar blot det samlede Antal pligtige Tjenestedage inden Opbudet ikke overskrides.
3. De ville have at deltage i al Tjenestegjøring, hvortil udskrevne Sygebærere af deres Aarsklasse kan indkaldes udenfor de aarlige Vaabenøvelser, uden at dette kommer i Afdrag i Antallet af pligtige Tjenestedage.

Skrivelse fra Medicinaldirektøren til en Distriktslæge, hvori paa Forespørgsel om, hvorvidt Jordmødre ogsaa skal anmelde Fødseler, som er overstaaede, naar de er komne tilstede, meddeles, at Justitsdepartementet for nylig ved en lignende Forespørgsel har udtalt, at en Jordmoder har at afgive sin Anmeldelse, naar hun har ydet sin Bistand inden Moderkagens Forløsning, selv om Barnets Fødsel maatte være foregaaet før hendes Ankomst. Det følger imidlertid af sig selv, at hun med Hensyn til Oplysninger om Leie m. v. kun kan meddele, hvad hun efter egne Jagttagelser eller andres Oplysninger har Vished for. 15 Marts.

17 Marts. **Lov indeholdende Tillæg til Lovgivningen om Stempelafgift***)[1]),

Vi Oscar, o. s. v., Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 15de Marts dette Aar, saalydende:

§ 1. Saafremt Storthinget derom fatter Beslutning, bliver Stempelafgift overensstemmende med de i Love af 9de August 1839 §§ 23, sidste Punktum, 25 og 28, af 11te April 1885 §§ 1—7, 13, 15 og 17 og af 6te August 1897 §§ 2—6 samt i nærværende Lov indeholdte Bestemmelser at erlægge af Vexler, som er betalbare eller bringes i Omløb her i Riget, hvorunder indbefattet Duplikater og Kopier, naar de benyttes særskilt.

Vexler, trukne fra Udlandet paa Udlandet og betalbare i Udlandet, er ikke stempelpligtige.

Den Norges Bank ved Bankloven af 23de April 1892 § 44 tilstaaede Frihed for Stempelafgift bliver fremdeles gjældende.

§ 2. Frigjøring for Stempelafgiften af de i § 1 omhandlede Dokumenter foregaar paa den i Lov af 11te April 1885 § 5 foreskrevne Maade ved Paaklæbning af Stempelmerke, som kasseres af nogen, der er ansvarlig for Stempelafgiftens Berigtigelse, jfr. § 6, 1ste Led.

§ 3. Udenfor de i §§ 4 og 5 omhandlede Tilfælde indtræder Stempelpligten ved indenlandske Vexler, naar Udstederen, ved udenlandske Vexler, naar første indenlandske Indehaver giver Dokumentet fra sig til nogen efter samme berettiget.

§ 4. Præsenteres en Vexel til Akcept, maa Stempelafgiften være berigtiget, forinden Akceptanten giver Vexelen tilbage. Dog kan Akcept paa et ikke til Omløb bestemt Exemplar af en i flere Exemplarer udfærdiget Vexel meddeles, uden at det stemples, naar det før Tilbageleverelsen ved Overkrydsning af Bagsiden betegnes, at det ikke maa sættes i Omløb.

§ 5. Naar en Vexel præsenteres til Betaling eller forlanges protesteret formedelst manglende Betaling, maa den, forsaavidt Stempelpligten ikke tidligere er indtraadt, stemples, forinden Betaling eller Protest finder Sted.

§ 6. For Berigtigelse af Stempelafgift, som paahviler her omhandlede Dokumenter, er enhver, som inden Riget udsteder, modtager, endosserer, præsenterer, akcepterer, betaler eller paa anden lignende Maade har Befatning med Dokumentet, ansvarlig, hvadenten hans Navn er tegnet paa Dokumentet eller ikke.

[1]) Se Odth. Prp. No. 5 (jfr. Sth. Prp. No. 11) og Indst. O VI for 1901/1902 samt Sth.tid. for s. A., Forh. i Odth. S. 897—974 og i Lth. S. 314—315. Jfr. Kundgj. 19 Marts 1902.

*) Bekjendtgj. 19 Marts i Lovtid. 1ste Afd. No. 11.

Forsaavidt Stempelafgiften ikke er berigtiget af nogen derfor 17 Marts.
ansvarlig, bliver Dokumentet at efterstemple enten overensstemmende med Lov af 11te April 1885 § 17 af Retsskriveren eller af vedkommende Regjeringsdepartement.

Den, som besørger Afgiften berigtiget, har Regres for samme og det i Lov af 11te April 1885 § 17 omhandlede Efterstemplingsgebyr til enhver tidligere Indehaver, der urettelig har undladt at berigtige Afgiften.

§ 7. Den i Lov af 9de August 1839 § 25 endel Tjenestemænd paalagte Pligt til at være opmærksom paa Forseelser mod Stempelpapirlovgivningen og at indberette saadanne skal ogsaa paaligge de ved Norges Bank ansatte Funktionærer under samme Straf som i Lov af 6te August 1897 § 6 bestemt.

§ 8. De i Lov af 6te August 1897 § 2, 1ste Led og § 3 foreskrevne Bestemmelser forandres, naar de kommer til Anvendelse paa Overtrædelser af denne Lovs Forskrifter, derhen, at det 50-dobbelte af det uberigtigede Ansvarsbeløb bliver at tilsvare af den blandt de ifølge § 6 for Stempelafgiftens Berigtigelse ansvarlige Personer, som det offentlige bestemmer.

§ 9. Den Indbyggerne i Finmarken ved Resolution af 27de November 1775, Forordning af 17de Juli 1789 § 4 og Plakat af 18de November 1809 tilstaaede Fritagelse for det stemplede Papirs Brug skal ikke gjælde Stempelafgift af de i nærværende Lovs § 1 omhandlede Dokumenter.

§ 10. Denne Lov træder strax i Kraft.

Thi have Vi o. s. v.

Høieste Resolution*), hvorved det i Medhold af Lov om 17 Marts.
Fredning af Ferskvandsfisk af 27de Mai 1887 § 1 cfr. nu Lov af 30te Mai 1894 ved Høieste Resolution af 16de Marts 1888 udfærdigede Forbud mod Brug af Oter til Fiskeri i Elve og Indsøer inden Vinger Herred, Hedemarkens Amt, ophæves.

Høieste Resolution*), hvorved de ved Høieste Resolution 17 Marts.
af 20de Marts 1896 fastsatte Bestemmelser om Fredning af Lax og Sjørret i Nordre Trondhjems Amt ophæves, forsaavidt angaar Laksefisket i Namsenelven paa Strækningen mellem Sellotten og Bjørumsmærket i de saakaldte Laksegaarde med de fra ældre Tider brugelige Laksegarn. Denne Resolution træder i Kraft strax.

Høieste Resolution*), hvorved i Henhold til Lov om 17 Marts.
Fredning af Ferskvandsfisk af 30te Mai 1894 § 1 bestemmes, at der for Askøens Herred i Søndre Bergenhus Amt indtil videre skal gjælde følgende Fiskeriregler:

*) Bekjendtgj. 19 Marts i Lovtid. 1ste Afd. No. 11.

17 Marts. 1. Fra 1ste September til 1ste April skal alt Fiskeri være forbudt. Til Fiskeri henregnes ogsaa at tage Fisken levende med Hænderne i Elve eller Bække.

2. Det skal til enhver Tid være forbudt at bruge Oter, Lyster eller Teiner (Aaleteiner undtaget), ligeledes Not, Garn eller andre bundne Redskaber med mindre Afstand mellem Maskeknuderne end 3,5 cm.

17 Marts. **Høieste Resolution***), hvorved i Medhold af Lov om Fredning af Ferskvandsfisk af 30te Mai 1894 § 1 bestemmes, at i Voss og Vikør Herreder, Søndre Bergenhus Amt, skal indtil videre alt Fiskeri være forbudt fra 15de September til 30te April begge medregnede.

Den i de høieste Resolutioner af 10de April 1894 Post 1 fastsatte Bestemmelse om en Fredningstid fra 15de September til 15de November, begge Dage medregnede, for Vikør og Voss Herreder sættes herved ud af Kraft.

Denne Resolution træder i Kraft straks.

17 Marts. **Høieste Resolution***), hvorved i Medhold af Lov om Fredning af Ferskvandsfisk af 30te Mai 1894 § 1 bestemmes, at der i Sogndalsvandet i Sogndals Herred, Nordre Bergenhus Amt, ikke maa anvendes Oter til Fiske, og at intetsomhelst Fiske maa foregaa i nævnte Vand i Tiden fra Lørdag Aften Kl. 12 til Søndag Aften Kl. 12.

18 Marts. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Kristiansands Biskop, foranlediget ved Forespørgsel fra en Sognepræst, om han burde døbe et Barn med Fornavne „Astrup Werner", og om det overhovedet bør tillades, at Barn døbes udelukkende med fremmede Slegtsnavne, uden noget Personnavn. Departementet meddeler, at der i vor gjældende Lovgivning ikke findes noget Forbud mod at døbe et Barn med et eller flere Familienavne som Fornavne. Departementet anser det imidlertid meget uheldigt, at saadant finder Sted, og beder det ovennævnte Barns Fader meddelt, at vedkommende Sognepræst har handlet rigtig ved at søge at formaa ham til at give sit Barn virkelige Fornavne. Skulde Faderen fremdeles vægre sig herfor, bør Barnet døbes med de opgivne Navne.

19 Marts. **Kongelig Kundgjørelse** angaaende Afgift til Statskassen af stempelpligtige Dokumenter samt stemplede Spillekort for Tiden fra 1ste April 1902 til 31te Marts 1903**)[1]).

[1]) Se Sth. Prp. No. 11 og Indst. S XXXX A for 1901/1902 samt Sth.tid. for f. A., Forh. i Sth. S. 1465—1471. Jfr. L. 17 Marts 1902.

---

*) Bekjendtgj. 19 Marts i Lovtid. 1ste Afd. No. 11.
**) Bekjendtgj. 20 Marts i Lovtid. 1ste Afd. No. 12.

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: Saasom Stor- 19 Marts.
thinget under 19de Mars dette Aar har fattet Beslutninger angaaende Afgift til Statskassen af stempelpligtige Dokumenter for Tiden fra 1ste April 1902 til 31te Mars 1903 samt angaaende Afgift af Spillekort fra det Tidspunkt, da Storthingets Beslutning tages tilfølge, indtil 31te Mars 1903 af saadant Indhold:

I.

1. Af de i Lov om Stempelpapir af 9de August 1839 § 2 og Tillægslov af 11te April 1885 § 8 omhandlede Dokumenter samt af Dokumenter, der ifølge Lovgivningen hidtil er stempelpligtige uden Hensyn til deres paalydende Beløb, svares Stempelafgift til Statskassen i Budgetterminen 1ste April 1902 til 31te Mars 1903 efter den for indeværende Termin gjældende Stempeltarif.
2. Overensstemmende med Lov af 17de Mars 1902, indeholdende Tillæg til Lovgivningen om Stempelafgift, svares i Budgetterminen 1ste April 1902—31te Mars 1903 Stempelafgift til Statskassen af Veksler efter nedenstaaende Tarif:

Naar Paalydendet er til og med . .			Kr.	200,00	— Kr.	0,10
„	—	er derover til og med	„	400,00	— „	0,20
„	—	—„—	„	600,00	— „	0,30
„	—	—„—	„	800,00	— „	0,40
„	—	—„—	„	1000,00	— „	0,50

og, naar Paalydendet er større, Kr. 0,50 yderligere for hvert tusend Kroner eller Del af dette Beløb.

II.

Af Spillekort svares fra det Tidspunkt, da Storthingets Beslutning tages tilfølge, Stempelafgift til Statskassen med Kr. 0,70 for hvert Spil.

Saa ville Vi herved naadigst befale disse Beslutninger bragte i Udøvelse.

Givet o. s. v.

Høieste Resolution, hvorved i Forbindelse med Bifald til 19 Marts.
Kundgjørelse om Afgift til Statskassen af stempelpligtige Dokumenter m. m. bestemmes:

— — — — — — — — — — — — — — — — —

3. At Finants- og Told-Departementet bemyndiges til at iværksætte Trykning af Stempelmærker til Værdier af henholdsvis Kr. 0,10, Kr. 0,20, Kr. 0,30, Kr. 0,40, Kr. 1,50, Kr. 2,50, Kr. 3,00, Kr. 3,50, Kr. 4,50, Kr. 5,00, Kr. 5,50, Kr. 10,00 og Kr. 15,00 efter lignende Form og Udstyr, der er givet de nuhavende Mærker.
4. At Finants- og Tolddepartementet bemyndiges til at træffe de nærmere Regler i Henseende til Forhandlingen

19 Marts. af Stempelmærker, som maatte findes paakrævede, — herunder indbefattet Fastsættelse af Provision til Forhandlere og Udsælgere af Mærker samt af Rabat til Kjøbere af Mærker i Partier paa 100 Stykker af samme Værdi.

20 Marts. **Kongelig Kundgjørelse***), hvorved i Henhold til § 2 i Lov om Kvarantænevæsenet af 12te Juli 1848 kundgjøres, at Porto Alegre i Brasilien skal indtil videre ansees smittet af den orientalske Pest og at de i ovennævnte Lov og i Plakat af 13de Oktober 1900 indeholdte Bestemmelser med Hensyn til Kvarantæne m. v. i Anledning af Pest strax bliver at bringe i Anvendelse.

Samtidig kundgjøres, at Byen Smyrna i Lilleasien og Steder beliggende ved Bugten af samme Navn, der ved Kundgjørelse af 17de Januar 1901 erklæredes smittede af Pesten, ikke længere skal ansees pestsmittede.

20 Marts. **Høieste Resolution**, hvorved bestemmes, at Statuterne for det ved Høieste Resolution af 23de September 1892, kfr. Høieste Resolution af 11te Februar 1896, stadfæstede „John Andersen og Kjersti Andersdatter Buskleins Legat" forandres saaledes, at deres § 5 kommer til at lyde:

„Renterne af det Skolevæsenet tilfaldne Legat bliver at anvende som Bidrag til Fortsættelses-, Smaabarns-, Have-, Husflids- og lignende Skoler, som maatte ligge mere udenfor det ordinære.

Desuden kan der paa den Maade, som Legatstyret finder mest passende og paakrævet, anvendes et Beløb som direkte Bidrag til værdige Uformuende til Ophold ved en af disse eller andre mere videregaaende Skoler".

20 Marts. **Høieste Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At der meddeles Approbation paa det af Jølsters Herredsstyre i Møde den 26de Oktober 1901 vedtagne Udkast til Plan for Jølsters gjensidige Brandforsikringsselskab, saaledes at Selskabet kan nyde godt af de ved Lovene af 9de August 1839 og 4de August 1845 hjemlede Forrettigheder, og saaledes at det tillades Selskabet at træde i Virksomhed, naar der er antegnet til Forsikring et Beløb af mindst Kr. 200000 mod at der ikke tegnes høiere Forsikring paa en Risiko end Kr. 6000, forinden den samlede Forsikringssum har naaet til Kr. 300000.
2. At ligeledes Approbation i Henhold til § 39 i Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 meddeles paa den af Jølsters Herredsstyre i Møde den 6te December 1901 fattede Beslutning om Overtagelse af Garanti for Selskabet for et Beløb af indtil Kr. 6000.

*) Bekjendtgj. 21 Marts i Lovtid. 1ste Afd. No. 13.

Cirkulære fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvorved 20 Marts.
bl. a. meddeles:

Fra 1ste April forstkommende underholdes følgende nye Postaabnerier:

1. Aaros i Røkens Herred, Buskeruds Amt, Drammens Postdistrikt, i Landpostbudruten Røken—Nærsnes—Frydenlund.
2. Barekſten paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Kinns Herred, Nordre Bergenhus Amt, Bergens Postdistrikt.
3. Fillfjorden paa Dampskibsanløbsstedet Ansnes i Fillans Herred, Søndre Trondhjems Amt, Trondhjems Postdistrikt.
4. Førland i Tysværs Herred, Stavanger Amt og Postdistrikt, i Landpostbudruten Krabbetveit—Tysvær.
5. Heia Station paa Jernbanestoppestedet Heia i Eidsbergs Herred, Smaalenenes Amt, Sarpsborgs Postdistrikt.
6. Holandsfjorden paa Dampskibsanløbsstedet Holand i Meløy Herred, Nordlands Amt, Bodø Postdistrikt.
7. Melkedalen i Lødingens Herred, Nordlands Amt, Bodø Postdistrikt, med 3 Gange ugentlig Bipost til og fra Ballangen.
8. Næverfjord paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Kvalsunds Herred, Finmarkens Amt, Hammerfest Postdistrikt.
9. Rosvold paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Edø Herred, Romsdals Amt, Kristiansunds Postdistrikt.
10. Ytre Kvenvær paa Dampskibsanløbsstedet Risøsund i Hitterens Herred, Søndre Trondhjems Amt, Trondhjems Postdistrikt.
11. Øbø paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Nesne Herred, Nordlands Amt, Bodø Postdistrikt.

Fra samme Tid vil der indtil videre under den midlertidige Drift af Jernbanestrækningen Jaren—Raufossen blive underholdt et Postaabneri, Eina, paa Stationen af samme Navn i Vestre Totens Herred, Kristians Amt, Gjøviks Postdistrikt.

Der vil fremtidig hvert Aar i Maanederne Mai—September blive underholdt et Postaabneri, Lille Tamsø, i Kjelviks Herred, Finmarkens Amt, Hammerfest Postdistrikt, for den Post, som kan blive befordret til og fra Stedet med Dampskib.

Fra 1ste April forstkommende vil Søndre Aurdals Postaabneri blive benævnt „Bagn".

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Kristiania Stiftsdirektion, 21 Marts.
foranlediget ved Foreſtilling fra en Byfoged angaaende Spørgsmaalet om, hvorvidt der er Adgang til Afhørelse af Vidner til Belysning af et omtvistet Hjemstavnsforhold, naar ikke dette er begjæret af Kirkedepartement i Henhold til Fattigloven's § 45. Departementet meddeler, at der antages nu som tidligere at være Adgang til efter vedkommendes Parts eller Parters Begjæring at afholde de saakaldte Hjemstavnsforhør, naar vedkommende Underdommer er villig dertil.

21 Marts. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marinestyrelsen, til Overlodsen i det søndenfjeldske Distrikt, der havde anmodet om Departementets Afgjørelse af Spørgsmaalet om, hvorvidt en privat Kjendtmand, som i Mangel af Lods antages til Veiledning af et indgaaende lodspligtigt Fartøi, pligter at betale Afgift til Lodsunderstøttelseskassen af de indenskjærs Milepenge, som han i disse Tilfælde tilkommer som Andel i Lodspengene (Lodslovens § 27, 4 og 5). Departementet meddeler, at da det ikke i Lodsloven er foreskrevet, ligesom det heller ikke i Forarbeiderne findes antydet, at Afgift til Lodsunderstøttelseskassen skal erlægges af den omhandlede Kjendtmandsbetaling, antager det ikke, at saadan Afgift i dette Tilfælde pligtes erlagt. Departementet er derimod enigt med Overlodsen i, at dersom et for udgaaende lodspligtigt Fartøi forlanger Lods, og Lodsoldermanden, fordi ingen Lods er at faa, antager en privat Kjendtmand, som for Tilfældet konstitueres som Lods, til at udføre Lodsningen, kfr. Lodslovens § 28, maa der af den Lodsbetaling, som tilfalder en saadan Kjendtmand med det fulde Beløb, der vilde tilkomme en fast Lods, erlægges Afgift til Lodsunderstøttelseskassen. Dette er efter Departementets Mening overensstemmende med, hvad der fandt Sted under den tidligere Lodslov, og i de efter denne gjældende Regler har det ikke været paatænkt at gjøre nogen Forandring i denne Henseende.

22 Marts. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Revisionsdepartementet, der havde oversendt Udskrift af Kristiania Byrets upaaankede Dom af 28de Oktober 1901 i Sag: Finantsdepartementet mod Distriktslæge Hennum, ifølge hvilken en Læge for den Betaling, der er fastsat for de i Sportellovens § 109 omhandlede Forretninger, alene behøver at meddele Udskrift til Forretningens Rekvirent, men kan fordre særskilt Godtgjørelse for enhver yderligere Udskrift, saaledes ogsaa for den, som indsendes til den retsmedicinske Kommission. Revisionsdepartementet havde derhos begjæret Justitsdepartementets Udtalelse om, af hvilket offentligt Fond skal udredes det en Læge saaledes tilkommende Gebyr for de Afskrifter af retsmedicinske Forretninger, som indsendes til Medicinaldirektøren eller nu den retsmedicinske Kommission.

Justitsdepartementet antager, at den for Udskriften bestemte Godtgjørelse i Almindelighed maa blive at udrede af det samme Fond, hvoraf Godtgjørelsen for den bestrevne Forretning udredes, og bør opføres paa den samme Regning.

22 Marts. **Skrivelse** fra Indredepartementet til Amtmanden i Jarlsberg og Larviks Amt, hvori paa Forespørgsel fra en Bys Haandværkerforening angaaende Forstaaelsen af den nye Haandværksplakats § 2, andet Led, meddeles, at naar det bestem-

mes, at Vedkommende sidst maa have arbeidet mindst 3 Maaneder 22 Marts.
hos en Mester i den By, hvor Svendeprøven agtes aflagt, har Forudsætningen antagelig været, at dette Arbeide skulde gaaet umiddelbart forud for Prøven. Imidlertid antages det rettest, at man i saa Henseende ikke er altfor nøieregnende. Naar, som i det foreliggende Tilfælde, en Lærling ikke har arbeidet hos nogen Mester siden November f. A., fordi der ikke har været Arbeide at opdrive, bør der formentlig ikke nægtes ham Adgang til at aflægge Prøven.

Skrivelse fra Indredepartementet til Stiftamtmanden i Kri- 22 Marts.
stiania, foranlediget ved et fra Kristiania Magistrats 3die Afdeling under Henvisning til den nye Haandværksplakats § 2 indsendt Andragende fra en Person om Adgang til at aflægge Svendeprøve. Med Bemærkning, at Ansøgeren, som ikke for Tiden var Lærling, ikke kunde skaffe Attest for at have arbeidet mindst 3 Maaneder hos en Mester i Kristiania, havde Magistraten begjært Departementets Udtalelse, om det ikke forholder sig saa, at Bestemmelsen i 2det Punktum af nævnte Paragraf tilsigter at forhindre, at Vedkommende, naar de skal aflægge Svendeprøve, reiser til fremmede Byer, hvor Prøven af en eller anden Grund falder dem lettere. Hvis denne Forstaaelse af nævnte Bestemmelse var rigtig, var det, tilføiede Magistraten, formentlig unødigt at henvende sig til Departementet i fremtidige lignende Tilfælde. Departementet meddeler, at Motivet til den omhandlede Bestemmelse antages at være som af Magistraten antydet. Departementet skulde dog anse det rettest, at dets Samtykke til Aflæggelse af Prøve indhentes i ethvert Tilfælde, i hvilket Vedkommende ikke kan skaffe Attest for, at han sidst har arbeidet i mindst 3 Maaneder hos en Mester i vedkommende By. Hvad nærværende Tilfælde angaar, hvori Ansøgeren har opholdt sig en Aarrække i Byen og arbeidet hos forskjellige Mestere, men vistnok ikke hos nogen af dem saa lang Tid som 3 Maaneder, finder Departementet Grund til at imødekomme Andragendet i Medhold af nævnte Paragraf, sammes 3die Led.

Høieste Resolution, hvorved i Henhold til § 55 i Lov 24 Marts.
om Havne- og Ringevæsenet m. v. af 10de Juli 1894 meddeles Stadfæstelse paa det af Egersunds Kommunestyre i Møde den 7de Oktober 1901 vedtagne Taxtregulativ for Benyttelse af Stedets Dampskibsbrygge og øvrige Almindingsbrygger som gjældende indtil videre istedetfor de ved Høieste Resolutioner af 14de November 1896 og 23de November 1897 stadfæstede Taxter for samme Brygger.

Høieste Resolution, hvorved der i Henhold til Lov om 24 Marts.
Postvæsenet af 12te Mai 1888 § 38 tilstaaes følgende Funk-

24 Marts. tionærer Atteſtationsret for portofri Brevvexling i vedkommende Stillings Medfør:

Aſſiſtenten hos Formanden i Kriſtiania Værgeraad, — Direktøren og Regnſkabsføreren ved Skiensfjordens mekaniſke Fagſkole, Forſtanderen ved Ullevolds Sygehuſe iſtedetfor Overlægen, — Direktøren, Underdirektøren, Sekretæren og en Aſſiſtent ved Norges Oplysningskontor for Næringsveiene, den ſidſte efter ſkriftlig Bemyndigelſe fra Direktøren for hvert Kalenderaar, Beſtyrere af Statens Salgs-Planteſkoler og Klænganſtalter, — Kontoriſten ved hvert af de 5 Tilſynskontorer ved Elektricitetsvæſenet efter ſkriftlig Bemyndigelſe fra vedkommende Tilſynsmand for hvert Kalenderaar, Opſynsmænd ved Exercerpladſe, Artilleriaſſiſtenten og Bogholderen ved Marinens Artilleridirektørs Kontor.

24 Marts. **Høieſte Reſolution**, hvorved den af Forſtanderſkabet for Aasnes Sparebank, Hedemarkens Amt, i Møde den 19de September 1901 vedtagne forandrede Plan for Banken ſtadfæſtes ſom trædende iſtedetfor Bankens ældre ved Høieſte Reſolutioner af 17de December 1889 og 13de September 1892 ſtadfæſtede Plan.

24 Marts. **Rundſkrivelſe** fra Finantsdepartementet til Amtmændene:

Departementet har bragt i Erfaring, at Adminiſtrators Reiſeudgifter i beneficerede Sager ſom Regel føres til Udgift i vedkommende Delinkventregnſkab. Disſe Udgifter ſkulde imidlertid i Henhold til Kgl. Reſl. af 18de December 1897 fra den nye Sportellovs Ikrafttræden have været ført til Udgift i Sportelregnſkaberne. Man ſkal bede de inden Hr. Amtmandens Diſtrikt anſatte Sorenſkriveres Opmærkſomhed henledet herpaa ſamt anmodet om i Tilfælde at ophøre med den hidtil befulgte urigtige Praxis fra næſte Budgetaars Begyndelſe.

25 Marts. **Skrivelſe** fra Kirkedepartementet til Tromsø Stiftsdirektion, hvori i Anledning af Foreſpørgſel fra et Fattigſtyre om Forſtaaelſen af den nye Fattiglovs § 15, ſidſte Led meddeles, at den i det nævnte Lovſted omhandlede Forpligtelſe for vedkommende Faders eller Moders Hjemſtavnskommune til i Tilfælde at udrede en Halvpart af Barnets Hjemſtavnskommunes Udgifter ved dets Forſørgelſe efter Departementets Mening kun kan gjøres gjældende, ſaalænge henholdsvis Faderen eller Moderen er i Live.

26 Marts. **Kongelig Reſolution** i ſammenſat Statsraad, hvorved er beſtemt, at der til de forenede Rigers Vicekonſul i Santos fremdeles[1]) indtil videre af Konſulskaſſen bliver at udrede et Kontorbidrag uden Regnſkabspligt af Kr. 5000 aarlig, dog uden at opføres blandt Konſulskaſſens faſte Udgifter til Kontorbidrag uden Regnſkabspligt.

[1]) Jfr. Reſ. 7 April 1893.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Direktionen for Nor- 26 Marts.
ges Bank, hvori Departementet angaaende Forstaaelsen af en-
del Bestemmelser i Lov af 17de Marts 1902 indehol-
dende Tillæg til Lovgivningen om Stempelafgift (Stem-
pelafgift af Vexler) bl. a. udtaler følgende:

Vexler, udstedte før 1ste April 1902, da vedkommende Lov træder i Kraft, antages at være stempelpligtige, naar de først diskonteres den 1ste April eller senere (Lovens § 3). Det samme antages at være Tilfældet med før nævnte Dag udstedte Vexler, der først akcepteres (§ 4), efterat Loven er traadt i Kraft, eller efter dette Tidspunkt gjøres til Gjenstand for ny Endossering eller Rediskontering, saaledes at en ny Forpligtet kommer til.

Vexel, trukket paa Udlandet for et udenlandsk Firma (som altsaa ikke sættes i Omløb og heller ikke er betalbar her i Riget) antages ikke at være stempelpligtig.

Kongelig Kundgjørelse angaaende Arveafgift, Otte- 29 Marts.
procentskat og Tiendevogsleding til Statskassen i Bud-
getaaret fra 1ste April 1902 til 31te Marts 1903*)[1]).

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: Saasom Storthinget under 22de Marts d. A. har fattet saadanne Beslutninger angaaende Arveafgift samt Otteprocentskat og Tiendevogsleding til Statskassen i Budgetaaret fra 1ste April 1902 til 31te Marts 1903:

Post 1.

Skattebeslutning angaaende Arveafgiften.

I Budgetterminen 1ste April 1902—31te Marts 1903 skal der til Statskassen erlægges Afgift af al i dette Tidsrum faldende Arv, som enten efter Loven, Testament eller Forening tilfalder andre end Arveladerens Egtefælle, efter nedenstaaende Regler:

1. Af hver enkelt Arvelod overstigende Kr. 1 000,00, som tilfalder Arveladerens Slegtninger i ret nedstigende Linje, for de første Kr. 10 000,00 af sammes Beløb — med én Procent
   af Kr. 9 000,00,
   af Arveloddens næste Kr. 40 000,00 — med to Procent,
   af Arveloddens næste Kr. 50 000,00 — med tre Procent,
   og af dens overskydende Beløb — med fire Procent.
2. Af Arv, som tilfalder Arveladerens Forældre — med fire Procent.
3. Af Arv, som tilfalder Arveladerens Søskende eller disses Slegtninger i ret nedstigende Linje eller Arveladerens Egte-

[1]) Se Sth. Prp. No. 7 for 1901/1902, jfr. Dok. No. 58 m. Till. for 1900/1901, Indst. S XXXX B for 1901/1902 samt Sth.tid. for s. A.. Forh. i Sth. S. 1579—1626.

*) Bekjendtgj. 1 April i Lovtid. 1ste Afd. No. 14.

29 Marts. fælles Slegtninger i ret nedstigende Linje, ret opstigende Linjes første Led og første Sidelinje eller Ægtefælle af Arveladerens Slegtninger i de samme Linjer og Led — med sex Procent.

4. Af al anden Arv — med ti Procent.

Med Arv bliver at ligestille Arveforskud saavelsom Legater og Gaver, som tilfalder nogen ved Dødsfald, derunder indbefattet kontraktmæssige Gaver, der ikke er fuldbyrdede ved Giverens Død, alle Gaver, der gjøres paa Dødsleiet eller i den sidste Maaned før Giverens Død, selv om de er fuldbyrdede, forinden denne indtræder, samt alle Gaver, ved hvilke Giveren for sin Levetid ubetinget eller under visse Betingelser har forbeholdt sig Raadigheden over Gavens Gjenstand eller Retten til dens Afkastning.

Fra Afgiftspligten undtages:

1. Boer, hvis hele beholdne arvefaldne Formue er under Kr. 500,00.
2. Arvemidler, der som Arv efter Arveladerens Slegtning i ret opstigende Linje henstaar i uskiftet Bo hos dennes gjenlevende Ægtefælle, forsaavidt de tilfalder sidstnævnte eller Arveladerens Søskende eller disses Slegtninger i ret nedstigende Linje,
3. Arvemidler, der tilfalder Personer, som stod i Tyendeforhold til Arveladeren ved dennes Død, saafremt Arven ikke overstiger et Beløb af Kr. 500,00.

Forøvrigt følges Forskrifterne i den gjældende Lovgivning om Arveafgiften.

Post 2.

Skattebeslutning angaaende Otteprocentskat og Tiendevogsleding.

I Budgetterminen 1ste April 1902—31te Marts 1903 erlægges til Statskassen Otteprocentskat af Kirker med deres Tiender, af Kongetiender, Leding og andre Jordebogsrettigheder samt Tiendevogsleding efter de om disse Afgifter hidtil gjældende Bestemmelser.

Dog bortfalder Otteprocentskatten af de omhandlede Afgifter, naar de er solgte til Afgiftsyderen selv.

Paa samme Maade bortfalder ogsaa Tiendevogsledingen, forsaavidt den Leding, hvoraf samme svares, er afhændet til Yderen.

Saa ville vi herved naadigst befale denne Beslutning bragt i Udøvelse.

Givet o. s. v.

29 Marts. **Kongelig Resolution***)[1]), hvorved de af Storthinget den 22de Marts 1902 fattede Beslutninger angaaende Toldafgifter fra 1ste April 1902 befales tagne tilfølge.

[1]) Se Sth. Prp. 5 og Indst. S XII for 1901/1902 samt Sth.tid. for s. A., Forh. i Sth. S. 1533—1577. Jfr. Kundgj. 16 April 1902.

*) Bekjendtgj. 1 April i Lovtid. 1ste Afd. No. 14, hvor Beslutningerne er indtagne.

Kongelig Resolution *) [1]), hvorved den af Storthinget den 29 Marts. 22de Marts 1902 fattede Beslutning angaaende Afgifter til Statskassen af Malt- og Brændevinstilvirkning m. v. fra 1ste April 1902 befales tagen tilfølge.

Beslutningen er saalydende:

Fra 1ste April 1902 skal til Statskassen erlægges:

A. Afgift af Malttilvirkningen efter følgende Regler:
1. Afgiften erlægges af Korn, der sættes i Støb for at tilberedes til Malt, med 37,1 — tretti syv og en Tiendedels — Øre af hvert Kilogram Korn.
2. Ved Udførsel af Øl til Udlandet i Mængder paa mindst 4 Hektoliter godtgjøres Afgiften af det til Øllets Tilvirkning medgaaede Malt, naar Andragende derom fremkommer senest to Aar efter Udførselen. Det medgaaede Malts Mængde beregnes af Øllets Sammensætning paa en saadan Maade, som af Finants- og Tolddepartementet nærmere bestemmes.
3. For norsk Malt, der udføres til Udlandet, bemyndiges Finants- og Tolddepartementet til paa de nærmere Betingelser, som det maatte fastsætte, at tilstaa Tilbagebetaling af den af samme erlagte Tilvirkningsafgift af indtil tre Fjerdedele.

B. Afgift af Brændevinstilvirkningen efter følgende Regler:
1. Afgiften erlægges af det ved Afbrænding af enhver afgjæret Vædske udvundne Brændevin med Kr. 2,28 — to Kroner og tyve otte Øre — for hver Liter, beregnet til 100 pCt. Alkoholstyrke, udmaalt efter den af Kongen til enhver Tid autoriserede Brændevinsprøver, hvilken Afgift ogsaa bliver at erlægge af den udvundne Løk (det ved Afbrændingen vundne svage, urene Brændevin eller de saakaldte For- og Efterdraaber), medmindre den enten paa en efter Kontrolpersonalets Skjøn betryggende Maade gjøres utjenlig til Omdestillation eller den til fornyet Afdestillering og Beskatning af det derved vundne Destillat bringes tilbage paa det i Brænderiet værende Afbrændingsredskab enten umiddelbart eller ved at opblandes i mindst 3 Gange saa meget af det til Afbrænding bestemte Materiale.
2. I foranstaaende Afgift tilstaaes for hver Liter Brændevin af den anførte Styrke følgende Kortning:

[1]) Se Sth. Prp. No. 6 og Indst. S XXXII for 1901/1902. Jfr. Kundgj. 9 April 1902. Beslutningen er overensst. med den tidligere gjældende, dog med Tilføielse af sidste Punktum under Litr. D.

*) Bekjendtgj. 1 April i Lovtid. 1ste Afd. No. 14, hvor Beslutningen er indtaget.

29 Marts.

a. Som Godtgjørelse for Afgift af det medgaaede Malt, dersom der ved dettes Tilvirkning er beregnet Afgift efter foranstaaende Litra A, 16 — sexten — Øre, forsaavidt Brændevinet udelukkende er tilvirket af Korn og Poteter, og 4 — fire — Øre, forsaavidt der ved Tilvirkningen er anvendt andre Materialier.

b. Som Godtgjørelse for Svinding efter Gradering 15 — femten — Øre pr. Liter. Den sidstnævnte Godtgjørelse tilstaaes dog kun, naar den Skattepligtige lader Bestemmelsen af Brændevinets Mængde og Styrke foretage inden tredive Timer fra den Tid, da der gjennem Ledningsrøret er aabnet Forbindelse mellem Afbrændingsredskaberne og den Beholder, hvori Brændevinet er optaget. I disse tredive Timer medregnes ikke den Tid, i hvilken Brændevinstilvirkningen paa Grund af Lov af 28de Juni 1887 § 7 maa standse.

3. Naar norsk Brændevin, hvoraf foranstaaende Afgift er betalt, i Partier paa 1 — en — Hektoliter eller derover og med Jagttagelse af de nærmere Forskrifter med Hensyn til Kontrollen, som vedkommende Regjeringsdepartement bestemmer, udføres til Udlandet, bliver Afgiften at tilbagebetale for Raasprit med Kr. 2,18 — to Kroner og atten Øre —, for renset Sprit med Kr. 2,23 — to Kroner og tre og tyve Øre — samt for til Drik tilberedte Destillata, hvortil har været anvendt fuldstændig renset Sprit, Kr. 2,28 — to Kroner og otte og tyve Øre — pr. Liter af 100 pCt.s Styrke, naar Andragende derom fremkommer inden to Aar efter Udførselen. Forat Brændevin skal ansees som renset, maa det paa saadan Maade, som af vedkommende Regjeringsdepartement nærmere bestemmes, godtgjøres, at det efter Skattelægningen har undergaaet en fuldstændig Rensningsproces med Omdestillation.

4. Naar Brændevin gjøres utjenligt til Drik (denatureres) eller det paa anden fyldestgjørende Maade findes garanteret mod at blive anvendt til Drik, kan vedkommende Regjeringsdepartement tillade, at det fritages for Produktionsafgiften paa samme Maade som færdige Destillata, der udføres til Udlandet. Brændevinets Eier har at erstatte Omkostningerne ved Denatureringen og Kontrollen dermed.

C. Afgift af Mais, hel eller formalet, og Durra, som anvendes til Brændevinstilvirkning udenfor Brænderier, der i Henhold til meddelt Tilladelse benytter ubeskattet Malt ved sin Tilvirkning og som Følge heraf er forpligtede til at udføre alt det tilvirkede Brændevin til Udlandet, efter følgende Regler:

1. Af Mais erlægges en Afgift af 4 — fire — Øre pr. kg.

Naar et til den forbrugte Mais svarende Kvantum Brændevin, beregnet efter et Udbytte af 0,375 Liter Brændevin af 100 pCt. Styrke af 1 Kg. Mais, udføres til Udlandet inden 30te April i den anden Tilvirkningstermin efter den, i hvilken Maisen er anvendt, bliver efter vedkommende Regjeringsdepartements nærmere Bestemmelse den erlagte Afgift at godtgjøre med 10,7 — ti og syv Tiendedels — Øre pr. Liter. 29 Marts.

2. Af Durra erlægges paa samme Maade, beregnet efter et Udbytte af 0,30 Liter Brændevin af 100 pCt. Styrke af 1 Kg., en Afgift af 2,4 — to og fire Tiendedels — Øre pr. Kg., og ved Udførsel godtgjøres 8 — otte — Øre pr. Liter.

D. Afgift af Ætylætertilvirkningen erlægges med Kr. 3,50 pr. kg. Ætylæter, som tilvirkes. Naar Ætylæter af indenlandsk Tilvirkning denatureres eller den paa anden fyldestgjørende Maade findes at være garanteret mod at blive anvendt til andet end teknisk Brug, kan vedkommende Regjeringsdepartement tillade, at den fritages for Tilvirkningsafgift; Ætylæterens Eier har at erstatte Omkostningerne ved Denatureringen og Kontrolen dermed.

Lov indeholdende Tillæg til Lovene om Underholdningsbidrag af 6te Juli 1892*)[1]). 29 Marts. No. 1.

Vi Oscar o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede Storthings Beslutning af 4de Marts dette Aar, saalydende:

I.

I Lov om Underholdningsbidrag til Børn, hvis Forældre ikke har ingaaet Ægteskab med hinanden m. v., af 6te Juli 1892 indskydes mellem §§ 17 og 18 følgende Bestemmelse som § 17 a:

„Er den angivelige Besvangrer eller Fader udvandret fra Riget, uden at Bidragsresolution har været forkyndt, kan saadan Resolution udfærdiges, saafremt den udvandrede har Eiendele her i Riget. I saa Fald bortfalder Resolutionens Forkyndelse og Fastsættelse af saadan Frist som i § 23 bestemt.

Saavel i ovennævnte Tilfælde som hvor Bidragsresolution har været forkyndt før Udvandringen, kan Overøvrigheden beslutte, at der skal lægges Beslag paa den udvandredes herværende Gods. Ligeledes kan den bestemme, at Udpantning skal ske ogsaa for de ikke forfaldne Terminer af Bidraget; i saa Fald forholdes efter Bestemmelserne i § 15, sidste Led.

[1]) Se Odth. Prp. No. 7 og Indst. O No. 25 for 1901/1902 samt Sth.tid. for s. A., Forh. i Odth. S. 843—844.

*) Bekjendtgj. 3 April i Lovtid. 1ste Afd. No. 15.

29 Marts. No. 1.

Er i det i 1ste Led omhandlede Tilfælde Paterniteten ikke erkjendt, eller har Udvandringen fundet Sted efter Bidragsresolutionens Forkyndelse, men forinden Udløbet af den i Resolutionen satte Søgsmaalsfrist, maa intet af Bidraget udbetales, førend Paternitetsspørgsmaalet er blevet afgjort ved Dom. Søgsmaal til Erhvervelse af saadan Dom bliver af den bidragsberettigede at anlægge mod den angivelige Fader ved hans sidste Verneting her i Riget og bliver i det i § 16 omhandlede Tilfælde ikke at fremme, forinden Nedkomsten har fundet Sted. Afgiver den angivelige Fader ikke Møde under Sagen, anses han for at benegte Moderens Paastand. Iøvrig befølges Reglerne i §§ 24 og 25, dog saaledes, at Retten i Tilfælde af den angivelige Faders Udeblivelse altid kan gjøre Sagens Udfald afhængig af Moderens Ed.

Saafremt der til Sikrelse af Kravet er foretaget Arrest i Gods, hvilken kan omfatte ogsaa uforfaldent Bidrag, hvis Inddrivelse er besluttet af Overøvrigheden, kan Arresten forfølges til Stadfæstelse i Forbindelse med Paternitetssagen. For saadan Arrestforretning erlægges ingen Betaling til Statskassen.

Skal Søgsmaal i Henhold til § 13 anlægges mod en udvandret, bliver det at anlægge ved hans sidste Verneting her i Riget.

De Afgjørelser, som efter nærværende Paragraf henligger under Overøvrigheden, træffes af Overøvrigheden paa det Sted, hvor den udvandrede havde sit sidste Verneting her i Riget."

II.

Lov om Underholdningsbidrag til Hustru og Egtebørn m. v. af 6te Juli 1892, dens § 1, 3die Led, skal herefter lyde:

„Det samme skal gjælde med Hensyn til Bestemmelserne i Lovens §§ 14, 15 og 17 samt 17 a, forsaavidt en Mand, hvem Underholdningsbidrag til Egtebørn eller Hustru paahviler, enten vil udvandre eller allerede er udvandret fra Riget."

Thi have Vi o. s. v.

29 Marts. No. 2.

Lov indeholdende Forandring i Lov om Patenter af 16de Juni 1885*)[1]).

Vi Oscar o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 15de Marts dette Aar, saalydende:

§ 33 i Lov om Patenter af 16de Juni 1885 skal herefter lyde saaledes:

Naar den, der i fremmed Stat har ansøgt om Patent paa en Opfindelse, inden et Tidsrum af høist 12 Maaneder derefter her i Landet indgiver Ansøgning om Patent paa samme Opfindelse, skal denne sidste Ansøgning, under Forbehold af tilsvarende Indrømmelse

[1]) Se Oth. Prp. No. 9 og Indst. O No. 30 for 1901/1902.

*) Bekjendtgj. 3 April i Lovtid. 1ste Afd. No. 15.

fra vedkommende fremmede Stats Side, i Forhold til andre Anføg- 29 Marts.
ninger anſees, ſom om den var indgivet ſamtidig med Anſøgningen No. 2.
i den fremmede Stat.

Thi have Vi o. ſ. v.

Lov om Udvidelſe af Kjøbſtaden Bodøs Havnedi- 29 Marts.
ſtrikt*)[1]). No. 3.

Vi Oscar o. ſ. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forſamlede ordentlige Storthings Beſlutning af 15de Marts dette Aar, ſaalydende:

Fra 1ſte Juli 1902 ſkal Kjøbſtaden Bodøs Havnedistrikt omfatte:

1. Rønvikbugten fra Bunden af denne og indtil en ret Linje, trukken fra ſydvestre Pynt af Brevikholmen tvers over Bugten til et paa ſøndre Side af Lille Hjertø anbragt Kryds i Berghammeren.
2. Sundet mellem Lille Hjertø paa den ene Side og Nyholmen, Buerøen og mellemliggende Skjær paa den anden Side indtil en ret Linje trukken mellem Buerøvalens laveſte Punkt og nordøſtre Punkt af Lille Hjertø.

Thi have Vi o. ſ. v.

[1]) Se Oth. Prp. No. 13 og Indſt. O No. 29 for 1901/1902.

Kongelig Reſolution**), hvorved i Henhold til Lov af 29 Marts.
6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæſtelſe paa en af Herredsſtyrelſen for Soknedalen Herred, Søndre Trondhjems Amt, under 23de December 1901 fattet Beſlutning til Politivedtægter for bemeldte Herred.

Kongelig Reſolution**), hvorved i Henhold til Lov af 29 Marts.
6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæſtelſe paa en af Herredsſtyrelſen for Bardo Herred, Tromsø Amt under 15de Marts 1901 og 24de Januar 1902 fattet Beſlutning til Politivedtægter for bemeldte Herred.

Kongelig Reſolution**). hvorved 29 Marts.

1. i Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæſtelſe paa en af Herredsſtyrelſen for Salangen Herred, Tromsø Amt, under 15de Januar 1902 fattet Beſlutning til Politivedtægter for bemeldte Herred,
2. Kongelig Reſolution af 22de Marts 1877, ved hvilken Kjøbſtadspolitilovgivningens almindelige Beſtemmelſer om Gadeuorden og Rolighedsforſtyrrelſe m. v. blev gjort gjældende for ſamtlige Brug under Gaarden Søveien i Salangen Herred, op-

*) Bekjendtgj. 3 April i Lovtid. 1ſte Afd. No. 15.
**) — — — — —, hvor Vedtægterne er indtagne.

29 Marts. hæves fra den Dag af, da ovennævnte Politivedtægter træder i Kraft.

29 Marts. **Kongelig Resolution***), hvorved bestemmes, at i Medhold af Lov om Fredning af Laks og Sørret af 20de Juni 1891 § 17 skal det ved Udløbet af Vikselven i Viks Herred paa den Strækning, der ligger indenfor en ret Linie fra den søndre Bred af Kjyrelvens Munding til den yderste Ende af Viks Kommunes Brygge, være forbudt i Tiden fra og med 1ste Juni til og med 25de August at udstille Sættegarn og lignende Redskaber, samt at bruge Kastenot med mindre Maskevidde end 58 Millimeter — dog saaledes, at det ogsaa i nævnte Tidsrum skal være tilladt at benytte Sildenøter af mindst 35 Meters Længde til Fangst af Sild og Makrel.

Ligesaa skal det sammesteds til enhver Tid af Aaret være forbudt at benytte Kilenot, Lakseværp og lignende Indretning samt endvidere i Tiden fra Fredag Aften Kl. 6 til Tirsdag Aften Kl. 6 være forbudt at benytte Kastenot med større Maskevidde end ovenfor nævnt.

29 Marts. **Kongelig Resolution***), hvorved i Medhold af Lov om Fredning af Laks og Sjøørret m. v. af 20de Juni 1891 § 17 (cfr. § 4) bestemmes, at det ved Udløbet af Lærdalselven i Lærdals Herred, Nordre Bergenhus Amt, skal paa den Strækning, der ligger indenfor en ret Linie fra Landgangsbryggen ved Rødberg i skraa Retning over Fjorden til et paa den anden Side af Fjorden værende Punkt i Rauvæltene, der er betegnet med en Jernbolt, være forbudt til Fangst af Laks eller Sjøørret at bruge bundne Redskaber af ethvert Slags.

Den Kongelige Resolution af 18de Mai 1858, indeholdende Forbud mod at udstille Sættegarn eller lignende Redskab til Fangst af Laks og Sjøørret paa en i Resolutionen nærmere angivet Strækning ved Lærdalselvens Munding, ophæves.

Denne Resolution træder i Kraft strax.

29 Marts. **Kongelig Resolution***), hvorved i Henhold til Lov om Fredning af Laks og Sjøørret af 20de Juni 1891 § 17 cfr. § 4 bestemmes, at det paa den Strækning i Sjøen udenfor Bondalselvens Udløb, der begrændses af en ret Linie fra det søndre Hjørne af E. Kvistads Nøst paa Elvens søndre Side til den nederste Spids af Gjærdet mellem Gaardene Hustad og Sæbø, ca. 300 m. fra Elvemundløbet, paa den nordre Side, indtil videre skal være forbudt, i Tiden fra 14de April til 14de September, begge medregnede, at benytte Kilenot, Lakseværp, Kastenot, Sættegarn eller lignende bundne Redskaber.

*) Bekjendtgj. 3 April i Lovtid. 1ste Afd. No. 15.

Dog skal dette Forbud ikke være til Hinder for Brug af al- 29 Marts.
mindelige Sildegarn eller Sildenøter til Fangst af Sild, ei heller for Brug af det Gaarden Hustad tilliggende Lakseværp i 3 Døgn ugentlig, nemlig fra Mandag Aften Kl. 6 til Torsdag Aften samme Klokkeslet, i den Tid af Aaret, da Laksefiske i Søen er tilladt.

Denne Resolution træder i Kraft straks.

Kongelig Resolution*), hvorved i Medhold af Lov om 29 Marts.
Fredning af Laks og Søørret af 20de Juni 1891 § 23 bestemmes, at Fredningstiden for Laks og Søørret i den inden Beieren Herred, Nordlands Amt liggende Del af Beierfjorden indtil videre fastsættes til Tidsrummet fra og med 15de September til og med 31te Mai.

Kongelig Resolution*)[1]), hvorved er bestemt: 29 Marts.

I. at Approbation i Henhold til Lov om kommunale Slagtehuse, Kjødkontrol m. v. af 27de Juni 1892 (jfr. Lov af 26de Juni 1893, Lov af 27de Juli 1895 og Lov af 6te August 1897) dens § 1 gives paa Lillehammer Bystyres Beslutning af 16de December f. A., forsaavidt angaar Plan og Beliggenhed for det projekterede „Gudbrandsdalens Slagteri" paa Lillehammer, samt Godkjendelse af dette Anlæg som kommunalt Slagteri for Kjøbstaden Lillehammer — paa Betingelse af,
   at Indredning af Slagteriet, hvad Gulve, Vægge og Tag angaar, udføres af Cement eller andet Materiale, der muliggjør fuldt tilfredsstillende Rensning og Desinfektion,
   at Lokalerne ventileres saaledes, at Fugtighed forhindres,
   at der indlægges tilstrækkelig Vandledning i Slagteriet,
   at der paa Slagteriets Tomt anbringes en Affætningskum, der er tæt og kan tømmes og renses uden at noget Affald kommer direkte ud i Kloaken,
   at Kloakledningen fra Slagteriet bygges solid og tæt og godkjendes af Sundhedskommissionen, samt
   at Anlægget forøvrigt skal underligge Veterinærvæsenets Kontrol og
   at Landbrugsdepartementet skal være berettiget til at paabyde saadanne sanitære Forbedringer, som Forholdene maatte kræve.

II. at Approbation i Henhold til samme Lovparagraf gives paa nævnte Bystyres Beslutning om at al Slagtning af Husdyr, hvis Kjød skal benyttes til Menneskefode, skal inden Lillehammer Kjøbstad foretages i det kommunale

[1]) Vedk. Regj.foredr. er indt. i Depts.tid. for 1902 No. 20 S. 308—316 og No. 21 S. 321—328.

*) Bekjendtgj. 3 April i Lovtid. 1ste Afd. No. 15.

29 Marts. Slagtehus fra det Tidspunkt, da Aktieſelſkabet „Gudbrandsdalens Slagteri" træder i Driſt.

III. at Approbation i Henhold til ſamme Lovs § 2 gives paa nævnte Byſtyres Beſlutning af 16de December f. A. angaaende Indførſel af kommunal Kjødkontrol for Kjøbſtaden Lillehammer fra det Tidspunkt, da Aktieſelſkabet „Gudbrandsdalens Slagteri" træder i Driſt under Forudſætning af, at vedkommende Kjødkontrollør er autoriſeret Dyrlæge og anſættes af Lillehammer Byſtyre ſom kommunal Funktionær.

IV. Approbation i Henhold til ſamme Lovs § 2 gives ſom gjældende indtil videre paa Aktieſelſkabet „Gudbrandsdalens Slagteri"s Andragende af 25de November f. A. angaaende Fritagelſe for Underſøgelſe og Stempling i Kriſtiania af Kjød ſlagtet i Gudbrandsdalens Slagteri paa Lillehammer og der underſøgt og ſtemplet af Lillehammer kommunale Kjødkontrollør paa Betingelſe af,

at denne Fritagelſe ikke ſkal gjælde i Tiden mellem 15de Juni og 15de Auguſt — begge Dage indbefattet —

at Kjødet før Afſendelſen til Kriſtiania har været ophængt i Kjølerum, ſaaledes at Kjødet er vel afkjølet og tørt paa Overfladen,

at Forſendelſen pr. Jernbane til Kriſtiania ſker paa en i ſanitær Henſeende betryggende Maade,

at Kjødet forſendes til Kriſtiania med viſſe beſtemte Tog, hvorom Kriſtiania Sundhedskommiſſion paa Forhaand gives Underretning,

at Kjødkontrolløren antager en Aſſiſtent, der er examineret Dyrlæge.

29 Marts. **Kongelig Reſolution** *), hvorved i Medhold af Lov om Pigtraads Anvendelſe til Gjærde af 14de Juli 1893 § 1 meddeles Stadfæſtelſe paa en af Tromsø Kommunes Formænd og Repræſentanter under 10de Februar 1902 fattet ſaalydende Beſlutning:

§ 1. Inden Tromsø Bys Grændſer ſkal det være forbudt at anvende Pigtraad til Gjærde.

§ 2. Allerede opførte Pigtraadgjærder maa ikke repareres med Pigtraad.

29 Marts. **Kongelig Reſolution** *), hvorved i Henhold til § 88 i Lov om Bygningsvæſenet af 27de Juli 1896 og § 1 i Lov indeholdende Tillæg til og Forandringer i Lovgivningen om Brandvæſenet af 26de Auguſt 1854 beſtemmes:

1. At den almindelige Bygningslovgivning ſkal være gjældende for Kirkebø, Lunden og en Del af Midt-

*) Bekjendtgj. 3 April i Lovtid. 1ſte Afd. No. 15.

sund i Kviteseid Herred indenfor de af Herredsstyret i Møde den 31te Januar 1902 vedtagne Grændser. 29 Marts.

2. At der for samme Strøg anordnes en Brandkommission.

De i No. 1 omhandlede Grændser er i Beslutningen betegnede saaledes:

Med Udgangspunkt fra Vandet nordenfor Wriedts Udhusbygninger gaar Grændselinien over Hovedveien i nordlig Retning til Delet mellem Eiendommene Opsund og Kirkebø, følger derpaa Delet mellem nævnte Eiendomme i østlig Retning til Pladsen Haugen, hvor den bøier af i nordlig Retning over Dalen nordenfor Seland til Hovedveien, følger derpaa denne forbi Seland og Finstad til Svingen ved Sundbø, hvor den bøier af Veien og følger Delet mellem Eiendommene Midtsund og Lunden i sydlig Retning ned til Vandet eller Lundebugten.

Kongelig Resolution*), hvorved i Henhold til § 15 i Lov om Bygningsvæsenet af 27de Juli 1896 meddeles Stadfæstelse paa efternævnte af Arendals Kommunestyre i Møde den 17de Januar 1902 besluttede Forandringer i §§ 1 og 4 i de for nævnte By ved Kongelig Resolution af 1ste Juli 1887 stadfæstede Bestemmelser om Opmaaling af Tomter og Grunde sammesteds, dog saaledes, at i nævnte Bestemmelsers § 1 Ordene: „i Henhold til Bestemmelsen i Lov af 21de Juni 1883" udgaar: 29 Marts.

I § 1, første Punktum, tilføies efter Ordet „skal": „forsaavidt dens Areal ikke overstiger 2 Hektar".

I § 4, Litr. a, 2det Punktum, udgaar Ordene: „og derefter 1 Krone for hvert overskydende 10 Ar eller Dele deraf".

I § 4, Litr. c, tilføies: „For Indførelse i Konduktørprotokollen af udstedte Grundbreve med Kart, naar disse godkjendes af Stadskonduktøren, betales Kr. 3,00, naar Tomtens Areal ikke overstiger 2,5 Ar, og ellers Kr. 5,00".

I § 4 tilføies som nyt Litr. e: „Ved Salg af Eiendomme over 2 Hektar har Sælgeren, forsaavidt der findes Kart over Eiendommen, forinden Hjemmelsdokumentet thinglyses, at indlevere Kartet til Stadskonduktøren, der efter Gjennemgaaelse har at tage Kopi deraf til Indlemmelse i Byens Kartarkiv. Derhos tilføres Konduktørprotokollen en Beskrivelse af Eiendommen med Angivelse af Grændser, Areal, Bebyggelse, Jordbundens Beskaffenhed m. v. Saadan Beskrivelse bliver ogsaa at tilføre, hvis der ikke haves noget Kart, hvorhos isaafald vedkommende Eier tilpligtes, naar Opmaaling af Eiendommen senere maatte finde Sted, strax at indlevere Kartet til Stadskonduktøren for at kontrolleres og kopieres. Stadskonduktøren tilkommer for Protokollering og Kartarbeide Kr. 15,00 for Eiendomme mellem 2 og 10 Hektar og derefter Kr. 1,00 for hvert overskydende Hektar".

*) Bekjendtgj. 3 April i Lovtid. 1ste Afd. No. 15.

29 Marts. **Kongelig Resolution** *), hvorved de ved Kongelig Resolution af 24de Februar 1900 fastsatte Bestemmelser om Lodsafløsning og Betaling for Lodsning i forskjellige Farvand, forandres, forsaavidt angaar Afsnit 5 om Farvandet til Skien, fra 1ste April 1902 at regne derhen, at de bliver saalydende:

§ 1. Naar et for indgaaende lodspligtigt eller dermed ligestillet Fartøi er bestemt til et Sted inden Porsgrunds Lodsstation ovenfor Torsberg, ansees dets Lodspligt ophørt tvers ud for Porsgrunds Toldbod.

Benytter et saadant Fartøi en Lods af Porsgrunds Station under den videre Seilads til Bestemmelsesstedet, tilkommer denne Lods Milepenge for 1 Mil.

§ 2. Naar et for indgaaende lodspligtigt eller dermed ligestillet Fartøi, som er bestemt til et Sted inden Skiens Lodsstation, har naaet til tvers ud for Porsgrunds Toldbod, skal den Lods, som har lodset Fartøiet did, afløses af en Lods ved Porsgrunds Station, som overtager Fartøiets videre Lodsning.

Den Lods, som saaledes afløser Sølodsen, tilkommer for Fartøiets videre Lodsning dobbelte Milepenge for 1 Mil.

§ 3. Fra det Fartøi, som ifølge § 1 ønsker Lods eller ifølge § 2 pligter at antage Lods ved Porsgrunds Toldbod, skal der i betimelig Tid signaliseres efter Lods. Signalet skal i det mindste føres paa Strækningen fra Torsberg til Toldboden.

§ 4. Hvis ingen Lods kommer tilstede ved Afløsningsstationen, skal det være den Lods, som har lodset Fartøiet did, tilladt at lodse det videre op efter Farvandet, om han trøster sig dertil; men han tilkommer i saa Fald kun almindelige Milepenge for den Distance, han lodser det.

§ 5. Overlodsen giver de nærmere Regler for Lodsernes Tjeneste ved Porsgrunds Station. Lodserne maa ikke fjerne sig fra Stationen uden Lodsoldermandens Tilladelse.

29 Marts. **Kongelig Resolution**, hvorved Departementet for de offentlige Arbeider bemyndiges til at udbetale Postmesteren i Porsgrund Kr. 330 pr. Aar, regnet fra 10de December 1901 og indtil videre, som Tillæg til hans Kontorholdsgodtgjørelse i Anledning af forøgede Udgifter til Lokale m. v. efter Postkontorets Brand.

29 Marts. **Kongelig Resolution**, hvorved

1. approberes nedenstaaende Udkast til Reglement for Marinens Sanitet,
2. Forsvarsdepartementet bemyndiges til at foretage de mindre væsentlige Forandringer i ovennævnte Reglement, som maatte vise sig nødvendige.

*) Bekjendtgj. 3 April i Lovtid. 1ste Afd. No. 15.

Reglement for Marinens Sanitet. 29 Marts.

Sanitetsofficerernes Tjeneste.

§ 1. Sanitetsofficerernes Stilling og Tjeneste ombord er bestemt ved Reglement for Tjenstgjøringen ombord i den kongelige norske Marines Orlogsfartøier.

De faste Lægeposter ved Marinens Sygehuse besættes ved Beordring af Kongen i Statsraad. Til Tjeneste ombord beordres Sanitetsofficererne af den kommanderende Admiral efter Forslag fra Sanitetsgeneralen; forøvrig beordres de — hvor intet andet derom er bestemt — til Tjeneste af Sanitetsgeneralen.

Sanitetsunderofficerernes og de Meniges Tjeneste.

§ 2. De faste Sanitetsunderofficerer tjenstgjør ved Hovedstationens Sygehus som Sygevogtere og udfører anden Sanitetstjeneste, hvortil de maatte blive beordrede.

§ 3. Bestemmelser om Officersaspiranternes Udkommando og Tjeneste indeholdes i Planens § 10, om Konstablernes i § 17.

§ 4. Korpset fordeler og beordrer Underofficerer og Menige til Tjenstgjøring saavel iland som ombord.

Om Optagelse i Korpset.

§ 5. Optagelse af Officersaspiranter finder Sted hvert Aar til de Tider, som af Sanitetsgeneralen nærmere bestemmes, og i saadant Antal, som af Forsvarsdepartementet fastsættes.

For at kunne optages maa de medicinske Studerende have gjennemgaaet den Rekrut- og Kompaniexercitie, som er bestemt for de til Armeens Sanitet udskrevne.

Optagelse af Sanitetskonstabler finder i Regelen Sted hvert Aar i Slutningen af Juli Maaned.

Korpschefen har at udfærdige fornøden Bekjendtgjørelse angaaende Optagelsen.

§ 6. De Mandskaber, som fremstiller sig til Optagelse i Korpset, har inden en af Korpset fastsat Tid at indsende følgende Dokumenter, der skal tjene til Legitimation for, at de opfylder de Betingelser, som Planen fastsætter for Optagelse:

1. Aldersattest.
2. Vidnesbyrd for godt Forhold.
3. Afgangsvidnesbyrd fra Folkeskolen eller anden Skole.

En Optagelseskommission, bestaaende af de to ved Marinens Sygehus ansatte Sanitetsofficerer og en af Korpschefen tilforordnet Sanitetsofficer undersøger Dokumenterne.

§ 7. Mandskaberne fremmøder til den af Korpset bestemte Tid. Deres Tjenstdygtighed undersøges af Marinens faste Bedømmelseskommission.

§ 8. Efter Lægeundersøgelsen afholdes Optagelsesprøve for de Aspiranter, som kan konkurrere om Optagelse.

29 Marts. For at kunne optages fordres, at Vedkommende kan læse med Færdighed, skrive Modersmaalet nogenlunde ortografisk og med tydelig Haandskrift og regne de 4 Regningsarter med ubenævnte Tal.

For hvert af Fagene Læsning, Skrivning og Regning gives en Karakter (3 er høieste). For at Prøven skal være bestaaet, maa Summen af de 3 Karakterer være 4,5 eller derover og ingen af Karaktererne under 1.

§ 9. Efter afsluttet Optagelsesprøve antages det bestemte Antal Sanitetskonstabler efter den Numerorden, de har faaet ved de erholdte Karakterer under Optagelsesprøven.

§ 10. Korpschefen udfærdiger Antagelsespatenter efter det approberede Schema. Ved Avancement og Rekapitulation meddeles nyt Antagelsespatent, og det gamle afleveres til Korpset.

Om Skolevæsen.

§ 11. Officerskurset.

Officersaspiranterne deltager i det til Uddannelse af Armeens Sanitetsofficerer givne Kursus, hvor Maalet for Undervisningen for Marinens Officersaspiranter er det samme som for Armeens, dog saaledes, at de kan fritages for Undervisning i de Fag, der udelukkende vedkommer Armeen, medens de, forsaavidt dertil findes Anledning, gives særskilt Undervisning i de Marinen specielt vedkommende Fag, saasom Marinens Organisation, Skibshygiene, Skibsambulance, Administration, Reglementer. Denne Undervisning bestemmes nærmere ved Regulativ.

Ved Kursets Afslutning gives Eleverne af Skolens Bestyrer Skudsmaal for Flid, Dueligheb og militært Forhold. En Gjenpart af Skudsmaalene tilstilles Chefen for Marinens Sanitetskorps og Forsvarsdepartementet.

§ 12. Konstabelskolen.

Skolen staar under Korpschefens Opsyn. Dens Lærere ansættes af Forsvarsdepartementet.

§ 13. Saasnart Undervisningen ved Skolen er begyndt, afgiver Korpschefen gjennem Sanitetsgeneralen Indberetning herom til Forsvarsdepartementet.

§ 14. Ved Skolen skal der under Korpschefens Forsæde være et Skoleraad, bestaaende af Skolens Lærere og Lærerne i de Fag, hvori Eleverne deltager ved en af Marinens Konstabelskoler (jfr. Planens § 19). Skoleraadet samles, naar det af Korpschefen ansees nødvendigt.

I Skoleraadet behandles Sager vedkommende Undervisningen.

Afskrift af den i Skoleraadet førte Protokol indsendes til Forsvarsdepartementet efter Skoleaarets Slutning.

§ 15. Undervisningen ved Konstabelskolen begynder hvert 29 Marts.
Aar i Midten af Oktober og fortsættes til Midten af paafølgende Marts Maaned, da Examen afholdes.

Ferier gives som paa Landets almindelige offentlige Skoler, forsaavidt Tjenesten derfor ikke er til Hinder.

Efter Examens Afslutning anvendes Konstablerne i den Tid, de ikke maatte være udkommanderede, til Tjeneste paa Sygehuset.

§ 16. Maalet for Undervisningen i de forskjellige Fag og Hovedanordningen for denne bestemmes af Forsvarsdepartementet ved Regulativ.

§ 17. Ved Examen i de teoretiske Fag ved Sanitetskorpsets Skole udføres Examinationen af vedkommende Lærer, som paa Forhaand skal have udarbeidet passende Spørgsmaal for den mundtlige Examination. Til Censorer beordres af Korpschefen to af de ved Hovedstationen stadig tjenstgjørende Sanitetsofficerer. For de Fags Vedkommende, hvor Undervisningen er foregaaet ved sjømilitære Korps, følges de Bestemmelser, som gjælder ved sidstnævnte Korps.

For Besvarelsen af hvert af de mundtlige Spørgsmaal giver Examinator og Censorer hver sin Karakter i Tal; disse Karakterers Medium, udtrykt i Hele og Tiendedele, udgjør Examinandens endelige Karakter for Faget.

I Sygehustjeneste og praktisk Sygebehandling gives Karakterer af Læreren i de praktiske Fag i Forening med den anden af de ved Sygehuset ansatte Sanitetsofficerer, hvorved Elevens Forhold i Skoleaaret lægges til Grund for Bedømmelsen.

For at bestaa Examen udfordres $^1/_3$ af høieste Karakter i de Fag og Bedømmelsesgjenstande, for hvilke denne er 3, og $^1/_2$ af høieste Karakter i de øvrige Fag og Bedømmelsesgjenstande.

§ 18. Ved Examens Slutning gives Konstablerne desuden Karakterer for teknisk Brugbarhed og for moralsk og militært Forhold med 9 som høieste Karakter. I Bedømmelsen deltager Skolens Lærere. Erholder nogen heri under halv Karakter, har han ikke bestaaet.

§ 19. Efter hver Examen lader Korpschefen af de specielle Karakterlister sammendrage en Hovedkarakterliste, der af Korpset indsendes gjennem Sanitetsgeneralen til Forsvarsdepartementet. Korpschefen indsender derhos gjennem Sanitetsgeneralen til den kommanderende Admiral en særskilt Fortegnelse over de Elever, som ikke har bestaaet Examen og derfor af Korpset er meddelt Afsked. Kopi af alle Hovedkarakterlister indføres i en autoriseret Examensprotokol, der underskrives af Lærere (Examinator) og Censorer.

Beretning om Skolens Virksomhed i det forløbne Skoleaar indsendes af Korpschefen til Forsvarsdepartementet inden 1ste August.

29 Marts. § 20. I foranførte Bestemmelser angaaende Skolevæsenet kan Forsvarsdepartementet foretage de mindre væsentlige Forandringer, som Erfaring maatte vise ønskelige.

Om Uddannelse ombord samt om Bedømmelse og Skudsmaal for Tjeneste ombord og iland.

§ 21. De af Sanitetskorpsets Officersaspiranter, Underofficerer og Menige, der tjenstgjør ombord i Krigsfartøierne, skal af Skibslægen gives Undervisning i almindelig Sygetjeneste, Ambulance, Lasarettjeneste, Tilberedning af Medicin m. m., alt efter den af Sanitetskorpsets Chef affattede Instrux.

Forøvrigt skal Skibslægen drage Omsorg for, at deres Uddannelse fremmes paa bedste Maade, og han skal i fornødent Fald derom konferere med Skibschefen.

§ 22. Forinden Togtets eller Øvelsernes Afslutning gives de udkommanderede Officersaspiranter, Underofficerer og Menige af Skibslægen Karakterer for Dueligheд og Anlæg og af Skibschefen i Forening med Næstkommanderende og Skibslægen tillige Karakter for moralsk og militært Forhold samt Skudsmaal.

Der gives 1 Karakter for moralsk og militært Forhold, 1 for Anlæg og 1 for Dueligheд. Høieste Karakter er 9, laveste 0. For at Elever under Uddannelse skal have bestaaet, udfordres mindst halv Karakter i hver af de nævnte Bedømmelsesgjenstande.

Skudsmaalene bør væsentlig indeholde Oplysning om Vedkommendes Ædrueligheд og Paalideligheд, Iver i Tjenesten og særegne Egenskaber samt for Officersaspiranternes og de værnepligtige Underofficerers Vedkommende tillige indeholde Udtalelse om, hvorvidt de ansees skikkede til at komme i Betragtning ved Besættelsen af de faste Officersposter eller de faste Underofficersposter.

Karakterer og Skudsmaal indføres i de til vedkommende Chef fra Sanitetskorpset sendte Schemaer og Skudsmaalsbøger, som derpaa ved Togtets eller Øvelsernes Slutning tilbagesendes Korpset.

Gjenpart af Bedømmelserne sendes af Korpset for Skoleelevers Vedkommende gjennem Sanitetsgeneralen til Forsvarsdepartementet og for de Øvriges Vedkommende til den kommanderende Admiral.

§ 23. De ved Sygehus ansatte faste Underofficerer samt de værnepligtige Underofficerer og Menige, der maatte blive beordrede til midlertidig Tjeneste ved Sygehus, skal af Sygehusets Læger gives saadan Uddannelse, som af Chefen for Sanitetskorpset nærmere bestemmes.

§ 24. Ved hvert Aars Slutning gives de faste Underofficerer af Overlægen i Forening med Underlægen Skudsmaal om Dueligheд og militært Forhold. Lignende Skudsmaal gives de

midlertidig tilkommanderede Underofficerer og Menige ved Tjeneſtens Ophør ved Sygehuſet. 29 Marts.

Om Anciennetet, Avancement, Rekapitulation og Afſked.

§ 25. De faste Sanitetsløitnantsposter besættes efter Indſtilling fra Sanitetsgeneralen med værnepligtige Sanitetsofficerer. Anciennetеten mellem samtidig ansatte værnepligtige Sanitetsofficerer bestemmes efter de under deres Uddannelse erholdte Karakterer og Skudsmaal i Forbindelse med Examenskarakteren.

De faste Sanitetsofficerer avancerer til Kaptein efter Anciennetet.

Avancement til Kommandørkaptein sker efter Valg blandt Korpsets faste Officerer.

§ 26. I Begyndelsen af hvert Aars Oktober Maaned gjennemgaaes det forløbne Aars Skudsmaals- og Karakterlister, hvorefter Anciennetеten bestemmes for de Sanitetskonstabler, der paa denne Tid eller paa Grund af Udkommando paa Vintertogt først efter dette overgaar til værnepligtige Underofficerer. Naar Indstilling til fastlønnet Underofficer skal finde Sted, bestemmes ny Anciennetet ved Examenskarakteren i Forbindelse med Skudsmaals- og Karakterlister efter udført Land- og Sjøtjeneste.

Forslag til Forfremmelse fra ulønnet til fastlønnet Underofficer eller fra en lavere til en høiere Underofficersgrad afgives af Korpschefen gjennem Sanitetsgeneralen til den kommanderende Admiral. Finder Korpschefen sig i noget Tilfælde foranlediget til ved Forfremmelse fra ulønnet til fastlønnet Underofficer at foreslaa Afvigelser fra Anciennetеten, skal Forslaget være ledsaget af Oplysning om Aarsagen hertil.

Ved Forfremmelse til Assistent tages kun Hensyn til Dygtighed og Skikkethed for Stillingen.

Dersom der i Henhold til Planens § 20 gives Tilladelse til Rekapitulation, maa Vedkommendes Tjenstdygtighed godtgjøres ved Marinens faste Bedømmelseskommission.

§ 27. Værnepligtige Officerer og alle Underofficerer, der har tjent den planmæssige Tid, meddeles Afſked af den kommanderende Admiral efter Indstilling fra Sanitetskorpset.

Menige, der ikke har opnaaet tilstrækkelig gode Karakterer i Kundskab, praktisk Dygtighed eller moralsk og militært Forhold, meddeles Afſked af Korpset.

Al Afſked for værnepligtige Officerer samt for Underofficerer og Menige udenfor de planmæssig fastsatte Tilfælde meddeles af Forsvarsdepartementet efter Indstilling fra Sanitetskorpset.

§ 28. a. Den i Planens § 24 indeholdte Henvisning til § 24 i Plan for sjømilitære Korps som gjældende ogsaa for samtlige Underklasser i Sanitetet forudsætter Opnævnelsen af en Bedømmelseskommission. Denne skal bestaa af: Overlægen ved Syge-

29 Marts. huset paa Hovedstationen samt 1 Sanitetsofficer og 1 Sjøofficer, hvilke sidste beordres af den kommanderende Admiral for 1 Aar ad Gangen.

Som Medlem af Kommissionen tilbeordres desuden 2 ældre Underofficerer af Sanitetskorpset eller sjømilitære Korps.

b. Naar de Karakterer eller Skudsmaal, som en Underofficer har faaet for sin Tjeneste, er af en saadan Beskaffenhed, at de maa vække Tvivl om, hvorvidt han fremdeles har den for sin Stilling fornødne Dueligheд, anmoder Korpschefen Bedømmelseskommissionen om at sammentræde for at behandle Sagen og oversender samtidig til den ældste af dens Officerer, der fungerer som Formand, alle Sagen vedrørende Dokumenter.

c. Kommissionens Forhandlinger holdes for lukkede Døre og bliver at indføre i en dertil af Korpschefen indrettet Protokol.

Ønsker Kommissionen yderligere Oplysninger, sker Henvendelse derom skriftlig til Korpschefen med bestemt Angivelse af, hvilke Oplysninger der ønskes.

Votering foregaar efter Grad og Anciennetet, saaledes at den yngre voterer foran den ældre. Afgjørelsen sker ved simpel Pluralitet. Efter Udfaldet af Voteringen giver Kommissionen en skriftlig Erklæring, der efter Omstændighederne skal have en af følgende to Former:

enten: N. N. anses uduelig til at være Underofficer,

eller: Kommissionen finder ikke Grund til at erklære N. N. uduelig til at være Underofficer.

I første Tilfælde ledsages Erklæringen af de Grunde, der har bevirket Kommissionens Kjendelse. Saavel de enkelte Vota som Kommissionens Erklæring indføres i Forhandlingsprotokollen, der tilligemed Sagens øvrige Dokumenter oversendes Korpschefen og af denne til Forsvarsdepartementet, der fatter Bestemmelse i Sagen.

d. Vedkommende Underofficer er, forsaavidt han erholder Afsked, berettiget til af Korpschefen at erholde en Afskrift af Kommissionens Kjendelse og af de Grunde, hvormed den er ledsaget, men ikke af de enkelte Vota.

§ 29. Om de Mandskaber, der afskediges, forinden de har udtjent den bestemte Tid, afgiver Korpset Melding overensstemmende med Reglement for Udskrivning af det sjøfarende Mandskab af 5te November 1900, hvorefter de udgaar af Korpsets Ruller.

Forskjellige Bestemmelser.

§ 30. Sanitetskonstabler maa ikke uden i særegne Tilfælde gives Tilladelse til at indtræde i Ægteskab.

§ 31. Dersom det bestemmes, at Sanitetskonstablerne skal kaserneres paa Sygehuset, har Korpschefen at lade udarbeide de fornødne Bestemmelser med Hensyn til Ordningen af Kasernetjenesten.

Kongelig Resolution[1]), hvorved i Henhold til Lov om Ophævelse af Konge- og Kirketiende af 14de Juli 1897 § 10 bestemmes: 29 Marts

1. Afløsningssummer for Konge- og Kirketiende tilhørende Embeder og Bestillinger bliver at forvalte af det Departement, hvorunder vedkommende Embeder og Bestillinger henhører, som urørlige Kapitaler, hvoraf de aarlige Renter efter Fradrag af Inkassationssalær udbetales vedkommende Embeds- eller Bestillingsmænd.
2. Afløsningssummer for saadan Tiende tilhørende Kirke i Privates Eie bliver indtil videre at forvalte af Kirke og Undervisningsdepartementet som en Kirken tilhørende Kapital, hvoraf de aarlige Renter efter Fradrag af Inkassationssalær udbetales vedkommende Kirkeeier.

Forsaavidt Kirken senere erhverves til Eiendom for Menigheden, bliver Afløsningssummen at udbetale til vedkommende Sogneskyre for at forvaltes som Kirkefond efter Tiendelovens § 16.

[1]) Vedk. Regj.foredr. er indt. i Depts.tid. for 1902 No. 20 S. 305—308

Kongelig Resolution, hvorved bl. a. er bestemt, at der i den ved Kongelig Resolution af 13de Juli 1887, jfr. Kongelig Resolution af 17de Juni 1899, vedtagne Plan for den norske Armes Organisation gjøres følgende Forandring: 29 Marts.

§ 18, Punkt 11

„1 Kaptein, stadig tjenstgjørende, Kommandant og Chef for Detachementet"

forandres til:

„1 Kaptein eller Major, stadig tjenstgjørende, Kommandant og Chef for Detachementet".

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 29 Marts.

I. At efternævnte Personer i Skogvæsenets Tjeneste, nemlig Skogdirektøren, Skoginspektørerne, Skogforvalterne, Skogassistenterne og Skogplanterne skal benytte saadan Tjenestedragt:
   1) Jakke af graabrunt, ikke mønstret Stof, dobbeltknappet tilskaaret, med en paa Forsiden 9 cm. bred, nedliggende Krave af samme Tøi, to Sidelommer og Brystlommer med Klaffer. I Jakkens Kant og om Ærmerne 12 cm. ovenfor Haandleddet anbringes en jagtgrøn Passepoil. Knapperne skal være mat broncerede med Rigsvaabenet omgivet af en Furugren 2,5 cm. i Diameter. De anbringes 5 i hver Rad og en paa hver Sidelomme. Paa hvert Ærme, adskilt ved Passepoilen, anbringes 2 Knapper af samme Størrelse som i Vesten. Jakkens Længde ca. 25

29 Marts. cm. ovenfor Knæet. Som Grabbetegnelse anbringes paa Jakkekravens Fremside:

For Skogdirektøren 1 større forgyldt Stjerne omgivet af to Furugrene i Guldbroderi, for Skoginspektørerne 3 mindre forgyldte Stjerner, for Skogforvalterne 2 mindre forgyldte Stjerner og for Skogassistenterne 1 mindre forgyldt Stjerne.

2) Vest enkeltknappet af samme Stof og Farve som Jakken. Knapper som Jakkens, men 1 cm. i Diameter.

3) Benklæder af Stof og Farve som Jakken og med en grøn Passepoil indsyet i Sidesømmerne.

4) Hovedbedækning:

a) Blød Filthat efter Tyrolermodel og af Farve som Uniformen med to tykke grønne Snore om Pullen, paa hvis venstre Side anbringes en grøn Rosette. Paa Rosetten skal som Tjenestetegn fæstes Rigsvaabenet i presset Metal, omgivet af en Furugren, Løven gult bronceret i rødt Felt.

b) Hue af samme Farve som den øvrige Dragt efter tysk Model, dog med mindre og høiere Pul end den preussiske Militærhue samt med større Skygge. Tjenestetegnet og en Kokarde anbringes foran paa Huen og en grøn Passepoil indsyes i Pullens øvre og nedre Kant. Til Brug om Vinteren en sort, krøllet Pelshue med Tjenestetegnet og Kokarde anbragt foran.

5) Kappe af mørkegraat Stof og efter det for Armeens Officerer reglementerede Snit, Krave og Opslag med Passepoiler af grønt Klæde og Knapper som i Jakken. Paa Kappen anbringes Skulderklaffer med en grøn Passepoil i Kanten og paa disse de samme Grabbetegnelser som paa Jakken.

II. At det tillades:

1) Skogingeniørerne og Skogtaxator at benytte Uniform som for Skogforvalterne bestemt.

2) Assistenten hos Skogtaxator at benytte Uniform som for Skogassistenterne bestemt.

III. At Skogvogtere og Skogopsynsbetjente skal benytte Uniformshue som for de øvrige Skogfunktionærer bestemt, men af mørkegrøn Farve.

IV. At der til Brug om Sommeren til Tjenestedragt kan anvendes Stof af tyndere og lettere Kvalitet, men af samme Farve som det nu anordnede, og at de Skogfunktionærer, som har anskaffet den ved den tidligere Resolution anordnede Uniform, tillades at benytte samme til Udgangen af Aaret 1903.

V. At den Kongelige Resolution af 3die Februar 1900 angaaende Tjenesteuniform for forskjellige Personer i Skogvæsenets Tjeneste ophæves.

Kongelig Resolution, hvorved de af Storthinget under 29 Marts.
29de Januar og 18de Marts 1902 fattede Beslutninger angaaende Justitsdepartementets civile Budget for Budgetterminen 1ste April 1902—31te Marts 1903[1]) samt angaaende Efterbevilgninger for Budgetterminen 1ste April 1901—31te Marts 1902 vedkommende samme Budget befales tagne tilfølge, hvorhos i Henhold hertil ligeledes bestemmes:

A. 1. At Bergens Kriminaldommerembede nedlægges fra 1ste April 1902.
2. At Drøbaks Byfogedembede nedlægges fra 1ste April 1902.

B. 1. At der fra 1ste April 1902 oprettes et nyt (3die) Assessorembede i Bergens Byret med Gage af Statskassen Kr. 4200.
2. At der fra 1ste April 1902 oprettes et nyt Follo Politimesterembede, omfattende Follo Sorenskriveris Distrikt med Ladestederne Son, Hølen og Hvitsten samt Kjøbstaden Drøbak med Gage og Kontorholdsgodtgjørelse af Statskassen henholdsvis Kr. 2800 og Kr. 500.

C. At Kontorholdsgodgjørelserne for nedennævnte Embeder og Bestilling fra 1ste April 1902 udredes med følgende Beløb:

Follo Sorenskriverembede	Kr.	3000
Telemarkens Politimesterembede	„	1800
Sogns	„	800
Fjordene	„	1200
Tromsø Sorenskriveris Politimesterembede	„	600
Vardø	„	1400
Glommendalens	„	1500
Romerike og Vinger Politiassistentbestilling	„	1200.

[1]) Se Indst. S XII A m. Tillæg og S XII B med de der cit. Dele af Sth. Prp., Hovedp. V for 1900/1901 samt Sth.tid. for f. A., Forh. i Sth. S. 783—785 og 1391—1412.

Regler for Undersøgelse af det til Karantæne- 29 Marts.
fjosene fra Sverige indførte Kvæg, udfærdigede af Landbrugsdepartementet under 29de Marts 1902.

1. De indførte Dyr bliver strax efter Ankomsten at indsætte paa Karantænefjøset, saaledes at Slagtedyr og Livdyr sættes i hver sin Afdeling. Slagtedyrene og Livdyrene bliver at indføre i hver sin af Magistraten dertil autoriserede Protokol, indrettet efter det af Departementet udfærdigede Schema.

2. Karantænedyrlægen har strax efter Ankomsten at underkaste hvert Dyr en almindelig Sundhedsundersøgelse og særlig at forvisse sig om, at der ikke forefindes Tegn til smitsom Mund- og Klovsyge.

29 Marts. 3. Han har ligeledes at paase, at hver Sending af Dyr er forsynet med det i vedkommende Indførselsplakat paabudte Sundhedspas og Identitetsmærke.

4. Efterat Dyrene er opstaldede i de paa Fjøset værende og med fortløbende tydelige Numre forsynede Baase, indføres Fortegnelse over Dyrene i Protokollen, idet hvert Dyr i Protokollen numereres og betegnes saaledes, at Forvexling med andre Dyr ikke kan finde Sted.

5. Til Indsprøitning maa kun anvendes det fra Veterinærlaboratoriet leverede Tuberkulin, der maa opbevares paa et rent, mørkt og tørt Sted i koncentreret Tilstand under Laas og Lukke, indtil Undersøgelsen skal foretages. Det fortyndes da umiddelbart før Brugen med 9 Dele nylig kogt Vand (1 ccm. Tuberkulin til 9 ccm. sterilt Vand) i sterilt Glas eller Flaske. Af denne fortyndede Opløsning skal derpaa hvert Livdyr indsprøites med en steriliseret Sprøite, hvis Spids forud for hver Indsprøitning er renset, under Huden paa et renvasket Sted paa Halsen fra 5 til 10 ccm. (svarende til $^1/_2$—1 ccm. koncentreret Tuberkulin). Intet Dyr maa faa mindre Dose end 5 ccm. og større eller mistænkte Dyr sprøites med 10 ccm. af det fortyndede Tuberkulin.

6. Indsprøitningen maa ikke gjøres, førend Dyrene er kommet til Ro paa Fjøset, og i intet Tilfælde tidligere end 2 Timer efter Ankomsten. Den skal foretages i Tiden mellem Kl. 8—11 Aften, efterat en Temperaturmaaling har fundet Sted umiddelbart iforveien.

7. Efter Indsprøitningen lades Dyrene i Ro indtil om Morgenen, da Fodring og Vanding bør ske. 8 Timer efter Indsprøitningen paabegyndes Maalingerne, der maa foretages med Nøiagtighed hver anden Time og under Dyrlægens stadige Kontrol. Vanding maa ikke finde Sted umiddelbart forud for en Temperaturmaaling. Temperaturerne indføres straks i den autoriserede Protokol for hvert Dyr, idet det paasees, at ingen Feiltagelse sker. De anvendte Thermometre maa være korrigerede, saaledes at kun den korrigerede Temperatur indføres i Protokollen.

8. Dyr, der ved Maaling i 10de til 14de Time viser tydelig Reaktion behøver ikke at maales videre, men kan straks brændemærkes.

9. Dyr, der viser ingen eller tvilsom Reaktion, maales indtil den 18de Time efter Indsprøitningen (Kl. 2—4 Eftermiddag).

10. Naar et Dyr med normal Temperatur 38—39° før Indsprøitningen, i Tiden omkring den 12te Time efter denne viser en Temperaturstigning til 39,6° eller høiere, bliver Dyret at behandle som tuberkuløst.

Tvilsomt reagerende Dyr bør underkastes nøiagtig kliniſk Undersøgelse paa Tuberkulose i Jur eller Lunger.

Dyr, der findes at lide af Feber før Indsprøitningen, under- 29 Marts.
kastes ikke Tuberkulinprøve, men bliver at tilbageviſe eller ſlagte, medmindre der ſkulde foreligge Tegn paa eller Mistanke om ondartet ſmitſom Husdyrſygdom. Dyret bliver iſaafald at behandle efter Husdyrlovens Forſkrifter.

11. I Tiden mellem Kl. 12 Middag til Kl. 4 Eftermiddag har Dyrlægen at afgive Erklæring om, hvorvidt de undersøgte Dyr er tuberkuløſe eller ei. Denne Erklæring indføres ſtrax i den for Livdyrunderſøgelſen autoriſerede Protokol, idet ſamtidig vedkommende Dyr gives Sundhedsknap i Øret eller brændemærkes i Henhold til Indførſelsplakaten. Protokollen underſkrives for hver Gang af Dyrlægen.

Sundhedsknappen, der ſkal bære tydelig Mærket „Sund" ſamt Datum og Aarstal for Undersøgelſen og Byens Navn, ſkal paa Fredrikshalds Fjøs anbringes i Dyrets venſtre Øre, paa Kriſtiania Fjøs i Dyrets høire Øre. Brændemærkningen ſkal udføres tydelig paa venſtre Laar for Fredrikshalds og paa høire Laar for Kriſtianias vedkommende. De tuberkuløſe og miſtænkte Dyr mærkes med et tydeligt **T**, de ikke tuberkulinunderſøgte Dyr med et **S**.

12. Eierne eller Kjøberne af de til Slagt brændemærkede Dyr ſkal, førend Dyrene udleveres fra Fjøſet, underſkrive en Forpligtelſe om, enten ſtrax at føre vedkommende Dyr tilbage til Sverige, eller inden 10 Dage at ſlagte Dyret her i Riget. Det ſkal iſaafald angives paa hvilket Sted Slagtningen agtes foretaget. Disſe Erklæringer, der bliver at affatte overensſtemmende med det derfor beſtemte Schema, bliver at ſammenhefte og at opbevare ved Fjøſet indtil videre.

13. Afſkrift af Undersøgelſesprotokollen ſamt Opgave over Importen af Slagtedyr bliver ved Slutningen af hver Uge gjennem Magiſtraten at indſende til Veterinærdirektøren.

29 Marts.

Protokol over Slagtedyr, indførte til ..... Karantænefjøs.

Nr. paa Listen.	Indkom den Kl.	Dyrets Art og Kjøn.	Alder.	Kjendetegn eller Særmærke.	Indsat paa Fjøset ved.	Fra hvilket Land og Egn indført?	Hvem attesterer Dyrets Sundhed og Identitet?	Overleveret ved Udtagelsen af Fjøset til.	Hvor skal Dyret slagtes.	Naar udtages Dyret fra Fjøset.	Anm.

29 Marts.

Protokol over Dyr, indførte til ..... Karantenestjed.

No. paa Listet.	Indsat		Dyrets Art og Kjøn.	Alder.	Kjendetegn eller Særmærke.	Indsat paa Fjoset ved.	Fra hvilket Land og Egn indført?	Sundheds- og Iden-titetsbevis udstedt af?	Temperaturer		Syg Dyret er funkt trygtes i denne Afdeling.	Syg Dyret er mis-tænkt eller tuberkuløst trygtes i denne Afdeling.	Til hvem solgt forat slagtes og hvor?	Til hvem solgt som Dyr?
	den Kl.								før Undersøgelsen Kl.	Efter Undersøgelsen Kl.				

29 Marts. **Bilag 1.**

Slagteseddel

for tuberkuløse Dyr.

Undertegnede forpligter sig herved til inden 10 Dage fra idag at lade slagte .....

.....

.....

..... Stk. Hornkvæg, indført fra Sverige den .....

og mærket paa ..... Karantænefjøs

med et indbrændt **T** (ɔ: tuberkuløs).

Slagtningen agtes foretaget i .....

..... den .....

Bilag 2.

Slagteseddel

for indførte, ikke tuberkulinundersøgte Dyr.

Undertegnede forpligter sig herved til inden 10 Dage fra idag at lade slagte .....

.....

.....

indførte fra Sverige og mærkede paa .....

Karantænefjøs med et indbrændt **S** (ɔ: Slagtedyr).

Slagtningen agtes foretaget i .....

..... den .....

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Nordre Bergenhus Amt, hvori Departementet paa Foresporgsel fra en Sorenskriver angaaende Forstaaelsen af § 19, 1ste Punktum i Lov om Hypothekbanken af 28de Juni 1887 (saalydende: „Naar Tvangsauktion, hvorunder indbefattes Konkursauktion, forlanges over fast Eiendom, skal Auktionsforvalteren undersøge, om den er pantsat til Hypothekbanken og derom afgive Bevidnelse i Auktionsforretningen") meddeler, at Auktionsforretningen i alle Tilfælde (o: selv om den i §'ens 2det Punktum omhandlede Indberetning til Banken ikke behøver at finde Sted, jfr. Justitsdepartementets i Lovtidenden indtagne Cirkulære af 5te April 1892) bør indeholde Bevidnelse om, at den paabudte Undersøgelse er anstillet, idet det alene derved kan godtgjøres, at Undersøgelsen virkelig har fundet Sted. 29 Marts.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinestyrelsen, til Marinens Intendantur: 29 Marts.

Departementet skal angaaende den militære Domsmænd, Retsvidner, Protokolførere samt Vidner tilkommende Godtgjørelse til Underretning og Jagttagelse meddele følgende:

1. Efter den militære Straffeproceslov af 29de Marts 1900 er Hvervet som Domsmand i militære Retter at betragte som militær Tjeneste (jfr. det til Grund for Loven liggende, i November 1894 afgivne „Udkast til Lov om Rettergangsmaaden i militære Straffesager med Motiver", Side 177).

   Som Følge heraf tilkommer der militære Domsmænd (Varamænd) — foruden i Tilfælde Skydsgodtgjørelse efter Lov af 10de Juli 1894, jfr. det gjældende Regulativ for Tillæg i Marinen IV. 1 — saadan Godtgjørelse:

   a. Officerer enten Procenttillæg overensstemmende med Lønsregulativet II. 2, forsaavidt de ikke i anden Egenskab allerede oppebærer Tjenestetillæg, eller Kostgodtgjørelse som i Lov af 10de Juli 1894 bestemt, forsaavidt de i Loven fastsatte Betingelser for Adgang til at oppebære saadan er tilstede. Værnepligtige Officerer tilkommer desuden Aflønning.

   b. Underofficerer og Menige af Marinens Korpser tilkommer Kostgodtgjørelse overensstemmende med Regulativ for Tillæg m. v. III. 2 og 4.

   Nationale og værnepligtige Underofficerer og nationale Menige, tilkommer desuden den i Lønsregulativet B. C. og D. bestemte Aflønning.

2. For at forrette som militært Retsvidne ved militær Forhørsret eller Krigsforhør bliver Godtgjørelse at beregne som for Domsmænd under Punkt 1. bestemt.

29 Marts. 3. Samme Godtgjørelse bliver ogsaa at beregne for militær Protokolfører, hvor saadan benyttes.

Departementet skal imidlertid i denne Forbindelse gjøre opmærksom paa, at Protokolføreren ikke nødvendigvis skal være Militær, idet det i den militære Straffeproceslov § 30, 4de Led, kun paabydes, at der til at forrette som Protokolfører skal afgives en Militærperson, „hvor dertil er Anledning". Efter Departementets Opfatning sigtes herved væsentlig til, at Retten holdes paa eller i umiddelbar Nærhed af et Sted, hvor der er let Anledning til at afgive en militær Protokolfører (f. Ex. Station eller Oplagshavn). Der er intet til Hinder for, at Administrator benytter sin almindelige Protokolfører, naar dette findes mere hensigtsmæssigt.

4. Regninger over militære Domsmænds (Varamænds), Retsvidners og Protokolføreres tilkommende udbetales — efter at være paaført fornøden Attest af vedkommende Dommer (for Krigsforhør af Krigsadvokaten) om Fremmødet — af Intendanturen, der har at paase Beregningernes Rigtighed samt at søge Beløbene refunderet kvartalsvis af Delinkventfondet gjennem vedkommende (Stifts-) Amtmand.

5. Angaaende Godtgjørelse for Vidner gjælder i Henhold til den militære Straffeproceslovs § 252 Bestemmelserne i den borgerlige Straffeproceslovs §§ 486—490, hvorefter der i visse Tilfælde udbetales Vidner en i Loven fastsat Reisegodtgjørelse. Denne Godtgjørelse er ens for alle militære Vidner, uanseet Grad.

Med Hensyn til Udbetaling af Reisegodtgjørelse for Vidner i militære Straffesager bliver de ved Kgl. Resolution af 14de December 1889 fastsatte „Regler for Udbetaling af den Vidner og Sagkyndige efter Straffeproceslovens §§ 485—490 tilkommende Godtgjørelse", Reglernes Litr. B, at give tilsvarende Anvendelse, dog saaledes, at Udbetalingen ved de militære Retter altid sker af Dommeren (den vil saaledes ikke ske gjennem de militære Autoriteter), ved Krigsforhør derimod af Krigsadvokaten. Denne sidste vil erholde de fornødne Penge der, hvor han faar sin Aflønning, og søge Udlægget refunderet af Delinkventfondet.

1 April. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Nedenes Amt, hvori Departementet ved at tilbagesende en Regning fra en Lensmand for at have forkyndt for vedkommende Barnemoder en i en Paternitetssag afsagt Kjendelse, hvorved Sagens Udfald var gjort afhængigt af hendes Ed, — meddeler, at det intet har at erindre mod, at Regningsbeløbet anvises til Udbetaling i Medhold af Kgl. Resolution af 3die December 1892. Departementet tilføier, at Edsdomme (og Kjendelser) i Paternitetssager altid af

Dommeren bør besørges forkyndt for den Part, af hvem Eden skal aflægges, — forudsat at Parten ikke har været tilstede ved Domsaffigelsen — ligesom man maa anse det rigtigst, at Fristen for Edens Aflæggelse i Dommen udtrykkelig bestemmes at skulle regnes fra dennes Forkyndelse*), jfr. Schweigaards Proces I § 89 og Retstid. 1833 Pag. 119—120. 1 April.

Herpaa bedes vedkommende Sorenskriver gjort opmærksom.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Stavanger Amt, hvorved i Anledning af Skrivelse fra Amtmanden angaaende en projekteret Privetbygning for en Skole i Stavanger meddeles følgende: 1 April.

Efter den almindelige Bygningslov § 8 skal Bygning mod Gade eller offentlig Plads opføres i Gadelinjen saafremt ikke Reguleringskommissionen herfra tilsteder Afvigelse.

Naar samme Lov § 52 bestemmer, at Lokumer og lignende ikke maa lægges i en nærmere Afstand fra Gade end 1,50 m., antages det ikke herved at have været Lovens Mening for Lokumbygninger at gjøre nogen Undtagelse fra Bestemmelsen i § 8 om Nødvendigheden af Reguleringskommissionens Samtykke, hvor der er Spørgsmaal om Afvigelse fra Gadelinjen ved Opførelsen af Bygninger mod Gade. Hensigten med den sidstnævnte Bestemmelse er at forhindre en uregelmæssig Bebyggelse mod Gade og det vilde derfor være ganske urimeligt og stridende mod dette Øiemed, om Lokumbygninger ganske uafhængig af Reguleringskommissionens Samtykke skulde kunne opføres mod Gade med en fra denne tilbagetrukket Beliggenhed af ikke under 1,50 m., medens andre Bygninger er underkastet Reguleringskommissionens Bestemmelse i nævnte Henseende.

Derimod antages det at følge af Bestemmelserne i Bygningslovens § 52 jfr. § 8 at en Lokumbygning selv ikke med Reguleringskommissionens Samtykke vil kunne opføres nærmere Gade end 1,50 m.

Departementet er saaledes med Statsfysikus enig i, at den i den ovennævnte Paragraf 52 paabudne Afstand af 1,50 m. maa regnes fra Privetbygningens Ydervæg.

Vistnok vil den heromhandlede Afstand, hvor Privetet er anbragt i Bygning med væsentlig anden Bestemmelse, f. Ex. et Vaaningshus, maatte regnes fra Privetrummets Vægge, men dette synes ikke med Nødvendighed at maatte medføre, at en Bygning, som udelukkende tjener som Privetbygning, tillades opført i en nærmere Afstand fra Gade en 1,50 m., naar Bygningen som i nærværende Tilfælde indenfor denne Afstand indredes som Korridor for de indenfor værende Privetrum.

*) hvilket altsaa in casu, som det af den vedlagte Domskonklusion sees, ikke er skeet.

1 April. Særlig hvor der trods Forbud mod at have Aabning mod Gade eller Nabo anbringes saadan i 1,50 m.s Afstand fra samme mod en indenfor denne Afstand liggende Korridor, saaledes som skeet i nærværende Tilfælde, vil det ikke kunne undgaaes at der under en modsat Forstaaelse i større Udstrækning end i Loven forudsat udbredes Stank til Nabo eller Gade, saameget mere som der i et Tilfælde som nærværende i saafald fra Lovens Side intet vil være til Hinder for at ventilere Privetrummene gjennem den indenfor en Afstand af 1,50 m. fra Gade eller Nabo liggende Korridor.

Den her hævdede Forstaaelse af Bygningslovens § 52 har desuden Lovstedets Ordlyd for sig, og det kan heller ikke indsees, at der i Praxis vil kunne opstaa nogen Vanskelighed ved at gjennemføre den ovenfor opstillede Distinktion mellem en Privetbygning og en i væsentlig anden Henseigt opført Bygning.

1 April. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Stiftamtmanden i Kristiania, hvori Departementet, foranlediget ved Forespørgsel fra Kristiania Skifteret angaaende Forstaaelsen af Sportellovens § 28 c, meddeler, at det antager, at i Tilfælde, hvor fast Eiendom, Brugsrettigheder eller Løsøre, der har været Gjenstand for Værdsættelse, maatte være realiserede under Skiftebehandlingen, og Taxtbeløbene og Realisationsbeløbene er forskjellige, maa de sidstnævnte Beløb lægges til Grund for Gebyrberegningen.

2 April. **Kongelig Kundgjørelse** angaaende Hans Majestæt Kongens Reise udenfor de forenede Riger og Rigernes Styrelse under Hans Majestæts Fraværr.

Vi Oscar, o. s. v., Gjøre vitterligt: Da Vi, under Paakaldelse af Guds mægtige Bistand, have besluttet idag at tiltræde en Reise paa omtrent 2 Maaneder til Udlandet, bliver som Følge deraf og saalænge Vi opholder Os udenfor Norge og Sverige, Regjeringen over Vore forenede Kongeriger i Vort høie Navn at føre af Vor høitelskede Herr Søn, Hans Kongelige Høihed Norges og Sveriges Kronprins Oscar Gustav Adolf, i Egenskab af Regent paa den Maade, som for saadant Tilfælde er bestemt i den Norske Grundlovsbestemmelse af 10de Januar 1863, sammenholdt med Rigsaktens § 7, og i den svenske Regjeringsforms § 39, og skal Hans Kongelige Høihed tillige i Vort Sted undertegne de Expeditioner, som ere grundede paa Vore allerede fattede Beslutninger, men ikke endnu blevne forsynede med Vor høie Underskrift. Thi paaligger det Vore Embeds- og Bestillingsmænd og samtlige øvrige Vore tro Undersaatter med Hørighed og Lydighed at efterkomme og udføre, hvad Hans Kongelige Høihed Kronprinsregenten i Vort høie Navn og paa Vore Vegne byder og befaler.

Hvorefter alle Vedkommende sig underdanigst have at rette.

2 April. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Akershus Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra Akers Formandskab om,

hvorledes Aker Menigheders Lønningsfond skal holdes skadesløs for det Tab, som de lider derved, at de til Dækkelse af de geistlige Tjenestemænds Tilkommende af Sognekommunerne særskilt udlignede Skatter indkommer med et mindre Beløb end paaregnet. Departementet antager, at de omhandlede Erstatningssummer i sin Helhed maa udredes af Kommunekassen til de i Loven bestemte Forfaldstider, uden at der vil være Adgang til nogen særskilt Efterudligning af den Del af tabte, eftergivne eller nedsatte Skattebeløb, som efter en opstillet Beregning maatte antages at svare til vedkommende Skatteyders Bidrag til Udredelsen af de nævnte Udgifter. 2 April.

Det tilføies, at Finantsdepartementet paa Foranledning har erklæret sig enig i denne Udtalelse.

Skrivelse fra Departementet for det Indre til Landbrugsdepartementet, der havde udbedt sig en Udtalelse fra Indredepartementet angaaende hvorvidt den Staten som Grundeier ifølge Bergværkslovens § 14 tilkommende Ret til Deltagelse i eventuel Bergværksdrift kan antages at fortabes paa Grund af de i Lovens § 16 fastsatte Præscriptionsbestemmelser, uanseet at en formelig Forkyndelse af Muthingsbrevene ikke har fundet Sted, eller om det Offentlige uden at risikere at tabe sin Ret kan forholde sig roligt, indtil der ved Brevenes Forkyndelse begjæres dets Erklæring angaaende dets Benyttelse af Ret til Deltagelse. Der kunde nemlig, bemærker Landbrugsdepartementet, muligens være Rum for den Antagelse, at Grundeieren, naar Varsel er modtaget til Udmaalsforretningen, og derefter senere Expropriationsskjøn afholdes og Drift igangsættes, af Grubeeieren i Tilfælde kunde mødes med den Indvending, at den Forkyndelse af Muthingsbrevene, en Grundeier efter Loven kan forlange, hermed indirekte paa fyldestgjørende Maade var skeet, og at det ikke er Lovens Mening at foreskrive en formelig Forkyndelse af Muthingsbrevene. 2 April.

Indredepartementet bemærker, at det omhandlede Spørgsmaal henhører under Domstolenes Afgjørelse, men at man nærmest er tilbøielig til at antage, at naar Bergværksloven ellers ingen Bestemmelse indeholder om, at Muthingsbreve skal forkyndes for Grundeieren, men det har været anseet for nødvendigt i § 16 at opstille saadan Forkyndelse som Udgangspunkt for Beregningen af en Frist, hvis Overfiddelse for Grundeieren medfører saa vigtige Følger som Fortabelsen af selve den ham ved Lovens § 14 hjemlede Ret, saa maa Hensigten hermed antages at have været at tilveiebringe et Udgangspunkt, der ikke lettelig skulde kunne omtvistes. Efter nærværende Departements Opfatning vil saaledes Grundeieren altid kunne kræve formelig Forkyndelse af Muthingsbrevene og hans Ret ikke fortabes, før saadan Forkyndelse for ham er skeet, og den i Loven fastsatte Frist med Udgangspunkt i Forkyndelsen er forløbet.

3 April. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Kristiania Biskop, hvori paa Forespørgsel fra en Sognepræst meddeles, at den, som kræver en kirkelig Handling udført, vistnok anses forpligtet til at meddele vedkommende Præst de Oplysninger, som udkræves til en nøiagtig og fuldstændig Førelse af den anordnede Kirkebog, men at der ikke kjendes noget Lovbud, efter hvilket Medlemmer af Statskirken kan ilægges Straf, naar de vægrer sig ved i denne Henseende at opfylde sin Pligt. Overensstemmende med, hvad Justitsdepartementet har udtalt, antager Departementet derfor, at der under den nugjældende Lovgivning ikke vil være Adgang til at fremtvinge Meddelelse af de omhandlede Oplysninger, medmindre der er Grund til at formode, at Vægringer sker for at skjule en Forbrydelse. I dette Tilfælde vil Sognepræsten ved Anmeldelse til Paatalemyndigheden kunne erholde anstillet de nødvendige Undersøgelser angaaende Forholdet.

Under disse Omstændigheder haves der neppe anden Udvei, end at Præsten nægter at udføre Forretningen, saalænge de foreskrevne Oplysninger ikke bliver meddelt — en Udvei, som imidlertid selvfølgelig maa benyttes med Varsomhed og Kritik, særlig hvor der handles om et Barns Daab.

3 April. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Bergens Biskop, hvori Departementet paa Forespørgsel om der skal svares Kathedraticum og Provsteløn af den under 5te November 1901 indviede Mjømen Annexkirke i Gulen Præstegjæld meddeles, at Departementet allerede tidligere ved flere Leiligheder har udtalt den Mening, at der ikke burde afkræves nye Kirker Kathedraticum, og at man er enig med Biskopen i, at Bestemmelsen i den nye Kirkelovs § 20 1ste Passus, nu afskjærer Adgangen hertil. Derimod skal Provsteløn ogsaa svares af nye Kirker (jfr. den geistlige Lønningslovs § 35).

3 April. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til en Sorenskriver, der havde forespurgt, om der skulde beregnes Gebyr til Statskassen efter Sportellovens § 43 for en Tvangsauktion, der maatte indstilles, da Lensmanden, der havde begivet sig paa Veien til Auktionsstedet, ikke naaede frem paa Grund af Storm. Det var oplyst, at Auktionsforlangendet senere blev tilbagekaldt af Rekvirenten, og at Auktionen saaledes ikke blev afholdt.

I Anledning heraf meddeler Departementet, at det antager, at der i det omspurgte Tilfælde ikke bør tilberegnes Statskassen noget Gebyr.

3 April. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Søndre Bergenhus Amt, hvori Departementet, foranlediget ved Forespørgsel fra en Sorenskriver angaaende Beregningen af en Lensmands Tilkommende for en Tvangsauktion, der blev indstillet efter Lensmandens Ankomst til Forretnings-

stedet, men forinden Forretningen var paabegyndt, meddeler, at det antager, at Lensmanden i det omspurgte Tilfælde kun tilkommer lovbestemt Skydsgodtgjørelse, men derimod ikke Afholdelsessalær. 3 April.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Stiftamtmanden i Bergen, hvori Departementet, foranlediget ved Forespørgsel fra Bergens Magistrat om, hvorvidt Thinglysning af Udpantningsforretninger til Inddrivelse af Beløb, der i Henhold til Bygningslov for Bergen af 19de April 1899 § 20 tilkommer Kommunen af private Grundeiere, kan ske gebyrfrit efter Sportellovens § 56, 4de Passus, meddeler, at det vistnok finder Spørgsmaalet noget tvivlsomt, men dog antager, at det retteste bør besvares bekræftende. 3 April.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinestyrelsen, til Overlodsen i det vestenfjeldske Distrikt, hvori i Forbindelse med en tidligere Skrivelse angaaende de svenske Fiskefartøier, som er afseilet fra Egersund til Fiskepladsene uden at erlægge Udseilingspenge, meddeles, at Departementet efter Omstændighederne finder med Hensyn til Lodspligt at kunne henføre den omhandlede Trafik, som drives af svenske Fartøier, der gaar paa Bankfiske og derunder anløber norsk Havn, til Mellemrigsfart, saa at de altsaa ved Ankomsten til eller Afgangen fra den norske Havn bliver ubetinget fritagne for Lodspligt, forsaavidt de er 40 Tons eller derunder og ikke har anløbet eller indklareret paa noget udenlandsk Sted; kfr. kongelige Resolutioner af 5te Marts og 29de Oktober 1900. For de ca. 30 Fartøier af sidstnævnte Klasse, der nylig efter Paakrav har negtet at erlægge Lodspenge i Egersund, bliver saaledes Fordring herpaa at frafalde. 3 April.

Departementet tilføier, at det har bragt i Erfaring, at der i Sverige ikke haves særskilte Bestemmelser om Lodspligt for Fiskefartøier. Kun for det Tilfælde, at et Fartøi af mere end 40 Tons Drægtighed afgaar til eller kommer fra udenlandsk Sted, er det lodspligtigt.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Kristiania Biskop: 4 April.

I de Menigheder i Kristiania By, hvor den nye Lønningsordning er indført, er som bekjendt Høitidsoffer og al Betaling for kirkelige Forretninger, som udføres for Menighedslemmer, bortfaldt mod Erstatning af Kommunen. Det er udtalt i Lønningslovens Forarbeider, at det ikke har været Meningen at forbyde Præsterne at modtage de Gaver, som det enkelte Menighedslem ogsaa under den nye Ordning maatte føle Trang til at yde sin Sjæleførger, men alene at ophæve disse Ydelser som noget, Præsterne har Ret til at kræve af Menighedslemmerne og disse en tilsvarende Forpligtelse til at yde (kfr. Oth. Prp. No. 21 for 1896, Side 32). Præsterne pligter ikke at aflægge nogetsomhelst Regnskab for modtagne Erkjendtlighedsgaver, idet disse ikke kommer til Fradrag i de regulerede Erstatninger. Men de er paa

4 April. den anden Side afskaaret Adgang til under nogensomhelst Form at fremsætte Krav paa eller søge at udvirke, at der ydes dem saadanne Gaver. For at forebygge, at der mod Lovens Forudsætning lidt efter lidt skulde opstaa den Praxis i Menighederne, at der ydes Præsten Honorar for udførte kirkelige Forretninger, er det derfor nødvendigt, at Præsten, saa ofte Leilighed dertil gives, gjør opmerksom paa, at der ikke længer paahviler Menighedslemmerne nogen Forpligtelse til at yde ham Honorar eller Offer, da han oppebærer Erstatning derfor af Kommunen, og Erstatningerne udlignes som Skat paa Menigheden. Det vil derhos være ønskeligt, at Præsten bestemt afviser at modtage Gaver, som tilbydes ved Bestillingen af en kirkelig Forretning eller med en saadan som direkte og eneste Foranledning. Hvis dette ikke sker, er det at befrygte, at Præsterne vil faa Skinnet af at omgaa Loven, hvad der vilde være til Skade for Præstestanden og Kirken [1]).

[1]) Med Hensyn til Erkjendtlighedsgaver eller Betaling for kirkelige Handlinger udover den bestemte Vedtægt i Menigheder, hvor Afløsning ikke er gjennemført og aarlig Regnskab saaledes skal aflægges ifølge Lønningslovens § 23, henvises til Kirkedepartementets, i Lovtidenden indtagne Cirkulære af 7de Febr. 1900, 3die Passus.

4 April. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Aktie-Kreditbanken i Sandefjord. Til Departementet var indkommet Forespørgsel om en Vexel, trukket i Norge paa Udlandet af Bestyreren for et udenlandsk Selskab, der driver Forretninger her i Landet, bliver stempelpligtig, naar den stilles til Bankens Ordre og indkasseres, uanseet at den er stempelpligtig i Udlandet.

Departementet meddeler, at det omhandlede Spørgsmaal antages at maatte besvares bekræftende, idet nævnte Vexel er bragt „i Omløb her i Riget" og saaledes stempelpligtig efter Lov af 17de Marts 1902 § 1.

4 April. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Direktionen for Norges Bank, hvori udtales, at en Paategning paa en Vexel, der kun indeholder en Fuldmagt eller en Bemyndigelse til Indkassering eller deslige og ikke overfører Eiendomsret til Vexlen (jfr. Vexellov af 7de Mai 1880 § 16), efter Deptets. Mening ikke betinger Stempelafgift.

5 April. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Nordlands Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra et Fattigstyre om, hvorvidt Lensmændene er pligtige til i Sager, som angaar Fattigvæsenet, efter Fattigstyrets Opfordring, uden Godtgjørelse at udfærdige Forligsklager med bekræftede Afskrifter og forkynde disse samt — om forlanges — paa Fattigvæsenets Vegne møde i Forligelseskommissionen, og om en saadan Pligt i Tilfælde ogsaa paahviler Lensmændene i Sager, som angaar andre Fattigkommuner end vedkommendes eget Lensmandsdistrikt.

Departementet antager med Amtmanden, at disse Spørgsmaal 5 April.
maa besvares benægtende, uanseet hvilken Fattigkommune Sagen vedkommer.

Høieste Resolution*), hvorved i Henhold til Lov om Fred- 7 April.
ning af Lax og Søørret af 20de Juni 1891 § 4 bestem-
mes, at det indtil videre skal være forbudt ved Lunde Laxefiske i Rygene Fos i Nisserelven, Nedenes Amt at benytte ethvert til Fangst af Lax eller Søørret indrettet Redskab eller Indretning (herunder dog ikke indbefattet Krogredskaber) fra Fredag Aften Kl. 6 til Mandag Aften Kl. 6.

Denne Resolution træder i Kraft strax.

Høieste Resolution*), hvorved i Medhold af Lov om 7 April.
Fredning af Ferskvandsfisk af 30te Mai 1894 § 1 bestem-
mes, at der indtil videre skal gjælde følgende Regler for Ferskvandsfiskeriet i den inden Lenviken Herred, Tromsø Amt liggende Del af Finfjordvandet:

1. Fra og med 15de September til og med 31te Oktober skal al Fangst af Ferskvandsfisk være forbudt.
2. Til enhver Tid af Aaret skal det være forbudt at anvende følgende Redskaber og Fangstmaader: Teine, Lyster, Dæmninger, sigtende til Fiskeri, deri indbefattet Sløe, samt Not, Garn og andet bundet Redskab med mindre Afstand mellem Knuderne (fra Knudes til Knudes Midtpunkt) i vaad Tilstand end 35 Millimeter.

Ovenstaaende Bestemmelser bliver ifølge § 2 i ovennævnte Lov af 30te Mai 1894 uden Indflydelse paa den om Fredning af Lax og Søørret gjældende Lovgivning.

*Den Kongelige Resolution af 24de Marts 1900 indeholdende Regler for Ferskvandsfiskeriet i Lenvikens Herred ophæves, forsaavidt angaar den under Lenviken Herred liggende Del af Finfjordvandet.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Tromsø 7 April.
Amt, hvori paa Foresporgsel fra et Fattigstyre meddeles, at Departementet antager, at der ikke er tilstrækkelig Grund til at forstaa den nye Fattiglovs § 8 første Led (om et Fattigvæsens Ret til at gjøre den understøttedes Formuesrettigheder mod andre gjældende) paa anden Maade end den tilsvarende Bestemmelse i den ældre Fattiglovs § 10, som ved den af Fattigstyret citerede Høiesteretsdom af 9de Mai 1874 (Retst. for f. A. Side 519 og flg.) er fortolket saaledes, at Fattigvæsenet kun da har Ret til at søge Dækning for sin Fordring i vedkommendes Arvelod i et Dødsbo, naar vedkommende nød Fattigunderstøttelse paa den Tid, Spørgsmaal opstod om at gjøre Retten gjældende.

*) Bekjendtgj. 10 April i Lovt. 1ste Afd. No. 16.

7 April. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Stavanger Amt, hvori paa Forespørgsel fra et Fattigstyre om, hvorvidt Opholdsstedets Fattigvæsen efter den nye Fattiglovs § 14 har Adgang til at hjemsende Trængende, som understøttes direkte af Hjemstavnskommunen uden Udlæg for Opholdskommunen, meddeles, at Departementet er mest tilbøieligt til at antage, at Opholdskommunens Ret til med Hjemmel af den nævnte Lovparagraf at hjemsende en Trængende ialfald som Regel maa være betinget af, at den Trængende har været understøttet af nævnte Kommunes eget Fattigvæsen.

7 April. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Kristiania Stiftsdirektion, hvori paa Forespørgsel fra Kristiania Fattigstyre om, hvorvidt Fattiglovens § 15, første Led, faar Anvendelse med Hensyn til Trængende, som vedkommende Fattigvæsen „lader tage Ophold" i en fremmed Kommune, og som under Opholdet der selv disponerer Understøttelse, som sendes dem direkte fra Hjemstedets Fattigvæsen.

Deptet. meddeler, at det er tilbøieligt til at antage, at en Afvigelse fra den almindelige Regel, hvorefter det er Opholdsstedets og ikke Hjemstedets Fattigvæsen, som har at tage sig af en Trængende (jfr. Fattiglovens § 10, første Led), derhen at Hjemstavnskommunen direkte understøtter den Trængende, som opholder sig i fremmed Kommune, regelmæssig ikke bør have den Virkning, at den sidstnævnte Kommunes Fattigvæsen derved bliver skadelidende. En Følge heraf maa det efter Departementets Mening være, at dette Fattigvæsen i Almindelighed maa kunne kræve fuld Refusion og Refusion ogsaa for Udlæg, som ellers ikke er Gjenstand for Erstatning, naar det i paakommende Tilfælde har maattet tage sig af en Trængende, som iøvrigt nyder Understøttelse fra Hjemstavnen, navnlig naar denne Understøttelse er fast (vedvarende).

8 April. **Instruks** for Statsdyrlægen for det vestenfjeldske.

1. Statsdyrlægen har, forsaavidt ikke anderledes senere maatte blive bestemt, at tage Bopæl i Bergen.

2. Han har for den i saadant Øiemed givne Bevilgning at holde et Laboratorium for mikrobiologiske og andre Undersøgelser paa det veterinær-hygieniske Omraade.

3. Foruden at øfre sin Opmærksomhed paa, hvad der i Almindelighed kan have Indflydelse paa Husdyrenes Sundhedstilstand har han ved personlig Undersøgelse paa Stedet samt ved experimentel Forskning at søge Midler til Bekjæmpelse af de særlig paa Vestlandet forekommende smitsomme Husdyrsygdomme. Han har fremdeles at undersøge, hvad der fra Vestlandets Dyrlæger eller Landmænd maatte blive indsendt til Laboratoriet af Organer og Præparater m. v. af Husdyr, mistænkte for at lide af smitsom Sygdom.

4. Ved forefaldende Leilighed bør han ved Foredrag ud- 8 April.
brede Kjendskab til og søge at befordre Sansen for et godt Husdyrstel samt redegjøre for Principerne for Forebyggelse og Bekjæmpelse af Husdyrsygdomme og særlig de smitsomme, saasom Braasot, Tuberkulose, Miltbrand o. l. Hvor Omstændighederne hindrer, at Distriktets Dyrlæge kan foretage Tuberkulinundersøgelser, bør han i Tilfælde imødekomme Forlangende om saadan Undersøgelse mod derfor at erholde den af Departementet for saadan Undersøgelse fastsatte Godtgjørelse.

5. Statsdyrlægen har at yde det Offentlige Bistand ved veterinær-hygieniske Undersøgelser og Foranstaltninger mod smitsomme Husdyrsygdomme paa Vestlandet, naar han i særlige Tilfælde dertil maatte blive kaldet, hvorhos han, naar det maatte ansees paakrævet, efter Administrationens Forlangende har at bistaa det Offentlige i samme Øiemed ogsaa i andre Landsdele end Vestlandet.

6. Han er endvidere forpligtet til inden Bergens By og dens nærmeste Omegn

a) paa saadan Maade og mod saadan Godtgjørelse, som maatte blive fastsat, at yde det Offentlige Bistand ved Tilsyn med Udførsel af Husdyr her fra Landet,
b) paa samme Maade at yde det Offentlige Bistand ved Undersøgelse af og Tilsyn med Husdyr som indføres her til Landet, forsaavidt saadant maatte blive anordnet,
c) at fungere som fast beskikket Sagkyndig med Hensyn til veterinær-retslige Spørgsmaal under strafferetslige Undersøgelser mod derfor at oppebære den ham efter gjældende Lovgivning tilkommende Godtgjørelse.

7. Paa Reiser i det Offentliges Tjeneste tilkommer der ham Skyds- og Kostgodtgjørelse i Henhold til derom gjældende Love.

8. Efter Udgangen af Budgetaaret har Statsdyrlægen til Departementet at indgive en Aarsberetning om sin Virksomhed i det forløbne Aar i Henhold til foranstaaende.

Samtidig hermed har han til Departementet at aflægge Regnskab for Anvendelsen af, hvad der i Budgetaaret maatte være ham anvist til Indkjøb af Forsøgsdyr og til Anskaffelse og Fornyelse af Apparater ved Laboratoriet ligesom Inventariefortegnelse samtidig maa indsendes.

9. For Posten gjælder 6 Maaneders Opsigelse fra begge Sider.

Han er pligtig at gjøre Indskud i Enkekassen og — om saa maatte blive bestemt — i en Pensionskasse.

Skrivelse fra Departementet for de offentlige Arbeider til 8 April.
Indredepartementet, hvori paa Foranledning meddeles, at den gjældende Lov af 29de April 1899 om Statens Eneret til Be-

8 April. fordring af Meddelelser ved Hjælp af Telegraflinjer og lignende Anlæg ogsaa omfatter Befordring af Meddelelser ved Hjælp af traadløs Telegraf, og at Adgang for andre end Staten til at oprette Stationer for Telegrafering uden Traad med de i Loven nævnte Undtagelser saaledes er afhængig af Kongelig Resolution.

9 April. **Kongelig Kundgjørelse** angaaende Afgifter af Malt- og Brændevinstilvirkningen, af Tilvirkning af Ætylæter samt af til Brændevinstilvirkning anvendt Mais og Durra, som fra 1ste April 1902 skal erlægges til Statskassen*)[1]).

[1]) Se Kgl. Resol. af 29de Marts 1902 og det der Citerede.

9 April. **Kronprindsregentens Resolution****), hvorved

1. Nedenstaaende Udkast til de nærmere Forholdsregler, der i Kjøbstaden Fredrikshald bliver at iagttage for at paase Overholdelsen af Bestemmelserne i Lov af 11te Juni 1857 angaaende Afgift til Kommunekassen af Hunde i Kjøbstæderne og visse Ladesteder, approberes.
2. Høieste Resolution af 9de December 1857, hvorved lignende Regler approberedes for bemeldte Kjøbstad, ophæves fra den Dag, da ovennævnte Forholdsregler træder i Kraft.

§ 1. Over de til Afgift anmeldte Hunde føres paa Politikammeret en Protokol, der viser:

a. Anmeldelsesdagen.
b. Hundens Løbenummer.
c. Eierens eller Besidderens Navn og Bopæl.
d. Hundens Navn.
e. Hundens Kjøn, Art, Aftegning og andre Kjendemerker.
f. Hvorvidt og i bekræftende Fald naar og med hvilket Beløb Afgiften er betalt.

§ 2. Paa Forlangende meddeles vedkommende Anmelder, forsaavidt Afgiften betales, en Kvittering herfor til fornøden Legitimation.

§ 3. Antræffes inden Byens Grændser Hunde, som ikke er anmeldte — eller for hvilke Afgift ikke er betalt $^1/_2$ Aar efter Anmeldelsen eller efterat Anmeldelse lovmedholdelig burde have fundet Sted, — kunne de foranstaltes opbragte og — saafremt Eieren ikke melder sig inden 6 Dage, efter at der om Hundens Opbringelse er skeet 1 Gangs Bekjendtgjørelse i hvert af Byens Blade, — følgte eller dræbte med Regres til Vedkommende for forvoldte Omkostninger. For Hundens Føde og Bevogtning erlæg-

*) Bekjendtgj. 12te April i Lovtid. 1ste Afd. No. 17, hvor Kundgj. er indtaget i sin Helhed.
**) Bekjendtgj. 12te April i Lovtid. 1ste Afd. No. 17.

ges 40 Øre daglig, for hvilke Udgifter saavelsom for Omkostnin- 9 April.
gerne ved Kundgjørelsen Erstatning kan fordres, forinden Hunden tilbageleveres. Kan Hundens Eier eller Besidder ikke udfindes, bliver samtlige foranstaaende Omkostninger saavelsom Omkostningerne med at faa Hunden dræbt at udrede af Bykassen.

§ 4. Inden hvert Aars 15de Januar og 15de Juli har Politimesteren at tilstille Byens Kæmner de i det foregaaende Halvaar indbetalte Afgiftsbeløb med Opgave over de Hunde, Afgiften vedrører. Ligeledes bliver ved samme Leilighed at vedlægge en Fortegnelse over dem, som vel har anmeldt sine Hunde til Beskatning, men ikke erlagt Afgiften, forat den fornødne Udpantning deraf kan finde Sted. Endelig vedlægges en Fortegnelse over dem, som er mulkterede for at have undladt den lovbefalede Anmeldelse af afgiftspligtige Hunde, og som derefter ikke har betalt Afgift.

§ 5. Hvert Aar i December Maaned bringer Politimesteren de om Hundeafgiften gjældende Bestemmelser i Erindring ved at indrykke et Uddrag af samme i mindst 2 af Byens Dagblade.

Kronprindsregentens Resolution*), hvorved i Medhold 9 April.
af Lov om Vasdragenes Benyttelse m. v. af 1ste Juli 1887 § 46 bestemmes, at der for Flødning af Tømmer i Fusteelven, Vefsen Herred, Nordlands Amt indtil videre og ikke udover et Tidsrum af 10 Aar skal gjælde følgende Regler:

§ 1. Flødning i Fusteelven skal om Vaaren foregaa snarest efter, at Vasdraget bliver aabnet og som Regel være tilendebragt inden Udgangen af Juni.

Naar Issmeltning eller hinderlige Veirforholde umuliggjør Flødningens Tilendebringelse inden ovennævnte Tid, kan Flødningen fuldføres senere, men maa da foregaa hurtigst muligt med tilstrækkeligt Mandskab og uden Ophold baade Dag og Nat.

Saavidt Flom og Veirforholde tillader det, skal Flødningen af de forskjellige Eieres Tømmerpartier foregaa i uafbrudt Rækkefølge.

§ 2. Efter Udløbet af August Maaned kan Flødning foregaa uden Indskrænkning.

§ 3. Tømmerlænsen ved Skallandssjøen skal være saaledes indrettet, at Lænsearmen over Elvens nordre Løb med Lethed kan svinges over mod Skallandslandet. Naar Flødning ikke foregaar i Elven, skal nævnte Lænsearm være overført til Skallandslandet, saaledes at nordre Elveløb ligger aabent.

§ 4. Under Flødning skal Tømmereierne være forpligtet til at holde særskilt og tilstrækkeligt Mandskab, der efterhaanden bortfører Tømmer fra Skallandslænsen, saaledes at Flødningen i Elven ikke hindres eller forsinkes paa Grund af for stort Oplag i Lænsen.

*) Bekjendtgj. 12te April i Lovtid. 1ste Afd. No. 17.

9 April. § 5. De flødningsinteresserede Trælastbrug og større Tømmereiere skal ansætte og lønne en fælles Flødningsinspektør, der har at paase, at ovennævnte Bestemmelser iagttages og at Flødningen i Vasdraget foregaar uden Tidsspilde.

9 April. **Kronprindsregentens Resolution***), hvorved de af Lierne Herredsstyre, Nordre Trondhjems Amt, i Møde den 18de December 1899 vedtagne Regler angaaende Forebyggelse og Slukning af Skogbrand inden Herredet approberes i Henhold til Lov om Indskrænkning i Brug af Ild i Skog og Mark m. v. af 14de Juli 1893 § 5 og Lov af 27de Juli1896 som gjældende indtil videre, dog med et Par Forandringer.

9 April. **Brugsregler** for Ringsaker og Næs Bygdealmenning, approberede af Landbrugsdepartementet den 9de April 1902*).

9 April. **Kronprindsregentens Resolution**[1]), hvorved bl. a. er bestemt:

I. Fra 1ste Januar 1903 at regne skal de til Fjelberg Præstegjælds Hovedsogn under Nordre Søndhordland Provsti i Bergens Stift hørende Gaarde: Sandvik, Aasbø, Svaalland, Utbjoe, Indbjoe, Steinsland, Dalen, Eikaas, Hetland nordre, Apaldvik og Grunnevaag, eller G. N. 51 til 61, begge inklusive, overgaa til et eget, Bjoestranden, Annexsogn med det nuværende Bjoestranden Kapel som Sognekirke.

II. Fra samme Tid skal det nye Sogn danne en egen Skolekommune.

[1]) Vedk. Regj.foredr. er indt. i Deptstid. for 1902 No. 22 S. 337—343.

9 April. **Kronprindsregentens Resolution**[1]), hvorved er bestemt:

I. At det tillades, at en Forsamlingssal, som er indredet i Skolebygningen paa Vastø Skolehjem for forsømte Gutter, indvies til kirkeligt Brug med Sakramentforvaltning.

II. At Kristiania Biskop bemyndiges til ved Salens Indvielse at foretage de Forandringer i det for Indvielse af Kirker anordnede Ritual, som maatte anses ønskelige.

[1]) Vedk. Regj.foredr. er indt. i Deptstid. for 1902 No. 22, S. 347—349.

9 April. **Kronprindsregentens Resolution**[1]), hvorved er bestemt:

1. At Bøder for Overtrædelse af de for Kjøbstaden Larvik ved Kongelig Resolution af 4de April 1891, jfr. Kronprindsregentens Resolution af 21de Mai 1894, approberede Politivedtægter skal tilfalde Bykassen.

[1]) Vedk. Regj.foredr. er indt. i Deptstid. for 1902, No. 24, S. 369—372.

---

*) Bekjendtgj. 12te April i Lovtid. 1ste Afd. No. 17, hvor Reglerne er indtagne.

2. I Henhold til § 40 i Lov om Formandskaber i Kjøbstæderne af 14de Januar 1837 meddeles Approbation paa den af Larviks Kommunestyre under 3die og 22de Oktober 1900 fattede Beslutning angaaende nyt Lønningsregulativ for de underordnede Politifunktionærer.

Kronprindsregentens Resolution, hvorved de i Generalmøde den 7de Oktober 1901 vedtagne forandrede Love og Forsikringsbetingelser for det gjensidige Forsikringssamfund Minerva stadfæstes som trædende istedetfor Samfundets ved Kongelig Resolution af 28de Juni 1897 stadfæstede Love paa Betingelse af, at § 18 gives følgende Tillæg: „Beslutninger om Forsikringsbrancher, Forsikringsformer og Forsikringsbetingelser bliver gyldige ved Approbation af vedkommende Regjeringsdepartement." 9 April.

Kronprindsregentens Resolution, hvorved er bestemt: 9 April.

1) At Bestemmelserne i „Reglement for Landtjenesten ved Den kongelige norske Marine, II Del, Verftstjenesten m. v." af 10de December 1896[1]) sættes ud af Kraft.
2) At Forsvarsdepartementet bemyndiges til at fastsætte midlertidige Bestemmelser, der træder istedenfor de i ovennævnte Reglement indtagne.

I Henhold hertil har Forsvarsdepartementet fastsat til Prøve „Reglement for Landtjenesten ved Den kongelige norske Marine II Del, Materiellets Administration.

[1]) Jfr. Ref. 3die Mai 1902.

Kronprindsregentens Resolution, hvorved er bestemt: 9 April.

1. At et fremlagt Udkast til Reglement for Sjøkrigsskolen approberes.
2. At Forsvarsdepartementet bemyndiges til at foretage de mindre væsentlige Forandringer, som Erfaring maatte vise ønskelige ved Reglementet.

I.

Organisation og Disciplin.

§ 1. Eleverne i Sjøkrigsskolens nederste Afdeling benævnes Sjøkadetter.

Afdelingen inddeles i 3 Klasser, der benævnes 1ste (yngste), 2den og 3dje (ældste) Klasse, og rekruteres ved aarlig Optagelse af Elever i yngste Klasse.

§ 2. Eleverne i øverste Afdeling er Sekondløitnanter, der i Henhold til Planens § 14 optages som faste Elever, og som, naar de har fyldestgjort de i Planens § 22 opstillede Betingelser, indstilles til at erholde Ansættelse i det faste Officerskorps.

9 April. § 3. Til Chef for Sjøkrigsskolen beordrer Kongen i Statsraad en Sjøofficer (Kommandør eller Kommandørkaptein), til hvem Skolens specielle Bestyrelse overdrages.

Ved Regulativ gives nærmere Bestemmelse angaaende Undervisning, Disciplin, Straffe etc., og den kommanderende Admiral beordrer efter Chefens Forslag det fornødne Antal Subalternofficerer til at gjøre Tjeneste som Inspektionsofficerer ved Skolen.

Inspektionsofficererne bør i Regelen tillige være Lærere ved Skolen, og den yngste skal forrette Tjeneste som Adjutant hos Chefen.

§ 4. Chefen for Sjøkrigsskolen har overfor de ved Skolen ansatte Officerer, der ikke henhører til nogen anden Militærafdeling eller til Værftet, samt overfor dens Elever, samme Stilling, Kommando og Straffemyndighed som er tillagt Cheferne for Marinens Korpser i Henhold til de for Marinen gjældende Reglementer og den militære Straffelov.

Han erholder den fornødne juridiske Bistand af Marinens Krigsadvokat.

Han fører Overopsynet med Skolens Økonomi, og staar i saa Henseende direkte under Forsvarsdepartementet.

§ 5. Chefen skal have nøie Tilsyn med og er ansvarlig for, at alle Bestemmelser vedkommende Skolens Disciplin, indre Orden, videnskabelige Virksomhed og Økonomi efterkommes, samt at de gjældende Reglementer og Regulativer nøie befølges.

§ 6. Chefen fører Overopsynet med Elevernes Flid og militære Forhold og skal iagttage alt, hvad der kan bidrage til deres Tarv og hensigtsmæssige Uddannelse.

Han bør af og til være tilstede ved den daglige Undervisning og, forsaavidt Omstændighederne tillader det, ved enhver Eksamen, der afholdes ved Sjøkrigsskolen.

Han vaager over Kadetternes Sædelighed, deres Sundheds Vedligeholdelse samt deres Renlighed og Orden saavel paa som udenfor Skolen. Han skal have Indseende med, at de erholder gode og anstændige Kvarterer, og det tillades ikke nogen Kadet at leie Logi uden med Chefens Samtykke.

Eleverne af øverste Afdeling skal skriftlig opgive til Chefen sit Logi saavelsom Forandring i dette, naar saadan foregaar.

§ 7. Ved Sjøkrigsskolen skal der være et Skoleraad, bestaaende af Skolens Chef, Inspektionsofficerer og Lærere.

Under Vinterkurset samles Skoleraadet i Regelen hver Maaned eller oftere, om Chefen finder det fornødent.

§ 8. Chefen skal i Regelen konferere med Skoleraadet, forinden han fatter Beslutning i Sager vedkommende Undervisningen, saasom om den daglige Timeplan, Undervisningsmethoden, om hvilke Lærebøger der bør anvendes, samt om Forslag til Anskaffelse af Instrumenter, Karter og Bøger.

Forøvrigt har Skoleraadet under Chefens Forsæde: 9 April.

1. at bedømme Elevernes Evner, Flid og Fremgang;
2. at udtale sig om Forslag til Forandringer i Reglement og Regulativ, forsaavidt angaar Undervisningen.

§ 9. Forslag til Forandringer i Undervisningsregulativet skal efter at være behandlet i Skoleraadet af Chefen tilstilles Forsvarsdepartementet til Afgjørelse.

Gjenpart af Skoleraadets Forhandlinger indsendes af Chefen, i Regelen hver Maaned, til Forsvarsdepartementet.

§ 10. Sjøkrigsskolens militære Lærere ansættes og afskediges af Forsvarsdepartementet, efterat Chefens Forslag og Betænkning desangaaende er indhentet.

Skolens civile Lærere, der benævnes Docenter, bliver at ansætte ved kongelig Konstitution given i Statsraad, forsaavidt de ikke indehar anden Embedsstilling, i hvilket Tilfælde de ansættes og afskediges af Forsvarsdepartementet, efterat Skolens Chef derom har afgivet Forslag. For Docenterne gjælder 3 Maaneders Opsigelse fra begge Sider, idet der med Hensyn til Opsigelse i Tilfælde forholdes som ved Antagelse.

§ 11. Inspektionsofficerer og Lærere skal rette sig efter de Bestemmelser, som indeholdes i Skolens Plan, Reglement, Regulativ og øvrige Forskrifter, samt efter de Instruktioner, som af Chefen gives dem.

De staar umiddelbart under Chefen eller den Officer, som i hans Forfald har Bestyrelsen.

§ 12. Inspektionsofficererne er Elevernes nærmeste militære Foresatte. Alle Meldinger og Andragender fra Eleverne til Chefen sker gjennem den jourhavende Inspektionsofficer.

§ 13. De Sekondløitnanter, der er faste Elever af Sjøkrigsskolens øverste Afdeling, kan efter Chefens nærmere Bestemmelse beordres til at assistere Inspektionsofficererne i deres Tjeneste som saadanne, dog uden herfor at kunne fordre nogen Godtgjørelse.

§ 14. Chefen kan, naar Tjenesten tillader det, tilstaa de til Sjøkrigsskolen hørende Officerer, Lærere og Elever Permission inden Riget i Ferierne, hvortil for de Læreres Vedkommende, der ikke er Inspektionsofficerer, ogsaa regnes den Tid, da der ingen Undervisning er iland, og udenfor disse for en Tid af indtil 14 Dage, idet dog Meddelelse af Permission paa længere Tid end 1 Uge indmeldes til Forsvarsdepartementet og den kommanderende Admiral eller for de civile Læreres vedkommende til Forsvarsdepartementet.

Permission udenfor Ferierne for en længere Tid end 14 Dage meddeles henholdsvis af den kommanderende Admiral og Forsvarsdepartementet.

9 April. § 15. Forseelser, der begaaes af Sjøkrigsskolens Elever, bør i Almindelighed ikke, uden i de af Chefen særskilt bestemte Tilfælde, refses af Inspektionsofficererne, men anmeldes for Chefen.

Grovere Forseelser samt Forbrydelser, der begaaes af nogen Elev eller af nogen af de under Chefens Straffemyndighed staaende Officerer, og som i Henhold til den gjældende militære Straffelovgivning ikke egner sig til Afgjørelse ved Refselse eller ved Straf efter Vedtagelse uden Dom — eller som for Kadetternes vedkommende ikke antages at kunne affones ved nogen Straf efter de for Sjøkrigsskolen gjældende Straffebestemmelser — indmeldes til Jurisdiktionschefen, der træffer Afgjørelse i Sagen.

Forseelser, der begaaes af Skolens Lærere som saadanne, indmeldes til Forsvarsdepartementet.

§ 16. Dersom en Kadet viser en saa afgjort Mangel paa Flid eller Evner eller et saa misligt Forhold i moralsk eller i militær Henseende, at han maa antages at burde afskediges, skal Chefen derom afgive Forestilling til Forsvarsdepartementet efter at have hørt, i første Tilfælde Skoleraadet, i sidste Tilfælde Inspektionsofficererne.

§ 17. Dersom nogen af øverste Afdelings faste Elever vedvarende viser et saa forsømmeligt Forhold, at det ikke kan anses tjenligt, at han længere vedbliver ved Skolen, skal Chefen derom afgive Forestilling til Forsvarsdepartementet efter først at have hørt Skoleraadet, hvorefter Forsvarsdepartementet foranlediger Sagen afgjort ved Kongelig Resolution.

§ 18. De Sekondløitnanter, der i Henhold til Planens § 19 skal deltage i øverste Afdelings nederste Klasses Undervisningskursus i fremmede Sprog, staar kun i hvad der vedrører Skolediscplinen under Chefen for Sjøkrigsskolen.

§ 19. I saadant Antal, som det kan anses tilraadeligt med Hensyn til Undervisningens heldige Fremme for de faste Elever, kan foruden disse ogsaa andre Officerer af Marinen tillades baade at deltage i Undervisningen i et eller flere Fag ved Skolens øverste Afdeling og at underkaste sig Examen i samme.

Tilladelse hertil meddeles af Forsvarsdepartementet, efterat Sjøkrigsskolens Chef er givet Anledning til at udtale sig om Andragendet, der skal angive, i hvilken Udstrækning Deltagelse i Undervisningen attraaes.

Sekondløitnanter, der i Henhold hertil er admitterede til Skolen, erholder ikke derved nogen Ret til at komme i Betragtning til Ansættelse i det faste Officerskorps, selv om de absolverer Examen i samtlige Fag.

Dersom Chefen i noget Tilfælde tror, at en admitteret Officers Undervisning ved Skolen bør ophøre, indsender han desan-

gaaende Forestilling til Forsvarsdepartementet, som afgiver Bestem- 9 April.
melse i Sagen.

Kun i hvad der vedrører Skolediſciplinen staar disse Officerer under Chefen for Sjøkrigsskolen.

II.

Nederste Afdeling.

A. Optagelse til Kadet.

§ 20. Optagelseseksamen afholdes hvert Aar i September Maaned saa betimeligt, at de Aspiranter, der bliver at antage, kan erholde Ansættelse forinden Skolekursets Begyndelse den 1ste Oktober.

Mindst 6 Uger før Optagelseseksamen skal Chefen offentlig bekjendtgjøre:

a. hvormange ledige Pladse der skal besættes;
b. naar Fremmøde til Skolen skal finde Sted;
c. hvilke Betingelser, der i Henhold til Planens § 5 kræves opfyldte for Optagelse.

§ 21. Forinden Aspiranterne tilstedes Adgang til Optagelseseksamen, underkastes de en Legemsundersøgelse af Marinens faste Bedømmelseskommission, der for Tilfældet tiltrædes af to af den kommanderende Admiral tilforordnede Sjøofficerer.

Denne Kommission har — overensstemmende med de i Skolens Regulativ fastsatte Bestemmelser — at undersøge, hvorvidt Aspiranterne lider af Nærsynthed, Farveblindhed, Tunghørthed, Stammen eller anden Legemsfeil, der maa antages at gjøre dem uskikkede til Sjøkrigstjenesten.

Kommissionen afgiver til Skolens Chef Indberetning om Udfaldet af Undersøgelsen.

Ingen, som af Kommissionens Flertal er erklæret utjenstdygtig, optages som Kadet.

§ 22. Ved Optagelseseksamen fordres eftersom Aspiranten har underkastet sig Middelskoleeksamen efter den ældre eller nye Ordning:

A. I Overensstemmelse med Lov af 17de Juni 1869 om offentlige Skoler for den høiere Almendannelse:

1. I Norsk: at Aspiranten læser tydeligt og udtryksfuldt og besidder noget Kjendskab til Modersmaalets Skjønliteratur samt med Orden og Tydelighed i sprogrigtig Form og uden orthografiske Feil kan behandle en lettere Opgave;
2. i Tysk: at han besidder sikker Kundskab i det væsentlige af Gramatiken, rigtig og med Færdighed kan oplæse og oversætte forhen ulæste Stykker, som iugen særegne Vanskeligheder indeholder, samt at han ved Hjælp af Ordbog kan skrive en Stil uden grovere Feil;

9 April.

3. i Engelsk: at han besidder sikker Kundskab i det væsentlige af Grammatiken, rigtig og med Færdighed kan oplæse og oversætte et forhen ulæst Stykke af en lettere Forfatter samt ved Hjælp af Ordbog kan skrive en Stil uden grovere Feil;
4. i Mathematik:
   a. at han besidder Indsigt og Færdighed i praktisk Regning — Kongelig Resolution af 4de Marts 1898 — anvendt paa Opgaver fra det daglige Liv, samt i Regning med Bogstavstørrelser og i Løsning af Ligninger af 1ste Grad;
   b. at han besidder Færdighed i at udføre de almindelige og praktisk anvendelige geometriske Konstruktioner og Beregninger, og kan gjøre Rede for den plane Geometri efter en kortfattet Lærebog;
5. samt i Fransk: at han har sikker Kundskab i det væsentligste af Formlæren samt nogenlunde rigtig kan oplæse og med Færdighed oversætte 40 Sider af Knudsen-Wallems Læsebog eller hvad der svarer hertil af en anden autoriseret Læsebog, som Bødtker-Høst's, Gjertsens, E. Hansens;

eller

B. I Overensstemmelse med Lov af 27de Juli 1896:

1. i Norsk: at Aspiranten læser tydelig og udtryksfuldt saavel Landsmaalet som det almindelige Bogmaal, kan gjøre Rede for udvalgte Stykker af Litteraturen i begge Maal samt med Orden og Tydelighed i sprogrigtig Form skriftlig kan behandle en lettere Opgave;
2. i Tysk: at han har gjennemgaaet og kan oversætte og forklare et lidet Udvalg Læsestykker, kan oplæse og oversætte lette forhen ulæste Stykker og har nogen Øvelse i mundtlig paa Tysk at gjengive Indholdet af et oplæst Stykke af det gjennemgaaede Udvalg og besvare dertil knyttede Spørgsmaal samt i at bruge Sproget skriftlig;
3. i Engelsk: at han har gjennemgaaet og kan oversætte og forklare et lidet Udvalg Læsestykker, kan oplæse og oversætte forhen ulæste Stykker, som kun indeholder de almindeligst forekommende Ord, har nogen Øvelse i mundtlig paa Engelsk at gjengive Indholdet af et oplæst Stykke af det gjennemgaaede Udvalg og besvare dertil knyttede Spørgsmaal samt i at bruge Sproget skriftlig;
4. i Regning og Mathematik:
   a. Indsigt og Færdighed i praktisk Regning, anvendt paa Opgaver fra det daglige Liv, herunder Kvadratroduddragning samt Beregning af Flader og Rum. Nogen Øvelse i simpel Regnskabsførsel;
   b. Et kortfattet Kursus i Aritmetik og Algebra, omhandlende Læren om rationale Størrelser til og med Potenser

samt det nødvendigste om Rodstørrelser og lettere Ligninger af 1ste Grad; 9 April.

c. Et kortfattet geometrisk Kursus, der indbefatter Sætningerne om Trianglers Ligedannethed. Praktiske Øvelser i Konstruktion og Beregning, herunder lettere Opgaver i Polygon- og Cirkelberegning;

5. samt i Fransk det samme som under A 5 anført.

§ 23. Aspiranterne underkastes en skriftlig og en mundtlig Examen.

Til den skriftlige Examen gives følgende Opgaver:

1. En Opgave i Norsk.
2. En tysk Stil.
3. En engelsk Stil eller en let engelsk Gjenfortælling.
4. Nogle Opgaver i Tal- og Bogstavregning samt i geometriske Konstruktioner og Beregninger.

De skriftlige Opgaver besørges udarbeidede af Overstyret for de høiere Almenskoler, og bliver af Forsvarsdepartementet tilstillede Sjøkrigsskolens Chef i forseglet Omslag, der først aabnes paa Examensdagen i Overvær af Lærer og Inspektionsofficer.

§ 24. Den mundtlige Examen omfatter følgende Fag:

Norsk,
Tysk,
Engelsk,
Fransk og
Mathematik.

§ 25. Enhver Prøve bedømmes af Examinator i Forbindelse med 2 Censorer, hvoraf den ene bør være en med Undervisningen i Middelskolen kjendt Lærer.

Ved den mundtlige Prøve skal Censorerne i Forveien have gjort Udvalg blandt de af Examinator foreslaaede Spørgsmaal.

Skoleraadets Medlemmer er forpligtede til, efter Chefens nærmere Bestemmelse, at fungere som Censorer.

Forsvarsdepartementet afgiver efter Forestilling fra Chefen Bestemmelse angaaende Antagelse til Censorer af andre end Skoleraadets Medlemmer.

§ 26. For enhver Prøve, saavel mundtlig som skriftlig, gives en Karakter, der udtrykkes i Hele og Tiendedele, saaledes at 1,0 er bedste Karakter og 6,0 er daarligste.

Medium af Examinators og Censorernes Karakterer bliver den endelige Karakter for Faget, der indføres i en autoriseret Examensprotokol.

For at bestaa Examen kræves:

1. At ved den skriftlige Examen Karakteren ikke for noget af de fire Arbeider er under 4,5.

Dog kan man i et Fag udenfor Norsk bestaa med 5,0,

9 April. naar Middeltallet af Karaktererne for de tre øvrige Fag er mindst 3,0.

2. At ved de øvrige Prøver Karakteren ikke i noget Fag er under 5,0.

3. At Hovedkarakteren ikke er under 3,25.

De nærmere Bestemmelser angaaende Optagelseseksamen fastsættes ved Regulativ.

§ 27. I den ved Examen bestemte Følgeorden indstiller Chefen Aspiranterne til Ansættelse i de ledige Numere, og ledsager Indstillingen med specielle Udtalelser om Aspiranterne, forsaavidt han dertil finder Grund.

Skulde to eller flere Aspiranter erholde nøiagtig samme Hovedsum af Karakterer, indstilles de i den Orden som angives af deres Hovedkarakterer for de skriftlige Besvarelser.

Examensprotokollen undertegnes af Skolens Chef, Examinatorerne og Censorerne. Bekræftet Afskrift sendes Forsvarsdepartementet med Indstillingen og meddeles enhver Aspirant, saavidt ham angaar.

Aspiranterne skal, før de indstilles til Kadetter, afgive skriftlig Erklæring om, at de indgaar paa de i Planens § 5, Punkt 6 og § 19 sidste Passus omhandlede Forpligtelser.

Sjøkadetter ansættes af Forsvarsdepartementet.

B. Skoleaarets Anvendelse.

§ 28. I Sjøkrigsskolens nederste Afdeling anvendes Skoleaaret saaledes:

Fra 1ste Oktbr. til 21de Decbr., begge inkl.:	Undervisning paa Skolen for 1ste og 2den Klasse.
„ 22de Decbr. til 8de Januar, begge inkl.:	Juleferie.
„ 9de Januar til omkring Midten af April	Undervisning paa Skolen for 1ste og 2den Klasse.
„ omkring Midten af April til omkring Midten af Mai . .	Examen i Landvidenskaberne for 1ste og 2den Klasse.
„ Fra omkring Midten af Mai til en af de sidste Dage af Septbr.:	Øvelser paa de for Sommeren bestemte Fartøier, hvori indgaar ca. 3 Ugers Øvelser med Minemateriel, samt 5 à 6 Ugers samlede Øvelser for 1ste og 2den Klasse paa sjøgaaende Øvelsesskib. Examen i Minevæsen efter endte Minevelser. Examen i Sjøviden-

skaberne efter endt Sjøtogt med sjøgaaende Orlogsskib for 1ste Klasse og ved Afslutningen af samtlige Sommerens Øvelser paa Orlogsskib for 2den Klasse. 9 April.

Fra 1ste Oktbr. til 15de Oktbr.: For 3die Klasse delvis Permission. Forøvrigt praktiske Øvelser eller Ekvipering af det til Vintertogt bestemte Fartøi.

„ 15de Oktober til 1ste Mai: Sjøtogt for 3die Klasse; Examen i Sjøvidenskaberne efter endt Togt.

Forsvarsdepartementet kan efter Chefens Forslag gjøre mindre væsentlige Forandringer i foranstaaende Fordeling af Tiden.

§ 29. Foruden den i § 28 bestemte Juleferie gives tillige Paaskeferie, hvori indgaar den mellem Helligdagene liggende Lørdag.

Endvidere gives Kadetterne fri to Dage, førend Examen om Vaaren begynder, samt efter Omstændighederne en à to Dage efter Debarkeringen fra Øvelsesskibene.

Desuden kan Chefen ved særegne Leiligheder give fri en enkelt Dag.

C. Undervisningen iland.

§ 30. Det ugentlige Antal Undervisningstimer for de forskjellige Fag i Skolens nederste Afdeling fastsættes for hver Klasse saaledes:

Undervisningsfag.	Timer ugentlig.	
	1ste Klasse.	2den Klasse.
1. Norsk	4	3
2. Engelsk	3	2
3. Sjømandskab og praktisk Dampmaskinlære	3	2
4. Mathematik	3	4
5. Hydrografi	1	—
6. Navigation og fysisk Geografi	10	7
7. Naturlære	2	4
8. Dampmaskinlære	2	2
9. Artilleri	2	3
10. Minevæsen	1	1
11. Tegning og Skrivning	3	4
12. Retslære	—	2
13. Legemsøvelser, Exercitier og Vaabenøvelser	5	5
	39	39

9 April. Efter Chefens Forslag kan Forsvarsdepartementet i foranstaaende ugentlige Timeplan foretage de mindre væsentlige Forandringer, som Erfaring maatte vise ønskelige.

Efter Overlæg med Skoleraadet kan Chefen lade flere Klasser undervise sammen i enkelte Fag, naar saadant maatte anses hensigtsmæssigt og stemmende med Undervisningens Tarv.

Forsaavidt der bliver Anledning til Undervisning i Dans, bestemmes Tiden for Undervisningen af Chefen.

§ 31. Ved Regulativ gives de nærmere Bestemmelser angaaende:

1. Maalet for Undervisningen i de forskjellige Fag i hver Klasse;
2. hvilke Lærebøger der skal benyttes;
3. den daglige Timeplan for Undervisningen, hvorved iagttages:
   a. at de fastsatte ugentlige Undervisningstimer saavidt muligt fordeles ligeligt paa Ugens 6 Arbeidsdage;
   b. at de Undervisningsfag, der antages at kræve størst Aandsanstrengelse, søges henlagt til Dagens første Timer;
   c. at Hjemmearbeidet saavidt muligt fordeles ligt paa alle Dage i Ugen;
4. Karaktergivningen, hvorved iagttages:
   a. at Karaktererne gives i Hele og Tiendedele saaledes, at 3 er høieste og 0 laveste Karakter;
   b. at enhver Lærer ved Undervisningstidens Slutning i dertil autoriserede Karakterprotokoller skal indføre en Karakter for vedkommende Examinand.

   Skulde der være noget at udsætte paa en Kadets Opførsel i Timen, anføres saadant i en Anmerkningsrubrik i Karakterprotokollen.

For hver Kadet udfærdiges i Almindelighed maanedlig en Karakterseddel, der skal indeholde Medium af Karaktererne i hvert enkelt Fag tilligemed et Uddrag af de tilføiede Anmerkninger. Karakterseddlerne bekjendtgjøres ved Parolen eller paa anden hensigtsmæssig Maade og tilstilles derpaa vedkommende Forældre eller Værge.

§ 32. Forsaavidt Anledning gives og Omstændighederne tillader det, bør Kadetterne være nærværende ved de vigtigere Værfts- og Skibsarbeider.

D. Tjenstgjøring, Undervisning og Øvelser paa Orlogsskibe.

§ 33. Efter den kommanderende Admirals nærmere Ordre embarkerer efter endt Examen iland Kadetterne paa de for Sommerens Øvelser bestemte Fartøier.

Samtidig med Kadetterne embarkerer de beordrede Inspektionsofficerer og Lærere.

Sommerøvelserne udstrækkes til henimod Slutningen af September Maaned.

Omkring 15de Oktober embarkerer 3die Klasses Kadetter paa 9 April.
sjøgaaende Orlogsskib til Togt paa 6 à 7 Maaneder.

Ved Regulativ gives de nærmere Bestemmelser angaaende Tjenstgjøring, Undervisning og Øvelser.

§ 34. 1. **Paa Sommertogt med sjøgaaende Orlogsskib** fordeles Kadetterne til bestemte Seils Losgjøring, Beslagning og Rebning. De skal idetheletaget deltage saa meget som muligt i Arbeider saavel paa Toppen som paa Dækket.

Kadetterne øves paa dette Togt foruden i almindelig Togtstjeneste hovedsagelig i Manøvre, forskjellige Skibsarbeider, Baadtjeneste og praktisk Navigation.

2. **Under Togt forøvrig med det almindelige Krigsmateriel** øves Kadetterne i:

Dampbaadsmanøvre, Navigation i den Udstrækning Togtet giver Anledning til, herunder særlig Øvelse i at gaa efter Kart, Brugen af Maskine og Kjedler (under saavidt mulig selvstændig Maskintjeneste), Signalering, Telegrafering og Semaforering, Kompaskorrektion og Deviationsundersøgelse, Eksercitie og Skydning med Haandvaaben og Kanon, Landstigningsexercitie.

Under Fartøiets Deltagelse i Afdelings- eller Eskadreøvelse øves Kadetterne i Eskadretjeneste, hvorunder om muligt specielt i Rekognoscøringsøvelser og Bevogtningsøvelser.

Under Deltagelse i Mineøvelser øves 1ste og 2den Klasse i Behandling af det aktive og i Tilfælde det passive Minemateriel.

Kadetterne bibringes under alle Togter størst mulig Kjendskab til Kysten, dens Havne, Farvande og Leder.

Baade paa de under 1 og under 2 nævnte Togter holder Lærerne nogle Forelæsninger ugentlig med specielt Hensyn paa, hvad der paa Togtet skal øves, og hvad der skal være Gjenstand for Examination ved Togtets Slutning.

3. **Paa Vintertogtet med sjøgaaende Orlogsskib** gives Kadetterne en videregaaende Øvelse i det paa Sommertogtet gjennemgaaede, hvorhos de øves saavel i Manøvre med Fartøiet under Damp som i at forestaa og lede Klargjøring af Maskine og Kjedel for Gang, skjøtte dem under Gang og haandtere Maskinen ved alle forekommende Manøvrer med denne. De øves ligeledes i at manøvrere Skibsbaade under Damp.

De deltager i alle forefaldende Exercitier og Skarpskydning med de forskjellige Vaaben, og gives det Kjendskab til Reglementer og Tjenesten, som udfordres for at gjøre Subalternofficers Tjeneste ombord.

I praktisk Navigation øves de i med Nøiagtighed og Færdighed at kunne tage og beregne alle til Navigationen hørende Observationer, holde Bestik, lodde, logge, styre og foretage en fore-

9 April. løbig Opmaaling eller Krokering af en Havn, et Løb eller lignende. De skal turvis vexle med at udregne og affætte Middagsbestikket, der, efter at være gjennemseet og attesteret af Navigationslæreren, indgives til Skibschefen.

Navigationslæreren skal benytte de givne Anledninger til at gjøre Kadetterne bekjendt med de Kyster, som passeres, samt øve dem i at gisse Distancer fra Land og fra Skibe.

De gives derhos fornøden Øvelse i Landtoning samt Affattelse af Rapport, f. Ex. over hvad de maatte have seet og lært under Besøg paa fremmede Orlogsfartøier eller i fremmede Havne.

Sjømandskabslæreren holder paa Togtet 1 à 2 Forelæsninger ugentlig i Sjømandsskab; under disse Forelæsninger gjennemgaaes det for Klassen fastsatte Pensum.

Derhos gives Undervisning i Theori for Navigation, i fysisk Geografi og i saadan Udstrækning, som Omstændighederne tilsteder, i Dampmaskinlære, Artilleri, Minevæsen samt Sundheds- og Sygepleie. Skibslægen af hvem Undervisningen i Sundheds- og Sygepleie meddeles, holder saavidt gjørlig 4 Foredrag heri maanedlig.

Saavidt Omstændighederne tillader det, fastsættes som Maal for de praktiske Øvelser:

1. at Kadetterne kan udføre de almindeligst forekommende Skibsmanøvrer for Seil saavel i godt som i ondt Veir;
2. at de forstaar at anvende de væsentligste af de ombord forefaldende Forsigtighedsregler, som bør iagttages under klart Skib, i Storm, i Tordenveir m. v.
3. at de kjender og forstaar rigtig at anvende de gjældende Styringsregler til Forebyggelse af Sammenstød paa Sjøen;
4. at de kan udføre alle Slags Matrosarbeide saasom Splednіng, Knobning, Rebning og Beslagning af Seil, Op- og Nedtagning af Ræer, Stænger m. v.;
5. at de har det Kjendskab til Dampmaskinens Brug og Behandling, som antages at burde fordres af Chefen for et mindre Dampskib;
6. at de fuldstændig kjender og kan anvende de saavel for Orlogsmarinen som for Handelsmarinen gjældende Signalsystemer, heri indbefattet Telegrafering og Semaforering;
7. at de kan styre og manøvrere Skibsbaade saavel under Roning som under Seil og Damp;
8. at de har det Kjendskab til Reglementer og Tjenesten, som udfordres for at kunne gjøre Subalternofficers Tjeneste ombord;
9. at de med Nøiagtighed og Færdighed kan tage alle til Navigationen hørende Observationer, holde Bestik med alt dertil hørende samt er øvet i Styring, Lodning og Logning og i at tage Landtoninger,

10. at de besidder Færdighed i Exercitie og Skydning med Kanoner og Haandskydevaaben; 9 April.
11. at de kan foretage en foreløbig Opmaaling eller Krokering af en Havn, et Løb eller lignende;
12. at de besidder Færdighed i Affattelse af Rapporter etc.

§ 35. Paa samtlige Togter gjør Kadetterne Vagt i Skifter, til hvilke Fordeling for hvert Togt gjøres af Sjøkrigsskolens Chef.

Det Vagtskifte, der gaar af Vagt, har Pikettjeneste.

Saavel tilankers som i Sjøen fordeles de vagthavende Kadetter til Kommandoen, Bestikhold etc. efter Skibschefens Bestemmelse paa saadan Maade, at det største Udbytte for deres Uddannelse kan naaes.

§ 36. Skibschefen bestemmer efter Forslag fra ældste Inspektionsofficer det nærmere angaaende Tiden for Kadetternes praktiske Øvelser, og hvorledes disse indordnes under den almindelige Skibstjeneste.

Under sedvanlige Forhold anvendes mindst 2 Timer Formiddag og 2 Timer Eftermiddag hver Arbeidsdag til praktiske Øvelser eller Undervisning for Kadetterne. Lørdag Eftermiddag har de dog i Regelen fri.

§ 37. Som almindelig Regel bliver at iagttage, at Kadetterne søges givet den størst mulige Øvelse i alt, hvad der staar i Forbindelse med deres praktiske Uddannelse.

§ 38. For enhver særskilt udført Øvelse eller Exercitie gives Kadetterne Karakter af vedkommende Lærer eller Instruktør, og efter Vagt af den vagthavende Officer Karakter for Udførelsen af Vagttjenesten og for „Opførsel" samt for „Kommando", naar Vagttjenesten har givet Anledning til disse Bedømmelser.

Med Hensyn til Karaktergivningen iagttages, hvad derom er foreskrevet i dette Reglements § 31 Punkt 4, Litr. a.

Samtlige Karakterer indføres i dertil autoriserede Protokoller.

§ 39. Til Veiledning ved den endelige Bedømmelse ved Vintertogtets Slutning afgives paa dette Togt en Gang hver Maaned Bedømmelse af Kadetternes Flid, Fremgang, Dygtighed og Opførsel. Kommissionen for denne Bedømmelse dannes af Fartøies Chef, Næstkommanderende og de udkommanderede Inspektionsofficerer og Lærere.

Den samme Bedømmelse foretages paa ethvert Togt af $2^1/_2$ Maaneds Varighed og derover.

Enhver Bedømmelse indføres i en autoriseret Protokol.

E. Examener.

1. I Landvidenskaberne.

§ 40. Ved den i Planens § 11 a omhandlede Examen i Landvidenskaberne, der afholdes til den i dette Reglements § 28

9 April. angivne Tid, er Skoleraadets Medlemmer forpligtede til efter Chefens nærmere Bestemmelse at fungere som Censorer.

Forsvarsdepartementet afgiver efter Foreſtilling fra Sjøkrigsskolens Chef Bestemmelse angaaende Antagelse til Censorer af andre end Skoleraadets Medlemmer, naar dette ansees fornødent.

§ 41. Censorerne — af hvilke der, foruden vedkommende Lærer, ved Opflytningsexamener skal være en, og ved Afgangsexamener to for hvert Fag — skal, forinden Examinationen begynder, gjøre fornødent Udvalg blandt de af Læreren i Faget foreslaaede skriftlige og mundtlige Spørgsmaal.

Examenspensumet for de forskjellige Klasser bestemmes ved Regulativ.

§ 42. For Besvarelsen af enhver skriftlig Opgave og ethvert mundtligt Spørgsmaal gives af Examinator og hver Censor en Karakter i Tal; disse Karakterers Medium uddtrykt i hele Tal, Tiendedele og Hundrededele, udgjør Examinandens endelige Karakter for Faget.

Karakteren for militært og moralsk Forhold gives af Sjøkrigsskolens Chef og de ilanд under sidste Vintersemester tjenestgjørende Inspektionsofficerer. Medium af disse Karakterer er Examinandens endelige Karakter for militært og moralsk Forhold.

Høieste Karakter for hvert Fag ved de forskjellige Examener er:

Examensfag og Bedømmelsesgjenstande.	1ste Klasse.	2den Klasse.
Norsk	3	6
Engelsk	3	6
Mathematik	6	9
Hydrografi	3	3
Navigation	6	9
Naturlære	3	6
Dampmaskinlære	6	9
Artilleri	6	9
Tegning og Skrivning	3	6
Retslære	„	3
Legemsøvelser, Exercitier og Vaabenøvelser	3	6
Militært og moralsk Forhold	9	12
Sum af de høieste Karakterer	51	84

Den laveste Karakter er 0.

9 April.

2. I Sjøvidenskaberne.

§ 43. Under Øvelser paa Orlogsskib gives Kadetterne Bedømmelse i følgende Fag og Bedømmelsesgjenstande:

Examensfag og Bedømmelsesgjenstande tilsjøs.	Høieste Karakter.		
	1ste Klasse.	2den Klasse.	3die Klasse.
1. Theoretisk Kundskab i Sjømandsskab og praktisk Dampmaskinlære	6	9	9
2. Manøvre	6	9	9
3. Praktisk Behandling af Dampmaskiner og Dampbaadsmanøvre		9	9
4. Theoretisk Kundskab i Minevæsen	3	3	3
5. Praktisk Behandling af Minemateriel	3	3	3
6. Praktisk Navigation	6	9	9
7. Theoretisk Kundskab i Navigation og fysisk Geografi			9
8. Vaabenexercitie	6	9	9
9. Arbeider tilveirs	3	3	3
10. Færdighed i Signalering, Telegrafering og Semaforering	3	3	3
11. Dueligheed som Sjømand og til Officer	6	9	12
12. Militært og moralsk Forhold	9	12	12
Sum	51	78	90

Examen afholdes ombord i „Theoretisk Sjømandskab og praktisk Dampmaskinlære", for 1ste Klasses vedkommende efter Afslutning af Sommertogtet med sjøgaaende Orlogsskib, for 2den Klasses vedkommende ved Afslutningen af samtlige Sommerens Øvelser paa Orlogsskib og for 3die Klasses vedkommende efter Afslutningen af Vintertogtet.

Examen i „Theoretisk Kundskab i Minevæsen" afholdes ombord efter Afslutningen af de praktiske Øvelser med Minemateriel og for 3die Klasses vedkommende efter Vintertogtet (forsaavidt Undervisningen paa Togtet gjør dette ønskeligt).

Examen i „Theoretisk Kundskab i Navigation og fysisk Geografi" afholdes ombord efter Vintertogtet.

Examenskommissionen bestaar i de theoretiske Fag af vedkommende Lærer og to af Chefen blandt Inspektionsofficererne eller Skibsofficererne opnævnte Censorer.

9 April. Bedømmelse i de øvrige Bedømmelsesgjenstande gives efter hvert Togt eller Øvelse af den i § 39 nævnte Kommission, saaledes:

Efter Sommertogt med sjøgaaende Orlogsskib gives Kadetterne Bedømmelse i de under 2, 6, 9[1]), 10 og 11 nævnte Bedømmelsesgjenstande.

Efter Sommerøvelser med almindeligt Sjøkrigsmateriel gives Kadetterne Bedømmelse i de under 3 (kun for 2den Klasses vedkommende), 5 og 6 (forsaavidt Togtet har givet tilstrækkelig Anledning til Øvelse), 8, 10, 11 og 12 nævnte Bedømmelsesgjenstande.

Efter Vintertogtet gives Kadetterne Bedømmelse i samtlige Bedømmelsesgjenstande, dog i „Praktisk Behandling af Minemateriel" kun forsaavidt heri har været Anledning til Øvelse under Togtet.

§ 44. Er under Øvelserne ombord i Orlogsskib nogen Inspektionsofficer eller Lærer tillige Chef eller Næstkommanderende eller nogen Inspektionsofficer tillige Lærer, afgiver Forsvarsdepartementet Bestemmelse angaaende Tiltrædelse som Censor af nogen anden af Skibets eller Afdelingens Officerer, saaledes at Bedømmelseskommissionen altid kommer til at bestaa af mindst tre Medlemmer.

§ 45. Karakteren for theoretiske Kundskaber tilligemed deres høieste Karakterer gives efter den i § 43 opstillede Tabel.

Medium af Examinators og Censorernes Karakter, udtrykt i hele Tal, Tiendedele og Hundrededele, bliver den endelige Karakter for hvert Fag eller Bedømmelsesgjenstand.

Efter endte Sommerøvelser for 1ste og 2den Klasse tages Medium af de under de forskjellige Togter eller Øvelser erholdte Karakterer i samme Bedømmelsesgjenstand. Summen af disse bliver den endelige Karakter i Sjøvidenskaberne.

3. Almindelige Bestemmelser.

§ 46. I en autoriseret Protokol indføres ved hver Examen og Bedømmelse de endelige Karakterer for ethvert Fag og enhver Bedømmelsesgjenstand, bestemte saaledes som i §§ 42 og 45 foreskrevet.

Særskilt Udtalelse om en Kadets Evner, Dueligʼed og Forhold i det hele gives, forsaavidt det ansees nødvendigt.

Ved Karaktergivningen efter Vintertogtet gives for hver Elev af 3die Klasse en særskilt Udtalelse om hans antagelige Dueligʼhed som Sjømand til Koffardis.

Protokollen undertegnes af Examinatorerne og Censorerne; bekræftet Afskrift af den tilstilles Forsvarsdepartementet og forsaavidt hver enkelt Kadet angaar tillige vedkommende Forældre eller Værge.

---

[1]) For 1ste Klasses vedkommende kun hvis Øvelserne har givet Anledning til Bedømmelse.

Examens Udfald meddeles Kadetterne ved Parolen eller paa 9 April.
anden hensigtsmæssig Maade.

§ 47. Det nærmere angaaende Examenspensa og Regler for Examinationen bestemmes ved Regulativ.

F. Opflytning i Klasserne, Rangeringsorden og Afgang.

§ 48. For at bestaa Examen saavel ved Opflytning som ved Afgang kræves, at Eleven opnaar mindst Halvdelen af høieste Karakters Hovedsum samt mindst halv Karakter for ethvert Fag og enhver Bedømmelsesgjenstand. Dog ansees Examen bestaaet, om end Eleven i Landvidenskaberne for i det høieste tre Fags vedkommende, hvoraf dog intet maa være Navigation eller Artilleri, og i Sjøvidenskaberne for Bedømmelsesgjenstanden „Arbeider tilveirs" ikke opnaar mere end $^1/_3$ af den bestemte høieste Karakter.

Forsvarsdepartementet kan dog, efter Indstilling fra Skolens Chef, meddele en Elev, som ved Opflytningsexamen til 2den Klasse for et enkelt Fag i Landvidenskaberne har faaet lavere Karakter end efter de her nævnte Regler fastsat, men forøvrig har vist Flid og godt Forhold, Tilladelse til midlertidig at opflyttes i 2den Klasse for forinden Juleferiernes Begyndelse at underkaste sig fornyet Examination i dette Fag.

For at kunne optages som fast Elev af Sjøkrigsskolens øverste Afdeling kræves, at Eleven bestaar Afgangsexamen fra Skolens nederste Afdeling og ved denne opnaar mindst $^2/_3$ af høieste Karakters Hovedsum og $^2/_3$ af høieste Karakter for Bedømmelsesgjenstandene: „Militært og moralsk Forhold" og „Dueligheb som Sjømand og til Officer".

Ved Afgangen fra 3die Klasse vil Medium af de ved Afgangsexamen tillands og tilsjøs samt de ved Opflytningsexamen til 3die Klasse i Bedømmelsesgjenstanden „Militært og moralsk Forhold" givne Karakterer være det bestemmende ved Adgangen til Skolens øverste Afdeling.

§ 49. Opflytning fra 1ste og 2den Klasse til henholdsvis 2den og 3die Klasse finder Sted hver Høst før Vinterkursets Begyndelse. Følgeordenen ved Opflytningen bestemmes ved Summen af de Karakterer, der er givne ved de i Planens § 11 nævnte Examener og Bedømmelser.

Chefen kan udnævne indtil 8 af de ældste Kadetter af 3die Klasse til Kadetunderofficerer. Deres Tjeneste bestemmes ved en af Chefen udfærdiget Instrux.

Afgangen fra Skolens nederste Afdeling finder Sted om Vaaren efter Vintertogtets Slutning. Følgeordenen ved Afgangen bestemmes ved Summen af de i Landvidenskaberne og Sjøvidenskaberne erholdte Karakterer.

Karakteren i Landvidenskaberne er Summen af de ved sidste

9 April. Landexamen erholdte Karakterer, samt den i 1ste Klasse erholdte Karakter i Hydrografi, der bliver at overføre til 2den Klasse.

Karakteren i Sjøvidenskaberne er Summen af de for de i Tabellen i § 43 nævnte Fag og Bedømmelsesgjenstande erholdte endelige Karakterer. Som saadanne regnes de efter sidste Vintertogt erholdte undtagen for de under 3, 8, 4 og 5 nævnte Bedømmelsesgjenstande.

For de under 3 og 8 nævnte Bedømmelsesgjenstande tages Medium af den under Vintertogtet erholdte og den efter sidste Sommerøvelser erholdte Karakter. Dette Medium er den endelige Karakter i vedkommende Bedømmelsesgjenstand.

I de under 4 og 5 nævnte Bedømmelsesgjenstande tages Medium af den paa Vintertogtet og de efter tidligere Sommerøvelser erholdte Karakterer. Dette Medium er den endelige Karakter i vedkommende Bedømmelsesgjenstand.

Har nogen Kadet i Henhold til Planens § 13 faaet Tilladelse til at forblive ved Skolen udover den planmæssige Tid, giver Forsvarsdepartementet, efterat Sjøkrigsskolens Erklæring er indhentet, i hvert enkelt Tilfælde Bestemmelse for efter hvilke Regler hans endelige Bedømmelse skal foretages.

§ 50. Den Kadet, som i Henhold til Planens § 13 har faaet Tilladelse til at vedblive ved Skolen for senere at underkaste sig den hele eller en Del af Examen, og som bliver siddende tilbage i Klassen, rangerer foran de i Klassen nyopflyttede Kadetter.

Bliver en Elev ifølge dette Reglements § 48 midlertidig opflyttet i 2den Klasse, rangerer han efter de øvrige Kadetter i Klassen.

Har han bestaaet den ene af Klassens Examener kan Chefen tillade ham at deltage i den høiere Klasses Undervisning i alle eller enkelte Fag.

Naar han har bestaaet den manglende Examen, opflyttes han i den høiere Klasse, og rangerer da efter de i Klassen tidligere værende Kadetter.

Bestaaet Examen i Sjøvidenskaberne, men ikke i Landvidenskaberne, giver Rangeringsorden foran den, som har bestaaet Examen i Landvidenskaberne, men ikke i Sjøvidenskaberne.

Med Hensyn til Tiden for en Examens Gjentagelse afgiver Forsvarsdepartementet for hvert enkelt Tilfælde nærmere Bestemmelser efter Indstilling fra Skolens Chef.

§ 51. Kadetter, der har bestaaet Afgangsexamen saavel tillands som tilsjøs, meddeles af Sjøkrigsskolens Chef et Testimonium, hvori de ved Afgangsexamen erholdte særskilte Udtalelser, specielle Karakterer og Hovedkarakteren anføres.

I den Følgeorden, som i Henhold til § 49 er bestemt ved Afgangsexamen, indstiller Chefen Kadetterne til Ansættelse som

Sekondløitnanter. Ansættelsen sker af Forsvarsdepartementet. Efterat denne Ansættelse har fundet Sted samt tillige efter Optagelsen af nye Elever indsender Chefen Styrkeliste til Forsvarsdepartementet, den kommanderende Admiral, Marinens Generalstab og Distriktschefen. 9 April.

Kronprindsregentens Resolution, hvorved efterstaaende af Storthinget under 2den April 1902 fattede Beslutninger om 1. Lønsregulativ for Underofficerer og Menige i Marinens Korpser samt Reglement for Tjenestetillæg for Marinens Officerer, gjældende fra 1ste April 1902, og 2. Regulativ for Tillæg under Søtjeneste og Kostgodtgjørelse paa Reiser for Marinens Personel samt for udskrevne Mandskabers Lønning m. v. i Tidsrummet fra 1ste April 1902 til 31te Marts 1904[1]) befales tagne tilfølge. 9 April.

Lønsregulativ

for Underofficerer og Menige i Marinens Korpser samt Reglement for Tjenestetillæg for Marinens Officerer, gjældende fra 1ste April 1902.

I. Vedkommende Marinens Korpser.

A. Stadig tjenstgjørende.

1. Underofficerer.

a. Lønning.

De stadig tjenstgjørende Underofficerer inddeles i følgende 5 Lønningsgrupper:

1ste Lønningsgruppe med Kr. 200,00 maanedlig.

Overmaskinmestere, Maskinmestere.

2den Lønningsgruppe med Kr. 170,00 maanedlig.

Assistenter, Musikinstruktøren, Stabssergenter, Korpssergenter og Overmaskinister.

3die Lønningsgruppe med Kr. 135,00 maanedlig.

Overkanonerer, Høibaadsmænd, Overfurerer, Overminører, Maskinister, Vaabenhaandværkere af 1ste Klasse, Overfyrværkere, Skibsbygningshaandværkere af 1ste Klasse, Kompanisergenter.

4de Lønningsgruppe med Kr. 115,00 maanedlig.

Kanonerer, Baadsmænd, Furerer, Minører, Undermaskinister, Vaabenhaandværkere af 2den Klasse, Skibsbygningshaandværkere af 2den Klasse med 3die Underofficersgrad, Fyrværkere, Musikunderofficerer med over 15 Aars Tjeneste, Sanitetsunderofficerer af 1ste Klasse med over 15 Aars Tjeneste.

[1]) Se Sth. Prp. No. 18, Indst. S II B og Sth. Prp. for 1901/1902 S. 1628.

9 April. 5te Lønningsgruppe med Kr. 95,00 maanedlig.

Underkanonerer, Baadsmandsmater, Underfurerer, Underminører, Vaabenhaandværkere af 3die Klasse, Skibsbygningshaandværkere af 3die Klasse, Musikunderofficerer med under 15 Aars Tjeneste, Sanitetsunderofficerer af 1ste Klasse med under 15 Aars Tjeneste.

b. Alderstillæg.

1. De til 1ste, 2den og 3die Lønningsgruppe hørende stadig tjenstgjørende Underofficerer tilstaaes efter 5 Aars Tjeneste i vedkommende Lønningsgruppe et Alderstillæg af Kr. 15,00 maanedlig og efter 10 Aars Tjeneste i vedkommende Lønningsgruppe af yderligere Kr. 15,00 maanedlig.
2. De til 4de og 5te Lønningsgruppe hørende stadig tjenstgjørende Underofficerer tilstaaes efter 5 Aars Tjeneste i vedkommende Lønningsgruppe et Alderstillæg af Kr. 10,00 maanedlig og efter 10 Aars Tjeneste i vedkommende Lønningsgruppe af yderligere Kr. 10,00 maanedlig.

c. Tjenestetillæg.

De som Lærere ved Skolerne beordrede Underofficerer oppebærer for saadan Tjeneste et efter Lærerposstens Vigtighed og Undervisningstimernes Antal afpasset Tillæg, der opføres i de aarlige Budgetter.

2. Menige.

a. Lønning.

De Menige inddeles i følgende 6 Lønningsgrupper:

1ste Lønningsgruppe med Kr. 90,00 maanedlig.

Skibsbygningshaandværkere af 3die Klasse (efter den ældre Plan), Fyrbødere af 1ste Klasse.

2den Lønningsgruppe med Kr. 80,00 maanedlig.

Fyrbødere af 2den Klasse.

3die Lønningsgruppe med Kr. 75,00 maanedlig.

Musikanter af 1ste Klasse.

Ved Hvervningen erholder de Kr. 32,00 i Beklædningspenge.

4de Lønningsgruppe med Kr. 70,00 maanedlig.

Minehaandværkere, Musikanter af 2den Klasse.

Ved Hvervningen erholder Musikanter af 2den Klasse Kr. 32,00 i Beklædningspenge.

5te Lønningsgruppe med Kr. 50,00 maanedlig.

Maskinist- og Vaabenhaandværkerelever.

9 April.

6te Lønningsgruppe.

a. Med Kr. 30,00 maanedlig: Konstabler af 1ste Klasse, Minekonstabler af 1ste Klasse, tekniske Elever af 1ste Klasse, Intendanturkonstabler, Sanitetskonstabler.

b. Med Kr. 25,00 maanedlig: Konstabler af 2den Klasse, Minekonstabler af 2den Klasse, tekniske Elever af 2den Klasse.

c. Med Kr. 15,00 maanedlig: Konstabler af 3die Klasse, Minekonstabler af 3die Klasse, Musikelever, tekniske Elever af 3die Klasse.

De til denne Lønningsgruppe hørende Mandskaber erholder frit Kvarter, Brænde, Belysning og Kost eller, forsaavidt der ikke haves Adgang til at tilstaa dem saadant, som Godtgjørelse herfor Kr. 1,15 daglig. Ligeledes tilstaaes de Mundering (Beklædning), beregnet til Kr. 10,00 maanedlig, hvilket Beløb anvendes i Overensstemmelse med det til enhver Tid gjældende Munderingsreglement, idet Beklædningen bliver at reglementere saaledes, at dens Kostende ikke kommer til at overstige Kr. 10,00 maanedlig i Gjennemsnit.

Ved Hvervningen erholder de Kr. 32,00 i Beklædningspenge.

b. Alderstillæg.

Minehaandværkere tilstaaes som Alderstillæg efter 5 Aars Tjeneste Kr. 10,00 maanedlig og efter 10 Aars Tjeneste yderligere Kr. 10,00 maanedlig.

Musikanter tilstaaes som Alderstillæg efter 5 Aars Tjeneste Kr, 5,00 maanedlig og efter 10 Aars Tjeneste yderligere Kr. 5,00 maanedlig.

c. Tjenestetillæg.

De til 5te Lønningsgruppe hørende Menige, der arbeider ved det mekaniske Værksted eller ved Artilleriværkstedet, kan erholde — foruden Lønningen — en efter deres Dygtighed afpasset Dagløn, der afholdes af vedkommende Arbeides Konto.

B. Nationale Underofficerer.

Haandværkskorpsets og Intendanturkorpsets nationale Underofficerer oppebærer følgende Lønning pr. Maaned:

Minører, Maskinister, Furerer . . . . . Kr. 44,00
Underminører, Undermaskinister, Underfurerer . . . „ 40,00

Naar de er indkaldte til Tjeneste, oppebærer de Lønning som de stadig tjenstgjørende Underofficerer af tilsvarende Grad.

Derhos oppebærer de — ogsaa naar de er indkaldte til Tjeneste — et Alderstillæg efter 5 Aars Tjeneste af Kr. 10,00 maanedlig og efter 10 Aars Tjeneste af yderligere Kr. 10,00 maanedlig.

Deres Alderstillæg regnes fra deres Udnævnelse til Underofficerer.

Opnaar de Ansættelse som stadig tjenstgjørende Underofficerer, skal deres Tjenestetid som nationale Underofficerer regnes dem tilgode ved Beregningen af Alderstillæg.

9 April.

C. Nationale Menige.

Nationale Fyrbødere oppebærer i Lønning pr. Maaned Kr. 30,00.

Naar de er indkaldte til Tjeneste, oppebærer de Lønning som stadig tjenstgjørende Fyrbødere af tilsvarende Klasse.

D. Værnepligtige (Reserve-) Underofficerer.

Værnepligtige (Reserve-) Underofficerer af sømilitære Korps og Sanitetskorpset erholder de to første Aar efter sin Ansættelse som saadanne en aarlig Aflønning af Kr. 100,00. Desuden tilstaaes de ved første Gangs Indkaldelse hvert Aar Kr. 50,00 i Beklædningspenge.

Naar de er indkaldte til Tjeneste, lønnes de som Underofficerer af 5te Lønningsgruppe, hvilket ogsaa gjælder for værnepligtige (ulønnede) Underofficerer af Haandværkskorpset.

E. Almindelige Bestemmelser.

1. Naar nogen af de ovenfor nævnte Underofficerer og Menige anvises Bolig med eller uden Lys og Brænde i Statens Bygninger, fratrækkes herfor i deres Lønning et Beløb efter Forsvarsdepartementets nærmere Bestemmelse.
2. Stadig tjenstgjørende Underofficerer og Menige tilstaaes i Sygdomstilfælde fri Lægehjælp og Lægemidler saavel for sig selv og sine Hustruer som for sine Børn, naar disse er under 15 Aar gamle og er i Huset hos Forældrene. Hvor Sygehus haves, kan de indlægges der og nyder da fri Forpleining; dog afkortes i saa Tilfælde i Lønningen for gifte og Enkemænd med Børn Kr. 0,40, for ugifte og Enkemænd uden Børn Kr. 0,80 daglig.
3. I Karljohansvern erholder stadig tjenstgjørende og nationale Underofficerer og Menige fri Undervisning for sine Børn i den for dette Øiemed oprettede Folkeskole.
4. Ved Dødsfald tilstaaes stadig tjenstgjørende og nationale Underofficerer og Menige fri Jord ved Stationen paa Marinens Bekostning.
5. Naar nogen efter den kommanderende Admirals Bestemmelse beordres til at udføre Tjeneste, hvortil der er bestemt Tjenestemand af høiere Grad end den, hvortil han hører, lønnes han efter den høiere Grad.
6. De før 1ste April 1900 ansatte Underofficerer og Menige beholder, saalænge de forbliver i den Grad, de da indehavde, Aflønning efter det for Budgetterminen 1899—1900 gjældende Lønnings- og Kvarterreglement, hvis Aflønningen efter dette er høiere end efter nærværende Reglement.

II. Tjenestetillæg for Officerer. 9 April.

1. Officerer, der er befalede til Uddannelse ved Centralskolen for Lærere i Vaabenbrug og Legemsøvelser, erholder et Tillæg af Kr. 60,00 maanedlig. Officerer, der er antagne som Elever ved den militære Høiskole, erholder i Kvarterpenge Kr. 24,00 maanedlig.

   De hertil medgaaede Beløb udredes af de til tilfældige og uforudseede Udgifter ved Marinen bevilgede Midler.
2. Officerer, som udenfor de Tilfælde, for hvilke særskilte Tillæg er regulerede, kaldes til Tjenstgjøring, der ikke pligtes udført uden Godtgjørelse, og for hvilken Kostgodtgjørelse heller ikke er fastsat, tilkommer, saalænge saadan Tjeneste vedvarer, følgende Tillæg:

Stabsofficerer	25 pCt.	af sin Gage.
Kapteiner	40 „	—»—
Løitnanter	50 „	—»—
3. For de Officerer, der før 1ste April 1900 er ansatte i Stillinger, hvortil var knyttet som Tjenestetillæg fri Bolig eller Kvartergodtgjørelse, og som fremdeles har saadant Tillæg, bliver Bestemmelserne i Posterne F. og G. 5 i det for Budgetterminen 1899—1900 bestemte Lønnings- og Kvarterreglement gjældende, saalænge de forbliver i disse Stillinger.

Regulativ

for Tillæg under Søtjeneste og Kostgodtgjørelse paa Reiser for Marinens Personel samt for udskrevne Mandskabers Lønning m. v. i Tidsrummet fra 1ste April 1902 til 31te Mars 1904.

I. Vedkommende de i Marinens Korpser staaende Underofficerer og Menige.

A. Underofficerer.

1. Underofficerer erholder under Tjenstgjøring tilsøs foruden den for dem bestemte Lønning tillige Søtillæg, de 4 første Lønningsgrupper Kr. 0,80 daglig, 5te Lønningsgruppe Kr. 0,60 daglig.

   Søtillægget beregnes fra og med den Dag, da Tjenesten ved Fartøi tiltrædes, til og med den Dag, da Tjenesten ophører.
2. Enhver, der fører Kommando, tilhørende høiere Grad eller Stilling, erholder det derfor bestemte Søtillæg.
3. Under Krig fordobles Søtillægget.
4. Underofficerer udenfor Intendanturkorpset, der fungerer som Proviantregnskabsførere, erholder herfor et maanedligt Tillæg af Kr. 28,00 for Fartøier med Besætning af ikke over 30 Mand, Kr. 40,00 for Fartøier med Besætning af over 30,

9 April. men ikke over 100 Mand og Kr. 60,00 for Fartøier med større samlet Besætning end 100 Mand.

5. Underofficerer udenfor Intendanturkorpset, der fungerer som Proviantskrivere, erholder herfor et maanedligt Tillæg af Kr. 20,00 for Skibe med Besætning af ikke over 100 Mand, Kr. 28,00 for Skibe med Besætning af over 100, men ikke over 200 Mand og Kr. 40,00 for Skibe med større Besætning.

B. Menige.

1. Konstabler og Musikanter, der forretter Tjeneste som Underofficerer, tilstaaes herfor et maanedligt Tillæg af Kr. 20,00.
2. Menige Mandskaber, der forretter Tjeneste som Formænd paa Spryd eller Toppe, som Kanonkommandører eller som Formænd i Baadene, kan tilstaaes et maanedligt Tillæg af Kr. 4,00. Antallet af disse Tillæg for hvert Fartøi bestemmes af Forsvarsdepartementet.
3. Menige Mandskaber, der er gifte eller Enkemænd med hjemmeværende Børn under 18 Aar, tilstaaes under Udkommando tilsøs Kr. 12,00 maanedlig for sine Hustruer eller Børn.

C. Fællesbestemmelser for Underofficerer og Menige.

1. Hver Mand gives en Portion Skibskost. I Tilfælde, hvor Skibskost ikke gives, tilstaaes som Godtgjørelse herfor Kr. 1,20 daglig.
2. Underofficerer og Menige, der udenfor sin Fredsstation afgaar fra Skibet som Syge, beholder sin Lønning; Underofficerer faar tillige Søtillæg indtil Tilbagekomsten til Stationen, dog i Almindelighed ikke over 3 Maaneder, medmindre anderledes for Tilfældet bestemmes af Kongen eller den, han dertil bemyndiger.
3. Naar nogen ved Krigsbegivenheder taber, hvad han nødvendig behøver til sin Tjenestes Udførelse, forsynes han af Staten dermed, men har ikke Fordring paa videre Erstatning. De nærmere Forskrifter, som i denne Henseende paakræves, gives af Kongen.
4. Under Søtjeneste indeholdes 1 Øre af hver fulde Krone af den hele Aflønnings Beløb til Sokvæsthuskassen.

II. Tillæg m. v. for Marinens Officerer under Tjenstgjøring tilsøs.

1. Officerer af Søetatens forskjellige Korpser (Overmaskinmestere og Maskinmestere derunder indbefattede) erholder efter nedenstaaende nærmere Regler under Tjenstgjøring tilsøs saavel i Krig som i Fred, foruden den for dem bestemte Gage, tillige Søaflønning, bestaaende af den ved gjældende Lov angaaende

offentlige Tjenestemænds Skyds- og Kostgodtgjørelse for Freds- 9 April.
tid bestemte Kostgodtgjørelse samt Søtillæg.

2. Søaflønningen beregnes fra og med den Dag, da Tjenesten ved Fartøiet tiltrædes, til og med den Dag, da Tjenesten ophører, forsaavidt Søtillægget angaar. Kostgodtgjørelsen udbetales for Officerer, der har Station eller bor paa Udrustningsstedet, fra Kommandoens Heisning og indtil den stryges; for andre Officerer fra Afreisen fra deres Station til Tilbagekomsten til samme. Karljohansvern ansees som Station for de Officerer, der ikke har anden ved Tjeneste bestemt Station.
3. Søtillægget beregnes saaledes pr. Dag:

1. Sekondløitnant	Kr.	0,80
2. Premierløitnant	„	1,20
3. Kaptein	„	1,80
4. Kommandørkaptein og Kommandør	„	3,00
5. Admiral	„	6,00

4. For Officer, der gjør Tjeneste som Chef, forøges Søtillægget med 50 pCt., og for Chef, der holder eget Bord, forøges Søtillægget med yderligere 50 pCt.

   Nødvendige Repræsentationsudgifter under Togt i fremmede Farvande godtgjøres Chefen efter Regning.

   Ligeledes godtgjøres Eskadrechefer og Afdelingschefer samt Skibschefer paa Fartøier af 1000 Tons og derover nødvendige Repræsentationsudgifter i Anledning af Møde med fremmede Orlogsmænd i norske Havne.

   Under Krig fordobles Søtillægget.
5. Enhver, som fører Kommando tilhørende høiere Grad eller Stilling, erholder den derfor bestemte Søaflønning.
6. Afgaar nogen som syg udenfor Hjemstedet, bliver de nødvendige Udgifter ved hans Kur og Pleie paa det fremmede Sted eller paa nærmeste Hospital eller Sygehus samt Udgifterne ved hans Hjemreise at udrede af det Offentlige. Hans Kostgodtgjørelse inddrages, hvorimod han beholder Søtillægget under Sygdommen og Reisen, dog i Almindelighed ikke over 3 Maaneder, medmindre anderledes for Tilfældet bestemmes af Kongen eller den, han dertil bemyndiger.
7. Naar Officerer, der oppebærer Tillæg for Tjeneste iland, udkommanderes tilsøs, beholder de disse Tillæg under Udkommandoen, forsaavidt Tjenesten iland under deres Fravær kan udføres uden forøget Udgift for det Offentlige.
8. Naar nogen ved Krigsbegivenheder taber, hvad han nødvendig behøver til sin Tjenestes Udførelse, forsynes han af Staten dermed, men har ikke Fordring paa videre Erstatning. De nærmere Forskrifter, som i denne Henseende paakræves, gives af Kongen.
9. Under Krigsfangenskab tilstaaes af Søaflønningen 50 pCt. af det under Krig for Messemedlemmer bestemte Søtillæg.

9 April.

III. Kostgodtgjørelse paa Reiser.

1. Paa befalede Reiser inden Riget oppebærer Marinens Officerer (Overmaskinmestere og Maskinmestere derunder indbefattede) Kostgodtgjørelse overensstemmende med gjældende Lov.

   Naar under et Togt Reiser i Anledning af Tjenesten maa foretages af Marinens Officerer eller Ophold i Land finder Sted, godtgjøres Udgifterne herved efter Regning.

2. Paa befalede Reiser inden Riget eller under saadan Tjenstgjøring iland udenfor anvist Station, at særskilt Tjenestetillæg herfor ikke er bestemt, oppebærer Marinens Underofficerer samme Kostgodtgjørelse som i Lov af 10de Juli 1894 angaaende offentlige Tjenestemænds Skyds- og Kostgodtgjørelse dens § 17 bestemt for de til 4de Klasse henførte Tjenestemænd.

   Ved Beregningen kommer de i samme Lovs §§ 18, 21 22 og 23 givne Bestemmelser til Anvendelse.

3. Paa befalede Reiser udenfor Riget bestemmes Kostgodtgjørelsen for Officerer og Underofficerer af Kongen.

4. Paa befalede Reiser inden Riget tilstaaes menige Mandskaber af Marinens Korpser en Kostgodtgjørelse af Kr. 2,00 pr. Døgn.

IV. Lønning m. v. for udskrevne søværnepligtige Mandskaber.

1. Den udskrevne skal enten efter Foranstaltning af det Offentlige befordres frit fra et af de for hans Udskrivningskreds bestemte Samlingssteder til Paamønstringsstedet samt fra Afmønstringsstedet tilbage, eller han erholder Skydsgodtgjørelse efter gjældende Bestemmelser.

2. Lønningen, der regnes fra og med den Dag, den udskrevne efter Befaling fremmøder paa Samlingsstedet, til og med den Dag, han er bragt tilbage til dette, eller til og med Forløvningsdagen, med Tillæg af de for Reisen til Samlingsstedet fornødne Dage, er:

   for gifte Maskinister Kr. 50, for ugifte Kr. 40 mdl.
   „ — Fyrbødere „ 40, „ — „ 30 —
   „ — Matroser „ 30, „ — „ 20 —

   For den Tid, Lønningen oppebæres, indeholdes 1 Øre af hver fulde Krone af den hele Aflønnings Beløb til Søkvæsthuskassen.

   For gifte Mandskaber og Enkemænd med Familie tilbageholdes Kr. 10,00 maanedlig samt $^2/_3$ af den øvrige Lønning til Hustruens og Familiens Underhold.

3. For den Tid, en Maskinist forretter Tjeneste i Stilling, i hvilken han ikke tjenstgjør under nogen anden Maskinist paa Fartøi eller paa Afdeling, hvortil Fartøiet henhører, erholder han et Tillæg af Kr. 10,00 maanedlig.

4. En Maskinist som Regnskabsfører erholder et maanedligt Tillæg af Kr. 10,00. 9 April.
5. For den Tid, en Styrmand forretter Tjeneste som saadan, erholder han et Tillæg af Kr. 20,00 maanedlig; forretter han som Over- eller Enestyrmand, faar han yderligere et Tillæg af Kr. 10,00 maanedlig.
6. For den Tid, en helbefaren Matros forretter Tjeneste som Underkanonersmat eller Kvartermester, gives han Tillæg som saadan (I B 1).
7. For den Tid, en Matros forretter Tjeneste som Kok, faar han et Tillæg af Kr. 0,30 pr. Dag, og for Tjeneste som Koksmat, Sygevogter, Kullemper, Formand i Mers eller paa Spryd, Kanonkommandør eller som Formand i Baad et Tillæg af Kr. 0,15 pr. Dag.
8. Paa Øvelsesstedet eller ombord erholder hver Mand en Portion Skibskost. Fra og med den Dag, den udskrevne efter Ordre møder paa Samlingsstedet, indtil han paamønstres ombord, samt fra den Dag, han afmønstres, indtil hans Lønning efter Post 2 ophører, erholder han en Portion Skibskost eller Kostpenge, der bestemmes til Kr. 1,50 daglig; derhos tilstaaes den udskrevne frit Kvarter under sit Ophold paa Paamønstrings- eller Afmønstringsstedet og under Reisen til Paamønstringsstedet eller fra Afmønstringsstedet.
9. Forsaavidt udskrevne Søfarende midlertidig hjemsendes for i Tilfælde atter at kaldes til Tjeneste, oppebærer de under Opholdet paa Hjemstedet ikke Kost eller Kostgodtgjørelse, men alene den under Post 2 bestemte Løn.
10. Den udskrevne tilkommer under Sygdom, der opstaar, efterat han har forladt Hjemstedet, fri Kur og Pleie samt fri Hjemreise til Udskrivningskredsen, ligesom han beholder sin Lønning, indtil han er kommen tilbage til Samlingsstedet; dog tilkommer han, dersom han som syg afgaar fra Skibet her i Landet, ikke fri Kur og Pleie længere end 3 Maaneder, efterat han har forladt Skibet, ligesom han, hvad enten han som syg afgaar fra Skibet her i Landet eller i Udlandet, ikke oppebærer Lønning for længere Tid. Forsaavidt han er bleven indlagt paa Sygehus før Mandskabernes Indskibning, regnes de tre Maaneder fra den Tid, han indkom paa Sygehuset. I Tilfælde af den udskrevnes Død, efterat han ifølge Ordre har tiltraadt Reisen fra Samlingsstedet, udredes Udgifterne ved hans Begravelse af det Offentlige.
11. Alle udskrevne erholder, naar de indkaldes til Tjeneste, under hele Tjenestetiden udleveret til Brug: Beklædning overensstemmende med et af Forsvarsdepartementet vedtaget Reglement.

9 April. **V. Lønning for Distriktssøtropper.**

Menig af Distriktssøtropperne, der kaldes til Tjeneste ved Marinen, aflønnes i Lighed med en søværnepligtig Matros og stilles forøvrigt under samme Vilkaar som udskrevne søværnepligtige Matroser.

Spørgsmaal angaaende den rette Anvendelse af nærværende Regulativs Bestemmelser afgjøres af Kongen.

10 April. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Søndre Bergenhus Amt, hvori paa Foranledning meddeles, at Fattiglovens § 15, første Led efter Departementets Mening maa komme til Anvendelse med Hensyn til Udgifter ved Asylforpleining af Sindssyge, som indlægges i Asylet fra en Fattigkommune, hvor de ikke er hjemmehørende, saaledes at denne Kommune i Henhold til samme Lovs § 10, andet Led, ansees som Vedkommendes Opholdssted under Asylopholdet og deltager med sin Trediepart i at dække Udgifterne.

I et saadant Tilfælde antages de samlede Udgifters endelige Fordeling ifølge de nævnte Lovbestemmelser, sammenholdt med Sindssygeloven af 27de Juni 1891 § 1, at maatte ske saaledes, at Staten bærer $^4/_{10}$, medens Resten bæres med $^2/_3$ af den Kjøbstads-, Ladesteds- eller Amtskommune, hvor Vedkommende har sin Hjemstavn, med $^1/_3$ af den Kjøbstads-, Ladesteds- eller Amtskommune, hvorfra Vedkommende indlægges i Asylet, mod forholdsmæssig Regres fra begge disse (Kjøbstads-, Ladesteds- eller Amts) Kommuner til henholdsvis Hjemstavns- og Opholdsfattigkommunen i den Udstrækning, som Loven af 27de Juni 1891 § 1, andet Punktum, hjemler. Jfr. Departementets i Lovtidenden indtagne Skrivelse til Justitsdepartementet af 29de April 1898.

10 April. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Kristians Amt, hvori i Anledning af Forespørgsel fra et Formandskab om, hvem det efter Fattiglovens § 50, fjerde Led, tilkommer at afgjøre, om Udgifterne ved fattige Sindssyges Forpleining skal overføres paa den for det hele Herred fælles Kommunekasse eller ikke, meddeles, at den nævnte Lovbestemmelse antagelig forsaavidt refererer til §§ 2 og 3 i Loven af 27de Juni 1891 om Forandring i og Tillæg til Lov af 17de August 1848 om Sindssyges Behandling og Forpleining.

Jfr. Departementets Skrivelse til Amtmanden af 28de Februar d. A.

10 April. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet til Harstad Bygningskommunes Repræsentantskab, der havde forespurgt, om der kan kræves Betaling af den Byggende for Reguleringskommissionens Paavisning af Gadelinien og Gadens Høideforhold i Henhold til Bygningslovens § 16, 5te Passus.

Departementet meddeler, at der fra Lovens Side vistnok intet 10 April.
er til Hinder for, at der i det i Bygningslovens § 84 omhandlede Betalingsregulativ ogsaa fastsættes Betaling for den ovennævnte Paavisning af Gadelinien m. v., men at Betaling herfor, saavidt vides, ikke er fastsat i noget af de hidtil approberede Betalingsregulativer.

Naar det i Repræsentantskabets ovennævnte Skrivelse anføres, at dette ikke tidligere har fundet at have Adgang til at paaføre den Byggende de med Paavisningen af Gadelinien m. v. forbundne Udgifter, undlader Departementet ikke at tilføie, at der overhovedet ikke er Adgang til at paaføre den Byggende nogen Udgifter til Bygningsmyndighederne, saafremt Betalingen ikke er fastsat i et overensstemmende med Bygningslovens § 84 udfærdiget og approberet Regulativ.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Byfogden i Trond- 10 April.
hjem, hvori angaaende forskjellige Spørgsmaal vedkommende Fortolkningen af Stempellov af 17de Marts 1902 bl. a. udtales følgende:

Departementet antager, at enhver, der ifølge nævnte Lovs § 6 er ansvarlig for Stemplingsgebyret af en Vexel, er berettiget til, forinden den protesteres eller præsenteres til Betaling, at forsyne den med anordnet Stempelmærke samt at den i Lov af 11te April 1885 § 17 omhandlede Sexugersfrist for Efterstempling af Vexler bliver at regne fra den Tid, da den sidste vexelforpligtende Erklæring paaførtes. Kan ikke dette sees af Papiret, kan Retsskriveren — naar der ikke foreligger særlig Grund til Mistanke — lade det bero med en Erklæring herom fra Vedkommende selv.

Med Hensyn til Spørgsmaal om, hvorvidt den Stempelfrihed, der efter § 44 i Lov om Norges Bank af 23de April 1892 tilkommer „Papir, som er udstedt af Banken", er anvendelig paa Vexler, antager Departementet, at det følger af dette Privilegium — jfr. Bankfundatsen af 14de Juni 1816 § 69 — at Norges Bank selv i intet Tilfælde kan komme til at svare Stempelafgift. Derimod er Vexlerne stempelpligtige, om de forøvrigt indeholder vexelforpligtende Paategninger.

Skrivelse fra Finantsdepartementet, hvori i Anledning af en 10 April.
Forespørgsel fra et Handelsfirma udtales, at enhver, som inden Riget udsteder, modtager, endosserer, præsenterer, akcepterer, betaler eller paa anden lignende Maade har Befatning med Dokumentet, er ansvarlig for Stempelafgiften. Spørgsmaalet om det er Kjøber eller Sælger, hvem Afgiften skal belastes af de ved almindelige Varesorter benyttede Solavexler, berøres ikke af den nye Vexellov, men maa afgjøres efter, hvad der herom er aftalt mellem vedkommende Kontrahenter.

11 April. **Skrivelse** fra Indredepartementet til Amtmanden i Stavanger Amt, der havde indsendt Skrivelse fra et Aktieselskab, hvori anholdes om Departementets Udtalelse om, hvorvidt Salg af Bryggeriets Maltøl, der efter foretagen Analyse kun indeholder 1,63 % Alkohol og benyttes som Medicin, er Gjenstand for Bevilling. Departementet meddeler, at forsaavidt Salg af Øl inden vedkommende Kommune er gjort til Gjenstand for kommunal Bevilling, antages ogsaa det omhandlede Øl at indgaa herunder.

11 April. **Skrivelse** fra Indredepartementet til Landbrugsdepartementet, der i Anledning af en Forespørgsel fra Norges Landbrugshøiskole havde forespurgt om Høiskolen har lovlig Adgang til at sælge de af den producerede Bærvine. Departementet udtaler, at efter Ølloven for Landet af 18de Juni 1884 § 1 er Salg af Vin, Mjød og Cider i Almindelighed betinget af Landhandlerret, dog saaledes at Producentens Salgsret efter Handelsloven af 8de August 1842 § 14 er forbeholdt ham.

Efter Ølloven's § 2 (jfr. Tillægslov af 20de Juli 1893) kan imidlertid Herredsstyret beslutte at Salg af Vin, Mjød og Cider inden Herredet skal være Gjenstand for kommunal Bevilling. Saadan Bevilling, der kun kan tilstaaes enkelte Personer, maa erhverves saavel af dem, der har Landhandleri, som af Producenten. Saafremt Producenten erholder Bevilling, er hans Salg undergivet de i Handelslovens § 14 omhandlede Indskrænkninger.

11 April. **Cirkulære** fra Direktøren for det civile Veterinærvæsen til Amtmændene:

Efter derom skeet Henvendelse fra den kongelige norske Regjerings Forsvarsdepartement skal man herved henstille til Hr. Amtmanden at lade indskjærpe det i Cirkulære fra Direktøren for det civile Veterinærvæsen af 15de November 1894 omhandlede Paabud om en snarlig Indberetning fra de i Udrederdistrikterne praktiserende Dyrlæger til de respektive militære Korpser om Tilfælde af smitsom Lungesyge, Influenza eller ondartet Kværke blandt Hestene paa Udredergaardene eller i Udrederdistrikterne i det hele taget.

Foruden denne Indberetning til Korpserne bliver for Fremtiden samtidig at indsende lignende Melding direkte til Veterinærkorpsets Chef, Adresse Kristiania.

Den nugjældende Fordeling af Udrederdistrikterne er i Henhold til Meddelelse fra Forsvarsdepartementet følgende:

Ingeniørkorpset: Adr. Kristiania.	Omfattende Herrederne Biri, Vardal, Jevnaker paa Vestsiden af Randsfjorden, Gran paa Vestsiden af Randsfjorden, Søndre Land, Nordre Land af Kristians Amt, Hole, Noderhov, Aadalen, Sigdal og Modum af Buskeruds Amt.

1ſte Felt-artillerikorps: Adr. Kriſtiania.	Omfattende Herrederne Aker, Bærum og Aſker af Akershus Amt, Lunner, Jevnaker paa Østſiden af Randsfjorden, Gran paa Østſiden af Randsfjorden af Kriſtians Amt, Øvre Eker, Nedre Eker, Lier, Røken, Hurum, Sandsvær af Buskeruds Amt, Strømmen, Skoger, Sande, Hof, Botne, Vaale, Borre, Ramnes, Andebu, Stokke, Sem, Nøtterø, Tjømø, Sandeherred, Tjølling, Fredriksværn, Brunlanes, Hedrum, Lardal af Jarlsberg og Larviks Amt.	11 April.
2det Felt-artillerikorps: Adr. Kriſtiania.	Omfattende Herrederne Aſkim, Spydeberg, Skiptvedt, Id, Berg, Skjeberg, Borge, Varteig, Tune, Glemminge, Onsø, Raade, Rygge, Moss, Vaaler, Hobøl af Smaalenenes Amt, Vestby, Kraakſtad, Aas, Frogn, Nesodden, Enebak paa Vestſiden af Øieren, Fet paa Vestſiden af Øieren, Skedsmo, Nitedalen af Akershus Amt.	
Akershusſke Kavalerikorps: Adr. Kriſtiania.	Omfattende Herrederne Trøgſtad, Rakkeſtad, Eidsberg, Rødenes, Aremark af Smaalenenes Amt, Urſtog, Høland, Enebak paa Østſiden af Øieren, Fet paa Østſiden af Øieren, Sørum, Gjerdrum, Ullensaker, Nes (Romerike), Eidsvold, Nanneſtad, Hurdalen, Fering af Akershus Amt, Søndre Odalen, Nordre Odalen, Vinger, Eidskogen, Brandval, Grue, Hof, Aasnes, Vaaler af Hedemarkens Amt.	
Oplandſke Kavalerikorps: Adr. Hamar.	Omfattende Ringsaker, Nes, Vang og Furnes, Løiten, Romedal, Stange, Elverum, Aamot, Storelvedalen af Hedemarkens Amt, Østre og Vestre Toten af Kriſtians Amt.	
Trænkorpſet: Adr. Kriſtiania.	Omfattende Nordre Fron, Søndre Fron, Ringebu, Øier, Østre Gausdal, Vestre Gausdal, Faaberg af Kriſtians Amt.	
3die Felt-artillerikorps: Adr. Trondhjem.	Omfattende Herrederne Orkedalen, Meldalen, Rennebu, Opdal, Støren, Soknedalen, Horg, Holandet, Flaa, Melhus, Børſeskogen, Børſen, Buviken, Byneſet, Leinſtranden, Strinden, Malvik, Tilder, Klæbu, Selbu af Søndre Trondhjems Amt, Meraker, Hegre, Nedre Stjørdalen, Froſten, Aaſen, Skogn af Nordre Trondhjems Amt.	
Trondhjemſke Kavalerikorps: Adr. Trondhjem.	Levanger. Værdalen, Mosviken og Verran, Inderøen, Sparbuen, Skei, Egge, Beitſtaden, Stod, Snaaſen, Grong, Overhallen, Vemundvik og Klingen af Nordre Trondhjems Amt.	
Nordenfjeldſke Trænkompani: Adr. Trondhjem.	Omfattende Herrederne Skogn og Levanger af Nordre Trondhjems Amt.	

11 April. **Telegram** fra Arbeidsdepartementet til Statsingeniøren i Kristiansund, hvori udtales, at Skurbygning opført overensstemmende med Bestemmelserne i Bygningslovens § 28, 3 antages at kunne benyttes som Oplagsskur for Træmaterialer.

11 April. **Regulativ** for Marinens Sanitetskorps's Skoler, fastsat af Forsvarsdepartementet, Marinen, under 11te April 1902.

Kursets for Uddannelse af værnepligtige Sanitetsofficerer.

§ 1. Maalet for Undervisningen i de Fag, som specielt vedkommer Marinen, skal være:

1. Marinens Organisation, Administration og Reglementer: Almindelig Oversigt over Marinens Organisation og Administration og nøiagtig Kjendskab til de en Sanitetsofficer vedkommende Reglementsbestemmelser.
2. Skibshygiene: Kjendskab til de Forhold ombord, der har sanitær eller hygienisk Betydning, de Opgaver som derved stilles til Sundhedstjenesten ombord, og de Midler, som herunder kommer i Anvendelse.
3. Skibsambulance: At være fortrolig med Fremgangsmaaden ved Transport af Syge og Saarede ombord og iland, Kjendskab til det reglementerede Materiel og dets Anvendelse, praktisk Indøvelse af Baareexercitie.

Konstabelskolen.

§ 2. Antallet af de ugentlige Undervisningstimer skal for de theoretiske Fag være 3 à 4, fordelt paa Fagene saaledes:

Anatomi og Fysiologi	1 Time.
Sygdomslære Kirurgi og Bandagelære	. . 1 à 2 —
Skibshygiene Skibsambulance Sanitetets Organisation og Reglement	1 —

Korpschefen kan i ovenstaaende Fordeling foretage mindre Afvigelser, naar han anser det hensigtsmæssigt for Undervisningen.

Maalet for Undervisningen skal være:

1. Anatomi og Fysiologi: Almindelig Kjendskab til Legemets Bygning og Organernes Virksomhed.
2. Sygdomslære: Et Overblik over de almindeligst forekommende Sygdomme og deres foreløbige Behandling.
3. Kirurgi og Bandagelære: Kjendskab til Beskadigelser og deres Behandling.
4. Skibshygiene: Kjendskab til de almindelige Sundhedsregler med særlig Hensyn til Forholdene ombord.
5. Skibsambulance: Transport af Syge og Saarede i det hele.

6. Sanitetets Organisation og Reglement: Almindelig Oversigt over Organisationen og nøiagtig Kjendskab til Reglement for Sanitetet. 11 April.

For Undervisningen i de Fag, i hvilke Eleverne skal deltage ved en af Marinens Konstabelskoler, opstilles det Maal, som efter vedkommende Skoles Plan kan naaes i Løbet af et Skoleaar.

Den praktiske Undervisning foregaar under og efter Visitten paa Sygehuset. Foruden klinisk Undervisning indgaar herunder praktisk Undervisning i de en Sygevogter paahvilende Pligter og Forretninger efter Instrux af Sanitetskorpsets Chef.

§ 3. Ved Examen regnes 6 som høieste Karakter for Fagene 1, 2 og 3; 3 for de øvrige Fag.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Bergens Biskop, foranlediget ved Forespørgsel fra en Sognepræst, om Præster paa Reiser, som de paa Begjæring foretager til Udførelse af nogen kirkelig Handling, og paa hvilke de efter den geistlige Lønningslov af 14de Juli 1897, § 30, første Afsnit, tilkommer forsvarlig Skyds eller Godtgjørelse som for Reiser i offentlige Anliggender, ogsaa har Ret til Kostgodtgjørelse i Henhold til Lov af 10de Juli 1894. 12 April.

Kirkedepartementet meddeler at Arbeidsdepartementet paa Foranledning har udtalt, at der efter dets Mening ikke af Skydsloven af 10de Juli 1894 kan udledes nogen Ret for Præsterne til at beregne Kostgodtgjørelse i Tilfælder som de ovenfor omhandlede, og at Kirkedepartementet slutter sig hertil.

En anden Sag er det, bemærker Departementet, at Præsterne nu som før i „fornødent Fald", d: hvor Veiens Længde eller den Tid, som den af andre Grunde maatte medtage, gjør dette nødvendigt, maa kunne kræve Nattehold eller Kost og Logis.

Skrivelse fra Fængselsstyrelsen til Stiftamtmanden i Kristianssand, hvori paa Foranledning udtales følgende med Hensyn til Beregningen af Straffetiden, naar en Fange fra Fængslet er indlagt i Sygehus. 14 April.

„Bestemmelsen i Straffeproceslovens § 475, sidste Led, er optagen fra den tyske Straffeproceslovs § 493. Denne er utvivlsomt at forstaa saaledes, at en Sygehusdag regnes lig en Dag af den Strafart, Angjældende udstaar, uden Hensyn til at der gives forskjellige Frihedsstraffe.

I Jurylovkommissionens Forslag § 503 er optaget Bestemmelser svarende til samtlige Led i den gjældende Lovs § 475. Efter Kommissionens Motiver er der ingen Tvivl om, at saavel en Dags Henliggen i Sygehus som en Dags Varetægtsfængsel skulde ligestilles med en Dag af den Art Frihedsstraf, Angjældende udstod.

Den departementale Komite fandt i sit Udkast § 477, som

14 April. stemmer med Lovens § 475, at burde forandre denne Beregningsmaade for Varetægtsfængsels Vedkommende. For Sygehusophold gjorde den detimod ingen Forandring og udtalte sig i det hele ikke herom. Komiteen har antagelig fundet, at en tilsvarende Regel for dettes Vedkommende vilde blive uretfærdig, aldenstund Sygeforpleining i Fængslet helt maa medregnes i Straffetiden, og dennes Længde saaledes vilde komme til at bero paa den tilfældige Omstændighed, om man i vedkommende Fængsel havde tilstrækkeligt Lokale m. v. til forsvarligen at kunne lade Fangen ligge der. Hvad særlig Vand- og Brødfanger angaar, har Komiteen antagelig taget Hensyn til, at Paatalemyndigheden, naar de indlægges paa Sygehus, kan konvertere Straffen for disse, hvor det findes ønskeligt.

Naar Loven uden videre udtaler, at den Tid, Angjældende opholder sig paa Sygehus, medregnes til Straffetiden, indsees der heller ikke efter Lovens Ordlyd at være Adgang til istedetfor den virkelige Straffetid at regne med nogen anden, særlig ikke, naar Loven her ingen Omsætningsnorm opstiller, medens den netop for et beslægtet Tilfælde har givet en saadan.

At regne Tiden saaledes, som af Fattigstyret gjort, synes ganske vilkaarligt. Vil man ikke tage Hensyn til den virkelige Straffetid, maa man vistnok bruge Omsætningsforholdet for Varetægtsfængsel. I saa Fald vilde f. Ex. en til 10 Dages Vand og Brød dømt Person, som efter 2 Dages Ophold i Fængslet indlagdes paa Sygehus og laa der i 8 Dage, efter Udskrivningen derfra blive at tage tilbage til Fængslet for yderligere at udstaa 7 Dages Vand og Brød. Men herimod maatte Fangen med fuld Føie kunne protestere. Hvis Fangen af Helbredshensyn ikke kan udstaa Vand- og Brødstraf, kan Paatalemyndigheden som nævnt konvertere Straffen. Men saalænge dette ikke er gjort, savner man, saavidt skjønnes, enhver Ret til at holde Fangen fast i et længere Tidsrum end det ved Dommen eller Affoningsdekretet bestemte.

Overensstemmende med det Anførte har ogsaa Lovbestemmelsen den hele Tid været anvendt baade for Fængselsstrafs Vedkommende og i de forholdsvis hyppige Tilfælde, hvor Strafarbeidsfanger indlægges i Sygehus eller Sindssygeasyl. Regelen maa i begge Fald være den samme. Men der har aldrig været reist Tvivl om, at en Dags Ophold i Sygehus eller Asyl maa regnes lig en Dags Strafarbeide."

15 April. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Hamar Stiftsdirektion, foranlediget ved Forespørgsel fra en Sognepræst, om der er Adgang til for dem, som maatte ønske det, at kjøbe Gravsted paa en Kirkegaard istedetfor at feste saadant paa et bestemt Tidsrum.

Departementet er med Stiftsdirektionen enigt i, at der ikke er lovlig Adgang hertil. En saadan Disposition over enkelte

Gravsteder vilde, bemærker Departementet, blandt andet komme i Strid med de Bestemmelser i Kirkeloven, som forudsætter, at der skal være Adgang til at nedlægge en Kirkegaard, om det findes ønskeligt eller hensigtsmæssigt. 15 April.

Kongelig Kundgjørelse angaaende Toldafgifter fra 1ste April 1902*) [1]). 16 April.

[1]) Se Kgl. Resolution af 29de Marts og det der citerede.

Kronprindsregentens Resolution**), hvorved bestemmes: 16 April.

1. At vedliggende Udkast til Reglementer:
   a) for Optagelsesprøven ved Lærerskolerne,
   b) for Lærerprøven,
   c) for Prøven for Smaaskolelærere
   naadigst stadfæstes i Henhold til Lov om Lærerskoler og Prøver for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen af 18de Januar 1902 §§ 2, 26 og 27.
2. At den nævnte Lov i Henhold til Lovens § 34 befales sat i Kraft fra 1ste August d. A. undtagen for de Klasser, som i Aarene 1902—04 endnu vil være igang efter den hidtil gjeldende Seminarlov.
3. At Lovens Bestemmelser om de faste Lærere ved de offentlige Lærerskoler bliver at sætte i Kraft ved senere særskilt naadigst Resolution."

Reglement

for den ved Lov af 18de Januar 1902 anordnede Optagelsesprøve ved Lærerskolerne.

Forberedende Foranstaltninger.

§ 1. Examenskommissionen bekjendtgjør hvert Aar i betimelig Tid det nødvendige om Optagelsesprøvens Afholdelse, samt om hvad der ved Melding til samme er at iagttage.

§ 2. Mænd og Kvinder som ønsker at fremstille sig til Prøven, har inden 1ste Mai at indsende Melding til den offentlige eller den examensberettigede private Lærerskole, hvor de ønsker at optages.

Meldingen skal være ledsaget af:

a. Daabs og Aldersattest; [1])

[1]) Ingen kan optages som ikke inden Kalenderaarets Udgang har fyldt 18, 19 eller 20 Aar, efterhvorn Optagelse søges i 1, 2 eller 3 Klasse. Undtagelser herfra kan dog under særegne Omstændigheder tilstedes af Overstyret.

*) Bekjendtgj. 18de April i Lovtid. No. 18, hvor Kundgjørelsen er indtaget i sin Helhed.

**) Bekjendtgj. 19de April i Lovtid. 1ste Afd. No. 19, hvor de stadfæstede Reglementer ikke er indtagne.

16 April. b. tilfredsstillende Vidnesbyrd om Forhold og Vandel indtil seneste Tid;

c. Erklæring fra examineret Læge, udstedt i Kalenderaaret, om hvorvidt den meldte ved svag Helbred eller Legemsfeil kan befrygtes at ville blive uskikket for Lærergjerningen;

d. Vidnesbyrd om tidligere modtaget Undervisning og dennes Udbytte.

Melder nogen sig som ikke tilhører Statskirken, bør det oplyses, hvorvidt der ønskes Fritagelse for Prøven i Kristendomskundskab.

Enhver Melding skal yderligere indeholde Oplysning om, hvorvidt den meldte ønsker at optages ved en anden Lærerskole, hvis der ikke kan erholdes Plads ved den Lærerskole, hvortil Meldingen er indsendt.

Endvidere skal det oplyses i Meldingen, hvis Vedkommende ønsker at lade sig prøve for Optagelse i Lærerskolens 2den eller 3die Klasse.

Studenter som ønsker Optagelse i øverste Klasse i Henhold til Lovens § 4, skal fremsende Artiumsvidnesbyrd i bekræftet Afskrift, og meddele Oplysning om hvorvidt de agter at lade sig prøve i 2den Klasses Pensum i de Fag eller Dele af Fag, hvori Undervisningen afsluttes i denne Klasse.

§ 3. Vedkommende Lærerskoles Bestyrer har snareste muligt gjennem Korrespondance med de meldte at søge berigtiget mulige Mangler ved de til ham indløbne Meldinger.

§ 4. Skoleraadet gjennemgaar derpaa Meldingerne, og afgjør hvem der kan gives Adgang til Prøven. De meldte som ikke antages til Prøven, underrettes af Lærerskolens Bestyrer om den faldne Afgjørelse.

Skematisk Fortegnelse over de meldte tilstilles Examenskommissionen inden 1ste Juni.

§ 5. Prøven afholdes i den sidste Halvdel af August og skal være afsluttet den 30te samme Maaned. Lærerskolens Bestyrer bestemmer Dagene for Prøvens Afholdelse, indkalder Examinanderne til den for den skriftlige Prøves Begyndelse berammede Dag, og underretter dem om, at de som optages ved en offentlig Lærerskole, har at stille Sikkerhed for Udredelsen af de med Opholdet forbundne Udgifter.

Prøvens Afholdelse.

§ 6. For at blive optaget som Elev i Lærerskolens 1ste Klasse maa Vedkommende godtgjøre, at de har naaet det Maal af Udvikling, og har de Kundskaber og Færdigheder, som kan kræves af den som i en modnere Alder atter har gjennemarbeidet en vel udstyret Folkeskoles Pensum (Lovens § 3).

I Henhold hertil har Examinanderne i nedennævnte Fag at

gjøre Rede for følgende Maal af Kundskaber og Færdigheder (jfr. 16 April. Normalplanerne for Folkeskolen):

a. Kristendomskundskab.

1. Sikkert Kjendskab til det væsentlige Indhold af den bibelske Historie og de vigtigste Begivenheder af Kirkens Historie.
2. Sikkert Kjendskab til den kristelige Barnelærdom efter Luthers lille Katekisme og en til samme knyttet autoriseret Forklaring.

b. Norsk.

Færdig og forstandig Læsning saavel af Landsmaalet som af det alm. Bogmaal. Kjendskab til Sætningen og dens Dele, Ordklasserne og det væsentligste af Form- og Sætningslæren.

Kjendskab til vore vigtigste Forfattere gjennem en passende Læsebog.

Sikker Retskrivning og nogenlunde sprogrigtig Fremstilling af kjendt Stof.

c. Historie.

Fædrelandets Historie i Fortællinger knyttet til en kortfattet Lærebog tilligemed Grundtrækkene af vor Samfundsordning.

De for Verdensudviklingen betydningsfuldeste Begivenheder i andre Lande.

d. Geografi.

Geografisk Oversigt, navnlig hvad angaar Jordoverfladens fysiske Beskaffenhed; nærmere Kjendskab til Europas og de nordamerikanske Fristaters Geografi samt nogenlunde fuldstændigt Kjendskab til Norge, Befolkningens Livsvilkaar og Næringsveie.

e. Naturkundskab.

Et gjennem Beskrivelse af det menneskelige Legeme og hjemlige Dyreformer vundet Kjendskab til Pattedyrenes Bygning, deres Redskaber for Bevægelse og Virksomhed, deres Sanser og Ernæring. Kjendskab til de almindeligst forekommende Fugle og Fiske samt enkelte lavere Dyr. Kjendskab til Planternes Hoveddele, Vext og Formering, de for Mennesket vigtigste Kulturplanter og de almindelige Træer. Kjendskab til Naturkræfternes for Menneskets Liv og Virksomhed vigtigste Ytringer.

Grundtræk af Sundhedslæren.

f. Regning og Rumlære.

Færdighed i de fire Regningsarter med hele og decimale Tal, Kjendskab til almindelig Brøk samt Regningsarternes Anvendelse ved Løsning af Opgaver fra det daglige Liv, derunder Reguladetri og Procentregning ved Reduktion til Enheden.

16 April. Beregning af regelmæssige Flader og Rum (Kvadrater, Rektangler, Parallelogrammer og Triangler; — Kuber, Parallelepipeder, Prismer og Pyramider).

g. Skrivning.

Ordentlig, tydelig og ren Skrift med latinske Bogstaver.

§ 7. Optagelsesprøven afholdes af Lærerskolernes Lærere.

Den skriftlige Del af Prøven afholdes paa to paa hinanden følgende Søgnedage efter Bestyrerens Berammelse (§ 5).

Der gives følgende skriftlige Opgaver:

a. En let Stil af fortællende Indhold.

b. En Diktat.

I begge Prøver kan benyttes enten Bogmaal eller Landsmaal efter Examinandernes Valg.

c. Nogle Opgaver i Regning og Rumlære.

Opgaverne fastsættes af Bestyreren.

I de derpaa følgende Søgnedage indtil 30te August foretages overensstemmende med en af vedkommende Lærerskoles Bestyrer udfærdiget Tabel:

Den mundtlige Del af Prøven,

Prøve i Skrivning og

Bedømmelse af Examinandernes Sangstemme og musikalske Anlæg.

§ 8. Paa hver af de til den skriftlige Prøves Afholdelse bestemte Dage har Lærerskolens Bestyrer, efterat Examinanderne er anvist sine Pladse og et betryggende Tilsyn er ordnet, at forelægge den for Dagen bestemte Opgave for Examinanderne.

Til Besvarelse af den norske Stil tilstaaes Eleverne 4 Timer. Til Diktaten gives 1 Time, til Besvarelse af Regneopgaverne 4 Timer.

§ 9. Bedømmelsen af de skriftlige Arbeider foretages ved Lærerskolen efter Bestyrerens Anordning. Karaktererne indføres i en af Examenskommissionen autoriseret Protokol.

§ 10. Mundtlig skal hver Examinand prøves i ethvert af de i § 6 a—f nævnte Fag. Dog bliver Examinander som ikke tilhører Statskirken, paa Forlangende at fritage for Prøve i Kristendomskundskab (jfr. § 2). Ved de mundtlige Prøver fordeles Examinanderne i Partier.

Examinationen udføres i hvert Fag overensstemmende med Bestyrerens Anordning. Ved Afslutningen af et Partis Examination indføres de faldne Karakterer i Protokollen.

§ 11. Saasnart Bedømmelsen af de paa Stedet udførte Prøvearbeider i Skrivning er foretaget, indføres Karaktererne i Protokollen. I samme Protokol indføres efter foretagen Bedømmelse i almindelige Udtryk Vidnesbyrd om enhver Examinands Sangstemme og musikalske Anlæg.

§ 12. For at blive optaget som Elev i en af Lærerskolens 16 April.
høiere Klasser maa Vedkommende gjøre Rede for de Kundskaber og Færdigheder som er Maalet for Undervisningen i næst lavere Klasse. Dog kan Studenter med godt Vidnesbyrd for bestaaet Artium uden Prøve optages i Lærerskolens øverste Klasse (Lovens § 4).

Prøvens Udfald.

§ 13. Senest 31te August skal Prøvens Udfald være opgjort.

Karaktererne betegnes i Examensprotokollen ved et af Udtrykkene: „Særdeles Godt", „meget Godt", „Godt", „Antageligt" og „Uantageligt".

§ 14. Udfaldet af Optagelsesprøven opgjøres, idet Karakteren „særdeles Godt" gives Værdien 4, — „meget Godt", Værdien 3, — „Godt", Værdien 2 — „Antageligt" Værdien 1 — og „Uantageligt" Værdien 0, hvorefter enhver Examinands Karakterer summeres. Optagelsesprøven er bestaaet, naar ingen af de Examinanden tildelte Karakterer er „Uantageligt".

§ 15. De som har bestaaet Optagelsesprøven, er i den Orden som angives ved Summen af deres Karakterer, berettiget til at optages som faste Elever i vedkommende Lærerskoles nederste Klasse.

Dog kan Kirke- og Undervisningsdepartementet for hver enkelt Lærerskole begrænse Konkurrancen, om Behovet skulde gjøre dette ønskeligt, ved at fastsætte et numerisk Forhold mellem mandlige og kvindelige Elever.

Har flere samme Karaktersum, bestemmes Ordenen efter Karaktererne i Kristendomskundskab, Norsk og Regning samt efter Vedkommendes musikalske Anlæg.

Hvis der bliver Pladse ledige, eller hvis ikke alle som har bestaaet Optagelsesprøven, kan faa Plads, tilstiller Lærerskolens Bestyrer i begge Tilfælde Examenskommissionen uopholdelig Underretning herom, og samtidig om hvor de som har bestaaet Prøven, men ikke Konkurrancen, ønsker at optages, hvorefter Kommissionen i den Orden som vedkommende Aspiranters Karaktersum bestemmer, giver dem Anledning til Optagelse der, hvor Plads er ledig.

§ 16. Ved Prøvens Slutning underskrives Protokollen af samtlige Examinatorer og i Tilfælde Censorer, hvorunder hver enkelt skal have Adgang til at tilføre Protokollen, hvad han maatte have at bemærke med Hensyn til Prøvens Afholdelse..

§ 17. Enhver Examinand kan forlange Udskrift for sit Vedkommende af Examensprotokollen.

Forskjellige Bestemmelser.

§ 18. Examenskommissionens Medlemmer tilser Prøven og deltager i dens Bedømmelse i den Udstrækning som Omstændighederne tillader.

16 April. Overtilsynet for Folkeskolen i vedkommende Distrikt har uden særskilt Opnævnelse Adgang til at overvære Prøven og dens Bedømmelse og derom tilføre Protokollen de Bemærkninger, hvortil det maatte finde sig foranlediget.

§ 19. Udskrift af Protokollen tilstilles ved Prøvens Afslutning Examenskommissionen, som aarlig har at afgive til Kirke- og Undervisningsdepartementet Beretning om samtlige i Aarets Løb afholdte Prøver, ledsaget af de Bemærkninger, hvortil den maatte finde Anledning.

Reglement

for den ved Lov af 18de Januar 1902 anordnede Lærerprøve.

Forberedende Foranstaltninger.

§ 1. Examenskommissionen bekjendtgjør hvert Aar i betimelig Tid det nødvendige om Prøvens Afholdelse, og om hvad der ved Melding til samme er at iagttage.

§ 2. Mænd og Kvinder som ønsker at fremstille sig til Prøven, har inden 1ste Marts at indsende Melding derom til den offentlige eller den examensberettigede private Lærerskole, hvor Vedkommende fortrinsvis ønsker at underkaste sig Examen. Eleverne af vedkommende Lærerskoles to øverste Klasser har Adgang til Prøven uden særskilt Melding.

Meldingen skal være ledsaget af:

a. Daabs- og Aldersattest; [1])
b. tilfredsstillende Vidnesbyrd om Forhold og Vandel indtil seneste Tid;
c. Erklæring fra examineret Læge, udstedt i Kalenderaaret, om hvorvidt den Meldte ved svag Helbred eller Legemsfeil kan befrygtes at ville blive uskikket for Lærergjerningen;
d. Vidnesbyrd om tidligere modtaget Undervisning og dennes Udbytte.

Derhos skal Meldingen indeholde Opgave over hvad Examinanden lægger op i Kristendomskundskab af det valgbare Stof, og hvilket Udvalg af norsk Litteratur han har gjennemgaaet, samt Oplysning om i hvilken Sprogform han vil affatte de norske Stile ved Lærerprøven.

Melder nogen sig som ikke tilhører Statskirken, bør det oplyses, hvorvidt der ønskes Fritagelse for Prøve i Kristendomskundskab.

Den som i Henhold til Lovens § 23 vil udsætte med at

---

[1]) Ingen Privatist kan faa Adgang til Prøven, før han har fyldt 21 Aar. Undtagelser herfra kan dog under særegne Omstændigheder tilstedes af Overstyret.

aflægge den praktiske Del af Prøven, har derom i Meldingen at 16 April.
afgive Erklæring.

Den som i Henhold til bestaaet Examen Artium vil kræve den i samme Paragraf omhandlede Fritagelse for en Del af den teoretiske Prøve, har at vedlægge Meldingen Artiumsvidnesbyrd i bekræftet Afskrift.

Den som søger Fritagelse for Prøve i et eller flere af Fagene: Tegning, Haandarbeide og Legemsøvelser, maa fremlægge Lægeattest for, at han paa Grund af Legemsfeil som iøvrigt ikke er til Hinder for Skolegjerning, har været ude af Stand til at uddanne sig i vedkommende Fag. Ligeledes maa den som søger Fritagelse for Prøve i Musik, fremlægge Vidnesbyrd om, at han fuldstændig mangler musikalske Anlæg.

Den som kun ønsker at underkaste sig den praktiske Del af Lærerprøven, har med Meldingen at indsende Udskrift af vedkommende Examensprotokol, som udviser at han har bestaaet den teoretiske Del af Prøven.

§ 3. Vedkommende Lærerskoles Bestyrer har snarest muligt gjennem Korrespondance med de meldte at søge berigtiget mulige Mangler ved de til ham indløbne Meldinger.

Skoleraadet gjennemgaar derpaa Meldingerne, og afgjør hvem der kan gives Adgang til Prøven. De meldte som ikke antages til Prøven, underrettes af Lærerskolens Bestyrer om den faldne Afgjørelse.

Skematisk Fortegnelse over de Elever af de to øverste Klasser som ønsker at fremstille sig til Prøven, samt over de meldte Privatister tilstilles Examenskommissionen inden Midten af Marts. Samtidig underretter Lærerskolens Bestyrer Kommissionen om hvilke Lærerkræfter Lærerskolen kan stille til Raadighed ved Prøvens Afholdelse.

§ 4. Saafremt det viser sig, at der vil blive et uforholdsmæssigt Antal Examinander ved en Lærerskole, kan Examenskommissionen henvise et passende Antal af de meldte Privatister til en anden Lærerskole. Skulde dette findes utilstrækkeligt eller uhensigtsmæssigt, henvises en Del Examinander til en af Kommissionen særskilt foranstaltet Prøve. (Lovens § 32).

Examenskommissionen berammer Dagene for Prøvens Afholdelse og sender Lærerskolernes Bestyrere Meddelelse herom inden 1ste April.

§ 5. Bestyreren indkalder Examinanderne til den for den skriftlige Prøves Begyndelse berammede Dag.

§ 6. Saasnart Examenskommissionen har taget Bestemmelse med Hensyn til de i foranstaaende § 4 omhandlede Foranstaltninger, indgaar den til Kirke- og Undervisningsdepartementet med Forslag til Opnævnelse af de Censorer og Examinatorer som for-

16 April. uden Lærerskolernes Lærerpersonale skal deltage i Prøvens Afholdelse.

§ 7. Examenskommissionen bestemmer i betimelig Tid, efterat Forslag fra Skoledirektørerne er indhentet, de i dettes Reglements § 9 paabudne Opgaver ved den skriftlige Prøve. Opgaverne som skal være de samme for alle Lærerskoler, tilstilles disse — hver enkelt Opgave i særskilt Omslag — under Kommissionens Segl. Udenpaa hvert Omslag skrives Dag og Time, da den deri indeholdte Opgave skal forelægges til Besvarelse.

Prøvens Afholdelse.

§ 8. Ved Lærerprøven har Examinanderne at gjøre Rede for de i Lovens § 8 krævede Kundskaber og Færdigheder (jfr. Undervisningsplan for Lærerskolerne).

Prøven falder for Lærerskolens Elever i to Dele:

I) Ved Udgangen af 2den Klasse Prøve i Geografi, Naturkundskab, Musikteori og Spil samt delvis Prøve i Kristendomskundskab (Bibelkundskab og Kirkehistorie).

II) Ved Udgangen af 3die Klasse den resterende Del af Prøven.

Studenter som optages i Lærerskolens øverste Klasse, har Adgang til sammen med Lærerskolens Elever at lade sig prøve i 2den Klasses Pensum i de under I nævnte Fag eller Dele af Fag, hvori Undervisningen i denne Klasse afsluttes.

Privatister underkaster sig den hele Prøve undet ét.

§ 9. Lærerprøven er dels teoretisk, dels praktisk.

Den teoretiske Del af Prøven omfatter:

I. Skriftlig Prøve:
   a. To norske Stile.
      Examinand som har affattet begge Stile i samme Sprogform (Landsmaal eller Bogmaal), skal desuden skrive en Gjengivelse af et oplæst Stykke eller en let Stil af fortællende Indhold i den anden Sprogform.
   b. Nogle Opgaver i Tal- og Bogstavregning samt i Rumlære og Konstruktionstegning.

II. Mundtlig Prøve i:
   a. Kristendomskundskab.
   b. Norsk.
   c. Historie.
   d. Geografi.
   e. Naturkundskab.
   f. Regning og Rumlære.

III. Derhos Prøve i:
   g. Skrivning.
   h. Tegning.
   i. Haandarbeide.

I de 3 sidstnævnte Fag kan Elever som har gjen- 16 April.
nemgaaet det hele Lærerskolekursus, fremlægge et passende Udvalg af de under Kurset udførte Arbeider. For andre Examinander anordnes Prøve ved Lærerskolen.

k. Musik (Musikteori).
l. Legemsøvelser (Instruktion).
m. Pædagogik.

Den praktiske Del af Prøven omfatter:
Praktisk Lærerdygtighed.

Denne prøves i en Folkeskole, hvor Examinanden underviser i Kristendomskundskab, Norsk, Regning og mindst i et af følgende Fag: Historie, Geografi, Naturkundskab, Skrivning og Sang.

§ 10. Den skriftlige Del af Prøven afholdes ved alle Lærerskoler paa de samme fem Søgnedage i Slutningen af Mai Maaned efter Examenskommissionens Bestemmelse (§ 4).

I Slutningen af Juni foretages overensstemmende med en af vedkommende Bestyrer udfærdiget Tabel:

den mundtlige Del af Prøven;
den praktiske Del af samme;
Prøve i Skrivning, Tegning og Haandarbeide eller Bedømmelse af de under Lærerskolekurset udførte Arbeider i disse Fag;
Bedømmelse af Examinandernes Sangstemme, Færdighed i Musik og Legemsøvelser, og i Tilfælde Kyndighed i Husstel.

Prøven skal i sin Helhed være afsluttet ved Juni Maaneds Udgang.

§ 11. Paa hver af de til den skriftlige Prøves Afholdelse bestemte Dage har Bestyreren, efterat Examinanderne er anvist sine Pladse og et betryggende Tilsyn er ordnet, til fastsat Tid at aabne den under Examenskommissionens Segl modtagne, for Dagen bestemte Opgave og forelægge den for Examinanderne. Til Besvarelse af hver Opgave tilstaaes 5 Timer.

§ 12. Besvarelserne af de skriftlige Opgaver tilstilles, saasnart de er udførte, Examenskommissionen og bedømmes af denne under Tiltrædelse af de dertil opnævnte Censorer. Hver Besvarelse bedømmes af mindst 2 Censorer. For de 2 norske Stile og for Gjengivelse eller lettere Stil gives særskilte Karakterer. For Besvarelserne i de mathematiske Fag gives kun 1 Karakter. Opgave over de faldne Karakterer tilstilles vedkommende Bestyrer til Indførelse i en af Examenskommissionen autoriseret Protokol, inden den mundtlige Prøve paabegyndes.

§ 13. Mundtlig skal enhver Examinand (jfr. dog Lovens § 23 næstsidste Led) prøves i ethvert af de i § 9, II. a—f samt k—m nævnte Fag, forsaavidt Vedkommende ikke i Henhold til Lovens § 6 Led 1—3 og §§ 23 og 24 af Skoleraadet er fritaget for Prøve i Musik (Musikteori) og Legemsøvelser (Instruktion), eller som Dissenter har krævet Fritagelse for Prøve i Kristendoms-

16 April. kundskab (jfr. § 2). Ved den mundtlige Prøve fordeles Examinanderne i Partier med i Regelen 6 paa hvert.

Examinationen udføres af Læreren i vedkommende Fag efter forudgaaet Aftale om Examinationens Indhold og Omfang med den Censor som er opnævnt til sammen med ham at bedømme Prøven.

Ved Afslutningen af et Partis Examination indføres de faldne Karakterer i Examensprotokollen.

§ 14. Bedømmelsen af Examinandernes Arbeider i hvert af Fagene Skrivning, Tegning og Haandarbeide foretages i Regelen af vedkommende Faglærer under Tiltrædelse af en dertil opnævnt Censor, og Karaktererne indføres i Examensprotokollen. I samme Protokol indføres efter foretagen Bedømmelse i almindelige Udtryk Vidnesbyrd om Examinandernes Sangstemme, Færdighed i Musik og Legemsøvelser samt i Tilfælde Kyndighed i Husstel. Derhos anføres i Protokollen hvorvidt Examinanderne har deltaget i Havedyrkning og Skogplantning eller i en af Delene.

De Examinander som i Henhold til Lovens § 6 Led 2—3 har været fritaget for Undervisning i Tegning, Haandarbeide, Musik og Legemsøvelser, fritages ogsaa for Prøve i disse Fag (jfr. §§ 23 og 24). Ligeledes kan Kvinder som har deltaget i Undervisningen i Husstel, kræve sig fritaget for Prøve i Spil.

§ 15. Den praktiske Del af Lærerprøven afholdes jevnsides med den mundtlige Prøve af de dertil opnævnte Censorer. Hver Examinand har i Øvelsesskolen eller en tilsvarende Folkeskole at undervise i Kristendomskundskab, Norsk, Regning og mindst i et af følgende Fag: Historie, Geografi, Naturkundskab, Skrivning og Sang. Dog har Examinander som ikke tilhører Statskirken, ikke Adgang til at underkaste sig Undervisningsprøve i Kristendomskundskab, ligesom de som i Henhold til Lovens §§ 23 og 24 af Skoleraadet er fritaget for Prøve i Musik, ogsaa er fritaget for praktisk Prøve i Sang. Denne Prøve bliver i Tilfælde at erstatte med Prøve i et andet af de i samme Gruppe opførte Fag.

Examinanderne deles ved denne Del af Lærerprøven i Partier paa 3 i hvert. Et Parti overtager 4 paa hinanden følgende Undervisningstimer i Folkeskolen, saavidt muligt paa forskjellige Trin, i mindst 4 forskjellige af de nævnte Fag, saaledes at Examinanderne deler den hvert Fag tildelte Tid ligelig mellem sig.

Undervisningsopgaver til den praktiske Prøve vælges af den af Kirkedepartementet opnævnte Censor efter Forslag fra Øvelsesskolens Lærerpersonale og bliver efter forudgaaet Lodtrækning at meddele vedkommende Examensparti en Dag før Prøvens Afholdelse. Denne Dag skal Examinanderne have til fri Raadighed til Forberedelse. Examinanden bør paa Forhaand være underrettet om, hvilke Hjælpemidler han kan benytte i hvert Fag, men erholder

forresten ingen Veiledning eller Oplysning af Lærerskolens eller 16 April.
Øvelsesskolens Lærere.

Hvor Forholdene tillader det, kan Opgaverne gives i to Grupper. I dette Tilfælde overtager et Examensparti for hver Opgavegruppe to paa hinanden følgende Undervisningstimer i Folkeskolen og tilstaaes en halv Dag til Forberedelse.

Enhver Undervisningsprøve bedømmes af to Censorer. Ved Afslutningen af den praktiske Prøve for hvert Parti indføres de faldne Karakterer i Examensprotokollen.

Prøvens Udfald.

§ 16. Senest den sidste Søgnedag i Juni Maaned skal Prøvens Udfald være opgjort. Karaktererne betegnes i Examensprotokollen med et af Udtrykkene: „Særdeles Godt", „meget Godt", „Godt", „Antageligt" og „Uantageligt", uden at der tillægges dem Talværdi.

Lærerprøven er bestaaet, naar ingen af de Examinanden tildelte Specialkarakterer er „Uantageligt".

Dog kan den som i et af de under § 9 II og III a—m nævnte Fag har faaet „Uantageligt", erholde Vidnesbyrd for bestaaet Lærerprøve, naar han inden Kalenderaarets Udgang har bestaaet en fornyet Prøve i Faget. Paa dette Vidnesbyrd anføres den ved den fornyede Prøve erholdte Karakter, men Bestyreren gjør paa Vidnesbyrdets Fod Paategning om, at denne Karakter er erholdt ved fornyet Prøve, idet Vedkommende ved den ordinære Prøve fik „Uantageligt" i dette Fag.

Examensprotokollen underskrives af samtlige i Prøven deltagende Examinatorer og Censorer, hvorunder hver enkelt skal have Adgang til at tilføre Protokollen, hvad han maatte have at bemærke med Hensyn til Prøvens Afholdelse.

§ 17. For enhver som har bestaaet Lærerprøven, udfærdiger Bestyreren Vidnesbyrd derom i følgende Form:[1])

N. N.

af ....., født i ..... den ..... 18..... har i Mai og Juni 19..... og 19..... ved ..... Lærerskole som Elev, Privatist[2]) underkastet sig den ved Lov af 18de Januar 1902 anordnede Lærerprøve med saadant Udfald:

Norsk Stil I, Bogmaal, Landsmaal[3]) . . . . . .

Norsk Stil II, Landsmaal, Bogmaal[3]) . . . . . .

---

[1]) Paa Examensvidnesbyrdet trykkes Fortegnelse over de brugelige Karakterbetegnelser samt Oplysning om, at Karakterbetegnelsen „særdeles Godt" først er indført ved Reglement i Henhold til Lov af 18de Januar 1902.

[2]) Her stryges Elev eller Privatist.

[3]) Her stryges Bogmaal eller Landsmaal.

16 April. Skriftlig Gjengivelse eller Stil af fortællende Indhold, Bogmaal, Landsmaal[1]) . . . . . .
Regning og Rumlære, skriftlig . . . . . .
Kristendomskundskab I . . . . . .
Kristendomskundskab II . . . . . .
Norsk, mundtlig . . . . . .
Historie . . . . . .
Geografi . . . . . .
Naturkundskab . . . . . .
Regning og Rumlære, mundtlig . . . . . .
Skrivning . . . . . .
Tegning[2]) . . . . . .
Haandarbeide[2]) . . . . . .
Musikteori[2]) . . . . . .
Legemsøvelser (Instruktion)[2]) . . . . . .
Pædagogik . . . . . .
Praktisk Lærerdygtighed . . . . . .

Han (hun) har ..... Sangstemme[3]) og ..... Øre for Musik[3]), ... Færdighed i ..... Spil[3]), ... Færdighed i Legemsøvelser[3]) samt ..... Kyndighed i Husstel[4]). Han (hun) har derhos modtaget Veiledning i Havedyrkning[4]) og Skogplantning[4]).

Orden i skriftlige Arbeider .....
Forhold .....[5]).

(Sted og Datum).

(Underskrift).

Naar en Examinand i Henhold til bestaaet Examen Artium har været fritaget for at underkaste sig den i Lovens § 23 omhandlede Del af den theoretiske Prøve, bliver hans Vidnesbyrd at udfærdige i saadan Form:

N. N

af ....., født i ..... den ..... 18....., har efter i Aaret 19..... ved ..... at have bestaaet Examen Artium med følgende Karakterer:

(her indføres disse)

i 19 ..... ved ..... Lærerskole underkastet sig den ved

---

[1]) Her stryges Bogmaal eller Landsmaal.
[2]) I Tilfælde anmærkes: Er af Skoleraadet fritaget for Prøve.
[3]) Stryges forsaavidt Vedkommende har været fritaget for Undervisning i de nævnte Fag.
[4]) Stryges forsaavidt Vedkommende ikke har deltaget i Undervisningen i de nævnte Fag.
[5]) Her tilføies for Elever en af de sædvanlige Karakterbetegnelser. For Privatister stryges Linjen.

Lov af 18de Januar 1902 anordnede Lærerprøve med saadant 16 April.
Udfald:

Kristendomskundskab I . . . . . .
Kristendomskundskab II . . . . . .
Skrivning . . . . . .
Tegning[1]) . . . . . .
Haandarbeide[1]) . . . . . .
Musiktheori[1]) . . . . . .
Legemsøvelser (Instruktion)[1]) . . . . . .
Pædagogik . . . . . .
Praktisk Lærerdygtighed . . . . . .

Han (hun) har ..... Sangstemme[2]) og ..... Øre for Musik[2]), ... Færdighed i ..... Spil[2]), ... Færdighed i Legemsøvelser[2]) samt ..... Kyndighed i Husstel[3]). Han (hun) har derhos modtaget Veiledning i Havedyrkning[3]) og Skogplantning[3]).

(Sted og Datum).

(Underskrift).

§ 18. Enhver Examinand som uden at have bestaaet Lærerprøven har underkastet sig en Del af samme, kan forlange Udskrift for sit Vedkommende af Examensprotokollen.

Naar saadan Udskrift meddeles en Examinand som ikke tilhører Statskirken, og som af denne Grund har været fritaget for den teoretiske og udelukket fra at underkaste sig den praktiske Prøve i Kristendomskundskab, skal Udskriften indeholde Oplysning om Aarsagen til, at Prøven ikke er fuldstændig aflagt.

Naar en saadan Examinand, efter senere at være indtraadt i Statskirken, har bestaaet den praktiske og i Tilfælde tillige den teoretiske Prøve i Kristendomskundskab, skal Vidnesbyrd for bestaaet Lærerprøve udfærdiges for ham i Henhold til Examensprotokollen eller den ham tildelte Udskrift af samme.

Naar Udskrift af Examensprotokollen meddeles en Examinand som har bestaaet den theoretiske Del af Lærerprøven, og som vil udsætte med at aflægge den praktiske Del af samme, skal Udskriften indeholde Oplysning herom. Naar en saadan Examinand senere ogsaa bestaar den praktiske Del af Prøven, bliver Lærervidnesbyrd for ham at udfærdige.

Forskjellige Bestemmelser.

§ 19. Den som tidligere har bestaaet Lærerprøven, men

[1]) I Tilfælde anmærkes: Er af Skoleraadet fritaget for Prøve.
[2]) Stryges forsaavidt Vedkommende har været fritaget for Undervisning i de nævnte Fag.
[3]) Stryges forsaavidt Vedkommende ikke har deltaget i Undervisningen i de nævnte Fag.

16 April. har skrevet begge de norske Stile i samme Sprogform, har Adgang til at underkaste sig en Tillægsprøve i den anden Sprogform, idet han ved et senere Aars Lærerprøve skriver en af de to norske Stile i denne og faar den bedømt paa sædvanlig Maade. Melding maa i Tilfælde ske til vedkommende Lærerskoles Bestyrer og Lærervidnesbyrd indsendes i bekræftet Afskrift. Bestyreren giver Vidnesbyrdet Paategning om Tillægsprøven og dennes Udfald.

§ 20. For Examinander som paa Grund af Sygdom eller andet godkjendt Forfald har maattet afbryde en paabegyndt Lærerprøve, skal der af Examenskommissionen inden Kalenderaarets Udgang aabnes Adgang til at fuldende Prøven ved en Lærerskole.

Ligeledes skal der for dem som er rejiceret i ét af de i § 9 II og III a—m nævnte Fag, inden Kalenderaarets Udgang aabnes Adgang til fornyet Prøve i Faget.

§ 21. Inden nogen som har fremstillet sig til Lærerprøven, paany kan faa Adgang til den, maa der fremlægges Kvittering for, at Vedkommende til Lærerskolens Kasse har erlagt Kr. 40,00. I særegne Tilfælde kan Overstyret nedsætte Afgiften eller fritage for den.

De ved private Lærerskoler erlagte Gebyrer indsendes til Kirkedepartementet for at indbetales i Oplysningsvæsenets Fond.

§ 22. Examenskommissionens Medlemmer tilser Prøven og deltager i dens Bedømmelse i den Udstrækning som Omstændighederne tillader.

Overtilsynet for Folkeskolen i vedkommende Distrikt har uden særskilt Opnævnelse Adgang til at overvære Lærerprøven og dens Bedømmelse og derom tilføre Protokollen de Bemærkninger, hvortil det maatte finde sig foranlediget.

§ 23. Udskrift af Examensprotokollen tilstilles ved Lærerprøvens Afslutning Examenskommissionen, som aarlig har at afgive til Kirke- og Undervisningsdepartementet Beretning om samtlige i Aarets Løb afholdte Prøver, sedsaget af de Bemærkninger, hvortil den maatte finde Anledning.

Reglement

for den ved Lov af 18de Januar 1902 anordnede Prøve for Smaaskolelærere.

Forberedende Foranstaltninger.

§ 1. Examenskommissionen bekjendtgjør hvert Aar i betimelig Tid det nødvendige om Prøvens Afholdelse, samt om hvad der ved Melding til samme er at iagttage.

§ 2. Mænd og Kvinder som ønsker at fremstille sig til Prøven, har inden 1ste April at indsende Melding til det Kursus, hvor de fortrinsvis ønsker at underkaste sig Examen.

Eleverne af vedkommende Kursus har Adgang til Prøven 16 April.
uden særskilt Melding.

Meldingen skal være ledsaget af:

a. Daabs- og Aldersattest[1]);
b. tilfredsstillende Vidnesbyrd om Forhold og Vandel indtil seneste Tid;
c. Erklæring fra examineret Læge, udstedt i Kalenderaaret, om hvorvidt den Meldte ved svag Helbred eller Legemsfeil kan befrygtes at ville blive uskikket for Lærergjerningen;
d. Vidnesbyrd om tidligere modtaget Undervisning og dennes Udbytte.

Derhos skal Meldingen indeholde Oplysning om, i hvilken Sprogform den Meldte vil skrive de norske Stile ved Prøven.

Melder nogen sig som ikke tilhører Statskirken, bør det oplyses, hvorvidt der ønskes Fritagelse for Prøven i Kristendomskundskab.

Den som søger Fritagelse for Prøven i et eller flere af Fagene: Tegning, Haandarbeide og Legemsøvelser, maa fremlægge Lægeattest for, at han paa Grund af Legemsfeil som forøvrigt ikke er til Hinder for Skolegjerning, har været ude af Stand til at uddanne sig i vedkommende Fag. Ligeledes maa den som søger Fritagelse for Prøven i Sang, fremlægge Vidnesbyrd om at han fuldstændig mangler musikalske Anlæg.

§ 3. Bestyreren for vedkommende Kursus har snarest muligt gjennem Korrespondance med de Meldte at søge berigtiget mulige Mangler ved de til ham indløbne Meldinger.

Kursets Skoleraad gjennemgaar derpaa Meldingerne, og afgjør hvem der kan faa Adgang til Prøven. De Meldte som ikke antages til Prøven, underrettes af Bestyreren om den faldne Afgjørelse. Skematisk Fortegnelse over de Elever af Kurset som ønsker at fremstille sig til Prøven samt over de meldte Privatister tilstilles Examenskommissionen inden Midten af April. Samtidig underretter Bestyreren Kommissionen om, hvilke Lærerkræfter Kurset kan stille til Raadighed ved Prøvens Afholdelse.

§ 4. Saafremt det viser sig at der vil blive et uforholdsmæssigt Antal Examinander ved et Kursus, kan Examenskommissionen henvise et passende Antal af de meldte Privatister til et andet Kursus. Skulde dette findes utilstrækkeligt eller uhensigtsmæssigt, henvises endel Examinander til en af Kommissionen særskilt foranstaltet Prøve. (Lovens § 32).

Prøven som begynder i Slutningen af Juni, skal være afsluttet inden 8de Juli. Examenskommissionen berammer Dagene

[1]) Ingen Privatist kan faa Adgang til Prøven før han har fyldt 20 Aar. Undtagelser herfra kan dog under særegne Omstændigheder tilstedes af Overstyret.

16 April. for den skriftlige og mundtlige Prøves Afholdelse og sender Kursets Bestyrer Meddelelse herom inden 1ste Mai.

§ 5. Bestyreren indkalder Examinanderne til den for den skriftlige Prøves Begyndelse berammede Dag.

§ 6. Saasnart Examenskommissionen har taget Bestemmelse med Hensyn til de i foranstaaende § 4 omhandlede Foranstaltninger, indgaar den til Kirke- og Undervisningsdepartementet med Forslag til Opnævnelse af de Censorer og Examinatorer, som foruden Kursernes Lærerpersonale skal deltage i Prøvens Afholdelse.

§ 7. Examenskommissionen bestemmer i betimelig Tid, efterat Forslag fra Skoledirektørerne er indhentet, de i dette Reglements § 9 paabudne Opgaver ved den skriftlige Prøve. Opgaverne som skal være de samme for alle Kurser, tilstilles disse — hver enkelt Opgave i særskilt Omslag — under Kommissionens Segl. Udenpaa hvert Omslag skrives Dag og Time, da den deri indeholdte Opgave skal forelægges til Besvarelse.

Prøvens Afholdelse.

§ 8. Ved Prøven for Smaaskolelærere har Examinanderne at gjøre Rede for de Kundskaber og Færdigheder, som efter § 9 i Planen for „Kurser til Uddannelse af Smaaskolelærere" er Maalet for Kursernes Undervisning.

§ 9. Prøven for Smaaskolelærere er dels theoretisk, dels praktisk.

Den theoretiske Del af Prøven omfatter:

I. Skriftlig Prøve:
   a. To norske Stile, en af fortællende og en af beskrivende Indhold.
      Examinand som har affattet begge Stile i samme Sprogform (Bogmaal eller Landsmaal), skal desuden skrive en Gjenfortælling i den anden Sprogform.
   b. Nogle Opgaver i Regning og Rumlære.

II. Mundtlig Prøve i:
   a. Kristendomskundskab.
   b. Norsk.
   c. Historie.
   d. Geografi.
   e. Naturkundskab.
   f. Regning og Rumlære.

III. Derhos Prøve i:
   g. Skrivning.
   h. Tegning.
   i. Haandarbeide.

I de tre sidstnævnte Fag fremlægger Kursets Elever sine under Kurset udførte Arbeider. For andre Examinander anordnes Prøve ved Kurset.

Den praktiske Del af Prøven omfatter: 16 April.

Praktisk Lærerdygtighed.

Denne prøves i en Smaaskole, hvor Examinanden underviser i Bibelhistorie eller Katekisme samt i Læsning og mindst i ét af følgende Fag: Regning, Skrivning og Anskuelsesundervisning.

§ 10. Den skriftlige Del af Prøven afholdes ved alle Kurser paa de samme fire paa hinanden følgende Søgnedage efter Examenskommissionens Berammelse (§ 4).

I de derpaa følgende Søgnedage indtil 8de Juli foretages overensstemmende med en af vedkommende Bestyrer udfærdiget Tabel:

Den mundtlige Del af Prøven;

den praktiske Del af samme;

Prøve i Skrivning, Tegning og Haandarbeide eller Bedømmelse af de under Kurset udførte Arbeider i disse Fag;

Bedømmelse af Examinandernes Sangstemme og Færdighed i Musik og Legemsøvelser.

§ 11. Paa hver af de til den skriftlige Prøves Afholdelse bestemte Dage har Bestyreren, efterat Examinanderne er anvist sine Pladse og et betryggende Tilsyn er ordnet, til fastsat Tid at aabne den under Kommissionens Segl modtagne, for Dagen bestemte Opgave og forelægge den for Examinanderne.

Til Besvarelse af hver Opgave tilstaaes 4 Timer.

§ 12. Bedømmelsen af de skriftlige Besvarelser foretages ved Kurset af de dertil opnævnte Censorer og bør være tilendebragt, senest en Dag efterat den skriftlige Del er afsluttet. For de to norske Stile og for Gjenfortællingen gives særskilte Karakterer. Karaktererne indføres i en af Examenskommissionen autoriseret Protokol, og Besvarelserne sendes med Censorernes Rettelser og mulige Bemærkninger til Examenskommissionen.

§ 13. Mundtlig skal hver Examinand prøves i ethvert af de i § 9 II a—f nævnte Fag. Dog bliver Examinander som ikke tilhører Statskirken, paa Forlangende at fritage for Prøve i Kristendomskundskab (jfr. § 2). Ved de mundtlige Prøver fordeles Examinanderne i Partier, indtil 10 paa hvert.

Examinationen udføres i Regelen af Kursets Lærere i vedkommende Fag efter forudgaaet Aftale om Examinationens Indhold og Omfang med den Censor, som er opnævnt til sammen med ham at bedømme Prøven.

Ved Afslutningen af et Partis Examination indføres de faldne Karakterer i Examensprotokollen.

§ 14. Saasnart Bedømmelsen af de paa Stedet eller under Kurset udførte Arbeider i Skrivning, Tegning og Haandarbeide er foretaget, indføres Karaktererne i Examensprotokollen. I samme Protokol indføres efter foretagen Bedømmelse i almindelige Udtryk

16 April. Vidnesbyrd om Examinandernes Sangstemme og Færdighed i Musik og Legemsøvelser.

De Examinander som har været fritaget for Undervisning i Tegning, Haandarbeide, Sang og Legemsøvelser, fritages ogsaa for Prøve i disse Fag (jfr. Lovens §§ 13, 27, 28).

§ 15. Ved den praktiske Del af Prøven skal enhver Examinand i en Smaaskole eller i en dertil svarende Barneskole undervise i Bibelhistorie eller Katekisme samt i Læsning og mindst i ét af følgende Fag: Regning, Skrivning og Anskuelsesundervisning. Dog har Examinander som ikke tilhører Statskirken, ikke Adgang til at underkaste sig Undervisningsprøven i Kristendomskundskab.

Examinanderne deles ved denne Del af Prøven i Partier paa 3 eller høist 4 i hvert. Et Parti overtager tre paa hinanden følgende Undervisningstimer i Skolen i mindst tre forskjellige af de nævnte Fag, saaledes at Examinanderne deler den hvert Fag tildelte Tid ligelig mellem sig. Under Prøven skal Examinanden vise sin Evne til at lede Sang og Legemsøvelser i Smaaskolen, forsaavidt han ikke af Skoleraadet er fritaget herfor i Henhold til Lovens §§ 27 og 28.

Undervisningsopgaver til den praktiske Prøve vælges af den af Kirkedepartementet opnævnte Censor efter Forslag fra Øvelsesskolens Lærerpersonale og bliver efter forudgaaet Lodtrækning at meddele Examinanderne en Dag før hver Prøves Begyndelse. Denne Dag skal Examinanderne have til fri Raadighed til Forberedelse.

Enhver Undervisningsprøve bedømmes af to Censorer. Ved Afslutningen af den praktiske Prøve for ethvert Parti indføres de faldne Karakterer i Examensprotokollen.

Prøvens Udfald.

§ 16. Senest 8de Juli skal Prøvens Udfald være opgjort. Karaktererne betegnes i Examensprotokollen med et af Udtrykkene: „Særdeles Godt", „meget Godt", „Godt", „Antageligt" og „Uantageligt".

Prøven er bestaaet, naar ingen af de Examinanden tildelte Specialkarakterer er „Uantageligt".

§ 17. Ved Prøvens Afslutning underskrives Examensprotokollen af samtlige deri deltagende Examinatorer og Censorer, hvorunder hver enkelt skal have Adgang til at tilføre Protokollen, hvad han maatte have at bemærke med Hensyn til Prøvens Afholdelse.

§ 18. For enhver som har bestaaet Prøven, udfærdiges af Bestyreren Vidnesbyrd derom i følgende Form:[1])

[1]) Paa Examensvidnesbyrdet trykkes Fortegnelse over de brugelige Karakterbetegnelser samt Oplysning om, at Karakterbetegnelsen „Særdeles Godt" først er indført ved Reglement i Henhold til Lov af 18de Januar 1902.

16 April.

N. N.

af ....., født i .....
den ..... 18....., har i Juni og Juli 19.....
ved ..... Uddannelseskursus som Elev, Privatist[1])
underkastet sig den ved Lov af 18de Januar 1902 anordnede Prøve for Smaaskolelærere med saadant Udfald:

Norsk Stil I, Bogmaal, Landsmaal[2]) . . . . . .
Norsk Stil II, Landsmaal, Bogmaal[2]) . . . . . .
Skriftlig Gjenfortælling, Bogmaal, Landsmaal[2]) . . .
Regning og Rumlære, skriftlig . . . . . .
Kristendomskundskab . . . . . .
Norsk, mundtlig . . . . . .
Historie . . . . . .
Geografi . . . . . .
Naturkundskab . . . . . .
Regning og Rumlære, mundtlig . . . . . .
Skrivning . . . . . .
Tegning[3]) . . . . . .
Haandarbeide[3]) . . . . . .
Praktisk Lærerdygtighed . . . . . .

Han (hun) har ..... Sangstemme[4]) og .....
Øre for Musik[4]) ..... Færdighed i ..... Spil[4]) og
..... Færdighed i Legemsøvelser[4]).
Orden i skriftlige Arbeider .....
Forhold .....[5]).

Sted og Datum).

(Underskrift).

§ 19. Enhver Examinand som uden at have bestaaet Prøven har underkastet sig en Del af samme, kan forlange Udskrift for sit Vedkommende af Examensprotokollen.

Naar saadan Udskrift meddeles en Examinand som ikke tilhører Statskirken, og som af denne Grund har været fritaget for den teoretiske og udelukket fra at underkaste sig den praktiske Prøve i Kristendomskundskab, skal Udskriften indeholde Oplysning om Aarsagen til, at Prøven ikke er fuldstændig aflagt.

Naar en saadan Examinand, efter senere at være indtraadt i Statskirken, har bestaaet den praktiske og i Tilfælde tillige den theoretiske Prøve i Kristendomskundskab, skal Vidnesbyrd for bestaaet

---

[1]) Her stryges enten Elev eller Privatist.
[2]) Her stryges Bogmaal eller Landsmaal.
[3]) I Tilfælde anmærkes: Er af Skoleraadet fritaget for Prøve.
[4]) Stryges forsaavidt Vedkommende har været fritaget for Undervisningen i de nævnte Fag.
[5]) Her tilføies for Elever en af de sædvanlige Karakterbetegnelser for Privatister stryges Linjen.

16 April. Prøve for Smaaskolelærere udfærdiges for ham i Henhold til Examensprotokollen eller den ham tildelte Udskrift af samme.

Forskjellige Bestemmelser.

§ 20. For Examinander som paa Grund af Sygdom eller andet godkjendt Forfald har maattet afbryde en paabegyndt Prøve for Smaaskolelærere, skal der af Examenskommissionen inden Kalenderaarets Udgang aabnes Adgang til at fuldende Prøven ved et Kursus.

§ 21. Inden nogen som har fremstillet sig til Prøven, paany kan faa Adgang til den, maa der fremlægges Kvittering for, at Vedkommende til Kursets Kasse har erlagt Kr. 20,00. Overstyret kan i særegne Tilfælde fritage for Afgiften. De ved private Kurser erlagte Gebyrer indsendes til Kirkedepartementet for at indbetales i Oplysningsvæsenets Fond.

§ 22. Examenskommissionens Medlemmer tilser Prøven og deltager i dens Bedømmelse i den Udstrækning som Omstændighederne tillader. Overtilsynet for Folkeskolen i vedkommende Distrikt har uden særskilt Opnævnelse Adgang til at overvære Prøven og dens Bedømmelse og derom tilføre Protokollen de Bemærkninger, hvortil det maatte finde sig foranlediget.

§ 23. Udskrift af Examensprotokollen tilstilles ved Prøvens Afslutning Examenskommissionen, som aarlig har at afgive til Kirke- og Undervisningsdepartementet Beretning om samtlige i Aarets Løb afholdte Prøver, ledsaget af de Bemærkninger, hvortil den maatte finde Anledning.

16 April. **Kronprindsregentens Resolution***), hvorved i Medhold af Lov om Fredning af Ferskvandsfisk af 30te Mai 1894 § 1 bestemmes, at der for Fiskeriet i Nysætervand, Svartelokvand, Mevand og Akslevoldsvand med Ofer og mellemliggende Elvestrækninger i Ørskog, Skodje og Vestnes Herreder, Romsdals Amt, indtil videre skal gjælde følgende Bestemmelser:

1. Alt Fiskeri skal være forbudt fra 1ste September til 25de Mai, begge Dage medregnede.
2. Fra Lørdag Aften Kl. 6 til Mandag Aften Kl. 6 skal det være forbudt at benytte bundne Redskaber, Teiner og Kar.
3. Brugen af Lyster og af bundne Redskaber med mindre Maskevidde end 35 mm. mellem Knuderne i vaad Tilstand skal til enhver Tid være forbudt.

Denne Resolution træder ikraft straks.

16 April. **Kronprindsregentens Resolution***), hvorved i Medhold af Lov om Fredning af Laks og Sørret af

*) Bekjendtgj. 19de April i Lovtid. 1ste Afd. No. 19.

20de Juni 1891 § 4, jfr. Lov af 23de Juli 1894 bestemmes, 16 April.
at Brugen af Kilenot i den øverste Del af Bjøra Elv fra Gaarden Flasnæs og opover til denne Elvs Udløb af Eidsvandet samt videre opover Vandene og Søraaen, saalangt Lax gaar, for et Tidsrum af 5 Aar skal være forbudt fra Torsdag Aften Kl. 6 til Mandag Aften Kl. 6, samt at Høieste Resolution af 20de Marts 1896 for det nævnte Tidsrum af 5 Aar herved sættes ud af Kraft, forsaavidt angaar Brug af Kilenot paa ovennævnte Vasdragsstrækning.

Nærværende Resolution træder i Kraft straks.

Kronprindsregentens Resolution*), hvorved Høieste 16 April.
Resolution af 20de Marts 1896 ophæves i Medhold af Lov om Fredning af Lax og Sørret af 20de Juni 1891, § 4, jfr. Lov af 23de Juli 1894, forsaavidt angaar de gamle Laxeværp i Fosen Fogderi, hvortil er taget Hensyn ved Matrikuleringen, hvadenten de er skyldsat særskilt eller sammen med Jordeiendom, og ved hvilke kun benyttes Fangstredskabet Flakenot.

Denne Resolution træder i Kraft straks.

Kronprindsregentens Resolution**), hvorved de af Her- 16 April.
redsstyret for Aas Herred, Akershus Amt, i Møder den 10de Juni 1901 og 20de Marts 1902 besluttede Vedtægter mod Skogenes Ødelæggelse approberes i Henhold til Lov om Værnskogenes Bevarelse m. v. af 20de Juli 1893 § 8 som gjældende indtil videre.

Kronprindsregentens Resolution***), hvorved de af Her- 16 April.
redsstyret for Mosviken Herred, Nordre Trondhjems Amt, i Møder den 6te August og 16de December 1901 vedtagne Regler angaaende Forebyggelse og Slukning af Skogbrand inden Herredet approberes i Henhold til Lov om Indskrænkning i Brug af Ild i Skog og Mark m. v. af 14de Juli 1893 § 5 og Lov af 27de Juli 1896 som gjældende indtil videre:

Kronprindsregentens Resolution**), hvorved de af Her- 16 April.
redsstyret for Evenes Herred, Nordlands Amt i Møde den 17de Juni 1901 besluttede Vedtægter for Værnskogens Behandling inden Herredet approberes i Henhold til Lov om Værnskogens Bevarelse og mod Skogenes Ødelæggelse af 20de

*) Bekjendtgj. 19de April i Lovtid. 1ste Afd. No. 19.
**) Bekjendtgj. 19de April i Lovt. 1ste Afd. No. 19, hvor Vedtægterne er indtagne.
***) Bekjendtgj. 19de April i Lovtid. 1ste Afd. No. 19, hvor Reglerne er indtagne.

16 April. Juli 1893 § 3 som gjældende indtil videre, dog saaledes, at § 2 skal lyde saa: „Frisk, staaende Skog maa ikke hugges til Brændsel, naar gamle, aftørkede Træer eller Nedfaldstræer er forhaanden."

16 April. **Kronprindsregentens Resolution***), hvorved

1. I Henhold til § 41 i Lov om Havne- og Ringevasenet m. v. af 10de Juli 1894 anordnes, at der skal oprettes et Havnestyre for Udhavnene Sandshavn og Haugsholmen med Storholmsundet i Sande Herred, Romsdals Amt.
2. I Henhold til samme Paragraf meddeles Gaardbruger Rasmus K. Sætre af Sande Bestikkelse som Medlem af Havnestyret.

16 April. **Kronprindsregentens Resolution**[1]), hvorved Kirke- og Undervisningsdepartementet bemyndiges til:

I. At meddele Tilladelse til, at Nadverens Sakramente kan forvaltes ved Aftensangsgudstjenester og ved Gudstjenester paa Hverdagseftermiddage i de Menigheder, fra hvis Præster og Medhjælpere der maatte indkomme Andragende derom.

II. At træffe Bestemmelse om den Ritus, som bliver at følge ved de Aftensangsgudstjenester, ved hvilke Nadveren tillades forvaltet.

[1]) Vedk. Regj.forebr. er indt. i Depts.tid. for 1902 No. 22, S. 343—347.

16 April. **Kronprindsregentens Resolution**, hvorved det i Henhold til den geistlige Lønningslov af 14de Juli 1897 § 32, 3die Led, tillades, at der af det Beløb, hvormed Indtægterne af Hadsel Sognekald under Vesteraalen Provsti i Tromsø Stift, overstiger 5000 Kroner aarlig, indtil Videre stilles indtil 2100 Kr. til Sognepræstens Disposition for af ham at anvendes til Lønning af og til Bestridelse af Reiseudgifter for en Personelkapellan paa Betingelse af, at Sognepræsten skal være underkastet de Bestemmelser, som Tromsø Biskop til enhver Tid maatte afgive om Kapellanens Virksomhed i Menigheden og Udførelse af geistlig Betjening paa Fiskevær.

16 April. **Kronprindsregentens Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det ved Frøken Julie Justine Henriette Hjelms Testamente af 6te Januar 1879 med Tillægsbestemmelse af 22de s. M. oprettede „Jonas Anton Hjelms og Hustru Sofie Magdalene født Boegs Legat", eventuelt til Bedste for faderløse trængende Piger af Embedsstanden, hjemmehørende i Kristiania, samt paa de for dette Legat udfærdigede Statuter.

*) Bekjendtgj. 19de April i Lovtid. 1ste Afd. No. 19.

Tillægsakt af 14de December 1900 *), indeholdende Forandringer i Konventionen af 20de Marts 1883 angaaende international Beskyttelse for den industrielle Eiendomsret tilligemed den dertil knyttede Slutningsprotokol. 16 April.

Union internationale pour la protection de la propriété industrielle.

Acte additionelle

du 14 décembre 1900 modifiant la convention du 20 mars 1883 ainsi que le protocole de clôture y annexé.

Sa Majesté le Roi des Belges; le Président des États-Unis du Brésil; Sa Majesté le Roi de Danemark; le President de la République Dominicaine; Sa Majesté le Roi d'Espagne et, en son nom, Sa Majesté la Reine Régente du Royaume; le Président des États-Unis d'Amérique; le Président de la République Française; Sa Majesté la Reine du Royaume-uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande, Impératrice des Indes; Sa Majesté le Roi d'Italie; Sa Majesté l'Empereur du Japon; Sa Majesté la Reine des Pays-Bas; Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves; Sa Majesté le Roi de Serbie; Sa Majesté le Roi de Suède et de Norvège; le Conseil Fédéral de la Con-

(Oversættelse).

International Forening til Beskyttelse af den industrielle Eiendomsret.

Tillægsakt

af 14de December 1900, indeholdende Forandringer i Konventionen af 20de Marts 1883 tilligemed den dertil knyttede Slutningsprotokol.

Hans Majestæt Belgiernes Konge; Præsidenten for Brasiliens Forenede Stater; Hans Majestæt Kongen af Danmark; Præsidenten for den dominikanske Republik; Hans Majestæt Kongen af Spanien og i hans Navn Hendes Majestæt Rigets Dronningregentinde; Præsidenten for Amerikas forenede Stater; Præsidenten for den franske Republik; Hendes Majestæt Dronningen af det forenede Kongerige Storbritannien og Irland, Keiserinde af Indien; Hans Majestæt Kongen af Italien; Hans Majestæt Keiseren af Japan; Hendes Majestæt Dronningen af Nederlandene; Hans Majestæt Kongen af Portugal og Algarverne; Hans Majestæt Kongen af Serbien; Hans Majestæt Kongen af Sverige og af Norge; Forbundsraadet for

*) Tillægsakten er for Norges Vedkommende ratificeret i Henhold til Kronprindsregentens Resolution af 16de April 1902. Ratifikationsdokumentet er af Hans Majestæts Minister i Brysel deponeret i det belgiske Udenrigsministerium den 9de Juni 1902 i Henhold til en under 5te s. M. foretagen Undertegnelse.

Tillægsakten tilligemed den dertil knyttede Slutningsprotokol vil træde i Kraft den 14de September 1902, idet samtlige Stater, Norge iberegnet, der har ratificeret Tillægsakten, har givet sit Samtykke til dens Ikrafttræden paa nævnte Tidspunkt.

16 April. fédération Suisse; le Gouvernement Tunisien, ayant jugé utile d'apporter certaines modifications et additions à la Convention internationale du 20 mars 1883, ainsi qu'au Protocole de clôture annexé à ladite Convention, ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté le Roi des Belges: M. A. Nyssens, Ancien Ministre de l'Industrie et du Travail; M. L. Capelle, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire, Directeur général du Commerce et des Consulats au Ministère des Affaires Étrangères; M. Georges de Ro, Avocat à la Cour d'Appel de Bruxelles, Ancien Secrétaire de l'Ordre; M. J. Dubois, Directeur général au Ministère de l'Industrie et du Travail.

Le Président des États-Unis du Brésil: M. da Cunha, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire des États-Unis du Brésil près Sa Majesté le Roi des Belges.

Sa Majesté le Roi de Danemark: M. H. Holten-Nielsen, Membre de la Commission des Brevets, Enregistreur des marques de fabrique.

Le Président de la République Dominicaine: M. J.-W. Hunter, Consul général de la République Dominicaine à Anvers.

Sa Majesté le Roi d'Espagne et, en son nom, sa Majesté la Reine Régente du Royaume: M. de Villa Urrutia, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre

det ſchweiziſke Forbund; Den tuneſiſke Regjering, hvilke har anſeet det tjenligt at hidkalde visse Forandringer i og Tilføielser til den internationale Konvention af 20de Marts 1883 saavelſom vedkommende den til nævnte Konvention knyttede Slutningsprotokol, har ſom ſine Befuldmægtigede, udnævnt:

Hans Majeſtæt Belgiernes Konge: Herr A. Nyssens, forhenværende Induſtri- og Arbeidsminiſter; Herr L. Capelle, envoyé extraordinaire og ministre plénipotentiaire, Generaldirektør for Handel og Konſulater i Miniſteriet for de udenrigſke Anliggender; Herr Georges de Ro, Advokat ved Appelretten i Brysſel, forhenværende secrétaire de l'Ordre; Herr J. Dubois, Generaldirektør i Induſtri- og Arbeidsdepartementet.

Præſidenten for Braſiliens forenede Stater: Herr da Cunha, envoyé extraordinaire og ministre plénipotentiaire for Braſiliens forenede Stater hos Hans Majeſtæt Belgiernes Konge.

Hans Majeſtæt Kongen af Danmark: Herr H. Holten-Nielſen, Medlem af Patentkommiſſionen, Regiſtrator af Fabrikmerker.

Præſidenten for den dominikanſke Republik: Herr J.-W. Hunter, Generalkonſul for den dominikanſke Republik i Antwerpen.

Hans Majeſtæt Kongen af Spanien og i Hans Navn Hendes Majeſtæt Rigets Dronningregentinde: Herr de Villa Urrutia, Sin envoyé extraordinaire og

Plénipotentiaire prés Sa Majesté le Roi des Belges.

Le Président des États-Unis d'Amérique: M. Lawrence Townsend, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire des États-Unis d'Amerique prés Sa Majesté le Roi des Belges; M. Francis Forbes; M. Walter H. Chamberlin, Assistant Commissioner of Patents.

Le Président de la République Française: M. Gérard, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire prés Sa Majestè le Roi des Belges; M. C. Nicolas, Ancien Conseiller d'État, Directeur honoraire au Ministère du Commerce, de l'Industrie, des Postes et des Télégraphes; M. Michel Pelletier, Avocat à la Cour d'Appel de Paris.

Sa Majesté la Reine du Royaume-uni de la Grande-Bretagne et d'Irlande, Impératrice des Indes: Le Très Honble C. B. Stuart Wortley, M. P.; Sir Henry Bergne, K. C. M. G., Chef du Département commercial au Foreign Office; M. C. N. Dalton, C. B., Comptroller General of Patents.

Sa Majesté le Roi d'Italie: M. Romeo Cantagalli, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges; M. le commandeur Carlo-Francesco Gabba, Sénateur, Professeur à l'Université de Pise; M. le chevalier Samuele Ottolenghi, Chef de division au Ministère de l'Agriculture, de

ministre plénipotentiaire hos Hans Majeſtæt Belgiernes Konge. 16 April.

Præſidenten for Amerikas forenede Stater: Herr Lawrence Townsend, envoyé extraordinaire og ministre plénipotentiaire for Amerikas forenede Stater hos Hans Majeſtæt Belgiernes Konge; Herr Francis Forbes; Herr Walter H. Chamberlin, Aſſiſtant Commissioner of Patents.

Præſidenten for den franſke Republik: Herr Gérard, envoyé extraordinaire og ministre plénipotentiaire hos Hans Majeſtæt Belgiernes Konge; Herr C. Nicolas, forhenværende Statsraad, titulær Direktør i Miniſteriet for Handel, Induſtri, Poſt- og Telegrafvæſen; Herr Michel Pelletier, Advokat ved Appelretten i Paris.

Hendes Majeſtæt Dronningen af de forenede Kongeriger Storbritannien og Irland, Keiſerinde af Indien: Right Honorable C. B. Stuart Wortley, M. P.; Sir Henry Bergne, K. C. M. G., Chef for Udenrigsdepartementets Handelsafdeling; Herr C. N. Dalton, C. B., Comptroller General of Patents.

Hans Majeſtæt Kongen af Italien: Herr Romeo Cantagalli, Sin envoyé extraordinaire og ministre plénipotentiaire hos Hans Majeſtæt Belgiernes Konge; Herr Kommandør Carlo-Francesco Gabba, Senator, Profeſſor ved Univerſitetet i Piſa; Herr Ridder Samuele Ottolenghi, Diviſionschef i Miniſteriet for Landbrug, Induſtri og Handel, Direktør for Bu-

16 April. l'Industrie et du Commerce, Directeur du Bureau de la Propriété industrielle

Sa Majesté l'Empereur du Japon: M. Itchiro Motono, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges.

Sa Majesté la Reine des Pays-Bas: M. F.-W.-J.-G. Snyder van Wissenkerke, Docteur en droit, Conseiller au Ministère de la Justice, Directeur du Bureau de la Propriété industrielle.

Sa Majesté le Roi de Portugal et des Algarves: M. le Conseiller E. Madeira Pinto, Directeur Général au Ministère des Travaux Publics, du Commerce et de l'Industrie.

Sa Majesté le Roi de Serbie: M. le Dr Michel Vouïtch, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire à Paris.

Sa Majesté le Roi de Suède et de Norvège: M. le comte Wrangel, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges.

Le Conseil Fédéral de la Confédération Suisse: M. J. Borel, Consul Général de la Confédération suisse à Bruxelles; M. le Dr Louis-Rodolphe de Salis, Professeur à Berne.

Le Président de la République Française: Pour la Tunisie: M. Gérard, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près Sa Majesté le Roi des Belges; M. Bladé, Consul de première classe au Ministère des Affaires Étrangères de France,

reauet for den induſtrielle Eiendomsret.

Hans Majeſtæt Keiſeren af Japan: Herr Itchiro Motono, Sin envoyé extraordinaire og ministre plénipotentiaire hos Hans Majeſtæt Belgiernes Konge.

Hendes Majeſtæt Dronningen af Nederlandene: Herr F.-W.-J.-G. Snyder van Wiſſenkerke, dr. juris, Conſeiller i Juſtitsminiſteriet, Direktør for Bureauet for den induſtrielle Eiendomsret.

Hans Majeſtæt Kongen af Portugal og Algarverne: Herr Conſeiller E. Madeira Pinto, Generaldirektør i Miniſteriet for de offentlige Arbeider, Handel og Induſtri.

Hans Majeſtæt Kongen af Serbien: Herr Dr. Michel Vouïtch, Sin envoyé extraordinaire og ministre plénipotentiaire i Paris.

Hans Majeſtæt Kongen af Sverige og af Norge: Herr Greve Wrangel, Sin envoyé extraordinaire og ministre plénipotentiaire hos Hans Majeſtæt Belgiernes Konge.

Forbundsraadet for det ſchweiziſke Forbund: Herr J. Borel, Generalkonſul for det ſchweiziſke Forbund i Bryſſel; Herr Dr. Louis-Rodolphe de Salis, Profeſſor i Bern.

Præſidenten for den franſke Republik. For Tunis: Herr Gérard, envoyé extraordinaire og ministre plénipotentiaire hos Hans Majeſtæt Belgiernes Konge; Herr Bladé, Konſul af første Klaſſe i Miniſteriet for de udenrigſke Anliggender i Frankrige,

Lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article premier.

La Convention internationale du 20 mars 1883 est modifiée ainsi qu'il suit:

I. — L'article 3 de la Convention aura la teneur suivante:

Art. 3. — Sont assimilés aux sujets ou citoyens des Etats contractants, les sujets ou citoyens des États ne faisant pas partie de l'Union, qui sont domiciliés ou ont des établissements industriels ou commerciaux effectifs et sérieux sur le territoire de l'un des États de l'Union.

II. — L'article 4 aura la teneur suivante:

Art. 4. — Celui qui aura régulièrement fait le dépôt d'une demande de brevet d'invention, d'un dessin ou modèle industriel, d'une marque de fabrique ou de commerce, dans l'un des États contractants, jouira, pour effectuer le dépôt dans les autres Etats, et sous réserve des droits des tiers, d'un droit de priorité pendant les délais déterminés ci-après.

En conséquence, le dépôt ultérieurement opéré dans l'un des autres États de l'Union, avant l'expiration de ces délais, ne pourra être invalidé par des faits accomplis dans l'intervalle, soit, notamment, par un autre dépôt, par la publication de l'invention ou son exploitation,

hvilke, efter at have meddelt hinanden ſine reſpektive Fuldmagter, der fandtes at være i god og behørig Form, er komne overens om følgende Artikler: 16 April.

Artikel 1.

Den internationale Konvention af 20de Marts 1883 forandres ſom følger:

I. Konventionens Artikel 3 ſkal have følgende Indhold:

Art. 3. Med Underſaatter eller Borgere af de kontraherende Stater ligeſtilles Underſaatter eller Borgere af Stater, der ikke tilhører Foreningen, ſaafremt de er boſatte eller har virkelige, ikke pro forma drevne, induſtrielle- eller Handelsetablisſementer inden Omraadet af en af Foreningens Stater.

II. Artikel 4 ſkal have følgende Indhold:

Art. 4. Den, ſom i nogen af de kontraherende Stater paa foreſkreven Maade har anmeldt et Patentandragende for en Opfindelſe, en induſtriel Tegning, Mønſter eller Model, et Fabrik- eller Handelsmerke, ſkal til lignende Anmeldelſe i de andre Stater, og under Forbehold af Tredjemands Rettigheder, nyde Fortrinsret indenfor de nedenfor faſtſatte Friſter.

En Anmeldelſe, ſom ſenere afgives i en af de øvrige af Foreningens Stater inden Udløbet af diſſe Friſter, vil ſaaledes ikke kunne gjøres ugyldig ved Handlinger foretagne i Mellemtiden, ſaaledes navnlig ikke ved en anden Anmeldelſe, ved Bekjendtgjørelſe eller Udøvelſe af Opfindelſen, ved at Exem-

16 April. par la mise en vente d'exemplaires du dessin ou du modèle, par l'emploi de la marque.

Les délais de priorité mentionnés ci-dessus seront de douze mois pour les brevets d'invention, et de quatre mois pour les dessins ou modèles industriels, ainsi que pour les marques de fabrique ou de commerce.

III. — Il est inséré dans la Convention un article 4 *bis* ainsi conçu:

Art. 4 *bis*. — Les brevets demandés dans les différents Etats contractants par des personnes admises au bénéfice de la Convention aux termes des articles 2 et 3, seront indépendants des brevets obtenus pour la même invention dans les autres Etats adhérents ou non à l'Union.

Cette disposition s'appliquera aux brevets existants au moment de sa mise en vigueur.

Il en sera de même, en cas d'accession de nouveaux Etats, pour les brevets existant de part et d'autre au moment de l'accession.

IV. — Il est ajouté à l'article 9 deux alinéas ainsi conçus:

Dans les États dont la législation n'admet pas la saisie à l'importation, cette saisie pourra être remplacée par la prohibition d'importation.

Les autorités ne seront pas tenues d'effectuer la saisie en cas de transit.

plarer af Tegningen eller Mønſtret eller Modellen bringes i Handelen, eller ved at Mærket benyttes.

Ovennævnte Friſter for Fortrinsretten ſkal være tolv Maaneder for Patenter paa Opfindelſer, og fire Maaneder for induſtrielle Tegninger, Mønſtre eller Modeller ſaavelſom for Fabrik- og Handelsmerker.

III. Der indtages i Konventionen en Artikel 4, No. 2, af følgende Indhold:

Art. 4, No. 2. Patenter, om hvilke der i de forſkjellige kontraherende Stater er indleveret Anbragende af Perſoner, ſom nyder godt af Konventionen i Henhold til Beſtemmelſerne i Artiklerne 2 og 3, ſkal være uafhængige af Patenter, erhvervede for den ſamme Opfindelſe i andre Stater, hvad enten de tilhører Foreningen eller ikke.

Denne Beſtemmelſe finder Anvendelſe paa Patenter, ſom exiſterer paa det Tidspunkt, da den træder i Kraft.

Det ſamme gjælder, i Tilfælde af nye Staters Tiltrædelſe, for de Patenter, ſom paa den Tid, Tiltrædelſen ſker, exiſterer paa begge Sider.

IV. Der føies til Artikel 9 to Paſſus af følgende Indhold:

I Stater, hvis Lovgivning ikke tillader Beſlaglæggelſe ved Indførſelen, kan denne Beſlaglæggelſe erſtattes af Indførſelsforbud.

Myndighederne er ikke forpligtede til at iverkſætte Beſlaglæggelſen i Tilfælde af Transit.

V. — L'article 10 aura la teneur suivante:

Art. 10. — Les dispositions de l'article précédent seront applicables à tout produit portant faussement, comme indication de provenance, le nom d'une localité déterminée, lorsque cette indication sera jointe à un nom commercial fictif ou emprunté dans une intention frauduleuse.

Est réputé partie intéressée tout producteur, fabricant ou commerçant, engagé dans la production, la fabrication ou le commerce de ce produit, et établi soit dans la localité faussement indiquée comme lieu de provenance, soit dans la région où cette localité est située.

VI. — Il est inséré dans la Convention un article 10 *bis* ainsi conçu:

Art. 10 *bis*. — Les ressortissants de la Convention (art. 2 et 3), jouiront, dans tous les États de l'Union, de la protection accordée aux nationaux contre la concurrence déloyale.

VII. — L'article 11 aura la teneur suivante:

Art. 11. — Les Hautes Parties contractantes accorderont, conformément à la législation de chaque pays, une protection temporaire aux inventions brevetables, aux dessins ou modèles industriels, ainsi qu'aux marques de fabrique ou de commerce, pour les produits qui figureront aux Expositions internationales of-

V. Artikel 10 skal have følgende Indhold: 16 April.

Art. 10. Bestemmelserne i foregaaende Artikel er anvendelige paa ethvert Produkt, der til Angivelse af Oprindelsen falskelig bærer Navnet paa et bestemt angivet Sted, naar denne Angivelse er føiet til et kommercielt Navn, som er fingeret eller laant i bedragerisk Hensigt.

Som interesseret Part ansees enhver Producent, Fabrikant eller Forhandler, som befatter sig med dette Produkts Produktion, Fabrikation eller Forhandling og er etableret enten paa det Sted, der falskelig er angivet som Oprindelsessted, eller i den Egn, i hvilken dette Sted er beliggende.

VI. Der indsættes i Konventionen en Artikel 10, No. 2, af følgende Indhold:

Art. 10, No. 2. De under Konventionen henhørende Personer (Art. 2 og 3) nyder i alle Foreningens Stater den Beskyttelse, som er indrømmet Landets Indvaanere mod uredelig Konkurrence.

VII. Artikel 11 skal have følgende Indhold:

De høie kontraherende Parter indrømmer, overensstemmende med hvert Lands Lovgivning, en midlertidig Beskyttelse for patenterbare Opfindelser samt industrielle Tegninger, Monstre eller Modeller saavel som for Fabrik- eller Handelsmerker, forsaavidt angaar Produkter, som findes paa officielle eller officielt anerkjendte internationale Udstillinger, der er ar-

16 April. ficielles ou officiellement reconnues, organisées sur le territoire de l'une d'elles.

VIII. — L'article 14 aura la teneur suivante:

Art. 14. — La présente Convention sera soumise à des revisions périodiques en vue d'y introduire les améliorations de nature à perfectionner le système de l'Union.

A cet effet, des Conférences auront lieu successivement, dans l'un des États contractants, entre les Délégués desdits États.

IX. — L'article 16 aura la teneur suivante:

Art. 16. — Les États qui n'ont point pris part à la présente Convention seront admis à y adhérer sur leur demande.

Cette adhésion sera notifiée par la voie diplomatique au Gouvernement de la Confédération suisse, et par celui-ci à tous les autres.

Elle emportera, de plein droit, accession à toutes les clauses et admission à tous les avantages stipulés par la présente Convention, et produira ses effets un mois après l'envoi de la notification faite par le Gouvernement suisse aux autres États unionistes, à moins qu'une date postérieure n'ait été indiquée par l'État adhérent.

Article 2.

Le Protocole de clôture annexé à la Convention internationale du 20 mars 1883 est complété par l'addition d'un numéro 3 *bis*, ainsi conçu:

rangerede inden Territoriet af en af dem.

VIII. Artikel 14 ſkal have følgende Indhold:

Art. 14. Nærværende Konvention ſkal være underkaſtet periodiſke Reviſioner i den Henſigt med ſamme at foretage Forbedringer til Fuldkommengjørelſe af Foreningens Syſtem.

I dette Øiemed ſkal Konferencer efterhaanden finde Sted i en af de kontraherende Stater mellem Delegerede fra de nævnte Stater.

IX. Artikel 16 ſkal have følgende Indhold:

Art. 16. De Stater, ſom ikke har taget Del i nærværende Konvention, ſkal have Adgang til, naar de derom fremſætter Begjæring, at tiltræde ſamme.

Denne Tiltrædelſe ſkal ad diplomatiſk Vei notificeres det ſchweiziſke Forbunds Regjering, og af denne alle de øvrige.

Den medfører fuldſtændig Tiltrædelſe af alle de Klauſuler og Indrømmelſe af alle de Fordele, ſom er faſtſatte ved nærværende Konvention, og Virkningerne af ſamme ſkal indtræde en Maaned, efterat den ſchweiziſke Regjering har ladet Notificationen til de øvrige af Foreningens Stater udgaa, medmindre et ſenere Tidspunkt er angivet af den tiltrædende Stat.

Artikel 2.

Den til den internationale Konvention af 20de Marts 1883 knyttede Slutningsprotokol kompletteres ved Tilføielſe af et No. 3,2, ſaalydende:

3 *bis*. Le breveté, dans chaque pays, ne pourra être frappé de déchéance pour cause de non-exploitation qu'après un délai minimum de trois ans, à dater du dépôt de la demande dans le pays dont il s'agit, et dans le cas où le breveté ne justifierait pas des causes de son inaction.

Article 3.

Le présent Acte additionnel aura même valeur et durée que la Convention du 20 mars 1883.

Il sera ratifié, et les ratifications en seront déposées à Bruxelles, au Ministère des Affaires Étrangères, aussitôt que faire se pourra, et au plus tard dans le délai de dix-huit mois à dater du jour de la signature.

Il entrera en vigueur trois mois après la clôture du procès-verbal de dépôt.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs ont signé le présent Acte additionnel.

Fait à Bruxelles, en un seul exemplaire, le 14 décembre 1900.

Pour la Belgique:
Signé: **A. Nyssens.**
„ **Capelle.**
„ **Georges de Ro.**
„ **J. Dubois.**

Pour le Brésil:
Signé: **F. Xavier Da Cunha.**

Pour le Danemark:
Signé: **H. Holten Nielsen.**

3,2. Patenthaveren skal i hvert enkelt Land ikke kunne forbryde sin Ret paa Grund af Ikke-Udnyttelse forinden Udløbet af et Tidsrum af mindst tre Aar, at regne fra Indleveringen af Begjæringen i vedkommende Land, og kun i det Tilfælde, at Patenthaveren ikke godtgjør Grunde for sin Uvirksomhed. 16 April.

Artikel 3.

Nærværende Tillægsakt skal have samme Gyldighed og Varighed som Konventionen af 20de Marts 1883.

Den skal ratificeres, og Ratifikationerne skal deponeres i Brysel, i Ministeriet for de udenrigske Anliggender, saasnart som det lader sig gjøre, og senest inden Udløbet af atten Maaneder, regnet fra den Dag, da den undertegnes.

Den skal træde i Kraft tre Maaneder efter Slutningen af Protokollen angaaende Ratifikationernes Deponering.

Til Bekræftelse heraf har de respektive Befuldmægtigede undertegnet nærværende Tillægsakt.

Udfærdiget i Brysel i et enkelt Exemplar den 14de December 1900.

For Belgien:
undert. **A. Nyssens.**
„ **Capelle.**
„ **Georges de Ro.**
„ **J. Dubois.**

For Brasilien:
undert. **F. Xavier Da Cunha.**

For Danmark:
undert. **H. Holten Nielsen.**

16 April.

Pour la République Dominicaine:
Signé: **John W. Hunter.**

Pour l'Espagne:
Signé: **W. R. de Villa Urrutia.**

Pour les États-Unis d'Amérique:
Signé: **Lawrence Townsend.**
„ **Francis Forbes.**
„ **Walter H. Chamberlin.**

Pour la France:
Signé: **A. Gérard.**
„ **C. Nicolas.**
„ **Michel Pelletier.**

Pour la Grande-Bretagne:
Signé: **Charles B. Stuart Wortley.**
„ **H. G. Bergne.**
„ **C. N. Dalton.**

Pour l'Italie:
Signé: **R. Cantagalli.**
„ **C. F. Gabba.**
„ **S. Ottolenghi.**

Pour le Japon:
Signé: **I. Motono.**

Pour la Norvège:
Signé: **Cte Wrangel.**

Pour les Pays-Bas:
Signé: **Snyder van Wissenkerke.**

Pour le Portugal:
Signé: **Ernesto Madeira Pinto.**

Pour la Serbie:
Signé: **Dr Michel Vouïtch.**

Pour la Suède:
Signé: **Cte Wrangel.**

Pour la Suisse:
Signé: **Jules Borel.**
„ **L. R. de Salis.**

Pour la Tunisie:
Signé: **A. Gérard.**
„ **Étienne Bladé.**

For den dominikanske Republik:
undert. **John W. Hunter.**

For Spanien:
undert. **W. R. de Villa Urrutia.**

For Amerikas forenede Stater:
undert. **Lawrence Townsend.**
„ **Francis Forbes.**
„ **Walter H. Chamberlin.**

For Frankrige:
undert. **A. Gérard.**
„ **C. Nicolas.**
„ **Michel Pelletier.**

For Storbritannien:
undert. **Charles B. Stuart Wortley.**
„ **H. G. Bergne.**
„ **C. N. Dalton.**

For Italien:
undert. **R. Cantagalli.**
„ **C. F. Gabba.**
„ **S. Ottolenghi.**

For Japan:
undert. **I. Motono.**

For Norge:
undert. **Cte Wrangel.**

For Nederlandene:
undert. **Snyder van Wissenkerke.**

For Portugal:
undert. **Ernesto Madeira Pinto.**

For Serbien:
undert. **Dr. Michel Vouïtch.**

For Sverige:
undert. **Cte Wrangel.**

For Schweiz:
undert. **Jules Borel.**
„ **L. R. de Salis.**

For Tunis:
undert. **A. Gérard.**
„ **Etienne Bladé.**

Certifié conforme:

Bruxelles, le 7 Février 1901.

Le Secrétaire Général du Ministère des Affaires Etrangéres de Belgique,

F. A. Lambermont.

Legaliſeres. Stockholm i det Kongl. Udenrigsdepartement den 25de Februar 1901.

v. Ditten,
Kabinetsſekretær.

Gjenpartens Rigtighed bekræftes. 16 April.

Brysſel den 7de Februar 1901.

Generalſekretær i det belgiſke Miniſterium for de udenrigſke Anliggender.

(undert.) **F. A. Lambermont.**

Overſættelſens Rigtighed bekræftes.

Den Kongelige Norſke Regjerings Departement for det Indre, Afdelingen for udenrigſke Sager, Handel og Sjøfart, Kriſtiania, 24de Juli 1902.

A. Scheel,
fung. Expeditionschef.

Skrivelſe fra Juſtitsdepartementet til Amtmanden i Nordlands Amt, foranlediget ved Foreſpørgſel fra en Sorenſkriver om, hvorvidt der tilkommer Statskaſſen nogen Betaling, naar en Akkordforhandling indſtilles, umiddelbart efterat den er beſluttet aabnet, fordi Rekvirenten tilbagekalder ſin Begjæring. 16 April.

Med Bemærkning, at Spørgsmaalet hører under Sorenſkriverens egen Afgjørelſe — meddeler Dept. og beder ham tilkjendegivet, at det antager, at der i et Tilfælde ſom det ovennævnte maa blive at erlægge Betaling til Statskaſſen efter § 37, 2det og 3die Punktnm i Lov om Akkordforhandling af 6te Mai 1899.

Skrivelſe fra Juſtitsdepartementet til Amtmanden i Nordre Bergenhus Amt, hvorved i Medhold af Lov om Jordmødre af 19de December 1898 § 7 beſtemmes, at det ved Kongelig Reſolution af 16de Oktober 1861 oprettede, af Sulen Herred i Nordre Bergenhus Amt beſtaaende Sulen Jordmoderdiſtrikt deles i 3 Diſtrikter, nemlig: 16 April.

1. Husø Jordmoderdiſtrikt, omfattende Sognet af ſamme Navn.
2. Hersvik Jordmoderdiſtrikt, omfattende Hersvik Sogn og Gaardene Gaasvær, Tveranger, Stølen, Gylten, Hagen og Krabhellen (Gaards No. 21, 32, 33, 37, 38 og 48) af Sulen Sogn.
3. Sulen Jordmoderdiſtrikt, omfattende Sulen Sogn med Undtagelſe af den Del, der indgaar under Hersvik Jordmoderdiſtrikt.

16 April. Delingen træder i Kraft fra den Tid, særskilte Jordmødre ansættes i hvert af ovennævnte Distrikter.

18 April. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Bratsberg Amt, foranlediget ved Skrivelse fra den konstituerede Underfoged i Skien, hvori denne besværede sig over, at Byfogden sammesteds forholdt ham Udførelsen af sportellønnede Forretninger, hvoraf Underfogden ved sin Ansættelse havde paaregnet at skulle have Indtægter.

Departementet meddeler følgende:

Naar Byfogden ikke selv eller ved sin edsvorne Fuldmægtig afholder Udpantninger, antages Underfogden udenfor de Tilfælde, hvor Udpantningsmyndigheden er henlagt under en anden Tjenestemand[1]), at være saavel berettiget som forpligtet til at benyttes ved Udførelsen af dette Slags Forretninger, jfr. Forordning 12te Decbr. 1806 § 3 og Schweigaards Proces II § 189. Man vilde derhos ikke finde det i sin Orden, om Byfogden alene for at skaffe sig en Indtægt skulde spilde sin eller Kontorets Tid ved at afholde Udpantninger, naar disse uden Betænkelighed kan overdrages Underfogden. Den Indtægt Byfogden maatte have af Udpantningen, antages i ethvert Fald at maatte medtages i hans Indtægtsopgaver for at komme i Betragtning ved Fastsættelsen af hans Kontorholdsgodtgjørelse.

Paa at udføre Opslag af Plakater m. v. og oppebære det derfor i Sportellovens § 150 bestemte Gebyr antages Byfogden ikke at have Krav, idet det er saavel den nye som den ældre Sportellovs Forudsætning, at denne Forretning udføres af en dertil beskikket særskilt Tjenestemand. Forsaavidt ikke nogen Anden maatte være beskikket hertil, antages Underfogden berettiget til at udføre Forretningen og oppebære Gebyret for samme.

[1]) Jfr. L. 15de April 1882 (No. 2) § 51, 2den Pass. samt Ref. 10 Septbr. og 10de Decbr. 1898 og 26de Juni 1901.

18 April. **Skrivelse** fra Landbrugsdepartementet til Amtmanden i Romsdals Amt, hvori i Anledning af et af et Herredsstyre vedtaget Udkast til Skogvedtægter for Herredet, udtales, at en i Udkastet indtagen Bestemmelse om, at Skogeierne skal yde Tilsynsmanden gratis Kost og Logi under Arbeidet i vedkommende Skov neppe er lovhjemlet.

18 April. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til en Byfoged, hvori Departementet, foranlediget ved en Forespørgsel angaaende Beregningen af Gebyr for Thinglysning af en et Skadesløsbrev, udstedt til Sikkerhed for et Vexellaan og dets fremtidige Fornyelser, paaført Paategning, hvorefter Skadesløsbrevet ogsaa skulde gjælde et Vexelobligationslaan, hvormed Vexellaanet var ombyttet, meddeler, at en Paategning som den omhandlede antages at indgaa under Bestemmelsen i Sportellovens § 51, sidste Punktum, og at

Thinglysningsgebyret saaledes maa blive at beregne efter samme Lovs § 49. 18 April.

Lov om Forandringer i §§ 3, 12, 32 og 33 i Lov om høiere Almenskoler af 27de Juli 1896*) [1]). 21 April. No. 1

Vi Oscar o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 8de April dette Aar, saalydende:

Lov om høiere Almenskoler af 27de Juli 1896 §§ 3 12, 32 og 33 skal herefter lyde saaledes:

§ 3. Middelskolens Kursus kan være af forskjellig Varighed; dog maa ingen Middelskole indrettes med Kursus, som er over 4 Aar.

Gymnasiets Kursus er 3-aarigt. Et Gymnasium kan have en eller to Linjer. De benævnes den sproglig-historiske Linje og Reallinjen.

Til en Middelskole kan knyttes en 1ste Gymnasieklasse.

I Forbindelse med 1ste Gymnasieklasse kan indrettes et 1-aarigt Kursus, som giver en afsluttet, paa særskilte praktiske Livsstillinger beregnet Dannelse. Et saadant Kursus kan ogsaa oprettes selvstændig i Forbindelse med en Middelskole.

§ 12. Middelskolens og Gymnasiets Undervisning afsluttes med Afgangsprøver, ved hvilke Eleverne skal godtgjøre, at de har naaet den Modenhed og tilegnet sig de Kundskaber og Færdigheder, som er Maalet for Undervisningen. I Religion afholdes ingen Prøve i Gymnasiet.

Den, som har bestaaet den høiere Lærerprøve i Henhold til Lov om Seminarier og Prøver for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen af 14de Juni 1890 eller Lærerprøven i Henhold til Lov om Lærerskoler og Prøver for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen af 18de Januar 1902, behøver for at erholde Vidnesbyrd for bestaaet Middelskoleexamen alene at underkaste sig dennes skriftlige og mundtlige Prøver i tysk, engelsk og Matematik (uden praktisk Regning) eller for at erholde Vidnesbyrd for bestaaet Middelskoleexamen med indskrænket Fagkreds at underkaste sig Prøverne i Matematik (uden praktisk Regning) og et af de fremmede Sprog eller kun Prøverne i et af Sprogene.

Ved Udgangen af 1ste Gymnasieklasse afholdes en Aarsprøve for de Elever, som fra denne Klasse træder ud af Skolen.

I hvilken Udstrækning der iøvrigt bliver at afholde Aarsprøver, bestemmes af Overstyret.

§ 32. Bestyreren af en offentlig høiere Almenskole kaldes Rektor. De øvrige faste Lærere er Overlærere og Adjunkter.

I disse Stillinger kan ansættes saavel Kvinder som Mænd.

[1]) Se Odth. Prp. No. 12 og Indst. O. No. 32 for $^{1901}/_{1902}$.

*) Bekjendtgj. 28de April i Lovt. 1ste Afd. No. 20.

21 April. No. 1.

§ 33. De faste Lærere udnævnes af Kongen.

Ingen kan udnævnes til Adjunkt, før han i 5 Aar har været konstitueret som saadan, og efter den Tids Forløb skal han enten have endelig Ansættelse eller fratræde Stillingen.

Enhver, som herefter udnævnes til fast Lærer ved den offentlige høiere Almenskole, er, naar det forlanges af Overstyret, forpligtet til at gaa over til Tjeneste i tilsvarende Stilling og paa uforandrede Lønningsvilkaar ved en anden offentlig eller kommunal Skole end den, ved hvilken han tidligere tjenstgjorde, saafremt denne Skole besluttes nedlagt eller omorganiseret.

Ligeledes skal enhver, som herefter udnævnes til fast Lærer ved den høiere Almenskole, være forpligtet til ved det fyldte 65de Aar at afgaa fra sin Stilling med den Pension, han har optjent gjennem Indskud i Pensionskassen for Statens Tjenestemænd, medmindre han af Overstyret opfordres til indtil videre at forblive i Stillingen.

Thi have Vi o. s. v.

21 April. No. 2.

Lov indeholdende Forandringer i Lov af 14de Januar 1837 om Formandskaber paa Landet med Tillægslove af 27de Juli 1896 og 29de Mai 1901*) [1]).

Vi Oscar o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 8de April dette Aar, saalydende:

§ 3 i Lov af 14de Januar 1837 om Formandskaber paa Landet med Tillægslove af 27de Juli 1896 og 29de Mai 1901 skal herefter lyde som følger:

Mandtal over Herredets efter § 2 stemmeberettigede Indvaanere føres sognevis af Lensmanden (Lensmændene). I Mandtallet indføres alle de, som ifølge § 2 have Ret til at afgive Stemme ved det forestaaende Valg. De, hvis Stemmeret er suspenderet, indføres med Anmærkning om Suspensionen og om Grunden til denne.

I første Halvdel af Juli Maaned det Aar, Repræsentantvalg skal foregaa, træder Lensmanden (Lensmændene) og Formandskabet sammen til Gjennemgaaelse og Berigtigelse af det af Mandtalsføreren (Mandtalsførerne) udarbeidede Mandtalsudkast, hvorefter Mandtallet seneſt den 15de Juli i Afskrift udlægges paa et eller flere passende Steder inden Sognet til Eftersyn i 4 Uger. Tid og Sted for Udlæggelsen kundgjøres forud i Forbindelse med en almindelig Opfordring til enhver, som finder sig eller andre uretteligt opført eller urettelig forbigaaet, om inden Udgangen af nævnte 4 Uger at fremkomme med Oplysning derom til vedkommende Lensmand. De, mod hvis Stemmeret der fremkommer Indsigelse, skulle

[1]) Se Sth. Dok. No. 13, Indst. O. No. 23 og Sth.tid. for $^{1901}/_{1902}$, Forh. i Oth. S. 974—975.

*) Bekjendtgj. 28 April i Lovt. 1ste Afd. No. 20.

straks underrettes derom af Lensmanden. I anden Halvdel af 21 April.
August samme Aar træder Lensmanden (Lensmændene) og For- No. 2.
mandskabet atter sammen til Behandling af de fremkomne Oplys-
ninger og Afgjørelse af Stemmeretstvistigheder. Det berigtigede
Mandtal, hvoraf en Afskrift seneſt fra 1ſte September skal ligge til
almindeligt Eftersyn i Kommunelokalet, bliver fra 1ſte Oktober næſt-
efter indtil det paafølgende Valgaars 30te September at benytte
ved Valg uden andre Forandringer end de, som maatte blive Føl-
gen af, at nogen Afgjørelse af Stemmeretstvist indankes for Stor-
thinget, der i saa Fald har den endelige Afgjørelse, eller af Stemme-
rettens Suspension eller Tab, fordi Vedkommende kommer i noget i
Grundlovens §§ 52 eller 53 nævnt Tilfælde eller fraflytter Herredet.

Thi have Vi o. ſ. v.

Lov indeholdende Forandringer i Lov af 14de Ja- 21 April.
nuar 1837 om Formandskaber i Kjøbstæderne med Til- No. 3.
lægslove af 27de Juli 1896 og 29de Mai 1901*) [1]).

Vi Oscar, o. ſ. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven
forelagt det nu forſamlede ordentlige Storthings Beſlutning af 8de
April dette Aar ſaalydende:

§ 3 i Lov af 14de Januar 1837 om Formandskaber i Kjøb-
stæderne med Tillægslove af 27de Juli 1896 og 29de Mai 1901
skal herefter lyde som følger:

Mandtal over Kjøbstadens efter § 2 stemmeberettigede Ind-
vaanere føres af Magiſtraten. I Mandtallet indføres alle de, som
ifølge § 2 have Ret til at afgive Stemme ved det foreſtaaende
Valg. De, hvis Stemmeret er ſuſpenderet, indføres med Anmerk-
ning om Suſpenſionen og om Grunden til denne.

I første Halvdel af September Maaned det Aar, Repræſen-
tantvalg skal foregaa, træder Magiſtrat og Formandskab ſammen
til Gjennemgaaelse og Berigtigelse af det af Mandtalsføreren ud-
arbeidede Mandtalsudkaſt, hvorefter Mandtallet seneſt den 15de
September i Afskrift udlægges paa et eller flere paſſende Steder
til Eftersyn i 4 Uger. Tid og Sted for Udlæggelsen kundgjøres
forud i Forbindelse med en almindelig Opfordring til enhver, som
finder sig eller andre urettelig opført eller urettelig forbigaaet, om
inden Udgangen af nævnte 4 Uger at fremkomme til Magiſtraten
med Oplysning derom. De, mod hvis Stemmeret der fremkommer
Indsigelse, skulle straks underrettes derom af Magiſtraten. I anden
Halvdel af Oktober Maaned ſamme Aar træder Magiſtrat og For-
mandskab atter ſammen til Behandling af de fremkomne Oplysnin-
ger og Afgjørelse af Stemmeretstvistigheder. Det berigtigede Mandtal,
hvoraf en Afskrift seneſt fra 1ſte November skal ligge til almindeligt

[1]) Se Sth. Dok. No. 13, Indſt. O. No. 24 og Sth.tid. for $^{1901}/_{1902}$, Forh. i Oth. S. 974—975.

*) Bekjendtgj. 28 April i Lovt. 1ſte Afd. No. 20.

21 April. No. 3. Efterſyn i Kommunelokalet, bliver fra 1ſte December næſtefter indtil det paafølgende Valgaars 30te November ved Valg at benytte uden andre Forandringer end de, ſom maatte blive Følgen af, at nogen Afgjørelſe af Stemmeretstviſt indankes for Storthinget, der i ſaa Fald har den endelige Afgjørelſe, eller af Stemmerettens Suſpenſion eller Tab, fordi vedkommende kommer i noget i Grundlovens §§ 52 eller 53 nævnt Tilfælde eller fraflytter Kjøbſtaden.

Thi have Vi o. ſ. v.

21 April. No. 4. **Lov om Udvidelſe af Ladeſtedet Farſunds Grænſer m. v.***) [1]).

Vi Oscar o. ſ. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forſamlede ordentlige Storthings Beſlutning af 8de April dette Aar, ſaalydende:

§ 1. Fra 1ſte Januar 1903 ſkal Ladeſtedet Farſunds Grænſer udvides ſaaledes, at Grænſen paa Ladeſtedets Syd- og Veſtſide bliver følgende: Grænſelinjen begynder ved en i Lille Lauerbugt nedſat Merkeſten, gaar derfra i nordoſtlig Retning til en Merkeſten paa Høiden af Sundsodden og derfra i nordlig Retning til en Merkeſten paa Høiden af Søndre Varebak, fortſætter videre i ſamme Retning til en Merkeſten paa øſtre Side af Høie Varebak, gaar derfra i nordveſtlig Retning til en Merkeſten paa veſtre Fjeldknaus af Nordre Varebak og fortſætter Bakken ned i ſamme Retning over Kyrreſtadveien, følger derfra Gjærdet mellem Fru Lunds og Larſen Sundes Løkker til Øvreveien, gaar over denne og følger Øvreveiens nordre Side i veſtlig Retning, til den ſtøder til Gjærdet ved G. C. Brøviks Løkke. Herfra bøier Linjen til høire og følger Gjærdet i nordlig Retning mod Baneveien, gaar over denne og i ſamme Retning til Sjøen.

De til Vanſe Sogn hørende Øer Farø, Engø og Gaaſeholmen ſkal hereſter i geiſtlig og verdslig Henſeende høre til Farſund Ladeſted.

Den Del af det nuværende Farſund Landſogn, der ikke ved denne Lov henlægges til Ladeſtedet, Udhavnene Eigvaag og Lodshavn derunder indbefattet, ſkal høre til Vanſe Herred ſom en egen Sognekommune med Ret til indtil videre at benytte Farſunds Kirke.

§ 2. Foran beſkrevne Grænſelinje bliver paa Statskaſſens Bekoſtning at opgaa og nærmere at beſtemme ſamt ved lovlige Skifte- og Skjelſtene at udviſe under en Forretning, ſom afholdes af de Mænd, ſom Kongen dertil opnævner, ſaa betimelig, at den ſeneſt inden Udgangen af Aaret 1902 af Kongen kan være ſtadfæſtet.

§ 3. De Strækninger, ſom ifølge § 1 henlægges til Ladeſtedet Farſund, ſkal fra 1ſte Januar 1903 udgaa af Landets

[1]) Se Oth. Prp. No. 29 for $^{1900}/_{1901}$, Dok. No. 25, Indſt. O. No. 36 ſamt Sth.tid. for ſ. A., Forh. i Oth. S. 995—1033 og i Lth. S. 316—317.

*) Bekjendtgj. 28 April i Lovt. 1ſte Afd. No. 20.

Matrikul og i enhver Henseende henhøre under Ladestedet Farsund. 21 April.
Dog skal dette ikke have nogen Indflydelse paa den Odel, som for No. 4.
Tiden maatte hvile paa nogen Jord, der som Følge heraf overgaar fra Landet til Ladestedet.

§ 4. De Personer, som ved denne Lovs Ikrafttræden er bosatte paa de Strækninger, som ifølge § 1 overgaar til Ladestedet, skal med Hensyn til Erhvervelse og Udøvelse af Stemmeret i Medhold af Formandskabsloven for Kjøbstæderne ansees, som om de havde været bosatte i Ladestedet i det Tidsrum, hvori de har boet i de omhandlede Strækninger. Paa samme Maade skal de Personer, som ved denne Lovs Ikrafttræden er bosatte i de Dele af Farsunds Landsogn, der hidtil har dannet Formandskabsdistrikt sammen med Ladestedet, men som efter § 1 helt overgaar til Vanse Herred, med Hensyn til Erhvervelse og Udøvelse af Stemmeret i Medhold af Formandskabsloven for Landet ansees, som om de havde været bosatte i Vanse Herred i det Tidsrum, hvori de har boet i de omhandlede Dele af Landsognet.

§ 5. De Personer, som den 30te September 1902 har Bopæl paa de Strækninger, der ved nærværende Lov henlægges til Farsund Ladested, ansees fra 1ste Januar 1903 med Hensyn til Skattepligt som hørende til Ladestedet og bliver at iligne Kommuneskat sammen med dettes øvrige Indvaanere. Dog skal de paa de ovennævnte Strækninger boende Personer, som inden 15de Oktober 1902 flytter udenfor de nye Ladestedsgrænser, svare Skatter til Landdistriktet og ikke til Ladestedet Farsund.

Paa samme Maade ansees de Personer, der den 30te September 1902 har Bopæl inden de Dele af Farsunds Landsogn, som hidtil har dannet Formandskabsdistrikt sammen med Ladestedet, men som efter § 1 helt overgaar til Vanse Herred, fra 1ste Januar 1903 med Hensyn til Skattepligt som hørende til Vanse Herred og bliver at iligne Kommuneskat i Lighed med dettes øvrige Indvaanere. Dette gjælder dog ikke de paa de ovennævnte Dele af Landsognet boende Personer, som inden 15de Oktober 1902 flytter udenfor Vanse Herreds Grænser.

§ 6. De Personer, som 31te December 1901 boede i de Dele af Vanse Sogn, som efter denne Lov overgaar til Farsund Ladested og ikke derfra er udflyttede til nogen anden Fattigkommune end Farsund inden 1ste Januar 1903, skal fra sidstnævnte Tid med Hensyn til Fattigforsørgelse, forsaavidt denne ikke paaligger nogen anden Kommune end Vanse, ansees for at have Hjemstavn i Farsund, hvad enten de i Mellemtiden har nydt Understøttelse af Fattigvæsenet eller ikke.

Omvendt skal de Personer, som den 31te December 1901 boede i den Del af Farsunds Fattigkommune, som efter denne Lov overgaar til Vanse, og ikke derfra er udflyttede til nogen anden Fattigkommune end Vanse inden 1ste Januar 1903, fra sidstnævnte

21 April. No. 4. Tid med Hensyn til Fattigforsørgelse, forsaavidt denne ikke paaligger nogen anden Fattigkommune end Farsund, ansees for at have Hjemstavn i Vanse Herred, hvad enten de i Mellemtiden har nydt Understøttelse af Fattigvæsenet eller ikke.

I begge Tilfælde skal dog ved Siden af disse Forskrifter de Lovbud, som tillægger Hustruen Mandens, Manden Hustruens og Børnene Forældrenes Hjemstavn, bringes i Anvendelse, saafremt henholdsvis Manden, Hustruen eller Forældrene er i Live, naar de omhandlede Strækninger overgaar henholdsvis til Farsund Ladested og Vanse Herred.

§ 7. De Personer, som i Medhold af den gjældende Lovgivning fra 1ste Januar 1902 har drevet Handel og Haandværk paa de Strækninger, der ved denne Lov overgaar til Ladestedet, skal ogsaa, efterat Loven er traadt i Kraft, være berettiget til at vedblive den af dem drevne Næring. Dog har de for at kunne nyde denne Ret inden 1ste Januar 1903 at melde sig for Magistraten i Ladestedet, hvorhos de skal betale Kommuneskatter og overtage kommunale Ombud ligesaa fuldt, som om de var Borgere af Ladestedet.

Thi have Vi o. s. v.

21 April. **Kronprindsregentens Resolution***), hvorved

1. I Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Fjære Herred, Nedenes Amt under 23de August 1901 og 27de Januar 1902 fattet Beslutning til Politivedtægter for bemeldte Herred.
2. I Henhold til Lov af 22de Mai 1875 angaaende Adgang til at give dramatiske og andre offentlige Forestillinger m. v. meddeles Stadfæstelse paa en af samme Herredsstyrelse under 23de August 1901 fattet Beslutning til Vedtægt for bemeldte Herred angaaende Adgang til at give offentlige Forestillinger m. v.
3. Den Kongelige Resolution af 15de August 1887, ved hvilken Kjøbstadspolitilovgivningens almindelige Bestemmelser om Gadeuorden og Roligheds forstyrrelse m. v. blev gjort gjældende for bemeldte Herred, ophæves fra den Dag af, da ovennævnte Politivedtægter træder i Kraft.

21 April. **Kronprindsregentens Resolution****), hvorved i Henhold til Lov til Beskyttelse af Børn mod Brug af Tobak af 19de April 1899 meddeles Stadfæstelse paa en af Badsø Formænd og Repræ-

*) Bekjendtgj. 28 April i Lovtid. 1ste Afd. No. 20, hvor Politivedtægterne og Vedtægter ang. Adgang til at give offl. Forestillinger m. v. er indtagne.

**) Bekjendtgj. 28 April i Lovtid. 1ste Afd. No. 20, hvor Vedtægten er indtaget.

sentanter under 14de Marts 1902 fattet Beslutning til Vedtægt for bemeldte Kjøbstad angaaende Salg af Tobak til Børn m. v. 21 April.

Kronprindsregentens Resolution*), hvorved de af Herredsstyret for Faaberg Herred, Kristians Amt, i Møde den 16de December 1901 besluttede Vedtægter for Værnskogens Behandling inden Herredet approberes i Henhold til Lov om Værnskogens Bevarelse og mod Skogenes Ødelæggelse af 20de Juli 1893 § 3 som gjældende indtil videre. 21 April.

Kronprindsregentens Resolution*), hvorved de af Herredsstyret for Gloppen Herred, Nordre Bergenhus Amt, i Møder den 14de Marts og 28de Oktober 1899 besluttede Vedtægter for Værnskogens Behandling inden Herredet approberes i Henhold til Lov om Værnskogens Bevarelse og mod Skogenes Ødelæggelse af 20de Juli 1893 § 3 som gjældende indtil videre. 21 April.

Kronprindsregentens Resolution, hvorved er bestemt: 21 April.

1. At den ved Kongelig Resolution af 28de April 1900 givne Bestemmelse om, at en anden Læge end vedkommende Embedslæge kan antages til indtil videre at forrette som Ordfører i Sundhedskommissionen for Ankenes Herred, ophæves.
2. At en anden Læge end vedkommende Embedslæge kan antages til indtil videre at forrette som Ordfører i Sundhedskommissionen for Kjøbstaden Narvik i Nordlands Amt med en Godtgjørelse af Kr. 200 aarlig, der bliver at udrede af de til tilfældige Udgifter ved Medicinalvæsenet bevilgede Midler.

Kronprindsregentens Resolution, hvorved Stadfæstelse meddeles paa den af Aa Herredsstyre, Søndre Trondhjems Amt, i Møde den 5te Marts 1902 vedtagne Plan for en inden Herredet under Navn af Aa Herreds Sparebank oprettendes Sparebank. 21 April.

Kronprindsregentens Resolution, hvorved Stadfæstelse meddeles paa de af Forstanderskabet for Hiterdals Sparebank, Bratsberg Amt, i Møde den 18de Januar 1902 vedtagne Forandringer i Bankens ved Høieste Resolution af 11te Juni 1895 stadfæstede Plan. 21 April.

Kronprindsregentens Resolution, hvorved Approbation meddeles paa de i Generalforsamling for Kristiania Hypothek- og Realkreditbank den 9de April 1902 vedtagne Forandringer i Bankens ved Kongelige Resolutioner af 27de November 1897 og 4de Marts 1898 approberede Love. 21 April.

*) Bekjendtgj. 28 April i Lovtid. 1ste Afd. No. 20, hvor Vedtægten er indtaget.

21 April. **Kronprindsregentens Resolution**, hvorved de i Generalforsamling den 25de Marts 1902 vedtagne forandrede Love for Skiensfjordens Kreditbank approberes i Henhold til Lov af 6te August 1897, § 2, som trædende istedetfor Bankens ældre ved Kongelig Resolution af 29de April 1899 approberede Love.

21 April. **Kronprindsregentens Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At den af Storthinget under 15de April d. A. fattede Beslutning angaaende Fastsættelse af Hesteholdsgodtgjørelsen for en Del af Armeens beredne nationale Officerer, forsaavidt Vedkommende holder egen feltdygtig Ridehest, og for Armeens Kvarterudredere i Tidsrummet 1ste April 1902—31te Marts 1903 samt angaaende Regler for Officerers Hestehold m. v. befales tagen tilfølge[1]).
2. Forsvars-Departementet bemyndiges til at træffe de nærmere Bestemmelser, som vil tiltrænges, til Reglernes Gjennemførelse.

[1]) Se Sth. Prp. No. 17, Indst. S. X C og Sth.tid. for $^{1901}/_{1902}$, Forh. i i Sth. S. 1937—1942. Storthingets Beslutning er saalydende:

Beslutning

angaaende Fastsættelse af Hesteholdsgodtgjørelsen for en Del af Armeens beredne nationale Officerer, forsaavidt Vedkommende holder egen feltdygtig Ridehest. og for Armeens Kvarterudredere i Tidsrummet 1ste April 1902—31te Marts 1903 samt angaaende Regler for Officerers Hestehold m. v.

I. Den Udrederne ifølge Lovgivningen tilkommende Hesteholdsgodtgjørelse fastsættes for Tidsrummet 1ste April 1902—31te Marts 1903 saaledes:
   1. For det faste Hestehold uden Hensyn til. om Hesten benyttes i Tjenesten eller ikke:
      a) For Tjenesteheste . . . . . Kr. 100,00 aarlig
      b) For Trosheste . . . . . „ 33,00 —
   2. For Hestens Afsavn, naar den benyttes i Tjenesten:
      A. I Fredstid:
         1. Naar den fodres af Udrederen, pr. Døgn . Kr. 1,84
         2. Naar Fodringen besørges af det Offentlige pr. Døgn . . . . . „ 1,00
      B. Under Krig eller naar Armeen sættes paa Feltfod:
         1. Naar den fodres af Udrederen . . . . „ 1,04
         2. Naar Fodringen besørges af det Offentlige „ 0,20

II. Hesteholdsgodtgjørelse til Armeens beredne nationale Officerer, forsaavidt de holder egen feltdygtig Ridehest, bliver for ovennævnte Tidsrum at udbetale efter følgende Regulativ:
   a) For Officerer, for hvem ikke beboelig Chefsgaard er udlagt . . . . . Kr. 160,00 kvartaliter
   b) For Officerer, for hvem beboelig Chefsgaard er udlagt . . . . . „ 145,00 —„—

III. Storthinget samtykker i, at de i vedliggende Bilag indeholdte Regler angaaende de i visse Stillinger ansatte Officerers Hestehold samt om Udbetaling af Remonteringspenge og Hesteholdsgodtgjørelse m. v. gjøres gjældende fra 1ste April 1902.

Regler 21 April.

angaaende de i visse Stillinger ansatte Officerers Hestehold samt om Udbetaling af Remonteringspenge og Hesteholdsgodtgjørelse m. v.

1. Officer, der herefter indtræder i Stilling, for hvilken Hesteholdsgodtgjørelse er bevilget, er forpligtet til at indsætte Tjenesteheft inden 3 Maaneder efter Ansættelsen og erholder i Remonteringspenge samme Beløb, som i Budgettet for Terminen er forudsat betalt for Statens Stamheftremonter, dog ikke mere end Taxtbeløbet (jfr. Punkt 4).

   Inden den samme Tidsfrist er hesteholdspligtig Officer, hvis Tjenesteheft dør eller kasseres, forpligtet til at indsætte ny Tjenesteheft. Forsaavidt den tidligere Tjenesteheftes Død eller Kassation ikke er foranlediget ved Officeren tilregnelig Skjødesløshed, Uforstand eller uforsvarlig Behandling, erholder han i Remonteringspenge $^{7}/_{10}$ af Taxtbeløbet for den nye Heft med Fradrag af, hvad den afgaaede Heft er udbragt til, og i intet Tilfælde mere end $^{7}/_{10}$ af den i Budgettet for samme Termin forudsatte Gjennemsnitspris for Statens Stamhesteremonter.

   Saafremt Officer, der i Medfør af foranstaaende Bestemmelser har oppebaaret Remonteringspenge, inden 1 Aar efter Anskaffelsen afgaar ved Døden eller paa Grund af Afsked eller Overgang til Stilling, for hvilken Hesteholdsgodtgjørelse ikke er bestemt, ophører at holde Tjenesteheft, bliver hele det oppebaarne Beløb at tilbagebetale. Indtræffer Ophøret inden 2 Aar, tilbagebetales $^{7}/_{8}$, inden 3 Aar $^{6}/_{8}$ o. s. v., indtil enhver Tilbagebetalingspligt ophører 8 Aar efter Anskaffelsen. Istedetfor Tilbagebetaling kan Hesten dog stilles til det Offentliges Disposition.

   Hvis en Officer sælger Tjenesteheft, til hvis Anskaffelse han har oppebaaret Remonteringspenge, erholder han til Anskaffelse af ny Tjenesteheft — som i dette Tilfælde maa indsættes, inden den gamle udslettes af Rullen — Remonteringspenge, beregnet som i forrige Afsnit med Fradrag af, hvad der efter de for Ophør med Hesteholdet gjældende Regler skal tilbagebetales. Er sidstnævnte Beløb større, end hvad han vilde tilkomme i Remonteringspenge, indbetaler han Differencen.

2. Hesteholdspligtige Officerer — Kavaleriets Ritmestere, forsaavidt de er under 50 Aar, og Kavaleriets Premierløitnanter undtagne — har Adgang til at kjøbe Tjenesteheft blandt Staten tilhørende dresserede Heste saaledes:

   hesteholdspligtige Officerer af Ingeniørvaabnet fra Ingeniørvaabnet,

   hesteholdspligtige Officerer af Felt- og Kystartilleriet samt Trænkorpset fra Feltartilleriet,

   andre hesteholdspligtige Officerer fra Kavaleriet.

   Staten tilhørende Heft ved national Afdeling kan dog kun afhændes, forsaavidt den ingen Fodervert har eller vedkommende Fodervert ikke har noget mod at skille sig ved Hesten.

   Prisen paa Stamheste, som sælges til Officerer, bestemmes af vedkommende Remontekommission paa Grundlag af Hestens Kostende ved Indsættelsen (Indkjøbspris, Fragt, Told og andre Omkostninger, dog ikke Dressur) med Fradrag efter Kommissionens Skjøn og under Hensyntagen til andre Omstændigheder, som har Indflydelse paa dens Værdi.

   Hvis Officeren inden en Maaned efter Hestens Kjøb kommer paa det rene med, at den ikke passer ham, kan der — forsaavidt Hesten i denne Tid ikke er forringet i Værdi — aabnes ham Adgang til at levere den tilbage og vælge en ny.

21 April.

Vil vedkommende Officer afhænde Tjenestehest, der er kjøbt dresseret af det Offentlige, har dette i de første 8 Aar Forkjøbsret til den Pris, der er betalt for Hesten, med Fradrag af 1/8 for hvert Aar efter Afhændelsen. Benytter det Offentlige sig ikke heraf og privat Salg saaledes finder Sted, har Sælgeren, hvis Kjøberen ikke er hesteholdspligtig Officer, ikke Adgang til paany at faa kjøbt dresseret Stamhest, førend 8 Aar er hengaaet, siden han sidst kjøbte saadan.

Samtlige hesteholdspligtige Officerer er berettigede til at faa kjøbt Remonter sammen med det Offentlige efter den for de beredne Vaabens Remontekommissioner til enhver Tid gjældende Instrux*).

Endvidere er der Adgang for Armeens Udredere til at afhænde de paa deres Kvarterer indsatte Tjenesteheste til hesteholdspligtige Officerer for at indsættes som Tjenesteheste for disse. Forsaavidt Tjenestehest kjøbes paa denne Maade, pligter Officeren at gjøre Anmeldelse derom til den Afdeling, som Kvarteret tilhører.

3. Hesteholdsgodtgjørelse udbetales alene for Tjenesteheste, som virkelig holdes og føres i anordnet Rulle fra det Tidspunkt, da saadan Tjenesteheste indsættes.

I den i Punkt 1 nævnte Frist af indtil 3 Maaneder gjøres vedkommende Officer i fornøden Udstrækning bereden ved offentlig Foranstaltning.

4. Alle Officerstjenesteheste antages og bliver at taxere af en Kommission, bestaaende af 3 hestekyndige Medlemmer, hvoraf 1 Dyrlæge og om muligt mindst 1 Officer. Overtaxt finder ikke Sted.

5. Enhver Officerstjenesteheste bør ved Antagelsen fyldestgjøre de Fordringer, som for Tjenesteheste er opstillet i Lov om Armeens Udrederkvarterer af 6te Juni 1891**), dog saaledes, at Tjenesteheste for Kapteiner og Løitnanter kan antages indtil det fyldte 10de Aar, for Officerer af høiere Grad endog udover denne Alder, naar de forøvrigt er fuldt tjenlige. Officer, som fra Stilling, i hvilken han i Medfør af nærværende Regler har holdt Heste, er gaaet over i Stilling, for hvilken Hestehold ikke er anordnet, men hvori han imidlertid er vedbleven at holde Heste, skal dog ved senere Gjenindtrædelse i Stilling med Hestehold kunne fordre paany antagen sin forrige Tjenesteheste uden Hensyn til dens Alder, naar den forøvrigt er fuldt tjenlig.

6. Naar en Officersheste, der holdes i Medfør af nærværende Regler, bliver uskikket til den militære Tjeneste, bliver den at kassere og taxere af den samme Autoritet, som har antaget den (jfr. Punkt 4). Den Kommission, som saaledes kasserer en Officersheste, har at udstede og tilstille vedkommende Eier skriftlig Erklæring om, af hvilken Grund Kassationen har fundet Sted, samt Udskrift af den til Bestemmelse af den kasserede Hests Værdi afholdte Taxtforretning. Saavel vedkommende Officer selv som enhver ham foresat Chef kan rekvirere Skjøn afholdt af Kommissionen angaaende Tjenestehestens Skikkethed og eventuelle Kassation.

I Tilfælde af, at en Officersheste dør, har Eieren derom straks at indsende Anmeldelse til sin nærmeste Foresatte og til vedkommende Remontekommission med Opgivende af, hvilken Dag Hesten døde, samt til hvilket Beløb Kadaveret maatte være udbragt.

Saavel ved Tjenestehests Kassation som Død har Eieren at tilveiebringe saa fuldstændige Oplysninger som efter Omstændighederne muligt for, at intet er at lægge ham tillast.

*) Jfr. Instrux af 10de August 1898 § 6.
**) Lovens § 4, 1ste og 2det Punktum.

7. Forſvarsdepartementets Chef, Generalsperſoner, Chefen for Krigs- 21 April.
ſkolen, Chefen for Hans Majeſtæt Kongens norſke Garde, Diſtrikts-
kommandochefen i Tromsø Stift og Chefen for Trænkorpſet af-
gjør ſelv, om de vil afhænde ſin Tjeneſteheſt. Tjeneſteheſte tilhø-
rende andre Officerer maa, ſaalænge de ikke er kaſſerede, ikke af-
hændes uden Samtykke af vedkommende Brigade (Vaaben) Chef
(kommanderende General, Generalſtabschefen, Chefen for Træn-
korpſet), der herom har at udſtede ſkriftlig Erklæring.

Salg af ikke kaſſeret Tjeneſteheſt maa imidlertid ikke finde Sted, uden at ny Tjeneſteheſt ſamtidig indſættes.

8. Tjeneſteheſte, der i Medfør af nærværende Regler holdes af Armeens heſteholdspligtige Officerer, bliver at rulleføre efter de for Rulle-føring af Tjeneſteheſte til enhver Tid gjældende Regler.

9. Mindſt en Gang aarlig bliver Generalſtabsofficerernes Heſte at opviſe for Generalſtabschefen, ligeſaa mindſt en Gang aarlig uden-for Vaabenøvelſerne Kavaleriets Ritmeſtres og Premierløitnanters Heſte for Chefen for det Korps, ved hvilket de føres i Rulle. Samtlige Korps- og Bataljonschefers ſamt Kavalerifficerers Heſte ſkal derhos under de aarlige Bataljons- (Korps-) Samlinger opviſes for Brigade (Vaaben-)chefen. De Chefen for Trænkorp-ſets Landværnsbataljon og Beſtyreren af Feltartilleriets Undervis-ningsanſtalter tilhørende Tjeneſteheſte opviſes en Gang aarlig hen-holdsvis for Chefen for Trænkorpſet og for Generalinſpektøren og Chefen for Feltartilleriet.

Forinden Officerstjeneſteheſt tages i Brug til Tjeneſteforretning af nogen længere Varighed (ſaaſom til Vaabenøvelſer og General-ſtabsøvelſer) eller til Tjeneſte, forbunden med mere end almin-delig Anſtrengelſe (ſaaſom Felttjeneſteøvelſer, Jagtridt eller af det Offentlige arrangeret Kapridt), ſkal den, hvor Omſtændighederne tillader det, foranſtaltes beſigtiget af vedkommende Chef i Forbin-delſe med Afdelingens Veterinærofficer. Kan ſaadan Beſigtigelſe ikke foretages, førend Tjeneſteforretningen begynder, bør den, ſaa-fremt dertil maatte blive Anledning, ſke ſnareſt muligt derefter. Naar Tjeneſteforretningen ophører, bliver, hvor dertil er Adgang, lignende Beſigtigelſe at foretage. De nærmere Regler herfor faſt-ſættes af Forſvarsdepartementet.

10. De til ſtadig tjenſtgjørende Afdelinger indkommanderede ſamt ſta-dig tjenſtgjørende Officerer, ſom holder Tjeneſteheſt i Overensſtem-melſe med nærværende Regler, er berettiget til, naar Plads haves, at faa denne opſtaldet ved Afdelingen mod at betale for Heſtens Røgt og Pleie, Kavalerifficerer ſaavel for Tjeneſteheſt ſom for egen Reſerveheſt. Andre Officerer kan gives lignende Tilladelſe paa ſærſkilt Anſøgning til Forſvarsdepartementet.

De er endvidere berettiget til for ſine paa offentlig Stald op-ſtaldede Tjeneſteheſte af Militæretatens Forraad at erholde udle-veret Ration i Overensſtemmelſe med det af Forſvarsdepartemen-tet faſtſatte Regulativ. Rationens Koſtende bliver efter de herom til enhver Tid gjældende Regler at indeholde i Vedkommendes Aflønning.

11. Heſteholdsgodtgjørelſen udbetales for hver Maaned efterſkudsvis med $^1/_{12}$ af det til enhver Tid faſtſatte eller bevilgede aarlige Beløb og tilberegnes Vedkommende fra og med den Dag, en Heſt an-tages, til og med den Dag, den kaſſeres, dør eller afhændes.

I Tilfælde af vedkommende Officers Dødsfald, Afſkedigelſe eller Overgang til Stilling, for hvilken der ikke er normeret Heſtehold, bliver Godtgjørelſen eller Tillægget at tilberegne Vedkommende, ſaalænge der tilkommer ham Gage i det havte Embede.

21 April Til Udbetaling af Remonteringspenge for Anſkaffelſe af ny Tjeneſteheſt iſtedenfor en tidligere udkræves Forſvarsdepartementets Samtykke for hvert enkelt Tilfælde. Remonteringspenge kan aldrig udbetales, forinden Heſt (ny Heſt) er indſat.

12. Omkoſtningerne ved de ifølge nærværende Regler optagne Skjøn paahviler Heſtens Eier, ſom ogſaa hos vedkommende civile Myndighed har at begjære Mændene opnævnte.

21 April. **Telegrafoverenskomſt mellem Norge og Sverige.**

I Henhold til Artikel XVII i den i St. Petersburg Aar 1875 affluttede internationale Telegrafkonvention er den kgl. norſke og den kgl. ſvenſke Telegrafſtyrelſe under Forbehold af de reſpektive Regjeringers Approbation*) kommet overens om følgende Beſtemmelſer angaaende den direkte Telegramudvexling mellem Norge og Sverige.

Artikel I.

1. For almindelige Telegrammer beregnes en Grundtaxt af 30 Øre for hvert Telegram og en Ordtaxt af 5 Øre for hvert Ord, dog med en Minimumstaxt af ialt 80 Øre for hvert Telegram.

   For fortrinsberettigede Privattelegrammer beregnes det tredobbelte af Taxten for et almindeligt Telegram med ſamme Ordantal.

2. For Presſetelegrammer, hvorved forſtaaes Telegrammer, der uden at være Annonſementer er beſtemte til

Telegraföfverenskommelse mellan Sverige och Norge.

På grund af artikel XVII i den i S:t Petersburg år 1875 afslutade internationela telegrafkonvention hafva Kongl. Svenska och Kongl. Norska Telegrafstyrelserna, under förbehåll af vederbörande regeringars godkännande*), öfverenskommit om följande bestämmelser angående den direkta telegramutvexlingen mellan Sverige och Norge.

Artikel I.

1. För vanliga telegrammer beräknas en grundtaxa af 30 öre för hvarje telegram och en ordtaxa af 5 öre för hvarje ord, dock med en minimiafgift af i allt 80 öre för hvarje telegram.

   För privattelegrammer med företrädesrätt beräknas tredubbla portot för ett vanligt telegram med samma ordantal.

2. För presstelegrammer, hvarmed menas telegrammer, hvilka, utan att utgöras af annonser, äro

*) Godkjendt for Norges Vedkommende ved Kronprindsregentens Reſolution af 21de April 1902, under Forudſætning af, at Overenskomſten vedtages ogſaa for Sveriges Vedkommende; for Sveriges Vedkommende ved Kronprindsregentens Reſolution af 29de April 1902, idet det derhos ved Sammes Reſolution i ſammenſat Statsraad af ſ. D. er beſtemt, at ſaavel § 6 i Overenskomſt af 1888 ſom Overenskomſt af 1891 ſkal ophøre at gjælde 1ſte Mai 1902 ſamtidig med at den af Telegrafſtyrelſerne affluttede Overenskomſt da ſkal træde i Kraft.

Offentliggjørelse i Pressen, beregnes Afgiften saaledes, at Grundtaxten og Minimumstaxten bliver den samme som for almindelige Telegrammer eller henholdsvis 30 og 80 Øre, medens Ordtaxten nedsættes til det halve eller til $2^1/_2$ Øre for hvert Ord.

Fortrinsberettigede Pressetelegrammer modtages til en Taxt, der er det trefobbelte af Gebyret for et almindeligt Pressetelegram med samme Ordantal.

Artikel II.

De indenlandske Telegrammer, for hvis Befordring til Adressestedet det andet Lands Telegraflinjer som en Følge af Afbrydelse kan behøves, foranlediger ikke nogen særskilt Tillægsafgift for Transitbefordringen og indgaar ikke i Regnskaberne.

Artikel III.

1. Hver Administration beholder udelt de af samme i Henhold til nærværende Overenskomsts Artikel I, 1 oppebaarne Gebyrer, derunder indbefattet Beløbene for betalte Svar, Modtagelsestilstaaelser, efterfendte Telegrammer og andre tilfældige Afgifter. Afgift for ubenyttet Svarbevis tilbagebetales af det Lands Telegrafvæsen, der har modtaget Betalingen for samme, uden at føres til Debet for den anden Administration.

afsedda att genom tidnings- 21 April.
pressen offentliggöras, beräknas afgiften sålunda, att grundtaxa och minimitaxa blifva desamma som för vanliga telegrammer, eller 30 respektive 80 öre, men ordtaxan nedsättes till hälften, eller til $2^1/_2$ öre för hvarje ord.

Presstelegrammer med företrädesrätt mottagas mot en afgift, som är tre gånger högre än afgiften för ett vanligt presstelegram med samma ordantal.

Artikel II.

De inländska telegrammer, för hvilkas befordran till adressorten det andra landets telegraflinier kunna, till följd af linieafbrott, behöfva anlitas, föranleda icke till någon särskild tilläggsafgift för transitbefordringen och ingå icke i räkenskaperna.

Artikel III.

1. Hvardera förvaltningen behåller odelade de afgifter, hvilka af densamma uppbäras på grund af artikel I, 1 i denna öfverenskommelse, deri äfven inberäknade beloppen för betalda svar, mottagningsbevis, vidare sända telegrammer samt andra tillfälliga afgifter. Afgift för obegagnad svarsanvisning återbetalas af det lands telegrafförvaltning, som har modtagit betalningen för densamma, och debiteras icke den andra förvaltningen.

21 April. 2. De i Henhold til nærværende Overenskomsts Artikel I, 2 oppebaarne Gebyrer for Pressetelegrammer deles ligt mellem begge Landes Telegrafadministrationer.

Artikel IV.

Den nærmere Ordning af Telegramudvexlingen mellem de to Lande, derunder indbefattet Bestemmelser angaaende Kontrol og Afregning for Pressetelegrammer til nedsat Taxt, fastsættes ved Overenskomst mellem Telegrafstyrelserne.

Artikel V.

Nærværende Overenskomst, der udfærdiges i to Exemplarer og paa begge Landes Sprog, træder i Kraft den 1ste Mai førstkommende.

Den vedbliver at gjælde i et Aar fra den Dag, da den opsiges af den ene eller den anden af de kontraherende Parter.

Kristiania den 15de April 1902.

Den kongl. norske Telegrafstyrelse.

Rasmussen.

Knudsøn.

Stockholm den 14de April 1902.

På Kongl. Svenska Telegrafstyrelsens vägnar:

M. Wennman.
Herman Rydin.
Ernst Carlberg.

2. De på grund af artikel I, 2 i denna öfverenskommelse uppburna afgifter för presstelegrammer fördelas lika mellan begge ländernas telegrafförvaltningar.

Artikel IV.

Det närmare ordnandet af telegramvexlingen mellan de båda länderna, deri inbegripet föreskrifter rörande kontroll och afräkningsväsende för presstelegrammer till nedsatt pris, bestämmes genom öfverenskommelse mellan telegrafstyrelserna.

Artikel V.

Denna öfverenskommelse, hvilken utfärdas i två exemplar och på båda ländernas språk, skall träda i kraft den förste nästinstundande maj.

Den skall förblifva gällande intill dess ett år förflutit efter den dag, då densamma blifvit af endera af de kontraherande parterna uppsagd.

Stockholm den 14de april 1902.

På Kongl. Svenska Telegrafstyrelsens vägnar:

M. Wennman.
Herman Rydin.
Ernst Carlberg.

Kristiania den 15de april 1902.

Den kongl. norske telegrafstyrelse.

Rasmussen.

Knudssøn.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Bergens Kreditbank, hvori udtales, at Transitvexler, trukne fra Udlandet paa Udlandet og betalbare i Udlandet, antages at være fri for Stempelafgift, uanseet om de her i Riget gives Endossementspaategninger. 22 April.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Kristiania, hvorved paa Foranledning meddeles: 23 April.

Efter Skoleloven kan der intet være til Hinder for, at der i Skoleplanens Afsnit om Tugt og Orden optages en Bestemmelse om, at det Barn, som undlader at udføre sit Hjemmearbeide tilfredsstillende, bl. a. kan paalægges at møde den følgende Dag med det forsømte Arbeide ordentlig udført. Et saadant Fremmøde maa imidlertid opfattes som Straf ikke som særskilt Undervisning efter Landsskolelovens § 7 (jfr. Departementsskrivelse af 9de Juni 1892). Heraf følger igjen, at saafremt vedkommende Elev undlader at fremmøde til den bestemte Tid, kan Forældrene ikke derfor ilægges Mulkt efter Skolelovens § 15, men Eleven kan for den deri liggende Forseelse ilægges en i Skoleplanen hjemlet strengere Straf. Viser heller ikke dette Middel sig effektivt og Skolens Forføininger modarbeides af vedkommende Forældre, har Skolestyret som sidste Udvei selvfølgelig Adgang til at udvise vedkommende Elev af Skolen og henvende sig til Værgeraadet, forat Forføining kan blive truffet overensstemmende med Lov om forsømte Børns Behandling af 6te Juni 1896.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Bratsberg Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra en Magistrat om, hvorvidt en Person, som forøvrigt har Kvalifikationer for Ombudet som Kirkeværge, kan undslaa sig for at modtage Valget paa Grund af, at han er over 60 Aar. 23 April.

Departementet meddeler, at der, saavidt samme bekjendt, ikke findes nogen almindelig Lovbestemmelse, som fritager Folk for at modtage Valg til kommunale Ombud efter det fyldte 60de Aar. Heller ikke er der i Kirkeloven — saaledes som i en Række andre Speciallove — indtaget nogen Bestemmelse, som enten hjemler Ret til at undslaa sig for Gjenvalg for saa lang Tid, som den, hvori man har fungeret som Kirkeværge, eller fastsætter en Aldersgrændse, efter hvilken man har Ret til at undslaa sig for Valg. Spørgsmaalet antages derfor at maatte besvares benægtende. Departementet kan imidlertid ikke tilbageholde den Bemærkning, at det i og for sig neppe kan ansees heldigt for Hvervets Udførelse at paalægge en Person et saadant mod hans Vilje, naar han har naaet en Alder, som ellers i en Række Tilfælde er antaget at burde fritage for kommunale Ombud.

Rundskrivelse fra Finantsdepartementet: 23 April.

I Skrivelse til Justitsdepartementet af 16de Marts 1901, gjengivet i det nævnte Departements i Lovtidenden indtagne Skri-

23 April. velse til Amtmanden i Nordlands Amt af 29de f. M., udtalte dette Departement, at Lensmændene for at levere Udskrifter af Tvangsauktioner til Brug for Sorenskriveren formentlig tilkom den i Sportellovens § 142 fastsatte Betaling, og at det efter Forholdets Natur maatte anses rettest, at Betalingen blev udredet af Statskassen og ført til Udgift i Sportelregnskabet.

Departementet antager imidlertid, at Lensmændene alene har Krav paa den nævnte Betaling i Tilfælde, hvor Sorenskriveren anser det nødvendigt eller ønskeligt, at Udskrift erholdes, og derfor udtrykkelig forlanger saadan. I de Tilfælde, hvor Udskrifter ikke er fornødne, hvilket formentlig vil være det sædvanlige, antages en Lensmand forpligtet til uden særskilt Godtgjørelse at afgive Indberetning til Sorenskriveren om de af ham paa dennes Vegne afholdte Auktioner, indeholdende de Oplysninger, der maatte være nødvendige til Beregning af de Statskassen tilkommende Sportler.

Da Betalingen for de heromhandlede Auktionsudskrifter kan komme til at andrage til et ikke ubetydeligt aarligt Beløb, skal man bede henstillet til Amtets Sorenskrivere kun i de Tilfælde, hvor det maatte findes paakrævet, at forlange Udfærdigelse af særskilte Udskrifter, men forøvrigt foranledige afgivet de fornødne Oplysninger om Auktioner, der afholdes af Lensmændene, ved Indberetning fra disse.

24 April. **Telegram***) fra Indredepartementet, hvorved bestemmes, at Opsynet ved Lofotfisket skal hæves samme Dag.

24 April. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af Grosserer H. C. Mathiesen af Østre Aker oprettede Legat til Fordel for forældreløse og forsvarsløse trængende Gutteborn i Østre Aker samt paa de under 7de Marts 1902 udarbeidede Statuter for samme.

24 April. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af Enkefru Helene Fagstad og hendes Sønner Olaf og Petter A. Fagstad ved Gavebrev af 9de Oktober f. A. oprettede „Klara Fagstads Legat" til Understøttelse af og Uddannelse af Kvinder og Mænd af Lillehammer samt paa de under 9de Oktober 1901 udarbeidede Statuter for nævnte Legat.

24 April. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa „Institutbestyrer Fredrik Balchens Legat for gamle, trængende Døve" (hvilket Legat er dannet paa Grundlag af den Gave, som omhandles i Institutbestyrer F. Balchens Skrivelse af 15de September 1894 til Bestyrelsen for „De Døves Forening") samt paa de for dette Legat under 13de Februar 1902 udfærdigede Statuter.

*) Bekjendtgj. 28 April i Lovtid. 1ste Afd. No. 20.

Skrivelse fra Indredepartementet til Amtmanden i Roms- 24 April.
dals Amt, hvori i Anledning af en Foreſtilling fra Kriſtianſunds Handelsforening meddeles, at det i nævnte Foreſtilling omhandlede Salg af Kjøbmandsvarer ved Auktion (fra for Anledningen leiede Lokaler) antages lovligt, ſaafremt vedkommende Sælger har Handelsborgerſkab.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Akers- 24 April.
hus Amt, hvori paa Foreſpørgſel fra Akers Formandſkab angaaende Forſtaaelſen af Kriſtiania Bygningslovs § 14, Paſſus 1 jfr. § 100 meddeles, at Udtrykket „Gade ſom er overtaget til Vedligehold af Kommunen" alene antages at omfatte de egentlige Gader og ikke derimod de offentlige Veie, ſom hverken med Hensyn til Bredden eller med Hensyn til Udſtyr forøvrigt berøres af Bygningsloven eller af de i Medhold af denne vedtagne og approberede Beſtemmelſer om Oparbeidelſe af Gade i Byggebæltet (jfr. ovennævnte Bygningslovs § 6 ſammenholdt med Veiloven af 15de September 1851 § 18 ſamt Kongelig Reſolution af 12te Januar 1901 angaaende Oparbeidelſe af Gader med Kloak i Byggebæltet, ſammenlign ogſaa Udtrykket i Bygningslovens § 14 „eller ſom er oparbeidet og af Magiſtraten (Formandſkabet) godkjendt, med Fortaug og Rendeſten ſamt Kloakledning").

De om Veies Anlæg m. v. efter Veilovgivningen gjældende Retsregler er væſentlig forſkjellige fra de i Bygningslovgivningen indeholdte Regler for Anlæg af Gader, hvorfor den Omſtændighed, at et Veianlæg i et Landdiſtrikt er udført eller overtaget til Vedligehold af Kommunen, ikke kan medføre, at et ſaadant Veianlæg med Hensyn til Bygningslovens Beſtemmelſer ex ipso ſideſtilles med en Gade.

Ved Bebyggelſen af Tomt, der ikke støder til oparbeidet Gade, men kun til en offentlig Vei, antages Grundeieren derfor at være forpligtet til at oparbeide Gade overensſtemmende med Bygningslovens Regler til og langs Tomten, med mindre Formandſkabet tilſteder Fritagelſe herfor.

Brugsregler*) for Hirkjølens Statsalmenning i 26 April.
Ringebu, udfærdigede af Landbrugsdepartementet den 26de April 1902.

Skrivelse af 26de April 1902 til Poſtſtyrelſen, om at Poſt- 26 April.
væſenet i Montenegro fra 1ſte Juli 1902 opkræver Hovedpoſtkonventionens og Pakkepoſtkonventionens Taxter efter følgende Forhold:

50 centimes = 50 skilling (heller)
25 — = 25 — —
10 — = 10 — — og
5 — = 5 — — .

*) Bekjendtgj. 6 Mai i Lovtid. 1ſte Afd. No. 21.

26 April. **Skrivelse** fra Indredepartementet til Amtmanden i Nordre Trondhjems Amt, der havde begjæret Departementets Udtalelse angaaende Lovligheden af en af Stenkjær Kommunestyre under 22de Januar 1902 fattet Beslutning om Salg af en Byggetomt til Stenkjær Aktiedampskibsselskab, i hvilken Beslutning nogle af nævnte Selskabs Aktionærer, hvoriblandt Formanden i Selskabets Direktion og dets Disponent havde deltaget. Samtidig havde Amtmanden ønsket Departementets Udtalelse om, hvorvidt Beslutningen tiltrænger kongelig Approbation.

Departementet meddeler, at det med Amtmanden antager, at Formanden i ovennævnte Selskabs Direktion og dets Disponent som Repræsentanter for Kjøberen burde have fratraadt under Sagens Behandling, idet man efter de foreliggende Oplysninger tør gaa ud fra, at Sagen er af ikke liden økonomisk Interesse for Selskabet. Spørgsmaalet, om ogsaa de øvrige af Selskabets Aktionærer, som har deltaget i Beslutningen, burde have været anseet inhabile ved Sagens Behandling, kan kanske være mere tvivlsomt; Departementet skulde dog være mest tilbøieligt til at besvare ogsaa dette Spørgsmaal bekræftende.

Departementet deler den af Amtmanden fremholdte Opfatning, at den i sin Tid meddelte kongelige Approbation paa Kommunestyrets Beslutning af 18de Februar 1897 ikke kan paaberaabes til Støtte for, at nærværende Beslutning skulde være gyldig uden saadan Approbation.

28 April. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa de under 21de Januar 1902 af vedkommende Bestyrelse udarbeidede Statuter for John Hansen Hervelands og Hustrus Legat til Østre Molands Sogns Skolevæsen, hvilket Legat er oprettet ved Testamente, dateret 7de Juli 1798 og konfirmeret 7de August 1806.

28 April. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Nedenes Amt, hvori paa Foresporgsel fra et Fattigstyre meddeles, at Departementet er enigt med Amtmanden i, at der ved den nye Fattiglovs § 50 ikke er gjort nogen Forandring i tidligere givne Bestemmelser om, hvilke Forretninger vedkommende Fattigkommission eller nu Fattigstyre har at udføre, naar fattige Sindssyge maa gives en fra sædvanlige fattiges Forsørgelse særegen Behandling og Forpleining.

28 April. **Cirkulære** fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvorved bl. a. meddeles, at Bergviknes Postaabneri i Evenes Herred, Nordlands Amt, Bodø Postdistrikt, atter er traadt i Virksomhed for den Post, som kan blive befordret til og fra Stedet med Dampskib, samt at Vaagsvaagens Postaabneri fremtidig underholdes hele Aaret, udenfor Dampskibsfarten med 2 Gange ugentlig Baadpost til og fra Moldøen.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Nordlands Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra Politifuldmægtigen i Senjen og Steigen om, hvorvidt de ved Kongelig Resolution af 5te Januar 1900 approberede Sundhedsforskrifter for den bymæssig regulerede Del af Ankenes Herred fremdeles kan antages at være gjældende for Narvik. Departementet antager, at Spørgsmaalet maa besvares bekræftende. 30 April.

Høieste Resolution, hvorved det i Henhold til de gjældende Bestemmelser for det ved Grosserer Cand. theol. Henrik Thomassen Heftyes Testamente af 2den Juni 1862 oprettede og ved Høieste Resolution af 6te Mai 1865 konfirmerede Legat til Bedste for endel offentlige Indretninger i Kristiania fastsættes, at det Beløb, 80,000 Kr. (med paaløbne Renter), som ifølge Testamentet skal komme Kristiania Kommune tilgode, overensstemmende med Legatbestyrelsens og Kristiania Magistrats Forslag og Kristiania Formandskabs Beslutning af 4de December 1901 bliver at anvende til Opførelse af et Herberge for Børn hjemmehørende i Kristiania. 1 Mai.

Skrivelse fra Amtmanden i Finmarkens Amt, hvorved i Henhold til Kongelig Resolution af 12te Juli 1901 angaaende Forbud mod Brug af Kilenot m. v. i det indre af Tanafjorden bestemmes, at Storurnes paa Tanafjordens østre Side skal danne Endepunktet for den Linje, indenfor hvilken Brugen af de i Resolutionen nævnte Redskaber er forbudt. 1 Mai.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Jarlsberg og Larviks Amt, hvori Departementet, foranlediget ved Forespørgsel fra en Lensmand om, hvorvidt og — i Tilfælde — hvilken Godtgjørelse en Lensmand kan beregne for Arbeide med Rekvisition, Bekjendtgjørelse, Skrivning af Auktionskonditioner, Fremmøde m. v. ved Tvangsauktioner, som efter Lensmandens Rekvisition afholdes over fast Eiendom, hvori er taget Udlæg for offentlige Skatter, meddeler, at der efter Bestemmelserne i Sportellovens § 47 ikke antages at være Adgang for en Lensmand til at beregne sig nogen Godtgjørelse for Rekvisition om Skatteauktion eller Fremmøde ved saadan, hvorimod det i nævnte Lovparagraf er udtrykkelig bestemt, at Udgifterne ved Auktionens Bekjendtgjørelse kan kræves godtgjorte af vedkommende Skattedebitorer. 1 Mai.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Stavanger Amt, hvori Departementet, foranlediget ved Forespørgsel fra en Lensmand om, hvorvidt Bestemmelsen i Sportellovens § 64, 2det Punktum, kommer til Anvendelse, naar der først i et Distrikt forgjæves er søgt Udlæg, og Exekution derefter foretages i et andet Distrikt af ny Administrator, meddeler, at Spørgsmaalet formentlig maa besvares benægtende, idet der i det nævnte Tilfælde antages at maatte beregnes Gebyr for to særskilte Forretninger. 1 Mai.

1 Mai. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Nordlands Amt, hvori Departementet, foranlediget ved Foresporgsel fra en Byfoged angaaende Beregningen af Gebyr for Thinglysningen af en Paategning paa et Skadesløsbrev fra A. til B. og C., ved hvilken Paategning A. tilsiger N. Sparebank, D. og E. samme Sikkerhed som B., meddeler, at Gebyret for Thinglysningen af den omhandlede Paategning antages at maatte beregnes efter Sportellovens § 49, jfr. § 51, sidste Led.

2 Mai. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Lister og Mandals Amt, foranlediget ved Foresporgsel fra en Forligelseskommission om, hvorvidt der tilkommer samme Betaling for Indkaldelser i og Behandling af Sager, som paastævnes af Fattigstyret til Forligelseskommissionen, samt om der i Tilfælde skal betales for bekræftede Udskrifter, som Fattigstyret forlanger hos Forligelseskommissionen.

Departementet meddeler, at de nævnte Spørgsmaal formentlig maa blive at besvare bekræftende — uanseet hvad Sagerne gjælder — da Fattiglovens § 46 ikke antages at sigte til Forretninger, som henhører til Rettergang.

2 Mai. **Skrivelse** fra Departementet for det Indre til en Sorenskriver, hvori bemerkes følgende angaaende den i Sorenskriverens Skrivelse omhandlede Anmeldelse vedkommende „Aktieselskabet Aardals Dampskibsselskab":

I Selskabets Vedtægter indeholdes der ingen Bestemmelse om Begrænsning af Aktiekapitalen, og efter dette kunde der, bemærker Departementet, efter den Forklaring af Begrebet „Aktieselskaber", der overensstemmende med Firmalovens Motiver er givet i dette Departements Cirkulære af 23de November 1893, være Spørgsmaal om at henføre Selskabet under „andre Selskaber med begrænset Ansvar". Imidlertid er, efter hvad der oplyses i Firmaanmeldelsen af 12te September 1898, Selskabet konstitueret med en Aktiekapital paa Kr. 3600, og der synes ifølge samme Anmeldelse at foreligge en Beslutning om Aktiekapitalens Begrændsning til 5000 Kroner. Efter dette antages Selskabet efter Omstændighederne med Hensyn til Registreringen som hidtil skeet at kunne behandles som et Aktieselskab, saaledes at ny Anmeldelse af Selskabet og dettes Overførelse til nyt Folium i Registrets Afdeling C kan undlades.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Anmeldelsen i et fraværende Bestyrelsesmedlems Sted kan undertegnes af en Suppleant, bemærkes, at Departementet antager, at det bør forlanges, at ikke blot Bestyrelsesmedlemmernes, men ogsaa Suppleanternes Navne anmeldes til Registret. Sker dette, antages der intet at være iveien for, at en Suppleant underskriver Anmeldelsen i et fraværende Bestyrelsesmedlems Sted. At Suppleanten i et Bestyrelsesmedlems Fravær istedenfor denne udfører den i Firmalovens § 22 omhandlede Firmategning antages derimod ikke at være tilstrækkeligt.

Hvad endelig angaar Spørgsmaalet om, hvorvidt man ikke blot i Firmategningen efter § 22, men ogsaa i Anmeldelsen bør forlange, at Bestyrelsesmedlemmerne undertegner sine Navne saaledes, som de pleier at underskrive Dokumenter, antages dette at burde besvares benegtende, idet Departementet antager, at Forlangendet herom alene bør fremsættes med Hensyn til Firmategningen. 2 Mai.

Kongelig Resolution*), hvorved 3 Mai.

1. Forsvarsdepartementet bemyndiges til at lade udfærdige „specielle Regler vedrørende Beregning af Indkvarteringsevnen samt Rekvisition af Kvarter" til fremtidig Befølgelse som Tillæg til det ved Kongelig Resolution af 15de August 1898 fastsatte Reglement for militære Rekvisitioner i Krigstilfælde.
2. I det ved Kongelig Resolution af 15de August 1898 fastsatte Reglement for militære Rekvisitioner i Krigstilfælde foretages følgende Forandringer:

I Punkt 2, Litera a tilføies: „samt Generalintendanten".

I Punkt 2, Litera h tilføies: „og Etappekommandanten".

Punkt 4 gives følgende Ordlyd:

„Rekvisitionsberettiget Chef kan meddele underlagte Intendanturofficerer og Officerer, der indehar selvstændig Kommando, midlertidig Ret til at udstede Rekvisitioner".

Punkt 40, 4de Passus og følgende gives saadan Ordlyd:

„Distriktskommandoen — saavel Armeens som Marinens — opnævner" o. s. v. som før indtil „samme Termin".

„Disse 2 Kommissionsmedlemmer er fælles for Arme og Marine. Som 3die Medlem (Formand) fungerer henholdsvis den af Armeens eller Marinens Distriktskommando opnævnte Formand (Suppleant), eftersom Rekvisitionsudstederen er en landmilitær eller sjømilitær Myndighed.

Den sjømilitære Distriktskommando opnævner kun Formand med Suppleant for de Skjønskommissionsdistrikter, hvor det kan antages, at sjømilitære Myndigheder vil komme til at udstede Rekvisitioner.

Naar Distriktskommandoen" (o. s. v. som før).

Kongelig Resolution*), hvorved det i Punkt 25, 2den Passus, 2den Linje af det ved Kongelig Resolution af 15de August 1898 fastsatte „Reglement for Udskrivning af Heste og Kjøretøier til Feltbrug" nævnte „Overskud af 25 pCt." brugbare Heste og Kjøretøier forandres til „Overskud af 10 pCt." brugbare Heste og Kjøretøier. 3 Mai.

Kronprindsregentens Resolution, hvorved er bestemt, at der bliver at afholde særskilt Konfirmation i Vinne Annex- 3 Mai.

*) Bekjendtgj. 6 Mai i Lovtid. 1ste Afd. No. 21.

3 Mai. kirke i Værdalens Præstegjeld under Søndre Indherreds Provsti i Trondhjems Stift en Søndag om Høsten efter Biskopens Bestemmelse, dog saaledes, at denne bemyndiges til at samtykke i Afholdelse af Konfirmation i Hovedkirken underét for Hovedsognet og Vinne Sogn, om dette noget Aar ansees ønskeligt paa Grund af ringe Antal Konfirmander fra sidstnævnte Sogn.

3 Mai. **Kronprindsregentens Resolution**, hvorved er bestemt, at Reglement for Middelskoleexamen af 20de April 1897 § 19 gives følgende Tillæg som sidste Passus:

De, som har bestaaet Lærerprøve i Henhold til Lovene af 14de Juni 1890 eller 18de Januar 1902, skal ved Anmeldelse i Henhold til Lov af 21de April 1902 foruden det ovenfor i § 3 Litr. 2 nævnte Vidnesbyrd fremlægge Vidnesbyrd om bestaaet høiere Lærerprøve samt oplyse, hvilket Udvalg i Tysk og (eller) Engelsk de har lagt op, hvad de forøvrigt har gjennemgaaet i disse Fag, og hvilke Lærebøger de har benyttet i Matematik. For Adgang til Prøven har de at erlægge 12 Kroner.

3 Mai. **Kronprindsregentens Resolution**, hvorved efterstaaende „Udkast til Ansættelses- og Aflønningsvilkaar for civilmilitære og civile Funktionærer ved Armeens Opsætning paa Feltfod" approberes til Befølgelse istedetfor det ved Kongelig Resolution af 2den Marts 1901 fastsatte.

Udkast

til Ansættelses- og Aflønningsvilkaar for civilmilitære og civile Funktionærer ved Armeens Opsætning paa Feltfod.

De ved Armeens Opsætning paa Feltfod ansættendes civilmilitære og civile Funktionærer bliver — overensstemmende med „Regulativ for Armeens Aflønning m. v. i Krigstid" af 11te Juli 1899 — at henføre til følgende Grads- og Aflønningsklasser:

1. Krigspostdirektør, Feltjernbanedirektør søndenfjelds, Krigsadvokat ved Armekorpskommandoen:
   Oberstløitnants Grad og Aflønning.
   Anm. Hvor der paa særskilt Krigsskueplads bliver nødvendigt at opsætte Krigspostdirektør eller Krigstelegrafdirektør, kan disse Funktionærer efter Omstændighederne tildeles Majors eller Kapteins Grad og Aflønning.
2. Etappepostinspektør, Feltjernbanedirektør nordenfjelds, Etappetelegrafdirektør, Feltpræst ved Armekorps eller Armefordeling, Krigsdommer ved Armefordeling og kombineret Brigade (Kommandantskab):
   Majors Grad og Aflønning.
3. Feltpostmester ved Armekorps og Armefordeling, Etappetelegrafdirektør paa særskilt Krigsskueplads, Feltpræst ved Brigade (Kommandantskab), civile Overlæger ved Etappevæsenet, Etappeveterinær, Krigsadvokat ved Armefordeling og Brigade:

Kapteins Grad og Aflønning. 3 Mai.

4. Etappepostmester:
Kapteins eller Premierløitnants Grad og Aflønning.
5. Assistent hos Feltjernbanedirektøren søndenfjelds, hos Krigspostdirektør, hos Etappepostinspektøren, Sekretær hos Krigstelegrafdirektør, hos Etappetelegrafdirektør, Apotheker ved Etappevæsenet:
Premierløitnants Grad med Aflønning som stadig tjenestgjørende Premierløitnant.
6. Feltpostmester ved Brigade eller Afdeling af denne nærliggende Størrelse, Chef for Telegraf-, Stations- (Anlægs-) Afdeling og Bestyrer af Telegrafovergangsstation:
Premierløitnants eller Sekondløitnants Grad og Aflønning.
7. Stationsintendant, Underintendant, Hovedforvalter, Bogholder og Kasserer ved Etappeintendanturen, Farmaceut og Sanitetsunderforvalter, civile Underlæger (Hjælpelæger) ved Etappesanitetsvæsenet samt eventuelt Overbager og Overslagter ved Etappevæsenet:
Sekondløitnants Grad og Aflønning.
Overbagere og Overslagtere kan ogsaa efter Forsvarsdepartementets Bestemmelse gives Grad og Aflønning som Fanejunker.
8. Det øvrige civile Personel ved Feltarmeen og Etappevæsenet:
Underofficers eller Korporals Grad med Aflønning som fastlønnede eller værnepligtige Underofficerer og Korporaler efter Forsvarsdepartementes nærmere Bestemmelse (for Felttrykkernes vedkommende med Aflønning som Premierløitnant).
9. Samtlige ovenfor omhandlede Tjenestemænd kan — forsaavidt de ikke er værnepligte — efter Departementets nærmere Bestemmelse under Tjenstgjøring ved Armeen helt eller delvis erholde refunderet det Tab i fast Indtægt, som Vedkommende lider ved at overgaa til Tjeneste ved Armeen — Krigstillægget ikke iberegnet.
10. Alle foran nævnte Funktionærer erholder ved Armeens Opsætning paa Feltfod udleveret af det Offentlige Beklædning, Udrustning og Bevæbning. Forsaavidt saadan Udlevering ikke finder Sted, vil Vedkommende istedet erholde udbetalt et Feltudrustningsbidrag efter Forsvarsdepartementets nærmere Bestemmelse.
11. De af ovenomhandlede Tjenestemænd, der før deres Ansættelse ved Armeen maatte indehave høiere Embedsrang end den, der tillægges dem i ovennævnte Bestemmelser, beholder denne sin høiere Rang.

Kronprindsregentens Resolution, hvorved Forsvars- 3 Mai.
departementet bemyndiges til at lade Bestemmelserne i Reglement

3 Mai. for Landtjenesten ved den Kongelige norske Marine af 6te Marts 1889[1]) udgaa eller afløse af midlertidige Bestemmelser, der forbliver gjældende, indtil nyt Reglement for Landtjenesten er fastsat.

[1]) Jfr. Ref. 9 April 1902.

3 Mai. **Kronprindsregentens Resolution**, hvorved Storthingets Beslutning af 11te April 1902 om Anciennetetens Beregning for Adjunkter, Overlærere og Rektorer ved Kristiania kommunale examensberettigede Middelskoler ved Overgang i tilsvarende Stillinger ved offentlig eller statsunderstøttet kommunal høiere Almenskole[1]) befales taget tilfølge.

[1]) Se Sth. Prp. No. 64, Till. til Indst. S XI samt Sth.tid. for 1901—1902 S. 1834—1843. Beslutningen er saalydende:

Saalænge Lærere i Adjunkt-, Overlærer- eller Rektorstilling ved Kristiania kommunale examensberettigede Middelskoler ansættes af Departementet, tillægges deres Tjeneste ved disse Skoler ved Overgang i tilsvarende Stilling ved offentlig eller statsunderstøttet høiere Almenskole samme Betydning med Hensyn til Beregning af Anciennetet som Tjeneste ved de sidstnævnte Skoler.

3 Mai. **Cirkulære** fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvorved bl. a. meddeles:

III. I Canton, Mongtsé, Yunnam-Sen, Hoihow, Pakhoi og Tchongking har Styrelsen for de franske Kolonier og Protektorater i Bagindien oprettet Postanstalter, der bliver at betragte som tilhørende Verdenspostforeningen (kfr. Art. XL, § 2 i Expeditionsreglementet til den internationale Hovedpostkonvention).

VI. Poststyrelsen har i Skrivelse af 30te April d. A. udtalt, at en indregistreret Telegramadresse ikke kan anses som tilstrækkelig Betegnelse af Fordringshaveren i en Anvisning; jfr. Postreglementets Kap. VIII § 3 („nøiagtig og fuldstændig Angivelse af Modtagerens Navn eller Firma") og § 16 („Adressatens Navn"), men at der intet er til Hinder for Udbetaling af en saadan Anvisning, naar Adressepostanstalten skaffer sig fornøden Sikkerhed for, at Udbetalingen sker til rette Person; jfr. exempelvis nævnte Kapitels § 10, 4de Passus.

5 Mai. **Høieste Resolution***), hvorved Stadfæstelse i Medhold af Lov af 18de Juni 1884 § 13 meddeles paa de af Grans Herredsstyre under 16de September og 12te Oktober 1901 fattede Beslutninger, hvorved Maximumsgrændsen for Afgifter af Salg og Udskjænkning af Øl og Vin m. v. inden Herredet forhøies indtil Kr. 600.

5 Mai. **Høieste Resolution**, hvorved Approbation meddeles paa den i Generalforsamlinger den 9de, 16de og 23de Februar 1902 vedtagne

*) Bekjendtgj. 15 Aug. i Lovtid. 1ste Afd. No. 39.

Forandring i § 4 i den for Ytteroens Præstegjælds Brandassuranceforening for Huse ved Høieste Resolution af 27de August 1895 approberede Plan, saaledes at Foreningen fremdeles kan nyde godt af de ved Loven af 9de August 1839 hjemlede Forrettigheder. 5 Mai.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa den af Forstanderskabet for Hjartdals Sparebank, Bratsbergs Amt, i Møde den 21de Januar 1902 vedtagne Forandring i Bankens ved Høieste Resolution af 1ste Juli 1898 stadfæstede Plan. 5 Mai.

Skrivelse fra Justitsdepartementet, hvorved Departementet godkjender den i Trondhjem trufne Ordning med Hensyn til fornøden Fødselshjælp, saaledes at der indtil videre ikke behøver at ansættes offentlige Jordmødre med fast aarlig Løn af Kommunekassen. 5 Mai.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Søndre Trondhjems Amt, foranlediget ved Ansøgning om Tilladelse til i Korsviken ved Trondhjem at opføre et Magasin for Sprængstoffe, der skulde kunne rumme mindst 6000 Kg. 6 Mai.

Departementet bemærker, at det ikke af de foreliggende Oplysninger fremgaar, om det Sted, hvor Magasinet tænkes opført ligger i en kortere Afstand fra Trondhjems Bys Territorium end 314 M. i hvilket Fald § 3 i Lov indeholdende Bestemmelser angaaende Behandling af ildsfarlige Gjenstande af 3die Mai 1871 kommer til Anvendelse og den ansøgte Tilladelse saaledes kun kan meddeles af Kongen.

Saafremt Stedet ligger udenfor den anførte Afstand, er Adgangen til der at have Oplag paa over 250 Kg. afhængig af Politiets Tilladelse. Efter de foreliggende Oplysninger, og da Trondhjems Arsenal, Felttøimesterexpeditionen og Trondhjems Fæstnings Kommandantskab af Hensyn til Armeens nærliggende Krudthuse paa det bestemteste har fraraadet Andragendets Indvilgelse finder Departementet, at den ansøgte Tilladelse ikke bør gives.

Departementet meddeler sluttelig i Anledning af Forespørgsel fra Fogden i Strinden og Selbu Fogderi om hvordan deslige Magasiner bør indrettes, at man pleier at forlange, at Huset opføres af saa solide Træmaterialier at det er sikkert for Indbrud, at der under Taget anbringes Lufthuller, at Huset forsynes med Lynafleder, at det indhegnes med et tæt, solid Gjærde af mindst 2 m. Høide paa hvis samtlige Sider der med store Bogstaver males: „Dynamit", (eller „Krudt"). Undertiden anbringes der, naar naturlig Dækning ikke forekommer, Jordvolde omkring Huset. Oplaget maa derhos stadig holdes forsvarlig aflaaset. Den, der ønsker Tilladelse til at have saadant Oplag har selv at tilveiebringe de Planer, Beskrivelser og sagkyndige Erklæringer, som Politiet

6 Mai. maatte finde fornødne før Tilladelsen meddeles. Denne bør som Regel kun gives paa et bestemt Antal Aar, et Tidsrum af 5 Aar forekommer ikke sjelden — eller blot meddeles indtil videre.

6 Mai. **Skrivelse** fra Landbrugsdepartementet til Amtmanden i Hedemarkens Amt, hvori udtales, at Jagtretten i en udskiftet Skogstrækning ikke længer er fælles, men tilkommer Eieren af den enkelte Teig, endskjønt Havneretten fremdeles er fælles, da en udskiftet Strækning — ialfald som Regel paa Østlandet — vil have ophørt at være Sameiestrækning.

Enhver Lodeier i et Sameie antages at være berettiget til at udøve den ham tilkommende Jagtret i hele Sameiestrækningen, saalænge ikke Jagtregler er istandbragt paa den i Jagtloven af 20de Mai 1899 § 3 omhandlede Maade.

6 Mai. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Nordre Trondhjems Amt, hvori Departementet paa Foranledning meddeler, at det antager, at Udtrykket „det Offentlige" i Sportellovens § 173 ikke omfatter Kommuner eller Amtskommuner.

7 Mai. **Høieste Resolution***), hvorved i Henhold til Lov om Bykommunernes Skattevæsen af 15de April 1882 § 5 meddeles Approbation paa de af Ladestedet Farsunds Kommunestyrelse i Møde den 23de April d. A. besluttede Vedtægter angaaende Skattetaxter og Forelse af Fortegnelse over skattepligtige Eiendomme i nævnte Ladested.

7 Mai. **Høieste Resolution****), hvorved den af Narviks Kommunestyre under 20de Januar 1902 fattede Beslutning angaaende Forhøielse af Afgiften for Udskjænkning af Øl, Vin, Mjød og Cider i Kjøbstaden indtil Kr. 2000,00 stadfæstes i Henhold til § 11 i Lov om Udskjænkning og Udsalg af Øl m. m. i Kjøb- og Ladestederne af 18de Juni 1884.

7 Mai. **Høieste Resolution**, hvorved de af Herredsstyret i Hurum Præstegjæld under Asker Provsti i Kristiania Stift i Møder den 5te Oktober 1900 og 11te December 1901 fattede Beslutninger, hvorefter Holmsbu Kapel fra 1ste Januar 1902 at regne er overgaet til Kommunens Eiendom og vedligeholdes af den, stadfæstes i Henhold til Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 § 39, forsaavidt Kommunen ved Beslutningerne paadrages Udgifter for et længere Tidsrum end 5 Aar.

7 Mai. **Høieste Resolution**, hvorved den af Herredsstyret i Vestre Gausdal Præstegjæld under Søndre Gudbrandsdalen Provsti i Hamars Stift i Møde den 11te Februar 1902 fattede Beslutning

*) Bekjendtgj. 14 Mai i Lovtid. 1ste Afd. No. 22, hvor Vedtægterne er indtagne.

**) Bekjendtgj. 14 Mai i Lovtid. 1ste Afd. No. 22.

om Kommunens Overtagelse af Aulstad Kapel approberes i Henhold til Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 § 39, forsaavidt Kommunen derved paadrages Udgifter for et længere Tidsrum end 5 Aar. 7 Mai.

Høieste Resolution, hvorved der i Henhold til Lov om Bykommunernes Skattevæsen af 15de April 1882 § 30 meddeles Approbation paa den af Narviks Kommunebestyrelse i Møder den 31te Januar og 7de Marts 1902 vedtagne Beslutning om Regler for Skatteligningen i Kjøbstaden, dog saaledes at herunder ikke indbefattes de i Beslutningens Post 9—14 inkl. indeholdte Bestemmelser, samt af Beslutningens Post 2 Ordene „men kan der af denne Formue ikke beregnes nogen Indtægt i Henhold til § 11". 7 Mai.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Lister og Mandals Amt, hvori Departementet i Anledning af Forestilling vedrørende Bebyggelsen af en Eiendom i Kristiansand bemærker: 7 Mai.

Naar den almindelige Bygningslov i § 9 foreskriver, at de paa lovbestemt Maade afgivne Reguleringsbestemmelser strax er bindende saavel for vedkommende Grundeiere som for de Byggende, om end Gaden eller Pladsen endnu ikke er udlagt til almindelig Benyttelse, antages dette vistnok ikke at berøre det indbyrdes Retsforhold mellem de private Grundeiere, og der vil saaledes formentlig ikke være Adgang til at anbringe Vinduer i en i den regulerede Gadelinje staaende Væg, naar Gadelinjen danner Grænsen mellem to Eiendomme, og Gadegrunden fremdeles er i privat Eie (jfr. § 11 i Lov om Eiendomsrettens Begrænsning i Naboforhold af 27de Mai 1887).

Tilhører Gadegrunden derimod Kommunen antager Departementet med Stiftamtmanden, at det ikke vil kunne forbydes den Grundeier, som af de af Kommunen selv besluttede Reguleringsbestemmelser tvinges til at bygge i Gade- og Grænselinjen, at anbringe Vinduer mod den regulerede Gade, om end denne endnu ikke er udlagt til almindelig Benyttelse.

Vedkommende Eier antages derfor at maatte være berettiget til at bebygge den ovennævnte Eiendom med Facade og Vinduer mod den regulerede Gade.

Hvad angaar Spørgsmaalet om Kommunens Ret til Erstatning af de tilstødende Grundeiere for Grund, som udlægges til Gade af en Kommunen tilhørende Eiendom meddeles, at Departementet er tilbøielig til at antage, at dette Spørgsmaal maa besvares bekræftende.

Er Grunden erhvervet mod Betaling, følger dette, hvad enten Grunden oprindelig er erhvervet i Reguleringsøiemed eller i andre Øiemed direkte af Udtrykkene i Bygningslovens § 13

7 Mai. („skal Eierne af de tilstødende Grunde erstatte denne dens hele Udlæg ved Erhvervelsen af den til Gaden eller Pladsen fornødne Grund").

Er dette ikke Tilfældet eller kan det ikke paavises at være Tilfældet, vil det vistnok ikke kunne godtgjøres, at Kommunen har havt nogen direkte Udgift ved Erhvervelsen af Gadegrunden.

Udlæggelsen af en Kommunen tilhørende Grund til Gade vil imidlertid indirekte kunne medføre Udlæg for Kommunen ved at nødvendiggjøre Erhvervelsen af anden Tomt og det vil i ethvert-fald betegne en direkte Formindskelse af Kommunens Formue, som det maa anses stemmende med Princippet i den ovennævnte § 13, at de tilstødende Grundeiere erstatter Kommunen.

10 Mai. **Regler***) angaaende Jagt og Fangst i Frons Bygdealmenning i Espedalen, nordre Fron (Fron Sogns Bygdealmenning eller vestre Frons Bygdealmenning), approberede af Landbrugsdepartementet under 10de Mai 1902.

10 Mai. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Nordre Bergenhus Amt, hvorved i Medhold af Lov om Jordmødre af 19de December 1898 § 7 bestemmes, at det ved Høieste Resolution af 20de December 1878 oprettede af Ytre Holmedals og Dale Sogne i nordre Bergenhus Amt bestaaende ytre Holmedals Jordmoderdistrikt deles i 2 Distrikter, ytre Holmedals og Dale Jordmoderdistrikter svarende til Sognene af samme Navn.

Delingen træder i Kraft fra den Tid, særskilt Jordmoder ansættes i Dale Sogn.

10 Mai. **Rundskrivelse** fra Finantsdepartementet til samtlige Amtmænd i de 5 sydlige Stifter af 10de Mai 1902, hvori Departementet paa Foranledning af Forsvarsdepartementet, forat Underretning om Mobilisering i Tilfælde kan spredes med tilbørlig Hurtighed anmoder Amtmændene om at paalægge samtlige Lensmænd i sine respektive Amter:

1. Naar Alarmringning sker i deres Distrikt strax enten selv at begive sig eller at afsende en Funktionær til nærmeste Alarmplads eller til den Alarmplads, som paa Forhaand maatte være opgivet dem af vedkommende Landstormsbataljonschef for i Tilfælde at overtage de i Landstormsafdelingens Depot tilbageværende Beholdninger.
2. I Mobiliseringstilfælde pr. Telefon eller paa anden Maade i den Udstrækning, hvortil der maatte være Anledning, at sprede Efterretningen om Alarmeringen videst muligt inden Distriktet.

*) Bekjendtgj. 14 Mai i Lovtid. 1ste Afd. No. 22, hvor Reglerne er indtagne.

Lensmændene bedes derhos gjort bekjendt med, at der fra vedkommende Landstormsbataljonschef vil udgaa Opfordring til dem om i Mobeliseringsøiemed at besvare forskjellige Spørgsmaal om deres Adresse og eventuelle Telegraf- og Telefonforbindelse. 10 Mai.

Skrivelse fra Medicinaldirektøren til Amtmanden i Bratsberg Amt, hvori paa Foranledning af Skrivelse fra en Distriktslæge bl. a. bemærkes, at Tuberkuloselovens § 8 ikke kan antages at være til Hinder for, at der med Amtmandens Approbation fastsættes almindelige Bestemmelser om Ordningen af de offentlig ansatte Desinfektørers Virksomhed. Ved de i nævnte § omhandlede Regler for Rensels af Rum og Klæder ved Tuberkulose, har man nemlig vistnok nærmest havt for Øie Anvisninger med Hensyn til Maaden, hvorpaa Desinfektionen efter Tuberkulose bliver at udføre. 12 Mai.

Høieste Resolution*), hvorved i Henhold til § 1 i Lov indeholdende Tillæg til og Forandringer i Lovgivningen om Brandvæsenet af 26de August 1854 samt § 24 i Lov angaaende Behandling af ildsfarlige Gjenstande m. v. af 3die Mai 1871 meddeles Approbation paa Udkast til Reglement for Brandvæsenets Ordning i Strandstedet Aurlandsvangen, Nordre Bergenhus Amt. 12 Mai.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa den af Forstanderskabet for Ekersunds Landsogns Sparebank, Stavanger Amt, i Møde den 12te April 1902 vedtagne Forandring af § 23 i Bankens ved Høieste Resolution af 22de Oktober 1889 stadfæstede Plan. 12 Mai.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Nordlands Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra Narvik Magistrat om, hvorvidt der er Adgang til at opkræve Betaling for Afholdelse af Bygningsforretninger og Tilsyn med Byggearbeiders Udførelse i Narvik overensstemmende med det for den tidligere Bygningskommune ved Kongelig Resolution af 19de Juli 1899 approberede Regulativ. 12 Mai.

Departementet meddeler, at man deler den af Amtmanden fremholdte Opfatning, hvorefter dette Spørgsmaal antages at maatte besvares bekræftende.

Cirkulære fra Finantsdepartementet: 12 Mai.

Efter § 2 i Lov af 17de Marts d. A., indeholdende Tillæg til Lovgivningen om Stempelafgift (Stempelafgift af Vexler), skal Frigjøring for denne Afgift foregaa paa den i Lov af 11te April 1885 § 5 foreskrevne Maade ved Paaklæbning af

*) Bekjendtgj. 14 Mai i Lovtid. 1ste Afd. No. 22, hvor Reglementet er indtaget.

12 Mai. Stempelmærke(=Mærker), som kasseres af nogen, der er ansvarlig for Afgiftens Berigtigelse.

Sidstnævnte Lovparagraf er saalydende:

„Ethvert Stempelmærke skal, saasnart det er paaklæbet, kasseres af Udstederen eller hvem anden det ved denne Lov er overdraget at foretage Kassationen, derved at han tvertover Mærket skriver sit Navn eller Firma eller sammes Begyndelsesbogstaver samt endvidere paa Mærket anteguer Aarstal og Datum, da Kassationen foregaar.

Hvis Dokumentet udstedes af flere Personer som Hovedmænd, er det nok, at en enkelt af dem udfører Kassationen.

Kassationen kan for det Hele eller for en Del foregaa ved sort eller farvet Stempelaftryk; derimod kan Vomærke ikke anvendes istedetfor Navn."

Da det er kommet til Departementets Kundskab, at denne Lovbestemmelse ikke strengt befølges, finder man sig foranlediget til at indskjærpe Nødvendigheden af Bestemmelsens Overholdelse med Tilføiende, at hvor der til et Dokument benyttes flere Stempelmærker, maa hvert enkelt af disse kasseres som foran foreskrevet. Det bemærkes, at forsaavidt ikke Frigjørelse med Stempelmærke foregaar nøiagtigt overensstemmende med de givne Forskrifter, betragtes Dokumentet som ustemplet, selv om det er forsynet med Stempelmærke af behørig Taxt.

Herom skal man bede Dem meddele Underretning til de i Deres Embedsdistrikt ansatte Tjenestemænd, hvem det efter Lov af 9de August 1839 § 25 (jfr. Lov af 6te August 1897 § 6) paaligger at være opmærksom paa Forseelser mod Stempellovgivningen, samt til alle Bankindretninger.

13 Mai. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Hamar Stiftsdirektion, hvori meddeles, at hvor Kirkesangernes Fremmøde i Anledning af kirkelige Forretninger udenfor de regelmæssige Gudstjenester nødvendiggjør Brugen af Hest, antages de berettiget til at kræve fri Befordring eller Skydsgodtgjørelse efter § 2 i Lov af 10de Juli 1894 No. 2. Derimod kan de ikke paa saadanne Reiser kræve Kostgodtgjørelse. En anden Sag er det, at Kirkesangerne maa kunne kræve Nattehold eller Kost og Logis, hvor Reisernes Længde eller den Tid, som de af andre Grunde maatte medtage, gjør saadant nødvendigt.

Hvad der ovenfor er udtalt, maa, bemærker Departementet, ogsaa gjælde for Reiser, som Kirkesangerne paa Begjæring foretager for at fremmøde i Huset ved Fattiglemmers Begravelse. Kirkesangerne maa imidlertid selvfølgelig paase, at Begjæringen i dette Tilfælde er fremsat af Fattigvæsenet eller med dettes Samtykke, forsaavidt Udgifterne skal udredes af det.

Sluttelig gjør Departementet opmærksom paa, at den nye Lønningslov ikke har paalagt Kirkesangerne nogen ny eller videregaaende Forpligtelse til at fremmøde ved Begravelse i Husene.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Rigsadvokaten: 13 Mai.

I Anlegnelserne til Statsregnskabet for 1898—1899 har Statsrevisionen bl. a. bemærket, at der maatte kunne træffes en Ordning, hvorved Personer, der skal afsone Fængselsstraf, og som trods Tilsigelse ikke fremmøder i Fængslerne (jfr. Straffeprocesslovens § 480), blev sendt til disse paa en mindre bekostelig Maade end ved formelig Transport.

Departementet er ogsaa af den Opfatning, at formelig Transport af saadanne Personer ofte vil være unødvendig, naar der paa Reisen til Fængslet er Adgang til at benytte Jernbane eller Dampskib. Man skal derfor henstille til Hr. Rigsadvokaten at meddele samtlige Statsadvokater, Fogder, Politimestre og Lensmænd, inden hvis Distrikt der findes Dampskibsanløbssted eller Jernbane, at hvor Reisen til Fængslet helt eller delvis kan foregaa med de nævnte Befordringsmidler, bør, naar det ikke af særlige Grunde findes betænkeligt, formelig Transport af ikke arresterede Personer, der skal udholde Fængselsstraf, undlades paa denne Strækning, hvorimod vedkommende Tjenestemand bør anskaffe Billetter for dem og drage Omsorg for, at de virkelig afreiser med Dampskibet eller Toget. De med Kjøb af Billetter m. v. forbundne Udgifter vil blive refunderede af Delinkventfondet.

I Forbindelse hermed skal man bringe i Erindring Departementets Skrivelse til Hr. Rigsadvokaten af 22de November 1897, hvorved det paalagdes Paatalemyndighedens Tjenestemænd, at de altid i Regninger over Transport af Personer, der skal indsættes i Distriktsfængslerne til Udholdelse af Straf, skal give nærmere Forklaring om de Grunde, der har gjort saadan Transport nødvendig.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Finmarkens Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra Politimesteren i Vardø om, hvor hyppig der af Politiet bør udtages Prøver af Lysolier til Undersøgelse. 13 Mai.

Departementet beder vedkommende Politimester meddelt, at i alle Tilfælde, hvor der fra Toldkammeret modtages Anmeldelse angaaende direkte Indførsel fra Udlandet af Petroleum og lignende Lysoljer, skal der udtages Prøver. Hvormange der bør udtages, afhænger af Partiets Størrelse og Ensartethed. Ogsaa af Lysoljer, der indføres fra andet indenlandsk Sted, samt af Lysoljer, der forefindes hos de Handlende, bliver Prøver med visse Mellemrum at udtage. Det er imidlertid ikke bestemt, hvor ofte dette bør ske, og det maa derfor overlades til Politiets Skjøn. Prøveudtagning bør derfor selvfølgelig særlig foretages, hvor man har Mistanke om, at der forefindes Lysoljer, som giver antændelige Dampe ved en forholdsvis lav Temperatur. Hvis saaledes de af et Parti først udtagne Prøver viser sig at give antændelige Dampe ved en Temperatur, der nærmer sig til 22° Celsius, vil der kunne være Grund

13 Mai. til at anstille yderligere Kontrolprøver, især dersom Partiet viser sig at være af en ujevn og daarlig Beskaffenhed.

I Forbindelse hermed beder Departementet Politimesterens Opmærksomhed henledet paa Departementets i Lovtidenden indtagne Cirkulære af 21de Juli 1887.

14 Mai. No. 1. **Lov** om det praktisk-teologiske Seminar.*) [1])

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 21de April dette Aar, saalydende:

§ 1. Ingen teologisk Kandidat kan faa Ansættelse i geistligt Embede eller modtage Kirkens Indvielse til Præsteembedet for at udføre geistlig Virksomhed her i Landet, før han har bestaaet Afgangsexamen ved det praktisk-teologiske Seminar i Kristiania.

§ 2. Den teoretiske og praktiske Undervisning ved Seminaret indrettes saaledes, at et fuldstændigt Kursus kan være tilendebragt i to Semestre.

De nærmere Bestemmelser om Seminarets Undervisnings- og Examensfag, om Kandidaternes Pligt til at deltage i dets Undervisning og praktiske Øvelser, om Examens Anordning og om Seminarets Bestyrelse og Virksomhed forøvrigt gives af Kongen.

§ 3. Lov om det praktisk-teologiske Seminar af 16de Juni 1848 med Tillægslov af 7de August 1854 ophæves.

Thi have Vi o. s. v.

[1]) Se Oth. Prp. No. 16 for 1901/1902, Indst. O. No. 37 for s. A. samt Sth.tid. for s. A., Forh. i Oth. S. 1118—1122.

14 Mai. No. 2. **Lov** indeholdende Forandringer i Lov angaaende Jagt og Fangst af 20de Mai 1899.*) [1])

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 3die Mai dette Aar, saalydende:

I.

Efternævnte Paragrafer i Lov angaaende Jagt og Fangst af 20de Mai 1899 skal lyde som følger:

§ 13. Efternævnte Vildtsorter maa ikke jages, dræbes eller fanges udenfor følgende Jagttider:

Elg fra 10de September til 30te September;

Kronhjort fra 15de August til 30te September;

Koller fra 15de September til 30te September;

Vildren fra 1ste September til 14de September, dog saaledes, at Vildren skal være fredet det hele Aar til og med Aar 1906;

[1]) Se Oth. Prp. No. 15 og Dok. No. 55 samt Indst. O VII for 1901—02 samt Sth.tid. for s. A., Forh. i Oth. S. 1062—1102 og S. 1237—1239 og i Lth. S. 337—362.

*) Bekjendtgj. 15 Mai i Lovt. 1ste Afd. No. 23.

Hare, Røi, Aarhøne og Hjerpe fra 25de August til 14de Mars; 14 Mai. No. 2.
Tiur og Aarhane fra 15de Mai til 31te Mai samt fra 25de August til 14de Mars;
Rype fra 25de August til 31te Mars;
Rugde fra 25de August til 31te Mai;
Erfugl fra 15de Oktober til 14de Mars;
Raphøns fra 1ste Oktober til 14de Oktober.

I Jagttiden medregnes begge de her nævnte Dage.

Aarskalve af Hjort og Vildren maa ikke fældes.

§ 14. Bæver, Raadyr, Gemse, Svane og Fasan skal være fredet det hele Aar.

Eier af Ø eller Park, hvor Fasaneri er oprettet, tillades dog at fange, jage og dræbe Fasaner paa saadan Eiendom.

§ 17. Alle Fugle, som ikke foran er nævnt, skal være fredede for Jagt og Fangst fra og med 15de Marts til og med 15de August. Herfra undtages Rovfuglene (Dag- og Natrovfuglene), Fiskeheire, Ravn, Kraaker, Kaie, Skjære, Nøddeskrike, Lavskrike, Dompap, Korsneb, Varslere, Graaspurv og alle Arter Svømmefugle, — dog ikke Stokanden, Krikanden, Brunnakanden, Stjertanden og Gravanden.

Dog skal det være tilladt i Fredningstiden at fælde de efter nærværende Paragraf fredede Fugle, naar de gjør Skade i Have, paa Ager eller Frugttræer.

§ 22. Det skal være forbudt at benytte følgende Fangstmaader eller at anbringe følgende Fangstredskaber:

Fangstindretninger af enhver Art for Elg, Hjort og Vildren, Dyregrav, Baas og Tane; faststaaende Hov, Garn og alle Slags Fiskeredskaber for Fugl; Trampsax (Fodsax) for alt Slags Vildt undtagen for Oter, Ulv, Jerv, Gaupe og Ræv samt, naar Saxen forsvarlig overdækkes eller anbringes mindst to Meter over Marken, for Maar og for Rovfugle.

Jagtmaade, som fordrer Anvendelse af kunstigt Lys, er ikke tilladt.

Svømmende Elg, Hjort og Vildren maa ikke anfaldes, fanges eller dræbes, undtagen naar Dyret som saaret forfølges.

§ 27. Alt Vildt, hvorfor der i denne Lov er fastsat Fredningstider, og som ikke er nævnt i foregaaende Paragraf, maa, hvad enten Vildtet er skudt eller fanget her i Riget eller indført, kun sælges, afhændes eller modtages fra og med Dagen efter, at Jagt- eller Fangsttiden for hver Vildtsort er indtraadt, og indtil Udløbet af samme, medmindre Vildtet er stemplet paa saadan Maade, som bestemmes af Kongen eller den, han dertil bemyndiger. Er Vildtet skudt eller fanget her i Riget, maa det være stemplet seneste Dagen efter Udløbet af Jagttiden.

14 Mai. No. 2. Den, som begjærer Stempling udført, maa paa Forlangende godtgjøre, at Vildtet er fældet i den lovlige Jagt- og Fangsttid, eller at det er indført.

II.

Denne Lov træder i Kraft straks.

Loven af 23de Februar 1901 om total Fredning af Erfugl i Fosens og Namdalens Fogderier samt i Tromsø Stift indtil Udgangen af Aaret 1902 ophæves.

Thi have Vi o. s. v.

14 Mai. No. 3. **Lov** indeholdende Forandringer i Lov om Norges Bank af 23de April 1892.*) [1])

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 21de April dette Aar, saalydende:

Efternævte Paragrafer i Lov om Norges Bank af 23de April 1892 skal herefter lyde som følger:

§ 23. Bestyrerne ved Afdelingerne vælges af Storthinget for en Tid af 6 Aar. Hvert 3dje Aar aftræder vekselvis 1 og 2. Desuden vælges hvert 3dje Aar 3 Suppleanter.

Bestyrerne kan af Repræsentantskabet midlertidig suspenderes; den trufne Bestemmelse forelægges uden Ophold Storthinget til endelig Afgjørelse.

§ 27. Repræsentantskabet har:

a. at give Reglement for Bankens Bestyrelse og Forretningsorden, derunder Bestemmelse om, ved hvis Underskrifter Banken forpligtes; Reglementet bliver at indføre i Lovtidende;
b. at fordele Forretningerne mellem Direktionens Formand og de øvrige Direktører;
c. at afgive Forslag til Storthinget og foreløbig at fatte Bestemmelse om Lønninger for Repræsentantskabets Formand, de valgte Direktører og Bestyrerne;
d. at fastsætte Lønninger for Bankens Betjente og bestemme om deres Pensionering samt efter at have indhentet Erklæring fra Direktionen og vedkommende Afdelings Bestyrelse at ansætte og afskedige disse, udfærdige de for dem fornødne Instrukser og bestemme den Kaution, Kassererne har at stille. Bankens Betjente ansættes med gjensidig Opsigelsesfrist af 3 Maaneder;
e. i Forening med Direktionen at fatte Beslutning om Afdelingers Oprettelse og Nedlæggelse;
f. i Forening med Direktionen at bestemme, hvor stort Beløb af

[1]) Se Oth. Prp. No. 8 for 1901/1902, Indst. O No. 38 og Sth.tid. for s. A. Forh. i Oth. S. 1102—1119.

*) Bekjendtgj. 15 Mai i Lovt. 1ste Afd. No. 23.

Bankens Laanekapital der skal stilles til enhver Afdelings Raadighed; 14 Mai. No. 3.

g. midlertidig at vælge Bestyrer og Suppleanter for nyoprettede Afdelinger samt Suppleanter ved Hovedsædet og Afdelingerne, naar dette formedelst Forfald maatte gjøres nødvendigt;

h. selv eller ved Befuldmægtigede til ubestemte Tider, mindst én Gang hvert Fjerdingaar, at efterse Direktionens og Bestyrelsernes Protokoller samt Bankens Deposita, Kasse og øvrige Beholdninger;

i. at afgjøre Tvistigheder Banken vedkommende mellem Bankens foresatte og Klager af Betjente over deres foresatte;

k. selv eller, naar hurtig Afgjørelse kræves, ved et Udvalg, bestaaende af 5 Medlemmer, at afgjøre Andragender om Akkord efter at have indhentet Direktionens Betænkning.

Direktionen er berettiget til at være tilstede ved Udvalgets Møder, medmindre dette for Tilfældet fatter Beslutning om det modsatte;

l. at foranstalte Bankens Regnskab revideret og at decidere samme;

m. at fatte Beslutning om Fordelingen af Aarets Indtægt (jfr. §§ 39 og 40);

n. at afgive Beslutning i alle de Sager, der af Direktionen forelægges det.

Thi have Vi o. s. v.

Kronprindsregentens Resolution*), hvorved de af Herredsstyret for Kviteseid Herred, Bratsberg Amt, i Møder den 26de Februar, 30te Marts, 29de Juni og 5te Oktober vedtagne Regler angaaende Forebyggelse og Slukning af Skogbrand inden Herredet approberes i Henhold til Lov om Indskrænkning i Brug af Ild i Skog og Mark m. v. af 14de Juli 1893 § 5 og Lov af 27de Juli 1896 som gjældende indtil videre, dog med en enkelt Forandring. 14 Mai.

Kongelig Resolution*), hvorved de af Herredsstyret for Aa Herred, Søndre Trondhjems Amt, i Møder den 11te November og 16de December 1901 samt 5te Marts 1902 vedtagne Regler angaaende Forebyggelse og Slukning af Skogbrand inden Herredet approberes i Henhold til Lov om Indskrænkning i Brug af Ild i Skog og Mark m. v. af 14de Juli 1893 § 5 og Lov af 27de Juli 1896 som gjældende indtil videre, dog med nogle Forandringer. 14 Mai.

Kronprindsregentens Resolution*), hvorved de af Herredsstyret for Høilandet Herred, Nordre Trondhjems Amt, i Møde den 9de December 1901 vedtagne Regler angaaende 14 Mai.

*) Bekjendtgj. 15 Mai i Lovtid. 1ste Afd. No. 23, hvor Reglerne er indtagne.

14 Mai. Forebyggelse og Slukning af Skogbrand inden Herredet approberes i Henhold til Lov om Indskrænkning i Brug af Ild i Skog og Mark m. v. af 14de Juli 1893 § 5 og Lov af 27de Juli 1896 som gjældende indtil videre, dog med en enkelt Forandring.

14 Mai. **Kronprindsregentens Resolution**, hvorved den af Storthinget under 12te April d. A. fattede Beslutning om Bevilgning fra 1ste April 1902 af Kr. 200 som aarlig Godtgjørelse til Lensmanden i Vestby, saalænge denne udfører Magistratsforretningerne i Ladestederne Son, Hølen og Hvidtsten[1]) befales taget tilfølge.

[1]) Se Sth. Prp. No. 55 og Indst. S No. 121 for 1901/1902. Jfr. Ref. 14 Juni 1902.

14 Mai. **Kronprindsregentens Resolution**, hvorved Storthingets Beslutning af 26de April d. A. angaaende Oprettelse af 1 Toldbetjentpost i Tromsø Tolddistrikt samt angaaende Bevilgning til Foranstaltninger i Anledning af Oprettelse af Toldsted i Harstad m. v.[1]) befales taget tilfølge.

[1]) Se Sth. Prp. No. 59 og Till. til Indst. S XXXIII A og B for 1901/1902. Posten er oprettet med Aflønning som ved Regulativet af 6te Febr. 1899 bestemt, mod at der samtidig inddrages 1 Toldopsynsmandspost af 1ste Klasse i samme Distrikt. — Jfr. Ref. 7 Juni 1902.

14 Mai. **Kronprindsregentens Resolution**, hvorved er bestemt:

1. Konfirmanderne for Rugsunds Annexsogn af Davikens Prestegjæld under Nordfjords Provsti i Bergens Stift skal herefter forberedes af Sognepræsten i mindst 16 Møder aarlig i Tiden fra Paaske til Michaeli.
2. Konfirmandforberedelsen for Aalfotens Annexsogn af samme Prestegjæld skal for Fremtiden foregaa inden Sognet og forrettes af Sognepræsten i mindst 10 Møder aarlig i Tiden fra Pintse til Oktober.

14 Mai. **Kronprindsregentens Resolution**, hvorved i Henhold til § 55 i Lov om Kirker og Kirkegaarde af 3die August 1897 tillades, at der for Selens Kapel i Malene Sogn af Beitstadens Prestegjæld under Nordre Indherreds Provsti i Trondhjems Stift oprettes et særskilt Kirketilsyn, bestaaende af Sognepræsten i Beitstaden og to Mænd, som paa et af nævnte Sognepræst bestyret Møde vælges for 3 Aar ad Gangen af og blandt Kapeldistriktets Menighedslemmer over 25 Aar.

14 Mai. **Kronprindsregentens Resolution**, hvorved i Henhold til § 55 i Lov om Kirker og Kirkegaarde af 3die August 1897 meddeles Tilladelse til, at der for Hommelvikens Kapel i Malviks Prestegjæld under Nordre-Dalene Provsti i Trondhjems Stift oprettes et særskilt Kirketilsyn, bestaaende af Sognepræsten i Malvik, et inden Kapeldistriktet bosat Medlem af Formandskabet efter Herredsstyrets Valg og et andet Medlem af Distriktet, valgt af Herredsstyret for 3 Aar.

Kronprindsregentens Resolution, hvorved bestemmes, at 14 Mai.
der én Gang i Løbet af indeværende Aars Sommer paa en almindelig Gudstjenestedag, som vedkommende Sognepræst nærmere bestemmer, skal modtages Offer paa Alteret i Landets Kirker til Fordel for det norske Diakonhjem.

Kronprindsregentens Resolution[1]), hvorved er bestemt, 14 Mai.
at Maanedsthing for Nordre Søndmørs Sorenskriveri fra og med 1903 bliver at afholde foruden i Maanederne Januar, April, Mai, Juni, August, September og November ogsaa i Marts og December efter Amtmandens nærmere Bestemmelse med Hensyn til Tid og Sted for Thingenes Afholdelse.

[1]) Vedk. Regj.foredr. er indt. i Depts.tid. for 1902, No. 23, S. 357—360.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Søndre 14 Mai.
Trondhjems Amt, hvori Departementet paa Foranledning af en Ligningskommission udtaler, at en nærmere omhandlet Brandassuranceforening for Bygninger antages at maatte ansees for at være en skattepligtig Indretning. Departementet henviser herom til den kongelige Skattekommissions Indstilling Dok. No. 40 for 1875 S. 30, Indst. O. I. for 1879 S. 31 og Høiesteretsdom af 14de Mai 1892, indtaget i Retstidende for 1892 S. 584 samt Meddelelser vedkommende Ligningsvæsenet No. 5 S. 50.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Hede- 15 Mai.
markens Amt, hvorved i Medhold af Lov om Jordmødre af 19de December 1898 § 7 bestemmes, at det ved Høieste Resolution af 14de November 1860 oprettede Jordmoderdistrikt, indbefattende Heradsbygden, Leiret og Strandbygden i Elverums Præstegjæld i Hedemarkens Amt, deles i 2 Distrikter, nemlig:

a. Heradsbygdens Jordmoderdistrikt, omfattende Skolekredsene i Heradsbygden.
b. Leiret og Strandbygdens Jordmoderdistrikt omfattende Skolekredsene i Leiret, Terningen og Strandbygden.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Jarls- 15 Mai.
berg og Larviks Amt, foranlediget ved Forespørgsel om, hvorvidt N. Meieri kan skatlægges i N. Bys Skattedistrikt, samt hvorledes Skatlægningen i Tilfælde skal ske. Det var oplyst, at Meieriet var et Selskab, grundet paa Aktier, der beregnedes efter Antallet af hver 1000 Liter af Deltagerne leveret Melk, samt at disse udførte ligtarbeide for Meieriet og erholdt Andel af Nettoudbyttet, begge Dele i Forhold til det af hver enkelt leverede Kvantum Melk.

Departementet antager, at Meieriet maa blive at beskatte i N. i Henhold til Byskattelovens § 9. Hvis Interessenterne intet

15 Mai. Ansvar har for Meieriets Forpligtelser — hvorom nærmere Oplysning mangler — antages Skatten at maatte ilignes Meieriet, der i dette Tilfælde indgaar under de i Byskattelovens § 10 omhandlede unavngivne Interessentskaber og Indretninger. Under den modsatte Forudsætning vil Skatten derimod formentlig retteſt blive at iligne de enkelte Interessenter hver for sig. (jfr. Departementets i Lovtidenden og Meddelelser vedkommende Ligningsvæsenet No. 2 indtagne Skrivelse til Amtmanden i Nordre Bergenhus Amt af 2den Marts 1891). Ved Indtægtens Ansættelse antages der i begge Tilfælde at maatte gjøres Fradrag for Værdien af den til Meieriet leverede Melk og det for samme udførte Pligtarbeide.

15 Mai. **Rundskrivelse** fra Finantsdepartementet til Amtmændene:

Under 29de Marts d. A. er der udfærdiget kongelig Kundgjørelse angaaende Arveafgift, Otteprocentskat og Tiendevognsleding til Statskassen for Budgetaaret 1ste April 1902 til 31te Marts 1903. Kundgjørelsen indeholder for Arveafgiftens Vedkommende følgende nye Bestemmelser:

1. Der skal ogsaa erlægges Afgift af Arv, der tilfalder Arveladerens Slægtninge i ret nedstigende Linje. Afgiften skal erlægges af hver enkelt Arvelod, der overstiger Kr. 1 000,00, og svares med 1 pCt. af Arveloddens Beløb over Kr. 1 000,00 og indtil Kr. 10 000,00,
   med 2 pCt. af Arveloddens næste Kr. 40 000,00,
   med 3 pCt. af Arveloddens næste Kr. 50 000,00
   og med 4 pCt. af dens overskydende Beløb.
   Der vil saaledes tilkomme enhver afgiftspligtig Arving, uden Hensyn til hans Arvelods Størrelse, Afgiftsfrihed for et Beløb af Kr. 1 000,00.
2. Arv, der tilfalder Arveladerens Forældre, er paalagt Afgift med 4 pCt. Herfra er dog gjort den Undtagelse, at der ingen Afgift bliver at betale, naar Arvemidlerne tilfalder Arveladerens Fader eller Moder, hos hvem de efter Ægtefællens Død henstaar i Uskifte. Denne Regel er stemmende med hvad der gjælder, naar Arvemidler, der henstaar i Uskifte hos en af Forældrene, tilfalder Arveladerens Søskende.
3. Afgiftssatsen for de Arvinger, der tidligere har svaret 8 pCt., er forhøiet til 10 pCt.
4. Forskud paa Arv, der tidligere var afgiftsfri, er for Afgiftspligtens Vedkommende bestemt at skulle ligestilles med Arv.

Departementet antager, at denne Bestemmelse alene kan faa Anvendelse paa Arveforskud, der ydes efter 1ste April d. A. Er der givet en Arving Forskud paa Arv før det nævnte Tidspunkt, bliver dette Forskud saaledes at sætte ud af Betragtning ved Afgiftsberegningen.

Herpaa skal man bede de inden Hr. Amtmandens Distrikt 15 Mai.
ansatte Oppebørselsbetjentes, Skifteforvalteres og Lensmænds Opmærksomhed henledet, idet man til Lettelse ved Sagens videre Expedition vedlægger en Del Aftryk af nærværende Rundskrivelse.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Smaa- 16 Mai.
lenenes Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra en Sorenskriver angaaende Politiets Forpligtelse til efter Lov om Behandling af forsømte Børn af 6te Juni 1896 § 16 at bistaa et Værgeraad med i Tilfælde at meddele den lovlige Revselse, hvorom Værgeraadet overensstemmende med nævnte Lovs § 4 maatte have henvendt sig til vedkommende Børns Foresatte i Hjemmet eller Skolen. Denne Forespørgsel var af Justitsdepartementet oversendt til Kirkedepartementets Behandhandling, idet dog Justitsdepartementet udtalte, at det for sit Vedkommende antog, at et Værgeraad ikke under nogen Omstændighed har Adgang til at lade den i omhandlede Lovs § 4, 2det Punktum nævnte Revselse besørge ved en Politibetjente. I denne Udtalelse erklærede Kirkedepartementet sig enigt. Hvis vedkommende Værgeraads Henstillen til Børnenes Foresatte i Hjemmet eller Skolen ikke tages tilfølge, maa derfor, bemærker Departementet, Værgeraadet træffe en anden i Loven hjemlet og for Øiemedet tjenlig Forføining med Barnet.

Skrivelse fra det internationale Postbureau i Bern til Post- 17 Mai.
styrelsen om at den internationale Hovedpostkonventions Taxter i de portugisiske Kolonier opkræves efter følgende Forhold:

Portugisiske Kolonier undtagen . . .	25 centimes	10 centimes	5 centimes.
Portugisisk Indien, Macao og Timor .	65 reis	25 reis	15 reis.
Portugisisk Indien .	2½ tangas	1 tanga	6 reis. (½ tanga).
Macao	10 avos	4 avos	2 avos.
Timor	12 avos	5 avos	3 avos.

Skrivelse fra Indredepartementets Afdeling for udenrigske 17 Mai.
Sager, Handel og Sjøfart til Poststyrelsen om at den internationale Postpakkekonventions Taxter er bleven fastsat efter følgende Forhold i efternævnte portugisiske Kolonier:

	50 centimes	25 centimes
Portugisisk Indien . . .	5 tangas	2 tangas
Macao	20 avos	10 avos
Timor	24 avos	12 avos
Andre portugisiske Kolonier	130 reis	65 reis.

20 Mai. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Approbation paa de i Generalforsamling den 5te April 1902 vedtagne Forandringer i §§ 3, 4 og 11 og 13 i den for Nordre Aurdals gjensidige Brandforsikringsforening for Bygninger ved Høieste Resolution af 22de Juni 1894 approberede Plan, saaledes at Foreningen fremdeles kan nyde godt af de ved Lovene af 9de August 1839 og 4de August 1845 hjemlede Forrettigheder.

20 Mai. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa den af vedkommende Grundlæggere i Møde den 23de November 1901 vedtagne Plan for en inden Thingvold Herred, Romsdals Amt, under Navn af „Thingvolds Sparebank" oprettendes Sparebank.

21 Mai. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Kristiania, der havde forelagt Departementet til Udtalelse en Sag angaaende en af et Værgeraad overensstemmende med Lov om Behandling af forsømte Børn af $^{6}/_{6}$ 1896 § 4 fattet Beslutning om at henstille til Herredets Skolestyre at lade 3 Gutter, som havde begaaet Tyveri udenfor Skolen, tildele en passende legemlig Revselse. Skolestyret havde besluttet at imødekomme Henstillingen, men vedkommende Lærere, som af Skolestyret blev paalagte at udføre Afstraffelsen, havde nægtet dette, da de mente, at Skolestyret ikke har Myndighed til at paalægge dem et saadant Hverv.

I Anledning af denne Sag meddeler Departementet, at naar Loven af 6te Juni 1896 § 4 bestemmer, at Værgeraadet under de i §'en omhandlede Omstændigheder, kan henstille til et Barns Foresatte i Skolen at tildele det en passende Revselse, antager man, at med Barnets Foresatte i Skolen maa hvad Folkeskolen angaar fuldt saa vel være sigtet til vedkommende Lærer, som er Barnets nærmeste Foresatte og kan forudsættes at kjende det og dets Forhold bedst, som til vedkommende Skolestyre eller Tilsynsudvalg. Er derfor Læreren paa Henstilling — hvad enten direkte fra Værgeraadet eller indirekte gjennem Skolestyre eller Tilsynsudvalg — uvillig til at foretage Afstraffelsen og heller ikke Skolestyret (eller Tilsynsudvalget selv,) — ved et Medlem — bevirker Værgeraadets Henstilling om at tildele Barnet en passende i Stedets Folkeskole anvendelig Straf imødekommet, blir Værgeraadet nødt til at træffe en anden Forføining med Barnet i Anledning af dets Forseelse. Departementet antager, at Læreren har en selvstændig Myndighed til at afgjøre om han under de givne Omstændigheder vil tildele Barnet en passende Revselse eller ikke og at Skolestyret eller Tilsynsudvalget hverken i Medhold af Skoleloven eller af Loven om forsømte Børn kan paalægge ham dette.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Politiets Forpligtelse til at bistaa Værgeraadet med at meddele den legemlige Straf, hvorom

det forgjæves maatte have henvendt sig til vedkommende Børns Foresatte i Hjemmet eller Skolen, henviser Departementet til sin Skrivelse til Amtmanden i Smaalenenes Amt af 16de s. M. (indt. ovenfor S. 275). 21 Mai.

Grundlovsbestemmelse angaaende Forandring i Grundlovens §§ 52 a og 53 a.*)[1] 22 Mai.

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: Os er bleven forelagt det nu forsamlede Storthings i Overensstemmelse med Grundlovens § 112 fattede Beslutning af 26de April 1902 til Grundlovsbestemmelse angaaende Forandring i Grundlovens §§ 52 a og 53 a, hvilken Beslutning er saalydende:

I.

Grundlovens § 52 a skal herefter lyde saaledes:

a. ved offentlig Tiltale for strafbare Handlinger, der kunne medføre Stemmerettens Tab.

II.

Grundlovens § 53 a skal herefter lyde saaledes:

a. ved Domfældelse for strafbare Handlinger overensstemmende med, hvad derom i Lov bestemmes.

Thi have Vi o. s. v.

[1]) Se Dok. No. 110 for 1898 No. 12 og 13, Sth. Prp. No. 84 for 1898, Indst. S No. 131 1901/1902.

Lov om Adgang til at udnævne Æresdoktorer ved Universitetet.*)[1] 22 Mai. No. 1.

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 6te Mai dette Aar, saalydende:

Ethvert Fakultet kan med det akademiske Kollegiums Samtykke uden forudgaaende Doktorprøve udnævne udenlandske Mænd og Kvinder af anerkjendt videnskabelig Fortjeneste til Æresdoktorer.

Thi have Vi o. s. v.

[1]) Se Oth. Prp. No. 22 for 1901/1902, Indst. O No. 52 for s. A. og Sth.tid. for s. A., Forh. i Oth. S. 1187—1198.

Lov indeholdende Forandring i Lov angaaende Salg af den Universitetet tilhørende Gaard Tøien med Kjølberg af 9de Mai 1863.*)[1] 22 Mai. No. 2.

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 10de Mai dette Aar, saalydende:

Lov angaaende Salg af den Universitetet tilhørende Gaard Tøien med Kjølberg af 9de Mai 1863 skal herefter lyde saaledes:

[1]) Se Oth. Prp. No. 23 for 1900/1901 og Indst. S No. 64 for s. A.

*) Bekjendtgj. 23 Mai i Lovt. 1ste Afd. No. 24.

22 Mai. No. 2. De kongelige Resolutioner af 5te September og 4de November 1812 og Universitetsfundatsen af 28de Juli 1824 § 57 Nr. 7 skal ikke være til Hinder for, at den Universitetet tilhørende Gaard Tøien med Kjølberg i det hele eller delvis afhændes til Fordel for Universitetet eller dets Lærere. De herfor indkommende Kjøbesummer bliver at anvende overensstemmende med de til enhver Tid gjældende Bestemmelser. Indestaaende Kapitaler udsættes paa Rente mod betryggende Sikkerhed i fast Eiendom.

Thi have Vi o. s. v.

22 Mai. No. 3. **Lov indeholdende Forandringer i og Tillæg til Lov om Den norske Enkekasse af 21de Juni 1895 med Tillægslove af 9de Mai 1896 og 8de April 1899.***)[1])

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 21de April dette Aar, saalydende:

I. Nedennævnte Paragrafer i Lov om Den norske Enkekasse af 21de Juni 1895 skal herefter lyde saaledes:

§ 3. Enhver af de i § 2 nævnte Forsikringer kan erhverves ved Indskud en Gang for alle.

Forsikring af Overlevelsesrente og Livsforsikring kan ogsaa under Jagttagelse af nedenanførte Bestemmelser erhverves ved Præmier, der betales forskudsvis paa fastsatte Forfaldsdage gjennem en Præmietid, der i intet Tilfælde maa strække sig ud over Forsørgerens fyldte 65de Aar.

Ved Forsikring af pligtig Overlevelsesrente kan Præmietiden, naar Forsørgeren ikke er over 55 Aar gammel, indenfor den ovennævnte almindelige Aldersgrænse fastsættes til 5, 10 eller 15 Aar eller — forsaavidt han fremlægger fyldestgjørende Helbredsattest (jfr. § 2) — til 20, 25 eller 30 Aar. Er Forsørgeren mellem 50 og 55 Aar, har han Adgang til at afgjøre Forsikringen ved Præmier i de Aar, der staar igjen, indtil han fylder 65 Aar. Er Forsørgeren over 55 Aar, skal saa mange Tiendedele af den pligtige Overlevelsesrente, som han har fyldt Aar over det 55de, erhverves ved Indskud en Gang for alle. Resten af Renten har han Adgang til at sikre ved Præmier i de Aar, der staar igjen, indtil han fylder 65 Aar. Hvis han fremlægger fyldestgjørende Helbredsattest, kan han ogsaa i dette Tilfælde gives Adgang til at erhverve den hele Forsikring ved Præmier i det nævnte, ved hans fyldte 65de Aar udløbende Tidsrum. De her nævnte Helbredsattester erhverves paa Forsørgerens Bekostning.

Ved Livsforsikring kan Præmietiden indenfor den foran fastsatte almindelige Aldersgrænse udstrækkes indtil 30 Aar, naar Forsikringen betinger Udbetaling ved Død. Betinger Forsikringen til-

[1]) Se Oth. Prp. No. 14 for 1901/1902 og Indst. O No. 40 for s. A.

*) Bekjendtgj. 23 Mai i Lovt. 1ste Afd. No. 24.

lige Udbetaling ved et vist Aldersaar, kan Præmietiden udstrækkes over de Aar, der vil forløbe, indtil dette Aar fyldes. 22 Mai. No. 3.

Forsaavidt ikke anderledes er bestemt ved Overenskomst mellem vedkommende Forsørger og Enkekassens Direktion, og forsaavidt dertil er Anledning, afholdes de Enkekassen tilkommende Forsikringspræmier ved hver Lønningstermin af Forsørgerens Indtægter og indbetales gjennem den Kasse, hvoraf disse udredes, ved hvert Fjerdingaars Begyndelse i Enkekassen. Paa samme Maade iværksættes ogsaa Præmiebetalingen, saasnart Overenskomst om anden Betalingsmaade misligholdes fra Forsørgerens Side, forsaavidt denne oppebærer Løn af offentlig Kasse.

§ 4 Forsikring af Overlevelsesrente af den pligtige Enkepensions Beløb ansees for at være tegnet i Enkekassen til Fordel for en Tjenestemands Hustru den Dag, da han bliver pligtig til at sikre Enkepension (§ 21), og Forsikringspræmien beregnes efter Ægtefolkenes Alder samme Dag og efter den længste, uden Fremlæggelse af Helbredsattest, tilladte Præmietid (§ 3).

I Løbet af de paafølgende tre Maaneder kan Forsørgeren helt eller delvis ombytte den saaledes uden hans Medvirkning tegnede Forsikring med en anden Forsikring i Enkekassen, som han efter sin Alder og Helbredstilstand har Adgang til at tegne, og som sikrer hans Hustru en til den pligtige Overlevelsesrente svarende Enkeforsørgelse. Den nye Forsikring ansees i Tilfælde stiftet den ovenfor nævnte Dag, og i dens Kostende kommer Præmier, der maatte være indbetalte for den oprindelige Forsikring, til Afdrag. Fristen for denne Afgjørelse kan af Enkekassens Direktion forlænges, naar Forhindringer, som findes gyldige, har forvoldt Forsinkelse.

Hvis Forsørgeren godtgjør, at han paa Grund af nogen af de i denne Lovs § 24 omhandlede Omstændigheder helt eller delvis er fritaget for Forpligtelsen til at sikre Enkepension i Enkekassen, bliver den tegnede Forsikring i tilsvarende Udstrækning at ophæve.

Naar det oplyses, at en Forsørger, hvis Forpligtelse til at sikre Enkepension er opstaaet ved Indgaaelse af Ægteskab, er død inden Udløbet af de paafølgende tre Maaneder, kan Enkekassens Direktion ophæve den foreløbig tegnede Forsikring, saafremt det ved anstillet Undersøgelse godtgjøres, at Forsørgeren vitterlig var farlig syg ved den Tid, da Ægteskabet stiftedes.

Saasnart endelig Afgjørelse med Hensyn til Forsikringen er truffen, udfærdiges der angaaende samme en Police, som fastsætter Forsikringstagerens og Enkekassens gjensidige Rettigheder og Forpligtelser. Senere kan Forsikringen paa Andragende fra Forsørgeren af Direktionen tillades omfrevet efter Bestemmelserne i foranstaaende § 3 paa Betingelse af, at derved ikke gjøres Indgreb i den forsørgedes Ret, og at Enkekassen skjønnes derved ikke at ville blive paadraget forøget Risiko. Overgang fra Overlevelsesrente til

22 Mai. No. 3.

Livsforsikring eller omvendt tillades dog kun, forsaavidt angaar den ikke erhvervede Del af Forsikringen.

De fornødne Helbredsattester erhverves paa Forsørgerens Bekostning.

Præmie, der staar til Rest ved det Tidspunkt, da en forsikret Kapital eller Rente forfalder til Udbetaling, afholdes af Forsikringsbeløbet.

Den ved Forsikring i Enkekassen til Fordel for den derved forsørgede stiftede Ret kan hverken transporteres eller pantsættes, ei heller underkastes Arrest, Beslag eller Exekution af nogen Art.

§ 5. Naar Forsørgelsespligten bortfalder ved Hustruens Død, inden en istedenfor pligtig Overlevelsesrente tegnet Livsforsikring er forfalden til Udbetaling, kan Forsikringstageren, hvis Præmiebetalingen ikke er tilendebragt, efter eget Valg enten holde den tegnede Forsikring i Kraft ved at fortsætte Præmiebetalingen, eller han kan afbryde Præmiebetalingen og faa den oprindelige Forsikring ombyttet med en præmiefri Forsikring af mindre Beløb, der forfalder til Udbetaling paa samme Tid som den oprindelige Forsikringssum (Fripolice); eller han kan, hvad enten Præmiebetalingen er tilendebragt eller ikke, forlange Forsikringen gjenkjøbt af Enkekassen mod Udbetaling af dens Gjenkjøbsværdi.

Naar en Forsørger forlader den Stilling, ifølge hvilken han pligter at sikre Enkepension, for at gaa over til anden Livsvirksomhed, og han erklærer sig uvillig til eller ude af Stand til at fortsætte Præmieindbetalingen, skal den af ham tegnede Forsikring ombyttes med en Fripolice.

Fripolicens Beløb og Gjenkjøbsværdien beregnes efter Regler, der fastsættes af Kongen.

Opløses et Ægteskab ved Skilsmisse, ophæves tegnet Forsikring af Overlevelsesrente, og Præmiereserven med Fradrag af 5 pCt. udbetales overensstemmende med den om Boets Deling mellem Ægtefællerne trufne Overenskomst eller besørges, i Mangel af saadan Overenskomst, indsat i Sparebank, indtil fornøden Bestemmelse om Beløbets Anvendelse tilveiebringes. Er der i dette Tilfælde tegnet Livsforsikring istedenfor pligtig Overlevelsesrente, kan Forsikringen i Henhold til Overenskomst som ovenfor nævnt overdrages Manden paa de for frivillig Forsikring ved Lov af 8de April 1899 fastsatte Vilkaar. I Mangel af Overenskomst mellem Ægtefællerne skal Forsikringen gjenkjøbes af Enkekassen, hvorefter der med Gjenkjøbsbeløbet forholdes, som ovenfor er bestemt med Hensyn til Præmiereserven for ophævet Forsikring af Overlevelsesrente.

§ 10 b. Naar Reservefondets Overskud, efterat de under a omhandlede Tillæg har naaet op til 40 pCt. af vedkommende Pensioners nominelle Beløb, og yderligere 1 pCt. er tillagt de Pensioner, der er virkelige, naar nærværende Lov træder i Kraft, frem-

deles har Midler tilovers, kan deraf udredes Tillæg til de Rente- og Kapitalbeløb, der skal udbetales til Enker i Henhold til Forsikringer, tegnede i Enkekassens nye Afdeling, efterat nærværende Lov er sat i Kraft. Disse Tillæg fastsættes af Kongen samtidig med og for samme Tidsrum som de under a omhandlede som Procent af de forsikrede Enkepensioner og saaledes, at den for Øiemedet disponible Del af Reservefondets Overskud altid kommer til at udgjøre en Femtedel mere end Kapitalværdien af de efter samme Procentsats beregnede Tillæg til samtlige senere end det nævnte Tidspunkt forsikrede mulige og virkelige Enkepensioner, deri ogsaa medregnet de, der er erstattede ved Tegning af Livsforsikring. Naar en Enke istedenfor den pligtige Overlevelsesrente erholder udbetalt Kapital i Henhold til Livsforsikring, tilkommer der hende yderligere en aarlig Livrente af Beløb svarende til det efter Bestemmelserne i nærværende Litera beregnede Tillæg til en Overlevelsesrente lig $^1/_{25}$ af den tegnede Livsforsikrings Beløb. Udbetalingsterminerne for denne Livrente kan fastsættes saaledes, at ikke mindre Beløb end Kr. 20,00 udbetales ved hver Termin. 22 Mai. No. 3.

II. Nærværende Lov træder straks i Kraft. De ved samme foretagne Forandringer i §§ 3 og 10 af Loven af 21de Juni 1895 bliver derefter at tage tilfølge, naar der tegnes frivillige Forsikringer i Enkekassen i Henhold til Lov af 8de April 1899.

Thi have Vi o. s. v.

Lov angaaende Forandring i de Regler, hvorefter de under Kirkedepartementets Bestyrelse hørende Fonds skal anbringes og gjøres frugtbringende.*)[1] 22 Mai. No. 4.

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 15de Mai dette Aar, saalydende:

De under Kirkedepartementets Bestyrelse hørende Fonds skal anbringes og gjøres frugtbringende efter Regler, som bestemmes af Kongen.

Thi have Vi o. s. v.

[1] Se Oth. Prp. No. 6 for 1901/1902, Dok. No. 63 for 1900/1901, jfr. Dok. No. 9 og No. 58 for 1901/1902, Dok. No. 74 for 1900/1901 og Sth. Med. No. 11 for 1899/1900, Indst. O XII for 1901/1902 samt Sth.tid. for s. A., Forh. i Oth. S. 1317—1362.

Lov om Tab af Stemmeret ved Domfældelse for strafbare Handlinger.*)[1] 22 Mai. No. 5.

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 10de Mai dette Aar, saalydende:

Indtil den almindelige borgerlige Straffelov træder i Kraft,

[1] Se Oth. Prp. No. 19 for 1901/1902 og Indst. O No. 57 for s. A.

*) Bekjendtgj. 23 Mai i Lovt. 1ste Afd. No. 24.

22 Mai. No. 5. tabes Stemmeret ved at have været dømt til Strafarbeide eller Afsættelse eller til Fængsel for en Forbrydelse, som omhandles i noget af den nu gjældende Straffelovs Kapitler om Meneд, Tyveri, Roveri eller Bedrageri. Denne Virkning af Dommen ophæves ved Erhvervelse af Æresopreisning.

Nærværende Lov træder i Kraft strax.

Thi have Vi o. s. v.

22 Mai. No. 6. **Lov** angaaende Tillæg til Lov af 18de Juni 1884 om Udskjænkning og Udsalg af Øl, Vin, Mjød og Cider i Kjøbstæderne og Ladestederne.*)[1])

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 15de Mai d. A., saalydende:

Bestemmelserne i Lov af 18de Juni 1884 om Udskjænkning og Udsalg af Øl, Vin, Mjød og Cider i Kjøbstæderne og Ladestæderne § 20 sidste Punktum skal ikke være til Hinder for, at den Beslutning, som Narviks Kommunestyre i indeværende Aar maatte fatte om, at Smaasalg af ovennævnte Drikkevarer skal være forbudt andre paa Stedet end dem, som vinder Bevilling paa denne Næring, skal træde i Kraft strax.

Nærværende Lov træder i Kraft strax.

Thi have Vi o. s. v.

[1]) Se Indst. O No. 86 for 1901/1902 og Sth.forh. for s. A., Forh. i Odth. S. 1305—1309 og i Lth. S. 398—399.

22 Mai. No. 7. **Lov** om Afhændelse af Statens Jord og Grund i Finmarkens Amts Landdistrikt.*)[1])

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 10de Mai dette Aar, saalydende:

§ 1. Statens i Finmarkens Amts Landdistrikt liggende Jord og Grund med paastaaende Skog kan afhændes.

Afhændelse maa dog ikke finde Sted til private, naar

a. Strækningen af det offentlige ansees nødvendig til Sommerhavn for de fastboendes eller for Fjeldfinnernes Dyr eller til Torvskjær,

b. den benyttes til Vei ved Fjeldfinnernes Flytninger eller ved de fastboendes Færdsel eller kan forudsees at ville udkræves til saadant Øiemed,

c. den bestaar alene af Udmarksslaatte, der under Forholdene i Egnen ikke kan tages under ordentlig Dyrkning,

d. dens Beliggenhed i Forbindelse med Forholdene iøvrigt

[1]) Se Odth. Prp. No. 20 og Indst. O XI for 1901/1902 samt Sth.tid. for s. A., Forh. i Odth. S. 1239—1258.

*) Bekjendtgj. 23 Mai i Lovt. 1ste Afd. No. 24.

gjør det sandsynligt, at den vil blive benyttet af den fiskende Almue til Tomt for Rorboder eller Hjeldbrug, 22 Mai. No. 7.

e. den er af Betydning for Skogenes Bevarelse, eller

f. dens Afhændelse iøvrigt vilde være stridende mod Landets Interesser eller Distriktets Tarv.

§ 2. Afhændelse forberedes af en Kommission, bestaaende af en af Kongen for det hele Amt beskikket Formand, Distriktets Lensmand og et tredie Medlem, opnævnt i og for vedkommende Herred af Amtmanden for en Ombudstid af 3 Aar; for dette Medlem opnævnes paa samme Maade en Suppleant.

Tillader Forretningernes Mængde ikke Arbeidets forsvarlige Fremme af den samlede Kommission, kan Amtmanden, naar Tilfældene er af en utvivlsom og enkel Beskaffenhed, efter Forslag af Kommissionens Formand, bestemme, at Udmaalingsforretningen skal afholdes alene af Lensmanden og det for Herredet opnævnte Medlem.

I Skogdistriktet skal altid det offentlige Skogvæsen varsles om enhver Forretning, som agtes afholdt.

Ansøgning om Overdragelse af Jord eller anden Grund skal som Regel være indkommet til Lensmanden i det Distrikt, hvor Jorden ligger, inden Udløbet af en bestemt Frist og angive Grundstykkets Beliggenhed og omtrentlige Udstrækning.

Kommissionens Formand afgjør, hvilke Ansøgninger strax bør afslaaes og hvilke videre fremmes. Denne Afgjørelse kan af Ansøgeren forlanges forelagt Amtmanden og vedkommende Departement.

Efter derom udstedt Kundgjørelse samt Varsel til Ansøgere og Naboer med Opfordring til at varetage sit Tarv afholder Kommissionen eller i de i nærværende Paragrafs 2det Punktum omhandlede Tilfælde Lensmanden og det for Herredet opnævnte Medlem Møde til videre Behandling af Ansøgningerne og i Tilfælde til Afholdelse af Udmaalingsforretning. Ved denne bestemmes, hvor Udmaalet skal ligge, dets Udstrækning, Grænser og Pris, hvorhos det skyldlægges.

Til Afhændelsen kan der knyttes Betingelser, sigtende til at fremme Jordstykkets Bebyggelse, Opdyrkning eller andre Formaal af almen Interesse.

Kongen eller den, han dertil bemyndiger, træffer de fornødne Foranstaltninger og giver de nærmere Bestemmelser om Afhændelsen og de til den knyttede Betingelser samt iøvrigt om den Fremgangsmaade, som bliver at befølge.

§ 3. For en Forretning, hvorunder efter § 2 Jord eller Grund udmaales, værdsættes og skyldlægges, betales til Lensmanden og det for Herredet opnævnte Medlem af Kommissionen Skyds- og Kostgodtgjørelse, Kostgodtgjørelsen at beregne med Kr. 5,00 pr. Døgn. Afholdes flere Forretninger paa samme Reise, er Skyds- og Kostgodtgjørelsen Gjenstand for Fordeling mellem disse. For Udskrift

22 Mai. No. 7. erlægges Betaling til Skogfondet efter § 75 i Lov af 6te August 1897 om Betaling for offentlige Forretninger eller til Lensmanden efter samme Lovs § 142 samt for Bekjendtgjørelse m. v. overensstemmende med Lovens §§ 117 og 119.

§ 4. Eier og Bruger er forpligtet til at vedligeholde Mærker og Grænseskjel mod Statens beholdne Jord og Grund. Saadanne Mærker og Grænseskjel har det offentlige Ret til efter 8 Dages vidnefast Varsel til vedkommende Eier eller Bruger at udbedre og fuldstændiggjøre paa Eiers og Brugers fælles Bekostning, dog saaledes, at den Lensmanden tilkommende Skyds- og Kostgodtgjørelse, beregnet paa den i § 3 angivne Maade, bliver den private uvedkommende.

§ 5. De Beløb, som indkommer ved Salg eller Bortforpagtning af Statens ovennævnte Jord eller Grund, henlægges til det ved Lov af 22de Juni 1863 § 11 dannede Fond, som fremdeles bliver bestaaende som et særskilt Fond, hvis Midler forvaltes og gjøres frugtbringende efter Kongens nærmere Bestemmelse. Af Fondet gjøres Forskud for de med Udmaalingsforretninger efter § 2 og med Udbedring m. v. af Mærker og Grænseskjel efter § 4 forbundne Omkostninger, i Tilfælde mod Erstatning henholdsvis hos Kjøberen, naar Jorden bliver solgt, og hos vedkommende Eier eller Bruger. Derhos bestrides af Fondet Udgifterne til Lensmandens Reiser i det i § 4 omhandlede Anliggende samt til Løn, Kontorhold og Reiser for Formanden i Jordsalgskommissionen. Af Fondets aarlige Rente- og Forpagtningsafgift bør, saavidt muligt, en Trediedel tillægges Kapitalen; Fondets Midler forøvrigt kan efter Bevilgning af Storthinget anvendes til Fremme af Jord- og Skogbruget i Finmarkens Amt.

§ 6. Resterende Forpagtningsafgift og de i Henhold til § 4 paalobende Omkostninger for det offentliges Udbedring af Mærker og Grænseskjel er Gjenstand for Udpantning.

§ 7. Denne Lov træder i Kraft fra den Tid, Kongen bestemmer. Fra samme Tid ophæves Lov af 22de Juni 1863 om Afhændelse af Statens Jord i Finmarkens Landdistrikt med Tillægslov af 8de Mai 1869.

Thi have Vi o. s. v.

22 Mai. No. 8. **Lov** indeholdende Tillæg til §§ 18, 19 og 20 i Lov angaaende Bergværksdriften af 14de Juli 1842 m. v.*)[1])

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 10de Mai dette Aar, saalydende:

Kongen eller den, han dertil bemyndiger, kan paa Ansøgning

[1]) Oth. Prp. No. 24 for 1900/1901, Indst. O No. 65 for 1901/1902, Sth.tid. for s. A., Forh. i Oth. S. 1259—1261.

*) Bekjendtgj. 23 Mai i Lovt. 1ste Afd. No. 24.

tillade, at Bestemmelserne i §§ 18, 19 og 20 i Lov angaaende Bergværksdriften af 14de Juli 1842 kommer til Anvendelse, hvis det findes fornødent at anlægge almindelige Veie eller Jernbaner til Forsel af Malm fra en Grube til Hytteværk eller Udskibningssted. 22 Mai. No. 8.

Lov af 17de Februar 1866 indeholdende Tillæg til § 18 i Lov angaaende Bergværksdriften af 14de Juli 1842 ophæves.

Thi have Vi o. s. v.

Lov indeholdende Forandringer i Lov af 27de Juli 1895 om Aldersgrænse for fastlønnede Officerer af Armeen og Marinen.*)[1] 22 Mai. No. 9.

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 10de Mai dette Aar, saalydende:

I Lov om Aldersgrænse for fastlønnede Officerer af Armeen og Marinen af 27de Juli 1895 foretages følgende Forandringer:

1. Lovens Overskrift skal lyde:

Lov om Aldersgrænse for fastlønnede Officerer med flere af Armeen og Marinen.

2. § 1 skal lyde: Enhver, som herefter udnævnes til fast Officer i Armeen eller Marinen, skal med den Pension, han har optjent gjennem Indskud i Pensionskassen for Statens Tjenestemænd, afgaa fra fastlønnet militær Tjeneste, naar han efter sin Grad naar en af følgende Aldersgrænser:

For Premierløitnanter af begge Etater, undtagen Sanitetspremierløitnanter og Premierløitnanter af Marinens Intendantur, fyldte 45 Aar

„	Sanitetspremierløitnanter af Armeen . . .	—	50 „
„	Sanitetspremierløitnanter af Marinen og Premierløitnanter af Marinens Intendantur . .	—	55 „
„	Kapteiner af begge Etater, undtagen Sanitetskapteiner og Kapteiner af Marinens Intendantur	—	60 „
„	Sanitetskapteiner af begge Etater og Kapteiner af Marinens Intendantur	—	63 „
„	Stabsofficerer	—	65 „
„	Generals- og Admiralspersoner	—	68 „

For fidstnævnte Officerers Vedkommende kan dog Kongen efter derom af Regjeringen afgivet Indstilling give Dispensation, naar specielle Grunde gjør Vedkommendes Afgang ved Aldersgrænsen utilraadelig.

Enhver, som herefter ansættes som fastlønnet Marineingeniør, skal med den Pension, han ifølge derom udfærdigede Regler til-

[1] Oth. Prp. No. 10 for 1901/1902 og Indst. O No. 62 for s. A. samt Sth.tid. for s. A., Forh. i Oth. S. 1261—1262.

*) Bekjendtgj. 23 Mai i Lovt. 1ste Afd. No. 24.

22 Mai. No. 9. kommer af Pensionskassen for Statens Tjenestemænd, afgaa fra fastlønnet Stilling, naar han har naaet en Aldersgrænse af fyldte 60 Aar.

3. § 2 skal lyde: Samme Forpligtelse med Hensyn til Afgang skal ogsaa være gjældende for de før nærværende Lovs Ikrafttræden ansatte faste Officerer og Marineingeniører, forsaavidt de har indgaaet paa at indtræde som Medlemmer af Pensionskassen for Statens Tjenestemænd med Indskudspligt og Pensionsret som bestemt i derom udfærdigede Regler.

Thi have Vi o. s. v.

22 Mai. No. 10.

Almindelig borgerlig Straffelov.*)[1])

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 15de April dette Aar, saalydende:

Første Del.

Almindelige Bestemmelser.

Indledende Bestemmelser.

§ 1. Denne Lovs første Del finder, forsaavidt intet modsat er bestemt[2]), Anvendelse paa alle strafbare Handlinger.

§ 2.[3]) De strafbare Handlinger, som omhandles i denne Lovs anden Del, er Forbrydelser. Hvor intet modsat er bestemt[4]), gjælder det samme om de strafbare Handlinger, som omhandles i andre Love, forsaavidt de kan medføre Fængsel over 3 Maaneder, Hefte over 6 Maaneder eller Fradømmelse af offentlig Tjeneste som Hovedstraf.

De strafbare Handlinger, som omhandles i denne Lovs tredje Del, er Forseelser; ligesaa de, som omhandles i andre Love, forsaavidt de ikke ifølge det ovenstaaende er Forbrydelser.

§ 3. Har Straffelovgivningen undergaaet Forandring i Tiden efter en Handlings Foretagelse, kommer, forsaavidt intet mod-

[1]) Se Oth. Prp. No. 24 for 1898—99 med Bilag, Dok. No. 27 for 1899—1900 med 2 Tillæg, Indst. O VII for 1899—1900, Dok. No. 62 og 63 for s. A., Forh. i Oth. for s. A. S. 519—531, Oth. Prp. No. 14 for 1900—1901, Dok. No. 59 for 1900—1901 og No. 1, 2, 35 og 45 for 1901—1902, Indst. O I for 1901—1902 med 3 Tillæg, Forh. i Oth. for s. A. S. 396—829 og 1038—1061, Forh. i Lagth. for s. A. S. 162—314 og 317—335. Vedk. Sankt.foredr. er indt. i Deptstid. for 1902 No. 29 og 30.

[2]) §§ 4, 5, 6, 7, 9, 40, Indf.l. § 5 og det der citerede samt Mil. Strfl. § 1 og det der citerede.

[3]) Se Indf.l. § 5 jfr. § 7.

[4]) Mil. Strfl. § 2.

*) Bekjendtgj. 27 Mai i Lovt. 1ste Afd. No. 25.

fat er bestemt[1]), de ved Foretagelsen gjældende strafferetslige Bestem- 22 Mai.
melser til Anvendelse paa Handlingen.[2]) No. 10.

De ved ethvert Spørsmaals Afgjørelse gjældende strafferetslige Bestemmelser kommer til Anvendelse, naar de fører til en for sigtede gunstigere Afgjørelse end de ved Foretagelsen gjældende.[3]) Dog skal ved Anke, Kjæremaal og Begjæring om Gjenoptagelse ikke tages Hensyn til Bestemmelser, der først er blevne gjældende, efterat den Afgjørelse blev truffen, i Anledning af hvilken der ankes, kjæres eller begjæres Gjenoptagelse.

Er Forfølgning eller Strafs Fuldbyrdelse lovlig paabegyndt, kommer ikke i Betragtning, at efter en senere i Kraft traadt Lov Adgangen til at paatale eller til at fuldbyrde Straffen er forældet eller Paatalen blevet afhængig af fornærmedes Begjæring eller overladt ham.

Den i en ny Lov[4]) bestemte Frist for fornærmedes Adgang til at paatale eller begjære Paatale begynder i intet Tilfælde sit Løb før fra Lovens Ikrafttræden.

§ 4. Overalt, hvor denne Lov benytter Ordet Handling, er, medmindre det modsatte udtrykkelig er sagt eller fremgaar af Sammenhængen, derunder ogsaa indbefattet Undladelse af at handle.

§ 5. Hvor denne Lov[5]) benytter Udtrykket nogens nærmeste, er herunder indbefattet hans Ægtefælle, beslægtede i lige Linje, Søskende og lige nær besvogrede, Fosterforældre og Fosterbørn samt forlovede. Er Ægteskabet opløst, begrunder det fremdeles Anvendelse af de om de nærmeste givne Regler, forsaavidt angaar Begivenheder før Opløsningen.[6])

Som besvogret ansees ogsaa den besvogredes Ægtefælle.[7])

§ 6. Under Udtrykket Løsøregjenstand indbefattes i denne Lov[8]) ogsaa enhver til Frembringelse af Lys, Varme eller Bevægelse fremstillet eller opbevaret Kraft.

§ 7.

1. Ved offentligt Sted forstaaes i denne Lov[9]) ethvert for almindelig Færdsel bestemt eller almindelig befærdet Sted.
2. En Handling ansees forøvet offentlig[10]), naar den er forøvet ved Udgivelse af trykt Skrift[11]) eller i Overvær af et større Antal Personer eller under saadanne Omstændigheder, at den let

[1]) § 3, andet Led, Indf.l. §§ 29—32.
[2]) Jfr. Grl. § 97.
[3]) Se Indf.l. § 32.
[4]) § 80.
[5]) §§ 82, 132, 139, 167, 172, 265, 279.
[6]) Slg. Strfprocesl. § 176.
[7]) Slg. N. L 3—18—9 No. 4.
[8]) §§ 150, 255, 257, 267, 291, 317, 392, 393.
[9]) §§ 10, 351, 376, 378, 383.
[10]) §§ 94, 95, 104, 130, 135, 140, 142, 160, 211, 212, 328, 332, 349, 377, 390.
[11]) § 10.

22 Mai. No. 10.

kunde iagttages fra et offentligt Sted og er iagttaget af nogen der eller i Nærheden værende.

§ 8. Hvad der i denne Lov[1]) er foreskrevet for Krigstid, gjælder ogsaa, naar den væbnede Magt eller nogen Del af samme er besluttet sat paa Krigsfod.[2])

§ 9. Ved betydelig Skade paa Legeme eller Helbred forstaaes i denne Lov[3]) Skade, hvorved nogen mister eller faar væsentlig Svækkelse paa Syn, Hørsel, Taleevne eller Evne til at forplante sin Slægt, bliver vanfør, udygtig til at fortsætte sit Erhverv eller i høi Grad vanfiret, falder i livsfarlig eller langvarig Sygdom eller bliver sindssyg.

Som betydelig Skade ansees det ogsaa, naar Forbrydelsen øves mod en svanger Kvinde, og Fosteret som Følge heraf faar Skade eller gaar tilgrunde.

§ 10. Under trykt Skrift henregnes Skrift, Afbildning eller lignende, der mangfoldiggjøres ved Trykken eller paa anden kemisk eller mekanisk Maade.[4])

Under Udgivelse forstaaes ogsaa Opslag, Udlæggelse og lignende paa offentligt Sted.[5])

§ 11. Ved 1 Maaned forstaaes en Kalendermaaned; ved 1 Dag forstaaes 24 Timer.

1ste Kapitel.

Den norske Strafferets Virkekreds.

§ 12. Norsk Straffelov finder, forsaavidt intet andet særlig er bestemt[6]) eller ved Overenskomst med fremmed Stat vedtaget, Anvendelse paa Handlinger, der er foretagne

1. i Riget[7]), herunder indbefattet norsk[8]) Fartøi i aaben Sjø;
2. paa norsk[8]) Fartøi, hvor det end befinder sig, af nogen af dets Besætning eller af andre, der medfølger Fartøiet[9]);
3. i Udlandet af norsk Statsborger[10]) eller nogen i Norge hjemmehørende Person, naar Handlingen
   a) hører blandt de i denne Lovs Kap. 8, 9, 10, 11, 12, 14, 17, 18, 20, 23, 24, 25 eller 33 eller §§ 135,

[1]) §§ 87, 88, 92.
[2]) Sfg. Milprl. 29 Marts 1900 § 3 og Mil. Strfl. § 3.
[3]) §§ 88, 101, 148, 152, 153, 154, 156, 157, 192, 217, 219, 223, 228, 229, 231, 234, 235, 236, 238, 242, 243, 244, 256, 261, 267, 277, 292, 304, 384.
[4]) §§ 247, 322, 390, 428, 433.
[5]) § 7 No. 1.
[6]) Mil. Strfl. §§ 9, 10 og 11, Lov 25 Oktbr. 1815, Lov 11 Septbr. 1818.
[7]) Res. 22 (Kanc. Prom. 25) Febr. 1812.
[8]) Lov 20 Juli 1893 § 1 jfr. Lov 4 Mai 1901.
[9]) Jfr. Traktat med Mexiko $\frac{29 \text{ Juli } 1885}{20 \text{ Aug. } 1886}$ Art. 7.
[10]) Lov 21 April 1888.

141, 142, 144, 169, 191—195, 199, 202, 204 jfr. 202, 205—209, 223—225, 228—235, 242—245, 270—272, 275, 277, 291, 292, 294 Nr. 2, 318, 326—328, 330, sidste Led, 331, 338, 367—370, 380, 381 eller 423 omhandlede og i hvert Fald, naar den

22 Mai. No. 10.

b) er en Forbrydelse eller Forseelse mod den norske Stat eller norsk Statsmyndighed eller

c) er strafbar ogsaa efter det Lands Lov, i hvilket den er foretagen;

4. i Udlandet af Udlænding, naar Handlingen enten

a) hører blandt dem, der omhandles i denne Lovs §§ 83, 88, 89, 90, sidste Led, 93, 98—104, 110—132, 148, 149, 152, 1ste og 2det Led, 153, 1ste, 2det, 3dje og 4de Led, 154, 159, 160, 161, 169, 174—178, 182—185, 187, 189, 190, 191—195, 202, 217, 220, 221, 223—225, 229, 231—235, 243, 244, 261, 267—269, 277, 292, 324, 325, 328, 331, 415 eller 423, eller

b) er en Forbrydelse[1]) strafbar ogsaa efter det Lands Lov, i hvilket den er foretagen, og den skyldige har Bopæl i Riget eller opholder sig her.

I Tilfælde, hvor en Handlings Strafbarhed afhænger eller paavirkes af en indtraadt eller tilsigtet Virkning, betragtes Handlingen som foretagen ogsaa der, hvor Virkningen er indtraadt eller tilsigtet fremkaldt.

§ 13. I de i § 12 Nr. 4 omhandlede Tilfælde kan Forfølgning alene reises efter Kongens Bestemmelse.

I de i § 12 Nr. 4 b omhandlede Tilfælde kan Forfølgning ikke finde Sted, medmindre der ogsaa efter det Lands Lov, i hvilket Handlingen er foretagen, er Adgang til at anvende Straf. Heller ikke kan strengere Straf idømmes end efter dette Lands Lov hjemler.

I ethvert Tilfælde, hvor nogen, der i Udlandet er straffet, her i Landet dømmes for den samme Handling, bringes den udstaaede Straf saavidt muligt[2]) i Fradrag i den, som idømmes.[3])

§ 14. Anvendelsen af ovenstaaende Regler begrænses ved de i Folkeretten anerkjendte Undtagelser.[4])

[1]) § 2.
[2]) Se § 32.
[3]) Jfr. Lov om Renbete i Finmarken 7 Septbr. 1854 § 4 (Lov af 17 Juni 1869 § 1) samt Lov ang. Fart med Passagerer til fremmede Verdensdele 23 Mai 1863 § 11.
[4]) Reskr. 4 Febr. og 13 Marts 1688, 2 Decbr. 1741, 8 April 1771, Kanc. Prom. 23 Febr. 1813.

22 Mai. No. 10.

2det Kapitel.

Straffene.

§ 15. De almindelige[1]) Straffe er:
Fængsel,
Hefte og
Bøder.
I særlige Tilfælde[2]) anvendes:
Fradømmelse af offentlig Tjeneste.

§ 16. Med de i § 15 nævnte Straffe kan følgende Tillægsstraffe[3]) forbindes[4]):
1. Fortabelse af visse Rettigheder (§ 29).
2. Forvisning fra bestemte Steder (§ 33).
3. Bekjendtgjørelse af Dommen (§§ 130, 173 og 254).
4. Inddragning af bestemt Gjenstand (§ 34).

§ 17. Fængsel[5]) kan idømmes
1. fra 21 Dage indtil 15 Aar eller i de i § 62 omhandlede Tilfælde indtil 20 Aar;
2. paa Livstid.

Hvor Loven bestemmer Fængsel, menes dermed tidsbegrænset, medmindre det modsatte udtrykkelig er sagt.

Den til Fængsel dømte kan løslades paa Prøve overensstemmende med de i særskilt Lov (§ 26) derom givne Regler.[6])

§ 18. I Dommen kan bestemmes, at idømt Fængsel helt eller delvis bliver at omsætte til skjærpet Fængsel. Saadan Omsætning kan ogsaa besluttes ved Fuldbyrdelsen efter domfældtes Begjæring eller med hans Samtykke.[7])

§ 19. Skjærpet Fængsel er enten Fængsel paa Vand og Brød indtil 20 eller Fængsel med haardt Natteleie indtil 30 Dage, og svarer 1 Dag af den første og 2 Dage af den sidste Art til 3 Dages almindeligt Fængsel.

Kvinder, som giver Die, maa ikke underkastes skjærpet Fængsel og Personer under 18 Aar ikke Fængsel paa Vand og Brød. Heller ikke kommer skjærpet Fængsel ellers til Anvendelse, hvor det findes at kunne medføre Fare for Helbreden.

§ 20. Forøver den, som udstaar eller skal udstaa Fængsel paa Livstid, en strafbar Handling, kan han dømmes til en eller flere af de i Loven om Fængselsvæsenet bestemte Revselser.[8]) Fængsel med haardt Natteleie kan i saa Fald anvendes i indtil 30 Dage,

[1]) Se Mil. Strfl. § 12 No. 1.
[2]) Se Kap. 11.
[3]) Se Mil. Strfl. § 12 No. 2.
[4]) Se Indf.l. § 9.
[5]) Se Indf.l. § 7.
[6]) Lov 31 Mai 1900 §§ 21—25.
[7]) Jfr. Mil. Strfl. § 13.
[8]) Lov 31 Mai 1900 § 30.

Fængsel paa Vand og Brød i indtil 20 Dage og mørkt Fængsel i indtil 10 Dage. 22 Mai. No. 10.

Er den strafbare Handling en Forbrydelse[1]), kan Forøveren ogsaa dømmes til Indsættelse i Enrum[2]) indtil 6 Aar. De i 1ste Led omhandlede Straffe kan i saa Fald idømmes ved Siden af Enrumsstraffen.

Bestemmelserne i § 16 og § 19, 2det Led kommer ogsaa i de her omhandlede Tilfælde til Anvendelse.

§ 21. Dømmes nogen, der udstaar Hefte, til Fængsel, bliver som Regel Fuldbyrdelsen af denne Straf straks at paabegynde og den anden midlertidig at stille i Bero.

§ 22. Hefte kan idømmes fra 21 Dage indtil 20 Aar.

2 Dages Hefte ansees at svare til 1 Dags Fængsel.

§ 23. Hefte kan efter domfældtes Begjæring eller med dennes Samtykke ved Fuldbyrdelsen omsættes til Fængsel eller med den i § 19 nævnte Begrænsning til skjærpet Fængsel.[3])

§ 24. Hvor Fængsel er nævnt som eneste Frihedsstraf, kan tilsvarende Hefte idømmes[4]), saafremt særlige Omstændigheder gjør det antageligt, at Handlingen ikke er udsprunget af et fordærvet Sindelag.

§ 25. Frihedsstraf indtil 4 Maaneder fastsættes i Dage, Frihedsstraf over 4 Maaneder fastsættes i Maaneder og Aar.

§ 26. De nærmere Regler, som udfordres til Gjennemførelse af ovenstaaende Bestemmelser saavelsom angaaende Fængslernes Indretning og Bestyrelse og Fangernes Behandling forøvrigt, gives ved særskilt Lov.[5])

§ 27. For Forbrydelser kan idømmes Bøder[6]) fra 3 Kroner indtil 10 000 Kroner og for Forseelser fra 1 Krone indtil 5 000 Kroner. Der bør tages særligt Hensyn til den dømtes Formuesforhold, og hvad han efter sine Livsforhold antages at kunne udrede.

Boden tilfalder Statskassen.

§ 28. Efter nærmere Regler, givne af Kongen, kan den ilagte Bod tilstedes betalt afdragsvis eller optjent i Statens eller Kommunens Tjeneste.

Betales eller optjenes den ikke, bliver den at inddrive, medmindre domfældtes Formuesomstændigheder eller Livserhverv derved findes at ville lide følelig Skaar.

I Dommen fastsættes en Fængselsstraf[7]) fra 1 Dag indtil 3 Maaneder eller i de i § 63 omhandlede Tilfælde indtil $4^1/_2$ Maa-

[1]) § 2.
[2]) Lov 31 Mai 1900 §§ 17 og 18.
[3]) Jfr. Mil. Strfl. § 13.
[4]) Se Indf.l. § 9.
[5]) Se Lov 31 Mai 1900.
[6]) Se Indf.l. § 7.
[7]) Jfr. Mil. Strfl. §§ 13 i f., 111 og 112.

22 Mai. No. 10.

ned, hvilken Straf indtræder, saafremt Boden ikke paa nogen oven nævnt Maade erlægges.[1])

Har domfældte betalt en Del af Boden, men Resten maa blive at omsætte til Frihedsstraf, bliver denne forholdsvis at nedsætte, dog saaledes, at Del af en Dag regnes lige med en hel Dag. Er en Del af Boden afsonet ved Frihedsstraf, men Resten tilbydes betalt, tages der ved Beregningen heraf alene Hensyn til de hele Dage[2]), hvori Frihedsstraf er udstaaet.[3])

§ 29.[4]) Den i § 16 Nr. 1 omhandlede Fortabelse af visse Rettigheder omfatter

1. Tab af offentlig Tjeneste, som den skyldige indehar;
2. Tab for en Tid af 10 Aar[5]) af Stemmeret i offentlige Anliggender og af Adgang til at opnaa offentlig Tjeneste[6]);
3. Tab for en Tid af 10[7]) Aar af Retten til Tjenestgjøring i Rigets Krigsmagt;
4. Tab for en bestemt Tid af indtil 5 Aar eller for bestandig af Ret til at indehave Stilling som Sagfører, Læge, Dyrlæge, Apotheker, Jordmoder, Præst eller Menighedsforstander, Bestyrer af eller Lærer ved Undervisningsanstalt, Opdragelsesanstalt eller Barnehjem eller som Skibsfører;
5. Tab for en bestemt Tid af indtil 5 Aar eller for bestandig af Ret til at drive visse Næringsveie, som i Dommen bliver særlig at nævne. Den, der er fradømt Retten til at drive en Næringsvei, kan heller ikke forestaa saadan for en anden.

§ 30.[8])

1. Dom paa Fængsel i 6 Maaneder eller derover medfører Tab af enhver offentlig Tjeneste, som den skyldige indehar. Til kortere Tids Fængsel saavelsom til Hefte og Fradømmelse af offentlig Tjeneste bliver at knytte Tab af offentlig Tjeneste, hvortil den skyldige ved den strafbare Handling har vist sig uskikket eller uværdig.
2. Dom paa Fængsel i 1 Aar eller derover medfører Tab af de i § 29,2 nævnte statsborgerlige Rettigheder. Til Dom paa kortere Tids Fængsel eller paa Hefte i 3 Aar eller derover eller paa Tjenestens Tab knyttes Tab af disse Rettigheder, forsaavidt den skyldige ved den strafbare Handling har vist sig uværdig til dem.
3. Til Dom paa Fængsel eller paa Hefte i 3 Aar eller derover eller paa Tjenestens Tab kan knyttes Tab af Retten til Tjenest-

[1]) Se Indf.l. § 8.
[2]) § 11.
[3]) Jfr. Strfprocesl. § 475.
[4]) Se Strfprocesl. § 395.
[5]) Se §§ 75 og 76.
[6]) Se Strfprocesl. § 22.
[7]) Se §§ 75 og 76 samt Mil. Strfl. § 21.
[8]) Jfr. Mil. Strfl. § 20.

gjøring i Rigets Krigsmagt, forsaavidt den skyldige ved den strafbare Handling har vist sig uværdig dertil. 22 Mai. No. 10.

4. Til Dom paa Fængsel eller Tjenestens Tab kan knyttes Tab af de i § 29,4 nævnte Rettigheder eller nogen enkelt af disse, saafremt den skyldige ved den strafbare Handling har vist sig uværdig til den for Stillingen fornødne Tillid, eller saafremt han har krænket Pligter, som paahvilede ham i Kraft af Stillingen, og der foreligger Fare for Gjentagelse.[1])
5. Ellers kan Frakjendelse af de i § 29 nævnte Rettigheder alene finde Sted i de i Lovgivningen særlig nævnte Tilfælde.[2])

§ 31. En fradømt Ret tabes fra den Dag, Dommen bliver endelig. Ved Fradømmelse paa bestemt Tid regnes Tiden fra Hovedstraffens Udstaaelse. Udstaaes ikke denne, regnes Tiden fra dens Eftergivelse ved Benaadning eller Forældelse.[3]) Ved Løsladelse paa Prøve regnes den fra den Dag, Løsladelsen er blevet endelig.[4]) Er Hovedstraffens Fuldbyrdelse udsat (§ 52), regnes den uden Hensyn til, om Hovedstraffen senere kommer til Fuldbyrdelse, fra den Dag, Dommen bliver endelig.

§ 32. Er nogen i Udlandet dømt skyldig i en strafbar Handling, der efter norsk Lov kan medføre Tab af nogen i § 29 nævnt Rettighed, kan efter derom af Paatalemyndigheden nedlagt Paastand Rettigheden frakjendes ham ved Forhørsrettens Kjendelse.

§ 33.[5]) Findes det i Betragtning af den Handlings Art eller Drivfjær, hvorfor nogen dømmes, at hans Nærværelse paa bestemt Sted er forbunden med særlig Fare for Person eller Eiendom, kan det i Dommen forbydes ham at bo eller at indfinde sig paa dette Sted eller inden en i Dommen bestemt Afstand fra samme.[6])

Naar Forbudet ikke længere findes nødvendigt, kan det af Kongen eller den, han dertil bemyndiger, hæves med eller uden Betingelse for bestandig eller for bestemt Tid.

§ 34.[5]) Gjenstande, som er frembragte ved en strafbar Handling, eller som har været benyttede eller bestemte til at benyttes ved en forsætlig Forbrydelse[7]), kan, naar de tilhører nogen i den strafbare Handling skyldig, ved Dom inddrages.[8])

§ 35. Gjenstande, hvis egentlige Bestemmelse er at tjene som Middel ved Forøvelsen af en strafbar Handling, kan, forsaavidt det findes at være i det offentliges Interesse, ved Dom inddrages,

[1]) Se Strfprocesl. § 346.
[2]) §§ 88, 109, 140, 141, 162, 204, 206, 211, 217, 218, 225, 278, 297, 298, 336, 366, 383, 422 og 435 samt flere Steder i Speciallovgivningen.
[3]) Kap. 6.
[4]) Lov 31 Mai 1900 §§ 22 og 23.
[5]) Se Strfprocesl. § 395.
[6]) Se § 342.
[7]) § 2. Se ogsaa §§ 366 og 383 samt flere Steder i Speciallovgivningen.
[8]) Se §§ 323, 390 og 435, Indf.l. § 8.

22 Mai. No. 10.

i hvis Eie de end er, og uden at Straffesag behøver at være reist eller at kunne reises mod nogen.[1])

§ 36.[2]) Det ved en strafbar Handling vundne Udbytte eller et Beløb, svarende til det antagelige Udbytte af samme, kan[3]) ved Dom inddrages hos den skyldige eller hos den, paa hvis Vegne han har handlet, uden at Straffesag behøver at være reist eller at kunne reises mod nogen.[1])

Er en strafbar Virksomhed drevet sædvansmæssig, kan det Beløb som inddrages, bestemmes efter det antagelige Udbytte af den hele Virksomhed.

§ 37. Inddragning sker, forsaavidt intet andet er bestemt[3]), til Fordel for Statskassen.

Kan den ved en strafbar Handling skadelidende ikke hos den skyldige erholde Erstatning, bliver, saavidt det lader sig gjøre, de inddragne Gjenstande at tilstede anvendt til hans Skadesløsholdelse.[4])

§ 38. Forsaavidt intet modsat ved Overenskomst med fremmed Stat er vedtaget[5]), kan Personer, der ikke er norske Statsborgere[6]), naar de er dømt til Fængsel over 6 Maaneder eller Hefte over 3 Aar, udvises af Riget overerensstemmende med nærmere Forskrifter, som gives af Kongen, og om fornødent ved Politiets Foranstaltning føres ud af Riget. Dog gjælder ikke dette den, som er født her i Riget og i de 3 sidste Aar har havt fast Bopæl eller stadigt Ophold her.[7])

§ 39. Naar Retten finder, at en tiltalt, der enten frifindes eller i Henhold til §§ 45 eller 56 idømmes nedsat Straf, er farlig for Retssikkerheden paa Grund af Utilregnelighed eller formindsket Tilregnelighed, kan den beslutte, at han efter Øvrighedens nærmere Bestemmelse bliver at anvise eller forbyde et bestemt Opholdssted eller, forsaavidt dertil efter almindelige Forskrifter, udfærdigede af Kongen eller den, han dertil bemyndiger, er Adgang, at anbringe i Sindssygeasyl eller Kur- eller Pleieanstalt eller Arbeidshus.[8]) Den trufne Forholdsregel bliver igjen af vedkommende Regjeringsdepartement at ophæve, naar den efter indhentet Lægeerklæring ikke længere findes nødvendig.

I Lagmandsretssager skal Retten, inden den fatter saadan Beslutning som i forrige Led omhandlet, forelægge Lagretten Spørsmaal, om tiltalte paa Grund af Utilregnelighed eller formindsket

[1]) Strfprocesl. § 2.
[2]) Se Indf.l. § 28 i. f.
[3]) Se § 406.
[4]) Se § 298.
[5]) Jfr. Traktater af 7 Marts 1823, 27 Decbr. 1860.
[6]) Lov 21 April 1888.
[7]) Slg. Lov 4 Mai 1901 § 6 og Rundskr. 21 Juni s. A.
[8]) Lov 31 Mai 1900.

Tilregnelighed er farlig for Retssikkerheden. Alene et for tiltalte gunstigt Svar er bindende for Retten. 22 Mai. No. 10.

3dje Kapitel.

Betingelserne for Strafbarhed.[1])

§ 40. Paa den, der ei har handlet med Forsæt, kommer ikke denne Lovs Straffebestemmelser til Anvendelse, medmindre det udtrykkelig er bestemt[2]) eller utvetydig forudsat, at ogsaa den uagtsomme Handling er strafbar.

Forseelse, der bestaar i Undladelse, straffes, ogsaa naar den er forøvet af Uagtsomhed, medmindre det modsatte er udtrykkelig bestemt[3]) eller utvetydig forudsat.

§ 41.[4]) I Tilfælde, hvor den overordnede ikke kan straffes for en af en anden i hans Tjeneste forøvet Forseelse[5]), kan Straffansvar altid gjøres gjældende mod den underordnede, uanseet om Straffebudet efter sin Ordlyd alene er rettet mod den overordnede.[6])

§ 42. Har nogen ved Foretagelsen af en Handling befundet sig i Uvidenhed angaaende Omstændigheder ved denne, der betinger Strafbarheden eller forhøier Straffskylden[7]), bliver disse Omstændigheder ikke at tilregne ham.[8])

Saafremt Uvidenheden selv kan tilregnes som uagtsom, kommer i de Tilfælde, hvor Uagtsomhed er strafbar[9]), den herfor bestemte Straf til Anvendelse.

Vildfarelse med Hensyn til en Gjenstands Værdi[10]) eller til det Beløb, hvortil en voldt Skade maa ansættes, kommer alene i Betragtning, hvor Strafbarheden betinges deraf.

§ 43. Hvor Loven bestemmer en forhøiet Straf i Tilfælde af, at en strafbar Handling medfører nogen uforsætlig Følge[11]), indtræder denne Straf dog alene, hvor den handlende kunde have indseet Muligheden af en saadan Følge, eller saafremt han har undladt efter Evne at afverge den, efterat han er bleven opmerksom paa Faren.

[1]) Se Mil. Strfl. § 24.
[2]) §§ 88, 89, 90, 130, 150, 151, 152, 153, 237, 238, 239, 293, 359, 360, 362, 391, 422, 426 No. 4.
[3]) §§ 324, 347.
[4]) Se Indf.l. § 8.
[5]) § 2.
[6]) Se § 58.
[7]) Slg. § 57.
[8]) Jfr. §§ 197 og 198.
[9]) Se § 40 og det der citerede.
[10]) §§ 183, 256, 260, 271, 292 m. fl.
[11]) §§ 88, 90, 91, 101, 110, 136, 137, 145, 146, 148, 150, 152, 153, 154, 156, 157, 169, 192, 217, 219, 223, 228, 229, 241, 242, 243, 245, 256, 261, 267, 277, andet Led, 291, 292, 302, 304, 396.

22 Mai. No. 10.

§ 44. En Handling er ikke strafbar[1]), naar den handlende ved dens Foretagelse var sindssyg, bevidstløs eller iøvrigt utilregnelig paa Grund af mangelfuld Udvikling af Sjælsevnerne eller Svækkelse eller sygelig Forstyrrelse af disse eller formedelst Tvang eller overhængende Fare.[2])

§ 45. Har nogen i den Hensigt at forøve en strafbar Handling hensat sig i en forbigaaende Tilstand af nogen i § 44 omhandlet Art, bliver denne Tilstand uden Indflydelse paa Strafbarheden.

Er han ellers ved egen Skyld kommen i en saadan Tilstand, og foretager han paa Grund af denne nogen Handling, der er strafbar, ogsaa naar den forøves af Uagtsomhed[3]), anvendes den for Uagtsomhed bestemte Straf.[4])

§ 46. Ingen kan straffes for Handling, foretaget før det fyldte 14de Aar.[5])

§ 47. Ingen kan straffes[6]) for Handling, som han har foretaget for at redde nogens Person eller Gods fra en paa anden Maade uafvendelig Fare, naar Omstændighederne berettigede ham til at anse denne som særdeles betydelig i Forhold til den Skade, som ved hans Handling kunde forvoldes.[2])

§ 48. Ingen kan straffes for Handling, som han har foretaget i Nødverge.[6])

Det er Nødverge, naar en ellers strafbar Handling foretages til Afvergelse af eller Forsvar mod et retsstridigt Angreb, saafremt Handlingen ikke overskrider, hvad der fremstillede sig som fornødent hertil, og det i Betragtning af Angrebets Farlighed, Angriberens Skyld eller det angrebne Retsgode ei heller maa agtes ubetinget utilbørligt at tilføie et saa stort Onde som ved Handlingen tilsigtet.

Hvad ovenfor er bestemt om Afvergelse af retsstridigt Angreb, kommer ogsaa til Anvendelse med Hensyn til Handlinger, der foretages i Hensigt at iverksætte en lovlig Paagribelse[7]) eller hindre, at Straf- eller Varetægtsfanger rømmer.

Har nogen overskredet Grænserne for Nødverge, er han dog straffri, hvis Overskridelsen alene har fundet Sted paa Grund af en ved Angrebet fremkaldt Sindsbevægelse eller Bestyrtelse.[2])

[1]) Se Indf.l. § 23.
[2]) Se § 56.
[3]) Se § 40 og det der citerede.
[4]) Se § 56 i. f.
[5]) Se Indf.l. § 22 og Lov 6 Juni 1896 §§ 42—45.
[6]) Se Indf.l. § 24, Mil. Strfl. §§ 25 og 26 og Sjøfartslov 20 Juli 1893 § 101.
[7]) Strfprocesl. Kap. 19.

22 Mai. No. 10.

4de Kapitel.

Forsøg.

§ 49. Strafbart Forsøg foreligger, naar en Forbrydelse ei er fuldbyrdet, men der er foretaget Handling, hvorved dens Udførelse[1]) tilsigtedes paabegyndt.

Forsøg paa Forseelse er ikke strafbart.

§ 50. Forsøgets Strafbarhed bortfalder, saafremt den skyldige af egen fri Vilje enten afstaar fra den forbryderske Virksomhed, før endnu fuldendt Forsøg foreligger, eller forebygger den Følge, ved hvis Indtrædelse Forbrydelsen vilde være fuldbyrdet, forinden han endnu ved, at den forbryderske Virksomhed er opdaget.

§ 51. Forsøg straffes mildere end den fuldbyrdede Forbrydelse; Straffen kan nedsættes under det for denne bestemte Lavmaal og til en mildere Strafart.

Den for den fuldbyrdede Forbrydelse bestemte høieste Straf kan anvendes, saafremt Forsøget har medført nogen Følge, der, om den havde ligget indenfor den skyldiges Forsæt, kunde have berettiget til Anvendelse af en saa høi Straf.

5te Kapitel.

Grunde, hvorfor Straffen kan nedsættes eller forhøies.

§ 52.[2]) Naar Retten idømmer Straf af Bøder, Hefte indtil 6 Maaneder eller Fængsel indtil 3 Maaneder, kan det i Dommen bestemmes, at Fuldbyrdelsen af de nævnte Straffe skal udsættes.

Retten bør herved foruden til Forbrydelsens eller Forseelsens Størrelse og de Omstændigheder, hvorunder den forøvedes, tage Hensyn til den skyldiges Alder og Vandel samt til, om der er hengaaet lang Tid siden Forbrydelsens Forøvelse, om den skyldige har afgivet fuldstændig og oprigtig Tilstaaelse og ydet den fornærmede den Opreisning og Erstatning[3]), hvorpaa denne har Krav, eller erklæret sig rede til efter Evne at yde saadan Erstatning. I sidste Tilfælde kan Dommen opstille som Betingelse, at en i samme bestemt Erstatning ydes inden en fastsat Frist.

§ 53.[2]) Forøver den efter § 52 dømte senere nogen forsætlig Forbrydelse eller Forseelse, hvorfor han inden 3 Aar efter Dommens Affigelse som sigtet undergives Forfølgning med det Udfald, at han dømmes til Fængsel, bliver ogsaa den udsatte Straf

[1]) Mærk §§ 94, 104, 140, 159, 160, 161, 174, 175, 177, 185, 186, 187, 269, 273, 304, 356, 359, 362, 368, 369, 370, 372, 433.

[2]) Se Mil. Strfl. § 27, Strfprocesl. §§ 85 og 87 og Fængselslov 31 Mai 1900 §§ 21—25.

[3]) Se Indfl. Kap. 3.

22 Mai. No. 10.

at fuldbyrde. Er den nye strafbare Handling uforsætlig, eller dømmes han til anden Straf end Fængsel, bliver det ved Dommen at afgjøre, hvorvidt den udsatte Straf Fuldbyrdelse fremdeles skal udstaa. Afgjøres den senere Sag ved Vedtagelse af Forelæg, bliver herved ogsaa at afgjøre, om den udsatte Straf skal fuldbyrdes.

Er Ydelse af Erstatning opstillet som Betingelse, bliver, om Fristen oversiddes, Straffen ligeledes at fuldbyrde, medmindre Oversiddelsen skyldes Omstændigheder, der ikke kan tilregnes domfældte. Paastaaes dette at være Tilfældet, bliver Spørsmaalet overensstemmende med Straffeprocesslovens § 481 at indbringe til Afgjørelse af Retten, der i Tilfælde kan bestemme en ny Frist eller frafalde Betingelsen.

Kommer den, der er dømt til Frihedsstraf, hvis Fuldbyrdelse er udsat, inden 3 Aar efter Dommens Affigelse under Forfølgning som sigtet for nogen anden før Dommen forøvet strafbar Handling, for hvilken en Frihedsstraf, hvis Fuldbyrdelse ikke bliver at udsætte, findes at burde idømmes, bliver en ny for begge Handlinger fælles Straf at idømme.[1]) Er Straffen for begge Handlinger Bøder eller for den ene Frihedsstraf, for den anden Bøder, bliver efter de nærmere Omstændigheder at afgjøre, om den udsatte Straf Fuldbyrdelse fremdeles skal udstaa.

Kommer den udsatte Straf ikke til Fuldbyrdelse, betragtes den som udstaaet ved Dommens Affigelse.[2])

§ 54. Ved Forkyndelsen af en Dom, hvori Udsættelse med Straffens Fuldbyrdelse er bestemt, gjøres domfældte bekjendt med foranstaaende Regler. Dommeren bør, saafremt domfældte er under 21 Aar, tildele ham en saadan alvorlig Advarsel og Formaning, som Omstændighederne maatte opfordre til, og kan i dette Øiemed indkalde ham til særskilt Retsmøde.

De processuelle Regler om Straffeudmaalingen finder Anvendelse paa Spørsmaalet om Straffefuldbyrdelsens Udsættelse.[3])

§ 55. For strafbare Handlinger, forøvede før det fyldte 18de Aar, kommer Frihedsstraf paa Livstid ikke til Anvendelse, og kan Straffen inden samme Strafart nedsættes under det for Handlingen bestemte Lavmaal.

§ 56. Retten kan nedsætte Straffen under det for Handlingen bestemte Lavmaal og til en mildere Strafart, naar nogen under Overskridelse af Nødverge[4]) eller drevet af berettiget Harme har forøvet en strafbar Handling, eller naar han ved dens Foretagelse befandt sig i nogen Tilstand af de i §§ 44 og 47 omhandlede Slags, men dog ei i saa høi Grad, at Strafskyld udelukkes.[5])

[1]) Se § 64.
[2]) Jfr. § 61.
[3]) Strf.procesl. §§ 166, 288, 362, 363, 374, 385, 392, 395, 414 og 415.
[4]) § 48.
[5]) Se Mil. Strfl. § 25 og 26.

Foranstaaende Bestemmelse finder ikke Anvendelse paa selvforskyldt Beruselse.[1] 22 Mai. No. 10.

§ 57. For den, som ved Handlingens Foretagelse befandt sig i Vildfarelse med Hensyn til dens retsstridige Beskaffenhed[2], kan, saafremt Retten ikke finder af denne Grund at burde frifinde ham, Straffen nedsættes under det for Handlingen bestemte Lavmaal og til en mildere Strafart.

§ 58. Hvor flere har samvirket til et strafbart Øiemed[3], kan Straffen nedsættes under det for Handlingen bestemte Lavmaal og til en mildere Strafart for deres Vedkommende, hvis Medvirken væsentlig har været foranlediget ved deres afhængige Stilling til nogen anden af de skyldige eller har været af ringe Betydning i Forhold til andres. Hvor Straffen ellers kunde have været fastsat til Bøder, og ved Forseelser[4] kan den helt bortfalde.

§ 59. Hvad i foregaaende Paragraf er bestemt, kommer ogsaa til Anvendelse paa den, som, forinden han endnu vidste sig mistænkt, har saavidt muligt og i det væsentlige forebygget Handlingens skadelige Følger eller gjenoprettet den derved forvoldte Skade eller selv angivet sig og aflagt fuldstændig Tilstaaelse.

§ 60. Har den dømte været underkastet Varetægtsfængsel, som han ikke ved sit Forhold under Sagen har paadraget sig, bør dette i Domsslutningen helt eller delvis bringes i Afdrag i den forskyldte Straf[5], saa at denne endog kan anses helt afsonet.

§ 61. Bestemmelserne om skjærpet Straf i Tilfælde af Gjentagelse[6] er alene anvendelige paa dem, der ved den tidligere strafbare Handlings Forøvelse havde fyldt sit 18de Aar, og som har forøvet den nye strafbare Handling, efterat Straffen for den tidligere forøvede helt eller delvis var fuldbyrdet.[7] Ei heller indtræder, medmindre noget modsat er bestemt[8], Skjærpelse, saafremt den nye strafbare Handling, om den er en Forbrydelse, er forøvet mere end 6 Aar og, om den er en Forseelse, mere end 2 Aar, efterat Fuldbyrdelsen af Straffen for den tidligere forøvede afsluttedes.

Retten kan lade tidligere, i andre Lande idømte Straffe begrunde skjærpet Straf paa samme Maade som her i Landet idømte.

§ 62. Har nogen i samme eller i forskjellige Handlinger forøvet flere Forbrydelser eller Forseelser, som skulde have medført Fængsel eller Hefte[9], anvendes en fælles Frihedsstraf, der maa være

[1] Jfr. § 45.
[2] Slg. § 42.
[3] Jfr. § 125 og Mil. Strfl. §§ 28 og 61.
[4] § 2.
[5] Se Strfprocesl. § 475.
[6] §§ 127, 192, 230, 233, 234, 263, 266, 268, 278, 296, 297, 318, 325, 336, 342, 345, 378, 386, 391, 399, 405, 406, m. fl. Steder i Speciallovgivningen.
[7] Jfr. Indf.l. § 29.
[8] Se Løsgjængerl. 31 Mai 1900 § 16.
[9] Jfr. Mil. Strfl. § 27.

22 Mai. No. 10.

strengere end den høieste for nogen enkelt af Forbrydelserne eller Forseelserne fastsatte Lavmaalsstraf og ikke i noget Tilfælde maa overstige den høieste Straf, som for nogen af dem er lovbestemt, med mere end det halve. Den fælles Frihedsstraf fastsættes som Regel til Fængsel, hvor nogen enkelt af de strafbare Handlinger vilde have medført saadan Straf.

Forsaavidt nogen af Forbrydelserne eller Forseelserne skulde have medført Fængsel, idømmes, ogsaa naar Hefte anvendes, de samme Tillægsstraffe[1]), som om Fængsel var blevet anvendt.

§ 63. Har nogen i samme eller i forskjellige Handlinger forøvet flere Forbrydelser eller Forseelser, hvorfor Straf af Bøder idømmes, anvendes en fælles Bødestraf, der maa være strengere end den, som nogen enkelt af Forbrydelserne eller Forseelserne skulde have medført.

Retten kan, hvor nogle af Forbrydelserne eller Forseelserne skulde have medført Frihedsstraf, andre Bøder, undlade at idømme disse og istedet betragte de Forbrydelser eller Forseelser, hvorfor Bødestraf er bestemt, som skjærpende Omstændigheder.

§ 64.[2]) Fældes nogen, som allerede er idømt Straf, for nogen forud for Dommen forøvet Forbrydelse eller Forseelse, iagttages ved Straffens Fastsættelse, at Reglerne i §§ 62 og 63 saavidt muligt ske Fyldest.

I dette Tilfælde kan Frihedsstraf under 21 Dage idømmes.

Skal Bøder i Henhold til flere Domme afsones, bortfalder, naar de strafbare Handlinger er forøvede, forinden nogen af dem blev paadømt, den Del af Frihedsstraffen, som overstiger, hvad i én Dom kunde være ilagt.

§ 65. Har nogen gjort sig skyldig i flere fuldbyrdede eller forsøgte Forbrydelser, strafbare efter §§ 148, 149, 152, 2det Led, 153, 1ste, 2det og 3dje Led, 154, 159, 160, 161, 174, 178 jfr. 174, 191, 192, 193, 195, 196, 197, 198, 200, 201, 202, 203, 204, 217, 224, 227, 230, 231, 233, 245, 2det Led, 261, 266, 267, 268 eller 292, kan Retten beslutte at stille Lagretten Spørsmaal, om den skyldige i Betragtning af Forbrydelsernes Beskaffenhed, den Drivfjær, som for samme ligger til Grund, eller det Sindelag, som gjennem dem aabenbarer sig, maa anses særlig farlig for Samfundet eller for enkeltes Liv, Helbred eller Velfærd.

Bejaes det stillede Spørsmaal, kan Dommen bestemme, at domfældte kan beholdes i Fængsel, saalænge det findes fornødent, dog ikke længere ud over den fastsatte Straffetid end det tredobbelte af denne og i intet Tilfælde længere end 15 Aar ud over samme.[3])

[1]) §§ 16, 29 og 30.
[2]) Se Strfprocesl. § 478.
[3]) Se Indf.l. § 11, Mil. Strfl. § 29, Strfprocesl. §§ 21, 345, 380, 401.

22 Mai. No. 10.

6te Kapitel.

Strafbarhedens Ophør.

§ 66. Adgangen til at reise Straffesag eller affige Straffedom bortfalder

1. ved den skyldiges Død;
2. ved Forældelse overensstemmende med nedenstaaende Regler.

§ 67. Til Forældelse udkræves ved strafbare Handlinger, for hvilke den høieste lovbestemte Straf er

Fængsel paa Livstid, 25 Aar;
tidsbestemt Fængsel over 10 Aar, 20 Aar;
Fængsel indtil 10 Aar, 15 Aar;
Fængsel indtil 5 Aar, 10 Aar;
Fængsel indtil 2 Aar, 5 Aar;
Fængsel indtil 6 Maaneder, 2 Aar.

Ved strafbare Handlinger, for hvilke den høieste lovbestemte Straf er Hefte, udkræves til Forældelse Halvparten af de Tidsrum, som for Fængsel er bestemte.

Ved andre strafbare Handlinger udkræves 1 Aar.[1])

§ 68. At Forældelse er indtraadt, er ikke til Hinder for, at Sag kan reises til Inddragning overensstemmende med §§ 35 og 36 eller til Fradømmelse af offentlig Tjeneste eller for at faa en Beskyldning erklæret død og magtesløs overensstemmende med § 253.

§ 69. Forældelsen begynder sit Løb fra den Dag, da den strafbare Virksomhed er afsluttet eller det strafbare Forhold ophørt.[2])

Naar en Handlings Strafbarhed afhænger eller paavirkes af en indtraadt Virkning, løber Forældelsen dog i intet Tilfælde før fra Virkningens Indtræden.

Er som Følge af den strafbare Handling nogen urettelig ved Dom eller paa anden Maade berøvet Friheden, begynder Forældelsen sit Løb først fra den Dag, da den forurettede har gjenvundet Friheden eller er afgaaet ved Døden.

Er en strafbar Handling af den i Kapitlerne 30 og 42 omhandlede Art forøvet udenfor Riget, eller er forøvrigt en strafbar Handling forøvet paa norsk[3]) Skib, begynder Forældelsen ikke sit Løb før fra den Dag, da Skibet er kommet til norsk Havn eller til et Sted med norsk Konsul, dog saaledes, at Paabegyndelsen i intet Tilfælde udsættes længere end 1 Aar.

§ 70. Forældelsens Løb afbrydes ved ethvert Rettergangsskridt, hvorved den skyldige er betegnet som sigtet.[4])

Indstilles Forfølgningen, eller stilles den i Bero paa ubestemt Tid, gjenoptager Forældelsen fra dette Tidspunkt sit Løb.

[1]) Se Mil. Strfl. § 30.
[2]) Se Mil. Strfl. § 31.
[3]) Lov 20 Juli 1893 § 1 jfr. Lov 4de Mai 1901.
[4]) Strfprocesl. § 97.

22 Mai. No. 10.

Kan Forfølgning ei reises eller fortsættes, forinden en i en anden Sag fremsat Paastand er afgjort, løber Forældelsen ikke, saalænge denne Sag uden Afbrydelse fortsættes.

§ 71. Efter domfældtes Død kan ikke Straf fuldbyrdes; dog har hans Død ingen Indflydelse paa den i Dommen fastsatte Inddragning af Gjenstande eller af den strafbare Handlings Udbytte (§§ 34—36) og ei heller paa Bestemmelsen om Dommens Bekjendtgjørelse.[1])

§ 72. Ved Forældelse bortfalder Adgangen til at fuldbyrde efternævnte Straffe[2]):

Fængsel paa Livstid efter 30 Aars Forløb;
tidsbestemt Fængsel over 10 Aar efter 25 Aars Forløb;
Fængsel indtil 10 Aar efter 20 Aars Forløb;
Fængsel indtil 5 Aar efter 15 Aars Forløb;
Fængsel indtil 1 Aar efter 10 Aars Forløb;
Fængsel indtil 3 Maaneder efter 5 Aars Forløb;
Hefte efter Forløbet af Halvparten af de Tidsrum som for Fængsel bestemt, dog ikke, før ligesaa lang Tid som den idømte Straffetid og i hvert Fald 5 Aar er forløbet;
Bøder over 20 Kroner efter 5 Aars Forløb;
Bøder indtil 20 Kroner efter 2 Aars Forløb.

Kan Fuldbyrdelsen ei paabegyndes paa Grund af Udstaaelsen af en anden Frihedsstraf i eller udenfor Riget eller paa Grund af Udsættelse efter § 52, løber i dette Tidsrum ingen Forældelse.

§ 73. Forældelsen begynder sit Løb fra den Dag, da Dommen er bleven endelig, dog i intet Tilfælde før fra det Tidspunkt, da Forældelsen af Adgang til at reise Straffesag efter § 69 begynder at løbe.

Forældelsens Løb afbrydes ved Paabegyndelsen af Straffens Fuldbyrdelse eller ved den dømtes Paagribelse i Hensigt at sikre Fuldbyrdelsen.

Løslades eller undviger han, uden at Straffens Fuldbyrdelse er paabegyndt, eller afbrydes denne, begynder fra dette Tidspunkt en ny Forældelse at løbe, hvis Frist regnes efter den Del af Straffen, som staar tilbage at fuldbyrde.

I Tilfælde af, at en Løsladelse paa Prøve[3]) tilbagekaldes, begynder Forældelsen sit Løb fra Tilbagekaldelsen.

§ 74. Forældelsens Løb afbrydes ligeledes, naar nogen, der er dømt til Fængsel i mere end 6 Maaneder, findes skyldig i en efter Dommen forøvet Forbrydelse[4]), hvorfor han i eller udenfor Riget idømmes over 2 Aars Frihedsstraf.

Dog begynder fra den sidste Forbrydelses Forøvelse (§ 69) en ny Forældelse at løbe.

[1]) § 16 No. 3.
[2]) Se Mil. Strfl. § 30.
[3]) § 17 jfr. Lov 31 Mai 1900 § 22.
[4]) § 2.

§ 75.[1]) Naar ligesaa lang Tid som den idømte Straffetid og i hvert Fald mindst 3 Aar er forløbne (§ 31), kan den, der er fradømt de statsborgerlige Rettigheder (§ 29,2), gjenindsættes i disse, saafremt det paa tilfredsstillende Maade godtgjøres, at han i de sidste 3 Aar har ført en hæderlig Vandel og efter Evne erstattet den ved den strafbare Handling voldte Skade. 22 Mai. No. 10.

Den, der er dømt til Hefte eller til Fængsel under 1 Aar, har efter 5 Aars Forløb (§ 31) Ret til Gjenindsættelse, saafremt han i de sidste 3 Aar har opholdt sig her i Riget og ikke vides i dette Tidsrum at have gjort sig skyldig i noget strafbart Forhold, som medfører Tab af den borgerlige Agtelse.

Uværdighed til at udføre Krigstjeneste (§ 29,3) bortfalder, naar den domfældte gjenindsættes i de statsborgerlige Rettigheder [2])

§ 76. Begjæring om Gjenindsættelse fremsættes for Paatalemyndigheden, der straks meddeler samme, ifald den efter at have anstillet fornøden Undersøgelse finder, at domfældte har Ret til Gjenindsættelse efter § 75, 2det Led, men i andet Fald forbereder Sagen og indbringer den for Forhørsretten paa det Sted, hvor domfældte bor eller sidst havde Bopæl i Riget. Afgjørelsen sker ved Kjendelse, i fornødent Fald, efterat domfældte og Vidner er afhørte.

Med Hensyn til Sagsbehandlingen, Kjendelsen og Kjæremaal mod samme finder Straffeprocesslovens Regler Anvendelse.

Afslaaes Begjæringen, kan den først efter 2 Aars Forløb gjentages.

7de Kapitel.

Paatalen.

§ 77. Strafbare Handlinger er offentlig Paatale undergivet [3]), medmindre noget modsat er bestemt.

§ 78. I de Tilfælde, hvor alene den fornærmede kan reise Paatale, eller hvor offentlig Paatale ikke kan reises uden hans Begjæring, træder i hans Sted, forsaavidt han er under 18 Aar, hans Verge[4]) og enhver af hans Forældre eller af hans Bedsteforældre, om Forældrene er døde. Dog kan Paatale ikke reises mod den fornærmedes udtrykkelig udtalte Vilje, hvis han er over 16 Aar, og der handles om en Legemsfornærmelse eller Ærekrænkelse[5]). Har den fornærmede fyldt sit 16de Aar, kan han ogsaa selv begjære offentlig Paatale.

Er den fornærmede sindssyg, træder hans Verge[4]), hans Ægtefælle, Forældre og myndige Børn eller, om hverken Forældre eller myndige Børn findes, hans Bedsteforældre i hans Sted.

[1]) Se Indf.l. § 31.
[2]) Se Mil. Strfl. § 21.
[3]) Se Mil. Strfl. § 33.
[4]) Se Strfprocesl. § 98.
[5]) Kap. 22 og 23.

22 Mai. No. 10.

Er han død[1]), kan hans Ægtefælle, Slægtninge i lige Linje, Søskende samt Arvinger reise eller begjære Paatale.

§ 79. Findes der ingen, som efter § 78 er berettiget til at begjære offentlig Paatale, eller er den strafbare Handling forøvet af nogen, der i Henhold til § 78 vilde have været berettiget til at begjære offentlig Paatale, kan saadan Begjæring fremsættes af Overøvrigheden.

§ 80. Paatalen i Sager, som ikke forfølges af det offentlige, maa være reist, og Begjæring om offentlig Paatale i Sager, der ikke uden saadan forfølges af det offentlige, maa være fremsat inden 6 Maaneder, efterat den hertil berettigede er kommet til Kundskab om den strafbare Handling og om den i samme skyldige.

For deres Vedkommende, hvis Berettigelse er hjemlet i §§ 78 og 79, begynder ikke Fristen sit Løb, før Berettigelsen for dem er indtraadt.

§ 81. Begjæringen om offentlig Paatale kan begrænses til den eller dem, der er Ophavsmænd til den forbryderske Beslutning.

Ellers maa den, for at kunne tages tilfølge, ikke udelukke nogen medskyldig fra Forfølgningen; til medskyldige, der ikke udtrykkelig er udelukkede, kan Forfølgningen i Embeds Medfør udstrækkes.[2])

§ 82. Begjæringen kan ikke tages tilbage, efterat Tiltale er reist.[3])

Hvor den skyldige har forøvet den strafbare Handling mod nogen af sine nærmeste[4]), samt i de i §§ 209, 210 og 409—412 omhandlede Tilfælde kan Begjæringen med Virkning ogsaa senere tages tilbage.

Er Begjæring om Paatale taget tilbage, kan den ikke paany fremsættes.

Anden Del.

Forbrydelser.

8de Kapitel.

Forbrydelser mod Statens Selvstændighed og Sikkerhed.[5])

§ 83. Den, som retsstridig søger at bevirke eller at medvirke til, at Norge eller nogen Del af Riget bringes under fremmed Herredømme eller indlemmes i anden Stat[6]), eller at nogen Del af

[1]) Se Strfprocesl. § 94.
[2]) Se §§ 265, 266, 279, 321.
[3]) Se Strfprocesl. § 284 jfr. §§ 86 og 429.
[4]) § 5.
[5]) Jfr. Mil. Strfl. 8 Kap., Strfprocesl. §§ 22 og 89.
[6]) Grl. § 1, Ansv.lov 7 Juli 1828 § 1.

Riget losrives[1]), straffes med Hefte i mindst 8 Aar eller med Fængsel fra 8 Aar indtil paa Livstid.[2]) 22 Mai. No. 10.

§ 84. Den, som retsstridig bevirker eller medvirker til, at Norge eller nogen med Norge under en udbrudt Krig forbunden Stat paaføres Krig eller Fiendtligheder, straffes med Hefte i mindst 5 Aar eller med Fængsel fra 5 Aar indtil paa Livstid.[2])

§ 85. Den, som ved folkeretsstridig Adfærd mod fremmed Stat udsætter Norge for Krig eller Modforanstaltninger, eller som medvirker hertil, straffes med Hefte indtil 2 Aar, men, om Krig paafølger, indtil 4 Aar.

Under særdeles skjærpende Omstændigheder kan Fængsel inden de samme Tidsgrænser anvendes.

§ 86. Med Hefte i mindst 3 Aar eller med Fængsel fra 3 Aar indtil paa Livstid straffes den, som retsstridig bærer Vaaben mod Norge, eller som under en Krig, hvori Norge deltager, eller med saadan Krig for Øie yder Fienden Bistand i Raad eller Daad eller svækker Norges eller nogen med Norge forbunden Stats Stridsevne.[2])

Straf kommer ikke til Anvendelse paa nogen i Udlandet bosiddende norsk Statsborger[3]) for Handling, hvortil han efter Bostedets Love er pligtig.

§ 87. Med Hefte eller Fængsel indtil 4 Aar straffes den, som i Krigstid[4]) retsstridig

1. vægrer sig ved at meddele en militær Befalingsmand de Oplysninger, han maatte have erhvervet angaaende Omstændigheder af Betydning for et Krigsforetagende, eller som medvirker hertil, eller
2. yder fiendtlig Speider Skjul, Underhold eller anden Bistand, eller
3. medvirker til, at der forøves nogen efter militær Lov strafbar Handling, der kan medføre 3 Aars Fængsel eller strengere Straf.[5])

Paa samme Maade straffes den, som ligeoverfor nogen med Norge under Krigen forbunden Stat forbryder sig saaledes som oven nævnt.[6])

§ 88. Den, som i Krigstid[4]) misligholder Kontrakt angaaende Krigsmagtens Forsyning eller Befordring eller medvirker hertil, straffes med Fængsel fra 6 Maaneder indtil 4 Aar, men indtil 10 Aar, saafremt han har handlet i Hensigt at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding, og fra 3 Aar indtil paa Livstid, saafremt

[1]) Jfr. § 188.
[2]) Se §§ 94 og 139.
[3]) Lov 21 April 1888.
[4]) § 8.
[5]) Mil. Strfl. §§ 35, 40, No. 3, 41—50, 52, 53, 55, 56, 58—63, 65—71, 75—78, 80—105 og 107.
[6]) Se §§ 133 og 134.

22 Mai. No. 10.

desuden betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[1]) eller nogens Død derved er voldt.[2])

Er Forbrydelsen forøvet under Udøvelsen af Næring, kan Retten til at fortsætte denne frakjendes den skyldige.

Har Misligholdelsen fundet Sted af Uagtsomhed, straffes den skyldige med Bøder eller med Hefte eller Fængsel indtil 6 Maaneder.

Paa samme Maade straffes den, som ligeoverfor nogen med Norge under Krigen forbunden Stat forbryder sig saaledes som oven nævnt.

§ 89.[3]) Med Hefte eller Fængsel i mindst 1 Aar straffes den, som handler mod Norges Tarv eller undlader at varetage dette under Forhandling eller Afslutning af Overenskomst med anden Stat paa Norges Vegne, eller som ved Forledelse eller Tilskyndelse medvirker hertil.

Har nogen af Uagtsomhed forbrudt sig paa nævnte Maade, straffes han med Bøder eller med Hefte indtil 2 Aar.

§ 90. Den, som retsstridig bevirker eller medvirker til, at noget aabenbares, som bør holdes hemmeligt af Hensyn til Rigets Sikkerhed ligeoverfor anden Stat, straffes med Hefte eller Fængsel indtil 3 Aar, men fra 1 Aar indtil 10 Aar, saafremt Hemmeligheden er forraadt til anden Stat eller betydelig Fare voldt.

Har den skyldige handlet af Uagtsomhed, anvendes Bøder eller Hefte indtil 1 Aar.

Var Hemmeligheden betroet den skyldige i Stillings Medfør, kan de ovennævnte Frihedsstraffe forhøies med indtil en Halvdel.[4])

§ 91. Den, som retsstridig sætter sig eller andre i Besiddelse af saadan Hemmelighed som i § 90 nævnt, i Hensigt at aabenbare den, eller som medvirker hertil, straffes med Hefte eller Fængsel indtil 2 Aar, men indtil 6 Aar, saafremt Hensigten var at forraade den til anden Stat, eller der ved Aabenbarelsen vilde voldes betydelig Skade.

Den, som ellers uberettiget sætter sig eller andre i Besiddelse af nogen saadan Hemmelighed, straffes med Bøder eller med Hefte eller Fængsel indtil 1 Aar.[5])

§ 92. Den, som i Krigstid[6]) retsstridig giver offentlige Meddelelser om Krigsmagten eller Krigsforetagender, naar Forbud derimod er udstedt, eller som medvirker hertil, straffes med Bøder eller med Hefte eller Fængsel indtil 2 Aar.[7])

[1]) § 9.
[2]) Se §§ 263, 278 og 318.
[3]) Se §§ 324 og 325.
[4]) Se §§ 94, 121 og 331, Mil. Strfl. § 69.
[5]) Se §§ 121, 122 og 331, Mil. Strfl. §§ 69 og 70.
[6]) § 8.
[7]) Se Mil. Strfl. § 86.

§ 93. Den, som bevirker eller medvirker til, at noget Do- 22 Mai. kument[1]) eller anden Gjenstand, der er af Betydning for Rigets No. 10. Sikkerhed eller Velfærd, forfalskes, ødelægges eller bringes tilside[2]), straffes med Fængsel fra 2 Aar indtil 8 Aar, men indtil 12 Aar, saafremt deraf betydelig Skade er opstaaet.

§ 94. Den, som indgaar Forbund med en eller flere Personer med Formaal at udføre nogen i §§ 83, 84, 86 eller 90 nævnt Forbrydelse, straffes med Hefte eller Fængsel indtil 10 Aar, dog i intet Tilfælde med høiere Straf end to Tredjedele af den høieste for Forbrydelsen selv anvendelige.

Paa samme Maade straffes den, som

1. offentlig[3]) opfordrer til Iverksættelsen af nogen saadan Forbrydelse,
2. i Hensigt at forøve en saadan indlader sig med nogen fremmed Magt,
3. i saadan Hensigt tiltager sig eller udøver nogen militær Befaling eller samler eller holder samlet Krigsfolk eller nogen bevæbnet Skare, eller
4. medvirker til nogen i denne Paragraf nævnt Handling.[4])

§ 95. Den, som udsætter det fredelige Forhold til andet Land for Fare ved offentlig[3]) at forhaane eller ophidse til Had mod Norge eller Norges Statsstyrelse eller mod et andet Land eller dets Statsstyrelse eller ved uden paaviselig Hjemmel at tillægge nogen Statsstyrelse uretfærdige eller skammelige Handlinger, eller som medvirker hertil, straffes med Bøder eller med Hefte eller Fængsel indtil 1 Aar.[5])

§ 96. Med Hensyn til fremmed Statsoverhoved finder §§ 102 og 103 tilsvarende Anvendelse. Det samme er Tilfældet med §§ 99, 100 og 101, saafremt vedkommende fremmede Statsoverhoved med den norske Statsmyndigheds Samtykke opholder sig i Riget.

For Forbrydelser af de i Kapitlerne 21, 22 og 23 nævnte Slags mod fremmed Stats Sendebud, medens han opholder sig her i Riget, kan de ellers fastsatte Frihedsstraffe forhøies med indtil en Halvdel.

§ 97. De i dette Kapitel indeholdte Forskrifter kommer ogsaa til Anvendelse, forsaavidt Forbrydelsen er forøvet mod den svenske Stat. Med Hensyn til de nævnte Forskrifter betragtes statsborgerligt Forhold til Sverige i enhver Henseende lige med statsborgerligt Forhold til Norge.

[1]) Se § 179.
[2]) Se § 185 og 187.
[3]) § 7 No. 2.
[4]) Se §§ 104, 140, 159, 160, 259 No. 1, 268 No. 3, 269 og 330.
[5]) Jfr. Ansv.lov 7 Juli 1828 § 12.

22 Mai. No. 10.

9de Kapitel.

Forbrydelser mod Norges Statsforfatning og Statsoverhoved.[1])

§ 98. Den, som søger at bevirke eller at medvirke til, at Rigets Statsforfatning ved ulovlige Midler forandres[2]), straffes med Hefte i mindst 5 Aar.[3])

§ 99. Den, som bevirker eller medvirker til, at Kongen, Regenten, Interimsregjeringen, Statsraadet, Storthinget eller nogen af dets Afdelinger, Høiesteret eller Rigsretten[4]) ved Vold eller Trusler[5]) hindres i den fri Udøvelse af sin Myndighed[6]), straffes med Hefte i mindst 5 Aar.[3])

§ 100. Den, som bevirker eller medvirker til, at Kongen eller Regenten[7]) berøves Livet, straffes med Fængsel paa Livstid.[3])

Paa samme Maade straffes Forsøg.[8])

§ 101. Den, som bevirker eller medvirker til, at der mod Kongen eller Regenten[7]) øves Vold eller anden Legemsfornærmelse[9]), straffes med Fængsel i mindst 2 Aar[10]). Fængsel paa Livstid kan anvendes, saafremt betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[11]) er tilføiet eller forsøgt tilføiet.

Forøves nogen Ærekrænkelse[12]) mod Kongen eller Regenten[7]), straffes den skyldige med Hefte eller Fængsel indtil 5 Aar.

§ 102. I ethvert Tilfælde, hvor nogen i Kapitlerne 19, 20, 21, 22 eller 23 omhandlet Forbrydelse er forøvet mod noget Medlem af det kongelige Hus[13]), kan den for Forbrydelsen fastsatte Frihedsstraf forhøies indtil det dobbelte og livsvarigt Fængsel anvendes, hvis den almindelige Straf naar 8 Aars Fængsel.

§ 103. Paatalen af Ærekrænkelser i Henhold til §§ 101 og 102 finder alene Sted efter Kongens Befaling eller med hans Samtykke.

§ 104. Handlinger af de i § 94 nævnte Slags straffes med Hefte indtil 8 Aar, saafremt Hensigten var at forøve Forbrydelse mod §§ 98 eller 99, men med Fængsel indtil 8 Aar, saafremt Hensigten var at forøve Forbrydelse mod § 100.

Med Hensyn til de i §§ 98 og 99 omhandlede Forbrydelser finder § 97 tilsvarende Anvendelse.

[1]) Se Strfprocesl. §§ 22 og 89.
[2]) Jfr. Ansv.lov 7 Juli 1828 § 1.
[3]) Se §§ 104 og 139.
[4]) Jfr. §§ 127 og 128.
[5]) Se § 222.
[6]) Se Grl. § 85.
[7]) Grlbest. 10 Janr. 1865.
[8]) Kap. 4.
[9]) Kap. 22.
[10]) Se § 17.
[11]) § 9.
[12]) Kap. 23.
[13]) Grl. § 34.

22 Mai. No. 10.

10de Kapitel.

Forbrydelser med Hensyn til Udøvelsen af statsborgerlige Rettigheder.[1])

§ 105. Den, som ved Trusel[2]), ved Ydelse af eller Løfte om nogen Fordel, ved løgnagtige Forespeilinger eller ved andre utilbørlige Midler søger at øve Indflydelse paa en andens Optræden eller Stemmegivning i offentlige Anliggender eller at afholde nogen fra at stemme, eller som medvirker hertil, straffes med Hefte indtil 3 Aar. Under særdeles formildende Omstændigheder kan Bøder anvendes.[3])

§ 106. Den, som ved Stemmegivning i offentligt Anliggende paa Grund af Aftale om eller Modtagelse af nogen Fordel stemmer paa en vis Maade eller afholder sig fra at stemme eller afgiver Tilsagn om at stemme paa en vis Maade eller at afholde sig fra at stemme, straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder.[4])

§ 107. Den, som ved usandfærdigt Foregivende uberettiget forskaffer sig selv eller andre Anerkjendelse som stemmeberettiget i offentligt Anliggende, eller som tilsniger sig eller andre Adgang til uberettiget Deltagelse i Afstemning i saadant Anliggende, eller som medvirker hertil, straffes med Hefte indtil 3 Aar.

Paa samme Maade straffes den, som ved retsstridig Adfærd bevirker eller medvirker til, at nogen stemmer anderledes, end han ved sin Stemmegivning tilsigtede, eller afgiver en ugyldig Stemme eller afholdes fra at stemme.

Under særdeles formildende Omstændigheder kan Bøder anvendes[5]).

§ 108. Den, som ved retsstridig Adfærd bevirker eller medvirker til, at Udfaldet af Stemmegivning i offentligt Anliggende forvanskes eller forspildes, eller at nogen afgiven Stemme ikke medregnes, straffes med Hefte indtil 4 Aar[5]).

§ 109. Til enhver paa Frihedsstraf lydende Dom efter §§ 105—108 kan knyttes Stemmerettens Tab.[6])

11te Kapitel.

Forbrydelser i den offentlige Tjeneste.[7])

§ 110. En Dommer, Lagrettemand eller Skjønsmand, der som saadan handler mod bedre Vidende, straffes med Fængsel indtil 5 Aar.

[1]) Se Strfprocesl. §§ 22 og 89.
[2]) Jfr. § 222.
[3]) Se ogsaa Lov 24 Febr. 1900 § 68.
[4]) Slg. §§ 290 og 373.
[5]) Slg. § 373.
[6]) Jfr. Grl. § 53 d.
[7]) Se Kap. 33, Strfprocesl. § 22.

22 Mai. No. 10.

Har han derved bevirket eller medvirket til, at nogen urettelig fældes i Straf eller i større Straf end fortjent, straffes han med Fængsel i mindst 2 Aar.[1])

Er paa Grund af Forbrydelsen Dødsstraf[2]) fuldbyrdet eller Frihedsstraf udstaaet i mere end 5 Aar, kan Fængsel paa Livstid anvendes.

§ 111.[3]) Fordrer en offentlig Tjenestemand enten for sig selv eller en anden Tjenestemand eller for det offentlige en ulovlig Skat, Afgift eller Godtgjørelse for Tjenestehandling, eller modtager han, hvad der af Vildfarelse tilbydes ham som saaledes skyldigt, straffes han med Fængsel indtil 5 Aar.

Beholder han det i god Tro oppebaarne efter at være bleven opmerksom paa Feilen, straffes han med Bøder, Tjenestens Tab eller med Fængsel indtil 3 Maaneder.

§ 112.[4]) En offentlig Tjenestemand, som for Udførelse eller Undladelse af en Tjenestehandling for sig eller andre enten kræver nogen uberettiget Fordel eller modtager nogen saadan eller Løfte derom, vidende om, at den gives eller tilsiges for at øve Indflydelse paa hans Optræden i Tjenesteanliggende, straffes med Bøder, Tjenestens Tab eller med Fængsel indtil 6 Maaneder.

§ 113.[4]) Var i det i § 112 omhandlede Tilfælde den Handling eller Undladelse, hvorfor Fordelen blev modtaget eller tilsagt, en pligtstridig, eller har Tjenestemanden vægret sig ved at foretage en Tjenestehandling for derved at tiltvinge sig eller andre en saadan Fordel, straffes han med Fængsel indtil 5 Aar.

Paa samme Maade straffes den, som modtager nogen Fordel, vidende om, at den ydes ham for at have foretaget en pligtstridig Tjenestehandling.[5])

§ 114. Kræver eller modtager en Dommer, Lagrettemand, Skjønsmand eller Sagkyndig for som saadan at handle eller have handlet til Gunst eller Skade for den ene eller den anden af Parterne i en Retstvist nogen uberettiget Fordel for sig eller andre, eller lader han sig nogen saadan tilsige, straffes han med Fængsel indtil 8 Aar.

Hvad oven er bestemt, gjælder ogsaa Voldgiftsmænd, forsaavidt Voldgiftskjendelsen har Domsvirkning.

§ 115. En offentlig Tjenestemand, som, for i en Straffesag at opnaa en Forklaring i en bestemt Retning eller en Tilstaaelse, anvender ulovlige Midler[6]), straffes med Bøder, Tjenestens Tab eller med Hefte indtil 2 Aar.

[1]) Se § 17.
[2]) Mil. Strfl. §§ 12 og 14.
[3]) Slg. § 405.
[4]) Se Mil. Strfl. § 63 og 64, Ansv.lov 7 Juli 1828 § 15, Toldl. 20 Septbr. 1845 §§ 129 og 130, Maltlov 12 Oktbr. 1857 § 27.
[5]) Se § 128.
[6]) Jfr. Strfprocesl. §§ 256 og 257.

§ 116. En offentlig Tjenestemand, som foretager en ulovlig Ransagning[1]) af Hus eller Person eller en ulovlig Beslaglæggelse[2]) af Breve eller Telegrammer, straffes med Bøder, Tjenestens Tab eller Hefte indtil 2 Aar. 22 Mai. No. 10.

§ 117. Med Fængsel indtil 6 Aar straffes den offentlige Tjenestemand, som foretager en ulovlig Fuldbyrdelse af Frihedsstraf[3]), en ulovlig Fængsling, Paagribelse[4]) eller anden Frihedsberøvelse, Udvisning eller Forvisning[5]), eller som ulovlig forlænger en Frihedsberøvelse eller skjærper dens Strenghed.

Med Fængsel i mindst 2 Aar eller paa Livstid straffes den offentlige Tjenestemand, som foretager en ulovlig Fuldbyrdelse af Dødsstraf.[6])

Under særdeles formildende Omstændigheder, navnlig naar Forbrydelsen alene bestaar i Tilsidesættelse af den lovbestemte Fremgangsmaade eller Overskridelse af den vedkommende Tjenestemand tilliggende Myndighed, anvendes Straf af Bøder eller Tjenestens Tab eller af Hefte indtil 2 Aar.

§ 118.[7]) En offentlig Tjenestemand, som ved Misbrug af sin Stilling hindrer nogens lovlige Straffældelse eller Fældelse til den forskyldte Straf, eller som udenfor de i Loven hjemlede Tilfælde[8]) eller paa anden end den lovhjemlede Maade undlader at forfølge en strafbar Handling, straffes med Tjenestens Tab eller med Hefte eller Fængsel indtil 3 Aar.

Under særdeles formildende Omstændigheder kan Bøder anvendes.

§ 119.[9]) En offentlig Tjenestemand, som ved pligtstridigt Forhold i Tjenesten bevirker, at en sigtet eller straffældt Person undviger, eller at en idømt Straf ikke bringes til Fuldbyrdelse, eller at en mildere Straf end den idømte fuldbyrdes, straffes med Tjenestens Tab eller med Hefte eller Fængsel indtil 5 Aar.

Under særdeles formildende Omstændigheder kan Bøder anvendes.

§ 120. Har en offentlig Tjenestemand i nogen Tjenesten vedkommende Protokol anført Usandhed eller lagt Skjul paa Sandheden, eller har han ved Udfærdigelsen af Protokoludskrift, Telegram eller Telefonmeddelelse eller ved Stempling, Mærkning eller anden tjenstlig Erklæring, der er afgiven for at tjene som Bevis, anført eller bevidnet Usandhed eller lagt Skjul paa Sandheden, straffes

[1]) Strfprocesl. Kap. 18.
[2]) Strfprocesl. Kap. 17.
[3]) Strfprocesl. Kap. 36.
[4]) Strfprocesl. Kap. 19.
[5]) § 38, Ansv.lov 7 Juli 1828 § 3, Lov 21 April 1888 §§ 7 og 8, Lov 4 Mai 1901 § 6.
[6]) Mil. Strfl. §§ 12 og 14 og Mil. Strfprocesl. § 228.
[7]) Se Mil. Strfl. § 65.
[8]) Strfprocesl. §§ 85 og 86.
[9]) Se Mil. Strfl. § 66. Jfr. ogsaa nedenfor § 131 samt Mil. Strfl. § 80 No. 14 og § 82.

22 Mai. No. 10.

han med Tjenestens Tab eller med Fængsel indtil 3 Aar, men indtil 6 Aar, saafremt han har handlet i Hensigt at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding eller at skade nogen.[1])

§ 121.[2]) Aabenbarer en offentlig Tjenestemand uden skjellig Grund, hvad der i Tjenestens Medfør er blevet ham betroet eller ved Lov[3]) eller anden gyldig Bestemmelse[4]) er betegnet som Tjenestehemmelighed, straffes han med Bøder eller Tjenestens Tab eller med Fængsel indtil 6 Maaneder.

Sker Aabenbarelsen i Hensigt at tilvende sig eller andre en uberettiget Vinding til Skade for en anden, eller benytter en offentlig Tjenestemand nogen Tjenestehemmelighed i saadan Hensigt, straffes han med Tjenestens Tab eller med Fængsel indtil 2 Aar.

Ovenstaaende Bestemmelser kommer ogsaa til Anvendelse paa den, som saaledes forser sig efter at have fratraadt den offentlige Tjeneste med Hensyn til, hvad han under denne har bragt i Kundskab.

§ 122.[5]) En offentlig Tjenestemand, der ulovlig[6]) aabner eller tilsteder nogen at aabne et ham i Tjenestens Medfør betroet Brev, straffes med Tjenestens Tab eller med Fængsel indtil 3 Aar, men indtil 6 Aar, saafremt han forøver Forbrydelsen for at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding.

§ 123.[7]) Misbruger en offentlig Tjenestemand sin Stilling til ved Foretagelse eller Undladelse af Tjenestehandling at krænke nogens Ret, straffes han med Bøder eller Tjenestens Tab eller med Fængsel indtil 1 Aar.

Har han handlet for at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding, eller er ved Forbrydelsen betydelig Skade eller Retskrænkelse forsætlig voldt, kan Fængsel indtil 5 Aar anvendes.

§ 124. En offentlig Tjenestemand, som retsstridig nytter sin offentlige Stilling til at formaa eller søge at formaa nogen til at gjøre, taale eller undlade noget[8]), straffes med Bøder eller Tjenestens Tab.

§ 125. En offentlig Tjenestemand, der forleder eller tilskynder nogen ham i offentlig Tjeneste underordnet eller hans Opsyn undergiven Tjenestemand til at forbryde sig i denne Tjeneste, eller som bistaar ham dermed eller vidende lader ham gjøre det, eller som misbruger sin offentlige Stilling til at tilskynde en anden

[1]) Jfr. §§ 189, 316 og 372, Mil. Strfl. §§ 67 og 68, Ansv.lov 7 Juli 1828 §§ 5, 16 og 19.
[2]) Jfr. §§ 90, 91, 92, 144, 294 No. 2, Mil. Strfl. § 69, Ansv.lov 7 Juli 1828 § 8.
[3]) Se f. Ex. Forl.lov 20 Juli 1824 § 79 jfr. Lov 8 Septbr. 1842 § 6, Strfprocesl. § 115 og § 178 jfr. nærv. Lovs § 172, Postlov 12 Mai 1888 § 44.
[4]) Se f. Ex. Telegrafreglement af 13 Decbr. 1897 II.
[5]) Jfr. §§ 145 og 146, Mil. Strfl. § 70.
[6]) Se Strfprocesl. § 218, Postlov 12 Mai 1888 § 44.
[7]) Jfr. Mil. Strfl. § 76.
[8]) Jfr. § 222.

offentlig Tjenestemand til Forbrydelse i Tjenesten eller til at bistaa ham dermed, straffes efter de samme Straffebud som denne.[1]) 22 Mai. No. 10.

Straffen kommer til Anvendelse uden Hensyn til, om den anden Tjenestemand paa Grund af god Tro eller af andre Grunde ikke er strafskyldig.

§ 126. Fældes en offentlig Tjenestemand for nogen i Tjenesten forøvet Forbrydelse efter andre Straffebud end de i dette Kapitel indeholdte, kan istedetfor Straf af Bøder eller af Hefte indtil 6 Maaneder eller af Fængsel indtil 3 Maaneder Tjenestens Tab idømmes.

12te Kapitel.

Forbrydelser mod den offentlige Myndighed.[2])

§ 127.[3]) Den, som ved Vold søger at formaa en offentlig Tjenestemand til at foretage eller undlade en Tjenestehandling[4]) eller at hindre ham under en saadan, eller som medvirker hertil, straffes med Fængsel indtil 3 Aar, men indtil 5 Aar, naar han tidligere er straffet[5]) for en Forbrydelse af voldsom Art, eller han udfører Forbrydelsen i Forening med nogen anden.

Har Tjenestemanden ved utilbørligt Forhold givet Anledning til Forbrydelsen, anvendes Bøder eller Fængsel indtil 1 Aar. Under særdeles formildende Omstændigheder kan i dette Tilfælde Straf bortfalde.

Som offentlige Tjenestemænd ansees her ogsaa ved Jernbanerne[6]) ansatte Betjente, militære Vagter[9]) samt enhver, som efter Opfordring eller pligtmæssig yder en offentlig Tjenestemand Bistand.

I Tilfælde af Gjensidighed kan Kongen bestemme, at ovenstaaende Straffe ogsaa finder Anvendelse paa Forbrydelser mod andet Lands offentlige Myndighed.

§ 128.[3]) Den, som ved Trusler eller ved Ydelse af eller Tilsagn om Fordele[7]) søger at formaa en offentlig Tjenestemand til uretmæssig at foretage eller undlade en Tjenestehandling[4]), eller som medvirker hertil, straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 1 Aar[10]).

Bestemmelserne i forrige Paragraf, sidste og næstsidste Led, finder tilsvarende Anvendelse.

§ 129.[8]) Den, som uhjemlet udøver nogen offentlig Myndighed eller medvirker hertil, straffes med Bøder eller med Fængsel

[1]) Jfr. § 58 og Mil. Strfl. § 61.
[2]) Se Kap. 34.
[3]) Jfr. §§ 326 og 327, Mil. Strfl. §§ 43 og 97.
[4]) Jfr. § 99.
[5]) Se § 61.
[6]) Se Politibestemmelser af 29 Septbr. 1873.
[7]) Jfr. Maltlov 12 Oktbr. 1857 § 27 og Brændevinslov 28 Juni 1887 § 34.
[8]) Jfr. § 328.
[9]) Jfr. Mil. Strfl. § 7.
[10]) Jfr. § 222.

22 Mai. No. 10.

indtil 6 Maaneder, men med Fængsel indtil 2 Aar, saafremt han har handlet i Hensigt at tilvende sig eller andre en uberettiget Fordel eller at skade nogen.

§ 130.[1]) Med Bøder eller med Hefte eller Fængsel indtil 1 Aar straffes den, som mod bedre Vidende offentlig[2]) tillægger nogen af Statsmagterne eller en anden offentlig Myndighed Handlinger, som de ikke har foretaget, eller giver en vildledende Fremstilling af de Omstændigheder, hvorunder eller den Maade hvorpaa de har handlet, eller som medvirker hertil.[3])

Er den urigtige Paastand fremført i Hensigt at skade vedkommende Myndighed i det almindelige Omdømme, kommer samme Straf til Anvendelse, ogsaa naar Paastanden er fremført af grov Uagtsomhed.

§ 254 finder tilsvarende Anvendelse.

Er Forbrydelsen forøvet mod Storthinget, nogen af dets Afdelinger, Komiteer eller Tjenestemænd, finder Paatale alene Sted efter Begjæring af Storthinget. Ellers finder Paatale Sted efter Begjæring af vedkommende Regjeringsdepartement eller efter Kongens Bestemmelse.

§ 131.[4]) Den, som bevirker eller medvirker til, at nogen, der som dømt eller sigtet for en strafbar Handling lovlig[5]) er berøvet Friheden, ulovlig slippes løs eller undviger fra de Rum, hvor han holdes forvaret, eller fra den, under hvis Bevogtning han befinder sig, straffes med Hefte eller Fængsel indtil 3 Aar, men indtil 5 Aar, saafremt der handles om en Fange, der er dømt eller sigtet for en Forbrydelse, som kan medføre Fængsel paa Livstid.

Under særdeles formildende Omstændigheder kan Bøder anvendes.

§ 132.[6]) Med Bøder eller med Hefte eller Fængsel indtil 2 Aar straffes den, som, i Hensigt at modarbeide en offentlig Undersøgelse, der er eller maatte blive anstillet angaaende nogen strafbar Handling, bevirker eller medvirker til, at Gjenstande af Betydning for Undersøgelsen tilintetgjøres, bringes tilside eller forvanskes, eller at Gjerningens Spor paa anden Maade udslettes.

Samme Straf anvendes paa den, som bevirker eller medvirker til, at nogen ved Flugt eller ved at holdes skjult eller udgives for en anden Person søges unddraget Forfølgning eller Straf for en strafbar Handling.

Paa den, der har handlet i Hensigt at unddrage sig selv eller nogen af sine nærmeste[7]) fra Forfølgning eller Straf, kommer Straf ikke til Anvendelse.

[1]) Jfr. §§ 95 og 135.
[2]) § 7 No. 2.
[3]) Jfr. § 432.
[4]) Se § 119 og det der cit., § 216 og § 346.
[5]) Strfprocesl. Kap. 19.
[6]) Jfr. § 320.
[7]) § 5.

§ 133. Den, som uden Kongens Tilladelse hverver Mandskab her i Riget til fremmed Krigstjeneste, eller som medvirker hertil, straffes med Bøder eller med Hefte indtil 1 Aar. 22 Mai. No. 10.

§ 134. Den, som, i Hensigt at unddrage sig sin Værnepligt her i Landet, ved Lemlæstelse eller paa anden Maade gjør sig ubrugbar til Krigstjeneste, eller som medvirker til, at nogen i saadan Hensigt gjøres ubrugbar til Krigstjeneste, straffes med Fængsel indtil 1 Aar.[1])

Med Bøder eller med Hefte eller Fængsel indtil 1 Aar straffes den, som medvirker til[2]), at nogen, der staar i norsk Krigstjeneste, rømmer eller undlader at indfinde sig til Krigstjeneste, eller til, at der forøves nogen efter militær Lov[3]) strafbar Handling, der kan medføre 2 Aars Fængsel eller strengere Straf.

13de Kapitel.

Forbrydelser mod den almindelige Orden og Fred.[4])

§ 135.[5]) Med Bøder eller med Hefte eller Fængsel indtil ½ 1 Aar straffes den, som udsætter den almindelige Fred for Fare ved offentlig[6]) at forhaane eller ophidse til Had mod Statsforfatningen eller nogen offentlig Myndighed eller ved offentlig[6]) at ophidse en Del af Befolkningen mod en anden, eller som medvirker hertil.[7])

§ 136.[8]) Den, som bevirker, at der finder Opløb Sted i Hensigt at øve Vold mod Person eller Gods eller at true dermed, eller som medvirker til Istandbringelsen af saadant Opløb, eller som ved et Opløb, under hvilket ovennævnte Hensigt lægges for Dagen, optræder som Leder eller Fører, straffes med Fængsel indtil 3 Aar.

Forøves under Opløbet nogen saadan Forbrydelse mod Person eller Gods som ved Opløbet tilsigtet, eller som Deltagerne under dette har lagt for Dagen at ville forøve, eller nogen Forbrydelse mod den offentlige Myndighed[9]), bliver de ovennævnte ligesaavel som enhver i Forbrydelsen delagtig at straffe med Fængsel fra 2 Maaneder indtil 5 Aar, men med den for Forbrydelsen bestemte Straf, forøget med indtil en Halvdel, saafremt herved strengere Straf fremkommer.

§ 137. Den, som er tilstede eller medvirker til, at nogen anden er tilstede i saadant Opløb som i § 136 nævnt[10]), efterat

[1]) Jfr. Lov 12 Mai 1866 § 84 a., Mil. Strfl. §§ 36 og 96.
[2]) Jfr. § 87 No. 3.
[3]) Mil. Strfl. §§ 35, 36, 40—63, 65—71, 75—78.
[4]) Se Kap. 35.
[5]) Jfr. §§ 95 og 130.
[6]) § 7 No. 2.
[7]) Se Strfprocesl. § 89.
[8]) Se Grl. § 99, Cirk. 24 Febr. 1851, Mil. Strfl. §§ 49, 50, 52—54.
[9]) Kap. 12.
[10]) Jfr. § 329.

22 Mai. No. 10.

Paabud om at begive sig rolig bort af Øvrigheden[1]) er forkyndt, straffes med Fængsel indtil 3 Maaneder, men indtil 2 Aar, saafremt der under hans Tilstedeværelse forøves nogen Forbrydelse mod den offentlige Myndighed[2]) eller nogen saadan Forbrydelse mod Person eller Gods som ved Opløbet tilsigtet, eller som Deltagerne under samme har lagt for Dagen at ville forøve.[3])

§ 138.[4]) Med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder straffes den, som bevirker eller medvirker til, at offentlig Forretning, offentlig religiøs Sammenkomst, kirkelig Handling, offentlig Undervisning eller Skoleundervisning, Auktion eller offentlig Sammenkomst til Behandling af alment Anliggende ulovlig hindres eller afbrydes.

§ 139.[5]) Med Bøder eller med Hefte eller Fængsel indtil 1 Aar straffes den, som undlader gjennem betimelig Anmeldelse for vedkommende Myndighed eller paa anden Maade at søge afværget et efter militær Lov[6]) strafbart Mytteri, Krigsforræderi, Spionerі eller Forbund om Rømning eller en Forbrydelse af nogen i denne Lovs §§ 83, 84, 86, 98, 99, 100, 148, 149, 150, 152, 153, 154, 159, 169, 192, 195, 217, 223, 2det Led, 225, 231, 233, 234, 243, 267, 268 eller 269 omhandlet Slags eller sammes Følger, skjønt han til en Tid, da Forbrydelsen eller dens Følger endnu kunde forebygges, har erholdt paalidelig Kundskab om, at den er igjære eller er forøvet.

Dog er han straffri, saafremt Forbrydelsen ikke kommer til Fuldbyrdelse eller til strafbart Forsøg[7]), eller saafremt Afvergelsen ikke kunde ske uden at udsætte ham selv, nogen af hans nærmeste[8]) eller nogen uskyldig for Tiltale eller Fare for Liv, Helbred eller Velfærd.

Paa samme Maade, dog i intet Tilfælde med høiere Straf end den for Forbrydelsen selv satte, straffes den overordnede, der har undladt at hindre en i hans Tjeneste forøvet Forbrydelse[9]), saafremt dette var ham muligt.

§ 140.[10]) Den, som offentlig[11]) opfordrer eller tilskynder til Iværksættelsen af en strafbar Handling eller forherliger en saadan eller tilbyder at udføre eller bistaa ved Udførelsen af en saadan, eller som medvirker til Opfordringen, Tilskyndelsen, Forherligelsen eller Tilbudet, straffes med Bøder eller med Hefte eller Fængsel

[1]) Se Instr. 14 Septbr. 1798 § 13.
[2]) Kap. 12.
[3]) Se Strfprocesl. § 89.
[4]) Jfr. §§ 326 og 350.
[5]) Jfr. §§ 172, 241 og 387, Mil. Strfl. §§ 51, 93, 97 No. 6.
[6]) Mil. Strfl. §§ 50, 80, 81, 91 og 96.
[7]) § 49.
[8]) § 5.
[9]) Jfr. § 347.
[10]) Jfr. §§ 94, 104, 160.
[11]) § 7 No. 2.

indtil 8 Aar, dog i intet Tilfælde med høiere Frihedsstraf end to Tredjedele af den høieste for Handlingen selv anvendelige. 22 Mai. No. 10.

Lige med strafbare Handlinger regnes her Handlinger, til hvis Foretagelse det er strafbart at forlede eller tilskynde.

Forøves Forbrydelsen under Udøvelsen af en Næringsvei, kan Retten til at fortsætte denne fradømmes den skyldige.

§ 141. Den, som ved falske Forespeilinger eller anden underfundig Adfærd forleder nogen til at udvandre her fra Riget, eller som medvirker hertil, straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 1 Aar.

Forøves Forbrydelsen under Udøvelsen af en Næringsvei, kan Retten til at fortsætte denne fradømmes den skyldige.[1])

§ 142.[2]) Den, som offentlig[3]) driver Spot med eller forhaaner nogen Trosbekjendelse, hvis Udøvelse her i Riget er tilstedet, eller som medvirker hertil, straffes med Bøder eller med Hefte eller Fængsel indtil 6 Maaneder.[4])

§ 143. Med Fængsel indtil 2 Aar straffes den, som mishandler et Lig eller uberettiget bemægtiger sig et i en andens Varetægt værende Lig eller uden Hjemmel opgraver eller bortfører et begravet Lig, eller som medvirker hertil. Under særdeles formildende Omstændigheder kan Bøder anvendes.

Den, som borttager et Lig eller fra et Lig, en Grav eller et Gravminde borttager nogen Gjenstand i Hensigt ved Ligets eller Gjenstandens Tilegnelse at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding, eller som medvirker hertil, straffes efter Kapitel 24 uden Hensyn til, om Liget eller Gjenstanden er i nogens Eie.

§ 144.[5]) Præster, Sagførere, Forsvarere i Straffesager, Læger, Apothekere og Jordmødre saavelsom disses Betjente eller Hjælpere, der retsstridig[6]) aabenbarer Hemmeligheder, som er dem eller deres foresatte betroede i Stillings Medfør, straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder.

Offentlig Paatale[7]) finder alene Sted efter fornærmedes Begjæring, eller hvor det kræves af almene Hensyn.

§ 145.[8]) Den, som uberettiget[9]) bryder Brev eller andet lukket Skrift eller baner sig Adgang til en andens tillaasede Gjemmer eller medvirker hertil, straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder.

[1]) Se Lov om Emigrantkontrol af 22 Mai 1869 jfr. Lov af 5 Juni 1897.
[2]) Jfr. § 138, Grl. § 100 og Dissenterlov 27 Juni 1891 §§ 20—22.
[3]) § 7 No. 2.
[4]) Se Strfprocesl. §§ 22 og 89.
[5]) Jfr. § 121 og det der cit.
[6]) Se §§ 47, 139, 172 jfr. Strfprocesl. § 178.
[7]) Se Strfprocesl. § 89.
[8]) Se § 122.
[9]) Jfr. Strfprocesl. § 218.

22 Mai. No. 10.

Voldes Skade ved derigjennem erhvervet uberettiget Kundskab, eller er Forbrydelsen forøvet i Hensigt at forskaffe nogen en uberettiget Vinding, kan Fængsel indtil 2 Aar anvendes.

Offentlig Paatale finder ikke Sted uden fornærmedes Begjæring.

§ 146. Med Bøder eller med Fængsel indtil 1 Aar straffes den, som uberettiget bevirker eller medvirker til, at en til nogen anden rettet skriftlig Meddelelse ved at tilintetgjøres, skjules eller holdes tilbage enten overhovedet ikke eller ikke i betimelig Tid kommer frem til Vedkommendes Kundskab.

Volder den skyldige Skade ved Forbrydelsen, eller har han handlet i Hensigt at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding, kan Fængsel indtil 3 Aar anvendes.

Offentlig Paatale finder ikke Sted uden fornærmedes Begjæring.

§ 147.[1]) Strafbart Indbrud foreligger, naar nogen baner sig eller en anden uberettiget Adgang til Hus, Skib eller Jernbanevogn eller noget Rum i saadanne eller til lukket Gaardsrum eller lignende Opbevarings- eller Tilholdssted ved Beskadigelse af nogen til Beskyttelse mod Indtrængen egnet Gjenstand eller ved Hjælp af Dirik, falsk Nøgel eller ret Nøgel, som ulovlig er fravendt Besidderen.

Den, der gjør sig skyldig i Indbrud, eller som medvirker hertil, straffes med Fængsel indtil 1 Aar. Er Forbrydelsen forøvet af nogen bevæbnet eller af flere i Forening, anvendes Fængsel indtil 2 Aar, men indtil 4 Aar, saafremt den er forøvet i Hensigt at bane Adgang til nogen anden Forbrydelse.

Paa samme Maade straffes den, som ved voldsom eller truende Adfærd søger at tiltvinge sig eller en anden uberettiget Adgang til eller Ophold paa saadant Sted, eller som retsstridig sniger sig ind i beboet Hus eller Rum, der om Natten pleier at holdes stængt, for der at lade sig indestænge, eller som ved Hjælp af Forklædning eller en foregiven eller misbrugt offentlig Egenskab eller Ordre eller ved Benyttelse af noget falsk eller en anden vedkommende Dokument[2]) skaffer sig eller en anden uberettiget Adgang til eller Ophold i beboet Hus eller Rum, eller som medvirker hertil.

14de Kapitel.

Almenfarlige Forbrydelser.[3])

§ 148.[4]) Den, som forvolder Ildebrand, Sammenstyrtning, Sprængning, Oversvømmelse, Sjøskade eller Jernbaneulykke, hvorved Tab af Menneskeliv eller udstrakt Ødelæggelse af fremmed Eiendom let kan foraarsages, eller som medvirker hertil, straffes[5]) med Fængsel fra 2 Aar indtil paa Livstid, men ikke under 5 Aar, saafremt

[1]) Jfr. § 355.
[2]) § 179.
[3]) Jfr. Kap. 28 og Mil. Strfl. § 103.
[4]) Se § 139.
[5]) Se § 65.

nogen paa Grund af Forbrydelsen omkommer eller faar betydelig Skade paa Legeme eller Helbred.[1]) 22 Mai. No. 10.

Forsøg[2]) kan straffes lige med fuldbyrdet Forbrydelse.

§ 149.[3]) Med Fængsel i mindst 1 Aar[4]) straffes[5]) den, som under saadan Ulykke som i § 148 omhandlet eller vidende om, at en saadan truer, ved Ødelæggelse, Beskadigelse eller Fjernelse af Redskaber eller paa anden Maade søger at hindre dens Forebyggelse eller Bekjæmpelse, eller som medvirker hertil.

§ 150.[3]) Med Fængsel indtil 6 Aar straffes den, som fremkalder saadan Fare som i § 148 nævnt ved at undlade at udføre nogen ham paahvilende særlig Pligt, ved retsstridig at ødelægge, borttage eller beskadige nogen Gjenstand[6]) eller noget til Veiledning anbragt Tegn, ved at give eller anbringe noget falsk Tegn, ved at anbringe nogen Hindring i Skibsfarvand, ved at forstyrre den sikre Drift af en ved Lokomotiv eller anden mekanisk Kraft drevet Jernbane eller ved at medvirke til nogen saadan Adfærd. Voldes derved saadan Ulykke som i § 148 nævnt, anvendes Fængsel indtil 12 Aar.[7])

Har nogen foretaget en ovennævnt Handling uden at være opmerksom paa Faren eller af Uagtsomhed, straffes han med Bøder eller med Fængsel indtil 1 Aar.

§ 151. Er saadan Ildebrand, Sammenstyrtning, Sprængning, Oversvømmelse, Sjøskade eller Jernbaneulykke som i § 148 omhandlet voldt ved Uagtsomhed, straffes den skyldige med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Aar.

§ 152.[3]) Med Fængsel indtil 5 Aar straffes den, som retsstridig tilsætter Beholdninger eller Vandløb, hvorfra Drikkevand til Mennesker eller Husdyr tages, sundhedsskadelige Stoffe[8]) eller medvirker hertil.

Har han derved forvoldt almindelig Fare for Menneskers Liv eller Helbred, er Straffen[5]) Fængsel indtil paa Livstid, og hvis nogens Død eller betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[1]) er bleven Følgen, Fængsel fra 1 Aar indtil paa Livstid.

Uagtsomme Handlinger af den i foregaaende Led nævnte Art straffes med Bøder eller Fængsel indtil 1 Aar.

§ 153.[3]) Med Fængsel indtil paa Livstid straffes[5]) den, der tilsætter Gjenstande, bestemte til almindelig Brug eller Forhandling, Gift eller andre saadanne Stoffe, at Gjenstandene ikke kan bruges efter sin Bestemmelse uden at volde Menneskers Død eller ødelægge Helbreden, eller som volder, at iøvrigt Forgiftning, der medfører

[1]) § 9.
[2]) Kap. 4.
[3]) Se § 139.
[4]) Se § 17.
[5]) Se § 65.
[6]) Jfr. § 6.
[7]) Jfr. §§ 351, 352, 365, Mil. Strfl. §§ 83 og 84.
[8]) Se § 398 og Vasdragslov 1 Juli 1887 § 20 jfr. § 24.

22 Mai. No. 10.

almindelig Fare for Liv eller Helbred, finder Sted, eller som medvirker hertil.

Paa samme Maade straffes[1]) den, som med Fordølgelse af Gjenstandenes Beskaffenhed sælger, falholder eller iøvrigt søger at udbrede saadanne forgiftede eller med farlige Stoffe tilsatte Gjenstande som oven omhandlet, eller som medvirker hertil.[2])

Er nogens Død eller betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[3]) forvoldt, er Straffen[1]) Fængsel fra 1 Aar indtil paa Livstid.

Med Fængsel indtil 5 Aar straffes den, som med Fordølgelse af Gjenstandenes Beskaffenhed falholder, sælger eller paa anden Maade søger at udbrede som Næringsmidler for Mennesker eller Husdyr eller til anden Brug Gjenstande, der ved at bruges efter sin Bestemmelse er egnede til at skade Sundheden.[2]) Paa samme Maade straffes Medvirkning hertil.

Uagtsomme Handlinger af den i 1ste Led omhandlede Art[4]) straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 1 Aar.

§ 154.[5]) Den, som bevirker eller medvirker til, at en farlig smitsom Sygdom finder Indgang eller almindelig Udbredelse blandt Mennesker, Husdyr eller Vækster, straffes[1]) med Fængsel indtil 10 Aar. Under særdeles formildende Omstændigheder kan Bøder anvendes.[6])

Har en saadan Handling som i 1ste Led nævnt medført, at noget Menneske omkommer eller faar betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[3]), er Straffen[1]) Fængsel fra 5 Aar indtil paa Livstid.[7])

§ 155.[8]) Den, som med Kundskab eller Formodning om at lide af smitsom Kjønssygdom ved legemlig Omgjængelse eller ved utugtigt Forhold smitter eller udsætter nogen for Smitte, straffes med Fængsel indtil 3 Aar.

Paa samme Maade straffes den, der medvirker til, at nogen, som han ved eller formoder at lide af smitsom Kjønssygdom, ved saadan Adfærd som oven nævnt smitter eller udsætter en anden for Smitte.

Er den smittede eller den for Smitte udsatte den skyldiges Ægtefælle, finder offentlig Forfølgning alene Sted efter dennes Begjæring.

§ 156. Den, som vidende[6]) om, at han derved volder Fare for, at en smitsom Sygdom finder Indgang eller almindelig Udbredelse blandt Mennesker eller Husdyr, overtræder de Regler, der

[1]) § 65.
[2]) Se §§ 359—363.
[3]) § 9.
[4]) Jfr. §§ 237—239.
[5]) Se § 139.
[6]) Jfr. § 357.
[7]) Se Karantænelov 12 Juli 1848 § 21, jfr. Lov 17 Juni 1880 og 26 Juni 1893.
[8]) Jfr. § 358, Indf.l. § 11.

lovlig[1]) er givne til Forebyggelse eller Modarbeidelse af Sygdommen, eller medvirker hertil, straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 2 Aar, men indtil 4 Aar, saafremt paa Grund heraf noget Menneske omkommer eller faar betydelig Skade paa Legeme eller Helbred.[2]) 22 Mai. No. 10.

§ 157. Den, som vidende[3]) om, at han derved udsætter andres Liv eller Helbred for Fare,

1. sælger, falholder eller paa anden Maade søger udbredt blandt Almenheden som Lægemidler eller Forebyggelsesmidler mod Sygdomme Gjenstande, som er blottede for de angivne Egenskaber, eller
2. under Lægevirksomhed anvender nogen Behandlingsmaade, som ikke er egnet til at helbrede eller modvirke Sygdommen,[4])

straffes med Fængsel indtil 6 Aar, men ikke under 1 Aar[10]), saafremt derved nogens Død eller betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[2]) er voldt.

Paa samme Maade straffes den, som medvirker til saadan Adfærd.

§ 158. Den, som ved Brud paa overtagne Forpligtelser eller ved Udspredelse af falske Efterretninger bevirker, at der voldes Hungersnød eller Dyrtid paa Livsfornødenheder, eller som medvirker hertil, straffes med Fængsel indtil 8 Aar.

§ 159.[5]) Den, som, i Hensigt at bevirke eller medvirke til en i §§ 148, 152, 2det Led, 153, 1ste, 2det og 3dje Led, eller 154 omhandlet Forbrydelse eller Art af Forbrydelser, indgaar Forbund med nogen, straffes[6]) med Fængsel indtil 10 Aar.[7])

§ 160. Den, som offentlig[8]) giver eller tilbyder Veiledning i Brug af Sprængstoffe eller Gift til Forøvelse af Forbrydelser, eller som truer med eller offentlig opmuntrer til at forøve Forbrydelser ved Hjælp af disse Midler, eller som medvirker til nogen saadan Forbrydelse, straffes[6]) med Fængsel indtil 10 Aar.[9])

§ 161. Den, som, i Hensigt derved at forøve nogen Forbrydelse, anskaffer, tilvirker eller opbevarer Sprængstoffe eller særlige Redskaber for disses Tilvirkning eller Anvendelse, straffes[6]) med Fængsel indtil 6 Aar.

Paa samme Maade straffes den, som medvirker til Anskaffelse, Tilvirkning eller Opbevaring af Sprængstoffe eller saadanne Redskaber, naar han ved eller maa antage, at de er bestemte til Forøvelse af nogen Forbrydelse.

[1]) Lov om Sundhedsv. 16 Mai 1860 og Karantænelovgivningen.
[2]) § 9.
[3]) Jfr. § 360.
[4]) Se Kvaksalverlove af 29 April 1871 og 6 Juni 1889.
[5]) Se § 139.
[6]) § 65.
[7]) Jfr. §§ 94, 104, 259 No. 1, 268 No. 3, 269 og 330.
[8]) § 7 No. 2.
[9]) Jfr. §§ 94, 104 og 140.
[10]) Se § 17.

22 Mai. No. 10.

§ 162. Er nogen i dette Kapitel omhandlet Forbrydelse forøvet under Udøvelsen af en Næringsvei, kan den skyldige fradømmes Retten til at fortsætte denne.

15de Kapitel.

Falsk Forklaring.

§ 163.[1]) Den, som for Retten afgiver falsk edelig[2]) Forklaring, straffes med Fængsel fra 6 Maaneder indtil 8 Aar.

Paa samme Maade bliver den at straffe, som udenfor Retten afgiver falsk edelig Forklaring i Tilfælde, hvor Brug af Ed er lovhjemlet.[3])

§ 164.[1]) Lige med edelig Forklaring ansees Forklaring, afgivet under Paaberaab af aflagt Ed.

Lige med Ed ansees en Forsikring, som ifølge Loven[2]) træder i Eds Sted.

§ 165.[1]) Som i § 163 bestemt straffes ogsaa den, som bevirker eller medvirker til, at en ham vitterlig usand edelig Forklaring i noget der omhandlet Tilfælde afgives af en anden.

§ 166. Med Bøder eller med Fængsel indtil 2 Aar straffes den, som afgiver falsk Forklaring for Retten eller for Notarius[4]) eller i Fremstillinger, han som Part eller Retsfuldmægtig i en Sag fremlægger for Retten, eller som mundtlig eller skriftlig afgiver falsk Forklaring til nogen offentlig Myndighed i Tilfælde, hvor han er pligtig til at forklare sig til denne[5]), eller hvor Forklaringen er bestemt til at afgive Bevis.[6])

Paa samme Maade straffes den, der bevirker eller medvirker til, at en ham vitterlig usand Forklaring i noget af de ovennævnte Tilfælde afgives af en anden.

§ 167. Straf efter §§ 163 og 166 kommer ikke til Anvendelse paa den, der som sigtet for en strafbar Handling har afgivet falsk Forklaring.

Det samme gjælder, saafremt nogen afgiver falsk ubeediget Forklaring i Tilfælde, hvor han ei kunde forklare Sandheden uden derved at udsætte sig eller nogen af sine nærmeste[7]) for Straf eller Tab af den borgerlige Agtelse.[8])

Er i saadant Tilfælde som i 2det Led omhandlet falsk beediget Forklaring afgivet, straffes den skyldige med Fængsel indtil 5 Aar.

[1]) Se Strfprocesl. § 89.
[2]) Lov om Ed af 10 Mai 1893.
[3]) Se f. Ex. Skibsregistreringslov 4 Mai 1901 § 5, Konsulatforordn. 4 Novbr. 1886 § 84.
[4]) Se Konsulatlov 15 Juni 1878 §§ 2 og 3.
[5]) Se f. Ex. Paslov 21 Marts 1860 § 4 og Strfprocesl. § 266, jfr. nedenfor § 333.
[6]) Jfr. § 189.
[7]) § 5.
[8]) Jfr. Strfprocesl. § 177.

§ 166 kommer ikke til Anvendelse paa Opgaver angaaende Omstændigheder, der danner Grundlag for Skat.[1] 22 Mai. No. 10.

16de Kapitel.

Falsk Anklage.

§ 168.[2] Den, som ved falsk Anklage, Anmeldelse eller Forklaring til Retten[3], Paatalemyndigheden eller anden offentlig Myndighed eller ved Forvanskning eller Bortrydelse af Bevis eller Tilveiebringelse af falsk Bevis eller mod bedre Vidende paa anden Maade søger at paadrage en anden Sigtelse eller Fældelse for en strafbar Handling, eller som medvirker hertil, straffes, hvis der handles om en Forbrydelse[4], med Fængsel fra 6 Maaneder indtil 8 Aar og, hvis der handles om en Forseelse[4], med Fængsel indtil 4 Aar.[5]

§ 169.[2] Er paa Grund af saadan Forbrydelse som i § 168 nævnt nogen fældet til Frihedsstraf, som helt eller delvis er udstaaet, eller til Dødsstraf[6], straffes den skyldige med Fængsel ikke under 1 Aar.[5][7]

Er paa Grund af Forbrydelsen Dødsstraf fuldbyrdet eller Frihedsstraf udstaaet i mere end 5 Aar, kan den skyldige straffes med Fængsel paa Livstid.[8]

§ 170.[2] Med Bøder eller med Hefte eller Fængsel indtil 1 Aar straffes den, som uden rimelig Grund til Mistanke for Retten eller Paatalemyndigheden anklager eller anmelder nogen for en strafbar Handling, eller som forleder en anden til saadan Anklage eller Anmeldelse.

Offentlig Paatale finder ikke Sted uden fornærmedes Begjæring.

§ 171.[2] Med Bøder eller med Hefte eller Fængsel indtil 1 Aar straffes

1. den, som mod bedre Vidende for Retten, Paatalemyndigheden eller anden offentlig Myndighed anmelder en strafbar Handling, som ikke er forøvet, eller foretager noget, der tilsigter at vække Mistanke om, at en saadan er forøvet, eller som medvirker hertil;
2. den, som falskelig angiver sig selv eller nogen anden med dennes Samtykke som skyldig i en strafbar Handling, eller som medvirker hertil.

§ 172. Med Bøder eller med Fængsel indtil 1 Aar straffes den, som, skjønt det kunde ske uden at udsætte ham selv, nogen af

[1] Se herom § 406.
[2] Se Mil. Strfl. §§ 41 og 60.
[3] Se §§ 163 og 166.
[4] § 2.
[5] Se Indf.l. § 19.
[6] Mil. Strfl. §§ 12 og 14.
[7] Se § 17.
[8] Se § 139.

22 Mai. No. 10.

hans nærmeste[1]) eller nogen uskyldig for Tiltale eller Fare for Liv, Helbred eller Velfærd eller for Tab af den borgerlige Agtelse, undlader at oplyse Omstændigheder, der godtgjør, at en for en Forbrydelse tiltalt eller dømt er uskyldig, eller som medvirker til saadan Undladelse.[2])

§ 173. I den Dom, hvorved nogen fældes efter §§ 168, 169 eller 170, kan det paa Forlangende af fornærmede bestemmes, at enten Dommen eller Domsslutningen ved offentlig Foranstaltning skal bekjendtgjøres i en eller flere offentlige Tidender. Til Bestridelse af Omkostningerne herved tilpligtes domfældte at udrede en Sum, hvis Størrelse bestemmes i Dommen.[3])

17de Kapitel.

Pengefalsk.

§ 174. Med Fængsel i mindst 3 Aar[7]) straffes[4]) den, som eftergjør i Ind- eller Udlandet gangbare Penge[5]) i Hensigt at udgive dem[6]) eller i saadan Hensigt anskaffer eftergjorte Penge, eller som medvirker hertil.

Kortere Tids Fængsel kan anvendes, saafremt det alene er enkelte Mynter eller Pengesedler, som er anskaffede, eller som uden Benyttelse af dertil særlig egnede Redskaber er eftergjorte.

§ 175. Med Fængsel indtil 8 Aar straffes den, som filer eller beklipper eller paa anden Maade formindsker i Værdi Mynt, der i Ind- eller Udlandet er gangbar[5]), i Hensigt at udgive samme eller i saadan Hensigt giver gangbare Penge Udseende af en høiere Værdi end den virkelige eller ikke gangbare Penge Udseende af at være gangbare, eller som medvirker hertil.

§ 176. Den, som udgiver som ægte eller uforfalskede Penge, der er eftergjorte eller forfalskede saaledes som i §§ 174 eller 175 omhandlet, eller som medvirker hertil, straffes, forsaavidt han ikke fældes efter nogen af disse Paragrafer, med Fængsel henholdsvis indtil 10 og 6 Aar.

Har Udgiveren selv i god Tro modtaget de eftergjorte eller forfalskede Penge, straffes han med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder.

Udgivelse af Mynt, som ved Filing, Beklipning eller paa anden Maade er gjort undervægtig, er ikke strafbar, naar man selv i god Tro har modtaget den som gangbar.

§ 177. Med Fængsel indtil 6 Aar straffes den, som til Forberedelse af nogen i §§ 174 eller 175 omhandlet Forbrydelse[6])

[1]) § 5.
[2]) Slg. § 139.
[3]) Slg. § 254.
[4]) § 65.
[5]) Se Lov 17 April 1875 § 12 og Lov 23 April 1892 Kap. II.
[6]) Jfr. § 367.
[7]) Se § 17.

forfærdiger eller anskaffer Redskaber eller andre Gjenstande, der tilkjendegiver sig som bestemte til Efterligning eller Forfalskning af Penge, eller som medvirker hertil. 22 Mai. No. 10.

§ 178. Hvad ovenfor er bestemt[1]) om Penge, gjælder ogsaa om trykte Værdipapirer, der lyder paa Ihændehaveren og er udstedte af nogen til Udstedelse af saadanne berettiget, saavelsom om de til disse hørende Udbyttebeviser.

Som trykt ansees Værdipapiret ogsaa, om det indeholder skreven Underskrift eller andre enkelte skrevne Ord eller Tal.[2])

18de Kapitel.

Dokumentfalsk.

§ 179. Ved Dokument forstaaes i denne Lov enhver Gjenstand, som i Skrift eller paa anden Maade indeholder et Tilkjendegivende, der enten er af Betydning som Bevis for en Ret, en Forpligtelse eller en Befrielse fra en saadan eller fremtræder som bestemt til at tjene som Bevis.[3])

§ 180. Lige med Dokumentfalsk straffes det, naar et Papir eller anden Gjenstand, hvorpaa nogen har tegnet sit Navn, uberettiget udfyldes, eller naar Underskriften forskaffes ved Hjælp af en Vildfarelse, paa Grund af hvilken den gives paa et andet Dokument eller et Dokument af andet Indhold end tilsigtet, eller naar et Dokument er istandbragt derved, at et ægte Segl, Stempel eller Mærke uberettiget er benyttet.

§ 181. Som falsk ansees ogsaa det Dokument, der udstedes i en ikke tilværende Persons Navn, eller hvori Udstederen urigtig tillægger sig en Stilling, som er af væsentlig Betydning for dets Beviskraft, eller hvis Indhold er blevet forandret ved Borttagelsen af nogen Del af samme.

§ 182. Den, som i retsstridig Hensigt benytter som ægte eller uforfalsket et efterlignet eller forfalsket Dokument[3]), eller som medvirker hertil, straffes med Fængsel indtil 2 Aar, men indtil 4 Aar, naar der handles om et indenlandsk eller udenlandsk offentligt Dokument. Under særdeles formildende Omstændigheder kan Bøder anvendes.

Har Benyttelsen fundet Sted i Hensigt at skaffe Bevis for et berettiget eller at beskytte mod et uberettiget Krav, anvendes Bøder eller Fængsel indtil 1 Aar.[4])

§ 183. Med Fængsel indtil 5 Aar straffes den, der som Middel til Forøvelsen af en Forbrydelse, som kan medføre 2 Aars

[1]) Se § 65.
[2]) Se §§ 368 og 369.
[3]) Jfr. § 371 og § 372.
[4]) Slg. § 188 i. f.

22 Mai. No. 10.

Fængsel eller strengere Straf, benytter som ægte eller uforfalsket et eftergjort eller forfalsket Dokument, eller som medvirker hertil.

Er det benyttede Dokument en offentlig Protokol, et med Underskrift og Segl forsynet offentligt Dokument eller en sidste Viljeserklæring, eller er der ved Forbrydelsen voldt eller tilsigtet voldt Skade for mere end 1 000 Kroner, kan Fængsel indtil 8 Aar anvendes.

§ 184. Er det forfalskede Dokument, som i retsstridig Hensigt er benyttet som uforfalsket, et Postfrimerke, Stempelmerke eller andet Merke, et Adgangstegn eller en Reisebillet eller en lignende Gjenstand, der er søgt givet Udseende af at være gyldig enten i videre Udstrækning end stemmende med det virkelige Forhold, eller efter at den har tabt sin Gyldighed, straffes den skyldige med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder.[1])

§ 185.[2]) Den, som forfalsker en offentlig Protokol eller medvirker hertil, straffes som i § 182 bestemt, men efter § 183, saafremt det er skeet som Middel til Forøvelsen af en Forbrydelse, der kan medføre 2 Aars Fængsel eller strengere Straf.

Den, som ellers forfærdiger eller anskaffer et falsk Dokument for at benytte det eller lade det benytte paa en efter §§ 182 eller 183 strafbar Maade eller medvirker hertil, eller som i lige Hensigt forfalsker et ægte eller anskaffer et forfalsket Dokument eller medvirker hertil, straffes med Bøder eller med indtil det halve af den for Benyttelsen bestemte Fængselsstraf.

Straf efter denne Paragraf kommer ikke til Anvendelse, saafremt den skyldige fældes efter §§ 182 eller 183.

§ 186. Den, som til Forberedelse af Dokumentfalsk[3]) forfærdiger eller anskaffer falsk Segl, Stempel eller Merke eller andre Gjenstande, der tilkjendegiver sig som bestemte til at benyttes til Eftergjørelse eller Forfalskning, eller i saadan Hensigt tilvender sig et ægte Segl, Stempel eller Merke, eller som medvirker hertil, straffes med Fængsel indtil 3 Aar.

§ 187.[2]) Den, som i retsstridig Hensigt fragaar sin Underskrift paa noget Dokument eller tilintetgjør, forstikker eller helt eller delvis ubrugbargjør et Dokument, eller som medvirker hertil, straffes saaledes som i § 182 bestemt, men efter § 183, saafremt det er skeet som Middel til Forøvelsen af en Forbrydelse, der kan medføre 2 Aars Fængsel eller strengere Straf.

§ 188. Med Fængsel indtil 5 Aar straffes den, som i retsstridig Hensigt borttager, flytter eller ødelægger Grænseskjel eller Merke for Grundeiendom eller Grundrettighed eller sætter falsk Grænseskjel eller Merke eller medvirker hertil.[4])

Har Handlingen fundet Sted i Hensigt at skaffe Bevis for

[1]) Se § 403.
[2]) Jfr. § 93.
[3]) Jfr. § 368.
[4]) Jfr. § 396.

et berettiget eller at beskytte mod et uberettiget Krav, anvendes Bøder eller Fængsel indtil 1 Aar.[1]) 22 Mai. No. 10.

§ 189. Den, som i inden- eller udenlandske offentlige Dokumenter eller Bøger eller i Lægeattester afgiver urigtig Erklæring angaaende nogen Begivenhed eller Omstændighed, hvorfor Erklæringen er bestemt til at afgive Bevis, eller som bevirker eller medvirker til, at saadan Erklæring afgives, straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 1 Aar, men indtil 3 Aar, saafremt Hensigten har været at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding eller at skade nogen.[2])

§ 190. Den, der har benyttet som rigtig nogen saadan Erklæring som i § 189 nævnt, straffes saaledes som der bestemt.[3])

19de Kapitel.

Forbrydelser mod Sædeligheden.[4])

§ 191. Den, som ved Trusler bevæger nogen til utugtig Omgjængelse[5]), eller som medvirker hertil, straffes[6]) med Fængsel indtil 5 Aar.[7])

Offentlig Paatale finder alene Sted efter fornærmedes Begjæring.

§ 192.[8]) Den, som ved Vold eller ved Fremkaldelse af Frygt for nogens Liv eller Helbred[5]) tvinger nogen til utugtig Omgjængelse, eller som medvirker hertil, straffes[6]) for Voldtægt med Fængsel indtil 10 Aar, men med Fængsel ikke under 1 Aar[11]), saafremt der handles om Samleie.

Hvis den fornærmede paa Grund af Handlingen omkommer eller faar betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[9]), eller den skyldige tidligere er straffet[10]) efter denne Paragraf eller efter §§ 191, 193 eller 195, kan Fængsel indtil paa Livstid idømmes.

§ 193. Den, som har eller medvirker til, at en anden har utugtig Omgjængelse med nogen, der er sindssyg, bevidstløs eller iøvrigt utilregnelig, straffes[6]) med Fængsel indtil 5 Aar, men indtil 8 Aar, saafremt der handles om Samleie.[7])

Har den skyldige i Hensigt at fremme Forbrydelsen fremkaldt Utilregneligheden eller medvirket dertil, straffes han som i § 192 bestemt.

[1]) Slg. § 182 i. f.
[2]) Jfr. § 372.
[3]) Jfr. § 371 og § 372.
[4]) Se Kap. 38 og Indf.l. §§ 11 og 19.
[5]) Jfr. § 222 og 227.
[6]) § 65.
[7]) Se § 214.
[8]) § 139.
[9]) § 9.
[10]) § 61.
[11]) Se § 17.

22 Mai. No. 10.

§ 194. Den, som med nogen tilsniger sig Samleie, som denne vildfarende anser for ægteskabeligt, eller medvirker til, at saadant Samleie finder Sted, straffes med Fængsel indtil 6 Aar.[1])

Offentlig Paatale finder alene Sted efter fornærmedes Begjæring.

§ 195.[2]) Den, som har eller medvirker til, at nogen har utugtig Omgjængelse[3]) med et Barn under 13 Aar, straffes[4]) som i § 192 bestemt.

§ 196. Den, som har utugtig Omgjængelse med[5]) et Barn under 16 Aar, straffes[4]) med Fængsel indtil 3 Aar.[1])

§ 197. Med Fængsel indtil 6 Maaneder straffes[4]) den, som har utugtig Omgjængelse med nogen Person under 18 Aar, der staar under hans Myndighed eller Opsigt.[1]) Vildfarelse med Hensyn til Alderen udelukker ikke Straffskylden.

§ 198. Den, som ved særlig underfundig Adfærd eller ved Misbrug af Afhængighedsforhold forfører nogen til utugtig Omgjængelse, straffes[4]) med Fængsel indtil 6 Maaneder, men indtil 1 Aar, saafremt den forførte enten er under 18 Aar eller er under 21 Aar og staar under hans Myndighed eller Opsigt.[1]) Vildfarelse med Hensyn til Alderen udelukker ikke Straffskylden.

Offentlig Paatale finder alene Sted efter fornærmedes Begjæring.

§ 199. Med Fængsel indtil 4 Aar straffes den, som

1. med nogen har utugtig Omgjængelse, hvortil han har skaffet sig Leilighed ved Misbrug af sin offentlige Stilling eller af den Stilling, hvori han staar til Vedkommende som dennes Læge, Sjæleførger, Lærer eller foresatte,
2. har utugtig Omgjængelse med nogen i Fængsel, Arbeidshus, Sygehus, Fattighus, Opdragelsesanstalt eller lignende Anstalt optagen Person, som der staar under hans Myndighed eller Opsigt, eller
3. har utugtig Omgjængelse med[6]) Slægtning i nedstigende Linje eller med Stedbarn, Pleiebarn, Fosterbarn, Myndling eller Elev, som staar under hans Myndighed eller Opsigt.

§ 200.[7]) Den, som forfører nogen til utugtig Omgjængelse med en anden, eller som medvirker til, at nogen forføres til utugtig Omgjængelse med en anden, straffes[4]) med Fængsel indtil 1 Aar.

Offentlig Paatale finder alene Sted efter fornærmedes Begjæring.

[1]) Se § 214.
[2]) § 139.
[3]) Jfr. § 212, andet Led.
[4]) § 65.
[5]) Se §§ 201 og 212, andet Led.
[6]) Jfr. §§ 207 og 208.
[7]) Se § 217.

§ 201.[1]) Den, som fremmer en andens utugtige Omgjæn- 22 Mai.
gelse med nogen under 16 Aar, straffes[2]) med Fængsel indtil 4 Aar. No. 10

§ 202.[1]) Den, som forleder nogen til at gjøre sig en Næringsvei af at holde sit Legeme tilfals til Utugt, eller som medvirker til saadan Forledelse, straffes[2]) med Fængsel indtil 4 Aar, men med Fængsel fra 1 indtil 6 Aar, saafremt den forledede er under 18 Aar eller i saadant utugtigt Øiemed befordres ud af Riget.[3])

§ 203.[1]) Den, som søger at afholde nogen, der gjør sig en Næringsvei af at holde sit Legeme tilfals til Utugt, fra at ophøre dermed, straffes[2]) med Fængsel indtil 2 Aar.[3])

§ 204.[1]) Har den efter nogen af §§ 200—203 skyldige handlet sædvansmæssig eller anvendt Tvang, Trusler eller underfundig Adfærd eller benyttet sig af nogens Nød eller Forstandssvaghed, kan Straffen[2]) forhøies med indtil en Halvdel udover den i Paragraferne bestemte. Det samme gjælder, hvis den efter nogen af §§ 202 eller 203 skyldige har handlet af Vindesyge eller forøvet Forbrydelsen mod sin Ægtefælle, sit Barn eller nogen under hans Myndighed eller Opsigt staaende Person eller misbrugt sin offentlige Stilling eller sin Stilling som Sjæleſørger, Læge eller Lærer.

Forøves Forbrydelsen under Udøvelsen af en Næringsvei, kan den skyldige fradømmes Retten til at fortsætte denne.

§ 205.[1]) Den, som ved Misbrug af saadan Stilling som i § 199 Nr. 1 nævnt fremmer andres utugtige Omgjængelse, eller som fremmer en andens utugtige Omgjængelse med nogen, til hvem han staar i saadant Forhold som i § 199 Nr. 2 eller 3 omhandlet, straffes med Fængsel indtil 5 Aar.

§ 206. Den, som af Vindesyge fremmer andres utugtige Omgjængelse, eller som udnytter denne i vindesygt Øiemed, straffes med Fængsel indtil 2 Aar. Under særdeles formildende Omstændigheder kan Bøder idømmes.

Fængsel indtil 4 Aar bliver at anvende, saafremt den, hvis utugtige Forhold fremmes, er under 18 Aar eller i utugtigt Øiemed befordres ud af Riget.[4])

Forøves Forbrydelsen under Udøvelsen af en Næringsvei, kan den skyldige fradømmes Retten til at fortsætte denne.

§ 207. For Blodskam straffes den, som har Samleie[5]) med Slægtning i nedstigende Linje, med Fængsel fra 1 til 8 Aar, og den, der har Samleie med Slægtning i opstigende Linje eller med Broder eller Søster, med Fængsel indtil 2 Aar.

[1]) Se § 217.
[2]) § 65.
[3]) Jfr. §§ 206, 217 og 224 samt Inf.l. § 12 No. 2.
[4]) Jfr. §§ 202, 217 og 224.
[5]) Jfr. § 199 No. 3 og § 220.

22 Mai. No. 10.

Dog er Personer under 16 Aar og i nedstigende Linje beslægtede under 18 Aar straffri. Det samme gjælder Personer under 21 Aar, naar de er forførte af nogen i opstigende Linje beslægtet.

Medvirker nogen til, at saadant Samleie finder Sted, straffes han med Fængsel indtil 8 Aar.

§ 208. Har Personer, der ved et bestaaende Ægteskab er besvogrede i op- og nedstigende Linje, Samleie[1]) med hinanden, straffes de med Fængsel indtil 6 Maaneder.

§ 207, 2det Led, finder tilsvarende Anvendelse.

Med Fængsel indtil 1 Aar straffes den, som medvirker til, at saadant Samleie finder Sted.

§ 209. Gift Person, som har Samleie med nogen anden end sin Ægtefælle, saavelsom ugift, der har Samleie med nogen gift, straffes med Fængsel indtil 3 Maaneder.

Offentlig Paatale finder alene Sted efter fornærmedes Begjæring.

Paatale finder ikke Sted, saalænge nogen skyldigs Ægteskab bestaar. Dog kan Paatale altid reises, naar saadan begjæres af fornærmet Ægtefælle, hvis Ægteskab paa Grund af Forbrydelsen er opløst. Ligeledes kan Paatale altid reises, naar Paastand om Skilsmisse paa Grund af Ægteskabsbruddet fremsættes i Forbindelse med Straffesagen.

§ 210. Med Fængsel indtil 4 Maaneder straffes[2]) den, som enten uden gyldig Grund vægrer sig for at indgaa Ægteskab med eller selv forsætlig har fremkaldt nogen Ægteskabshindring ligeoverfor en Kvinde, der efter den skyldiges fyldte 21de Aar under vitterlig Forlovelse eller i Tillid til givet Ægteskabsløfte af ham har ladet sig besvangre.[3])

Er 1 Aar hengaaet efter Nedkomsten, uden at Ægteskab er indgaaet, anses han i ethvert Tilfælde for at vægre sig.

Offentlig Paatale finder alene Sted efter fornærmedes Begjæring.

§ 211. Med Bøder eller med Fængsel indtil 1 Aar straffes den, som holder offentligt Foredrag eller istandbringer offentlig Forestilling eller Udstilling af utugtigt Indhold, eller som medvirker til, at saadanne Foredrag, Forestillinger eller Udstillinger finder Sted.

Paa samme Maade straffes den, som bevirker eller medvirker til, at utugtige Skrifter, Billeder eller deslige offentlig[4]) falholdes, udstilles eller paa anden Maade søges udbredte blandt Almenheden.

Forøver nogen i sin Næring i Løbet af 2 Aar tvende Gange saadan Forbrydelse som oven nævnt, kan Retten til at fortsætte Næringen frakjendes ham.

[1]) Jfr. § 199 No. 3 og § 220.
[2]) Se § 214.
[3]) Se § 198.
[4]) § 7 No. 2.

§ 212.[1]) Med Bøder eller med Fængsel indtil 1 Aar straffes den, som ved utugtig Adfærd i Handling eller Ord krænker Ærbarhed eller medvirker hertil, saafremt Krænkelsen er skeet 22 Mai. No. 10.

1. offentlig[2]),
2. i Overvær af nogen, som deri ikke har samtykket, eller
3. i Overvær af Barn under 16 Aar.

Har den skyldige foretaget utugtig Handling[3]) med Barn under 16 Aar eller forledet noget saadant til utugtig Adfærd, anvendes Fængsel indtil 3 Aar.

I det under 2 nævnte Tilfælde finder offentlig Paatale alene Sted efter Begjæring af fornærmede.

§ 213. Finder utugtig Omgjængelse Sted mellem Personer af Mandkjøn, straffes de, der heri gjør sig skyldige, eller som medvirker dertil, med Fængsel indtil 1 Aar.[4])

Med samme Straf ansees den, som har utugtig Omgjængelse med Dyr, eller som medvirker dertil.

Paatale finder alene Sted, naar det paakræves af almene Hensyn.

§ 214. I de i §§ 191, 193, 1ste Led, 194, 196, 197, 198 og 210[5]) omhandlede Tilfælde kommer Straf ikke til Anvendelse, og taber afsagt Straffedom forsaavidt sin Virkning, saafremt de, mellem hvem den utugtige Omgjængelse har fundet Sted, indtræder i Ægteskab med hinanden.

20de Kapitel.

Forbrydelser med Hensyn til Familieforhold.[6])

§ 215. Den, som i retsstridig Hensigt søger at unddrage en anden den ham tilkommende Familiestand eller at tilvende sig selv eller andre en falsk Familiestand[7]), eller som medvirker hertil, straffes med Fængsel indtil 6 Aar. Under særdeles formildende Omstændigheder kan Bøder anvendes.

Denne Bestemmelse kommer ikke til Anvendelse i Tilfælde, hvor et af gift Kvinde født uægte Barn anerkjendes som ægte.

§ 216.[8]) Med Fængsel indtil 3 Aar straffes den, som bevirker eller medvirker til, at en umyndig under 18 Aar ulovlig unddrages eller holdes unddragen fra sine Forældres eller andre Vedkommendes Omsorg eller Myndighed.

Under formildende Omstændigheder kan Bøder anvendes.

[1]) Jfr. §§ 376—378.
[2]) § 7 No. 2.
[3]) Jfr. §§ 195, 196 og 199 No. 3.
[4]) Jfr. § 217.
[5]) Jfr. § 379.
[6]) Se Indf.l. § 19.
[7]) Mærk § 166.
[8]) Se Indf.l. § 11.

22 Mai. No. 10.

Offentlig Paatale finder alene Sted efter Begjæring af nogen fornærmet.

§ 217.[1]) Er den i § 216 omhandlede Forbrydelse forøvet med Barn under 16 Aar i utugtigt Øiemed, straffes[2]) den skyldige med Fængsel indtil 5 Aar, men indtil 8 Aar, saafremt Barnet er under 13 Aar.[3])

Har den skyldige forøvet den i § 216 omhandlede Forbrydelse i Hensigt at benytte den umyndige i et vindesygt Øiemed eller derved at forberede nogen i §§ 200—205 eller 213 omhandlet Forbrydelse, anvendes Fængsel indtil 8 Aar.

Er saadan Forbrydelse som i § 216 nævnt forøvet med Barn under 16 Aar, der holdes skjult eller føres ud af Landet eller derved tilføies betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[4]), er Straffen Fængsel indtil 10 Aar, men Fængsel ikke under 1 Aar,[5]) saafremt den skyldige tillige har tilsigtet at benytte det i vindesygt eller utugtigt Øiemed.[6])

Er Forbrydelsen forøvet under Udøvelsen af en Næringsvei, kan den skyldige fradømmes Retten til at fortsætte denne.[7])

§ 218.[8]) Med Fængsel indtil 3 Aar straffes den, som

1. anvender noget under hans Omsorg eller Myndighed staaende Barn under 16 Aar paa en Maade, der er fordærvelig for dets Helbred, Sædelighed eller Retskaffenhed, eller tilsteder saadan Anvendelse, eller
2. ved Misbrug af Myndighed bevirker eller medvirker til, at nogen ham underordnet Person under 18 Aar anvendes paa saadan Maade.

Paa samme Maade straffes den, som ved Forledelse eller Tilskyndelse medvirker til nogen oven omhandlet Handling.

Er Forbrydelsen forøvet under Udøvelsen af en Næringsvei, kan den skyldige fradømmes Retten til at fortsætte denne.

§ 219.[9]) Med Fængsel indtil 2 Aar straffes den, som udsætter nogen hans Husstand tilhørende Person for Nød ved modvillig at unddrage sig den ham paahvilende Forsørgelsespligt, eller som ved Vanrøgt, Mishandling eller anden lignende Adfærd oftere eller grovt krænker sine Pligter mod Ægtefælle eller Barn eller mod nogen hans Husstand tilhørende eller hans Omsorg undergiven Person, som paa Grund af Sygdom, Alder eller andre Omstændigheder er ude af Stand til at hjælpe sig selv. Har Forbrydelsen havt Døden eller betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[4]) tilfølge, anvendes Fængsel indtil 6 Aar.

[1]) Se Indf.l. § 11.
[2]) Se § 65.
[3]) Jfr. §§ 195—198 og 201.
[4]) § 9.
[5]) Se § 17.
[6]) Jfr. §§ 202, 206 og 224.
[7]) Se § 139.
[8]) Jfr. §§ 197—199, 380 og 381 samt Lov 6 Juni 1896.
[9]) Jfr. Løsgjængerl. 31 Mai 1900 §§ 2, 19 og 27.

Paa samme Maade straffes den, som ved Forledelse eller Tilskyndelse medvirker til nogen oven omhandlet Handling. 22 Mai. No. 10.

§ 220.[1]) Den, som indgaar et Ægteskab, der er ugyldigt paa Grund af tidligere Ægteskab eller paa Grund af Slægtskab eller Svogerskab[2]), eller som medvirker hertil, straffes med Fængsel indtil 4 Aar, men indtil 6 Aar, saafremt den anden Ægtefælle var uvidende om Ugyldigheden.

Med Fængsel indtil 4 Aar straffes den, som bevirker eller medvirker til, at et Ægteskab, der paa Grund af de benyttede Former er ugyldigt, indgaaes med nogen, som er uvidende om Ugyldigheden.[3])

§ 221. Med Fængsel indtil 4 Aar straffes den, som indgaar et Ægteskab, der kan fordres omstødt af den anden Ægtefælle paa Grund af Vildfarelse eller Tvang, eller som medvirker til Indgaaelsen af et saadant Ægteskab.[4])

Under formildende Omstændigheder kan Bøder anvendes.

Offentlig Paatale finder alene Sted efter fornærmedes Begjæring. Saalænge Ægteskabet bestaar, kan Paatale ikke reises, medmindre Paastand om Ægteskabets Omstødelse fremsættes i Forbindelse med Straffesagen.

21de Kapitel.

Forbrydelser mod den personlige Frihed.[5])

§ 222.[6]) Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Aar straffes den, som ved retsstridig Adfærd eller ved at true med saadan tvinger nogen til at gjøre, taale eller undlade noget, eller som medvirker hertil.

Med Bøder eller med Fængsel indtil 1 Aar straffes den, som ved at true med Anklage eller Anmeldelse for en strafbar Handling eller med Fremsættelse af en ærekrænkende Beskyldning retsstridig tvinger nogen til at gjøre, taale eller undlade noget, eller som medvirker hertil.

Uden fornærmedes Begjæring finder offentlig Paatale ikke Sted, medmindre det kræves af almene Hensyn.

§ 223.[1]) Den, som ulovlig berøver en anden Friheden eller medvirker til saadan Frihedsberøvelse, straffes med Fængsel indtil 5 Aar.[7])

Har Frihedsberøvelsen varet over en Maaned, eller har den

[1]) Se Indf.l. § 11.
[2]) Se §§ 207 og 208.
[3]) Jfr. § 194.
[4]) Jfr. §§ 128, 222 og 338.
[5]) Jfr. Mil. Strfl. §§ 42 og 97 og Indf.l. Kap. 3.
[6]) Jfr. §§ 99, 102, 105, 124, 128, 191, 192, 204, 221, 224, 266, 267 300, 312, Mil. Strfl. §§ 52, 56, 57 og 97.
[7]) Jfr. § 117.

22 Mai. No. 10.

voldt nogen ualmindelige Lidelser eller betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[1]) eller medført nogens Død, idømmes Fængsel i mindst 1 Aar.[2])

§ 224.[3]) Med Fængsel indtil 10 Aar straffes[4]) den, som ved Magt, Trusel eller underfundig Adfærd ulovlig bringer nogen i sin eller en andens Vold i Hensigt at hensætte ham i hjælpeløs Tilstand eller fremmed Krigstjeneste eller i Fangenskab eller anden Afhængighed i et fremmed Land eller for i utugtigt Øiemed at føre ham til et fremmed Land[5]), eller som medvirker hertil.

§ 225.[3]) Den, som bevirker eller medvirker til, at en anden bringes i Trældom, straffes med Fængsel fra 5 Aar indtil paa Livstid.

Paa samme Maade straffes den, som driver eller medvirker til Slavehandel eller Førsel af Personer, bestemte for saadan Handel.

Er Forbrydelsen forøvet under Udøvelsen af en Næringsvei, kan den skyldige fradømmes Retten til at fortsætte denne.[2])

§ 226. Med Bøder eller med Hefte eller Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som gjør sig skyldig i en Frihedsberøvelse, som han uden skjellig Grund anser for lovlig, eller i Tilfælde, hvor Paagribelse lovlig kan finde Sted, foretager en saadan med Tilsidesættelse af den lovbestemte Fremgangsmaade[6]), eller som medvirker til nogen saadan Forbrydelse.

Offentlig Paatale finder alene Sted efter fornærmedes Begjæring.

§ 227. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Aar straffes[4]) den, som i Ord eller Handling truer med et strafbart Foretagende, der kan medføre høiere Straf end 1 Aars Hefte eller 6 Maaneders Fængsel, under saadanne Omstændigheder, at Truselen er stikket til at fremkalde alvorlig Frygt, eller som medvirker til saadan Trusel.[7])

Uden fornærmedes Begjæring finder offentlig Paatale ikke Sted, medmindre Truselen er rettet mod en ubestemt Flerhed, eller det findes paakrævet af andre almene Hensyn.

22de Kapitel.

Forbrydelser mod Liv, Legeme og Helbred.[8])

§ 228. Den, som øver Vold mod en andens Person eller paa anden Maade fornærmer ham paa Legeme[9]), eller som med-

[1]) § 9.
[2]) Se § 17 og § 139.
[3]) Se Indf.l. § 11.
[4]) Se § 65.
[5]) Se §§ 202, 206 og 217.
[6]) Se Strfproces.l. Kap. 19
[7]) Jfr. § 222 Note 6.
[8]) Se Kap. 39, Mil. Strfl. §§ 44, 59 og 97 og Indfl. Kap. 3.
[9]) Jfr. § 246.

virker hertil, straffes for Legemsfornærmelse med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder.[1] 22 Mai. No. 10.

Har Legemsfornærmelsen tilfølge Skade paa Legeme eller Helbred eller betydelig Smerte, kan Fængsel indtil 3 Aar anvendes, men indtil 5 Aar, hvis den har Døden tilfølge, eller Skaden er betydelig.[2]

Er en Legemsfornærmelse gjengjældt med en Legemsfornærmelse, eller er ved en saadan en forudgaaende Legemsfornærmelse eller Ærekrænkelse gjengjældt, kan den lades straffri.[3]

Offentlig Paatale finder ikke Sted uden fornærmedes Begjæring, medmindre Forbrydelsen har havt Døden tilfølge, eller almene Hensyn kræver Paatale.

§ 229. Den, som skader en anden paa Legeme eller Helbred eller hensætter nogen i Afmagt, Bevidstløshed eller lignende Tilstand, eller som medvirker hertil, straffes[3] for Legemsbeskadigelse med Fængsel indtil 3 Aar, men indtil 6 Aar, saafremt nogen Sygdom eller Arbeidsudygtighed, der varer over 2 Uger, eller en uhelbredelig Lyde, Feil eller Skade er voldt, og indtil 8 Aar, saafremt Døden eller betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[2] er blevet Følgen.[4]

Offentlig Paatale finder ikke Sted uden fornærmedes Begjæring, medmindre Forbrydelsen har havt Døden tilfølge, eller almene Hensyn kræver Paatale.

§ 230. De i §§ 228 og 229 bestemte Straffe kan forhøies med indtil en Halvdel[5], saafremt den skyldige tidligere er straffet[6] for nogen Forbrydelse af voldsom Art.[7]

§ 231. Den, som bevirker eller medvirker til, at en anden tilføies betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[2], straffes[5] for grov Legemsbeskadigelse med Fængsel i mindst 2 Aar.[8] Har han handlet med Overlæg, kan Fængsel paa Livstid anvendes, saafremt Forbrydelsen har havt Døden tilfølge.[9]

§ 232. Er nogen i §§ 228—231 nævnt Forbrydelse forsætlig udført paa en særlig smertevoldende Maade eller ved Hjælp af Gift eller andre Stoffe, der er i høi Grad farlige for Sundheden, eller ved Kniv eller andet særlig farligt Redskab, bliver altid Fængsel at idømme, og kan for Forbrydelse mod § 231 Fængsel paa Livstid i ethvert Tilfælde anvendes samt ellers Straffen forhøies med indtil 3 Aar.

[1] Se § 386.
[2] § 9.
[3] Se §§ 250 og 235.
[4] Se § 364 og Løsgjængerlov 31 Mai 1900 §§ 22—24.
[5] Se § 65.
[6] Se § 61.
[7] F. Ex. §§ 192, 222, 266, 267.
[8] Se § 17 og § 235.
[9] Se § 139.

22 Mai. No. 10.

§ 233. Den, som forvolder en andens Død, eller som medvirker dertil, straffes[1]) for Drab med Fængsel i mindst 6 Aar.[2])

Har den skyldige handlet med Overlæg, eller har han forøvet Drabet for at lette eller skjule en anden Forbrydelse eller unddrage sig Straffen for en saadan, kan Fængsel paa Livstid anvendes. Det samme gjælder i Gjentagelsestilfælde[3]) samt, hvor forøvrigt særdeles skjærpende Omstændigheder foreligger.[4])

§ 234.[5]) Er den i § 233 omhandlede Forbrydelse forøvet af en Moder mod hendes ægte Barn under Fødselen eller inden et Døgn efter denne[6]), straffes hun med Fængsel fra 1 indtil 8 Aar.

I Gjentagelsestilfælde[7]) eller forøvrigt under særdeles skjærpende Omstændigheder kan Fængsel indtil 12 Aar anvendes.

Forsøg kan lades straffrit, saafremt Barnet ikke er tilføiet betydelig Skade paa Legeme eller Helbred.[8])

§ 235. Straf efter §§ 228 og 229 kommer ikke til Anvendelse, naar Handlingen er foretaget med nogen, som deri har samtykket.[9])

Er nogen med eget Samtykke dræbt eller tilføiet betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[8]), eller har nogen af Medlidenhed berøvet en haabløs syg Livet eller medvirket hertil, kan Straffen nedsættes under det ellers bestemte Lavmaal og til en mildere Strafart.

§ 236. Den, som medvirker til, at nogen berøver sig selv Livet eller tilføier sig betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[8]), straffes som for Medvirkning til Drab eller grov Legemsbeskadigelse, øvet mod en samtykkende.

Straf kommer ikke til Anvendelse, naar Døden eller betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[8]) ikke er indtraadt.

§ 237.[10]) Den, som ved Uagtsomhed forvolder saadan Arbeidsudygtighed, Sygdom, Lyde, Feil eller Skade som i § 229 nævnt, straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder.

Offentlig Paatale finder alene Sted efter fornærmedes Begjæring.

§ 238.[10]) Den, som ved Uagtsomhed forvolder betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[8]), straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Aar.

Offentlig Paatale finder alene Sted efter fornærmedes Begjæring.

[1]) Se § 65.
[2]) Se § 17 og § 235.
[3]) Se § 61.
[4]) Se § 139 og Indf.l. § 29.
[5]) Se § 139.
[6]) Jfr. § 244.
[7]) Se § 61 og Indf.l. § 29.
[8]) § 9.
[9]) Jfr. § 364 samt § 134 og Mil. Strfl. §§ 36 og 96.
[10]) Jfr. Mil. Strfl. § 75.

§ 239.[1]) Den, som ved Uagtsomhed forvolder en andens Død, straffes med Fængsel indtil 3 Aar eller under særdeles skjærpende Omstændigheder indtil 6 Aar. Under særdeles formildende Omstændigheder kan Bøder anvendes. 22 Mai. No. 10.

§ 240. Med Bøder eller med Fængsel indtil 2 Aar straffes den Mand[2]), der modvillig unddrager sig for at yde en af ham udenfor Ægteskab besvangret Kvinde den i Anledning af Svangerskabet eller Nedkomsten fornødne Hjælp med den Følge, at hun hensættes i en nødlidende eller hjælpeløs Tilstand, hvorunder hun forøver nogen Forbrydelse, rettet mod Fosterets eller Barnets Liv, eller ved hvilken dette udsættes for Fare.[3])

§ 241. Med Fængsel indtil 3 Aar straffes den Mand[4]), der vidende om, at nogen af ham udenfor Ægteskab besvangret Kvinde tilsigter nogen Forbrydelse, rettet mod Fosterets eller Barnets Liv, eller hvorved dette udsættes for Fare, undlader at foretage Skridt, hvorved Forbrydelsen kunde være forebygget.[5]) Har Forbrydelsen havt Barnets Død tilfølge, kan Fængsel indtil 4 Aar anvendes.

§ 242. Den, som hensætter en anden i hjælpeløs Tilstand eller medvirker hertil, straffes med Fængsel indtil 3 Aar.

Paa samme Maade straffes den, som retsstridig forlader i hjælpeløs Tilstand nogen, som staar under hans Varetægt, eller som han pligter at ledsage, befordre, modtage eller paa anden Maade drage Omsorg for, eller lader nogen saadan Person forblive i hjælpeløs Tilstand, saavelsom den, som ved Forledelse eller Tilskyndelse medvirker hertil.

Har Forbrydelsen havt Døden eller betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[6]) tilfølge, straffes den skyldige med Fængsel indtil 6 Aar.

Offentlig Paatale finder ikke Sted uden fornærmedes Begjæring, medmindre Forbrydelsen har Døden tilfølge, eller almene Hensyn kræver Paatale.

§ 243.[7]) Fremkaldtes ved nogen i § 242 omhandlet Forbrydelse øiensynlig Fare for Liv eller Helbred, straffes den skyldige med Fængsel indtil 8 Aar, men med Fængsel i mindst 3 Aar[8]), saafremt Forbrydelsen har Døden eller betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[6]) tilfølge.

§ 244. En Moder, som inden et Døgn efter Fødselen forøver nogen i §§ 242 eller 243 omhandlet Forbrydelse mod sit ægte Barn, straffes i intet Tilfælde strengere end i § 234 bestemt.

Er ikke Døden eller betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[6]) forvoldt, kan Forbrydelsen lades straffri.

[1]) Jfr. Mil. Strfl. § 75.
[2]) Jfr. § 388.
[3]) Jfr. § 219.
[4]) Jfr. § 389.
[5]) Jfr. § 139.
[6]) § 9.
[7]) Se § 139.
[8]) Se § 17.

22 Mai. No. 10.

§ 245. Kvinde, der ved fordrivende Midler eller paa anden Maade retsstridig[1]) dræber det Foster, hvormed hun er svanger, eller medvirker hertil, straffes for Fosterfordrivelse med Fængsel indtil 3 Aar.

Gjør nogen anden end Moderen sig skyldig i Fosterfordrivelse eller i Medvirkning hertil, straffes han med Fængsel indtil 6 Aar. Har han handlet uden Moderens Samtykke, anvendes Fængsel i mindst 2 Aar[2]), men fra 6 Aar indtil paa Livstid, saafremt hun som Følge af Forbrydelsen omkommer.[3])

23de Kapitel.

Ærekrænkelser.[4])

§ 246. Den, som retsstridig ved Ord eller Handling tilføier en anden[5]) en Ærekrænkelse, eller som medvirker hertil, straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder.[6])

§ 247. Med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder straffes den, som søger at bevirke eller at medvirke til, at noget finder Tiltro, der er egnet til at skade en andens[5]) gode Navn og Rygte eller at udsætte ham for Had, Ringeagt eller Tab af den for hans Stilling eller Næring fornødne Tillid.

Er Beskyldningen fremsat i trykt Skrift[7]) eller paa anden Maade gjort almindelig bekjendt, eller er den fremsat enten mod offentlig Tjenestemand i Tjenesten eller paa Grund af offentlig Tjenestehandling eller som Hævn for nogen saadan, kan Fængsel indtil 1 Aar idømmes.

§ 248. Har den efter § 247 skyldige handlet mod bedre Vidende, straffes han med Fængsel indtil 3 Aar.[8])

Under særdeles formildende Omstændigheder, kan Bøder anvendes.

§ 249.

1. Straf efter § 247 kommer ikke til Anvendelse[9]), saafremt der føres Bevis for Beskyldningens Sandhed. Saadant Bevis tilstedes ikke ført for strafbar Handling, for hvilken den beskyldte ved endelig Dom i Ind- eller Udland er frikjendt.
2. Paa den, der har været pligtig eller nødsaget til at udtale sig, eller som har udtalt sig til berettiget Varetagelse af eget eller andres Tarv, eller hvis Udtalelse ikke er fremført offentlig, kommer Straf efter § 247 ikke til Anvendelse, medmindre han har vist Mangel paa tilbørlig Agtsomhed.

[1]) Se Rundskr. 30 Mai 1899.
[2]) Se § 17.
[3]) Se § 65.
[4]) Se §§ 101 og 102 og Mil. Strfl. §§ 40 jfr. 38 og 39 samt § 59.
[5]) Jfr. §§ 85, 95, 130 og 135.
[6]) Jfr. § 326 No. 2.
[7]) § 10, jfr. Grl. § 100.
[8]) Se Indf.l. § 19.
[9]) Jfr. § 253.

3. Bestemmelserne under Nr. 1 og 2 i denne Paragraf er ikke til Hinder for, at en Udtalelse straffes efter § 246, naar dens Fremsættelse efter sin Form eller paa Grund af den Maade, hvorpaa eller de Omstændigheder hvorunder den sker, eller af andre Grunde uanseet dens Sandhed maa anses utilbørlig.[1] 22 Mai. No. 10.
4. I ethvert Tilfælde, hvor en Udtalelse uanseet dens Sandhed forfølges til Straf efter § 246 som utilbørlig, er Bevis for dens Sandhed udelukket.

§ 250. Er Ærekrænkelsen fremkaldt af den fornærmede selv ved utilbørlig Adfærd eller gjengjældt med en Legemsfornærmelse eller Ærekrænkelse, kan Straf bortfalde.[2]

§ 251. Forbrydelser, som omhandles i §§ 246 og 247, paatales ikke af det offentlige.

Forbrydelser, som omhandles i § 248, paatales ikke af det offentlige, medmindre det begjæres af fornærmede.

Er en i dette Kapitel omhandlet Forbrydelse forøvet mod nogen under Udførelsen af offentlig Tjeneste eller i Anledning af Tjenestehandling, eller bestyldes nogen, som enten er eller paa den Tid, hvorom der handles, var offentlig Tjenestemand, for en Handling eller et Forhold, som kunde paadrage ham Straf eller Tjenestens Tab, kan offentlig Paatale altid finde Sted.[3]

§ 252. De i dette Kapitel som strafbare betegnede Handlinger bliver ogsaa at straffe, naar de er rettede mod en afdøds Minde. Dog bliver her Straffen i de i §§ 246 og 247 omhandlede Tilfælde at nedsætte til Bøder og i det i § 248 omhandlede til Bøder eller Fængsel indtil 3 Maaneder.

Offentlig Paatale finder i intet Tilfælde Sted.

Berettigede til at reise Paatale er den afdødes Ægtefælle, Forældre, Børn, Søskende samt Arvinger.[4]

Ærekrænkelse, fremført mod nogen 10 Aar efter hans Død, kan alene paatales, naar den falder ind under § 248.

§ 253. I alle Tilfælde, hvor der har været Adgang til at føre Bevis for en Bestyldnings Sandhed[5], kan den fornærmede forlange, at Retten, saafremt Beviset ikke findes ført, erklærer Bestyldningen for død og magteslos.[6]

§ 254. Retten kan efter derom nedlagt Paastand tilpligte den domfældte at udrede til fornærmede en Sum, hvis Størrelse bestemmes i Dommen, til Bestridelse af Omkostningerne ved Kund-

[1] Se ogsaa § 390.
[2] Jfr. § 228.
[3] Se § 325 No. 3 og 326 No. 2.
[4] Jfr. § 78.
[5] § 249 No. 1 jfr. 4 og § 68.
[6] Se Strfprocesl. § 2 No. 3 og § 443.

22 Mai. No. 10.

gjørelse i en eller flere offentlige Tidender enten af Domsslutningen alene eller af denne i Forbindelse med Domsgrundene.[1])

Er Fornærmelsen fremsat i offentligt Blad eller Tidsskrift, kan Udgiveren efter Begjæring af fornærmede under løbende Mulkt paalægges at indtage saavel Domsgrundene som Domsslutningen. Indtagelsen, der sker uden Vederlag og i Spidsen af Bladet eller Tidsskriftet, maa finde Sted inden en Uge, efterat den dertil bestemte Afskrift er modtaget, eller, om det ei kan ske inden denne Tid, i det første derefter udkommende Nummer eller Hefte.

24de Kapitel.

Underslag, Tyveri og Raskeri.[2])

§ 255. Den, som, i Hensigt derved at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding, retsstridig tilegner sig en Løsøregjenstand[3]), som helt eller delvis tilhører en anden, eller fragaar Besiddelsen af eller afhænder[4]) eller forbruger nogen ham betroet Løsøregjenstand, eller som medvirker dertil, er skyldig i Underslag.

§ 256. Underslag straffes med Fængsel indtil 3 Aar.

Har den skyldige vidende tilføiet Velfærdstab eller voldt Fare for nogens Liv eller Helbred eller for udstrakt Ødelæggelse af fremmed Eiendom eller underslaaet Gjenstande af mere end 1000 Kroners Værdi, straffes han med Fængsel indtil 6 Aar, men med Fængsel ikke under 3 Aar, saafremt nogen paa Grund af Forbrydelsen omkommer eller faar betydelig Skade paa Legeme eller Helbred.[5])

Er den underslaaede Gjenstand af ringe Værdi, eller er forøvrigt særdeles formildende Omstændigheder tilstede, kan Straffen nedsættes til Bøder.[6])

Underslag af Hittegods straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder. Overstiger Værdien af det ved en eller flere Handlinger underslaaede Hittegods ikke 5 Kroner, behandles saadant Underslag som Forseelse efter § 394.

§ 257. Den, som uden Besidderens Samtykke borttager eller medvirker til Borttagelsen af en Gjenstand[3]), der helt eller delvis tilhører en anden, i Hensigt at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding ved dens Tilegnelse, straffes for Tyveri med Fængsel indtil 3 Aar.[6])

[1]) Jfr. § 173.
[2]) Jfr. § 143, Kap. 40, Mil. Strfl. Kap. 10.
[3]) Se § 6.
[4]) Jfr. § 276.
[5]) § 9.
[6]) Se ogsaa § 399.

§ 258. Tyveriet er grovt, saafremt der stjæles 22 Mai. No. 10.

1. i eller fra Hus, Skib, Jernbanevogn eller noget Rum i saadanne, lukket Gaardsrum eller lignende Opbevarings- eller Tilholdssted, hvortil den skyldige i Hensigt at stjæle har banet sig eller nogen anden Adgang ved Indbrud (§ 147, 1ste Led) eller ved Hjælp af Stige, Reb eller andet særligt Redskab, eller
2. ved Nattetid paa et Sted, der da pleier at holdes stængt, af en Person, som har indsneget sig der i Hensigt at stjæle, eller
3. i eller fra Hus, Skib, Jernbanevogn, lukket Gaardsrum eller lignende Opbevarings- eller Tilholdssted, fra derværende Skab, Kiste, Skuffe eller lignende Gjemme, der enten paa Stedet eller efter at være bragt andetstedshen opbrydes ved Vold eller aabnes ved Hjælp af Dirik eller falsk Nøgel eller ret Nøgel, som ulovlig er fravendt Besidderen, eller
4. paa Marken Hest, Hoppe eller Føl, Okse, Ko eller Kalv, Ren eller Simle, Faar, Gjed eller Svin.

§ 259. Tyveriet er ligeledes grovt, hvis det forøves

1. af flere, der har indgaaet Forbund om at forøve Tyverier, Hælerier, Udpresninger, Ran eller lignende Forbrydelser[1]);
2. af nogen, der har medtaget Vaaben for i Tilfælde at anvende samme til Angreb eller Forsvar eller til Trusel, eller
3. af nogen, som til dets Fremme har ifort sig Forklædning eller foregivet eller misbrugt nogen offentlig Egenskab eller Ordre.[2])

§ 260. Grovt Tyveri foreligger ogsaa,

1. naar den skyldige vidende har tilføiet Velfærdstab eller voldt Fare for nogens Liv eller Helbred eller for udstrakt Ødelæggelse af fremmed Eiendom, eller
2. naar der ved Misbrug af Tillidsforhold er stjaalet Gjenstande af mere end 1000 Kroners Værdi.

§ 261. Grovt Tyveri saavelsom Medvirkning til saadant straffes[3]) med Fængsel indtil 6 Aar. Støder flere af de i §§ 258—260 opregnede Omstændigheder sammen, kan Fængsel indtil 8 Aar anvendes.

Har Forbrydelsen medført nogens Død eller betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[4]), anvendes Fængsel i mindst 1 Aar[5]).

§ 262. Den, som — uden at nogen i § 256, 2det Led, eller i §§ 258—260 nævnt Omstændighed er tilstede — forøver eller medvirker til Forøvelsen af en i §§ 255 eller 257 omhandlet Forbrydelse med Hensyn til Nærings- eller Nydelsesmidler, som

[1]) Se §§ 94, 104, 159, 268 No. 3, 269 og 330.
[2]) Jfr. § 271 No. 1.
[3]) § 65.
[4]) § 9.
[5]) Se § 17.

22 Mai. No. 10.

forbruges paa Stedet, eller med Hensyn til Gjenstande af ikke høiere Værdi end 5 Kroner i Hensigt enten selv at beholde eller forbruge dem eller vederlagsfrit at overlade dem til andre i saadant Øiemed, straffes for Naskeri med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder.[1])

§ 263. Har den, som dømmes for Underslag, Tyveri eller Naskeri, tidligere været straffet[2]) med Fængsel efter dette Kapitel eller Kapitlerne 17, 18, 25, 26 eller 27 eller efter §§ 88, 1ste Led, 143, 2det Led, 147, 204, 206, 217 eller 318, kan Straffen forhøies med indtil det halve, men til det dobbelte, saafremt han flere Gange tidligere har været straffet saaledes.

§ 264. Naskeri paatales ikke uden fornærmedes Begjæring af det offentlige, medmindre det kræves af almene Hensyn.

Det samme gjælder Underslag af andre Gjenstande end Hittegods.

§ 265. Underslag og Tyveri, forøvet mod nogen af den skyldiges nærmeste[3]), paatales ikke af det offentlige uden fornærmedes Begjæring.

Det samme gjælder simpelt Tyveri, forøvet mod Person af samme Husstand eller mod nogen, i hvis Tjeneste den skyldige staar, naar ikke almene Hensyn kræver Paatale.

Har flere samvirket, og det offentlige i Henhold til ovenstaaende Bestemmelser kun vilde være berettiget til at reise Tiltale mod enkelte af de skyldige, afgjør Paatalemyndigheden, hvorvidt Forfølgning skal finde Sted alene mod disse eller mod samtlige eller helt undlades.[4]) Lige med Medvirkning betragtes her Hæleri[5]) med Hensyn til Forbrydelsen.

25de Kapitel.

Udpresning og Ran.[6])

§ 266.[7]) Den, som, i Hensigt derved at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding, ved retsstridig Adfærd eller ved at true med saadan tvinger nogen til at foretage en Handling, hvorved der voldes denne eller den, paa hvis Vegne han handler, Formuestab, eller som medvirker hertil, straffes[8]) med Fængsel indtil 5 Aar.

Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Aar straffes den, som i nævnte Hensigt retsstridig tvinger nogen til at foretage en

[1]) Jfr. § 399.
[2]) Se § 61 og Indf.l. § 29.
[3]) § 5.
[4]) Se § 81.
[5]) Se § 317.
[6]) Se Mil. Strfl. Kap. 10.
[7]) Jfr. §§ 222 og 300.
[8]) Se § 65.

saadan Handling ved at true med Anklage eller Anmeldelse for noget strafbart eller med Fremsættelse af ærekrænkende Beskyldning, eller som medvirker hertil. 22 Mai. No. 10.

§ 263 finder tilsvarende Anvendelse.

I det i 2det Led omhandlede Tilfælde finder offentlig Paatale ikke Sted uden fornærmedes Begjæring, medmindre det kræves af almene Hensyn. Forøvrigt kommer § 265, 1ste og 3dje Led, til Anvendelse.

§ 267.[1]) Som Ran ansees det, naar nogen, i Hensigt derved at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding, ved at øve Vold mod en Person eller sætte ham ude af Stand til Forsvar eller ved Hjælp af Trusler, der fremkalder Frygt for nogens Liv eller Helbred, bemægtiger sig en Gjenstand[2]), som helt eller delvis tilhører en anden, eller tvinger nogen til at foretage en Handling, hvorved der voldes denne eller den, paa hvis Vegne han handler, Formuestab.[3]) Den, der gjør sig skyldig i Ran, eller som medvirker hertil, straffes[4]) med Fængsel indtil 10 Aar, men med Fængsel ikke under 3 Aar[5]), saafremt om Følge af Forbrydelsen nogen omkommer eller faar betydelig Skade paa Legeme eller Helbred.[6])

§ 268.[1]) Ran straffes[4]) med Fængsel i mindst 3 Aar[5]), saafremt

1. den skyldige gjentagne Gange[7]) har været straffet for Ran eller grovt Tyveri;
2. der ved Forbrydelsen forsætlig tilføies Skade paa Legeme eller Helbred eller betydelig Smerte;
3. Forbrydelsen forøves af flere, som har indgaaet Forbund om at forøve Tyverier, Hælerier, Udpresninger, Ran eller lignende Forbrydelser[8]), eller af hvilke nogen er bevæbnet;
4. Forbrydelsen forøves ved Nattetid i beboet Rum, hvortil den skyldige baner sig Adgang paa nogen i § 258 Nr. 1 og 2 eller § 259 Nr. 3 nævnt Maade.

Har et saadant Ran som i denne Paragraf omhandlet medført Døden, eller er den skyldige tidligere[7]) fældet efter denne Paragraf, kan Fængsel paa Livstid anvendes.

§ 269.[1]) Med Fængsel indtil 3 Aar straffes den, som

1. indgaar Forbund[8]) med nogen om at forøve Ran, eller
2. i Hensigt at forøve Ran udruster eller paabegynder Udrustning af noget Skib,

eller som medvirker hertil.

[1]) Se § 139.
[2]) Se § 6.
[3]) Jfr. § 222.
[4]) Se § 65.
[5]) Se § 17.
[6]) § 9.
[7]) § 61 og Indf.l. § 29.
[8]) Jfr. §§ 94, 104, 159, 259 No. 1 og 330.

22 Mai. No. 10.

26de Kapitel.

Bedrageri og Utroskab.

§ 270. Den, som, i Hensigt derved at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding, ved at fremkalde eller styrke en Vildfarelse retsstridig forleder nogen til en Handling[1]), hvorved der voldes denne eller den, paa hvis Vegne han handler, Formuestab, eller som medvirker hertil, straffes for Bedrageri med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Aar.[2])

§ 271. Med Fængsel indtil 6 Aar straffes den, der forøver Bedrageri

1. ved Hjælp af Forklædning eller ved at foregive eller misbruge nogen offentlig Egenskab eller Ordre[3]);
2. ved i Handelsvirksomhed at bruge falsk Maal eller Vægt[4]) eller ved falsk Stempling af Guld- eller Sølvarbeider[5]);
3. ved at afhænde Husdyr, som lider af smitsom Sygdom[6]);
4. ved at afhænde Varer, som er forfalskede ved Stoffe, som gjør dem skadelige for Menneskers eller Husdyrs Sundhed[7]);
5. hvorved der voldes Skade for mere end 1000 Kroner.

§ 272. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Aar straffes den, som, ved at fremkalde eller styrke en Vildfarelse, forleder nogen til at overtage en Forsikring, som han ellers ikke eller alene paa andre Vilkaar vilde have overtaget, eller som medvirker hertil.

Med Fængsel indtil 6 Aar straffes den, som, i Hensigt derved at forskaffe sig eller andre en Vinding paa Forsikringsgiverens Bekostning, ødelægger, beskadiger eller bringer tilside en forsikret Gjenstand eller opgiver til Erstatning en ikke forsikret Gjenstand, eller som medvirker hertil.

§ 273. Med Bøder eller med Fængsel indtil 2 Aar straffes den, som udspreder løgnagtige Beretninger, hvorved Prisen paa Varer, Værdipapirer eller lignende Gjenstande tilsigtes paavirket, eller som medvirker hertil.

Paa samme Maade straffes den, der

1. i Egenskab af Indbyder til Stiftelsen af Aktieselskab, til Overtagelsen af Laan eller til et lignende Foretagende søger at skaffe Deltagere gjennem falske Foregivender eller Fordølgelse af Sandheden, eller
2. i et saadant Foretagende offentliggjør Opgaver angaaende sammes Stilling, der enten ved urigtige Anførsler eller ved Fordølgelse af væsentlige Omstændigheder er egnede til at vildlede,

[1]) Mærk § 4.
[2]) Jfr. §§ 294 No. 1, 401—403.
[3]) Jfr. § 259 No. 3.
[4]) Se Lov 22 Mai 1875.
[5]) Lov 6 Juni 1891 jfr. nedenfor § 375.
[6]) Se Lov 14 Juli 1894 jfr. Lov 26 Mai 1899.
[7]) Jfr. §§ 359—363.

eller afgiver saadanne Opgaver til det offentlige eller anden Vedkommende, 22 Mai. No. 10.

eller som medvirker hertil.

§ 274. Med Bøder eller med Fængsel indtil et Aar straffes den, som ved Hjælp af falske Foregivender om Betalingsevnen forskaffer sig eller andre et Laan eller en Ydelse uden samtidig Erlæggelse af Vederlaget med den Følge[1]), at Formuestab derved voldes, eller som medvirker hertil.

§ 275.[2]) Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Aar straffes den, som, i Hensigt at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding eller at skade, forsømmer en andens Anliggender, der er undergivet hans Bestyrelse eller Tilsyn, eller med Hensyn til disse handler mod Vedkommendes Tarv.

Har den skyldige tilføiet Skade for mere end 1000 Kroner, eller har han til Skjul for Brøden ført urigtige Regnskaber eller Bøger, forfærdiget eller anskaffet falske Dokumenter[3]) eller tilintetgjort, ubrugbargjort, forfalsket eller skjult Regnskaber, Bøger eller andre Dokumenter, anvendes Fængsel indtil 6 Aar.

Paa samme Maade straffes den, som ved Forledelse eller Tilskyndelse medvirker til nogen oven nævnt Handling.

§ 276. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Aar straffes den, som, i Hensigt derved at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding, retsstridig ved nogen Retshandel forføier over en Gjenstand, der af ham er overdraget en anden til Eie eller Brug[4]), eller over Gjældsbrev, der helt eller delvis er indfriet, eller som medvirker hertil.[5])

§ 277. Har ved en i dette Kapitel omhandlet Forbrydelse den skyldige vidende voldt Fare for nogens Liv eller Helbred eller for udstrakt Ødelæggelse af fremmed Eiendom eller tilføiet Velfærdstab, straffes han i de i § 271 omhandlede Tilfælde med Fængsel indtil 8 Aar og ellers med Fængsel indtil 6 Aar.

Fængsel ikke under 3 Aar anvendes[6]), saafremt nogen paa Grund af Forbrydelsen omkommer eller faar betydelig Skade paa Legeme eller Helbred.[7])

§ 278. Har den, som fældes efter ovenstaaende Paragrafer, tidligere været straffet[8]) med Fængsel for nogen i dette Kapitel eller i Kapitlerne 17, 18, 24, 25 eller 27 eller i §§ 88, 1ste Led, 143, 2det Led, 147, 204, 206, 217 eller 318 omhandlet Forbrydelse, kan Straffen forhøies ud over den lovbestemte Grænse med indtil en Halvdel.

[1]) Jfr. § 270.
[2]) Jfr. Mil. Strfl. §§ 104 og 105.
[3]) Se § 179.
[4]) Jfr. N. L. 3—14—9, 5—3—42, 5—8—15 og 5—7—4.
[5]) Jfr. § 280.
[6]) Se § 17.
[7]) § 9.
[8]) Se § 61 og Indf.l. § 29.

22 Mai. No. 10.

I ethvert Tilfælde, hvor nogen i §§ 271, 273, 275 eller 277 omhandlet Forbrydelse er forøvet under Udøvelsen af en Næring, kan Retten til at fortsætte denne frakjendes den skyldige.

§ 279. Offentlig Paatale efter §§ 270, 271, 1 og 5, 274, 275 og 276 finder ikke Sted uden fornærmedes Begjæring, naar Forbrydelsen er forøvet mod nogen af den skyldiges nærmeste.[1] § 265, 3dje Led, finder dog tilsvarende Anvendelse.

De i §§ 270, 274, 275 og 276 omhandlede Forbrydelser paatales i intet Tilfælde uden fornærmedes Begjæring, medmindre den skyldige ved Misbrug af Almenhedens Tillid eller Lettroenhed har gjort sig skyldig i Forbrydelser mod flere Personer, eller forøvrigt almene Hensyn kræver Paatale.

27de Kapitel.

Forbrydelser i Gjældsforhold.

§ 280. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Aar straffes den, som retsstridig unddrager en ham tilhørende Formuesgjenstand, hvori nogen anden har Pant eller anden Sikkerhed, fra at komme den berettigede tilgode eller med Hensyn til saadan Formuesgjenstand foretager Handling, hvorved den berettigede paaføres Tab.[2]

Paa samme Maade straffes den, som medvirker til en saadan Handling, eller som til Eierens Fordel eller med hans Samtykke eller paa hans Vegne foretager nogen saadan Handling eller medvirker dertil.

Offentlig Paatale finder alene Sted efter fornærmedes Begjæring.

§ 281. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Aar straffes den, som ved Forstikkelse, falske Foregivender eller Fortielse unddrager nogen ham tilhørende Formuesgjenstand fra at tjene en Fordringshaver til Fyldestgjørelse, eller som for at unddrage nogen Fordringshaver saadan Fyldestgjørelse flygter fra eller hemmelig forlader Landet.

§ 280, 2det Led, finder tilsvarende Anvendelse.

Offentlig Paatale finder alene Sted efter Begjæring af en Fordringshaver, der paa Grund af Forbrydelsen er bleven afskaaret fra at søge Dækkelse eller ikke har opnaaet Dækkelse ved en afholdt Udlægs-, Afsætnings-, Beslag- eller Arrestforretning.

§ 282. Med Fængsel indtil 6 Aar straffes den, som, i Hensigt derved at skade sine Fordringshavere eller at forskaffe nogen en uberettiget Vinding til Skade for disse, ved Ødelæggelse, Gave, Salg til Underpris, Forstikkelse, falske Foregivender, Fortielse eller paa anden Maade søger at unddrage nogen af sine Eiendele fra

[1] § 5.
[2] Jfr. § 343.

at tjene til Fyldestgjørelse for Gjæld eller i saadan Hensigt falskelig opgiver eller vedkjender sig Forpligtelser.[1]) 22 Mai. No. 10.

§ 283. Med Fængsel indtil 3 Aar straffes den, som, i Hensigt at begunstige nogen af sine Fordringshavere til Skade for de øvrige, betaler eller stiller Sikkerhed for uforfalden[2]) Gjæld eller giver Adgang til at erholde Betaling eller Sikkerhed for saadan Gjæld.[3])

§ 284. Med Fængsel indtil 2 Aar straffes den, som ved ødsel Levemaade, ved Spil, ved ovelige Foretagender, der ligger udenfor hans Forretning eller staar i Misforhold til hans Midler, eller ved anden i høi Grad letsindig Adfærd eller ved i høi Grad uordentlig Forretningsførsel forværrer sin Formuesstilling med den Følge, at hans Fordringshavere voldes Tab.

§ 285. Med Hefte eller Fængsel indtil 1 Aar straffes den, som, skjønt han maa indse, at han ikke vil kunne tilfredsstille sine Fordringshavere, ved Stiftelse af ny Gjæld, ved Salg til Underpris, ved at give enkelte Fordringshavere Fyldestgjørelse eller Sikkerhed eller ved ikke at hindre[4]), at de opnaar saadan, bevirker, at hans Formuesstilling betydelig forværres.

§ 286. Med Bøder, Hefte eller Fængsel indtil 1 Aar straffes den, som undlader Regnskabsførsel eller Aarsopgjør, hvortil han paa Grund af sin Næring efter Loven er pligtig[5]), eller gjør sig skyldig i grov Forsømmelse eller Uorden med Hensyn til samme.[6])

§ 287. Med Fængsel indtil 3 Aar straffes den, som i sin Næring fører urigtigt Regnskab[6]) eller ved Tilintetgjørelse eller Ubrugbargjørelse eller paa anden Maade søger at unddrage sine Regnskabsbøger eller andre hans Regnskab vedkommende Papirer fra at blive benyttede.

§ 288. Efter §§ 282, 283 og 287 straffes ogsaa den, som medvirker til nogen der nævnt Handling, eller som til Skyldnerens Fordel eller med hans Samtykke eller paa hans Vegne foretager nogen saadan Handling eller medvirker dertil.

En Fordringshaver bliver dog i intet Tilfælde at straffe for at have krævet eller modtaget Fyldestgjørelse.

Efter §§ 284, 285 og 286 straffes ogsaa den, som under Varetagelsen af andres Anliggender har forholdt sig som der nævnt.

§ 289. De i §§ 282 og 283 omhandlede Forbrydelser paatales ikke af det offentlige, medmindre det begjæres af nogen fornærmet, eller Konkurs eller Akkordforhandling under Rettens

[1]) Se N. L. 5—13—44, Konkl. §§ 42—44.
[2]) Jfr. § 285.
[3]) Se Konkl. §§ 44—46.
[4]) Konkl. § 1.
[5]) Lov 3 Juni 1874 § 6.
[6]) Jfr. § 374.

22 Mai. No. 10.

Beskyttelse[1]) er aabnet, eller Konkurs paa Grund af Midlernes Utilstrækkelighed er negtet.[2])

De i §§ 284—287 omhandlede Forbrydelser paatales ikke, medmindre Konkurs eller Akkordforhandling under Rettens Beskyttelse er aabnet, eller Konkurs paa Grund af Midlernes Utilstrækkelighed er negtet.

Ovenstaaende Bestemmelser finder ogsaa Anvendelse paa de i § 288 omhandlede Forbrydelser.

§ 290. Med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder straffes den, der som Medlem af et Bos Bestyrelse for sig eller andre modtager nogen Fordel eller Løfte om saadan for at stemme eller handle i nogen bestemt Retning eller for Undladelse heraf.[3])

28de Kapitel.

Tilføielse af Skade paa Eiendom og Formue.[4])

§ 291. Med Bøder eller med Fængsel indtil 1 Aar straffes den, som bevirker eller medvirker til, at en Gjenstand[5]), som helt eller delvis tilhører en anden, retsstridig ødelægges, beskadiges, ubrugbargjøres eller paa anden Maade forspildes.[6])

Offentlig Paatale finder ikke Sted uden fornærmedes Begjæring, medmindre almene Hensyn kræver det.

§ 292. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Aar straffes[7]) den, som foretager nogen saadan Handling som i § 291 nævnt mod offentligt Mindesmerke eller mod Gjenstande, der er betroet den offentlige Post, henhører til offentlige Samlinger eller er bestemte til almindelig Nytte eller Pryd, eller som ved Forbrydelsen volder Skade for mere end 1000 Kroner.[6])

Med Fængsel indtil 6 Aar straffes den, som ved nogen i § 291 nævnt Handling volder Skade for mere end 5000 Kroner eller Fare for andens Liv eller Helbred.

Hvis nogen paa Grund af Forbrydelsen omkommer eller faar betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[8]), eller den Skade, som den skyldige forsætlig har voldt, overstiger 50 000 Kroner, kan Fængsel indtil 10 Aar idømmes.

§ 293. Uagtsom Skadetilføielse af de i § 292, 2det og 3dje Led[9]), omhandlede Slags straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder.

[1]) Lov 6 Mai 1899.
[2]) Konkl. § 20.
[3]) Jfr. § 373.
[4]) Jfr. Kap. 14 og Mil. Strfl. §§ 103—105.
[5]) Se § 6.
[6]) Se § 391 jfr. ogsaa §§ 396 og 397.
[7]) Se § 65.
[8]) § 9.
[9]) Jfr. § 391.

Offentlig Paatale finder ikke Sted uden fornærmedes Be- 22 Mai.
gjæring, medmindre almene Hensyn kræver det. No. 10.

§ 294. Med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder straffes den, som

1. ved at fremkalde eller styrke en Vildfarelse retsstridig forleder nogen til en Handling, hvorved der voldes denne eller nogen, paa hvis Vegne han handler, Formuestab, eller som medvirker hertil[1]), eller
2. uberettiget enten selv gjør Brug af en Forretnings- eller Driftshemmelighed vedkommende en Bedrift, hvori han er eller i Løbet af de 2 sidste Aar har været ansat, eller hvori han har eller i Løbet af de 2 sidste Aar har havt Del, eller aabenbarer en saadan i Hensigt at sætte en anden istand til at gjøre Brug af den, eller som ved Forledelse eller Tilskyndelse medvirker hertil.[2])

Offentlig Paatale finder alene Sted, naar det begjæres af fornærmede og findes paakrævet af almene Hensyn.

29de Kapitel.

Aager og Lykkespil.

§ 295.[3]) Den, som ved Retshandel udnytter nogens Nød, Letsind, Forstandssvaghed eller Uerfarenhed til at opnaa eller betinge et Vederlag, der efter de foreliggende Omstændigheder staar i et aabenbart og stærkt Misforhold til, hvad derfor ydes, eller som medvirker hertil, bliver for Aager at straffe med Bøder.[4])

Paa samme Maade straffes den, som, efter at have erhvervet noget af Retshandelen udsprunget Krav med Kjendskab til dennes Beskaffenhed, gjør Kravet gældende eller overdrager det til en anden, eller som medvirker hertil.

§ 296.[3]) Aager straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder, saafremt

1. Retshandelen er indgaaet med nogen umyndig, eller
2. Retshandelen er indgaaet i en Form, beregnet paa at skjule dens egentlige Væsen, eller
3. den skyldige har ladet den anden Part udstede Gjældsbrev for sin Forpligtelse eller love dennes Opfyldelse under Ed eller Æresord, eller
4. den skyldige tidligere er straffet[5]) for Aager.

§ 297.[3]) Med Fængsel indtil 1 Aar straffes den, som sædvanemæssig gjør sig skyldig i Aager, eller som under en som Næringsvei dreven Udlaansvirksomhed forser sig paa nogen efter

[1]) Jfr. § 270.
[2]) Slg. §§ 121 og 144.
[3]) Se Lov 29 Juni 1888 § 5.
[4]) Jfr. § 405.
[5]) Se § 61.

22 Mai. No. 10.

§ 296 strafbar Maade, eller som, efter tidligere at være straffet efter nærværende Paragraf eller § 296, paany[1]) fældes i Henhold til nogen af dem.

Forøver den skyldige Forbrydelsen i sin Næringsvei, kan Retten til at fortsætte denne frakjendes ham.

§ 298. Den, som gjør sig en Næringsvei af Lykkespil, som ikke ved særskilt Lov er tilladt, eller af at forlede dertil, straffes med Fængsel indtil 1 Aar.[2])

Forøver den skyldige Forbrydelsen i sin Næringsvei, kan Retten til at fortsætte denne frakjendes ham.

Istedetfor Inddragning af det vundne Udbytte[3]) kan Retten bestemme sammes Tilbagebetaling.

§ 299. Som Lykkespil ansees alle Spil om Penge eller Penges Værd, ved hvilke paa Grund af Spillets Art eller Indsatsernes Høide det vindesyge Øiemed fremtræder som det fremherskende.

Som Lykkespil ansees ogsaa Væddemaal og Terminspil (Differenshandel), ved hvilke det samme er Tilfældet.

§ 300. Med Bøder straffes den, som ved Sagsanlæg eller ved Trusel derom eller om nogenslags Fortræd søger enten hos den anden Part selv eller hos nogen Tredjemand at inddrive et ugyldigt Krav, som han har erhvervet ved i vindesyg Hensigt at misbruge nogen umyndigs eller mindreaarigs Letsind eller Uerfarenhed, eller som medvirker hertil.[4]) Saafremt den skyldige for Kravet har ladet sig give Gjældsbrev eller Tilsagn under Ed eller Æresord, er Straffen Bøder eller Fængsel indtil 6 Maaneder.

30te Kapitel.

Forbrydelser i Sjøfartsforhold.[5])

§ 301. Den, som retsstridig unddrager sig fra at tiltræde Tjeneste ombord paa Skib[6]), straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 4 Maaneder.

Paa samme Maade straffes den, som indgaar Aftale om Tjeneste ombord paa Skib, naar Aftalen brydes paa Grund af ældre Forpligtelse, hvorpaa der er lagt Skjul.[7])

Offentlig Forfølgning finder alene Sted efter fornærmedes Begjæring.[8])

§ 302. Den, som i Hensigt at unddrage sig fra videre Tjeneste ombord paa Skib, retsstridig forlader Skibet eller undlader

[1]) Se § 61.
[2]) Jfr. § 383 og Indf.l. § 12 No. 1.
[3]) § 36.
[4]) Jfr. § 222 og § 266.
[5]) Se Kap. 42 og Strfproces.l. §§ 55, 117 og 370.
[6]) Jfr. § 426 No. 1 og Sjøfartsl. 20 Juli 1893 §§ 74 og 75.
[7]) Jfr. Sjøfartsl. § 73.
[8]) Jfr.§ 409 og Mil. Strfl. § 34 jfr. § 95.

at vende tilbage til samme, straffes for Rømning med Bøder eller med Fængsel indtil 8 Maaneder.[1] 22 Mai. No. 10.

Voldes ved Rømningen Fare for Skibet eller for Menneskeliv, kan Fængsel indtil 3 Aar anvendes.

Udenfor det i 2det Led omhandlede Tilfælde finder offentlig Paatale alene Sted efter fornærmedes Begjæring.[2]

§ 303. Paa samme Maade som i §§ 301 og 302 bestemt straffes den, der retsstridig bevirker eller medvirker til, at en anden undlader at tiltræde Tjeneste ombord paa Skib, eller til, at han i Hensigt at fratræde saadan Tjeneste forlader Skibet eller undlader at vende tilbage til samme.

Gjør nogen sig sædvansmæssig eller i vindesygt Øiemed skyldig i Forbrydelsen, anvendes Fængsel indtil 5 Aar.

Offentlig Paatale finder alene Sted efter fornærmedes Begjæring, medmindre noget af de i 2det Led omhandlede Tilfælde foreligger, eller der ved den Rømning, hvortil Medvirkningen er ydet, er voldt Fare for Skibet eller for Menneskeliv.

§ 304. Gaar en Skibsfører tilsjøs med et Skib, der paa Grund af utilstrækkelig Udrustning eller Bemanding eller utilbørlig Belastning eller Feil eller Mangler ved selve Skibet er i saadan Stand, at Reisen er forbunden med Fare for Menneskeliv[3], eller gjør han Forberedelser, der utvetydig aabenbarer den Hensigt at gaa tilsjøs med saadant Skib, straffes han med Fængsel indtil 3 Aar.

Er ved Forbrydelsen Sjøskade, Tab af Menneskeliv eller betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[4] voldt, kan Fængsel indtil 8 Aar anvendes.

Paa samme Maade straffes Reder eller Reders Fuldmægtig, der retsstridig bevirker eller medvirker til, at Skibet gaar tilsjøs i saadan Stand som i 1ste Led omhandlet, eller at der gjøres saadanne Forberedelser dertil som der nævnt, eller som, skjønt vidende om, at saa sker, pligtstridig undlader at hindre det.

§ 305. Den, som mod bedre Vidende bevirker eller medvirker til, at offentlig Undersøgelse af et Skibs Sjødygtighed[5] finder Sted, straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder.

Offentlig Paatale finder alene Sted efter fornærmedes Begjæring.

§ 306. Efterlades ved et Skibs Afgang fra Land nogen medfarende uden gyldig Grund eller uden Jagttagelse af den foreskrevne Fremgangsmaade[6], straffes den skyldige med Bøder eller med Fængsel indtil 4 Maaneder.

[1] Se Sjøfartsl. §§ 106 og 107.
[2] Jfr. Mil. Strfl. § 35 jfr. § 96.
[3] Se § 416 og Sjøfartsl. §§ 26, 32, 40 og 41.
[4] § 9.
[5] Se Sjøfartsl. § 87.
[6] Se Sjøfartsl. § 90.

22 Mai. No. 10.

Efterlades den medfarende uden gyldig Grund udenfor sit eget Hjemland, kan Fængsel indtil 2 Aar idømmes.

Offentlig Paatale efter Paragrafens 1ste Led finder alene Sted efter fornærmedes Begjæring.

§ 307. En Skibsfører, der negter at skaffe nogen medfarende[1]), hvad denne som saadan er berettiget til at erholde, eller tilsteder, at dette negtes ham, straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 4 Maaneder.

Paa samme Maade straffes enhver anden Vedkommende[2]), der gjør sig skyldig i saadan Negtelse.

Offentlig Paatale finder alene Sted efter fornærmedes Begjæring, eller hvor det kræves af almene Hensyn.[3])

§ 308. Med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder straffes en Skibsfører, som

1. straffer nogen underordnet uden gyldig Grund[4]) eller med en anden eller høiere Straf end lovhjemlet[5]), eller
2. uden Nødvendighed negter en medfarende Adgang til at henvende sig til Konsul eller anden vedkommende Myndighed, eller
3. forøvrigt behandler en medfarende paa en særdeles utilbørlig Maade eller tilsteder, at han af andre medfarende behandles saaledes.[6])

Paa samme Maade straffes enhver anden i Tjenesten foresat[2]), som behandler nogen ham underordnet paa en særdeles utilbørlig Maade.

Offentlig Paatale finder alene Sted efter fornærmedes Begjæring, eller hvor det kræves af almene Hensyn.

§ 309.[7]) Fastholder en underordnet trods gjentagen Befaling sin Negtelse af skyldig Lydighed i Skibstjenesten, straffes han med Fængsel indtil 6 Maaneder. Under særdeles formildende Omstændigheder kan Bøder anvendes.

Offentlig Paatale finder alene Sted efter fornærmedes Begjæring.[9])

§ 310.[7]) Undlader en underordnet[8]) at vise sin foresatte i Skibstjenesten skyldig Lydighed under saadanne Omstændigheder, at derved Fare voldes for Skib eller Menneskeliv, straffes han saavelsom enhver, der medvirker dertil, med Fængsel indtil 2 Aar.[9])

§ 311. Undlader flere af Mandskabet efter fælles Aftale at vise skyldig Lydighed ligeoverfor en i Skibstjenesten foresats Be-

[1]) Jfr. Sjøfartsl. §§ 34 og 108.
[2]) Jfr. Sjøfartsl. §§ 79 og 80.
[3]) Jfr. Mil. Strfl. § 56, 2det Led.
[4]) Jfr. §§ 226, 386 og 420, Mil. Strfl. § 58.
[5]) Sjøfartsl. § 102.
[6]) Sjøfartsl. § 44.
[7]) Jfr. § 426 No. 7.
[8]) Jfr. Sjøfartsl. §§ 34 og 108.
[9]) Jfr. Mil. Strfl. §§ 46 og 97.

faling, straffes Forlederen og Anføreren med Fængsel indtil 2 Aar og enhver, der forøvrigt deltager i eller medvirker til Ulydigheden, med Fængsel indtil 6 Maaneder. Under særdeles formildende Omstændigheder kan Bøder anvendes. 22 Mai. No. 10.

Viser Ulydigheden under saadanne Omstændigheder, at derved Fare voldes for Skib eller Menneskeliv, straffes Forlederen og Anføreren med Fængsel indtil 5 Aar og de øvrige skyldige med Fængsel indtil 3 Aar.[1])

§ 312. Forsøger flere paa et Skib medfarende i Forening ved voldsom eller truende Adfærd eller Negtelse af Lydighed retsstridig at berøve Skibsføreren Førelsen af Skibet, eller forsøger de i Forening ved voldsom eller truende Adfærd retsstridig at tvinge[2]) ham til at foretage eller undlade en Tjenestehandling, straffes Forlederen og Anføreren med Fængsel fra 6 Maaneder indtil 6 Aar og de andre Deltagere med Fængsel fra 4 Maaneder indtil 4 Aar.

Under særdeles formildende Omstændigheder kan kortere Tids Fængsel anvendes.

Opgiver nogen af egen Drift eller paa foresats Befaling sit forbryderske Forhold, forinden dettes Hensigt er naaet, straffes han, om han er Forleder eller Anfører, med Fængsel indtil 3 Aar og ellers med Fængsel indtil 6 Maaneder.[3])

§ 313. Den, som, i Hensigt retsstridig at berøve Skibsføreren Førelsen af Skibet, bevirker eller medvirker til, at flere medfarende i Forening gjør sig skyldig i voldsom eller truende Adfærd eller negter Lydighed, eller som, i Hensigt retsstridig at tvinge Skibsføreren til at foretage eller undlade en Tjenestehandling, bevirker eller medvirker til, at de gjør sig skyldige i voldsom eller truende Adfærd, straffes, om han er Forleder, med Fængsel indtil 6 Aar og ellers med Fængsel indtil 4 Aar.[4])

§ 314.[5]) En Skibsfører, som i Havsnød eller under anden Fare enten uden Nødvendighed opgiver Skibet eller forlader det, uagtet hans Tilstedeværelse endnu er paakrævet, straffes med Fængsel indtil 1 Aar.[6])

Med Fængsel indtil 6 Maaneder straffes den af Mandskabet, som i Havsnød eller under anden Fare uden Skibsførerens Tilladelse forlader Skibet før denne.[7])

§ 315. Undlader en Skibsfører i Tilfælde af, at hans Skib har stødt sammen med andet Fartøi (Skib eller Baad), at yde Fartøiet eller de paa samme værende Personer den Hjælp, som paa Grund deraf maatte tiltrænges, og hvortil han uden særlig Fare

[1]) Jfr. Mil. Strfl. §§ 50 og 97.
[2]) Jfr. § 222.
[3]) Jfr. Mil. Strfl. §§ 52—54 og 97.
[4]) Jfr. Mil. Strfl. §§ 49, 50 og 97.
[5]) Jfr. §§ 150 og 151.
[6]) Jfr. Sjøfartsl. § 43.
[7]) Jfr. Sjøfartsl. § 78.

22 Mai. No. 10.

for eget Skib og de der ombordværende er istand, straffes han med Fængsel indtil 1 Aar.[1])

§ 316. Har en Skibsfører, Styrmand eller Skibsmaskinist gjort eller tilladt, at der er gjort nogen usand Anførsel i Dagbog eller anden Optegnelse, der i Henhold til Lovens Paabud[2]) føres af ham eller under hans Opsyn, straffes han med Fængsel indtil 2 Aar. Under særdeles formildende Omstændigheder kan Bøder anvendes.[3])

31te Kapitel.

Hæleri og efterfølgende Bistand.

§ 317. Hæleri foreligger, naar nogen, i Hensigt at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding, modtager til Eie, Pant eller Brug, skjuler, forvarer, forbruger eller søger afhændet eller pantsat en Gjenstand[4]), hvorom han vidste eller maatte forstaa, at den er nogen fravendt ved Underslag, Tyveri, Naskeri eller Ran, eller medvirker hertil.

§ 318. Hæleri straffes med Fængsel indtil 3 Aar.[5])

Er den Gjenstand, med Hensyn til hvilken Hæleriet er forøvet, af ringe Værdi eller underslaaet Hittegods, eller foreligger forøvrigt særdeles formildende Omstændigheder, kan Straffen nedsættes til Bøder.

Har den skyldige drevet Hæleriet sædvansmæssig, anvendes Fængsel fra 6 Maaneder indtil 6 Aar.

Er den skyldige tidligere straffet[6]) med Fængsel for Hæleri eller for nogen i Kapitlerne 17, 18, 24—27 eller i §§ 88, 1ste Led, 143, 2det Led, 147, 204, 206 eller 217 omhandlet Forbrydelse, kan Straffen forhøies med indtil det halve, men indtil det dobbelte, saafremt han flere Gange tidligere har været straffet saaledes.

§ 319. Straf for Hæleri kommer ikke til Anvendelse paa den, som modtager ulovlig erhvervede Gjenstande til Underhold eller Forpleining for sig eller andre af nogen, der er pligtig at sørge herfor.

§ 320. Den, som yder den skyldige Bistand efter Forøvelsen af en Forbrydelse for at sikre ham en ved samme tilsigtet Fordel, straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 2 Aar, dog i intet Tilfælde strengere end for Medvirkning til Forbrydelsen selv.[7])

§ 321. Angaaende Paatale for Hæleri og efterfølgende Bistand kommer de samme Regler til Anvendelse, som vilde gjælde,

[1]) Jfr. §§ 387 og 415.
[2]) Sjøfartsl. §§ 35—39 jfr. § 103.
[3]) Jfr. § 120 og § 421.
[4]) Se § 6.
[5]) Jfr. § 399 og Mil. Strfl. §§ 104 og 105.
[6]) Se § 61 og Indf.l. § 29.
[7]) Se § 58.

saafremt der handledes om Medvirkning til den Forbrydelse, med Hensyn til hvilken Hæleriet eller Bistanden er forøvet.[1]) 22 Mai. No. 10.

32te Kapitel.

Forbrydelser i trykt Skrift.[2])

§ 322.[3]) Udgiveren (Redaktøren) af et trykt Skrift[4]) af forbrydersk Indhold bliver, hvis han ikke efter de almindelige Regler er ansvarlig, som Udgiver (Redaktør) at straffe — dog i intet Tilfælde med høiere Straf end Bøder eller Fængsel indtil 1 Aar —, saafremt

1. Forfatteren er ubekjendt og ikke paa Forlangende opgives for Retten, naar Undersøgelse ved samme er indledet, eller saasnart Indsigelse mod Forfølgningen ved endelig Retskjendelse er forkastet, eller
2. Forfatteren ikke straffes, og Udgiveren ved Udgivelsen[4]) var vidende om Omstændigheder, som gjorde det sandsynligt, at Forfatteren ikke kunde straffes, eller at han agtede at unddrage sig Straffen, eller
3. han ved Udgivelsen[4]) var vidende om, at Forfatteren var under 18 Aar eller ved Dom var frakjendt de i § 29 Nr. 2 nævnte Rettigheder.

Dog er han straffri, hvis Omstændighederne berettigede ham til at antage, at Skriftet ikke var af forbrydersk Indhold.

Hvad ovenfor er bestemt om Udgiveren, finder tilsvarende Anvendelse paa Forlæggeren, saafremt nogen af de i denne Paragraf Nr. 1—3 nævnte Omstændigheder saavel for Udgiverens som Forfatterens Vedkommende er tilstede, og paa Trykkeren, saafremt de ogsaa er tilstede for Forlæggerens Vedkommende.

§ 323. Et trykt Skrift af forbrydersk Indhold kan ved Dom inddrages[5]) uden Hensyn til, om nogen fældes i Straf for samme, eller endog, om Forfatteren paa Grund af de i § 249 Nr. 2 nævnte eller andre strafudelukkende Omstændigheder overhovedet ikke kan straffes.

Dommen skal betegne de Dele af Skriftet, som begrunder Inddragningen. Ved Dommens Fuldbyrdelse bliver de øvrige Dele paa Vedkommendes Forlangende og paa hans Bekostning om muligt at udsondre og tilbagelevere.

Inddragningen kan ogsaa omfatte til Trykningen forfærdigede Plader og Former; den til samme benyttede Sats bliver paa Vedkommendes Forlangende og paa hans Bekostning at foranstalte afslagt istedetfor at inddrage.

[1]) Se § 265 i. f.
[2]) Se Kap. 43, Strfprocesl. §§ 22 og 89.
[3]) Jfr. § 431.
[4]) § 10.
[5]) Jfr. § 35.

22 Mai. No. 10. Ovenstaaende Bestemmelser er uanvendelige paa Eksemplarer, der ikke er tilgjængelige for Almenheden, og som befinder sig paa Hænder, hvorfra de ikke tilsigtes videre udbredte.

Tredje Del.

Forseelser.

33te Kapitel.

Forseelser i den offentlige Tjeneste.[1])

§ 324.[2]) Undlader en offentlig Tjenestemand forsætlig at udføre nogen Tjenestepligt, eller overtræder han paa anden Maade forsætlig sine Tjenestepligter, eller viser han, trods Advarsel, Forsømmelighed eller Skjødesløshed ved Udførelse af disse, straffes han med Bøder eller Tjenestens Tab.

§ 325.[2]) Med Bøder straffes den Embeds- eller Bestillingsmand, der

1. viser grov Uforstand i Tjenesten, eller
2. foretager nogen Handling, der paa Grund af hans Stilling er ham forbudt, eller
3. under Udførelse af offentlig Tjeneste gjør sig skyldig i utilbørlig Optræden mod nogen, eller
4. i Anledning af Tjenesten gjør sig skyldig i utilbørlig Optræden mod foresatte eller underordnede, eller
5. udenfor Tjenesten udviser et Forhold, som gjør ham uværdig til eller virker nedbrydende paa den for Stillingen fornødne Tillid eller Agtelse.

I Gjentagelsestilfælde[3]) eller under særdeles skjærpende Omstændigheder kan Straf af Tjenestens Tab anvendes.

34te Kapitel.

Forseelser mod den offentlige Myndighed.[4])

§ 326. Med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder straffes den, som

1. hindrer eller søger at hindre en offentlig Tjenestemand[5]) i den lovlige Udførelse af Tjenesten eller vægrer sig ved at tilstede ham Adgang til Steder, hvor han er berettiget til saadan, eller

[1]) Se Kap. 11, Strfprocesl. §§ 377 og 411.
[2]) Jfr. § 89, Mil. Strfl. §§ 71—74, 77—79 og 99 samt 4de Del, Ansvarl.lov 7 Juli 1828, Mandtalsl. 24 Febr. 1900 § 67.
[3]) § 61.
[4]) Se Kap. 12.
[5]) Jfr. §§ 127 og 128, Mil. Strfl. § 43.

2. forulemper ham under hans Udførelse af Tjenesten ved Skjældsord eller anden fornærmelig Adfærd[1]), 22 Mai. No. 10.

eller som medvirker hertil.

Med Hensyn til, hvem der er at anse for offentlige Tjenestemænd, gjælder det i § 127 bestemte.

§ 327. Med Bøder eller med Hefte eller Fængsel indtil 4 Maaneder straffes den, som, skjønt det kunde ske uden særlig Fare eller Opofrelse, undlader paa Opfordring at bistaa en offentlig Tjenestemand, naar Hjælp er fornøden til Afvendelse af en Forbrydelse[2]) eller Ulykke, eller afholder en anden fra at yde saadan Bistand.

Med Bøder straffes den, som ellers uberettiget negter nogen offentlig Tjenestemand sin Bistand.

§ 328. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som

1. uhjemlet offentlig[3]) bærer eller lader nogen i sin Tjeneste bære den for en offentlig Tjenestemand foreskrevne Dragt eller andre Kjendetegn paa et offentligt Tjenesteforhold, eller Dragt eller Kjendetegn, der lettelig kan forveksles med hine, eller
2. offentlig[3]) eller i retsstridigt Øiemed udgiver sig for at indehave nogen offentlig Tjeneste eller medvirker hertil, eller
3. foretager nogen Handling, der alene kan foretages i Henhold til en offentlig Tjenestestilling, som han ikke indehar.[4])

Den, som ellers uhjemlet offentlig[3]) bærer eller lader nogen i sin Tjeneste bære noget for Indehavere af særlige Stillinger af Øvrigheden bestemt eller godkjendt Kjendetegn eller noget dermed saa ligt, at Forveksling let opstaar, straffes med Bøder. Det samme gjælder den, som uhjemlet offentlig eller i retsstridigt Øiemed tillægger sig eller bærer nogen norsk eller udenlandsk Titel eller Ærestegn eller det i Genferkonventionen af 22de August 1864 omhandlede Flag eller Armbind.[5])

§ 329. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som, efterat Paalæg om at begive sig rolig bort af Øvrigheden er forkyndt, forbliver tilstede eller medvirker til, at nogen anden forbliver tilstede i en Samling af et større Antal Personer paa offentlig Vei eller Plads eller paa andet Sted, hvor de ikke er berettigede til at opholde sig.[6])

Paa samme Maade straffes den, som overtræder de Forskrifter, som af Øvrigheden gives til Forebyggelse af Fare eller til Ordenens Opretholdelse ved Sammenstimlinger eller Forsamlinger af en større Menneskemasse.

[1]) Jfr. § 246.
[2]) § 2.
[3]) § 7 No. 2.
[4]) Jfr. § 129.
[5]) Jfr. § 370.
[6]) Jfr. §§ 136 og 137.

22 Mai. No. 10.

§ 330. Med Bøder eller med Hefte eller Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som stifter eller deltager i en Forening, der ved Lov er forbudt, eller hvis Formaal er Forøvelse af eller Opmuntring til strafbare Handlinger[1]), eller hvis Medlemmer forpligter sig til ubetinget Lydighed mod nogen.

Er Foreningens Formaal at forøve eller opmuntre til Forbrydelser, kan Fængsel indtil 6 Maaneder anvendes.

§ 331. Med Bøder eller med Hefte eller Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som uden behørig Bemyndigelse afbilder eller forfatter Beskrivelse af Befæstningsverker eller offentliggjør eller mangfoldiggjør saadanne Afbildninger eller Beskrivelser, eller som medvirker hertil.[2])

§ 332.[3]) Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som uden offentlig Bemyndigelse eller Tilladelse udøver en Virksomhed, til hvilken saadan kræves, eller overskrider Grænserne for den ham meddelte Bemyndigelse eller Tilladelse eller vedbliver at udøve en Virksomhed, hvortil Retten er ham frakjendt ved endelig Dom.[4])

Paa samme Maade straffes den, som under Udøvelsen af en Virksomhed falskelig udgiver sig for dertil at have offentlig Bemyndigelse eller tillægger sig en Benævnelse, der sædvansmæssig alene anvendes paa den, der har offentlig Bemyndigelse.

Med Bøder straffes den, der giver offentlig Foreskilling eller lignende uden Øvrighedens Tilladelse, hvor saadan er fornoden.[5])

§ 333. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som for et Stevnevidne, en Politibetjenestemand eller iøvrigt for nogen offentlig Myndighed negter at opgive Navn, Stilling eller Bopæl, naar Oplysning derom i den offentlige Tjenestes Medfør begjæres[6]), eller som i saadant Tilfælde for eget eller andres Vedkommende opgiver falsk Navn, Stilling eller Bopæl[7]), eller som medvirker til saadan Negtelse eller falsk Opgave.

§ 334. Med Bøder straffes den, som undlader at føre en Fortegnelse med fortløbende Sidetal over de Personer, som han gjør sig en Næringsvei af at modtage i Natteherberge, eller som undlader i Fortegnelsen at indføre nogen saadan Person med Navn, Stilling og Bopæl, Ankomst- og Afreisetid eller paa Begjæring af Øvrigheden at fremlægge Fortegnelsen.[8])

Paa samme Maade straffes den, som medvirker til, at der for hans Vedkommende enten ikke sker Indførelse eller sker urigtig Indførelse.

[1]) Jfr. §§ 94, 104, 159, 259 No. 1, 268 No. 3, 269.
[2]) Jfr. Havnelov 10 Juli 1894 § 59.
[3]) Jfr. § 424.
[4]) Se § 30 No. 4 og 5.
[5]) Lov 22 Mai 1875.
[6]) Jfr. Paslov 21 Marts 1860 § 4.
[7]) Jfr. § 166.
[8]) Se Lov 4 Mai 1901.

§ 335. Med Bøder straffes den, som gjør sig en Nærings- 22 Mai.
vei af at bistaa tjenesteſøgende med Forskaffelse af Pladse[1]) eller No. 10.
Udvandrere med Forskaffelse af Befordring til Udlandet[2]), naar han undlader at føre en Fortegnelse over de af ham saaledes bistaaede Personer i Overensstemmelse med af Kongen givne nærmere Regler, eller naar han negter for Øvrigheden at fremlægge Fortegnelsen.

§ 336. Med Bøder straffes Pantelaaner eller Bestyrer af Pantelaanerforretning, der trods Øvrighedens Paalæg[3])

1. undlader at føre en af Politiet godkjendt Fortegnelse over de pantsatte Gjenstande med Anførsel af Pantsætterens fulde Navn, Stilling og Bopæl, Laanets og Rentens Størrelse og Forfaldstid, eller
2. retsstridig vægrer sig for at udlevere nogen hos ham forefunden Gjenstand i Tilfælde, hvor der ingen Grund er til at betvile, at den er fravendt nogen ved en strafbar Handling.[4])

Med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder straffes den Pantelaaner eller Paantelaaners Medhjælper, som gjør urigtig Indførelse i Fortegnelsen eller skjuler eller negter at forevise for Politiet denne eller nogen pantsat Gjenstand eller giver urigtig eller ufuldstændig Meddelelse om en saadan eller medvirker hertil.

Hvad oven er bestemt, finder tilsvarende Anvendelse paa den, der som Næringsvei driver Kjøb mod Gjenløsningsret eller Handel med brugte Gjenstande.[5])

I Gjentagelsestilfælde[6]), eller hvor den skyldige dømmes efter denne Paragrafs 2det Led, kan Retten til at fortsætte Næringen frakjendes ham.

§ 337. Med Bøder straffes den, som i Strid med Lov for sit eget eller sine Børns Vedkommende forandrer Navn eller Navnets Skrivemaade eller antager noget Navn.

§ 338.[7]) Den, som indgaar Ægteskab med Tilsidesættelse af de gjældende Bestemmelser om Lysning[8]), Dispensation[9]) eller andre lovbestemte Betingelser, eller som medvirker hertil, straffes med Bøder.

§ 339. Med Bøder straffes den, som

1. undlader at afgive lovbefalet Anmeldelse eller lovbefalede Oplysninger til offentlig Myndighed, eller
2. overtræder nogen af offentlig Myndighed i Henhold til Lov og under Trusel med Straf given Forskrift.

§ 340. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som efter at have fundet et bortkommet eller forladt

[1]) Se Lov 12 Juni 1896.
[2]) Jfr. § 141 og Love 22 Mai 1869 og 5 Juni 1897.
[3]) Jfr. Lov 26 Mai 1866 og Ref. 21 Decbr. 1875.
[4]) Jfr. Strfprocesl. § 220.
[5]) Jfr. Lov 8 August 1842 § 7.
[6]) Se § 61.
[7]) Jfr. § 220.
[8]) Lov 1 Juli 1893.
[9]) Jfr. saaledes N. L. 3—18—15—1 No. 4, 3—18—8, Frd. 14 Decbr. 1775 og 23 Mai 1800.

22 Mai. No. 10.

Barn eller taget til sig et Barn, som er gaaet vild, undlader snareſt muligt at gjøre Anmeldelſe derom enten for Barnets foreſatte eller for Politiet, eller ſom medvirker hertil.

§ 341. Med Bøder ſtraffes den, ſom overtræder de angaaende Begravelſer eller forøvrigt angaaende Behandling af Lig[1]) gjældende Regler.

Med Bøder eller med Fængſel indtil 6 Maaneder ſtraffes den, ſom retsſtridig eller hemmelig enten tilintetgjør Liget af nogen død eller dødfødt eller bringer det tilſide, ſaaledes at det unddrages fra betimelig Underſøgelſe, eller ſom vægrer ſig ved for Øvrigheden at opgive, hvor der er blevet af et Barn eller en anden hjælpeløs Perſon, ſom han har havt i ſin Varetægt, eller ſom medvirker hertil.

Som dødfødt er det Foſter at anſe, der er ſaa udviklet, at det, om det var født levende, kunde have bevaret ſelvſtændigt Liv.

§ 342. Den, ſom, efter at være udvist af Riget[2]), uden Tilladelſe atter indfinder ſig i ſamme, ſtraffes med Fængſel indtil 6 Maaneder, men indtil 2 Aar, ſaafremt han tidligere[3]) er fældet for ſaadan Forſeelſe.

Paa ſamme Maade ſtraffes den, ſom ved Dom er forvist til eller fra beſtemte Dele af Riget[4]), og ſom retsſtridig atter indfinder ſig noget Sted, hvor Ophold er ham forbudt.

Med Bøder eller med Fængſel indtil 6 Maaneder ſtraffes den, ſom ved Forledelſe eller Tilſkyndelſe medvirker til nogen oven nævnt Handling.

§ 343. Med Bøder eller med Fængſel indtil 4 Maaneder ſtraffes den, ſom ulovlig tilintetgjør, beſkadiger, ſkjuler, bortfører eller afhænder Gods, hvori Udlæg, Affætning, Heftelſe, Arreſt eller Beſlag er gjort[5]), eller handler mod et lovformelig nedlagt Forbud[6]) eller bryder eller beſkadiger et af offentlig Myndighed anbragt Segl[7]) eller medvirker hertil.

Offentlig Paatale finder alene Sted efter fornærmedes Begjæring.

§ 344. Med Bøder eller med Fængſel indtil 3 Maaneder ſtraffes den, ſom, efter ved Rettens Hjælp at være udſat af faſt Eiendom eller Skib[8]), vægrer ſig ved at forlade ſamme eller igjen fætter ſig i Beſiddelſe deraf, eller ſom vedbliver at udøve en Ret, der er ham frakjendt ved endelig Dom, eller ſom medvirker til nogen ſaadan Forſeelſe.

[1]) Frd. 7 Novbr. 1672, Love af 4de og 11 Juni 1898 m. fl.
[2]) § 38 og Lov 4 Mai 1901 § 6.
[3]) Se § 61.
[4]) §§ 33 og 39.
[5]) Jfr. § 280.
[6]) N. L. 1—19, Lov 6 Juli 1892 § 15.
[7]) Jfr. Toldl. 20 Septbr. 1845 § 155, Maltl. 12 Oktbr. 1857 §§ 24 og 26, Brændevinslov 28 Juni 1887.
[8]) Jfr. N. L. 6—14—6.

Offentlig Paatale finder alene Sted efter fornærmedes Be- 22 Mai.
gjæring. No. 10.

§ 345. Den, som bevirker eller medvirker til, at opslaaede, udlagte eller omsendte offentlige Kundgjørelser ulovlig ødelægges, borttages, gjøres ulæselige eller besudles, eller at Budstikker ikke i rette Tid forsendes, straffes med Bøder, men under særdeles skjærpende Omstændigheder eller i Gjentagelsestilfælde[1]) med Fængsel indtil 4 Maaneder.

§ 346. Den, som ulovlig sætter sig i Forbindelse med nogen i Fængsel, Tvangsarbeidsanstalt, Opdragelsesanstalt, Sindssygeasyl eller anden offentlig godkjendt Anstalt anbragt Person eller forskaffer ham Gjenstande af nogen Art, eller som medvirker hertil, straffes med Bøder.

Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som bevirker eller medvirker til, at nogen undviger eller uretmæssig borttages fra Anstalt eller andet Sted, hvor han af offentlig Myndighed maatte være anbragt.[2])

35te Kapitel.

Forseelser mod den almindelige Orden og Fred.[3])

§ 347. Med Bøder straffes den overordnede, der forsætlig har undladt at hindre en i hans Tjeneste forøvet Forseelse, saafremt dette var ham muligt.[4])

§ 348. Den, som overtræder de angaaende Helligdagsfreden gjældende Bestemmelser[5]), straffes med Bøder.

§ 349. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som ved ugrundet Raab om Hjælp, Misbrug af Nødsignal eller lignende volder Skræk blandt et større Antal Mennesker, Sammenstimling eller Udrykning af Politi, Brandvæsen eller den væbnede Magt, eller som medvirker hertil.

Paa samme Maade straffes den, der mod bedre Vidende eller uden at have rimelig Grund til at anse Rygtet for sandt offentlig[6]) udbreder eller medvirker til offentlig Udbredelse af et falsk Rygte, som er skikket til at fremkalde almindelig Forbitrelse eller Skræk eller Fare for den almindelige Fred og Orden.

§ 350. Med Bøder eller med Fængsel indtil 2 Maaneder straffes den, som ved Slagsmaal, Skrig, fornærmelig Opførsel eller anden utilbørlig Adfærd forstyrrer den almindelige Fred og Orden[7]) eller den lovlige Færdsel[8]), eller som medvirker hertil.

[1]) Se § 61.
[2]) Jfr. §§ 131 og 216.
[3]) Se Kap. 13.
[4]) Jfr. § 139 i. f.
[5]) N. L. 6—3—3 og 4, Frd. 27 Marts 1686, 10 April 1731, 12 Marts 1735, 26 Oktbr. 1770, Love 17 Mai og 14 Juli 1897 m. fl.
[6]) § 7 No. 2.
[7]) Jfr. ogsaa Lov 6 Juni 1878 § 6.
[8]) Jfr. Veilov 15 Septbr. 1851 § 54.

22 Mai. No. 10.

Paa samme Maade straffes den, som ved Skrig, Støi eller paa anden Vis uden skjellig Grund forstyrrer Omgivelsernes Nattero, eller som ved saadan Adfærd paa Sted, hvor han forbliver uden Berettigelse[1]) og trods Tilhold om at fjerne sig, volder Omgivelserne S ræk eller Forstyrrelse, eller som medvirker hertil.

Offentlig Paatale finder i det i 2det Led omhandlede Tilfælde alene Sted efter Begjæring af nogen fornærmet.

§ 351. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som

1. ved uvorren Kjørsel, Ridning, Agning[2]) eller Seiling, eller
2. ved uforsigtig Henstillen af Gjenstande[2]), eller
3. ved Stenkast, Udlæggelse af Fodangler eller Anbringelse af Gildre[3]), eller
4. ved Forsømmelse af paa betryggende Maade at indgjærde eller tildække Brønd, Udgravning eller Udsprængning, eller
5. ved Forsømmelse af at vedligeholde Bygning, Veilegeme, Bro eller Rækverk, eller
6. ved Undladelse af paabudne Sikkerhedsforanstaltninger[4]), eller
7. ved Undladelse af at bøde eller anmelde Skade, som han selv har foraarsaget,

eller ved anden lignende Adfærd volder Fare for Færdselen paa offentligt Sted[5]), eller som medvirker hertil.

Med Bøder straffes den, som paa saadan Maade som oven nævnt volder Fare for Færdselen paa Sted, der danner den lovlige Adkomst til Gaard, Hus eller Husleilighed, eller for Færdselen i Gaardsrum eller Have eller paa lignende Sted, hvortil flere har almindelig Adgang.

§ 352. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som ved Forfærdigelse, Brug, Opbevaring eller Behandling af Sprængstoffe[3]), Skydevaaben, Maskiner, Dampkjedler[6]), elektriske Ledninger[7]) eller lignende Gjenstande gjør sig skyldig i uforsigtig Adfærd, egnet til at volde Fare for andres Liv eller Helbred, eller som medvirker hertil.

Paa samme Maade straffes den, som volder Fare for Ildsvaade ved uforsigtig Omgang med Ild eller ildsfarlige Stoffe, eller som medvirker hertil, eller som overtræder de til Betryggelse mod Ildsvaade eller Sprængninger eller lignende ved Lov eller i Henhold til Lov givne Bestemmelser.[8])

[1]) Jfr. § 355.
[2]) Jfr. Veilov 15 Septbr. 1851 §§ 53 og 54.
[3]) Se Jagtlov 20 Mai 1899 §§ 22—24.
[4]) Jfr. Lov 12 Juni 1869.
[5]) § 7 No. 1.
[6]) Jfr. Lov 4 Juni 1866 og Fabriktilsynslov 27 Juni 1892 jfr. Lov 27 Juli 1895.
[7]) Jfr. Lov 16 Mai 1896.
[8]) Jfr. Brandanordn. 18 August 1767, Lov 26 August 1854, Lov om ildsfarl. Gjenstande af 3 Mai 1871 med Tillægslove, Lov 14 Juli 1893, Lov 6 Juni 1891, Lov 8 Juni 1895 m. fl.

§ 353. Med Bøder straffes den, som begiver sig hen paa Sted, hvortil Adgangen af Øvrigheden er forbudt, eller som medvirker hertil. 22 Mai. Nr. 10.

§ 354. Med Bøder eller med Fængsel indtil 4 Maaneder straffes den, som volder Fare

1. ved at forsømme sin Bevogtningspligt ligeoverfor nogen sindssyg[1]) eller ved at undlade at anmelde for Politiet, at en sindssyg, som han har til Forpleining eller under Bevogtning, er rømt,
2. ved retsstridig at hidse, tirre eller skræmme Dyr eller ved at medvirke hertil,
3. ved ulovlig at holde farlige Dyr eller ved ikke paa forsvarlig Maade at sørge for Uskadeliggjørelsen af farlige Dyr, der er i hans Besiddelse, eller
4. ved i Tilfælde af, at et farligt Dyr er brudt løs fra ham, at undlade at anmelde dette for Politiet og iøvrigt at foretage, hvad der staar i hans Magt for at forebygge Ulykke.[2])

§ 355. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som uberettiget enten sniger sig eller trods Forbud trænger sig ind i Hus, Skib, Jernbanevogn eller noget Rum i saadanne eller andet tillukket Sted eller trods Tilhold om at fjerne sig uberettiget forbliver paa et saadant Sted, eller som medvirker hertil.[3])

Med Bøder straffes den, som uberettiget tager Ophold paa et Sted, som er i andens Besiddelse, og trods Tilhold om at fjerne sig forbliver sammesteds.[4])

Offentlig Paatale finder alene Sted efter fornærmedes Begjæring, eller hvor det kræves af almene Hensyn.

§ 356. Med Bøder straffes den, som uden Begjæring af nogen Vedkommende forfærdiger eller afhænder Nøgel til fremmed Laas, eller som forfærdiger eller overlader Dirik til nogen, som ikke har lovlig Brug derfor, eller som medvirker hertil.

Har han handlet med Formodning om, at nogen strafbar Handling tilsigtedes, kan Fængsel indtil 6 Maaneder anvendes.

36te Kapitel.

Forseelser med Hensyn til den almindelige Sundhed.

§ 357.[5]) Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som overtræder de her i Riget ved Lov eller i Henhold til Lov givne Forskrifter, sigtende til Forebyggelse eller Mod-

[1]) Jfr. Lov 17 Aug. 1848 § 15 jfr. § 21.
[2]) Jfr. Jordfredningslov 16 Mai 1860, Lov 14 Juli 1894 § 10 jfr. § 27, Jagtlov 20 Mai 1899 § 29 jfr. § 41,
[3]) Jfr. § 147.
[4]) Jfr. §§ 396 og 403.
[5]) Jfr. §§ 154 og 156.

22 Mai. arbeidelse af smitsomme Sygdomme eller til den almindelige
No. 10. Sundheds Beskyttelse.[1])

§ 358.[2]) Med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder straffes den, som, uden at gjøre opmerksom paa Smittefaren,

1. anbringer til Pleie et Barn, som han ved eller formoder at lide af smitsom, syfilitisk Sygdom, eller antager nogen til Pleie af saadant Barn, eller
2. med Kundskab eller Formodning om at lide af smitsom, syfilitisk Sygdom tager Tjeneste i en andens Husstand eller forbliver i saadan Tjeneste eller modtager et fremmed Barn til Pleie,

eller som medvirker hertil.

Paa samme Maade straffes den, som til Pleie af et Barn antager eller beholder nogen, som han ved eller formoder at lide af smitsom syfilitisk Sygdom, eller som medvirker hertil.

§ 359.[3]) Med Bøder eller med Fængsel indtil 4 Maaneder straffes den, som forsætlig eller af Uagtsomhed falholder

1. som Næringsmidler for Mennesker eller Dyr eller som Nydelsesmidler Gjenstande, der paa Grund af Forfalskning, Umodenhed, Bedærvethed, slet Tilberedelse eller Opbevaringsmaade eller af andre Grunde er skadelige for Sundheden, eller
2. Beklædningsgjenstande, Tøier, Tapeter, Legetøi, til Tilberedelse eller Opbevaring af Næringsmidler bestemte Husgeraad eller Redskaber eller lignende Gjenstande, indeholdende Stoffe, der gjør dem skadelige for Sundheden.

Paa samme Maade straffes den, som under en som Næringsvei dreven Virksomhed forfærdiger eller frembringer deslige Gjenstande.

§ 360.[3]) Med Bøder eller med Fængsel indtil 4 Maaneder straffes den, som forsætlig eller af Uagtsomhed falholder eller afhænder noget Lægemiddel, der paa Grund af Bestanddelenes Slethed, urigtig Tilvirkning eller af lignende Grunde er skadeligt for Sundheden eller ikke i tilbørlig Grad besidder de for samme Lægemiddel eiendommelige Egenskaber.[4])

§ 361. Med Bøder straffes den, som overtræder de her i Riget givne Forskrifter angaaende Tilvirkning, Forhandling eller Opbevaring af Lægemidler eller Gift eller andre sundhedsfarlige Stoffe.[5])

§ 362.[3]) Med Bøder straffes den, der forsætlig eller af Uagtsomhed

1. falholder som ægte og uforfalsket noget Næringsmiddel for Mennesker eller Dyr eller noget Nydelsesmiddel, der er efter-

[1]) F. Ex. Love 16 Mai 1860, 14 Juni 1890, Karantænelovene m. fl.
[2]) Jfr. § 155.
[3]) Jfr. §§ 153 og 271 No. 4.
[4]) Jfr. Frd. 4 Decbr. 1672 § 25.
[5]) Se Frd. 4 Decbr. 1672, Frd. 1 April 1796, Plakat 31 Mai 1798, Plakat 27 Januar 1809, Plakat 22 Decbr. 1882, Lov 14 Juni 1890.

gjort eller forringet i Værdi ved Borttagelse af det tilhørende eller Tilsætning af fremmede Stoffe, eller 22 Mai. No. 10.

2. forfærdiger saadant Nærings- eller Nydelsesmiddel eller Stoffe, bestemte til Forfærdigelse af samme, i Hensigt at falholde eller lade det falholde som ægte og uforfalsket.

§ 363.[1]) Med Bøder straffes den, som falholder kunstig tilberedte Næringsmidler for Mennesker eller Dyr eller Nydelsesmidler under Navne eller Betegnelser, som i Handel og Vandel alene tillægges de naturlige, eller naturlige Nærings- eller Nydelsesmidler under Navne eller Betegnelser, som i Handel og Vandel alene tillægges andre Arter.

§ 364. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som anvender noget Middel eller nogen Fremgangsmaade, hvorved en anden med sit Samtykke hensættes i hypnotisk Tilstand eller i Afmagt, Bevidstløshed eller lignende Tilstande.[2])

Denne Bestemmelse er ikke til Hinder for, at en Læge benytter Hensættelse i saadan Tilstand i videnskabelige Øiemed eller ved Sygebehandling.

§ 365. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som overtræder de Forskrifter, der her i Riget lovlig er givne til Betryggelse af Sundheden eller Sikkerheden i Fabriker, Gruber, paa Jernbaner eller Skibe, i Teatre, ved akrobatiske Øvelser eller lignende, i Gjæstgiverier eller paa andre Samlingssteder.[3])

§ 366. Gjenstande af de i §§ 359 og 360 omhandlede Slags kan inddrages overensstemmende med Reglerne i § 35.

Er nogen i §§ 359—363 omhandlet Forseelse forøvet under Udøvelsen af en Næringsvei, kan den skyldige fradømmes Retten til at fortsætte denne.

37te Kapitel.

Forseelser mod den almindelige Tillid.

§ 367. Med Bøder eller med Fængsel indtil 4 Maaneder straffes den, som eftergjør eller uden behørig Bemyndigelse forfærdiger i Ind- eller Udlandet gangbare Penge[4]) eller noget Dokument af den i § 178 omhandlede Art eller Redskab eller anden Gjenstand, der tilkjendegiver sig som bestemt til Forfærdigelse heraf, eller som medvirker hertil.[5])

§ 368. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som uden behørig Bemyndigelse forfærdiger inden- eller udenlandsk offentligt Segl, Stempel eller Merke, Stempelpapir,

[1]) Jfr. §§ 153 og 271 No. 4.
[2]) Jfr. §§ 229 og 235 samt Løsgjængerlov 31 Mai 1900 §§ 22—24.
[3]) Se f. Ex. Lov 27 Juni 1892 § 34, Lov 7 Septbr. 1854 §§ 9 og 10, Lov 23 Mai 1863 § 11, Lov 4 Juni 1866, Lov 6 Juni 1891 § 5, Lov 17 Aug. 1848 § 21.
[4]) Se Lov 17 April 1875 § 12 og Lov 23 April 1892 Kap. II.
[5]) Jfr. §§ 174, 177.

22 Mai. No. 10.

Stempelmerke eller Postfrimerke eller lignende, eller som medvirker hertil.[1])

§ 369. Med Bøder straffes den, som blandt Almenheden udspreder Gjenstande, der er saa lige noget Slags inden- eller udenlandsk Mynt, Pengeseddel, Stempelmerke eller Postfrimerke eller Dokument af den i § 178 omhandlede Art, at Forveksling let kan finde Sted, eller som medvirker hertil.[1])

§ 370. Med Bøder straffes den, som med Hensyn til Gjenstande, der falholdes, offentliggjør eller paa anden Maade udbreder urigtige Angivelser angaaende disses Sammensætning eller industrielle Retsbeskyttelse[2]) eller Prisbelønninger, eller som offentliggjør eller udbreder Betegnelser eller Angivelser, der er egnede til i saa Henseende at føre bag Lyset. Det samme gjælder om den, der paa Gjenstande, som er bestemte til Falholdelse, eller paa disses Indpakning uberettiget anbringer Genferkorset[3]) eller Merke, der vækker Formodning om, at Gjenstandene nyder industriel Retsbeskyttelse, eller som falholder Gjenstande, der er saaledes merkede

§ 371. Med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder straffes den, som i retsstridig Hensigt udgiver eller paa anden Maade benytter som ægte eller uforvanskt en eftergjort eller forvanskt skriftlig eller trykt Udtalelse[4]), der fremtræder som umiddelbart hidrørende fra en bestemt Person, eller som medvirker hertil.

Offentlig Paatale finder alene Sted efter fornærmedes Begjæring, eller hvor det findes paakrævet af almene Hensyn.

§ 372. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som for at føre andre bag Lyset angaaende Omstændigheder af Betydning for Retsforhold eller Foretagelsen af Retshandler udsteder en skriftlig Bevidnelse, der indeholder Usandhed.[5])

Med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder straffes den, som, i Hensigt at tilvende sig eller andre en Fordel eller at skade nogen, løgnagtig udgiver sig eller en anden for en i en Bevidnelse omhandlet Person eller paa anden Maade retsstridig benytter en Bevidnelse, eller som medvirker hertil.

§ 373.[6]) Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som i et Bo eller i et Foretagende, hvor Afgjørelse træffes ved Stemmeflerhed,

1. uberettiget tilsiger eller yder nogen en særskilt Fordel, eller som for sig eller andre modtager nogen saadan eller noget Løfte derom for at stemme i en bestemt Retning,
2. tilsniger sig Adgang til uberettiget at deltage i Afstemning

[1]) Jfr. §§ 178, 184 og 186.
[2]) Varemærkelov 26 Mai 1884 og Patentlov 16 Juni 1885.
[3]) Konvention 22 Aug. 1864. Jfr. § 328 i. f.
[4]) Jfr. §§ 179 og 182.
[5]) Jfr. §§ 120, 316 og 189.
[6]) Jfr. §§ 106, 107 og 290.

eller til at afgive flere Stemmer, end der tilkommer ham, eller medvirker hertil, eller

3. bevirker eller medvirker til, at Udfaldet af en Afstemning forvanskes.

§ 374. Med Bøder straffes den, som undlader Bogførsel eller Nedtegnelse, hvor saadan er lovbefalet, eller gjør sig skyldig i grov Forsømmelse eller Uorden med Hensyn til samme.

Den, som i en Næring fører eller lader føre urigtige Bøger eller Regnskaber, straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder.[1])

§ 375. Med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder straffes den, som gjør sig skyldig i ulovlig Stempling[2]) af Guld-, Sølv- eller andre Metalarbeider, eller som falholder ulovlig stemplede Metalarbeider.[3])

38te Kapitel.

Forseelser mod Sædelighed.[4])

§ 376. Den, som paa offentligt Sted[5]) krænker Velanstændighed ved mundtlige eller skriftlige Ytringer, ved Forevisninger, Afbildninger, usømmelige Blottelser eller anden usømmelig Adfærd, eller som medvirker til saadan Krænkelse, straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder.[6])

§ 377. Den, som offentlig[7]) udstiller eller forevíser Gjenstande, hvis offentlige Udstilling eller Forevisning paa Grund af deres Bestemmelse er anstødelig for Ærbarhed, straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder.

Paa samme Maade straffes den, som gjennem offentlig Bekjendtgjørelse eller gjennem Falbydelse fra Hus til Hus udbyder saadanne Gjenstande til Almenheden, eller som offentlig[7]) opfordrer til eller veileder i deres Benyttelse.

§ 378. Med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som enten ved Ord, Tegn eller uanstændig Opførsel paa offentligt Sted[5]) eller paa nogen Maade, som er egnet til at vække offentlig Forargelse, utvetydig opfordrer eller indbyder til Utugt, eller som ved offentlig Bekjendtgjørelse søger indledet utugtig Forbindelse, eller som medvirker hertil. I Gjentagelsestilfælde[8]) kan Fængsel indtil 6 Maaneder anvendes.

Under formildende Omstændigheder kan Bøder anvendes.

[1]) Jfr. §§ 286 og 287 samt Lov 3 Juni 1874 § 6.
[2]) Se Lov 6 Juni 1891.
[3]) Jfr. § 271 No. 2.
[4]) Se Kap. 19.
[5]) § 7 No. 1.
[6]) Jfr. § 212 og Lov 22 Mai 1875.
[7]) § 7 No. 2.
[8]) Se § 61.

22 Mai. No. 10.

§ 379. Den, som trods Paatalemyndighedens Advarsel, fortsætter et offentlig Forargelse vækkende Samliv i utugtig Omgjængelse med en Person af det andet Kjøn, straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder.

§ 214 finder tilsvarende Anvendelse.

§ 380.[1]) Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som ved Misbrug af Myndighed eller Tilsidesættelse af pligtmæssig Omsorg udsætter nogen ham underordnet eller hans Husstand tilhørende Person for Forhold, der er øiensynlig farlige for Sædelighed eller Retskaffenhed.

§ 381.[1]) Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som

1. benytter Barn under 16 Aar som Opvarter eller lignende Medhjælper paa Sted, hvor berusende Drikke udskjænkes, eller
2. trods Øvrighedens Forbud benytter Kvinde under 21 Aar som Tjenestetyende paa noget saadant Sted, eller
3. benytter Person mellem 16 og 18 Aar som Opvarter eller lignende paa Sted, hvor Udskjænkning af berusende Drikke er Hovednæringsvei, eller
4. uden Øvrighedens Tilladelse benytter Barn under 16 Aar til Optræden ved offentlige Forestillinger eller Forevisninger eller overlader andre noget Barn i saadant Øiemed, eller
5. under offentlige Forestillinger eller i Hensigt at forberede til saadanne foretager eller lader foretage farlige eller unaturlige Legemsøvelser med Barn under 16 Aar eller overlader andre noget Barn hertil.

§ 382. Den, som ved Vanrøgt, Overanstrengelse eller paa anden Maade gjør sig skyldig i grov eller ondskabsfuld Mishandling af Dyr, eller som medvirker hertil, straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder.

Denne Bestemmelse er ikke til Hinder for, at Kongen eller den, han dertil bemyndiger, kan tillade bestemte Personer paa dertil bestemte Steder i videnskabelige Øiemed at anstille smerteforvoldende Forsøg med Dyr.

§ 383.[2]) Den, som paa offentligt Sted[3]) foranstalter eller yder Husrum til Lykkespil, straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder.

Den, som paa saadant Sted deltager i Lykkespil, straffes med Bøder.

Forøver den skyldige Forseelsen i sin Næringsvei, kan han frakjendes Retten til at fortsætte denne.

§ 34 finder tilsvarende Anvendelse.

[1]) Jfr. § 218 og Lov 6 Juni 1896.
[2]) Jfr. §§ 298, 299 og Indf.l. § 12 No. 1. Se ogsaa Lov 12 Juni 1869 § 14 og Love af 18 Juni 1884 §§ 30 og 29.
[3]) § 7 No. 1.

Istedetfor Inddragning af det vundne Udbytte[1]) kan Retten bestemme sammes Tilbagebetaling. 22 Mai. No. 10.

Som offentligt Sted betragtes ogsaa sluttede Foreningers Lokaler, naar enten Lykkespil indgaar i Foreningens Formaal, eller som Regel enhver eller enhver af en vis Stand, Næringsvei eller lignende kan opnaa Optagelse der, eller der erlægges særlig Betaling for Deltagelsen i Spillet.

39te Kapitel.

Forseelser mod Person.[2])

§ 384. Med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder straffes den, som deltager i eller medvirker til et Slagsmaal, under hvilket nogens Død eller betydelig Skade paa Legeme eller Helbred[3]) forvoldes. Dog er han straffri, saafremt det gjøres sandsynligt, at han mod sin Vilje er inddraget i Slagsmaalet, eller at han har blandet sig deri for at beskytte nogen mod Overlast eller for at opnaa dets Afslutning.

§ 385. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som under Slagsmaal griber til Kniv eller andet særlig farligt Redskab.

§ 386. Den, som, uden Hensigt at skade, i Overilelse eller af Uforstand overskrider den ham tilkommende Revselsesret[4]), straffes med Bøder eller med Hefte indtil 3, men i Gjentagelsestilfælde[5]) indtil 6 Maaneder.[6])

§ 387. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som undlader, uagtet det var ham muligt uden særlig Fare eller Opofrelse for ham selv eller andre,

1. efter Evne at hjælpe den, der er i øiensynlig og overhængende Livsfare[7]), eller
2. gjennem betimelig Anmeldelse for vedkommende Myndighed eller paa anden Maade efter Evne at afværge Ildsvaade, Oversvømmelse, Sprængning eller lignende Ulykke, der medfører Fare for Menneskeliv.

Saafremt paa Grund af Forseelsen nogen omkommer, kan Fængsel indtil 6 Maaneder anvendes.[8])

§ 388. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes Forældre, Husbondsfolk og andre i lignende Stilling[9]), som

[1]) § 36.
[2]) Se Kap. 22.
[3]) § 9.
[4]) Se Lov 20 Juni 1891.
[5]) Se § 61.
[6]) Jfr. §§ 308 og 420 samt Mil. Strfl. § 58.
[7]) Jfr. § 315.
[8]) Se § 139.
[9]) Jfr. § 240.

22 Mai. No. 10.

undlader at yde nogen til deres Husstand hørende Kvinde den i Anledning af hendes Svangerskab eller Nedkomst fornødne Hjælp med den Følge, at hun hensættes i en nødlidende eller hjælpeløs Tilstand, hvorunder hun forøver en Forbrydelse, rettet mod Fosterets eller Barnets Liv, eller ved hvilken dette udsættes for Fare.

§ 389. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes de i foregaaende Paragraf nævnte Personer[1]), naar de, med Kundskab eller bestemt Formodning om, at nogen til deres Husstand hørende Kvinde hemmeligholder sit Svangerskab, undlader herom at henvende sig til hende og derved bidrager til, at hun forøver saadan Forbrydelse som i foregaaende Paragraf nævnt.

§ 390. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som krænker Privatlivets Fred ved at give offentlig Meddelelse om personlige eller huslige Forhold.

§ 250 finder tilsvarende Anvendelse.

Er Forseelsen forøvet i trykt Skrift[2]), kan Inddragning i Overensstemmelse med § 323 besluttes.

Offentlig Paatale finder ikke Sted.

40de Kapitel.

Forseelser mod Formuesrettigheder.[3])

§ 391. Den, som forøver nogen efter § 291 eller § 292, 1ste Led, strafbar Handling, uden at den voldte Skade overstiger 10 Kroner, eller som retsstridig tilsmudser eller besudler nogen Gjenstand, eller som medvirker hertil, straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 3, men i Gjentagelsestilfælde[4]) indtil 6 Maaneder.

Uagtsom Skadetilføielse af nogen i § 292, 1ste Led[5]), omhandlet Slags straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 2 Maaneder.

§ 392. Den, som retsstridig sætter sig eller andre i Besiddelse af nogen Løsøregjenstand[6]) eller medvirker hertil, straffes med Bøder, men, hvis Gjenstandens Værdi overstiger 10 Kroner, med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder.

Har den skyldige handlet i Hensigt at gjøre en virkelig eller formentlig Ret gjældende, kommer ikke høiere Straf end Bøder til Anvendelse. Under særdeles formildende Omstændigheder kan Straf bortfalde.

§ 393. Med Bøder straffes den, som retsstridig bruger eller forføier over Løsøregjenstand[6]), der tilhører en anden, saaledes at den berettigede derved paaføres Tab eller Uleilighed, eller som medvirker hertil.[7])

[1]) Jfr. § 241.
[2]) § 10.
[3]) Se Kap. 24—28 og 31.
[4]) Se § 61.
[5]) Jfr. § 293.
[6]) § 6.
[7]) Jfr. Mil. Strfl. §§ 104 og 105.

§ 394. Med Bøder straffes den, som undlader paa lovlig Maade at lyse op eller anmelde en funden Gjenstand.[1] 22 Mai. No. 10.

Under særdeles formildende Omstændigheder kan Straf bortfalde.

§ 395. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som retsstridig sætter sig eller andre i Besiddelse af fast Eiendom[2], eller som medvirker hertil.

§ 392, sidste Led, finder tilsvarende Anvendelse.

§ 396. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som uden Berettigelse bygger paa, graver, sprænger, saar eller planter i, lægger Vei eller Gangsti over eller driver Husdyr ind paa Grund i andens Besiddelse, eller som retsstridig til den berettigedes Skade eller mod dennes Forbud øver anden Raadighed over fast Eiendom i andens Besiddelse, eller som medvirker hertil.[3]

Udslettedes ved den udøvede Raadighed noget Grænsemerke, kan Fængsel indtil 6 Maaneder anvendes.[4]

§ 397. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som overskrider sin Ret ligeoverfor medberettigede ved at udøve nogen ham over en fast Eiendom tilkommende Raadighed i videre Udstrækning eller paa anden Maade end lovligt, eller som medvirker hertil.

§ 398. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som

1. retsstridig til andens Skade eller til utilbørlig Hinder for den almindelige Færdsel eller Flødning forurenser eller stænger over rindende Vand eller forandrer dets Løb eller Masse[5], eller
2. gjør sig skyldig i nogen i Naboeiendomsforhold strafbar Adfærd[6], eller som medvirker hertil.

§ 399. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som forøver nogen efter §§ 256, 257, 262, eller 318 strafbar Handling med Hensyn til

1. i Skog, Mark eller Eng værende Sten, Sand, Ler, Jord, Gjødsel, Mineralier, Torv, Mos, Lyng, Blomster, Buske, Kviste, Løv, Næver, Bark, Bar, tørre Træer eller Grene, Træaffald, uhøstet eller affalden Grøde eller Frugt, eller
2. Tang, vilde Østers eller Skjæl i Vand, Fjære eller Strand.

I Gjentagelsestilfælde[7], eller hvor Gjenstandens Værdi overstiger 10 Kroner, kan Fængsel indtil 6 Maaneder anvendes.

§ 400. Den, som paa uindhegnet Sted plukker vilde Rødder,

[1] Se Pl. 8 Juni 1811 og 5 Decbr. 1812 m. fl.
[2] Jfr. § 344.
[3] Jfr. Jordfredningslov 16 Mai 1860 og Lappelovgivningen.
[4] Jfr. § 188.
[5] Lov 1 Juli 1887.
[6] Lov 27 Mai 1887 § 17 jfr. Indf.l. § 16.
[7] Se § 61.

22 Mai. No. 10.

som paa Stedet fortæres, eller vilde Bær, Sop eller Blomster eller optager Rødder af vilde Urter, bliver ikke at straffe.

Denne Bestemmelse finder ikke Anvendelse paa den, som plukker Multer paa Multebærland i Tromsø Stift enten mod Eierens udtrykkelige Forbud eller uden at fortære dem paa Stedet.

§ 401. Med Bøder eller med Fængsel indtil 4 Maaneder straffes den, som, i Hensigt at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding, ved Fremkaldelse af falske Forestillinger, ved Gaver eller lignende søger at afholde eller hindre andre fra at byde med ved offentligt Kjøb eller Salg, eller som medvirker hertil.

§ 402.[1]) Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som, med Fortielse af at være ude af Stand til at betale eller stille Sikkerhed, tager Ophold eller nyder Spise, Drikke eller deslige paa Gjæstgiverier, Værtshuse eller lignende Steder, hvor det er Forudsætningen, at Betalingen erlægges før Bortgangen eller Fraflyttelsen, eller benytter andres Arbeide eller Ting under Forhold, hvor den samme Forudsætning gjælder, saavelsom den, der medvirker hertil.

Paa samme Maade straffes den, der i noget oven nævnt Tilfælde, skjønt istand til at betale eller stille Sikkerhed, retsstridig begiver sig bort uden at gjøre dette, eller som medvirker hertil.

§ 403.[1]) Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som uden Erlæggelse af den fastsatte Betaling søger at tilsnige sig Adgang til Forestilling, Udstilling eller Forsamling i omsluttede Rum eller Reise med Skib, Jernbane eller lignende, eller som medvirker hertil.[2])

§ 404. Har nogen, hvem Forvaltningen eller Opbevarelsen af anden tilhørende Penge eller Værdipapirer er betroet, trods Forbud[3]) sammenblandet dem med egne Midler, eller har han paa anden Maade handlet mod gyldig fastsatte Regler, straffes han med Bøder eller med Fængsel indtil 6 Maaneder.

§ 405. Den, som i Tilfælde, hvor en Vares Pris eller Vederlaget for et Arbeide eller en Ydelse er gyldig fastsat af nogen offentlig Myndighed[4]), fordrer eller modtager som Betaling mere end det fastsatte, straffes med Bøder, men i Gjentagelsestilfælde[5]) med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder.

Paa samme Maade straffes den, som i en Overenskomst betinger sig nogen Fordel, som det er forbudt at aftale.[4])

§ 406. Retsstridige Handlinger, hvorved nogen søger at unddrage sig eller andre offentlige Skatter eller Afgifter, bliver, forsaavidt ikke strengere Straf derfor er bestemt, at straffe med

[1]) Jfr. § 270.
[2]) Jfr. § 184.
[3]) Se Sparebankl. 6 Juli 1887 § 17 og Konkursl. 6 Mai 1899 § 29.
[4]) Se f. Ex. Lov 29 Juni 1888 § 2 og Lov ang. Forkjøbsret af 20 Mai 1899.
[5]) Se § 61.

Bøder og i Gjentagelsestilfælde[1]) med Bøder eller med Fængsel indtil 4 Maaneder. 22 Mai. No. 10.

I ethvert Tilfælde kommer § 36 til Anvendelse, dog saaledes, at Beløbet tilfalder den offentlige Kasse, hvortil Skatten eller Afgiften skulde have været erlagt.

Saadanne Handlinger ligeoverfor fremmede Stater kan under Betingelse af Gjensidighed efter Kongens nærmere Bestemmelse straffes med Bøder.

§ 407. Den, som krænker andens Ret ved at fiske, jage, sætte Fangstredskaber for, fange eller dræbe Dyr, som ikke er i nogens Eie, straffes med Bøder.[2])

§ 408. De i §§ 395, 396, 398, 402, 403, 404 og 407 omhandlede Forseelser paatales ikke af det offentlige uden efter Begjæring af nogen fornærmet.

Dog bliver Forseelser efter § 398 med Hensyn til rindende Vand samt efter § 404 altid at paatale af det offentlige, hvor det findes paakrævet af almene Hensyn.

De i §§ 391, 392, 393, 397 og 399 omhandlede Forseelser paatales ikke af det offentlige, medmindre det begjæres af nogen fornærmet og findes paakrævet af almene Hensyn.

41de Kapitel.

Forseelser med Hensyn til privat Tjenesteforhold.[3])

§ 409. Den, som uden lovlig eller antagelig Grund undlader at tiltræde eller forlader en Tjeneste, hvortil han har forpligtet sig[4]), eller som medvirker hertil, straffes med Bøder.

Hvis Forskud er modtaget uden at være optjent eller tilbagebetalt, eller hvis iøvrigt særdeles skjærpende Omstændigheder foreligger, kan Fængsel indtil 3 Maaneder anvendes.

§ 410. Den, som retsstridig negter at modtage nogen i eller afskediger nogen fra sin Tjeneste, straffes med Bøder.

§ 411. Den, som retsstridig negter den til Tjeneste antagne Optagelse i sit Hus eller bortviser ham fra dette og derved udsætter ham for Fare eller særlig Forlegenhed, straffes med Bøder eller Fængsel indtil 3 Maaneder.

Var der lovlig Grund til uden Tidsfrist at ophæve Tjenesteforholdet, men Negtelsen af Optagelse eller Bortvisningen dog efter Omstændighederne maa anses i høi Grad utidig, anvendes Bøder.

§ 412. Misligholder den til Tjeneste antagne ved ulovlig Udeblivelse eller ved Vægring af at udføre ham paahvilende Arbeide

[1]) Se § 61.
[2]) Se N. L. 5—11, Lov 7 Juni 1845, Lov 20 Mai 1899.
[3]) Jfr. Haandværkslov 15 Juni 1881, Fabriktilsynslov 27 Juni 1892 §§ 41 og 42, Sjøfartslov 20 Juli 1893 Kap. 4.
[4]) Jfr. § 301 og § 426 No. 1.

22 Mai. No. 10.

sin Pligt, eller udviser en tjenestepligtig, der er optaget i Tjenestegiverens Husstand, iøvrigt et særlig slet Forhold, straffes han med Bøder.

Paa samme Maade straffes Tjenestegiver, der vægrer sig ved til rette Tid at betale den tjenestepligtige Løn eller andre skyldige Ydelser eller undlader at meddele ham Bevidnelse, hvorpaa han ifølge Loven har Krav[1]), eller som iøvrigt ligeoverfor en i hans Husstand optagen tjenestepligtig gjør sig skyldig i særlig slet Forhold.

§ 413. De i nærværende Kapitel nævnte Forseelser paatales ikke af det offentlige uden efter Begjæring af nogen fornærmet.

42de Kapitel.

Forseelser i Sjøfartsforhold.[2])

§ 414. Forser en Skibsfører eller Reder sig mod den norske Lovgivnings Bestemmelser om Skibsmandskabers Mønstring[3]), om Hyrekontrakt og Afregningsbog[4]), om Anmeldelse, Fremmøde eller Forevisning af Dokumenter for nogen Myndighed eller om Afgivelse af ægte Oplysning til nogen saadan[5]), straffes han med Bøder.

Undlader han at optage Sjøforklaring eller Thingsvidne, hvor saadant i norsk Lov er paabudt[6]), straffes han med Bøder eller med Fængsel indtil 2 Maaneder.

§ 415. Undlader en Skibsfører i Tilfælde af Sammenstød at give det andet Skibs Fører Oplysning om Skibets Navn, Hjemsted, Bestemmelsessted og Stedet, hvorfra det kommer[7]), straffes han med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder.

§ 416. En Skibsfører eller Reder straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 2 Maaneder, saafremt han forser sig mod, hvad der i Medfør af norsk Lov paaligger ham til Sikrelse af Skibets Sjødygtighed eller til Varetagelse af de ombordværendes Tarv.[8])

§ 417. En Skibsfører paa norsk Skib straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 2 Maaneder, saafremt han

1. undlader at iagttage, hvad der er foreskrevet i Tilfælde af, at Forbrydelser begaaes af nogen medfarende[9]), eller
2. uden gyldig Grund unddrager sig for at medtage ombord Personer, for hvis Hjemsendelse norsk Myndighed har at drage Omsorg[10]), eller

[1]) Jfr. Lov 4 Mai 1901 § 11.
[2]) Se Kap. 30 og Strfprocesl. §§ 55, 117 og 370.
[3]) Lov 29 Juni 1888.
[4]) Sjøfartsl. 20 Juli 1893 §§ 70 og 71.
[5]) Lov 31 Mai 1873, Lov 15 Juni 1878 o. fl.
[6]) Sjøfartsl. §§ 40 og 327.
[7]) Se Sjøfartsl. § 223 jfr. ovenfor § 315.
[8]) Jfr. § 304, Sjøfartsl. §§ 26, 44, 45.
[9]) Sjøfartsl. § 47 jfr. Mil. Strfl. § 65.
[10]) Sjøfartsl. § 34.

3. ikke retter sig efter de Afgjørelser, som i Tvistigheder mellem ham og nogen underordnet træffes af vedkommende Myndighed i Tilfælde, hvor de er enten endelig eller foreløbig bindende for ham.[1] 22 Mai. No. 10.

§ 418. Forser nogen sig mod de Forskrifter til Undgaaelse af Sammenstød mellem Skibe[2] eller angaaende Nødssignaler eller Lodsning[3], som han pligter at følge, straffes han med Bøder.

§ 419. En Skibsfører eller Reder, som ikke iagttager den norske Lovgivnings Bestemmelser om Skibes Registrering eller om deres Mærkning med Navn samt Hjemsted eller om Opslag ombord angaaende tilladt Passagerantal eller lignende[4], straffes med Bøder.

Paa samme Maade straffes en Skibsfører paa norsk Skib, som ikke har ombord de fornødne Skibspapirer samt et Eksemplar af de angaaende Sjøfarten gjældende Love og øvrige Forskrifter.[5]

§ 420. En Fører af norsk Skib, som ved Anvendelsen af den ham i Loven tillagte Straffemyndighed tilsidesætter den foreskrevne Fremgangsmaade[6], straffes med Bøder.

§ 421. Undlader en Skibsfører, Styrmand eller Maskinist paa norsk Skib, hvad der med Hensyn til Førelsen af Dagbog eller anden Optegnelse eller sammes Opbevaring eller Indlevering er paabudt[7], straffes han med Bøder eller med Fængsel indtil 2 Maaneder.

§ 422. En Skibsfører, Styrmand, Maskinist eller Lods, som

1. gjør sig skyldig i grov eller oftere udvist Uagtsomhed i Tjenesten ombord[8], eller
2. forsætlig eller uagtsomt beruser sig under saadan Tjeneste, eller naar denne forestaar[9],

straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder, hvorhos Retten til at fortsætte Næringen kan frakjendes ham.

§ 423. Med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes en Skibsfører, som

1. uberettiget fører norsk Flag, eller som i norsk Farvand fører noget Flag, hvortil han ikke er berettiget[10], eller
2. uberettiget driver Fragtfart mellem Steder paa den norske Kyst.[11]

Paa samme Maade straffes den, som overdrager, udlaaner eller paa anden Maade overlader norsk Nationalitetsbevis til Brug for et andet Skib end det, for hvilket Beviset er udfærdiget.

[1]) Jfr. Sjøfartsl. §§ 100 og 104.
[2]) Plakat 16 Januar 1897.
[3]) Lov 26 Mai 1899, og Res. 24 Febr. 1900.
[4]) Lov 4 Mai 1901 og Lov 4 Juni 1866.
[5]) Jfr. Sjøfartsl. § 27.
[6]) Jfr. § 308, § 386 og Sjøfartsl. § 103.
[7]) Jfr. Sjøfartsl. §§ 35—39 og 103 samt ovenfor § 316.
[8]) Jfr. Mil. Strfl. §§ 71 og 78 jfr. § 99.
[9]) Jfr. § 426 No. 4 og Mil. Strfl. § 72.
[10]) Jfr. Lov 4 Mai 1901 § 10.
[11]) Jfr. Toldl. 20 Septbr. 1845 § 55 jfr. Lov 26 Aug. 1854.

22 Mai. No. 10.

§ 424. Den, som tjeneſtgjør som Skibsfører, Styrmand eller Maſkiniſt uden at beſidde de lovbeſtemte Egenſkaber[1]), ſtraffes med Bøder eller med Fængſel indtil 3 Maaneder.

Paa ſamme Maade ſtraffes Reder eller Skibsfører, ſom benytter noget uberettiget i nogen af disſe Stillinger.

§ 425. En Skibsfører, ſom uden ſkjellig Grund foretager eller tilſteder andre at foretage nogen Handling, hvorved Skib eller Ladning udſættes for Opbringelſe eller Beſlaglæggelſe, ſtraffes med Bøder eller med Fængſel indtil 6 Maaneder.

Paa ſamme Maade ſtraffes enhver medfarende, ſom uden Skibsførerens Tilladelſe foretager ſaadan Handling ſom oven nævnt.[2])

Offentlig Paatale finder alene Sted efter fornærmedes Begjæring.

§ 426. Med Bøder eller under ſærdeles ſkjærpende Omſtændigheder med Fængſel indtil 2 Maaneder ſtraffes den underordnede ombord paa norſk Skib, ſom

1. undlader i rette Tid at tiltræde Tjeneſten eller ulovlig gaar fra Skibsborde eller, naar han har Landlov, udebliver mere end 6 Timer over den tilladte Tid[3]),
2. undlader ſaavidt muligt betimelig at anmelde Forfald, hvorved han hindres fra at tiltræde eller fortſætte Tjeneſten,
3. volder Fare ved Forſømmelighed under Tjeneſten[4]),
4. forſætlig eller uagtſomt beruſer ſig under Tjeneſten, eller naar denne foreſtaar[5]),
5. bortødsler eller paa anden utilbørlig Maade omgaaes med Proviſanten,
6. hemmelig bringer Perſoner eller egne eller andres Ting til eller fra Borde,
7. undlader at vise ſkyldig Lydighed[6]) ligeoverfor nogen af hans foreſatte given Befaling eller forleder en anden til ſaadan Ulydighed.
8. gjør ſig ſkyldig i grovt Brud paa den nogen foreſat tilkommende Agtelſe[7]), eller
9. paa anden Maade ombord eller i Tjeneſten udviſer et ſærlig ſlet Forhold.

Offentlig Paatale finder alene Sted efter Skibsførerens eller Rederens Begjæring.

§ 427. Er nogen ſtraffet diſciplinært[8]) af Skibsføreren for

[1]) Se Love af 13 Aug. 1857, 4 Juni 1866, 26 Juni 1889, 20 Juni 1891 og 9 Mars 1901.
[2]) Jfr. Sjøfartsl. § 81.
[3]) Jfr. § 301 og Mil. Strfl. §§ 34 og 95.
[4]) Jfr. Mil. Strfl. §§ 71, 77, 99.
[5]) Jfr. § 422 No. 2 og Mil. Strfl. § 72.
[6]) Jfr. §§ 309—311, Mil. Strfl. §§ 46 og 97.
[7]) Jfr. Mil. Strfl. §§ 38 og 39.
[8]) Sjøfartsl. § 102.

en Forseelse, hvorfor Straffesag senere reises, kommer den udstaaede Straf til Fradrag ved Strafudmaalingen, saaledes at Straffen af denne Grund ogsaa kan nedsættes under de lovbestemte Lavmaal eller helt bortfalde.[1]) 22 Mai. No. 10.

43de Kapitel.

Forseelser, forøvede ved trykt Skrift.[2])

§ 428. Den, som undlader at angive sit Navn eller Firma samt Trykkestedet paa et af ham trykt Skrift[3]) — med Undtagelse af Stemmesedler, Prisangivelser, Formularer og lignende — eller gjør en urigtig Angivelse, straffes med Bøder.

§ 429. Angives ikke Udgiveren (Redaktøren) af et Blad eller Tidsskrift i samme som saadan, straffes saavel han som Forlæggeren med Bøder.

Angives en anden Person end den virkelige Udgiver, bliver saavel denne og Forlæggeren som den urigtig angivne, saafremt Angivelsen er skeet med hans Samtykke, at straffe med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder.

§ 430. Med Bøder straffes Udgiveren af et Blad eller Tidsskrift, naar han vægrer sig for paa Forlangende af nogen umiddelbart Vedkommende uforandret at optage en Imødegaaelse af i Bladet eller Tidsskriftet indeholdte Anførsler af faktisk Art, saafremt Imødegaaelsen fremkommer inden 1 Aar efter Offentliggjørelsen af det imødegaaede, selv begrænser sig til faktiske Anførsler, intet strafbart indeholder og ikke giver Tredjemand nogen Imødegaaelsesret. Derhos kan han i Dommen tilpligtes under en løbende Mulkt at optage Imødegaaelsen.

Vægring anses for at finde Sted, naar Imødegaaelsen ikke er optaget, for Blades Vedkommende i det første eller andet, for Tidsskrifters Vedkommende i det første efter Modtagelsen udkomne Nummer af Bladet eller Tidsskriftet, der ikke allerede da var gjort færdig til Trykning, og med en ligesaa fremtrædende Skrift og paa et ligesaa iøinefaldende Sted som det imødegaaede. Indtager den mere end 50 Linjer, haves for det overskydende Krav paa sædvanlig Betaling for Bekjendtgjørelser.

Offentlig Paatale finder alene Sted efter fornærmedes Begjæring.

§ 431.[4]) Udgiver af et Blad eller Tidsskrift, der befordrer i Trykken noget, som, om han bevislig havde kjendt sammes Indhold, vilde have paadraget ham Strafansvar efter nogen anden af denne Lovs Forskrifter, straffes med Bøder.

[1]) Jfr. Mil. Strfl. § 125.
[2]) Se Kap. 32.
[3]) § 10.
[4]) Jfr. § 322.

22 Mai. No. 10.

Indeholdt det trykte en Forbrydelse, der om Udgiveren bevislig havde kjendt Indholdet, findes at burde have paadraget ham Fængsel over 6 Maaneder eller anden lige saa høi Straf, kan Hefte indtil 4 Maaneder idømmes.

Udgiveren er fri for Straf, naar han beviser, at der ingen Uagtsomhed kan lægges ham tillast.

Med Hensyn til Paatalen gjælder det samme som med Hensyn til Paatalen af den strafbare Handling, som det trykte Skrift indeholder.

§ 432. Med Bøder straffes den, som i trykt Skrift[1]) gjengiver Retters eller andre offentlige Myndigheders Forhandlinger saaledes, at Gjengivelsen paa Grund af Udeladelser eller Tilføielser eller paa anden Maade fremtræder som forsætlig forvrængt, eller som medvirker hertil.[2])

§ 433. Den, som optrykker, falholder, frembyder til Udleie eller søger almindelig udbredt et trykt Skrift[1]), der er erklæret beslaglagt eller inddraget, straffes med Bøder eller med Fængsel indtil 3 Maaneder.

§ 434. Den, som undlader, saasnart Uddelingen eller Forsendelsen af et af ham udgivet offentligt Blad, Tidsskrift eller Flyveblad er begyndt, at tilstille Stedets Politi et Eksemplar, straffes med Bøder.

Denne Forskrift finder ikke Anvendelse paa Skrifter, som udelukkende omhandler Videnskab, Kunst eller Næringsdrift eller indeholder Meddelelser fra offentlige Myndigheder.

§ 435. I de i §§ 432 og 433 omhandlede Tilfælde bliver Skriftet altid at inddrage overensstemmende med Reglerne i § 323.

I de i §§ 428 og 429 omhandlede Tilfælde kan det samme besluttes.

Den, som i Løbet af 1 Aar 3 Gange dømmes efter nogen af §§ 428, 429, 432 eller 433, kan i Dommen for den sidste Forseelse for en Tid af indtil 5 Aar frakjendes Retten til at drive Næring som Trykker eller Forlægger eller som Udgiver af Blade eller Tidsskrifter.

Thi have Vi o. s. v.

[1]) § 10.
[2]) Jfr. § 130.

22 Mai. No. 11.

Lov om den almindelige borgerlige Straffelovs Ikrafttræden.*)[1])

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 15de April dette Aar, saalydende:

1ste Kapitel.

Straffelovens Ikrafttræden og Indflydelse paa den ældre Straffelovgivning.

§ 1. Den almindelige borgerlige Straffelov træder i Kraft 1ste Januar 1904.

[1]) Se de ved foreg. Lov citerede Forarbeider.

*) Bekjendtgj. 27 Mai i Lovt. 1ste Afd. No. 25.

Samme Dag træder nærværende Lov i Kraft. 22 Mai.

§ 2. Fra samme Tid ophæves, forsaavidt de endnu er i Kraft: No. 11.

Lov om Forbrydelser af 20de August 1842 med senere Tillæg og Forandringer.

Lov om Sjøfarten af 20de Juli 1893 Kapitel 12.

Christian den 5tes norske Lovs 6te Bog med Undtagelse af Kapitel 10, Artiklerne 2 og 5, samt Kapitel 14, Artikel 6.

Samme Lovs 1ste Bog Kapitel 21, Artikel 1 og 2den Bog Kapitel 10, Artikel 4.

Forordningerne og Reskripterne angaaende Politivæsenet i forskjellige Kjøbstæder af 22de Oktober 1701 jfr. 8de August 1738, 24de Januar 1710, 12te Februar 1745, 9de December 1746, 23de September 1763 og 5te Juni 1776.

Forordning, som nærmere bestemmer og forklarer Trykkefrihedens Grænser, af 27de September 1799.

Lov af 4de Juli 1857 om Politiforseelser udenfor Kjøbstæderne.

Forordning om Overlast og Drab at hindre og afverge af 6te Februar 1694.

Plakat af 19de April 1805 om, hvorledes med straffede Udlændinge skal forholdes, og Lov angaaende Forandring i samme af 27de Mai 1854.

Lov om Æresopreisning af 6te August 1897.

§ 3. Fra samme Tid ophæves ligeledes samtlige i ældre Love indeholdte Bestemmelser af strafferetsligt Indhold, forsaavidt de ikke i følgende Paragraf er udtrykkelig erklærede vedblivende at staa ved Magt.

De i den militære Lovgivning indeholdte Straffebestemmelser samt de gjældende Bestemmelser om Disciplinærstraffe og Tvangsmulkter er ikke indbefattede herunder.

§ 4. I. De i følgende Love indeholdte strafferetslige Bestemmelser vedbliver med de i §§ 7—9 omhandlede Ændringer at staa ved Magt, forsaavidt de fremdeles gjælder:

Christian den 5tes norske Lovs 1—12—2 og 3, 1—13—7 og 2—5—6, jfr. Forordning af 27de Juli 1771.

Forordning af 23de December 1735 om Lovens Skjærpelse imod temere litigantes m. v.

Forordning af 3dje Mars 1741 om Vidners Indstevning m. v.

Forordning om Brandvæsenet af 18de August 1767, jfr. ogsaa Brandanordning for Bergen af 16de Mai 1707 og for Kristiania af 24de Februar 1714, forsaavidt angaar Straffebestemmelserne for de ved Brandvæsenet ansatte.

Forordning af 3dje Juni 1796 om Rettens vedbørlige og hurtige Pleie.

Lov angaaende Høiesteret af 12te September 1818 med Tillægslov af 15de Juli 1839.

22 Mai. No. 11.

Lov angaaende det beneficerede Gods af 20de August 1821 §§ 10 og 11.
Lov om Straffebestemmelser for Statsraadets Medlemmer m. v. af 7de Juli 1828.
Lov om Bergverksdriften af 14de Juli 1842 §§ 4, 6 og 49.
Lov om Toldvæsenet af 20de September 1845 undtagen § 164, med Tillæg og Forandringer.
Lov om Sindssygevæsenet af 17de August 1848.
Lov angaaende civile og militære Embedsgaarde af 25de August 1848 §§ 19 og 20.
Lov om Veivæsenet af 15de September 1851 med Tillæg og Forandringer.
Lov om Husmandsvæsenet af 24de September 1851.
Lov om Vaarsildfiskeriet af 24de September 1851 med Tillægslove af 28de August 1854 og 27de Mars 1869.
Lov om Lagrettesmænd af 28de August 1854.
Lov af 7de September 1854 angaaende Jernveie til almindelig Afbenyttelse §§ 10, 2det og 3dje Punktum, 11 og 13, jfr. 3.
Lov af 7de September 1854 om Renbete i Finmarken m. v. § 5.
Lov om Tilvirkning af Malt af 12te Oktober 1857 med Tillæg og Forandringer.
Lov af 14de April 1860 om Finmarkens Brændevinsafgiftskasse.
Lov om Fords Fredning af 16de Mai 1860.
Lov indeholdende Forandringer i Lovgivningen om Maal og Vægt af 11te April 1863.
Love om Fattigvæsenet af 6te Juni 1863 6te Kapitel.
Lov af 22de Juni 1863 om Ægteskabs Stiftelse af Personer, der ikke hører til et kristeligt Religionssamfund.
Lov om Skogvæsenet af 22de Juni 1863.
Lov om Værnepligt og Udskrivning af 12te Mai 1866 med Tillæg og Forandringer, jfr. ogsaa Lov om Udskrivning til Sjøvæbningen af 6te Juli 1892 (med Tillægslov af 11te April 1900) og Lov angaaende Værnepligtens Udvidelse til Rigets nordlige Landsdele af 28de Juni 1897.
Lov om Tilvirkning og Stempling af Spillekort af 6te Mars 1869.
Lov af 24de April 1869 om Ordning af Jordforholdene i Finmarkens Amt.
Lov af 22de Mai 1869 om Kontrol med Befordring af Udvandrere til fremmede Verdensdele med Tillægslov af 5te Juni 1897.
Lov angaaende Ret til Hval af 22de Mai 1869 § 6.
Lov om Isvækning m. v. af 12te Juni 1869.
Lov om Bygningsvæsenet i Trondhjem af 12te Juni 1869.
Lov om Forandring i Kvakfalverlovgivningen af 29de April 1871 med Tillægslov af 6te Juni 1889.
Lov om metrisk Maal og Vegt af 22de Mai 1875 med Tillæg og Forandringer.

Lov om Fredning af Sæl i Nordishavet af 18de Mai 1876. 22 Mai.
Lov af 3dje Juni 1876 indeholdende Forandring i og Tillæg til de om Værnepligt og Udskrivning gjældende Love. No. 11.
Lov om Beskyttelse af fotografiske Billeder af 12te Mai 1877.
Lov angaaende Vaartorskefiskeriet ved Søndmørs Kyster af 6te Juni 1878 samt Lov af 28de Mai 1881 om Vaartorskefiskeriet i Fosens, Nordmørs og Romsdals Fogderier.
Lov om Fiskerier i Namdalens Fogderi af 22de Mars 1879, jfr. Lov af 18de Mai 1860, med Tillægslov af 21de Juni 1886.
Lov angaaende Forandringer i Haandverkslovgivningen af 15de Juni 1881.
Lov om Udskiftning m. v. af 13de Mars 1882.
Lov om Forlagsregistre og om Afgivelse af Trykfager til Universitetet af 20de Juni 1882.
Lov om Beskyttelse for Varemerker af 26de Mai 1884.
Lov om Beskyttelse af undersjøiske Telegrafkabler udenfor de territoriale Farvande af 14de Juni 1884.
Love om Udsalg og Udskjænkning af Øl m. m. paa Landet og i Kjøbstæderne og Ladestederne af 18de Juni 1884 med Tillæg og Forandringer.
Lov om Patenter af 16de Juni 1885.
Lov om Udførselsafgift af Vaarsild af 10de Juni 1887.
Lov om Brændevins Tilvirkning og Omdestillation af 28de Juni 1887 med Tillæg og Forandringer.
Lov af 1ste Juli 1887 om Vasdragenes Benyttelse samt Lov om Forandring i samme af 14de Juli 1893.
Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887 med Tillægslove.
Lov om Sparebanker af 6te Juli 1887 med Tillægslov af 5te Mars 1900.
Lov om Postvæsenet af 12te Mai 1888 med Tillægslov af 6te Juli 1892.
Lov af 23de Juni 1888 om Retten til Fiskeri i Tanavasdraget i Finmarkens Amt.
Love af 26de Juni 1889 om Folkeskolen paa Landet og i Kjøbstæderne, jfr. Tillægslov af 11te Juni 1898.
Lov indeholdende Forbud mod at tilvirke Øl af Surrogater for Malt af 28de Juni 1890.
Lov om Armeens Udrederkvarterer af 6te Juni 1891.
Lov om Salg af denatureret Brændevin af 13de Juni 1891.
Lov angaaende Straf for ulovlig Indførsel af Skydevaaben til visse Dele af Afrika m. v. af 19de Juni 1891.
Lov om Fredning af Laks og Sjøørret af 20de Juni 1891 med senere Tillæg og Forandringer.
Lov angaaende kristne Dissentere og andre, der ikke er Medlemmer

22 Mai. No. 11.

af Statskirken, af 27de Juni 1891, jfr. Tillægslov af 27de Juli 1896.

Lov om Norges Bank af 23de April 1892.

Lov om Forkyndelser, Varsler i civile Sager m. m. af 4de Juni 1892.

Lov om Tilsyn med Arbeide i Fabriker af 27de Juni 1892, undtagen § 45, med Tillæg og Forandringer.

Lov af 27de Juni 1892, indeholdende Forbud mod Udførsel af Trævirke fra Nordlands, Tromsø og Finmarkens Amter.

Lov om Sildefiskerierne af 26de Juni 1893.

Lov om Torskefiskerierne i Stavanger, Søndre og Nordre Bergenhus Amter af 26de Juni 1893.

Lov om Forfatterret og Kunstnerret af 4de Juli 1893.

Lov om Skydsvæsenet af 14de Juli 1893.

Lov om Stranding og Vrag af 20de Juli 1893.

Lov om Fredning af Ferskvandsfisk af 30te Mai 1894.

Lov om Ansvar for Skade paa Bofæ ved Hund m. v. af 9de Juni 1894.

Lov af 29de Juni 1894 om Fredning af Hummer.

Lov om Havne- og Ringevæsenet af 10de Juli 1894.

Lov om Foranstaltninger mod smitsomme Husdyrsygdomme af 14de Juli 1894 med Tillægslov af 26de Mai 1899.

Lov om Ulykkesforsikring for Arbeidere i Fabriker af 23de Juli 1894, undtagen den i § 29 indeholdte Henvisning til § 45 i Lov af 27de Juni 1892, med Tillægslov af 23de December 1899.

Lov om Brændevins Salg og Udskjænkning af 24 Juli 1894 med Tillægslov af 6te August 1897.

Lov af 27de Juli 1895, indeholdende Tillæg til Lov angaaende Lotterier og andre Lykkespil af 14de Juni 1851.

Lov af 2den Mai 1896, indeholdende Forandringer i Lov om abnorme Børns Undervisning af 8de Juni 1881 med Tillægslov af 4de Juni 1892.

Lov om Indskrænkning i Adgang til at slippe Hingste m. m. paa Beite af 9de Mai 1896.

Lov om Hvalfangst af 6te Juni 1896.

Lov om Forhyrings-, Fæste- og Engagementskontorer af 12te Juni 1896.

Lov om Bygningsvæsenet for Landets Byer udenfor Kristiania, Bergen og Trondhjem af 27de Juli 1896 med Tillægslov af 2den April 1901.

Lov til Forebyggelse af Smughandel med spirituøse Drikke i Tromsø Stifts Landdistrikter af 27de Juli 1896 § 8.

Lov om Udskrivning af Heste og Kjøretøier til Feltbrug af 27de Juli 1896 med Tillægslov af 29de Mai 1901.

Lov om udenfor Riget værende stemmeberettigedes Deltagelse i Valgmandsvalgene af 5te Juni 1897.

Lov om Vareførselen landværts mellem Norge og Sverige af 10de Juli 1897 med Tillægslov af 14de Mai 1898. 22 Mai. No. 11.

Lov af 3dje August 1897 om særlige Straffebestemmelser m. v. for Personer, som i Henhold til Grundlovens § 75 h indkaldes til at møde for Storthinget.

Lov angaaende Fiskerier i Nordlands og Tromsø Amter af 3dje August 1897.

Lov angaaende Saltvandsfisket i Finmarken af 3dje August 1897.

Lov angaaende Skreifiskerierne i Lofoten af 6te August 1897.

Lov om Indskrænkning af Arbeidstiden i Bagerier m. v. af 6te August 1897 med Tillægslov af 20de Mai 1899.

Lov om Jordmødre af 19de December 1898.

Lov om Tilvirkning af Ætylæter af 19de December 1898.

Lov om Bygningsvæsenet i Bergen af 19de April 1899.

Lov om Eneret for Staten til Befordring af Meddelelser ved Hjælp af Telegraflinjer og lignende Anlæg af 29de April 1899.

Lov angaaende Jagt og Fangst af 20de Mai 1899, undtagen § 32, 1ste, 2det og 3die Led.

Lov om Bygningsvæsenet i Kristiania af 26de Mai 1899.

Lov om Mandtal og Storthingsvalg af 24de Februar 1900.

Lov om Rettergangsmaaden i militære Straffesager af 29de Mars 1900.

Lov om Fattigvæsenet af 19de Mai 1900.

Lov om Sildetønder af 26de Mai 1900.

Lov om Løsgjængeri, Betleri og Drukkenskab af 31 Mai 1900.

Lov angaaende Renskydsen af 31te Mai 1900.

Lov om Anmeldelse af reisende og fremmede af 4de Mai 1901 § 13, 2det Punktum.

Lov om Skibsregistre af 4de Mai 1901 § 40.

Lov om Vragning af Sild af 4de Mai 1901 § 6.

Lov om Kontrol med Tilvirkning af og Handel med Margarin og Margarinost m. v. af 8de Mars 1902.

II. De Straffebestemmelser, som indeholdes i følgende Love:

Lov af 24de Juli 1827 angaaende Straf for Overtrædelse af den 8de Artikel i Grænsekonventionen med Rusland af 14/2 Mai 1826,

Lov om Fiskerierne i Finmarken eller Vest- og Øst-Finmarkens Fogderier af 13de September 1830 § 40,

Lov af 7de September 1854 om Renbete i Finmarken m. v. (med Undtagelse af § 5) med Tillægslove af 9de September 1857 og 17de Juni 1869,

Lov af 2den Juni 1883, jfr. Lov af 14de Mai 1901, angaaende Lapperne i de forenede Kongeriger Norge og Sverige,

Lov af 23de Juni 1888 om forskjellige Forhold vedkommende Fjeldfinnerne i Finmarkens Amt samt

22 Mai. Nr. 11. Lov af 25de Juli 1897 indeholdende Tillægsbestemmelser angaaende Lapperne og Rensdyrdriften i de sønden for Finmarken Amt liggende Landsdele,

vedbliver, forsaavidt de fremdeles gjælder, at staa ved Magt med de i §§ 7—9 omhandlede Ændringer, dog saaledes

1. at det, forsaavidt Bødernes Maksimum angaar, skal have sit Forblivende med, hvad der i saa Henseende er bestemt i Lov af 24de Juli 1827 og Lov af 13de September 1830 § 40 samt, forsaavidt svenske Lapper angaar, i Lov af 2den Juni 1883;
2. at det med Hensyn til, hvem Bøderne skal tilfalde, ligeledes skal have sit Forblivende med, hvad der i saa Henseende er bestemt i Lov af 24de Juli 1827, og
3. at Bøder, ilagte i Medhold af Lov af 24de Juli 1827, forsaavidt Rensdyrdrift angaar, Lov af 7de September 1854 (undtagen § 5) med Tillægslove, Lov af 2den Juni 1883, Lov af 23de Juni 1888 samt Lov af 25de Juli 1897 er Gjenstand for Afsoning, selv om egen Skyld ikke findes bevist.

§ 5. Straffelovens første Del finder, forsaavidt intet modsat er bestemt[1]), Anvendelse paa alle strafbare Handlinger.

De strafbare Handlinger, som omhandles i ældre Love, er Forbrydelser, forsaavidt de kan medføre Fængsel over 3 Maaneder (jfr. § 7) eller Fradømmelse af offentlig Tjeneste som Hovedstraf. Alle andre i ældre Love omhandlede strafbare Handlinger er Forseelser.

§ 6. Naar Henvisninger finder Sted til strafferetslige Bestemmelser, som ophæves ved den nye Straffelovs Ikrafttræden, gjælder Henvisningerne de tilsvarende Bestemmelser i denne, forsaavidt saadanne findes. I modsat Fald er Henvisningerne at betragte som bortfaldne.

§ 7. Forsaavidt noget fremdeles gjældende ældre Lovbud fastsætter Strafarbeide som eneste Straf, kommer det i den nye Straffelov foreskrevne Fængsel inden de i Lovbudet bestemte Tider til Anvendelse.

Forsaavidt noget saadant Lovbud ved Siden af Strafarbeide fastsætter Straf af Fængsel, kommer det i Straffeloven anordnede Fængsel til Anvendelse, saaledes at dette kan idømmes fra den der hjemlede korteste Tid og indtil den i vedkommende Lovbud for Strafarbeidet bestemte længste Tid.

Forsaavidt noget saadant Lovbud ellers indeholder Straffesatsen Fængsel, træder istedet derfor Fængsel efter Straffeloven fra den der fastsatte korteste Tid og indtil 3 Maaneder.

[1]) Jfr. Strfl. § 1 og det der citerede. Se ogsaa Lov 6 Juni 1878 § 14, Lov 15 Juni 1881 § 32, Lov 16 Juni 1885 § 32, Love af 3 Aug. 1897 Nr. 4 og 5 § 35, Lov 6 Aug. 1897 Nr. 4 § 35, Toldlov 20 Septbr. 1845 § 138 o. fl.

Forsaavidt fremdeles gjældende Lovbud indeholder Straffe- 22 Mai.
satsen Bøder, kommer saavel med Hensyn til disses Størrelse som No. 11.
forøvrigt de Regler til Anvendelse, som i Straffeloven er givne angaaende Bøder.[1])

§ 8. Pengestraffe, som ilægges nogen i Henhold til Lovbestemmelse, hvorefter dette kan ske, uden at egen Skyld kræves[2]), er ikke Gjenstand for Afsoning, medmindre egen Skyld findes bevist.[3])

Bestemmelser i ældre Love, hvorefter Gjenstande, der tilhører nogen anden end den dømte, hefter for Bøder[4]), ophæves, og istedet herfor bestemmes, at vedkommende Gjenstande eller deres Værdi ved Dom helt eller delvis kan inddrages.[5])

Straffelovens § 41 finder Anvendelse ogsaa paa de i andre Love omhandlede strafbare Handlinger, og det saaledes, at det Ansvar, der paahviler den underordnede, ogsaa indtræder, hvor den overordnede alene kan ilægges det i nærværende Paragrafs 1ste Led omhandlede begrænsede Ansvar.

§ 9. Naar Fængsel, Hefte eller Bøder idømmes efter § 7, gjælder med Hensyn til Tillægsstraffe (Straffelovens § 16), hvad i Straffeloven er bestemt. Ligesaa finder Straffelovens § 24 Anvendelse.

2det Kapitel.

Om Forandringer i den øvrige Lovgivning.

§ 10. I alle Tilfælde, hvor en Embeds- eller Bestillingsmand vedvarende viser sig ude af Stand til forsvarlig at røgte sin Tjeneste, eller hvor ellers nogen af de for Tjenestens Indehavelse nødvendige eller gyldig foreskrevne Betingelser ikke findes at være tilstede, kan Afskedigelse ved Dom finde Sted.

Herved er ingen Forandring gjort i de Bestemmelser, som den øvrige Lovgivning eller vedtagne Ansættelsesvilkaar indeholder om Afskedigelse paa Grund af saadanne Forhold som nævnt.

Paastand om Afskedigelse i Henhold til denne Paragraf og om Tjenestens Tab som Straf kan afgjøres under én Sag.[6])

§ 11.

1. Den ene Ægtefælle er paa Grund af den andens Forbrydelse berettiget til at fordre Ægteskabet opløst, naar denne for fuldbyrdet Forbrydelse eller for Forsøg dømmes til Straf efter nogen af Straffelovens §§ 155, 1ste Led, 191—199, 202—209, 213, 220 eller efter nogen af §§ 216, 217, 223—225, forsaavidt Forbrydelsen er begaaet i utugtigt Øiemed, —

[1]) Strfl. §§ 27 og 28 jfr. nærv. Lovs § 4 II.
[2]) Se Jordfredningslov 16 Mai 1860 §§ 21, 22, 23, 38, Lov 20 Mai 1899 § 41.
[3]) Jfr. § 4 II. No. 3.
[4]) Se f. Ex. Toldl. § 163, Fiskerilovene m. fl.
[5]) Jfr. Strfl. §§ 34—37.
[6]) Jfr. Strfproces. § 3.

22 Mai. No. 11.

eller naar han dømmes til strengere Straf end Fængsel i 6 Aar eller efter Straffelovens § 65, eller naar han dømmes til Fængsel over 3 Maaneder for nogen Forbrydelse mod Ægtefællen selv, eller hvorved dennes Liv eller Helbred forsætlig udsættes for Fare. Ligeledes kan Ægteskabet fordres opløst af den ene Ægtefælle, naar den anden frakjendes Forældremyndigheden over sine Børn[1]) eller gjentagende er bleven dømt efter Lov om Løsgjængeri, Betleri og Drukkenskab af 31te Mai 1900 §§ 4, 5, 18 eller 19.

Skilsmisse kan ikke fordres af den, der selv dømmes som medskyldig i samme Forbrydelse, og heller ikke, naar det ægteskabelige Samliv efter Straffens Fuldbyrdelse er fornyet.

2. Forordningen af 5te Mars 1734 om Besvangrelse og det deraf paastaaende Ægteskab ophæves.

§ 12.

1. Af Spil og Væddemaal opstaar ingen Forpligtelse, og en Anerkjendelse af derved stiftet Gjæld er uforbindende.[2])

Det samme gjælder Laan eller Forskud, som nogen vidende om Diemedet har ydet til Brug ved Spil eller Væddemaal.

Hvad om Spil og Væddemaal er bestemt, gjælder ogsaa med Hensyn til Terminspil (Differenshandel), som har et Spils eller Væddemaals Karakter.

En frivillig ydet Betaling kan ikke fordres tilbage, medmindre Betalingen er ydet i Uvidenhed om Fordringens Ugyldighed eller med Formuesgjenstande istedetfor Penge.

2. Ethvert Krav, hvis Erhvervelse staar i Forbindelse med sædvansmæssig Fremme af Utugt, er ugyldigt, og Beklædningsgjenstande, som under saadanne Omstændigheder er overladt nogen til Brug, kan ikke fordres tilbage.

3. Christian den 5tes norske Lov 5—13—53 og Forordningen af 6te Oktober 1753 ophæves.

§ 13. Universitetsfundatsen af 28de Juli 1824 § 44 skal lyde:

Bliver nogen ved Universitetet studerende ved endelig Dom frakjendt de statsborgerlige Rettigheder, bliver han at relegere for den Tid, for hvilken han er frakjendt disse.

§ 14. Lov om Arv af 31te Juli 1854 § 69 og § 70, 1ste Punktum, skal lyde:

§ 69. Har nogen forsætlig dræbt den, han skulde arve, eller har han paa strafbar Maade undladt at komme Arveladeren til Hjælp i Livsfare, og denne som Følge deraf omkommer, maa han ikke tage Arv efter ham. Det samme gjælder den, som forsætlig har hensat Arveladeren i en Tilstand, der gjorde det umu-

[1]) Se Lov 6 Juni 1896.
[2]) Jfr. Strfl. §§ 298, 299 og 383.

ligt for denne inden sin Død retsgyldig at beslutte om sine Efter- 22 Mai-
ladenskaber, eller som paa anden Maade har hindret ham heri. No. 11.

§ 70, 1ste Punktum. Livsarvinger, der have fyldt femten Aar, kunne gjøres arveløse af deres Fader, Moder eller anden Slægtning i opstigende Linje, hvem de forsætlig have fornærmet paa Ære, Frihed, Legeme eller Helbred, saaledes at Straf af Fængsel paa 2 Aar eller derover kan komme til Anvendelse, eller som de, uagtet det var dem muligt, have undladt at komme til Hjælp i overhængende Fare for Liv eller Helbred eller at yde den nødvendige Understøttelse i Tilfælde af Trang.

§ 15. De i Henhold til Lov af 26de Mai 1866 § 1 med Tillægslove af 17de Juni 1869, 28de Mai 1881 og 6te Juni 1891 givne Politivedtægter skal herefter alene kunne omfatte de Anliggender, som angaar Ordenen og Renligheden paa de for almindelig Færdsel bestemte eller almindelig befærdede Steder.

De i gjældende Politivedtægter indeholdte Bestemmelser, som er i Strid med foranstaaende, er for Fremtiden uden Gyldighed, undtagen Bestemmelserne om Beruselse, for hvis Vedkommende det skal have sit Forblivende med, hvad der i Lov om Løsgjængeri, Betleri og Drukkenskab af 31te Mai 1900 § 30 er bestemt.

Kongen eller den, han dertil bemyndiger, kan give almindelige Regler for Transport og Slagtning af Dyr samt for disses Benyttelse som Befordringsmiddel.

§ 16. Lov indeholdende Bestemmelser om Eiendomsrettens Begrænsning i Naboforhold af 27de Mai 1887 § 17, 2det Led, gives følgende Tillæg:

Fortsættelse af Driften, inden Betaling er erlagt, straffes efter Straffelovens § 398,2.

§ 17.

1. Lov om Rentefodens Frigivelse m. m. af 29de Juni 1888 § 5 skal lyde:

   Retshandel, som er strafbar efter nogen af Straffelovens §§ 295—297, er uforbindende.

   Fragaaes Retshandelen, er saavel den fornærmede som den anden Part forpligtet til at tilbagegive det af ham modtagne eller dettes Værdi tilligemed — hvor Retshandelen angaar Pengelaan — lovlig Rente fra Modtagelsestiden.

   Pant eller anden Sikkerhed, som af nogen af Parterne er stillet, vedbliver at hefte for ovenomhandlede Forpligtelser.

2. Forordning af 14de Mai 1754 angaaende Straf for dem, som enten giver umyndige eller mindreaarige ulovlig Kredit eller oppebærer ubillig Aager og Rente, ophæves.

§ 18. Lovene af 26de Juni 1889 om Folkeskolen paa Landet og i Kjøbstæderne, henholdsvis §§ 63 og 56, 2det og 3dje Led, ophæves.

22 Mai. No. 11.

3dje Kapitel.

Enkelte Bestemmelser angaaende Skadeserstatning.

§ 19. Har nogen paa strafbar Maade skadet en anden paa Legeme eller Helbred[1]) eller krænket ham paa Friheden[2]), er han pligtig at yde den fornærmede, foruden Erstatning for den lidte Skade, tillige saadan Erstatning for Tab i fremtidigt Erhverv, som Retten under Hensyn til den udviste Skyld og Omstændighederne forøvrigt finder billig.

Er Handlingen forøvet forsætlig eller af grov Uagtsomhed, kan Retten derhos paalægge den skyldige at yde den fornærmede en efter Billighed afpasset Pengesum som Opreisning[3]) for den ved Handlingen voldte Tort og Smerte eller for anden Skade af ikke økonomisk Art.[4])

Hvad ovenfor er bestemt, finder ligeledes Anvendelse paa den, der har forøvet nogen i Straffelovens §§ 168, 169, 191—196, 201, 210, 217—221 eller 248 omhandlet Forbrydelse.[5])

§ 20. I Tilfælde af, at nogens Død er voldt, paaligger det den erstatningspligtige at udrede til den, som har at besørge Begravelsen, de dermed forbundne Omkostninger.

§ 21. Er ved den forvoldte Død nogen berøvet sin Forsørger, bliver der for det Tab, som han derved antages at lide, hos den erstatningspligtige at tilkjende ham saadan Erstatning, som Retten under Hensyn til den udviste Skyld og Omstændighederne forøvrigt finder billig.

Er Døden voldt med Forsæt eller af grov Uagtsomhed, kan Retten derhos tilkjende den dræbtes Ægtefælle, Børn eller Forældre saadan Opreisning som i § 19, 2det Punktum, omhandlet.[4])

§ 22. Har Barn under 14 Aar voldt Skade, er Barnet ikke ansvarligt for Skaden.[6])

Har Barnet Midler, kan dog Retten, hvor den efter Omstændighederne finder det billigt, bestemme, at Skaden helt eller delvis skal erstattes af disse Midler.

§ 23. Er Skade forvoldt af nogen, der paa Grund af nogen i Straffelovens § 44 nævnt Omstændighed ikke ved Handlingens Foretagelse var tilregnelig, er han ikke ansvarlig for Skaden, medmindre han ved egen Skyld var bragt i en forbigaaende Tilstand af saadan Art.

Har han Midler, kan dog Retten, hvor den efter Omstændighederne finder det billigt, bestemme, at Skaden helt eller delvis skal erstattes af disse Midler.

[1]) Strfl. Kap. 22.
[2]) Strfl. Kap. 21.
[3]) Jfr. N. L. 1—19—21.
[4]) Se § 25 i. f.
[5]) Se Ulykkesforsikringslov 23 Juli 1894 §§ 32 og 36, Løsgjængerlov 31 Mai 1900 § 24 (jfr. Brændevinslov 24 Juli 1894 § 24).
[6]) Jfr. Strfl. § 46.

§ 24. Skade, der retmæssig er voldt til Afvergelse af en truende Fare, bliver at erstatte af den skadegjørende.[1]) Dog undtages Skade, der er voldt paa Person eller Gjenstand, fra hvilken Faren truede, medmindre den skadegjørende selv er Skyld i Faren. 22 Mai. No. 11.

§ 25. Skadeserstatning kan ikke kræves, naar den skadelidende selv forsætlig har medvirket til Skaden.

Har han ved Uagtsomhed medvirket til Skaden eller ved eget misligt Forhold foranlediget den skadegjørende Handling, bliver Spørsmaalet, om og i Tilfælde i hvilket Omfang Erstatning skal ydes, at afgjøre af Retten under Hensyn til Beskaffenheden af de fra hver Side begaaede Feil og disses Indflydelse paa Skaden. Som Uagtsomhed regnes det ogsaa, naar den skadelidende har undladt efter Evne at afvende eller begrænse Skaden, eller naar han har undladt at fjerne eller formindske en usædvanlig Fare for Skade, naar dette uden Vanskelighed kunde ske.

Gjøres Erstatningskrav gjældende af nogen anden end den, mod hvem den skadegjørende Handling umiddelbart har været rettet, finder ovenstaaende Regler Anvendelse, hvor enten denne sidste eller den erstatningssøgende har gjort sig skyldig i saadant Forhold som oven nævnt.

Den i §§ 19 og 21 omhandlede Opreisning bliver ikke at tilkjende, hvor den fornærmede ved egen grov Uagtsomhed har medvirket til Skaden eller ved eget misligt Forhold har foranlediget den forbryderske Handling.

§ 26. Flere for en Skade erstatningspligtige hefter alle for én og én for alle. Findes en enkelt at burde ilægges et større Erstatningsansvar end de andre, hefter alene han for Beløb, hvormed hans Ansvar overstiger de øvriges.

Den, der ikke forsætlig har medvirket til Skaden, kan altid hos enhver medansvarlig tilbagefordre dennes forholdsmæssige Anpart. Hvorvidt og i hvilken Udstrækning ved forsætlig Skadetilføielse den, der har udredet mere end sin forholdsmæssige Anpart, kan gjøre noget Krav gjældende mod de medansvarlige, afgjøres af Retten under Hensyn til den udviste Skyld og Omstændighederne forøvrigt.

Bliver i samme Dom Erstatningsansvar paalagt flere i Fællesskab, har Retten samtidig at træffe Afgjørelse angaaende de i Henhold til Bestemmelserne i foregaaende Led reiste Krav.

§ 27. Krav paa Opreisning efter §§ 19 eller 21 kan, saalænge det ikke er anerkjendt eller gjort gjældende ved Søgsmaal, ikke overdrages eller overføres ved Arv.

§ 28. Adgangen til at indtale Skadeserstatningskrav forældes i 3 Aar, men, ifald Kravet er udsprunget af en strafbar Handling, i 10 Aar fra den Dag, den skadelidende er bleven vidende om Skaden og om den for samme ansvarlige.[2])

[1]) Jfr. Strfl. §§ 47 og 48.
[2]) Jfr. Lov om Forældelse af Fordringer af 27 Juli 1896.

22 Mai. No. 11.

Er Skadeserstatningskravet udsprunget af en strafbar Handling, kan det i ethvert Tilfælde indtales under en Straffesag, hvorunder den tiltalte straffældes. Bliver den under Straffesagen nedlagte Erstatningspaastand ikke taget under Paakjendelse, kommer Loven af 27de Juli 1896 om Forældelse af Fordringer § 12, 2det Led, til Anvendelse.

Adgangen til Inddragning efter Straffelovens § 36 er ikke Gjenstand for Forældelse.

4de Kapitel.

Overgangsbestemmelser.

§ 29. Ved Anvendelse af den nye Straffelovs Bestemmelser om skjærpet Straf i Gjentagelsestilfælde[1]) iagttages følgende Regler med Hensyn til Domme, afsagte efter tidligere Straffelov:

1. Domme, der begrundede skjærpet Straf for Gjentagelse efter den ældre Lovs Kapitel 14 § 1, skal begrunde saadan efter § 233.
2. Domme, der begrundede skjærpet Straf efter Kapitel 14 § 4, skal begrunde saadan efter § 234.
3. Domme, der begrundede skjærpet Straf efter Kapitel 19 § 7, skal begrunde saadan efter §§ 263 og 318.
4. Domme, der begrundede skjærpet Straf efter Kapitel 20 § 7, skal begrunde saadan efter § 268.
5. Domme, der begrundede skjærpet Straf efter Kapitel 21 § 37, skal begrunde saadan efter § 278.

I andre Tilfælde begrunder Domme efter den ældre Ret ikke den for Gjentagelsestilfælde bestemte skjærpede Straf.

En efter den ældre Ret afsagt Dom, lydende paa skjærpet Straf i Gjentagelsestilfælde, bliver i ethvert Tilfælde ogsaa efter den nye Lov at betragte som en Dom i Gjentagelsestilfælde.

§ 30. Straf af Fængsel eller Bøder, idømt efter den ældre Straffelovgivning, bliver at fuldbyrde i Overensstemmelse med de efter den gjældende Regler.

Strafarbeide bliver efter den nye Straffelovs Ikrafttræden at fuldbyrde i Overensstemmelse med Reglerne om Fængselsstraf[2]), dog saaledes, at Personer, som allerede har paabegyndt Straffens Udstaaelse i Fællesskab, ikke behøver at overflyttes til Enrum, og at Personer, som udstaar Straffen i Enrum, tilstaaes samme Afkortning, som efter de ældre Regler vilde være blevet dem til Del.

§ 31. Enhver Indskrænkning i den dømtes Æresret i Henhold til Dom, afsagt efter den ældre Straffelovgivning, bortfalder efter et Tidsrum af 10 Aar, regnet paa den i Straffelovens § 31 for tidsbestemte Rettighedstab fastsatte Maade.

[1]) Se Strfl. § 61 og det der citerede.
[2]) Lov 31 Mai 1900.

Inden Udløbet af de 10 Aar kan Gjenerhvervelse af den fulde Æresret finde Sted i Overensstemmelse med de i Straffelovens §§ 75 og 76 om Gjenindsættelse i de statsborgerlige Rettigheder givne Regler. 22 Mai. No. 11.

§ 32. Er nogen i Lagmandsretssag tiltalt for en strafbar Handling, forøvet før den nye Straffelovs Ikrafttræden, stilles Spørsmaalene til Lagretten i Overensstemmelse med den efter Rettens Opfatning for tiltalte gunstigste Lov. Leder Lagrettens Svar til en forandret Opfatning, eller fremsættes Forlangende derom fra tiltaltes Side, bliver Spørsmaalene at forelægge ogsaa efter den anden Lov.[1])

Thi have Vi o. s. v.

[1]) Jfr. Strfl. § 3.

Lov indeholdende Forandringer i Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887.*)[1]) 22 Mai. No. 12.

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede Storthings Beslutning af 15de April dette Aar, saalydende:

Efternævnte Bestemmelser i Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887 skal herefter lyde som følger:

§ 2. Efter denne Lovs Regler behandles endvidere:

1. Sager, som anlægges af det offentlige for Overtrædelse af Politilovgivningen, selv om Straf ikke paastaaes;
2. Sager, som anlægges af det offentlige til Inddragning af Penge eller Gods, ogsaa hvor samme ikke er at anse som Straf[2]);
3. Sager, hvori en Ærekrænkelse paastaaes kjendt død og magtesløs.[3])

§ 3. De af en strafbar Handling følgende borgerlige Retskrav mod sigtede kan forfølges i Forbindelse med Straffesagen overensstemmende med de i Kapitel 32 indeholdte Regler.

Ligeledes kan det offentlige i Forbindelse med Straffesag gjøre gjældende Paastand paa Afskedigelse i Henhold til § 10 i Lov om den borgerlige Straffelovs Ikrafttræden.

§ 5 udgaar.

§ 19. Ved Lagmandsret behandles Sager angaaende Forbrydelser, som kan medføre strengere Straf end Fængsel i 3 Aar, samt Sager angaaende Forsøg paa saadanne Forbrydelser.

Straffens Skjærpelse paa Grund af Gjentagelse[4]) eller paa Grund af Sammenstød af Forbrydelser[5]) kommer her ikke i Betragtning.

[1]) Se de ved den almindelige Straffelov citerede Forarbeider.
[2]) Jfr. Strfl. §§ 35 og 36, Indf.l. § 8 samt Speciallovgivningens Bestemmelser om Konfiskation.
[3]) Jfr. Strfl. § 253.
[4]) Se Strfl. § 61 og det der citerede.
[5]) Se Strfl. §§ 62—64.

*) Bekjendtgj. 27 Mai i Lovt. 1ste Afd. No. 25.

22 Mai. No. 12.

§ 20. Sager angaaende Forbrydelser, forovede af Personer under 18 Aar, bliver, uanseet Bestemmelserne i § 19, ikke at behandle ved Lagmandsret, medmindre Paatalemyndigheden vil paastaa Idømmelse af strengere Straf end Fængsel i 2 Aar.

§ 21. Har den sigtede inden Retten afgivet uforbeholden Tilstaaelse, og denne Tilstaaelses Rigtighed bestyrkes ved de øvrige foreliggende Oplysninger, bliver Sagen, om den end efter § 19 skulde henhøre under Lagmandsret, ikke at behandle ved samme, medmindre Forbrydelsen kan medføre høiere Straf end Fængsel i 8 Aar eller Straffelovens § 65 antages at burde bringes i Anvendelse.

§ 22. Ved Meddomsret behandles de Sager, som ikke henhører under Lagmandsret eller afgjøres af Forhørsretten i Henhold til § 283.

Sager, som efter Reglerne i § 400 kan indbringes til fornyet Behandling ved Lagmandsret uden Kjæremaalsudvalgets Tilladelse, kan Paatalemyndigheden dog straks indbringe for Lagmandsretten, hvis den af særlige Grunde finder det hensigtsmæssigt, eller det begjæres af sigtede.

Saadan Begjæring maa ikke afslaaes, hvis Paatalemyndigheden vil paastaa Fradømmelse af de statsborgerlige Rettigheder (Straffelovens § 29,2) eller Idømmelse af en Straf, som medfører Tab af disse, eller der handles om en Forbrydelse, strafbar efter Straffelovens Kapitler 8, 9 eller 10 eller § 142, eller en Forbrydelse i offentlig Tjeneste[1]) eller ved trykt Skrift.[2])

§ 35. Valgbar som Lagrettemand og Domsmand er enhver norsk Borger (Mand eller Kvinde), som ikke paa Grund af legemlige eller aandelige Mangler eller utilstrækkeligt Kjendskab til Landets Sprog er ude af Stand til at fyldestgjøre en Lagrettemands eller Domsmands Pligter, og som ifølge Formandskabslovgivningen er valgbar ved kommunale Valg.[3])

§ 36. Udelukket fra at vælges til Lagrettemand eller Domsmand er enhver, som paa Grund af strafbar Handling er frakjendt de statsborgerlige Rettigheder[4]) eller er i noget i Grundlovens § 52 nævnt Tilfælde.

§ 38. Berettigede til at undslaa sig for Valg er:

1. praktiserende Læger og Jordmødre;
2. faste Lodser;
3. de ved Told-, Fyr-, Post-, Telegraf- og Jernbanevæsenet ansatte Tjenestemænd;
4. de, som tilveiebringer antagelig Oplysning om, at de ikke uden Fare for Helbred eller Tilsidesættelse af vigtige private eller

[1]) Strfl. § 2 og Kap. 11 jfr. Indf.l. § 5.
[2]) Strfl. §§ 2, 10 og 322 jfr. Indf.l. § 5.
[3]) Se Love af 29 Mai 1901.
[4]) Strfl. § 30 No. 2 og § 109.

offentlige Forretninger kan gjøre Tjeneste, eller som sandsynliggjør, at de ikke uden Vanskelighed kan bære de med Hvervet forbundne Udgifter; 22 Mai. No. 12.

5. de, som har fyldt sit 65de Aar.

Af de under Nr. 5 nævnte Personer kan Forlangendet om Fritagelse fremsættes én Gang for alle. Ellers har det kun Gyldighed for det forestaaende Valg.

§ 46. Mødets Beslutninger udlægges til almindeligt Eftersyn i 14 Dage, og samtidig berammes et Møde af den samlede Kommunebestyrelse til Afholdelse inden Udgangen af November Maaned. Herom udstedes Bekjendtgjørelse med Opfordring til enhver, som maatte have noget at bemerke, om at indkomme dermed til Formandskabet senest inden en Uge forud for det berammede Møde.

I dette Møde afgjøres indkomne Klager over de i § 45 omhandlede Beslutninger, hvorefter der foretages Valg paa saa mange Personer, som det samlede Antal Lagrettemænd og Domsmænd udgjør. Blandt disse udvælges derefter Lagrettemændene.

I Mødets Forhandlinger skal Stedets Lensmand eller Magistrat deltage. Dog hindres ikke Forretningens Fremme ved deres Fravær.

§ 48. Til Lagrettemænd og Domsmænd bør kun vælges Personer, som paa Grund af Retsindighed, Dygtighed og Selvstændighed ansees særlig værdige og skikkede til Hvervet.

§ 53. Om de Forandringer, som Fortegnelsen over Lagrettemændene eller Domsmændene undergaar, gjøres uden Ophold Indberetning henholdsvis til Lagmanden eller Underretten.

Ligeledes indberettes, naar nogen Lagrettemand eller Domsmand kommer under Forfølgning af det offentlige for en strafbar Handling, der kan medføre strengere Straf end Bøder.

§ 55. Lodtrækning sker blandt alle paa Lagsognets almindelige Fortegnelser opførte Lagrettemænd med Undtagelse af dem, som allerede har tjenstgjort (§ 39) som Lagrettemænd efter sidste Valg eller er udtrukne til Tjeneste ved et endnu ikke afholdt Thing.

Bliver der ikke mindst dobbelt saa mange tilbage som det Antal, der skal trækkes, sker Trækningen blandt samtlige paa Fortegnelserne anførte.

Varamændene trækkes under Jagttagelse af de samme Regler blandt Lagrettemændene i den Kommune, hvor Thinget holdes, eller de nærmeste Kommuner efter vedkommende Regjeringsdepartements Bestemmelse.

Til at gjøre Tjeneste i Sager angaaende Forbrydelser eller Forseelser, der omhandles i Straffelovens Kapitler 30 og 42, eller anden Overtrædelse af Tjenestepligter som Sjømand udtages, naar Begjæring derom betimelig er indløben fra nogen Part, og Lagmanden finder Begjæringen bøjet, paa lige Maade fire Lagrettemænd af de i § 47 under Nr. 2 omhandlede særskilte Fortegnelser.

22 Mai. No. 12.

I Sager, som udspringer af Forholdet mellem Skipper og Mandskab, bør dog ikke mere end to af de sjøkyndige være Skippere.

§ 60. Statsadvokaten sender uden Ophold Fortegnelse over de Lagrettemænd og Varamænd, der skal tilsiges, til vedkommende Lensmænd og Raadstueskrivere, hvilke snareſt muligt skal besørge Tilsigelserne udført, samt til de tiltalte eller deres Forsvarere og i Sager angaaende Ærekrænkelser til de fornærmede eller deres Rettergangsfuldmægtige. Saavidt muligt bør Lagrettemændene gives 3 Dages Varsel, hvis de bor i den By, hvor Thinget holdes, og ellers en Uges Varsel.

§ 63. Lagrettemand, som uden lovligt Forfald negter eller undlader at møde eller iøvrigt vægrer sig for at opfylde sit Hverv, kan ved Kjendelse under Sagen eller efter særskilt Tiltale ilægges Bøder og derhos tilpligtes helt eller delvis at tilsvare de ved hans Forhold voldte Omkostninger.

Har han havt lovligt Forfald, men forsømt snareſt muligt at anmelde samme, kan han efter Omstændighederne ligeledes ilægges Bøder og tilpligtes at tilsvare voldte Omkostninger.

Til lovligt Forfald medregnes saadanne Omstændigheder som, at Vedkommende ikke uden Fare for Helbred eller Velfærd eller uden Tilsideſættelse af vigtige og uopsættelige Forretninger eller Pligter kunde have mødt.

Af offentlige Hverv er alene Hvervet som Medlem af Storthing, Valgmandsthing (Distriktsforsamling) og Amtsthing samt militær Tjeneste at betragte som Forfald.

§ 66. Ingen kan have Sæde i Retten som Dommer, Lagrettemand eller Retsskriver, naar han:

1. er Part i Sagen eller fornærmet ved den strafbare Handling, eller
2. er beslægtet med den sigtede eller den fornærmede i op- eller nedstigende Linje eller i Sidelinjen saa nær som Søskendebarn eller ligesaa nær besvogret, endog om det Ægteskab, som begrunder Svogerskabet, ikke mere bestaar, eller
3. er eller har været sigtedes eller fornærmedes Ægtefælle eller forlovede, Fosterfader, Fosterson, Fostermoder eller Fosterdatter eller staar i Forhold til nogen af dem som Verge eller Kurator, eller
4. har gjort Tjeneste som sagkyndig eller aflagt Vidnesbyrd angaaende Sagen eller handlet i den paa Paatalemyndighedens, den fornærmedes eller sigtedes Vegne, eller
5. er beslægtet i op- eller nedstigende Linje eller i Sidelinjen saa nær som Søskende med nogen, som handler i Sagen paa Paatalemyndighedens, den fornærmedes eller sigtedes Vegne, eller naar han er besvogret med nogen saadan i op- eller nedstigende Linje, endog om det Ægteskab, som begrunder

Svogerskabet, ikke mere bestaar, eller er eller har været nogen saadans Ægtefælle eller forlovede. 22 Mai. No. 12.

§ 72. Den offentlige Paatalemyndigheds Tjenestemænd er:

1. Rigsadvokaten,
2. Statsadvokaterne og
3. Politiet, i Byerne Politimestrene og de dem underordnede Politiembedsmænd, paa Landet Politimestrene (Fogderne) og de dem underordnede Lensmænd.

Hvor Underdommeren tillige er Politimester (Foged), bliver efter Kongens nærmere Bestemmelse enten hans Dommerforretninger i Straffesager at henlægge under en anden Underdommer eller hans Forretninger som Politimester at overdrage til en anden Politiembedsmand eller Lensmand.

§ 73. Rigsadvokaten udnævnes af Kongen. Han skal være i Besiddelse af de Egenskaber, som er foreskrevne i Lov om Høiesteretsadvokaters Beskikkelse af 28de September 1857 § 2, Bogstav a—c. Med Hensyn til Bestemmelsen i Grundlovens § 22 betragtes han som Overøvrighed.

Rigsadvokaten har den overordnede Ledelse af Paatalemyndigheden. Alene Kongen kan udfærdige almindelige Regler og meddele bindende Paalæg angaaende Udførelsen af hans Hverv.

§ 75. Politimestrene (Fogderne) staar som Paatalemyndighed under Rigsadvokaten og Stedets Statsadvokat. De skal som Regel selv eller ved en dem underordnet Tjenestemand udføre Sager angaaende Forseelser.

De til Paatalemyndigheden hørende underordnede Politittjenestemænd har ingen selvstændig Paatalemyndighed, uden hvor saadan er bleven dem overdraget, eller der ikke er Anledning til at indhente den overordnedes Bestemmelse. I intet Tilfælde kan de beslutte Tiltale eller Anke.

§ 77. Kongen antager det fornødne Antal Personer med de for Sagførere foreskrevne Egenskaber til efter Paatalemyndighedens nærmere Bestemmelse at optræde paa det offentliges Vegne

1. ved Behandlingen af Sager angaaende Forbrydelser for Meddomsret samt ved Thingsvidner og Granskningsforretninger, der optages i Henhold til §§ 296 og 297, og
2. i andre Tilfælde for Meddomsret og Forhørsret, hvor dette undtagelsesvis paa Grund af Sagernes Beskaffenhed findes fornødent.

Til at udføre Sager ved Høiesteret antages Høiesteretsadvokater.

§ 84. Strafbare Handlinger, der er offentlig Paatale undergivne, paatales i Embeds Medfør af Paatalemyndigheden. Dog udkræves:

1. Kongens Befaling eller Tilladelse, hvor saadan er nødvendig efter den gjældende Lovgivning;

22 Mai. No. 12.

2. Opfordring af vedkommende særlige Myndighed, hvor det efter den gjældende Lovgivning er overladt til en saadan at bestemme, om Tiltale skal finde Sted;
3. Begjæring af den fornærmede, naar den offentlige Paatale efter den gjældende Lovgivning afhænger deraf.

Tages Befalingen, Tilladelsen eller Opfordringen tilbage, forinden Dom er afsagt eller Lagrettens Kjendelse er afgiven, stanser Forfølgningen.

§ 85. Uden Hensyn til Bevisets Stilling kan Paatale undlades:

1. i de Tilfælde, hvor Lovgivningen indeholder særlig Hjemmel hertil,
2. naar Reglerne for Strafudmaalingen i Tilfælde af flere Forbrydelsers eller Forseelsers Sammenstød[1]) medfører, at ingen eller blot en ubetydelig Straf vilde komme til Anvendelse.

Ogsaa ellers kan Paatale undlades, naar det antages, at intet offentligt Hensyn kræver, at den strafbare Handling paatales, navnlig naar særdeles lang Tid er hengaaet siden dens Forøvelse, eller særdeles formildende Omstændigheder foreligger. Undladelsen kan gjøres betinget af, at sigtede ikke gjør sig skyldig i en ny forsætlig Forbrydelse eller Forseelse i Løbet af en vis, af Paatalemyndigheden sat Frist, der ikke maa overstige den for den strafbare Handling satte Forældelsesfrist og i ethvert Fald ikke 2 Aar.[2])

§ 87. Er en mod en sigtet rettet Forfølgning indstillet, kan den udenfor det i § 91, første Afsnit, omhandlede Tilfælde kun gjenoptages i Henhold til Reglerne i § 415, eller naar den er indstillet af Mangel paa Bevis, og Beviser af Vægt senere opdages.

I det i § 85 Nr. 2 omhandlede Tilfælde kan ny Forfølgning atter aabnes, hvis sigtede ikke fældes i Straf for den eller de strafbare Handlinger, som er gjort til Gjenstand for Paatale.

I det i § 85, sidste Led, omhandlede Tilfælde af betinget Undladelse af Paatale kan Forfølgningen atter aabnes, hvis sigtede inden den bestemte Frists Udløb gjør sig skyldig i en ny forsætlig Forbrydelse eller Forseelse.[2])

§ 88. Tiltale for strafbare Handlinger, begaaede af Embedsmænd som saadanne, besluttes af Kongen.

Ellers har Rigsadvokaten og Statsadvokaterne Myndighed til at beslutte om Forfølgningen.

§ 89. Rigsadvokaten har selv at afgjøre Spørsmaalet om Tiltale, naar der handles om

1. Forbrydelser, for hvilke Straffen er bestemt saaledes, at Fængsel paa Livstid kan anvendes,
2. Forbrydelser, strafbare efter Straffelovens Kapitler 8, 9 eller 10 eller §§ 135, 137, 142, 144, 163—165 samt Forbrydelser ved trykt Skrift[3]).

[1]) Se Strfl §§ 62—64.
[2]) Jfr. Strfl. §§ 52—54 og Fængselslov 31 Mai 1900 §§ 21—25.
[3]) Strfl. §§ 2, 10 og 322, Indf.L. § 5.

§ 90. Politiet kan i alle Sager foretage Efterforskning og i paatrængende Tilfælde begjære aabnet retslig Forunderſøgelſe. Det kan i Sager angaaende Forſeelſer, forſaavidt ikke andet er beſtemt, reiſe Tiltale og beſlutte at undlade eller frafalde Forfølgning. 22 Mai. No. 12.

§ 93. Privat Forfølgning af ſtrafbare Handlinger, hvis offentlige Paatale er betinget af den fornærmedes Begjæring, kan alene foregaa efter Reglerne i § 94.

Sager, ſom alene forfølges af det offentlige, forſaavidt Paatalemyndigheden dertil finder ſærlig Grund, bliver, ſaalænge ſaadan Paatale ikke beſluttes, i enhver Henſeende at betragte og behandle ſom Sager, undergivne udelukkende privat Paatale.

§ 94. Har Paatalemyndigheden helt eller betingelſesvis negtet at paatale eller frafaldt paabegyndt Paatale, uden at dette har Hjemmel i § 85 Nr. 2, eller har den vedtaget en Dom, hvorved tiltalte helt eller delvis er frifunden eller dømt for en mindre Forbrydelſe eller Forſeelſe end paaſtaaet, kan den fornærmede forfølge Sagen, medmindre han har erklæret, at han ikke begjærer den paatalt (§ 279). Er han død, kan hans Ægtefælle, Slægtninge i op- og nedſtigende Linje, Søſkende ſamt Arvinger træde i hans Sted. I ſaa Fald kommer Regelen i § 92, 2det Led, til Anvendelſe.

§ 95. Indbefatter en Handling Forbrydelſer eller Forſeelſer, der dels er offentlig, dels privat Paatale undergivne, kan Paatalemyndigheden forfølge ſamtlige underet, naar Begjæring derom er fremſat af den fornærmede.

I Sager angaaende Ærekrænkelſer kan den fornærmede ſlutte ſig til den offentlige Forfølgning, og der tilkommer ham da de ſamme Partsrettigheder ſom efter § 435, 2det Led, og § 436. At den fornærmede har ſluttet ſig til Forfølgningen, har ingen Indflydelſe paa Adgangen til at føre ham ſom Vidne.

§ 96. Retten prøver ved Forhandlingens Begyndelſe, om den, der forfølger Sagen, er berettiget til at paatale.

Hvis Begjæring fra den paataleberettigede foreligger, kan ſigtede ikke ligeoverfor Paatalemyndigheden bygge nogen Indſigelſe mod Forfølgningen derpaa, at Handlingen blot er privat Paatale undergiven, hvorimod Retten i Embeds Medfør afviſer Sagen, naar den finder, at det allerede, da Tiltale reiſtes, var klart, at det offentlige ingen Paataleret havde.

§ 109. Som Forſvarer maa ingen beſkikkes:

1. ſom ſelv er fornærmet ved den ſtrafbare Handling, eller
2. ſom er beſlægtet eller beſvogret med ſigtede eller fornærmede i op- eller nedſtigende Linje eller i Sidelinjen ſaa nær ſom Søſkende, eller ſom er eller har været ſigtedes eller fornærmedes Ægtefælle eller forlovede, Fosterfader, Fosterſøn, Fostermoder, Fosterdatter, eller

22 Mai. No. 12.

3. som tidligere har handlet i Sagen i nogen anden Egenskab eller optræder i Sagen som Vidne eller sagkyndig.

Som Forsvarer i høiere Instans maa endvidere ingen beskikkes, der staar i saadant Forhold som under Nr. 2 omhandlet til nogen Part i Sagen (jfr. § 67 Nr. 2, sidste Punktum), hvis Interesse strider mod sigtedes.

§ 115. Offentlig Gjengivelse af Forhandlinger under Retsmøder udenfor Hovedforhandlingen maa ikke finde Sted, medmindre Retten af særlige Grunde ved Kjendelse har givet Samtykke dertil. Overtrædelse straffes med Bøder.

Hvor der findes Grund til at antage, at offentlig Gjengivelse af Forhandlinger under Hovedforhandlingen vil kunne have skadelig Indflydelse paa Sagens Oplysning eller Bedømmelse, kan Retten ved Kjendelse bestemme, at saadan Gjengivelse af Forhandlingerne eller visse Dele af samme ikke maa finde Sted, forinden Dom er afsagt. Kjendelsen ophæves, saasnart Grundene for samme ikke længere antages at være tilstede. Overtrædelse straffes med Bøder.

Holdes Retsmødet for lukkede Døre, og Retten finder, at det forhandlede af nogen Grund overhovedet bør holdes hemmeligt, giver den alle Vedkommende Paalæg derom. Paalægget optegnes i Retsbogen. Private Forsvarere betragtes, hvad Strafbarheden angaar, lige med Bestillingsmænd.

§ 117. Naar Retten bestaar af enkelt Dommer, skal to Retsvidner tilkaldes overensstemmende med de gjældende Regler. Som Retsvidner i Sager angaaende Forbrydelser eller Forseelser, der omhandles i Straffelovens Kapitler 30 og 42, eller anden Overtrædelse af Tjenestepligter som Sjømand benyttes, hvor dertil er Anledning, Mænd, som er kyndige i Sjøvæsen og Skibsanliggender.

§ 118. Som Retsvidne maa ingen gjøre Tjeneste, der

1. selv er fornærmet ved den strafbare Handling, eller
2. er sigtedes eller fornærmedes Ægtefælle, eller
3. er beslægtet eller besvogret saa nær som Søskende med nogen af disse eller Dommeren, Retsskriveren eller dem, der optræder i Mødet paa det offentliges, sigtedes eller fornærmedes Vegne, eller
4. staar i nogen af de nævnte Personers Tjeneste.

§ 120. For Fornærmelser mod Domstolen eller nogen af de for samme mødende og for Adfærd, hvorved Forhandlingen forstyrres eller dens Værdighed krænkes, samt for Ulydighed mod Rettens eller dens Formands Befalinger kan Retten ved Kjendelse paa Stedet ilægge den skyldige en Bod. Trænger nogen sig ind i Retssalen efter at være vist ud, eller vedbliver han paa anden Maade at forstyrre Forhandlingerne, kan han ved Kjendelse besluttes hensat i fængslig Forvaring, saalænge Retsmødet varer, dog ikke over 3 Dage. Saadan Bod eller Fængsling er ikke til Hinder for,

at Gjerningen forfølges paa sædvanlig Maade, men kommer i Betragtning ved Strafudmaalingen. 22 Mai. Nr. 12.

Ved ovenstaaende Bestemmelser gjøres ingen Forandring i de i Lov om Høiesteret af 12te September 1818 §§ 12 og 13 indeholdte Forskrifter.

§ 133. Forfølgning mod samme Person for flere strafbare Handlinger eller mod flere Personer som medskyldige i samme Handling bliver at forene i én Sag, forsaavidt det lader sig gjøre uden væsentlig Forhaling eller Vanskelighed.

Tilkommer Paatalen forskjellige, kan saadan Forening finde Sted, naar de kommer overens derom.

§ 134. Med Rettens Samtykke kan ogsaa udenfor de i § 133 omhandlede Tilfælde Forfølgningen af flere strafbare Handlinger forenes i én Sag, ligesom flere forenede Sager efter dens Befaling eller med dens Samtykke kan adskilles.

§ 135. Enkeltstaaende Retshandlinger foretages i Regelen i den Retskreds, inden hvilken den Person bor eller opholder sig, eller den Ting findes eller antages at være, i Anledning af hvilken Retshandlingen finder Sted.

Retslig Forunderføgelse aabnes i den Retskreds, hvor den strafbare Handling er forøvet, eller hvor sigtede er paagreben eller bor eller opholder sig, eller hvor de fleste Bevisligheder antages at kunne tilveiebringes.

§ 136. Hovedforhandling foretages i den Retskreds, hvor den strafbare Handling er forøvet, eller, om dette er uvist, i en af de Retskredse, hvor den antages at være forøvet.

Er den strafbare Handling begaaet paa norsk Skib i Udlandet eller paa aaben Sjø, forfølges den i den Retskreds, hvor Skibet hører hjemme, eller som det først anløber, eller hvor nogen Underføgelseshandling først iverksættes.

Gives intet saadant Værnething, eller vilde Benyttelsen af samme volde sigtede eller Vidner væsentlige Ulemper, kan Forfølgningen ske der, hvor sigtede har Bopæl, eller, om han ingen Bopæl har, der, hvor han opholder sig.

§ 138. Strafbare Handlinger, hvis Paatale kan ske i én Sag, kan i Fællesskab forfølges i enhver Retskreds, hvor nogen enkelt af dem kunde være forfulgt.

Deles Sagen efter Hovedforhandlingens Paabegyndelse, afhænger det af Retten, hvorvidt den Del af Sagen, som alene ifølge denne Paragraf er indbragt for den, skal fremmes til Paadømmelse.

§ 146. Hvor Loven foreskriver, at noget skal forkyndes, besørges Forkyndelsen af et Stevnevidne eller en af Politiets Tjenestemænd. Dog skal Forelæg og Domme altid forkyndes ved et Stevnevidne eller en af Politiets Tjenestemænd under Tilkaldelse af et Vidne.

22 Mai. No. 12.

Den, som enten selv er Part i Sagen eller fornærmet ved den strafbare Handling eller gift med eller i op- eller nedstigende Linje eller i første Sidelinje saa nær som Søskende beslægtet eller besvogret med sigtede eller fornærmede, kan ikke besørge Forkyndelsen eller benyttes som Vidne ved denne.

§ 151. Negter nogen af de i § 149, 1ste og 2det Led, nævnte Personer at modtage Forkyndelsen, eller forsømmer nogen, hvor det kan gjøres uden Udgift eller særdeles Besvær, at overlevere Vedkommende det forkyndte Skrift, kan han ved Kjendelse under Sagen eller efter særskilt Tiltale ilægges en Bod samt tilpligtes helt eller delvis at tilsvare de ved hans Vægring eller Undladelse voldte Omkostninger.

§ 158. Ved Beregningen af Frister medregnes ikke den Dag, da den Begivenhed indtræder, fra hvilken Fristen begynder at løbe[1]).

Naar en Frist, inden hvis Udløb noget maa foretages, ender med en Helligdag, ansees den for at være udløben med den nærmest følgende Hverdag.

§ 171. Ved Hovedforhandling for Lagmandsret og i Sager angaaende Forbrydelser for Meddomsret pligter Vidne at møde, naar det bor eller opholder sig i den Retskreds, hvor Retten holdes, eller inden saadan Afstand fra Retsstedet, at det for at naa dette ikke maa reise over 600 km. med Jernbane, 300 km. med Dampskib eller 100 km. paa anden Maade eller en tilsvarende Veilængde dels paa den ene, dels paa den anden Maade. Ved andet Retsmøde pligter Vidne at møde inden den Kjøbstad eller det Thinglag, hvor det bor eller opholder sig, og ved de for Thinglaget anordnede Sage- og Maanedsthing, samt naar Veilængderne ikke overstiger Tredjedelen af de ovennævnte.

Naar det findes magtpaaliggende, at et Vidne møder under Hovedforhandling i Tilfælde, hvor det ikke er pligtigt dertil efter foranstaaende Regler, kan Retten efter Andragende fra nogen af Parterne udvide dets Mødepligt. Dog bør Afsluttelse af Overenskomst efter § 174 først forsøges, hvis det kan ske, uden at Sagen udsættes for Forsinkelse.

§ 173. Personer, som er tilstede paa Retsstedet eller i Nærheden deraf, kan Retten paalægge at fremstille sig uden Ophold til Afgivelse af Vidnesbyrd. Tilstedeværende Vidner kan den paalægge at møde til ny Tægtetid.

Naar nogen gribes under Forøvelsen af en strafbar Handling eller paa friske Spor, kan Politiet mundtlig tilsige enhver Tilstedeværende at møde ved hans Fremstillelse for Retten.

§ 175. Udebliver et Vidne uden lovligt Forfald, eller har det forsømt betimelig at anmelde sit Forfald, eller forlader det uden Tilladelse Retsstedet før Mødets Slutning, kan Retten i samme eller et senere Retsmøde ved Kjendelse ilægge det en Bod, hvorhos

[1]) Jfr. Lov 4 Juni 1892 § 18.

det kan tilpligtes helt eller delvis at erstatte de ved Udeblivelsen 22 Mai.
voldte Udgifter. Retten kan derhos lade det uden Forfald udeblevne No. 12.
Vidne afhente enten til samme eller et senere Retsmøde. Herpaa finder Reglerne i § 254 tilsvarende Anvendelse.

§ 176. Fritagne for Forpligtelse til at vidne er:

1. sigtedes Ægtefælle; er Ægteskabet opløst ved Skilsmisse, gjælder Fritagelsen fremdeles, forsaavidt den ønskede Forklaring angaar Begivenheder før Skilsmissen,
2. sigtedes forlovede, forsaavidt Forlovelsen var indgaaet før Handlingens Forøvelse,
3. sigtedes Slægtninge i op- og nedstigende Linje, Søskende og ligesaa nær besvogrede.

Fremkaldes nogen, der befinder sig i et af fornævnte Tilfælde, som Vidne, skal han gjøres opmerksom paa, at han kan undslaa sig for at afgive Forklaring. Har han paabegyndt den, kan han vægre sig for at fortsætte eller for at lade sig edfæste.

Den sigtedes Fosterforældre og Fosterbørn kan af Domstolen fritages for at vidne.

§ 189. Vægrer nogen sig for at vidne eller aflægge Ed, efterat det ved endelig Kjendelse er ham paalagt, kan Retten ved Kjendelse ilægge ham en Bod, hvorhos han kan tilpligtes helt eller delvis at tilsvare de ved Vægringen voldte Omkostninger. I samme Sag eller i en anden, som angaar samme Gjenstand, kan Idømmelse af saadant Straffe- og Erstatningsansvar ikke gjentages mere end én Gang.

Retten kan ved Kjendelse beslutte at lade Vidnet holde i fængslig Forvaring, indtil det bekvemmer sig til at svare eller aflægge Eden; dog skal det i intet Tilfælde i samme Sag eller i en anden Sag angaaende samme Gjenstand holdes i Fængsel udover et Tidsrum af tilsammen 3 Maaneder.

§ 198. Vægrer en sagkyndig sig ved at overtage Hvervet, eller undlader han at foretage noget, som paahviler ham i Anledning af dette, eller udebliver han fra Retsmøde uden lovligt Forfald eller uden, saavidt muligt, betimelig at anmelde samme, kan han ved Kjendelse ilægges en Bod og tilpligtes helt eller delvis at tilsvare de ved hans Forhold voldte Omkostninger.

§ 214. Skriftlige Meddelelser mellem den sigtede og de i §§ 176 Nr. 1—3 og 178 nævnte Personer kan, saalænge de er i sidstnævnte Personers Besiddelse, og disse ikke er mistænkte for Delagtighed i den strafbare Handling, ikke beslaglægges uden deres Samtykke.

§ 217. Retten kan ved Beslutning, som i § 215 nævnt, lade Breve og andre Postforsendelser samt Telegrammer beslaglægge paa vedkommende Post- eller Telegrafstation, saafremt de er rettede til eller antages at være bestemte for eller hidrøre fra nogen, som med skjellig Grund mistænkes for en strafbar Handling, der kan

22 Mai. No. 12.

medføre strengere Straf end Fængsel i 6 Maaneder, og Omstændigheberne gjør det sandsynligt, at Indholdet bør beslaglægges. Undtagen er Brevveksling mellem den sigtede og hans Forsvarer.

I paatrængende Tilfælde kan Paatalemyndigheden paalægge den, der foreſtaar Poſt- eller Telegrafſtation, at tilbageholde saadanne Forsendelser, indtil Rettens Afgjørelse erhverves. Paalæggets Gyldighed er begrænset til 7 Dage.

§ 220. Ting, der ved den strafbare Handling er fravendt den fornærmede, skal, naar Sagen er endt ved endelig Dom, udleveres ham. Er de beslaglagte hos nogen, der hverken er medskyldig i Handlingen eller skyldig i Hæleri eller efterfølgende Bistand med Hensyn til samme, og som paastaar sig berettiget til dem, kan de dog tilbageholdes, indtil der har været Adgang til at faa Spørsmaalet afgjort ved Dom; tidligere kan Udleverelse i Mangel af Samtykke ske efter Kjendelse mod eller uden Sikkerhedsstillelse.

Andre Ting, der er beslaglagte for at tjene som Bevismidler, skal tilbageleveres, naar de ikke længere tiltrænges.

Hvis Beslaget udsætter en ikke sigtet Person for Tab, kan Beslaglæggelsen undlades mod Løfte om eller Sikkerhedsstillelse for, at han paa Opfordring vil forevise eller fremlægge Tingen.

§ 221. Naar nogen med skjellig Grund mistænkes for en strafbar Handling, der kan medføre høiere Straf end Bod, kan Ransagning saavel af hans Bolig og andre Rum som af hans Person finde Sted, naar der er Grund til at antage, at den vil lede til hans Paagribelse eller til Opdagelse af den strafbare Handlings Spor eller til Beslaglæggelse.

Det samme skal gjælde, hvor nogen med skjellig Grund mistænkes for ulovlig Tilvirkning, Salg eller Udskjænkning af Brændevin, Øl, Vin og Cider, naar Straffen er fastsat til Bøder i Forbindelse med Konfiskation.

Af Andenmands Bolig og Rum kan under de samme Betingelser Ransagning finde Sted, naar den strafbare Handling er begaaet eller den sigtede paagrebet der, eller naar han under Forfølgning paa frisk Gjerning eller friske Spor har betraadt Rummet, eller naar der iøvrigt foreligger overveiende Grund til at antage, at en eftersøgt Person eller bestemte Ting der kan beslaglægges, eller Spor af en begaaet strafbar Handling der vil være at finde.

§ 222. Uafhængig af de i foregaaende Paragraf foreskrevne Betingelser kan Ransagning finde Sted i Hus eller Rum, der staar under særlig Opsigt af Politiet eller er Stedet for en Bedrift, hvortil Politiets Tilladelse udfordres, eller efter sin Bestemmelse er tilgjængeligt for alle[1]), samt hos Person, der forhen er dømt for en strafbar Handling, naar han mistænkes for at have forøvet en Handling af samme Art, medmindre 5 Aar er hengaaede, efterat Straffen er udstaaet eller ved Benaadning eftergivet.

[1]) Slg. Strfl. § 7 No. 1.

§ 223. Uden Vedkommendes Samtykke kan Ransagning kun foretages i Henhold til Rettens Beslutning, der skal indeholde Angivelse af Ransagningens Grund, Øiemed og Gjenstand. Er der Fare ved at afvente denne, træder Ordre fra Paatalemyndigheden i Stedet for Rettens Beslutning. 22 Mai. No. 12.

Uden saadan Beslutning eller Ordre kan Ransagning foretages af Hus eller Rum, der staar under særlig Opsigt af Politiet eller er Stedet for en Bedrift, hvortil Politiets Tilladelse udfordres, eller efter sin Bestemmelse er tilgjængeligt for alle[1]). Det samme gjælder, naar en Person forfølges paa frisk Gjerning eller friske Spor, eller naar der er øienskynlig Fare for, at Øiemedet vilde forspildes, om Beslutning skulde afventes, og der foreligger sterk Mistanke om en strafbar Handling, der kan medføre Straf af Fængsel over 6 Maaneder.

Politibetjenestemand, der ifølge Beslutning skal paagribe en mistænkt, kan i dette Øiemed uden særskilt Hjemmel foretage Ransagning af hans Bolig og Rum.

§ 228. Den, som med skjellig Grund mistænkes for en strafbar Handling, som kan medføre høiere Straf end Fængsel i 6 Maaneder, kan paagribes:

1. naar han træffes eller forfølges paa frisk Gjerning eller friske Spor, og hans Paagribelse antages paakrævet for at hindre Flugt eller sikre Beviset,
2. naar der af Hensyn til Straffens Størrelse eller af anden Aarsag er Anledning til at frygte for, at han vil unddrage sig Forfølgningen eller Straffens Fuldbyrdelse,
3. naar hans Forhold giver særlig Føie til at frygte for, at han ved Tilintetgjørelse af Gjerningens Spor eller ved Aftale med Vidner eller medskyldige eller paa anden Maade vil forspilde Beviset, eller
4. naar der er særlige Grunde til at frygte for, at han vil gjentage den strafbare Handling eller fuldbyrde en strafbar Handling, som han har forsøgt eller truet med.

§ 229. Uden Hensyn til Straffens Størrelse kan den mistænkte paagribes, naar han enten:

1. træffes paa frisk Gjerning og ikke afstaar fra den strafbare Virksomhed,
2. træffes ifærd med at undvige eller bevislig gjør Forberedelser dertil, eller
3. ikke vides at have fast Bopæl i Riget, eller er en ukjendt Person, der ikke kan gjøre Rede for sig, og der er Grund til at frygte for, at han vil unddrage sig Forfølgningen eller Straffens Fuldbyrdelse.

§ 230. Kan den strafbare Handling alene efter den fornærmedes Forlangende paatales af det offentlige, kan Paagribelse ikke finde Sted, forinden saadant Forlangende er fremsat, medmindre

[1]) Slg. Strfl. § 7 No. 1.

22 Mai. No. 12.

der er Grund til at frygte for, at Ophold vil forspilde Øiemedet, og det er overveiende sandsynligt, at Paatale vil blive begjæret. Den fornærmede eller, om der er flere, i det mindste én af dem maa uopholdelig underrettes om Paagribelsen, og hvis Begjæring om Paatale ikke derefter fremsættes, saasnart det efter Omstændighederne anses muligt, skal den paagrebne straks løslades.

Er den strafbare Handling alene Gjenstand for privat Paatale, kan Paagribelse ikke finde Sted uden den fornærmedes Forlangende eller Forføining.

§ 231. Paagribelsen iverksættes af Politiet, eller hvem der ellers særlig bemyndiges dertil, i Henhold til Beslutning af Retten eller, om saadan ikke uden Fare kan oppebies, Ordre fra Paatalemyndigheden.

Beslutningen eller Ordren skal indeholde saa nøiagtig Betegnelse af den mistænkte som muligt samt Angivelse af den strafbare Handling, for hvilken han sigtes, af Grunden til Paagribelsen, af det Sted, til hvilket han skal bringes, og af den Dommer, for hvilken han skal fremstilles.

Har denne Dommer ikke selv udfærdiget Beslutningen, skal Gjenpart af denne eller af Ordren samt andre forhaandenværende Oplysninger straks oversendes til ham.

§§ 242 og 243 udgaar.

§ 246. Hvorvidt og under hvilke Vilkaar sigtede i Henhold til foregaaende Paragraf kan lades paa fri Fod, afgjøres efter de særlige Omstændigheder i hvert enkelt Tilfælde. Afgjørelsen sker ved Kjendelse.

Kan Straffen ikke blive høiere end Fængsel i 6 Maaneder, og Sagen ikke skal behandles ved Lagmandsret, har sigtede Krav paa at løslades, naar han stiller antagelig Borgen. Er Straffen kun Bod, kan han afvende Fængslingen ved at stille Sikkerhed for den Bod, som han er eller antages at kunne blive idømt.

Har sigtede ikke fast Bopæl i Riget, kan Løsladelsen betinges af, at han opgiver et bestemt Sted i Riget, hvor han under Forfølgningen forpligter sig til at forblive.

§ 250. Undviger nogen, der er paagreben eller fængslet, eller er nogen, hvis Paagribelse er besluttet, ikke at finde, kan han, hvis han mistænkes for en strafbar Handling, der kan medføre høiere Straf end Fængsel i 6 Maaneder, efterlyses af Retten eller, saafremt der foreligger retslig Paagribelsesbeslutning eller Fængslingskjendelse, af Paatalemyndigheden.

I dette Øiemed bekjendtgjøres paa hensigtsmæssig Maade en saavidt mulig nøiagtig Beskrivelse af den sigtede med Angivelse af den strafbare Handling, for hvilken han er mistænkt, og med Opfordring til enhver, som maatte vide hans Opholdssted, om at meddele Oplysning herom og i fornødent Fald selv paagribe ham. Saasnart Grunden ophører, tilbagekaldes Efterlysningen.

§ 262. Anmeldelse af strafbare Handlinger kan ske til Paa- 22 Mai.
talemyndigheden eller i paatrængende Tilfælde til Underdommeren. No. 12.
Er Anmeldelsen mundtlig, skal Modtageren straks optegne den og erhverve Anmelderens Vedtagelse af Optegnelsens Rigtighed.

§ 263. Naar den, der har at anmelde et Dødsfald, er vidende om, at der er Grund til at antage, at Vedkommende er død en ikke naturlig Død, og der er Mulighed for at antage, at Døden er forvoldt ved en strafbar Handling, er han pligtig til uopholdelig at gjøre Anmeldelse herom til Paatalemyndigheden. Tilsvarende Pligt paaligger den, der finder en ukjendts Lig. Begravelsen maa i disse Tilfælde ikke finde Sted uden Tilladelse af Paatalemyndigheden eller Underdommeren.

§ 265. Naar Paatalemyndigheden antager, at en strafbar Handling er begaaet, hvis Paatale afhænger af en særskilt Myndighed, skal den uopholdelig give Vedkommende Meddelelse om, hvad der er kommet til dens Kundskab, og imidlertid foretage de Skridt, som ikke uden Skade kan opsættes.

Er Paatalen afhængig af en privats Begjæring, og er der Grund til at antage, at han ikke begjærer Paatale, fordi Gjerningen er ham ubekjendt, kan Paatalemyndigheden bringe de fremkomne Oplysninger til hans Kundskab, men foretager ikke videre Efterforskninger, førend Begjæring foreligger. Er det overveiende sandsynligt, at Paatale vil blive begjæret, kan dog uopsættelige Efterforskningsskridt foretages, forinden Begjæringen er fremkommen.

Antages et Tilfælde at foreligge, hvor Paatale vil blive undladt i Henhold til § 85, sidste Led, bør, indtil Spørsmaalet herom er afgjort, blot de Skridt foretages, som ikke uden Skade kan opsættes.

§ 279. Første Gang den fornærmede afhøres, bliver han at tilspørge, om han begjærer Paatale.

§ 282. Sker Forunderſøgelse mod flere sigtede eller for flere strafbare Handlinger under et, og det findes, at Øiemedet for enkelte sigtedes eller Handlingers Vedkommende er naaet, kan den forsaavidt sluttes.

§ 285. Findes Tiltale at burde reises, men Sagen ikke antages for Tiden at burde fremmes, enten fordi sigtede er sindssyg, eller fordi hans Opholdssted ikke vides, eller fordi han opholder sig i Udlandet, stilles den foreløbig i Bero.

Paatalemyndigheden skal i sidste Tilfælde tilstille den sigtede Meddelelse herom og Opfordring til at fremstille sig til Modtagelse af Dom.

At Sagen foreløbig er stillet i Bero, er ikke til Hinder for, at der skrides til Bevisoptagelse i Overensstemmelse med Reglerne i §§ 296—298, hvis der er Fare for, at Beviser kan gaa tabt.

§ 287. I Sager angaaende Forseelser[1]) bør Paatalemyndigheden, forinden Tiltale besluttes, som Regel udfærdige Forelæg,

[1]) Strfl. § 2, Indf.l. § 5.

22 Mai. No. 12.

naar den finder, at Straf af Bøder alene eller i Forbindelse med Inddragning bør anvendes. Det samme kan under lige Betingelser ske i Sager angaaende Forbrydelser, hvorfor ikke høiere Straf end Fængsel i 6 Maaneder eller Tjenestens Tab kan anvendes.

§ 288. Forelægget skal foruden at fyldestgjøre Fordringerne i § 286, 2det Led, indeholde:

1. Angivelse af den Bod, som kræves, og hvis der er Spørsmaal om Inddragning af Penge eller Gods, af det, som paastaaes inddraget. Er der ved den strafbare Handling voldt Skade, som kræves erstattet, eller har Undersøgelsen angaaende samme medført Udgifter, som efter Reglerne i Kapitel 33 paahviler domfældte, kan Forelægget tillige omfatte Erstatning til fornærmede og Omkostninger til det offentlige;
2. Opfordring til den sigtede om inden en vis i Forelægget angiven Tid, som i Almindelighed ikke bør være kortere end 3 eller længere end 10 Dage fra Forkyndelsen, at erklære, om han vedtager at udrede, hvad der kræves. Ved Forelæggelse, som sker i Henhold til den særskilte Lovgivning om de store Saltvandsfiskerier, kan Vedkommendes Erklæring fordres afgivet straks.

Forelæg, der udfærdiges i sigtedes Paahør, behøver ikke at forkyndes, naar derom sker Optegnelse, der underskrives af sigtede eller et tilkaldt Vidne. Forskriften i § 155, 2det Led, finder i Tilfælde tilsvarende Anvendelse.

Iøvrigt finder de om Dommes Indhold givne Regler tilsvarende Anvendelse paa Forelæg.

§ 290. Vedtagelsen, der ogsaa kan modtages af den, der besørger Forelæggets Forkyndelse, eller af Lensmanden, skal nedtegnes og oplæses for sigtede og medunderskrives, om muligt, af denne og af et tilkaldt Vidne.

Den skal efter Kongens nærmere Bestemmelse indføres i en Bog og har samme Virkning som en Dom.

§ 291. Paatalemyndigheden eller den paa det offentliges Vegne mødende kan under Hovedforhandlingen ved Anmerkning paa Tiltalebeslutningen

1. rette Feiltagelser med Hensyn til Benævnelser, Tidsangivelser, Fremstillingen af Handlingens Kjendemerker efter Loven og lignende Omstændigheder, og
2. med Rettens Samtykke udvide Tiltalen til andre strafbare Handlinger end de i Tiltalebeslutningen omhandlede, saafremt det ikke kan lede til Anvendelse af en strengere Straffebestemmelse, og tiltalte enten har samtykket deri eller har afgivet en fuldstændig og troværdig Tilstaaelse.

Skulde Tiltalen som Følge af den foretagne Rettelse eller Udvidelse ikke kunne mødes ved det Modbevis eller Forsvar, som

tiltalte har havt Opfordring til at forberede sig paa, kan han forlange en passende Udsættelse. 22 Mai. No. 12.

§ 310. Angaar Sagen en strafbar Handling, der ikke kan medføre strengere Straf end Fængsel indtil 1 Aar, og Retten ikke finder tiltaltes Nærværelse fornøden af Hensyn til Sagens Oplysning, kan Forhandlingen fremmes eller fortsættes mod den udeblevne, saafremt han har samtykket deri eller er udebleven, uden at der er Grund til at antage, at han har havt lovligt Forfald. Er tiltalte stevnt i Henhold til Reglerne i §§ 153 og 154, gjælder dette dog blot, naar den strafbare Handling ikke kan medføre høiere Straf end Bod, eller der foreligger Samtykke.

§ 315. Hvor det findes hensigtsmæssigt, kan Retten i Sag, som angaar flere strafbare Handlinger eller flere tiltalte, lade Forhandlingen og Lagrettens Paakjendelse foregaa særskilt for hver enkelt Handling eller tiltalt.

§ 317. Lagmanden giver derefter først tiltalte og dernæst Paatalemyndigheden, men i Sager angaaende Ærekrænkelser den fornærmede, der har sluttet sig til Forfølgningen, Adgang til at benytte sin Udskydelsesret efter § 318. Benyttes den fuldt ud, bestaar Lagretten af de ikke udskudte Lagrettemænd.

I modsat Fald udtages ved Lodtrækning ti eller i Tilfælde elleve (med Fradrag af de i Henhold til §§ 55, sidste Led, udtagne og ikke udskudte Lagrettemænd) af de ikke udskudte til Lagrette for Sagen. Lodtrækningen foregaar paa den i § 57 beskrevne Maade.

§ 318. Af de i Henhold til § 55, sidste Led, udtagne Lagrettemænd kan ikke mere end Halvparten udskydes, medmindre nogen er ugild efter § 68. Iøvrigt er Parterne berettigede til at udskyde saa mange Lagrettemænd, som der er tilstede flere end ti eller i det i § 321 omhandlede Tilfælde elleve.

Paatalemyndigheden og tiltalte samt, i Sager angaaende Ærekrænkelser, den fornærmede kan udskyde et lige Antal, heri medregnet de Lagrettemænd, som Paatalemyndigheden i Henhold til § 59 har udskudt eller kunnet udskyde. Er Tallet ikke deleligt, har tiltalte Ret til at udskyde en mere eller den fornærmede en mindre end de andre Parter.

Er der flere tiltalte i samme Sag, udøver de Udskydelsesretten i Fællesskab. Bliver de ikke enige derom, er de berettigede til at udskyde et lige Antal hver. Kan heller ikke dette ske, afgjøres det ved Lodtrækning, hvem der skal udskyde det større Tal. Er der i Sag angaaende Ærekrænkelser flere fornærmede, gjælder om deres Udskydelsesret samme Regel.

§ 343. Ethvert Spørsmaal stilles saaledes, at det kan besvares med ja eller nei.

Naar et efterfølgende Spørsmaal kun skal besvares i det Tilfælde, at et foregaaende er besvaret paa en vis Maade, skal dette anføres i Spørsmaalsskriftet. Ligeledes anføres ved hvert

22 Mai. No. 12.

Spørsmaal, hvor mange Stemmer der udfordres til et for tiltalte ugunstigt Svar.

Et Spørsmaal maa blot angaa én tiltalt og saavidt muligt blot ét strafbart Forhold og Anvendelsen af én Straffebestemmelse.

Af Spørsmaal, hvis bekræftende Besvarelse udelukker hinanden, stilles det, der vil lede til den strengeste Straf, først.

§ 344. Med Undtagelse af de i §§ 345 og 346 omhandlede skal ethvert Spørsmaal begynde med Ordene: „Er den tiltalte skyldig?" I Spørsmaalet optages alle den strafbare Handlings retslige Merker og en saa nøiagtig Beskrivelse af Gjerningen, Betegnelse af Gjenstand, Tid og Sted m. m., som efter Omstændighederne er hensigtsmæssigt og gjørligt.

§ 345. Skal Lagretten afgjøre, hvorvidt der er tilstede saadanne i Loven særlig fremhævede Omstændigheder, der vilde bringe Forholdet ind under en strengere eller mildere Straffebestemmelse, kan derom stilles Tillægsspørsmaal, som blot bliver at besvare, saafremt det Spørsmaal, hvortil de slutter sig, bejaes. Det samme gjælder Spørsmaal efter Straffelovens § 65.

§ 346. Saafremt det enten forlanges af nogen af Parterne, eller Retten paa Embeds Vegne saa beslutter, skal der forelægges Lagretten Spørsmaal om Tilstedeværelsen af særdeles formildende eller særdeles skjærpende Omstændigheder i Almindelighed.

Det samme gjælder Spørsmaalet om Tilstedeværelsen af de særlige Omstændigheder, som efter Straffelovens § 30,4 betinger Fradømmelse af visse Rettigheder.

Alene et for tiltalte gunstigt Svar er bindende for Retten.

§ 348. Lagretten trækker sig derpaa tilbage i Enrum til Raadslagning, medbringende Spørsmaalene, skriftlige Bevisligheder, hvis rette Læsemaade er omtvistet, de fremlagte Afbildninger og Tegninger samt, om den eller Retten finder det hensigtsmæssigt, Redskaber eller andre Ting, som vedkommer den forøvede strafbare Handling.

§ 351. Efter tilendebragt Raadslagning afstemmer Lagretten om de enkelte Spørsmaal i den Orden, hvori de er stillede. Ordføreren afæsker hver enkelt Lagrettemand hans Stemme i den ved Lodtrækningen bestemte Orden og afgiver selv sin Stemme sidst. I de i § 346 omhandlede Tilfælde udfordres til et bekræftende Svar over Halvdelen af Stemmerne, ellers maa ethvert for tiltalte ugunstigt Svar afgives med mindst syv Stemmer.

De, som ved Besvarelsen af Hovedspørsmaalet eller af et Tillægsspørsmaal angaaende en Strafudelukkelsesgrund har stemt til tiltaltes Gunst, anses ogsaa at stemme saaledes ved ethvert Tillægsspørsmaal; som Følge heraf afæskes disse Lagrettemænd intet Svar ved Afstemningen over saadanne.

§ 352. Lagrettens Ordfører paategner det Svar, som udkommer ved Stemmernes Sammentælling ved ethvert af Spørs-

maalene, og underskriver Svarene tilligemed de to først udtrukne Lagrettemænd. I de i § 346 omhandlede Tilfælde skal der ved et bekræftende Svar anføres, at det er fattet med mere end Halvdelen af Stemmerne, og iøvrigt ved hvert for tiltalte ugunstigt Svar, at det er fattet med mere end seks Stemmer. Videre maa Stemmetallet ikke angives. 22 Mai. No. 12.

§ 359. Kommer Retten ved den nye Behandling enstemmig til den Overbevisning, at Beviset er utilstrækkeligt til tiltaltes Fældelse, afsiger den Frisindelsesdom. Kommer den enstemmig til den Overbevisning, at tiltalte er skyldig i en mindre Forbrydelse eller Forseelse end den, som Lagrettens Kjendelse lyder paa, afsiger den Dom i Overensstemmelse hermed, i det i § 360 omhandlede Tilfælde dog kun, forsaavidt de Lagretten forelagte Spørsmaal besvares bekræftende.

I den nye Sag kan intet Spørsmaal, der sigter paa en strengere Straf, end tiltalte vilde være bleven idømt, ifald den første Lagrettekjendelse var tagen for gyldig, forelægges Lagretten, medmindre der foreligger Betingelser for Gjenoptagelse.

§ 360. Finder Retten, at en rigtig Forstaaelse af Retsspørsmaalene maa bevirke, eller kommer den i det i § 358 nævnte Tilfælde enstemmig til den Overbevisning, at en rigtig Vurdering af Beviserne maa lede til, at tiltalte fældes for en mindre Forbrydelse eller Forseelse end den, hvori Lagretten har fundet ham skyldig, men at der til dennes Gjerningsindhold hører Omstændigheder, om hvis Tilstedeværelse Lagrettens Kjendelse intet har afgjort, skal de til Afgjørelse heraf fornødne Spørsmaal forelægges.

§ 370. I Sager, som angaar Overtrædelser af Bygnings-, Sundheds- eller Brandlovgivningen og handler om Bygninger, samt i Sager angaaende Forbrydelser eller Forseelser, der omhandles i Straffelovens Kapitler 30 og 42, eller anden Overtrædelse af Tjenestepligter som Sjømand foregaar Trækningen henholdsvis blandt de i det bygnings- eller sjøkyndige Udvalg opførte Personer, forsaavidt saadant Udvalg haves.

Opnævnelse af Domsmænd til Sager, der hører under Haandverksret, sker efter de gjældende Regler.

Med Hensyn til Udtagelse af Domsmænd til Retsmøder under de store Saltvandsfiskerier forholdes efter Regler, som gives af Kongen.

§ 374. Med Hensyn til Nødvendigheden af tiltaltes Nærværelse kommer det i § 310, 1ste Punktum foreskrevne i ethvert Tilfælde til Anvendelse uden Hensyn til Størrelsen af den Straf, som kan anvendes.

Vidnernes Afhørelse kan altid overtages af Dommeren, naar han finder Grund dertil.

Forhandlingen foregaar i Regelen under et for Skyldspørsmaalets og Straffespørsmaalets Vedkommende. Dog kan Domstolen

22 Mai. No. 12.

tillade, at Skyldsspørsmaalet forhandles særskilt, hvor dette i indviklede Sager antages at ville lette Oversigten.

§ 377. I Sager angaaende Forseelser[1]) samt overhovedet i Sager, hvor Forelæg er udfærdiget, er Forsvarer unødvendig.

I Sager angaaende Forseelser mod Straffelovens Kapitel 33 bliver dog saadan at bestikke, medmindre Forelæg er udfærdiget.

Ved de i § 18 omhandlede Domstole kan Paatalemyndigheden undlade at afgive Møde ved Behandlingen af de i 1ste Led omhandlede Sager, og skal Retten i saa Fald iagttage hvad der til Sagernes Forberedelse udfordres.

Tiltaltes Udeblivelse uden Forfald eller Negtelse af at afgive Forklaring kan i de i 1ste Led omhandlede Sager ansees som Tilstaaelse, naar intet foreligger, som taler derimod. Tilbyder tiltalte at underkaste sig en saadan Formuesstraf, som Retten finder passende, og der ikke er Grund til at betvile hans Skyld, kan Sagen uden videre Forhandling, efterat Paatalemyndigheden og i Tilfælde Forsvareren er givet Adgang til at udtale sig om Tilbudet, med Doms Virkning afgjøres ved Fastsættelse af Formuesstraffens Størrelse.

Sager, der alene angaar Inddragning, behandles som Sager angaaende Forseelser.

§ 380. Anke kan i Lagmandsretssager ikke grundes paa, at noget under Skyldspørsmaalet hørende Bevispørsmaal eller det i Straffelovens § 65 omhandlede Spørsmaal er urigtig afgjort. Til Skade for tiltalte kan den heller ikke iøvrigt grundes paa, at Lagrettens Kjendelse er urigtig i sit Indhold, medmindre dette støttes til, at Lagmandens Veiledning med Hensyn til Loven har været feilagtig.

I Meddomsretssager og Forhørsretssager kan Anke ikke støttes paa nogen Grund, der efter Reglerne i Kapitel 28 kan lede til fornyet Behandling ved høiere Ret.

Krænkelse af Rettergangsregler kan ikke benyttes som Ankegrund, naar de blot kommer i Betragtning i Tilfælde af Indsigelse, og saadan ikke betimelig er fremsat.

§ 385. Inden samme Frist og paa samme Maade, som ovenfor bestemt, maa den ankende angive, om det er Sagsbehandlingen eller Dommens Indhold, han angriber. I første Tilfælde anføres de Omstændigheder, hvorpaa Angrebet støttes, i sidste maa han opgive, om han alene klager over Strafudmaalingen, eller om han ogsaa er misfornøiet med Lovens Anvendelse eller med Bevisbedømmelsen angaaende Omstændigheder, der ligger udenfor Skyldspørsmaalet. Er flere strafbare Handlinger paadømt i samme Dom, maa der angives, med Hensyn til hvilke af disse Lovens Anvendelse paastaaes at være feilagtig.

§ 392. Retten er bunden ved de paaberaabte Ankegrunde; dog kan den, selv om Anken alene angaar Strafudmaalingen, ogsaa prøve Spørsmaalet om Straffelovens Anvendelse.

[1]) Strfl. § 2, Indf.l. § 5.

22 Mai. No. 12.

Uden Hensyn til Ankegrunden kan Retten tage i Betragtning, at Straffeloven er urigtig anvendt til Skade for tiltalte, eller Straffen for strengt udmaalt, samt efter Omstændighederne kjende ugyldig en fældende Dom, hvis Rigtighed fremstiller sig som tvilsom, fordi væsentlige til Betryggelse for sigtede tjenende Retsregler er tilsidesatte.

Bestemmelserne i foranstaaende Punktum gjælder ogsaa andre strafbare Handlinger, der er paadomte i Forening med den paaankede, saavelsom andre i samme Sag tiltalte end den, for hvis Vedkommende Anken er skeet, naar Grunden ogsaa sees at omfatte disse.

Retten kan ikke domme efter et andet Straffebud end det i den paaankede Dom anvendte eller af Paatalemyndigheden paastaaet, uden at have givet Parterne Anledning og særlig Opfordring til at udtale sig herom.

§ 395. Opretholdes den stedfundne Anvendelse af Straffeloven, skal Retten i Lagmandsretssager og Meddomsretssager ikke forandre Straffeudmaalingen, medmindre den finder, at de om Straffens Fastsættelse givne Lovregler er feilagtig anvendte, eller at der er et aabenbart Misforhold mellem den strafbare Handling og Straffen. Dog kan den ubunden heraf bestemme, at de i Straffelovens §§ 29, 33 og 34 omhandlede Tillægsstraffe ikke kommer til Anvendelse.

§ 400. Sag, hvori Dom er afsagt af Meddoms- eller Forhørsret, kan af Parterne begjæres taget under fornyet Behandling ved Lagmandsret.

Sager angaaende Forseelser[1]) kan ikke tages under fornyet Behandling ved høiere Ret, medmindre en ubetinget Frihedsstraf eller Tjenestens Tab er idømt, eller Høiesterets Kjæremaalsudvalg finder Grund dertil.

Det samme gjælder, hvor Sagen angaar borgerlige Retskrav, der ifølge § 2 skal behandles efter denne Lov.

Efter tiltaltes Død kan alene Paatalemyndigheden begjære fornyet Behandling og da blot til Gunst for tiltalte.

§ 401. Begjæringen om fornyet Behandling maa være begrundet i en Bestridelse af, hvad der i Dommen er antaget med Hensyn til Skyldspørsmaalet; dog maa den ikke udelukkende støttes til, at Loven er urigtig anvendt.

Forsaavidt intet modsat er udtalt, antages tiltalte at bestride, hvad der ikke stemmer med hans egen i Retten afgivne Forklaring.

I Sager angaaende de i Straffelovens § 65 omhandlede Forbrydelser kan Begjæringen grundes paa, at Regelen i nævnte Paragraf antages at burde bringes til Anvendelse.

§ 404. Sagens Forberedelse og Behandling foregaar efter Reglerne i Kapitlerne 23—25, forsaavidt de kan finde Anvendelse, og ikke noget afvigende er bestemt i det følgende.

[1]) Strfl. § 2, Indf.l. § 5.

22 Mai. No. 12.

I Stedet for den i § 292 omhandlede Redegjørelse tilstilles Lagmanden en Udskrift af den afsagte Dom og af Begjæringen om fornyet Behandling.

Udenfor Hovedforhandlingen er det i Sager, hvor Forelæg har været udfærdiget, og overhoved i Sager angaaende Forseelser[1]) unødvendigt, at sigtede har Forsvarer; dog bliver saadan at beskikke i Sager angaaende Forseelser mod Straffelovens Kapitel 33, medmindre Forelæg er udfærdiget.

§ 412. Erklæring af Kjæremaal har ikke opsættende Virkning, medmindre andet særlig er bestemt. Dog kan den Ret, hvis Forføining angribes, saavelsom Kjæremaalsudvalget efter Omstændighederne beslutte det modsatte

Hvis en Erklæring af Kjæremaal findes at have været aabenbar grundløs, kan Udvalget efter Omstændighederne ilægge den kjærende en Bod samt derhos, hvis Kjæremaalet efter Loven har opsættende Virkning, paalægge den kjærende helt eller delvis at erstatte de ved Retsmødets Spilde voldte Omkostninger.

§ 413. En ved upaaankelig Dom afsluttet Sag kan under de i §§ 414 og 415 nævnte Betingelser gjenoptages til fornyet Prøvelse.

§ 414. Til Fordel for domfældte kan Gjenoptagelse finde Sted:

1. naar falske eller forfalskede Dokumenter har været benyttede i Sagen, eller falske Forklaringer er afgivne under samme af Vidner eller sagkyndige, eller nogen Dommer, Retsskriver eller Lagrettemand har gjort sig skyldig i et strafbart Forhold med Hensyn til Sagen, og det ikke er uantageligt, at dette kan have bevirket eller medvirket til Domfældelsen eller til Anvendelsen af en for streng Straffebestemmelse eller en for stor Straf;
2. naar nye Kjendsgjerninger oplyses, eller Beviser tilveiebringes, hvilke enten alene eller i Forbindelse med tidligere fremførte Beviser synes egnede til at bevirke Frifindelse eller Anvendelse af en mildere Straffebestemmelse og en mindre Straf. I Sager, hvor ikke strengere Straf end Bøder er idømt, kan blot saadanne nye Kjendsgjerninger eller Beviser benyttes, som ikke tidligere kunde være gjort gjældende.

Reglerne i § 379, 2det og 3dje Led, finder her tilsvarende Anvendelse.

§ 415. Til Skade for tiltalte kan Gjenoptagelse finde Sted efter Paatalemyndighedens Begjæring:

1. naar det paa Grund af hans egen senere afgivne Tilstaaelse eller andre senere fremdragne Beviser fremstiller sig som utvilsomt, at han har begaaet den strafbare Handling eller en væsentlig grovere strafbar Handling end den, hvorfor han er dømt;
2. naar falske eller forfalskede Dokumenter har været benyttede i Sagen eller falske Forklaringer er afgivne under samme af

[1]) Strfl. § 2, Indf.l. § 5.

Vidner eller sagkyndige, eller tiltalte selv eller nogen Dommer, Retsskriver eller Lagrettemand har gjort sig skyldig i et strafbart Forhold, og der er skjellig Grund til at antage, at dette har bevirket eller medvirket til hans Frifindelse eller til Anvendelsen af en væsentlig for mild Straffebestemmelse. 22 Mai. No. 12.

Naar den strafbare Handling, som paastaaes forøvet, ikke kan straffes strengere end med Fængsel i 3 Aar, kan dog Gjenoptagelse alene finde Sted, naar Grunden er, at tiltalte har gjort sig skyldig i et strafbart Forhold.

§ 416. Begjæring om Gjenoptagelse fremsættes for den Ret, som har afsagt den angrebne Dom.

Regelen i § 170 kommer ikke til Anvendelse undtagen i de i § 417, 2det og 3dje Led, omhandlede Tilfælde.

§ 423. Naar en strafbar Handling paatales af en privat Sagsøger, finder de om Paatalemyndigheden i Kapitlerne 22—29 givne Forskrifter Anvendelse paa ham. Forøvrigt følges de om offentlige Straffesager gjældende Regler, forsaavidt det er muligt, og intet andet særskilt er bestemt.

I Sager angaaende Ærekrænkelser ved trykt Skrift[1]) kan Retten efter Ansøgning af en uformuende Sagsøger, hvor det paa Grund af Tilfældets særegne Beskaffenhed findes ønskeligt, til Sagens Udførelse opnævne en Person, der er i Besiddelse af de for en Sagfører fornødne Egenskaber. Paa denne finder de samme Regler Anvendelse som paa den, der opnævnes i Henhold til denne Lovs § 77.

§ 431. I de Sager, som omhandles i forrige Paragraf, kan der fremsættes Modpaastand om Straf for Forbrydelser eller Forseelser, som er Gjenstand for privat Paatale, naar de udspringer af samme Forhold eller af Søgsmaalet.

Fornyet Forligsmægling er ufornøden, og Hovedsøgsmaalets Afvisning eller Frafaldelse har ingen Indflydelse paa Modsøgsmaalet.

§ 435. Den, der forfølger en Sag i Henhold til § 94, skal uopholdelig give Paatalemyndigheden Underretning herom og betimelig meddele den, naar Hovedforhandlingen vil finde Sted. Paatalemyndigheden er altid berettiget til at optræde, føre Beviser og nedlægge Paastande og kan selv overtage Forfølgningen, uden at det kommer i Betragtning, at den tidligere har negtet at iverksætte den eller har indstillet den.

Overtager Paatalemyndigheden Sagen, kan Sagsøgeren slutte sig til Forfølgningen og bevarer ved Erklæringen herom de ham tilkommende Partsrettigheder. Dog kan han ikke, medmindre Sagen angaar Ærekrænkelser, ligeoverfor Lagrettemændene udøve nogen Udflydelsesret[2]); heller ikke har han i noget Tilfælde Krav paa, at Sagen udsættes.

[1]) Se Strfl. § 10.
[2]) Jfr. § 318.

22 Mai. No. 12.

§ 443. Retten kan udenfor de i Lov om den almindelige borgerlige Straffelovs Ikrafttræden §§ 19—23 og § 25 omhandlede Tilfælde bestemme, at Erstatningens Størrelse skal fastsættes ved Skjøn efter de for borgerlige Sager gjældende Regler.

I Sager, som behandles ved Lagmandsret, kan den efter Omstændighederne forelægge Lagretten Spørsmaal, om Skade er skeet, og om dennes eller Erstatningens Størrelse. Ved Stemmegivningen over Erstatningens Størrelse bliver den Sum gjældende, som har over Halvdelen af Stemmerne for sig, naar dertil medregnes de Stemmer, som er afgivne for høiere Beløb.

Forlanges i Lagmandsretssag en Beskyldning i Henhold til Straffelovens § 253 erklæret død og magtesløs, bliver, saafremt Lagretten ikke har erklæret den tiltalte skyldig, Spørsmaal at forelægge Lagretten, om tiltalte er ansvarlig for Beskyldningen, om denne har de i Straffelovens § 247, 1ste Led, beskrevne Kjendemerker, og om der er ført Bevis for dens Sandhed. Til en bekræftende Besvarelse af disse Spørsmaal udkræves mere end Halvdelen af Stemmerne.

§ 451. Den domfældte har at udrede Erstatning til det offentlige saavelsom til den fornærmede for de nødvendige Omkostninger, som de har havt ved Undersøgelsen og Paatalen af det Forhold, for hvilket han er fældt.

Dog bliver Erstatning for Omkostninger ved Anke, fornyet Behandling ved høiere Ret, Kjæremaal eller Gjenoptagelse blot da at paalægge domfældte, naar de enten har ledet til et for ham ugunstigere Udfald, eller de er anvendt efter domfældtes Begjæring og ikke har ledet til Forandring til hans Fordel.

Omkostninger, der er voldt ved Anke i Henhold til § 379, 1ste Led, erstattes altid af tiltalte, medmindre Anken tages tilfølge.

Paa de Omkostninger, der forvoldes det offentlige ved en Opnævnelse i Henhold til § 423, sidste Led, finder Lov om Betaling for offentlige Forretninger af 6te August 1897 § 24 tilsvarende Anvendelse.

§ 462. Naar nogen, som er dømt til strengere Straf end Fængsel i 6 Maaneder eller med skjellig Grund mistænkes for nogen Forbrydelse, der hører under Lagmandsret og kan medføre saadan Straf, ved Flugt unddrager sig Straffens Fuldbyrdelse eller Forfølgningen, eller naar han opholder sig i Udlandet og uagtet Opfordring vægrer sig for at indfinde sig i Riget, kan Retten ved Kjendelse beslutte, at den Formue, som han her besidder, skal hefte.

§ 475. Ved Fuldbyrdelse af Frihedsstraffe bliver den Tid, som domfældte har tilbragt i Varetægtsfængsel efter Dommens Affigelse, uafkortet at medregne, medmindre han selv har foranlediget Opholdet. En Dags Varetægtsfængsel regnes lige med en Dags Hefte og med en halv Dags Fængsel.

Denne Bestemmelse bliver at anvende ogsaa paa Bøder efter de i Straffelovens § 28, sidste Led, givne Regler. 22 Mai. No. 12.

Er domfældte som syg bleven indlagt paa Sygehus efter at have paabegyndt Straffens Udstaaelse, medregnes den Tid, han opholder sig der, til Straffetiden, hvis han ikke selv har forvoldt eller foregivet Sygdommen for at unddrage sig Straffen.

§ 477 udgaar.

§ 478. Er nogen ved forskjellige Domme dømt i Straf uden Jagttagelse af de i Straffelovens § 64 (jfr. §§ 62 og 63) givne Regler, skal Paatalemyndigheden indbringe samtlige Domme for Retten til Fastsættelse af en fælles Straf.

Er Dommene afsagt ved forskjellige Retter, indbringes de for den Ret, som har idømt den høieste Straf, eller om det er Retter af forskjellig Orden, for den høieste i Ordenen.

Afgjørelsen, der kan træffes uden ny Hovedforhandling, kan paakjæres seneſt inden 14 Dage efter Dommens Forkyndelse.

§ 480. Skal den domfældte udholde Fængsel over 6 Maaneder, eller mistænkes han for at ville flygte, eller undlader han paa Tilsigelse at fremstille sig til Straffens Udstaaelse, kan han afhentes.

Ellers tilstiller Paatalemyndigheden ham Opfordring til at fremmøde til bestemt Tid paa det Sted, hvor Straffen skal udholdes.

§ 494. Lagrettemænd kaldes kun de Personer, som er udvalgte til at gjøre Tjeneste ved Lagmandstingene. De Personer, som er opførte i det i Lov af 28de August 1854 § 18 omhandlede særskilte Udvalg, kaldes Skjøns- og Meddomsmænd. De i det almindelige Mandtal efter samme Lovs § 5 opførte Personer kaldes mandtalsførte Retsvidner.

Denne Lov træder i Kraft samtidig med den almindelige borgerlige Straffelov.

Thi have Vi o. s. v.

Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887 saaledes som den fra 1ste Januar 1904 vil lyde med de ved Love af 4de April 1891, 10de Mai 1893, 13de Juni 1894, 14de Juli 1894 og 22de Mai 1902 samt Lov angaaende offentlige Tjenestemænds Skyds- og Kostgodtgjørelse af 10de Juli 1894 indførte Forandringer.*)

Første Kapitel.

Lovens Virkekreds.

§ 1. Alle Spørgsmaal om Straf, som ikke i Medfør af Lovgivningen afgjøres uden Søgsmaal eller henhører under Rigsret eller Krigsret, behandles efter de i denne Lov fastsatte Regler.

---

*) Indtaget i Lovtid.s 1ste Afd. for 1902 No. 29 i Henhold til Lov af 27de Juli 1896 No. 5 ifølge Kongelig Resolution af 22de Mai 1902.

§ 2. Efter denne Lovs Regler behandles endvidere:

1. Sager, som anlægges af det Offentlige for Overtrædelse af Politilovgivningen, selv om Straf ikke paastaaes;
2. Sager, som anlægges af det Offentlige til Inddragning af Penge eller Gods, ogsaa hvor samme ikke er at anse som Straf;
3. Sager, hvori enÆrekrænkelse paastaaes kjendt død og magtesløs.

§ 3. De af en strafbar Handling følgende borgerlige Retskrav mod Sigtede kan forfølges i Forbindelse med Straffesagen overensstemmende med de i Kapitel 32 indeholdte Regler.

Ligeledes kan det Offentlige i Forbindelse med Straffesag gjøre gjældende Paastand paa Afskedigelse i Henhold til § 10 i Lov om den borgerlige Straffelovs Ikrafttræden.

§ 4. Naar Afgjørelsen af en Handlings Strafbarhed beror paa, om et vist Retsforhold bestod paa den Tid, Handlingen blev foretagen, undersøges og bedømmes Spørgsmaalet herom under Straffesagen.

Dog har Retten Adgang til at udsætte Straffesagen, indtil Spørgsmaalet om det omtvistede Retsforholds Bestaaen er bragt under Paakjendelse gjennem borgerligt Søgsmaal. Den Afgjørelse, som herunder maatte være truffen, er dog ikke bindende ved Afgjørelsen af Straffespørgsmaalet.

§ 5 er ophævet.

Andet Kapitel.

Straffedomstolene.

§ 6. Domstole i de Sager, som henhører under denne Lov, er:

Høiesteret,
Høiesterets Kjæremaalsudvalg,
Lagmandsretterne,
Meddomsretterne og
Forhørsretterne.

§ 7. Høiesterets Kjæremaalsudvalg bestaar af tre af Høiesterets faste Dommere, opnævnte af Justitiarius skiftevis for en Maaned. Den ældste Dommer forretter som Formand. Naar Høiesteret finder det hensigtsmæssigt, nedsættes samtidig to Kjæremaalsudvalg. Høiesteret giver i dette Tilfælde almindelige Bestemmelser angaaende Sagernes Fordeling mellem de to Udvalg. Med Hensyn til Kjæremaalsudvalgenes Sammentræden i Mellemtiden fra Høiesterets første til anden Session forholdes paa samme Maade som for Høiesteret bestemt.

§ 8. Lagmandsretten bestaar af tre Dommere (Retten), nemlig en Lagmand som Formand og to andre Dommere, og

af ti til Afgjørelse af Skyldspørgsmaalet tilkaldte Lagrettemænd (Lagretten).

Naar en Dommer eller Lagrettemand faar Forfald eller af andre Grunde maa fratræde under en Sags Behandling, kan denne fortsættes, uden at nogen tilkaldes i den Udtrædendes Sted. Dog maa der mindst være to Dommere, hvoriblandt Lagmanden eller nogen, der efter § 13 kan træde i hans Sted, og ni Lagrettemænd.

§ 9. Antallet af Lagmandsembeder skal mindst være fire.

§ 10. Lagmændene maa være i Besiddelse af de for Høiesteretsdommere lovbefalede Egenskaber.

§ 11. Til Medlemmer af Lagmandsretten beskikkes for hvert Lagsogn aarlig af Kongen to Dommere, som ikke er Medlemmer af Høiesteret.

Hvor særlige Forhold gjør det ønskeligt, kan Beskikkelsen ske for Halvaaret.

§ 12. Til at træde i de i § 11 omhandlede Dommeres Sted, naar nogen af dem enten gjør Tjeneste som Lagmand eller af nogen Grund ikke kan have Sæde i Retten, beskikkes ligeledes for hvert Lagsogn et tilstrækkeligt Antal Dommere eller andre Mænd med de for Dommere foreskrevne Egenskaber.

I særdeles vidtløftige og vigtige Sager kan Lagmanden bestemme, at en af dem skal overvære Forhandlingerne for i Forfaldstilfælde at indtræde i Retten.

§ 13. I Tilfælde af Lagmandens Forfald, eller naar han i nogen Sag ikke kan have Sæde i Retten, bestemmer vedkommende Regjeringsdepartement, hvem der skal gjøre Tjeneste som Lagmand.

Indtil saadan Bestemmelse er truffen, træder den i Beskikkelsen først nævnte Dommer i hans Sted.

§ 14. For hvert Lagdømme udnævner Kongen en Retsskriver.

I Forfaldstilfælde eller, hvor han i enkelt Sag ikke kan gjøre Tjeneste, antager Lagmanden en Anden i hans Sted.

§ 15. Meddomsretten bestaar af Underdommeren — eller hvor der i Underretten er flere Dommere, af en af disse — som Formand og af to Domsmænd.

§ 16. Forhørsretten bestaar af Underdommeren eller, hvor der i Underretten er flere Dommere, af en af disse.

§ 17. Retsskriverforretningerne ved Meddomsretten og Forhørsretten udføres af den særskilte Retsskriver ved Underretten, hvor saadan er ansat, og ellers af Underdommeren.

§ 18. Udenfor det i Grundlovens § 37 nævnte Tilfælde maa dømmende Kommissioner eller overordentlige Domstole ikke nedsættes til Behandling af Straffesager, som hører under denne Lov.

Dog kan ekstraordinære Dommere beskikkes til at træde i den almindelige Underdommers Sted under de store Fiskerier, naar Opsyn er anordnet.

Tredie Kapitel.

Domstolenes saglige Virkekreds.

§ 19. Ved Lagmandsret behandles Sager angaaende Forbrydelser, som kan medføre strengere Straf end Fængsel i 3 Aar, samt Sager angaaende Forsøg paa saadanne Forbrydelser.

Straffens Skjærpelse paa Grund af Gjentagelse eller paa Grund af Sammenstød af Forbrydelser kommer her ikke i Betragtning.

§ 20. Sager angaaende Forbrydelser, forøvede af Personer under 18 Aar, bliver, uanseet Bestemmelserne i § 19, ikke at behandle ved Lagmandsret, medmindre Paatalemyndigheden vil paastaa Idømmelse af strengere Straf end Fængsel i 2 Aar.

§ 21. Har den Sigtede inden Retten afgivet uforbeholden Tilstaaelse, og denne Tilstaaelses Rigtighed bestyrkes ved de øvrige foreliggende Oplysninger, bliver Sagen, om den end efter § 19 skulde henhøre under Lagmandsret, ikke at behandle ved samme, medmindre Forbrydelsen kan medføre høiere Straf end Fængsel i 8 Aar eller Straffelovens § 65 antages at burde bringes i Anvendelse.

§ 22. Ved Meddomsret behandles de Sager, som ikke henhører under Lagmandsret eller afgjøres af Forhørsretten i Henhold til § 283.

Sager, som efter Reglerne i § 400 kan indbringes til fornyet Behandling ved Lagmandsret uden Kjæremaalsudvalgets Tilladelse, kan Paatalemyndigheden dog straks indbringe for Lagmandsretten, hvis den af særlige Grunde finder det hensigtsmæssigt, eller det begjæres af Sigtede.

Saadan Begjæring maa ikke afslaaes, hvis Paatalemyndigheden vil paastaa Fradømmelse af de statsborgerlige Rettigheder (Straffelovens § 29, 2) eller Idømmelse af en Straf, som medfører Tab af disse, eller der handles om en Forbrydelse, strafbar efter Straffelovens Kapitler 8, 9 eller 10 eller § 142, eller en Forbrydelse i offentlig Tjeneste eller ved trykt Skrift.

§ 23. Under de i § 283 angivne Betingelser kan Sager, som ellers vilde være at behandle ved Meddomsret, paadømmes af Forhørsretten.

§ 24. Foranstaaende Regler er ikke til Hinder for, at sammenhængende Sager, hvoraf nogle hører for Lagmandsret, andre for Meddomsret, i Forening indbringes for Lagmandsretten.

§ 25. Er en Sag indbragt for Lagmandsretten, bør den i Almindelighed antages til Paadømmelse af denne, om den end rettelig burde være paatalt for Meddomsret.

Viser det sig under Behandlingen af en Sag, som Paatalemyndigheden har indbragt for Meddomsretten, at den angaar en Forbrydelse, der skulde være paatalt for Lagmandsret, bør Meddomsretten i Almindelighed fremme den til Paadømmelse, hvis Udsættelse ikke er fornoden.

Er en Sag afvist af Lagmandsretten som henhørende for Meddomsret, er denne derved bunden.

§ 26. Retslig Forunderſøgelſe ſamt Thingsvidner og andre enkeltſtaaende Retshandlinger foretages ved Forhørsretten.

Fjerde Kapitel.

Domſtolenes ſtedlige Virkekreds ſamt Tid og Sted for Rettens Holdelſe.

§ 27. Hvert Amt udgjør i Almindelighed et Lagſogn. Afvigelſer herfra kan beſluttes af Kongen, efterat Betænkning er indhentet fra vedkommende Amtsformandſkaber og fra vedkommende Kjøbſtæders Kommunebeſtyrelſer.

§ 28. For hvert Lagſogn faſtſætter Kongen et fælles Retsſted, hvor Lagmandsthing holdes til beſtemte Tider, i Regelen mindſt fire Gange aarlig. For affides liggende Del af Lagſognet kan der beſtemmes et ſærſkilt Retsſted, hvor de der hjemmehørende Sager i Almindelighed bliver at behandle efter Berammelſe af Lagmanden.

§ 29. Kongen kan meddele Lagmændene Bemyndigelſe til at faſtſætte den nærmere Tid for Lagmandsthingenes Holdelſe.

Den om Tiden og Stedet for Lagmandsthingene givne Beſtemmelſe kan for det enkelte Tilfælde fraviges af Lagmanden, naar han af ſærlige Grunde finder det henſigtsmæssigt. Ligeledes kan han til en eller flere enkelte Sagers Behandling afholde ſærſkilt Lagmandsthing paa et andet Sted end det ſædvanlige.

§ 30. Tid og Sted for Lagmandsthinget ſkal Lagmanden betimelig bekjendtgjøre i Kundgjørelſestidenden og paa anden henſigtsmæssig Maade overensſtemmende med de af Kongen derom givne Forſkrifter.

§ 31. For Meddoms- og Forhørsretterne danner Underdommerens Embedsdiſtrikt Retskredſen.

§ 32. Meddoms- og Forhørsretterne holdes ſaavidt muligt ved de almindelige Thing. Dog kan vedkommende Regjeringsdepartement beſtemme, at de holdes paa faſte ugentlige eller maanedlige Retsdage, hvor dette findes henſigtsmæssigt.

Naar hurtigere Behandling paakræves, fordi Sigtede er paagreben, eller af andre Grunde, eller naar det for Sagens Oplysning er henſigtsmæssigt, at Retten holdes paa et andet Sted end det ſædvanlige, bliver Ekſtraret at afholde.

§ 33. Lagmands- og Meddomsrettens daglige Arbeidstid bør i Almindelighed ikke overſtige otte Timer.

Femte Kapitel.

Lagrettemænd og Domsmænd.

§ 34. Hvert andet Aar inden Udgangen af November Maaned udvælges Lagrettemænd og Domsmænd for de to følgende Aar.

§ 35. Valgbar som Lagrettemand og Domsmand er enhver norsk Borger (Mand eller Kvinde), som ikke paa Grund af legemlige eller aandelige Mangler eller utilstrækkeligt Kjendskab til Landets Sprog er ude af Stand til at fyldestgjøre en Lagrettemands eller Domsmands Pligter, og som ifølge Formandskabslovgivningen er valgbar ved kommunale Valg.

§ 36. Udelukket fra at vælges til Lagrettemand eller Domsmand er Enhver, som paa Grund af strafbar Handling er frakjendt de statsborgerlige Rettigheder eller er i noget i Grundlovens § 52 nævnt Tilfælde.

§ 37. Til Lagrettemænd og Domsmænd kan ikke vælges:

1. Statsraadets Medlemmer;
2. De ved Regjeringens Kontorer ansatte Tjenestemænd;
3. Øvrighedspersoner og Officerer i høiere Grader til og med Oberstløitnanter og Kommandørkapteiner;
4. Hoffets Betjente og dets Pensionister;
5. Dommere og Retsskrivere;
6. De ved Paatalemyndigheden og Politiet ansatte Tjenestemænd;
7. Statskirkens og andre anerkjendte Trossamfunds Præster;
8. Praktiserende Sagførere.

§ 38. Berettigede til at undslaa sig for Valg er:

1. Praktiserende Læger og Jordmødre;
2. Faste Lodser;
3. De ved Told-, Fyr-, Post-, Telegraf- og Jernbanevæsenet ansatte Tjenestemænd;
4. De, som tilveiebringer antagelig Oplysning om, at de ikke uden Fare for Helbred eller Tilsidesættelse af vigtige private eller offentlige Forretninger kan gjøre Tjeneste, eller som sandsynliggjør, at de ikke uden Vanskelighed kan bære de med Hvervet forbundne Udgifter;
5. De, som har fyldt sit 65de Aar.

Af de under Nr. 5 nævnte Personer kan Forlangendet om Fritagelse fremsættes én Gang for alle. Ellers har det kun Gyldighed for det forestaaende Valg.

§ 39. Den, der har gjort Tjeneste som Lagrettemand to Gange efter et Valg, kan forlange sig fritaget ved det nærmest paafølgende Valg.

Som Tjenstgjøring regnes det ogsaa, at Lagrettemanden har fremmødt til Tjeneste paa Retsstedet og har opholdt sig der indtil den sidste Udtrækning af Lagrette for den enkelte Sag, eller indtil han har faaet Rettens Samtykke til at forlade Thinget.

§ 40. De ved andre Love givne Fritagelser for at overtage Ombud fritager ikke fra Hvervet som Lagrettemand eller Domsmand.

§ 41. Mandtal over de Indvaanere af Kommunen, der er valgbare efter § 35, jfr. §§ 36 og 37, føres for hvert Herred eller Ladested med egen Kommunebestyrelse af Lensmanden og for hver Kjøbstad af Raadstuskriveren.

§ 42. I ethvert Lagsogn skal der i Regelen være femti Gange saa mange Lagrettemænd, som der er fastsat Lagmandsthing for Aaret, med Tillæg af det Antal Thing, som antages at ville blive afholdt paa særskilte Retssteder efter § 28. Omfatter et Lagsogn alene en Kjøbstad, skal det have seks Gange saa mange Lagrettemænd, som der antages at ville blive behandlet Lagmandsretssager i Løbet af et Aar.

Overensstemmende hermed bestemmes Antallet af Lagmanden, som dernæst fordeler Tallet paa samtlige Lagsognets Kommuner efter Folkemængden. Hver Kommune skal dog mindst have en Lagrettemand. Inden Udgangen af August Maaned underretter han Formandskaberne om den foretagne Fordeling.

§ 43. I enhver Meddomsretskreds skal der være fire Gange saa mange Domsmænd, som der antages at ville blive afholdt Møder ved Meddomsretten i Løbet af et Aar. Med dette for Øie bestemmes Antallet af Underdommeren, som dernæst fordeler Tallet mellem Kredsens Kommuner efter Folkemængden. Hver Kommune skal dog mindst have tre Domsmænd. Inden Udgangen af August Maaned underretter han Formandskaberne om den foretagne Fordeling.

§ 44. I sidste Halvdel af Juli Maaned udlægges det i § 41 omhandlede Mandtal til almindeligt Eftersyn i 14 Dage. Tiden og Stedet for Udlæggelsen kundgjøres forud i Forbindelse med en Opfordring til dem, som efter §§ 38 og 39 kan undslaa sig, og til Enhver, som ellers maatte have noget at bemærke, om at indkomme med sine Forlangender eller Besværinger. Saasnart Fristen er udløbet, sender Mandtalsføreren Mandtallet og de indkomne Forlangender og Besværinger, ledsagede af de Bemærkninger, hvortil han finder Anledning, til Formandskabet.

§ 45. Inden Udgangen af September Maaned afholdes efter Ordførerens Berammelse et Møde af Formandskab, Forligelseskommissærer og paa Landet og i Ladestederne Lensmanden eller Lensmændene, i Kjøbstæderne Magistraten. I dette Møde afgjøres de indkomne Forlangender og Besværinger og afgives Forslag til Valg af Lagrettemænd og Domsmænd.

Forat Beslutning skal kunne fattes, maa mindst to Tredjedele af Formændene, deriblandt Ordføreren eller Viceordføreren samt en Forligelseskommissær og Lensmanden eller Magistraten være tilstede. I Tilfælde af Stemmelighed gjør Ordførerens Stemme Udslaget.

§ 46. Mødets Beslutninger udlægges til almindeligt Eftersyn i 14 Dage, og samtidig berammes et Møde af den samlede Kommunebestyrelse til Afholdelse inden Udgangen af November Maaned. Herom udstedes Bekjendtgjørelse med Opfordring til Enhver, som maatte have noget at bemærke, om at indkomme dermed til Formandskabet senest inden en Uge forud for det berammede Møde.

I dette Møde afgjøres indkomne Klager over de i § 45 omhandlede Beslutninger, hvorefter der foretages Valg paa saa mange Personer, som det samlede Antal Lagrettemænd og Domsmænd udgjør. Blandt disse udvælges derefter Lagrettemændene.

I Mødets Forhandlinger skal Stedets Lensmand eller Magistrat deltage. Dog hindres ikke Forretningens Fremme ved deres Fraværr.

§ 47. Foruden det almindelige Udvalg skal der efter foranstaaende Regler oprettes følgende særskilte Udvalg:

1. I Kjøbstæder og Ladesteder samt i Herreder, af hvilke nogen Del er undergiven de almindelige Bygningslove, et Udvalg af Domsmænd, der besidder særlig Kyndighed i Bygningsanliggender.
2. I Kommuner, for hvilke det af vedkommende Regjeringsdepartement bestemmes, et Udvalg af Lagrettemænd og Domsmænd, som er kyndige i Søvæsen og Skibsanliggender.

De gjældende Regler angaaende Domsmænd for de Sager, der fortiden behandles ved Haandværksret, vedbliver at bestaa.

§ 48. Til Lagrettemænd og Domsmænd bør kun vælges Personer, som paa Grund af Retsindighed, Dygtighed og Selvstændighed ansees særlig værdige og skikkede til Hvervet.

§ 49. Fortegnelse over de valgte Lagrettemænd og Domsmænd føres paa Landet og i Ladestederne af Lensmændene og i Kjøbstæderne af Raadstuskriverne og bekjendtgjøres ved Opslag paa Thingstederne. Gjenpart af Fortegnelserne meddeles henholdsvis Lagmanden og Stedets Underret.

§ 50. Lagrettemænd og Domsmænd kan undslaa sig for at gjøre Tjeneste som Retsvidner.

§ 51. Hvis en Lagrettemand eller Domsmand kommer i noget af de i § 36 omhandlede Tilfælde eller i en Stilling, som efter § 37 er uforenelig med Hvervet, eller hvis det oplyses, at nogen ikke Valgbar er valgt, skal han ufortøvet udslettes af den i § 49 omhandlede Fortegnelse.

Det samme gjælder, naar en Lagrettemand eller Domsmand afgaar ved Døden eller fraflytter Retskredsen, eller naar han paa Grund af aandelige eller legemlige Mangler varig er bleven ude af Stand til at gjøre Tjeneste.

Tilflytter nogen Lagrettemand eller Domsmand en anden Kommune inden Retskredsen, skal han overføres paa Fortegnelsen for denne Kommune.

Klage over, at nogen er urettelig udslettet eller overført, afgjøres af Formandskabet.

§ 52. Indtræder nogen Grund, der efter § 38 Nr. 1—4 vilde have berettiget Lagrettemanden eller Domsmanden til at undslaa sig for Valg, kan han begjære Formandskabets Afgjørelse for, at han skal udslettes af Fortegnelsen.

§ 53. Om de Forandringer, som Fortegnelsen over Lagrettemændene eller Domsmændene undergaar, gjøres uden Ophold Indberetning henholdsvis til Lagmanden eller Underretten.

Ligeledes indberettes, naar nogen Lagrettemand eller Domsmand kommer under Forfølgning af det Offentlige for en strafbar Handling, der kan medføre strengere Straf end Bøder.

Sjette Kapitel.

Lagrettemænd for det enkelte Lagmandsthing.

§ 54. Betimelig forinden hvert Lagmandsthing har Lagmanden i Overvær af to mandtalsførte Retsvidner (§ 494) ved Lodtrækning at udtage seks og tyve Lagrettemænd samt to Varamænd.

Kongen kan for hvert Lagsogn give almindelig Bestemmelse om, hvorlænge de udtrukne Lagrettemænd skal gjøre Tjeneste. Hvor ikke andet er bestemt, skal de tjenstgjøre under hele Thinget, og i ethvert Fald indtil Forhandlingen af den paabegyndte Sag er tilendebragt.

Skal Lagrettemændene ikke gjøre Tjeneste under hele Thinget, har Lagmanden betimelig at udtage Lagrettemænd saa ofte, som fornødiges.

§ 55. Lodtrækning sker blandt alle paa Lagsognets almindelige Fortegnelser opførte Lagrettemænd med Undtagelse af dem, som allerede har tjenstgjort (§ 39) som Lagrettemænd efter sidste Valg eller er udtrukne til Tjeneste ved et endnu ikke afholdt Thing.

Bliver der ikke mindst dobbelt saa mange tilbage som det Antal, der skal trækkes, sker Trækningen blandt samtlige paa Fortegnelserne anførte.

Varamændene trækkes under Jagttagelse af de samme Regler blandt Lagrettemændene i den Kommune, hvor Thinget holdes, eller de nærmeste Kommuner efter vedkommende Regjeringsdepartements Bestemmelse.

Til at gjøre Tjeneste i Sager angaaende Forbrydelser eller Forseelser, der omhandles i Straffelovens Kapitler 30 og 42, eller anden Overtrædelse af Tjenestepligter som Sømand udtages, naar Begjæring derom betimelig er indløben fra nogen Part, og Lagmanden finder Begjæringen befoiet, paa lige Maade fire Lagrettemænd af de i § 47 under Nr. 2 omhandlede særskilte Fortegnelser. I Sager, som udspringer af Forholdet mellem Skipper og Mandskab, bør dog ikke mere end to af de søkyndige være Skippere.

§ 56. Naar afsides liggende Distrikt har særskilt Retssted, skal til de for samme berammede Thing Halvdelen af Lagrettemændene trækkes blandt de i Distriktet boende, den anden Halvdel blandt Lagsognets øvrige Lagrettemænd.

§ 57. Lodtrækningen foregaar paa den Maade, at Lagmanden nedlægger i en Urne lukkede Sedler med samtlige de Lagrettemænds Numer, mellem hvilke Trækningen skal finde Sted, og efterat Sedlerne er sammenblandede, enkeltvis optager det bestemte Antal.

§ 58. Træffer Loddet Nogen, der efter Reglerne i det følgende Kapitel er udelukket fra at gjøre Tjeneste i nogen Sag, eller som vides at have lovligt Forfald, eller er i noget i § 53, sidste Led omhandlet Tilfælde, bliver han at forbigaa.

§ 59. Lodtrækningen og de Afgjørelser, som er trufne Henhold til foregaaende §, indføres i en dertil bestemt Bog. Lodtrækningens Udfald meddeles Statsadvokaten, som er berettiget til at udskyde fem af de udtrukne Lagrettemænd. De en og tyve først udtrukne, som ikke udskydes, samt Varamændene tilsiges til Møde ved Lagmandsthinget.

§ 60. Statsadvokaten sender uden Ophold Fortegnelse over de Lagrettemænd og Varamænd, der skal tilsiges til vedkommende Lensmænd og Raadstuskrivere, hvilke snarest muligt skal besørge Tilsigelserne udført, samt til de Tiltalte eller deres Forsvarere og i Sager angaaende Ærekrænkelser til de Fornærmede eller deres Rettergangsfuldmægtige. Saavidt muligt bør Lagrettemændene gives 3 Dages Varsel, hvis de bor i den By, hvor Thinget holdes, og ellers en Uges Varsel.

§ 61. Har Lensmanden eller Raadstuskriveren Kundskab om, at nogen Lagrettemand, som han skal tilsige, har lovligt Forfald eller er i noget i § 51, første eller andet Led eller § 53, sidste Led omhandlet Tilfælde, eller erklærer Lagrettemanden ved Tilsigelsen, at han ikke kan eller vil møde, skal den, som staar næst efter ham paa Fortegnelsen over Kommunens Lagrettemænd, dog med Forbigaaelse af dem, som har gjort Tjeneste tidligere efter sidste Valg eller er tilsagte til Tjenstgjøring ved endnu ikke afholdt Thing, tilsiges at møde i hans Sted. Er der ingen, som i Overensstemmelse hermed kan tilsiges, begyndes der paa samme Maade forfra paa Fortegnelsen. Findes overhovedet ingen Lagrettemand, som kan tilsiges, bliver Domsmændene at tilsige i den Orden, hvori de er valgte.

Meddelelse om de stedfundne Tilsigelser og om, hvorledes de ovenfor givne Bestemmelser er anvendte, indsendes til Lagmanden.

§ 62. Senest Dagen før Thingets Begyndelse opslaaes paa Retsstedet en Fortegnelse over de Lagrettemænd, som skal gjøre Tjeneste.

Er Tiltalte fængslet, maa Fortegnelsen forevises ham senest den nævnte Dag.

§ 63. Lagrettemand, som uden lovligt Forfald nægter eller undlader at møde eller iøvrigt vægrer sig for at opfylde sit Hverv, kan ved Kjendelse under Sagen eller efter særskilt Tiltale ilægges Bøder og derhos tilpligtes helt eller delvis at tilsvare de ved hans Forhold voldte Omkostninger.

Har han havt lovligt Forfald, men forsømt snarest muligt at anmelde samme, kan han efter Omstændighederne ligeledes ilægges Bøder og tilpligtes at tilsvare voldte Omkostninger.

Til lovligt Forfald medregnes saadanne Omstændigheder som, at Vedkommende ikke uden Fare for Helbred eller Velfærd eller uden Tilsidesættelse af vigtige og uopsættelige Forretninger eller Pligter kunde have mødt.

Af offentlige Hverv er alene Hvervet som Medlem af Storthing, Valgmandsthing (Distriktsforsamling) og Amtsthing samt militær Tjeneste at betragte som Forfald.

§ 64. Er Antallet af de ved Lagmandsthinget tilstedeværende Lagrettemænd, som kan gjøre Tjeneste, mindre end nitten eller i det i § 321 nævnte Tilfælde mindre end tyve, Varamændene iberegnede, uden at dog Lagrettelisten i sin Helhed er ugyldig, tilkalder Lagmanden blandt de Lagrettemænd, som hurtigst kan komme tilstede, det fornødne Antal, med Forbigaaelse, saavidt muligt, af dem, der tidligere har gjort Tjeneste, og efter Lodtrækning, forsaavidt der haves Valg mellem Flere. Saadan Tilkaldelse kan undlades, saafremt Parterne frafalder sin Ret til at udskyde Flere, end at der bliver mindst ti eller i Tilfælde elleve Lagrettemænd tilbage, som kan gjøre Tjeneste.

§ 65. Ved Thingets Slutning lader Lagmanden forfatte en Liste over de Lagrettemænd, som har gjort Tjeneste (§ 39). Listen indføres i en Bog, der opbevares af Lagmanden. Gjenpart meddeles vedkommende Lensmænd og Raadstuskrivere.

Syvende Kapitel.

Naar Rettens Medlemmer skal vige Sæde.

§ 66. Ingen kan have Sæde i Retten som Dommer, Lagrettemand eller Retsskriver, naar han:

1. er Part i Sagen eller fornærmet ved den strafbare Handling, eller
2. er beslægtet med den Sigtede eller den Fornærmede i op- eller nedstigende Linie eller i Sidelinien saa nær som Søskendebarn eller ligesaa nær besvogret, endog om det Ægteskab, som begrunder Svogerskabet, ikke mere bestaar, eller
3. er eller har været Sigtedes eller Fornærmedes Ægtefælle eller Forlovede, Fosterfader, Fosterson, Fostermoder eller Fosterdatter eller staar i Forhold til nogen af dem som Værge eller Kurator, eller

4. har gjort Tjeneste som Sagkyndig eller aflagt Vidnesbyrd angaaende Sagen eller handlet i den paa Paatalemyndighedens, den Fornærmedes eller Sigtedes Vegne, eller
5. er beslægtet i op- eller nedstigende Linie eller i Sidelinien saa nær som Søskende med Nogen, som handler i Sagen paa Paatalemyndighedens, den Fornærmedes eller Sigtedes Vegne, eller naar han er besvogret med nogen Saadan i op- eller nedstigende Linie, endog om det Ægteskab, som begrunder Svogerskabet, ikke mere bestaar, eller er eller har været nogen Saadans Ægtefælle eller Forlovede.

§ 67. I høiere Instans maa endvidere Ingen have Sæde i Retten:

1. naar han selv eller Nogen, til hvem han staar i saadant Forhold, som i foregaaende § Nr. 5 nævnt, har deltaget i den tidligere Afgjørelse, eller
2. naar han staar i det i samme § Nr. 2 og 3 omhandlede Forhold til Nogen, der er Part i Sagen. Som Part betragtes Enhver, der tidligere har handlet i Sagen, naar Ansvar søges gjort gjældende mod ham.

§ 68. Naar forøvrigt særegne Omstændigheder foreligger, der er skikkede til at svække Tilliden til en Dommers eller Retsskrivers Upartiskhed, og navnlig naar i Henhold hertil Begjæring fremsættes enten af Vedkommende selv eller nogen af Parterne, skal Retten beslutte, at han viger Sæde.

§ 69. Retten kan fatte Beslutning om, at Nogen skal vige Sæde, forinden Retsmøde sættes til Behandling af den Sag, hvorom der handles, og uden at Parterne er hørte. Regelen i § 170 finder her ikke Anvendelse. Udenfor Høiesteret og Kjæremaalsudvalget er den Omstændighed, at Spørgsmaalet gjælder Nogen, der beklæder eller er Medlem af Retten, ikke til Hinder for, at han selv afgjør det eller deltager i dets Afgjørelse.

Beslutning om, at nogen af Lagmandsrettens Medlemmer skal vige Sæde, er ikke Gjenstand for Kjæremaal. Ellers kan en Beslutning om, at Sæde skal viges, paakjæres, dog alene af Paatalemyndigheden.

§ 70. Skal en Dommer vige Sæde, har han at tage de i den Anledning fornødne Skridt, saasnart den Omstændighed, der gjør ham ugild, bliver ham bekjendt Iøvrigt bør Begjæring om, at Nogen skal vige Sæde, fremsættes ved Forhandlingens Begyndelse, eller saasnart Grunden opstaar eller kommer til Vedkommendes Kundskab.

§ 71. Dommere og Retsskrivere, som befinder sig i noget af de i §§ 66 og 67 nævnte Forhold, eller om hvem det i Henhold til § 68 er besluttet, at de skal vige Sæde, er berettigede til at foretage saadanne Handlinger i Sagen, som ikke taaler Opsættelse.

Ottende Kapitel.

Den offentlige Paatalemyndighed.

§ 72. Den offentlige Paatalemyndigheds Tjenestemænd er:
1. Rigsadvokaten,
2. Statsadvokaterne og
3. Politiet, i Byerne Politimestrene og de dem underordnede Politiembedsmænd, paa Landet Politimestrene (Fogderne) og de dem underordnede Lensmænd.

Hvor Underdommeren tillige er Politimester (Foged), bliver efter Kongens nærmere Bestemmelse enten hans Dommerforretninger i Straffesager at henlægge under en anden Underdommer eller hans Forretninger som Politimester at overdrage til en anden Politiembedsmand eller Lensmand.

§ 73. Rigsadvokaten udnævnes af Kongen. Han skal være i Besiddelse af de Egenskaber, som er foreskrevne i Lov om Høiesteretsadvokaters Beskikkelse af 28de September 1857 § 2, Bogstav a—c. Med Hensyn til Bestemmelsen i Grundlovens § 22 betragtes han som Overøvrighed.

Rigsadvokaten har den overordnede Ledelse af Paatalemyndigheden. Alene Kongen kan udfærdige almindelige Regler og meddele bindende Paalæg angaaende Udførelsen af hans Hverv.

§ 74. Statsadvokaterne udnævnes af Kongen. De skal være i Besiddelse af de samme Egenskaber som for Rigsadvokaten foreskrevet.

Deres Antal skal mindst være elleve. Deres Embedsdistrikter bestemmes af Kongen; hvor de har at tage Bopæl, af vedkommende Departement.

Statsadvokaterne udøver Paatalemyndigheden under Rigsadvokatens Overledelse. De skal selv udføre Sagerne for Lagmandsretterne.

§ 75. Politimestrene (Fogderne) staar som Paatalemyndighed under Rigsadvokaten og Stedets Statsadvokat. De skal som Regel selv eller ved en dem underordnet Tjenestemand udføre Sager angaaende Forseelser.

De til Paatalemyndigheden hørende underordnede Polititjenestemænd har ingen selvstændig Paatalemyndighed, uden hvor saadan er bleven dem overdraget, eller der ikke er Anledning til at indhente den Overordnedes Bestemmelse. I intet Tilfælde kan de beslutte Tiltale eller Anke.

§ 76. Rigsadvokaten og Statsadvokaterne kan, naar det for Efterforskningens Skyld ansees for ønskeligt, rette sine Paalæg umiddelbart til Politiets underordnede Tjenestemænd.

§ 77. Kongen antager det fornødne Antal Personer med de for Sagførere foreskrevne Egenskaber til efter Paatalemyndighedens nærmere Bestemmelse at optræde paa det Offentliges Vegne

1. ved Behandlingen af Sager angaaende Forbrydelser for Meddomsret samt ved Thingsvidner og Granskningsforretninger, der optages i Henhold til §§ 296 og 297, og
2. i andre Tilfælde for Meddomsret og Forhørsret, hvor dette undtagelsesvis paa Grund af Sagernes Beskaffenhed findes fornødent.

Til at udføre Sager ved Høiesteret antages Høiesteretsadvokater.

§ 78. Naar Nogen, der paa det Offentliges Vegne udfører en Sag for Retten, har Forfald, kan hans nærmeste Foresatte eller Rettens Formand antage en Sagfører eller anden til Hvervet skikket Mand i hans Sted.

§ 79. Den overordnede Tjenestemand kan selv overtage Udførelsen af Forretninger, som paahviler den Underordnede, eller lade en enkelt Forretning udføre af en Anden end den dertil nærmest bestemte.

§ 80. Naar Paatalemyndighedens Tjenestemænd er i noget i § 66 Nr. 1—3 eller § 67 omhandlet Tilfælde eller tidligere har handlet i Sagen i nogen anden Egenskab eller har aflagt eller skal aflægge Vidnesbyrd, har gjort Tjeneste eller skal gjøre Tjeneste som Sagkyndige i Sagen, skal de give sin nærmeste Foresatte Meddelelse herom, forat han kan træffe saadan Forføining, som i den Anledning findes fornøden.

§ 81. For offentlige Sagers Udførelse ved Høiesteret af Tjenestemænd, som ikke herfor oppebærer fast Løn, tilkjender Retten for hver enkelt Sag en passende Godtgjørelse, der udredes af Statskassen.

Ved de øvrige Domstole ansætter Retten, forsaavidt fast Løn for Udførelsen af offentlige Sager ved samme ikke er bestemt, efter nærmere Regler, der gives af Kongen, for hver enkelt Sag en Godtgjørelse, der ligeledes udredes af Statskassen. Rettens Ansættelse af Godtgjørelsens Størrelse er Gjenstand for Revision og kan forandres af vedkommende Regjeringsdepartement.

§ 82. De nærmere Regler angaaende Ordningen af Paatalemyndigheden gives af Kongen.

Niende Kapitel.

Paatalen.

§ 83. Domstolene træder i Straffesager kun i Virksomhed ifølge Begjæring af nogen Paataleberettiget, og deres Virksomhed ophører, naar Begjæringen tages tilbage, alt forsaavidt Undtagelse ikke er hjemlet i denne Lov.

§ 84. Strafbare Handlinger, der er offentlig Paatale undergivne, paatales i Embeds Medfør af Paatalemyndigheden. Dog udkræves:

1. Kongens Befaling eller Tilladelse, hvor saadan er nødvendig efter den gjældende Lovgivning;
2. Opfordring af vedkommende særlige Myndighed, hvor det efter den gjældende Lovgivning er overladt til en saadan at bestemme, om Tiltale skal finde Sted;
3. Begjæring af den Fornærmede, naar den offentlige Paatale efter den gjældende Lovgivning afhænger deraf.

Tages Befalingen, Tilladelsen eller Opfordringen tilbage, forinden Dom er afsagt eller Lagrettens Kjendelse er afgiven, stanser Forfølgningen.

§ 85. Uden Hensyn til Bevisets Stilling kan Paatale undlades:

1. i de Tilfælde, hvor Lovgivningen indeholder særlig Hjemmel hertil,
2. naar Reglerne for Strafudmaalingen i Tilfælde af flere Forbrydelsers eller Forseelsers Sammenstød medfører, at ingen eller blot en ubetydelig Straf vilde komme til Anvendelse.

Ogsaa ellers kan Paatale undlades, naar det antages, at intet offentligt Hensyn kræver, at den strafbare Handling paatales, navnlig naar særdeles lang Tid er hengaaet siden dens Forøvelse, eller særdeles formildende Omstændigheder foreligger. Undladelsen kan gjøres betinget af, at Sigtede ikke gjør sig skyldig i en ny forsætlig Forbrydelse eller Forseelse i Løbet af en vis, af Paatalemyndigheden sat Frist, der ikke maa overstige den for den strafbare Handling satte Forældelsesfrist og i ethvert Fald ikke 2 Aar.

§ 86. Indtil Dom er falden eller Lagrettens Kjendelse er afgiven, kan en paabegyndt Forfølgning indstilles af de samme Grunde, hvorfor den fra Begyndelsen af kunde være undladt.

Frafaldes Sagen, efterat Hovedforhandlingen er paabegyndt, afsiges Frifindelsesdom. Naar ellers den paabegyndte Forfølgning indstilles, gives skriftlig Meddelelse herom saavel til Sigtede som til Klageren, om Nogen har optraadt som saadan.

§ 87. Er en mod en Sigtet rettet Forfølgning indstillet, kan den udenfor det i § 91, første Afsnit omhandlede Tilfælde kun gjenoptages i Henhold til Reglerne i § 415, eller naar den er indstillet af Mangel paa Bevis, og Beviser af Vægt senere opdages.

I det i § 85 Nr. 2 omhandlede Tilfælde kan ny Forfølgning atter aabnes, hvis Sigtede ikke fældes i Straf for den eller de strafbare Handlinger, som er gjort til Gjenstand for Paatale.

I det i § 85, sidste Led omhandlede Tilfælde af betinget Undladelse af Paatale kan Forfølgningen atter aabnes, hvis Sigtede inden den bestemte Frists Udløb gjør sig skyldig i en ny forsætlig Forbrydelse eller Forseelse.

§ 88. Tiltale for strafbare Handlinger, begaaede af Embedsmænd som saadanne, besluttes af Kongen.

Ellers har Rigsadvokaten og Statsadvokaterne Myndighed til at beslutte om Forfølgningen.

§ 89. Rigsadvokaten har selv at afgjøre Spørgsmaalet om Tiltale, naar der handles om

1. Forbrydelser, for hvilke Straffen er bestemt saaledes, at Fængsel paa Livstid kan anvendes,
2. Forbrydelser, strafbare efter Straffelovens Kapitler 8, 9 eller 10 eller §§ 135, 137, 142, 144, 163—165, samt Forbrydelser ved trykt Skrift.

§ 90. Politiet kan i alle Sager foretage Efterforskning og i paatrængende Tilfælde begjære aabnet retslig Forunderſøgelse. Det kan i Sager angaaende Forseelser, forsaavidt ikke andet er bestemt, reise Tiltale og beslutte at undlade eller frafalde Forfølgning.

§ 91. En af underordnet Myndighed fattet Beslutning om at undlade eller frafalde Forfølgning kan omgjøres af den Overordnede, naar Meddelelse herom tilstilles Sigtede senest to Maaneder, efterat han er bleven underrettet om den første Afgjørelse.

Beslutter en Statsadvokat i Henhold til § 85, sidste Led at undlade eller stanse Forfølgningen af nogen Forbrydelse, har han uden Ophold at afgive begrundet Indstilling herom til Rigsadvokaten.

Beslutter Rigsadvokaten i samme Tilfælde at undlade eller stanse Forfølgningen af nogen Forbrydelse, hvis Paatale tilkommer ham ifølge § 89, afgiver han uden Ophold en begrundet Indstilling herom til Kongen, hvem den endelige Afgjørelse tilkommer.

En af underordnet Myndighed iværksat Forfølgning kan frafaldes af den Overordnede.

§ 92. Strafbare Handlinger, som ved Lovgivningen er henviste til Paatale ved Private, forfølges af den Paataleberettigede overensstemmende med Reglerne i Kapitel 31.

Er flere Personer fornærmede, kan enhver af dem udøve Paataleretten uafhængig af de Øvrige. Har nogen Enkelt reist Paatale, har de Øvrige kun Ret til at tiltræde Sagen i den Stilling, hvori den befinder sig. Enhver af Retten i Sagen truffen Afgjørelse over til Gunst for Sigtede sin Virkning ogsaa ligeoverfor de Paataleberettigede, der ikke har deltaget i Sagen.

§ 93. Privat Forfølgning af strafbare Handlinger, hvis offentlige Paatale er betinget af den Fornærmedes Begjæring, kan alene foregaa efter Reglerne i § 94.

Sager, som alene forfølges af det Offentlige, forsaavidt Paatalemyndigheden dertil finder særlig Grund, bliver, saalænge saadan

Paatale ikke besluttes, i enhver Henseende at betragte og behandel som Sager, undergivne udelukkende privat Paatale.

§ 94. Har Paatalemyndigheden helt eller betingelsesvis nægtet at paatale eller frafaldt paabegyndt Paatale, uden at dette har Hjemmel i § 85 Nr. 2, eller har den vedtaget en Dom, hvorved Tiltalte helt eller delvis er frifunden eller dømt for en mindre Forbrydelse eller Forseelse end paastaaet, kan den Fornærmede forfølge Sagen, medmindre han har erklæret, at han ikke begjærer den paatalt (§ 279). Er han død, kan hans Ægtefælle, Slægtninge i op- og nedstigende Linie, Søskende samt Arvinger træde i hans Sted. I saa Fald kommer Regelen i § 92, 2det Led til Anvendelse.

§ 95. Indbefatter en Handling Forbrydelser eller Forseelser, der dels er offentlig, dels privat Paatale undergivne, kan Paatalemyndigheden forfølge samtlige under et, naar Begjæring derom er fremsat af den Fornærmede.

I Sager angaaende Ærekrænkelser kan den Fornærmede slutte sig til den offentlige Forfølgning, og der tilkommer ham da de samme Partsrettigheder som efter § 435, 2det Led og § 436. At den Fornærmede har sluttet sig til Forfølgningen, har ingen Indflydelse paa Adgangen til at føre ham som Vidne.

§ 96. Retten prøver ved Forhandlingens Begyndelse, om den, der forfølger Sagen, er berettiget til at paatale.

Hvis Begjæring fra den Paataleberettigede foreligger, kan Sigtede ikke ligeoverfor Paatalemyndigheden bygge nogen Indsigelse mod Forfølgningen derpaa, at Handlingen blot er privat Paatale undergiven, hvorimod Retten i Embeds Medfør afviser Sagen, naar den finder, at det allerede, da Tiltale reistes, var klart, at det Offentlige ingen Paataleret havde.

Tiende Kapitel.

Sigtede og hans Forsvar.

§ 97. Den Mistænkte er at anse som Sigtet, naar Forfølgning mod ham er indledet for Domstolen eller forberedt ved Beslutning om eller Iværksættelse af Beslag, Ransagning eller Paagribelse eller lignende mod ham rettede Forholdsregler.

§ 98. Har Sigtede ikke naaet Mindreaarighedsalderen, tilkommer de ham tillagte Partsrettigheder ogsaa Værgen.

Er han sindssvag, har Værgen hans Partsrettigheder.

§ 99. Sigtede har Ret til at lade sig bistaa af en Forsvarer paa ethvert Trin af Forfølgningen. Under Hovedforhandling for Lagmandsret kan han lade Forsvaret udføre af Flere.

Er Sigtede under 15 Aar, tilkommer Valget af Forsvarer Værgen.

§ 100. I alle Sager, for hvilke ikke Andet særlig er be-

stemt (§§ 373, 377, 389, 404, 430 og 432), skal Sigtede have Forsvarer:

1. ved Hovedforhandlingen samt ved Thingsvidner og Granskninger, der optages i Henhold til §§ 296 og 297;
2. ved Afhørelse af Vidner eller ved Granskning, naar det antages, at Forretningen vil blive benyttet som Bevis under Hovedforhandlingen;
3. ved Retsmøder, der afholdes, uden at Sigtede er varslet, eller saafremt han er fængslet, uden at han er fremstillet til Møde;
4. ved Retsmøder, fra hvilke Sigtede i Henhold til § 278, 3die Led er bleven udelukket.

§ 101. I de Tilfælde, som omhandles i § 100, skal offentlig Forsvarer beskikkes, saafremt den Sigtede ikke selv gyldigen har valgt en Forsvarer, eller det til Sigtedes Tarv findes fornødent, at der opnævnes Nogen ved Siden af den Valgte, eller saafremt den valgte Forsvarer i Henhold til § 278, 3die Led er udelukket fra Retsmødet.

§ 102. Naar Beskikkelse af offentlig Forsvarer ikke er nødvendig efter Reglerne i § 101, men findes fornøden paa Grund af Tilfældets særegne Beskaffenhed, skal der efter Ansøgning af en Sigtet, som er uformuende til at antage Forsvarer paa egen Bekostning, beskikkes ham en offentlig Forsvarer.

§ 103. Som Forsvarere benyttes ved Høiesteret Høiesteretsadvokater. Ved de øvrige Retter kan enhver Sagfører eller efter særskilt Tilladelse af Retten en anden uberygtet og til Hvervet skikket Mand benyttes dertil.

Som Forsvarer maa Ingen benyttes, der bor saa langt borte fra Retsstedet, at Sagens Behandling paa Grund deraf vilde blive væsentlig forsinket.

§ 104. Til at gjøre Tjeneste som offentlige Forsvarere antager Kongen ved Høiesteret et tilstrækkeligt Antal Høiesteretsadvokater og ved de andre Retter et tilstrækkeligt Antal Sagførere eller andre til Hvervet skikkede Mænd.

§ 105. Forsvarer for den enkelte Sag eller det enkelte Retsmøde beskikkes af Rettens Formand; dog kan til Undgaaelse af Ophold Lagmanden i sit Sted overlade en Underdommer at beskikke Forsvarer. Er flere Forsvarere antagne for samme Domstol og i samme Retskreds, bør det, hvor intet derfor er til Hinder, iagttages, at de efter Tur beskikkes til Udførelse af Forsvaret under Hovedforhandling.

§ 106. Er der ikke Anledning til at beskikke en af de efter § 104 antagne Forsvarere, kan Rettens Formand beskikke en anden, der efter § 103 kunde være valgt dertil.

Det samme gjælder, hvor en Forsvarer faar Forfald eller udebliver i Tilfælde, hvor Benyttelse af Forsvarer er foreskreven eller findes nødvendig.

§ 107. Den af Sigtede valgte Forsvarer bliver, hvor ikke Omstændighederne gjør det utilraadeligt, paa Begjæring at beskikke som offentlig Forsvarer. Det Offentlige maa dog ikke derved paabrages forøgede Udgifter.

Hører han til de for Retskredsen efter § 104 antagne Forsvarere, kan han udenfor de i § 109 omhandlede Tilfælde gjøre Tjeneste som offentlig Forsvarer uden særlig Beskikkelse.

§ 108. Hvis ikke Rettens Formand bestemmer anderledes, træder den beskikkede Forsvarer af, naar Sigtede gyldigen har valgt en anden. Dog maa Sagen ikke opholdes ved, at Sigtede uden Angivelse af Grunde, som Rettens Formand billiger, antager en ny Forsvarer istedetfor den beskikkede eller den af ham tidligere valgte.

Findes det fornødent til en betryggende Varetagelse af Sigtedes Tarv, kan Rettens Formand beskikke en anden Forsvarer istedetfor den oprindelige beskikkede.

§ 109. Som Forsvarer maa Ingen beskikkes:

1. som selv er fornærmet ved den strafbare Handling, eller
2. som er beslægtet eller besvogret med Sigtede eller Fornærmede i op- eller nedstigende Linie eller i Sidelinien saa nær som Søskende, eller som er eller har været Sigtedes eller Fornærmedes Ægtefælle eller Forlovede, Fosterfader, Fosterson, Fostermoder, Fosterdatter, eller
3. som tidligere har handlet i Sagen i nogen anden Egenskab eller optræder i Sagen som Vidne eller Sagkyndig.

Som Forsvarer i høiere Instans maa endvidere Ingen beskikkes, der staar i saadant Forhold som under Nr. 2 omhandlet til nogen Part i Sagen (jfr. § 67 Nr. 2, sidste Punktum), hvis Interesse strider mod Sigtedes.

§ 110. For flere Sigtede, hvis Interesser staar i Strid, maa samme Person ikke være Forsvarer i samme Sag.

§ 111. De offentlige Forsvarere tilkommer i de Tilfælde, som omhandles i §§ 100 og 102, Godtgjørelse af Statskassen, der bestemmes efter Reglerne i § 81 med den af § 107 flydende Begrænsning.

§ 112. Retten kan samtykke i, at andre Personer optræder i Retsmødet ved Siden af den egentlige Forsvarer til Varetagelse af Sigtedes Tarv, uden at dog forøvrigt de om Forsvarere givne Bestemmelser kommer til Anvendelse paa dem.

Ellevte Kapitel.

Retsmøder og Retsbøger.

§ 113. Retsmøderne er offentlige, forsaavidt intet Modsat er bestemt i denne Lov. Dog kan Retten ved Kjendelse beslutte, at et Retsmøde helt eller delvis holdes for lukkede Døre, naar Offentligheden vilde krænke Ærbarhed, eller Hensynet til Statens Forhold til fremmede Magter kræver Hemmeligholdelse, eller naar Sigtede er under 18 Aar og tilstede i Retsmødet.

Under Efterforskningen og den retslige Forunderſøgelse kan Retten tillige beslutte at lukke Dørene, naar den finder særlig Grund til at antage, at Offentligheden vil kunne hindre Sagens fuldstændige og paalidelige Oplysning, eller naar Sigtede begjærer det under Paaberaab af Grunde, som Retten finder fyldestgjørende.

Om hvorvidt Offentlighed ikke skal finde Sted, forhandles for lukkede Døre.

§ 114. At et Retsmøde holdes for lukkede Døre, er ikke til Hinder for, at Retten, hvor særlige Grunde taler derfor, kan tillade enkelte Personer, der ingen Befatning har med Sagen, at være tilstede.

§ 115. Offentlig Gjengivelse af Forhandlinger under Retsmøder udenfor Hovedforhandlingen maa ikke finde Sted, medmindre Retten af særlige Grunde ved Kjendelse har givet Samtykke dertil. Overtrædelse straffes med Bøder.

Hvor der findes Grund til at antage, at offentlig Gjengivelse af Forhandlinger under Hovedforhandlingen vil kunne have skadelig Indflydelse paa Sagens Oplysning eller Bedømmelse, kan Retten ved Kjendelse bestemme, at saadan Gjengivelse af Forhandlingerne eller visse Dele af samme ikke maa finde Sted, forinden Dom er afsagt. Kjendelsen ophæves, saasnart Grundene for samme ikke længere antages at være tilstede. Overtrædelse straffes med Bøder.

Holdes Retsmødet for lukkede Døre, og Retten finder, at det Forhandlede af nogen Grund overhovedet bør holdes hemmeligt, giver den alle Vedkommende Paalæg derom. Paalægget optegnes i Retsbogen. Private Forsvarere betragtes, hvad Straffbarheden angaar, lige med Bestillingsmænd.

§ 116. Under offentligt Retsmøde kan Adgang nægtes Personer under atten Aar samt Enhver, der fremstiller sig i en saadan Tilstand, at hans Nærvær vilde stride mod Rettens Værdighed eller god Orden. Rettens Formand kan under enhver Omstændighed for at hindre, at Rummet overfyldes, begrænse Antallet af de Personer, som indlades.

§ 117. Naar Retten bestaar af enkelt Dommer, skal to Retsvidner tilkaldes overensstemmende med de gjældende Regler.

Som Retsvidner i Sager angaaende Forbrydelser eller Forseelser, der omhandles i Straffelovens Kapitler 30 og 42, eller anden Overtrædelse af Tjenestepligter som Sømand benyttes, hvor dertil er Anledning, Mænd, som er kyndige i Søvæsen og Skibsanliggender.

§ 118. Som Retsvidne maa Ingen gjøre Tjeneste, der

1. selv er fornærmet ved den strafbare Handling, eller
2. er Sigtedes eller Fornærmedes Ægtefælle, eller
3. er beslægtet eller besvogret saa nær som Søskende med nogen af disse eller Dommeren, Retsskriveren eller dem, der optræder i Mødet paa det Offentliges, Sigtedes eller Fornærmedes Vegne, eller
4. staar i nogen af de nævnte Personers Tjeneste.

§ 119. Rettens Formand vaager over, at Forhandlingerne foregaar med Orden og Værdighed. Han kan afbryde og tilrettevise Enhver, der tillader sig upassende Udtalelser eller utilbørlige personlige Angreb. Vedbliver en Part hermed trods Tilrettevisningen, kan Retten fratage ham Ordet.

Personer, der ved utilbørlig Adfærd forstyrrer Forhandlingerne eller krænker Domstolens Værdighed, kan Retten vise ud.

§ 120. For Fornærmelser mod Domstolen eller nogen af de for samme Mødende og for Adfærd, hvorved Forhandlingen forstyrres eller dens Værdighed krænkes, samt for Ulydighed mod Rettens eller dens Formands Befalinger kan Retten ved Kjendelse paa Stedet ilægge den Skyldige en Bod. Trænger Nogen sig ind i Retssalen efter at være vist ud, eller vedbliver han paa anden Maade at forstyrre Forhandlingerne, kan han ved Kjendelse besluttes hensat i fængslig Forvaring, saalænge Retsmødet varer, dog ikke over 3 Dage. Saadan Bod eller Fængsling er ikke til Hinder for, at Gjerningen forfølges paa sædvanlig Maade, men kommer i Betragtning ved Strafudmaalingen.

Ved ovenstaaende Bestemmelser gjøres ingen Forandring i de i Lov om Høiesteret af 12te September 1818 §§ 12 og 13 indeholdte Forskrifter.

§ 121. Afhørelse af Personer, der ikke er det norske Sprog mægtige, sker ved edfæstet Tolk. Nedtegnelsen sker i det norske Sprog. Retten kan anordne, at Forklaringen nedskrives af Tolken i det fremmede Sprog og forelægges Vedkommende til Vedtagelse.

Udenfor Hovedforhandlingen kan Dommeren selv være Tolk, naar han er det fremmede Sprog mægtig.

Stillingen som Tolk kan forenes med Stillingen som Retsskriver.

§ 122. Er den, som skal afgive Forklaring, døv, benyttes skriftlige Spørgsmaal; er han stum, opfordres han til at give skriftlige Svar. Døvstumme afhøres ved skriftlige Spørgsmaal og

Svar. Kan de ikke afhøres paa denne Maade, sker Afhørelsen ved Hjælp af Tolk.

§ 123. Med Hensyn til Tolkens Antagelse og Edfæstelse forholdes efter de om Sagkyndige givne Forskrifter.

§ 124. Ved ethvert Retsmøde føres der Bog, hvori optegnes Tiden og Stedet for Retsmødet, Dommernes, Lagrettemændenes, Retsvidnernes og Retsskriverens Navne, Sagens Numer og Betegnelse i Henhold til Anklagen, Parternes Navne og Navnene paa de Personer, der er tilstede paa disses Vegne. Forhandlingernes Gang optegnes efterhaanden; navnlig maa det kunne sees, hvorvidt de foreskrevne Former er iagttagne. De afhørte Vidner og Sagkyndige nævnes, ligesaa, hvad der er fremlagt eller oplæst. Fuldstændig indtages alle Paastande, Andragender og Indsigelser, forsaavidt de ikke indeholdes i Skrifter, som afgives til Retten. Ligesaa alle Rettens og Lagrettens Kjendelser, Domme og Beslutninger.

§ 125. Tilstaaelser og andre vigtige Erklæringer af Sigtede, Forklaringer, der er bestemte til at oplæses eller antages at ville blive oplæste under Hovedforhandlingen, samt Vidners og Sagkyndiges Udtalelser, naar der opstaar Mistanke om, at de vil kunne paadrage Strafansvar, gjengives altid fuldstændigt og saavidt muligt med Vedkommendes egne Ord.

Af andre Forklaringer, afgivne af Sigtede, Vidner eller Sagkyndige udenfor Hovedforhandling, gjengives alene Indholdet med Udeladelse af det, der skjønnes ikke at kunne have Betydning for Sagen. Forsaavidt en Forklaring stemmer med en allerede tidligere i Retsbogen gjengiven, er en Henvisning til denne tilstrækkelig.

Efterhvert som Optegnelsen er tilendebragt for hver enkelt Persons Vedkommende, oplæses det Nedskrevne til Vedtagelse. Fordrer han Rettelser, skal disse nedskrives.

§ 126. Ved Lagmands- og Meddomsretterne skal udenfor de i § 125, første Led nævnte Tilfælde de af Sigtede, Vidner og Sagkyndige afgivne Forklaringer blot gjengives med den Fuldstændighed, hvormed det uden Afbrydelse af Forhandlingens Gang kan ske, og ikke oplæses til Vedtagelse.

Dog kan Meddomsretten, hvor den til Undgaaelse af Thingsvidne i Tilfælde af fornyet Behandling finder det hensigtsmæssigt, beslutte at lade Forklaringerne optegne og oplæse til Vedtagelse overensstemmende med § 125, andet og tredie Led.

Har en afhørt Person intet havt at forklare angaaende Sagen, bør dette altid anmærkes.

§ 127. Naar nogen af Parterne betimelig forlanger det og udreder de dermed forbundne Omkostninger, skal Rettens Formand, hvor dertil er Anledning, lade Forklaringerne optage med Hurtigskrift af edsvorne Hurtigskrivere. Ogsaa i andre Tilfælde kan dete ske,

naar Retten finder det paakrævet af Omstændighederne. Optegnelserne skal snareſt muligt overføres i sædvanlig Skrift og forelægges Rettens Formand eller den af Dommerne, han dertil bemyndiger, samt Retsskriveren til Prøvelse og vedlægges Retsbogen med disses Paategning om, hvad de har at bemærke.

§ 128. Forsaavidt særskilt Retsskriver ikke er ansat, bør der i Almindelighed benyttes Protokolfører, naar Sigtede eller Vidner afhøres.

§ 129. Retsbogen underskrives af Dommerne, Retsskriveren og Retsvidnerne. Den afgiver, hvad angaar de Former, som efter Loven skal iagttages, Bevis for, hvad der er foregaaet under Retshandlingen. Modbevis er dog ikke udelukket.

§ 130. Dokumenter, som fremlægges i Retten, forsynes med Fremlæggelsespaategning.

Retsskriveren bevarer de enhver Sag vedkommende Dokumenter. Af Dokumenter, der benyttes som Bevis, skal, naar de forlanges tilbageleverede, bekræftede Gjenparter forblive i Rettens Arkiv; dog undtages herfra Udskrifter af offentlige Protokoller. Om Gjenpart skal tages af Handelsbøger, Regnskabsbøger eller andre saadanne Dokumenter af særdeles betydeligt Omfang, beror paa Formanden.

§ 131. Udenfor de Tilfælde, for hvilke der i denne Lov er truffet særlig Bestemmelse, kan Parterne og Andre, for hvem det er af Betydning, hos Retsskriveren forlange Udskrift af Retsbøgerne og af de til en Straffesag hørende Dokumenter, der beror i Rettens Arkiv.

Nægter Retsskriveren at meddele Udskrift eller at udlevere Dokumenter, kan Spørgsmaalet forelægges Retten til Afgjørelse.

§ 132. De nærmere Forskrifter angaaende Retsbøgernes Indretning gives af Kongen.

Tolvte Kapitel.

Forening af Straffesager, Værnething m. V.

§ 133. Forfølgning mod samme Person for flere strafbare Handlinger eller mod flere Personer som Medskyldige i samme Handling bliver at forene i én Sag, forsaavidt det lader sig gjøre uden væsentlig Forhaling eller Vanskelighed.

Tilkommer Paatalen Forskjellige, kan saadan Forening finde Sted, naar de kommer overens derom.

§ 134. Med Rettens Samtykke kan ogsaa udenfor de i § 133 omhandlede Tilfælde Forfølgningen af flere strafbare Handlinger forenes i én Sag, ligesom flere forenede Sager efter dens Befaling eller med dens Samtykke kan adskilles.

§ 135. Enkeltstaaende Retshandlinger foretages i Regelen i den Retskreds, inden hvilken den Person bor eller opholder sig,

eller den Ting findes eller antages at være, i Anledning af hvilken Retshandlingen finder Sted.

Retslig Forunderſøgelſe aabnes i den Retskreds, hvor den ſtrafbare Handling er forøvet, eller hvor Sigtede er paagreben eller bor eller opholder ſig, eller hvor de fleſte Beviſligheder antages at kunne tilveiebringes.

§ 136. Hovedforhandling foretages i den Retskreds, hvor den ſtrafbare Handling er forøvet, eller, om dette er uviſt, i en af de Retskredſe, hvor den antages at være forøvet.

Er den ſtrafbare Handling begaaet paa norſk Skib i Udlandet eller paa aaben Sø, forfølges den i den Retskreds, hvor Skibet hører hjemme, eller ſom det først anløber, eller hvor nogen Underſøgelſeshandling først iværkſættes.

Gives intet ſaadant Værnething, eller vilde Benyttelſen af ſamme volde Sigtede eller Vidner væſentlige Ulemper, kan Forfølgningen ſke der, hvor Sigtede har Bopæl, eller, om han ingen Bopæl har, der, hvor han opholder ſig.

§ 137. Kan intet Værnething efter § 136 paaviſes i Riget, eller vilde Forfølgning ved noget af diſſe medføre ſtørre Ulemper for Sigtede eller Vidner, betydeligt Tidsſpilde eller forøgede Udgifter, kan Sagen forfølges der, hvor Sigtede er paagreben, eller hvor Oplysningerne letteſt kan ſkaffes tilveie.

§ 138. Strafbare Handlinger, hvis Paatale kan ſke i én Sag, kan i Fællesſkab forfølges i enhver Retskreds, hvor nogen enkelt af dem kunde være forfulgt.

Deles Sagen efter Hovedforhandlingens Paabegyndelſe, afhænger det af Retten, hvorvidt den Del af Sagen, ſom alene ifølge denne Paragraf er indbragt for den, ſkal fremmes til Paadømmelſe.

§ 139. Naar ſæregne Grunde taler derfor, kan Høieſteret tilſtaa Afvigelſe fra Reglerne om Værnething, ſelv om Sag allerede er anlagt.

Udgaar Andragendet herom fra Sigtede, indſendes det gjennem Paatalemyndigheden og ledſages af dennes Erklæring.

Er Andragendet uafgjort ved Sagens Paaraab, afgjør Retten, om Hovedforhandling desuagtet kan finde Sted.

§ 140. Paatalemyndigheden kan med Samtykke af den Ret, for hvilken Sagen er indbragt, overføre Forfølgningen til et andet Sted, hvor et Værnething for Sagen haves.

§ 141. Med Modpartens Samtykke kan Afvigelſe fra Værnethingsreglerne finde Sted.

Naar Sigtede møder, prøver Retten ikke paa Embeds Vegne, hvorvidt Sagen er indbragt for ret Værnething.

§ 142. Er en Sag afviſt fra en Domſtol ſom ikke ret Værnething, er denne Afgjørelſe forſaavidt bindende for andre Domſtole af ſamme eller lavere Orden.

§ 143. De enkelte Underſøgelſeshandlinger af en Domſtol,

som ikke var ret Værnething, er ikke ugyldige alene af den Grund, at Værnethinget var urigtigt.

§ 144. Den Ret, ved hvilken retslig Forunderſøgelſe eller Hovedforhandling er aabnet, kan ogſaa udenfor ſin egen Kreds foretage Retshandlinger, der hører til Sagens Behandling, naar Henſynet til denne gjør det ønſkeligt, eller Ophold eller Omkoſtninger kan undgaaes derved.

Hvor der er Fare ved Ophold, kan enhver Forhørsret foretage ſaadanne Handlinger udenfor ſin egen Kreds.

§ 145. Kræves der, forinden retslig Forunderſøgelſe er aabnet eller Tiltale reiſt, Befaling, Bemyndigelſe eller Stadfæſtelſe af Retten i Anledning af en Handlings Foretagelſe, udgaar den fra Forhørsretten paa det Sted, hvor Handlingen er eller tilſigtes foretagen. Efter de nævnte Tidspunkter udgaar den ſom Regel fra den Ret, ved hvilken Sagen ſtaar.

Er der Fare ved Ophold, kan den fornødne Befaling eller Bemyndigelſe erholdes af enhver Forhørsret.

Trettende Kapitel.

Forkyndelſer, Meddelelſer og Friſter.

§ 146. Hvor Loven foreſkriver, at Noget ſkal forkyndes, beſørges Forkyndelſen af et Stevnevidne eller en af Politiets Tjeneſtemænd. Dog ſkal Forelæg og Domme altid forkyndes ved et Stevnevidne eller en af Politiets Tjeneſtemænd under Tilkaldelſe af et Vidne.

Den, ſom enten ſelv er Part i Sagen eller fornærmet ved den ſtrafbare Handling eller gift med eller i op- eller nedſtigende Linie eller i førſte Sidelinie ſaa nær ſom Søſkende beſlægtet eller beſvogret med Sigtede eller Fornærmede, kan ikke beſørge Forkyndelſen eller benyttes ſom Vidne ved denne.

§ 147. Det, ſom ſkal forkyndes, udfærdiges i to eller, om fornødiges, flere Eksemplarer.

§ 148. Forkyndelſen ſkal ſaavidt muligt iværkſættes for Vedkommende perſonlig, ordentligvis paa Bopæl eller ſtadigt Arbeidsſted. En Forkyndelſe for Vedkommende perſonlig er gyldig, hvor ſom helſt han træffes. Forkyndelſen bør ikke uden Nødvendighed ſke paa Søn- eller Helligdage eller udenfor almindelig Dagstid.

Skriftet ſkal paa Forlangende oplæſes for Vedkommende.

§ 149. Træffes ikke Vedkommende paa Bopæl eller ſtadigt Arbeidsſted, kan Forkyndelſen der ſke til voksne Perſoner af ſamme Husſtand eller til nogen anden der ſtadig tilſtedeværende voksen Perſon.

Har Vedkommende ikke nogen Bopæl eller noget ſtadigt Arbeidsſted i Riget, kan den ſke i hans midlertidige Opholdsſted

til voksne Personer af hans Husstand eller til den, hos hvem han bor, eller nogen til dennes Husstand hørende voksen Person.

Til anden voksen Person kan den ske, naar ingen af de Nævnte forefindes, og han erklærer sig villig til at besørge den.

§ 150. Det ene Eksemplar af det forkyndte Skrift overgives den, for hvem Forkyndelsen sker; i de i § 149 omhandlede Tilfælde skal Stevnevidnet paategne, for hvem, naar og hvor Forkyndelsen er skeet. Nægtes Modtagelsen, efterlades Skriftet.

Om Forkyndelsen udfærdiges desuden enten paa det andet Eksemplar eller særskilt en Bevidnelse, der foruden Paategning om, for hvem, naar og hvor den er skeet, tillige indeholder Oplysning om alt det, hvorpaa Lovligheden af den befulgte Fremgangsmaade beror, samt hvad der forøvrigt er bragt i Erfaring, eller hvad Modtageren har udtalt, forsaavidt det kan være af Betydning ved Bedømmelsen af Forkyndelsens Gyldighed eller af Spørgsmaalet om, hvorvidt Skriftet kan antages betimelig at ville komme Vedkommende selv i Hænde.

Saadan Bevidnelse er dog ufornøden, hvor den, for hvem Forkyndelsen paa egne Vegne sker, ved underskreven og dateret Paategning paa Skriftet vedtager lovlig Forkyndelse, idet det isaafald er tilstrækkeligt, at vedkommende Stevnevidne eller Politijenestemand underskriver til Vitterlighed.

§ 151. Nægter nogen af de i § 149, 1ste og 2det Led nævnte Personer at modtage Forkyndelsen, eller forsømmer Nogen, hvor det kan gjøres uden Udgift eller særdeles Besvær, at overlevere Vedkommende det forkyndte Skrift, kan han ved Kjendelse under Sagen eller efter særskilt Tiltale ilægges en Bod samt tilpligtes helt eller delvis at tilsvare de ved hans Vægring eller Undladelse voldte Omkostninger.

§ 152. Stevnevidner og Politiets Tjenestemænd har ved Udførelsen af Forkyndelsen ikke blot at handle efter de givne Paalæg, men ogsaa selv efter Evne at søge alle fornødne Underretninger og i fornødent Fald at træffe særlige Forføininger til, at Forkyndelsen kan blive Vedkommende betimelig bekjendt. Hvor Ophold derved kan undgaaes, pligter de at udføre Forkyndelser ogsaa udenfor sit Distrikt.

De nærmere Regler angaaende Stevnevidnernes og Politiets Tjenestemænds Pligter med Hensyn til Forkyndelse i Straffesager gives af Kongen.

§ 153. Har Vedkommende bekjendt Bopæl i Udlandet sker Forkyndelsen, hvor den ikke overensstemmende med foranstaaende Regler foregaar her i Riget, paa den ved Stedets Love hjemlede Maade. Er Begjæring af en Ret fornøden hertil, kan den erholdes udfærdiget hos enhver saadan.

Den norske Konsul paa Stedet pligter paa Forlangende at besørge det Fornødne til Forkyndelsens Iværksættelse.

§ 154. Naar en Forkyndelse ikke kan foregaa paa nogen af de ovennævnte Maader, kan en Udskrift af det, som skal forkyndes, eller af dets væsentligste Indhold opslaaes paa Retsstedet, tilligemed Meddelelse om, at vedkommende Skrift beror til Afhentelse paa Rettens Kontor.

Indeholder det, som skal forkyndes, en Indkaldelse af Sigtede til Hovedforhandling eller en Erklæring om Anke eller Indbringelse for høiere Ret, maa denne Udskrift tillige samtidig bekjendtgjøres ved Indrykkelse i den almindelige Kundgjørelsestidende og et eller flere af de mest udbredte Blade paa det Sted, hvor Sigtede sidst havde Bopæl eller opholdt sig. Vides eller haves Formodning om Sigtedes Opholdssted i Udlandet, skal Underretning derhos søges givet ham gjennem anbefalet Brev.

Forkyndelsen ansees skeet, naar fire Uger er hengaaet efter Opslaget paa Retsstedet og Indrykkelsen i Kundgjørelsestidenden.

§ 155. Meddelelser, som under en Sag sker til Vedkommende personlig inden Retten, træder i Stedet for Forkyndelse.

Paa Forlangende skal en skriftlig Gjengivelse af det Meddelte inden 24 Timer udlægges til Afhentning paa Rettens Kontor.

§ 156. Mellem offentlige Myndigheder, Sagførere og offentlige Forsvarere kan istedetfor Forkyndelse Meddelelse ske underhaanden mod Modtagelsesbevis.

§ 157. Andre Meddelelser end de oven omhandlede gives, naar de udgaar fra nogen offentlig Myndighed, paa den Maade, som i Tilfælde findes hensigtsmæssig. Udgaar de fra Andre, er Bevidnelse af nogen offentlig Myndighed eller Vedkommendes skriftlige Erkjendelse Bevis for, at Meddelelsen har fundet Sted.

Paa Steder, hvor Ombæring af Breve til Adressaternes Bopæl ikke finder Sted, skal dette dog ske med Breve angaaende Straffesager, naar Begjæring derom fremkommer fra nogen offentlig Myndighed.

§ 158. Ved Beregningen af Frister medregnes ikke den Dag, da den Begivenhed indtræder, fra hvilken Fristen begynder at løbe.

Naar en Frist, inden hvis Udløb Noget maa foretages, ender med en Helligdag, ansees den for at være udløben med den nærmest følgende Hverdag.

§ 159. Naar Noget skal meddeles eller forkyndes inden en bestemt Frist, er det, hvor Post eller Stevnevidne benyttes, tilstrækkeligt, at det er afgivet til Posten eller Stevnevidnet inden Fristens Udløb.

§ 160. Hvor der i denne Lov er foreskrevet et bestemt Varsel, skal dertil lægges det Antal Dage, som antages at medgaa til Reise fra den Varsledes Opholdssted til Retsstedet, samt den Tid, som er fornøden til Forberedelse af Reisen.

§ 161. Forsaavidt intet Modsat er bestemt, tilkommer den Sigtede ved Indkaldelse til Hovedforhandling tre Dages og ved

Indkaldelse til andre Retsmøder 24 Timers Varsel og andre Personer i ethvert Tilfælde Aftens Varsel.

Til Retsmøder, der afholdes under de store Saltvandsfiskerier, er saavel Sigtede som andre Personer pligtige at møde efter Varsel, forkyndt samme Dag.

Fjortende Kapitel.

Retternes Raadslagninger og Afgjørelser.

§ 162. Forinden Dom afsiges, skal der, hvor Retten bestaar af flere Medlemmer, finde en mundtlig Raadslagning og Stemmegivning Sted.

Det samme gjælder ved andre Afgjørelser, saafremt det begjæres af noget Medlem, eller der ikke straks er Enighed mellem samtlige Rettens Medlemmer.

§ 163. Raadslagningen og udenfor Høiesteret tillige Stemmegivningen foregaar for lukkede Døre. Formanden leder Forhandlingen, stiller Spørgsmaalene og samler Stemmerne. Afstemningen sker mundtlig i den Orden, som ved Lodtrækning bestemmes. I Henhold til Stemmegivningens Resultater forfatter Formanden Dommen eller Afgjørelsen og, hvis intet Andet af Retten bestemmes, ogsaa dens Begrundelse. Rettens Skriver er tilstede ved Stemmegivningen og fører Bog over den.

§ 164. I Tilfælde af Stemmelighed gjælder den for Sigtede gunstigste Mening.

Er der Uenighed angaaende Stemmegivningens Udfald, afgjøres dette ved særskilt Stemmegivning. Staar Stemmerne herved lige, gjør Formandens Stemme Udslaget.

§ 165. Over Skyldspørgsmaalet afstemmes særskilt. Hertil henregnes ikke Spørgsmaalet om Straffens Udelukkelse paa Grund af Forældelse og lignende udenfor det forbryderske Forhold liggende efterfølgende Omstændigheder, som har Indflydelse paa Strafbarheden, og Spørgsmaalet om Straffens Forhøielse paa Grund af Gjentagelse, undtagen forsaavidt angaar det Tidspunkt, da den paatalte Gjerning blev begaaet.

§ 166. Ved Spørgsmaalet om Idømmelse af Straf deltager de, der har stemt for Tiltaltes Frifindelse med Hensyn til Skyldspørgsmaalet, ikke i Afstemningen, men ansees, som om de havde tiltraadt den for Tiltalte gunstigste af de afgivne Stemmer.

§ 167. Afgjørelser, hvorved Sigtede domfældes eller frifindes, er Domme; andre Afgjørelser er Kjendelser, naar de i Loven udtrykkelig er betegnede som saadanne, eller naar de afslutter Sagen eller en selvstændig Del af den.

§ 168. Domme og Kjendelser afsiges i Retsmøder og skal ledsages af Grunde.

Afgjørelser, der ikke er Kjendelser eller Domme, saavelsom Kjendelser af procesledende Art kan omgjøres.

Det samme gjælder Kjendelser, hvorved nogen Fraværende er ilagt Ansvar for sin Udeblivelse, naar Begjæring derom fremsættes inden fjorten Dage, efterat Kjendelsen er ham forkyndt.

§ 169. Forekommer i Domme eller Kjendelser Skriv- eller Regnefeil eller lignende aabenbare Urigtigheder eller Udeladelser, kan de paa Embeds Vegne rettes.

Forekommer i deres Begrundelse iøvrigt Urigtigheder, Dunkelheder, Modsigelser eller Ufuldstændigheder, kan Rettelse heraf ske efter Begjæring af den ene Part, og efterat den anden er hørt. Begjæringen maa fremsættes inden Ankefristens Udløb. Rettelsen foregaar ved en særskilt Tilførsel i Retsbogen, hvortil henvises ved en Randbemærkning paa vedkommende Sted.

Beslutninger herom skal fattes af den samlede Ret. De kan ikke paaankes eller paakjæres.

§ 170. Hvor det i nærværende Lov er henlagt til Retten at træffe en Bestemmelse, tilkommer Afgjørelsen, forsaavidt intet Modsat er bestemt, Formanden, naar Retten ikke er samlet. Skal Bestemmelsen afgives som Kjendelse, sætter Formanden Ret under Tilkaldelse af to Retsvidner.

Femtende Kapitel.

Vidner.

§ 171. Ved Hovedforhandling for Lagmandsret og i Sager angaaende Forbrydelser for Meddomsret pligter Vidne at møde, naar det bor eller opholder sig i den Retskreds, hvor Retten holdes, eller inden saadan Afstand fra Retsstedet, at det for at naa dette ikke maa reise over 600 km. med Jernbane, 300 km. med Dampskib eller 100 km. paa anden Maade eller en tilsvarende Veilængde dels paa den ene, dels paa den anden Maade. Ved andet Retsmøde pligter Vidne at møde inden den Kjøbstad eller det Thinglag, hvor det bor eller opholder sig, og ved de for Thinglaget anordnede Sage- og Maanedsthing, samt naar Veilængderne ikke overstiger Trediedelen af de ovennævnte.

Naar det findes magtpaaliggende, at et Vidne møder under Hovedforhandling i Tilfælde, hvor det ikke er pligtigt dertil efter foranstaaende Regler, kan Retten efter Andragende fra nogen af Parterne udvide dets Mødepligt. Dog bør Afsluttelse af Overenskomst efter § 174 først forsøges, hvis det kan ske, uden at Sagen udsættes for Forsinkelse.

§ 172. Vidners Indkaldelse sker ved Forkyndelse af Stevning, der skal indeholde Vidnets Navn eller en nøiagtig Betegnelse af hans Person, Angivelse af Indkaldelsens Ærinde og af Dom-

stolen, Retsstedet og Mødetiden samt en Henvisning til Ansvaret for Udeblivelse.

§ 173. Personer, som er tilstede paa Retsstedet eller i Nærheden deraf, kan Retten paalægge at fremstille sig uden Opholdtil Afgivelse af Vidnesbyrd. Tilstedeværende Vidner kan den paalægge at møde til ny Tægtetid.

Naar Nogen gribes under Forøvelsen af en strafbar Handling eller paa friske Spor, kan Politiet mundtlig tilsige enhver Tilstedeværende at møde ved hans Fremstillelse for Retten.

§ 174. Paatalemyndigheden eller Retten kan slutte Overenskomst med et Vidne om Fremmøde i Tilfælde, hvor det ikke er pligtigt dertil, saafremt enten Omkostninger kan spares, eller Tid vindes eller, hvad Hovedforhandlingen angaar, Vidnets Nærværelse under samme ansees magtpaaliggende.

§ 175. Udebliver et Vidne uden lovligt Forfald, eller har det forsømt betimelig at anmelde sit Forfald, eller forlader det uden Tilladelse Retsstedet før Mødets Slutning, kan Retten i samme eller et senere Retsmøde ved Kjendelse ilægge det en Bod, hvorhos det kan tilpligtes helt eller delvis at erstatte de ved Udeblivelsen voldte Udgifter. Retten kan derhos lade det uden Forfald udeblevne Vidne afhente enten til samme eller et senere Retsmøde. Herpaa finder Reglerne i § 254 tilsvarende Anvendelse.

§ 176. Fritagne for Forpligtelse til at vidne er:

1. Sigtedes Ægtefælle; er Ægteskabet opløst ved Skilsmisse, gjælder Fritagelsen fremdeles, forsaavidt den ækede Forklaring angaar Begivenheder før Skilsmissen,
2. Sigtedes Forlovede, forsaavidt Forlovelsen var indgaaet før Handlingens Forøvelse,
3. Sigtedes Slægtninge i op- og nedstigende Linie, Søskende og ligesaa nær Besvogrede.

Fremkaldes Nogen, der befinder sig i et af fornævnte Tilfælde, som Vidne, skal han gjøres opmærksom paa, at han kan undslaa sig for at afgive Forklaring. Har han paabegyndt den, kan han vægre sig for at fortsætte eller for at lade sig edfæste.

Den Sigtedes Fosterforældre og Fosterbørn kan af Domstolen fritages for at vidne.

§ 177. Enhver kan fordre sig fritaget for at besvare Spørgsmaal, hvis Besvarelse kan forudsættes at ville udsætte ham eller nogen Person, til hvem han staar i noget saadant Forhold, som i § 176 nævnt, for Straf eller Tab af den borgerlige Agtelse.

Dog kan Retten nægte Fritagelse, naar Forholdet hører til de i § 176, sidste Led omhandlede.

§ 178. Statskirkens og andre anerkjendte Trossamfunds Præster kan, alene hvor Aabenbarelsespligt er bestemt i Lov-

givningen, føres som Vidner om, hvad der er dem betroet som Sjæleſørgere. Sagførere, Læger og Jordmødre samt Forsvarere i Straffesager kan alene under samme Betingelse føres som Vidner om, hvad der er dem betroet i deres Kald.

Det samme gjælder de ovennævnte Personers Underordnede eller Medhjælpere, der i sin Stillings Medfør er komne til Kundskab om, hvad der er hine betroet.

Forbudet bortfalder, naar den, der har Krav paa Hemmeligholdelsen, samtykker i Vidnesbyrdets Afgivelse, og naar Vidnesbyrdet trænges for at forebygge, at nogen Uskyldig bliver domfældt.

§ 179. De Grunde, hvorpaa de i §§ 176—178 omhandlede Fritagelser og Forbud støttes, maa godtgjøres. I Mangel af andet Bevis er Vidnets ædelige Forsikring tilstrækkeligt.

§ 180. Angaaende hemmelige Underhandlinger, Raadslagninger eller Beslutninger i Sager, hvorpaa Rigets Sikkerhed eller Rettigheder i Forhold til nogen anden Stat beror, kan alene med Kongens Tilladelse Vidner føres.

§ 181. Vidnerne afhøres enkeltvis og bør ikke, forinden de er afhørte under Hovedforhandlingen, paahøre andre Vidners, Sagkyndiges eller Sigtedes Forklaringer. Før Hovedforhandlingen bør Vidner ikke uden særlig Grund stilles imod hverandre.

Afhørelsen sker mundtlig; dog kan det efter Omstændighederne tilstedes Vidnet at benytte skriftlige Optegnelser.

§ 182. Før Afhørelsen skal Rettens Formand formane Vidnet til at udsige den rene og fulde Sandhed og Intet fordølge, saaledes som det er istand til at bekræfte med sin Ed, samt foreholde Vidnet det Ansvar, som falsk Forklaring og Ed medfører.

Dernæst spørger han Vidnet om Navn, Alder, Stilling og Bopæl, samt, hvor dertil er Opfordring, om dets Forhold til Sigtede og Fornærmede og om andre Omstændigheder, som kan have Indflydelse paa dets Troværdighed.

§ 183. Ved Afhørelsen opfordres Vidnet til i Sammenhæng at fremstille, hvad det ved om Bevisførelsens Gjenstand, hvorefter i fornødent Fald særskilte Spørgsmaal stilles det til Besvarelse. Vidnet maa i Særdeleshed tilholdes at angive Kilden til sin Kundskab. Spørgsmaal, hvorved Omstændigheder foreholdes det, hvilke først ved dets Svar skal godtgjøres, bør saavidt muligt undgaaes.

Skal Personer eller Ting forevises et Vidne til Gjenkjendelse, opfordres det først til at give en saa nøiagtig Beskrivelse af samme som muligt.

§ 184. Udenfor Hovedforhandlingen foretages Vidnernes Afhørelse af Dommeren; Parterne er berettigede til at forlange Spørgsmaal fremsatte til Vidnerne angaaende Undersøgelsens Gjenstand, efterhaanden som Dommeren har tilendebragt sin Afhørelse.

§ 185. Vidneprov, der afgives under Hovedforhandlingen, bliver i Regelen at bekræfte ved Ed. Ellers kan Edfæstelse blot finde Sted, naar enten Vidnesbyrdet tilsigtes oplæst ved Hovedforhandlingen, eller der er Fare for, at Vidnet ikke vil møde under denne, eller for, at Beviset af andre Grunde vil kunne spildes ved Udsættelsen. Edfæstelsen sker efter Afhørelsen.

§ 186. I intet Tilfælde edfæstes:

1. Personer, som endnu ikke har fyldt sit femtende Aar, eller som ingen tilfredsstillende Forestilling har om Edens Betydning, eller som lider af væsentlig Forstandssvækkelse.
2. Personer, der er dømte som skyldige eller medskyldige i den Handling, som danner Undersøgelsens Gjenstand, eller paa hvem der hviler Mistanke om saadan Skyld.

I Sager angaaende Overtrædelse af Toldlovgivningen kan, uanseet Bestemmelsen under Nr. 2, Medskyldige edfæstes, naar Paatale mod dem er frafaldt.

§ 187. Retten kan nægte at edfæste Personer, som i Henhold til § 176 kunde have vægret sig for at vidne, eller hvis Vidnesbyrd paa Grund af deres Karakter eller Vidnesbyrdets Beskaffenhed maa anses for særdeles upaalideligt.

§ 188. Personer, der hører til en Trosbekjendelse, som ikke tillader Ed, skal under samme Ansvar, som om Ed var aflagt, paa Ære og Samvittighed forsikre at have udsagt den rene Sandhed og intet fordulgt. Det samme gjælder Enhver, som vægrer sig for at aflægge Ed, fordi dette strider mod hans religiøse Opfatning, eller fordi han ikke tror paa en almægtig og alvidende Gud.

§ 189. Vægrer Nogen sig for at vidne eller aflægge Ed, efterat det ved endelig Kjendelse er ham paalagt, kan Retten ved Kjendelse ilægge ham en Bod, hvorhos han kan tilpligtes helt eller delvis at tilsvare de ved Vægringen voldte Omkostninger. I samme Sag eller i en anden, som angaar samme Gjenstand, kan Idømmelse af saadant Straffe- og Erstatningsansvar ikke gjentages mere end én Gang.

Retten kan ved Kjendelse beslutte at lade Vidnet holde i fængslig Forvaring, indtil det bekvemmer sig til at svare eller aflægge Eden; dog skal det i intet Tilfælde i samme Sag eller i en anden Sag angaaende samme Gjenstand holdes i Fængsel udover et Tidsrum af tilsammen 3 Maaneder.

Sekstende Kapitel.

Sagkyndige og Granskning.

§ 190. Enhver, som er pligtig til at vidne i Sagen, er efter Rettens Opnævnelse pligtig til at gjøre Tjeneste som Sagkyndig.

Dog bør saavidt muligt Fritagelse finde Sted, naar Vedkom-

mende paaviser, at han ikke vil kunne gjøre Tjeneste uden betydeligere Ulempe for sig eller de ham paahvilende Forretninger.

§ 191. Antallet af Sagkyndige bør i Regelen være mindst to.

I paatrængende Tilfælde, eller hvor Spørgsmaalet er af mindre Vigtighed, eller hvor det vil være forbundet med uforholdsmæssig Tidsspilde og Bekostning at skaffe to Sagkyndige tilstede, er en Sagkyndig tilstrækkelig.

§ 192. Hvor Sagkyndige for visse Arter Tilfælde er fast beskikkede, tjenstgjør disse, medmindre særegne Omstændigheder er til Hinder derfor eller gjør det utilraadeligt.

Forøvrigt bør Sagkyndige fortrinsvis tages af Skjøns- og Meddomsmandsudvalget (§ 494) eller blandt dem, der ifølge offentlig Ansættelse eller som Næring udøver en Videnskab, Kunst eller Haandtering, som forudsætter særlig Kyndighed i det, hvorpaa det for Tilfældet kommer an.

Ved Besigtelse af Kvinder, navnlig ved Spørgsmaal om Svangerskab eller Fødsel, bør Kvinder tjenstgjøre, naar dette antages tilstrækkelig betryggende.

§ 193. Forsaavidt det kan undgaaes, bør Ingen benyttes som Sagkyndig, naar han efter §§ 66, 67 eller 68 vilde være udelukket fra at gjøre Tjeneste som Medlem af Retten.

Ligaabning maa, hvor det kan undgaaes, ikke overlades den Læge, som har behandlet den Afdøde under hans sidste Sygdom. Dog kan denne Læge tilkaldes, naar det findes ønskeligt.

§ 194. Forinden Sagkyndige opnævnes, skal Retten saavidt muligt give Parterne Anledning til at udtale sig om Valget.

§ 195. De Sagkyndige kan afkræves skriftlig Erklæring eller, efter de for Vidner gjældende Regler, indkaldes for Retten til Afhørelse.

At de har afgivet Erklæring tidligere enten i Retten eller skriftlig, er ikke til Hinder for, at de kan indkaldes til Afhørelse under Hovedforhandling. Naar Erklæring er afgivet af et dertil beskikket Kollegium, kan det dog ikke fordres, at flere af dette skal møde end et Medlem for hver af de forskjellige Meninger, hvori det har delt sig. Kollegiet vælger selv de mødende Medlemmer.

§ 196. Afhørelsen sker efter de for Vidners Afhørelse gjældende Regler. Dog kan de Sagkyndige i Almindelighed være tilstede ved hverandres Afhørelse, ligesom det paa Forlangende kan tilstedes dem at raadføre sig med hverandre, før de svarer.

§ 197. De Sagkyndige skal med Ed bekræfte, at de vil udføre (har udført) sit Hverv med Samvittighedsfuldhed og efter bedste Overbevisning.

Fast beskikkede Sagkyndige kan, naar de ikke indkaldes til Hovedforhandlingen, henholde sig til sin engang aflagte Ed.

Ved retslig Granskningsforretning aflægges Eden forud for Forretningens Begyndelse. Ellers aflægges den efter Afhørelsen.

Er det uvist, hvorvidt Afhørelse vil finde Sted, kan de Sagkyndige indkaldes til et Retsmøde til edelig Bekræftelse af sin skriftlige Erklæring.

I de i § 188 nævnte Tilfælde kan en Forsikring paa Ære og Samvittighed træde i Eds Sted.

§ 198. Vægrer en Sagkyndig sig ved at overtage Hvervet, eller undlader han at foretaget Noget, som paahviler ham i Anledning af dette, eller udebliver han fra Retsmøde uden lovligt Forfald eller uden saavidt muligt betimelig at anmelde samme, kan han ved Kjendelse ilægges en Bod og tilpligtes helt eller delvis at tilsvare de ved hans Forhold voldte Omkostninger.

§ 199. De opnævnte Sagkyndige tilkommer en Godtgjørelse, der, forsaavidt den ikke er lovbestemt, bliver at fastsætte som i § 81 foreskrevet. Ogsaa Sagkyndige, der ikke er opnævnte, kan efter Omstændighederne tilkjendes saadan Godtgjørelse.

§ 200. Til Besigtelse og dermed forbundet Skjøn, som skal finde Sted udenfor Hovedforhandlingen, kan en retslig Granskningsforretning foretages af Forhørsdommeren i Forening med Retsvidnerne.

§ 201. Naar Retten finder, at en Granskning udfordrer særlig Kyndighed, eller det af Hensyn til Spørgsmaalets Tvivlsomhed eller Vigtighed antages hensigtsmæssigt, skal Sagkyndige tilkaldes i Retsvidners Sted.

§ 202. Under retslige Granskningsforretninger kan Vidner føres angaaende Granskningens Gjenstand.

§ 203. I Retsbogen skal der indtages en fuldstændig Redegjørelse for den forefundne Tilstand og navnlig bemærkes, hvorvidt der forekommer Spor eller Mærker, som man efter Tilfældets Beskaffenhed bør have sin Opmærksomhed henvendt paa.

Hvor det kan tjene til væsentlig Veiledning, bør Tegninger, Planer og Rids søges erhvervede.

De ved Granskningen vundne Slutninger angives. Dog kan Retten beslutte, at det overlades de Sagkyndige inden en given Frist at meddele disse overensstemmende med § 205.

§ 204. Udkræver en Granskning fortsat Undersøgelse eller fortsatte Jagttagelser, eller findes dens Foretagelse ved Retten af andre Grunde, saasom af Sømmelighedshensyn, uhensigtsmæssig eller unødvendig, kan dens Foretagelse eller Fortsættelse efter Rettens Bestemmelse overlades til Sagkyndige.

Retten fastsætter da en Frist til Afgivelse af Erklæring om den foretagne Granskning, opgiver dennes Gjenstand og Øiemed og meddeler alle fornødne Oplysninger, hvoraf den er i Besiddelse. Finder de Sagkyndige, at der mangler Noget i saa Henseende,

henvender de sig derom til Retten. Denne skal saavidt muligt meddele den Sigtede betimelig Underretning om Granskningen.

§ 205. I de i § 204 nævnte Tilfælde afgives i Almindelighed skriftlig Erklæring, der skal affattes efter Reglerne i § 203 og desuden indeholde en Fremstilling af den fulgte Fremgangsmaade og i Tilfælde af Meningsforskjel en Redegjørelse for denne. Punkter, hvorom der ikke er spurgt, medtages, forsaavidt de Sagkyndige finder dem af Betydning. Finder Retten Erklæringen mangelfuld, kan den paalægge de Sagkyndige at omarbeide eller fuldstændiggjøre den.

§ 206. Til Sagkyndige, som er fast beskikkede til at foretage bestemte Granskninger, kan Paatalemyndigheden henvende sig umiddelbart, og træder den i saa Fald i Rettens Sted med Hensyn til det i §§ 204 og 205 Omhandlede.

§ 207. Medfører en Granskning, at Gjenstanden for samme tilintetgjøres eller undergaar Forandring, bør saavidt muligt en Del af Gjenstanden holdes udenfor Undersøgelsen.

Begjærer Sigtede sig en Del overladt for at lade den undersøge af en af ham antaget Sagkyndig, skal dette saavidt muligt tilstedes.

Sigtede er derhos altid berettiget til at lade en af ham valgt Sagkyndig møde for at deltage i Granskningen, naar dette kan ske uden væsentlig Ulempe.

§ 208. At Granskning er foretagen, udelukker ikke, at fornyet Granskning kan finde Sted angaaende samme Gjenstand enten ved de samme eller andre Personer.

§ 209. Er der Fare for, at Granskningens Gjenstand ikke vil kunne bevares tilstrækkelig uforandret, indtil en Undersøgelse overensstemmende med de ovenfor givne Regler kan foretages, træder Paatalemyndigheden i Rettens Sted, dog uden Adgang til at edsfæste.

§ 210. Efterlader Sagkyndiges Erklæring Tvivl om, hvorvidt en Sigtet er sindssyg, kan Retten, efterat en Forsvarer er opnævnt og hørt, beslutte, at han skal indlægges i et Sindssygeasyl til nærmere Jagttagelse og Undersøgelse.

Anmeldes Kjæremaal herimod inden tre Dage, har det opsættende Virkning.

§ 211. Naar der er Grund til at formode, at Nogen er død en ikke naturlig Død, og der er Mulighed for at antage, at Døden er forvoldt ved en forbryderst Handling, skal retsligt Ligsyn og, hvor Omstændighederne er mistænkelige, Ligaabning straks finde Sted, og Personer, som kan give Oplysninger om Afdødes Person eller Endeligt, paa Stedet afhøres.

Syttende Kapitel.

Beslag.

§ 212. Ting, der antages at være af Betydning som Bevismidler eller at burde kjendes forbrudte, kan beslaglægges.

Det samme gjælder Ting, som den Fornærmede kan kræve udleverede.

§ 213. De beslaglagte Ting skal nøiagtig optegnes og til Forebyggelse af Forveksling mærkes med Embedssegl eller paa anden hensigtsmæssig Maade. Sigtede og den, som havde Tingen i sit Værge, kan vedføie yderligere Mærke, og saavidt det er muligt og kan ske uden Skade for Undersøgelsen, kræve Adgang til at overvære Mærkernes Aftagelse. Den, der havde Tingen i sit Værge, kan kræve Modtagelsesbevis.

§ 214. Skriftlige Meddelelser mellem den Sigtede og de i §§ 176 Nr. 1—3 og 178 nævnte Personer kan, saalænge de er i sidstnævnte Personers Besiddelse, og disse ikke er mistænkte for Delagtighed i den strafbare Handling, ikke beslaglægges uden deres Samtykke.

§ 215. Til Beslag af Ting, der er i Nogens Besiddelse, som ikke frivillig vil udlevere dem, udkræves Rettens Beslutning, der skal angive Beslaglæggelsens Grund, Øiemed og Gjenstand. I paatrængende Tilfælde træder Ordre fra Paatalemyndigheden i Stedet for Rettens Beslutning, og kan heller ikke Paatalemyndighedens Ordre uden Fare afventes, kan Beslaglæggelsen iværksættes uden forudgaaende Beslutning. Men i begge Tilfælde skal Beslaglæggelsen ufortøvet indberettes til Retten, som afgjør, hvorvidt den bliver at opretholde, og paa samme Maade forholdes, naar den, der frivillig har udleveret Ting til Beslaglæggelse, kræver disse tilbage. Beslag iværksættes af Retten, Paatalemyndigheden, Politiets Tjenestemænd, eller, naar Nogen gribes paa frisk Gjerning, af Enhver, der er berettiget til at paagribe ham.

§ 216. Den, som er i Besiddelse af Ting, der antages at være af Betydning som Bevismidler, kan, forsaavidt han er pligtig til at vidne i Sagen, af Retten paalægges at udlevere dem. Skal han møde som Vidne, kan han paalægges at medtage Tingen, forsaavidt dette lader sig gjøre uden Udgift og særdeles Besvær. I Vægringstilfælde kan de i § 189 bestemte Tvangsmidler anvendes.

§ 217. Retten kan ved Beslutning, som i § 215 nævnt, lade Breve og andre Postforsendelser samt Telegrammer beslaglægge paa vedkommende Post- eller Telegrafstation, saafremt de er rettede til eller antages at være bestemte for eller hidrøre fra Nogen, som med skjellig Grund mistænkes for en strafbar Handling, der kan medføre strengere Straf end Fængsel i 6 Maaneder, og Omstændighederne gjør det sandsynligt, at Indholdet bør beslaglægges. Undtagen er Brevveksling mellem den Sigtede og hans Forsvarer.

I paatrængende Tilfælde kan Paatalemyndigheden paalægge den, der forestaar Post- eller Telegrafstation, at tilbageholde saadanne Forsendelser, indtil Rettens Afgjørelse erhverves. Paalæggets Gyldighed er begrænset til 7 Dage.

§ 218. Breve og andre Postforsendelser, Telegrammer og andre Papirer kan ikke, medmindre Vedkommende giver Samtykke dertil, aabnes eller gjennemsees af andre end Dommeren i to Retsvidners og saavidt muligt i Sigtedes og andre Vedkommendes Overvær.

Kan Gjennemsynet som Følge heraf ikke finde Sted straks ved Beslaglæggelsen, bliver Papirerne at henlægge i et Omslag, der forsegles af den, som forestaar Forretningen, og, om det begjæres, tillige af Ihændehaveren eller Nogen paa hans Vegne.

Dommeren maa ikke befatte sig med Papirerne videre, end Undersøgelsens Øiemed kræver. Saavel han som Retsvidnerne pligter at bevare Taushed om, hvad de maatte erfare af Indholdet.

§ 219. Retten drager Omsorg for, at de af Post- eller Telegrafvæsenet udleverede Forsendelser eller Telegrammer, hvis Aabning ikke findes nødvendig, eller hvis Indhold viser sig at være uden Betydning for Undersøgelsen, eller den Del af Indholdet, som maatte være Sagen uvedkommende, eller Afskrift af samme befordres videre efter sin Bestemmelse, samt at Underretning om, hvad der holdes tilbage, meddeles Vedkommende, saafremt det kan ske uden Skade for Undersøgelsen.

§ 220. Ting, der ved den strafbare Handling er fravendt den Fornærmede, skal, naar Sagen er endt ved endelig Dom, udleveres ham. Er de beslaglagte hos Nogen, der hverken er medskyldig i Handlingen eller skyldig i Hæleri eller efterfølgende Bistand med Hensyn til samme, og som paastaar sig berettiget til dem, kan de dog tilbageholdes, indtil der har været Adgang til at faa Spørgsmaalet afgjort ved Dom; tidligere kan Udleverelse i Mangel af Samtykke ske efter Kjendelse mod eller uden Sikkerhedsstillelse.

Andre Ting, der er beslaglagte for at tjene som Bevismidler, skal tilbageleveres, naar de ikke længere tiltrænges.

Hvis Beslaget udsætter en ikke sigtet Person for Tab, kan Beslaglæggelsen undlades mod Løfte om eller Sikkerhedsstillelse for, at han paa Opfordring vil forevise eller fremlægge Tingen.

Attende Kapitel.

Ransagning.

§ 221. Naar Nogen med skjellig Grund mistænkes for en strafbar Handling, der kan medføre høiere Straf end Bod, kan Ransagning saavel af hans Bolig og andre Rum som af hans

Person finde Sted, naar der er Grund til at antage, at den vil lede til hans Paagribelse eller til Opdagelse af den strafbare Handlings Spor eller til Beslaglæggelse.

Det samme skal gælde, hvor Nogen med skjellig Grund mistænkes for ulovlig Tilvirkning, Salg eller Udskjænkning af Brændevin, Øl, Vin og Cider, naar Straffen er fastsat til Bøder i Forbindelse med Konfiskation.

Af Andenmands Bolig og Rum kan under de samme Betingelser Ransagning finde Sted, naar den strafbare Handling er begaaet eller den Sigtede paagrebet der, eller naar han under Forfølgning paa frisk Gjerning eller friske Spor har betraadt Rummet, eller naar der iøvrigt foreligger overveiende Grund til at antage, at en efterføgt Person eller bestemte Ting der kan beslaglægges, eller Spor af en begaaet strafbar Handling der vil være at finde.

§ 222. Uafhængig af de i foregaaende Paragraf foreskrevne Betingelser kan Ransagning finde Sted i Hus eller Rum, der staar under særlig Opsigt af Politiet eller er Stedet for en Bedrift, hvortil Politiets Tilladelse udfordres, eller efter sin Bestemmelse er tilgjængeligt for alle, samt hos Person, der forhen er dømt for en strafbar Handling, naar han mistænkes for at have forøvet en Handling af samme Art, medmindre 5 Aar er hengaaede, efterat Straffen er udstaaet eller ved Benaadning eftergivet.

§ 223. Uden Vedkommendes Samtykke kan Ransagning kun foretages i Henhold til Rettens Beslutning, der skal indeholde Angivelse af Ransagningens Grund, Øiemed og Gjenstand. Er der Fare ved at afvente denne, træder Ordre fra Paatalemyndigheden i Stedet for Rettens Beslutning.

Uden saadan Beslutning eller Ordre kan Ransagning foretages af Hus eller Rum, der staar under særlig Opsigt af Politiet eller er Stedet for en Bedrift, hvortil Politiets Tilladelse udfordres, eller efter sin Bestemmelse er tilgjængeligt for alle. Det samme gjælder, naar en Person forfølges paa frisk Gjerning eller friske Spor, eller naar der er øiensynlig Fare for, at Øiemedet vilde forspildes, om Beslutning skulde afventes, og der foreligger stærk Mistanke om en strafbar Handling, der kan medføre Straf af Fængsel over 6 Maaneder.

Politibetjenestemand, der ifølge Beslutning skal paagribe en Mistænkt, kan i dette Øiemed uden særskilt Hjemmel foretage Ransagning af hans Bolig og Rum.

§ 224. Ransagningen iværksættes af Retten, Paatalemyndigheden eller Politiets Tjenestemænd, saavidt muligt i Overvær af to tilkaldte Vidner, som, hvor dertil er Adgang, bør tages af Retsvidneudvalget og ikke maa være i noget i § 118 nævnt Tilfælde.

Forefindes Ting, der egner sig til Beslaglæggelse, forholdes med dem som i Kapitel 17 bestemt.

Om Ransagningen affattes en Beretning, der medunderskrives af Vidnerne.

§ 225. Forinden der skrides til Ransagning, bliver paa Forlangende Beslutningen at oplæse eller forevise eller, hvor saadan ikke haves, Øiemedet at forklare.

Skal Nogens Bolig eller Rum ransages, bliver han eller, hvis han er fraværende, en af hans Husfæller eller Naboer at tilkalde, naar dette kan ske uden Ophold.

Vægrer Beboerne sig for at aabne Huset eller de Rum eller Gjemmer, som skal undersøges, eller er Ingen tilstede, der kan foretage Aabningen, kan den, der foretager Ransagningen, ved Anvendelse af Magt forskaffe sig den fornødne Adgang. Det Opbrudte maa saavidt muligt igjen tillukkes efter Ransagningen, hvorhos den tilføiede Skade erstattes af det Offentlige.

§ 226. Ved Ransagningen bør der vises al den Skaansel og Varsomhed, som dens Øiemed tilsteder. Udenfor paatrængende Tilfælde bør den ikke foretages paa Helligdage. Heller ikke bør den uden Nødvendighed foretages om Natten (fra Kl. 9 Aften til 6 Morgen), medmindre der handles om Bygning eller Rum, hvortil der ogsaa om Natten er almindelig Adgang.

Personlig Ransagning af en Kvinde skal, naar Hensyn til Blufærdighed kræver det, foretages ved Kvinder.

Forefindes intet Mistænkeligt, skal der paa Vedkommendes Forlangende meddeles skriftlig Bevidnelse herom.

§ 227. Med Hensyn til Eftersøgning af toldforsvegne eller forbudne Varer forbliver de gjældende Bestemmelser fremdeles i Kraft.

Nittende Kapitel.

Paagribelse og Fængsling.

§ 228. Den, som med skjellig Grund mistænkes for en strafbar Handling, som kan medføre høiere Straf end Fængsel i 6 Maaneder, kan paagribes:

1. naar han træffes eller forfølges paa frisk Gjerning eller friske Spor, og hans Paagribelse antages paakrævet for at hindre Flugt eller sikre Beviset,
2. naar der af Hensyn til Straffens Størrelse eller af anden Aarsag er Anledning til at frygte for, at han vil unddrage sig Forfølgningen eller Straffens Fuldbyrdelse,
3. naar hans Forhold giver særlig Føie til at frygte for, at han ved Tilintetgjørelse af Gjerningens Spor eller ved Aftale med Vidner eller Medskyldige eller paa anden Maade vil forspilde Beviset, eller

4. naar der er særlige Grunde til at frygte for, at han vil gjentage den strafbare Handling eller fuldbyrde en strafbar Handling, som han har forsøgt eller truet med.

§ 229. Uden Hensyn til Straffens Størrelse kan den Mistænkte paagribes, naar han enten:

1. træffes paa friſk Gjerning og ikke afſtaar fra den strafbare Virksomhed,
2. træffes ifærd med at undvige eller bevislig gjør Forberedelser dertil, eller
3. ikke vides at have faſt Bopæl i Riget, eller er en ukjendt Person, der ikke kan gjøre Rede for ſig, og der er Grund til at frygte for, at han vil unddrage ſig Forfølgningen eller Straffens Fuldbyrdelſe.

§ 230. Kan den strafbare Handling alene efter den Fornærmedes Forlangende paatales af det Offentlige, kan Paagribelſe ikke finde Sted, forinden ſaadant Forlangende er fremſat, medmindre der er Grund til at frygte for, at Ophold vil forſpilde Øiemedet, og det er overveiende ſandſynligt, at Paatale vil blive begjæret. Den Fornærmede eller, om der er flere, i det mindſte én af dem maa uopholdelig underrettes om Paagribelſen, og hvis Begjæring om Paatale ikke derefter fremſættes, ſaaſnart det efter Omſtændighederne anſees muligt, ſkal den Paagrebne ſtraks løslades.

Er den strafbare Handling alene Gjenſtand for privat Paatale, kan Paagribelſe ikke finde Sted uden den Fornærmedes Forlangende eller Forføining.

§ 231. Paagribelſen iværkſættes af Politiet, eller hvem der ellers ſærlig bemyndiges dertil, i Henhold til Beſlutning af Retten eller, om ſaadan ikke uden Fare kan oppebies, Ordre fra Paatalemyndigheden.

Beſlutningen eller Ordren ſkal indeholde ſaa nøiagtig Betegnelſe af den Mistænkte ſom muligt ſamt Angivelſe af den strafbare Handling, for hvilken han ſigtes, af Grunden til Paagribelſen, af det Sted, til hvilket han ſkal bringes, og af den Dommer, for hvilken han ſkal fremſtilles.

Har denne Dommer ikke ſelv udfærdiget Beſlutningen, ſkal Gjenpart af denne eller af Ordren ſamt andre forhaandenværende Oplysninger ſtraks overſendes til ham.

§ 232. Uden Beſlutning af Dommer eller Ordre fra Paatalemyndighed kan Paagribelſen iværkſættes af Politiets Tjeneſtemænd, naar ſaadan Beſlutning eller Ordre ikke uden Fare kunne oppebies, og i ſamme Tilfælde af Enhver, naar den Mistænkte træffes eller forfølges paa friſk Gjerning eller friſke Spor.

§ 233. Ved Paagribelſen, eller ſaaſnart det er gjørligt, ſkal Beſlutningen eller Ordren, naar ſaadan haves, paa Forlan-

gende forevises eller oplæses for den Paagrebne, som derhos har Ret til at fordre Gjenpart af samme.

§ 234. Paagribelsen bør iværksættes med den Skaansel, som Øiemedet tillader.

Ting, som kan benyttes til Vold eller Undvigelse, skal fratages den Paagrebne, og personlig Ransagning kan foretages, forsaavidt der er Grund til at formode, at han har saadanne Ting hos sig.

§ 235. Den Paagrebne skal snarest muligt fremstilles for den i Beslutningen eller Ordren bestemte Dommer. Kan dette ikke ske senest Dagen efter Paagribelsen, har han Ret til at fordre sig foreløbig fremstillet for nærmeste Forhørsdommer eller, om ikke heller dette kan ske, senest Dagen efter Paabribelsen for nærmeste Paatalemyndighed. Er Fremstillelse for en Dommer ikke skeet inden 24 Timer efter Paagribelsen, skal Grunden hertil anføres i Retsbogen.

§ 236. Den, som paagribes uden Beslutning eller Ordre, skal fremstilles for nærmeste Forhørsdommer, og hvis dette ikke kan ske senest Dagen efter Paagribelsen, paa hans Forlangende foreløbig for nærmeste Paatalemyndighed.

Er Paagribelsen foretagen af privat Mand, skal denne, hvor Fremstillelse for Dommer eller Paatalemyndighed ikke ufortøvet kan ske, overgive den Paagrebne til nærmeste Politi- eller Fængselstjenestemand, der fatter Beslutning, om Paagribelsen foreløbig skal opretholdes.

§ 237. Den Myndighed, for hvilken den Paagrebne fremstilles, skal i Retsmøde eller i Vidners Overvær modtage hans Forklaring og indhente de Oplysninger, hvortil der iøvrigt maatte være Adgang, samt optegne de afgivne Forklaringer og den fattede Beslutning.

§ 238. Den Myndighed, for hvilken den Paagrebne efter § 235 foreløbig fremstilles, kan løslade ham, naar Paagribelsesbeslutningen eller Ordren findes at være ophævet, eller naar det antages, at en urigtig Person eller Nogen, som ikke lovlig kan fængsles, er paagreben, eller naar det findes utvivlsomt, at Mistanken er afkræftet eller Grunden til Paagribelsen bortfaldt, eller naar antagelig Sikkerhed stilles i Tilfælde, hvor Sigtede har Krav paa Løsladelse mod saadan.

Hvor ellers den Paagrebne fremstilles for en Myndighed, som ikke kan affige Fængslingskjendelse, skal han enten besluttes løsladt mod eller uden Betingelser eller fremstilles for vedkommende Ret.

I ethvert Fald bliver Udskrift af det Protokollerede tillige med de fremlagte Dokumenter uopholdelig at tilstille vedkommende Ret.

§ 239. Hvorvidt den Paagrebne skal være Varetægtsfængsel

underkastet afgjøres ved Kjendelse af den Ret, for hvilken retslig Forunderſøgelse er aabnet, Tiltale reiſt eller Sagen indanket. Naar Dom er affagt, og Sagen ikke er indbragt for høiere Ret, tilkommer Afgjørelſen den Ret, ſom ſidſt har dømt i Sagen. Er retslig Forfølgning endnu ikke indledet, affiges Kjendelſen af den Dommer, for hvem Paagrebne ifølge Paagribelſesbeſlutningen eller Ordren eller i Henhold til § 236 er bleven fremſtillet. Ogſaa ellers kan denne Dommer træffe Afgjørelſen, naar den Paagrebnes Fremſtillelſe for den Ret, ved hvilken Forfølgningen finder eller har fundet Sted, vilde være forbunden med ſtørre Ulemper, dog at Udſkrift af det Protokollerede og Sagens Dokumenter uden Ophold tilſtilles denne.

Kjendelſen affiges ſaavidt muligt inden Retsmødets Slutning og forkyndes ſtraks eller ſnareſt muligt for den Paagrebne, der kan forlange ſig Udſkrift meddelt inden 24 Timer.

§ 240. Varetægtsfængſel kan kun beſluttes anvendt, naar der fremdeles er ſkjellig Grund til Mistanke mod den Paagrebne, og nogen i § 228 Nr. 2, 3 eller 4, eller i § 229 Nr. 2 eller 3, jfr. § 230, nævnt Betingelſe for Paagribelſe er tilſtede.

§ 241. Uden foregaaende Paagribelſe, kan Fængslingskjendelſe affiges mod en Mistænkt, der er tilſtede i Retsmøde, efterat der er givet ham Anledning til at udtale ſig derom.

§§ 242 og 243 er ophævede.

§ 244. Fængſlingen ophæves, ſaaſnart Grundene for ſamme bortfalder, eller det begjæres af den Paataleberettigede.

Frifindes Sigtede, ſkal han ſtraks løslades. Hvis der, forinden Løsladelſen er iværkſat, afgives Erklæring om Anke eller Begjæring om fornyet Behandling ved høiere Ret, beror dog Løsladelſen paa nærmere Afgjørelſe af den Ret, der har affagt Frifindelſesdommen.

I Sager, ſom paatales af Private, eller ſom er af mindre Betydning, bør Fængſlingen ophæves, naar Domſtolen finder, at Sagen ikke fremmes med tilbørlig Hurtighed.

§ 245. Iſtedetfor Fængſling, ſom ikke beror paa den i § 228 Nr. 3 nævnte Grund, kan træde Sikkerhedsſtillelſe, Løfte om ikke at forlade et anviſt Opholdsſted eller til viſſe Tider at fremſtille ſig for Politiet eller Beſlaglæggelſe af Pas eller Sømandspatent eller deslige.

Sikkerhed kan ſtilles ved Nedlæggelſe af Penge eller Værdipapirer, ved Pantſættelſe eller ved Borgen af en eller flere paalidelige og vederhæftige Perſoner.

Den, der antages ſom Borgen, indeſtaar for, at den Sigtede opfylder den Forpligtelſe, ſom ſøges ſikret, og vedtager for det Tilfælde, at denne misligholdes, at have forbrudt en paa Forhaand beſtemt Pengeſum. Han har Ret til at føre ſtadigt Opſyn

med Sigtede og til at anvende saadan Magt mod hans Person, som er nødvendig for at forebygge Misligholdelsen.

§ 246. Hvorvidt og under hvilke Vilkaar Sigtede i Henhold til foregaaende Paragraf kan lades paa fri Fod, afgjøres efter de særlige Omstændigheder i hvert enkelt Tilfælde. Afgjørelsen sker ved Kjendelse.

Kan Straffen ikke blive høiere end Fængsel i 6 Maaneder, og Sagen ikke skal behandles ved Lagmandsret, har Sigtede Krav paa at løslades, naar han stiller antagelig Borgen. Er Straffen kun Bod, kan han afvende Fængslingen ved at stille Sikkerhed for den Bod, som han er eller antages at kunne blive idømt.

Har Sigtede ikke fast Bopæl i Riget, kan Løsladelsen betinges af, at han opgiver et bestemt Sted i Riget, hvor han under Forfølgningen forpligter sig til at forblive.

§ 247. Sikkerhedssummen forbrydes, naar Sigtede ved Undvigelse eller paa anden Maade misligholder den Forpligtelse, for hvilken Sikkerheden er stillet. Beløbet tilfalder Statskassen. I Tilfælde af Sigtedes Uformuenhed dækkes dog deraf først Sagens Omkostninger og dernæst den Fornærmedes Erstatningskrav.

Hvis Sigtede er undveget, men atter inden en Maaned enten frivillig kommer tilbage eller paagribes ved Bistand af Nogen, som har indgaaet Borgen for ham, kan Ansvaret helt eller delvis eftergives, dog at Udgifter ved hans Efterspørgning og ved spildte Retsmøder altid dækkes.

Hvorvidt en stillet Sikkerhed bør forbrydes, afgjøres ved Kjendelse, efterat der saavidt muligt er givet alle Vedkommende Adgang til at høres.

§ 248. Sikkerhed ligesom anden i Fængslings Sted anordnet Forholdsregel bortfalder, naar den Sigtede atter er bragt i Fængsel, og bliver iøvrigt at ophæve i de samme Tilfælde som Fængslingen (§ 244).

Den, der har indgaaet Borgen, bliver ligeledes fri, naar der har været tilstrækkelig Tid og Anledning til at fuldbyrde afsagt Straffedom, og han kan til enhver Tid frigjøre sig ved at fremstille Sigtede til Fængsling eller ved saa betimelig at opsige Forholdet, at der har været rummelig Tid til at fængsle Sigtede. Ogsaa denne kan ved at fremstille sig til Fængsling ophæve Forholdet.

§ 249. Beslutning om Ophør af iværksat Fængsling eller om Anvendelse eller Ophør af Forholdsregler, som træder i dens Sted, eller om stillet Sikkerheds Forbrydelse fattes, hvor intet Modsat er bestemt, af den Domstol, hvem det efter Reglerne i § 239 vilde tilkomme at afgive Fængslingskjendelse.

Kjendelse, hvorved Nogen er besluttet fængslet eller løsladt, kan til enhver Tid omgjøres.

§ 250. Undviger Nogen, der er paagreben eller fængslet,

eller er Nogen, hvis Paagribelse er besluttet, ikke at finde, kan han, hvis han mistænkes for en strafbar Handling, der kan medføre høiere Straf end Fængsel i 6 Maaneder, efterlyses af Retten eller, saafremt der foreligger retslig Paagribelsesbeslutning eller Fængslingskjendelse, af Paatalemyndigheden.

I dette Øiemed bekjendtgjøres paa hensigtsmæssig Maade en saavidt mulig nøiagtig Beskrivelse af den Sigtede med Angivelse af den strafbare Handling, for hvilken han er mistænkt, og med Opfordring til Enhver, som maatte vide hans Opholdssted, om at meddele Oplysning herom og i fornødent Fald selv paagribe ham. Saasnart Grunden ophører, tilbagekaldes Efterlysningen.

Tyvende Kapitel.

Sigtedes Indkaldelse for Retten og Afhørelse.

§ 251. Den Sigtede, som er paa fri Fod, er pligtig til efter lovligt Varsel at møde ved den retslige Forunderſøgelse og Hovedforhandlingen. Ligeledes er han pligtig til at møde ved enkeltstaaende Retshandlinger, naar Retten finder hans Fremmøde nødvendigt efter Sagens Stilling. Er han paagreben eller fængslet, kan han frembringes og forlange sig frembragt til ethvert Retsmøde, hvor han havde været pligtig til at møde, om han var paa fri Fod.

§ 252. Sigtedes Indkaldelse for Retten sker ved Forkyndelse af Stevning.

Stevningen skal indeholde den Sigtedes Navn eller nøiagtig Betegnelse af hans Person samt Angivelse af Underſøgelsens Gjenstand og Indkaldelsens Øiemed og af Domstolen, Retsstedet og Mødetiden.

§ 253. Er Sigtedes Fremmøde nødvendigt efter Loven, eller antages det fornødent efter Sagens Stilling, skal Stevningen indeholde, at han i Udeblivelsestilfælde vil blive afhentet. Antages hans Fremmøde ufornødent og forbundet med uforholdsmæssigt Besvær, skal den indeholde, at Sagen vil blive fremmet og, hvis Stevningen gjælder Hovedforhandling, paadømt uden Hensyn til hans Udeblivelse. Ellers skal den indeholde, at han enten vil blive afhentet eller Sagen fremmet og i Tilfælde paadømt uden Hensyn til hans Udeblivelse. Er hans Samtykke fornødent til Sagens Fremme i hans Fraværd, gjøres han tillige opmærksom herpaa. Endvidere meddeles i Tilfælde (§§ 377 og 430), at hans Udeblivelse vil kunne betragtes som Tilstaaelse.

§ 254. Hvis den Sigtede, uanseet den ham betydede Afhentelsestvang, udebliver fra Retsmødet uden at oplyse lovligt Forfald, kan Retten give skriftlig Befaling til, at han paagribes for straks at fremstilles eller for at hensættes i fængslig Forvaring, indtil hans Fremstillelse kan finde Sted.

Er der Grund til at frygte for, at en Tiltalt vil udeblive fra en Hovedforhandling, kan Retten, eller hvor der er Fare ved Ophold, Paatalemyndigheden, uden at oppebie, at saa sker, træffe den i foranstaaende Punktum omhandlede Forføining.

Stiller den, om hvis Afhentning der er Spørgsmaal, paa nogen i § 245 omhandlet Maade Sikkerhed for sit Møde, kan Afhentning undlades.

Angiver en Sigtet at være blottet for de til Bestridelse af Reiseomkostningerne fornødne Midler, og der er Grund til at antage, at saa er Tilfældet, og at dette vil bevirke hans Udeblivelse, kan Retten eller Paatalemyndigheden lade hans Reise bekoste af offentlige Midler.

Ogsaa Tilbagereisen til Hjemstedet kan efter Omstændighederne besluttes bekostet af det Offentlige.

§ 255. Første Gang Sigtede møder for Retten, skal han gjøres bekjendt med den mod ham rettede Sigtelse. Efterat han dernæst er afhørt om Navn, Alder, Stilling, Bopæl og, forsaavidt det kan være af Betydning for Sagen, om der er overgaaet ham nogen Straffedom, henstilles det til ham, om han vil afgive nogen Forklaring i Anledning af Sigtelsen. Er han villig hertil, opfordres han til i Sammenhæng at afgive en sandfærdig Forklaring om Sigtelsens Gjenstand, hvorefter ogsaa særskilte Spørgsmaal kan stilles ham til Besvarelse.

§ 256. Ved Afhørelsen skal Dommeren tiltale Sigtede med Ro og Værdighed og uden at sigte ham for Noget, som ikke er tilstaaet.

Løfter, urigtige Foregivender, Trusler eller Tvangsmidler maa ikke anvendes.

Ved Hovedforhandlingen skal Forklaringen afgives mundtlig; dog kan skriftlige Optegnelser benyttes. Udenfor Hovedforhandlingen kan den afgives skriftlig eller mundtlig efter Sigtedes Valg.

§ 257. Afhørelsen, der ikke maa tilsigte at aflokke eller udpresse Tilstaaelse, bør rettes paa at faa en saavidt muligt fuldstændig, umiddelbar og sammenhængende Fremstilling af Sagen. Den skal give Sigtede Leilighed til at gjendrive de Grunde, hvorpaa Mistanken beror, og gjøre gjældende de Omstændigheder, som taler til hans Fordel. Er der Modsigelser i hans Forklaring eller Uoverensstemmelser med de af Vidner eller Medsigtede afgivne Forklaringer, bør han gjøres opmærksom derpaa.

§ 258. De til Sigtede rettede Spørgsmaal skal være bestemte og tydelige og følge paa hinanden i naturlig Rækkefølge. Intet Spørgsmaal maa stilles saaledes, at Noget, som ikke er vedgaaet af Sigtede, forudsættes som erkjendt. Saavidt muligt bør det ogsaa undgaaes at stille Spørgsmaal, hvorved Omstændigheder foreholdes ham, der først gjennem Svaret skal godtgjøres.

§ 259. Det er ikke den Sigtede tilladt at raadføre sig med

sin Forsvarer angaaende den umiddelbare Besvarelse af de til ham rettede Spørgsmaal.

Er der flere Sigtede skal de udenfor Hovedforhandlingen i Regelen ikke paahøre hverandres Forklaringer. Er deres Forklaringer uoverensstemmende, kan de stilles mod hverandre.

§ 260. Nægter Sigtede at svare, eller forklarer han sig forbeholdent, kan han af Dommeren gjøres opmærksom paa Muligheden af, at Undladelse af at afgive Forklaring enten i det Hele eller med Hensyn til Punkter, som maa anses ham bekjendte, kan blive opfattet som en Omstændighed, der taler mod ham.

§ 261. I Retsmøde udenfor Hovedforhandling bør Sigtede, anar han er tilstede, saavidt muligt gives Anledning til at forklare sig angaaende Bevisets Gjenstand, forinden Bevisførelse foretages mod ham eller optagne Beviser foreholdes ham.

Enogtyvende Kapitel.

Efterforskningen.

§ 262. Anmeldelse af strafbare Handlinger kan ske til Paatalemyndigheden eller i paatrængende Tilfælde til Underdommeren. Er Anmeldelsen mundtlig, skal Modtageren straks optegne den og erhverve Anmelderens Vedtagelse af Optegnelsens Rigtighed.

§ 263. Naar den, der har at anmelde et Dødsfald, er vidende om, at der er Grund til at antage, at Vedkommende er død en ikke naturlig Død, og der er Mulighed for at antage, at Døden er forvoldt ved en strafbar Handling, er han pligtig til uopholdelig at gjøre Anmeldelse herom til Paatalemyndigheden. Tilsvarende Pligt paaligger den, der finder en Ukjendts Lig. Begravelsen maa i disse Tilfælde ikke finde Sted uden Tilladelse af Paatalemyndigheden eller Underdommeren.

§ 264. Efterforskningens Øiemed er at fremskaffe Oplysninger, som er tilstrækkelige til at bestemme, om retslig Forfølgning skal indledes mod nogen bestemt Person ved Begjæring om retslig Forunderssøgelse eller ved Beslutning om Tiltale.

Derhos bliver i Tilfælde de yderligere Oplysninger at indhente, som maatte udfordres til Forberedelse af Bevisførelsen saavel fra Paatalens som fra Forsvarets Side eller til Afgjørelse af Spørgsmaalet om Sigtedes Fængsling eller Løsladelse.

Beviser, som befrygtes ellers at kunne gaa tabt, bliver at optage. Det samme gjælder andre Beviser, som ikke egner sig til Optagelse under Hovedforhandlingen, naar de haves ved Haanden, eller betydelig Tidsspilde eller Bekostning vil undgaaes derved.

Skjønnes retslig Granskning at være ønskelig, bør den forefundne Tilstand søges bevaret uforandret, indtil Retshandlingen kan finde Sted.

§ 265. Naar Paatalemyndigheden antager, at en strafbar

Handling er begaaet, hvis Paatale afhænger af en særskilt Myndighed, skal den uopholdelig give Vedkommende Meddelelse om, hvad der er kommet til dens Kundskab, og imidlertid foretage de Skridt, som ikke uden Skade kan opsættes.

Er Paatalen afhængig af en Privats Begjæring, og er der Grund til at antage, at han ikke begjærer Paatale, fordi Gjerningen er ham ubekjendt, kan Paatalemyndigheden bringe de fremkomne Oplysninger til hans Kundskab, men foretager ikke videre Efterforskninger, førend Begjæring foreligger. Er det overveiende sandsynligt, at Paatale vil blive begjæret, kan dog uopsættelige Efterforskningsskridt foretages, forinden Begjæringen er fremkommen.

Antages et Tilfælde at foreligge, hvor Paatale vil blive undladt i Henhold til § 85, sidste Led, bør, indtil Spørgsmaalet herom er afgjort, blot de Skridt foretages, som ikke uden Skade kan opsættes.

§ 266. Paatalemyndigheden kan i Efterforskningens Øiemed indhente Forklaringer og lade dem optegne. Den kan ikke paalægge Nogen at afgive Forklaring, men kan hos Retten begjære Foretagelsen af de i Kapitlerne 15 til 20 omhandlede Skridt, som den ikke selv er berettiget til at foretage.

Opsyn, som for de store Saltvandsfiskerier anordnes af Kongen, skal dog have Myndighed til at indkalde og i fornødent Fald lade afhente til Møde for sig Personer, af hvem Forklaring angaaende nogen Lovovertrædelse tiltrænges.

§ 267. Er en i forrige § omhandlet Begjæring udgaaet fra Lensmanden, eller angaar den noget i Kapitlerne 17, 18 og 19 omhandlet Skridt, prøver Domstolen i enhver Henseende, hvorvidt Begjæringen er tilstrækkelig begrundet.

Ellers er Domstolen pligtig til at efterkomme Begjæringen, medmindre den finder, at det Forhold, som danner Efterforskningens Gjenstand, ikke er strafbart, eller at der ikke er lovlig Adgang til at tage den til Følge.

§ 268. Sigtede, saavelsom den Mistænkte, mod hvem Efterforskning er paabegyndt, kan hos Retten begjære foretaget Rettergangsskridt til Afkræftelse af Mistanken.

§ 269. Retten kan af egen Drift foretage saadanne Skridt, som ikke uden Skade kan opsættes, samt hvad der hensigtsmæssig kan gjøres i Forbindelse med andre Rettergangsskridt.

Forøvrigt strækker dens Virksomhed sig ikke udover det Begjærede og standser, naar Begjæringen tages tilbage.

§ 270. Paa Retsmøder, der afholdes under Efterforskningen, kommer, forsaavidt dertil er Anledning, de samme Regler til Anvendelse, som er givne med Hensyn til Retsmøder under den retslige Forunderøgelse. Det samme gjælder Forskrifterne i § 279, 280 og 283.

Toogtyvende Kapitel.

Den retslige Forunderſøgelſe.

§ 271. Mod en beſtemt Mistænkt kan Paatalemyndigheden begjære retslig Forunderſøgelſe aabnet.

Tiltale for Lagmandsret kan ikke reiſes, uden at retslig Forunderſøgelſe har fundet Sted, medmindre Sigtede har givet Samtykke dertil.

Naar Nogen ſigtes for en Forbrydelſe, ſom efter §§ 19 og 20 hører under Lagmandsret, er Paatalemyndigheden pligtig til, hvis ikke Paatale frafaldes, at begjære retslig Forunderſøgelſe, ſaaſnart den Sigtede fremſætter Forlangende derom.

§ 272. Begjæringen ſkal betegne den Perſon, mod hvem, og den Handling, paa Grund af hvilken Underſøgelſe forlanges, og ledſages af Sagens Aktſtykker og, ſaavidt gjørligt, af de forhaandenværende ſynlige Beviſer, ſamt af en Fremſtilling af de Oplysninger, ſom Paatalemyndigheden iøvrigt maatte beſidde.

Paatalemyndigheden ſkal uopholdelig give den Sigtede Meddelelſe om den fremſatte Begjæring.

§ 273. Den af Paatalemyndigheden fremſatte Begjæring bliver at efterkomme, medmindre Retten finder, at den i Begjæringen betegnede Handling ikke er ſtrafbar, eller at der ikke er lovlig Adgang til at tage Begjæringen tilfølge.

Nægter Retten at aabne Forunderſøgelſe eller beſlutter den trods Indſigelſe at aabne den, ſker det ved Kjendelſe.

§ 274. Forunderſøgelſens Øiemed er at tilveiebringe de fornødne Oplysninger til Afgjørelſe af, om Tiltale bør reiſes. Iøvrigt finder § 264, andet og tredie Led her tilſvarende Anvendelſe.

Underſøgelſen bliver alene at rette mod de Handlinger og de Sigtede, ſom er betegnede i Begjæringen. Med Hensyn til andre Handlinger eller Perſoner kommer § 269 til Anvendelſe.

§ 275. Parterne kan under Underſøgelſens Gang begjære foretaget, hvad de finder tjenligt til Fremme af dens Øiemed. Finder Retten at burde afſlaa Begjæringen, ſker det ved Kjendelſe.

Iøvrigt har den paa Embeds Vegne at lede Underſøgelſen og ſaa hurtig ſom muligt at træffe alle de Forholdsregler, ſom den antager egnede til Opnaaelſen af Øiemedet.

§ 276. Retten kan give Politiet Paalæg og hos andre Retter begjære Foretagelſen af Rettergangsſkridt.

§ 277. Til Retsmøder under Forunderſøgelſen bliver den Sigtede at ſtevne med lovligt Varſel, medmindre Forkyndelſe maa ſke efter §§ 153 og 154, eller betænkeligt Ophold vilde voldes. Er Sigtede paagreben eller fængſlet og fremſtilles for Retten, eller møder han frivillig, kan Underſøgelſen under enhver Omſtændighed fremmes.

Saavidt muligt bør Paatalemyndigheden og Forsvareren gives betimelig Meddelelse om Møderne og den beskikkede Forsvarer Leilighed til at gjøre sig bekjendt med Sagens Dokumenter før Retsmødet.

Om Retsmøder, som er berammede i et tidligere Retsmøde, skal Underretning saavidt muligt meddeles enhver Vedkommende, der ikke har været tilstede i dette. I intet Tilfælde behøver Retsmøde at udsættes, fordi nogen Vedkommende ikke har kunnet møde.

§ 278. Paatalemyndigheden, den Sigtede og hans Forsvarer har, forsaavidt ikke §§ 119 og 259 er til Hinder derfor, Ret til at være tilstede i Retsmødet og til i ethvert Tilfælde, før Mødet sluttes, at fremføre, hvad de finder at burde udtale eller andrage om.

Retten kan ved Kjendelse beslutte, at nogen af de ovennævnte Personer skal aftræde under et Vidnes Afhørelse, naar der er Grund til at antage, at Vidnet ikke i hans Nærvær vil afgive en uforbeholden Forklaring. Den saaledes Fjernede har Krav paa, saasnart han atter indlades, at faa Meddelelse om det, som er foretaget i Mellemtiden.

Under særegne Omstændigheder kan Retten ved Kjendelse ganske udelukke Sigtede og hans valgte Forsvarer, naar og saalænge der findes Grund til at frygte for, at Forfølgningens Øiemed ellers vil blive modarbeidet eller udsat for Fare. Før saadan Beslutning fattes, maa den, som tænkes udelukket, gives Anledning til at udtale sig.

§ 279. Første Gang den Fornærmede afhøres, bliver han at tilspørge, om han begjærer Paatale.

§ 280. Af den i Retsmødet førte Protokol gives snareſt muligt Paatalemyndigheden Udskrift, hvis den ikke er frafaldt.

Paatalemyndigheden, Sigtede og hans Forsvarer samt Fornærmede har Ret til at gjøre sig bekjendte med Retsbogen og Sagens Akter.

Under de i § 278, sidste Led nævnte Omstændigheder kan Dommeren ved Kjendelse nægte de sammesteds omhandlede Personer saavel Udskrift som Adgang til Retsbogen og Aktstykkerne, dog i intet Tilfælde længere end til Forunderſøgelsens Slutning.

§ 281. Forunderſøgelsen indstilles, naar Forfølgningen frafaldes, eller Retten finder, at de lovlige Betingelser for dens Virksomhed ikke er tilstede.

Forunderſøgelsen sluttes, naar Retten finder dens Øiemed naaet, eller Parterne er enige om at begjære det. En sluttet Forunderſøgelse kan paa Andragende af nogen af Parterne gjenoptages.

Om Forunderſøgelsens Slutning eller Indstillelse gives Paatalemyndigheden og Sigtede Underretning.

§ 282. Sker Forunderſøgelse mod flere Sigtede eller for flere strafbare Handlinger underet, og det findes, at Øiemedet for

enkelte Sigtedes eller Handlingers Vedkommende er naaet, kan den forsaavidt sluttes.

§ 283. Har den Sigtede i en Sag, som henhører under Meddomsret, inden Retten afgivet en uforbeholden Tilstaaelse, hvis Rigtighed bestyrkes ved de øvrige foreliggende Oplysninger, kan Sagen, naar Sigtede samtykker deri, paa Stedet fremmes til Doms og paadømmes uden Tiltalebeslutning og uden Tilkaldelse af Domsmænd.

Dog bør dette ikke ske, naar Sagen antages at burde paadømmes i Forening med andre Sager, eller Dommeren finder, at der kan være Grund til at undlade Paatale i Henhold til § 85.

Treogtyvende Kapitel.

Tiltalebeslutningen.

§ 284. Naar Sagen er tilstrækkelig forberedt dertil, fattes uden Ophold Beslutning om, hvorvidt Tiltale skal reises.

Har retslig Forunderſøgelse fundet Sted, og er Beslutning ikke fattet inden fem Dage, efterat Meddelelse om Forunderſøgelsens Slutning er modtagen af Paatalemyndigheden, paaligger det denne i Forbindelse med sin Beslutning at redegjøre for de særlige Grunde, som har foranlediget Opholdet.

§ 285. Findes Tiltale at burde reises, men Sagen ikke antages for Tiden at burde fremmes, enten fordi Sigtede er sindssyg, eller fordi hans Opholdssted ikke vides, eller fordi han opholder sig i Udlandet, stilles den foreløbig i Bero.

Paatalemyndigheden skal i sidste Tilfælde tilstille den Sigtede Meddelelse herom og Opfordring til at fremstille sig til Modtagelse af Dom.

At Sagen foreløbig er stillet i Bero, er ikke til Hinder for, at der skrides til Bevisoptagelse i Overensstemmelse med Reglerne i §§ 296—298, hvis der er Fare for, at Beviser kan gaa tabt.

§ 286. Tiltalebeslutningen skal angive, for hvilken Domstol Sagen skal anlægges, og indeholde Tiltaltes Navn eller en nøiagtig Betegnelse af hans Person.

Den skal i Korthed, men saavidt muligt med nøiagtig Angivelse af Tid og Sted, Gjenstand og lignende, fremstille den Handling, for hvilken Tiltale reises, med Fremhævelse af de i Loven beskrevne Kjendemærker og under Henvisning til den eller de Straffebestemmelser, som antages at kunne komme til Anvendelse.

§ 287. I Sager angaaende Forseelser bør Paatalemyndigheden, forinden Tiltale besluttes, som Regel udfærdige Forelæg, naar den finder, at Straf af Bøder alene eller i Forbindelse med Inddragning bør anvendes. Det samme kan under lige Betingelser ske i Sager angaaende Forbrydelser, hvorfor ikke høiere Straf end Fængsel i 6 Maaneder eller Tjenestens Tab kan anvendes.

§ 288. Forelægget skal foruden at fyldestgjøre Fordringerne i § 286, 2det Led indeholde:

1. Angivelse af den Bod, som kræves, og hvis der er Spørgsmaal om Inddragning af Penge eller Gods, af det, som paastaaes inddraget. Er der ved den strafbare Handling voldt Skade, som kræves erstattet, eller har Undersøgelsen angaaende samme medført Udgifter, som efter Reglerne i Kapitel 33 paahviler Domfældte, kan Forelægget tillige omfatte Erstatning til Fornærmede og Omkostninger til det Offentlige;
2. Opfordring til den Sigtede om inden en vis i Forelægget angiven Tid, som i Almindelighed ikke bør være kortere end 3 eller længere end 10 Dage fra Forkyndelsen, at erklære, om han vedtager at udrede, hvad der kræves. Ved Forelæggelse, som sker i Henhold til den særskilte Lovgivning om de store Saltvandsfiskerier, kan Vedkommendes Erklæring fordres afgivet straks.

Forelæg, der udfærdiges i Sigtedes Paahør, behøver ikke at forkyndes, naar derom sker Optegnelse, der underskrives af Sigtede eller et tilkaldt Vidne. Forskriften i § 155, 2det Led finder i Tilfælde tilsvarende Anvendelse.

Iøvrigt finder de om Dommes Indhold givne Regler tilsvarende Anvendelse paa Forelæg.

§ 289. Forsaavidt det ved gjældende Bestemmelse er overdraget nogen anden Myndighed end den, der har at fatte Beslutning om Tiltale, at forelægge Bod for Lovovertrædelser eller bestemme Bodens Størrelse, har det sit Forblivende derved.

§ 290. Vedtagelsen, der ogsaa kan modtages af den, der besørger Forelæggets Forkyndelse, eller af Lensmanden, skal nedtegnes og oplæses for Sigtede og medunderskrives, om muligt, af denne og af et tilkaldt Vidne.

Den skal efter Kongens nærmere Bestemmelse indføres i en Bog og har samme Virkning som en Dom.

§ 291. Paatalemyndigheden eller den paa det Offentliges Vegne Mødende kan under Hovedforhandlingen ved Anmærkning paa Tiltalebeslutningen

1. rette Feiltagelser med Hensyn til Benævnelser, Tidsangivelser, Fremstillingen af Handlingens Kjendemærker efter Loven og lignende Omstændigheder, og
2. med Rettens Samtykke udvide Tiltalen til andre strafbare Handlinger end de i Tiltalebeslutningen omhandlede, saafremt det ikke kan lede til Anvendelse af en strengere Straffebestemmelse, og Tiltalte enten har samtykket deri eller har afgivet en fuldstændig og troværdig Tilstaaelse.

Skulde Tiltalen som Følge af den foretagne Rettelse eller Udvidelse ikke kunne mødes ved det Modbevis eller Forsvar, som

Tiltalte har havt Opfordring til at forberede sig paa, kan han forlange en passende Udsættelse.

Fireogtyvende Kapitel.

Forberedelsen til Hovedforhandling for Lagmandsret.

§ 292. Saasnart Tiltale er besluttet, sørger Paatalemyndigheden for, at der i fornødent Fald beskikkes Tiltalte en Forsvarer.

Tiltalebeslutningen skal uopholdelig forkyndes Tiltalte med Tilkjendegivende om, hvem der har at udføre Forsvaret for ham. En Gjenpart af samme tilligemed Sagens Aktstykker, vigtige Dokumenter dog i Regelen kun i Afskrift, tilstilles samtidig Forsvareren med Angivelse af, hvilke Beviser der agtes benyttede, hvorledes de tænkes erhvervede, hvad dermed agtes godtgjort, og naar Sagen antages at burde foretages. Hører Sagen hjemme i et Distrikt, for hvilket særskilt Retssted efter § 28, andet Led er bestemt, skal det tillige angives, om den antages at burde behandles paa dette eller paa Lagsognets almindelige Retssted.

Dokumenter, som tilbageholdes, og andre synlige Beviser gjøres saavidt muligt tilgjængelige paa hensigtsmæssig og betryggende Maade.

En Gjenpart af Tiltalebeslutningen tilligemed en kort Redegjørelse for Sagen og dens Beviser tilstilles Lagmanden.

§ 293. Forsvareren har ufortøvet paa hensigtsmæssig Maade, dog saavidt muligt uden særskilt Udgift for det Offentlige, at indtræde i Overlægning med Tiltalte. Inden en af Paatalemyndigheden opgiven Frist, der af Lagmanden paa Begjæring kan forlænges, naar særlige Grunde findes at tale derfor, skal han derefter sende Akterne tilbage med Angivelse af, hvilke Vidner han paa sin Side agter at indstevne eller ønsker indstevnt, hvilke Beviser han iøvrigt tilsigter at benytte, hvorledes de tænkes erhvervede, hvad han ved sine Vidner og øvrige Beviser agter at godtgjøre, og hvorvidt han er enig i Forslaget om Tid og Sted for Sagens Foretagelse. Gjenpart af denne Meddelelse tilstilles Lagmanden.

Paa Dokumenter og andre synlige Beviser, som ikke kan medfølge, finder Bestemmelsen i foregaaende §'s 3die Led Anvendelse.

Ved Akternes Tilbagesendelse kan Forsvareren beholde de ham i Afskrift tilsendte Dokumenter. Af andre Dokumenter og Retsakter tager han selv de nødvendige Afskrifter.

§ 294. Finder Forsvareren:

1. at der, førend Sagen videre fremmes, ved retslig Forundersøgelse bør fremskaffes særlig paapegede Oplysninger til Fjernelse af Mistanken eller til Begrundelse af Straffrihed, eller

2. at af ham paapegede Beviser bør besørges erhvervede af Paatalemyndigheden, eller
3. at Beviser, som denne tilsigter at benytte, bør erhverves paa en anden Maade end af denne angivet,

har han samtidig herom at fremsætte Begjæring.

Antager han, at Sagen, saaledes som den er anlagt, ikke kan fremmes, eller at Paatalemyndigheden har overseet nogen udenfor Bevisspørgsmaalet liggende Omstændighed, paa Grund af hvilken Tiltalte ikke kan fældes, bør han gjøre Paatalemyndigheden opmærksom derpaa.

§ 295. Finder Paatalemyndigheden at burde afslaa nogen af Forsvareren fremsat Begjæring angaaende Sagens Oplysning eller Tiden for dens Foretagelse, skal den uopholdelig forelægge Spørgsmaalet for den Ret, som har ledet Forunderſøgelsen, eller om ingen saadan har fundet Sted, for Lagmanden og samtidig underrette Forsvareren derom.

Forhørsdommerens eller Lagmandens Afgjørelse kan ikke paaankes eller paakjæres.

§ 296. Naar Paatalemyndigheden finder, at et Bevis enten aldeles ikke eller ikke uden uforholdsmæssig Ulempe eller Omkostning kan føres under Hovedforhandlingen, eller at dets Førelse ikke uden Fare kan opsættes til denne, lader den det optage forud for samme. Finder den det unødvendigt at afgive Møde, meddeler den Retten dette, i hvilket Tilfælde Retshandlingen kan fremmes uden saadant Møde, naar det tilstrækkelig tydelig er betegnet, hvilke Oplysninger der søges.

§ 297. Hvor der er Fare for, at Bevis ved Ophold vilde spildes, eller hvor der handles om Bevis, som Paatalemyndigheden har nægtet overhovedet at besørge erhvervet, eller om Vidne, som ikke er pligtigt at møde under Hovedforhandlingen, kan saavel Tiltalte som hans Forsvarer foranstalte Bevisoptagelse forud for denne. Den lovbestemte Betaling maa isaafald enten erlægges forskudsvis eller nedlægges hos Paatalemyndigheden. Finder denne eller Retten Bevisoptagelsen begrundet, erstattes Udgiften af det Offentlige.

§ 298. Naar nogen af Parterne begjærer saadan Bevisoptagelse, som omhandles i §§ 296 og 297, bør han samtidig underrette Modparten derom.

Paa Bevisoptagelsen finder forøvrigt, forsaavidt intet andet er bestemt, Reglerne i § 277 tilsvarende Anvendelse.

Af Bevisoptagelsen bliver Udskrift snarest muligt at tilstille saavel Forsvareren som Paatalemyndigheden.

§ 299. Bestemmer nogen af Parterne sig til at benytte andre Beviser end de allerede opgivne, eller at give Slip paa nogen af disse, eller at erhverve eller benytte Beviser paa anden Maade end opgivet, skal Modparten og Lagmanden underrettes efter Forskrifterne i §§ 292 og 293.

§ 300. Afskrift af Stevningen mod Tiltalte tilstilles Lagmanden og Forsvareren. Paatalemyndigheden sørger for, at Sigtede og Vidner, der er undergivne Varetægtsfængsel, og Sigtede, mod hvem saadan Kjendelse er afsagt, som omhandles i § 254, betimelig bliver frembragte til Retsstedet.

§ 301. Ved Paastevningen skal Paatalemyndigheden have for Øie, at saamange Sager til enhver Tid foreligger for Lagmandsretten til Foretagelse, at dennes Arbeide maa ansees sikret mod Afbrydelse, selv om enkelte Sager besluttes udsatte eller bortfalder.

§ 302. Har Sigtede for Retten afgivet uforbeholden Tilstaaelse, hvis Rigtighed der ikke er Grund til at drage i Tvivl, bør i Almindelighed kun de Personer indstevnes som Vidner, der kan give Forklaringer, som umiddelbart angaar selve Forøvelsen af Gjerningen, eller som angaar Tiltaltes større eller mindre Strafskyld. Naar flere Personer antages at ville afgive en ensartet og overensstemmende Forklaring om Sagen eller om en enkelt Side ved samme, bør kun saa mange indvarsles, som skjønnes fornødent.

§ 303. Vil Tiltalte eller hans Forsvarer indstevne Vidner til Hovedforhandlingen, maa den lovbestemte Betaling enten erlægges forskudsvis eller nedlægges hos Paatalemyndigheden, der paategner Stevningen Bevidnelse herom. Finder Paatalemyndigheden eller Retten Indstevningen begrundet, erstattes Udgifterne af det Offentlige.

§ 304. Saasnart Lagmandsthinget er erklæret sat, paaraabes de Lagrettemænd, der skal gjøre Tjeneste under samme. Derefter kan saavel Paatalemyndigheden som enhver af de Tiltalte og deres Forsvarere fremsætte Indsigelse mod Lagrettelisten, gaaende ud paa, at den er tilbleven paa lovstridig Maade, eller mod enkelte Lagrettemænd, gaaende ud paa, at de ikke lovlig kan gjøre Tjeneste som saadanne.

§ 305. Hvis de i foregaaende § omhandlede Indsigelser ikke leder til, at Lagrettelisten i sin Helhed kjendes ugyldig, sker i Tilfælde saadan Tilkaldelse, som omhandles i § 64, hvorefter Lagmanden forkynder og ved Opslag lader bekjendtgjøre, i hvilken Orden Sagerne vil blive behandlede, og til hvilken Tid man maa være forberedt paa, at hver enkelt Sag tidligst vil blive foretagen. Den fastsatte Orden kan dog fraviges, naar det paakræves af Hensigtsmæssighedshensyn.

Femogtyvende Kapitel.

Hovedforhandlingen for Lagmandsret.

§ 306. Hovedforhandlingen er mundtlig. Skrift anvendes kun i den Udstrækning, som Loven bestemmer. Ved mundtlige Udtalelser benyttes frit Foredrag.

§ 307. Lagmanden leder Forhandlingen og drager Omsorg for at fjerne Alt, som til Unytte trækker den i Langdrag. Ingen maa tage Ordet uden hans Tilladelse, og han kan, forsaavidt intet Modsat er bestemt, stanse den videre Forhandling angaaende Spørgsmaal, som han anser tilstrækkelig drøftede.

Indsigelser mod hans Ledelse afgjøres af Retten.

§ 308. Udebliver Paatalemyndigheden enten ved Forhandlingens Begyndelse eller i Løbet af denne, udsættes Sagen, medmindre Omstændighederne gjør det muligt i Stedet at beskikke Nogen, som straks kan udføre Hvervet.

Det samme gjælder, om der ingen Forsvarer er tilstede; dog kan Frifindelsesdom afsiges og en Forhandling, som forudsees utvivlsomt at ville lede hertil, fortsættes eller fremmes, selv om ingen Forsvarer møder.

§ 309. Tiltalte skal være tilstede, saalænge han har Adgang til at faa Ordet. Dog kan det tillades ham at fjerne sig, efterat hans Afhørelse har fundet Sted og indtil Domsafsigelsen. Forlader han Retsstedet uden Rettens Tilladelse, kan Forhandlingen under enhver Omstændighed fortsættes, saafremt hans Nærværelse ikke findes fornøden af Hensyn til Sagens Oplysning.

§ 310. Angaar Sagen en strafbar Handling, der ikke kan medføre strengere Straf end Fængsel indtil 1 Aar, og Retten ikke finder Tiltaltes Nærværelse fornøden af Hensyn til Sagens Oplysning, kan Forhandlingen fremmes eller fortsættes mod den Udeblevne, saafremt han har samtykket deri eller er udebleven, uden at der er Grund til at antage, at han har havt lovligt Forfald. Er Tiltalte stevnt i Henhold til Reglerne i §§ 153 og 154, gjælder dette dog blot, naar den strafbare Handling ikke kan medføre høiere Straf end Bod, eller der foreligger Samtykke.

§ 311. Forhandlingen kan fremmes i Tiltaltes Fraværr, hvis han er undvegen, efterat Tiltalebeslutningen er ham forkyndt, og Retten ikke finder hans Nærværelse fornøden af Hensyn til Sagens Oplysning.

Under enhver Omstændighed kan Frifindelsesdom afsiges over en Udebleven, og en Forhandling fortsættes eller fremmes i Tiltaltes Fraværr, naar den skjønnes utvivlsomt at ville lede til Frifindelse.

§ 312. Om Hovedforhandlingen maa udsættes, kan Retten dog paa Stedet optage alle Beviser, som ellers kunde gaa tabt, eller hvis senere Optagelse kunde befrygtes at ville blive mindre fyldestgjørende.

§ 313. Retten kan beslutte, at en Tiltalt skal forlade Retssalen, medens et Vidne eller en Medtiltalt afhøres, naar der er særegne Grunde til at frygte for, at en uforbeholden Forklaring ellers ikke kan erholdes. Er en Tiltalt som Følge heraf aftraadt, kan han forlange Afhørelsen gjentaget, naar han atter indlades i

Retssalen. I ethvert Fald skal han gjøres bekjendt med det under hans Fravær Forefaldne.

§ 314. Naar en Tiltalt udvises i Henhold til § 119, kan Forhandlingen dog fortsættes, hvis Retten ikke finder en Udsættelse nødvendig. Tiltalte bør i saa Fald, saasnart hans Adfærd gjør det muligt, atter føres ind i Retssalen og gjøres bekjendt med det under hans Fravær Forefaldne.

§ 315. Hvor det findes hensigtsmæssigt, kan Retten i Sag, som angaar flere strafbare Handlinger eller flere Tiltalte, lade Forhandlingen og Lagrettens Paakjendelse foregaa særskilt for hver enkelt Handling eller Tiltalt.

§ 316. Ved Sagens Paaraab opfordrer Lagmanden Lagrettemændene saavelsom Parterne til at angive, hvorvidt nogen af Lagrettemændene efter § 66 eller § 67 er udelukket fra at gjøre Tjeneste i Sagen. Bliver der ikke mindst nitten eller i det i § 321 nævnte Tilfælde mindst tyve Lagrettemænd tilbage, fyldes Tallet paa den i § 64 angivne Maade.

§ 317. Lagmanden giver derefter først Tiltalte og dernæst Paatalemyndigheden, men i Sager angaaende Ærekrænkelser den Fornærmede, der har sluttet sig til Forfølgningen, Adgang til at benytte sin Udskydelsesret efter § 318. Benyttes den fuldt ud, bestaar Lagretten af de ikke udskudte Lagrettemænd.

I modsat Fald udtages ved Lodtrækning ti eller i Tilfælde elleve (med Fradrag af de i Henhold til § 55, sidste Led udtagne og ikke udskudte Lagrettemænd) af de ikke udskudte til Lagrette for Sagen. Lodtrækningen foregaar paa den i § 57 beskrevne Maade.

§ 318. Af de i Henhold til § 55, sidste Led udtagne Lagrettemænd kan ikke mere end Halvparten udskydes, medmindre nogen er ugild efter § 68. Forøvrigt er Parterne berettigede til at udskyde saa mange Lagrettemænd, som der er tilstede flere end ti eller i det i § 321 omhandlede Tilfælde elleve.

Paatalemyndigheden og Tiltalte samt, i Sager angaaende Ærekrænkelser, den Fornærmede kan udskyde et lige Antal, heri medregnet de Lagrettemænd, som Paatalemyndigheden i Henhold til § 59 har udskudt eller kunnet udskyde. Er Tallet ikke deleligt, har Tiltalte Ret til at udskyde en mere eller den Fornærmede en mindre end de andre Parter.

Er der flere Tiltalte i samme Sag, udøver de Udskydelsesretten i Fællesskab. Bliver de ikke enige derom, er de berettigede til at udskyde et lige Antal hver. Kan heller ikke dette ske, afgjøres det ved Lodtrækning, hvem der skal udskyde det større Tal. Er der i Sag angaaende Ærekrænkelser flere Fornærmede, gjælder om deres Udskydelsesret samme Regel.

§ 319. Naar Parterne er enige derom, kan den Lagrette, som har gjort Tjeneste i den nærmest foregaaende Sag, vedblive

at forrette i den næste, forsaavidt dens Behandling paabegynder samme Dag.

§ 320. I Tiltaltes Fravær udøves hans Udskydelsesret af Forsvareren eller den, han særlig har bemyndiget dertil.

§ 321. I vigtige og vidtløftige Sager kan Retten beslutte, at elleve Lagrettemænd skal overvære Forhandlingen. Naar Lagretten skal afgive sin Kjendelse, og der blandt Lagrettemændene intet Forfald er indtruffet, udtræder i dette Tilfælde efter Lodtrækning en af dem.

§ 322. Naar Lagretten er dannet og har indtaget sit Sæde, oplæses Tiltalebeslutningen og spørges Tiltalte om Navn, Alder, Stilling og Bopæl og, om han erkjender sig skyldig i det i Tiltalebeslutningen omhandlede Forhold eller i at have foretaget den der omhandlede Handling, samt opfordres til med Opmærksomhed at følge Forhandlingen.

Vidnerne og de Sagkyndige opraabes, hvorefter Lagmanden meddeler, hvad han maatte finde fornødent at foreskrive til Sikrelse af Bevisførelsen.

§ 323. Opstaar der Spørgsmaal om, hvorvidt nogen af de i Sagsbehandlingen Medvirkende bør udtræde, eller om Sagen, nogen Del af den eller noget begjæret Rettergangsskridt bør fremmes, kan Forhandlingen begrænses hertil, indtil Spørgsmaalet er afgjort.

Feil, der hindrer Sagens Fremme, skal, hvor det kan ske, tilstedes afhjulpne og den hertil fornødne Udsættelse paa Forlangende gives.

Indsigelser, som ikke kommer i Betragtning, medmindre de paaberaabes af vedkommende Part, er forspildte, hvis de ikke fremsættes, saasnart dertil er bleven Anledning.

§ 324. Det i foranstaaende §'s første Led Foreskrevne gjælder ogsaa, saafremt enten Tiltalte eller nogen af Rettens Dommere opkaster Spørgsmaal om, hvorvidt det i Tiltalebeslutningen omhandlede Forhold er strafbart, eller om der foreligger nogen Strafudelukkelsesgrund, der efter § 165 ikke er indbefattet i Skyldspørgsmaalet. Er Rettens Medlemmer enige, kan Frifindelsesdom paa Stedet afsiges.

§ 325. Forhandlingen angaaende selve det Forhold, hvorfor Tiltale er reist, fortsættes saavidt muligt uden Afbrydelse indtil dens endelige Afslutning. I paatrængende Tilfælde kan den fortsættes paa en Helligdag.

Naar Forhandlingen efter en Udsættelse atter aabnes, gjentages det allerede Foretagne, forsaavidt Retten finder det fornødent. Har Afbrydelsen varet over fire Dage, kan ethvert af Domstolens Medlemmer fordre Gjentagelse.

§ 326. Den i § 325 nævnte Forhandling begynder med, at Lagmanden foreholder Lagrettemændene, at de fra nu af og

indtil deres endelige Kjendelse angaaende Skyldspørgsmaalet er afgiven, ikke angaaende Sagen maa have nogen Samtale eller Forbindelse med nogen Anden end Retten gjennem Lagmanden, og at de ikke uden Lagmandens Tilladelse maa forlade det fælles Overlægningsrum, efterat de har trukket sig tilbage til Raadslagning overensstemmende med § 348.

§ 327. Lagmanden tiltaler derefter Lagrettemændene saaledes: „Sværger De, at De vil give god Agt paa alt det, som forhandles i Retten, og besvare de Spørgsmaal, der bliver Dem forelagt, som De ved sandest og rettest at være efter Loven og Sagens Beviligheder?" Lagrettemændene skal derefter staaende og med oprakt høire Haand enkeltvis svare: „Det sværger jeg, saasandt hjælpe mig Gud den Almægtige og Alvidende."

Lagrettemand, som vægrer sig ved at aflægge Ed, fordi hans Trosbekjendelse eller religiøse Opfatning ikke tillader Ed, eller fordi han ikke tror paa en almægtig og alvidende Gud, afgiver Forsikring paa Ære og Samvittighed.

Lagrettemand, som tidligere paa samme Thing har aflagt Eden eller afgivet Forsikringen, behøver ikke at gjentage samme.

§ 328. Lagrettemændene vælger derefter under Lagmandens Ledelse af sin Midte ved lukkede Sedler en Ordfører. I Tilfælde af Stemmelighed afgjøres Valget ved Lodtrækning.

§ 329. Efterat dernæst Paatalemyndigheden har udviklet, hvad der er Tiltalens Gjenstand, og kortelig angivet, hvilke Beviser den formener at kunne føre for sin Paastand, i fornødent Fald med Paavisning af Forbindelsen mellem Paastanden og de Beviser, som agtes førte, henstiller Lagmanden til Tiltalte at forklare sig angaaende Sagen. Strider Forklaringen mod hans tidligere afgivne, eller er der Sider eller Dele af Sagen, med Hensyn til hvilke han ikke har udtalt sig, bør han gjøres opmærksom derpaa.

Saavel i dette Tilfælde, som naar han aldeles nægter at svare, eller naar han ikke møder, kan hans tidligere for Retten afgivne Forklaring oplæses.

§ 330. Derefter finder Bevisførelsen Sted først fra Paatalemyndighedens og dernæst fra Forsvarets Side.

Før Forsvareren paabegynder nogen Bevisførelse, kan han kortelig angive, hvilke Beviser han mener at kunne føre, og hvilke Slutninger han vil bygge derpaa.

Hvor det er fornødent, kan den, der fører Beviserne, efterhvert som Bevisførelsen finder Sted, kortelig paavise Betydningen af de Omstændigheder, som søges bevist.

§ 331. Afgiver Tiltalte en fuldstændig Tilstaaelse, afgjør Retten, hvorvidt og i hvilken Udstrækning Bevisførelse skal finde Sted.

Ellers kan den, alene naar den finder, at Bevisførelsens Gjenstand ikke vedrører Sagen, eller naar Parterne er enige deri, nægte eller undlade Førelsen af Bevis, som haves ved Haanden.

Udsættelse til Førelse af Bevis kan nægtes, naar Bevisførelsen efter Rettens Overbevisning vilde være betydningsløs.

Føres et Bevis, som ikke er betimelig anmeldt for Modparten, har denne Krav paa en passende Udsættelse, hvis Beviset ikke aabenbart er betydningsløst.

Retten vaager paa Embeds Vegne over Sagens fuldstændige Oplysning og kan til Opnaaelse heraf beslutte at indhente nye Beviser og at udsætte Behandlingen.

§ 332. Gransking, der ikke udkræver særlig Sagkyndighed, derunder indbefattet Aastedsgransking til ret Forstaaelse af Stedforhold, bør, hvor det kan ske uden overveiende Ulempe, foretages af selve Domstolen.

Personer, hvis Vidnesbyrd antages at være af Betydning for Sagen, bør afhøres mundtlig for selve Domstolen, hvor ikke særegne Omstændigheder er til Hinder derfor.

Oplæsning af Forklaring, som et i Retten tilstedeværende Vidne tidligere har afgivet, kan ikke under nogen Omstændighed finde Sted, medmindre Vidnet

erklærer ikke længere at erindre Forklaringens Gjenstand, eller

forklarer sig i Strid med sit tidligere Udsagn uden at berigtige Modsigelsen, naar denne bliver ham foreholdt, eller

vægrer sig for at svare; er den tidligere Forklaring ubeediget, maa Oplæsning i dette Tilfælde dog ikke ske, saalænge Tvangsmidler kan anvendes.

Forklaring eller Erklæring, som tidligere er afgiven af Vidne eller Sagkyndig, der ei er tilstede i Retten, kan i Almindelighed ikke oplæses, medmindre

Forklaringen eller Erklæringen er beediget, og Retten finder, at Indkaldelse til mundtlig Afhørelse vil medføre uforholdsmæssig Ulempe og Omkostning, og at Oplæsning er ubetænkelig, eller

mundtlig Afhørelse eller Edfæstelse er uiværksættelig.

Udenretslige Forklaringer eller Erklæringer maa ikke oplæses, medmindre det findes utvivlsomt, at de vil bidrage til Sagens rette Oplysning. Ei heller maa ubeedigede retslige Forklaringer oplæses, medmindre Oplæsningen efter Omstændighederne findes aldeles ubetænkelig.

Naar Udsagn af Vidner eller Sagkyndige oplæses, maa det udtrykkelig bemærkes, om de er beedigede eller ikke.

§ 333. Skriftlige Beviser oplæses af Retsskriveren eller et

af Rettens Medlemmer. Dog kan Lagmanden tillade den Bevisførende selv at oplæse dem.

Skriftstykker, som er forfattede i fremmed Sprog, oplæses i Oversættelse, hvis Rigtighed er bekræftet af en dertil bemyndiget Person.

§ 334. De af Paatalemyndigheden fremstillede Vidner afhøres først af denne og dernæst, efterhvert som denne Afhørelse for hvert enkelt Vidnes Vedkommende er tilendebragt, af Forsvareren. Med Hensyn til de af Tiltalte eller efter hans Begjæring fremstillede Vidner forholdes i omvendt Orden. Herfra kan Afvigelse finde Sted ifølge Overenskomst.

Lagmanden skal i ethvert Tilfælde tilbagevise Spørgsmaal, der ikke vedrører Sagen, og selv overtage Afhørelsen, naar han eller Retten finder den Maade, hvorpaa Afhørelsen sker, utilfredsstillende.

§ 335. Lagmanden kan af egen Drift eller efter Anmodning af nogen af Domstolens øvrige Medlemmer afhøre Vidnet om saadanne Punkter, som ikke har været det tilstrækkelig foreholdt, eller med Hensyn til hvilke dets Svar ikke har været tydeligt nok eller tilstrækkelig opfattet. Han kan overlade Vedkommende selv umiddelbart at forelægge Vidnerne Spørgsmaal.

§ 336. Bevisførelse, sigtende til at svække et Vidnes Troværdighed i sin Almindelighed, maa kun finde Sted paa den Maade og i den Udstrækning, som Retten tilsteder. Den bør nægtes, naar de tilsigtede Oplysninger ikke findes at være af væsentlig Betydning.

§ 337. Føres fra Forsvarets Side Beviser for Tiltaltes tidligere gode Vandel, kan Paatalemyndigheden altid føre Modbeviser. Under ingen Omstændighed maa dog Bevidnelser, udstedte angaaende Tiltaltes gode eller slette Navn og Rygte, oplæses.

Hvorvidt og i hvilken Udstrækning iøvrigt Beviser kan føres for Tiltaltes slette Vandel, afgjøres af Retten. Dog maa disse Beviser altid angaa bestemte Handlinger, foretagne af Tiltalte selv. Bevis for tidligere Domfældelse kan ikke nægtes ført.

§ 338. Efter Afhørelsen af hvert enkelt Vidne og efter Oplæsningen af hvert enkelt Skriftstykke gives der Tiltalte Adgang til at udtale sig, om han har Noget at bemærke.

§ 339. Efterat Bevisførelsen er sluttet, faar først Paatalemyndigheden og dernæst Forsvareren Ordet. Enhver har Ret til at tale to Gange.

Tiltalte har Ret til Ordet ved Siden af Forsvareren og spørges, efterat denne har talt, om han har noget Yderligere at bemærke.

§ 340. Forstaar Tiltalte ikke det norske Sprog, eller er han døv, maa af Slutningsforedragene idetmindste de nedlagte Paastande bringes til hans Kundskab.

§ 341. Naar Parterne har endt sine Foredrag, har Paatalemyndigheden at fremlægge Udkast til de Spørgsmaal, som skal forelægges Lagretten. Efterat Forsvareren dernæst er givet Anledning til at ytre sig og fremsætte Forslag om Forandringer i eller Tillæg til disse, udarbeider Lagmanden Spørgsmaalene og forelægger dem for Parterne. Gjør nogen af disse Indsigelse mod Spørgsmaalene, afgjøres Sagen af Retten. Der skal paa Forlangende gives en kort Udsættelse af Forhandlingen til Overveielse af Spørgsmaalene.

§ 342. Gjenstand for Spørgsmaalene er det i Tiltalebeslutningen omhandlede Forhold. Om Tilstedeværelsen af Omstændigheder, som kan bringe Forholdet ind under en anden Straffebestemmelse end efter Tiltalebeslutningen, spørges der, naar Retten finder Føie dertil. Er en saadan Omstændighed under Forhandlingen paastaaet at være tilstede, skal dette altid ske, naar Forlangende derom fremsættes.

Ved Forholdets Henførelse under Straffeloven er Retten ubunden af de fremsatte Paastande. Henføres det under en anden Straffebestemmelse end i Tiltalebeslutningen, maa der altid gives Parterne særlig Anledning til at udtale sig, hvorhos Tiltalte paa Forlangende maa tilstaaes en passende Udsættelse, naar dette skjønnes ønskeligt for Forsvaret.

§ 343. Ethvert Spørgsmaal stilles saaledes, at det kan besvares med Ja eller Nei.

Naar et efterfølgende Spørgsmaal kun skal besvares i det Tilfælde, at et foregaaende er besvaret paa en vis Maade, skal dette anføres i Spørgsmaalsskriftet. Ligeledes anføres ved hvert Spørgsmaal, hvor mange Stemmer der udfordres til et for Tiltalte ugunstigt Svar.

Et Spørgsmaal maa blot angaa én Tiltalt og saavidt muligt blot ét strafbart Forhold og Anvendelsen af én Straffebestemmelse.

Af Spørgsmaal, hvis bekræftende Besvarelse udelukker hinanden, stilles det, der vil lede til den strengeste Straf, først.

§ 344. Med Undtagelse af de i §§ 345 og 346 omhandlede skal ethvert Spørgsmaal begynde med Ordene: „Er den Tiltalte skyldig?" I Spørgsmaalet optages alle den strafbare Handlings retslige Mærker og en saa nøiagtig Beskrivelse af Gjerningen, Betegnelse af Gjenstand, Tid og Sted m. m., som efter Omstændighederne er hensigtsmæssigt og gjørligt.

§ 345. Skal Lagretten afgjøre, hvorvidt der er tilstede saadanne i Loven særlig fremhævede Omstændigheder, der vilde bringe Forholdet ind under en strengere eller mildere Straffebestemmelse, kan derom stilles Tillægsspørgsmaal, som blot bliver at besvare, saafremt det Spørgsmaal, hvortil de slutter sig, bejaes. Det samme gjælder Spørgsmaal efter Straffelovens § 65.

§ 346. Saafremt det enten forlanges af nogen af Parterne,

eller Retten paa Embeds Vegne saa beslutter, skal der forelægges Lagretten Spørgsmaal om Tilstedeværelsen af særdeles formildende eller særdeles skjærpende Omstændigheder i Almindelighed.

Det samme gjælder Spørgsmaalet om Tilstedeværelsen af de særlige Omstændigheder, som efter Straffelovens § 30,4 betinger Fradømmelse af visse Rettigheder.

Alene et for Tiltalte gunstigt Svar er bindende for Retten.

§ 347. Naar Spørgsmaalene er fastsatte, oplæses de af Lagmanden, hvorpaa de fornødne Afskrifter overgives Lagretten.

Derefter gjennemgaar Lagmanden i et kort Foredrag Sagen og dens Bevisligheder og forklarer, saavidt fornødent, Spørgsmaalene og de Retssætninger, som skal lægges til Grund for deres Besvarelse.

Parterne kan forlange, at særlig paapegede Dele af hans Udvikling med Hensyn til Retssætninger gjengives i Retsbogen, forinden Lagretten trækker sig tilbage til Raadslagning. De kan, støttende sig til Lagmandens Foredrag, bringe paa Bane Forandringer i Spørgsmaalene.

§ 348. Lagretten trækker sig derpaa tilbage i Enrum til Raadslagning, medbringende Spørgsmaalene, skriftlige Bevisligheder, hvis rette Læsemaade er omtvistet, de fremlagte Afbildninger og Tegninger samt, om den eller Retten finder det hensigtsmæssigt, Redskaber eller andre Ting, som vedkommer den forøvede strafbare Handling.

§ 349. Ved Afgjørelsen af, hvad der er at anse som bevist, tages alene Hensyn til de Beviser, som er fremførte under Hovedforhandlingen. Afgjørelsen træffes efter fri Overbevisning paa Grundlag af en samvittighedsfuld Prøvelse af de fremførte Bevisligheder.

§ 350. Finder Lagretten, at den behøver yderligere Forklaring af de Retssætninger, som skal lægges til Grund, eller kommer den i Tvivl om den Fremgangsmaade, som bliver at iagttage, eller om Betydningen af de fremsatte Spørgsmaal, eller finder den, at Spørgsmaalene bør forandres eller forsleres, vender den tilbage til Retssalen, hvor Lagmanden, efterat Lagrettens Ordfører har fremført dens Andragende, meddeler eller besørger foranstaltet det Fornødne.

Skal det afgjøres, om flere eller andre Spørgsmaal bliver at stille, maa Parterne gives Anledning til at udtale sig.

§ 351. Efter tilendebragt Raadslagning afstemmer Lagretten om de enkelte Spørgsmaal i den Orden, hvori de er stillede. Ordføreren afæsker hver enkelt Lagrettemand hans Stemme i den ved Lodtrækningen bestemte Orden og afgiver selv sin Stemme sidst. I de i § 346 omhandlede Tilfælde udfordres til et bekræftende Svar over Halvdelen af Stemmerne, ellers maa ethvert for Tiltalte ugunstigt Svar afgives med mindst syv Stemmer.

De, som ved Besvarelsen af Hovedspørgsmaalet eller af et Tillægsspørgsmaal angaaende en Strafudelukkelsesgrund har stemt til Tiltaltes Gunst, ansees ogsaa at stemme saaledes ved ethvert Tillægsspørgsmaal; som Følge heraf afæskes disse Lagrettemænd intet Svar ved Afstemningen over saadanne.

§ 352. Lagrettens Ordfører paategner det Svar, som udkommer ved Stemmernes Sammentælling, ved ethvert af Spørgsmaalene og underskriver Svarene tilligemed de to først udtrukne Lagrettemænd. I de i § 346 omhandlede Tilfælde skal der ved et bekræftende Svar anføres, at det er fattet med mere end Halvdelen af Stemmerne, og iøvrigt ved hvert for Tiltalte ugunstigt Svar, at det er fattet med mere end seks Stemmer. Videre maa Stemmetallet ikke angives.

§ 353. Efter tilendebragt Afstemning vender Lagretten tilbage til Retssalen og indtager sit Sæde, hvorpaa Lagmanden opfordrer den til at meddele den Afgjørelse, hvortil den er kommen. Derpaa reiser Lagrettens Ordfører sig og udtaler:

„Lagretten har paa Ære og Samvittighed og i Henhold til sin Ed besvaret de stillede Spørgsmaal, saaledes som følger", hvorpaa han oplæser de stillede Spørgsmaal og umiddelbart efter hvert af disse det vedtegnede Svar.

§ 354. Finder Retten, at Lagrettens Kjendelse ikke er istandbragt paa lovlig Maade, eller at den er uthydelig, ufuldstændig eller selvmodsigende, eller opstaar der Tvivl, om Svaret fuldt ud udtrykker Lagrettens virkelige Mening, og Mangelen ikke paa Stedet kan afhjælpes eller Tvivlen hæves ved en Forklaring af Lagrettens Ordfører, kan Retten, saalænge Dom endnu ikke er afsagt, paalægge Lagretten paany at trække sig tilbage til Raadslagning og Afstemning.

§ 355. Angaar Feilen blot Formen, kan Lagretten ikke foretage nogen Forandring af Indholdet. I modsat Fald er den i ingen Henseende bunden ved sin tidligere Afgjørelse.

§ 356. Saalænge Dom ikke er afsagt, kan Retten, hvor den finder det hensigtsmæssigt, beslutte at forandre Spørgsmaalene eller at stille nye, efterat der er givet Parterne Anledning til at ytre sig.

§ 357. Gaar Lagrettens Kjendelse ud paa, at Tiltalte ikke er skyldig, afsiger Retten straks Frifindelsesdom. Hertil henregnes ogsaa det Tilfælde, at Lagretten vel har besvaret Hovedspørgsmaalet bekræftende, men tillige har givet et for Tiltalte gunstigt Svar paa et Tillægsspørgsmaal om en Omstændighed, som udelukker Straf.

Finder Retten, at en rigtig Forstaaelse af Retsspørgsmaalene, sammenholdt med Lagrettens Svar, maa lede til Frifindelse, kan den ligeledes straks afsige Frifindelsesdom.

§ 358. Kommer Retten til den Overbevisning, at der ikke foreligger tilstrækkeligt Bevis for, at Tiltalte er skyldig i Overens-

stemmelse med Lagrettens Kjendelse, kan den beslutte, at Sagen skal behandles paanyt paa et senere Lagmandsthing for andre Dommere og andre Lagrettemænd. Beslutningen fattes i Embeds Medfør, uden at Parterne har Adgang til at ytre sig.

§ 359. Kommer Retten ved den nye Behandling enstemmig til den Overbevisning, at Beviset er utilstrækkeligt til Tiltaltes Fældelse, afsiger den Frifindelsesdom. Kommer den enstemmig til den Overbevisning, at Tiltalte er skyldig i en mindre Forbrydelse eller Forseelse end den, som Lagrettens Kjendelse lyder paa, afsiger den Dom i Overensstemmelse hermed, i det i § 360 omhandlede Tilfælde dog kun, forsaavidt de Lagretten forelagte Spørgsmaal besvares bekræftende.

I den nye Sag kan intet Spørgsmaal, der sigter paa en strengere Straf, end Tiltalte vilde være bleven idømt, ifald den første Lagrettekjendelse var tagen for gyldig, forelægges Lagretten, medmindre der foreligger Betingelser for Gjenoptagelse.

§ 360. Finder Retten, at en rigtig Forstaaelse af Retsspørgsmaalene maa bevirke, eller kommer den i det i § 358 nævnte Tilfælde enstemmig til den Overbevisning, at en rigtig Vurdering af Beviserne maa lede til, at Tiltalte fældes for en mindre Forbrydelse eller Forseelse end den, hvori Lagretten har fundet ham skyldig, men at der til dennes Gjerningsindhold hører Omstændigheder, om hvis Tilstedeværelse Lagrettens Kjendelse intet har afgjort, skal de til Afgjørelse heraf fornødne Spørgsmaal forelægges.

§ 361. Førend Forhandlingen fortsættes paa Grundlag af Lagrettens Kjendelse, bliver denne at oplæse for Tiltalte.

§ 362. Naar Lagretten har erklæret Tiltalte skyldig, og Retten ikke i Henhold til §erne 357—359 afsiger Frifindelsesdom eller henviser Sagen til ny Hovedforhandling, faar først Paatalemyndigheden og dernæst Forsvareren og Tiltalte Ordet for at udtale sig om Straffelovens Anvendelse og Strafudmaalingen og føre de Beviser, som i Anledning deraf maatte være nødvendige. Foredragene og Bevisførelsen maa ikke tilsigte at angribe det, som er afgjort ved Lagrettens Kjendelse.

§ 363. Dommen afsiges ved Retsmødets Slutning eller i et særskilt berammet Møde, senest et Døgn derefter.

Domsgrundene skal for Skyldspørgsmaalets Vedkommende kun bestaa i en Henvisning til Lagrettens Kjendelse, hvor denne lægges til Grund, men iøvrigt, forsaavidt Tiltalte domfældes, nøiagtig angive, hvilke Omstændigheder der som Grundlag for Dommen antages bevist, og i Tilfælde af, at Tiltalte frifindes, hvilke Straffebetingelser der antages at mangle eller ikke at være bevist, eller hvilke Omstændigheder der antages at foreligge, som udelukker Straffen.

Ligesaa anføres de Betragtninger, som har været bestemmende for Strafudmaalingen.

§ 364. Naar Tiltalte er tilstede, og der er Adgang til at begjære Anke, meddeles der ham, inden hvilken Frist og paa hvilken Maade hans Begjæring om Anke maa fremsættes.

§ 365. Er Tiltalte ikke tilstede, skal en fældende Dom uden Ophold forkyndes ham med Tilkjendegivende om, inden hvilken Tid og paa hvilken Maade Anke maa begjæres. Ved Forkyndelsen bliver Tiltalte saavidt muligt at afæske Erklæring, om han vedtager Dommen.

Til Forkyndelsen, der besørges af Paatalemyndigheden, er en Udskrift af Domsslutningen og Domsgrundene tilstrækkelig.

Seksogtyvende Kapitel.

Hovedforhandlingen for Meddomsret og dennes Forberedelse.

§ 366. Ved Hovedforhandling for Meddomsret og dennes Forberedelse finder de i Kapitlerne 24 og 25 givne Regler tilsvarende Anvendelse, forsaavidt dertil er Anledning og intet Modsat er bestemt.

§ 367. Har Tiltalte Forsvarer, bortfalder den i § 292, sidste Led omhandlede Tilstillelse, hvorimod Forsvareren snarest mulig, og saafremt Tiltalte er fængslet, senest inden fire Dage efter Modtagelsen har at oversende Akterne til Domstolens Formand ledsaget af saadan Meddelelse og i Tilfælde Begjæring, som omhandles i §§ 293 og 294. Afskrift af Meddelelsen og Begjæringen sendes samtidig Paatalemyndigheden.

Er Tiltalte uden Forsvarer, sender Paatalemyndigheden Akterne tilligemed de i § 292 omhandlede Meddelelser til Formanden, der undersøger, hvorvidt andre eller flere Oplysninger end opgivet bør søges erhvervet, og i den Anledning kan opfordre Tiltalte til at afgive Møde for sig. Ved Tiltalebeslutningens Forkyndelse skal der meddeles Tiltalte en Opgave over de Beviser, som Paatalemyndigheden agter at føre.

Vil Tiltalte efter § 22 begjære Sagen behandlet ved Lagmandsret, maa det ske senest inden tre Dage, efterat Tiltalebeslutningen er ham forkyndt.

Formanden sender Akterne tilbage til Paatalemyndigheden med Underretning om, hvad han uden eller efter derom fremsat Begjæring beslutter foretaget til Sagens Oplysning. Herom gives ogsaa Forsvareren Meddelelse.

§ 368. Domstolens Formand berammer Tid og Sted for Sagens Foretagelse. Berammelsen oversendes Paatalemyndigheden eller den, som af denne er opgiven, og Gjenpart af samme meddeles Forsvareren og i fornødent Fald tillige Paatalemyndigheden.

§ 369. Betimelig forud for Retsmødet udtager Domstolens Formand, paa den i §§ 54, 57 og 58 bestemte Maade, to Doms-

mænd til at tjenstgjøre i de til Retsmødet paastevnte Sager. Tillige kan der udtages en Varamand, der tilsiges at møde for i Tilfælde at indtræde i Retten.

Lodtrækningen sker blandt Domsmændene for den hele Retskreds; dog kan, hvor de stedlige Forhold gjør dette uhensigtsmæssigt, Kongen bestemme, at den skal foregaa mellem Domsmændene i de Retssstedet nærmeste Kommuner. Fra Lodtrækningen undtages de Domsmænd, der allerede har gjort Tjeneste ved noget efter sidste Valg afholdt Retsmøde, forsaavidt de øvriges Antal mindst er fem.

Varamanden trækkes blandt de Retsstedet nærmest boende Domsmænd.

§ 370. I Sager, som angaar Overtrædelser af Bygnings-, Sundheds- eller Brandlovgivningen og handler om Bygninger, samt i Sager angaaende Forbrydelser eller Forseelser, der omhandles i Straffelovens Kapitler 30 og 42, eller anden Overtrædelse af Tjenestepligter som Sømand foregaar Trækningen henholdsvis blandt de i det bygnings- eller søkyndige Udvalg opførte Personer, forsaavidt saadant Udvalg haves.

Opnævnelse af Domsmænd til Sager, der hører under Haandværksret, sker efter de gjældende Regler.

Med Hensyn til Udtagelse af Domsmænd til Retsmøder under de store Saltvandsfiskerier forholdes efter Regler, som gives af Kongen.

§ 371. Paa Domsmændene finder Reglerne i §§ 61, 63, 64 og 316 tilsvarende Anvendelse, forsaavidt dertil er Anledning.

§ 372. Førend Sagførselen tager sin Begyndelse i den første Sag i Retsmødet, tiltaler Domstolens Formand Domsmændene saaledes: „Sværger De, at De vil give god Agt paa alt, som forhandles i Retten, og at De vil dømme og kjende i Sagen, som De ved sandest og rettest at være efter Loven og Sagens Bevisligheder?" Domsmændene skal derefter staaende og med oprakt høire Haand enkeltvis svare: „Det sværger jeg, saasandt hjælpe mig Gud den Almægtige og Alvidende".

Domsmand, som vægrer sig ved at aflægge Ed, fordi hans Trosbekjendelse eller religiøse Opfatning ikke tillader Ed, eller fordi han ikke tror paa en almægtig og alvidende Gud, afgiver Forsikring paa Ære og Samvittighed.

§ 373. Har Sigtede inden Retten afgivet en uforbeholden Tilstaaelse, hvis Rigtighed bestyrkes ved de øvrige foreliggende Oplysninger, er det saavel ved Hovedforhandlingen som i Anledning af særskilte Bevisoptagelser unødvendigt, at Sigtede har Forsvarer.

I dette Tilfælde kan Paatalemyndigheden undlade at afgive Møde.

§ 374. Med Hensyn til Nødvendigheden af Tiltaltes Nær-

værelse kommer det i § 310, 1ste Punktum Foreskrevne i ethvert Tilfælde til Anvendelse uden Hensyn til Størrelsen af den Straf, som kan anvendes.

Vidnernes Afhørelse kan altid overtages af Dommeren, naar han finder Grund dertil.

Forhandlingen foregaar i Regelen underet for Skyldspørgsmaalets og Straffespørgsmaalets Vedkommende. Dog kan Domstolen tillade, at Skyldspørgsmaalet forhandles særskilt, hvor dette i indviklede Sager antages at ville lette Oversigten.

§ 375. I særdeles tvivlsomme Sager kan Retten undlade at afsige Dom paa Stedet. Dommen maa i saa Fald afsiges senest tre Dage efter Forhandlingens Tilendebringelse.

§ 376. Har Domfældte ikke været tilstede ved Domsafsigelsen, sørger Rettens Formand for, at Dommen bliver forkyndt for ham. Har Paatalemyndigheden ikke været tilstede, skal en Udskrift af Sagen uden Ophold tilstilles den.

§ 377. I Sager angaaende Forseelser samt overhovedet i Sager, hvor Forelæg er udfærdiget, er Forsvarer unødvendig.

I Sager angaaende Forseelser mod Straffelovens Kapitel 33 bliver dog saadan at beskikke, medmindre Forelæg er udfærdiget.

Ved de i § 18 omhandlede Domstole kan Paatalemyndigheden undlade at afgive Møde ved Behandlingen af de i 1ste Led omhandlede Sager, og skal Retten i saa Fald iagttage, hvad der til Sagernes Forberedelse udfordres.

Tiltaltes Udeblivelse uden Forfald eller Nægtelse af at afgive Forklaring kan i de i 1ste Led omhandlede Sager ansees som Tilstaaelse, naar Intet foreligger, som taler derimod. Tilbyder Tiltalte at underkaste sig en saadan Formuesstraf, som Retten finder passende, og der ikke er Grund til at betvivle hans Skyld, kan Sagen uden videre Forhandling, efterat Paatalemyndigheden og i Tilfælde Forsvareren er givet Adgang til at udtale sig om Tilbudet, med Doms Virkning afgjøres ved Fastsættelse af Formuesstraffens Størrelse.

Sager, der alene angaar Inddragning, behandles som Sager angaaende Forseelser.

Syvogtyvende Kapitel.

Anke.

§ 378. Domme og de i § 358 omhandlede Beslutninger og i Forbindelse med disse den Sagsbehandling og de Afgjørelser, hvorpaa de beror, kan indankes for Høiesteret af Sagens Parter.

§ 379. Er Dommen frifindende, kan den ikke paaankes af Tiltalte, medmindre Skyldspørgsmaalet er afgjort imod ham.

Er Tiltalte død, kan hans Ægtefælle, Slægtninge i op- og nedstigende Linie, Søskende samt Arvinger anke i hans Sted.

Paatalemyndigheden kan anke til Gunst for Tiltalte, ogsaa efter hans Død.

§ 380. Anke kan i Lagmandsretssager ikke grundes paa, at noget under Skyldspørgsmaalet hørende Bevisspørgsmaal eller det i Straffelovens § 65 omhandlede Spørgsmaal er urigtig afgjort. Til Skade for Tiltalte kan den heller ikke iøvrigt grundes paa, at Lagrettens Kjendelse er urigtig i sit Indhold, medmindre dette støttes til, at Lagmandens Veiledning med Hensyn til Loven har været feilagtig.

I Meddomsretssager og Forhørsretssager kan Anke ikke støttes paa nogen Grund, der efter Reglerne i Kapitel 28 kan lede til fornyet Behandling ved høiere Ret.

Krænkelse af Rettergangsregler kan ikke benyttes som Ankegrund, naar de blot kommer i Betragtning i Tilfælde af Indsigelse, og saadan ikke betimelig er fremsat.

§ 381. Den i § 290 omhandlede Vedtagelse af Straf kan, dog uden at Fuldbyrdelsen af Hensyn til den ved § 383 hjemlede Ankefrist behøver at opsættes, paaankes paa Grund af Krænkelse af Rettergangsregler samt paa Grundlag af, at det Forhold, som har bevirket Forelægget, ikke er strafbart, eller at Vedtagelsen mangler nogen for en bindende Villieserklæring fornoden Egenskab. Af samme Grunde kan den i § 377, fjerde*) Punktum omhandlede Afgjørelse paaankes.

§ 382. Vil Paatalemyndigheden i Lagmandsretssager anke til Skade for Tiltalte, maa den seneſt fjorten Dage efter Dommens Afsigelse lade sin Anke forkynde for denne.

I Meddomsretssager og Forhørsretssager maa den forkynde Anken seneſt fjorten Dage, efterat Tiltaltes Erklæring, om han vedtager Dommen eller ikke, er bleven den meddelt, eller efterat Ankefristen for Tiltaltes Vedkommende er udløbet.

Paatalemyndighedens Anke til Gunst for Tiltalte er ubunden af Tidsfrist og hindres ikke ved Dommens Vedtagelse.

Ved Ankens Forkyndelse skal der tilkjendegives Tiltalte, at Sagen vil blive foretaget, saasnart dertil er Anledning, uden nogen yderligere Underretning til ham.

§ 383. Tiltaltes Erklæring om Anke maa ske inden fjorten Dage efter Dommens Afsigelse eller, om han ikke herved er tilstede, efter dens Forkyndelse.

Sker den ikke ved Domsaffigelsen, fremsættes den enten skriftlig eller mundtlig for Paatalemyndigheden eller mundtlig for

*) d: nu femte Punktum efter Tilføielsen af det nye andet Punktum ved Lov af 22de Mai 1902.

Underdommeren eller, om Tiltalte er fængslet, for Fængslets Vagtmester.

Den skriftlige Ankeerklæring maa være medundertegnet af Forsvareren eller af en Sagfører. Den mundtlige Erklæring opsættes paa Stedet skriftlig og undertegnes af Modtageren og Tiltalte eller et tilkaldt Vidne og oversendes i Tilfælde uden Ophold til Paatalemyndigheden.

Ved Modtagelsen af Ankeerklæring skal der meddeles Tiltalte saadant Tilkjendegivende, som omhandles i § 382, sidste Led.

§ 384. En Anke, der ikke er erklæret inden den bestemte Frists Udløb, kan ikke antages, medmindre den Ankende sandsynliggjør, at den Kjendsgjerning, der begrunder Anken, først senere er bleven ham bekjendt, eller at han af andre Grunde, der ikke er ham tilregnelige, har oversiddet Fristen. I ethvert Fald maa han erklære sin Anke inden fjorten Dage, efterat de Omstændigheder, som har fremkaldt Oversiddelsen, er fjernede.

§ 385. Inden samme Frist og paa samme Maade, som ovenfor bestemt, maa den Ankende angive, om det er Sagsbehandlingen eller Dommens Indhold, han angriber. I første Tilfælde anføres de Omstændigheder, hvorpaa Angrebet støttes, i sidste maa han opgive, om han alene klager over Strafudmaalingen, eller om han ogsaa er misfornøiet med Lovens Anvendelse eller med Bevisbedømmelsen angaaende Omstændigheder, der ligger udenfor Skyldspørgsmaalet. Er flere strafbare Handlinger paadømt i samme Dom, maa der angives, med Hensyn til hvilke af disse Lovens Anvendelse paastaaes at være feilagtig.

§ 386. Forsvareren skal paa Forlangende af Tiltalte bistaa ham med Raad om, hvorvidt Anke bør erklæres.

Saavel Forsvareren som den offentlige Tjenestemand, til hvem Tiltalte i Henhold til § 383 henvender sig, skal yde ham al fornøden Bistand ved Erklæringens Affattelse og Begrundelse.

§ 387. Paatalemyndigheden indsender uopholdelig Ankeerklæringen, ledsaget af sammes Begrundelse, samt Udskrift af Hovedforhandlingen og andre fornødne Udskrifter og Dokumenter til Høiesterets Kjæremaalsudvalg.

Udvalget afgjør, hvorvidt Anken er betimelig erklæret og i andre Henseender lovlig. Antages dette, kan det i Meddomsretssager og Forhørsretssager, hvor det enstemmig finder det utvivlsomt, at — i Medfør af de om Ankesagers Afgjørelse i Høiesteret gjældende Regler — Tiltalte bør frifindes eller en Dom ophæves eller i Henhold til Anken forandres til Gunst for Domfældte, uden videre træffe Afgjørelse i Overensstemmelse hermed. Ellers har det snareste muligt at afgive Erklæring om, hvorvidt Anken skal afvises som aabenbar grundløs eller henvises til Prøvelse i Høiesteret. I sidste Tilfælde oversender Justitiarius Sagen til Paatalemyndigheden eller Forsvareren, eftersom hin eller denne først skal

have Ordet, med Paalæg om inden en fastsat Frist at tilstille Modparten samme.

§ 388. Er den fra den ene Side iværksatte Anke støttet til Grunde, der kan lede til Affigelsen af en ny Dom i Høiesteret, er den anden Part berettiget til at gjøre gjældende saadanne Ankegrunde, der kan lede til, at Dommen kjendes ugyldig; dog maa de betimelig forud for Sagens Foretagelse meddeles Modparten.

§ 389. Sagens Behandling for Høiesteret foregaar efter de gjældende Regler, dog saaledes, at Forhandlingen altid er mundtlig, og at den Part, som anker, først har Ordet.

Anker Paatalemyndigheden til Gunst for Domfældte, er Forsvarer ufornøden. Sker Anken fra Domfældtes Side, kan Paatalemyndigheden, naar den tiltræder Anken, undlade at møde.

§ 390. Finder nogen af Parterne Bevisoptagelse fornøden, kan den foretages efter Reglerne i Kapitel 24 om Bevisoptagelse forud for Hovedforhandlingen.

Retten kan beslutte at indhente nye Oplysninger og at iværksætte Bevisoptagelse og i den Anledning udsætte Sagen og give Paatalemyndigheden de fornødne Paalæg.

§ 391. Tiltalte kan ikke uden Modpartens Samtykke tage sin Anke tilbage, efterat Forhandlingen er paabegyndt. Har Paatalemyndigheden erklæret Anke, kan den kun med Tiltaltes Samtykke tage den tilbage.

§ 392. Retten er bunden ved de paaberaabte Ankegrunde; dog kan den, selv om Anken alene angaar Strafudmaalingen, ogsaa prøve Spørgsmaalet om Straffelovens Anvendelse.

Uden Hensyn til Ankegrunden kan Retten tage i Betragtning, at Straffeloven er urigtig anvendt til Skade for Tiltalte eller Straffen for strengt udmaalt, samt efter Omstændighederne kjende ugyldig en fældende Dom, hvis Rigtighed fremstiller sig som tvivlsom, fordi væsentlige til Betryggelse for Sigtede tjenende Retsregler er tilsidesatte.

Bestemmelserne i foranstaaende Punktum gjælder ogsaa andre strafbare Handlinger, der er paadømte i Forening med den paaankede, saavelsom andre i samme Sag Tiltalte end den, for hvis Vedkommende Anken er skeet, naar Grunden ogsaa sees at omfatte disse.

Retten kan ikke dømme efter et andet Straffebud end det i den paaankede Dom anvendte eller af Paatalemyndigheden paastaaet, uden at have givet Parterne Anledning og særlig Opfordring til at udtale sig herom.

§ 393. Tilsidesættelse eller feilagtig Anvendelse af Rettergangsregler kan alene komme i Betragtning, naar det findes sandsynligt, at Feilen kan have virket bestemmende paa Dommens Indhold.

Dog bliver følgende Feil ubetinget at tillægge Betydning:

1. at Domstolen eller Lagretten ikke har været fuldtallig besat, eller at Nogen har deltaget i Dommen, der ikke lovligen kunde være Dommer eller Lagrettemand;
2. at en Dommer eller Lagrettemand, som efter Loven eller derom fattet Beslutning skulde have veget Sæde, har deltaget i Dommen;
3. at Sagen ikke har været behandlet af ret Domstol;
4. at Hovedforhandlingen i Strid med Loven er foregaaet for lukkede Døre;
5. at i Tilfælde af Domfældelse Forsvarer ikke har været beskikket, hvor dette efter Loven skulde ske, eller Forhandlingen mod Loven har fundet Sted i dennes eller Tiltaltes Fraværr;
6. at Dommen mangler Domsgrunde.

§ 394. Tilsidesættelse eller feilagtig Anvendelse af Rettergangsregler, der udelukkende er givne til Betryggelse for Sigtede, kan i intet Tilfælde lede til Forandring til hans Skade.

§ 395. Opretholdes den stedfundne Anvendelse af Straffeloven, skal Retten i Lagmandsretssager og Meddomsretssager ikke forandre Strafudmaalingen, medmindre den finder, at de om Straffens Fastsættelse givne Lovregler er feilagtig anvendte, eller at der er et aabenbart Misforhold mellem den strafbare Handling og Straffen. Dog kan den ubunden heraf bestemme, at de i Straffelovens §§ 29, 33 og 34 omhandlede Tillægsstraffe ikke kommer ti Anvendelse.

§ 396. Finder Høiesteret ikke, at Forandring er at gjøre i den afsagte Dom, afsiger den Kjendelse, hvorved Anken forkastes.

I modsat Fald kan Høiesteret altid, naar den finder de hertil fornødne Forudsætninger at være tilstede, selv afsige ny Dom.

Er dette ikke Tilfældet, ophæver Retten ved Kjendelse den angrebne Dom saavelsom den til Grund for samme liggende Hovedforhandling og andre Rettergangsskridt, der rammes af Ophævelsesgrunden. Dog bliver efter Omstændighederne enten Forhandlingen eller saavel denne som Dommen delvis at opretholde, forsaavidt som de angaar Gjenstande, som ikke rammes af den begaaede Feil, og Retten finder, at en Udsondring er ubetænkelig.

§ 397. Ophæves Dommen, maa Høiesterets Afgjørelse angive, hvori de Feil, som har bevirket dette, bestaar.

I Tilfælde af ny Behandling bliver den af Høiesteret udtalte Retsanskuelse at befølge. Hvis ikke Betingelserne for Gjenoptagelse er tilstede, maa den nye Dom ikke til Skade for Tiltalte fravige den ældre i Dele, der er uberørte af den Ankegrund, som har bevirket Ophævelsen, og overhovedet ikke, saafremt Anken alene er iværksat til Fordel for ham.

§ 398. Fornyet Behandling efter Kapitel 28 og § 422

udelukker Anke. Er Begjæring om fornyet Behandling betimelig fremsat, stilles iværksat Anke til Høiesteret midlertidig i Bero.

Frafaldes Begjæringen eller tages den ikke til Følge, begynder Ankefristen sit Løb fra nyt af fra det Tidspunkt, Meddelelse herom er tilstillet Vedkommende.

§ 399. En Dom kan ikke fuldbyrdes, saalænge Anke staar Tiltalte aaben. Dommens Fuldbyrdelse er at betragte som Frafaldelse fra Paatalemyndighedens Side af Adgangen til Anke til Skade for Tiltalte.

Er Anke betimelig erklæret, kan Dommen ikke fuldbyrdes, før Sagen er afgjort.

Spørges der kun om Forandringer af Straffen inden samme Strafart, kan Fuldbyrdelsen efter Omstændighederne paabegyndes, naar Domfældte samtykker heri.

Otteogtyvende Kapitel.

Fornyet Behandling ved høiere Ret.

§ 400. Sag, hvori Dom er afsagt af Meddoms- eller Forhørsret, kan af Parterne begjæres taget under fornyet Behandling ved Lagmandsret.

Sager angaaende Forseelser kan ikke tages under fornyet Behandling ved høiere Ret, medmindre en ubetinget Frihedsstraf eller Tjenestens Tab er idømt, eller Høiesterets Kjæremaalsudvalg finder Grund dertil.

Det samme gjælder, hvor Sagen angaar borgerlige Retskrav, der ifølge § 2 skal behandles efter denne Lov.

Efter Tiltaltes Død kan alene Paatalemyndigheden begjære fornyet Behandling og da blot til Gunst for Tiltalte.

§ 401. Begjæringen om fornyet Behandling maa være begrundet i en Bestridelse af, hvad der i Dommen er antaget med Hensyn til Skyldspørgsmaalet; dog maa den ikke udelukkende støttes til, at Loven er urigtig anvendt.

Forsaavidt intet Modsat er udtalt, antages Tiltalte at bestride, hvad der ikke stemmer med hans egen i Retten afgivne Forklaring.

I Sager angaaende de i Straffelovens § 65 omhandlede Forbrydelser kan Begjæringen grundes paa, at Regelen i nævnte Paragraf antages at burde bringes til Anvendelse.

§ 402. Hvad der i §§ 382—386 samt §§ 391 og 399 er foreskrevet med Hensyn til Anke, finder tilsvarende Anvendelse med Hensyn til Begjæring om fornyet Behandling ved høiere Ret, forsaavidt intet Modsat er bestemt.

§ 403. Afhænger Adgangen til fornyet Behandling af Kjæremaalsudvalgets Samtykke, indsender Paatalemyndigheden uden Ophold Sagen til dette.

Finder Paatalemyndigheden ellers, at Tiltaltes Begjæring om

fornyet Behandling er for silde fremsat eller af andre Grunde er ulovhjemlet, forelægger den Spørgsmaalet for Underdommeren. Afslaar denne Begjæringen, meddeles herom Underretning til Tiltalte, der i Løbet af en Uge kan paakjære Afgjørelsen.

§ 404. Sagens Forberedelse og Behandling foregaar efter Reglerne i Kapitlerne 23—25, forsaavidt de kan finde Anvendelse, og ikke noget Afvigende er bestemt i det Følgende.

I Stedet for den i § 292 omhandlede Redegjørelse tilstilles Lagmanden en Udskrift af den afsagte Dom og af Begjæringen om fornyet Behandling.

Udenfor Hovedforhandlingen er det i Sager, hvor Forelæg har været udfærdiget, og overhovedet i Sager angaaende Forseelser unødvendigt, at Sigtede har Forsvarer; dog bliver saadan at beskikke i Sager angaaende Forseelser mod Straffelovens Kapitel 33, medmindre Forelæg er udfærdiget.

§ 405. Forsaavidt Dommens Rigtighed blot bestrides med Hensyn til nogle af de antagne eller ikke antagne Kjendsgjerninger, kan Bevisførelsen begrænses til disse. Alene Slutningen af den bestridte Dom oplæses.

§ 406. Udebliver den Tiltalte uden lovligt Forfald i Tilfælde, hvor hans Nærværelse findes nødvendig, kan Retten, hvis Sagen er indbragt efter hans Begjæring, beslutte at afvise den, medmindre Paatalemyndigheden erklærer at ville have den fremmet.

Niogtyvende Kapitel.

Kjæremaal.

§ 407. Mod retslige Forføininger og Afgjørelser, der ikke kan gjøres til Gjenstand for Anke, kan, forsaavidt intet Modsat er bestemt, Enhver, som derved rammes, anvende Kjæremaal.

Undtagne herfra er Kjendelser og Forføininger under Hovedforhandlingen, medmindre de hører til dem, der omhandles i sidste Punktum af § 69, eller gaar ud paa, at Sagen skal udsættes eller afvises, eller angaar Fængsling, Ransagning, Beslag, Hæftelse af Gods, Ilæggelse af Straf eller Omkostnings eller Erstatningsansvar eller angaar nogen Anden end Tiltalte.

§ 408. Mod Kjendelser eller Beslutninger, hvorved nogen Tilstedeværende mod sin Indsigelse paalægges at aflægge Vidnesbyrd, foretage Granskning, fremlægge Dokumenter eller lignende, maa Kjæremaal, som her har opsættende Virkning, erklæres paa Stedet.

Ellers er Kjæremaalsfristen, forsaavidt intet Modsat er bestemt, fjorten Dage fra Afsigelsen af den Kjendelse eller Foretagelsen af den Forføining, hvorom der handles. For Personers Vedkommende, der ikke har været tilstede i Retten, løber ingen Frist, saalænge de ikke har faaet Meddelelse om det Forefaldne. Regelen i § 384 finder her tilsvarende Anvendelse.

For Kjæremaal fra det Offentliges Side over tilkjendte Salarier er Fristen et Aar.

§ 409. Kjæremaalet erklæres for den Ret, hvis Forføining angribes, enten skriftlig eller mundtlig til Retsbogen, hvorhos der samtidig tilstilles Modparten, saafremt Nogen for Tilfældet er optraadt eller kan betragtes som saadan, Meddelelse herom.

Finder Retten Kjæremaalet grundet, har den at afhjælpe det, naar dertil er Adgang. I modsat Fald oversendes Erklæringen tilligemed de fornødne Dokumenter og Udskrifter uden Ophold til Høiesterets Kjæremaalsudvalg.

§ 410. Saavel den Kjærende og Andre, for hvem Kjæremaalet er af Betydning, som den Ret, hvis Forføining angribes, kan indgive skriftlige Udtalelser om Sagen.

Paaberaabes Kjendsgjerninger, der ikke tidligere er anførte, skal Udtalelsen fremsendes gjennem den nævnte Ret, der ledsager den med de Bemærkninger, hvortil den finder Føie.

Finder nogen af Parterne Bevisoptagelse fornøden, kan den foretages efter Reglerne i Kapitel 24 om Bevisoptagelse forud for Hovedforhandlingen.

§ 411. Kjæremaalsudvalget opnævner for hver Sag inden sin Midte en Ordfører, der, saasnart ske kan, anmelder Sagen til Foretagelse og foredrager den i et offentligt Retsmøde.

Saavel Ordføreren som Udvalget kan beslutte at indhente yderligere Oplysninger.

§ 412. Erklæring af Kjæremaal har ikke opsættende Virkning, medmindre Andet særlig er bestemt. Dog kan den Ret, hvis Forføining angribes, saavelsom Kjæremaalsudvalget efter Omstændighederne beslutte det Modsatte.

Hvis en Erklæring af Kjæremaal findes at have været aabenbar grundløs, kan Udvalget efter Omstændighederne ilægge den Kjærende en Bod samt derhos, hvis Kjæremaalet efter Loven har opsættende Virkning, paalægge den Kjærende helt eller delvis at erstatte de ved Retsmødets Spilde voldte Omkostninger.

Tredivte Kapitel.

Gjenoptagelse.

§ 413. En ved upaaankelig Dom afsluttet Sag kan under de i §§ 414 og 415 nævnte Betingelser gjenoptages til fornyet Prøvelse.

§ 414. Til Fordel for Domfældte kan Gjenoptagelse finde Sted:

1. naar falske eller forfalskede Dokumenter har været benyttede i Sagen, eller falske Forklaringer er afgivne under samme af Vidner eller Sagkyndige, eller nogen Dommer, Retsskriver eller Lagrettemand har gjort sig skyldig i et strafbart Forhold

med Hensyn til Sagen, og det ikke er uantageligt, at dette kan have bevirket eller medvirket til Domfældelsen eller til Anvendelsen af en for streng Straffebestemmelse eller en for stor Straf;

2. naar nye Kjendsgjerninger oplyses, eller Beviser tilveiebringes, hvilke enten alene eller i Forbindelse med tidligere fremførte Beviser synes egnede til at bevirke Frifindelse eller Anvendelse af en mildere Straffebestemmelse og en mindre Straf. I Sager, hvor ikke strengere Straf end Bøder er idømt, kan blot saadanne nye Kjendsgjerninger eller Beviser benyttes, som ikke tidligere kunde være gjort gjældende.

Reglerne i § 379, 2det og 3die Led finder her tilsvarende Anvendelse.

§ 415. Til Skade for Tiltalte kan Gjenoptagelse finde Sted efter Paatalemyndighedens Begjæring:

1. naar det paa Grund af hans egen senere afgivne Tilstaaelse eller andre senere fremdragne Beviser fremstiller sig som utvivlsomt, at han har begaaet den strafbare Handling eller en væsentlig grovere strafbar Handling end den, hvorfor han er dømt;
2. naar falske eller forfalskede Dokumenter har været benyttede i Sagen eller falske Forklaringer er afgivne under samme af Vidner eller Sagkyndige, eller Tiltalte selv eller nogen Dommer, Retsskriver eller Lagrettemand har gjort sig skyldig i et strafbart Forhold, og der er skjellig Grund til at antage, at dette har bevirket eller medvirket til hans Frifindelse eller til Anvendelsen af en væsentlig for mild Straffebestemmelse.

Naar den strafbare Handling, som paastaaes forøvet, ikke kan straffes strengere end med Fængsel i 3 Aar, kan dog Gjenoptagelse alene finde Sted, naar Grunden er, at Tiltalte har gjort sig skyldig i et strafbart Forhold.

§ 416. Begjæring om Gjenoptagelse fremsættes for den Ret, som har afsagt den angrebne Dom.

Regelen i § 170 kommer ikke til Anvendelse undtagen i de i § 417, 2det og 3die Led omhandlede Tilfælde.

§ 417. I Begjæringen maa Gjenoptagelsens Grund og de Beviser, som agtes førte, angives.

Er dette ikke skeet, eller er den angivne Grund ikke hjemlet i Loven, eller er de angivne Kjendsgjerninger eller Beviserne for samme aabenbart betydningsløse, forkastes Begjæringen.

I modsat Fald lader Retten, forsaavidt den finder det fornødent, de angivne Beviser optage og kan til dette Øiemed beslutte retslig Forunderøgelse aabnet. De afhørte Vidner kan edfæstes uden Hensyn til Betingelserne i § 185. Med Hensyn til Nødvendigheden af Forsvarer forholdes efter §§ 100 og 102.

Efter Bevisoptagelsens Slutning gives Paatalemyndigheden og Tiltalte Anledning til at udtale sig om sammes Udfald.

§ 418. Findes Betingelserne for Gjenoptagelse ikke at foreligge, forkastes Begjæringen. I modsat Fald paabyder Retten en fornyet Hovedforhandling. Ingen af de Lagrettemænd eller Domsmænd, der har forrettet under den tidligere, maa have Sæde i Retten under den nye Behandling af Sagen.

§ 419. Er den Domfældte død, skal Retten uden Hovedforhandling enten forkaste Begjæringen om Gjenoptagelse eller afsige frifindende Dom.

Ogsaa ellers kan Retten med Paatalemyndighedens Samtykke uden Hovedforhandling afsige Frifindelsesdom.

§ 420. Begjæring om Gjenoptagelse stanser ikke Dommens Fuldbyrdelse, medmindre Retten bestemmer det Modsatte.

Er en i Henhold til § 414 fremsat Begjæring taget til Følge, finder Reglerne i § 399, 2det og 3die Led tilsvarende Anvendelse. Er Begjæringen fremsat i Henhold til § 415, har Tilsølgetagelsen ingen Indflydelse paa Fuldbyrdelsen, medmindre Retten bestemmer det Modsatte.

§ 421. Til Skade for Tiltalte maa den nye Dom ikke fravige den tidligere i Dele, der er uberørte af Gjenoptagelsesgrunden, og overhovedet ikke, hvor Gjenoptagelsen alene er tilstaaet til Fordel for ham.

§ 422. Naar Nogen i en Lagmandsretssag eller i en Sag, der ifølge Reglerne i § 400 ikke uden Kjæremaalsudvalgets Tilladelse kan indbringes for Lagmandsret til fornyet Behandling, uden eget Samtykke er dømt, uagtet han er udebleven, kan han begjære Sagen gjenoptaget, naar han sandsynliggjør, at han har havt lovligt Forfald, eller at Stevnemaalet ikke betimelig er kommet til hans Kundskab.

Begjæringen maa fremsættes inden Ankefristens Udløb. Forøvrigt finder Reglerne i §§ 384, 399, 2det og 3die Led og 416—418 tilsvarende Anvendelse.

Udebliver den Domfældte ved den nye Hovedforhandling, hæves Sagen, og den afsagte Dom bliver staaende ved Magt.

Enogtredivte Kapitel.

Sager, som paatales af privat Sagsøger.

§ 423. Naar en strafbar Handling paatales af en privat Sagsøger, finder de om Paatalemyndigheden i Kapitlerne 22—29 givne Forskrifter Anvendelse paa ham. Forøvrigt følges de om offentlige Straffesager gjældende Regler, forsaavidt det er muligt, og intet Andet særskilt er bestemt.

I Sager angaaende Ærekrænkelser ved trykt Skrift kan Retten efter Ansøgning af en uformuende Sagsøger, hvor det paa

Grund af Tilfældets særegne Beskaffenhed findes ønskeligt, til Sagens Udførelse opnævne en Person, der er i Besiddelse af de for en Sagfører fornødne Egenskaber. Paa denne finder de samme Regler Anvendelse som paa den, der opnævnes i Henhold til denne Lovs § 77.

§ 424. De Bestemmelser, hvorefter Paatalemyndigheden i enkelte Tilfælde træder i Rettens Sted, finder ikke Anvendelse paa Sagsøgeren. Udfærdigelse af Forelæg finder ikke Sted.

§ 425. Uden Rettens Samtykke kan Sagsøgeren ikke foranstalte særskilt Bevisoptagelse til Brug ved Hovedforhandlingen, medmindre der spørges om Vidner, som ikke er pligtige til at møde under Hovedforhandlingen, eller der er Fare for, at Beviset vilde spildes ved Ophold. Begjærer Sagsøgeren ellers foretaget Rettergangsskridt forud for Hovedforhandlingen, prøver Retten i enhver Henseende, hvorvidt der er Grund hertil.

§ 426. Sagsøgeren kan ikke begjære retslig Forunderſøgelse i Sager, som hører for Meddomsret, og ikke uden retslig Forunderſøgelse reise Sag for Lagmandsret.

Fremsættes Begjæring om retslig Forunderſøgelse, prøver Retten i enhver Henseende, hvorvidt der er Grund til at tage Begjæringen tilfølge.

§ 427. Naar Retten slutter Forunderſøgelsen, afgjør den ved Kjendelse, hvorvidt Sag skal tilstedes. Forøvrigt skal Kjendelsen, der træder i Tiltalebeslutningens Sted, indeholde, hvad § 286 bestemmer angaaende denne.

Hvor retslig Forunderſøgelse ikke har fundet Sted, indledes Sagen ved Stevning, der skal indeholde, hvad der om Tiltalebeslutningen er bestemt, og hvormed forholdes i Overensstemmelse med de for denne givne Regler.

§ 428. I Lagmandsretssager maa Sagsøgeren antage en Sagfører til Sagens Udførelse og kan blot gjennem denne udøve de ham under Hovedforhandlingen og dens Forberedelse tillagte Rettigheder. Sagen maa paastevnes til Thingets Begyndelse, hvis der ikke er truffet Overenskomst med Paatalemyndigheden om en anden Tid.

§ 429. Træder Sagsøgeren tilbage fra Forfølgningen, kan han ikke atter gjenoptage den.

Har han uden gyldigt Forfald forsømt Jagttagelsen af de bestemte Frister eller undladt paa lovlig Maade at møde eller lade møde eller at nedlægge Paastand eller at efterkomme de ham af Retten givne Paalæg, betragtes han som traadt tilbage.

§ 430. I Sager, der er ubetinget privat Paatale undergivne, forbliver de nu gjældende Regler om Forligsprøve i Kraft.

I disse Sager kommer Bestemmelserne i § 377 til Anvendelse. Det paaligger i Almindelighed ikke Dommeren paa Embeds Vegne at drage Omsorg for Sagens Oplysning, men hvor han

finder Noget at mangle i saa Henseende, kan han henlede Opmærksomheden derpaa og efter Omstændighederne paalægge Sagsøgeren at foranstalte det Fornødne.

I Sager, der efter den tidligere Lovgivning har været behandlede som Politisager, bør Dommeren i fornøden Udstrækning bistaa Parterne med, hvad de til Sagens Paastevning og Forberedelse har at iagttage, og paa Embeds Vegne sørge for dens tilstrækkelige Oplysning. Han kan derhos paalægge Parterne personligt Møde under samme Betingelser og Ansvar som for Vidner bestemt.

Ved Indstevning af Vidner finder Forskriften i § 303, første Punktum tilsvarende Anvendelse ogsaa for Sagsøgerens Vedkommende.

Høiere Straf end paastaaet kan ikke idømmes.

§ 431. I de Sager, som omhandles i forrige Paragraf, kan der fremsættes Modpaastand om Straf for Forbrydelser eller Forseelser, som er Gjenstand for privat Paatale, naar de udspringer af samme Forhold eller af Søgsmaalet.

Fornyet Forligsmægling er unødven, og Hovedsøgsmaalets Afvisning eller Frafaldelse har ingen Indflydelse paa Modsøgsmaalet.

§ 432. I Sager, der er ubetinget privat Paatale undergivne, maa Anke forkyndes Modparten inden den i § 382, første Led og § 383 bestemte Frist, hvorhos det paaligger den ankende Part at indbringe Sagen for Høiesteret. Til Ankens Udførelse maa den ankende Part antage en Høiesteretsadvokat. Beskikkelse af Forsvarer finder ikke Sted.

Ved Begjæring om fornyet Behandling ved høiere Ret kommer tilsvarende Regler til Anvendelse.

Udebliver nogen af Parterne ved Ankesagens Behandling i Høiesteret, kommer de for borgerlige Sager derom gjældende Regler til Anvendelse.

Fornyet Behandling ved høiere Ret kan fra Sagsøgerens Side ikke iværksættes uden Kjæremaalsudvalgets Samtykke. Afgiver nogen af Parterne ikke Møde ved Hovedforhandlingen, udsættes Sagen, hvis der er Grund til at antage, at lovligt Forfald foreligger. Er der ikke Grund til saadan Antagelse, afvises Sagen, hvis den Part udebliver, der har indbragt den, og paadømmes den efter Akterne og de fremførte Beviser, hvis det er Modparten, der udebliver. Adgang til fornyet Behandling overensstemmende med § 422 staar den udeblivende Part aaben.

§ 433. Vil Nogen forfølge en Sag i Henhold til § 94, maa det hertil Fornødne foretages seneſt en Maaned, efterat Meddelelse er tilstillet ham om den Beslutning, der giver ham Adgang dertil. For den, som ingen Meddelelse har erholdt, er Fristen to

Maaneder, naar der handles om Anke eller fornyet Behandling for høiere Ret, og ellers tre Maaneder.

Træder Paatalemyndigheden tilbage under Hovedforhandlingen, maa vedkommende Private i Tilfælde paa Stedet overtage Forfølgningen.

§ 434. Den, der overtager en Forfølgning, som Paatalemyndigheden har indstillet, træder i dennes Sted i den Stilling, hvori Sagen befinder sig.

Hvis Sagen hører under Lagmandsret, og Forunderføgelsen er afsluttet, men Tiltale ikke reist, maa han dog begjære Forunderføgelsen fortsat til Erhvervelse af den i § 427 omhandlede Kjendelse.

§ 435. Den, der forfølger en Sag i Henhold til § 94, skal uopholdelig give Paatalemyndigheden Underretning herom og betimelig meddele den, naar Hovedforhandlingen vil finde Sted. Paatalemyndigheden er altid berettiget til at optræde, føre Beviser og nedlægge Paastande og kan selv overtage Forfølgningen, uden at det kommer i Betragtning, at den tidligere har nægtet at iværksætte den eller har indstillet den.

Overtager Paatalemyndigheden Sagen, kan Sagføgeren slutte sig til Forfølgningen og bevarer ved Erklæringen herom de ham tilkommende Partsrettigheder. Dog kan han ikke, medmindre Sagen angaar Ærekrænkelser, ligeoverfor Lagrettemændene udøve nogen Udskydelsesret; heller ikke har han i noget Tilfælde Krav paa, at Sagen udsættes.

§ 436. Sag, som forfølges i Henhold til § 94, kan Sagføgeren alene med Kjæremaalsudvalgets Samtykke indbringe for høiere Ret til fornyet Behandling. Til dens Udførelse ved Lagmandsretten maa han antage en Sagfører. Ved Anke til Høiesteret maa han antage en Høiesteretsadvokat.

Erklærer Indstevnte Anke, eller begjærer han fornyet Behandling ved høiere Ret, iværksættes denne efter de for offentlige Straffesager i Almindelighed gjældende Regler. Den oprindelige Sagføger gives Meddelelse om Erklæringen eller Begjæringen og kan slutte sig til Forfølgningen overensstemmende med Reglerne i § 435, 2det Led.

Til Gunst for Indstevnte kan Paatalemyndigheden altid iværksætte Anke eller fornyet Behandling for høiere Ret.

§ 437. Stillingen som privat Sagføger er ikke til Hinder for, at man kan optræde eller føres som Vidne.

Toogtredivte Kapitel.

Paatale af borgerlige Retskrav i Forbindelse med Straffesagen.

§ 438. I offentlige Straffesager kan den Fornærmede slutte sig til Forfølgningen for de ham tilkommende borgerlige Krav. Vedkommende. I saa Fald paaligger det ham at sørge for, at Angivelse af Paastanden og af de Beviser, hvorpaa den støttes, meddeles Tiltalte og dennes Forsvarer seneſt samtidig med Stevningen. Er dette ikke skeet, kan der alene tages Hensyn til hans Paastand, naar enten Tiltalte samtykker deri, eller Retten finder, at Tiltalte dog har faaet tilstrækkelig Leilighed til at forberede sit Forsvar.

§ 439. Første Gang den Fornærmede fremstaar for Retten, bliver han at tilspørge, om han begjærer Erstatning og om dennes Størrelse samt at gjøre opmærksom paa sin Ret efter §§ 438 og 440. Er dette ikke skeet, før Tiltale er reist, bør en tilsvarende skriftlig Meddelelse tilstilles ham.

Der tilkommer den Fornærmede, som i Henhold til foranstaaende Paragraf har sluttet sig til Forfølgningen, de samme Partsrettigheder som efter § 435, 2det Led.

§ 440. Efter den Fornærmedes Begjæring kan Paatalemyndigheden overtage at gjøre de ham tilkommende borgerlige Retskrav gjældende, naar dette kan ske uden særlig Uleilighed.

Det samme gjælder, hvor saadan Begjæring ikke er fremsat, medmindre Grunden hertil maa antages at være, at Fornærmede ikke har villet gjøre Kravet gjældende under Straffesagen.

Naar Sagen paadømmes i Henhold til § 283, gjælder om Retten, hvad ovenfor er bestemt om Paatalemyndigheden.

§ 441. Retten kan til enhver Tid nægte Kravets Forfølgning i Forbindelse med Straffesagen, naar den finder, at saadan Forfølgning ikke kan ske uden væsentlig Ulempe.

Den Fornærmede kan til enhver Tid indtil Hovedforhandlingens Afslutning tage Kravet tilbage med Forbehold af at forfølge det i den borgerlige Retspleies Former.

§ 442. Paakjendelse af Kravet finder ikke Sted, naar Retten ikke finder det tilstrækkelig oplyst, eller naar Frifindelse for eller Idømmelse af Straf ikke leder til en Afgjørelse af det borgerlige Retskrav i samme Retning. Dog kan Retten afgjøre Kravet til Ugunst for den for Straf frifundne, naar Skyldspørgsmaalet er afgjort imod ham.

§ 443. Retten kan udenfor de i Lov om den almindelige borgerlige Straffelovs Ikrafttræden §§ 19—23 og § 25 omhandlede Tilfælde bestemme, at Erstatningens Størrelse skal fastsættes ved Skjøn efter de for borgerlige Sager gjældende Regler.

I Sager, som behandles ved Lagmandsret, kan den efter Omstændighederne forelægge Lagretten Spørgsmaal, om Skade er skeet, og om dennes eller Erstatningens Størrelse Ved Stemmegivningen over Erstatningens Størrelse bliver den Sum gjældende, som har over Halvdelen af Stemmerne for sig, naar dertil medregnes de Stemmer, som er afgivne for høiere Beløb.

Forlanges i Lagmandsretssag en Beskyldning i Henhold til Straffelovens § 253 erklæret død og magtesløs, bliver, saafremt Lagretten ikke har erklæret den Tiltalte skyldig, Spørgsmaal at forelægge Lagretten, om Tiltalte er ansvarlig for Beskyldningen, om denne har de i Straffelovens § 247, første Led beskrevne Kjendemærker, og om der er ført Bevis for dens Sandhed. Til en bekræftende Besvarelse af disse Spørgsmaal udkræves mere end Halvdelen af Stemmerne.

§ 444. I Sager, som forfølges af den Fornærmede, gjøres de borgerlige Retskrav gjældende paa samme Maade som Paastanden om Straf.

I Sager, som er udelukkende privat Paatale undergivne, kan borgerlige Modkrav, der udspringer af samme Forhold eller af Sagsmaalet, gjøres gjældende efter Reglerne for borgerlige Sager, ligesom den Indstevnte, der har fremsat Modpaastand om Straf, hertil kan knytte borgerlige Retskrav paa samme Maade, som om han selv havde været Sagsøger.

§ 445. Er Straffesag anlagt under Forudsætning om, at et indgaaet Ægteskab er ugyldigt, kan ogsaa Paatalemyndigheden nedlægge Paastand om, at Ægteskabet kjendes ugyldigt. Nedlægges Paastanden af Paatalemyndigheden, kan den af Ægtefællerne, som ikke maatte være medindbefattet i Tiltalen, indstevnes som Part i Sagen for dette Spørgsmaals Vedkommende.

§ 446. Er Fornærmede ikke tilfreds med en Afgjørelse, som uden hans Begjæring eller Samtykke har fundet Sted, kan han frafalde den og gjøre sit Krav gjældende ved borgerlig Rettergang.

§ 447. Indbringes Straffesagen til fornyet Behandling ved høiere Ret, kommer Forskrifterne i de foranstaaende §§ til Anvendelse.

§ 448. Paaankes Straffesagen, prøver Høiesteret tillige de borgerlige Krav, forsaavidt deres Afgjørelse umiddelbart beror paa Afgjørelsen af det Paaankede. I videre Udstrækning prøves de blot, naar Anken ogsaa er udstrakt til at omfatte dem.

Til Gunst for Tiltalte udstrækkes Anken hertil alene ifølge hans Begjæring, og til Skade for ham alene ifølge Begjæring af Fornærmede. Denne kan overlade Paatalemyndigheden at gjøre hans Paastand gjældende, om den er villig dertil. Han kan ogsaa selv forsaavidt slutte sig til Anken.

I ethvert Fald maa Meddelelse om Begjæringen og dens Grunde gives Modparten betimelig forud for Sagens Foretagelse.

§ 449. Mod Afgjørelsen af borgerlige Retskrav under Straffesagen kan særskilt Anke finde Sted, forsaavidt de angaar Gjenstande, der efter de almindelige Regler er paaankelige til Høiesteret, eller der er erhvervet Kjæremaalsudvalgets Samtykke dertil.

Anken kan ikke støttes paa, at Dommen eller Lagrettens Kjendelse urettelig har antaget en Omstændighed, hvoraf Kravets Berettigelse afhænger, for bevist eller ikke bevist.

Iøvrigt kommer her de for borgerlige Sager foreskrevne Regler til Anvendelse.

§ 450. At den Fornærmede har sluttet sig til Forfølgningen for sine borgerlige Retskravs Vedkommende, har ingen Indflydelse paa Adgangen til at føre ham som Vidne.

Treogtredivte Kapitel.

Sagsomkostninger.

§ 451. Den Domfældte har at udrede Erstatning til det Offentlige saavelsom til den Fornærmede for de nødvendige Omkostninger, som de har havt ved Undersøgelsen og Paatalen af det Forhold, for hvilket han er fældt.

Dog bliver Erstatning for Omkostninger ved Anke, fornyet Behandling ved høiere Ret, Kjæremaal eller Gjenoptagelse blot da at paalægge Domfældte, naar de enten har ledet til et for ham ugunstigere Udfald, eller de er anvendt efter Domfældtes Begjæring og ikke har ledet til Forandring til hans Fordel.

Omkostninger, der er voldt ved Anke i Henhold til § 379, 1ste Led, erstattes altid af Tiltalte, medmindre Anken tages tilfølge.

Paa de Omkostninger, der forvoldes det Offentlige ved en Opnævnelse i Henhold til § 423, sidste Led, finder Lov om Betaling for offentlige Forretninger af 6te August 1897 § 24 tilsvarende Anvendelse.

§ 452. Den Domfældtes Omkostningsansvar til det Offentlige bestemmes til en rund Sum, der ikke maa overstige det samlede Beløb af de Udgiftsposter, der ifølge § 453 kommer i Betragtning.

Med denne Begrænsning afpasses Beløbet efter Billighed, saa at det ikke kommer til at staa i fremtrædende Misforhold til Domfældtes Skyld og Vilkaar.

§ 453. Ved Bestemmelsen af Omkostningsansvaret til det Offentlige skal alle af Sagen flydende Udgifter, der ikke er forvoldte af nogen Anden (§ 456), komme i Betragtning. Dog undtages herfra Salarier og Reisegodtgjørelse til Dommere, Retsskrivere og Lagrettemænd samt Udgifter til Retslokale, forsaavidt disse Udgifter ikke paalægges ham efter § 456.

Udføres Sagen enten fra Paatalens eller Forsvarets Side

af en hertil fast lønnet Tjenestemand, træder Erstatning til det Offentlige istedetfor Idømmelse af Salarier for Udførelsen.

§ 454. Udgifter, der er fælles for flere Sager, fordeles mellem disse.

Har flere Personer været tiltalte i en Sag, er de Udgifter, som hidrører fra den Enkeltes Forhold, de Andre uvedkommende. Det øvrige Omkostningsansvar fordeles mellem de enkelte Deltagere i Forhold til Graden af deres Deltagelse, hvorhos det tillige kan bestemmes, at alle eller nogle af dem skal hæfte i Fællesskab.

§ 455. Ender Sagen med Frifindelse eller hæves Forfølgningen uden Dom, skal Retten tilkjende Sigtede Erstatning for nødvendige Udlæg til hans Forsvar. Har han havt usædvanlige eller i Forhold til hans Vilkaar betydelige Reiseudgifter eller væsentligt Velfærdstab, og disse Udgifter eller dette Tab har været en nødvendig Følge af Forfølgningen, kan den tilkjende ham en billig Erstatning herfor.

I private Straffesager sker Undtagelse herfra, naar Indstevnte findes at have givet rimelig Anledning til Søgsmaalet.

§ 456. Omkostninger, der er voldte ved Nogens retsstridige Handlinger eller grove Uagtsomhed, bliver helt eller delvis at erstatte af ham. Før Beslutning herom fattes, bør Retten saavidt muligt opfordre Vedkommende til at meddele, hvad han har at anføre til sit Forsvar.

§ 457. For det Omkostningsansvar, som maatte komme til at paahvile Sagsøgeren, har denne i Sager, der reises i Henhold til § 94, at stille det Offentlige, og hvor det forlanges, ogsaa Indstevnte saadan Sikkerhed, som den Ret, der tilsteder Sagen, eller for hvilken den indbringes, finder betryggende.

Domfældes Indstevnte, bliver Sagsøgeren at tilkjende Erstatning af Statskassen for havte nødvendige Sagsomkostninger og Domfældte at ilægge Omkostningsansvar til det Offentlige efter de for offentlige Sager gjældende Regler. Hvis Sagen ender med Sigtedes Frifindelse, og Retten finder, at der ikke har været rimelig Grund til Sagsanlægget, paalægges Sagsøgeren Erstatning til Statskassen for dennes Udgifter ved Sagen, forsaavidt de kommer i Betragtning efter § 453.

§ 458. Hvorvidt Omkostningerne bliver at erstatte, afgjøres i Dommen eller i den Kjendelse, hvorved Forfølgningen indstilles. Indstilles den uden saadan, kan Spørgsmaalet indbringes til særskilt Afgjørelse ved Kjendelse af den Ret, for hvilken Sagen har staaet, eller om der ikke er nogen saadan, for en Ret, ved hvilken Sag kunde være reist.

Ved Dommens Paaanke prøves Omkostningsspørgsmaalet, forsaavidt dets Afgjørelse afhænger af Ankens Udfald. Ellers kan

den, der er tilpligtet at erstatte Omkostninger, benytte Kjæremaal, naar Beløbet overstiger firti Kroner.

Fireogtredivte Kapitel.

Hæftelse af Sigtedes Gods.

§ 459. Saavidt fornødiges til Sikrelse af den Formuesstraf, de Omkostninger og den Skadeserstatning, som en Sigtet antages at ville blive idømt, kan Retten, naar der handles om betydeligere Ansvar og særlige Omstændigheder opfordrer dertil, paa Begjæring ved Kjendelse beslutte at gjøre Hæftelse i hans Gods. Sker Hæftelsen efter Andragende af privat Person, kan den besluttes betinget af Sikkerhedsstillelse.

§ 460. Hæftelsen, der kan iværksættes af Politiet, bliver, saafremt Sigtede ikke sættes ud af Gjenstandenes Besiddelse, at thinglæse og medfører samme Virkning som Arrest.

§ 461. Hæftelsen ophæves, naar dens Grund bortfalder. Er Forfølgningen reist af en privat Person, bliver den tillige at ophæve, naar Retten finder, at han ikke gjør tilbørlig Fremgang med Sagen. I Forbindelse med Kjendelsen om Hæftelsens Ophør afgjør Retten, i Tilfælde, hvorvidt den i Henhold til § 459, sidste Punktum stillede Sikkerhed er forfalden.

§ 462. Naar Nogen, som er dømt til strengere Straf end Fængsel i 6 Maaneder eller med skjellig Grund mistænkes for nogen Forbrydelse, der hører under Lagmandsret og kan medføre saadan Straf, ved Flugt unddrager sig Straffens Fuldbyrdelse eller Forfølgningen, eller naar han opholder sig i Udlandet og uagtet Opfordring vægrer sig for at indfinde sig i Riget, kan Retten ved Kjendelse beslutte, at den Formue, som han her besidder, skal hæftes.

§ 463. Kjendelsen thinglæses og kundgjøres paa den i § 154, 2det Led bestemte Maade.

Fra Thinglæsningen af kan den Sigtede ikke forpligte eller forføie over Formuen anderledes end gjennem gjenkaldelig sidste Villiesbestemmelse.

§ 464. Retten opnævner en Værge, der har at forvalte Formuen efter de for Bestyrelsen af forsvundne Personers Midler gjældende Regler og at paase, at der ikke tilflyder Sigtede personlig nogen Indtægt af samme.

§ 465. Den i §§ 462—464 omhandlede Hæftelse hæves, saasnart Sigtede kommer tilstede eller Grunden iøvrigt bortfalder.

Femogtredivte Kapitel.

Om Ansvar i Anledning af Sagen.

§ 466. For forsømmeligt eller andet utilbørligt Forhold under sin Befatning med en Straffesag kan offentlige Tjenestemænd samt privat antagne Forsvarere straffes med Bøder, forsaavidt ingen strengere Straffebestemmelse er anvendelig paa Tilfældet, og ilægges Erstatning til den derved fornærmede.

For det nogen offentlig Tjenestemand ilagte Erstatningsansvar indestaar Staten.

Dog hæfter Staten ikke ligeoverfor Sigtede for det Ansvar, som hans i Henhold til § 107 beskikkede Forsvarer har paadraget sig.

§ 467. For de i § 466 omhandlede Forseelser kan paa Embeds Vegne enhver Ret, der har Befatning med Sagen, ved Kjendelse eller i Dommen ilægge Erstatningsansvar saavelsom Bøder, hvad enten disse er at fastsætte efter § 466 eller efter nogen anden paa Tilfældet anvendelig Bestemmelse.

Dog kan Dommere alene ilægges saadant Ansvar af høiere Ret.

§ 468. Naar Idømmelsen af Ansvar efter det Ovenstaaende ikke kan finde Sted, eller naar Spørgsmaalet herom frembyder Tvivl og Vanskeligheder, som ikke paa Stedet kan fjernes, kan Retten afgive Indberetning til vedkommende Paatalemyndighed.

§ 469. Bliver Nogen ved Dom frifunden for en allerede fuldbyrdet Straf, skal han paa Forlangende tilkjendes Erstatning af Statskassen for den Skade, som han har lidt ved den saaledes fuldbyrdede Straf.

For Skade, som er lidt ved Varetægtsfængsel, skal den, mod hvem Forfølgningen indstilles, eller som ved Dom frifindes, paa Forlangende tilkjendes Erstatning af Statskassen, naar de for hans Forøvelse af Handlingen fremførte Beviser er gjendrevne. Er Forfølgningens Indstillelse eller Frifindelsen begrundet deri, at Handlingen ikke kan henføres under nogen Straffebestemmelse, eller at Strafbarheden er udelukket eller ophævet ved en i Loven anerkjendt Omstændighed, afgjør Retten efter Sagens nærmere Omstændigheder, hvorvidt saadan Erstatning bør tilkjendes.

§ 470. Erstatning tilkjendes under ingen Omstændighed, naar Sigtede ved Tilstaaelse eller paa anden Maade ved eget forsætligt Forhold har fremkaldt den fældende Dom eller Forfølgningen, eller for Varetægtsfængsel, som er kommen til Anvendelse, fordi Sigtede har forsøgt at undvige eller foretaget Handlinger, hvoraf det maatte sluttes, at han har villet tilintetgjøre Gjerningens Spor eller forlede Andre til falsk Forklaring eller til at unddrage sig sin Vidnepligt.

§ 471. Det i § 469 omhandlede Skadeserstatningskrav kan

forlanges paakjendt i den Dom eller Kjendelse, hvorved Sagen endes.

Er dette ikke skeet eller indstilles Forfølgningen uden Dom eller Kjendelse, kan Sigtede inden en Maaned, efterat han har modtaget Meddelelse herom, fremsætte sin Begjæring for den Ret, ved hvilken Sagen har staaet, eller om der ikke er nogen saadan, for enhver Ret, ved hvilken et Værnething for Sagen er begrundet. Afgjørelsen sker ved Kjendelse, efterat der er givet Paatalemyndigheden Anledning til at udtale sig paa Statskassens Vegne.

Hvis Statskassen ilægges saadant Ansvar som her omhandlet, kan den gjøre gjældende de Krav, som Sigtede i samme Anledning maatte have ifølge § 466.

§ 472. Paaankes en Dom, hvori Ansvar er ilagt ifølge dette Kapitel, prøver Høiesteret paa Embeds Vegne Ansvarsspørgsmaalet, forsaavidt dets Afgjørelse afhænger af det Paaankede, men i videre Udstrækning blot, naar Anken efter Begjæring af nogen Vedkommende ogsaa er udstrakt til at omfatte det.

Ved fornyet Behandling for høiere Ret kommer Ansvarsspørgsmaalet under Prøvelse, forsaavidt dets Afgjørelse afhænger af Sagens Udfald.

Hvor Ansvarsspørgsmaalet ikke ifølge ovenstaaende Bestemmelser er Gjenstand for Prøvelse ved høiere Ret, kan Kjæremaal finde Sted.

Seksogtredivte Kapitel.

Straffens Fuldbyrdelse.

§ 473. En ved endelig Dom eller Kjendelse ilagt Straf bliver som Regel uopholdelig at fuldbyrde.

Har Retten indstillet Domfældte til Benaadning, kan Fuldbyrdelsen ikke finde Sted, saafremt han herved vilde komme til at udstaa nogen Straf, som Indstillingen om Benaadning søger ham fritaget for. Har han selv søgt Benaadning, kan Straffens Fuldbyrdelse blot paabegyndes, forsaavidt han samtykker deri. Ingen Dødsdom kan fuldbyrdes, før den har været forelagt Kongen, ledsaget af Rettens Erklæring.

§ 474. Udsættelse med Straffens Fuldbyrdelse finder Sted, naar en svanger Kvinde er dømt til Døden eller til Frihedsstraf, eller den, som skal udholde Livsstraf, Frihedsstraf eller legemlig Straf eller er idømt Bøder, er bleven aandsvag eller er falden i en alvorlig Sygdom, eller naar Fuldbyrdelsen ikke vilde kunne indrettes i Overensstemmelse med Straffens Øiemed.

Hvor Fuldbyrdelsen vilde forvolde den Domfældte eller nogen af dennes Paarørende alvorlige, udenfor Straffens Øiemed liggende og ikke af denne med Nødvendighed følgende Onder, kan en Udsættelse ligeledes besluttes.

§ 475. Ved Fuldbyrdelse af Frihedsstraffe bliver den Tid, som Domfældte har tilbragt i Varetægtsfængsel efter Dommens Affigelse, uafkortet at medregne, medmindre han selv har foranlediget Opholdet. En Dags Varetægtsfængsel regnes lige med en Dags Hefte og med en halv Dags Fængsel.

Denne Bestemmelse bliver at anvende ogsaa paa Bøder efter de i Straffelovens § 28, sidste Led givne Regler.

Er Domfældte som syg bleven indlagt paa Sygehus efter at have paabegyndt Straffens Udstaaelse, medregnes den Tid, han opholder sig der, til Straffetiden, hvis han ikke selv har forvoldt eller foregivet Sygdommen for at unddrage sig Straffen.

§ 476. Der skal gives den, som skal udstaa Livsstraf, en passende Tid til at berede sig til Døden, efterat Spørgsmaal om Benaadning er afgjort.

Livsstraffen fuldbyrdes om Dagen i et omsluttet Rum ved Halshugning med Faldøkse i Overvær af Statsadvokaten, Underdommeren, Politimesteren, en Læge og en Præst samt af Formandskabet i den Kommune, hvor Henrettelsen foregaar. Desuden har den Præst, som har beredt Domfældte til Døden, og hans Forsvarer Adgang. Statsadvokaten kan ogsaa tillade andre voksne Mænd at være tilstede.

Protokol over Handlingen føres af Dommeren.

Saafremt den Henrettedes Paarørende forlanger det, overlades det dem at foranstalte Begravelsen. I ethvert Tilfælde sker denne i Stilhed.

§ 477 er ophævet.

§ 478. Er Nogen ved forskjellige Domme dømt i Straf uden Jagttagelse af de i Straffelovens § 64 (jfr. §§ 62 og 63) givne Regler, skal Paatalemyndigheden indbringe samtlige Domme for Retten til Fastsættelse af en fælles Straf.

Er Dommene afsagt ved forskjellige Retter, indbringes de for den Ret, som har idømt den høieste Straf, eller om det er Retter af forskjellig Orden, for den høieste i Ordenen.

Afgjørelsen, der kan træffes uden ny Hovedforhandling, kan paakjæres seneſt inden 14 Dage efter Dommens Forkyndelse.

§ 479. Naar anden Straf end paa Formuen skal fuldbyrdes, paaligger Iværksættelsen heraf Paatalemyndigheden.

Inddrivelse af Bøder, Procesomkostninger og Erstatningsansvar sker efter de gjældende Regler.

De i Forbindelse med Straffens Fuldbyrdelse staaende Afgjørelser, som efter den gjældende Lovgivning paahviler Overøvrigheden, træffes af Statsadvokaterne.

§ 480. Skal den Domfældte udholde Fængsel over 6 Maaneder, eller mistænkes han for at ville flygte, eller undlader han paa Tilsigelse at fremstille sig til Straffens Udstaaelse, kan han afhentes.

Ellers tilstiller Paatalemyndigheden ham Opfordring til at fremmøde til bestemt Tid paa det Sted, hvor Straffen skal udholdes.

§ 481. Opstaar der med Hensyn til Dommens Fortolkning, Beregningen af Frihedsstraffe, som er idømte eller træder i Stedet for idømt Straf, eller af andre Grunde Tvist mellem Paatalemyndigheden og Domfældte, bliver Spørgsmaalet paa Domfældtes Begjæring at forelægge Stedets Ret eller den Ret, som tidligere har dømt i Sagen, til Afgjørelse. Mod denne kan Kjæremaal finde Sted inden en Uge efter sammes Forkyndelse, dog uden opsættende Virkning, medmindre Paatalemyndigheden selv eller Retten saa bestutter.

§ 482. Opstaar der Tvist om, hvorvidt den Person, mod hvem Straffen tilsigtes fuldbyrdet, er den Domfældte, afgjøres den efter de for Meddomsretssager foreskrevne Regler af Stedets Ret eller af den Ret, som tidligere har dømt i Sagen.

Syvogtredivte Kapitel.

Reisegodtgjørelse.

§ 483 er ophævet.

§ 484. Domsmænd, der tjenstgjør ved Retsmøder under de store Saltvandsfiskerier og efter foranstaaende Regler *) ikke tilkommer Diætgodtgjørelse, kan under Omstændigheder, hvor Billighed særlig taler derfor, af Rettens Formand tilkjendes en Godtgjørelse, der dog ikke maa overstige Kr. 3,00 daglig.

§ 485. Fast beskikkede Sagkyndige tilkommer i Anledning af Fremmøde i Retten den for deres Embede eller Bestilling i Almindelighed bestemte Skyds- og Diætgodtgjørelse.

§ 486. Vidne skal, naar det paa Grund af Legemsfeil, Sygdom, Alder eller Svagelighed ikke uden Befordring kan komme til Retsstedet, saavelsom naar dets Reise til Retsstedet udgjør over 20 km., være berettiget til at erholde følgende Skydsgodtgjørelse:

a. for Reise med Jernbane 4 Øre pr. km.
b. for Reise med Dampskib 25 Øre pr. Sømil;
c. for Reise forøvrigt 6 Øre pr. km. tillands og 9 Øre pr. km. tilvands.

Oplyser Vidnet, at de Udgifter, der med Nødvendighed er medgaaede til dets Befordring, ikke dækkes af den tilstaaede Godtgjørelse, kan det i det i Bogstav b nævnte Tilfælde yderligere kræve erstattet udlagte Fløtmandspenge for Befordring af dets egen Person til og fra Dampskib.

Under lige Betingelse kan det i det i Bogstav c nævnte Tilfælde istedetfor Godtgjørelse kræve Erstatning for havte nødvendige

*) Se nu Lov om offentlige Tjenestemænds Skyds- og Kostgodtgjørelse af 10de Juli 1894, der har ophævet § 484, 1ste og 2det Led.

Udlæg. Dog maa det under ingen Omstændighed erholde mere end for Stevnevidner bestemt, saaledes beregnet, at Vidnet anses for at have reist sammen med et andet Vidne, naar dette har været muligt.

Det overlades Kongen at give nærmere Regler om Vidners Godtgjørelse for Befordring med Ren.

§ 487. I den Tid, som nødvendigen medgaar til Reisen eller Opholdet paa Retsstedet, tilkommer der de Vidner, hvis Reise til Retsstedet udgjør over 20 km., en Godtgjørelse af Kr. 1,20 daglig. Har Vidnet maattet overnatte udenfor Hjemmet, tilkommer der det yderligere for hver Nat Kr. 0,80.

I det i § 171, sidste Led nævnte Tilfælde kan Godtgjørelsen efter Rettens Skjøn passende forhøies; dog maa den ikke overstige Kr. 5,00 pr. Døgn.

§ 488. I Anledning af Fremmøde ved Hovedforhandling for Lagmandsret kan Vidner, der efter de foregaaende §§ ikke har Krav paa Godtgjørelse, af Retten tilkjendes Erstatning for tabt Arbeidsfortjeneste, dog ikke mere end Kr. 1,20 om Dagen.

Ogsaa udenfor Hovedforhandling ved Lagmandsret kan dette ske, naar særegne Grunde, saasom Vidnets slette Vilkaar eller Retsmødets Langvarighed, taler derfor.

§ 489. Har et Vidne paa Grund af Legemsfeil, Sygdom eller Alder tiltrængt en Ledsager, tilkommer den i §§ 486—488 omhandlede Godtgjørelse ogsaa denne.

§ 490. Den Vidnerne efter §§ 486 og 487, første Led tilkommende Reisegodtgjørelse udbetales, forsaavidt intet Modsat er bestemt forskudsvis af Statskassen. De nærmere Forskrifter herom gives af Kongen. Ethvert Krav paa Godtgjørelse bortfalder, naar det ikke fremsættes inden seks Maaneder efter Retsmødet.

Otteogtredivte Kapitel.

Slutningsbestemmelser.

§ 491. Nærværende Lov træder i Kraft den første Dag i Januar Maaned, efterat to Aar er forløbne fra den Dag, da den er given.

Valg paa Lagrettemænd og Domsmænd foretages første Gang i det Aar, som gaar forud for det, hvori Loven træder i Kraft. Hvem der herunder skal udføre de Lagmændene paahvilende Forretninger, bestemmes af Kongen.

§ 492. I Sager, der ved Lovens Ikrafttræden er iretteførte for den dømmende Ret, kommer den hidtil gjældende Lovgivnings Bestemmelser om Sagens Behandling, Paakjendelse og Paaanke fremdeles til Anvendelse, dog at Paatalemyndigheden træder i Overøvrighedens Sted. Skal ny Behandling i første Instans finde Sted, sker denne efter nærværende Lovs Regler.

§ 493. De i Lovens Kapitler 30 og 36 indeholdte Bestemmelser kommer til Anvendelse ogsaa ligeoverfor Domme, der er affagte under den tidligere Lovgivnings Herredomme.

§ 494. Lagrettemænd kaldes kun de Personer, som er udvalgte til at gjøre Tjeneste ved Lagmandsthingene. De Personer, som er opførte i det i Lov af 28de August 1854 § 18 omhandlede særskilte Udvalg, kaldes Skjøns- og Meddomsmænd. De i det almindelige Mandtal efter samme Lovs § 5 opførte Personer kaldes mandtalsførte Retsvidner.

§ 495. Indtil Kongen anderledes bestemmer, kan i Finmarkens Amt Sager, som efter Reglerne i Kapitel 3 hører under Lagmandsret, behandles ved Meddomsret, hvis Tiltalte samtykker deri eller ikke inden den i § 293 omhandlede Frist gjør Indsigelse derimod.

22 Mai. No. 13. **Militær Straffelov.** *) [1]

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 20de Mai dette Aar, saalydende:

Første Del.

Almindelige Bestemmelser.

Indledende Bestemmelser.

§ 1. Den almindelige borgerlige Straffelovs første Del finder Anvendelse paa de strafbare Handlinger, som omhandles i nærværende Lov, forsaavidt denne intet modsat bestemmer.[2]

§ 2. Militære Forbrydelser og militære Forseelser er alene de strafbare Handlinger, som omhandles i denne Lov.[3]

De er Forbrydelser, forsaavidt de kan medføre Fængsel over 3 Maaneder, Hefte over 1 Aar[4] eller Fradømmelse af offentlig Tjeneste som Hovedstraf, men ellers Forseelser.

§ 3. Denne Lovs tredje Del finder kun Anvendelse paa Handlinger, som forøves i Krigstid, hvorunder ogsaa indbefattes den Tid, fra hvilken den væbnede Magt eller vedkommende Afdeling af samme er beordret sat paa Krigsfod, og indtil den atter er sat paa Fredsfod.[5]

§ 4. Ved Krigsmænd[6] forstaaes i denne Lov:

[1]) Se Oth. Prp. No. 4 for 1899—1900, No. 15 for 1900—1901, Indst. O IX. for s. A., Oth. Forh. for s. A. Side 1125—1187 og 1364—1379, Lth. Forh. for. s. A. Side 363—396 og 419—421. Vedk. Sankt.foredr. er indt. i Depts.tid. for 1902 No. 30, S. 470.

[2]) Se §§ 2, 3, 9, 10, 11, 13, 20, 24, 25, 26, 28, 29, 33.

[3]) Jfr. Mil. Strfprocesl. 29 Marts 1900 § 1.

[4]) Jfr. Strfl. § 2.

[5]) Se Mil. Strfprocesl. § 3, jfr. Strfl. § 8.

[6]) Se §§ 10, 28, 34, 43, 47, 49, 50, 51, 52, 63—66, 71, 73—75, 77, 80 i. f. 88, 89, 91, 92, 100, 106 jfr. Mil. Strfprocesl. § 2.

*) Bekjendtgj. 31 Mai i Lovt. 1ste Afd. No. 26.

1. Fastlønnede militære Tjenestemænd fra Ansættelsesdagen indtil Tjenesteforholdets Ophør. 22 Mai. No. 13.
2. Værnepligtige Befalingsmænd, Spillemænd og menige[1]) i Tjenestetiden (jfr. § 5), samt naar de er indsatte i militært Fængsel.
3. Frivillige, ved den væbnede Magt tjenestgjørende militære Personer fra Tiltrædelsesdagen indtil Tjenesteforholdets Ophør.
4. Civilmilitære Personer i tilsvarende Stillinger med Undtagelse af de ved Udskrivningsvæsenet[2]) og det militære Retsvæsen[3]) ansatte Tjenestemænd.

§ 5. Ved Tjenestetiden forstaaes for de i § 4 Nr. 2 nævnte Personers Vedkommende den Tid, hvori de skal deltage i de militære Øvelser, tjenestgjøre ved de militære Værksteder eller Værfter eller paa anden Maade forrette som tjenestgjørende ved Rigets væbnede Magt, samt den Tid, som medgaar til Reise til Tjenestestedet og tilbage, i hvert Fald mindst 24 Timer før Fremmødet og lige lang Tid efter Dimissionen.

§ 6. Enhver, som er berettiget til at give en Befaling, der skal adlydes af en anden (den undergivne), er dennes foresatte.

Enhver, som har høiere Grad end en anden (den underordnede), er dennes overordnede. Har begge samme Grad, er den, der har ældst Anciennetet, den overordnede.

§ 7. Ved militær Vagt[4]) forstaaes i denne Lov enhver Krigsmand eller militær Afdeling, der har at forrette Vagt- eller Sikkerhedstjeneste.

§ 8.[5]) Ved Sjøtogt forstaaes Togt paa fremmede Farvand, beregnet paa en Varighed af mindst 14 Dage.[6])

Et Skib anses for at være paa Togt[6]) fra den Tid, Kommandoen ombord er heist, og til den igjen stryges, men paa Sjøtogt fra den Tid, det forlader Udrustningsstationen, og til det vender tilbage til Oplagsstedet.

1ste Kapitel.

Lovens Virkekreds.

§ 9. Efter denne Lov straffes, forsaavidt intet andet udtrykkelig er bestemt eller fremgaar af Sammenhængen[7]),

1. alle ved Rigets væbnede Magt ansatte eller dertil hørende Personer med Undtagelse af de ved Udskrivningsvæsenet[2]) og det militære Retsvæsen[3]) ansatte Tjenestemænd;

[1]) Love af 12 Mai 1866, 3 Juni 1876, 16 Juni 1885, 6 Juli 1892, 28 Juni 1897, 24 April 1899 og 11 April 1900.
[2]) Lov 12 Mai 1866 Kap. 3 og Lov 3 Aug. 1897.
[3]) Lov 29 Marts 1900 §§ 22, 50, 55 og 56.
[4]) §§ 55, 62, 71 jfr. 99.
[5]) Jfr. Mil. Strfprocesl. § 4.
[6]) Se §§ 9 No. 2 og 35.
[7]) Se §§ 37, 50—52, 63—66, 71, 73—79, 87—90, 92, 100, 106.

22 Mai. No. 13.

2. medfarende paa Skib, naar Skibet er paa Sjøtogt, men kun disciplinært, naar Skibet er paa andet Togt[1]),

samt i Krigstid[2]) endvidere

3. enhver, som i hvilkensomhelst Egenskab gjør Tjeneste ved den væbnede Magt eller følger Afdeling af samme;
4. Krigsfanger, som staar under militær Bevogtning;
5. enhver, som gjør sig skyldig i Overtrædelse af § 94, eller som paa Krigsskuepladsen gjør sig skyldig i Forbrydelse mod §§ 80—86, 91—93, 101—105 og 107.

§ 10. Under fælles Tjenestgjøring af norsk og anden med Norge forbunden Stats Krigsmagt bliver i Tilfælde af Gjensidighed strafbare Handlinger, forøvede af norske Krigsmænd mod den anden Stats Krigsmænd, at straffe paa samme Maade, som om de var forøvede mod norske Krigsmænd.

§ 11. Nærværende Lov kommer til Anvendelse, ogsaa naar den strafbare Handling er forøvet i Udlandet.

2det Kapitel.

Straffene.

§ 12.[3])

1. De Straffe, som anvendes efter denne Lov[4]), er

Dødsstraf,
Fængsel,
Hefte,
Arrest,
Bøder og
Revselse.[5])

I særlige Tilfælde anvendes:

Fradømmelse af offentlig Tjeneste.

2.[6]) Med ovennævnte Straffe kan som Tillægsstraffe forbindes:

a. Tab af offentlig Tjeneste, som den skyldige indehar;
b. Tab for en Tid af 10 Aar af Stemmeret i offentlige Anliggender og af Adgang til at opnaa offentlig Tjeneste;
c. Tab for en Tid af 10 Aar af Retten til Tjenestgjøring i Rigets Krigsmagt;
d. Tab for en bestemt Tid af indtil 5 Aar eller for bestandig af Ret til at indehave nogen af de i den almindelige Straffelovs § 29 Nr. 4 nævnte Stillinger;
e. Bekjendtgjørelse af Dommen, hvorved den almindelige Straffe-

[1]) Se § 8.
[2]) Se § 3.
[3]) Jfr. Strfl. § 15.
[4]) Se ogsaa § 112.
[5]) § 110.
[6]) Jfr. Strfl. §§ 16 og 29.

lovs §§ 173 og 254, jfr. nærværende Lovs §§ 40, 41, 59 og 60, finder tilsvarende Anvendelse;

f. Forvisning fra bestemte Steder overensstemmende med den almindelige Straffelovs § 33 og

g. Inddragning af bestemt Gjenstand.

§ 13. De i den almindelige Straffelov[1]) og i Lov om Fængselsvæsenet givne Regler om Fængsel, Hefte og Bøder kommer, forsaavidt intet modsat er bestemt[2]), til Anvendelse paa de militære Fængsels-, Hefte- og Bødestraffe.

Fængselsstraf, idømt en Befalingsmand, kan ikke omsættes til skjærpet Fængsel, og Heftestraf, idømt en saadan, kan ikke omsættes til Fængsel.[3])

Hefte og i Krigstid[4]) skjærpet Fængsel[5]) kan, hvor dertil er Anledning, udstaaes i Fæstning, Skib eller andet militært Lokale efter nærmere Bestemmelse af den militære Paatalemyndighed.

Naar Bøder idømmes, kan der istedenfor Fængselsstraf[6]) fastsættes et bestemt Antal Arrestdage, der skal træde istedenfor Bøder, som ikke erlægges.[7])

§ 14. Dødsstraf kan kun anvendes i Krigstid[4]), dog ikke efter Krigens Ophør og ikke paa Personer under 18 Aar.[8]) Idømt Dødsstraf, som ikke er fuldbyrdet før Krigens Ophør, overgaar til Fængsel paa Livstid.

§ 15. Arrest anvendes kun paa militære og civilmilitære Personer samt Krigsfanger og medfarende paa Skib og idømmes som Husarrest fra 1 til 30 Dage eller som Vagtarrest fra 1 til 60 Dage, men i de i § 27, jfr. den almindelige Straffelovs § 62, omhandlede Tilfælde henholdsvis indtil 45 og 90 Dage.

3 Dages Arrest svarer til 2 Dages Hefte og 1 Dags Fængsel.

§ 16. Husarrest anvendes kun paa Befalingsmænd, paa Elever af militære Skoler og paa civile Personer.[9]) Den udholdes i Arrestantens Bolig eller Lukaf. Husarrestant maa ikke uden Tilladelse modtage Besøg.

Vagtarrest udholdes i militært Arrestlokale, saavidt muligt i Enrum. Brevveksling er Arrestanten tilladt. Til bestemte Tider bør det ogsaa tillades ham at modtage Besøg, forsaavidt tjenestlige Hensyn ikke er til Hinder derfor.

[1]) Strfl. §§ 17—28, Fængselslov 31 Mai 1900.
[2]) § 13, 2det, 3dje og 4de Led samt §§ 110—112.
[3]) Jfr. Strfl. §§ 18 og 23.
[4]) § 3.
[5]) Strfl. § 19.
[6]) Jfr. Strfl. § 28.
[7]) Jfr. §§ 111 og 112.
[8]) Se Mil. Strfprocesl. § 228.
[9]) Jfr. § 9 No. 2.

22 Mai. No. 13.

Hvor Benyttelse af militært Arrestlokale vilde volde uforholdsmæssig Ulempe eller Bekostning, kan Arresten udholdes i Kredsfængsel eller Hjælpefængsel.[1]) Uden eget Samtykke maa Arrestanten ikke sættes sammen med nogen, der udstaar Straf af Fængsel eller Hefte, eller med Varetægtsfange.

§ 17. Fange, der udholder Arrest, kan af vedkommende Befalingsmand paalægges at udføre militære Tjenestepligter, men kan ikke paalægges andet Arbeide. Afbrydes Arresten, bliver dette uden Indflydelse paa Beregningen af Arresttiden, forsaavidt Afbrydelsen ikke i Sammenhæng varer længere end 12 Timer.

Husarrestant sørger selv for sit Underhold. Det samme tillades ogsaa Vagtarrestant inden de Grænser, som god Orden foreskriver.

§ 18. Arrest kan efter domfældtes Begjæring eller med hans Samtykke ved Fuldbyrdelsen omsættes til Hefte eller, forsaavidt den skyldige ikke er Befalingsmand, til Fængsel eller skjærpet Fængsel[2]), dog saaledes, at dette sidste bliver mindst 2 Dage.

§ 19. Nærmere Regler angaaende Arrest og Arrestfangers Behandling gives af Kongen.

§ 20.[3])

1. Dødsdom og Dom paa Fængsel i 1 Aar eller derover for nogen Forbrydelse efter denne Lov medfører Tab af enhver offentlig Tjeneste, som den skyldige indehar. Til kortere Tids Fængsel saavelsom til Hefte og Fradømmelse af offentlig Tjeneste bliver at knytte Tab af offentlig Tjeneste, hvortil den skyldige ved den strafbare Handling har vist sig uskikket eller uværdig.
2. Dødsdom og Dom paa Fængsel i 2 Aar eller derover for nogen Forbrydelse efter denne Lov medfører Tab af de i § 12, 2 b nævnte statsborgerlige Rettigheder. Til Dom paa kortere Tids Fængsel eller paa Hefte i 3 Aar eller derover eller paa Tjenestens Tab knyttes Tab af disse Rettigheder, forsaavidt den skyldige ved den strafbare Handling har vist sig uværdig til dem.
3. Til Dødsdom og Dom paa Fængsel eller paa Hefte i 3 Aar eller derover eller paa Tjenestens Tab for nogen Forbrydelse efter denne Lov kan knyttes Tab af Retten til Tjenestgjøring i Rigets Krigsmagt, forsaavidt den skyldige ved den strafbare Handling har vist sig uværdig dertil.

Er nogen i Udlandet dømt skyldig i strafbar Handling, som efter norsk almindelig eller militær Straffelov kan gjøre ham uværdig til Krigstjeneste, kan den militære Forhørs-

[1]) Lov 31 Mai 1900 Kap. 1.
[2]) Se Strfl. § 19.
[3]) Jfr. Strfl. § 30.

ret[1]) efter den militære Paatalemyndigheds Paastand frakjende ham Retten til Tjenestgjøring i Rigets Krigsmagt. 22 Mai. No. 13.

4. Til Dødsdom og Dom paa Fængsel eller Tjenestens Tab for nogen Forbrydelse efter denne Lov kan knyttes Tab af de i den almindelige Straffelovs § 29, 4 nævnte Stillinger eller nogen enkelt af disse, saafremt den skyldige ved den strafbare Handling har vist sig uværdig til den for Stillingen fornødne Tillid, eller saafremt han har krænket Pligter, som paahvilede ham i Kraft af Stillingen, og der foreligger Fare for Gjentagelse.
5. Den almindelige Straffelovs § 31 finder tilsvarende Anvendelse.

§ 21.[2]) Uværdighed til at udføre Krigstjeneste bortfalder, naar den domfældte gjenindsættes i de statsborgerlige Rettigheder. Retten til Tjenestgjøring kan ogsaa særskilt gjenerhverves overensstemmende med den almindelige Straffelovs §§ 75 og 76, dog saaledes, at Begjæringen fremsættes for den militære Paatalemyndighed og afgjøres henholdsvis af denne eller ved Kjendelse af den militære Forhørsret.[1]) Med Hensyn til Sagsbehandlingen og Kjæremaal mod samme finder i saa Fald den militære Rettergangslovs Regler Anvendelse.

§ 22. Dømmes nogen, der ikke har udtjent sin Værnepligt, til Tjenestens Tab, eller omfatter det Tidsrum, hvorfor nogen er frakjendt Retten til Tjenestgjøring i Rigets Krigsmagt, ikke hele hans tilbageværende Værnepligtstid, er han forpligtet til at udføre den gjenstaaende Del af sin Værnepligt som menig.

Det samme gjælder ogsaa den, der gjenerhverver Retten til Tjenestgjøring.

§ 23. Med Hensyn til Inddragning finder den almindelige Straffelovs §§ 34—37 tilsvarende Anvendelse.

3dje Kapitel.

Forskjellige Bestemmelser.

§ 24. Foresattes[3]) Befaling i Tjenesteanliggende fritager den undergivne for Straf, uden forsaavidt som han overskrider Befalingen, eller han har indseet eller klarlig maatte have indseet, at han ved Befalingens Udførelse medvirker til en retsstridig Handling.[4]) I ethvert Fald kan Retten nedsætte Straffen under det for Handlingen bestemte Lavmaal og til en mildere Strafart.

§ 25. Paa Handling, der under paatrængende Fare eller Nød foretages for at faa givne Befalinger adlydte, finder

[1]) Mil. Strfprocesl. § 28 jfr. § 88—92.
[2]) Jfr. Strfl. § 75.
[3]) § 6.
[4]) Jfr. § 46 og Subordinationsanordn. 27 April 1792 Kap. 1 §§ 11 og 13.

22 Mai. No. 13.

den almindelige Straffelovs §§ 47, 48 og 56 tilsvarende Anvendelse.

§ 26. Frygt for personlig Fare begrunder ved Forsømmelse af militær Tjenestepligt ikke Udelukkelse af Strafskylden[1]) eller Nedsættelse i Straffen.[2])

§ 27. Bestemmelserne i den almindelige Straffelovs §§ 52—54 kan bringes i Anvendelse, ogsaa hvor der idømmes Arrest. Samme Lovs § 62 finder tilsvarende Anvendelse, hvor nogen af de strafbare Handlinger skulde have medført nævnte Straf.

§ 28. Naar en efter denne Lov strafbar Handling forøves af flere Krigsmænd[3]) i Fællesskab, kan Straffen, hvor vedkommende Straffebud ikke selv tager særligt Sigte paa Forholdet[4]), inden de for vedkommende Strafart fastsatte Grænser forhøies med indtil en Halvdel.

Paa samme Maade og under samme Forudsætning[5]) kan Straffen forhøies for en foresat[6]), som forsætlig har samvirket med nogen ham undergiven eller under hans Opsyn staaende Person.

§ 29. Har nogen gjort sig skyldig i flere fuldbyrdede eller forsøgte militære Forbrydelser af nogen i den almindelige Straffelovs § 65 omhandlet Art, kan den militære Domstol, der straffælder ham, forsaavidt det er den militære Højesteret eller en Krigsret[7]), beslutte, at de der bestemte Forholdsregler skal bringes i Anvendelse, saafremt den skyldige i Betragtning af Forbrydelsernes Beskaffenhed, den Drivfjær, som for samme ligger til Grund, eller det Sindelag, som gjennem dem aabenbarer sig, ansees særlig farlig for Samfundet eller for enkeltes Liv, Helbred eller Velfærd.

§ 30. Med Hensyn til Forældelse gjælder for Dødsstraf og Arrest de samme Regler som i den almindelige Straffelovs 6te Kapitel henholdsvis for Fængsel paa Livstid og Hefte bestemt.

Ved Disciplinærforseelser[8]) udkræves til Forældelse 6 Maaneder.

§ 31. Er en efter denne Lov strafbar Handling forøvet af den højstbefalende for en afsondret Del af Krigsmagten, begynder Forældelsen ikke sit Løb før fra den Dag, da Felttoget eller Togtet er endt, eller den afsondrede Del af Krigsmagten er kommet under Kommando af en højere Befalingsmand, som kan reise Paatale.

§ 32. Forbrydelse eller Forseelse ved trykt Skrift[9]), hvis Forfatter ikke har navngivet sig eller paa anden Maade betegnet sig som hørende til den væbnede Magt, er ikke at anse som militær

[1]) Strfl. § 47.
[2]) Strfl. § 56.
[3]) § 4.
[4]) §§ 50, 52, 81, 96, 97 No. 5 og 7, 101.
[5]) Jfr. § 61.
[6]) § 6.
[7]) Mil. Strfprocesl. §§ 16, 19 og 20.
[8]) Se 4de Del.
[9]) Strfl. § 10.

Forbrydelse eller Forseelse uden i de i §§ 47, 49, 69 og 86 nævnte Tilfælde. 22 Mai. No. 13.

§ 33. Alle militære Forbrydelser og Forseelser er offentlig Paatale undergivet.

Anden Del.

Militære Forbrydelser og Forseelser.

4de Kapitel.

Ulovligt Fravær, Rømning og anden Unddragelse fra Krigstjeneste.

§ 34.[1]) Den, som retsstridig forlader eller bliver borte fra det Sted, hvor det paaligger ham som militær Pligt at være tilstede, straffes med Bøder eller med Arrest.

Er den skyldige Krigsmand[2]), straffes han for saadant ulovligt Fravær med Arrest eller med Fængsel indtil 3 Maaneder og, ifald hans Fravær varer mere end 7 Dage, med Fængsel indtil 2 Aar, men under særdeles formildende Omstændigheder med Arrest.

Paa samme Maade straffes den, som retsstridig bevirker eller medvirker til, at en anden forlader eller bliver borte fra det Sted, hvor det paaligger ham som militær Pligt at være tilstede.[3])

§ 35.[4]) Den, som i Hensigt aldeles at unddrage sig sin militære Tjenestepligt forbryder sig saaledes som i § 34 omhandlet, straffes for Rømning med Fængsel fra 3 Maaneder indtil 2 Aar, men i Gjentagelsestilfælde[5]), eller naar Rømningen sker fra Fartøi paa Togt[6]), med Fængsel fra 1 indtil 3 Aar.

Fremstiller den skyldige sig inden 7 Dage igjen frivillig til Udførelse af sin militære Tjeneste, straffes han med Fængsel indtil 2 Aar; under særdeles formildende Omstændigheder kan Arrest anvendes.

Paa samme Maade straffes den, som retsstridig bevirker eller medvirker til, at en anden rømmer.[7])

§ 36.[4]) Den, som i Hensigt at unddrage sig sin militære Tjeneste ved Lemlæstelse eller paa anden Maade gjør sig helt eller delvis ubrugbar dertil, eller som medvirker til, at nogen anden i saadan Hensigt gjøres ubrugbar til Krigstjeneste, straffes med Fængsel indtil 2 Aar.[8])

Paa samme Maade straffes den, som ved at foregive Sygdom eller Legemsfeil søger at unddrage sig fra militær Tjeneste, eller som medvirker hertil.

[1]) Se § 95.
[2]) § 4.
[3]) Jfr. Strfl. §§ 301, 303, 409, 426 No. 1.
[4]) Se § 96.
[5]) Se Strfl. § 61.
[6]) § 8.
[7]) Jfr. Strfl. §§ 302 og 303.
[8]) Jfr. Strfl. § 134.

22 Mai. No. 13.

§ 37. Husarrestant, som i Arresttiden forlader de Rum, hvor Arresten skal udholdes, eller som uden Tilladelse modtager Besøg[1]), straffes med Vagtarrest i mindst dobbelt saa lang Tid som den idømte Husarrest eller med Fængsel indtil 3 Maaneder.

5te Kapitel.

Forbrydelser og Forseelser med Hensyn til den militære Underordning.[2])

§ 38. Den, som under tjenestlige Forhandlinger og Møder, eller naar han er iført militær Dragt, forsætlig undlader at vise en overordnet[3]) de paabudte Tegn paa Respekt, straffes med Arrest indtil 10 Dage.[4])

§ 39.[5]) Med Arrest straffes den, som i Anledning af Tjenesten eller under Udførelse af militære Tjenestepligter ligeoverfor en foresat[3]) tilkjendegiver Uvilje mod hans Befaling eller tager til Gjenmæle mod hans Tilrettevisning eller ligeoverfor en overordnet[3]) gjør sig skyldig i respektstridig Opførsel[6]), som ikke er omhandlet i § 38. Sker det med truende Holdning eller i Nærvær af samlet Trop eller Skibsmandskab eller nogen betydelig Del deraf, straffes den skyldige med Fængsel indtil 6 Maaneder.

Paa samme Maade straffes den, som ved Forledelse eller Tilskyndelse medvirker til, at en anden forser sig saaledes som oven nævnt.[4])

§ 40.[5]) Den, som mod en foresat eller overordnet[3]) i Anledning af Tjenesten eller under Udførelse af militære Tjenestepligter gjør sig skyldig i nogen Ærekrænkelse, straffes[7])

1. ved Handling af den i den almindelige Straffelovs § 246 og § 247, 1ste Led omhandlede Art med Arrest eller med Fængsel indtil 1 Aar;
2. ved Handling af den i samme Lovs § 247, 2det Led omhandlede Art med Arrest eller med Fængsel indtil 2 Aar;
3. ved Handling af den i samme Lovs § 248 omhandlede Art med Fængsel indtil 3 Aar, men under særdeles formildende Omstændigheder med Arrest.[4])

§ 41. Den, som ved falsk Anklage til militær Myndighed mod nogen foresat eller overordnet[3]) forgaar sig paa saadan Maade som i den almindelige Straffelovs §§ 168—171 omhandlet, straffes med de der bestemte Straffe[7]), dog saa, at Arrest træder istedenfor Bøder.[4])

Den, som ellers mod bedre Vidende til militær Myndighed

[1]) § 16.
[2]) Se Subordinationsanordn. 27 April 1792 Kap. 1.
[3]) Se § 6.
[4]) Se §§ 48 og 55.
[5]) Se § 45.
[6]) Jfr. Strfl. § 426 No. 8.
[7]) Se § 12, 2 e.

indgiver nogen ubeføiet Besværing eller Klage over foresatte eller overordnede[1]) i Anledning af Tjenesteforhold, eller som medvirker hertil, straffes med Arrest eller med Hefte eller Fængsel indtil 6 Maaneder. Sker det ikke mod bedre Vidende, men dog uden rimelig Grund, og Besværingen eller Klagen viser sig at være aldeles ubeføiet, straffes den skyldige med Arrest.[2]) 22 Mai. No. 13.

§ 42.[3]) Den, som mod en foresat eller overordnet[1]) i Anledning af Tjenesten eller under Udførelse af militære Tjenestepligter gjør sig skyldig i nogen Forbrydelse mod den personlige Frihed[4]), straffes med de i den almindelige Straffelov bestemte Straffe, dog saa, at Arrest træder istedenfor Bøder, og at Straffen inden de for vedkommende Strafart fastsatte Grænser kan forhøies med indtil en Halvdel.

Er Forbrydelsen forøvet i Nærvær af samlet Trop eller Skibsmandskab eller nogen betydelig Del deraf, straffes den skyldige med Fængsel[9]) i mindst 1 Aar.[5])

§ 43.[6]) Den, som ved Vold eller Trusel søger at formaa en foresat eller overordnet[1]) til at foretage eller undlade en Tjenestehandling eller at hindre ham under en saadan, eller som medvirker hertil, straffes med Fængsel indtil 6 Aar.

Med Fængsel indtil 3 Aar straffes den, som ved Vold eller Trusel søger at hindre en anden Krigsmand[7]) fra at udføre en ham af foresatte[6]) given Befaling i Tjenesteanliggende, eller som medvirker hertil.[5])

§ 44.[3]) Den, som mod en foresat eller overordnet[1]) i Anledning af Tjenesten eller under Udførelse af militære Tjenestepligter gjør sig skyldig i nogen Forbrydelse mod Liv, Legeme og Helbred[8]), straffes med de i den almindelige Straffelov bestemte Straffe, dog saa, at Arrest træder istedenfor Bøder, og at Straffen inden de for vedkommende Strafart fastsatte Grænser kan forhøies med indtil en Halvdel.

Er Forbrydelsen forsætlig og forøvet i Nærvær af samlet Trop eller Skibsmandskab eller nogen betydelig Del deraf, straffes den skyldige med Fængsel[9]) i mindst 1 Aar.[5])

§ 45. Straf efter §§ 39, 40, 42 og 44 finder ogsaa Anvendelse, forsaavidt Handlingen er forøvet under tjenestlige Forhandlinger og Møder med den skyldiges foresatte eller overordnede[1]), eller naar den skyldige er iført militær Dragt.[5]) For

[1]) Se § 6.
[2]) Se §§ 48 og 55.
[3]) Se §§ 45 og 97.
[4]) Strfl. Kap. 21. Se ogsaa § 56 nedenfor.
[5]) Se §§ 48, 55 og 97.
[6]) Jfr. Strfl. §§ 127 og 326.
[7]) § 4.
[8]) Strfl. Kap. 22. Se ogsaa § 59 nedenfor.
[9]) Se Strfl. § 17.

22 Mai. No. 13.

værnepligtige gjælder det her bestemte fra den Tid, de har faaet fornøden Undervisning om sine Pligter.

§ 46.[1]) Den, som undlader at vise skyldig Lydighed mod en foresats[2]) Befaling i Tjenesteanliggende eller retsstridig handler mod eller overskrider Befalingen eller mod bedre Vidende giver en foresat et usandt Svar paa Spørsmaal i Tjenesteanliggende, straffes med Arrest eller med Fængsel indtil 3 Maaneder.

Vedbliver den undergivne trods gjentagen Befaling sin Ulydighed, eller giver han ved Ord eller Adfærd sin foresatte udtrykkelig tilkjende, at han ikke vil udføre hans Befaling, straffes han med Fængsel indtil 1 Aar. Sker det i Nærvær af samlet Trop eller Skibsmandskab eller nogen betydelig Del deraf, kan Straffetiden forlænges til 2 Aar.

Forøves den strafbare Handling under saadanne Omstændigheder, at Tab af Menneskeliv eller betydelig Skade maatte befrygtes at ville voldes derved, straffes den skyldige med Fængsel indtil 3 Aar. Voldes derved saadant Tab eller saadan Skade, kan Straffetiden forlænges til 8 Aar.[3])

Paa samme Maade som oven bestemt straffes den, som forleder eller tilskynder en anden til saadan Ulydighed.[4])

§ 47. Den, som søger at ophidse Krigsmand[5]) til Uvilje mod Tjenesten eller til Had mod foresatte eller overordnede[2]), eller som medvirker hertil, straffes[4]) med Arrest eller med Fængsel indtil 3 Aar, men indtil 4 Aar, saafremt Forbrydelsen er forøvet ved trykt Skrift.[6])

§ 48. Har den foresatte eller overordnede[2]) ved utilbørligt Forhold givet Anledning til nogen i §§ 38—47 omhandlet strafbar Handling, kan Straffen nedsættes under det for Handlingen bestemte Lavmaal og til en mildere Strafart og, hvor den bestaar i Arrest, under særdeles formildende Omstændigheder endog helt bortfalde.

Har den foresattes eller overordnedes utilbørlige Forhold bestaaet i Mishandling eller nedværdigende Behandling af den skyldige, maa Fængsel paa Livstid ikke anvendes og Straffen ikke overstige Tredjedelen af høieste Straf, naar denne er tidsbestemt Frihedsstraf.

§ 49.[7]) Den, som søger at ophidse Krigsmænd[5]) til i Fællesskab retsstridig

a. at øve Vold mod en foresat eller overordnet[2]), eller
b. at tvinge en saadan til at foretage eller undlade en Tjenestehandling, eller

[1]) Jfr. § 24 og Strfl. §§ 309, 310 og 426 No. 7.
[2]) § 6.
[3]) Se Strfl. § 43.
[4]) Se §§ 48, 55 og 97.
[5]) § 4.
[6]) Strfl. § 10.
[7]) Se §§ 55 og 97.

c. at negte Lydighed mod en foresats Befaling i Tjeneste- anliggende, 22 Mai. No. 13.

eller som medvirker hertil, straffes for Oprigleri med Fængsel indtil 6 Aar.[1])

§ 50.[2]) Aftaler flere Krigsmænd[3]) at ville i Fællesskab øve saadan Vold, Tvang eller Ulydighed som i § 49 omhandlet, straffes de for Mytteri med Fængsel indtil 4 Aar, men med Fængsel indtil 6 Maaneder, hvis de alle opgiver den strafbare Plan, før nogen militær Myndighed er kommen til Kundskab om samme; under særdeles formildende Omstændigheder kan i saa Fald Straf helt bortfalde.[4])

§ 51. Med Hefte eller Fængsel indtil 2 Aar straffes den Krigsmand[3]), som undlader gjennem betimelig Anmeldelse for vedkommende Myndighed eller paa anden Maade at søge afverget et Mytteri eller en Forbrydelse mod §§ 42 eller 44 af nogen i den almindelige Straffelovs §§ 223, 2det Led, 225, 231, 233 eller 243 omhandlet Slags eller sammes Følger, uagtet han til en Tid, da Forbrydelsen eller dens Følger endnu kunde forebygges, har erholdt paalidelig Kundskab om, at den er igjære eller er forøvet.[5])

Dog er han straffri, dersom det ikke kommer til Udførelse af Planen eller til strafbart Forsøg eller Anmeldelsen ikke kunde ske uden at udsætte nogen af hans nærmeste[6]) for Tiltale eller Fare for Liv, Helbred eller Velfærd.

§ 52.[2]) Søger flere Krigsmænd[3]) i Fællesskab retsstridig

a. at øve Vold mod en foresat eller overordnet[7]), eller
b. at tvinge en saadan til at foretage eller undlade en Tjeneste- handling, eller
c. at negte Lydighed mod en foresats Befaling i Tjeneste- anliggende,

bliver de deri skyldige at straffe for Oprør, Anstiftere og Hovedmænd[8]) saavelsom de, der øver Vold mod foresatte eller overordnede, med Fængsel i mindst 3 Aar[9]) og de øvrige medvirkende med Fængsel fra 6 Maaneder til 6 Aar.

Voldes ved Oproret Tab af Menneskeliv eller betydelig Skade for Krigsvæsenet[10]), eller foregaar Forbrydelsen i Havsnød, eller medfører den Fare for Skibets Sikkerhed, kan Straffen for Anstiftere og Hovedmænd forlænges til Fængsel paa Livstid og for de øvrige medvirkende til Fængsel indtil 12 Aar.[11])

[1]) Jfr. Strfl. §§ 136 og 313.
[2]) Se §§ 55 og 97.
[3]) § 4.
[4]) Jfr. Strfl. § 311.
[5]) Jfr. §§ 93 og 97 No. 6 samt Strfl. § 139.
[6]) Strfl. § 5.
[7]) § 6.
[8]) § 54.
[9]) Se Strfl. § 17.
[10]) Se Strfl. § 43.
[11]) Jfr. Strfl. §§ 136 og 312.

22 Mai. No. 13.

§ 53. For de Deltagere i Oprør, som vender tilbage til Lydighed, førend det er kommet til Forøvelse af Vold eller Tvang mod den foresatte eller overordnede[1]), nedsættes Straffen, forsaavidt de ikke er Anstiftere eller Hovedmænd[2]), til Fængsel indtil 2 Aar. For Anstiftere og Hovedmænd nedsættes den til Fængsel indtil 5 Aar, saafremt alle Deltagere vender tilbage til Lydighed, inden det er kommet til saadan Forøvelse af Vold eller Tvang.

§ 54. Som Hovedmænd i Oprør ansees

1. den, der optræder som Anfører for Deltagerne;
2. den blandt Oprørerne, der indehar den høieste Grad eller ældst Anciennetet;
3. den, der befordrer Oprøret ved Misbrug af militære Signaler;
4. den, der udtrykkelig ved Ord eller Handling negter at efterkomme den foresattes[1]) Opfordring til ham personlig om at vise Lydighed.

§ 55. Den, som gjør sig skyldig i nogen i §§ 39—47, 49, 50 eller 52 nævnt strafbar Handling mod en militær Vagt[3]) under Udførelsen af dens Tjeneste, straffes paa samme Maade, som om Handlingen var forøvet mod en foresat.

6te Kapitel.

Misbrug af Myndighed.[4])

§ 56. Den, som ved at misbruge sin Myndighed eller ved uretmæssig at tiltage sig saadan retsstridig søger at formaa en undergiven eller underordnet[1]) til at gjøre, taale eller undlade noget[5]), straffes med Arrest eller med Fængsel indtil 2 Aar, men i Gjentagelsestilfælde[6]) indtil 4 Aar. Har den skyldige søgt at formaa den undergivne eller underordnede til at forøve en strafbar Handling, kan Fængsel indtil 6 Aar anvendes.

Den, som gjør sig skyldig i anden mod Reglementer eller Forholdsordrer stridende Behandling af undergivne eller underordnede, straffes med Arrest eller med Fængsel indtil 3 Maaneder.[7])

§ 57. Den, som retsstridig søger at afholde en undergiven eller underordnet[1]) fra at fremkomme med eller fastholde en Anmeldning, Forestilling, Besværing eller Klage, eller som ved Modtagelsen af nogen saadan unddrager sig fra at foretage, hvad der i den Anledning paaligger ham, straffes med Arrest eller med Fængsel indtil 2 Aar.

[1]) § 6.
[2]) § 54.
[3]) § 7.
[4]) Se Subordinationsanordn. 27 April 1792 Kap. 2.
[5]) Jfr. Strfl. § 222.
[6]) Se Strfl. § 61.
[7]) Se § 98, jfr. ogsaa Strfl. § 307 og § 308.

§ 58. Den, som uberettiget udøver Disciplinærmyndighed, 22 Mai.
eller som overskrider sin Disciplinærmyndighed[1]), straffes med Arrest No. 13.
eller med Fængsel indtil 5 Aar.[2])

§ 59. Den, som mod en undergiven eller underordnet[3]) i Anledning af Tjenesten eller under Udførelse af militære Tjenestepligter gjør sig skyldig i nogen Ærekrænkelse[4]) eller Forbrydelse mod Liv, Legeme eller Helbred[5]), straffes med de i den almindelige Straffelov bestemte Straffe, dog saa, at Arrest træder istedenfor Bøder, og at der for de i §§ 228, 1ste Led, 246 og 247 omhandlede Forbrydelser kan anvendes Fængsel indtil 1 Aar.

Denne Bestemmelse kommer ogsaa til Anvendelse, forsaavidt Handlingen er forøvet under tjenstlige Forhandlinger og Møder med den skyldiges undergivne eller underordnede, eller naar den skyldige er iført militær Dragt.[6])

§ 60. Den, som ved falsk Anklage til militær Myndighed mod nogen undergiven eller underordnet[3]) forgaar sig paa saadan Maade som i den almindelige Straffelovs §§ 168—171 omhandlet, straffes med de der bestemte Straffe, dog saa, at Arrest træder istedenfor Bøder.[7])

§ 61. En foresat eller overordnet[3]), som forleder eller tilskynder nogen ham i Tjenesten undergiven Befalingsmand til at forøve nogen i dette Kapitel omhandlet Forbrydelse eller Forseelse eller bistaar ham dermed eller vidende lader ham forøve den, eller som misbruger sin Stilling til at tilskynde en anden Befalingsmand til at forøve en saadan eller til at bistaa ham dermed, straffes efter de samme Straffebud som denne, dog saa, at Straffen inden de for vedkommende Strafart fastsatte Grænser kan forhøies med indtil en Halvdel.

Straffen kommer til Anvendelse uden Hensyn til, om den anden Person paa Grund af god Tro eller af andre Grunde ikke er strafskyldig.[8])

§ 62. En militær Vagt[9]), som forøver nogen i §§ 56 eller 59 omhandlet strafbar Handling, straffes, som om en foresat havde forøvet Handlingen.

Forøves den mod nogen, som udenfor Vagttjenesten er Vagtens foresatte[3]), kan Straffen forhøies med indtil en Halvdel.

[1]) Se Kap. 12.
[2]) Jfr. Strfl. §§ 115—117, 308 jfr. 420 samt § 386.
[3]) § 6.
[4]) Strfl. Kap. 23 jfr. nærv. Lovs § 12, 2 e.
[5]) Strfl. Kap. 22.
[6]) Slg. §§ 40 og 44 jfr. 45.
[7]) Se § 12, 2 e og § 41.
[8]) Slg. Strfl. § 125.
[9]) § 7.

22 Mai. No. 13.

7de Kapitel.

Forbrydelser og Forseelser med Hensyn til særegne Tjenestepligter og den militære Orden.

§ 63. Krigsmand[1]), som forbryder sig paa saadan Maade som i den almindelige Straffelovs §§ 112 eller 113 omhandlet, eller som medvirker hertil, straffes saaledes som der bestemt, dog saa, at Arrest træder istedenfor Bøder.

§ 64. Krigsmand[1]), som i Anledning af Tjenesten modtager nogen Gave eller Fordel af undergivne eller underordnede[2]) uden deres fælles foresattes udtrykkelige eller stiltiende Samtykke, eller som modtager nogen Gave eller uberettiget Fordel af den, hvis Ydelser til Krigsmagten han har eller i det sidst forløbne Aar har havt Befatning med, straffes med Arrest, men i Gjentagelsestilfælde med Arrest eller Tjenestens Tab.

§ 65. Krigsmand[1]), som pligtstridig undlader at anmelde sine undergivnes[2]) strafbare Handlinger eller at udøve sin Disciplinærmyndighed[3]), straffes med Arrest eller med Fængsel indtil 3 Aar, men med Arrest eller med Hefte indtil 3 Maaneder, saafremt Undladelsen er skeet af Uagtsomhed.[4])

§ 66. Krigsmand[1]), som bevirker eller medvirker til, at en Fange, der staar under militær Bevogtning, undviger, eller som undlader at udføre en Paagribelse, der paaligger ham ifølge Tjenestepligt eller særlig Befaling, straffes med Hefte eller Fængsel indtil 5 Aar, men, hvis det er skeet af Uagtsomhed, med Arrest eller med Hefte indtil 6 Maaneder.[5])

§ 67. Den, som afgiver urigtige tjenestlige Attester, Meddelelser eller Erklæringer, eller som medvirker hertil, straffes med Arrest eller med Fængsel indtil 3 Aar.

Hvor Feilen er uvæsentlig og ingen Skade tilsigtet eller voldt, kan Bøder anvendes og under særdeles formildende Omstændigheder Straf helt bortfalde.[6])

§ 68. Den, som bevirker eller medvirker til, at der i nogen Tjenesten vedkommende Protokol anføres Usandhed eller lægges Skjul paa Sandheden, eller at der ved Udfærdigelsen af Protokoludskrift, Telegram eller Telefonmeddelelse eller anden tjenestlig Erklæring, der er afgiven for at tjene som Bevis, anføres eller bevidnes Usandhed eller lægges Skjul paa Sandheden, straffes med Tjenestens Tab eller med Fængsel indtil 3 Aar, men indtil 6 Aar, saafremt den skyldige har handlet i Hensigt at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding eller at skade nogen.[7])

[1]) § 4.
[2]) § 6.
[3]) Se 4de Del.
[4]) Jfr. Strfl. §§ 118, 417 No. 1.
[5]) Jfr. §§ 80 No. 14 og 82, Strfl. §§ 119 og 131.
[6]) Jfr. § 80 No. 8 og Strfl. §§ 189 og 372.
[7]) Jfr. Strfl. § 120, 316.

§ 69. Den, som uden skjellig Grund aabenbarer, hvad der i den militære Tjeneste Medfør er blevet ham betroet eller ved Lov eller anden gyldig Bestemmelse er betegnet som Tjenestehemmelighed, eller som medvirker hertil, straffes med Arrest eller Tjenestens Tab eller med Fængsel indtil 5 Aar, men med Fængsel ikke under 1 Aar[1]), saafremt Hemmeligheden er forraadt til anden Stat eller betydelig Skade er voldt. 22 Mai. No. 13.

Denne Bestemmelse kommer til Anvendelse ogsaa paa den, der efter at være fratraadt Tjenesten forbryder sig som anført med Hensyn til, hvad han under denne har faaet vide.[2])

§ 70. Den, som ulovlig aabner eller tilsteder nogen at aabne et ham i Tjenestens Medfør betroet Brev, eller som medvirker hertil, straffes med Tjenestens Tab eller med Fængsel indtil 3 Aar, men indtil 6 Aar, saafremt han forøver Forbrydelsen for at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding.[3])

§ 71. Krigsmand[4]), som under Udførelse af Vagttjeneste eller i Egenskab af Befalingsmand for en militær Vagt[5]) eller for Fartøi eller anden Afdeling, der er beordret til lignende Tjeneste, forsætlig eller af Uagtsomhed forsømmer de ham i nævnte Tjeneste paahvilende Pligter eller sætter sig ud af Stand til at varetage dem, straffes med Arrest eller med Fængsel indtil 1 Aar.

Er ved Forbrydelsen voldt betydelig Skade, eller er noget Skib derved blevet udsat for Fare[6]), kan Fængsel indtil 3 Aar anvendes, men indtil 10 Aar, saafremt Forbrydelsen er forøvet ombord i Havsnød.[7])

§ 72. Med Arrest eller med Fængsel indtil 3 Maaneder straffes den, som viser sig beruset under Udførelse af militære Tjenestepligter, eller naar Tjeneste ham vitterlig forestaar, eller under tjenestlige Forhandlinger og Møder, eller naar han er iført militær Dragt.[8])

§ 73. Krigsmand[4]), som under Udførelse af militære Tjenestepligter eller under tjenestlige Forhandlinger og Møder bruger raa eller utilbørlig Tale, straffes med Arrest, men i Gjentagelsestilfælde[9]) med Arrest eller med Fængsel indtil 3 Maaneder.[10])

§ 74. Krigsmand[4]), som udfordrer en anden Krigsmand til Tvekamp, eller som modtager Udfordringen, eller som deltager i eller medvirker ved Tvekamp, straffes med Arrest eller Tjenestens

[1]) Se Strfl. § 17.
[2]) Jfr. Strfl. §§ 90, 91, 120, 144.
[3]) Jfr. Strfl. § 122.
[4]) § 4.
[5]) § 7.
[6]) Se Strfl. 43.
[7]) Se § 99.
[8]) Jfr. Strfl. §§ 422 og 426 No. 4, Løsgjængerlov 31 Mai 1900 §§ 16 og 17.
[9]) Strfl § 61.
[10]) Jfr. Strfl. § 308 No. 3.

22 Mai. No. 13.

Tab eller med Hefte indtil 1 Aar. § 48, 1ste Led finder tilsvarende Anvendelse.

§ 75. Krigsmand[1]), som ved uforsigtig Behandling af militære Vaaben eller Ammunition skader nogen paa Legeme, straffes med Arrest eller med Fængsel indtil 3 Aar, men indtil 6 Aar, saafremt nogens Død derved er voldt.[2])

§ 76. Misbruger en Befalingsmand sin Stilling til ved Foretagelse eller Undladelse af Tjenestehandling at krænke nogens Ret, straffes han saavelsom den Befalingsmand, der medvirker til saadan Misbrug, med Arrest eller Tjenestens Tab eller med Fængsel indtil 1 Aar.

Har han handlet for at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding, eller er ved Forbrydelsen betydelig Skade eller Retskrænkelse forsætlig voldt, kan Fængsel indtil 5 Aar anvendes.[3])

§ 77.[4]) Undlader en Krigsmand[1]) at udføre nogen Tjenestepligt, eller overtræder han paa anden Maade sine Tjenestepligter, straffes han med Arrest eller med Fængsel indtil 6 Maaneder, men, hvis den skyldige er Befalingsmand, med Arrest eller Tjenestens Tab eller med Fængsel indtil 2 Aar.

Er betydelig Skade voldt, kan Fængsel indtil 2 Aar eller for Befalingsmænd indtil 4 Aar anvendes. Er nogens Død voldt, kan Fængsel indtil 6 Aar anvendes.[5])

Paa samme Maade straffes den, som forleder eller tilskynder en anden til at undlade eller overtræde sin Tjenestepligt.[6])

§ 78.[4]) Befalingsmand, som gjør sig skyldig i Forsømmelighed eller Skjødesløshed ved Udførelsen af sine Tjenestepligter, straffes med Arrest eller Tjenestens Tab eller med Hefte indtil 6 Maaneder.

Paa samme Maade straffes Befalingsmand, som gjør sig skyldig i grov Uforstand i Tjenesten eller foretager nogen Handling, der paa Grund af hans Stilling er ham forbudt.

Er ved Befalingsmandens Forsømmelighed, Skjødesløshed eller Uforstand betydelig Skade voldt, kan Hefte eller Fængsel indtil 2 Aar anvendes, men Fængsel indtil 6 Aar, saafremt nogens Død derved er voldt.[5]) [6])

§ 79. Befalingsmand, som ved Drikfældighed eller forøvrigt ved sit Forhold i eller udenfor Tjenesten gjør sig uværdig til den for hans Stilling fornødne Tillid eller Agtelse[6]), straffes med Tjenestens Tab.[7])

[1]) § 4.
[2]) Jfr. Strfl. §§ 237—239.
[3]) Jfr. Strfl. § 123.
[4]) Se § 99.
[5]) Se Strfl. § 43.
[6]) Jfr. Strfl. §§ 324, 325, 422.
[7]) Se ogsaa Indf.l. § 10.

22 Mai.
No. 13.

Tredje Del.

Krigsartikler.[1])

8de Kapitel.

Krigsforræderi og Blotstillelse af Krigsmagten.[2])

§ 80. For Krigsforræderi straffes den, som i Hensigt at gavne Fienden eller skade Norges eller nogen med Norge forbunden Stats Krigsmagt

1. søger at bringe norske eller forbundne Tropper eller Krigsmænd i fiendtlig Vold;
2. søger at bringe Fæstningsverk, besat Plads, Pas eller anden Forsvarspost, Mineanlæg, Signalstation, Havn, Krigsskib, Fartøi, militært Værft eller Værksted, Tøihus, Magasin eller Forraad af Vaaben og Ammunition, Krigskasse eller andre Krigsfornødenheder, Jernbane, Vei, Bro, Telegraf, Telefon eller lignende Befordrings- eller Meddelelsesmiddel eller Vandledning eller Dæmning i fiendtlig Vold eller ødelægger eller ubrugbargjør dem;
3. forleder norske eller forbundne Krigsmænd til at gaa over til Fienden eller ophidser dem til Mytteri eller anden Troløshed;
4. oplyser Fienden om Krigsmagtens Tilstand, Stilling, Styrke, Forsyning eller Operationsplan;
5. meddeler Fienden Tegninger, Karter eller andre Oplysninger angaaende Fæstninger, Mineanlæg, Signalstation, Telegraf- eller Telefonledning, Vagt, fast Stilling, Vei, Havn eller Seilled;
6. skaffer Fienden Spion eller yder fiendtlig Spion Skjul, Underhold eller anden Bistand[3]);
7. aabenbarer Parol, Løsen, Feltraab, Signal eller andet hemmeligt Tegn eller meddeler Fienden Signalbogen eller et Uddrag deraf;
8. afgiver falsk Melding eller tjenestlig Meddelelse[4]) eller undlader pligtmæssig at afgive rigtig saadan;
9. i Egenskab af Veiviser eller Kjendtmand fører norsk eller forbunden Trop eller Skib paa Afvei eller skaffer Fienden Veiviser, Lods eller Kjendtmand eller tjener ham som saadan;
10. i Fiendens Nærhed opfordrer til Flugt[5]) eller giver vildledende eller foruroligende Signal eller Tegn[6]);
11. undlader at udføre tjenestlig Befaling eller at udføre den rigtig;

[1]) § 3.
[2]) Jfr. Strfl. Kap. 8.
[3]) Se § 91.
[4]) Jfr. § 67.
[5]) Jfr. §§ 88 og 89.
[6]) Jfr. § 84.

22 Mai. No. 13. 12. blandt Krigsfolket udbreder fiendtlige Opraab;
13. undlader pligtmæssig at sørge for Krigsfolkets Anvendelse mod Fienden eller dets Sikkerhed eller Forpleining, eller
14. løslader fiendtlige Krigsfanger.[1])

Straffen for Krigsforræderi er Fængsel fra 10 Aar indtil paa Livstid eller Dødsstraf.

Paa samme Maade straffes den, som medvirker til nogen oven nævnt Handling, samt Krigsmand[2]), som løber over til Fienden.[3])

§ 81. Den, som forøver nogen i den almindelige Straffelovs §§ 83—86, 87 Nr. 1 og 2, 89—91, 93 eller 94 omhandlet Forbrydelse, straffes ligeledes for Krigsforræderi med de i nævnte Paragrafer bestemte Straffe, forhøiet inden de for vedkommende Strafart fastsatte Grænser med indtil en Halvdel.

Den ved nærværende Paragraf, jfr. den almindelige Straffelovs § 94, for Indgaaelse af krigsforrædersk Forbund fastsatte høieste Straf nedsættes til det halve, hvis alle Deltagere af egen fri Vilje opgiver den strafbare Plan, forinden der er foretaget noget, hvorved dens Udførelse er tilsigtet paabegyndt, og forinden nogen militær Myndighed er kommen til Kundskab om samme.

§ 82. Med Hefte eller Fængsel indtil 4 Aar straffes den, som bevirker eller medvirker til, at en fiendtlig Krigsfange undviger.[4])

§ 83.[5]) Den, som ved Forsømmelse af Tjenestepligt eller andet pligtstridigt Forhold bevirker eller medvirker til, at Fiendens Foretagender befordres, eller at den norske eller en forbunden Krigsmagt udsættes for Fare eller Skade, eller at dens Foretagender mislykkes, straffes med Fængsel indtil 10 Aar, men indtil 5 Aar, naar den skyldige har handlet af Uagtsomhed.

§ 84.[5]) Den, som ved at ødelægge, fjerne eller beskadige nogen i § 80 Nr. 2 nævnt Gjenstand, ved at give eller anbringe noget falsk eller vildledende Tegn[6]), ved at anbringe nogen Hindring i Skibsfarvand eller ved at forstyrre den sikre Drift af Jernbane eller lignende Befordringsmiddel retsstridig bevirker eller medvirker til, at Fiendens Foretagender befordres, eller at den norske eller en forbunden Krigsmagt udsættes for Fare eller Skade, eller at dens Foretagender mislykkes, straffes med Fængsel indtil 10 Aar, men indtil 5 Aar, naar den skyldige har handlet uden at være opmerksom paa Faren eller af Uagtsomhed.

§ 85. Den, som uden Tilladelse fra den høistbefalende eller anden Befalingsmand, der er bemyndiget til at meddele saadan

[1]) Jfr. §§ 66 og 82.
[2]) § 4.
[3]) Jfr. § 96.
[4]) Jfr. §§ 66 og 80 No. 14.
[5]) Jfr. Strfl. § 150.
[6]) Jfr. § 80 No. 10.

Tilladelse, har Omgang eller brevveksler med nogen, der hører til den fiendtlige Krigsmagt eller befinder sig paa fiendtligt Omraade, eller som medvirker hertil, straffes med Arrest eller med Fængsel indtil 3 Aar. 22 Mai. No. 13.

§ 86. Den, som udspreder Efterretninger, der er egnede til at nedstemme Krigsfolkets Mod, eller som uden Tilladelse udspreder Efterretninger om Krigsmagtens Stilling, Styrke eller Operationsplaner, eller som medvirker hertil[1]), straffes med Fængsel indtil 3 Aar, men indtil 4 Aar, saafremt Forbrydelsen er forøvet ved trykt Skrift.[2])

§ 87. Med Fængsel fra 5 Aar indtil paa Livstid eller med Døden straffes

1. den høistbefalende paa Fæstning eller befæstet Plads, som uden at have udtømt alle Midler til Forsvar overgiver Fæstningen eller Pladsen til Fienden;
2. den Befalingsmand, som i aaben Mark overgiver sig og sit Mandskab til Fienden, uagtet der endnu var Udsigt for ham til at kunne slaa sig igjennem eller til at faa Undsætning, eller som uden at have udtømt alle Midler til Forsvar forlader den ham anbetroede Post;
3. den høistbefalende paa Flaade eller Krigsskib, som overgiver sig til Fienden uden at have udtømt alle Midler til Forsvar eller til at bringe sin Flaade eller sit Skib i Sikkerhed.

§ 88. Krigsmand[3]), som under Fegtning selv griber Flugten og ved Ord eller Tegn søger at forlede sine Vaabenfæller til Flugt[4]), straffes med Fængsel fra 5 Aar indtil paa Livstid eller med Dødsstraf.

§ 89. Krigsmand[3]), som under Fegtning, eller naar Fegtning forestaar, griber Flugten, hemmelig bliver tilbage fra sin Trop, sniger sig bort, holder sig skjult, kaster Vaaben eller Ammunition eller lader sig tage til Fange uden at gjøre tilbørlig Modstand, eller som ved forsætlig at paaføre sig eller lade sig paaføre Sygdom eller Legemsbeskadigelse eller ved forsætlig Berusselse eller under usandfærdigt Paaskud af at være syg eller saaret unddrager sig nogen med Fare for hans Person forbunden Tjeneste, straffes med Fængsel.

Giver han senere fremragende Beviser paa Tapperhed og Opofrelse, kan Straffen nedsættes til Arrest eller endog ganske bortfalde.

§ 90. Med Fængsel fra 10 Aar indtil paa Livstid eller med Døden straffes Krigsfange, som undviger under Brud paa givet Æresord, eller som før Krigens Ophør bryder de Betingelser, paa hvilke han er løsladt af Fangenskabet.

[1]) Jfr. Strfl. § 92.
[2]) Strfl. § 10.
[3]) § 4.
[4]) Jfr. § 80 No. 10.

22 Mai. No. 13.

§ 91. Med Fængsel paa Livstid eller med Døden straffes den, der tjener Fienden som Spion. Er han fiendtlig Krigsmand eller Undersaat, kan han kun straffes for Spioneri, hvori han gribes, men ikke for tidligere Handlinger af lignende Art.

Som Spion betragtes alene den, der hemmelig eller under falske Paaskud samler eller søger at samle Oplysninger paa Krigsmagtens Operationsfelt eller noget i § 80 Nr. 2 nævnt militært Sted i Hensigt at meddele dem til Fienden.

§ 92. Fiendtlige Parlamentærer og deres Ledsagere, der misbruger sin Stilling til Spioneri eller til Anstiftelse af Rømning, Mytteri eller forræderske Anslag, straffes med Fængsel paa Livstid eller med Døden.

Paa samme Maade straffes fiendtlige Krigsmænd, som til Opnaaelse af militær Fordel misbruger de i Genferkonventionen eller lignende Overenskomst eller Forening til Beskyttelse af Hospitaler, syge og saarede fastsatte Bestemmelser og Tegn.[1])

§ 93. Den, som undlader gjennem betimelig Anmeldelse for vedkommende Øvrighed eller paa anden Maade at søge afverget Udførelsen eller Følgerne af et Krigsforræderi, Spioneri eller Forbund om Rømning, uagtet han til en Tid, da Forbrydelsen eller dens Følger kunde forebygges, har faaet paalidelig Kundskab om, at den er i Gjære eller forøvet, straffes med Hefte eller Fængsel indtil 4 Aar.[2])

Dog er han straffri, saafremt Forbrydelsen ikke kommer til Fuldbyrdelse eller til strafbart Forsøg, eller saafremt Afvergelsen ikke kunde ske uden at udsætte nogen af hans nærmeste[3]) for Tiltale.

§ 94. Den, som forsætlig undlader at efterkomme, hvad der ifølge Lov[4]) paaligger ham til Fyldestgjørelse af militære Rekvisitioner, eller modsætter sig Udleveringen eller Overgivelsen af det rekvirerede eller ødelægger, beskadiger eller skjuler samme, straffes med Bøder eller med Hefte indtil 6 Maaneder, men med Hefte eller Fængsel indtil 3 Aar, saafremt Krigsmagten derved udsættes for Fare eller Skade.

9de Kapitel.

Afændring af Bestemmelser i anden Del.

§ 95. For ulovligt Fravær (§ 34) kan den skyldige straffes med Fængsel indtil 4 Aar.

§ 96. For Rømning (§ 35) og for den i § 36 omhandlede Forbrydelse straffes den skyldige med Fængsel fra 1 til 8 Aar.

Har flere i Forening aftalt og udført Rømning, straffes Anstifteren og Anføreren med Fængsel fra 8 Aar indtil paa Livs-

[1]) Konventioner 22 Aug. 1864 og 4 Septbr. 1900.
[2]) Jfr. §§ 51 og 97 No. 6 samt Strfl. § 139.
[3]) Strfl. § 5.
Lov 27 Juli 1896.

tid eller med Dødsstraf, de øvrige Deltagere med Fængsel fra 3 til 12 Aar.[1]) 22 Mai. No. 13.

§ 97. Den, som gjør sig skyldig i nedennævnte Forbrydelser, kan straffes

1. for Forbrydelser af den i §§ 42 og 44 omhandlede Art med Fængsel indtil paa Livstid eller i de Tilfælde, hvor Forbrydelsen ellers kunde have medført denne Straf, med Dødsstraf;
2. for Forbrydelser af den i § 43 omhandlede Art med Fængsel indtil 12 Aar;
3. for Forbrydelser af den i § 46, 1ste Led omhandlede Art med Fængsel indtil 1 Aar og for Forbrydelser af den i 2det Led omhandlede Art med Fængsel indtil 12 Aar;
4. for Forbrydelser af den i § 47 omhandlede Art med Fængsel indtil 5 Aar;
5. for Forbrydelser af den i §§ 49 og 50 omhandlede Art med Fængsel indtil 15 Aar;
6. for Forbrydelser af den i § 51 omhandlede Art med Hefte eller Fængsel indtil 4 Aar;
7. for Forbrydelse mod § 52, Anstiftere og Hovedmænd saavelsom de Deltagere, der øver Vold mod den foresatte eller overordnede, med Fængsel indtil paa Livstid eller med Dødsstraf og de øvrige Deltagere med Fængsel indtil paa Livstid.

§ 98. Straffen for mod Forholdsordrer eller Reglementer stridende Behandling af undergivne eller underordnede (§ 56) kan skjærpes til Fængsel indtil 3 Aar.

§ 99. Straffen for Forsømmelse af Vagtpligter efter § 71 kan skjærpes til Fængsel indtil 2 Aar, men indtil 10 Aar, saafremt Krigsmagten er bleven udsat for Fare og til Fængsel indtil paa Livstid, saafremt betydelig Skade for Krigsmagten er voldt.[2])

Straffen for Forbrydelser mod § 77, 1ste Led kan skjærpes til Fængsel indtil 2 Aar, men for Befalingsmænd indtil 4 Aar.

Straffen for Forbrydelser mod § 77, 2det Punktum kan skjærpes til Fængsel indtil 4 Aar, men for Befalingsmænd indtil 8 Aar.

Straffen for Forbrydelser mod § 78 kan skjærpes til Hefte eller Fængsel indtil 2 Aar, men indtil 4 Aar, saafremt betydelig Skade er voldt.[2])

Er i de i §§ 77 eller 78 omhandlede Tilfælde nogens Død voldt[2]), kan Straffen skjærpes til Fængsel indtil 8 Aar.

10de Kapitel.

Plyndring og andre Forbrydelser mod Person og Gods.

§ 100. Med Fængsel indtil 6 Aar straffes den Krigsmand[3]), som i Hensigt derved at forskaffe sig eller andre en uberettiget Vinding retsstridig

[1]) Jfr. § 80 i. f.
[2]) Se Strfl. § 43.
[3]) § 4.

22 Mai. No. 13.

1. udskriver Krigsskat eller Tvangslydelse eller
2. forhøier retmæssige Rekvisitioner[1]) eller
3. negter at udstede Modtagelsesbevis for borttagen eller rekvireret Eiendom[2]),

eller som medvirker hertil.

§ 101. Med Fængsel indtil 6 Aar straffes den, som forøver en i den almindelige Straffelovs §§ 255, 257 eller 266 omhandlet Forbrydelse

1. under Benyttelse af Krigsfrygten eller militær Overlegenhed eller
2. mod en i Krigen falden eller mod en syg eller saaret paa Kampladsen, paa Marschen, under Transporten eller i Lasarettet eller mod en til hans Varetægt betroet Krigsfange.

Forøves saadan Forbrydelse efter Aftale af flere i Fællesskab, straffes Anstiftere og Anførere med Fængsel fra 10 Aar indtil paa Livstid eller med Dødsstraf og de øvrige Deltagere med Fængsel fra 4 indtil 10 Aar.

§ 102. Med Fængsel fra 3 Aar indtil paa Livstid eller med Døden straffes den, som forøver en i den almindelige Straffelovs § 267 omhandlet Forbrydelse

1. under Benyttelse af Krigsfrygten eller militær Overlegenhed;
2. mod en syg eller saaret paa Marschen, under Transporten eller i Lasarettet eller mod en til hans Varetægt betroet Krigsfange;
3. paa Krigsskuepladsen.[3])

§ 103. Den, som uden Nødvendighed ødelægger eller beskadiger fremmed Eiendom, eller som medvirker hertil, straffes med Fængsel indtil 6 Aar, men med Fængsel indtil paa Livstid, hvis det sker ved Forvoldelse af Ildebrand, Sammenstyrtning, Sprængning, Oversvømmelse, Sjøskade eller Jernbaneulykke.[4])

§ 104. Den, som forøver en efter den almindelige Straffelovs Kapitler 24 eller 25 eller §§ 275, 291, 292, 293, 318 og 393 strafbar Handling med Hensyn til nogen Krigsvæsenets Øiemed tjenende Gjenstand, straffes med de i nævnte Lov bestemte Straffe, dog saa, at Arrest træder istedenfor Bøder, og at Straffen inden de for vedkommende Strafart fastsatte Grænser kan forhøies med indtil en Halvdel.

§ 105. Den, som forøver nogen i § 104 nævnt strafbar Handling med Hensyn til Krigsbytte, straffes som i den almindelige Straffelov bestemt, dog saa, at Arrest træder istedenfor Bøder.

§ 106. Krigsmand[5]), som egenmægtig søger at gjøre Krigsbytte, eller som medvirker hertil, straffes med Fængsel indtil 1 Aar.

[1]) Jfr. Love af 27 Juli 1896 og 29 Mai 1901.
[2]) Se Lov 27 Juli 1896 § 2.
[3]) Se Deklaration 13 Juni 1856.
[4]) Jfr. Strfl. §§ 148, 291 og 292.
[5]) § 4.

§ 107. Med Fængsel[1]) straffes den, som 22 Mai. No. 13.

1. mod Fienden bruger Gift eller saadanne Krigsredskaber, som er forbudt ved nogen af Norge tiltraadt international Overenskomst[2]), eller
2. dræber en Fiende, der overgiver sig eller er gjort udygtig til Modstand, eller lemlæster døde,

eller som medvirker til nogen oven nævnt Handling.

I det i Nr. 2 nævnte Tilfælde kan Fængsel paa Livstid eller Dødsstraf anvendes.

Fjerde Del.

Den militære Disciplinærmyndighed.

11te Kapitel.

Disciplinære Forseelser.

§ 108. Forsømmelse af militære Tjenestepligter og Forseelser mod militær Tugt og Orden, der ikke er strafbare efter denne Lovs anden og tredje Del, kan straffes disciplinært med Revselse.

Det samme gjælder Overtrædelser af §§ 34, 38, 39, 46, 1ste Led, 67, 2det Led, 71, 1ste Led, 72, 73, 77, 1ste Led og 78, 1ste og 2det Led, saafremt en af de i § 110 nævnte Revselser ansees tilstrækkelig. Straffens Skjærpelse i Krigstid kommer her ikke i Betragtning.

I de Tilfælde, som omhandles i 2det Led, kan sigtede inden 24 Timer gjennem sine foresatte[3]) forlange Sagen afgjort ved Dom, ifald Bøder over 5 Kroner eller Arrest over 3 Dage er ilagt. Forlangendet kan være skriftligt eller mundtligt. Er det mundtligt, opsættes det paa Stedet skriftligt af den foresatte og medunderskrives af denne til Vitterlighed.

§ 109. Forseelser, der er strafbare efter denne Lovs anden eller tredje Del, kan søges afgjorte ved Forelægsstraf (§ 112).

Det samme gjælder Forbrydelser mod §§ 34, 35, 2det Led, 39, 41, 2det Led, 46, 2det Punktum, 64, 71, 1ste Led, 77, 1ste Led, 78, 1ste og 2det Led, saafremt nogen af de i § 112 nævnte Straffe ansees tilstrækkelig.

Straffens Skjærpelse i Krigstid kommer her ikke i Betragtning.

§ 110. Som Revselse maa alene anvendes:

1. Irettesættelse, der kan gives i to Grader:
   a. som simpel Irettesættelse i Enrum eller i tjenestlig Skrivelse, eller
   b. som streng Irettesættelse i Nærvær af flere Krigsmænd[4]) eller ved Oplæsning paa Dagsordren.

[1]) Se Strfl. § 17.
[2]) Traktater 4 Septbr. 1900.
[3]) § 6.
[4]) § 4.

22 Mai. Nr. 13.

Fretteſættelſen gives i ſømmelige og værdige Udtryk. En almindelig Tilrettevisning er ikke at betragte ſom Fretteſættelſe.

2. Fremmøde udenfor de ſædvanlige Tider (Parade) i Regelen i parademæssigt Antræk, efter Omſtændighederne med fuld Pakning, tilfods eller tilheſt. Saadan Revſelſe maa for ſamme Forſeelſe kun ilægges for indtil 3 paa hinanden følgende Dage og 1 Gang daglig.
3. Straffetjeneſte, beſtaaende i Arbeide udenfor Tur, ſaaſom Rengjøring, Pudsning eller andre forefaldende Tjeneſteforretninger i Kaſerne, Skib, Munderingskammer, Ruſtkammer, Stald eller Leir.
4. Straffeeksercits, beſtaaende i Øvelſer udenfor de ſædvanlige Øvelſestider i et Tidsrum af indtil 7 Dage 1 à 2 Timer daglig.
5. Straffevagt, beſtaaende i Vagt udenfor Tur, dog for Hærens Vedkommende med mindſt 3 Nætters Friſt mellem hver Vagt.
6. Frihedsindſkrænkning, beſtaaende i Forbud mod til viſſe Tider af Dagen eller det hele Døgn i et Tidsrum af indtil 21 Dage at gaa udenfor Kvarteret, Kaſernen, Leiren eller andet nærmere betegnet Omraade. Denne Art Revſelſe maa ikke atter benyttes, før dobbelt ſaa lang Tid er hengaaet ſom den, hvori Frihedsindſkrænkningen har varet.
7. Negtelſe af ſædvanlig Permiſſion for et Tidsrum af indtil 1 Maaned eller af Landlov for et Tidsrum af indtil 3 Maaneder eller for viſſe Landgangsture. Den, der har været negtet Permiſſion eller Landlov i den høieſte tilladte Tid, kan ikke atter ilægges ſaadan Revſelſe, forinden den dobbelte Tid er hengaaet.
8. Bøder indtil 20 Kroner.
9. Arreſt indtil 10 Dage.

§ 111. I Tilfælde af, at Bøder ikke erlægges eller kan inddrives (jfr. den almindelige Straffelovs § 28, 2det Led), træder

1 Dags Arreſt iſtedenfor Bøder fra 1 til 4 Kroner;
2 Dages Arreſt iſtedenfor Bøder fra 5 til 10 Kroner;
3 Dages Arreſt iſtedenfor Bøder fra 11 til 20 Kroner.

§ 112. Som Forelægsſtraffe maa alene anvendes:

1. Arreſt indtil 30 Dage.
2. Bøder.[1])
3. Negtelſe af Landlov for et Tidsrum indtil 6 Maaneder.
4. Inddragning.[2])

Naar nogen forelægges Straf af Bøder, ſkal der i Forelægget faſtſættes Arreſtſtraf fra 1 til 30 Dage, hvilken Straf indtræder, ſaafremt Boden ikke paa nogen lovbeſtemt Maade erlægges.[3])

[1]) Strfl. § 27.
[2]) § 23.
[3]) Jfr. § 13 i. f.

§ 113. Mod menige er samtlige Disciplinærstraffe anvendelige, mod Underbefalingsmænd alle undtagen de i § 110 Nr. 2—4 nævnte, men mod Personer, som ikke er Krigsmænd[1]), og mod Officerer alene Arrest, Bøder, Inddragning og Fratteſættelse. 22 Mai. No. 13.

§ 114. For samme Forseelse maa kun én Straf og af Revselse kun én Art anvendes.

12te Kapitel.

Disciplinærmyndighedens Tjenestemænd og deres Kompetence.

§ 115. Myndighed til at ilægge undergivne Revselse tilkommer[2]):

1. Generaljurisdiktionschefer, Jurisdiktionschefer, Generals- og Admiralsperſoner, der kan ilægge de dem undergivne Officerer af Stabsofficers eller høiere Grad Husarrest eller Bøder og sine øvrige undergivne alle efter § 113 mod Vedkommende anvendelige Revselser.
2. Andre Officerer, der a) almindeligvis eller for Tilfældet fører Kompanichefs eller dertil svarende eller høiere Kommando, eller b) fører Befaling over militær Befæstning, Anstalt eller Skib, eller c) indehar tilsvarende selvstændig Stilling i den militære Forvaltning.

   De kan, naar de er Stabsofficerer, ilægge de dem undergivne

   Stabsofficerer indtil 2 Dages Husarrest eller Bøder;

   Kapteiner og Løitnanter indtil 4 Dages Arrest eller Bøder;

   Underbefalingsmænd indtil 6 Dages Arrest eller de øvrige mod Vedkommende anvendelige Revselser[3]) og

   menige indtil 8 Dages Arrest og forøvrigt alle Revselser.[3])

   Er de Kapteiner eller Løitnanter, kan de ilægge de dem undergivne

   Officerer indtil 2 Dages Arrest eller Bøder;

   Underbefalingsmænd indtil 4 Dages Arrest, Bøder, Straffevagt, Frihedsindskrænkning indtil 14 Dage eller Negtelse af Permission eller Landlov, og

   menige indtil 6 Dages Arrest og forøvrigt alle Revselser.[3])
3. Andre Befalingsmænd, naar de fører Kommando over afsondrede Afdelinger, som paa Grund af stedlige Forhold ikke kan modtage Befaling umiddelbart af den høiere Befalingsmand, der indehar Disciplinærmyndighed efter Nr. 2 samt nærstkommanderende ombord.

   De kan, naar de er Officerer, ilægge de dem undergivne Officerer 1 Dags Arrest;

[1]) § 4.
[2]) Jfr. Mil. Strfprocesl. § 50—53.
[3]) Se § 113.

22 Mai. No. 13.

Underbefalingsmænd indtil 2 Dages Arrest, Frihedsindskrænkning indtil 4 Dage eller Negtelse af Permission eller Landlov, og

menige indtil 4 Dages Arrest, Parade, Straffetjeneste, Straffeeksercits, Frihedsindskrænkning indtil 7 Dage eller Negtelse af Permission eller Landlov.

Er de Underofficerer, kan de ilægge de dem undergivne Underbefalingsmænd 1 Dags Arrest og

menige indtil 2 Dages Arrest, Parade, Straffetjeneste, Straffeeksercits, Frihedsindskrænkning indtil 4 Dage, Negtelse af Permission indtil 7 Dage eller af Landlov indtil 4 Landgangsture.

Enhver militær foresat[1]) kan uden Hensyn til sin Tjenestegrad tildele sine undergivne Irettesættelse.

§ 116. Myndighed til at udfærdige Forelæg tilkommer de i § 115 Nr. 1 omhandlede Chefer samt de i § 115 Nr. 2 nævnte Officerer, forsaavidt disse fører Befaling over militær Afdeling, Befæstning, Anstalt eller Skib, der i Almindelighed eller for Tilfældet maa betragtes som selvstændig.

Generaljurisdiktionschefer og Jurisdiktionschefer samt Generals- og Admiralsperſoner kan forelægge alle de i § 112 nævnte Straffe.

De øvrige i nærværende Paragraf nævnte Officerer kan forelægge Arrest indtil 20 Dage samt de i § 112 Nr. 2 til 4 nævnte Straffe.

§ 117. Ingen maa udøve Disciplinærmyndighed i sin foresattes[1]) Overvær uden med hans Samtykke.

§ 118. Med Hensyn til Forseelser, hvis disciplinære Behandling regelmæssig tilkommer en underordnet Befalingsmand, udøves Disciplinærmyndigheden af hans foresatte[1]), saafremt Forseelsen er forøvet i dennes Overvær eller er ladet ustraffet af den underordnede.

§ 119. Finder en underordnet Befalingsmand, at der bør anvendes strengere Straf end den, han har Myndighed til at ilægge, eller nærer han anden Betænkelighed ved selv at afgjøre et Straffespørsmaal, har han at indhente sin foresattes[1]) Bestemmelse.

13de Kapitel.

Disciplinærmyndighedens Udøvelse.

§ 120.[2]) Hvor Forelægsstraf findes anvendelig, udfærdiges skriftligt Forelæg, der i Korthed, men saavidt muligt med nøiagtig Angivelse af Tid og Sted, Gjenstand og lignende skal fremstille den strafbare Handling[3]), for hvilken Straf forelægges, med Frem-

[1]) § 6.
[2]) Jfr. Strfprocesl. 1 Juli 1887 §§ 286, 288, 290 (Lov 22 Mai 1902).
[3]) § 109.

hævelse af de i Loven beskrevne Kjendemerker og under Henvisning til den eller de Straffebestemmelser, som antages at kunne komme til Anvendelse. 22 Mai. No. 13.

Forelægget skal desuden indeholde:

1. Angivelse af Straffens Størrelse og, hvis Straffen er Bøder, af det Antal Arrestdage, der i Mangel af Betaling skal træde istedenfor Boden.[1]) Er der Spørsmaal om Inddragning af Penge eller Gods, skal det, som paastaaes inddraget, endvidere angives. Er ved Handlingen voldt Skade, eller har Undersøgelsen medført saadanne Udgifter, som efter Loven bør erstattes af den skyldige[2]), kan Forelægget tillige omfatte Skadeserstatning og Omkostninger.
2. Opfordring til den sigtede om inden en i Forelægget angiven Tid, som i Almindelighed ikke bør være kortere end 24 Timer, at erklære, om han vedtager Forelægget.

Forelægget meddeles sigtede paa hensigtsmæssig Maade, i fornødent Fald ved Forkyndelse overensstemmende med Lov om Rettergangsmaaden i militære Straffesager af 29de Mars 1900 § 100.

Negter sigtede at vedtage Forelægget, eller undlader han at afgive nogen Erklæring, afgjør Jurisdiktionschefen, hvorvidt Tiltale bliver at reise.

Vedtager sigtede Forelægget, skal Vedtagelsen nedtegnes og oplæses og medunderskrives, om muligt, af sigtede og af et tilkaldt Vidne. Vedtagelsen har med den af §§ 124 og 125 følgende Begrænsning samme Virkning som en Dom.

Lov om Rettergangsmaaden i borgerlige Straffesager af 1ste Juli 1887 § 381 og Lov om Rettergangsmaaden i militære Straffesager af 29de Mars 1900 Kapitel 24 finder tilsvarende Anvendelse.

§ 121. Forinden Revselse ilægges eller Strafforelæg udfærdiges, maa Vedkommende gives Adgang til at forklare sig og de til en rigtig Bedømmelse af Forholdet fornødne Oplysninger skaffes tilveie.

§ 122. En ilagt Revselse saavelsom en vedtagen Forelægsstraf bliver i Regelen straks at fuldbyrde.

§ 123. Enhver ilagt Revselse og vedtagen Forelægsstraf anmeldes paa tjenestlig Maade for den overordnede Myndighed og bliver, forsaavidt de ikke bestaar i Revselse af nogen i § 110 Nr. 1 til 5 nævnt Art, at indføre i Straffeprotokollen med Angivelse af, naar og af hvem den er ilagt eller forelagt og for hvilken Forseelse.

§ 124. Enhver Chef har at føre Indseende med sine undergivnes Udøvelse af Disciplinærmyndigheden. Finder han en

[1]) § 112.
[2]) Mil. Strfprocesl. Kap. 29.

22 Mai. No. 13.

ilagt eller efter Forelæg vedtagen Straf ufortjent, for streng eller ulovlig, har han at nedsætte eller ophæve den. Finder han den for mild, skal det dog have sit Forblivende med den trufne Afgjørelse, medmindre det gjælder en strafbar Handling, som ikke findes at burde afgjøres disciplinært.[1])

§ 125. Er Forelægsstraf vedtaget for en strafbar Handling, som ikke efter § 109 kan afgjøres ved Forelæg, træffer Jurisdiktionschefen Bestemmelse om Sagens Behandling.

At Revselse er ilagt for noget efter denne Lov strafbart Forhold er ikke til Hinder for Forfølgning paa sædvanlig Maade.

Skulde den ilagte eller vedtagne Straf eller nogen Del deraf allerede være udholdt, bringes den i Afdrag ved Strafudmaalingen.[2])

14de Kapitel.

Besværing.

§ 126. Den, der er ilagt Revselse af nogen, som selv staar under høiere Disciplinærmyndighed, kan inden Udløbet af de derpaa følgende 24 Timer gjennem sin foresatte indgive Besværing til nærmeste høiere Disciplinærmyndighed.

Besværingen kan være skriftlig eller mundtlig. Er den mundtlig, opsættes den paa Stedet skriftlig af den foresatte og medundertegnes af denne til Vitterlighed.

Den foresatte indsender uopholdelig Besværingen ad foreskreven Tjenestevei, hvorefter den Myndighed, til hvem Sagen er indbragt, under Befølgelse af Reglerne i § 121, jfr. §§ 119, 122, 124 og 125, enten selv træffer Afgjørelse eller indhenter Bestemmelse af høiere Vedkommende.

Besværingen har ikke opsættende Virkning, medmindre den ilagte Revselse er Bøder eller Arrest eller det bestemmes af høiere Myndighed.

§ 127. Mod den i Anledning af Besværingen trufne Afgjørelse kan, saafremt der for en Forseelse af den i § 108, 2det Led omhandlede Art er ilagt Bøder eller Arrest, videre Besværing ske til Jurisdiktionschefen[3]) og mod dennes Afgjørelse i Fredstid inden Riget til Generaljurisdiktionschefen.[4])

Paa videre Besværing finder Reglerne i § 126 tilsvarende Anvendelse.

§ 128. De nærmere Regler angaaende den militære Disciplinærmyndighed gives af Kongen.

Slutningsbestemmelse.

Nærværende Lov træder i Kraft samtidig med den almindelige Straffelov.

[1]) Se § 108.
[2]) Jfr. Strfl. § 427.
[3]) Mil. Strf.procesl. § 53.
[4]) Samme Lovs § 52.

Fra samme Tid ophæves den militære Straffelov af 23de Mars 1866 med Tillægslove af 27de Juli 1892 og 14de Juli 1894, Lov om Værnepligtige og Udskrivning af 12te Mai 1866 § 13, Love om Militærlovgivningens Anvendelse paa Armeens Sanitets- og Intendanturpersonale, paa Marinens Sanitetspersonale og paa de til Armeens Veterinærkorps hørende Personer af 19de Mai 1888, 28de Mai 1892 og 14de Juli 1893, Lov om militære Rekvisitioner i Krigstid af 27de Juli 1896 § 7, 2det Led samt Disciplinærreglementerne for Armeen og for Marinen, begge af 5te Juli 1867, og enhver anden Bestemmelse, der staar i Strid med nærværende Lov. 22 Mai. No. 13.

Fra samme Tid skal Lov om Ansættelse og Afskedigelse af Hærens fastlønnede Underofficerer af 6te Juni 1885 § 2 lyde saaledes:

Udenfor de i den militære Straffelov og i Lov om den almindelige borgerlige Straffelovs Ikrafttræden § 10 omhandlede Tilfælde kan fastlønnet Underofficer ikke afskediges, undtagen

a. naar han ved Prøvetidens Udløb af en Bedømmelseskommission i Henhold til angivne Grunde erklæres uskikket til Underbefalingsmand;
b. naar han af en Lægekommission erklæres utjenestdygtig;
c. naar han i Sergentstilling har fyldt det 52de Aar eller i høiere Stilling det 60de Aar.

Underofficer, som afskediges efter Bogstav a, er berettiget til at fordre Afskrift af Bedømmelseskommissionens Erklæring.

Thi have Vi o. s. v.

Lov*)[1] indeholdende Forandringer i Lov om Rettergangsmaaden i militære Straffesager af 29de Mars 1900. 22 Mai. No. 14.

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 20de Mai dette Aar, saalydende:

1ste Afsnit.

Efternævnte Bestemmelser i Lov om Rettergangsmaaden i militære Straffesager af 29de Mars 1900 skal herefter lyde som følger:

§ 14. De af en strafbar Handling følgende borgerlige Retskrav kan forfølges i Forbindelse med militær Straffesag overensstemmende med de i Kapitel 28 givne Regler.

Paastand om saadan Afskedigelse, som omhandles i § 8, jfr. Lov om den almindelige borgerlige Straffelovs Ikrafttræden § 10, kan gjøres gjældende i Forbindelse med militær Straffesag.

[1]) Se de ved Mil. Strfl. citerede Forarbeider samt Dok. No. 65 for 1901—1902.

*) Bekjendtgj. 31 Mai i Lovtid. 1ste Afd. No. 26.

22 Mai. No. 14.

§ 23.[1]) Domsmændene skal være af følgende Klasser:

1. I Sag mod General eller Admiral:
   en eller flere Generaler eller Admiraler og forøvrigt Oberster eller Kommandører.
2. I Sag mod Stabsofficer:
   en General eller Admiral og fire Stabsofficerer eller fem Stabsofficerer.
3. I Sag mod Kaptein:
   tre Stabsofficerer og to Kapteiner.
4. I Sag mod Løitnant:
   en Stabsofficer, to Kapteiner og to Løitnanter.
5. I Sag mod Underofficer:
   en Stabsofficer, en Kaptein, en Løitnant og to Underofficerer.
6. I Sag mod menig eller Person, der ikke er militær:
   en Stabsofficer, en Kaptein, en Underofficer og to menige.

Saafremt Domsmænd af de bestemte Klasser ikke uden særlig Vanskelighed kan skaffes tilveie, kan Domsmændene i Sag mod General eller Admiral være som under Nr. 2 bestemt og forøvrigt indtil to af Domsmændene være af den nærmest høiere eller lavere Klasse end for Tilfældet bestemt. Dog skal saavidt muligt én af Domsmændene være tiltalte overordnet.

§ 31.[1]) Som Domsmand kan kun tjenstgjøre Militærperson, som er norsk Borger, har fyldt 25 Aar, har været bosat i Landet i 5 Aar og har deltaget i de militære Øvelser, der regelmæssig skal være gjennemgaaede ved det fyldte 25 Aar.

§ 32. Udelukket fra at tjenstgjøre som Domsmand er enhver, som paa Grund af strafbar Handling er frakjendt de statsborgerlige Rettigheder[2]) eller militært Embede eller Bestilling eller er i noget i Grundlovens § 52 nævnt Tilfælde.

§ 40.[1]) De i §§ 36, 37 og 39 omhandlede Mandtal skal uopholdelig tilstilles Krigsdommeren ved den Jurisdiktion, hvortil vedkommende Afdeling hører.

Mandtallene bliver gjældende i Fredstid for Kalenderaaret, i Krigstid indtil Krigens Afslutning.

De holdes à jour og suppleres i Tilfælde af Afgang.

§ 41. Hvis nogen i Mandtallet opført Domsmand kommer i noget af de i § 32 omhandlede Tilfælde eller i en Stilling, som efter § 33 er uforenelig med Hvervet, eller hvis det oplyses, at en Domsmand mangler nogen af de foreskrevne Betingelser, skal Indberetning uopholdelig ske til vedkommende Krigsdommer, som udsletter ham af Mandtallet.

Det samme gjælder, naar nogen Domsmand afgaar ved Døden eller paa Grund af aandelige eller legemlige Mangler varig

[1]) Se 2det Afsnit.
[2]) Strfl. § 30 No. 2 og Mil. Strfl. § 20 No. 2.

er bleven ude af Stand til at gjøre Tjeneste eller udtræder af sin militære Stilling. 22 Mai. No. 14.

Ligeledes indberettes til Krigsdommeren, naar nogen Domsmand kommer under Forfølgning for en borgerlig eller en militær Forbrydelse eller Forseelse, som kan medføre strengere Straf end Bøder eller Arrest.

Klage over, at nogen urettelig er ikke opført eller udslettet, indgives til og afgjøres af Forsvarsdepartementet.

§ 44.[1]) Udtagningen sker i Overvær af to militære Retsvidner ved Lodtrækning, medmindre der ikke haves Valg mellem flere.

Lodtrækningen sker klassevis og paa den Maade, at Krigsdommeren i en Urne eller lignende Gjenstand nedlægger lukkede Sedler med samtlige de i Klassen mandtalsførte Domsmænds Nummere og, efterat Sedlerne er sammenblandede, enkeltvis optager det bestemte Antal.

Træffer Loddet nogen, som efter Reglerne i det følgende Kapitel er udelukket fra at gjøre Tjeneste i Sagen, eller som vides at have lovligt Forfald eller er i det i § 41, næstsidste Led omhandlede Tilfælde, bliver han at forbigaa.

Naar det kan undgaaes, bliver ved Lodtrækningen ikke at medtage nogen, hvis Tjenestgjøren som Domsmand antages at ville volde skadeligt Ophold eller være forbunden med uforholdsmæssig Ulempe eller Bekostning.

§ 46.[1]) Bekræftet Udskrift af Lodtrækning i Sag mod Officer af høiere Grad end Kaptein skal uopholdelig meddeles Generaladvokaten, i andre Sager Krigsadvokaten, men i alle Tilfælde Paatalemyndigheden. Denne foranstalter tilsagt til Møde i Krigsretten de udtrukne Domsmænd og Varamænd samt Fortegnelse over disse tilstillet tiltalte og hans Forsvarer.

§ 54.[1]) Ved Udøvelse af Paatalemyndigheden bistaaes Generaljurisdiktionscheferne af Generaladvokaten og Jurisdiktionscheferne af Krigsadvokaterne.

Generaladvokaten og Krigsadvokaten skal høres ved alle vigtigere Afgjørelser. Han skal medundertegne den skriftlige Udfærdigelse af enhver Ordre eller Beslutning, ved hvis Istandbringelse han har medvirket. Han bliver ved Undertegningen medansvarlig for Ordrens eller Beslutningens Lovlighed, medmindre han har paaført vedkommende Dokument, at han er uenig i den trufne Afgjørelse.

§ 55.[1]) Generaladvokaten er fælles for Land- og Sjøvæbningen. Han udnævnes af Kongen og skal have de for Rigsadvokaten foreskrevne Egenskaber eller i tre Aar have tjenstgjort som Krigsadvokat.

Generaladvokaten skal som Regel udføre alle Sager for den militære Høiesteret og i Fredstid for Krigsret de Sager, som reises mod Personer af høiere Grad end Kaptein.

[1]) Se 2det Afsnit.

22 Mai. No. 14.

Generaladvokaten fører Tilsyn med Krigsadvokaternes Udførelse af deres Hverv.

§ 56.[1]) Krigsadvokaterne beskikkes af Kongen fortrinsvis blandt Mænd, der har tjenstgjort som Officerer. De skal være i Besiddelse af de Egenskaber, som er foreskrevne i Lov om Høiesteretsadvokaters Beskikkelse af 28de September 1857 § 2 Bogstav a—c, samt have underkastet sig en saadan Prøve i militær Ret, som af Kongen bestemmes. Til at tjenstgjøre i Krigstid, paa Sjøtogt og under særegne Forhold kan dog af Kongen eller den, han dertil bemyndiger, ogsaa antages andre til Hvervet skikkede Mænd.

Krigsadvokaternes Antal skal være mindst fire for Landværbningen og én for Sjøværbningen.

De skal for den militære Høiesteret og Krigsret udføre de Sager, som ikke udføres af Generaladvokaten.

§ 57.[1]) I Tilfælde af Meningsforskjel mellem Jurisdiktionschefen og Krigsadvokaten angaaende Paatalemyndighedens Udøvelse kan Krigsadvokaten forlange, at Sagen forelægges for Generaljurisdiktionschefen, som tager Bestemmelse efter at have hørt Generaladvokaten.

§ 66. Uden Hensyn til Beviset Stilling kan Paatale undlades:

1. i de Tilfælde, hvor Lovgivningen indeholder særlig Hjemmel hertil;
2. naar Reglerne for Strafudmaalingen i Tilfælde af flere Forbrydelsers eller Forseelsers Sammenstød[2]) medfører, at ingen eller blot en ubetydelig Straf vil komme til Anvendelse;
3. naar det antages, at intet offentligt Hensyn kræver, at Straf anvendes, navnlig naar særdeles lang Tid er hengaaet siden Forbrydelsens eller Forseelsens Forøvelse, eller særdeles formildende Omstændigheder foreligger. Undladelsen kan gjøres betinget af, at sigtede ikke gjør sig skyldig i en ny forsætlig Forbrydelse eller Forseelse i Løbet af en vis, af Paatalemyndigheden sat Frist, der ikke maa overstige den for den strafbare Handling satte Forældelsesfrist og i ethvert Fald ikke 2 Aar.[3])

§ 68. Er en mod en sigtet rettet Forfølgning indstillet, kan den udenfor de i § 70, 1ste Led og § 72 omhandlede Tilfælde kun gjenoptages i Henhold til Reglerne i § 218, jfr. den borgerlige Straffeproceslovs § 415, eller naar den er indstillet af Mangel paa Bevis, og Beviser af Vægt senere opdages.

I det i § 66 Nr. 2 omhandlede Tilfælde kan ny Forfølgning atter aabnes, hvis sigtede ikke fældes i Straf for den eller de Forbrydelser eller Forseelser, som er gjort til Gjenstand for Paatale.

I det i § 66, sidste Punktum omhandlede Tilfælde kan Forfølgningen atter aabnes, hvis den sigtede inden den bestemte

[1]) Se 2det Afsnit.
[2]) Se Strfl. §§ 62—64 jfr. Mil. Strfl. § 27.
[3]) Jfr Strfl. §§ 52—54 og Mil. Strfl. § 27.

Frists Udløb gjør sig skyldig i en ny forsætlig Forbrydelse eller Forseelse.[1]) 22 Mai. No. 14.

§ 69. Tiltale for strafbare Handlinger besluttes af Generaljurisdiktionscheferne og Jurisdiktionscheferne.

Generaljurisdiktionscheferne har i Fredstid at afgjøre Spørsmaalet om Tiltale, naar der handles om

1. Forbrydelser eller Forseelser forøvede af Personer af høiere Grad end Kaptein;
2. Forbrydelser, for hvilke Straffen er bestemt saaledes, at Dødsstraf eller Fængsel paa Livstid kan anvendes;
3. Forbrydelser forøvede ved trykt Skrift[2]).

§ 77. Der skal beskikkes sigtede Forsvarer:

1. ved Hovedforhandling for Krigsret samt for den militære Høiesteret udenfor de i § 202 omhandlede Tilfælde;
2. ved Tingsvidner og Granskninger, der optages i Henhold til § 153;
3. ved Afhørelse af Vidner eller ved Granskning, naar det antages, at Forretningen vil blive benyttet som Bevis under Hovedforhandlingen;
4. ved Retsmøder, der afholdes, uden at sigtede er varslet, eller saafremt han er fængslet, uden at han er fremstillet til Møde;
5. ved Retsmøder, fra hvilke sigtede i Henhold til § 141, jfr. den borgerlige Straffeproceslovs § 278, 3dje Led, er bleven udelukket.

Har sigtede for Retten eller under Krigsforhør afgivet uforbeholden Tilstaaelse, hvis Rigtighed bestyrkes ved de øvrige foreliggende Oplysninger i en Sag, der ikke kan medføre høiere Straf end Fængsel i 8 Aar, undlades saavel ved Hovedforhandling for Krigsret som i Anledning af særskilte Bevisoptagelser Beskikkelse af Forsvarer, medmindre sigtede fremsætter Begjæring derom. Har Bod været forelagt som Disciplinærstraf, er det ikke nødvendigt, at Forsvarer beskikkes.

§ 101.[3]) Bestemmelserne i den borgerlige Straffeproceslovs §§ 162—170 finder tilsvarende Anvendelse med følgende Ændringer:

De for den almindelige Høiesteret givne Forskrifter om Raadslagning og Stemmegivning gjælder ogsaa ved den militære Høiesteret, dog saaledes, at de tvende Officerer afgiver sin Stemme næst foran Justitiarius og i enhver Sag trækker Lod om, hvem af dem skal stemme først, samt at i Tilfælde af fornyet Behandling Stemmegivning foregaar for lukkede Døre.

Til en for tiltalte ugunstig Afgjørelse udkræves ved Krigsret mindst fire Stemmer.

Ved Krigsret afgiver Krigsdommeren Stemme først.

Af Domsmændene stemmer de lavere Klasser foran de

[1]) Jfr. Strfl. §§ 52—54 og Mil. Strfl. § 27.
[2]) Se Mil. Strfl. § 32.
[3]) Se 2det Afsnit.

22 Mai. No. 14.

høiere. Domsmænd af samme Klasse stemmer i den Orden, som ved Lodtrækning afgjøres.

§ 103.[1]) Bestemmelserne i den borgerlige Straffeproceslovs §§ 172—189 finder tilsvarende Anvendelse.

Naar Indkaldelse af Vidner til Hovedforhandling sker fra Paatalemyndighedens Side, udgaar Stevningen fra Krigsadvokaten (Generaladvokaten). Til Retsmøder udenfor Hovedforhandling udgaar Stævningen fra Retten.

Er Vidnet tjenstgjørende ved opsat militær Afdeling, kan Stevningen istedenfor at forkyndes læses paa Dagsordren, naar det sker i Vidnets Paahør.

Ved Krigsret udfører Krigsdommeren, hvad der efter den borgerlige Straffeproceslovs § 182 paaligger Rettens Formand.

Militærperson, der tjenstgjør i Krigstid eller paa Sjøtogt, kan for Vægring af at vidne eller aflægge Ed ikke hensættes i fængslig Forvaring uden hans foresattes Samtykke.

§ 107. Bestemmelsen i den borgerlige Straffeproceslovs § 214 finder i Krigstid, naar Sigtelsen gjælder Krigsforræderi eller Blotstillelse af Krigsmagten[2]), ikke Anvendelse paa skriftlige Meddelelser mellem sigtede og de i nævnte Lovs § 176 Nr. 1—3 omhandlede Personer.

§ 108 udgaar.

§ 114. Den, som med skjellig Grund mistænkes for en strafbar Handling, der kan medføre høiere Straf end Fængsel i 6 Maaneder, kan paagribes,

1. naar han træffes eller forfølges paa frisk Gjerning eller friske Spor og hans Paagribelse antages paakrævet for at hindre Flugt eller sikre Beviset;
2. naar der af Hensyn til Straffens Størrelse eller af anden Aarsag er Anledning til at frygte for, at han vil unddrage sig Forfølgningen eller Straffens Fuldbyrdelse;
3. naar hans Forhold giver særlig Føie til at frygte for, at han ved Tilintetgjørelse af Gjerningens Spor eller ved Aftale med Vidner eller medskyldige eller paa anden Maade vil forspilde Beviset, eller
4. naar der er særlige Grunde til at frygte for, at han vil gjentage den strafbare Handling eller fuldbyrde en strafbar Handling, som han har forsøgt eller truet med.

§ 115. Uden Hensyn til Straffens Størrelse kan den mistænkte paagribes,

1. naar han træffes paa frisk Gjerning og ikke afstaar fra sin strafbare Virksomhed;
2. naar han træffes i Færd med at undvige eller bevislig gjør Forberedelse dertil, eller

[1]) Se 2det Afsnit.
[2]) Mil. Strfl. Kap. 8.

3. naar han ikke vides at have fast Bopæl i Riget eller er en ukjendt Person, der ikke kan gjøre Rede for sig, og der er Grund til at frygte for, at han vil unddrage sig Forfølgningen eller Straffens Fuldbyrdelse. 22 Mai. No. 14.

§ 129 udgaar.

§ 132. Bestemmelserne om Efterlysning i den borgerlige Straffeproceslovs § 250 finder tilsvarende Anvendelse.

§ 133.[1]) Bestemmelserne i den borgerlige Straffeproceslovs §§ 251—252, § 253 undtagen sidste Punktum samt §§ 254—261 finder tilsvarende Anvendelse.

Stevning til Hovedforhandling udgaar fra Krigsadvokaten (Generaladvokaten), til andet Retsmøde fra Retten.

Militærperson, der tjenstgjør i Krigstid eller paa Sjøtogt, kan ikke i Henhold til Bestemmelsen i den borgerlige Straffeproceslovs § 254 afhentes eller hensættes i fængslig Forvaring uden hans foresattes Samtykke.

§ 137.[1]) Paatalemyndigheden kan i Efterforskningens Øiemed indhente Forklaringer og lade dem optegne. I Krigstid kan ogsaa andre end Militærpersoner beordres til Fremmøde for at afgive Forklaring.

Forklaring, som optages af Generaladvokaten eller en Krigsadvokat (Krigsforhør), afgives i Overvær af tvende Vidner, som medunderskriver Protokollen. Om disse Vidner gjælder, hvad der i §§ 88—91 for Retsvidner er bestemt. Særskilt Protokolfører bør om muligt benyttes.

§ 138.[1]) Paatalemyndigheden kan hos Retten begjære Foretagelsen af de i Kapitel 14—19 omhandlede Skridt, som den ikke selv er berettiget til at foretage, eller som den finder hensigtsmæssig bør foretages af Retten.

Er Begjæringen udgaaet fra andre end en Generaljurisdiktionschef eller Jurisdiktionschef, eller angaar den noget i Kapitel 16, 17 og 18 omhandlet Skridt, prøver Domstolen i enhver Henseende, hvorvidt Begjæringen er tilstrækkelig begrundet. Det samme gjælder, om Begjæringen er udgaaet fra en Generaljurisdiktionschef eller en Jurisdiktionschef, naar Generaladvokaten eller Krigsadvokaten ikke har medundertegnet Begjæringen eller kan sees ikke at være enig i denne.

Ellers er Domstolen pligtig til at efterkomme Begjæringen, medmindre den finder, at det Forhold, som danner Efterforskningens Gjenstand, ikke er strafbart, eller at der ikke er lovlig Adgang til at tage den tilfølge.

Negter Retten at efterkomme Begjæringen, sker det ved Kjendelse.

§ 142. Har sigtede i en Sag angaaende nogen efter militær Lov strafbar Handling, der ikke kan medføre strengere Straf

[1]) Se 2det Afsnit.

22 Mai. No. 14.

end Fængsel i 3 Aar, eller angaaende en borgerlig Forbrydelse eller Forseelse, der efter den borgerlige Straffeproceslovs Regler vilde henhøre under Meddomsret, inden Retten afgivet en uforbeholden Tilstaaelse, hvis Rigtighed bestyrkes af de øvrige foreliggende Oplysninger, kan Sagen, naar det begjæres af den militære Paatalemyndighed og sigtede deri samtykker, fremmes til Doms og paadommes af Forhørsretten uden Tiltalebeslutning.

Dog bør dette ikke ske, naar Sagen antages at burde paadømmes i Forening med andre Sager, eller Dommeren finder, at der kan være Grund til at undlade Paatale i Henhold til § 66.

§ 144. Findes Tiltale at burde reises, men Sagen ikke antages for Tiden at burde fremmes, enten fordi sigtede er sindssyg, eller fordi hans Opholdssted ikke vides, eller fordi han opholder sig i Udlandet, stilles den foreløbig i Bero.

Paatalemyndigheden skal i sidste Tilfælde tilstille sigtede Meddelelse herom og Opfordring til at fremstille sig til Modtagelse af Dom.

At Sagen foreløbig er stillet i Bero, er ikke til Hinder for, at der skrides til Bevisoptagelse i Overensstemmelse med Reglerne i § 153, hvis der er Fare for, at Beviser kan gaa tabt.

§ 145.[1]) Tiltalebeslutningen skal angive, for hvilken Domstol Sagen skal anlægges, og indeholde tiltaltes Navn eller en nøiagtig Betegnelse af hans Person.

Den skal i Korthed, men saavidt muligt med nøiagtig Angivelse af Tid og Sted, Gjenstand og lignende fremstille den Handling, for hvilken Tiltale reises, med Fremhævelse af de i Loven beskrevne Kjendemærker og under Henvisning til den eller de Straffebestemmelser, som antages at kunne komme til Anvendelse.

Tiltalebeslutningen skal medundertegnes af den Generaladvokat eller Krigsadvokat, som har medvirket ved dens Udfærdigelse, jfr. § 54, 2det Led.

§ 146. Den paa Paatalemyndighedens Vegne mødende kan under Hovedforhandlingen ved Anmerkning paa Tiltalebeslutningen

1. rette Feiltagelser med Hensyn til Benævnelser, Tidsangivelser, Fremstilling af Handlingens Kjendemerker efter Loven og lignende Omstændigheder og
2. med Rettens Samtykke udvide Tiltalen til andre strafbare Handlinger end de i Tiltalebeslutningen omhandlede, saafremt det ikke kan lede til Anvendelse af en strengere Straffebestemmelse, og tiltalte enten har samtykket deri eller har afgivet en fuldstændig og troværdig Tilstaaelse.

Skulde Tiltalen som Følge af den foretagne Rettelse eller Udvidelse ikke kunne mødes ved det Modbevis eller Forsvar, som tiltalte har havt Opfordring til at forberede sig paa, kan han forlange en passende Udsættelse.

[1]) Se 2det Afsnit.

§ 163.[1]) Saafremt Retten ikke finder tiltaltes Nærværelse fornøden af Hensyn til Sagens Oplysning, kan Forhandlingen fremmes eller fortsættes, uagtet tiltalte udebliver, naar 22 Mai. No. 14.

1. Sagen angaar ulovligt Fravær eller Rømning[2]), eller
2. Sagen angaar en strafbar Handling, der ikke kan medføre strengere Straf end Fængsel indtil 1 Aar, og tiltalte har samtykket deri eller er udebleven, uden at der er Grund til at antage, at han har havt lovligt Forfald, eller
3. tiltalte er undvegen, efterat Tiltalebeslutningen er ham forkyndt.

Under enhver Omstændighed kan Frifindelsesdom afsiges over en udebleven og en Forhandling fortsættes eller fremmes i tiltaltes Fravær, naar den skjønnes utvilsomt at ville lede til Frifindelse.

§ 167. Hvor det findes hensigtsmæssigt, kan Retten i en Sag, som angaar flere strafbare Handlinger eller flere tiltalte, lade Forhandlingen og Paakjendelsen foregaa særskilt for hver enkelt Handling eller tiltalt.

§ 192. Er Dommen frifindende, kan den ikke paaankes af tiltalte, medmindre Skyldspørsmaalet er afgjort imod ham.

I Krigstid kan tiltalte ikke begjære Anke, medmindre han er idømt Dødsstraf, Fængsel over 6 Maaneder eller Tab af offentlig Tjeneste.

Er tiltalte død, kan hans Ægtefælle, Slægtninger i op- og nedstigende Linje, Søskende samt Arvinger anke i hans Sted.

Paatalemyndigheden kan anke til Gunst for tiltalte ogsaa efter hans Død.

§ 194. Anke fra Paatalemyndighedens Side besluttes af Generaljurisdiktionschefen.

Finder Jurisdiktionschefen i nogen Sag Grund til Anke, har han at indsende Udskrift af Hovedforhandlingen samt andre nødvendige Udskrifter og Dokumenter til Generaljurisdiktionschefen.

Saadan Indsendelse skal i ethvert Tilfælde ske, naar Dommen lyder paa Dødsstraf, Fængsel over 6 Maaneder eller Tab af offentlig Tjeneste.

§ 209. Sag, hvori Dom er afsagt af Krigsret, kan af Paatalemyndigheden og tiltalte begjæres taget under fornyet Behandling ved den militære Høiesteret.

Sag, som ikke angaar enten Liv eller Ære eller Frihedstab for længere Tid end 3 Maaneder, kan ikke tages under fornyet Behandling, medmindre Høiesterets militære Kjæremaalsudvalg finder Grund dertil.

I Krigstid udfordres i enhver Sag Kjæremaalsudvalgets Samtykke, og tiltalte kan ikke begjære Sagen forelagt samme, medmindre han er idømt Dødsstraf, Fængsel over 6 Maaneder eller Tab af offentlig Tjeneste.

[1]) Se 2det Afsnit.
[2]) Mil. Strfl. Kap. 4 jfr. §§ 95 og 96.

22 Mai. No. 14.

Efter tiltaltes Død kan alene Paatalemyndigheden begjære fornyet Behandling og da blot til Gunst for tiltalte.

§ 210. Begjæringen om fornyet Behandling maa være begrundet i en Bestridelse af, hvad der i Dommen er antaget med Hensyn til Skyldspørsmaalet; dog maa den ikke udelukkende støttes til, at Loven er urigtig anvendt.

Forsaavidt intet modsat er udtalt, antages tiltalte at bestride, hvad der ikke stemmer med hans egen i Retten afgivne Forklaring.

I Sager af den i den militære Straffelovs § 29 omhandlede Art kan Begjæringen grundes paa, at Regelen i nævnte Paragraf antages at burde bringes til Anvendelse.

§ 213.[1]) Sagens Forberedelse og Behandling foregaar efter Reglerne i Kapitel 21—23, forsaavidt de kan finde Anvendelse og intet afvigende er bestemt.[2])

De Forretninger, som ved Krigsret er henlagte til Krigsdommeren, udføres ved Høiesteret af Justitiarius eller hans Stedfortræder.

§ 161, 1ste Led har ikke Anvendelse.

§ 223. Bestemmelserne i den borgerlige Straffeproceslovs § 451, 1ste til 3dje Led, §§ 452 til 454, § 455, 1ste Led, § 456 og § 458 finder tilsvarende Anvendelse.

§ 224. Bestemmelserne i den borgerlige Straffeproceslovs §§ 459, 460 og 461, 1ste og 3dje Punktum finder tilsvarende Anvendelse. Hæftelsen kan ogsaa iverksættes af en Befalingsmand.

Tilsvarende Anvendelse finder ogsaa Bestemmelserne i den borgerlige Straffeproceslovs §§ 462 –465, dog saaledes, at Hæftelsen er betinget af, at sigtede er dømt til strengere Straf end Fængsel i 6 Maaneder eller med skjellig Grund mistænkes for nogen strafbar Handling, som kan medføre strengere Straf end Fængsel i 3 Aar.

§ 226. En ved endelig Dom eller Retskjendelse ilagt Straf bliver som Regel uopholdelig at fuldbyrde.

Har Retten indstillet domfældte til Benaadning, kan Fuldbyrdelsen ikke finde Sted, saafremt han herved vilde komme til at udstaa nogen Straf, som Indstillingen om Benaadning søger ham fritaget for. Har han selv søgt Benaadning, kan i Fredstid Straffens Fuldbyrdelse blot paabegyndes, forsaavidt han samtykker deri. Efter nærmere Bestemmelser, som gives af Kongen, kan ogsaa i Krigstid Fuldbyrdelse af Straf udsættes, naar domfældte søger Benaadning.

§ 227 Bestemmelserne i den borgerlige Straffeproceslovs §§ 474 og 478 finder tilsvarende Anvendelse.

Det samme gjælder den nævnte Lovs § 475, idet ogsaa i militære Forhold en Dags Varetægtsfængsel regnes lige med en Dags Arrest.

[1]) Se 2det Affnit.
[2]) § 101.

§ 228. Der skal gives den, som skal udstaa Dødsstraf, en passende Tid til at berede sig til Døden, saavidt Omstændighederne tillader det. 22 Mai. No. 14.

Dødsstraffen fuldbyrdes ved Skydning fra en sluttet Trop af mindst ti menige under Ledelse af en Officer, om muligt i Overvær af en større militær Styrke samt af Krigsdommeren, Krigsadvokaten og en Præst. Forsvareren har Adgang; ligesaa i Tilfælde den Præst, der har beredt domfældte til Døden. Fuldbyrdelsen sker under fuld Offentlighed.

Protokol over Fuldbyrdelsen føres af Krigsdommeren eller i hans Fravær af en Officer.

Begravelsen foregaar i Stilhed snarest muligt, ombord ved Nedsænkning i Sjøen.

§ 230. Er domfældte militær Kommandomyndighed undergiven, beordres han, naar han er paa fri Fod, til at fremmøde til bestemt Tid paa det Sted, hvor Straffen skal udholdes. Fremmøder han ikke efter Ordren, kan han afhentes. Uden forudgaaende Ordre kan Afhentning finde Sted, naar domfældte skal udholde Fængsel over 6 Maaneder eller mistænkes for at ville flygte.

I andre Tilfælde kommer Bestemmelsen i den borgerlige Straffeproceslovs § 480 til Anvendelse.

§ 234. Naar Omstændighederne dertil findes at give Anledning, kan Jurisdiktionschefen lade kundgjøre, at Tiltale vil blive reist ved Standret, saafremt bestemte Slags Forbrydelser forøves, for hvilke Standretsbehandling efter foranstaaende Paragraf kan finde Sted.

§ 249. Fængsels- eller Hefteſtraf, som en Militærperson har paadraget sig for en strafbar Handling, der hører under borgerlig Straffemyndighed, og som han skal udstaa, medens han er tjenstgjørende, fuldbyrdes af den militære Paatalemyndighed.

2det Afsnit.

Denne Lov træder i Kraft straks, forsaavidt angaar Forandringerne i §§ 23, 31, 40, 44, 46, 54, 55, 56, 57, 101, 103, 133, 137, 138, 145 og 213 samt den Forandring i § 163, der vedrører Adgangen til at fremme Forhandlingen i tiltaltes Fravær, naar Sagen angaar ulovligt Fravær eller Rømning. Forøvrigt træder Loven i Kraft samtidig med den militære Straffelov.

Thi have Vi o. s. v.

Kongelig Kundgjørelse*), hvorved i Henhold til § 2 i Lov om Kvarantænevæsenet af 12te Juli 1848 kundgjøres, at Byerne Pernambuco og Paranagua i Brasilien samt britisk Østafrika skal indtil videre ansees smittede af den 22 Mai.

*) Bekjendtgj. 23 Mai i Lovt. 1ste Afd. No. 24.

22 Mai. orientalske Pest og at de i ovennævnte Lov og i Plakat af 13de Oktober 1900 indeholdte Bestemmelser med Hensyn til Kvarantæne m. v. i Anledning af Pest straks bliver at bringe i Anvendelse. Samtidig kundgjøres, at Byen Rio de Janeiro i Brasilien, der ved Kongelig Kundgjørelse af 17de Juli 1900 erklæredes smittet af Pesten, ikke længere skal ansees pestsmittet.

22 Mai. **Kronprindsregentens Resolution** *), hvorved den af Porsgrund Kommunestyre under 23de April 1902 besluttede Vedtægt angaaende Lukningstid for Udsalgssteder stadfæstes i Henhold til Lov om Lukningstid for Udsalgssteder af 31te Mai 1900 dog med følgende Tillæg og Forandringer:

1. I § 1 indskydes mellem §'ens 1ste og 2den Afdeling: „For Juleaftens Vedkommende henvises til Lov af 14de Juli 1897".
2. Sidste Passus i § 1 „undtagen de i § 3 omhandlede" udgaar.
3. § 3 gives saadant Tillæg: „Forsaavidt angaar Søn- og Helligdage, kommer for de i nærværende § nævnte Næringsdrivende den almindelige Helligdagslovgivnings Bestemmelser til Anvendelse".

De stadfæstede Vedtægter er efter dette saalydende:

§ 1. Udsalgssteder, hvor Salg af Varer foregaar, skal med de nedenfor angivne Undtagelser holdes lukkede fra Kl. 7 Aften. Fredag og Lørdag samt sidste Hverdag før Helligdage er det dog tilladt at holde aabent til Kl. 9 Aften. Ligesaa de sidste 8 Hverdage før Juleaften, samt Mandag og Tirsdag i Paaskeugen.

For Juleaftens Vedkommende henvises til Lov af 14de Juli 1897.

Søn- og Helligdage skal Udsalgsstederne holdes lukkede hele Dagen og 17de Mai fra Kl. 1 Middag.

§ 2. Forbudet i § 1 skal ikke være til Hinder for, at Kunder expederes, som er kommen ind før Lukningstiden.

§ 3. Nærværende Vedtægt finder ikke Anvendelse paa Apothekere, Bagere, Konditorer, Melkehandlere, Kjødhandlere, Fiskehandlere, Grønthandlere og Blomsterhandlere samt Cigar- og Tobakshandlere, samtlige dog kun forsaavidt de ikke tillige driver anden Kjøbmandshandel.

Forsaavidt angaar Søn- og Helligdage, kommer for de i nærværende § nævnte Næringsdrivende den almindelige Helligdagslovgivnings Bestemmelser til Anvendelse.

§ 4. Nærværende Vedtægt træder i Kraft 1 — en — Maaned, efterat den har erholdt Kongelig Stadfæstelse.

2 Mai. **Kronprindsregentens Resolution** [1]), hvorved det i Henhold til Loven om Fattigvæsenet af 19de Mai 1900 § 40 tillades

[1]) Vedk. Regj.foredr. er indt. i Depts.tid. for 1902 No. 29 S. 459—460.

*) Bekjendtgj. 23 Mai i Lovt. 1ste Afd. No. 24.

Nes Jernverk i Holt Herred indtil videre at beholde sit særskilte Fattigvæsen i Overensstemmelse med de i den hidtil gjældende Lovgivning fastsatte Regler. Denne Tilladelse omfatter dog ikke den Grubedrift, som nu drives for Værkets Regning i Øiestad, eller som senere maatte blive aabnet eller drevet for dets Regning der eller andetsteds. 22 Mai.

Kronprindsregentens Resolution[1]), hvorved er bestemt: 22 Mai.

1. At Selbu Thinglag i Strinden og Selbu Fogderi, Søndre Trondhjems Amt, fra den Tid, der af Amtmanden nærmere bestemmes, deles i to Thinglag, nemlig Selbu Thinglag og Tydalen Thinglag, hvert svarende til Herredet af samme Navn.
2. At Amtmanden bemyndiges til at bestemme Tid, Sted og Dageantal for Sage- og Skattethingene i disse Thinglag.

[1]) Vedk. Regj.foredr. er indtaget i Deptstid. for 1902 No. 27 S. 426—427.

Kronprindsregentens Resolution, hvorved er bestemt, at det ved Kronprindsregentens Resolution af 5te November 1900 approberede Taxtregulativ for Nordsjø—Skienskanalen gives følgende Tillæg: 22 Mai.

„§ 8. Tvistemaal angaaende Afgiftens Beregning eller de forskjellige Varers Klassifikation afgjøres med bindende Virkning af vedkommende Regjeringsdepartement. Indtil saadan Afgjørelse har fundet Sted, erlægges Betalingen overensstemmende med den af Kanalens Regnskabsfører opstillede Beregning, og bliver den i Tilfælde urettelig beregnede og betalte Kanalafgift at tilbagebetale vedkommende Trafikant."

Kronprindsregentens Resolution, hvorved bl. a. er bestemt, at det paalægges den forrettende Toldkasserer i Aalesund at opkræve den af Stedets Kommunestyre besluttede Afgift efter Lov om Havne- og Ringevæsenet m. v. af 10de Juli 1894 § 29, forsaavidt den bliver at erlægge efter Paragrafens Post 1 eller efter Post 3, naar den efter denne Post opkræves som af Fartøier, der alene losser eller lader Varer, som er ankomne fra eller bestemte til Udlandet. 22 Mai.

Kronprindsregentens Resolution, hvorved bl. a. i Henhold til Lov, indeholdende Forandringer i Lovgivningen om civile Embedsgaarde af 14de Mai 1872 § 1 er bestemt, at Nordre Trondhjems Amtmandsembede fra nærværende Resolutions Datum tillægges Kr. 600 aarlig af Renterne af Kjøbesummen for den Embedet tidligere tilliggende Amtmandsembedsgaard Sund. 22 Mai.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Trondhjems Stiftsdirektion, foranlediget ved Andragende fra et Sogns Herredsstyre om Tilladelse til at lade modtage Offer paa Alteret i en 22 Mai.

22 Mai. Kirke og et Kapel til Indtægt for disse Kirker samtidig med, at der erlægges Høitidsoffer til Kirkesangeren.

Departementet er med Sognepræsten enigt i, at der ikke kan være nogen legal Hindring for, at der ydes Offer paa Alteret i Øiemed som de her omhandlede. Tilladelse til saadan Ofring maa imidlertid blive at meddele af Kirketilsynet i Henhold til Kongelig Resolution af 30te December 1897 Post VI, b, 6. Den maa søges for hver enkelt Gang og kan følgelig ikke paa Forhaand fastslaaes at skulle være aarlig tilbagevendende.

22 Mai. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til en Sorenskriver, hvori Departementet, foranlediget ved Forespørgsel fra en Lensmand om, hvorvidt han som Stevnevidne i et Ladested kan beregne Stevnevidnegebyr for Forkyndelser i Haandverksretssager, efterat den for Kjøbstæderne gjældende Lovgivning om Haandverksdriften er kommen til Anvendelse for Ladestedet ved Kongelig Resolution af 23de December 1899 (udfærdiget med Hjemmel af Lov af 29de Juni 1894), meddeler, at saadant Gebyr i Henhold til Bestemmelsen i Sportellovens § 145 ikke antages at kunne beregnes.

23 Mai. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Indredepartementet, der havde anmodet om at blive sat istand til at besvare en fra den franske Minister i Stockholm til Ministeren for de udenrigske Anliggender fremsat Forespørgsel om, hvorvidt et i Overensstemmelse med fransk Lov for fransk Legation eller Konsulat indgaaet Ægteskab mellem en Franskmand og en Kvinde af anden Nation anses for gyldigt i Norge,

Departementet meddeler, at de i den norske Lovgivning indeholdte Forskrifter angaaende Formerne for Ægteskabsstiftelse her i Riget antages at medføre, at et Ægteskab, som paa nævnte Maade er indgaaet i dette Land, ikke fra norsk Side kan anerkjendes som gyldigt. Efter vor Lovgivning maa nemlig Ægteskab indgaaes i Norge enten for en i den norske Statskirke ansat Præst eller for en Præst eller Forstander for ordnet Dissentermenighed eller for Notarius publicus.

Om hvorvidt et Ægteskab, som udenfor Norge indgaaes for fransk diplomatisk Agent eller Konsul af Franskmand og Kvinde tilhørende anden Nation, vil blive anerkjendt som i formel Henseende gyldigt i Norge, tør Departementet ikke udtale nogen sikker Mening, da Lovbestemmelser herom savnes. Departementet er dog tilbøieligt til at antage, at en saadan Ægteskabsstiftelse i Almindelighed her vil blive tagen som gyldig — uden Hensyn til, om Hustruen er norsk —, saafremt Stiftelsesformen ved Siden af at have Hjemmel i fransk Ret anses som gyldig ifølge det Lands Lovgivning, hvor Stiftelsen er foretagen.

Hvor Ægteskabsstiftelse mellem Franskmand og norsk Kvinde foregaar for fransk Konsul i ikke kristent Land, er Departementet

tilbøieligt til at antage, at Stiftelsesformen her i Riget vil blive anerkjendt som gyldig. 24 Mai.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Jarlsberg og Larviks Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra en Byfoged angaaende Forstaaelsen af Akkordforhandlingslovens § 37. 23 Mai.

Departementet beder Byfogden meddelt, at Departementet med ham antager, at den nævnte Paragrafs 2det Punktum er saaledes at forstaa, at den der omhandlede Betaling for Skifterettens Befatning med Akkordforhandling skal beregnes efter Værdien af Skyldnerens samtlige Aktiva. Som Følge heraf antages i det af Byfogden omhandlede Akkordforhandlingsbo ogsaa Værdien af Skyldnerens pantsatte faste Eiendom uden Fradrag af den paa samme heftende Pantegjæld at maatte medtages ved Sportlernes Beregning. Da nogen Værdsættelse af Eiendommen ikke har fundet Sted, forinden den bortsolgtes ved Tvangsauktion, antages det at maatte være Akkordstyrets Pligt nu at foretage en saadan Værdsættelse under Hensyntagen til de Omstændigheder, som forelaa ved Akkordforhandlingens Aabning.

Lov indeholdende Forandring i og Tillæg til Lov af 17de August 1848 om Sindssyges Behandling og Forpleining.*) [1]) 24 Mai.

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 23de Mai dette Aar, saalydende:

§ 7 i Lov om Sindssyges Behandling og Forpleining af 17de August 1848 skal herefter lyde som følger:

Det særlige Tilsyn med Sindssygeasylerne skal for hvert Asyl føres af en dertil af Kongen anordnet Kommission, bestaaende af 4 Medlemmer. Af disse skal mindst 1 være en eksamineret Læge og, saavidt muligt, 1 en Kvinde. Ved Kriminalasylet og ved de Asyler, hvor ingen Kvinde maatte opnævnes som Medlem af Kommissionen, skal denne alene bestaa af 3 Medlemmer, hvoriblandt mindst én Læge. Beskikkelsen gjælder for 6 Aar, dog saaledes, at Halvdelen — første Gang efter Lodtrækning — udtræder hvert tredje Aar. For Kriminalasylet og ved de Asyler, hvor ingen Kvinde er indvalgt i Kommissionen, udtræder efter 3 Aars Forløb 1 Medlem og senere henholdsvis 2 og 1 Medlem hvert tredje Aar.

Kommissionen vælger selv sin Formand. Ved Afgjørelsen af Sager, hvori Kommissionen har at fatte Bestemmelse, skal i Tilfælde af Stemmelighed Formandens Stemme gjøre Udslaget.

[1]) Se Oth. Prp. No. 21 for 1901/1902, Indst. O XIII for s. A. og Sth. tid. for s. A., Forh. i Oth. S. 1266—1279 og S. 1404—1410 og i Lth. S. 404—419 og 421.

*) Bekjendtgj. 31 Mai i Lovt. 1ste Afd. No. 26.

24 Mai. Ved Udførelsen af sit Hverv har Medlemmerne at rette sig efter den til enhver Tid gjældende Forskrift.

Medlemmerne tilstaaes en passende Godtgjørelse, der udredes af Statskassen. Forøvrigt kan særskilt Undersøgelse foretages af ethvert Asyl, saa ofte det af Kongen maatte findes nødvendigt.

Denne Lov træder i Kraft 1ste Januar 1903.

Thi have Vi o. s. v.

23 Mai. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Bergen, hvori paa Foranledning meddeles, at Betingelsen for Optagelse i en Lærerskole, uagtet Vedkommende ved Optagelsen ikke vil have naaet den lovbestemte Alder, i Almindelighed maa være den, at vedkommende fremlægger Vidnesbyrd om at besidde Kundskaber, som er nødvendige for at bestaa Optagelsesprøven og i hele sin Personlighed ansees moden og vel udviklet.

Ligeledes bør det godtgjøres, at en Dispensation fra Aldersgrændsen vil være af økonomisk Betydning for Vedkommende.

24 Mai. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Hedemarkens Amt, hvori angaaende Forstaaelsen af den almindelige Bygningslovs § 28, 2 sammenholdt med 27 meddeles, at § 28, 2 ikke i et og alt sidestiller Bebyggelsen af Naboeiendomme med Bebyggelsen af en enkelt Eiendom.

Den nævnte Bestemmelse aabner kun Adgang for Eiere af sammenstødende Grunde til at bebygge disse sammenhængende eller med en mindre indbyrdes Afstand end ellers bestemt i de i Paragrafen udtrykkelig nævnte Tilfælde, (jfr. i denne Forbindelse Bygningslovens § 81, hvorefter Deling af bebygget Eiendom ikke maa tillades, naar derved vil fremkomme Forhold, som staar i Strid med de i Loven indeholdte Forskrifter.)

Grundeiere, som bygger efter § 28 Passus 2, har saaledes ikke Adgang til at anbringe Aabninger i de mod Nabogrændsen vendende Vægge. Naar dette i nævnte Lovbestemmelse er forbudt, medens det intet er tilhinder for, at Bygninger, der opføres paa samme Eiendom, forsynes med sammenstødende Aabninger, er dette forsaavidt i Overensstemmelse med den i Loven ellers opstillede Regel, hvorefter der fordres Brandvæg mod Nabogrund uden Hensyn til Bygningens eller Tomtens Størrelse.

24 Mai. **Cirkulære** fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvorved bl. a. meddeles, at fra 1ste Juni 1902 vil Tersens Postaabneri blive benævnt „Vikene i Sondhorland". Det flyttes samtidig til Dampskibsanløbsstedet Vikene.

26 Mai. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Jarlsberg og Larviks Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra Tønsbergs Bygningskommission om, hvorvidt Bygningskommissionen — i Tilfælde af, at en Bygning paa Hjørnetomt opføres med Gavlside til-

bagetrukket 6—8 Meter fra den ene Gade saaledes som paa et 26 Mai.
medfølgende Rids antydet — kan undlade at paabyde brækket Tag paa Gavlen, cfr. Bygningslovens § 25, Passus 4.

Departementet meddeler, at Forbudet i nævnte Lovbestemmelse mod Anbringelse af Gavlfacade til Gaden paa toetages Bygninger antages at omfatte alle Bygninger, som ikke opføres i saadan Afstand fra Gaden, at der bliver en særskilt Byggetomt mellem Bygningen og vedkommende Gade, hvilket der formentlig ikke i det ovennævnte Tilfælde vil blive.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Fin- 26 Mai.
markens Amt, hvori paa Forespørgsel om, hvorvidt den almindelige Bygningslovs § 63 sidste Passus kommer til Anvendelse paa Ovne og Ildsteder, som er opførte før Loven traadte i Kraft, meddeles, at dette Spørgsmaal antages at maatte besvares benegtende. Bygningslovens Bestemmelse kommer nemlig ikke til Anvendelse paa ældre Bygninger, uden hvor dette udtrykkelig er bestemt (jfr. § 71) eller hvor herfor haves klar Hjemmel i Bestemmelsens egen Ordlyd, hvilket ikke er Tilfældet med den heromhandlede Paragraf, se Høiesteretsdom af 19de September 1900, indtaget i Retstidenden for s. A. Side 845—47.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Smaa- 26 Mai.
lenenes Amt, foranlediget ved Forespørgsler fra en Byfoged og en Sorenskriver om, hvorvidt der bliver at beregne Gebyr til Statskassen efter Sportellovens § 30, og i hvilket Embedes Sportelregnskab den Lensmanden efter Sportellovens § 122 tilkommende Godtgjørelse for Afholdelse af Registrering bliver at føre til Udgift, naar Registrering rekvireres i fremmed Jurisdiktion af Skifteretten i et Konkursbo, og Forretningen udføres af Lensmanden, idet Rekvisitionen ikke indeholder Begjæring om vedkommende Skifteforvalters personlige Administration.

Departementet antager, at Sportellovens § 30 alene kommer til Anvendelse, naar Registreringen begjæres afholdt af Skifteforvalteren personlig eller ved edsvoren Fuldmægtig, og at der saaledes i det omspurgte Tilfælde intet Gebyr efter nævnte Paragraf bliver at tilberegne Statskassen. Lensmandens tilkommende for Registrering antages altid at burde føres til Udgift i det Embedes Sportelregnskab, under hvis Behandling vedkommende Bo henstaar.

Høieste Resolution, hvorved Stadfæstelse meddeles paa de 28 Mai.
af Forstanderskabet for Stjørdalens Sparebank, Nordre Trondhjems Amt, i Møde den 1ste April 1902 vedtagne Forandringer af §§ 9, 13, 14 og 27 i Bankens ved Høieste Resolution af 12te August 1892, 22de Mai 1896 og 25de September 1897 stadfæstede Plan.

28 Mai. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa den af vedkommende Grundlæggere i Møder den 5te December 1901 og 29de Marts 1902 vedtagne Plan for en inden Bjørnør Herred, Søndre Trondhjems Amt, under Navn af „Bjørnør Sparebank" oprettendes Sparebank.

30 Mai. **Kronprindsregentens Resolution** i sammensat Statsraad, hvorved er bestemt, at Indehaverne af Vicekonsulaterne i Rotterdam og Glasgow fra og med den 1ste Juli næstkommende og indtil videre skal have Ret til af den ulønnet Vicekonsul efter Konsulatforordningens § 104 tilkommende Halvdel af indflydende Konsulatafgifter for egen Regning at oppebære i Rotterdam høist 6000 Kr. og i Glasgow høist 1000 Kr., alt beregnet for helt Aar og for kortere Tid i Forhold dertil, og være forpligtede til at afstaa til Konsulskassen hvad nævnte Halvdel udgjør mere end ovennævnte Beløb, samt at Ministeren for de udenrigske Anliggender bemyndiges til at meddele fornødne Forskrifter med Hensyn til Regnskabsaflæggelsen vedkommende hvad der saaledes eventuelt bør tilfalde Konsulskassen.

30 Mai. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Hedemarkens Amt i Anledning af Forespørgsel fra en Sagfører om, hvorvidt ikke Udkastelsesforretningerne paa Landet efter den nye Embedsordnings Gjennemførelse bliver at udføre af vedkommende Politimester.

Amtmanden havde udtalt, at de nævnte Forretninger i Henhold til § 3 b i Lov af 21de Juli 1894 (No. 5), jfr. Sportellovens § 62 og Sth.s-Prp. No. 40 for 1897, formenes at være henlagte til Lensmændene.

Departementet erklærer sig enigt med Amtmanden i, at Udkastelsesforretningerne paa Landet i Henhold til den nævnte Lov af 21de Juli 1894 § 3 b bliver at udføre af Lensmændene.

30 Mai. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Indredepartementet, hvori førstnævnte Departement foranlediget ved Forespørgsel fra Rigsforsikringsanstalten udtaler, at det antager, at Præmie til Rigsforsikringanstalten maa kunne henføres under de i Sportellovens § 56 ved Siden af Skatter og Kontingent til den almindelige Brandforsikringsindretning nævnte „andre offentlige Afgifter", og at saaledes Thinglysning af Indførsel i fast Eiendom for saadan Præmie vil kunne ske uden Betaling.

31 Mai. **Kronprindsregentens Resolution***)[1]), hvorved er bestemt:

1. At Lov om Thinglysning i Kristiania af 21de December 1901 gjøres i Henhold til sammes § 3 gjældende for Bergen fra 1ste Juli 1902.

[1]) Vedk. Regj.foredr. er indt. i Deptstid. for 1902 No. 37 S. 587—588.

*) Bekjendtgj. 5 Juni i Lovtid. 1ste Afd. No. 27.

2. At Thinglysningsthing for Bergen afholdes hver Tirsdag og Fredag Kl. 12 Middag. 31 Mai.
3. At den i Lov om Pant og Thinglysning af 12te Oktober 1857 § 10 foreskrevne Oplæsning af de thinglyste Dokumenter ved et paafølgende Bything bortfalder i Bergen.

Kronprindsregentens Resolution[1]) hvorved er bestemt: 31 Mai.
1. At Gamvik (med Stenvaag) af Tanen Herred i Finmarkens Amt henlægges fra Lebesby til Tanens Lægedistrikt i samme Amt.
2. at Omreguleringen træder i Kraft fra den Tid, som af Amtmanden bestemmes.

[1]) Bedk. Regj.foredr. er indt. i Deptstid. for 1902 No. 36 S. 561—564.

Parolbefaling fra den kommanderende Admiral, hvorved bl. a. foranlediget ved Klage over sjømilitære Mandskabers Opførsel under Reise med Passagerfartøier eller Jernbane bestemmes, at ved Forsendelse af Mandskab, saavel faste som udskrevne, skal Transportføreren, eller, hvis saadan ikke er beordret, vedkommende militære Chef lade paase, at berusede Mandskaber ikke tillades at medfølge Transporten. Melding om, at nogen Mand er tilbageholdt af denne Grund, bliver at sende til den Autoritet, til hvem Manden er bestemt. 31 Mai.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Akershus Amt, hvorved i Medhold af Lov om Jordmødre af 19de December 1898 § 7 bestemmes, at Skedsmo Herred i Akershus Amt deles i 2 Jordmoderdistrikter nemlig: 1ste Distrikt omfattende Lillestrøm med den Del af Skedsmo Hovedsogn, der ligger paa Østsiden af Nitelven, 2det Distrikt omfattende Strømmen med Lørenskogen samt den Del af Skedsmo Hovedsogn, der ligger paa Vestsiden af Nitelven. 31 Mai.

Skrivelse fra Landbrugsdepartementet til en Amtmande hvori paa Forespørgsel om, hvem der er stemmeberettiged, ved Valg paa Bestyrelse for en Bygdealmenning, meddeles, at brugsberettigede Gaardbrugere med eller uden Lodeierret i Almenningen — men ikke Lodeierne uden Brugsret — efter Departementets Formening er berettigede til at deltage i Bestyrelsesvalget. 31 Mai.

Høieste Resolution*), hvorved den af Hole Herredsstyre under 18de Januar 1902 i Medhold af § 13 i Lov om Udskjænkning og Udsalg af Øl m. v. paa Landet af 18de Juni 1884 fattede Beslutning om Forhøielse af den aarlige Afgift af Salg og Udskjænkning af Øl inden Herredet indtil Kr. 3000 stadfæstes. 2 Juni.

*) Bekjendtgj. 15 Aug. i Lovtid. 1ste Afd. No. 39.

2 Juni. **Høieste Resolution***), hvorved den af Narviks Bystyre i Møde den 29de Mai 1902 i Medhold af Udskjænkningslov for Byerne af 18de Juni 1884 § 20, jfr. Tillægslov af 22de Mai 1902, fattede Beslutning om, at Smaasalg af Øl, Vin, Mjød og Cider skal være forbudt andre paa Stedet end dem, der vinder Bevilling paa denne Næring, stadfæstes som gjældende indtil videre.

2 Juni. **Tarter og Regler***) for Fæste- og Engagementskontorer i Horten, overensstemmende med Lov af 12te Juni 1896 om Forhyrings-, Fæste- og Engagementskontorer — kfr. Kongelig Resolution af 20de Juni 1896, vedtagne af Kommunestyret 28de Mai, approberede af Amtet 2den Juni 1902.

§ 1. Forinden Bevilling meddeles til saadan Virksomhed, som omhandles i § 1 i Lov om Forhyrings-, Fæste- og Engagementskontorer af 12te Juni 1896, har Vedkommende at stille Sikkerhed for et Beløb af mindst Kr. 200,00 og høist Kr. 1000,00 efter Formandskabets nærmere Bestemmelse.

§ 2. Forhyrings-, Fæste- og Engagementsvirksomhed maa ikke drives sammen med Udsalg eller Udskjænkning af berusende Drikke og heller ikke i Hus eller Gaard, hvor Udskjænkning af saadanne Drikkevarer finder Sted.

§ 3. Fæste- og Engagementskontorer er berettigede til for Engagement af Tjenestefolk, Arbeidere, Opvartere, Haandverkere, Handelsbetjente, Kontoristers og lignende private Betjente at oppebære følgende Godtgjørelse:

1. Indskrivningspenge:
   af Husbonde . . . . . Kr. 0,25
   „ Tjenesteſøgende . . . . . „ 0,25
2. For Fæste eller Ansættelse:
   af Husbonde . . . . . Kr. 1,50
   „ Tjenesteſøgende . . . . . „ 1,00

2 Juni. **Høieste Resolution**, hvorved der meddeles Stadfæstelse paa det af Sognepræst Gerhard Willemsen Iversen og Hustru Sara Rebekka Iversen, født Rosenvinge, ved Testamente af 29de April 1886 oprettede „Sognepræst Iversens og Hustru Sara Rebekka Iversen født Rosenvinges Legat" til Fordel efter visse opgivne Personers Afgang — for Jomfrustiftelsen i Stavanger, en ny Arbeidsskole for Gutter sammesteds, Diakonissestiftelsen i Kristiania og Hedningemissionen, samt paa det af nævnte Legats Bestyrelse under 29de November 1901 udarbeidede Udkast til Fundats for samme.

2 Juni. **Høieste Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At Bestyrelsen af Legatet for den Biermannske Skole

*) Bekjendtgj. 5 Juni i Lovtid. 1ste Afd. No. 27.

bemyndiges til indtil videre at tilstaa en for Sagenes Menighed i Kristiania paatænkt Arbeidsstue for Børn frit Lokale i den Skolen tilhørende Eiendom „Biermannsgaarden", Maridalsveien No. 78 i nævnte By. 2 Juni.

2. At Kr. 600 af de aarlige Renter af den Skolen legerede Formue fra 1ste Januar 1902 at regne indtil videre tillades anvendt som Bidrag til Arbeidsstuens Drift, begge Ydelser paa Betingelse af, at Legatets aarlige Regnskaber ved deres Indsendelse til Revision bilægges med en af Arbeidsstuens Bestyrelse afgiven Beretning om Arbeidsstuens Drift og et Uddrag af dens Regnskab for det forløbne Aar.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Approbation paa det i Generalforsamling den 4de Februar 1902 vedtagne Udkast til ny Plan for Rennebu Brandforsikringsforening for Huse, saaledes at Foreningen fremdeles kan nyde godt af de ved Lovene af 9de August 1839 og 4de August 1845 hjemlede Forrettigheder. 2 Juni.

Høieste Resolution[1]), hvorved meddeles Stadfæstelse paa efternævnte af Kjøbmand i Bergen C. Sundts Arvinger til Efterkommelse af nogle af nævnte C. Sundt efterladte Optegnelser oprettede Legater, nemlig: 2 Juni.

1. „C. Sundts Legat for Trængende af Handelsstanden" med et af Bergens Magistrat under $\frac{\text{20de November}}{\text{14de December}}$ 1901 udarbeidet Udkast til Fundats for samme.
2. „Kjøbmand C. Sundts Legat til Forbedring af Sander Kaaes Stiftelses Vilkaar" med et af Bergens Magistrat under 14de December 1901 udarbeidet Forslag til Statuter for samme.
3. „Kjøbmand C. Sundts Legat til Haandværkernes Aldershjem" med et af Bergens Magistrat under $\frac{18 \text{ à}}{23}$ December 1901 udarbeidet Udkast til Fundats for samme.
4. „Kjøbmand C. Sundts Legat til Diakonissehjemmet i Bergen" med et af Bergens Magistrat under $\frac{\text{3die}}{\text{23de}}$ December 1901 udarbeidet Udkast til Statuter for samme.

[1]) Vedk. Regj.foredrag er indt. i Deptstid. for 1902, No. 35, S. 552—556. Se og Res. 3 Juli 1902.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til Lillestrøms Bygningskommission, angaaende Forstaaelsen af den almindelige Bygningslovs § 62 Pasfus 2, hvorom meddeles følgende: 2 Juni.

Af Motiverne (Oth. Prop. No. 10 for 1891 Bilag No. 1 og 2 Side 33, 2den Spalte) fremgaar at der ved den nævnte Bestemmelse, forsaavidt Udhusbygninger angaar, er tilsigtet at aabne Adgang til Indredning af Bryggerhuse, Strygeværelser, Værelser

2 Juni. for Staldkarle og lignende i de nævnte Bygninger, hvilket ikke antages at forandre disse Bygningers Karakter.

Indredes derimod Familiebolig i disse Bygninger, maa de antages at tabe sin Karakter som Udhusbygninger, og dette vil derfor ikke kunne tillades, medmindre Udhusbygningen i enhver Henseende tilfredsstiller Bygningslovens Fordringer til Beboelseshuse.

3 Juni. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Nordlands Amt, hvorved i Medhold af Lov om Jordmødre af 19de December 1898 § 7 bestemmes, at der fra Ankenes Jordmoderdistrikt i Nordlands Amt udskilles et nyt Distrikt, omfattende Kjøbstaden Narvik.

3 Juni. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Tromsø Amt, hvorved i Medhold af Lov om Jordmødre af 19de December 1898 § 7 bestemmes, at Balsfjorden Jordmoderdistrikt i Tromsø Amt bestaaende af Balsfjorden Herred deles i 2 Distrikter saaledes, at den ytre Del af Herredet indbefattende Gaardene paa Vestsiden fra og med Sandøren og paa Østsiden fra og med Laxvandsbugt kommer til at udgjøre et eget Distrikt, Ytre Balsfjorden.

Delingen træder i Kraft fra den Tid, særskilt Jordmoder ansættes i det nye Distrikt.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Nordre Bergenhus Amt, hvorved i Medhold af Lov om Jordmødre af 19de December 1898 § 7 bestemmes, at de ved Kongelig Resolution af 13de December 1892 oprettede Statlandets og Selje Jordmoderdistrikter i nordre Bergenhus Amt omreguleres saaledes, at Gaardene fra og med Skorge til og med Otnæs henlægges fra Statlandets til Selje Jordmoderdistrikt fra den Tid, som af Amtmanden bestemmes.

3 Juni. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Lister og Mandals Amt, hvorved i Medhold af Lov om Jordmødre af 19de December 1898 § 7 bestemmes, at Lyngdals Jordmoderdistrikt i Lister og Mandals Amt bestaaende af Lyngdals Herred deles i 2 Jordmoderdistrikter saaledes, at Aa og Kvaas Sogne skal udgjøre det ene og Austad Sogn det andet Distrikt.

Delingen træder i Kraft fra den Tid, særskilt Jordmoder ansættes i det nye Distrikt.

4 Juni. **Rundskrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmændene, hvorved bl. a. meddeles, at i Medhold af Kongelig Plakat angaaende Forsigtighedsregler ved Udlevering af Kali- eller Natronlud af 15de Marts 1902 er af Justitsdepartementet til Brug ved Udlevering af Kali- eller Natronlud af mere end ½ % Styrke godkjendt en Flaske, der skal have et Rum-

indhold af enten $^1/_2$ eller 1 Liter. Den skal være af mørkt farvet Glas, have svagt konisk Form og en kort, tyk Hals. 4 Juni.

Paa Flasken skal i ophøiet Skrift være anbragt Ordet: Lud.

Fra 1ste Oktober førstkommende maa alene den her beskrevne Flaske benyttes til Udlevering af Lud af mere end $^1/_2$ % Styrke. Indtil nævnte Tid kan benyttes andre Flasker, dog ikke Øl-, Vin-, Punsch- eller Mineralvandflasker.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa 5 Juni.

1. Det af Bøssemager Amund Christiansen Sørum og Hustru Marthe Christine Sørum ved Tillægstestamente af 4de April 1884 oprettede „Marthe Christine Sørums Legat til Frænens Præstegjeld" stort Kr. 6000 med de af Frænens Formandskab under 6te November 1900 udarbeidede Statuter for samme.
2. Det af Enkefru Marthe Christine Sørum ved Dokument af 29de December 1892 oprettede Legat, stort Kr. 4000, til Indre Frænen Sogn med de af Frænens Formandskab under 6te November 1900 udarbeidede Statuter for samme.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa den 5 Juni. af Forstanderskabet for Gjøviks Sparebank den 30te April 1902 vedtagne Forandring af § 20 i Bankens ved Høieste Resolution af 4de December 1891 stadfæstede Plan.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Stiftamtmanden i Kristiania, hvori Departementet, foranlediget ved Forespørgsel om, hvorvidt en Byfoged er berettiget til at beregne sig Kr. 3,00 for Afgivelse af Lokale, naar Exekution med Parternes Samtykke afholdes paa Byfogedkontoret, meddeler, at det antager, at Spørgsmaalet i Henhold til Sportellovens § 160 maa besvares bekræftende. 5 Juni.

Bestemmelser*)[1]) om Renhold m. m. i Skoler, udfærdigede i Henhold til § 11 i Lov af 8de Mai 1900 angaaende særegne Foranstaltninger mod tuberkuløse Sygdomme ved Kronprindsregentens Resolution af 7de Juni 1902. 7 Juni.

§ 1. Det er forbudt at spytte paa Gulvene i Skoleværelser eller Gange.

§ 2. Spyttebakker i Skoleværelser og Gange skal altid indeholde enten noget Vand, Sand, fugtig Sagmug eller Torvstrø, hakket Ener eller Granbar. De skal daglig rengjøres, og deres Indhold enten opbrændes eller tømmes i Kloaken, Bingen, Fjæren eller i et Jordhul.

[1]) Vedk. Regj.forordn. er indt. i Deptstid. for 1902 No. 41 S. 641—646.

*) Bekjendtgj. 11 Juni i Lovtid. 1ste Afd. No. 28.

7 Juni. § 3. Saavel Lærere som Børn bør holde et Lommetørklæde eller en Haand for Munden, naar de hoster. Hvorledes der skal forholdes med skoleberettigede Børn, som lider af Tuberkulose forbunden med Affondringer, bestemmes i hvert enkelt Tilfælde af Stedets Sundhedskommission.[1])

§ 4. I hvert Frikvarter skal Skoleværelserne udluftes i mindst 5 og efter endt Skoletid i mindst 15 Minutter, helst ved Gjennemtræk, forsaavidt Veiret tillader dette.

Naar Skolelokalerne er forsynede med Luftopvarmning ved Varmekamre eller med mekanisk dreven Ventilation (Vifte), kan dog Sundhedskommissionen tillade Lempninger heri.

§ 5. Ventilationskanaler — saavel Tilførsels- som Afstrækskanaler — skal rengjøres mindst én Gang aarlig. De skal derhos jevnlig eftersees, og enhver Tilstopning strax fjernes.

§ 6. Skoleværelsernes Gulve skal daglig rengjøres med vaad Klud, Kost eller Svaber. Vindusposter, Skolepulte, Bænke, Vægtavler og andet Inventar skal daglig aftørres med vaad Klud. Mindst en Gang ugentlig vaskes Gulvene i Skoleværelser og Gange samt Inventaret med Sæbe eller Soda og Vand. Mindst en Gang aarlig — før Skolens Begyndelse om Høsten — vaskes ogsaa Tag og Vægge. Gibsede eller kalkede Tage, som ikke taaler Vaskning, hvidtes mindst en Gang aarlig. Sprækker i Gulvene, hvori Støv og Smuds kan samle sig, skal tilkittes eller paa anden Maade tættes. Om muligt skal Skoleværelsernes Gulve holdes malede eller indsatte med Olie.

Ved Skolens Indgangsdøre skal altid findes en Dørmatte eller Fodskraber.

§ 7. Redskaber, som har været benyttede ved Rengjøringen, maa efter hver Gangs Brug skylles omhyggelig rene.

§ 8. Skoleværelser bør helst ikke benyttes til offentlige Møder eller Forsamlinger. Sker dette, skal Værelset, forinden det igjen anvendes som Undervisningsrum, for hver Gang omhyggelig udluftes, og dets Gulv og Inventar forsvarlig rengjøres.

§ 9. Paa Skolens Priveter maa streng Renlighed overholdes. Binger og Privetbeholdere skal tømmes saa ofte, at Overfyldning ikke finder Sted, og der skal ved Tilblanding af Torvstrø, Sagflis, Jord, Aske eller lignende sørges for, at der ikke udvikler sig Stank.

§ 10. Hvem, der skal føre Tilsyn med, at den i ovenstaaende Bestemmelser paabudte Udluftning og Rengjøring finder Sted, bestemmes af vedkommende Skolemyndigheder for hver enkelt Skole.

§ 11. Finder Sundhedskommissionen, at et Skolelokale paa Grund af Overfyldning eller paa Grund af Fugtighed, Urenlighed eller manglende Lys eller Luftvexel er skadeligt for Børnenes

[1]) Forandr. v. Res. 4 Oktbr. 1902.

Sundhed, kan den paalægge Vedkommende at rette de forefundne Mangler og forbyde Lokalets Afbenyttelse, indtil dette er skeet. 7 Juni.

§ 12. Et Exemplar af disse Regler skal altid findes opslaaet i enhver Skole.

Kronprindsregentens Resolution*), hvorved 7 Juni.

1. i Henhold til Lov af 17de Juni 1869 om Udvidelse af Lov af 26de Mai 1866, indeholdende adskillige Bestemmelser om Politivæsenet i Kristiania til at gjælde ogsaa for Rigets øvrige Kjøbstæder samt i Henhold til Lov af 22de Mai 1875 om Adgang til at give dramatiske og andre offentlige Forestillinger m. v. meddeles Stadfæstelse paa en af Grimstad Kjøbstads Formænd og Repræsentanter under 6te Februar og 1ste Mai 1902 fattet Beslutning til Politivedtægter for bemeldte Kjøbstad.
2. de Kongelige Resolutioner af 10de November 1879 og 26de Juli 1880, ved hvilke der approberedes Vedtægter for bemeldte Kjøbstad angaaende forskjellige under Ordenspolitiet henhørende Anliggender og angaaende Torvhandelen, ophæves fra den Dag af, da ovennævnte Politivedtægter træder i Kraft.

Kronprindsregentens Resolution*), hvorved 7 Juni.

1. i Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Kviteseid Herred, Bratsberg Amt under 31te August og 10de December 1901 og 4de April 1902 fattet Beslutning til Politivedtægter for bemeldte Herred,
2. Kongelig Resolution af 23de Oktober 1875, ved hvilken Kjøbstadspolitilovgivningens almindelige Bestemmelser om Gadeuorden og Rolighedsforstyrrelse m. v. blev gjort gjældende for Kviteseid Herred, ophæves fra den Dag af, da ovennævnte Politivedtægter træder i Kraft.

Kronprindsregentens Resolution*), hvorved I Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Østre Moland Herred under 30te Januar 1902 fattet Beslutning til Politivedtægter for Stokken Sogn af bemeldte Herred. 7 Juni.

Kronprindsregentens Resolution**), hvorved i Medhold af Lov om Pigtraads Anvendelse til Gjærde af 14de Juli 1893 § 1 meddeles Stadfæstelse paa en af Trondenæs Herreds Formænd og Repræsentanter under 18de April 1902 fattet Beslutning i følgende Form: 7 Juni.

*) Bekjendtgj. 11 Juni i Lovtid. 1ste Afd. No. 28, hvor Vedtægterne er indtagne.
**) Bekjendtgj. 11 Juni i Lovtid. 1ste Afd. No. 28.

7 Juni. § 1. Det skal inden Harstad Byggekommunes Grændser være forbudt at anvende Pigtraad til Gjærde.

§ 2. Allerede opførte Pigtraadgjærder inden nævnte Byggekommune maa ikke repareres med Pigtraad.

7 Juni. **Kronprindsregentens Resolution***), hvorved de af Herredsstyret for Evje Herred, Nedenes Amt, i Møde den 27de Februar 1902 vedtagne Regler angaaende Forebyggelse og Slukning af Skogbrand inden Herredet approberes i Henhold til Lov om Indskrænkning i Brug af Ild i Skog og Mark m. v. af 14de Juli 1893 § 5 og Lov af 27de Juli 1896 som gjældende indtil videre, dog med en enkelt Forandring.

7 Juni. **Kronprindsregentens Resolution****), hvorved de af Herredsstyret for Gildeskaal Herred, Nordlands Amt, i Møder den 31te December 1900 og 26de April 1902 besluttede Vedtægter for Værnskogens Behandling inden Herredet approberes i Henhold til Lov om Værnskogens Bevarelse m. v. af 20de Juli 1893 § 3 som gjældende indtil videre.

7 Juni. **Kronprindsregentens Resolution*****), hvorved i Henhold til § 15 i Lov om Bygningsvæsenet af 27de Juli 1896 meddeles Stadfæstelse paa den af Flekkefjords Kommunestyre i Møde den 23de April 1902 fattede Beslutning angaaende Eieres og Fæsteres Forpligtelse til at lade Tomter eller Grunde opmaale og kartlægge samt paa det samtidig vedtagne Regulativ for den Betaling, der herfor skal erlægges.

I ovennævnte Beslutning heder det, at „enhver ny Eier eller Fæster af Tomt eller Grund, som forhen ikke er opmaalt eller kartlagt, skal være forpligtet til at lade Tomten eller Grunden opmaale og kartlægge".

Regulativet for den Betaling, der for de omhandlede Opmaalinger m. v. skal erlægges til Konduktøren, er saalydende:

1. For Optagelse af de paabudne Kartforretninger:
   a. for Tomter indtil 200 m.² Fladeindhold. . . Kr. 5,00
   b. „ — af over 200 indtil 500 m.² Fladeindh. „ 6,00
   c. „ — „ 500 „ 1000 „ — „ 8,00
   d. „ — større Fladeindhold tillægges . . „ 1,50
   for hver overskydende 1000 m.² eller Del deraf.
2. For Paategning af en ældre Kartforretning eller Maalebrev samt for Attest angaaende foretagen Maaling betales Kr. 1,00.
3. For bekræftet Gjenpart af et Maalebrev med Kart betales Kr. 2,00, naar Grunden ikke overstiger 500 m², samt et Til-

*) Bekjendtgj. 11 Juni i Lovtid. 1ste Afd. No. 28, hvor Reglerne er indtagne.
**) — — — — — hvor Vedtægterne er indtagne.
***) Bekjendtgj. — — — No. 28.

læg af 50 Øre for hver overskydende 1000 m² eller Del deraf. 7 Juni.

Kronprindsregentens Resolution*), hvorved den af Farsunds Kommunestyre under 30te December 1901 fattede Beslutning om, at den for Stedet ved Kongelig Resolution af 19de August 1897 fastsatte Tonnageafgift af lossende eller ladende Fartøier forhøies til Lovens Maksimumssatser, nemlig til 10 Øre pr. Registerton af Fartøier i udenrigsk og til 5 Øre pr. Registerton af Fartøier i indenrigsk Fart, stadfæstes i Medhold af Lov om Havne- og Ringevæsenet m. v. af 10de Juli 1894 § 29, saaledes at Beslutningen straks træder i Kraft og forbliver gjældende indtil videre. 7 Juni.

Tillæg*) til Plakat af 16de Januar 1897 indeholdende Regler til Forebyggelse af Sammenstød mellem Fartøier. 7 Juni.

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: Den Kongelige Plakat af 16de Januar 1897, indeholdende Regler til Forebyggelse af Sammenstød mellem Fartøier samt Signaler for Havsnød, gives følgende Tillæg:

Tillæg til § 8.

Et Lods-Dampfartøi udelukkende benyttet til Tjeneste for autoriserede Lodser skal, naar det paa sin Station er optaget med Lodstjeneste og ikke er tilankers, foruden de for alle Lodsfartøier foreskrevne Lanterner i en Afstand af 2,44 Meter (8 engelske Fod) under den hvide Toplanterne føre en Lanterne med rødt Lys saaledes indrettet og anbragt, at den kan sees hele Horisonten rundt og af saadan Beskaffenhed, at Lyset fra den er synligt i en mørk Nat med klar Luft i en Afstand af mindst 2 Kvartmil, samt endvidere føre de for Fartøier underveis (under way) foreskrevne Sidelanterner.

Naar Dampfartøiet ligger tilankers optaget i Lodstjeneste, skal det foruden de for alle Lodsbaade foreskrevne Lanterner føre den ovenomhandlede Lanterne med rødt Lys, men ikke Sidelanternerne.

Naar det ikke er optaget i Lodstjeneste paa sin Station, skal det føre de samme Lanterner, som er foreskrevne for andre Dampfartøier.

§ 9. Fiskefartøier og Fiskebaade skal, naar de er underveis (under way), og naar de ikke ved denne Paragraf er forpligtede til at føre eller vise de deri omhandlede Lanterner, føre eller vise de for Fartøier af tilsvarende Drægtighed underveis (under way) foreskrevne Lanterner.

a. Aabne Baade, hvorved forstaaes Baade, der ikke har nogen

*) Bekjendtgj. 11 Juni i Lovtid. 1ste Afd. No. 28.

7 Juni. dækket Sovebekvemmelighed for Mandskabet, skal, naar de om Natten er beskjæftigede med at fiske, vise en Lanterne med hvidt Lys, der er synligt hele Horisonten rundt.

b. Fartøier og Baade, der ikke er aabne, skal, naar de fisker med Drivgarn, føre 2 Lanterner med hvidt Lys, hvor de bedst kan sees. Disse Lanterner skal anbringes saaledes, at den lodrette Afstand mellem dem ikke bliver under 1,83 Meter (6 engelske Fod) og ikke over 4,6 Meter (15 engelske Fod), og at den vandrette Afstand mellem dem maalt i en Linie langskibs ikke bliver under 1,52 Meter (5 engelske Fod) og ikke over 3,04 Meter (10 engelske Fod). Den nederste af disse Lanterner skal anbringes ved den Ende af Fartøiet, hvortil Garnene er fæstede. Begge Lanterner skal være af saadan Beskaffenhed, at deres Lys er synligt hele Horisonten rundt i en Afstand af mindst 3 Kvartmil.

c. Fartøier og Baade, der ikke er aabne, skal, naar de fisker med Line og har Linerne udsatte samt er fæstede til disse, dersom de ikke er tilankers eller stilleliggende, føre de samme Lanterner som Fartøier, der fisker med Drivgarn. Naar de sætter Linerne ud eller fisker med Linerne paa Slæb (dorger, tow their lines), skal de føre de Lanterner, som er foreskrevne henholdsvis for Damp- eller Seilfartøier underveis (under way), idet der desuden kan vises en Lanterne med hvidt Lys, synligt Horisonten rundt og anbragt i en Høide ikke over 1,22 Meter (4 engelske Fod) fra Dækket.

d. Fartøier, der fisker med Trawl, hvorved forstaaes at fiske med et Redskab, der bliver slæbt paa Bunden af Havet, skal føre følgende Lanterner:

1) Dersom de er Dampfartøier, skal de paa den Plads, der i Signalplakatens § 2 a er foreskrevet for den hvide Toplanterne, føre en Lanterne visende 3 forskjellige Lys og konstrueret og anbragt saaledes, at den viser hvidt Lys fra ret forud til 2 Streger paa hver Boug og grønt Lys og rødt Lys over en Bue af Horisonten fra 2 Streger paa hver Boug til 2 Streger agtenfor tvers henholdsvis paa Styrbords og Bagbords Side. Ikke mindre end 1,83 Meter (6 engelske Fod) og ikke mere end 3,66 Meter (12 engelske Fod) under denne trefarvede Lanterne føres derhos en Lanterne saaledes konstrueret, at den viser et klart, ensartet og uafbrudt hvidt Lys, der er synligt hele Horisonten rundt.

2) Dersom de er Seilfartøier, skal de føre en Lanterne saaledes konstrueret, at den viser et klart, ensartet og uafbrudt hvidt Lys, der er synligt hele Horisonten rundt, og skal tillige medhave en tilstrækkelig Forsyning af røde og grønne pyrotekniske Lys, der hvert skal kunne brænde

i mindst 30 Sekunder og ved Nærmelse af eller til andre Fartøier vises i betimelig Tid for at forebygge Sammenstød, idet der vises rødt Lys, hvis Fartøiet trawler med Bagbords Halser, og grønt, hvis det trawler med Styrbords Halser. 7 Juni.

I Middelhavet er det tilladt de i Bogstav d 2 omhandlede Fartøier at benytte Blus istedetfor pyroteknisk Lys.

Alle de i Bogstav d 1 og 2 nævnte Lys skal være synlige paa en Afstand af mindst 2 Kvartmil.

e. Fartøier, der optager Østers med Bundskrabe, skal føre og vise de samme Lys som Trawlere.

f. Fiskefartøier og Fiskebaade kan naarsomhelst benytte Blus i Forbindelse med de Lanterner, som de ifølge denne Paragraf er tilpligtede at føre og vise.

g. Ethvert Fiskefartøi og enhver Baad, der ligger tilankers, skal føre en Lanterne med hvidt Lys, som hele Horisonten rundt er synligt i en Afstand af mindst 1 Kvartmil, og dersom Fartøiet er 46 Meter (150 engelske Fod) eller derover langt, skal det føre endnu en Lanterne, saaledes som foreskrevet i § 11.

h. Dersom Fartøi eller Baad, medens der fiskes, bliver stilleliggende som Følge af, at dets (dens) Fiskeredskab er kommet uklar af Skjær eller anden Hindring, skal det (den) vise det Lys og under Taage gjøre det Signal, som er foreskrevet for et Fartøi tilankers (se § 15 d og sidste Passus).

i. Under Taage, Tykke, Snefald og svære Regnbyger skal Fartøier, som fisker med Drivgarn og er fæstede til sine Garn, samt Fartøier, som fisker med Trawl, Bundskrabe eller hvilketsomhelst Slags Bunddræg, og Fartøier, som fisker med Line og har Linerne ude, dersom de er af 20 Tons Bruttodrægtighed eller derover, med Mellemrum af ikke over 1 Minut give et Stød — Dampfartøier med Damppibe eller Sirene og Seilfartøier med Taagehorn — hvert Stød efterfulgt af Ringen med Klokken. Fiskefartøier og Baade af mindre Bruttodrægtighed end 20 Tons skal ikke være forpligtede til at give de ovennævnte Signaler, men skal, dersom de ikke giver dem, mindst hvert Minut give et andet kraftigt Lydsignal.

k. Alle Fartøier og Baade, som fisker med Garn, Liner eller Trawl, skal, naar de er underveis (under way), om Dagen tilkjendegive sin Beskjæftigelse for et sig nærmende Fartøi ved at heise en Kurv eller andet fyldestgjørende Signal, hvor det bedst kan sees. Dersom Fartøier eller Baade tilankers har sine Fiskeredskaber ude, skal de, naar andre Fartøier nærmer sig, vise det samme eller et lignende Signal paa den Side af Fartøiet, paa hvilken disse kan passere.

De i denne Paragraf omhandlede Fartøier skal ikke være for-

7 Juni. pligtede til at føre de i § 4 a og § 11 sidste Passus foreskrevne Lanterner.

Nærværende Plakat træder i Kraft fra 1ste September 1902, fra hvilken Tid den endnu gjældende § 10 om Fiskefartøiers Lanterneføring i Plakat, indeholdende Regler til Forebyggelse af Sammenstød mellem Fartøier m. v., af 28de Januar 1885 ophæves.

Hvorefter alle Vedkommende sig underdanigst have at rette.

7 Juni. **Regler***) angaaende Jagt og Fangst i Bygdealmenningen „de uskiftede Dele af Espedalens forrige Statsalmenning", approberede af Indredepartementet i Henhold til Lov af 20de Mai 1899 § 5 og Kongelig Resolution af 17de Juni 1899, jfr. Kongelig Resolution af 17de Februar 1900.

7 Juni. **Kronprindsregentens Resolution**, hvorved de af Storthinget under 9de Mai 1902 fattede Beslutninger angaaende Fastsættelse af Lønsregulativ for visse Funktionærer ved det nye Sindssygeasyl ved Bodø[1]), om Bevilgning af Driftsbudget for Asylet m. v. for Terminen 1ste April 1902 til 31te Marts 1903 samt om Bevilgning til Anskaffelse af Inventar befales tagne tilfølge.

[1]) Se Hovedp. V Kap. 9, Tit. 31, Sth. Prp. No. 66, samt Tit. 2 til Indst. S XXXV for 1901—1902. Regulativet er saalydende:

Lønnen for nedennævnte Funktionærer og Betjente ved det nye Sindssygeasyl ved Bodø bliver indtil videre at udrede efter følgende Regulativ:

Stilling.	Aarlig Løn.
Reservelæge**)	Kr. 2 400,00
Assistentlæge**	„ 1 200,00
Forvalter	„ 2 400,00
Tillæg efter 5 Aar	„ 400,00
Kasserer	„ 2 000,00
Overvogter**	„ 900,00
Tillæg efter 2 Aar	„ 200,00
Overvogterske**	„ 500,00
Tillæg efter 2 Aar	„ 160,00
Husholderske**	„ 420,00
Tillæg efter 5 Aar	„ 140,00
Oldfrue**	„ 380,00
Tillæg efter 5 Aar	„ 120,00
Portner*	„ 600,00
Tillæg efter 5 Aar	„ 200,00
Mekanikus*	„ 1 000,00
Tillæg efter 5 Aar	„ 200,00
Sygevogtere**	„ 420,00
Tillæg efter 2 Aar	„ 84,00
Do. „ 5 Aar	„ 120,00
Sygevogterske**	„ 204,00
Tillæg efter 2 Aar	„ 36,00
Do. „ 5 Aar	„ 24,00
Agronom*	„ 1 400,00

**) De med * betegnede har Bolig, Lys og Brænde, de med ** alt frit.

*) Bekjendtgj. 11 Juni i Lovtid. 1ste Afd. No. 28.

Tillæg efter 2 Aar . . . . . Kr. 200,00 7 Juni.
Do. „ 5 Aar . . . . . „ 200,00

Kronprindsregentens Resolution[1]), hvorved det tillades 7 Juni.
Bergens Børs

1) at oprette et Varearbitrationskontor med Statuter i det Væsentlige overensstemmende med Reglerne for Kristiania Varearbitrationskontor og
2) til Lønning af en Sekretær ved bemeldte Kontor af Børsens Midler at anvende et Beløb af indtil Kr. 100 maanedlig.

[1]) Bedk. Regj.foredr. er indt. i Depts.tid. No. 36 S. 564—567.

Kronprindsregentens Resolution. 7 Juni.

1. At det bestemmes, at den ved Kongelig Resolution af 5te August 1853, jfr. Kongelig Resolution af 13de Oktober 1884, anordnede Kommission til at gjennemgaa, eftertælle og tilintetgjøre indfriede Rentekupons og Obligationer vedkommende Hypothekbankens Laan deles i 2 sideordnede Afdelinger (No. 1 og 2) hver bestaaende af 2 Medlemmer.
2. At Finants- og Tolddepartementet bemyndiges til for Eftertiden at beskikke Medlemmerne af Tællekommissionen.

Kronprindsregentens Resolution, hvorved er bestemt: 7 Juni.

1. At det paalægges den Toldbetjent, der stationeres i Harstad, at stille anordningsmæssigt Forløfte til Sikkerhed for de ham anbetroede Oppebørsler, indtil videre for et Beløb af Kr. 2 000.
2. Fra den Tid Toldsted indrettes i Harstad, skal Grændsen for dette Toldsteds Distrikt mod Tromsø Toldsteds Distrikt dannes af Indløbet mellem Meløvær, Bjarkø og Sandø paa søndre og Senjen med Stangelandet paa nordre Side og senere af Sundet mellem Andorgø og Dyrø indtil Kastnæshavn, saaledes at den Del af Tromsø Amts Kystlinie, der ligger nordenfor denne Grændse vedbliver at henhøre under Tromsø Toldsteds Distrikt. Bodø Toldistrikts Grændser forblive uforandrede.

Kronprindsregentens Resolution, hvorved den Nedsættelse i Brandkontingenten, der hidtil har været tilstaaet de i den almindelige Brandforsikrings-Indretnings Kjøbstads-Afdeling forsikrede Bygninger i den som Zone B betegnede Del af Kjøbstaden Trondhjem, fra 1ste Januar 1902 at regne og indtil videre fastsættes som for den ældre Bydel til 35 Procent. 7 Juni.

Kronprindsregentens Resolution, hvorved i Henhold til § 4 i Lov om Bygningsvæsenet af 27de Juli 1896, jfr. Lov af 2den April 1901 om Forandringer i den nævnte Lov bestemmes, at der som Medlem af Stange Bygningskommunes Byg- 7 Juni.

7 Juni. nings- og Reguleringskommission istedetfor Sundheds-kommissionens Ordfører indtil videre fungerer en anden inden Byg-ningskommunen boende Læge, som dertil af Overøvrigheden beskikkes.

9 Juni. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Nord-lands Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra en Ligningskommis-sion om, hvorvidt en Kjøbmand, der har forladt Landet efter at have overdraget sin Forretning til sine Sønner, kan skat-skrives for sin i Forretningen fremdeles staaende For-mue, hvoraf han oppebærer Indtægt, som retter sig efter Forret-ningens Afkastning Aar om andet.

Departementet antager, at Spørgsmaalet maa besvares bekræftende under Forudsætning af, at Forholdet mellem den om-handlede Person og hans Sønner er ordnet saaledes, at Ved-kommende kan ansees som Kommanditist eller stille Medlem i Forretningen, kfr. Departementets i Meddelelser vedkommende Ligningsvæsenet No. 2 indtagne Skrivelse af 15de Februar 1894.

9 Juni. **Kongelig Kundgjørelse** angaaende Hans Majestæts Kongens Gjenovertagelse af Rigets Bestyrelse.

Vi Oscar, o. s. v. Gjøre vitterligt: Da Vi lykkelig er kommen tilbage fra den Reise udenfor de forenede Riger, under hvilken Regjeringen, overensstemmende med Vor Kundgjørelse af 2den April sidstleden er bleven udøvet af Vor høitelskede Herr. Søn, Norges og Sveriges Kronprins Oscar Gustav Adolf i Egen-skab af Regent, saa have Vi igjen overtaget Rigets Bestyrelse.

Hvorefter alle Vedkommende sig underdanigst have at rette.

9 Juni. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Nordre Trondhjems Amt, hvori Departementet, i Anledning af indkom-men Erklæring fra et Steds Forligelseskommissærer angaaende deres Undladelse af at iagttage Bestemmelsen i Sportellovens § 174 om at paaføre Dokumenter, der af dem udfærdiges eller paategnes, den for samme beregnede Betaling m. v., meddeler, at Departemen-tet har indhentet Finantsdepartementets Udtalelse i Sagen, og at dette har anført, at Forligelseskommissærerne i Henhold til Sportellovens § 174 er forpligtede til, naar en Sag efter stedfunden Forligsbehandling som uforligt er henvist til Retten, at anføre at Atteften er meddelt uden Betaling (jfr. Lo-vens § 88). Derimod antages de ikke forpligtede til at anføre noget om den Betaling, der efter Lovens § 85 er erlagt for Sa-gens Behandling i Kommissionen. Til denne Udtalelse finder De-partementet at kunne slutte sig.

Idet vedkommende Forligelseskommissærer bedes gjort bekjendt hermed, tilføies, at Sagen forøvrigt ikke giver Anledning til nogen Forføining fra Departementets Side.

9 Juni. **Skrivelse** fra Landbrugsdepartementet til en Amtmand, hvori udtales, at en Lensmand ifølge Bestemmelsen i Lov af 6te

August 1897 (No. 9) § 119, 4de Afsnit, Litr. a ikke tilkommer Godtgjørelse for Bekjendtgjørelse om Valg paa Almenningsbestyrelse. 9 Juni.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Trondhjem, hvori Departementet i Anledning af Skrivelse fra et Skolehjems Bestyrer gjør opmærksom paa, at Bestemmelsen i Lov om forsømte Børns Behandling af 6te Juni 1896 § 39 om, at et Barn kan beholdes i mildere Skolehjem indtil det fyldte 18de Aar, antages at maatte forstaaes strengt efter Bogstaven. Imidlertid maa det kunne forsvares at beholde Vedkommende ialfald enkelte Dage efter det fyldte 18de Aar, saafremt særegne Omstændigheder maatte gjøre det ønskeligt og det fortsatte Ophold ikke er mod vedkommende Guts Ønske. 10 Juni.

For at undgaa, at Gutter, som iøvrigt egner sig til at udskrives, beholdes i Skolehjem udover det fyldte 18 Aar, bør derfor Hjemmets Bestyrer i betimelig Tid se sig om efter saadan hensigtsmæssig Beskjæftigelse som omhandlet i Lovens § 36, saa at Udskrivning kan finde Sted ved eller inden det fyldte 18de Aar. Har derimod vedkommende Gut i Skolehjemmet vist saadant slet Forhold, at han ikke ved sit 18de Aar kan udskrives endelig eller paa Prøve, staar den Udvei aaben at overføre ham til det strengere Skolehjem (Lovens § 28, 2det Led).

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Bergens Stiftsdirektion, foranlediget ved Andragende fra et Sognestyre om Tilladelse til at expropriere Jord til Paafyldning af Sognets Kirkegaarde. Departementet meddeler, at naar der er meddelt Tilladelse til Anlæg og Udvidelse af en Begravelsesplads, tiltrænges der ikke nogen speciel Tilladelse til at expropriere den dertil nødvendige Grund. Expropriationsretten er hjemlet ved Kirkelovens § 34, sidste Led, som svarer til § 3, sidste Punktum i Kirkeloven af 24de September 1851. Departementet har imidlertid i en Skrivelse til Stiftsdirektionen af 31te Juli 1878 udtalt sig derhen, at der ikke i Lovgivningen indeholdes nogen Hjemmel til at erhverve den til en Kirkegaards Paafyldning nødvendige Jord gjennem Expropriation, og denne Mening finder det for sit Vedkommende fremdeles at maatte fastholde. 10 Juni.

Skrivelse fra Medicinaldirektøren til Amtmanden i Finmarkens Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra en Distriktslæge om, hvorvidt der kunde foretages noget i Anledning af en fra en Jordmoder fremkommen Klage over den af Hjælpekonerne i Distriktet drevne Praxis. 10 Juni.

Medicinaldirektøren beder Distriktslægen meddelt, at saalænge vedkommende Hjælpekoner holder sig indenfor Bestemmelserne i Lov om Jordmødre af 19de Decbr. 1898 § 1, kan der vanskelig foretages noget for at rette paa Forholdet.

10 Juni. Hvorvidt en Hjælpekone kan siges at drive Næring som Jordmoder, bliver et rent Skjønsspørgsmaal, der i Tilfælde maa afgjøres af Domstolene.

Et Moment, som kan komme i Betragtning, vil formentlig være, om Hjælpekonen alene leilighedsvis yder Fødselshjælp i sin nærmeste Nabokreds eller om hun foretager længere Reiser til fjerntboende Barselkoner. Ligeledes maa der formentlig tages i Betragtning, om de Beløb, som Hjælpekonen tjener ved Fødselshjælp, udgjør større Summer eller en væsentlig Del af hendes samlede Indtægter.

Endelig bemærkes, at der er fuld Grund til strengt at paase overholdt Lovens Bestemmelse om, at andre end Læger og Jordmødre kun maa paatage sig at yde Fødselshjælp ved almindelige og naturlige Fødsler etc. saaledes at Anmeldelse til Politiet bør ske, hvis denne Bestemmelse ikke overholdes, ligesom en Hjælpekone i Tilfælde maa kunne drages til Ansvar, hvis den fødende eller Barnet paa Grund af hendes Ukyndighed eller Skjødesløshed lider nogen Skade.

11 Juni. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Bergen, hvori Departementet paa Forespørgsel fra et Skolestyre meddeler, at saafremt der til en af Folkeskolens Klasser knyttes frivillig Undervisning efter Byskolelovens § 8, antages Adgangen til denne Undervisning at maatte staa aaben for alle til vedkommende Klasse hørende Børn og saaledes ikke lovmedholdig at kunne indskrænkes til de Børn, som fra Folkeskolen agter at gaa over i Middelskolen.

11 Juni. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Bergen, hvori Departementet paa Forespørgsel fra et Skolestyre meddeler, at efter Landsskolelovens § 24, 5te Led, maa det paahvile Herredet at opføre de for den lovbefalede Lærerjord fornødne Udhuse, hver Gang disse trods forsvarligt Vedligehold bliver saa daarlige, at de ikke længere kan repareres. Vedkommende Bruger kan ikke paalægges Vedligeholdet af Udhusene, naar intet Forbehold herom blev taget ved hans Ansættelse (Jfr. Departementets Skrivelse af 26de Februar 1894).

11 Juni. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Indredepartementet, foranlediget ved en fra dette modtagen Forespørgsel fra den konstituerede norske og svenske Generalkonsul i Antwerpen angaaende de for Børn af udflyttede norske Statsborgere ved Opnaaelse af Myndighedsalderen gjældende statsretslige Regler, i hvilken Anledning Departementet meddeler følgende:

1. Den norske Lovgivning hjemler ingen Adgang til at forhindre, at Børn af udvandrede norske Statsborgere ved opnaaet Myndighedsalder antager det fremmede Lands Nationalitet,

i hvilket de opholder sig. Da de herved ifølge Statsborger- 11 Juni.
lovens § 6 a i alle Tilfælde taber sin norske Statsborgerret, maa vedkommende norske Konsul vistnok være berettiget til at udfærdige Bevidnelse om, at saa vil ske. Kræves der imidlertid af det fremmede Lands Myndigheder nogen yderligere Bevidnelse saasom om, at der fra de norske Autoriteters Side intet er til Hinder for, at Vedkommende erhverver fremmed Statsborgerret, maa Bestemmelse altid træffes af Justitsdepartementet om, hvorvidt saadan Bevidnelse skal meddeles.

2. Efter den af Justitsdepartementet ved flere Anledninger hævdede Forstaaelse af Statsborgerlovens § 6 b, har alene Personer, som selv er udflyttede fra Norge, Adgang til at bibeholde sin norske Statsborgeret gjennem den i nævnte Litra omhandlede Erklæring, men ikke de i Udlandet fødte Børn af norske Statsborgere, naar de ikke selv har opholdt sig her i Landet. For disse Børns Vedkommende antages heller ikke en af Forældrene i Henhold til § 6 b afgiven Erklæring at virke udover opnaaet Myndighedsalder. Fra dette Tidspunkt vil de derfor ikke længere kunne ansees som norske Statsborgere, medmindre de godtgjør, at det er deres Hensigt engang at tage fast Ophold i Norge. Med Hensyn til de Børn, som selv er udflyttede fra Norge, antages det derimod, at Forældrenes Erklæring ogsaa for dem bevarer sin Virkning i 10 Aar efter Afgivelsen, og at det saaledes, om Børnene imidlertid er blevne myndige, er tidsnok, at de for sit Vedkommende afgiver selvstændig Erklæring inden de 10 Aars Udløb.

3. I alle Tilfælde, hvori Afgivelsen af den under No. 2 omhandlede Erklæring er en nødvendig Betingelse for Statsborgerrettens Bevarelse, vil Undladelsen af i rette Tid at afgive eller fornye tidligere afgiven Erklæring medføre Borgerrettens Tab, jfr. Departementets i Lovtidenden indtagne Skrivelse til Indredepartementet (Afdelingen for udenrigske Sager, Handel og Sjofart) af 19de Marts 1900. Som i denne Skrivelse bemærket maa det imidlertid antages, at det maa tillægges samme Virkning som udtrykkelig Erklæring, at Vedkommende i rette Tid har fremsat Begjæring om at blive meddelt Pas eller Bevidnelse om at være norsk Statsborger. Bortseet herfra antager Departementet med Generalkonsulen, at den Omstændighed, at Vedkommende paa Legitimationspapirer, udstedte i Udlandet, er betegnet som norsk Undersaat, ikke kan tillægges nogen Virkning til Statsborgerrettens Bevarelse.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Søndre 11 Juni.
Bergenhus Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra Ordføreren i et Herredsstyre om, hvem det paaligger at udrede Skyds- og Kostgodtgjørelse til Helseraadets Formand paa Reise, som han

11 Juni. foretager for i Henhold til Lov om Kirker og Kirkegaarde af 3die August 1897 § 33 at afgive Udtalelse om Tomter, som er bragt i Forslag til Anlæg af Begravelsespladse. Departementet meddeler, at saavel Skyds- som Kostgodtgjørelse paa Reiser i omhandlede Anliggende antages at maatte udredes af den Kommune, hvem Udgifterne ved Kirkegaardsanlægget i det hele paahviler, medmindre Sundhedskommissionens Ordfører i nævnte Øiemed har afgivet Møde i den samlede Sundhedskommission, i hvilket Tilfælde saavel Skyds- som Kostgodtgjørelse udredes af Medicinalvæsenet.

12 Juni. **Høieste Resolution***), hvorved den af Brønnø Herredsstyre under 30te September 1901 i Medhold af § 13 i Lov om Udskjænkning og Udsalg af Øl, Vin, Mjød og Cider af 18de Juni 1884 fattede Beslutning om Forhøielse af den aarlige Afgift af Salg og Udskjænkning af Øl og Vin inden Herredet indtil Kr. 1500,00 stadfæstes.

12 Juni. **Høieste Resolution****), hvorved de af Herredsstyret for Aasnes Herred, Hedemarkens Amt, i Møder den 29de Oktober 1895, 6te August 1901 og 15de Mai 1902 vedtagne Regler angaaende Forebyggelse og Slukning af Skogbrand inden Herredet approberes i Henhold til Lov om Indskrænkning i Brug af Ild i Skog og Mark m. v. af 14de Juli 1893 § 5 og Lov af 27de Juli 1896 som gjældende indtil videre, dog med en enkelt Forandring.

12 Juni. **Høieste Resolution****), hvorved de af Herredsstyret for Nordre Land Herred, Kristians Amt, i Møde den 11te Februar 1902 vedtagne Regler angaaende Forebyggelse og Slukning af Skogbrand inden Herredet approberes i Henhold til Lov om Indskrænkning i Brug af Ild i Skog og Mark m. v. af 14de Juli 1893 § 5 og Lov af 27de Juli 1896 som gjældende indtil videre, dog med enkelte Forandringer.

12 Juni. **Høieste Resolution***), hvorved i Henhold til § 55 i Lov om Havne- og Ringevæsenet m. v. af 10de Juli 1894 meddeles Stadfæstelse som gjældende indtil videre paa den af Bergens Kommunestyre i Møde den 2den Mai 1902 fattede Beslutning angaaende Tillæg til det ved Høieste Resolution af 3die Januar 1896 stadfæstede Taxtregulativ for Benyttelse af Bergens Havnevæsens Brygger og Kaier.

Tillægget er saalydende:

„For Landsætning af Heste eller Storfæ ved nogen af Havnevæsenets offentlige Brygger og Kaier betales en Særafgift af 10

*) Bekjendtgj. 17de Juni i Lovtid. 1ste Afd. No. 30.
**) — — — — — , hvor Reglerne er indtagne.

— ti — Øre for hvert Dyr, for Landsætning af Smaafæ erlægges den halve Afgift". 12 Juni.

Høieste Resolution*), hvorved i Henhold til §§ 6 og 89 i Lov om Bygningsvæsenet af 27de Juli 1896 meddeles Approbation paa Narviks Kommunestyres Beslutning af 16de Mai 1902 angaaende Regulering af Fagernæs og Indførelse af Murtvang i Kvartalerne No. 23 og 27 sammesteds. 12 Juni.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Approbation paa de i Generalforsamling den 21de April 1902 vedtagne Forandringer i §§ 1, 3, 6 og 13 i den for Fosens Brandassuranceforening for Løsøre ved Høieste Resolution af 9de December 1887 (jfr. Høieste Resolution af 3die Februar 1899) approberede Plan, saaledes at Foreningen fremdeles kan nyde godt af de ved Lovene af 9de August 1839 og 4de August 1845 hjemlede Forrettigheder. 12 Juni.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Approbation paa det af Indre-Holmedals Herredsstyre i Møde den 2den April 1902 vedtagne Udkast til Plan for Indre Holmedals gjensidige Brandassuranceforening, saaledes at Foreningen kan nyde godt af de ved Lovene af 9de August 1839 og 4de August 1845 hjemlede Forrettigheder. 12 Juni.

Høieste Resolution, hvorved er bestemt: 12 Juni.

1. At Stadfæstelse meddeles paa den af Melhus Sparebanks Forstanderskab i Møder den 4de Mai 1901 og 19de April 1902 fattede Beslutning om Ophævelse af det mellem Melhus, Flaa, Høilandets og Leinstrandens Herreder hidtil bestaaende Fællesskab i Banken ved Udløsning af de de 3 sidstnævnte Herreder tilkommende Andele i Bankens Fond — alt i Overensstemmelse med de i nævnte Beslutning fastsatte nærmere Regler.
2. At den af samme Sparebanks Forstanderskab i Møder den 11te Marts 1901 og 19de April 1902 vedtagne nye Plan for Banken, der herefter vil blive fortsat som en Bank alene for Melhus Herred, stadfæstes som trædende istedetfor Bankens ældre ved Kongelig Resolution af 18de Juni 1895 stadfæstede Plan.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa den af Forstanderskabet for Sandnes Sparebank i Møder den 30te December 1901 og 12te Mai 1902 fattede Beslutning om Forandring af § 22 i Bankens ved Høieste Resolution af 14de August 1891 stadfæstede Plan. 12 Juni.

Skrivelse fra Indredepartementets Afdeling for udenrigske Sager til Arbeidsdepartementet om, at Kreta har tiltraadt den i Washington den 15de Juni 1897 afsluttede Hovedkonvention 12 Juni.

*) Bekj.gj. 17 Juni i Lovtid. 1ste Afd. No. 30.

13 Juni. om Verdenspostforeningen samt de sammesteds og under s. D. affluttede Overenskomster om Udvexling af Postanvisninger og Postinkassationer og Konventionen angaaende Udvexling af Postpakker.

Skrivelse fra Medicinaldirektøren til Amtmanden i Akershus Amt, hvori Medicinaldirektøren ved Oversendelse af en Del Dokumenter, angaaende Udgifterne ved Behandling af Skurvpatienter, hvorom et Fattigstyre havde udbedt sig Direktørens Udtalelse, oplyser følgende:

Det har fra Medicinalstyrelsens Side været hævdet, at Skurv — Favus — vistnok ikke henhører til de Sygdomme, der i Henhold til Sundhedsloven af 16de Mai 1860 kan behandles for offentlig Regning, men samtidig har det ogsaa været fremhævet, at det er ønskeligt, at de Amter, i hvilke denne Sygdom hyppigt forekommer, vilde ved extraordinære Bevilgninger bidrage til dens Udryddelse. (Jfr. saaledes Skrivelse af 22de April 1876, indtagen i Norsk Medicinallovgivning).

Paa Grund af særegne Forhold, navnlig Sygdommens store Udbredelse og Vanskeligheder ved Behandlingen i tyndt befolkede, vidtstrakte Distrikter, har derhos Departementet i enkelte Tilfælde, hvor der af vedkommende Amt var givet saadan extraordinær Bevilgning, efter Omstændighederne fundet at kunne bevirke udredet af Statskassen Skydsgodtgjørelse til Distriktslæger for Reiser til fattige Skurvpatienter, der var ude af Stand til at søge Lægen i hans Hjem.

Saavidt jeg har kunnet erfare, bemærker Medicinaldirektøren, har Skurv for Tiden neppe nogen større Udbredelse inden Akershus Amt.

Dette kan imidlertid efter min Mening ikke være afgjørende, idet denne væmmelige Sygdom, der er udpræget smitsom og overordentlig vanskelig at behandle udenfor Sygehus, bør angribes mest mulig energisk, hvorsomhelst den viser sig. Jeg finder derfor at maatte anbefale, at Amtet, da Sygehusbehandlingen i Regelen trækker meget længe ud og derfor bliver kostbar for vedkommende Kommune, af denne Grund strækker sig længst mulig ved Refusion af Behandlingsudgifterne.

14 Juni. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt, at de i Kjøbstaden Arendal ansatte Politibetjente og Overkonstabler som Uniform skal benytte:

I. Politibetjente:

a. Surtout eller Jakke af sort Klæde med blaat Skjær, forsynet med dobbelt Rad Løveknapper og med opretstaaende (for Jakken nedbrættet) Krave med rød Kant og omgivet af en 6 mm. bred Guldtresse.

Paa de med tvende parallelt løbende Guldsnore forsynede Skulderklaffer en Stjerne i gult Metal.

b. Benklæder af sort Klæde som Surtouten eller af hvidt Lærred. 14 Juni.
c. Hue af Klæde af samme Farve som Surtouten med nedliggende Skjærm, Kokarde, Skilt i Byens Vaaben og med en 15 mm. bred Guldtresse.
d. Om Vinteren Kappe af sort Klæde og med 2 Rader Løveknapper, nedbrættet Krave, Ryg- og Skulderstropper, paa disse sidste Romertallet I i gult Metal.

II. Overkonstabler:
Uniform som Betjentene men uden Skulderklaffer (med Stjerne eller Tal) paa Surtouten og Kappen.

Kongelig Resolution, hvorved den af Storthinget under 20de Mai 1902 fattede Beslutning om Løn- og Kontorholdsgodtgjørelse til Formanden i Finmarkens Jordsalgskommission[1]) tages tilfølge. 14 Juni.

[1]) Se Sth. Prp. No. 20, Indst. S. No. 137 og Sth. Tid. for 1201—1202, Forh. i Sth. S. 2242—2252. Ved nævnte Beslutning har Storthinget samtykket i, at Løn og Kontorholdsgodtgjørelse til Formanden i Finmarkens Jordsalgskommission, hvilke udredes af det i Lov om Afhændelse af Statens Jord i Finmarkens Amts Landdistrikt omhandlede Fond, indtil videre sættes til henholdsvis Kr. 2 500 og Kr. 400.

Kongelig Resolution, hvorved de af Storthinget under 21de Mai 1902 fattede Beslutninger angaaende forandrede Bestemmelser om Marinens fastlønnede Intendanturofficerers Pensionering samt angaaende Indlemmelse af Marineingeniører i Pensionskassen for Statens Tjenestemænd[1]) befales tagne tilfølge. 14 Juni.

[1]) Se Sth. Prp. No. 37, Indst. S II G, Sth.tid. for $^{1901}/_{1902}$, Forh. i Sth. S. 2269—2274. De nævnte Beslutninger er saalydende:

I.

Storthinget samtykker i:
At der for de i Aaret 1900 udnævnte 5 fastlønnede Officerer i Marinens Intendanturkorps gjøres følgende Ændringer i Bestemmelserne om Indlemmelse af Armeens og Marinens fastlønnede Officerer i Pensionskassen for Statens Tjenestemænd samt om deres Pensionering af 30te Mai 1896:
a. For Tiden fra forannævnte Udnævnelse, og indtil Indlemmelse i Pensionskassen for Statens Tjenestemænd kan finde Sted i Henhold til nærværende Beslutning, gjøres intet Pensionsindskud.
b. Indskud i Pensionskassen bliver at erlægge overensstemmende med de nævnte Bestemmelsers Punkt 1 i 20 Aar fra Indlemmelsen at regne, dog ikke udover vedkommende Officers fyldte 60de Aar.
c. Som Bidrag til ovennævnte Pensionsindskud tilskyder Statskassen for enhver nu ansat Intendanturofficer Kr. 10,00 pr. Maaned.
d. Med Hensyn til Statsindskud i Pensionskassen ved disse Officerers 60de Aar samt til Pensionsberegning og Pensionering for deres Vedkommende forholdes overensstemmende med, hvad der i Bestemmelserne af 30te Mai 1896 Punkt 4, 2det Led, er fastsat for Sanitets- og Veterinærofficerer, som var udnævnte før nævnte Bestemmelsers Ikrafttræden.

14 Juni. II.

Storthinget vedtager følgende

Bestemmelser

om Indlemmelse af Marineingeniører i Pensionskassen for Statens Tjenestemænd samt om deres Pensionering.

1. Enhver, som efter nærværende Bestemmelsers Ikrafttræden ansættes som Marineingeniør, skal i de første 20 Aar fra den Tid, han som saadan begynder at oppebære fast Aflønning, dog ikke længere end til det fyldte 60de Aar, gjøre lige store maanedlige Indskud i Pensionskassen for Statens Tjenestemænd.

   Indskuddet beregnes for hver enkelt Marineingeniør til et saa stort Beløb pr. Maaned, at de samlede Indskud i Løbet af Indskudstiden med Tillæg af Renter og Arv, beregnet efter den til Grund for Beregningen af Pensionskassens yngre Afdelings Livrentetariffer liggende Rentefod og Dødelighedstabel, ved Indskyderens fyldte 60de Aar vil udgjøre paa hans Indskudskonto den Sum, som overført til Pensionistklassen og omsat til straks begyndende Pension svarer til en Pension af Kr. 2400,00 aarlig.
2. Enhver, som før nærværende Bestemmelsers Ikrafttræden er ansat som Marineingeniør, skal i Henhold til det ved hans Ansættelse tagne Forbehold gjøre Indskud i Pensionskassen i 20 Aar, regnet fra Indlemmelsen i nævnte Kasse, dog ikke udover det fyldte 60de Aar.

   Indskuddet beregnes til et saa stort Beløb pr. Maaned, som hver enkelt vilde havt at erlægge efter foranstaaende Punkt 1, om hans første Ansættelse som Marineingeniør havde fundet Sted 5 Aar før den virkelige Ansættelsesdag.
3. Af de Beløb, som Marineingeniører efter Punkt 1 og 2 skal indbetale i Pensionskassen, tilskyder Statskassen det halve.
4. Marineingeniører, der har gjort Indskud i Pensionskassen efter foranstaaende Punkt 1, erholder, naar de ved Opnaaelsen af den i Lovgivningen for deres Grad fastsatte Aldersgrænse afgaar fra Tjenesten, af nævnte Kasse den Pension, som fremkommer ved, at det paa deres Indskudskonto staaende Beløb overføres til Pensionistklassen og omsættes til straks begyndende Pension.

   For Marineingeniører, der har gjort Indskud i Pensionskassen efter foranstaaende Punkt 2, beregnes ved deres opnaaede 60 Aars Alder det Beløb, som enhver vilde havt staaende paa sin Indskudskonto, om han fra sin første Ansættelse som Marineingeniør havde gjort Indskud saaledes som omhandlet i Punkt 1, og disse Indskud derefter havde voxet med Renter og Arv, beregnet efter den til Grund for Beregningen af Pensionskassens yngre Afdelings Livrentetariffer liggende Rentefod og Dødelighedstabel. Differencen mellem det saaledes beregnede Indskudsbeløb og det paa Vedkommendes Indskudskonto virkelig indestaaende tilskydes af Statskassen og overføres ved Vedkommendes Afgang fra Tjenesten sammen med sidstnævnte virkelige Indskudsbeløb til Pensionistklassen for der at omsættes til straks begyndende Pension.

   Marineingeniører, der ved Straffedom eller i Medhold af Grundlovens § 22 paa Grund af slet Forhold fjernes fra sin Stilling, har ikke Krav paa større Pension end den, der fremkommer ved at lægge alene deres personlige Indskud til Grund for Beregningen.

14 Juni. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Nordlands Amt i Anledning af en fra Finantsdepartementet indkommen

Foresporgsel fra Lensmanden i Ofoten angaaende hans Beretn- 14 Juni.
tigelse til at udføre eller besørge udført alle offentlige Forkyndelser inden hans Distrikt. Foresporgslen sees at være foranlediget ved at vedkommende Politimester og Sorenskriver har oversendt Forkyndelser i Straffesager til det særlige Banepoliti i Rombaksbotten (jfr. Straffeprocesloven § 146) ved hvilken Ordning der skal være indsparet Tid og Udgifter for det Offentlige, medens Lensmanden har gjort Paastand paa selv at lade udføre de omhandlede Forkyndelser.

Departementet meddeler at efter den Ordning, som Lov om Forkyndelser Varsler i civile Sager m. v. af 4de Juni 1892 har truffet med Hensyn til Stevnevidnetjenestens Udførelse maa Lensmanden, naar han derpaa gjør Fordring ansees berettiget til som Regel at udføre eller besørge udført alle Forkyndelser i Straffesager, der forefalder inden hans Distrikt. Kun under særlige Omstændigheder saasom hvor Stevnemaalet paa Grund af Tidens Knaphed ellers kan befrygtes at ville gaa tabt bør Forkyndelsen i Medhold af Straffeproceslovens § 146 overgives Politiets Tjenestemænd. (Under Hensyn til de stedlige Forhold henstiller imidlertid Departementet til Lensmanden at antage et i eller ved Rombaksbotten bosat Hjælpestevnevidne, som kan udføre de der forefaldne Forkyndelser uden større Tidsspilde og Bekostning end Politiet jfr. den oven nævnte Lov af 4de Juni 1892).

Cirkulære fra Finantsdepartementet til Toldkamrene: 14 Juni.

At der fra 1ste Juli d. A. vil blive oprettet Toldsted i Harstad under Tromsø Tolddistrikt meddeles herved med tilføiende, at Grænsen for dette Toldsteds Distrikt mod Tromsø Toldstedsdistrikt — ifølge Kgl. Resolution af 7de d. M. — dannes af Indløbet mellem Meløvær, Bjarkø og Sandø paa søndre og Senjen med Stangelandet paa nordre Side og senere af Sundet mellem Andorgø og Dyrø indtil Kastnæshavn, saaledes at den Del af Tromsø Amts Kystlinje, der ligger nordenfor denne Grænse, vedbliver at henhøre under Tromsø Toldstedsdistrikt. Bodø Toldstrikts Grænser forbliver uforandrede.

Kongelig Kundgjørelse*), hvorved i Henhold til § 2 i 16 Juni.
Lov om Kvarantænevæsenet af 12te Juli 1848 kundgjøres, at Byen Buenos Ayres og de øvrige Havne i Argentina samt Madagaskar skal indtil videre ansees smittede af den orientalske Pest og at de i ovennævnte Lov og i Plakat af 13de Oktober 1900 indeholdte Bestemmelser med Hensyn til Kvarantæne m. v. i Anledning af Pest straks bliver at bringe i Anvendelse.

Samtidig kundgjøres, at britisk Østafrika, der ved Kundgjørelse af 22de Mai 1902 erklæredes smittet af Pesten, ikke længere skal ansees pestsmittet.

*) Bekjendtgj. 17de Juni i Lovtid. 1ste Afd. No. 30.

16 Juni. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af Hans Ludvig Petersen ved Testamente af 21de September 1899 oprettede Legat til „Foreningen til Dyrenes Beskyttelse i Kristiania" samt de af Kristiania Magistrat under 22de Marts 1902 udarbeidede Statuter for samme.

16 Juni. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af fhv. Statsminister G. Sibbern ved Testamente af 6te Juni 1895, cfr. Tillægstestamente af 17de Januar 1901, oprettede „Fru Marie Sibberns Legat" til Bedste for værdige Trængende i Rygge samt paa de for dette Legat udarbeidede Statuter.

16 Juni. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet til Larviks Bygningskommission, hvori Departementet angaaende Forstaaelsen af Bygningslovens § 65 Passus 3 og 4 sammenholdt med Passus 1 og 2 meddeler:

Passus 1 omhandler kun Dampkjedler, som opsættes i Rum i hvis Vægge eller Gulv der findes Træværk.

Som Følge heraf vil dens Bestemmelser ikke kunne faa nogen Anvendelse paa Dampkjedler paa over 5 Hestekræfter, idet disse ifølge Passus 3 og 4 kun maa anbringes i Rum med ildfaste Vægge og Gulv.

Derimod antages indmurede Dampkjedler paa over 5 Hestekræfter ikke at burde tillades anbragte af Bygningskommissionen, medmindre de i det mindste tilfredsstiller de i Passus 2 indeholdte Regler om Anbringelsen af mindre indmurede Dampkjedler.

17 Juni. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Bergen, hvori paa Forespørgsel fra en Skoledirektør meddeles, at naar en Lærer er valgt som Medlem af Kommunestyret eller Skolestyret, og han paa Grund af Møder i disse Korporationer maa forsømme sin Undervisning i Skolen antages vedkommende Lærer at maatte være forpligtet til selv at lønne den Vikar, som det i Tilfælde har været nødvendigt at antage.

Saafremt Læreren er Medlem af Skolestyret som Lærerpersonalets Repræsentant efter Byskolelovens § 40 c, er dog Departementet enigt med Direktøren i, at Billighed taler for, at de fornødne Vikarudgifter udredes af Vikarkassen, hvor saadan haves.

Hvad ovenfor er sagt om Lærernes Forpligtelse til i Tilfælde selv at lønne sin Vikar, maa ogsaa gjælde Skoleinspektøren, forsaavidt angaar de ham tillagte Undervisningstimer, naar disse kommer i Kollision med hans Stilling som valgt Medlem af Kommunestyre eller Skolestyre. Opstaar derimod Kollisionen mellem hans Undervisningstimer og hans Pligt til som Skoleinspektør (Skoleraadets Formand) at møde i Skolestyret, antager Departementet at de derved i Tilfælde foranledigede Vikarudgifter maa bæres af Skolekassen, forsaavidt der ikke ved hans Ansættelse herom maatte være bestemt noget andet.

Efter Departementets Skrivelse af 3die Februar 1890 kan vistnok Skoleraadets Formand med Skolestyrets Samtykke bestemme, at Skoleraadets Møder henlægges til en Tid, som kommer i Strid med Medlemmernes Undervisning; dette er dog lidet at anbefale; i ethvert Tilfælde antages de derved foranledigede Vikarudgifter at maatte bæres af Skolekassen og at være Raadets Medlemmer uvedkommende. 17 Juni.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Søndre Trondhjems Amt, hvorved i Medhold af Lov om Jordmødre af 19de December 1898 § 7 bestemmes, at der fra det ved Høieste Resolution af 30te September 1892 oprettede, af Sletten Sogn i Søndre Trondhjems Amt bestaaende Sletten (Nordre Frøien) Jordemoderdistrikt udskilles 2 nye Distrikter, nemlig 17 Juni.

1. Mausund—Sulen Jordmoderdistrikt, omfattende Fiskeværene Mausund, Bogø, Sulen, Vaagsvær og Hømlingsvær med omliggende Øer.
2. Froans Jordmoderdistrikt, omfattende Gjesingen, Froøerne og Halten overensstemmende med de paa et hertil oversendt Kart optrukne Grændser.

Delingen træder i Kraft fra den Tid, særskilte Jordmødre ansættes i hvert af ovennævnte Distrikter.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Kristiania Stiftsdirektion, hvori Departementet i Anledning af Forespørgsel fra Formanden i et Sogns Lønningsfond angaaende Forstaaelsen af den geistlige Lønningslovs § 32 og Sognepræstens Erklæring angaaende denne meddeler, at Lønningsfondene — medmindre der er Ledighed i vedkommende Embede — kun har Krav paa, hvad dettes samlede Indtægter (iberegnet de samlede kommunale Erstatninger) overstiger Kr. 4000. 18 Juni.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt det paahviler det i Lønningslovens § 26 omhandlede Menighedsudvalg at paase, at de Beløb, som i Henhold til § 32, 3die Led, og § 38 skal tilfalde et Lønningsfond, kommer ind, eller om dets Pligter kun indskrænker sig til at modtage og forvalte disse Beløb, henviser Departementet til sin i Lovtidenden indtagne Skrivelse af 23de December 1901. Af denne vil det blandt andet fremgaa, at det paahviler vedkommende Præst at oversende Lønningsfondene, hvad der tilkommer disse. Imidlertid er det en Selvfølge, at Lønningsfondenes Bestyrelser ikke kan forholde sig passive, men selv maa henvende sig til Præsten, hvis der ikke indløber Regnskab fra denne efter Forløbet af en rimelig Tid.

I denne Forbindelse anmoder Departementet Stiftsdirektionen om at henlede Menighedsudvalgets Opmærksomhed paa Nødvendigheden af, at Regnskabsforselen allerede fra først af indrettes saaledes, at der kan leveres særskilte Regnskaber for, hvad der tilhører Lønningsfondet selv, og for de Indløsningssummer for Udredsel,

18 Juni. tilhørende Sognepræstembedet, som gjennem Lensmanden (Skatteopkræveren) maatte blive indfordret og indbetalt til Forvaltning af Udvalget, og hvis Renter tilfalder Sognepræsten, jfr. herom Departementets i Lovtidenden indtagne Rundskrivelse af 15de Oktober 1900, Post 2. For hvert enkelt Indløsningsbeløb, som tages til Indtægt, maa der i Regnskabet tilføies Oplysning om vedkommende Eiendoms Gaardsnummer, Brugsnummer og den afløste Ydelses Aarsbeløb.

18 Juni. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Smaalenenes Amt, hvori paa Forespørgsel fra en Sorenskriver om Adgangen til at optage saakaldte Hjemstavnsforhør henvises til Skrivelse fra Departementet til Amtmanden i Finmarkens Amt af 28de Februar 1901, hvori Departementet, ligeledes paa Forespørgsel fra en Sorenskriver om, hvorvidt der efterat Fattigloven af 19de Mai 1900 er traadt i Kraft bør afholdes Hjemstavnsforhør efter Forlangende af et Fattigstyre, eller om der overhovedet nu er Adgang for et Fattigstyre til at forlange Bevisligheder tilveiebragt paa den Maade, — heder meddelt, at den nye Fattiglov ligesaalidt som den tidligere Fattiglovgivning lægger nogen Hindring iveien for Optagelse af saakaldte Hjemstavnsforhør, som forlanges af et Fattigstyre. Det er imidlertid, bemærker Departementet, af Justitsdepartementet gjentagende udtalt, at der ikke paahviler Underdommeren nogen Forpligtelse til at imødekomme Fattigstyrets Forlangende derom; se saaledes de i den almindelige Lovsamling og i Lovtidenden indtagne Skrivelser fra det nævnte Departement af 3die August 1855, 3die Mai 1871 og 11te Marts 1890.

Iøvrigt henviser Departementet til Kongelig Resolution af 8de December 1900 angaaende de Former, hvori Bevisoptagelse i Henhold til Fattigloven af 19de Mai 1901 § 45 bliver at fremme ved Underretterne.

19 Juni. **Høieste Resolution***), hvorved i Medhold af Lov om Fredning af Ferskvandsfisk af 30te Mai 1894 § 1 bestemmes, at det inden Skedsmo, Fet, Enebak og Sørums Herreder i Vasdragene Glommen, Lærelven, Nitelven, Øieren og Raumaaen indtil videre skal være forbudt at anvende følgende Fiskeredskaber:

1. Vad, Garn eller andre bundne Redskaber af mindre Maskevidde end 32 mm., maalt mellem Knuderne i vaad Tilstand.
2. Bakke eller Rev.
3. Teine af Kvist eller Vidier.
4. Lyster.

Denne Resolution træder ikraft strax.

19 Juni. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Rigsadvokaten:

Det har paakaldt Opmærksomheden, at forskjellige Handelsvarer, der indeholder Spiritus, men kan sælges

*) Bekjendtgj. 20de Juni i Lovtid. 1ste Afd. No. 31.

uden særskilt Bevilling, da de ikke i og for sig er be- 19 Juni.
stemte til Drik (f. Ex. Politur, Vinaigre, Eau de Cologne o. lign.), i den senere Tid hyppig benyttes som Berusningsmiddel.

Som Hr. Rigsadvokaten bekjendt har Høiesteret ved Kjendelse af 22de Februar sidstleden (indtaget i Retst. for 1902 Side 301 flg.) forkastet en af Domfældte erklæret Anke over Kristiania Meddomsrets Dom af 5te December 1901, hvorved Vedkommende for Overtrædelse af § 5, jfr. §§ 22 og 31 i Lov om Brændevins Salg og Udskjænkning af 24de Juli 1894 ved Salg af Politur var ilagt en Bod, stor Kr. 800,00. Ved denne Dom maa det anses afgjort, at en Virksomhed, der er beregnet paa i Kjøb og Salg at forskaffe nogen saadanne Varer til Drik, betragtes som Brændevinshandel.

For mest mulig at kunne bekjæmpe stedfindende Misbrug af de omhandlede Handelsvarer som Berusningsmidler har man troet at burde henstille til Hr. Rigsadvokaten at gjøre de Dem underordnede Tjenestemænd bekjendte med den anførte Retsafgjørelse.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Nordre 19 Juni.
Trondhjems Amt, foranlediget ved en til Medicinaldirektøren indkommen Forestilling fra en Distriktslæge angaaende Forstaaelsen af Lov angaaende særegne Foranstaltninger mod tuberkuløse Sygdomme af 8de Mai 1900, dens § 6, sidste Punktum. Departementet meddeler, at der til Udskillelse af Ægtefolk ved den enes Indlæggelse paa Sygehus efter nævnte Paragraf kun behøves Samtykke fra den ene af Ægtefællerne. Hvis imidlertid begge Ægtefæller senere skulde udtale Ønske om at være forenede, antages Udskillelsen ikke længere at kunne opretholdes.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Medicinaldirektøren, 19 Juni.
foranlediget ved til denne indkommen Forespørgsel fra Ordføreren i en Sundhedskommission angaaende, hvem det paahviler at udrede Omkostningerne ved Behandlingen af fattige tuberkuløse Patienter. Departementet bemærker, at Lov angaaende særegne Foranstaltninger mod tuberkuløse Sygdomme af 8de Mai 1900 § 13 1ste Led alene indeholder forandret Regel med Hensyn til Udredelsen af Kostgodtgjørelse for de Reiser, som for Sundhedskommissionernes Ordførere og de af dem antagne Læger foranlediges ved selve Loven, jfr. sammes §§ 5—10, medens ingen Forandring er gjort med Hensyn til Lægers Reiser til fattige tuberkuløse Syge for at yde Lægebehandling. Heller ikke Udgifterne ved Medicin til disse Syge er paalagt Amtskommunen.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Nord- 20 Juni.
lands Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra en Sorenskriver om, hvorvidt Sportellovens § 106 har medført nogen For-

20 Juni. andring i de tidligere Regler for Tilkjendelse af Salærer for dem, der i Medhold af Forordning af 29de Mai 1750 § 2 beskikkes til at varetage den fraværende Ægtefælles Tarv under Skilsmissesag paa Grund af Desertion.

Departementet meddeler, at Bestemmelsen i Forordning af 29de Mai 1750 § 2 om den beskikkede Forsvarers Salær ved Sportellovens § 106 antages at være forandret saaledes, at Salæret bliver at udbetale af Statskassen.

20 Juni. **Cirkulære** fra Finantsdepartementet til Toldkamrene.

Efter Konferance med Poststyrelsen fastsættes herved følgende Regler for Forsendelse med Pakkeposten af Varer, der agtes udført til Udlandet, naar det er Hensigten at erholde for samme erlagt Told tilbagebetalt eller at fritages for Erlæggelse af ikke opkrævet Told.

Den Vare, der skal gjenudføres, fremlægges først tilligemed Udførselsangivelse for vedkommende Toldsteds Toldvæsen. Efter at have underkastet Varen den fornødne Undersøgelse angaaende Beskaffenhed, Vægt m. v. forsyner dette hvert Kolli med Toldplombe eller Toldsegl og paaklæber det en Vignet, hvorpaa staar et tydeligt „ufortoldet". Varen overbringes derefter under Ledsagelse af en Toldfunktionær til Stedets Postvæsen, der paaforer Atteſt for Modtagelsen paa den af Toldfunktionæren medbragte Udførselsangivelse, som derefter tilbageleveres Toldvæsenet. I Tilfælde af Forsendelse til Sverige skal desuden Toldpas medfølge (et tydeligt „Toldpas medfølger" paaføres Følgebrevet).

Varer. der paa nævnte Maade er modtaget af Postvæsenet, bliver at behandle overensstemmende med de ved Indførsel af udenrigske ufortoldede Postpakker i Almindelighed gjældende Regler og kan saaledes ikke af Postvæsenet udleveres uden gjennem Toldvæsenet.

Den af Postvæsenet udfærdigede Atteſt for Varens Modtagelse kan derfor af Toldvæsenet godtages som tilstrækkelig Legitimation for Varens Udførsel. For Forsendelser til Sverige udkræves dog som yderligere Legitimation for, at Udførselen har fundet Sted, Rückatteſt fra vedkommende svenske Toldmyndighed.

Paa Toldsteder, hvor der er en betragtelig Afstand mellem Toldboden og Posthuset, skal det være vedkommende Toldkammer tilladt at henlægge de ovenfor omhandlede Udførselsexpeditioner til en bestemt Ugedag.

20 Juni. **Cirkulære** fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvorved hvorved bl. a. meddeles, at Poststyrelsen indtil videre har godkjendt nedenstaaende, af Medicinalstyrelsen udfærdigede Pakningsregler for Postforsendelse indenrigs fra Sundhedskommissionerne til det hygieniske Institut af Objektglaspræparater

og andre Præparater m. v. for Undersøgelsesmateriale vedkommende smitsomme Sygdomme: 20 Juni.

Ved Objektglaspræparater skal der mellem Glassene lægges et Lag rent Papir. De anbringes derefter mellem 2 stramt sammenbundne Træplader og forsendes indpakket i en forseglet solid Æske af passende Størrelse, forsynet med et Overtræk af impermeabelt Stof (Voxdug, Oljelærred o. l.).

Ved Indpakningen af andre Præparater, der efter sit forskjellige Indhold skal forsendes i solid tillukkede Glas, Glaskrukker, Syltekrukker, tilloddede Blikdaaser o. desl., maa følgende iagttages: Undersøgelsesmateriale for Pest og Kolera pakkes omhyggelig i en liden solid Trækasse med Stry, Trøeuld, Sagmug, Torvstro ell. lign. i tilstrækkelig Mængde til, at den flydende Del af Indholdet kan fuldstændig opsuges, om Kassen eller de iværende Kar skulde blive ituslaaet under Transporten. Trækassen maa forsynes med et Overtræk af impermeabelt Stof (Voxdug, Oljelærred o. l.).

Forsendelsen sker med Pakkepost ad hurtigste Vei og mærkes:

„Til Undersøgelse paa Pest" (eller Kolera)

og med tydelig Adresse: Doktor M. Geirsvold, Universitetets hygieniske Institut, Kristiania.

De samme Regler bør i størst mulig Udstrækning befølges ved Indsendelse af andet smitteførende Materiale.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til en Sorenskriver, hvori Departementet paa Foranledning udtaler, at Meddomsmænd i en Aastedssag tilkommer Godtgjørelse af Citanten for det til Domsaffigelsen afholdte Møde, hvorimod der ingen Godtgjørelse antages at tilkomme dem for et Møde, som de før Domsaffigelsen efter eget Initiativ havde havt sig imellem til Gjennemgaaelse af Sagen, samt for Udlæg til Husrum ved dette Møde. 21 Juni.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa den af Forstanderskabet for Sogndals Sparebank, Nordre Bergenhus Amt, i Møde den 27de December 1901 vedtagne Forandring af § 16 i Bankens ved Høieste Resolution af 28de August 1891 stadfæstede Plan. 23 Juni.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Bergen, hvori paa Foresporgsel meddeles, at Departementet er enigt med Direktøren i, at naar Landsskolelovens § 73 bestemmer, at inden Skolestyret fatter sin Beslutning om Undervisningssproget, skal Overtilsynets og derefter Kredsenes Erklæring være indhentet, maa Lovens Mening antages at have været den, at Kredsen før den afgiver sin Erklæring skal have havt Anledning til at se, hvad Overtilsynet mener om Spørgsmaalet. Skolestyrerne bør derfor, naar de udbeder sig Kredsenes Erklæring om Undervisningssproget, altid samtidig give 23 Juni.

23 Juni. Kredsene Anledning til at gjøre sig bekjendt med Overtilsynets Udtalelse.

23 Juni. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Bratsbergs Amt, hvori Departementet blandt andet udtaler, at der ikke antages at være lovlig Adgang til at indgive Klage til en LigningS- eller en Overligningskommission over de efter Paalæg af en Domstol af Ligningskommissionen foretagne nye Ligninger. Departementet gjør tillige opmærksom paa, at Ligningskommissionen under de nye Ligninger er ubetinget forpligtet til at befølge de af vedkommende Domstol angivne Regler for samme, og at Spørgsmaalet om, hvorvidt saa er forholdt, af vedkommende Skatyder antagelig vil kunne indbringes til Domstolenes Prøvelse gjennem Paaanke af eventuel Udpantningsforretning for Skatten.

23 Juni. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til en Sorenskriver, hvori Departementet paa Forespørgsel om, hvorvidt Auktioner over Løsøre, hvori Sognepræster har faaet Udlæg for Terminer af Jordafgift til Præsteembeder af solgt beneficeret Gods, er gebyrfri efter Sportellovens § 47, meddeler, at Spørgsmaalet antages at maatte besvares benegtende.

24 Juni. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Kristiania, hvori paa Forespørgsel fra en Lærer og Kirkesanger meddeles, at Departementet er enigt med Direktøren i, at der ved Afgjørelsen af, hvorvidt en Lærerjord har den lovbefalede Størrelse, ikke kan tages Hensyn til, at Lærerne har Ret til Sommerhavn for Kreaturene paa Fjeldet. Det maa være Skolelovens Mening, at Hjemmejordene skal være tilstrækkelige til at yde saavel Sommer- som Vinterfoder til mindst 2 Kjør.

24 Juni. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Jarlsberg og Larviks Amt, hvori Departementet i Anledning af et Udkast til „Brandreglement", for en Kjøbstad bemærker følgende:

De for Kjøbstæderne gjældende Bestemmelser angaaende Brandvæsenet indeholdes i Brandanordningen af 18de August 1767.

Hvad der i Kjøbstæderne ved Reglement kan fastsættes indskrænker sig saaledes til Bestemmelser angaaende selve Brandkorpsets Organisation, ligesom der i Henhold til Lov af 26de August 1854 og Lov af 22de Mai 1875 vil være Adgang til uden Hinder af Brandanordningen at ordne Feiervæsenet og Brandvisitationerne ved Reglement approberet af Kongen.

Man skal derfor anmode Hr. Amtmanden om at henstille til Kommunens Vedkommende at undergive Udkastet fornyet Behandling og derunder udelade alle de Bestemmelser som efter Ovenstaaende ikke kan medtages.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Smaalenenes Amt, hvorved Departementet i Anledning af en indkommen Udskrift af et Bygningsrepræsentantskabs Forhandlingsprotokol meddeler følgende: 24 Juni.

Angaaende den under No. 1 i vedkommende Møde behandlede Sag bemærkes, at forsaavidt der her handles om en tidligere reguleret Gade, antages ikke Beslutning om Expropriation af Grund til Reguleringens Gjennemførelse at tiltrænge kongelig Approbation.

Da Beslutningen efter de foreliggende Oplysninger imidlertid er fattet med mindre end $^2/_3$ Flertal, antages den i Henhold til § 2 i Lov om Bygningsvæsenet af 17de Juni 1869 sammenholdt med § 38 i Lov om Formandskaber paa Landet at maatte forelægges Bygningsrepræsentantskabet til fornyet Behandling.

Hvad den under No. 2 behandlede Sag angaar, antages de om Reguleringsbeslutninger gjældende Regler ogsaa at maatte komme til Anvendelse ved Beslutninger om Villabebyggelse.

Departementet beder derfor forinden videre foretages i Anledning af denne Beslutning, oplyst, om vedkommende Grundeiere har havt Anledning til at gjøre sig bekjendt med samme.

Angaaende den under No. 3 behandlede Sag meddeler Departementet under Henvisning til Bygningslovens § 9, at de lokale Myndigheder ikke har Adgang til at tilstede nogen midlertidig Afvigelse fra den citerede Lovbestemmelse.

I Henhold til den Departementet ved Kongelig Resolution af 13de Februar 1897 givne Bemyndigelse til at meddele specielle Dispensationer vedrørende den almindelige Bygningslov meddeler Departementet imidlertid Tilladelse til at det heromhandlede Trappehus opføres overensstemmende med det indsendte Rids paa Betingelse af, at Eierne ved thinglæst Erklæring forpligter sig og senere Eiere til uden Udgift for Bygningskommunen at flytte Trappehuset, naar Grunden besluttes udlagt til Gade.

Høieste Resolution, hvorved i Henhold til § 15 i de ved Høieste Resolution af 31te August 1897 stadfæstede Statuter for „Legatet for Fredrikstad Byes Vel" meddeles Approbation paa de i Henhold til Gavebrev af 27de December 1898 af Fredrikstad Kommunestyre den 30te Mai 1901 vedtagne nye Statuter for Legatet. 26 Juni.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Formanden i et Værgeraad, hvori Departementet paa Foranledning meddeler, at Departementet antager, at samtlige de Værgeraadet vedkommende Dokumenter bør bero hos den til enhver Tid fungerende Formand i Værgeraadet. 26 Juni.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til et Værgeraad, hvori paa Foranledning meddeles, at det beror paa Paatalemyn- 26 Juni.

26 Juni. dighedens eget Skjøn, hvorvidt den, naar en Forbrydelse er begaaet af et Barn under den kriminelle Lavalder, finder at burde anstille nærmere Efterforskning i Sagen eller rette nogen Henstillen til Barnets Foresatte i Hjemmet eller Skolen om at tildele det en Revselse (Lov om forsømte Børn af 6te Juni 1896 § 42, 1ste og 2det Led).

Finder Paatalemyndigheden, saaledes som i det i Værgeraadets Skrivelse omhandlede Tilfælde ikke tilstrækkelig Grund til at foretage noget af de ovenfor nævnte Skridt, bliver Sagens videre Behandling at overtage af Værgeraadet. Som Lovens § 14 viser, har Værgeraadet Adgang til at foretage de til Sagens Oplysning fornødne Rettergangsskridt, som Indkaldelse, Afhørelse og Edfæstelse af Vidner m. v.

26 Juni. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Nordlands Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra Formanden i et Værgeraad om, hvorvidt Værgeraadet har Kompetence til at meddele en Hustru, som lever adskilt fra sin Mand, Tilladelse til mod Mandens Protest at tage Ægtefællernes Fællesbørn med sig til Amerika, hvorhen hun agter at udvandre.

Kirkedepartementet er enigt med Amtmanden i, at Lov om Behandling af forsømte Børn af 6te Juni 1896 § 2 ikke hjemler Adgang for Værgeraadet til at træffe nogen Bestemmelse om, hvorvidt Hustruen skal tillades at medtage Børnene til Amerika. Værgeraadets Beføielse i Lovens § 2 til at fratage begge eller en af Forældrene Forældremyndigheden er, som Amtmanden bemærker, indskrænket til de Tilfælde, da Værgeraadet beslutter et Barns Bortsættelse i Henhold til Lovens § 1.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om Anvendelsen af Lov om Underholdningsbidrag til Hustru og Ægtebørn af 6te Juli 1892 § 3 henviser Kirkedepartementet til Udtalelse fra Justitsdepartementet, der har erklæret sig tilbøielig til med Amtmanden at antage, at naar Forældrene som i det foreliggende Tilfælde ikke lever sammen, maa Spørgsmaal om Børnenes Fordeling mellem Ægtefællerne i Henhold til Lov om Underholdningsbidrag til Hustru og Ægtebørn af 6te Juli 1892 § 3 blive at afgjøre af Amtmanden, hvis Bestemmelse efter Begjæring kan forelægges Justitsdepartementet. Forsaavidt Afgjørelsen kommer til at gaa ud paa, at Børnene skal forblive hos Moderen, antages Faderen ikke at kunne modsætte sig, at hun medtager dem til Amerika.

26 Juni. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Stavanger Amt, hvori paa Forespørgsel fra et Værgeraad meddeles, at nogen Kombination af Tvangsskole og mildere Skolehjem ikke antages tilstedelig.

26 Juni. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Søndre Trondhjems Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra et Formandskab

om, hvorvidt en Forligelseskommissær kan fordre sig fritagen for Hverv, hvortil han maatte blive valgt af Kommuneſtyret, saasom til Medlem af Skoleſtyret, Fattigſtyret og Ligningskommisſionen m. v., jfr. Lov om Forligelsesvæsenet af 20de Juli 1824 § 5. Departementet meddeler, at det antager, at Spørgsmaalet maa besvares bekræftende. Det tilføies, at naar Departementet tidligere har antaget, at en Forligelseskommissær ikke kan fordre sig fritagen for at være Medlem af Kommuneſtyret, jfr. Indredepartementets i Lovtidenden indtagne Skrivelse af 21de Januar 1899, var denne Mening begrundet ved den udtrykkelige Bestemmelse i Formandskabsloven for Kjøbstæderne af 14de Januar 1837 § 6, hvorefter Overformyndere havde Ret til at undslaa sig for at være Formænd, men ingen andre offentlige Ombud eller Bestillinger skulde fritage for saadant Valg. Ligesom Departementet har antaget, at Regelen i den nyere Formandskabslov af 1837 i dette Stykke maatte gaa foran den ældre Forligelseslov jfr. ogsaa W. S. Dahls Bog om Landdistrikternes Kommunalforfatning, 2den Udgave S. 20, saaledes har man ogsaa ment, at den tilsvarende Bestemmelse maatte ansees gjældende efter Formandskabsloven for Landet, og at det ikke ved de senere Forandringer i Kommunallovene har været tilsigtet at gjøre nogen Forandring i dette Forhold. 26 Juni.

Skrivelse fra Indredepartementet til Amtmanden i Jarlsberg og Larviks Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra en Sadelmager og Tapetserer i en By, om Forfærdigelse af Markiser og sammes Opsætning henhører under Haandverkslovgivningen, i hvilken Anledning Departementet under Henvisning til en Erklæring fra Hovedbestyrelsen for Den norske Fællesforening for Haandverk og Industri med Magistraten og Amtmanden finder, at Spørgsmaalet bør besvares benægtende. 26 Juni.

Cirkulære fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvorved bl. a. meddeles: 26 Juni.

I. Rettelser i Postreglementet (af 28de September 1894 med Rettelser af 29de Decbr. 1898). Efternævnte §§ i Kap. VI skal lyde saaledes:

§ 4. De i ovennævnte Fortegnelse med Tillæg opførte Tidender og Tidsskrifter kan mod Forudbetaling af Abonnementsprisen for det Fjerdingaar, Halvaar eller Aar, for hvilket Abonnementet er bindende, bestilles i den almindelige Kontortid ved alle Rigets faste Postanstalter (undtagen Brevhusene) og Udgivelsesstedets Postanstalt (samt hos Landpostbud). (Jfr. Postlovens § 27).

Saafremt Abonnementsprisen ikke forudbetales (ɔ: betales samtidig med Bestillingen) for det Fjerdingaar, Halvaar eller Aar, for hvilket Abonnementet er bindende, eller bestilles Bladet for modereret Pris, maa Abonnenten selv udføre Bestillingen (jfr. §

26 Juni. 10). Postanstalterne bør dog ikke nægte at fremsende sædvanlig Kontingent for allerede ankommende Avisexemplarer, naar det begjæres i Begyndelsen af Abonnementsterminen.

§ 10. Saafremt vedkommende Abonnent selv fremsender Bestillingen og Abonnementsbeløbet — hvilket betingelsesvis vil kunne ske som „portofri Avissag", se § 12 — kan han ikke forlange, at Afsendelses-Postanstalten, naar Fremsendelsen sker i Værdibrev, uden Gebyr skal eftertælle Pengeindholdet (jfr. Kap. XI § 15). Kvittering for Brevets Modtagelse maa derimod meddeles.

§ 12. Breve og Postanvisninger, hvorved abonneres paa eller fremsendes Abonnementsbeløb for Tidender eller Tidsskrifter, kan forsendes portofrit med Posterne som „portofri Avissag", dog saaledes, at Abonnementsbeløb for at kunne sendes portofrit maa angaa enten en kommende Abonnementstermin eller en Abonnementstermin i det løbende eller det sidstforløbne Kalenderaar (Postlovens § 37 d). Abonnementsbeløb vedkommende 1ste, 2det, 3die eller 4de Kvartal 1901 kan altsaa fremsendes portofrit indtil Udgangen af 1902, uanseet enten Abonnementsterminen er fastsat til 1/4, 1/2 eller 1 Aar. Indbetales eller fremsendes Abonnementsbeløbet først efter den ovennævnte Termin, maa der erlægges almindelig Porto for samme, og det ogsaa, om der samtidig indbetales eller fremsendes Abonnementsbeløb for en Abonnementstermin i det sidst forløbne Kalenderaar eller for en løbende eller følgende Abonnementstermin.

Portofrie er endvidere Breve, hvorved Kvittering for et portofrit Abonnementsbeløb tilbagesendes. (Postlovens § 37 d).

§ 35. Postsager, der er betegnet som „portofri Avissag", behandles altid som betalte. De skal imidlertid, forsaavidt de ikke er afsendt af et Postkontor eller er forsynet med Attest af en portofrihedsattestberettiget, aabnes af Postanstalten paa Adressestedet og bliver, saafremt de befindes at angaa noget, hvorom der ikke kan korresponderes portofrit, at sætte i Porto og derefter at behandle aldeles paa samme Maade som Breve, der ved Afsendelsen er sat i Porto (jfr. Kap. III § 16).

§ 36. Til Breve angaaende „portofri Avissag" maa ikke benyttes Konvolutter med trykte Anbefalinger, Bekjendtgjørelser etc. (jfr. Kap. XIII § 3).

II. Tillæg og Rettelser i den norske Postanstaltfortegnelse.

Fra 1ste Juli førstkommende underholdes følgende nye Postaabnerier:

1. Aarsand i Bindalens Herred, Nordlands Amt, Namsos Postdistrikt, i Landpostbudruten Foldereid—Aarsand.
2. By i Fosen i Aafjordens Herred, Søndre Trondhjems Amt,

Trondhjems Postdistrikt, i Landpostbudruten Skjern i Stor- 26 Juni.
dalen—Aa.

3. Eksund paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Herø Herred, Romsdals Amt, Aalesunds Postdistrikt.
4. Finøen i Romsdalen paa Dampskibsanløbsstedet Finnøen i Sandø Herred, Romsdals Amt, Molde Postdistrikt.
5. Flo i Nordfjord paa Flo i Stryns Herred, Nordre Bergenhus Amt, Bergens Postdistrikt, i Postruten Hjelledalen—Stryn.
6. Granheim i Byglands Herred, Nedenes Amt, Kristiansands Postdistrikt, i Postruten Valle—Bygland.
7. Hillevaag paa Jernbanestoppestedet af samme Navn i Hetlands Herred, Stavanger Amt og Postdistrikt.
8. Nordberget i Skiaakers Herred, Kristians Amt, Lillehammers Postdistrikt, i Landpostbudruten Aamot i Nordberget—Skiaaker og Ruten Skiaaker—Grotlien.
9. Orten paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Sandø Herred, Romsdals Amt, Molde Postdistrikt.
10. Russenes paa Dampskibsanløbsstedet Olderfjord i Kistrands Herred, Finmarkens Amt, Hammerfests Postdistrikt.
11. Sangesand i Ryfylke paa Dampskibsanløbsstedet Sangesand i Fossans Herred, Stavanger Amt og Postdistrikt.
12. Skjaanes i Helgeland paa Dampskibsanløbsstedet Skjaanes i Mo Herred, Nordlands Amt, Bodø Postdistrikt.
13. Vang i Hedemarken i Vangs Herred, Hedemarkens Amt, Hamars Postdistrikt, med søgnedaglig Bipost til og fra Hamar.
14. Vanvik i Ryfylke paa Dampskibsanløbsstedet Vanvik i Sands Herred, Stavanger Amt og Postdistrikt.
15. Østby i Jarlsberg paa Jernbanestoppestedet Østby i Hofs Herred, Jarlsberg og Larviks Amt, Tønsbergs Postdistrikt.
16. Østgulen i Gulens Herred, Nordre Bergenhus Amt, Bergens Postdistrikt, med 2 Gange ugentlig Bipost til og fra Gulsøen.

Fra samme Tid vil:

1. Skedsmo Postaabneri blive benævnt Leirsund.
2. Skjaanes Postaabneri blive benævnt Skjaanes i Finmarken.
3. Tufts Postaabneri i Kongsbergs Postdistrikt blive henlagt under Holmestrands Postkontor.

Fra 1ste Juli forstk. eller snarest derefter underholdes følgende nye Postaabnerier:

1. Borgund i Namdalen paa Dampskibsanløbsstedet Borgund i Viktens Herred, Nordre Trondhjems Amt, Namsos Postdistrikt.

26 Juni. 2. Selliset paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Aarsetfjorden i Leka Herred, Nordre Trondhjems Amt, Namsos Postdistrikt.

27 Juni. **Cirkulære** fra Revisionsdepartementet til Amtmændene:

Herved meddeles til Underretning for Oppbørselsbetjentene inden Hr. Amtmandens Distrikt, at Arveanmeldelser i Boer, hvoraf Arveafgift skal svares til Statskassen, og som uden Skiftebehandling er overtagne af Arvingerne, herefter bliver at afgive efter nedenstaaende Schema:

Arveanmeldelse.

I Overensstemmelse med Lov af 20de Mai 1899 om Afgift af Arv afgives herved Arveanmeldelse[1]) i Boet efter den under afdøde (Stilling og Navn) af (Thinglag eller Kjøbstad) og gjenlevende Ægtefælle N. N.); hvilket uden Skiftebehandling er overtaget af Arvingerne:

A. Boets Aktiva er:

1. **Faste Eiendomme**:[2])
   a) Gaarden N. N. Gr.-No. Br.-No. af Skyld Mark Øre i N. N. Thinglag, der antages at have en Værdi af . . . . . Kr.
   b) Gaarden No. i N. N. By, Brandtaxt Kr. , Skattetaxt Kr. , der antages at have en Værdi af . . . . . Kr.
   c) et Skovstykke Gr.-No. Br.-No. af Skyld i N. N. Thinglag, der værdsættes til . . Kr.
   d) " " " " . . "
   e) " " " " . . "
2. **Skibe**:[3])
   a) Brig (Navn), drægtig Tons, Veritastaxt Kr. , værdsættes til Kr.
   b) " " " . . . . "
   c) " " " . . . . "
3. **Udestaaende Fordringer**:[4])
   a) efter N. N.s Pantobligation, thinglæst den i Gaarden N. N. i . . . stor Kr. med % Rente fra til (Arvefaldets Datum) "
      ——— Kr.
   b) " " " " " . . . . "
   c) " " " " " . . . . "

Tilsammen Kr.

Overført Kr. 27 Juni.

d) efter N. N.s Gjældsbevis af Kr. med % Renter fra til (Arvefaldets Datum) Kr.
e) " " " " "
f) " " " " "
g) andre udestaaende Fordringer, tilsammen . . . . . Kr.
deraf ansees uerholdeligt. "

Resten udføres med . . . . . "

4. **Aktier**:[5])
Aktier i N. N. Selskab, hver lydende paa Kr. , hvoraf indbetalt Kr. , ansættes efter gjældende Kurs ved Arvefaldet til . . . . . Kr.

5. **Bankindskud**:[6])
a) i N. N. Sparebank efter Kontrabog No. . . . . Kr.
Renter til Arvefaldet. . "
Kr.
b) i N. N. Privatbank efter Kontrabog No. . . . . Kr.
Renter til Arvefaldet . . "
"
Kr.

6. **Besætning, Gaardsredskaber og Avling**[2]) paa Gaarden N. N.
Værdsættes til . . . . . Kr.

7. **Løsøre og andet Indbo**[2]) til Værdi . . . Kr.

8. **Kontante Penge** . . . . . Kr.

9. **Andre Aktiva og Formuesgjenstande**:
a) Husleie af Gaarden No. i N. N. By til Arvefaldet . . . . . Kr.
b) N. N. Tylvter hugget Tømmer og N. N. Favne Ved i Skovstykket i N. N. Thinglag . . . . . "
Kr.

10. **Arveforskud** til N. N. . . . . Kr.

Samlet Værdi af Boets Aktiva . . . "

B. Boets Passiva er:[7])

1. **Uafgjorte Skatter og Afgifter**[8]) vedkommende:
a) Gaarden Gr.-No. i . . Kr.

27 Juni.

Overført Kr.

b) Gaarden M.-No. i . „
c) Skovstykket i . . . „

——— Kr.

2. **Tjenerløn** . . . . . „
3. **Udgifter ved Afdødes Begravelse** . . . „
4. **Pantegjæld paa Boets faste Eiendomme**: [9])
   a) paa Gaarden N. N. i
   N. N. Thinglag. . . Kr.
   med % Renter til
   Arvefaldet . . . . „
   ——— Kr.
   b) paa Gaarden M.-No. i
   N. N. By . . . . Kr.
   med % Renter til
   Arvefaldet. . . . . „
   ——— Kr.

——— Kr.

5. **Anden Boet paahvilende Gjæld**: [10])
   a) efter Vexelobligation til N. N.
   Sparebank . . . . . Kr.
   b) Vexel til N. N. . . . „
   c) Gjældsbevis til N. N. Kr.
   Renter fra til
   Arvefaldet . . . . „
   ——— Kr.
   d) Løs Gjæld til Forskjellige „
   ——— Kr.

——— Kr.

Igjen til Deling og Arv . . . . . Kr.
hvoraf tilfalder: [11])
Gjenlevende Ægtefælle N. N. . . Kr.
Afdødes Søn N. N. . . . . „
(hvori indbefattet forannævnte Arve-
forskud Kr.)
Afdødes Datterson N. N. Arv „
„ Fader (Moder) N. N. „ „
„ Broder N. N. „ „
N. N. gift med Afdødes Søster „ „
Afdødes Broderson N. N.
efter Testamente af Kr.
Afdødes Broderson N. N.
efter Loven . . . . . „

——— „

N. N. ubeslægtet med Afdøde, Arv efter samme Testamente . . . . . Kr. 27 Juni.

Tilsammen Kr.

Afskrift af Testamentet følger.

At foranstaaende Opgave over Boets Aktiva og Passiva er udtømmende, og at den efter vort bedste Skjøn er rigtig, bekræftes af os paa Ære og Samvittighed.[12])

..... den .....

Underskrifter.

Anmærkninger:

[1]) Arveanmeldelsen skal omfatte det hele Bo, deri indbefattet Forskud paa Arv, ydet efter 1ste April 1902, samt Gaver, der gjøres paa Dødsleiet eller i den sidste Maaned før Giverens Død, selv om de er fuldbyrdede før Dødsfaldet. I Anmeldelsen bliver at optage baade den afgiftspligtige og den afgiftsfrie Del af Boet. Pligtes i et Bo Afgift alene af Personer, hvem bestemte Gjenstande eller Summer eller en vis Indtægt er tilfaldt (Legatarer og Gavemodtagere) kan Arveanmeldelsen indskrænkes til at omfatte den afgiftspligtige Del af Boet. I Boer under afgiftspligtig Størrelse er det tilstrækkeligt, at der meddeles en summarisk Opgave over Boets beholdne Formue, og at Arveladerens Navn og Dødsdag oplyses.

Arveanmeldelsen skal udvise Arvens Beløb ved Arvefaldet.

Arveanmeldelsen skal under Straf af Bøder indleveres til Oppebørselsbetjenten inden 6 Maaneder fra Arvefaldet, selv om Proklama er udstedt og ikke udløbet. I fornødent Fald bliver Tillægsanmeldelse at indlevere; det samme er Tilfældet, naar de til Arveafgiftsberegningen fornødne Oplysninger ikke kan meddeles samtidig med Arveanmeldelsen, f. Exp. naar Boet er indviklet i Proces om en eller anden Formuesgjenstand o. lg. Naar den længstlevende Ægtefælle gjør Udbetalinger til nogen af Førstafdødes Arvinger mod, at Vedkommende frafalder Krav paa Arv efter Førstafdøde, skal Arveanmeldelse strax indgives.

[2]) Hver enkelt Eiendom opføres særskilt. Deres Værdi ansættes efter gangbare Priser i Egnen ved Arvefaldet. Er der optaget Værditaxt over nogen Eiendom, bliver dens Størrelse at opgive med Oplysning om, naar den er optaget. Finder Arvingerne ikke selv at kunne afgive de fornødne Skjøn til Værdsættelse af faste Eiendomme eller andet Arvegods, kan de lade Værdsættelsen udføre af tvende Mænd, hvis Troværdighed er bevidnet af en offentlig Tjenestemand. Værdsættelsen vedlægges Arveanmeldelsen.

[3]) Ved Skibe maa foruden deres Drægtighed og deres Taxtværdi ogsaa opgives deres Værdi efter gangbare Priser ved Arvefaldet.

[4]) Udestaaende Fordringer, som støtter sig til Gjældsbrev, specificeres. Af rentebærende Fordringer tilføies ubetalte Renter til Arvefaldet med Oplysning om Rentefoden, og fra hvilken Tid de er beregnede. Skal der af et Gjældsbrev ikke betales Renter, maa det udtrykkelig bemærkes. Andre udestaaende Fordringer opgives i samlet Sum; usikre Fordringer

27 Juni. opføres efter Skjøn med den Værdi, de kan antages at have, medmindre de er solgte ved Auktion eller paa anden Maade disponerede over, i hvilket Tilfælde anføres, hvad de er udbragte til.

5) Aktiernes Slags, Antal og deres Værdi opgives. Noteres der ikke Kurs paa dem, opføres de med gangbar Salgsværdi.

6) Ved Bankindskud bliver altid at tillægge Renter fra den Tid, til hvilken Renter er tilførte i Kontrabogen og til Arvefaldet.

7) Omkostningerne ved Boets Opgjør ligesom Arveafgiftens eget Beløb henregnes ikke til Passiva.

8) Uafgjorte Skatter, Afgifter og Renter vedkommende Boets faste Eiendomme opføres ikke, forsaavidt de ved disses Salg er overtagne af Kjøberen.

9) Skal der, naar Arveladeren var bosat i Udlandet, erlægges Afgift af fast Gods inden Riget, bliver alene den paa samme hvilende Pantegjæld at opføre og fradrage i Godsets Værdi.

10) Grunder Gjælden sig paa Kautionsansvar eller haves der for samme Regres til nogen Trediemand, opgives, hvorvidt Refusion for samme kan ventes at ville tilflyde Boet.

11) Samtlige Arvinger opføres med Navne samt med Angivelse af, hvorvidt de staar i Slægtskabsforhold til Arveladeren, og hvormeget hver enkelt faar i Arv. Kan dette ikke opgives paa det Tidspunkt, da Arveanmeldelsen indgives, fordi alle de dertil fornødne Oplysninger ikke haves, og det derfor bliver nødvendigt at indlevere Tillægsanmeldelse, bliver Oplysning derom at meddele i denne til Veiledning ved Afgiftsberegningen. Testamenter, Gavebreve og andre Dokumenter, der forefindes i Boet, og som kan være af Betydning ved Afgiftens Beregning, skal i Affkrift vedlægges Arveanmeldelsen, ligesom Arvingerne paa Forlangende har at meddele Oppebørselsbetjenten enhver Oplysning, som han maatte anse fornøden.

12) Arveanmeldelsen underskrives af samlige Arvinger, enten de skal betale Arveafgift eller ikke, og derunder Legatarer og Gavemodtagere. Er det forbundet med uforholdsmæssigt Besvær at opnaa nogen Arvings Medvirken ved Arveanmeldelsens Udfærdigelse, kan den afgives af de øvrige Arvinger, men den bliver da at ledsage af en Forklaring om de Omstændigheder, der har bevirket, at den ikke er underskrevet af samtlige Arvinger. Den længstlevende Ægtefælle, som skifter med Førstafdødes Arvinger, eller gjør Udbetaling til nogen af disse, mod at Vedkommende frafalder Krav paa Arv efter Førstafdøde, er med Hensyn til Bestemmelserne om Arveanmeldelse ligestillet med Arvinger, og skal saaledes ogsaa underskrive den. Er Arvingen mindreaarig, underskrives Arveanmeldelsen tillige af Kurator. Tilkommer nogen en Indtægtsnydelse, der er afhængig af en eller flere Personers Levetid, bliver enhver af disses Alder at opgive. Har Arvingerne bemyndiget en eller flere Personer til at foretage Boets Deling, hvilket i saa Fald maa legitimeres, kan Arveanmeldelsen paa deres Vegne underskrives af vedkommende Befuldmægtigede.

Idet man til Lettelse ved Expeditionen vedlægger en Del Aftryk af dette Cirkulære, skal man bede samme fordelte mellem Oppebørselsbetjentene og Lensmændene inden Hr. Amtmandens Distrikt.

28 Juni. **Kongelig Resolution***), hvorved den af Trondenes Herredsstyre under 17de April 1902 besluttede Vedtægt angaaende Lukningstid for Udsalgssteder inden Harstad Strandsted stadsfæstes i Henhold til Lov om Lukningstid for Udsalgssteder af 31te Mai 1900 som gjældende indtil videre.

*) Bekjendtgj. 30 Juni i Lovt. 1ste Afd. No. 32.

Den stadfæstede Vedtægt er saalydende: „Alle Udsalgssteder i Harstad lukkes Kl. 9 Aften, dog er herunder ikke indbefattet Udsalgssteder for Kjødhandel forsaavidt Kjødhandelen angaar. Bestemmelsen gjælder ikke de 7 Dage før Julaften og heller ikke i Markedsugen". 28 Juni.

Kongelig Resolution*), hvorved i Henhold til Lov indeholdende adskillige Bestemmelser om Politivæsenet i Kristiania af 26de Mai 1866 § 1 meddeles Stadfæstelse paa en af Kristiania Formænd og Repræsentanter under 15de Mai 1902 fattet Beslutning angaaende Forandring i § 39 i de ved Kongelig Resolution af 10de Januar 1874 jfr. Kongelig Resolution af 31te August 1895 approberede Politivedtægter for Kristiania, hvorefter nævnte § er saalydende: 28 Juni.

„Politikammeret kan bestemme, at der til Ridning paa Velociped i Byens Gader kun maa benyttes Velocipeder, som paa saadan Maade, som af Politiet anordnes, er forsynede med et paa Politikammeret registreret Nummer".

Kongelig Resolution**), hvorved 28 Juni.

1. i Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Balestrand Herred, Nordre Bergenhus Amt under 27de Februar og 24de April 1902 fattet Beslutning til Politivedtægter for bemeldte Herred,
2. de Kongelige Resolutioner af 25de Juli 1881 og 3die Mai 1890, ved hvilke Kjøbstadspolitilovgivningens almindelige Bestemmelser om Gadeuorden og Roligheds-forstyrrelse m. V. blev gjort gjældende for Strækningen fra Gaarden Tuftedal til og med Gaardene Ese samt Handelsstedet Balholmen og for Vangsnes Sogn af Balestrand Herred, ophæves fra den Dag af, da ovennævnte Politivedtægter træder i Kraft.

Kongelig Resolution**), hvorved 28 Juni.

1. i Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Orkedalen Herred, Søndre Trondhjems Amt, under 25de Januar og 12te April 1902 fattet Beslutning til Politivedtægter for bemeldte Herred,
2. Kongelig Resolution af 31te August 1892, hvorved Stadfæstelse meddeles paa Politivedtægter for Orkedals Herred udenfor Orkedalsøren og for Strandstedet Orkedalsøren, ophæves fra den Dag af, da ovennævnte Politivedtægter træder i Kraft.

*) Bekjendtgj. 30 Juni i Lovtid. 1ste Afd. No. 32.
**) Bekjendtgj. 30 Juni i Lovtid. 1ste Afd. No. 32, hvor Vedtægterne er indtagne.

28 Juni. **Kongelig Resolution***), hvorved i Henhold til Lov til Beskyttelse af Børn mod Brug af Tobak af 19de April 1899 meddeles Stadfæstelse paa en af Svelvikens Formænd og Repræsentanter under 13de Mai 1902 fattet Beslutning til Vedtægt for bemeldte Ladested angaaende Salg af Tobak til Børn m. V.

28 Juni. **Kongelig Resolution****), hvorved i Medhold af § 5 i Lov af 29de Juni 1894 om Forandringer i Lovgivningen om Haandværksdriften bestemmes, at den for Kjøbstæderne gjældende Lovgivning om Haandværksdriften kommer til Anvendelse i Ladestedet Mandal.

28 Juni. **Kongelig Resolution****), hvorved i Medhold af § 15 i Lov angaaende Fiskerier i Nordlands og Tromsø Amter af 3die August 1897 bestemmes, at det indtil videre inden følgende Herreder i Tromsø Amt skal være forbudt at benytte Garn til Fangst af Sei paa efternævnte Seigrunde saaledes:

Inden Kvæfjord Herred paa Seigrundene „Klakkan" mellem Dines og Røkenes og „Bogskallen" mellem Bogen og Lysaas i Tiden fra og med 1ste Juni til og med 31te Oktober.

Inden Bjarkø Herred paa samtlige inden Herredet liggende Seigrunde og Seiklakker i Tiden fra og med 1ste Juni til og med 20de August.

Inden Trondenes Herred paa samtlige inden Herredet liggende Seigrunde og Seiklakker i Tiden fra og med 1ste Juni til og med 30te September.

Inden Ibbestad Herred paa Seigrundene og Seiklakkerne: „søndre og nordre Medfjæringen", „Skaataalen", „Havgrunden", „Nygrunden", „Raasa", „Djubseggen", alle beliggende paa Vaagsfjorden; „Salangsgrunden", „Haakjærringgrunden", „Hammeren", beliggende paa Salangen; „Have" og „Raasa", i „Grovfjorden" samt „Klakken" i Lavangen; Tiden fra og med 1ste Juli til og med 30te September.

Inden Trano Herred paa „Faxgrunden" ved Stangnes, „Ersgrunden", ved Stangnesodden og „Syttifævingen" mellem de to førstnævnte Grunde i Tiden til og med 15de Oktober.

Inden Salangen Herred paa samtlige inden Herredet liggende Seigrunde og Seiklakker i Tiden fra og med 1ste August til og med 31te Oktober.

Inden Hillesø Herred paa samtlige inden Herredet liggende Seigrunde og Seiklakker i Tiden fra og med 15de Juni til og med 1ste September.

Inden Karlsø Herred paa samtlige inden Herredet liggende

*) Bekjendtgj. 30 Juni i Lovtid. 1ste Afd. No. 32, hvor Vedtægten er indtaget.

**) Bekjendtgj. 30 Juni i Lovtid. 1ste Afd. No. 32.

Seigrunde og Seiklakker i Tiden fra og med 15de Juni til og med 20de Auguſt. 28 Juni.

Inden Skjærvø Herred paa ſamtlige inden Herredet liggende Seigrunde og Seiklakker i Tiden til og med 20de Auguſt.

Inden Lyngen Herred paa ſamtlige inden Herredet liggende Seigrunde og Seiklakker i Tiden fra og med 1ſte Juli til og med 20de Auguſt.

Inden Kvænangen Herred paa ſamtlige inden Herredet liggende Seigrunde og Seiklakker med Undtagelſe af de, der ligger fra Storſtrømmen og indover til Fjordbunden i Tiden fra og med 15de Juni til og med 20de Auguſt.

Kongelig Reſolution*), hvorved de af Herredsſtyret for Myklands Herred, Nedenes Amt, i Møder den 4de Januar og 20de Mai 1902 vedtagne Regler angaaende Forebyggelſe og Slukning af Skogbrand inden Herredet approberes i Henhold til Lov om Indſkrænkning i Brug af Ild i Skog og Mark m. v. af 14de Juli 1893 § 5 og Lov af 27de Juli 1896 ſom gjældende indtil videre, dog med en enkelt Forandring. 28 Juni.

Reglement**) for Margarinfabriker m. V. i Henhold til Lov om Kontrol med Tilvirkning af og Handel med Margarin og Margarinoſt m. V. af 8de Marts 1902. 28 Juni.

Vi Oscar, o. ſ. v. Gjøre vitterligt: I Kraft af og under Henvisning til Lov om Kontrol med Tilvirkning af og Handel med Margarin og Margarinoſt m. v. af 8de Marts 1902 faſtſættes herved ſom gjældende fra 1ſte Juli 1902 følgende Regler for Produktion af Margarin og Margarinoſt ſamt i Henhold til ſamme Lovs § 6 ſom gjældende delvis fra nævnte Datum, delvis fra 1ſte Januar 1903 følgende Regler for Mærkning af Beholdere, hvori Margarin udſtilles ſom Vareprøver, holdes til Salg her i Landet, indføres eller udføres ſamt for Mærkning af Margarinoſt.

1. Enhver, der tilvirker til Salg Margarin eller Margarinoſt, ſkal, før Fabrikens Igangſættelſe, indgive Anmeldelſe til vedkommende Politimeſter. Denne Anmeldelſe bliver af Politimeſteren gjennem Overøvrigheden at indſende til Landbrugsdepartementet.

For Fabriker, ſom allerede er i Drift, ſkal lignende Anmeldelſe indſendes inden 1ſte September 1902.

Hvis Virkſomheden flyttes til et andet Sted enten inden ſamme Diſtrikt eller et nyt Diſtrikt, maa Underretning derom indſendes før Flytningen til vedkommende Politimeſter eller Politimeſtre.

Foruden den i nærværende Paragraf omhandlede Anmel-

*) Bekjendtgj. 30 Juni i Lovtid. 1ſte Afd. No. 32, hvor Reglerne er indtagne.

**) Bekjendtgj. 30 Juni i Lovtid. 1ſte Afd. No. 32.

28 Juni. delse er enhver Indehaver af fabrikmæssig dreven Virksomhed tillige pligtig at anmelde Bedriften inden 8 Dage efter dens Igangsættelse til vedkommende Fabriktilsyn i Henhold til Fabriktilsynsloven af 27de Juni 1892.

2. Ved enhver Margarinfabrik skal der føres Bog over Mængden af det færdige Produkt af Margarin eller Margarinost samt over den anvendte Mængde og Art af Smør, Fløde, Melk, Smult, Oleomargarin, Oljer eller andre Fedtstoffe.

Opgaverne skal til enhver Tid være tilgjængelig for den af Departementet for vedkommende Fabrik autoriserede Kontrolør samt for enhver af Departementet i særlige Tilfælde dertil opnævnt Udsending.

Kontroløren skal gives Adgang til at føre Indseende med, fra hvilke Steder eller Forhandlere de forskjellige Raaprodukter er anskaffede samt med Mængden og Arten af de til enhver Fabrikation anvendte Stoffe.

3. Inden Udgangen af hvert Aars Januar Maaned har vedkommende Fabrikant at indsende direkte til Landbrugsdirektøren en nøiagtig Opgave over den i det foregaaende Aar producerede samlede Mængde Margarin eller Margarinost samt den dertil anvendte Mængde Smør, Fløde, Melk, Smult, Oleomargarin, Oljer eller andre Fedtstoffe.

4. I Fabrikens Lokaler og paa dens Grund skal streng Renslighed iagttages. I denne Henseende skal der navnlig sørges for, at Jordbunden ikke forurenses ved Affald eller Afløbsvand, at Kloakafløb er tilstede i tilstrækkeligt Antal, og at disse ikke tilstoppes. Lokum, Pissoir, Stald eller andre ydre Rum maa ikke give Anledning til Forurensning af eller Stank i Fabriklokalerne. Isvandskummen maa være saaledes anbragt, at den ikke forurenses ved Affig fra den omgivende Grund, og den anvendte Is skal, før den slippes ned i Kummen, være frigjort for alt vedhængende Smuds ved Overskylling med rent Vand. Gulv og Vægge i de Lokaler, hvor Margarin forarbeides eller behandles, skal være af saadant Materiale, at Vand og Fedt ikke trænger ind. Lokalerne skal, i Tilfælde ved Aftræksvifter, være vel ventilerede.

5. Hvis der ved Fabriken fremstilles Oleomargarin, skal de til saadan Produktion indkjøbte Materialier stamme fra friske Dyr. Lokalerne for denne Fabrikation skal være adskilte fra Margarintilberedningsrummene.

Det skal paasees, at de til Fabrikationen anvendte fra Udlandet indkjøbte Fedtstoffe (Oleomargarin, Smult o. l.) er rene og fri for skadelige Stoffe.

De til Fabrikationen anvendte Oljer skal ligeledes være friske og rene.

6. De til Fabrikationen anvendte Apparater og Indretnin-

ger skal hver Dag vaskes og forsvarlig rengjøres, saaledes at alt Smuds og Fedt fjernes. 28 Juni.

Det til Indblanding anvendte Smør maa ikke være harskt eller forurenset.

Melken maa, før den tilsættes i Kjernerne, være opvarmet til mindst 80° Celsius.

Giftige Farver eller andre Konserveringsmidler end Kogsalt maa ikke anvendes.

7. Fabrikens Bestyrer har at paase, at enhver nyantagen Arbeider straks fremstilles til Undersøgelse af Fabrikens Kontrolør. Ingen Arbeider maa antages som fast, førend Kontroløren har undersøgt Vedkommende og godkjendt hans Sundhedstilstand.

Bestyreren har ligeledes at paase, at enhver paa Fabriken mødende Arbeider, der lider af Sygdom, ikke deltager i Arbeidet, førend han er undersøgt af Kontroløren.

Fabriken har at stille til Brug for enhver Arbeider en hvid Lærreds Hue og hvid Lærredsdragt, der maa holdes ren. For de Arbeidere, som er udsatte for Fugtighed under Arbeidet, skal Fabriken ligeledes stille til Raadighed Oljelærred til Beskyttelse af Bryst og Underliv. Der skal i hvert Arbeidsrum findes rent Haandklæde, Sæbe, Neglebørste og Spyttebakker efter Kontrolørens nærmere Bestemmelse. Fabriken skal stille til Raadighed det foreløbige Behov af antiseptiske Forbindingssager.

8. Beholdere efter Lovens § 6 skal, hvis de er af Træ, have tydelig indbrændt paa mindst 2 Sider diametralt overfor hinanden Ordet Margarin eller Margarinost. Bogstaverne skal være 1,7—3 cm. høie og indtage et Rum af 12—18 cm.s Længde, samt være omgivne af en tydelig oval Ring af 13—21 cm.s Længde og 6—9 cm.s Høide. Hvis Margarinen er anbragt i Beholder, som ikke er af Træ, skal Beholderen ved Paamaling eller Emaljering være tydelig merket med Ordet Margarin. Bogstaverne skal være af en Farve, der tydelig adskiller sig fra Grundfarven og være $1\frac{1}{2}$—3 cm. høie samt indtage et Rum af 10—15,5 cm. tvers over Karret.

Fabrikens Navn eller Merke skal tillige være anbragt paa Beholderen.

Foruden disse Merker skal der fra 1ste Januar 1903 at regne paa enhver Beholder af Margarin, der ikke er bestemt til Udførsel, være anbragt et rødt Belte eller Baand af en Farve, som ikke kan afvaskes med Vand. Baandet skal være anbragt i horisontal Rundkreds omkring Midten af Beholderen og have en Høide af 2—5 cm.

Margarinost skal paa Kanten være malt rødt rundt i hele Kantens Længde og Bredde samt desuden tversover paa begge Sider af Osten være paatrykt Ordet „Margarinost" med Bogstaver af den Størrelse, at Merket gaar over hele Ostens Diameter.

28 Juni. 9. I Avertissementer, Slutsedler, Regninger, Fragtbreve, Konossementer eller andre Forretningspapirer bliver Fabrikens Varer kun at benævne Margarin eller Margarinost i Tilfælde med vedføiet Kvalitets Navn eller Fabrikmerke. I disse Betegnelser maa ikke forekomme Udtryk, der kan lede til, at Varen forvexles med Smør eller ægte Ost. Se Lovens § 4.

10. De til Pakning anvendte Tønder, Dunker, Kasser eller Tuber skal være af nyt ubrugt Materiale. Hvis der anvendes Emballage, der før er benyttet, maa denne være af Glas, Stentøi eller lignende Materiale, der iforveien er damprenset eller renvasket med kogende Vand.

11. Foruden ovenstaaende Forskrifter har Fabrikanten at iagttage de Sundhedsvedtægter, som maatte gjælde for vedkommende Sted.

Hvorefter alle Vedkommende sig underdanigst have at rette osv.

28 Juni. **Høieste Resolution***), hvorved det i § 2 i Lov om Fredning af Hummer af 29de Juni 1894 indeholdte Forbud mod at fange, falbyde, sælge, kjøbe eller modtage Hummer samt at udsætte Hummerteiner med eller uden Agn paa Hummerbund skal for Romsdals Amts Vedkommende indtil videre gjælde Tidsrummet fra og med 8de Juli til Kl. 8 Morgen den første Søgnedag i Januar Maaned.

Høieste Resolution af 17de April 1895 angaaende Fredning af Hummer i Romsdals Amt ophæves.

Nærværende Resolution træder i Kraft straks.

28 Juni. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

I. At det tillades, at Landfaldøens og Bragerøens (Betania) Bedehuse i Bragernæs Menighed i Drammen indtil videre benyttes af Menighedens Præster til Afholdelse af Gudstjeneste og øvrige kirkelige Forretninger paa Betingelse af, at Bedehusene forsynes med den nødvendige kirkelige Indretning; — at de ved deres første Benyttelse i nævnte Øiemed indvies med en passende Tale af den forrettende Præst; — at Alterbordene holdes forsvarlig tildækkede udenfor de Tider, da der forrettes Gudstjeneste eller udføres kirkelige Forretninger, og endelig for Landfaldøens Bedehus's Vedkommende, at den over Gallerigulvet liggende Del af de fire i vedliggende Plan med A mærkede Vinduer forinden Indvielsen indrettes til at aabnes udad.

II. At der til Landfaldøens Bedehus henlægges 40 Gudstjenester aarlig og til Bragerøens Bedehus 20 Gudstjenester aarlig efter Kristiania Biskops nærmere Bestemmelse.

---

*) Bekjendtgj. 30 Juni i Lovtid. 1ste Afd. No. 32.

III. At Drammens Kommunestyres Beslutning af 25de Februar 1901 om Bevilgning af Kr. 250 aarlig til Udførelse af Klokkertjenesten ved de omhandlede Gudstjenester, og om, at Kommunen overtager Garantien for Bedehusenes Vedligehold, stadfæstes i Henhold til Lov om Formandskaber i Kjøbstæderne af 14de Januar 1837 § 40, forsaavidt Kommunen ved Beslutningen paadrages Udgifter for et længere Tidsrum end 5 Aar. 28 Juni.

Kongelig Resolution, hvorved bl. a. er bestemt, at det tillades, at der paa en dertil udseet Tomt paa Den Vasser i Tjømø Prestegjæld under Søndre Jarlsbergs Provsti i Kristiania Stift opføres et Kapel. 28 Juni.

Kongelig Resolution[1]), hvorved bl. a. er bestemt, at der i Vaklandets Menighed i Trondhjem opføres en Kirke paa en dertil udseet Tomt af „Eliplads", samt at den nye Kirke skal benævnes Lademoens Kirke. 28 Juni.

[1]) Vedk. Regj.foredr. er indt. i Deptstid. for 1902 No. 35 S. 545—552.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 28 Juni.

1. At en anden Læge end vedkommende Embedslæge kan antages til indtil videre at forrette som Ordfører i Sundhedskommissionerne for Grytten og Hen Herreder af Indre Romsdals Lægedistrikt mod en Godtgjørelse af 60 Kr. aarlig for hvert Herred fra 1ste Januar 1902 at regne, — hvilken Godtgjørelse bliver at udrede af de til tilfældige Udgifter ved Medicinalvæsenet bevilgede Midler.
2. At Kongelig Resolution af 3die Februar 1900 angaaende særskilt Ordfører i Sundhedskommissionen for Grytten Herred ophæves.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt, at Bestyreren af Tolderpeditionen for Pakkepostsager i Kristiania paalægges til Sikkerhed for de ham anbetroede Oppebørsler indtil videre at stille anordningsmæssigt Forløfte eller anden betryggende Garanti for et Beløb af Kr. 6000. 28 Juni.

Kongelig Resolution, hvorved bestemmes, at Trediepræstembedet ved Trefoldigheds Menighed i Kristiania som ifølge Kongelig Resolution af 28de September 1897 midlertidig har været bestyret af en af Kristiania Biskop med Kirkedepartementets Approbation konstitueret Geistlig, paany skal besættes fast, efterat det har været kundgjort ledigt paa sædvanlig Maade. 28 Juni.

Kongelig Resolution, hvorved bestemmes, at det ved Kongelig Resolution af 20de December 1890 approberede Reglement for Deponering af Partialobligationer af de norske 28 Juni.

28 Juni. Statslaan i Finants-Departementets Sikkerhedshvælv skal være gjældende ogsaa for Statslaanet af 1902.

28 Juni. **Kongelig Resolution**, hvorved bestemmes at Konfirmanderne fra Birkaaker Kapeldistrikt i Rennebu Præstegjæld under Søndre Dalene Provsti i Trondhjems Stift skal herefter, saalænge den nødvendige Natteholdsgodtgjørelse bevilges Sognepræsten af Herredskassen, forberedes i Nærheden af Kapellet i omkring 20 aarlige Møder i Tiden fra Oktober til St. Hans med paafølgende Konfirmation i Kapellet paa den Søndag nærmest St. Hans, da der i dette forrettes Gudstjeneste.

28 Juni. **Kongelig Resolution**, hvorved Storthingets Beslutning af 14de Mai 1902 angaaende Anvendelse af de ved Salg af Tøien Gaard indkommende Midler m. v.[1]) befales taget tilfølge.

[1]) Se Sth. Prp. No. 74, Dok. No. 44, Till. 2 til Indst. SXXI, Sth.tid. for $^{1901}/_{1902}$ Forh. i Sth. S. 2111—2157. Beslutningen er saalydende:

I. Udbringendet af Tomtesalget saavelsom alle andre Indtægter af Universitetets Eiendom Tøien med Kjølberg bliver indtil videre at indbetale i Tøienfondet, over hvis Beholdning og Indtægter der aarlig gives Storthinget fornøden Meddelelse i Forbindelse med Forslaget til Universitetets Budget.

II. Samtidig med Forelægget desangaaende afgives til Storthinget Forslag angaaende Anvendelsen til Fordel for Universitetet af Fondets Midler i derpaa følgende Budgettermin.

III. Af Tøienfondets Indtægter udredes hvert Aar:
a. som Godtgjørelse fra 1ste April 1902 for Afsavn af Professorløkke Kr. 600,00 til hver af Universitetets ordinære og extraordinære Professorer paa almindelige Lønningsvilkaar, indenfor den Halvdel af Antallet, som har den længste Tjenestetid;
b. Afdrag og Renter af de gjenværende, i Kongelig Resolution af 6te August 1864 A omhandlede Lokkelaan;
c. hvad der paa Universitetets Budget for vedkommende Aar opføres som Fondets direkte Tilskud til dettes Kasse.

Fondets øvrige Indtægter anvendes til Gadeoparbeidelser eller andre Foranstaltninger til Fremme af Tomtesalget, til Byggeforetagender for Universitetet, til Forøgelse af Fondets Kapital eller paa anden Maade i Universitetets Interesse
— alt under Henhold til Storthingets Bevilgning.

IV. Storthinget samtykker i, at Tøienfondets oplagte Midler i Henhold til særskilt Forelæg og aarlig Storthingsbevilgning kan anvendes til Paabegyndelse af den tilsigtede Opførelse af Bygninger for Universitetets medicinske Institutter paa Observatoriets Tomt ved Drammensveien og af Bygninger for Universitetets naturvidenskabelige Samlinger m. v. paa Tøien samt til Paaskyndelse af Gadeoparbeidelsen paa Tøien, saalænge Fondet derved ikke gaar ned under Kr. 600 000,00.

V. I Budgetterminen 1ste April 1902—31te Marts 1903 stilles af Tøienfondets Midler Kr. 20 000,00 til Regjeringens Raadighed for at anvendes til Forberedelse af de ovennævnte Byggearbeider, saa at Planer med Omkostningsoverslag for begge Bygningskom-

plexer samt i Detalj endelig motiverede Forslag til Opførelse af en af de projekterede Bygninger i hvert Kompleks kan forelægges næste Storthing. 28 Juni.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 28 Juni.

1. At der i Henhold til § 6 i Lov om den norske Enkekasse af 21de Juni 1895 fastsættes følgende Bestemmelser vedkommende Enkekassens Tarifer:

I. Tarifen for Livrenter.

Tarifens Præmiesatser dannes af de tilsvarende Nettopræmier ved at forøge disse med 5 pCt. af deres Beløb og afrunde Summen til nærmeste Tiøre.

Som den Forsikredes Alder regnes ved Forsikring af straks begyndende Livrente Antallet af fyldte Aldersaar den Dag, da Forsikringen erhverves, — og ved Forsikringen af opsat Livrente Antallet af Aldersaar, som den Forsikrede fylder næste Fødselsdag.

Halvaarlige Præmier udgjør Halvdelen af Aarspræmierne tillagt 2 %.

Fjerdingaarlige Præmier udgjør Fjerdedelen af Aarspræmierne tillagt 3 %.

II. Tarifen for Livsforsikring.

Tarifens Præmiesatser baade for enkel og sammensat Livsforsikring dannes af de tilsvarende Nettopræmier ved til disse at lægge 5 % af deres Beløb samt, naar der betales:

Præmie en Gang for alle, 10 ‰ af Forsikringssum
naar Præmietiden er 2 Aar 5 ‰ „ —
„ — „ 3—9 „ 3 ‰ „ —
„ — „ 10—14 „ 2 ‰ „ —
„ — „ 15 Aar og derover 1,8 ‰ af Forsikringssum.

Halvaarlige Præmier udgjør Halvdelen af Aarspræmierne tillagt 2 %.

Fjerdingaarlige Præmier udgjør Fjerdedelen af Aarspræmierne tillagt 3 %.

Alle Præmiesatser afrundes til nærmeste Tiøre.

Som den Forsikredes Alder regnes det Antal Aar, som han fylder næste Fødselsdag.

III. Tarifen for Overlevelsesrente.

Tarifens Præmiesatser dannes af Nettopræmierne ved at forøge disse med 10 % af deres Beløb og afrunde Summen til nærmeste Tiøre.

Halvaarlige Præmier udgjør Halvdelen af Aarspræmierne tillagt 2 %.

Fjerdingaarlige Præmier udgjør Fjerdedelen af Aarspræmierne tillagt 3 %.

28 Juni. Forsørgerens Alder regnes lig hans Alder nærmeste Fødselsdag, undtagen naar Præmiebetalingen skal udstrækkes til fyldte 65 Aar, i hvilket Tilfælde hans Alder ved næste Fødselsdag anvendes ved Præmiens Beregning. For Hustruen medregnes kun Antallet af fyldte Aldersaar.

2. At Enkekassens Direktion i Henhold til foranførte Lovbestemmelser bemyndiges til:

a. ved Afslutning af Livsforsikringer: at forhøie Præmien, naar de foreliggende Oplysninger om Forsikringstagerens Helbred ikke er fuldt tilfredsstillende uden dog at kunne ansees som afgjørende Hindring for Forsikringens Antagelse, — samt til:

naar Livsforsikring erhverves ved Præmie en Gang for alle, at beregne Forsikringstagerens Alder fra Udgangen af det fjerdedels Aldersaar, i hvilket han ved Forsikringens Afslutning befinder sig.

b. Naar en Livsforsikringspolice i Henhold til Enkekasselovens § 5 skal reduceres, at udstede Fripolice for saadant Beløb, som efter Enkekassens Nettosatser og efter Forsikringstagerens Alder i Øieblikket kan erhverves for Forsikringens Præmiereserve fradraget 5 %.

c. Naar en Livsforsikringspolice i Henhold til samme Paragraf forlanges gjenkjøbt af Enkekassen, at udbetale Forsikringstageren Forsikringens Præmiereserve med Fradrag, der i første Forsikringsaar skal udgjøre 20 % af Præmiereserven, i andet 19 % og saaledes videre synkende med 1 % aarlig til 10 %.

28 Juni. **Kongelig Resolution**, hvorved bl. a. tillades oprettet et Apothek ved Arne Fabriker i Haus Herred i Søndre Bergenhus Amt.

28 Juni. **Kongelig Resolution**, hvorved bl. a. tillades oprettet et Apothek ved Otta Jernbanestation i Vaage Herred, Kristians Amt.

28 Juni. **Cirkulære** fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvorved bl. a. under Henvisning til Art. XIV § 3 i Expeditionsreglementet til den internationale Postpakkekonvention meddeles, at det ved Salget af en Pakke fremkomne Overskud i Forbindelsen med Belgien bliver at tilstille Pakkens Afsender (ikke Udgangspostanstalten) ved en til ham adresseret betalt (ikke portofri) Postanvisning.

30 Juni. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Nordre Trondhjems Amt af 30te Juni 1902, hvori meddeles, at Departementet antager, at der ikke kan kræves Salær for Auktion,

som efter et Fattigstyres Begjæring afholdes af Lensmanden over et Fattiglems Efterladenskaber. 30 Juni.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Kristiania Stiftsdirektion, foranlediget ved Forespørgsel fra et Fattigstyre om, hvorvidt Bestemmelsen i den nye Fattiglovs § 20 c om, at Fattigstyrets Medlemmer skal vælges for 3 Aar, er til Hinder for ved Suppleringsvalg paa Grund af et Medlems Udtræden før Funktionstidens Udløb at vælge nyt Medlem kun for den gjenstaaende Del af den Udtrædendes Funktionstid. Departementet antager, at et Medlem, som vælges ved et Suppleringsvalg som nævnt, maa anses som valgt for indtil 3 Aar, saaledes at han har at udtræde efter sin Tur ved et almindeligt Valg inden disse 3 Aar. 30 Juni.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Buskerud Amt, hvori i Anledning af en fra en Lensmand indkommet Forespørgsel udtales, at Handelsbreve paa Landhandel i Henhold til Lov af 26de Mai 1866 § 4, kfr. Lov af 21de Juli 1894 § 3, er stempelpligtige. 30 Juni.

Forandring i Driftsreglement for de norske Statsjernbaner.*) 1 Juli.

Ved Skrivelse af 1ste Juli 1902 til Jernbanestyrelsen har Arbeidsdepartementet samtykket i, at Bestemmelserne i Statsjernbanernes Driftsreglement, dets § 17, om Befordring af Lig, forandres saaledes, at sammes første Punktum bliver saalydende:

Lig, hvorom det ved Lægeerklæring godtgjøres, at Døden ikke er bevirket ved akut, ondartet, smitsom Sygdom, modtages til Befordring, naar det er nedlagt i Kiste, der forhindrer saavel Udbredelse af Stank som Udsivning af Vædske fra Liget. I dette Øiemed bør Kistens Bund være dækket med Sagmug, Torvstrø, tør Mose eller lignende. Herom har den, der afsender Kisten at give vedkommende Jernbanefunktionær tilfredsstillende Oplysning.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Kristiansand, hvori paa Forespørgsel meddeles, at Bestemmelsen i Landsskolelovens § 58, 2det Led er at forstaa saaledes, at Elever af Folkeskolen, som i Løbet af et Skoleaar fylder 15 Aar, efter Skolestyrets Tilhold er forpligtet til at fortsætte sin Skolegang indtil Skoleaarets Slutning. 2 Juli.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til et Værgeraad, der havde udbedt sig Retledning om, hvorledes det skulde forholde sig i et Tilfælde, hvor et i Folkeskolen gaaende Barn af Skoleinspektøren forlangtes bortsat paa Grund af den Urenighed, som herskede i Barnets Hjem, og som i den senere 2 Juli.

*) Bekjendtgj. 28 Oktbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 49.

2 Juli. Tid havde tiltaget i en for Skolen foruroligende Grad, idet de andre Skolebørn jevnlig paaførtes Utøi.

Departementet bemærker i den Anledning, at saa urenslige kan selvfølgelig Forholdene i vedkommende Hjem være, at Barnet overensstemmende med Lov om Behandling af forsømte Børn af 6te Juni 1896 § 1 b maa siges paa Grund af Forældrenes Forsømmelighed at være vanvyrdet, saaat en Bortsættelse af Barnet kan anses berettiget. Hvorvidt Forholdene i nærværende Tilfælde er af den Beskaffenhed, saar Værgeraadet selv bedomme. I ethvert Fald antar Departementet, at der maa foreligge tilstrækkelig Grund til, at Værgeraadet overensstemmende med ovennævnte Lovs § 3 tildeler vedkommende Forældre en Advarsel, idet det betydes Forældrene, at saafremt der ikke øieblikkelig rettes paa de urenlige Forhold, vil Værgeraadet være nødt til at tage under nærmere Overveielse at anbringe Barnet udenfor Hjemmet.

2 Juli. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Bergen Stiftsdirektion, foranlediget ved Forespørgsel fra et Fattigstyre, om det ved Bestemmelsen i Fattiglovens § 43, sidste Punktum, maa anses for at være forbudt at lade Lensmanden bekjendtgjøre fra Kirkebakken, at et Fattiglem ønskes bortsat til Forpleining i en Familie, for Exempel saaledes:

„Fattiglem, Enke N. N. ønskes bortsat til Forpleining i en Familie mod passende aarlig Godtgjørelse. Hvis nogen ønsker at overtage hendes Forpleining, bedes vedkommende henvende sig snareſt til undertegnede, som giver nærmere Oplysning," eller lignende.

Dept. meddeler, at det maa anse en saadan Fremgangsmaade for uforenelig med den nævnte Lovbestemmelse.

2 Juli. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Romsdals Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra et Fattigstyre om, hvorvidt Politiet kan kræve Betaling — og i Tilfælde hvilken — for sin Bistand med Transport af Fattige i eller udenfor Fattigdistriktet samt om, hvilke Forretninger Fattigstyret kan forlange udført uden Betaling i Henhold til Fattiglovens § 46.

Departementet er enigt med Amtmanden i, at vedkommende Politimand, som udfører en Transport som nævnt, herfor tilkommer Skyds- og Kostgodtgjørelse (jevnfør Departementets i Lovtidenden indtagne Skrivelse til Amtmanden i Søndre Bergenhus Amt af 28de Mai 1901).

Med Hensyn til det andet Spørgsmaal bemærker Departementet, at det uden dermed at ville afgive en Udtalelse som omfatter alle Tilfælder maa antage, at der i Fattiglovens § 46 ved Ordet „Forretninger" sigtes til Forretninger, som forlanges af Fattigstyret i Fattigvæsenets umiddelbare Interesse og som det hører under vedkommende Tjenestemands Ressort at udføre.

Departemetet gjør i denne Forbindelse opmerksom paa, at 2 Juli.
det ved tidligere Anledninger har antaget, at der i den nævnte Lovparagraf ikke sigtes til Forretninger, som henhører til Rettergang.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det 3 Juli.
af Kjøbmand i Bergen C. Sundts Arvinger til Efterkommelse af en af denne efterladt Optegnelse oprettede Legat, stort Kr. 20 000, til Fordel for Ynglingeforeningen i Bergen, samt paa de af Bergens Magistrat under $\frac{\text{4de Januar}}{\text{7de Marts}}$ 1902 udarbeidede Statuter for samme.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det 3 Juli.
af Værkseier L. B. Schibbye og Hustru ved Dokument af 18de Mai 1901 oprettede „Værkseier L. B. Schibbyes og Hustru Antonette Wilhelmine, født Solners Legat" til Fordel for Østre Akers Børnehjem, samt paa de for dette Legat under 20de Januar 1902 udarbeidede Statuter.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det 3 Juli.
af Kongelig Fuldmægtig Carl Arntzen ved Testamente af 2den Mai 1899 oprettede „Carl og Emma Arntzens Legat for Smaabørn" til Fordel for Pleiestiftelsen for Smaabørn i Kristiania, samt paa de af nævnte Stiftelses Bestyrelse udarbeidede Statuter for nævnte Legat.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa den 3 Juli.
af Forstanderskabet for Sandeherred Sparebank i Møde den 10de Mai 1902 besluttede Forandring af § 22 i Bankens ved Høieste Resolution af 23de September 1892 stadfæstede Plan.

Kongelig Resolution i sammensat Statsraad, hvori Ministeren for de udenrigske Anliggender anmeldte, at Hans Majestæt i ministerielt Statsraad idag har behaget at erkjende Republiken Cuba som en selvstændig Stat, og skulde som Følge deraf nyt Diplom udfærdiges for de Forenede Rigers Generalkonsul i Havana. 4 Juli.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Trond- 4 Juli.
hjem, hvori Departementet angaaende Bortleie af Lærerboligen i et Skolehus i et Landdistrikt bemærker følgende: Da Skolehuset er opført for Kredsens Regning er Kredsen Husets Eier. Amtsskolekassen har for det Bidrag som den har ydet til Husets Opførelse, alene et Krav paa Tilbagebetaling, saafremt Huset engang maatte ophøre at tjene til Skolens Brug. Men selv om Kredsen er Eier, har den derfor ikke nogen Ret til Lærerboligen. Over denne disponerer vedkommende Lærer. Vil han ikke selv bruge den, kan han ikke uden videre leie den bort. Han maa dertil have Sam-

4 Juli. tykke ikke alene fra Husets Eier (her Kredsen) men efter Departementets Mening ogsaa fra Skolestyret, hvis Sag det er at paase, at Boligen ikke bortleies paa saadan Maade, at Skolens Gjerning derved kan lide. Ønsker ikke Læreren paa denne Maade at gjøre sig en Bolig nyttig, som han ellers ingen Brug maatte have for, er der selvfølgelig intet til Hinder for, at han overlader sin Ret til Kredsen, men heller ikke denne antages at kunne bortleie Boligen uden Skolestyrets Samtykke.

4 Juli. **Cirkulære** fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvorved bl. a. oversendes nyt Aftryk af Postreglementets Sider 53—54. — Opmerksomheden henledes paa efterstaaende i Kap. VII § 33 c givne Regler for Forsendelse med Pakkeposten af Varer, der agtes udført til Udlandet, naar det er Hensigten at erholde for samme erlagt Told tilbagebetalt eller at ritages for Erlæggelse af ikke opkrævet Told.

„Den Vare, der skal gjenudføres, fremlægges først tilligemed Udførselsangivelse for vedkommende Toldsteds Toldvæsen. Efter at have underkastet Varen den fornødne Undersøgelse angaaende Beskaffenhed, Vegt m. v. forsyner dette hvert Kolli med Toldplombe eller Toldsegl og paaklæber det en Vignet, hvorpaa staar et tydeligt „ufortoldet". Varen overbringes derefter under Ledsagelse af en Toldfunktionær til Stedets Postkontor, der paafører Attest for Modtagelsen paa den af Toldfunktionæren medbragte Udførselsangivelse, som derefter tilbageleveres Toldvæsenet; Følgeseddelen gives Paategningen „ufortoldet". I Tilfælde af Forsendelse til Sverige skal desuden Toldpas medfølge (et tydeligt „Toldpas medfølger" paaføres Følgebrevet).

Varer, der paa nævnte Maade er modtaget af Postvæsenet, bliver at behandle overensstemmende med de ved Indførsel af udenrigske ufortoldede Postpakker i Almindelighed gjældende Regler og kan saaledes ikke af Postvæsenet udleveres uden gjennem Toldvæsenet.

Paa Toldsteder, hvor der er en betragtelig Afstand mellem Toldboden og Posthuset, skal det være vedkommende Toldkammer tilladt at henlægge de ovennævnte omhandlede Udførselsekspeditioner til en bestemt Ugedag."

5 Juli. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i søndre Bergenhus Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra et Formandskab, dels om forfaldne Bidrag til Hoved- og Bygdeveianlæg er Gjenstand for Forældelse efter Lov af 27de Juli 1896, dels om, hvorvidt Krav paa Erstatning for Grund til aadanne Anlæg tabes i Henhold til Veilovens § 28, naar Kravet ikke er gjort gjældende inden 1 Aar, efterat Grunden er taget i Brug.

Angaaende det første Spørgsmaal henholder Departementet

sig til en fra Justitsdepartementet erhvervet Udtalelse, hvori dette Departement i Tilslutning til Amtmanden antager, at den personlige Forpligtelse for hvert enkelt Bidrags Vedkommende i Henhold til den nævnte Lovs §§ 1 og 3, jfr. § 2, 1ste Led forældes i 10 Aar regnet fra den Dag, da Bidraget var forfaldent, og det hvadenten Bidraget er tegnet i Form af Penge eller Arbeidsydelse. 5 Juli.

Angaaende Spørgsmaalet om Forældelse af Krav paa Erstatning for Grundafstaaelse, er Arbeidsdepartementet med Amtmanden enigt i, at saadanne Krav forældes i Henhold til nævnte Lov af 27de Juli 1896 § 3 — altsaa ikke efter Veilovens § 28, der antages kun at gjælde Erstatnirg for tilføiet Skade, ikke for Afstaaelse af Grund.

Kongelig Resolution*), hvorved i Henhold til Lov af 17de Juni 1869 om Politivedtægter for Kjøbstæderne meddeles Stadfæstelse paa en af Trondhjem Bys Formænd og Repræsentanter under 26de September, 21de November og 20de December 1901 samt 9de Mai 1902 fattet Beslutning til Politivedtægter, der skal træde i Stedet for de ved Kgl. Resolution af 22de Februar 1890 og Hans Kongelige Høihed Kronprindsregentens Resolution af 26de Mai 1900 approberede Politivedtægter for bemeldte Kjøbstad. 7 Juli.

Kongelig Resolution**) [1]). 7 Juli.

1. I Henhold til Lov om Afhændelse af Statens Jord og Grund i Finmarkens Amts Landdistrikt af 22de Mai 1902 dens § 7 bestemmes, at nævnte Lov træder i Kraft fra 1ste Oktober 1902, og at fra samme Tid ophæves Lov af 22de Juni 1863 om samme Gjenstand med Tillægslov af 8de Mai 1869, dog saaledes, at det skal være Landbrugsdepartementet tilladt, hvor særlige Grunde taler derfor, at approbere Salg, forberedte efter den nugjældende Lov, naar Andragender om saadanne Salg er indkomne inden 1ste Oktober 1902.
2. Som gjældende fra 1ste Oktober 1902 approberes vedlagte Udkast til Reglement angaaende Fremgangsmaaden ved Afhændelse eller Bortforpagtning af Statens Jord og andre den tilhørende Herligheder i Finmarkens Amts Landdistrikt i Henhold til Lov af 22de Mai 1902.
3. I Henhold til samme Lovs § 2 bestemmes, at Landbrugsdepartementet skal være bemyndiget til at foretage

[1]) Vedk. Regj.foredr. er indt. i Deptstid. for 1902 No. 38, 39 og 40.

*) Bekjendtgj. 11 Juli i Lovtid. 1ste Afd. No. 33, hvori Vedtægterne er indtagne.

**) Bekjendtgj. 11 Juli i Lovtid. 1ste Afd. No. 33.

7 Juli. saadanne Forandringer i det ovenfor omhandlede Reglement, som Erfaring senere maatte vise ønskelige.

Reglement

angaaende Fremgangsmaaden ved Afhændelse eller Bortforpagtning af Statens Jord og andre den tilhørende Herligheder i Finmarkens Amts Landdistrikt i Henhold til Lov af 22de Mai 1902.

§ 1. Som almindelige Regler for Afhændelsen gjælder:

a) Jorden maa ikke afhændes, naar det af de i Lov om Afhændelse af Statens Jord og Grund i Finmarkens Amts Landdistrikt af 22de Mai 1902 § 1 angivne eller af andre Hensyn — f. Eks. til Grubedrift, Torvmyr, Mosemark, Fiskeri, Jagt eller anden Herlighed — findes hensigtsmæssigt at bevare den i Statens Eie.

b) Jorden sælges med paastaaende Skog, men uden nogen anden Ret til Statens usolgte Skog end den, det Offentlige til enhver Tid vil indrømme.

Hvis Grunden støder til Sjøen, skal det betinges, at Eiendomsretten ikke skal gjøre noget Hinder i det almindelige Fiskeri efter de nærmere Bestemmelser, som Fiskerilovgivningen derom til enhver Tid indeholder.

Hvis Jorden ligger i Nærheden af Fjeldfinnernes Færdselsveie, og den ikke holdes forsvarlig indhegnet, skal Fjeldfinnerne være uden Ansvar, om deres Hjorde gjør Skade derpaa, medmindre Forsætlighed eller grov Uagtsomhed kan lægges Vedkommende tillast.

Bestemmelser herom indtages i Skjødet.

c) Afhændelse maa kun ske til norske Statsborgere og under særligt Hensyn til at fremme Bosættelsen af en for Distriktet, dets Opdyrkning og øvrige Nyttiggjørelse skikket Befolkning, som kan tale, læse og skrive det norske Sprog og benytter dette til dagligt Brug.

d) Ved enhver Afhændelse haves for Øie fremtidigt hensigtsmæssigt Udmaal til Opdyrkning eller Bebyggelse af Statens usolgte Jord i Trakten; navnlig maa det fornødne Hensyn tages til Fremtidens mulige Behov for aabne Pladse og Veie, Adgang til Sjøen, Vasdrag, Fælleshavn o. l.

I Fiskeværene og andetsteds, hvor en tættere Bebyggelse finder Sted, maa de for Fiskeribedriften og den almindelige Færdsel fornødne samt for Brandsikkerheden ønskelige aabne Pladse (Allmenninger), Veie og Stier ikke afhændes. Værene og Bopladsene bliver i den Udstrækning og paa den Maade, som af vedkommende Regjeringsdepartement bestemmes, at regulere og kartlægge. Saadan Regulering og Kartlægning kan ogsaa bestemmes for andre Strækninger, naar dette findes

særlig paakrævet. Omkostningerne bæres af nedennævnte Fond. 7 Juli.
De udarbeidede Karter opbevares ved Amtets Arkiv, og Kopi af samme skal tilstilles saavel Formanden i Jordsalgskommissionen til Opbevaring i Kommissionens Arkiv som vedkommende Lensmand til Opbevaring i Lensmandsarkivet. De Exemplarer, som beror hos Kommissionen og hos Lensmanden, skal holdes a jour, saaledes at enhver ny Opmaaling indlægges paa Kartet i dettes Maalestok og merkes med den Dato, da Opmaalingen er afholdt.

§ 2. Andragende om Udmaaling (jfr. Lovens § 2, 4de Punktum) indsendes til Lensmanden i det Distrikt, hvor Udmaal ønskes, inden hvert Aars 1ste Februar og skal indeholde Oplysning om:

a) Ansøgerens Navn, Alder og Livsstilling.
b) Ansøgerens statsborgerlige Forhold, Nationalitet og Fødested, samt hvorvidt han kan tale, læse og skrive det norske Sprog og benytter dette til dagligt Brug.
c) Ansøgerens nuværende Opholdssted, hvorlænge han har opholdt sig der, og hvor han er hjemstavnsberettiget.
d) Ansøgerens Familieforhold (om gift, Hustruens Alder og Nationalitet).
e) Ansøgerens personlige Forhold, om han er ordentlig, ædruelig og arbeidsom.
f) Ansøgerens Hensigt med at søge erhvervet Jord (hvortil Jorden agtes benyttet).
g) Om Ansøgeren tidligere har Jord eller Grund i Finmarkens Amts Landdistrikt til Eiendom, isaafald hvormange Ar og hvor meget deraf er dyrkbart og dyrket eller optaget til Driftens nødvendige Behov.

Bevidnelsen angaaende de under Litra b omhandlede Forhold maa være afgivet af Lensmanden paa Vedkommendes Hjemsted.

Lensmanden kan, naar det findes fornødent, kræve betryggende Sikkerhed stillet for Udredelse af de paalobende Omkostninger.

§ 3. Lensmanden og det for Herredet opnævnte Medlem af Jordsalgskommissionen afgiver en foreløbig Udtalelse om Andragenderne og sender dem direkte til Formanden, eller forsaavidt der handles om Udmaaling i Skogdistrikt eller i sammes umiddelbare Nærhed, gjennem vedkommende Skogforvalter, som giver Andragenderne Paategning om, hvorvidt der fra Skogvæsenets Side er noget at erindre ved samme.

§ 4. For de Andragenders Vedkommende, som skal fremmes af den samlede Kommission, berammer Formanden efter Konference med Lensmanden afholdt Udmaalingsforretninger af Kommissionen. Som Regel afholdes saadanne Forretninger kun en Gang om Aaret i hvert Herred.

7 Juli. Skal Udmaalingen foretages efter Lovens § 2, 2det Punktum, sker Berammelsen af Lensmanden efter Konference med det for Herredet opnævnte Medlem.

Den i Lovens § 2 omhandlede Kundgjørelse til Ansøgere og Naboer skal ske ved Læsning fra Sognets Kirke med en Varselsfrist af mindst 4 Uger samt, om dertil er bekvem Anledning, ved Opslag.

§ 5. Ved alle Udmaalingsforretninger bestemmes, hvor Udmaalet skal ligge, dets Udstrækning, Grænser, Skyld, Pris og øvrige Betingelser for Overdragelsen, hvorhos iagttages følgende:

a) Jorden gives saadan Udstrækning, som Kommissionen efter Egnens Forhold finder passende til Hjemmark og Udmark for en Boplads, naar Ansøgerens Hensigt er at erhverve en saadan, og naar det gjælder Grund til Tomter, Fiskebrug eller anden Bedrift, ikke mere, end Behovet nødvendiggjør. Herunder tages ogsaa Hensyn til Vedkommendes antagelige Evne til at kunne anvende Jorden efter den opgivne Hensigt, hvorhos som Regel Jord ikke bør afhændes til en Person, som allerede er Eier af dyrkbar, men endnu ikke i rimelig Grad opdyrket Jord. Hvor Skogforholdene eller andre særegne Omstændigheder skulde gjøre det utilraadeligt at tillægge en Boplads en bestemt Strækning til Udmark, kan det ved udtrykkelig Bemærkning i Forretningen tillades Opsidderen for de Kreaturer, som til enhver Tid kan vinterfødes, at benytte Havnegangen paa Statens tilstødende eller nærliggende Eiendom med de Indskrænkninger, som det Offentlige til enhver Tid maatte anse fornødne af Hensyn til Skogen, og med Adgang for det Offentlige til til enhver Tid at regulere Havningen, flytte den fra Sted til andet uden Erstatning og afløse den ved Udmaaling af et bestemt Stykke Udmark. En saaledes tilstaaet Havneret skal ikke være til Hinder for vedkommende Strækningers fremtidige Udnyttelse og Afhændelse til Opdyrkning og Bebyggelse.

b) Eiendommen udmaales saavidt muligt sammenhængende og skikket til Indgjærding underet. Den paaheftes de Indskrænkninger i Eiendomsretten, som er paabudt ved Lov eller Reglement, og de specielle Bestemmelser og Servituter, som af Kommissionen findes paakrævede. Forøvrigt skal Eiendommen saavidt muligt være fri for Servituter. Forsaavidt en hensigtsmæssig Udmaaling ikke kan ske uden ved Hjælp af Mageskifte, bør Formanden søge Overenskomst derom istandbragt med Forbehold af vedkommende Regjeringsdepartements Approbation.

c) Hvor umiskjendelige og skarpt betegnede naturlige Grænser ikke er forhaanden, bliver Grænserne altid at trække i rette Linjer, hvis Endepunkter betegnes paa en iøinefaldende og

varig Maade med Mærker, indhugne i Berg eller Stene, som ikke lettelig kan flyttes, ved Stenrøs eller ved Grøft. Hvis det findes fornødent, betegnes selve Linjerne mellem Hjørnepunkterne ved Anbringelse af andre Mærker og, navnlig i Skog, ved Ophugning af Gader af passende Bredde. Gjør Forholdene det uundgaaeligt, at Naboer maa forbeholdes Buvei, Sjøvei, Baadsæt eller anden Servitut over den udmaalte Grund, maa samme nøiagtig bestemmes og ved varige Mærker betegnes. Alle fornødne Mærker skal fuldstændig anbringes under Forretningen og til Protokollen beskrives. Forsaavidt dette i noget Tilfælde ikke kan ske af Aarsager, som i saa Fald bliver at oplyse til Protokollen, skal Ansøgeren samtidig betydes, at han har at bekoste dem anbragte overensstemmende med det under Forretningen derom foreskrevne og inden en en af Formanden sat Frist, og Salget maa ikke undergives vedkommende Regjeringsdepartements Approbation, førend det ved Attest fra Lensmanden eller i Skogdistrikter fra vedkommende Skogfunktionær er godtgjort, at Forpligtelsen er opfyldt. 7 Juli.

d) Forretningen skal til Begrundelse af den Skyld og Pris, som sættes paa Eiendommen, indeholde en saavidt muligt fuldstændig Beskrivelse over dens Beliggenhed og Størrelse, hvorvidt den er tjenlig til Opdyrkning eller ikke, om den har Skog eller andre Herligheder. Prisen sættes til den Sum, som den opmaalte Strækning med paastaaende Skog og tilliggende Herligheder antages at være værd i Kjøb og Salg i den Tilstand, hvori den ved Udmaalingen befinder sig, og med passende Fradrag for de den ved Forretningen paaheftede Servituter eller Indskrænkninger i Eiendomsretten.

Udmaalt Jordeiendom gives særskilt norsk Navn.

e) Ved Forretningens Slutning opfordres enhver Vedkommende til at erklære, om han har noget mod det Forhandlede eller Protokollerede at erindre, og i bekræftende Fald derom at tilføie Protokollen den fornødne Bemærkning. Protokollen skal altid indeholde Bevidnelse om, at saadan Opfordring er skeet.

f) Enhver Udmaalingsforretning indføres saavel i Formandens som i vedkommende Lensmands Udmaalingsprotokol. Forsaavidt Forretningen er bestyret af Lensmanden, sender han snareste muligt Udskrift af Protokollen med Sagens Dokumenter og i Tilfælde Kjøbekontrakt til Jordsalgskommissionens Formand.

Alle Protokoller autoriseres af Amtmanden og forsynes med et Register, indeholdende Eiendommenes Navne i alfabetisk Orden og Udmaalingernes Datum.

§ 6. Efter afholdt Udmaalingsforretning afsluttes — henholdsvis af Formanden eller af Lensmanden — skriftlig Kontrakt med Kjøberen, hvori indtages:

7 Juli.

a) at Salget sker med Forbehold af vedkommende Regjerings-departements Approbation.
b) at i Skjødet indtages de omforenede Vilkaar for Eiendoms-overdragelse.
c) at Kjøberen ved Underretning om Budets Approbation udreder ham paahvilende Omkostninger og Kjøbesummen inden saadan Frist eller i saadanne Terminer, som Formanden efter Omstændighederne finder passende, med 5 pCt. Rente aarlig fra den Dag, Budets Approbation er Kjøberen meddelt.

For Opfyldelsen af sine Forpligtelser skal Kjøberen stille fornøden Sikkerhed, forsaavidt saa ikke er skeet før Udmaalingen (jfr. § 2 in fine).

§ 7. Kommissionens Formand sender Specialudskrift af de afholdte Udmaalingsforretninger ledsaget af Sagens Bilag og i Tilfælde Kjøbekontrakt til Amtmanden. Denne sender Sagen med sin Udtalelse samt i Tilfælde Udkast til Skjøde til vedkommende Regjeringsdepartement, som bestemmer, hvorvidt Eiendommen bliver at afhænde paa de foreslaaede Vilkaar, og i Tilfælde meddeler Approbation paa Skjødet.

§ 8. Esternævnte Staten tilhørende Eiendomme og Herligheder kan, hvor og naar saadant ansees tjenligt og kan ske uden Skade for eller til Fremme af de i Lov om Afhændelse af Statens Jord og Grund i Finmarkens Amts Landdistrikt af 22de Mai 1902 § 1 omhandlede Interesser, bortforpagtes:

a) Udmarksslaatter, som efter bemeldte Paragraf, Litera c., ikke er Gjenstand for Afhændelse.
b) Bopladse, hvis Afhændelse ansees utilraadelig.
c) Torvmyre, der kan afgive Handelsvare.
d) Klipper og Strandstykker, som efter Forholdene ikke kan ventes benyttet af den fiskende Almue.
e) Sten- eller Skiferbrud, der kan afgive Handelsvare.
f) Tomter til Opførelse af Rorboder og Fiskehjelde, naar saadanne agtes opførte af Fiskerne selv.
g) Fuglevær.
h) Ret til Jagtstuer og Fiskevande.
i) Ret til Fiskeri efter Lax og Søørret.
j) Udyrkede Strækninger, tjenlige til Sæterbrug.
k) Ret til Istag.

Hvor saadant af vedkommende Rekvirent forlanges, eller af det Offentlige til Forebyggelse af Tvivl og Tvist ansees ønskeligt, bliver Forpagtningens Gjenstand at bestemme og i Tilfælde at betegne ved tydelige Mærker under en Opmaalingsforretning, der afholdes overensstemmende med efterstaaende § 9.

I Tilfælde af Tvist mellem Lensmand og Rekvirent angaaende Bestemmelse om, at Opmaaling skal holdes, afgjøres dette af

Jordsalgskommissionens Formand, hvis Afgjørelse kan begjæres indbragt for Amtmanden. 7 Juli.

De under Litera f. nævnte Tomter bortforpagtes efter Reglerne i Lov af 3die August 1897 angaaende Saltvandsfisket i Finmarken, dens § 29.

Sæterpladse bortforpagtes ikke til Person, men til Gaard eller Flerhed af Gaarde og for et Tidsrum af indtil 30 Aar. Ved Forpagtningstidens Udløb kan Forpagtningen fornyes paa samme Tid. Forpagtning af Fiskevande efter Litera h. kan indrømmes paa indtil 20 Aar. Forøvrigt maa Bortforpagtning ikke ske paa længere Tid end 5 og ikke kortere Tid end 1 Aar.

Andragende om Forpagtning skal indsendes til Lensmanden, som Regel inden hvert Aars 1ste Februar, og indeholde de til Andragendets Afgjørelse i hvert enkelt Tilfælde ønskelige Oplysninger, cfr. foranstaaende § 2, ogsaa om den aarlige Leie, som bydes. Bortforpagtningerne sker underhaanden eller ved Auktion efter Formandens Bestemmelse.

Naar Forpagtningens Gjenstand er af ringe Værdi, eller Billighed iøvrigt taler herfor, bør ved Forpagtningstidens Udløb Fornyelse ske med samme Forpagter.

§ 9. De i § 8 omhandlede Bortforpagtninger foreståaes af Jordsalgskommissionens Formand. Skal Opmaaling afholdes, udføres denne af Lensmanden.

Denne indsender Forpagtningsbrevet med Bilage gjennem Formanden til Amtmandens Approbation. Bortforpagtning af Ret til Fiskeri efter Lax og Søørret (§ 8, i, ovenfor) undergives dog Approbation af vedkommende Departement. Ved hvert Aars Udgang indsendes derhos til vedkommende Departement Fortegnelse over de i Aarets Løb stedfundne Forpagtninger.

Naar Forpagtninger sker i Skovdistrikter og i Henhold til foranstaaende §, Litera h., skal Erklæring indhentes fra vedkommende Skogforvalter.

For Sæterpladse betales fra 2 til 4 Kroner for hver forpagtende Jordeiendom, uanseet Kreaturernes Tal, naar dette ikke overstiger 5 Storfæ. For mere end 5 Storfæ forhøies Afgiften forholdsvis. 8 Faar sættes lige med 1 Ko. Kreaturerne maa være vinterfodrede paa Gaarden for at være berettigede til Sæterbruget. Vil nogen Jordeiendom benytte Enkeltsæter for sig alene, indtræder Afgiftens Maximum. Opretter flere Brug i Forening fuldstændig Fællessæter, nedsættes Afgiften i Forhold til Deltagernes Antal, dog saaledes, at den samlede Afgift for Fællessæteren ikke bliver mindre end for en Enkeltsæter.

Med foranstaaende Indskrænkninger, eller forsaavidt intet ved særskilt Bestemmelse maatte være gjældende eller blive fastsat af vedkommende Regjeringsdepartement, bestemmes Forpagtningsafgiften, naar Auktion ikke afholdes, af Jordsalgskommissionens Formand.

7 Juli. Ved Bortforpagtning af Udslaatter og Sæterpladse i Strøg, hvor Ren færdes, betinges Fjeldfinnerne Ansvarsfrihed, om de bortforpagtede Strækninger beskadiges af deres Dyr, dog at saadan Frihed bortfalder, forsaavidt Skade sker paa Strækning, som er indhegnet med 1 Meter høit Hegn.

Forpagteren udreder de med Opmaaling, Bekjendtgjørelse og i Tilfælde Auktion forbundne Omkostninger, der som Regel bør erlægges forskudsvis. Forpagtningsbrevet meddeles uden Betaling.

Forpagtningsbrevene, hvori Opmaalingsforretningerne, om saadanne afholdes, indtages, indføres i for disse Dokumenter bestemte Protokoller saavel hos Lensmændene som hos Jordsalgskommissionens Formand.

§ 10. Det Fond, der er og bliver dannet i Henhold til Lovens § 5, gjøres frugtbringende paa den Maade som vedkommende Departement bestemmer.

Over Fondets Kapital, Indtægter og Udgifter aflægger Amtskassereren aarlig Regnskab paa den Maade, som er eller bliver fastsat.

§ 11. Det ved Kongelig Resolution af 1ste Juni 1895 approberede Reglement angaaende Fremgangsmaaden ved Afhændelse eller Bortforpagtning af Statens Jord og andre den tilhørende Herligheder i Finmarkens Amts Landdistrikt sættes herved ud af Kraft.

7 Juli. **Høieste Resolution***), hvorved i Henhold til Lov om Fredning af Lax og Søørret m. v. af 20de Juni 1891 § 23 (jfr. §§ 1 og 2) bestemmes, at de ved høieste Resolution af 11te August 1896 givne Bestemmelser angaaende Fredningstiden for Laks og Søørret i Lardals Herred, Jarlsberg og Larviks Amt, forsaavidt angaar den Del af Laugen Elv, der ligger ovenfor Huggetvedtfossen, samt angaaende Falbyden, Salg, Kjøb og Modtagelse af den i nævnte Elvestrækning fiskede Lax og Søørret udvides til ogsaa at gjælde for den Del af Laugen Elv, der ligger nedenfor Vittingsfos i Sandsvær Herred, Buskeruds Amt.

7 Juli. **Høieste Resolution***), hvorved i Medhold af Lov om Fredning af Lax og Søørret af 20de Juni 1891 § 23 bestemmes, at Fangsttiden for det til Sanne og Solli Brug, Tune Herred, Smaalenenes Amt, hørende Laxefiske udstrækkes til og med den 14de September.

7 Juli. **Kongelig Resolution**[1]), hvorved er bestemt, at i den nu restaurerede gamle Tanum Kirke i Vestre Bærums Prestegjeld under Asker Provsti i Kristiania Stift, som herefter bliver at benævne Tanum Kapel, skal der afholdes Gudstjeneste hver

[1]) Vedk. Regj.foredr. er indt. i Deptstid. for 1902, No. 47.

*) Bekjendtgj. 11 Juli i Lovtid. 1ste Afd. No. 33.

tredie Søndag i Sommerhalvaaret (April—September), en Søndag hver Maaned i Vinterhalvaaret, paa de tre store Høitiders anden Dag og — afvexlende hvert andet Aar — Bededag eller Kristi Himmelfartsdag. 7 Juli.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt, at det i Medhold af Lov indeholdende Bestemmelser angaaende ildsfarlige Gjenstande af 3die Mai 1871, dens § 17, for Kristianias Vedkommende ved Anvendelsen af det Ambergske Gasudviklingsapparat indtil videre tillades i det Rum, hvori Carburatoren opstilles at lagre indtil 360 — tre Hundrede og sexti — Liter Hydririn i en eller to Beholdere samt at indpumpe Hydririn i Apparatets Beholder under Carburatoren i saadanne Kvantiteter, som Konstruktionen af de forskjellige Størrelser af Apparater fordrer — alt paa de af Kristiania Bygningskommission under 19de Marts 1902 opstillede Betingelser. 7 Juli.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Kristiansand i Anledning af Forespørgsel fra et Skolestyre om, hvorvidt Udgifterne til særskilt Undervisning for 3 i Herredet bosatte Børn kunde ventes refunderede. 8 Juli.

Departementet gjør opmærksom paa, at Udgifter til særskilt Undervisning efter Landsskolelovens § 7 i intet Tilfælde er at betragte som Fattigunderstøttelse og derfor heller ikke kan blive Gjenstand for Refusion efter Fattiglovens Regler. Kan vedkommende Forsørgere ikke selv helt eller delvis bestride Udgifterne (se Landsskolelovens §§ 7 og 76) maa Udgiften endelig bæres af Herredet, hvis Samtykke er Betingelsen for, at Undervisningen kan sættes igang.

Forsaavidt Børnenes Moder skulde findes at være uden paaviselig Hjemstavn her i Landet, vil imidlertid de med Børnenes særskilte Undervisning nødvendig forbundne Udgifter efter nærmere Andragende antagelig indtil videre kunne ventes helt eller delvis refunderet af de til Fantevæsenets Indskrænkning bevilgede Midler.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Nordre Bergenhus Amt, hvori Departementet meddeler, at det antager, at en Lensmand i Henhold til Sportellovens § 143, 1ste Passus, ingen Betaling tilkommer for Atteſt om de Mænds Troværdighed og Paalidelighed, der paa et Andragende om Bevilling til at hensidde i uskiftet Bo bevidner, at Ansøgerinden er en huslig og forstandig Kvinde m. v. 9 Juli.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Trondhjem, hvori Departementet i Anledning af Forespørgsel fra en Lærer erklærer sig enigt med Direktøren i, at Godtgjørelsen for Afsavn af Lærerjord altid maa beregnes i Forhold til den Tid af Aaret, vedkommende Lærer har havt sin Post. Om han før sin Fratrædelse har holdt flere eller færre af de af Posten tillagte aarlige Skoleuger, kommer ikke i Betragtning. 12 Juli.

14 Juli. **Høieste Resolution** *) hvorved i Medhold af § 1 i Lov om Fredning af Ferskvandsfisk af 30te Mai 1894 bestemmes, at de ved Høieste Resolution af 29de April 1884 og Høieste Resolution af 24de November 1891 fastsatte Fiskeriregler for andre Dele af Oier Herred end Laagen Elv ophæves undtagen forsaavidt angaar Forbudet mod Krogfiske paa Isen.

Denne Resolution træder ikraft straks.

14 Juli. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa de af Forstanderskabet for Veø Sparebank i Møde den 7de Mai 1902 vedtagne Forandringer af §§ 3 og 21 i Bankens ved Høieste Resolution af 2den Oktober 1894 stadfæstede Plan.

15 Juli. **Kongelig Resolution** **), hvorved i Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Sunnelven Herred, Romsdals Amt, under 11te December 1901 og 6te Juni 1902 fattet Beslutning til Politivedtægter for bemeldte Herred.

15 Juli. **Kongelig Resolution** *), hvorved i Henhold til § 3 i Lov af 25de Juli 1897, indeholdende Tillægsbestemmelser angaaende Lapperne og Reusdyrdriften inden de søndenfor Finmarkens Amt liggende Landsdele bestemmes, at det skal være forbudt for nomadiserende Lap saavelsom fastboende (Lap eller andre) at udøve eller lade udøve Beitning med Ren i Opdal Herred i Søndre Trondhjems Amt.

15 Juli. **Kongelig Resolution** *), hvorved i Henhold til Lov angaaende Jagt og Fangst af 20de Mai 1899 § 44 bestemmes, at der for et Tidsrum af 5 Aar, regnet fra 1ste Januar 1902, skal være forbudt i Buskerud Amt at anvende Snarer, Faldstokke eller lignende Fangstindretninger til Fangst af Hare, Tiur, Røi, Aarfugl, Hjerpe, Rype og Raphøns; dog kan efter Oktober Maaneds Udgang Snarer anbringes til Fangst af Rype i Sigdal og Krødsherreds Herreder og til Fangst af Rype og Hare i Hol, Nore, Opdal, Rollag og Væggli, Næs, Gol, Hemsedal samt Aal Herreder.

15 Juli. **Kongelig Resolution** *), hvorved i Henhold til Lov angaaende Jagt og Fangst af 20de Mai 1899 § 44 bestemmes, at Hjort skal være fredet det hele Aar i et Tidsrum af 5 — fem — Aar regnet fra 1ste Januar 1902 i Frei, Bremsnes, Kvernes og Kornstad Herreder i Romsdals Amt.

---

*) Bekjendtgj. 18 Juli i Lovtid. 1ste Afd. No. 34.
**) Bekjendtgj. 18 Juli i Lovtid. 1ste Afd. No. 34, hvor Vedtægterne er indtagne.

Kongelig Resolution *), hvorved i Henhold til Lov angaaende Jagt og Fangst af 20de Mai 1899 § 44 bestemmes, at Erfugl skal være fredet det hele Aar inden Nordre Bergenhus Amt for et Tidsrum af indtil 5 Aar, regnet fra 1ste Januar 1903. 15 Juli.

Kongelig Resolution *), hvorved i Henhold til Lov angaaende Jagt og Fangst af 20de Mai 1899 § 44 bestemmes, at Hare skal være fredet det hele Aar i et Tidsrum af 3 Aar, regnet fra 1ste Januar 1902, i Herrederne Stord og Fitjar i Søndre Bergenhus Amt. 15 Juli.

Kongelig Resolution **), hvorved de af vestre Slidres Herredsstyrelse i Møder den 17de Mai 1901 samt 16de Juni 1902 vedtagne Udkast til Regler for Værnskogens Behandling inden Herredet approberes i Henhold til Lov af 20de Juli 1893 om Værnskogens Bevarelse og mod Skogenes Ødelæggelse som gjældende indtil videre. 15 Juli.

Kongelig Resolution ***), hvorved de af vestre Gausdals Herredsstyre i Møde den 17de April 1902 besluttede Vedtægter mod Skogenes Ødelæggelse inden Herredet approberes i Henhold til Lov om Værnskogens Bevarelse og mod Skogenes Ødelæggelse af 20de Juli 1893 § 8 som gjældende indtil videre. 15 Juli.

Kongelig Resolution. **) De af Herredsstyret for Saltdalen Herred, Nordlands Amt, i Møder den 23de April 1900 og 25de Februar 1901 vedtagne Regler angaaende Forebyggelse og Slukning af Skogbrand inden Herredet approberes i Henhold til Lov om Indskrænkning i Brug af Ild i Skog og Mark m. v. af 14de Juli 1893 § 5 og Lov af 27de Juli 1896 som gjældende indtil videre, dog med et Par Forandringer. 15 Juli.

Kongelig Resolution *), hvorved efterstaaende af de Flødningsinteresserede i Dokka og Livandselv nord til Gjøra Aamodt vedtagne Udkast til Regler for Fællesflødningen i nævnte Vasdrag approberes i Henhold til Vasdragsloven af 1ste Juli 1887 § 59. 15 Juli.

§ 1. Medlemmer af Foreningen, som er oprettet ifølge § 53 i Lov om Vasdragenes Benyttelse af 1ste Juli 1887, ere alle de for hvis Regning Trælast til Udflødning nedkommer i Dokka

*) Bekjendtgj. 18 Juli i Lovtid. 1ste Afd. No. 34.
**) Bekjendtgj. 18 Juli i Lovtid. 1ste Afd. No. 34, hvor Reglerne er indtagne.
***) Bekjendtgj. 18 Juli i Lovtid. 1ste Afd No. 34, hvor Vedtægterne er indtagne.

15 Juli. Elv og Livandselven, for den sidste dog kun forsaavidt Strækningen fra Dokka—Aamodt til Gjøra—Aamodt angaar.

§ 2. Flødningen skal foregaa fælles og under en fælles Bestyrelse fra nordligste Ende, hvor Dokka er flødbar og ned til Etna Elv, samt for den Strækning af Livandselven som i § 1 er omhandlet.

§ 3. Elven inddeles i følgende Roder:

1ste Rode fra Etna Elv til Skiakervalten,
2den Do. fra Skiakervalten til og med Elnedesfoss,
3die Do. fra Elnedesfoss til Hølirenden,
4de Do. fra Hølirenden til Findenbaand,
5te Do. fra og med Findenbaand til Dokka—Aamodt,
6te Do. fra Dokka—Aamodt til Odde—Dybbæk,
7de Do. fra Odde—Dybbæk til Høgfoss,
8de Do. fra Dokka—Aamodt til Synna—Aamodt og
9de Do. fra Synna—Aamodt til Gjøra—Aamodt.

§ 4. Flødningsomkostningerne udregnes og fordeles rodevis pr. Tylvt Tømmer og pr. Favn Ved.

Tømmer af Dimensioner under 6 m. Længde og 19 cm. Tykkelse erholder $^1/_2$ Dels Moderation. 1 Favn Ved $1^1/_2$ m. lang eller derunder regnes lige med 1 Tylvt Smaalast og for større Længder beregnes forholdsvis Tillæg efter Længden.

Tømmer af Længde over 7 m. maa ikke slaaes i Elven.

§ 5. Enhver Tømmereier har inden 15de Mai at meddele Kassereren Opgave over det Kvantum og de Dimensioner af Last, han skal have med i Aarets Flødning, samt inden samme Tid at indbetale et af Bestyrelsen fastsat Beløb til Udredelse af Flødningsomkostningerne. Undlades saadan Opgave eller Indbetaling uden Grund, hvis Gyldighed med endelig Virkning afgjøres af Bestyrelsen, bortfalder for vedkommende Tømmereier enhver Moderation for smaa Dimensioner. Urigtig Opgave over Kvantum og Dimensioner, der foranlediger Skade for Fællesflødningen, har den samme Følge for Tømmereierne som Undladelse af at meddele Opgave. Bortfaldt Moderation beregnes og tilfalder Elveforbedringskassen.

§ 6. Foreningen har aarlig sin ordinære Generalforsamling i Marts Maaned efter forudgaaet Bekjendtgjørelse i 2 af Gjøviksaviserne med mindst 14 Dages Varsel paa et af Bestyrelsen fastsat centralt Sted. I Generalforsamlingen decideres det foregaaende Aars Regnskab efter at være revideret, hvorhos der vælges Bestyrelse samt Kasserer og to Revisorer, hvis Funktionstid fastsættes til 2 Aar, og foretages iøvrigt, hvad der maatte foreligge til Behandling. Forandring i Flødningsreglerne kan kun finde Sted, naar den vedtages af Flerheden af samtlige, for hvis Regning Flødning i Vasdraget foregaar, og maa denne Flerhed repræsentere mindst

en Trediedel af det i Vasdraget i det forløbne Aar flødende Kvan- 15 Juli.
tum Last.

§ 7. Bestyrelsen bestaar af 4 Medlemmer, der med et lige Antal Suppleanter vælges af den aarlige Generalforsamling blandt Foreningens Medlemmer. Efter et Aars Forløb udgaar Halvdelen af Bestyrelsen efter Lodtrækning og senere de, som har fungeret den fastsatte Tid. De kan gjenvælges, men ogsaa fraſige sig Gjenvalg for saa lang Tid, som de har fungeret.

Bestyrelsen vælger inden sin Midte en Formand, hvem det paaligger at sammenkalde Bestyrelsen, at føre Forhandlingsprotokoller og at beramme den aarlige Generalforsamling, samt extraordinære Generalforsamlinger, naar Bestyrelsen finder dette paakrævet.

Extraordinære Generalforsamlinger bekjendtgjøres paa samme Maade som de ordinære. Bestyrelsens, Kassererens og Revisionens Honorar fastsættes af Generalforsamlingen.

§ 8. Saasnart Flødningen er tilendebragt har Kassereren at aflægge Regnskab over de medgaaede Omkostninger, fordele disse og afgjøre Mellemværendet med hver enkelt Lasteier og Vedeier. Disse er i Tilfælde Udeblivelse med Indbetaling i Henhold til § 5 eller paa det endelige Opgjør fra Kassereren pligtige til at finde sig i, at Lasten ikke udleveres i Hadelands Vasbund og Veden fra Thingvoldshængslet, førend Vedkommende har dækket Flødningen og de fastsatte Elveforbedringsomkostninger eller stillet af Bestyrelsen godkjendt Sikkerhed for samme.

Kassereren fører tillige Elvekassens Regnskab.

Revisorerne har snareſt muligt efter Regnskabets Aflæggelse at revidere dette tilligemed Elveregnskabet og afgive sine Bemærkninger til samme, hvorefter de oversendes Bestyrelsen.

§ 10. Saafremt nogen Lasteeier ikke har slaaet ud sin Last i Elven til af Bestyrelsen fastsat Tid, har denne Ret til at lade samme udslaa for Vedkommendes Regning.

§ 11. Bestyrelsen kan antage en Inspektør, der har at føre det specielle Tilsyn med Flødningen, Elveforbedringsarbeider og Dammen m. v.

Hans Løn fastsættes af Bestyrelsen.

Bestyrelsen har for Generalforsamlingen at fremlægge Plan med Omkostningsoverslag over nødvendige og ønskelige Elveforbedringer der agtes udført i det kommende Aar. Efter derom af Generalforsamlingen fattet Beslutning, bliver disse derpaa at iværksætte af Bestyrelsen.

§ 12. Foreningen overtager Doksfløidammen med Aktiva og Passiva saaledes at dens Fond, Kr. 1200, ikke skal angribes uden ved større Arbeider saasom ved Ombygning eller større Reparationer af samme. Det skal i saa Tilfælde inden de paafølgende 5 Aar være fuldt oprettet.

15 Juli. § 13. Afgiften til Elveforbedringen og Vedligehold af Doksfløidammen fastsættes for Tømmer og Ved, beregnet efter det i § 4 bestemte Forhold saaledes:

I	Rode	No.	1	1½ Øre.
„	„	„	2	3 —
„	„	„	3	¼ —
„	„	„	4	¼ —
„	„	„	5	2 —
„	„	„	6	3 —
„	„	„	7	3 —
„	„	„	8	3 —
„	„	„	9	3 —

Denne Afgift danner Vasdragets Elvekasse. Saasnart Kassens Beholdning udenfor Doksfløidammens Fond har naaet et Beløb af Kr. 2000, kan Generalforsamlingen bestemme, at Afgiften nedsættes eller ogsaa midlertidig ophæves.

15 Juli. **Kongelig Resolution**, hvorved bestemmes:

1. Fra 1ste August 1902 at regne skal det nuværende Kaldskapellani i Brandbu Præstegjeld under Hadeland og Land Provsti i Hamars Stift nedlægges og istedet oprettes et residerende Kapellani.
2. Gudstjenesterne i Brandbu Præstegjeld skal fordeles saaledes mellem Kirkerne, at der i Sørum Kapel forrettes 1-2 Gange aarlig, og at de øvrige Gudstjenester deles ligt mellem Brandbu Hovedkirke og Tingelstad Annexkirke, dog saaledes, at der indtil videre en a to Søndage aarlig i Sommertiden skal forrettes Gudstjeneste i Tingelstad gamle St. Petri Kirke istedetfor i Sognekirken.

   Den nærmere Ordning af Gudstjenesterne bliver at fastsætte af Hamar Biskop, som tillige bemyndiges til at afgive de nødvendige Bestemmelser om Gudstjenesternes Fordeling mellem Sognepræsten og den residerende Kapellan under Jagttagelse af, at Sognepræsten altid forretter i Hovedkirken paa de store Høitiders første Dag.
3. Konfirmanderne fra Brandbu og Tingelstad Sogne skal forberedes inden Sognene i Sommerhalvaaret med paafølgende Konfirmation i Sognekirkerne til sædvanlig Tid om Høsten. Sognepræsten og den residerende Kapellan skal herved veksle saaledes, at den, der det ene Aar har forberedt Hovedsognets Konfirmander og forrettet Konfirmation i Hovedkirken, det andet Aar skal forrette Konfirmation i Annexet og omvendt.

15 Juli. **Kongelig Resolution**, hvorved bestemmes, at der indtil videre bliver at afholde særskilt Konfirmation i Brekken Kapel i Røros Præstegjeld under Søndre Dalene Provsti i

Trondhjems Stift i Forbindelſe med den aarlige Gudstjeneſte i Kapellet 2den Pintſedag. 15 Juli.

Kongelig Reſolution, hvorved i Henhold til § 41 i Lov om Kirker og Kirkegaarde af 3die Auguſt 1897 meddeles Samtykke til, at den Tid, hvori ethvert begravet Lig i Regelen ſkal hvile urørt i Jorden, for Kongsberg Bys hidtil benyttede Kirkegaard, og for den nye Kirkegaard, ſom af Kirke- og Undervisningsdepartementet under 25de Marts 1902 er tilladt anlagt for Byen, nedſættes til 10 Aar for Børn under 2 Aar, til 15 Aar for Børn mellem 2 og 10 Aar. 15 Juli.

Kongelig Reſolution, hvorved meddeles Stadfæſtelſe paa de i Generalforſamling i „Det kongl. norſke Videnſkabers Selſkab" i Trondhjem den 14de Marts d. A. vedtagne Forandringer i de ved Kongelige Reſolutioner af 29de Juli 1874 og 2den November 1896 ſamt ved Høieſte Reſolution af 8de Februar 1898 ſtadfæſtede Statuter for Selſkabet, hvorved: 15 Juli.

a) disſes § 8 gives følgende Tillæg: „Kirkedepartementet har Adgang til for et Tidsrum af 2 Aar ad Gangen at opnævne to Mænd til at tiltræde den af Generalforſamlingen valgte Direktion",
b) disſes § 11 Litr. b. gives ſaadant Tillæg: „denne approberes af Kirkedepartementet for de Tjeneſtemænds Vedkommende, der er anſatte ved den videnſkabelige Virkſomhed."
c) 1ſte Halvdel af disſes § 16 indtil „Alle disſe Funktionærer o. ſ. v." ombyttes med: „Direktionen anſætter efter forudgaaende Bekjendtgjørelſe og med Kirkedepartementets Approbation de for den videnſkabelige Virkſomhed nødvendige Tjeneſtemænd (Bibliothekar, Beſtyrere og Konſervatorer ved Samlingerne). Ligeledes anſætter den efter forudgaaende Bekjendtgjørelſe Kaſſerer og Sekretær."

Kongelig Reſolution,[1]) hvorved er beſtemt: 15 Juli.

1. At Thinlagene Fredriksværn, Brunlanæs, Tjølling og Hedrum i Larviks Sorenſkriveri fra 1ſte Januar 1903 deles i 2 Maanedsthingskredſe, den ene omfattende Fredriksværn og Brunlanæs, den anden Tjølling og Hedrum.
2. At Amtmanden i Jarlsberg og Larviks Amt bemyndiges til at beſtemme Tid og Sted for Maanedsthingenes Afholdelſe.

[1]) Vedk. Regj.forebr. er indt. i Deptstid. for 1902 No. 43.

Kongelig Reſolution,[1]) hvorved er beſtemt: 15 Juli.

1. At Lagmandsthingene for Oslo Lagſogn fra 1ſte Januar 1903 og indtil videre bliver at afholde 20 Gange aarlig.
2. At Lagmanden bemyndiges til at faſtſætte den nærmere Tid for Lagmandsthingenes Afholdelſe.

[1]) Vedk. Regj.forebr. er indt. i Deptstid. for 1902 No. 41.

15 Juli. **Kongelig Resolution**, [1]) hvorved den aarlige Godtgjørelse, der ifølge Lov om Betaling for offentlige Forretninger af 6te August 1897 § 148, 2det Punktum, i Kjøbstæderne skal erlægges for Tilsigelse af Lagrettemænd og Domsmænd, Retsvidner i Straffesager og private Politisager samt Bisiddere og Overskjønsmænd ved Haandværksret, for Kjøbstaden Narviks Vedkommende fra 1ste Januar 1902 bestemmes til 80 — otti — Kroner.

[1]) Vedk. Regj.foredr. er indt. i Deptstid. No. 41.

15 Juli. **Kongelig Resolution**, [1]) hvorved er bestemt:

1. At den i Henhold til Kongelig Resolution af 28de Oktober 1861 til Embedsgaard for Sorenskriveren i Eidsvold Sorenskriveri indkjøbte Eiendom Roligheд med Stori og Bosserud, G. N. 98, B. N. 1 af Skyld M. 4,18 i Eidsvold Herred, tillades stillet til Auktion for at bortsælges overensstemmende med Lov angaaende civile og militære Embedsgaarde af 25de August 1848 paa Vilkaar, som bestemmes af Justits-Departementet.
2. At Justits-Departementet bemyndiges til at indkjøbe til Embedsgaard for nævnte Sorenskriveri de Apotheker H. S. Knoph tilhørende i Eidsvolds Herred beliggende Eiendomme Hammerstad, G. N. 60, B. N. 1 af Skyld M. 4,54 og Linløkken, G. N. 158, B. N. 2 og 9 af Skyld henholdsvis M. 3,94 og M. 0,51, dog med Undtagelse af de disse Eiendomme tilliggende Skogteige Søndre og Nordre Fremstedelet samt Indredelet, for en Kjøbesum af 28 000 Kroner.
3. At Proprieteten til den nye Embedsgaard forbeholdes Oplysningsvæsenets Fond.

[1]) Vedk. Regj.foredr. er indt. i Deptstid. for 1902 No. 36, 37 og 38.

15 Juli. **Kongelig Resolution**, hvorved meddeles Tilladelse til, at Trævirke fra Statens Eiendomme Storkjønlien, Mellingsdalen og Smolvatsdalen i Vefsen Herred i Nordlands Amt kan udføres fra nævnte Amt.

16 Juli. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i nordre Trondhjems Amt, foranlediget ved en fra en Lensmand indkommen Forespørgsel om, hvorledes der skal forholdes med Hensyn til den en Bruger af en Husmandsplads tilkommende Godtgjørelse for Afstaaelsen af Grund til det offentlige Veivæsen, naar Grundeieren ved mindelig Overenskomst har vedtaget en Godtgjørelse, der antages for lav i Forhold til den Værdiforringelse, som Brugerens Jord har lidt.

I det foreliggende Tilfælde sees vedkommende Grundeier ved mindelig Overenskomst at have afstaaet Grund af en Eiendommen tilliggende Husmandsplads mod en Godtgjørelse af

Veivæsenet stor Kr. 100, hvorefter der i Henhold til Veilovens 16 Juli.
27 skulde tilkomme Husmanden aarlig Kr. 4 (4 % af Godtgjørelsens Beløb).

Den saaledes trufne Overenskomst antages, bemærker Departementet, efter det Foreliggende at være bindende i Henhold til Bestemmelserne i Veilovens § 23 — saavel for Grundeieren som for Husmanden som Bruger af Jorden.

Skulde Husmanden finde sig brøstholden ved den aarlige Afsavnsgodtgjørelse, der i Henhold til Overenskomsten bliver ham tildel kan Departementet ikke antage, at der — som af Amtmanden antydet — skulde være Adgang for Husmanden til at forlange Jorderstatningens Størrelse fastsat ved Taxt i Henhold til Veilovens §§ 23 og 24. Adgangen hertil antages nemlig afskaaret, saasnart der mellem Grundeieren og Veivæsenet er truffet en formelt lovlig Overenskomst angaaende Erstatningsbeløbets Fastsættelse.

Spørgsmaalet om, hvorvidt Husmanden i det foreliggende Tilfælde har Krav paa nogen Erstatning hos Grundeieren, antages at maatte afgjøres efter almindelige civilretlige Regler, og Sagen maatte formentlig i Tilfælde blive at forelægge Domstolene til Afgjørelse paa sædvanlig Maade.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Kristians 21 Juli.
Amt, hvori med Hensyn til det fra en Lensmand fremkomne Spørgsmaal, om han er forpligtet til at udføre Forkyndelse i en privat Politisag (Tyendesag), før der er sikret ham Betaling herfor, bemærkes, at saafremt Forkyndelserne er beordrede af Retten, vil Lensmanden kunne indsende Regning over sit Tilkommende til Sorenskriveren, der vil have at sørge for sammes Dækning. I andet Fald maa det derimod — som ellers i civile Sager — staa Lensmanden frit for at vægre sig ved at udføre en begjært Forkyndelse, forinden Gebyret er erlagt eller tilfredsstillende Sikkerhed derfor stillet.

Departementet beder derhos vedkommende Sorenskriver tilkjendegivet, at han i private Politiretssager vistnok er pligtig til paa Forlangende at udfærdige Indkaldelser til Retten, men derimod ikke — udenfor Paternitetssager — til ogsaa at besørge Indkaldelserne paaskyndte, jfr. Schweigaards Proces II § 179 No. 4 c. Forsaavidt han tillige paatager sig dette, maa han derfor ogsaa overtage Omsorgen for, at Forkyndelsesgebyret bliver betalt.

Cirkulære fra Forsvarsdepartementet, Armeen: 22 Juli.

Foranlediget ved et indtruffet Tilfælde, hvori et til Rekrutskole fremmødt Mandskab, der paa Grund af smitsom Sygdom blev kasseret som udygtig til al Militærtjeneste, af vedkommende Militærafdeling i Henhold til Lægeerklæring blev foranstaltet indlagt paa nærmeste civile Sygehus uden Henvendelse til vedkommende civile Myndighed — hvilket har bevirket, at Militæretaten har maattet

22 Juli. bære Forpleiningsudgifterne — skal man efter Korrespondance med Justits- og Politidepartementet til Underretning og Jagttagelse meddele følgende:

Naar et Mandskab paa Grund af smitsom Sygdom, for hvis Udbredelse der antages at være Fare, dimitteres fra Militærtjeneste eller Session, bliver derom af vedkommende Militærlæge at rette Henvendelse til Stedets Sundhedskommission, der har at træffe de videre Forføininger — deriblandt ogsaa i Tilfælde Indlæggelse i Sygehus — som den maatte anse fornødne.

Omkostningerne ved disse Foranstaltninger bliver ved betimelig Henvendelse til Stedets Sundhedskommission Militæretaten vedkommende. (Jfr. Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 § 15). Denne Bestemmelse vedrører selvfølgelig ikke Tilfælde, hvori den smitsomme Sygdom er paadragen en i Tjeneste staaende Person, hvis Forpleining paahviler Militæretaten, men hvor det falder hensigtsmæssigt — istedetfor at forpleie ham paa militært Sygehus — at træffe Aftale med de civile Sundhedsautoriteteter om Indlæggelse paa civilt Sygehus. I saa Tilfælde maa Udgifterne med Indlæggelsen bæres af Militæretaten.

Saadan Indlæggelse maa i Regelen ikke ske uden forud indhentet Samtykke fra Sanitetsgeneralen.

23 Juli. **Kongelig Resolution***), hvorved i Medhold af Lov om Fredning af Ferskvandsfisk af 30te Mai 1894 § 1 bestemmes, at der for samtlige inden Tønset Herred i Hedemarkens Amt liggende Vande og Elve med Undtagelse af Finstadsjøen — samt for Stubsjøen og de Vande og Elvestrækninger, som danner Grændse mellem Tønset og Lille-Elvedalen Herreder skal gjælde følgende Fiskeriregler:

1. Fra 1ste September til 31te December skal al Fangst af Ørret og Røie være forbudt; dog skal det være tilladt at fange Røie paa dennes sædvanlige Gydepladse i Sevallen, Stubsjøen og Børstusjøen til 30te September — alle Datoer medregnede.

2. I Sevallen skal det være forbudt at benytte bundne Redskaber med mindre Maskevidde end 40 mm. mellem Knuderne (fra Knudes til Knudes Midtpunkt i vaad Tilstand). Dog skal det fra 11te til 30te September, begge medregnede, være tilladt paa Røiens sædvanlige Gydepladse at benytte Garn, hvis Maskevidde er mindre end 33 mm. mellem Knuderne.

3. I andre til Herredet hørende Vande og Elvestrækninger, hvori der ikke findes Gjedde eller Lake, maa ikke benyttes bundne Redskaber med mindre Masker end 33 mm. mellem Knuderne. Dog skal det i Børstusjøen i September Maaned være tilladt paa Røiens sædvanlige Gydepladse at benytte Garn, hvis Masker ikke er mindre end 26 mm. mellem Knuderne.

*) Bekjendtgj. 25 Juli i Lovtid. 1ste Afd. No. 35.

4. Efternævnte Fangstmaader eller Fiskeredskaber skal overalt være forbudt: 23 Juli.

a. Fiskeri ved Hjælp af opført Dæmning, herunder indbefattet Sløe,

b. Oter eller lignende i Bevægelse værende Række Fiskekroge.

c. Tumming.

d. Krogfiske paa Isen.

e. Brugen af Fiskeyngel som Agn.

f. Lyster.

Dog skal de under d, e og f nævnte Forbud ikke være gjældende for Vandomraader, hvori der findes Gjedde eller Lake.

5. I Elven Auma med deri værende Tjern skal Stangfiske være forbudt i et Tidsrum af 5 Aar.

6. For andre Vande og Elvestrækninger „der danner Grænse mod Naboherred end Sevallen med Sevilla og Stubsjøen" skal foranførte Regler kun være gjældende forsaavidt tilsvarende Bestemmelse gjælder i vedkommende Naboherred.

Nærværende Resolution træder i Kraft straks. Høieste Resolution af 1ste November 1887 ophæves.

Kongelig Resolution*), hvorved 23 Juli.

1. I Henhold til § 92 Passus 3 i Lov om Bygningsvæsenet af 27de Juli 1896 bestemmes, at de ved Høieste Resolution af 9de Septbr. 1890 approberede Byggeforskrifter for Sarpsborg ophæves med Undtagelse af følgende Bestemmelser i sammes §§ 4 og 6.

1. Murbygning maa ikke gives større Høide end 15 Meter regnet fra tilstødende Gade til Gesimsens Overkant.
2. Over 2den Etage i Træbygning maa der ikke anbringes Ildsted.

2. I Henhold til samme Lovs § 89 meddeles Approbation paa Sarpsborg Kommunestyres Beslutning af 19de Juni 1902 angaaende Murtvang for Bebyggelsen af samtlige Kvartaler mellem Sannesundsveien, Turter Torv og Karl Johansgade i Vest, Thorsbækgade i Nord, Jernbanegade i Øst og Kirkegaden i Syd samt 3 Kvartaler mellem St. Mariegade og Pellygaden indtil Nansensgade, saaledes at Beslutningen træder i Kraft straks.

Kongelig Resolution**), hvorved i Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Grips Herred, Romsdals Amt, under 6te November 1899, 12te Januar 1901 og 23 Juli.

*) Bekjendtgj. 25 Juli i Lovtid. 1ste Afd. No. 35.

**) Bekjendtgj. 28 Juli i Lovtid. 1ste Afd. No. 36, hvor Vedtægterne er indtagne.

23 Juli. 16de Mai 1902 fattet Beslutning til Politivedtægter for bemeldte Herred.

23 Juli. **Kongelig Resolution***), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Herredsstyret for Hvaler Herred i Smaalenenes Amt under 24de November 1900 samt 17de August og 5te Oktober 1901 fattede Beslutning om nye almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet.

23 Juli. **Kongelig Resolution****), hvorved Approbation i Henhold til § 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Kommunestyret for Kjøbstaden Hamar under 4de Juni og 12te August 1901 fattede Beslutning om Forandring af § 8 i de gjældende, ved Kongelig Resolution af 6te Marts 1885 approberede Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Kjøbstaden.

23 Juli. **Kongelig Resolution***), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860, jfr. § 3 i Lov angaaende særegne Foranstaltninger mod tuberkuløse Sygdomme af 8de Mai 1900, meddeles paa den af Herredsstyret for Stor-Elvedalens Herred i Hedemarkens Amt under 26de Januar og 7de December 1901 fattede Beslutning om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet.

23 Juli. **Kongelig Resolution***), hvorved er bestemt:

1. At Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4, i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Herredsstyrelsen for Ullensvang Herred i Søndre Bergenhus Amt under 1ste April 1901 fattede Beslutning om nye almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet.
2. At de ved Kongelig Resolution af 22de December 1874 approberede Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet for Ullensvang Herred ophæves fra den Dag, da ovennævnte Sundhedsforskrifter træder i Kraft.

23 Juli. **Kongelig Resolution***), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4, i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Herredsstyret for Steigens Herred i Nordlands Amt under 8de September 1900 fattede Beslutning om nye almindelige Forskrifter med Hensyn til

*) Bekjendtgj. 28 Juli i Lovtid. 1ste Afd. No. 36, hvor Forskrifterne er indtagne.

**) Bekjendtgj. 28 Juli i Lovtid. 1ste Afd. No. 36, hvor Sen i dens forandrede Form er indtaget.

Sundhedsvæsenet inden Herredet istedetfor de ved Kongelig Resolution af 3die December 1881 approberede. 23 Juli.

Kongelig Resolution*), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4, i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Herredsstyret for Øxnes Herred i Nordlands Amt under 28de December 1900 fattede Beslutning om Tillæg til de ved Kongelige Resolutioner af 10de Juni 1887 og 21de Marts 1896 approberede almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet for Herredets Fiskevær, hvilken Tillægsbestemmelse indføres i de gjældende Forskrifters § 7. 23 Juli.

Kongelig Resolution**), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4, i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Herredsstyret for Maalselvens Herred i Tromsø Amt under 16de Marts 1901 fattede Beslutning om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet! 23 Juli.

Kongelig Resolution***), hvorved 23 Juli.

1. samtlige de før 1ste Juli 1900 afgivne Resolutioner vedkommende Stavanger Amt eller Dele deraf, indeholdende Bestemmelse om Fredning af en bestemt Vildtsort det hele Aar eller Forbud mod Fangst af Vildt eller mod Benyttelse af visse Fangstredskaber, Jagt- eller Fangstmaader, ophæves,
2. i Henhold til Lov angaaende Jagt og Fangst af 20de Mai 1899 § 44 bestemmes:
   a. At Erfugl i Stavanger Amt skal være fredet det hele Aar indtil Udgangen af Aaret 1906 samt
   b. At Brug af Snarer, Faldstokke og lignende Redskaber til Fangst af Tiur, Røi og Hare inden Amtet skal være forbudt i det samme Tidsrum.

Kongelig Resolution†), hvorved de af Herredsstyret for Hatfjelddalens Herred, Nordlands Amt, i Møde den 31te December 1901 vedtagne Regler ang. Forebyggelse og Slukning af Skogbrand inden Herredet approberes i Henhold til Lov om Indskrænkning i Brug af Ild i Skog og Mark m. v. af 14de Juli 1893 og Lov af 27de Juli 1896 som gjældende indtil videre, dog med et Par Forandringer. 23 Juli.

*) Bekjendtgj. 28 Juli i Lovtid. 1ste Afd. No. 36, hvor Tillægget er indtaget.
**) Bekjendtgj. 28 Juli i Lovtid. 1ste Afd. No. 36, hvor Forskrifterne er indtagne.
***) Bekjendtgj. 28 Juli i Lovtid. 1ste Afd. No. 36.
†) Bekjendtgj. 28 Juli i Lovtid. 1ste Afd. No. 36, hvor Reglerne er indtagne.

23 Juli. **Kongelig Resolution***)[1], hvorved er bestemt:

I. At Regjeringssager vedrørende Registrering af Skibe henlægges til Departementet for det Indre, ved hvilket derhos den i Skibsregisterlovens § 3 foreskrevne Skibsmatrikel for det hele Rige bliver at føre;

II. At vedlagte Udkast til Reglement vedrørende Anvendelsen af Lov om Registrering af Skibe af 4de Mai 1901 med tilhørende 17 Formularer samt ligeledes vedlagte Schemaer til det i samme Lovs § 2 foreskrevne endelige og foreløbige Skibsregister, til den i § 3 omhandlede endelige og foreløbige Skibsmatrikel og til den i § 2 nævnte Registreringsdagbog bifaldes.

Reglement vedrørende Anvendelsen af Lov om Registrering af Skibe af 4de Mai 1901.

1ste Kapitel.

Særlig om Toldkassererne (Toldskrivernes) Pligter vedkommende Skibsregistreringen.

§ 1. Enhver Toldkasserer har at føre egen Journal over alle til ham indkommende Sager vedkommende Skibsregistreringen.

Sagerne indføres i Journalen under fortløbende Numere for hvert Aar med Angivelse for hver enkelt Sag af

1) dens Gjenstand,
2) Affenderens Navn,
3) den Dag, den er affendt,
4) den Dag, den er modtagen, samt
5) naar og hvorledes Sagen er expederet.

Over de i Journalen indførte Sager skal der føres alfabetisk Register. Dokumenterne bliver at ordne efter Journalnumer og at opbevare i særskilt Pakke for hvert Aar.

§ 2. Naar Toldkassereren modtager saadan Afskrift, som i Skibsregisterlovens § 3 er nævnt (Formular Nr. 1), har han uopholdelig at indføre, hvad der i Afskriften indeholdes, i den foreløbige eller i den endelige Matrikel. Den foreløbige Matrikel (Skibsregisterlovens § 3, 3die Led) bliver at føre i et særskilt Bind.

I Matrikelen (saavel den foreløbige som den endelige) gives hvert Skib eget Folium i fortløbende Orden. Over samtlige indførte Skibe skal der føres alfabetisk Navneregister med Henvisning til vedkommende Skibs Folium.

Naar et i den foreløbige Matrikel indført Skib overføres til den endelige Matrikel, skal der i vedkommende Anmerkningsrubrik i

[1]) Vedk. Regj.-forebr. er indt. i Depts.tid. for 1902 No. 48.

*) Bekjendtgj. 28 Aug. i Lovtid. 1ste Afd. No. 41.

den endelige Matrikel henvises til Skibets Folium i den foreløbige 23 Juli.
Matrikel. I denne bliver Overførselen at anmerke og Henvisning at gjøre til vedkommende Folium i den endelige Matrikel, men Skibet bliver ikke at udslette, forinden det ogsaa udslettes af den endelige Matrikel.

§ 3. Modtager Toldkassereren nogen saadan Meddelelse, som i Skibsregisterlovens § 3 er nævnt (Formular Nr. 2, 3, 4, 5 eller 6), har han uopholdelig at bringe Matrikelen i Overensstemmelse med, hvad Meddelelsen udviser, saaledes at

1) i de i Formular Nr. 2 eller 3 omhandlede Tilfælde bliver Forandringen at indføre i vedkommende Rubrik og det i denne tidligere anførte, som nu ikke længere passer, at overstryge, dog saaledes, at det fremdeles bliver læseligt, og
2) i de i Formular Nr. 4, 5 eller 6 omhandlede Tilfælde bliver Skibet at udslette af Matrikelen.

§ 4. Ved enhver Anførsel i Matrikelen (saavel den foreløbige som endelige) skal der gjøres Henvisning til vedkommende Afskrifts eller Meddelelses Journalnumer og Aar.

Bliver et Folium fuldt, fortsættes paa et nyt senere Folium; i saafald skal der gjøres Henvisning nederst paa det første Folium til det nye Folium og øverst paa dette sidste til det Folium, hvorfra Overførsel sker.

Et Skibs Udslettelse af Matrikelen foregaar paa den Maade, at der sættes en skraa Streg tværs over hele Skibets Folium. Ved enhver Udslettelse skal Grunden til samme anføres i Anmerkningsrubriken.

§ 5. Ønskes noget indført i det foreløbige Skibsregister vedkommende Eiendomsforholdet til et Skib, for hvilket der i Medhold af Skibsregisterlovens § 11 er aabnet foreløbigt Folium, maa Anmeldelse derom ske efter Reglerne i Skibsregisterlovens § 5 (med Undtagelse af sammes Nr. 2) samt § 6, 1ste Led, jfr. nærværende Reglements §§ 6—11. I saafald bliver vedkommende Formular (jfr. § 6) at forandre i fornøden Udstrækning.

§ 6. Naar nogen vil anmelde Skib til endelig Registrering, har Toldkassereren paa Forlangende at retlede Vedkommende med Hensyn til Anmeldelsens Indhold og til de Bilag, som skal ledsage Anmeldelsen. Han har at udlevere Vedkommende fornødne Blanketter til Anmeldelse (Formular Nr. 7—10 og 16). Ligger Skibet i svensk Havn, skal Anmeldelsen være ledsaget af en Erklæring fra Rederiet om, i hvilken svensk Havn Skibet for Tiden befinder sig.

§ 7. Gjenpart af Nationalitetsbevis og Maalebrev kan forlanges bekræftet af enhver Toldkasserer, naar de fornødne Gjenparter forelægges ham. Bekræftelsen sker isaafald uden Betaling.

§ 8. Er en Anmeldelse ledsaget af Erklæring om, at Maalebrevet er tabt, har Toldkassereren hos Kontrolrevisionen for Skibs-

23 Juli. maalingen at forlange sig tilstillet til offentlig Brug Attest om Skibets Drægtighed m. v. (Formular Nr. 12). Denne Attest skal medsendes til Registerføreren.

§ 9. Naar Anmeldelsen viser, at der for Skibet har været aabnet foreløbigt Folium, skal Toldkassereren paase, at det udtrykkelig angives, hvilke Adkomstdokumenter allerede har været registrerede.

§ 10. Lider Anmeldelsen af Mangler, har Toldkassereren gjennem direkte Henvendelse til Anmelderen at søge Manglerne afhjulpne, forsaavidt disse bestaar i, at en foreskreven Oplysning ikke er meddelt, eller at et foreskrevet Bilag ikke medfølger. Han har i Tilfælde at medsende Blanket til paagjældende Bilag (jfr. § 6).

Finder Toldkassereren Grund til at drage i Tvil, hvorvidt Dokumenternes Indhold angaaende Eiendomsforholdet til Skibet er overensstemmende med de virkelige Forhold, har han strax gjennem Toldopsynet at søge Eiendomsforholdet bragt paa det rene.

§ 11. Toldkassereren har, selv om han finder, at et anmeldt Skib ikke er registreringspligtigt, eller at Anmeldelsen er mangelfuld, og at Manglerne ikke er blevne afhjulpne efter saadan Henvendelse, som i foregaaende Paragraf nævnt, snareſt muligt at indsende Anmeldelsen med Bilag til vedkommende Registerfører. Toldkassereren har i Tilfælde at meddele, hvad han har foretaget til Rettelse af mulige Mangler ved Anmeldelsen.

Forlanger Registerføreren, at Toldkassereren skal bistaa for at faa afhjulpet mulige Mangler ved Anmeldelsen, har Toldkassereren at forholde sig paa den i foregaaende Paragraf bestemte Maade. Kræves nogen Oplysning bekræftet med Ed eller høitidelig Forsikring, har Toldkassereren uopholdelig under Angivelse af den af Registerføreren satte Frist at henstille til Vedkommende at træffe fornøden Forføining i Sagens Anledning samt at meddele, hvorvidt der skal gives ham paa det Offentliges Vegne Varsel til Retsmødet.

§ 12. Naar Skib i Henhold til modtagen Afskrift fra Registerføreren (Formular Nr. 1) er endelig indført i Matrikelen, har Toldkassereren samme Dag at udfærdige endeligt Nationalitetsbevis for Skibet (Formular Nr. 13). I Nationalitetsbeviset skal i Korthed angives Eierens eller Eiernes Navn og Bosted.

Nationalitetsbevisets Datum bliver at anføre i Anmerkningsrubriken paa Skibets Folium i Matrikelen. Meddelelse om Bevisets Udfærdigelse bliver derhos at tilstille Indredepartementet.

§ 13. Det udfærdigede Nationalitetsbevis bliver tilligemed Maalebrevet, om samme i Original har medfulgt Anmeldelsen, strax at tilstille vedkommende Toldkasserer eller Konsul til Udlevering og med Anmodning om at meddele Bevidnelse om, at Udlevering har fundet Sted. Den modtagne Bevidnelse bliver af Toldkassereren at tilstille Skibets Rederi.

Er Skibet beliggende i svensk Havn, bliver Nationalitets- 23 Juli.
beviset og i Tilfælde tillige Maalebrevet at tilstille Indredepartementet.

§ 14. I det i Skibsregisterlovens § 8 omhandlede Tilfælde har Toldkassereren at drage Omsorg for, at Skibsdokumenterne ikke udleveres, forinden det ved Attest fra Indredepartementet er godtgjort, at Skibet ikke er blevet registreret paa noget andet Sted.

§ 15. Skal et endelig registreret Skib forandre Hjemsted eller Navn, har Toldkassereren at paase, at Begjæringen derom sker skriftlig, og at den er ledsaget af Nationalitetsbeviset i Original eller i behørig bekræftet Afskrift.

Saasnart Toldkassereren fra Registerføreren har modtaget Meddelelse om stedfunden Navneforandring (Formular Nr. 3), skal han strax udfærdige nyt Nationalitetsbevis til Ombytning (jfr. i Tilfælde § 13). Han skal derhos strax enten selv udfærdige eller, saafremt Skibet er maalt andetsteds, besørge udfærdiget nyt Maalebrev.

§ 16. Skal i Anledning af indtraadt Forandring i Eiendomsforholdet til registreret Skib eller Part i samme Adkomstdokument registreres, har Toldkassereren paa Forlangende at udlevere Vedkommende fornøden Blanket til Erklæring angaaende Eiendomsforholdet (Formular Nr. 9—11).

§ 17. Sker Anmeldelsen i Henhold til Skibsregisterlovens §§ 13, 14 eller 15, § 16, 2det Led, § 18 eller § 29, finder Bestemmelserne i nærværende Reglements §§ 10 og 11 tilsvarende Anvendelse.

Toldkassereren har ved Oversendelsen af deslige Anmeldelser at afgive Erklæring om, hvorvidt deres Indhold er overensstemmende med de virkelige Forhold, forsaavidt disse er ham bekjendte.

§ 18. Indkommer der til Toldkassereren noget Dokument, som ifølge Skibsregisterlovens § 22 kan indsendes direkte til Registerføreren, har Toldkassereren uopholdelig at oversende Dokumentet til vedkommende Registerfører.

§ 19. Naar Anmeldelser eller originale Adkomst- og Hæftelsesdokumenter postforsendes, skal Forsendelsen ske ved anbefalet Brev.

§ 20. Forlanger Registerføreren Toldkassererens Bistand til at faa en Adkomst til registreret Skib eller til Part i samme bragt i Orden, har Toldkassereren uden Ophold at anmode Toldopsynet om at tilveiebringe de fornødne Oplysninger, forsaavidt han ikke ser sig istand til selv at meddele disse.

§ 21. Naar et registreret Skibs Drægtighed ved Opmaaling findes forandret, har Toldkassereren strax at sende Meddelelse herom til Registerføreren paa Skibets Hjemsted.

23 Juli. § 22. I de i Skibsregisterlovens § 19, 1ste Led omhandlede Tilfælde skal Toldkassereren, om Nationalitetsbeviset haves tilstede, altid ombytte samme, naar dets Indhold allerede en Gang før er blevet forandret gjennem Paategning. Haves Nationalitetsbeviset ikke tilstede, skal han, saafremt det viser sig, at nogen Atteſt om Forandring tidligere er bleven vedheftet, hos Rederiet forlange, at Nationalitetsbeviset skal indsendes til Ombytning, saasnart Skibet ankommer til norsk Havn for at lægge op.

Er Nationalitetsbeviset tabt eller ødelagt, udstedes nyt Nationalitetsbevis, i førstnævnte Tilfælde dog kun mod Rederiets skriftlige Løfte om at indlevere det tabte Bevis, saafremt det maatte komme tilrette.

§ 23. Enhver Toldkasserer, som foretager Vedheftning af Atteſt om Forandring af et Nationalitetsbevis' Indhold, skal samtidig med, at han indberetter, at Vedheftning har fundet Sted, cfr. Skibsregisterlovens § 19, meddele, hvorvidt nogen Atteſt tidligere er bleven vedheftet Nationalitetsbeviset.

§ 24. Forandring af et Nationalitetsbevis' Indhold og Foranstaltninger, som dermed staar i Forbindelse, skal af vedkommende Toldkasserer noteres i Anmerkningsrubriken paa Skibets Folium i Matrikelen samt meddeles Indredepartementet.

§ 25. Naar et indkommet Nationalitetsbevis sammenholdes med Matrikelen, skal den Dag, da dette er skeet, noteres i Anmerkningsrubriken paa Skibets Folium i Matrikelen.

Gaar et Skib i regelmæssig Fart paa Hjemstedet, skal dets Nationalitetsbevis sammenholdes med Matrikelen mindst en Gang aarlig.

§ 26. Bliver Toldkassereren bekjendt med nogen Omstændighed, som berøver registreret Skib Retten til at føre norsk Flag, har han derom uopholdelig at underrette vedkommende Registerfører. Begjærer denne Toldkassererens Bistand til Erhvervelse af Oplysninger eller Udtalelser eller til Forelæggelse af Frist i noget Tilfælde, som omhandles i Skibsregisterlovens § 28, gjælder, hvad der i nærværende Reglements § 20 er bestemt.

§ 27. Udslettes et Skib af Matrikelen, fordi det har tabt Retten til at føre norsk Flag, har Toldkassereren at anmode vedkommende Toldopsyn eller Konsul om at paase, at de i Skibsregisterlovens § 7 omhandlede Merker udhugges af Skibet.

Udhugningen foregaar saaledes, at der hugges en Streg over de indhuggede Merker.

2det Kapitel.

Særlig om Registerførernes Pligter.

§ 28. Indførelse i Registreringsdagbogen sker saaledes, at vedkommende Dag først anføres med Aar og Datum som Overskrift

og derefter de paa denne Dag indkomne Anmeldelser og Dokumenter med en kort Angivelse af, hvad Anmeldelsen eller Dokumentet gaar ud paa. 23 Juli.

Dage, paa hvilke der ikke indkommer nogen Anmeldelse eller noget Dokument, antegnes ikke i Registreringsdagbogen.

At en Anmeldelse eller et Dokument indføres i Registreringsdagbogen, bevirker ingen Fritagelse for vedkommende Sags Journalisering paa sædvanlig Maade.

§ 29. De indkomne Anmeldelser paategnes de Numere, som de har faaet i Registreringsdagbogen, og bliver tilligemed de Bilag, som skal bero hos Registerføreren, at opbevare i særskilt Pakke for hvert Aar. Paa samme Maade forholdes med Gjenparterne af andre Dokumenter, som indkommer til Registrering.

Hvor Mængden af indkommende Anmeldelser og Dokumenter ikke gjør det utilraadeligt, kan Opbevaringen af begge Slags Dokumenter ske i en samlet Pakke for hvert Aar.

§ 30. Det foreløbige Register (Skibsregisterlovens § 2, 3die Led) bliver at føre i et særskilt Bind.

I Skibsregisteret (saavel det foreløbige som det endelige) gives hvert Skib eget Folium i fortløbende Orden. Over samtlige indførte Skibe skal der føres alfabetisk Navneregister med Henvisning til vedkommende Skibs Folium.

Naar et i det foreløbige Register indført Skib overføres til det endelige Register for samme Registreringsdistrikt, skal der i vedkommende Anmerkningsrubrik i det endelige Register henvises til Skibets Folium i det foreløbige Register. Af dettes Indhold bliver — foruden mulige Hæftelser eller Indskrænkninger i Eierens Dispositionsret — alene at overføre sidste Eier af Skibet eller af nogen Part i samme. Mangler sidste Eier eller nogen, som tidligere har beheftet Skibet eller nogen Part i samme, registreret Adkomst, skal dette anføres i Anmerkningsrubriken i det endelige Register. I det foreløbige Register bliver Overførelsen at anmerke og Henvisning at gjøre til vedkommende Folium i det endelige Register, men Skibet bliver ikke at udslette, forinden det ogsaa udslettes af det endelige Register.

Skal Skibet overføres til et andet Registreringsdistrikt, bliver i Tilfælde i Udskriften af det endelige Register først at indtage de Adkomster, der findes anførte i det foreløbige Register, og som ikke allerede er overførte til det endelige Register.

§ 31. Ved enhver Indførelse i Skibsregisteret (saavel det foreløbige som det endelige) skal der gjøres Henvisning til vedkommende Anmeldelses eller Dokuments Numer og Aar i Registreringsdagbogen.

Bliver et Folium fuldt, fortsættes paa et nyt senere Folium; i saafald skal der gjøres Henvisning nederst paa det første Folium

23 Juli. til det nye Folium og øverst paa dette sidste til det Folium, hvorfra Overførelse er skeet.

Eies Skibet af Partredere, maa det paasees, at det til enhver Tid fremgaar af en og samme Rubrik, hvorledes Parterne er fordelt. Udtræder en Partreder, bliver der at sætte en Streg over hans Navn.

Forandres Skibets Navn, Art, Takling, Kjendingsmaal eller Drægtighed, bliver Meddelelsen herom at extrahere i Rubriken for Adkomster og Hæftelser m. v., samt Forandringen at indføre i vedkommende Rubrik, og det i denne anførte, som nu ikke længere passer, at overstryge, dog saaledes, at det fremdeles bliver læseligt. Det samme gjælder, naar Skibet forandrer Hjemsted, uden at denne Forandring medfører, at Skibet udslettes af Registeret.

Foretages endelig Forandring i noget, hvorom Oplysning skal indeholdes i Matrikelen, eller udslettes Skibet, eller gjøres der paa dets Folium saadan Bemerkning, som i Skibsregisterlovens §§ 28 og 29 omhandlet, har Registerføreren samme Dag, Forandringen er anmerket i Registeret, at sende Meddelelse om samme til Indredepartementet og til vedkommende Toldkasserer (Formular Nr. 2, 3, 4, 5 eller 6).

Naar en registreret Hæftelse eller Oplysning udslettes, bliver der at sætte en Streg over samme, og Udslettelsens Dato at anføre i Anmerkningsrubriken; forsaavidt angaar Udslettelse af Hæftelser i Medhold af Skibsregisterlovens § 27 eller af andet end Hæftelser, bliver sammesteds tillige at anføre Grunden til Udslettelsen.

Et Skibs Udslettelse af Skibsregisteret foregaar paa den Maade, at der sættes en skraa Streg tværs over hver af Foliets to Sider. I Anmerkningsrubriken bliver at anføre Datoen for Udslettelsen og for de Forføininger, som maatte være en Følge af Udslettelsen.

§ 32. Naar der i Medhold af Skibsregisterlovens § 11 aabnes foreløbigt Folium for et Skib, bliver intet andet at indføre i Registeret angaaende Eiendomsforholdet til Skibet end, hvad der fremgaar af det midlertidige Nationalitetsbevis, medmindre der gjøres særskilt Anmeldelse derom. Med Hensyn til saadan Anmeldelse gjælder, hvad der er bestemt i Skibsregisterlovens § 5 (med Undtagelse af sammes Nr. 2) samt § 6, 2det og 3die Led, jfr. nærværende Reglements §§ 36—39.

§ 33. Sker Anmeldelse af Skib under Bygning, har Registerføreren, saafremt Anmeldelsen gjøres af nogen anden end af vedkommende Værft, at paase, at Værftet har samtykket i Registreringen. Om enhver Anmeldelse af Skib under Bygning gjælder, hvad der er bestemt i Skibsregisterlovens § 5, Nr. 4, 5 og 6 samt § 6, 2det og 3die Led in fine, jfr. nærværende Reglements §§ 36—39.

§ 34. Naar der for et Skib er aabnet foreløbigt Folium i 23 Juli.
Skibsregisteret, har Registerføreren samme Dag at sende Udskrift af det indførte (Formular Nr. 1) saavel til Indredepartementet som til vedkommende Toldkasserer.

Det samme gjælder, saafremt der senere paa Skibets foreløbige Folium indføres noget, hvorom Oplysning skal indeholdes i Matrikelen (Formular Nr. 2—6).

§ 35. Naar Skib angives at skulle anmeldes til endelig Registrering og at være bygget her i Riget, har Byggestedets Registerfører paa Forlangende og uden Betaling at meddele Attest om, at der ikke har været aabnet foreløbigt Folium for Skibet.

§ 36. Er Anmeldelse af Skib til endelig Registrering utilfredsstillende, skal Registerføreren, saafremt vedkommende Toldkasserer ikke har forsøgt at faa Manglerne afhjulpne, snareſt muligt anmode Toldkassereren om at gjøre saadant Forsøg. I Anmodningen skal Manglerne paavises.

Har Toldkassereren allerede før Anmeldelsens Indsendelse til Registerføreren eller efter saadan Anmodning som ovennævnt forgjæves forsøgt at faa Manglerne afhjulpne, skal Registerføreren negte at registrere Anmeldelsen.

§ 37. Finder Registerføreren at burde kræve yderligere Bevisligheder for Rigtigheden af de i Anmeldelsen eller i noget af dens Bilag meddelte Oplysninger (Skibsregisterlovens § 5 in fine), har han at fremsætte sit Krav gjennem vedkommende Toldkasserer med Angivelse af en passende Frist, inden hvilken Bevislighederne skal være tilveiebragte. Skal Oplysningerne bekræftes med Ed eller høitidelig Forsikring, har han paa samme Maade at fremsætte Forlangende derom.

Er Bevislighederne ikke indkomne, eller Bekræftelsen ikke skeet inden Fristens Udløb, eller findes de indkomne Bevisligheder utilfredsstillende, skal Registrering negtes.

§ 38. Finder Registerføreren, at det anmeldte Skib aabenbart ikke er registreringspligtigt, skal han negte Registrering.

§ 39. Enhver Negtelse af Registrering skal ske skriftlig og skal være ledsaget af Grunde. Negtelsen skal tilstilles Anmelderen gjennem vedkommende Toldkasserer, til hvem Anmeldelsen med Bilag samtidig bliver at tilbagesende.

§ 40. Naar Skib endelig registreres, skal som dets Kjendingsbogstaver vælges de samme fire Bogstaver, som i Maalebrevet er angivne som dets Kjendingssignal.

Samme Dag, Registreringen er skeet, skal Registerføreren tilstille saavel Indredepartementet som vedkommende Toldkasserer den i Skibsregisterlovens § 3, 2det Led omhandlede Afskrift (Formular Nr. 1). Samtidig bliver Skibets Maalebrev, saafremt det i Original har medfulgt Anmeldelsen, at tilstille Toldkassereren.

23 Juli. § 41. Er Skib endelig registreret, uden at Anmeldelsen har været bilagt med de i Skibsregisterlovens § 5, Nr. 4 foreskrevne Udskrifter eller Gjenparter, skal den i samme Lovs § 6, sidste Led omhandlede Frist ikke sættes kortere end en Maaned og ikke længere end et Aar.

§ 42. Naar registreret Skib forandrer Hjemsted med den Følge, at det overføres til et andet Register, behøver Registerføreren for det nye Hjemsted ikke at tilstille Indredepartementet nogen Afskrift af Registeret, men har kun at give Departementet en Meddelelse om, at Skibet er indført.

§ 43. Spørgsmaal om Navneforandring for registreringspligtigt Skib afgjøres af Registerføreren. Han bør saavidt muligt søge hindret, at der vælges et Navn, som allerede bæres af noget i hans Register indført Skib.

Registerføreren skal uopholdelig underrette saavel Indredepartementet og vedkommende Toldkasserer som Kontrolrevisionen for Skibsmaalingen om Navneforandringen.

§ 44. Skal paa Grund af indtraadt Forandring i Eiendomsforholdet til registreret Skib eller Part i samme Adkomstdokument registreres, maa dette være ledsaget af Erklæring angaaende Eiendomsforholdet (Formular Nr. 11). Er Skibet i dets Helhed afhændet til et Aktieselskab eller Kommanditaktieselskab, skal tillige medfølge saadan Erklæring, som i Skibsregisterlovens § 5, Nr. 5 eller 6 er nævnt (Formular Nr. 9 eller 10).

§ 45. Indkommer Anmeldelse i Henhold til Skibsregisterlovens §§ 13—16, § 18 eller 29, finder Bestemmelserne i nærværende Reglements §§ 36, 37 og 39 tilsvarende Anvendelse.

§ 46. Indløber der fra nogen Auktionsbestyrer Meddelelse om, at et Bud paa registreret Skib eller paa Part i saadant Skib er blevet approberet, har Registerføreren forelobig at extrahere Meddelelsen i Rubriken for Adkomster og Hæftelser m. v.

§ 47. Er i det i foregaaende Paragraf omhandlede Tilfælde Adkomstdokument ikke indkommet til Registrering inden en Maaned efter Auktionens Afholdelse, har Registerføreren strax gjennem vedkommende Toldkasserer at søge Forholdet bragt paa det Rene. Reglerne i Skibsregisterlovens § 23 finder isaafald tilsvarende Anvendelse.

Har Registerføreren ellers Grund til at antage, at en Eiendomsoverdragelse vedkommende registreret Skib eller Part i samme har fundet Sted, uden at Eiendomsoverdragelsen er bleven registreret, skal han strax gjennem vedkommende Toldkasserer søge Forholdet bragt paa det rene.

§ 48. I de i Skibsregisterlovens §§ 23 og 28 omhandlede Tilfælde har Registerføreren at træffe fornøden Forføining gjennem Henvendelse til vedkommende Toldkasserer.

3die Kapitel. 23 Juli.

Om Tilſtaaelſe af midlertidigt Nationalitetsbevis.

I. For Skib, ſom befinder ſig i Udlandet.

§ 49. Er Skib i Udlandet erhvervet ſom norſk Eiendom, kan midlertidigt Nationalitetsbevis udſtedes for ſamme, forinden det underkaſtes norſk Maaling.

Midlertidigt Nationalitetsbevis udfærdiges af vedkommende norſke Konſul, forſaavidt han efter de til enhver Tid gjældende Beſtemmelſer om Konſulernes Embedsførſel dertil er berettiget, og ellers af Indredepartementet.

§ 50. Midlertidigt Nationalitetsbevis maa ikke lyde paa længere Tid end 2 Aar. Hvorvidt ved Udløbet af den i Dokumentet ſatte Friſt Nationalitetsbeviſet ſkal kunne fornyes, afgjøres af Indredepartementet i hvert enkelt Tilfælde.

§ 51. I det midlertidige Nationalitetsbevis bliver i Korthed at angive Eierens eller Eiernes Navn, Boſted og Nationalitet, ſamt Skibets Hjemſted, og — om Fartøiet er i Beſiddelſe af Maalebrev — dets Brutto- og Nettodrægtighed med Anførſel af naar, hvor og af hvilken Myndighed eller Inſtitution Maalebrevet er udfærdiget. Kjendingsſignal ſkal paaføres, om ſaadant er blevet opgivet.

§ 52. Naar Skibet ankommer til norſk Havn, uden at Anløbet ſker under Forbiſeiling for Ordre eller paa Grund af Storm eller af anden tilfældig Aarſag, ophører det midlertidige Nationalitetsbevis at være gjældende, ſelv om den ſatte Gyldighedsfriſt endnu ikke er udløbet.

§ 53. I de Tilfælde, hvor Konſul ikke er berettiget til at udfærdige midlertidigt Nationalitetsbevis uden efter Bemyndigelſe fra Indredepartementet, ſaavelſom naar dette ſelv ſkal udfærdige Beviſet, maa Andragende om Udfærdigelſe af ſaadant Dokument (Formular Nr. 15) tilſtilles nævnte Departement.

Tilhører Skibet et Partrederi, maa Andragendet være ledſaget af en Fortegnelſe over Partrederne (Formular Nr. 8), og om det tilhører et uanſvarligt Selſkab eller Kommanditaktieſelſkab, af Erklæring om Rederiforholdet (Formular Nr. 9 og 10).

Toldkaſſereren har at udlevere Vedkommende de fornødne Formularer.

Foranſtaaende kommer ogſaa til Anvendelſe, hvor midlertidigt Nationalitetsbevis ønſkes fornyet (Formular Nr. 15).

§ 54. Naar det haſter ſærdeles med Udfærdigelſen af midlertidigt Nationalitetsbevis, har vedkommende Toldkaſſerer eller Konſul efter Forlangende af Anmelderen og paa dennes Bekoſtning telegrafiſk at indſende til Indredepartementet de for Udfærdigelſen af Beviſet fornødne Data. Departementet kan derpaa ſtrax bevirke udfærdiget eller udfærdige midlertidigt Nationalitetsbevis.

23 Juli. § 55. Det Adkomstdokument, hvorved Skibet er overgaaet fra fremmed til norsk Eiendom, og mulige senere Adkomstdokumenter maa, forinden midlertidigt Nationalitetsbevis kan blive udfærdiget, forevises for vedkommende Konsul eller indsendes til Indredepartementet.

Saafremt Fartøiet er i Besiddelse af Maalebrev, maa ogsaa dette forevises eller indsendes.

Ligeledes maa fornødne Legitimationer tilstilles Indredepartementet, saafremt der skal gjøres Paategning paa et udfærdiget midlertidigt Nationalitetsbevis om Forandring med Hensyn til dets Indhold, eller der skal udfærdiges nyt midlertidigt Nationalitetsbevis med forandret Indhold.

§ 56. Paategning paa det midlertidige Nationalitetsbevis maa ikke gjøres af nogen anden end norsk Konsul efter Bemyndigelse fra Indredepartementet. Dette skal snareſt muligt bevirke Meddelelse om Paategningen tilstillet Registerføreren, saafremt der for Skibet er aabnet foreløbigt Folium i Registeret.

§ 57. Bestemmelserne i §§ 49—56 gjælder ogsaa for Skib, der i Udlandet er erhvervet som norsk Eiendom og derstedes blevet maalt af den norske Skibsmaaling, men skal afgaa forinden endeligt Nationalitetsbevis er kommet Føreren ihænde.

§ 58. Er endeligt (eller midlertidigt) Nationalitetsbevis tabt eller ødelagt, kan Indredepartementet enten selv udfærdige eller bemyndige norsk Konsul til at udfærdige midlertidigt (nyt midlertidigt) Nationalitetsbevis.

Departementet fastsætter i hvert enkelt Tilfælde de Vilkaar og den Tid, hvorpaa Dokumentet skal udfærdiges.

II. For Skib, som befinder sig i Norge.

§ 59. For registreringspligtigt Skib, der henligger i norsk Havn, kan Hjemstedets Toldkasserer, saafremt Skibet skal afgaa, udfærdige midlertidigt Nationalitetsbevis (Formular Nr. 14), naar

a. Nationalitetsbeviset er indsendt til Registerføreren i Henhold til Skibsregisterlovens § 5, Nr. 1, § 13 eller 14, eller
b. Nationalitetsbeviset er tabt eller ødelagt, og nyt Nationalitetsbevis endnu ikke er kommet Skibsføreren ihænde, eller
c. endeligt Nationalitetsbevis endnu ikke er udfærdiget og kommet Skibsføreren ihænde.

Uden Indredepartementets Samtykke maa saadant midlertidigt Nationalitetsbevis ikke udfærdiges for længere Tid end et Aar, eller Fornyelse deraf foretages.

§ 60. Saafremt Skibet befinder sig udenfor Hjemstedets Toldkasserers Distrikt, og der ikke er Tid til i Posten at sende det midlertidige Nationalitetsbevis til Skibsføreren, kan nævnte Toldkasserer telegrafisk bemyndige en anden Toldkasserer til at udfærdige Dokumentet. Bekræftet Afskrift af dette bliver strax

at tilstille Hjemstedets Toldkasserer, der derefter har at træffe de samme Forføininger, som om han selv havde udfærdiget samme. 23 Juli.

§ 61. Hvis Rederiforholdet ikke fremgaar af Matrikelen, har Hjemstedets Toldkasserer, forinden han udfærdiger eller afgiver Bemyndigelse til Udfærdigelse af det midlertidige Nationalitetsbevis, paa en efter Omstændighederne betryggende Maade at forvisse sig om, at Rederiforholdet tilfredsstiller Betingelserne i Sjøfartslovens § 1.

§ 62. Udsteder Toldkassereren midlertidigt Nationalitetsbevis for noget registreringspligtigt Skib, har han strax at tilstille Indredepartementet en Gjenpart af Beviset.

Om Udstedelsen skal der, saafremt Skibet har Folium i Matrikelen, gjøres Bemerkning i vedkommende Anmerkningsrubrik.

§ 63. Paa Skibe, der uden at være registreringspligtige skal være forsynede med Nationalitetsbevis, finder Bestemmelserne i §§ 59—61, forsaavidt dertil er Anledning, tilsvarende Anvendelse.

§ 64. For midlertidigt Nationalitetsbevis, der udfærdiges af Toldkasserer, erlægges intet Gebyr.

4de Kapitel.

Om Udfærdigelse af Nationalitetsbevis for ikke registreringspligtige Skibe og om Navneforandring for saadanne Skibe.

§ 65. For Skib, som ikke er registreringspligtigt, udfærdiges Nationalitetsbevis af Hjemstedets Toldkasserer.

§ 66. Andragende om Udfærdigelse af saadant Nationalitetsbevis skal indgives skriftlig og indeholde fuldstændige Oplysninger om Eiendomsforholdet.

Er der for Skibet udfærdiget Maalebrev, skal dette medsendes enten i Original eller i Gjenpart bekræftet af norsk Toldkasserer, notarius publicus eller Konsul.

§ 67. Tilhører Skibet et uansvarligt Selskab eller Kommanditaktieselskab, skal Andragendet være ledsaget af en under Tilbud af Ed eller, hvor dertil er Adgang, af saadan høitidelig Forsikring, som efter Lovgivningen kan træde i Eds Sted, afgiven Erklæring om Rederiforholdet (Formular 9 og 10).

§ 68. Toldkassereren har at kræve saadanne Legitimationer for det opgivne Eiendomsforholds Rigtighed, som han efter Omstændighederne finder paakrævede, og han har nøie at paase, at Rederiforholdet tilfredsstiller Betingelserne i Sjøfartslovens § 1.

§ 69. Nyt Nationalitetsbevis skal udfærdiges til Ombytning med det ældre:

23 Juli.

a) naar der er foregaaet saadan Forandring med Eiendomsforholdet til Skibet, at Nationalitetsbevisets Indhold er urigtigt;
b) naar Skibets Drægtighed ved Opmaaling findes forandret;
c) naar Skibet forandres fra Seilskib til Dampskib eller omvendt, eller der foretages Hovedforandring ved dets Takling;
d) naar Skibet forandrer Hjemsted eller Navn.

Er Nationalitetsbeviset tabt eller ødelagt, udstedes nyt Nationalitetsbevis, i førstnævnte Tilfælde dog kun mod Rederiets skriftlige Løfte om at indlevere det tabte Bevis, saafremt det maatte komme tilrette.

§ 70. Ikke registreringspligtige Skibe, der driver Fiske eller Fangst udenfor Territorialgrændsen, behøver kun at være forsynede med Nationalitetsbevis, forsaavidt de er:

1) Fiskedampskibe;
2) Damp- eller Seilskibe, der driver Fangst efter Hval, Kobbe eller Hvalros i Polaregnene, heri indbefattet Vestisen og Bottlenosfeltet;
3) Skibe, der driver Havfiske vestenfor 3° Øst for Greenwich.

§ 71. Toldkassereren har i en særskilt Bog at føre fortløbende Fortegnelse over de ikke registreringspligtige Skibe, for hvilke han har udstedt endeligt eller midlertidigt Nationalitetsbevis.

I Fortegnelsen anføres:

1) Nationalitetsbevisets Udstedelsesdatum, og for midlertidigt Bevis tillige dets Gyldighedstid,
2) Skibets Navn, Art, Takling, Byggested, forsaavidt det er kjendt, og Hjemsted,
3) Skibets Eier eller Eiere, saaledes som disse er angivne i Nationalitetsbeviset.

Enhver Fornyelse af Nationalitetsbevis for ikke registreringspligtigt Skib eller Forandring af Bevisets Indhold skal anmerkes paa Fortegnelsen.

Toldkassereren har inden Udgangen af hver Januar Maaned at indsende til Indredepartementet en Udskrift af de Tilføielser og Forandringer, som i det forløbne Kalenderaar maatte være foretagne i Fortegnelsen.

§ 72. Spørgsmaal om Navneforandring for ikke registreringspligtigt Skib afgjøres af den Toldkasserer, inden hvis Distrikt Skibet har Hjemsted.

Enhver Navneforandring skal gjøres betinget af, at den af Rederiet besørges bekjendtgjort i „Norsk Kundgjørelsestidende" samt thinglyst ved Rederiets Værnething og ved Jurisdiktionen for det Toldsted, hvorfra Skibet i Regelen skal fare.

§ 73. Navneforandring maa ikke tilſtedes, medmindre ſamt- 23 Juli.
lige Eiere, om Skibet eies af flere, har ſamtykket deri. Hviler der thinglyſt Heftelſe paa Skibet eller paa nogen Part i ſamme, maa ligeledes ſamtlige ſaadanne Rettighedshavere have ſamtykket i Navneforandringen.

§ 74. Andragende om Navneforandring ſkal være ledſaget af en af ſamtlige Eiere afgiven Erklæring om Eiendomsforholdet, og om, hvorvidt der hviler thinglyſt Heftelſe paa Skibet eller paa nogen Part i ſamme. Erklæringen ſkal afgives under Tilbud af Ed eller, hvor dertil er Adgang, af ſaadan høitidelig Forſikring, ſom efter Lovgivningen kan træde i Eds Sted. Gaar Erklæringen ud paa, at der hviler thinglyſt Heftelſe paa Skibet eller nogen Part i ſamme, ſkal tillige Panteatteſt medfølge.

Har Skibet faaet Nationalitetsbevis eller Maalebrev, maa disſe Dokumenter medfølge Andragendet enten i Original eller i Gjenpart bekræftet af norſk Toldkaſſerer, notarius publicus eller Konſul.

§ 75. Toldkaſſereren har ſaavidt muligt at drage Omſorg for, at Skibet ikke gives et Navn, ſom allerede bæres af noget andet i hans Diſtrikt hjemmehørende Skib.

§ 76. Tilſtedes Navneforandringen, ſkal Toldkaſſereren ſnareſt muligt meddele ſamme til Toldopſynet med Anmodning om at paaſe, at Skibet, ſaaſnart den i § 72 omhandlede Bekjendtgjørelſe og Thinglysning har fundet Sted, paa anordnet Maade bliver merket med det nye Navn. Han ſkal derhos, ſaafremt Skibet har Nationalitetsbevis eller Maalebrev, anmode Toldopſynet om at indberette, ſaaſnart Merkningen er ſkeet. Efter Modtagelſen af ſaadan Indberetning, har Toldkaſſereren i Tilfælde ſtrax at udſtede nyt Nationalitetsbevis (jfr. § 69) og, ſaafremt Skibet er maalt, enten ſelv at udfærdige eller, om Maalingen er foretaget andetſteds, at beſørge udfærdiget nyt Maalebrev for Skibet.

Endvidere ſkal Toldkaſſereren ſtrax give Kontrolrevisionen for Skibsmaalingen Meddelelſe om Navneforandringen.

Forſaavidt Elve- og Indſjøſkibe angaar, finder Beſtemmelſerne i §§ 72—76 ſaavidt muligt tilſvarende Anvendelſe, dog ſaaledes at iſtedetfor Toldkaſſereren træder Pantebogsføreren paa Skibets Hjemſted og iſtedetfor Toldopſynet vedkommende Politimyndighed.

5te Kapitel.

Særbeſtemmelſer vedrørende Elve- og Indſjøſkibe.

§ 77. Ved Elve- og Indſjøſkibe forſtaaes i nærværende Reglement Skibe, ſom udelukkende befarer Elve, Kanaler eller Indſjøer, uden at de under ſin Fart kommer i Berøring med noget ved Kyſten beliggende Toldſted.

23 Juli. § 78. Ved Anmeldelse af Elve- eller Indsjøskib til Registrering skal der ske følgende Lempninger i Skibsregisterlovens § 5:

1. den i Nr. 1 foreskrevne Bekræftelse kan ogsaa foretages af Politimester (Foged) eller Lensmand;
2. hvad der i samme Nr. er foreskrevet om Vedlæggelse af Nationalitetsbevis bortfalder;
3. de i Nr. 5 og 6 omhandlede Erklæringer bortfalder;
4. istedetfor den i Nr. 7 omhandlede Bevidnelse fra Toldvæsenet træder en Bevidnelse fra Politimester (Foged) eller Lensmand om, i hvilken eller hvilke Elve, Kanaler eller Indsjøer Skibet gaar i Fart, samt en Bevidnelse fra Indredepartementet om, at det ikke kan sees eller iøvrigt vides, at Skibet allerede er registreret her i Riget.

§ 79. Endvidere bliver for Elve- og Indsjøskibe at gjøre følgende Lempninger i Skibsregisterlovens øvrige Bestemmelser:

1. Nationalitetsbevis bliver ikke at udfærdige.
2. Skibet bliver ikke at indføre i Registeret under nogen Bogstaver (Kjendingsbogstaver).
3. Skibsregisterlovens § 8 bliver uden Anvendelse.
4. Ved Registrering af Adkomstdokument i Henhold til Skibsregisterlovens § 16 bortfalder de i nærværende Reglement nævnte Erklæringer med Undtagelse af Formular Nr. 11.

6te Kapitel.

Almindelige Bestemmelser.

§ 80. Hvor særskilt Tolkasserer ikke er ansat, gjælder om den forrettende Toldkasserer, hvad der i nærværende Reglement er bestemt om Toldkassereren.

§ 81. Toldopsynet har at efterkomme enhver Anmodning, som af nogen Toldkasserer maatte blive rettet til det for Opfyldelse af Skibsregisterlovens Paabud.

§ 82. Enhver Toldkasserer (Toldskriver) og Registerfører har til nærmeste Politimyndighed at anmelde enhver Overtrædelse af Skibsregisterlovens Paabud, som maatte komme til hans Kundskab.

§ 83. Naar Stevning i Henhold til Skibsregisterlovens § 27 eller § 34 indleveres til Opslag paa Toldboden, har Toldkassereren at drage Omsorg for, at Stevningen opslaaes paa et for Publikum bekvemt Sted.

§ 84. Indkommer der til Toldkassereren nogen Anke over en af ham i Henhold til Skibsregisterloven truffen Afgjørelse, har han snarest muligt at indsende samtlige Sagens Dokumenter tillige med hans egen Udtalelse direkte til Indredepartementet.

Tilsvarende Regel gjælder om Registerføreren, saafremt nogen

forlanger en af ham truffen Afgjørelse forelagt Departementet til 23 Juli.
Prøvelse.

§ 85. Det i Skibsregisterlovens § 7 foreskrevne særlige Merke for registreret Skib skal være Bogstaverne N. R.

Indredepartementet kan give nærmere Regler om det Sted og den Maade, hvorpaa de i nævnte Lovs § 7 omhandlede Merker skal anbringes.

§ 86. Af den i Indredepartementet førte Matrikel kan ikke erholdes Attest eller Afskrift uden til offentligt Brug. Heller ikke kan der i andet Øiemed begjæres mundtlig Oplysning om Indholdet enten af denne Matrikel eller af den Matrikel, som føres ved Toldstederne.

Forøvrigt gjælder med Hensyn til den i Indredepartementet førte Matrikel tilsvarende Regler, som i nærværende Reglement er bestemte for Toldkassererne.

§ 87. Indredepartementet har at føre en særskilt, med alfabetisk Register forsynet, Fortegnelse over Skibe, som i Medhold af Skibsregisterlovens § 9, 2det Led har faaet midlertidigt Nationalitetsbevis.

Lignende Fortegnelse bliver at føre over ikke registreringspligtige Skibe, som i Medhold af Skibsregisterlovens § 10, sidste Led maatte være blevne meddelt Nationalitetsbevis.

7de Kapitel.

Overgangsbestemmelser.

§ 88. Registreringspligtige Skibe, som før 1ste Januar 1903 har faaet norsk Maalebrev og endeligt Nationalitetsbevis, behøver ikke at være anmeldte til Skibsregisteret før 1ste Januar 1905. Dog skal Anmeldelse strax ske, saafremt Skibet skal forandre Hjemsted.

§ 89. Ved Anmeldelse og Registrering af saadant Skib, som i foregaaende § nævnt, kan der ske følgende Lempninger i Skibsregisterlovens og nærværende Reglements Forskrifter:

1) istedetfor Maalebrev og Nationalitetsbevis eller Gjenparter af samme kan træde Attest fra Kontrolrevisionen for Skibsmaalingen (Formular Nr. 12) og fra Toldkassereren ved det Toldkammer, i hvis Nationalitetsmatrikel Skibet senest er blevet indført (Formular Nr. 17). Toldkassereren har paa Forlangende at bistaa med Erhvervelsen af den førstnævnte Attest;
2) de i Skibsregisterlovens § 5, Nr. 2, 5 og 6 omhandlede Bevidnelser og Erklæringer bortfalder;
3) istedetfor de i samme §'s Nr. 7 omhandlede Bevidnelser kan træde skriftlig Erklæring fra den eller dem, som har undertegnet Anmeldelsen, om, at Skibet henligger i en bestemt be-

23 Juli. tegnet Havn, samt en Bevidnelse fra Indredepartementet om, at Skibet ikke kan sees eller iøvrigt vides allerede at være blevet registreret her i Riget;

4) Registerføreren har ikke, forinden Indførelse sker, at anstille nogen Undersøgelse af, hvorvidt Skibet rettelig er at anse som norsk, men har, hvis der i saa Henseende kan gjøres nogen Tvivl gjældende, at indberette Sagen til Indredepartementet.

§ 90. For Skib, som ved Registreringen allerede er i Besiddelse af endeligt Nationalitetsbevis, bliver overensstemmende med Bestemmelserne i Skibsregisterlovens § 7, jfr. nærværende Reglements §§ 12 og 13, nyt saadant at udfærdige til Ombytning med det gamle. Haves dette ikke tilstede, skal Toldkassereren anmode vedkommende Toldkasserer eller Konsul om at foretage Ombytningen.

§ 91. Forlader Skibet den Havn, i hvilken det ifølge Rederens Erklæring eller Bevidnelse fra Toldvæsenet eller Konsul er beliggende, kan Skibsdokumenterne uden Hinder af Bestemmelsen i Skibsregisterlovens § 8 af vedkommende Toldkasserer eller Konsul eftersendes Fartøiet til Udlevering eller Ombytning. Endvidere kan i samme Tilfælde den Toldkasserer, der har udfærdiget Nationalitetsbeviset, strax sende Dokumenterne til Toldkassereren eller Konsulen paa Skibets Bestemmelsessted til Udlevering eller Ombytning.

§ 92. For saadant Skib, som i § 88 nævnt, kan efter Skibsregisterlovens Ikrafttræden Navneforandring alene tilstedes af Registerføreren. Saadan Navneforandring maa kun finde Sted samtidig med, at Skibet registreres og kun, forsaavidt der ikke hviler nogen Hæftelse paa Skibet, eller forsaavidt samtlige Rettighedshavere samtykker deri. Skibets tidligere Navn skal isaafald anmerkes saavel paa Skibets Folium i Skibsregisteret og Matrikelen som i dets Nationalitetsbevis og Maalebrev.

§ 93. Bestemmelsen i § 88, 1ste Punktum, om den Frist, inden hvilken Anmeldelse til Registrering skal være foretaget, gjælder ogsaa for Elve- og Indsjøskibe, som er sat i Fart før 1ste Januar 1903. Ligeledes gjælder for disse Skibe Forskrifterne i § 92, forsaavidt dertil er Anledning. Ved Anmeldelse af saadant Skib til Registrering bortfalder de i Skibsregisterlovens § 5, Nr. 2 omhandlede Bevidnelser.

Formular Nr. 1.

(Skibsregisterlovens § 3, 2det og 3die Led).

Til .....

Herved atteſteres, at der for $\frac{\text{Dampſkib}}{\text{Seilſkib}}$ ..... Dags Dato er aabnet $\frac{\text{endeligt}}{\text{foreløbigt}}$ *) Folium i Skibsregiſteret ſamt, at der i ſamme er anført følgende vedkommende dette Skib:

*) Det ſom ikke paſſer, overſtryges.

Nationalitetsbevisets Nr. og Aar:	Registreringsdatum:	(ifølge $\frac{\text{Maalebrevet}}{\text{det midlertidige Nationalitetsbevis.}}$ *): Kjendingsbogstaver	Art: Takling: Byggested og Aar, om kjendt: Hjemsted:	Maalebrevets Datum og Udstedelsessted:	Kjendingsmaal i engelske Fod og Tiendedele: Længde: Bredde: Dybde:	Drægtighed i Reg.-Tons. Brutto.	Netto.

Nummer.	Eierens eller Eiernes Navn (Firma), Bosted (Forretningskontor) og Nationalitet.	Rederiets (Selskabets) Art.	Ved Partrederi: Hvor stor Brøkdel i Skibet Vedkommende eier.	Ved Partrederi: Bestyrende Reders Navn, Bosted og Nationalitet.	Ved andre Selskaber: Navn, Bosted og Nationalitet for samtlige Medlemmer, om det er et ansvarligt Selskab eller et Kommanditselskab, — for samtlige ansvarlige Medlemmer, om det er et Kommanditaktieselskab, — og ellers for samtlige Medlemmer af Selskabets Bestyrelse.	Anmærkninger.

Formular Nr. 2.

(Skibsregisterlovens § 3, 2det og 3die Led).

Til .....

Herved attesteres, at der vedkommende det under ..... 19 ..... $\frac{\text{endelig}}{\text{foreløbig}}$ *) registrerede $\frac{\text{Dampskib}}{\text{Seilskib}}$ .....

af ..... med Kjendingsbogstaver ..... Dags Dato er registreret saadan Forandring, at Skibsregisteret nu angaaende **Eiendomsforholdet** til Skibet udviser følgende:

*) Det Ord, som ikke passer, overstryges.

Eierens eller Eiernes Navn (Firma), Bosted (Forretnings kontor) og Nationalitet.	Rederiets (Selskabets) Art.	Ved Partrederi:		Ved andre Selskaber:
		Hvor stor Brøkdel i Skibet Vedkommende eier.	Bestyrende Reders Navn, Bosted og Nationalitet.	Navn, Bosted og Nationalitet for samtlige Medlemmer, om det er et ansvarligt Selskab eller et Kommanditselskab, — for samtlige ansvarlige Medlemmer, om det er et Kommanditaktieselskab, — og ellers for samtlige Medlemmer af Selskabets Bestyrelse.

Formular Nr. 3.

23 Juli.

(Skibsregiſterlovens § 3, 2det og 3die Led).

Til

.....

Herved atteſteres, at der vedkommende det under.....
19..... endelig / foreløbig *) regiſtrerede
Dampſkib / Seilſtib ..... af .....
med Kjendingsbogſtaver ..... Dags Dato er regiſtreret ſaadan Forandring, at

Skibets **Navn***) nu er:
„ **Art***) „ „:
„ **Takling***) „ „:
„ **Kjendingsmaal** i engelſke Fod og Tiendedele nu er:
Længde: Bredde: Dybde:
„ **Drægtighed i Reg.-Tons***) nu er: Brutto Netto
..... kontor den ..... 19 .....

(Navn).

*) Det ſom ikke paſſer, overſtryges.

Formular Nr. 4.

(Skibsregiſterlovens § 3, 2det og 3die Led).

Til

.....

Herved atteſteres, at det under.....19..... endelig / foreløbig *)
regiſtrerede Dampſkib / Seilſtib ..... af .....
med Kjendingsbogſtaver ..... Dags Dato er **udſlettet** af.....
Skibsregiſter.
Udſlettelſen er begrundet i, at.....
.....
..... kontor den ..... 19 .....

(Navn).

*) Det Ord, ſom ikke paſſer, overſtryges.

23 Juli.

Formular Nr. 5.

(Skibsregisterlovens § 3, 2det og 3die Led).

Til

.....

Herved attesteres, at der vedkommende det under .....

19 ..... $\frac{\text{endelig}}{\text{foreløbig}}$ *) registrerede

$\frac{\text{Dampskib}}{\text{Seilskib}}$ ..... af .....

med Kjendingsbogstaver ..... D. D. er registreret saadan Forandring, at Skibet nu som **Hjemsted** har det inden nærværende Registreringsdistrikt beliggende Toldsted .....

..... kontor den ..... 19 .....

(Navn).

*) Det Ord, som ikke passer, overstryges.

Formular Nr. 6.

(Skibsregisterlovens § 3, 2det og 3die Led).

Til

.....

Herved attesteres, at der vedkommende det under .....

19 ..... $\frac{\text{endelig}}{\text{foreløbig}}$ *) registrerede

$\frac{\text{Dampskib}}{\text{Seilskib}}$ ..... af .....

med Kjendingsbogstaver ..... D. D. **i Henhold til Skibsregisterlovens § 28**) — 29**) — er gjort Bemerkning** af følgende Indhold:

..... kontor den ..... 19 .....

(Navn).

*) Det Ord, som ikke passer, overstryges.
**) Det Tal, som ikke passer, overstryges.

23 Juli.

Formular Nr. 7.
(Skibsregisterlovens § 5).

Til
Skibsregisteret! [1])

I Henhold til Lov om Registrering af Skibe af 4de Mai 1901 anmeldes herved til Registrering:

$\frac{\text{Dampskib}}{\text{Seilskib}}$ [2]) .....,

der for Tiden **henligger i** .....,

og som skal have **Hjemsted i** .....,

Skibets **Takling** er: .....,

dets **Byggested** og **Aar** (om kjendt) er: .....,

og dets **Kjendingsbogstaver** ifølge norsk **Maalebrev** (om saadant er udfærdiget) er: .....

For Skibet — er der udfærdiget $\frac{\textbf{midlertidigt}}{\textbf{endeligt}}$ [2]) **Nationalitetsbevis,** i hvilket Fartøiet er givet Navnet ..... [2]), — er der **ikke** udfærdiget noget Nationalitetsbevis [2]).

For Skibet — har der i Skibsregisteret i ..... været aabnet **foreløbigt Folium,** i hvilket det er givet Navnet ..... [2]), — har der **ikke** været aabnet enten foreløbigt eller endeligt Folium i noget Skibsregister her i Riget [2]).

---

[1]) Anmeldelsen indsendes til Registeret gjennem Toldkassereren (Toldskriveren) paa Skibets Hjemsted.

[2]) Det, der ikke passer, overstryges.

23 Juli. **Skibet tilhører:**

*) **undertegnede** ....., der er norsk Statsborger og bosat i ....., som **Enereder**.

*) et **Partrederi** med ....., der er norsk Statsborger og bosat i ....., som bestyrende Reder. Angaaende samtlige Parteieres Navne, Bosted og Nationalitet samt Størrelsen af enhver Eiers Part henvises til vedlagte Fortegnelse.[1])

*) det **ansvarlige Selskab** — *) **Kommanditselskabet** ...., hvis Forretningskontor er i ....., og hvis samtlige Medlemmer er[2]):

*) det **uansvarlige Selskab** ....., hvis Forretningskontor er i ....., og hvis Bestyrelses Medlemmer er anførte i hoslagte Erklæring[3]).

*) **Kommanditaktieselskabet** ....., hvis Forretningskontor er i ....., og hvis samtlige ansvarlige Medlemmer er anførte i hoslagte Erklæring[4]).

Samtlige Skibet vedrørende **Adkomstdokumenter** — følger hoslagt[5]) — kan ikke skaffes tilveie[5]).

Paa Skibet hviler, bortseet fra mulige Sjøpanterettigheder, — **ingen Heftelse**[5]) — følgende **Heftelser:**[5])

) Paa de **enkelte Parter hviler, saavidt undertegnede bekjendt, **ingen Heftelse**[5]) — følgende **Heftelser:**[5])

De i Skibsregisterlovens § 5 foreskrevne Bilag[6]) følger hoslagt.

..... den 19

Dokumenter, der medfølger:

---

*) Det Led, som ikke passer, overstryges.
**) Dette Led overstryges, saafremt Skibet ikke tilhører et Partrederi.
[1]) Formular Nr. 8.
[2]) Navn, Bosted og Nationalitet anføres for hver enkelt.
[3]) Formular Nr. 9.
[4]) Formular Nr. 10.
[5]) Det, der ikke passer, overstryges.
[6]) Se næste Side.

Lov om Registrering af Skibe af 4de Mai 1901 § 5 lyder saaledes: 23 Juli.

Anmeldelsen skal være underskrevet af den eller dem, hvem Anmeldelsespligten paahviler, eller af en enkelt af dem paa samtliges Vegne. Den skal være affattet i Overensstemmelse med en derfor foreskreven Formular og meddele alle for Registreringen fornødne Oplysninger. Anmeldelsen skal derhos være ledsaget af:

1. Skibets **Maalebrev** og **Nationalitetsbevis**, om saadanne har været udstedte, enten i Original eller i Gjenpart, bekræftet af norsk Toldkasserer, notarius publicus eller Konsul. Er Maalebrev ikke endnu udstedt, maa i Stedet medfølge en Attest fra Toldvæsenet om, at Maaling er foretaget og Maalingsbeviset indsendt til Revision. Er Maalebrevet eller Nationalitetsbeviset tabt, maa medfølge en Erklæring herom, afgiven under Tilbud om Ed eller, hvor dertil er Adgang, saadan høitidelig Forsikring, som efter Lovgivningen kan træde i Eds Sted.
2. En **bekræftet Udskrift af Skibets foreløbige Folium** i Skibsregistret, hvis saadant i Henhold til nedenstaaende §§ 11 og 12 har været aabnet i noget andet Register end det, til hvilket det nu anmeldes; har der for Skibet ikke været aabnet foreløbigt Folium i Skibsregistret, maa medfølge en Bevidnelse herom fra vedkommende Regjeringsdepartement, hvis Skibet er indkjøbt fra Udlandet, og fra Byggestedets Distriktsregister, hvis det er bygget her i Riget.
3. Skibets **Bilbrev** samt, hvor Skibet siden dettes Udfærdigelse helt eller delvis har skiftet Eier, alle senere **Adkomstdokumenter** vedkommende Skibet eller de enkelte Parter. Er Skibet fra fremmed Eiendom overgaaet til norsk, behøver dog kun det Adkomstdokument, hvorved Skibet er blevet norsk Eiendom, samt mulige senere Adkomstdokumenter at indsendes. Ei heller skal det, hvor der for Skibet har været aabnet foreløbigt Folium (§§ 11 og 12), være nødvendigt paany at indsende Dokumenter, der allerede er bleven registrerede. Saavel af Bilbrevet som af vedkommende Adkomstdokumenter maa en af Anmelderen **bekræftet Afskrift** medfølge til Opbevaring ved Registerførerens Kontor. Har de foreskrevne Adkomstdokumenter ikke kunnet skaffes tilveie, maa dette oplyses, hvorhos der fra den eller dem af de anmeldte Eiere, hvis Adkomst ei paa nævnte Maade er legitimeret, maa medfølge en Erklæring, hvori de under Tilbud af Ed eller, hvor dertil er Adgang, saadan høitidelig Forsikring, som efter Lovgivningen kan træde i Eds Sted, bevidner sin Eiendomsret overensstemmende med Anmeldelsen. Ved Partrederi kan en af den bestyrende Reder paa samme Maade afgiven Erklæring om de øvrige Rederes Eiendomsret til Skibet for disses Vedkommende træde i Stedet for den ovennævnte Erklæring.

23 Juli. 4. **Bekræftet Udskrift af Pantebogen,** forsaavidt angaar de paa Skibet eller de enkelte Parter hvilende thinglyste Hæftelser. Saafremt der paahviler Skibet eller nogen Part Hæftelse, som ikke er thinglyst, og som heller ikke omfattes af Reglerne om Sjøpanterettigheder (Lov om Sjøfarten af 20de Juli 1893, Kap. 11), skal Anmeldelsen være ledsaget af Gjenparter af Hæftelsesdokumenterne, bekræftede af vedkommende Rettighedshavere. Medfølger ikke de foreskrevne Udskrifter eller Gjenparter, maa Grunden dertil oplyses.

5. **Hvis Skibet tilhører et Aktieselskab eller andet ansvarligt Selskab,** et Exemplar af Selskabets **Vedtægter,** forsaavidt disse ikke tidligere er indsendte til Registret, og tillige en under Tilbud om Ed eller høitidelig Forsikring afgiven **Erklæring** fra Selskabets Bestyrelse om Tilstedeværelsen af de i Sjøfartslovens § 1, andet Led opstillede Betingelser for, at Skibet skal kunne ansees som norskt, samt om, **at der ikke foreligger nogen Aftale, sigtende til at overdække det virkelige Forhold med Hensyn til Selskabets Bestyrelse eller Eiendomsretten til Skibet.** Denne Erklæring skal afgives skriftlig og affattes i Overensstemmelse med en derfor foreskreven Formular.

6. Hvis Skibet tilhører et **Kommanditaktieselskab** et Exemplar af Selskabets **Vedtægter** forsaavidt disse ikke tidligere er indsendte til Registret, og for de ansvarlige Medlemmers vedkommende saadanne Oplysninger om deres Adkomster, som omhandles i Nr. 3, samt en saadan **Erklæring** af disse Medlemmer som i Nr. 5 omhandlet om, **at der ikke foreligger nogen Aftale, sigtende til at overdække det virkelige Forhold med Hensyn til Selskabets Bestyrelse eller Eiendomsretten til Skibet.**

7. En **Bevidnelse fra Toldvæsenet** om, at Skibet er beliggende ved et Toldsted her i Riget, og at det ikke kan sees eller iøvrigt vides allerede at være registreret i Riget; i Bevidnelsen, der skal være affattet i Overensstemmelse med en foreskreven Formular, maa oplyses det Sted, hvor Skibet er opgivet at skulle registreres. Befinder Skibet sig i Udlandet, kan istedenfor Toldvæsenets Bevidnelse træde Bevidnelse fra **vedkommende norske Konsul** om, at Skibet henligger i en udenrigsk Havn, samt fra **vedkommende norske Regjeringsdepartement** om, at det ikke kan sees eller iøvrigt vides, at Skibet allerede er registreret her i Riget.

Hvor Omstændighederne giver Grund dertil, kan Registerføreren kræve yderligere Bevisligheder for Rigtigheden af de meddelte Oplysninger, eller at disse bekræftes med Ed, eller, hvor dertil er Adgang, saadan høitidelig Forsikring, som efter Lovgivningen kan træde i Eds Sted. Hvor fremmed Skib er erhvervet som norsk Eiendom, bliver derhos at iagttage de særlige Regler, som af Kongen ved Overenskomst med fremmed Magt maatte blive fastsatte.

Formular Nr. 8.
(Skibsregisterlovens § 5).

23 Juli.

Fortegnelse over Parteierne.

i $\frac{\text{Dampskib}}{\text{Seilskib}}$ .....

Navn.	Bosted.	Nationalitet.	Partens Størrelse.

13 Juli.

Formular Nr. 9.

(Skibsregisterlovens § 5, Nr. 5).

Undertegnede afgiver herved den Erklæring, at

Dampskib
Seilskib .....

tilhører det **uansvarlige Selskab** ....., hvis Hovedkontor og Bestyrelses Sæde er i ....., samt at undertegnede[1])

.....

.....

.....

.....

.....

der er Aktieeiere i Selskabet og norske Statsborgere, er Bestyrelsens samtlige Medlemmer[2]), — der er Aktieeier i Selskabet og norsk Statsborger, er Selskabets Enebestyrer[2]).

Vi[2]) — jeg[2]) — erklærer derhos, **at der ikke foreligger nogen Aftale** sigtende til at overdække det virkelige Forhold med Hensyn til Selskabets Bestyrelse eller Eiendomsretten til Skibet.

Rigtigheden af denne Erklæring — er hver især af os[2]) — er jeg[2]) — villig til at bekræfte med Ed[2]) — høitidelig Forsikring paa Ære og Samvittighed[2]).

..... den ..... 19 .....

Til Vitterlighed:

(Navn). (Navn).

---

[1]) Navn og Bosted anføres for hver enkelt.

[2]) Det, som ikke passer, overstryges. Istedetfor Ed kan høitidelig Forsikring paa Ære og Samvittighed kun afgives af Personer, der hører til en Trosbekjendelse, som ikke tillader Ed, eller af Personer, som vægrer sig for at aflægge Ed, fordi dette strider mod deres religiøse Opfatning, eller fordi de ikke tror paa en almægtig og alvidende Gud. Afgivelse af saadan Forsikring medfører samme Ansvar, som om Ed var aflagt.

Formular Nr. 10. 23 Juli.
(Skibsregisterlovens § 5, Nr. 6).

Undertegnede afgiver herved den Erklæring, at

Dampskib
Seilskib .....

tilhører **Kommanditaktieselskabet** ....., hvis Hovedkontor og Bestyrelses Sæde er i ....., samt at undertegnede[1])

.....

.....

.....

.....

der er norske Statsborgere, er Selskabets samtlige ansvarlige Medlemmer[2]) — der er norsk Statsborger, er Selskabets eneste ansvarlige Medlem[2]).

Vi[2]) — jeg[2]) — erklærer derhos, **at der ikke foreligger nogen Aftale** sigtende til at overdække det virkelige Forhold med Hensyn til Selskabets Bestyrelse eller Eiendomsretten til Skibet.

Rigtigheden af denne Erklæring — er hver især af os[2]) — er jeg[2]) — villig til at bekræfte med Ed[2]) — høitidelig Forsikring paa Ære og Samvittighed[2]).

....., den ..... 19 .....

Til Vitterlighed:

(Navn). (Navn).

[1]) Navn og Bosted anføres for hver enkelt.

[2]) Det, som ikke passer, overstryges. Istedetfor Ed kan høitidelig Forsikring paa Ære og Samvittighed kun afgives af Personer, der hører til en Trosbekjendelse, som ikke tillader Ed, eller af Personer, som vægrer sig for at aflægge Ed, fordi dette strider mod deres religiøse Opfatning, eller fordi de ikke tror paa en almægtig og alvidende Gud. Afgivelse af saadan Forsikring medfører samme Ansvar, som om Ed var aflagt.

23 Juli.

Formular Nr. 11.

(Skibsregisterlovens § 16).

Undertegnede, der har erhvervet — ..... Part ..... i[1]) — det i ..... Skibsregister indførte $\frac{\text{Dampskib}}{\text{Seilskib}}$ ..... med Kjendingsbogstaver ..... er —

*) norsk Statsborger og bosat i .....

*) et Partrederi med ....., der er norsk Statsborger og bosat i ....., som bestyrende Reder. Angaaende samtlige Parteieres Navne, Bosted og Nationalitet samt Størrelsen af enhver Eiers Part henvises til vedlagte Fortegnelse[2]).

*) et — ansvarligt Selskab[1]) — Kommanditselskab[1]) —, hvis Forretningskontor er i ....., og hvis samtlige Medlemmer er[3]):

*) et uansvarligt Selskab, hvis Forretningskontor er i ....., og hvis Bestyrelses Medlemmer er anførte i hoslagte Erklæring[4]).

*) et Kommanditaktieselskab, hvis Forretningskontorer i ....., og hvis samtlige ansvarlige Medlemmer er anførte i hoslagte Erklæring[5]).

..... den ..... 19 .....

(Navn).

*) Hele dette Led overstryges, hvis det ikke passer.
[1]) Overstryges, hvis det ikke passer.
[2]) Formular Nr. 8.
[3]) Her anføres for hver enkelt Navn, Bosted og Nationalitet.
[4]) Formular Nr. 9.
[5]) Formular Nr. 10.

Formular Nr. 12. 23 Juli.
(Skibsregisterloveus § 5, Nr. 1).

Herved attesteres, at ifølge de ved **Kontrolrevisionen for Skibsmaalingen** berovende Dokumenter er norsk Skib $\frac{\text{Dampskib}}{\text{Seilskib}}$
med Kjendingsbogstaver af Toldkamret i
meddelt Maalebrev, udvisende, at Skibets
Kjendingsmaal er i engelske Fod og Tiendedele:
Længde:
Bredde:
Dybde:
at det er forsynet med Dæk*),
samt at dets **Drægtighed i Registertons** er:
Brutto:
Netto:
Endvidere er ifølge Maalebrevet Skibets
Takling:
Byggested og Aar:
Hjemsted:

Kristiania i Kontrolrevisionen for Skibsmaalingen, den

(Navn).

*) Oplysning herom behøves kun for Seilskibe.

Formular. Nr. 13.
(Skibsregisterlovens § 7).

Kjendingssignal:

Nationalitetsbevis

for

hjemmehørende i

i Kongeriget Norge.

Da
der er bygget
og ifølge norsk
Maalebrev af er dræg-
tig Netto Register Tons,
nu tilhører

er dette Fartøi berettiget til at nyde den Beskyttelse og de Rettigheder og Fordele, som tilkommer norske Fartøier.

Udfærdiget i

den 19

Signal letters:

Certificate of Nationality

for

of

in the Kingdom of Norway.

Whereas the
built
burden, according
to Norwegian bill of measurement dated
register tons net,
now belongs to

the said vessel is entitled to all such protection, rights and privileges as are accorded to Norwegian vessels.

Given at

the 19

Toldkasserer (Toldskriver) — Collector of Customs.

Formular Nr. 14. 23 Juli.
(Skibsregiſterlovens § 9).

Kjendingsſignal:

Midlertidigt
Nationalitetsbevis
for

hjemmehørende i

i Kongeriget Norge.

Da
der er bygget
og ifølge norſk
Maalebrev af er dræg-
tig Netto Regiſter Tons,
nu tilhører

er dette Fartøi berettiget til at nyde den Beſkyttelſe og de Rettigheder og Fordele, ſom tilkommer norſke Fartøier.

Nærværende midlertidige Nationalitetsbevis er gjældende fra til

Udfærdiget i

den 19

Toldkaſſerer (Toldſkriver).

23 Juli.

Formular Nr. 15.

(Skibsregisterlovens § 9).

Til

Departementet for det Indre.[1])

Undertegnede andrager herved om, at et for .....[2]) gjældende **midlertidigt**[3]) — **nyt midlertidigt**[3]) **Nationalitetsbevis** maa blive udfærdiget for det i Udlandet erhvervede

$\frac{\text{Dampskib}}{\text{Seilskib}}$[3]) .....

der for Tiden henligger i[3]) ....., hvorfra det skal afgaa til .....[3]), — der er paa Reise til .....[3]).

Skibets Hjemsted er: .....,

dets **Takling** er: .....,

og dets **Byggested** og **Aar** (om kjendt) er: .....

---

[1]) Andragendet bør indsendes til Indredepartementet gjennem Toldkassereren paa Skibets Hjemsted eller gjennem norsk Konsul.

[2]) Her anføres det Tidsrum, for hvilket det midlertidige Nationalitetsbevis ønskes udfærdiget (f. Ex. 3 Maaneder, 2 Aar). Se Anmerkningerne Side 4.

[3]) Det som ikke passer, overstryges.

Skibet tilhører: 23 Juli.

*) **undertegnede** .....,
der er norsk Statsborger og bosat i ....., som **Enereder.**
*) et **Partrederi** med ....., der
er norsk Statsborger og bosat i ....., som bestyrende Reder.
Angaaende samtlige Parteieres Navne, Bosted og Nationalitet samt Størrelsen af enhver Eiers Part henvises til vedlagte Fortegnelse.[1])

*) det **ansvarlige Selskab** — *) **Kommanditselskabet** .....
....., hvis Forretningskontor er i .....,
og hvis samtlige Medlemmer er[2]):

*) det **uansvarlige Selskab** .....,
hvis Forretningskontor er i ....., og hvis Bestyrelses
Medlemmer er anførte i hoslagte Erklæring[3]).

*) **Kommanditaktieselskabet** .....,
hvis Forretningskontor er i ....., og hvis samtlige
ansvarlige Medlemmer er anførte i hoslagte Erklæring[4]).

Bemyndigelsen til Konsulen ønskes expederet ved **Brev***) — **telegrafisk** for Rederiets Regning*).

For Skibet — har der ikke tidligere været udfærdiget midlertidigt norsk Nationalitetsbevis*) — **har der været udfærdiget midlertidigt Nationalitetsbevis, i hvilket det er givet Kjendingssignalet:** .....*).

..... den ..... 19 .....

(Navn).

---

*) Det Led, som ikke passer, overstryges.
[1]) Formular Nr. 8.
[2]) Navn, Bosted og Nationalitet anføres for hver enkelt.
[3]) Formular Nr. 9.
[4]) Formular Nr. 10.

Anmerkninger:

1. For Skib, som i Udlandet (bortseet fra Sverige) er erhvervet som norsk Eiendom, kan midlertidigt Nationalitetsbevis, efter Bemyndigelse af Indredepartementet, udfærdiges af den norske Konsul, inden hvis Distrikt Skibet befinder sig. I Tilfælde af, at Skibet skal afgaa til Norge enten direkte eller med Anløb af en mellemliggende Havn for der at losse eller lade, kan Konsulen ogsaa uden saadan Bemyndigelse udfærdige et for den foreståaende Reise gjældende midlertidigt Nationalitetsbevis, efterat han har forvisset sig om, at den opgivne Eiers Hjemmel er i Orden og at iøvrigt Betingelserne for Udfærdigelsen af saadant Dokument er tilstede. I sidstnævnte Tilfælde kan Andragendet om Udfærdigelsen af midlertidigt Nationalitetsbevis direkte tilstilles Konsulen; nogen Formular for Andragendet til Konsulen er ikke fastsat.
2. For Skib, der ligger i svensk Havn, udfærdiges midlertidigt Nationalitetsbevis af Indredepartementet.
3. Intet midlertidigt Nationalitetsbevis udfærdiges for længere Tid end to Aar. Hvorvidt ved Fristens Udløb Udfærdigelse af nyt midlertidigt Nationalitetsbevis, efter derom indkommet Andragende, bør tilstaaes, afgjøres af Indredepartementet i hvert enkelt Tilfælde.
4. Det Adkomstdokument, hvorved Skibet er overgaaet fra fremmed til norsk Eiendom og mulige senere Adkomstdokumenter maa, forinden 1ste Gangs midlertidigt Nationalitetsbevis kan blive udfærdiget, forevises for vedkommende Konsul eller indsendes til Indredepartementet. Ligger Skibet i svensk Havn, maa Dokumenterne altid indsendes til nævnte Departement. Er Skibet i Besiddelse af Maalebrev, maa ogsaa dette forevises eller indsendes.
5. Ved Fornyelse af midlertidigt Nationalitetsbevis maa, saafremt der i det nye Bevis skal anføres en anden Eier end i det udløbne, fornødne Legitimationer for Eiendomsrettens Overgang tilstilles Indredepartementet.

23 Juli.

Formular Nr. 16.

(Skibsregisterlovens § 5, Nr. 7).

Herved bevidnes, at $\frac{\text{Dampskib}}{\text{Seilskib}}$ .....af....., som angivelig skal anmeldes til ..... Skibsregister, for Tiden henligger i .....Havn, og at det ikke kan sees eller iøvrigt vides allerede at være blevet registreret her i Riget.

..... Toldkammer den ..... 19 .....

(Navn).

Formular Nr. 17.

(Skibsregisterlovens § 5, Nr. 1, jfr. § 44).

Herved attesteres, at i den ved Toldkamret førte Fortegnelse over norske Skibe, der har erholdt endeligt Nationalitetsbevis, er den .....[1]) som Nr. ..... indført:

$\frac{\text{Dampskib}}{\text{Seilskib}}$ .....,

drægtigt .....Registertons Netto, med **Kjendingssignal** .....,

og **tilhørende** .....

.....

Det bemærkes, at Skibet er overført hertil fra[2]).....

..... Toldkammer, den ..... 19 .....

(Navn).

---

[1]) Datum anføres.

[2]) Overstryges, om det ikke passer.

23 Juli. **A. Schema til endeligt Skibsregister.**

Anmeldelsens Nr. og Aar i Registreringsdagbogen:	Registreringsdatum:	Skibets Navn:	Kjendingsbogstaver (ifølge Maalebrevet):

Numer.	Eierens eller Eiernes Navn (Firma), Bosted (Forretningskontor) og Nationalitet.	Rederiets (Selskabets) Art.	Ved Partrederi:		Ved andre Selskaber
			Hvor stor Brøkdel i Skibet Vedkommende eier.	Bestyrende Reders Navn, Bosted og Nationalitet.	Navn, Bosted og Nationalitet for samtlige Medlemmer, om det er et ansvarligt Selskab eller et Kommanditselskab, — for samtlige ansvarlige Medlemmer, om det er et Kommanditaktieselskab, — og ellers for samtlige Medlemmer af Selskabets Bestyrelse.

Art: Takling: Byggested og Aar, om kjendt: Hjemsted:	Maalebrevets Datum og Udstedelsessted.	Kjendingsmaal i engelske Fod og Tiendedele: Længde: Bredde: Dybde:	Drægtighed i Reg.-Tons: Brutto:	Netto:

Adkomster og Hæftelser med Udstedelsesdatum samt Oplysninger i Henhold til Skibsregisterlovens § 2, Nr. 6.	Adkomstens eller Hæftelsens: Datum i Registreringsdagbogen.	Registreringsdatum.	Tinglysningsdatum.	Nummer og Aar i Registreringsdagbogen.	Anmerkninger.

23 Juli. **B. Schema til foreløbigt Skibsregister.**

Foreløbigt Folium.

Anmeldelsens Nr. og Aar i Registreringsdagbogen:	Registreringsdatum:	**Skibets Navn:**	Kjendingsbogstaver (ifølge det midlertidige Nationalitetsbevis):

Nummer.	Eierens eller Eiernes Navn (Firma), Bosted (Forretningskontor) og Nationalitet.	Rederiets (Selskabets) Art.	Ved Partrederi:		Ved andre Selskaber:
			Hvor stor Brøkdel i Skibet Vedkommende eier.	Bestyrende Rederes Navn, Bosted og Nationalitet.	Navn, Bosted og Nationalitet for samtlige Medlemmer, om det er et ansvarligt Selskab eller et Kommanditselskab, — for samtlige ansvarlige Medlemmer, om det er et Kommanditaktieselskab, — og ellers for samtlige Medlemmer af Selskabets Bestyrelse.

Art: Takling: Byggested og Aar, om kjendt: Hjemsted:	Maalebrevets Datum og Udstedelsessted:	Kjendingsmaal i engelske Fod og Tiendedele: Længde: Bredde: Dybde:	Drægtighed i Reg.-Tons: Brutto:	Netto:

Adkomster og Hæftelser med Udstedelsesdatum samt Oplysninger i Henhold til Skibsregisterlovens § 2, Nr. 6.	Adkomstens eller Hæftelsens: Datum i Registreringsdagbogen.	Registreringsdatum.	Tinglysningsdatum.	Numer og Aar i Registreringsdagbogen.	Anmerkninger.

C. Schema til endelig Skibsmatrikel.

Skibets Navn:

Nationalitets-bevisets Datum:	Registrerings-datum:	Kjendingsbogstaver (ifølge Maalebrevet):	Art: Takling: Byggested og Aar, om kjendt: Hjemsted:	Maalebrevets Datum og Udstedelsessted:	Kjendingsmaal i engelske Fod og Tiendedele: Længde: Bredde: Dybde:	Drægtighed i Reg.-Tons: Brutto:	Netto:

Numer.	Eierens eller Eiernes Navn (Firma), Bosted (Forretningskontor) og Nationalitet.	Rederiets (Selskabets) Art.	Ved Partrederi: Hvor stor Brøkdel i Skibet Vedkommende eier.	Ved Partrederi: Bestyrende Reders Navn, Bosted og Nationalitet.	Ved andre Selskaber: Navn, Bosted og Nationalitet for samtlige Medlemmer, om det er et ansvarligt Selskab eller et Kommanditselskab, — for samtlige ansvarlige Medlemmer, om det er et Kommanditaktieselskab, — og ellers for samtlige Medlemmer af Selskabets Bestyrelse.	Anmerkninger.

D. Schema til foreløbig Skibsmatrikel.

Foreløbigt Folium. **Skibets Navn:**

Det midlertidige Nationalitetsbevises Datum:	Registreringsdatum:	Kjendingsbogstaver (ifølge det midlertidige Nationalitetsbevis):	Art: Takling: Byggested og Aar, om kjendt: Hjemsted:	Maalebrevets Datum og Udstedelsessted.	Kjendingsmaal i engelske Fod og Tiendedele: Længde: Bredde: Dybde:	Drægtighed i Reg.-Tons: Brutto:	Netto:

Nummer.	Eierens eller Eiernes Navn (Firma), Bosted (Forretningskontor) og Nationalitet.	Rederiets (Selskabets) Art.	Ved Partrederi: Hvor stor Brøkdel i Skibet Vedkommende eier.	Ved Partrederi: Bestyrende Rederis Navn, Bosted og Nationalitet.	Ved andre Selskaber: Navn, Bosted og Nationalitet for samtlige Medlemmer, om det er et ansvarligt Selskab eller et Kommanditselskab, — for samtlige ansvarlige Medlemmer, om det er et Kommanditaktieselskab, — og ellers for samtlige Medlemmer af Selskabets Bestyrelse.	Anmerkninger.

23 Juli. **E. Schema til Skibsregistreringsdagbog.**

Løbe-Nr.	Anmeldelser og Dokumenter indkomne til Registrering.	Sagens Journal-Nr.	Anmerkning.

23 Juli. **Kongelig Resolution***), hvorved er bestemt, at det i § 37 i Lov om Registrering af Skibe af 4de Mai 1901 omhandlede Bilbrev bliver at udfærdige som Udskrift af Notarialprotokollen og skal indeholde Oplysning om:

a. Det Skibsværfts eller Værksteds Navn og Beliggenhed (By- eller Herred), hvor Skibet er bygget;
b. Skibets Bygningsnumer i Værftets eller Værkstedets Bøger;
c. Det eller de Aar, hvori Skibet er bygget;
d. Skibets Art (Damp- eller Seilskib), Takling, dets Bygningsmaade og Byggemateriale, dets omtrentlige Drægtighed og Maal (Længde, Bredde, Dybde);
e. hvem der er Skibets Eier.

23 Juli. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt, at der fra 1ste August d. A. oprettes et midlertidigt Adjunktembede ved Bergens Kathedralskole.

23 Juli. **Kongelig Resolution**, hvorved bl. a. er bestemt, at det paalægges Sognepræsten i Gjerstad Præstegjæld under Østre Nedenes Provsti i Kristiansands Stift en Gang aarlig i Forbindelse med en Gudstjeneste i Vegaardheiens Kirke og til saadan Tid, som han selv bestemmer og forud betimelig bekjendtgjør, at fremmøde paa Espeland Hjælpekirkegaard for at jordfæste der begravede Lig.

*) Bekjendtgj. 28 Aug. i Lovtid. 1ste Afd. No. 41.

Kongelig Resolution, hvorved Bestyrelsen for Prokurator Christian August Sebbelows Stiftelse i Kristiania bemyndiges til af Stiftelsens Midler at anvende indtil Kr. 75000 til Opførelse af en ny Bygning for Stiftelsen paa dens Eiendom No. 6 ved Løkeberggaden i Kristiania istedetfor en tidligere paatænkt Bygning, omhandlet i Kongelig Resolution af 14de November 1898. 23 Juli.

Kongelig Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af Enkefru Elise Sophie Palludan ved Testamente af 20de April 1893 oprettede „Toldkasserer Christian Palludans og Hustrus Legat" i Kristiania samt paa de af Kristiania Magistrat under 3die April d. A. udfærdigede Statuter for dette Legat. 23 Juli.

Kongelig Resolution, hvorved bestemmes, at § 2 i de ved Høieste Resolution af 18de August 1896 stadfæstede Statuter for „Legatet til Stavanger Bys Vel", dens andet Punktum, forandres saaledes, at det kommer til at lyde: 23 Juli.

„Af Legatets Renter skal i de første 3 Aar kun uddeles $^1/_3$ Del, og i de derefter følgende 3 Aar $^2/_3$, derefter uddeles aarlig $^9/_{10}$ Del af Indtægterne, Resten tillægges Kapitalen."

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 23 Juli.

1. At Approbation i Henhold til Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837, dens § 39, meddeles paa den af Kommunebestyrelserne for Gildeskaals og Beierens Herreder i Nordlands Amt i Fællesmode den 29 Mai 1901 fattede Beslutning om for et Beløb af Kr. 1900 at indkjøbe en Parcel af Sandnes nordre i Gildeskaals Herred til Brug for Distriktslægen i Gildeskaal Distrikt, forsaavidt Herrederne derved paadrages Udgifter for et længere Tidsrum end 5 Aar.
2. At Distriktslægen i Gildeskaals Distrikt tilpligtes indtil anderledes maatte blive bestemt som Vederlag for Brugen af den under No. 1 anførte Parcel a) at betale Afdrag af Kjøbesummen og at forrente samme eller den til enhver Tid gjenstaaende Del deraf med 5 % p. A. mod hertil at erholde et aarligt Tilskud af nævnte Kommuner af Kr. 40.43 i Løbet af 47 Aar, b) at udrede de paa Parcellen faldende Skatter og Afgifter og c) at holde det paa denne opførendes Gjerde og Sommerfjøs i aabodsfri Stand.

Brugsregler for Volhaugen Statsalmenning i Værdalen,*) Nordre Trondhjems Amt, approberet af Landbrugsdepartementet den 24de Juli 1902. 24 Juli.

*) Bekjendtgj. 1 August i Lovtid. 1ste Afd. No 37.

24 Juli. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Siftamtmanden i Kristiania, foranlediget ved en indkommen Forespørgsel fra en Overretssagfører som Bestyrer i et Trælastfirmas Konkursbo om, hvorvidt Firmaet for 1902 var skattepligtigt af den ved Udhugst af Skove og Forædling af Tømmeret vundne Indtægt til de Kommuner, hvor Driften var foregaaet. Det var oplyst, at den nævnte Virksomhed i samtlige Kommuner ophørte flere Maaneder før 30te September 1901.

Departementet antager, at Spørgsmaalet maa besvares benægtende, forsaavidt ikke den omhandlede Drift er foretaget i Henhold til Udhugstkontrakter, som var gjældende for et bestemt Tidsrum, og som først udløb efter 30te September 1901, i hvilket Tilfælde Firmaet antages skattepligtigt til de paagjældende Kommuner, jfr. Departementets i Lovtidenden indtagne Skrivelser af 27de Juni 1887, 4de April 1893 og 3dje September 1898 samt Høiesteretsdom af 24de Januar 1891, indtaget i Retst. for samme Aar Pag. 495.

25 Juli. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Bratsberg Amt, hvori Departementet, foranlediget ved Forespørgsel fra Formanden i en Ligningskommission, meddeler, at det antager, at der ikke er Adgang for en udenbysboende Skatyder til at faa Ligningskommissionens Afgjørelse af sin Klage behandlet af en Overskattekommission, naar Begjæringen ikke er indkommen til Amtmanden inden den i Byskattelovens § 42 fastsatte Frist, jfr. Lovens § 43, 1ste Afsnit i. f. At Begjæringen inden Fristens Udløb er indkommen til Ligningskommissionen, antages ikke tilstrækkeligt. Er Begjæringen ved en Feiltagelse tilstillet Ligningskommissionen, bør denne uopholdelig oversende samme til Amtmanden.

26 Juli. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Bergens Stiftdirektion, der havde indsendt Forespørgsel fra en Sognepræst som Formand i et Kirketilsyn, om der er lovlig Adgang for det offentlige Veivæsen til at expropriere en Del af en Kirkegaard, som tiltrænges til et Veianlæg, og i Tilfælde, hvilke Forholdsregler der af Kirketilsynet bliver at træffe i Sagens Anledning.

Departementet meddeler, at det overensstemmende med, hvad det tidligere ved flere Leiligheder har udtalt [1]), antager, at der med Hjemmel i den bestaaende Speciallovgivning, jfr. Lov angaaende Veivæsenet af 15de September 1851 § 22, maa være Adgang til at expropriere den til et Veianlæg nødvendige Grund af en i Brug værende Kirkegaard og for Veivæsenet til at tage Grunden i Besiddelse uden Hinder af nogen Tidsbestemmelse. Derimod kan der fra Veivæsenets Side ikke gjøres nogetsomhelst Brug af Grunden, forinden de der begravede Lig, for hvis Vedkommende der ikke er hengaaet 20 Aar siden deres Nedsættelse eller hvis Henstaaen udover

[1]) Jfr. Skr. 2 Febr 1898.

denne Tid er sikret ved Fæste af Gravsted paa en bestemt Tid, 26 Juli.
paa Anlæggets Bekostning og under Jagttagelse af alle nødvendige Sundheds- og Sømmelighedshensyn er flyttede og paany begravede. For de Graves Vedkommende, som der efter Loven er Adgang til straks at gjenoptage, maa det derhos kræves, at Exproprianten ikke lader mulige Ligrester blive liggende men — under Jagttagelse af de samme Hensyn — tager dem op og nedsætter dem paany paa et andet Sted paa Kirkegaarden.

For at sikre sig mod, at Grund af Kirkegaarden tages til Veianlægget, uden at dette er nødvendigt, bør Kirketilsynet kræve Expropriationsforretning afholdt og under Forretningen æske Rettens Afgjørelse ang dette Punkt.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til Generalkrigskommissæren, foranlediget ved Andragende fra en Fyrbøder om at tilstaaes Certifikat som Dampskibsmaskinist af 2den Klasse, hvilket var afslaaet af vedkommende Sessionsbestyrelse, fordi Ansøgeren, som ifølge en fremlagt Attest fra vedkommende Dampskibs Fører og 1ste Maskinist havde faret med dette Dampskib som Fyrbøder i ca. 22 Maaneder, ikke havde faaet denne sin Fartstid legitimeret ved Mønstring. 26 Juli.

I Anledning heraf meddeles, at Departementet med Generalkrigskommissæren og vedkommende Indrulleringschef antager, at Maskinistloven ikke hjemler Adgang til at kræve Certifikatansøgeres indenrigske Fart bevist ved Mønstring. Forsaavidt angaar den til Opnaaelse af 1ste Klasses Maskinistcertifikat forlangte Fartstid som 2den Maskinist, er dette udtalt i Skr. herfra af 9de August [1]) og 6te September 1897, og det samme maa gjælde den Fart, som kræves til Opnaaelse af 2den Klasses Maskinistcertifikat. Bestemmelsen i Søudskrivningsreglementet om, at ingen Fart kommer i Betragtning ved Bestemmelse af Befarenhedsgrad, medmindre den er kontrolleret ved Mønstring, saaledes som for udenrigsk Fart er bestemt, antages ikke under Lovens Taushed at kunne anvendes ved Afgjørelsen af Andragender om Maskinistcertifikater saaledes som af vedkommende Sessionsbestyrelse fremholdt. Departementet gjør imidlertid opmerksom paa, at som udtalt i ovennævnte Departementsskrivelse af 9de August 1897 bør der stilles Forlangende om, at den for Fartstiden udstedte Bevidnelse er underskrevet saavel af Dampskibets Fører som af dets 1ste Maskinist, og at det bestemt er angivet, naar Vedkommende tiltraadte og afgik fra Tjenesten. Med ovenstaaende bedes samtlige Indrulleringschefer gjort bekjendt.

[1]) Indt. i Lovtid.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Stavanger Amt, hvori Departementet paa Foranledning beder en Skifte- 29 Juli.

29 Juli. forvalter tilkjengegivet, at det til Meddelelse af Attest for at der fra Skifterettens Side intet er til Hinder for, at Enkemand eller Enke indtræder i nyt Ægteskab, efter Departementets Opfatning maa anses for tilstrækkeligt, at Vedkommende til Skifteretten indgiver Begjæring om offentligt Skiftes Foretagelse, jfr. Reskr. af 29de April 1796 og Platous Skrift om Ægteskab § 11.

29 Juli. **Cirkulære** fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvorved bl. a. meddeles, at der fra 1ste August 1902 underholdes følgende nye Postaabneri:

Lauvdal i Sætersdalen i Byglands Herred, Nedenes Amt, Kristiansand S. Postdistrikt, i Postruten Byglandsfjord—Bygland.

30 Juli. **Kongelig Resolution** *), hvorved i Medhold af Lov om Fredning af Lax og Søørret m. v. af 20de Juni 1891 § 17 bestemmes, at det inden den Strækning ved Udløbet af Aarø-elven i Sogndals Herred, nordre Bergenhus Amt, hvori det ved Kongelige Resolutioner af 17de Marts 1866 og 14de Mai 1886 er forbudt at bruge Not med mindre Masker end $2\frac{1}{4}$ Tomme mellem Knuderne og at udstille Sættegarn eller lignende Redskaber, tillige skal være forbudt at bruge Kilenot, Laxeværp og lignende Indretninger.

Nærværende Resolution træder i Kraft straks.

30 Juli. **Kongelig Resolution** *), hvorved Høieste Resolution af 11te August 1896, hvorved der meddeles Approbation paa Stavangers Amtsthings samme Aar fattede Beslutning om, at § 25 i Lov om Skydsvæsenet af 14de Juli 1893 gjøres gjældende for Strandstedet Sand i Maanederne Juni, Juli og August, ophæves.

30 Juli. **Kongelig Resolution** *), hvorved i Henhold til Skydsloven af 14de Juli 1893 § 25 meddeles Approbation paa den af Amtsthinget for Nordre Bergenhus Amt under 7de Juni 1902 fattede Beslutning om Forbud mod uden Politiets Bevilgning at tage Plads ved offentlige Veie eller Pladse for at søge Erhverv ved Reisendes Befordring m. v. i Skydsruten i Flaamsdalen for den Del af Strækningen Fretheim—Hallingskeid, der ligger indenfor Amtsgrændsen.

30 Juli. **Regler** *) for Jagt og Fangst i Totens Bygdealmenning Lod No. 1, approberede af Landbrugsdepartementet i Henhold til Lov af 20de Mai 1899 § 5 og den Indredeparte-

*) Bekjendtgj. 1 Aug. i Lovtid. 1ste Afd. No. 37.

mentet ved Kongelig Resolution af 17de Juni 1899 meddelte Be- 30 Juli.
myndigelse, jfr. Kongelig Resolution af 17de Februar 1900 an-
gaaende visse Sagers Overførelse fra Indredepartementet.

§ 1. Enhver, som vil drive Jagt eller Fangst i Totens Bygdealmenning Lod No. 1, pligter at løse Jagtkort. Jagtkortet hjemler dog ikke Ret til at drive Jagt efter Elg. Jagtkortet udstedes af Almenningsbestyrelsen og lyder paa Navn. Det gjælder for Kalenderaaret eller visse bestemte Dage og kan ikke overdrages. Jagtkortet løses mod forskudsvis Erlæggelse af følgende Afgift:

A. For Aarskort:
1) For Beboere paa Eiendomme, der har Brugs- eller Eiendomsret i Almenningen, Kr. 5,00 — fem Kroner.
2) For Andre Kr. 15,00 — femten Kroner.

B. For visse bestemte Jagtdage:
Kr. 2,00 — to Kroner — pr. Dag.

§ 2. Jagtkortet maa under Jagten eller Fangsten medføres og inden Jagtomraadet forevises, naarsomhelst det af nogen forlanges.

§ 3. Retten til Jagt efter de Elgsdyr, som det i Henhold til Jagtlovens § 19 maatte blive tilladt aarlig at fælde i Almenningen, bortsættes for hvert Aar af Almenningsbestyrelsen ved Anbud efter forudgaaet fornøden Bekjendtgjørelse. Skriftlig Legitimation for Jægeren udfærdiges af Almenningsbestyrelsens Formand.

§ 4. Overtrædelse af disse Regler paatales overensstemmende med § 32 i Lov angaaende Jagt og Fangst af 20de Mai 1899.

Parolbefaling fra den kommanderende Admiral, hvorved 31 Juli.
bl. a. meddeles:

I Henhold til Kronprinsregentens Resolution af 3die Mai d. A. har Forsvarsdepartementet fattet følgende midlertidig gjældende Bestemmelse:

„Tilladelse til at blive staaende à la suite udover den i Reglement for Landtjenesten ved den kongelige norske Marine af 6te Marts 1889, dets § 137 bestemte Tid kan gives paa Ansøgning ved kongelig Resolution for hvert enkelt Tilfælde".

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Direktøren for Abnorm- 2 Aug.
skolevæsenet hvori Departementet i Anledning af en Skrivelse fra Klæbu offentlige Blindeskoles Bestyrer meddeler, at der for den Tid, hvori Elever af Skolen henligger paa Sygehus for vedkommende Forsørgers Regning, blir at gjøre Fradrag i den Skolen tilkommende Forpleiningsgodtgjørelse, svarende til hele den Godtgjørelse som Skolen ellers vilde have oppebaaret.

7 Aug. **Høieste Resolution** *), hvorved den af Sandefjords Kommunestyre i Møde den 30te Juni 1902 fattede Beslutning om Forhøielse af Afgiften af Udskjænkning af Øl, Vin, Mjød og Cider i Kjøbstaden til Kr. 1500 stadfæstes i Henhold til § 11 i Lov om Udskjænkning og Udsalg af Øl m. v. i Kjøbstæderne og Ladestederne af 18de Juni 1884.

7 Aug. **Høieste Resolution** *), hvorved i Medhold af Lov om Fredning af Ferskvandsfisk af 30te Mai 1894, § 1 bestemmes, at der for Biri Herred, Kristians Amt, indtil videre skal gjælde følgende Fredningsbestemmelser:

1. I Vande, Elve og Bække, hvor der findes Ørret, skal alt Fiske være forbudt fra og med 10de September til og med 1ste November.

2. I Vande, hvor der kun findes Aborr, skal Brugen af ethvert andet Redskab end Krog være forbudt fra Isløsningen om Vaaren til og med 15de Juni.

3. I alle Vande, Elve og Bække skal det være forbudt at bruge bundne Redskaber med mindre Maskevidde end 33 Millimeter, maalt i vaad Tilstand.

4. Brugen af Slø, Ruse, Mæl, Strømpose eller Oter skal til enhver Tid være forbudt.

5. Det er forbudt at afdæmme eller aflede Vandet i Vand, Elv eller Bæk som Middel til Fangst af Fisk eller til Hinder for Fiskens Forplantning, være sig ved industrielle Brug eller andetsteds.

6. Nærværende Regler gjælder ikke Mjøsen.

Denne Resolution træder ikraft straks. Høieste Resolution af 25de Mai 1886, Punkt I 2 B ophæves.

7 Aug. **Høieste Resolution** *), hvorved bestemmes, at den i Medhold af Lov om Fredning af Ferskvandsfisk af 30te Mai 1894 § 1 afgivne Høieste Resolution af 18de September 1896, gjældende for Hols Herred, Buskeruds Amt, forbliver i Kraft for et Tidsrum af 5 — fem — Aar fra 1ste Januar 1902 at regne.

Denne Resolution træder ikraft straks.

7 Aug. **Høieste Resolution** *), hvorved i Medhold af Lov om Fredning af Ferskvandsfisk af 30te Mai 1894 § 1 bestemmes, at det indtil videre, dog ikke for et længere Tidsrum end 5 — fem — Aar, skal være forbudt paa den mellem øvre Ende af Langesø og Hellefos liggende Strækning af Drammenselven i Øvre og Nedre Ekers Herreder, Buskeruds

*) Bekjendtgj. 8 Aug. i Lovtid. 1ste Afd. No. 38.

Amt, at fiske Sik i Tiden fra og med 25de til og med 10de November. 7 Aug.

Nærværende Resolution træder ikraft straks.

Høieste Resolution *), hvorved i Medhold af Lov om Fredning af Ferskvandsfisk af 30te Mai 1894, § 1 bestemmes, at der for Lesjeskogens Sogns Hovedvasdrag (Laugen og Rauma med Lesjeverks Vand) og de i samme faldende Elve og Bække, saa langt som Fisk fra Hovedvasdraget gaar op, skal i et Tidsrum af 5 — fem — Aar, fra 1ste Januar 1902 at regne, gjælde følgende Fiskeriregler: 7 Aug.

1. Brugen af Teine, Rude (Ryssju), Sløe (Sleu), Lyster og Oter samt af Garn eller Not med mindre Masker end 32 Millimeter mellem Knuderne forbydes.

2. I Tiden fra og med 1ste til og med 7de Juni samt fra og med 10de September til og med 14de Oktober skal alt Fiske i ovennævnte Vande, Elve og Bække være forbudt.

Denne Resolution træder ikraft straks.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Nedenes Amt, foranlediget ved Forespørgsel, om der efter Sportellovens § 68, jfr. § 4, skal beregnes enkelt Gebyr for Opnævnelse af Mænd til Taxter, som i Henhold til Lov om Veivæsenet af 15de September 1851 § 24 afholdes over Grus- og Fyldtag, der er beliggende paa forskjellige Eiendommes Grund og skal tjene til vedkommende Hovedveis Vedligeholdelse. 7 Aug.

I Anledning heraf meddeler Departementet, at det antager, at omhandlede Taxter, forudsat at de afholdes i fortløbende Rækkefølge, efter Sportellovens § 4 maa ansees som en Forretning, og at der saaledes under samme Forudsætning for Opnævnelse af Mænd til Taxterne bliver at beregne enkelt Gebyr.

Skrivelse **) fra Finants og Tolddepartementet til Amtmanden i Nordre Trondhjems Amt, hvorved under Henvisning til Departementets Skrivelse til Amtmanden af 5te November 1897 meddeles til Efterretning og videre Bekjendtgjørelse, at Indførselen af toldbare Varer, der ikke er ledsagede af Passerseddel fra 1ste næste Maaned alene bør ske i Nordli ad Veien fra Rigsgrændsen til Toldstationen Murumoen og i Sørli fra Rigsgrændsen over eller langs Indsøen Rangen til den ved denne beliggende Gaard Storbergvik, hvor Fortoldning kan foregaa. 9 Aug.

Bekjendtgjørelse fra Finants- og Tolddepartementet: 9 Aug.

I Henhold til § 1 i Lov om Vareførselen landværts mellem

*) Bekjendtgj. 8 Aug. i Lovtid 1ste Afd. No. 38.
**) Bekjendtgj. 15 Aug. i Lovtid. 1ste Afd. No. 39.

9 Aug. Norge og Sverige af 14de Mai 1898 bekjendtgjøres herved, at udenlandske ufortoldede Varer samt Varer, for hvilke Tilbagebetaling af erlagt Told eller Tilvirkningsafgift skal finde Sted, kunne forpasses til Toldstationen Murumoen i Nordli i Nordre Trondhjems Amt, der fra 1ste September d. A. i den heromhandlende Henseende træder istedenfor den i Bekjendtgjørelse af 22de Juli 1897 nævnte Gaard Eidet i Nordli, som fra samme Tid ophører at være Forpasningsstation.

3 April. 13 Aug. **Noter** angaaende gjensidig gratis Forkyndelse af Retsdokumenter udgaaede fra norske og ungarske Domstole.

Afskrift.

Stockholm, le 3 avril 1902.

Kais. und Königl. Oesterr. Ungar. Gesandtschaft.
Stockholm.

Monsieur le Ministre.

Mon Gouvernement me charge d'exposer à Votre Excellence ce qui suit:

Le Ministère Royal Hongrois de la Justice a relevé envers le Ministère Impérial et Royal des Affaires Etrangères qu'on demande en Norvège la restitution des frais de signification pour les actes judiciaires émanés des tribunaux hongrois tandis que les actes norvégiens sont signifiés gratuitement en Hongrie.

Le Ministère Hongrois s'appuie sur la convention internationale de droit privé de la Haye de 1896 et demande si la Norvège ne voudrait pas renoncer dorénavant au remboursement de frais en question à titre de réciprocité.

En Vous priant, Monsieur le Ministre, de me faire tenir en son temps la décision du Gouvernement Royal Norvé-

Oversættelse

af en Skrivelse fra den østerrigsk-ungarske Legation i Stockholm til den derværende Udenrigsminister, dateret 3die April 1902.

Herr Minister.

Min Regjering paalægger mig at fremholde for Deres Excellence følgende:

Det kongelige ungarske Justitsministerium har paapeget for det keiserlige og kongelige Udenrigsministerium, at man i Norge forlanger Erstatning for Omkostningerne ved Forkyndelse af Retsdokumenter udgaaet fra ungarske Domstole, medens norske Dokumenter forkyndes gratis i Ungarn.

Det ungarske Ministerium støtter sig paa den internationale Privatretskonvention i Haag af 1896 og forespørger, om ikke Norge for Fremtiden, paa Betingelse af Gjensidighed, skulde ville give Afkald paa Erstatning af de omhandlede Omkostninger.

Idet jeg beder Dem, Herr Minister, om i sin Tid at lade mig erholde Kundskab om den kongelige norske Regjerings Af-

gien je saisis cette occasion pour Vous renouveler l'assurance de ma très haute considération.

(signé) **Zwiedinek.**

Son Excellence
Monsieur de Lagerheim, Ministre des Affaires Etrangères, etc. etc. etc.

Afskriftens Rigtighed bekræftes.

Stockholm i det Kongelige Udenrigsdepartement den 13de August 1902.

v. Ditten,
Kabinetssekretær.

gjørelse, benytter jeg denne Leilighed til at fornye for Dem Forsikringen om min mest udmærkede Høiagtelse. 3 April. 13 Aug.

(undertegnet) **Zwiedinek.**

Hans Excellence
Herr Lagerheim, Minister for de udenrigske Anliggender, etc. etc. etc.

Oversættelsens Rigtighed bekræftes.

Den Kongelige norske Regjerings Departement for det Indre, Afdelingen for udenrigske Sager, Handel og Sjøfart.

Kristiania, 3die Septbr. 1902.

Helmer Bryn,
Expeditionschef.

Afskrift.

Stockholm, le 13 août 1902.

Monsieur le Comte.

Par une lettre, en date du 3 avril dernier, M. le Baron Zwiedinek a bien voulu, d'ordre de son Gouvernement, s'adresser à mon intermédiare afin de savoir si la Norvège ne voudrait pas renoncer dorénavant, à titre de réciprocité, au remboursement des frais de signification en Norvège des actes judiciaires, émanés des tribunaux hongrois.

Oversættelse
af en Skrivelse fra Udenrigsministeren i Stockholm til den derværende østerrigsk-ungarske Minister, dateret 13de August 1902.

Herr Greve.

Ved en Skrivelse, dateret 3die April sidstleden, har Herr Baron Zwiedinek havt den Godhed efter Ordre af sin Regjering at paakalde min Mellemkomst for at erfare, om ikke Norge for Fremtiden, paa Betingelse af Gjensidighed, skulde ville give Afkald paa Erstatning af Omkostninger ved Forkyndelse i Norge af Retsdokumenter udgaaet fra ungarske Domstole.

3 April. 13 Aug.

En réponse j'ai l'honneur de porter à Votre connaissance que le Gouvernement Norvégien accède volontiers à cette proposition et que, par conséquent, les actes judiciaires, émanés des tribunaux hongrois et dont la signification a été demandée en conformité de la convention relative à certains points du droit international privé se rapportant à la procédure civile, signé à la Haye le 14 novembre 1896, seront à l'avenir, à titre de réciprocité, signifiés gratuitement en Norvège.

Veuillez agréer, Monsieur le Comte, les assurances de ma haute considération.

(signé) **Lagerheim.**

Monsieur le Comte de Brandis, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de sa Majesté Impériale et Royale Apostolique, etc. etc. etc.

I Besvarelse heraf har jeg den Ære at bringe til Deres Kundskab, at den norske Regjering gjerne tiltræder dette Forslag, og at følgelig Retsdokumenter udgaaet fra ungarske Domstole, og hvis Forkyndelse er blevet begjæret i Overensstemmelse med Konventionen angaaende flere Emner af den internationale Privatret vedkommende den civile Proces, undertegnet i Haag den 14de November 1896, for Fremtiden, paa Betingelse af Gjensidighed, vil blive forkyndt gratis i Norge.

Modtag, Herr Greve, Forsikringen om min udmærkede Høiagtelse.

(undertegnet) **Lagerheim.**

Herr Grev de Brandis, Hans Keiserlige og Kongelige Apostoliske Majestæts Envoyé Extraordinaire og Ministre Plénipotentiaire etc. etc. etc.

Afskriftens Rigtighed bekræftes.

Stockholm i det Kongelige Udenrigsdepartement den 13de August 1902.

v. Ditten,
Kabinetssekretær.

Oversættelsens Rigtighed bekræftes.

Den Kongelige norske Regjerings Departement for det Indre, Afdelingen for udenrigske Sager, Handel og Sjøfart.

Kristiania, 3die Septbr. 1902.

Helmer Bryn,
Expeditionschef.

15 Aug. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Jarlsberg og Larviks Amt, hvori paa Forespørgsel fra en Distriktslæge angaaende Jordemødrenes Anmeldelse af Fødsler og deres Protokoller meddeles, at Departementet anser det retteste, at en

Jordemoder, der praktiserer i flere Kommuner, som ikke har samme Sundhedskommissionsordfører, til Indførelse af Fødsler fører en særskilt Protokol for hvert Sundhedskommissionsdistrikt, inden hvilket hun praktiserer, og til hvis Ordfører Protokollen saaledes bliver at indsende. Ligeledes bliver de i Kongelig Resolution af 9de November 1901, jfr. Departementets Rundskrivelse af 28de November næstefter, § 2 omhandlede Schemata No, 1 og 2 for Anmeldelse af Fødsler at tilstille Ordføreren for den Sundhedskommission, inden hvis Distrikt Fødslen har fundet Sted. 15 Aug.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til samtlige Departementer: 15 Aug.

Det er Departementet bekjendt, at der har gjort sig gjældende forskjellige Opfatninger af Spørgsmaalet om, i hvilken Udstrækning Bestemmelsen i § 4 i Lov om offentlige Tjenestemænds Skyds- og Kostgodtgjørelse af 10de Juli 1894 bør komme til Anvendelse i Tilfælde, hvor der ved offentlig Foranstaltning er givet vedkommende offentlige Tjenestemand fri Befordring paa Jernbane.

Efter dette Departements Mening omfatter nævnte Bestemmelse alene de Tilfælde, hvor der enten af Embedets eller Bestillingens Forhold til vedkommende Jernbane følger, at Embedets eller Bestillingens Indehaver befordres gratis med samme, eller hvor der for en enkelt Tjenestereise eller for Klasser af Tjenestereiser kontraktsmæssig eller paa anden Maade er sørget for fri Befordring for vedkommende Tjenestemænd (cfr. Postdepartementets i Lovtidenden indtagne Skrivelse af 27de November 1878).

Udenfor de her nævnte Tilfælde, hvor Lovens Bestemmelse altsaa antages at maatte følges, antager man, at det maa staa Tjenestemanden frit for, hvorvidt han under vedkommende Tjenestereise vil benytte den ham tilstaaede Fribillet eller ei, idet han dog alene kan beregne almindelig Skydsgodtgjørelse af det offentlige, naar han ikke benytter sig af Fribilletten, men løser særskilt Billet for Reisen, hvorom Attestation bør paaføres Regningen (cfr. dette Departements i Lovtidenden indtagne Skrivelse af 13de Mai 1887.)

Til mulig Opnaaelse af ensartet Afgjørelse ved de forskjellige Administrationsgrene af Tilfælde som ovennævnte har man villet henlede Opmerksomheden paa Sagen, idet man tør henstille til det ærede Departements Overveielse, hvorvidt det ved indtræffende Tilfælde maatte kunne slutte sig til dette Departements ovenfor fremholdte Fremgangsmaade i dette Spørgsmaal.

Høieste Resolution *), hvorved Stadfæstelse i Medhold af § 11 i Lov om Udskjænkning og Salg af Øl m. v. i Byerne af 18 Aug.

*) Bekjendtgj. 21 Aug i Lovtid. 1ste Afd. No. 40.

18 Aug. 18de Juni 1884 meddeles paa den af Stavanger Kommunestyre i Møde den 30te Juni 1902 fattede Beslutning om Forhøielse af Afgiften af Udskjænkning af Øl, Vin, Mjød og Cider i Stavanger til Kr. 1200,00.

18 Aug. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Approbation paa det i Generalforsamling den 7de Juni 1902 vedtagne Tillæg til § 13 i den for Voss Brandforsikringsselskab for Husebygninger og Løsøre ved Høieste Resolution af 31te August 1897 approberede Plan, saaledes at Selskabet fremdeles kan nyde godt af de ved Lovene af 9de August 1839 og 4de August 1845 hjemlede Forrettigheder.

19 Aug. **Skrivelse** fra Indredepartementets Afdeling for udenrigske Sager til Poststyrelsen, hvorved meddeles, at Japan fra 1ste December 1902 vil tiltræde den i Washington den 15de Juni 1897 affluttede Overenskomst om Udvexling af Breve og Æsker med angiven Værdi samt den sammesteds og under s. D. affluttede Konvention om Udvexling af Postpakker.

Nævnte Konventions Taxter opkræves i Japan efter følgende Forhold: 50 Centimes = 20 Sen, 25 Centimes = 10 Sen, (jfr. Expeditionsreglementet til nævnte Konvention Art. II § 1).

21 Aug. **Meddelelse fra Justitsdepartementet***), hvorefter bekjendtgjøres, at § 81 i de ved Kongelig Resolution af 15de Febr. 1895 approberede, i Lovtidendens 1ste Afdeling No. 12 for nævnte Aar indrykkede Politivedtægter for Kjøbstaden Tønsberg i berigtiget Form er saalydende:

„§ 81. 1ste Juledag, Skjærthorsdag, Langfredag, 1ste Paaskedag, Bededag, Christi Himmelfartsdag og 1ste Pintsedag samt de disse Helligdage forudgaaende Dage er det forbudt at holde offentlig Dans og at give offentlige Forestillinger eller Koncerter, Kirkekoncerter undtagne. Ligeledes er det forbudt at holde offentlig Dans eller at give offentlige Forestillinger fra Kl. 10 Aften før Søn- og Helligdage til Kl. 5 Eftermiddag paa disse".

22 Aug. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Kristiansand, hvori paa Forespørgsel fra et Skolestyre meddeles, at om en Lærer i Skrivelse til Skolestyret opsiger sin Post, men før denne Opsigelse bliver behandlet af Skolestyret, tilbagekalder sin Opsigelse, maa efter Departementets Mening vedkommende Lærer fremdeles ansees som Indehaver af Posten, og Skolestyret saaledes ansees uberettiget til at kundgjøre Posten ledig.

13 Febr. 23 Aug. **Noter** angaaende Fremlæggelse af Dokumenter i norske og russiske Retter.

*) Bekjendtgj. 21 Aug. i Lovtid. 1ste Afd. No. 40.

Afskrift.

Ministre des Affaires Etrangères à St. Pétersbourg au Ministre du Roi le 31 Janvier/13 Février 1902.

En me référant au mémoire de la Légation Royale de Suède et Norvège en date du 5/18 Décembre 1901, concernant les commissions rogatoires dans les affaires criminelles, j'ai l'honneur de Vous informer que le Gouvernement Impérial, désireux, de son côté, d'établir un mode de procéder uniforme dans les affaires de ce genre entre la Russie d'une part et la Suède et la Norvège de l'autre — considérerait, à titre de réciprocité, comme condition unique pour remplir (gratis) les commissions rogatoires susmentionnées la présentation d'une traduction française des pièces judiciaires, faite par les soins et aux frais du pays requérant.

Agréez, Monsieur le Ministre, etc.

(signé) **Cte Lamsdorff.**

Afskriftens Rigtighed bekræftes.

Stockholm i det Kongelige Udenrigsdepartement den 30te August 1902.

v. Ditten,
Kabinetssekretær.

Oversættelse

13 Febr.
23 Aug.

af en Skrivelse fra den russiske Udenrigsminister til Hans Majestæts Minister i St. Petersburg, dateret 13de Februar 1902.

Under Henvisning til den Kongelige svenske og norske Legations Skrivelse af 5/18 December 1901 angaaende Anmodninger i Straffesager har jeg den Ære at meddele Dem, at den Keiserlige Regjering, som for sit Vedkommende ønsker mellem Rusland paa den ene Side og Sverige og Norge paa den anden at tilveiebringe en ensartet Behandlingsmaade i Sager af denne Art, skulde, paa Betingelse af Gjensidighed, ville anse som eneste Vilkaar for gratis at efterkomme de ovennævnte Anmodninger Fremlæggelsen af en fransk Oversættelse af de judicielle Dokumenter, besørget af det rekvirerende Land og paa dets Bekostning.

Modtag etc. etc.

(Undert.) **Cte Lamsdorff.**

Oversættelsens Rigtighed bekræftes.

Den Kongelige norske Regjerings Departement for det Indre, Afdelingen for udenrigske Sager, Handel og Sjøfart.
Kristiania, 25de September 1902.

Helmer Bryn,
Expeditionschef.

13 Febr. / 23 Aug.

Afskrift.

Le Ministre du Roi à St. Petersbourg au Ministre des Affaires Etrangères le 23/10 Août 1902.

Par une lettre en date du 13 Février/31 Janvier dernier Votre Excellence a bien voulu m'informer que le Gouvernement Impérial Russe, désireux de son côté d'établir un mode de procéder uniforme quant aux commissions rogatoires dans les affaires criminelles entre la Russie d'une part et la Suède et la Norvège de l'autre, considérerait, à titre de réciprocité, comme condition unique pour remplir (gratis) les commissions rogatoires susmentionnées, la présentation d'une traduction française des pièces judiciaires faite par les soins et aux frais du pays requérant.

En réponse je suis autorisé de déclarer au nom du Gouvernement Norvégien, que lors de l'exécution en Norvège d'une commission rogatoire adressée dans une affaire criminelle par un tribunal russe à un tribunal norvégien, le Gouvernement Royal renoncera, à titre de réciprocité, à demander le remboursement des frais qui en résultent, si la commission rogatoire et les actes s'y rapportant sont accompagnés d'une traduction française.

Je profite, etc.

(signé) **Gyldenstolpe.**

Oversættelse

af en Skrivelse fra Hans Majestæts Legation i St. Petersburg til den russiske Udenrigsminister, dateret 23/10 August 1902.

Ved en Skrivelse af 13de Februar/31te Januar sidstleden har Deres Excellence havt den Godhed at meddele mig, at den Keiserlige russiske Regjering, som paa sin Side ønsker mellem Rusland paa den ene Side og Sverige og Norge paa den anden at tilveiebringe en ensartet Behandlingsmaade, forsaavidt angaar Anmodninger i Straffesager, skulde, paa Betingelse af Gjensidighed, som eneste Vilkaar for gratis at efterkomme de ovennævnte Anmodninger ville anse Fremlæggelsen af en fransk Oversættelse af de judicielle Dokumenter, besørget af det rekvirerende Land og paa dets Bekostning.

Som Svar er jeg blevet bemyndiget til i den norske Regjerings Navn at erklære, at den kongelige Regjering vil under Efterkommelse i Norge af en af en russisk Domstol til en norsk Domstol rettet Anmodning i en Straffesag, paa Betingelse af Gjensidighed, give Afkald paa Erstatning for de dermed forbundne Omkostninger, hvis Retsanmodningen og de tilhørende Dokumenter er ledsaget af en fransk Oversættelse.

Jeg benytter etc. etc.

(Undert.) **Gyldenstolpe.**

Afskriftens Rigtighed bekræftes.

Stockholm i det Kongelige Udenrigsdepartement den 30te August 1902.

v. Ditten,
Kabinetssekretær.

Oversættelsens Rigtighed bekræftes. 13 Febr. 23 Aug.

Den Kongelige norske Regjerings Departement for det Indre, Afdelingen for udenrigske Sager, Handel og Sjøfart. Kristiania, 25de September 1902.

Helmer Bryn,
Expeditionschef.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Kristiania Biskop, hvori i Anledning af Forespørgsel fra et Skolestyre meddeles, at der ikke antages at være noget til Hinder for at forene Kirkesangerbestillingen i et Præstegjæld med en Post som Inspektør for Præstegjældets Folkeskole, naar Biskopen giver sit Samtykke dertil og der ved Stillingernes Besættelse opnaaes Enighed mellem ham og Skolestyret om Personen. 23 Aug.

Da Landsskoleloven ikke kjender Skoleinspektører, gaar Departementet ud fra, at den ansættendes Skoleinspektør ikke gives nogen særskilt selvstændig Myndighed i Forhold til Lærerne, men nærmest bliver at betragte som Skolestyrets Assistent under Udøvelsen af dets Bestyrelse af og Tilsyn med Folkeskolen.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Smaalenenes Amt, hvori Departementet bl. a. i Anledning af Bemærkning i en Beslutning af et Værgeraad beder dette meddelt, at naar et Barn har begaaet en strafbar Handling, uden at Paatalemyndigheden for samme finder at burde reise Tiltale, er Værgeraadet ikke derfor altid henvist til ligeoverfor Barnet alene at bringe de i § 4 i Loven om Behandling af forsømte Børn nævnte Forføininger i Anvendelse. Er nemlig den begaaede strafbare Handling af den Art, at den kvalificerer Barnet til Anbringelse efter Lovens § 1, har Værgeraadet ogsaa fuld Adgang til at træffe en saadan Forføining. 26 Aug.

Høieste Resolution, hvorved der i Henhold til Lov om Formandskaber i Kjøbstæderne af 14de Januar 1837 § 40 meddeles Approbation paa den af Arendals Bystyre i Møde den 16de Marts d. A. fattede Beslutning om Overtagelse af Forvaltningen af afdøde Adjunkt Nils Mathias Aalholm og Hustru Hanna Cecilie, født Foss' Dødsbos Midler. 28 Aug.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af Nils Paulsen af Bergen ved Gavebrev af 4de August 1897 oprettede Legat til Vedligeholdelse af Hænsaasens 28 Aug.

28 Aug. Kapel i Vang Præstegjæld i Valdres og eventuelt til Uddannelse af Personer — særlig af Legatopretterens Hustrus Familie — fra Vang Hovedsogns Østside samt paa de for dette Legat udarbeidede Statuter, dog saaledes, at Legatet, naar det ikke længere maatte tiltrænges til Kapellets Vedligeholdelse, skal udgaa som offentlig Stiftelse og Kapitalen stilles til Vedkommendes Disposition for at anvendes efter Gavebrevets og Statuternes Forskrifter for dette Tilfælde.

28 Aug. **Høieste Resolution**, hvorved bestemmes, at Bestyrelsen for det af Oberst G. W. Drechsels Enke Fredrikke Elisabeth Motzfeldt ved Testamente af 25de April 1820, konfirmeret 25de September s. A. oprettede Legat til Fordel for fattige i Moss herefter skal bestaa af Sognepræsten og Byfogden sammesteds.

28 Aug. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Approbation paa den i Generalforsamling den 7de Februar 1902 og i Direktionsmøde den 28de Juni 1902 vedtagne Plan for Børsens gjensidige Brandforsikringsindretning for Løsøre, saaledes at Foreningen kan nyde godt af de ved Lovene af 9de August 1839 og 4de August 1845 hjemlede Forrettigheder.

28 Aug. **Cirkulære** fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvorved bl. a. meddeles, at Poststyrelsen paa Foranledning har udtalt, at Kap. XV, 1, 2det Passus, i Expeditionsreglementet til Hovedpostkonventionen antages ogsaa at burde anvendes paa Brevkort, forfærdigede af Private, saaledes, at disse kan godtages til Befordring til og fra Udlandet, hvad enten Titelen er angivet paa Fransk eller i Udgangslandets Sprog, og uden Hensyn til, om den er haandskreven eller trykt.

29 Aug. **Kongelig Resolution** *), hvorved i Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Ringsaker Herred, Hedemarkens Amt, under 11te Februar 1902 fattet Beslutning angaaende Tillæg til de ved Kongelig Resolution af 9de September 1893 approberede Politivedtægter for bemeldte Herred.

29 Aug. **Kongelig Resolution** **), hvorved i Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Evje Herred, Nedenes Amt, under 27de Februar og 5te Juli 1902 fattet Beslutning til Politivedtægter for bemeldte Herred.

29 Aug. **Kongelig Resolution** ***) hvorved i Henhold til Lov af 17de Juni 1869 om Politivedtægter for Kjøbstæderne meddeles Stad-

*) Bekjendtgj. 4 Septbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 42, hvor Tillægget er indtaget.

**) Bekjendtgj. 4 Septbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 42, hvor Vedtægterne er indtagne.

***) Bekjendtgj. 4 Septbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 42.

fæstelse paa en af Bergens Formænd og Repræsentanter under 29 Aug.
2den September 1901 og 30te Juni 1902 fattet Beslutning til Forandringer i §§ 61, 62, 63, 64, 65 og 88 i de ved Kongelig Resolution af 16de Februar 1883, jfr. de Kongelige Resolutioner af 3die Juni 1884, 4de Oktober 1886 og 23de November 1889, stadfæstede Politivedtægter for bemeldte Kjøbstad.

De forandrede Bestemmelser er saalydende:

„§ 61. Til at føre Overledelsen med Torvhandelen saavel under aaben Himmel som i de af Kommunen opførte eller opførendes Bazarer eller Torvhaller anordnes et Torvstyre, der skal bestaa af Politimesteren eller paa hans Vegne af Politiinspektøren som Formand, Kommunedyrlægen og 3 af Formandskabet, deraf mindst 1 inden dets Midte, aarlig valgte Medlemmer. I Tilfælde af Stemmelighed har Formanden den afgjørende Stemme. Forsaavidt angaar Benyttelsen til Torvhandel af de Havnevæsenet underliggende Kaier og Brygger, tiltrædes Torvstyret af Havnefogden, der om han finder det fornødent, kan forlange Havnestyrets Erklæring indhentet."

„§ 62. Torvstyret har med Approbation af Magistrat og Formandskab og, forsaavidt Havnevæsenets Kaier og Brygger angaar, tillige med Approbation af Havnestyret, til enhver Tid at bestemme, hvilke af Byens offentlige Pladse, Kaier, Brygger, Bazarer og Torvhaller kan benyttes til Torvhaller, hvilken Handel paa hvert Sted maa drives, og paa hvilke Betingelser den maa finde Sted."

„§ 63. De nærmere Ordensbestemmelser gives ved Forskrifter, istandbragte paa den i foregaaende § omhandlede Maade. Disse bliver at kundgjøre i fornøden Udstrækning i Byens Aviser og træder i Kraft til den Tid, som i Reglementet bestemmes, dog ikke tidligere end 4 Uger efter første Kundgjørelse."

„§ 64. Den, som overtræder de saaledes givne Forskrifter eller de i Medhold af samme givne Ordrer, kan bortvises fra Torvet."

„§ 65. Den fornødne Betjening, der til Udførelse af sit Hverv af Politimesteren kan tillægges Politimyndighed inden den det tillagte Omraade, ansættes af Magistrat og Formandskab efter Indstilling af Torvstyret i den Udstrækning, de af Kommunestyret bevilgede Midler tillader."

„§ 88. Fra den Tid, nærværende Vedtægter træder i Kraft, skulle efternævnte Næringsdrivende erlægge i særlig Afgift til Bykassen:

A. De, som søge Erhverv ved Udlaan paa 80 Kr. og derunder, mod haandfaaet Pant eller ved Kjøb af rørligt Gods mod Gjenløsningsret, forsaavidt Kjøbesummen ikke overstiger den anførte Grændse, — 100 Kr. aarlig.

B. De, som holde Sangerhus, 200 Kr.

29 Aug. C. De, som holde offentlig Dans:
1. for hvert almindeligt Bal fra 10 til 40 Kr.
2. for hvert Kostumebal 50 Kr.
3. for hver Maskerade 100 Kr.

D. De, hvem der til Udøvelse af deres Bedrift anvises Plads paa Byens Torve, Almendinger eller andre offentlige Pladse og Gader enten under Stævnen eller for en længere Tid udenfor Stævnen:
1. Vognmænd til Befordring af Personer: for hvert Kjøretøi 10 Kr. aarlig.
2. Vognmænd til Befordring af Gods og Varer: for hvert Kjøretøi 5 Kr. aarlig,
3. Fiskehandlere eller andre Handlende under aaben Himmel for hver løbende Meter af den til enhver Tid regulerede Forhandlingsplads indtil 20 Øre pr. Dag efter Torvstyrets nærmere Bestemmelse.

Magistrat og Formandskab er forøvrigt enten paa Grund af Vedkommendes Fattigdom, eller fordi det ansees ønskeligt midlertidig at opmuntre en given Bedrift, berettiget til at indrømme de under Litr. D nævnte Næringsdrivende afgiftsfri Plads.

Nærværende § kommer ikke til Anvendelse paa Norges Bank, Bergens Sparebank, Skillingsbanken, Privatbanken og Kreditbanken, forsaavidt disse Indretningers Virksomhed maatte gaa ind under den under Litr. A givne Betegnelse."

29 Aug. **Kongelig Resolution***), hvorved i Henhold til Lov af 22de Mai 1875 angaaende Adgang til at give dramatiske og andre offentlige Forestillinger m. V. meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Overberg Herred, Nordlands Amt, under 11te Juni 1902 fattet Beslutning til Vedtægter for bemeldte Herred med Hensyn til saadanne Forestillinger,

29 Aug. **Kongelig Resolution***), hvorved den af Hønefos Kommunestyre i Møde 2den April d. A. fattede Beslutning om Vedtægt for Natarbeide i Bagerier i Hønefos stadfæstes i Medhold af § 3 i Lov af 6te August 1897 om Indskrænkning af Arbeidstiden i Bagerier m. v. som gjældende for den Tid, da der fra nævnte By foregaar Leverance af Brød til Armeen, — dog saaledes, at Vedtægten gives følgende Lydelse:

„Den eller de af Hønefos Bagerier der har at levere Brød til Armeen under dennes Øvelser (eller Mobilisering) skal uden Hinder af § 2 i Lov om Indskrænkning af Arbeidstiden i Bagerier m. v. af 6te August 1897 have Adgang til at benytte sine Arbeidere baade Dag og Nat, dog saaledes, at til Natarbeide ikke

*) Bekjendtgj. 4 Septbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 42, hvor Vedtægterne er indtagne.

*) Bekjendtgj. 4 Septbr i Lovtid 1ste afd. No. 42.

maa anvendes de Arbeidere, der har været beskjæftiget til Dagar- 29 Aug.
beide eller omvendt, og at ingen maa benyttes til Natarbeide mere end 10 — ti — Timer pr. Døgn eller til Dagarbeide mere end 12 — tolv — Timer pr. Døgn."

Kongelig Resolution*), hvorved i Henhold til Lov om 29 Aug.
Pigtraads Anvendelse til Gjærde af 14de Juli 1893 § 1 meddeles Approbation paa følgende Beslutning fattet af Agdenes Herredsstyre, Søndre Trondhjems Amt, i Møde den 5te Juli 1902:

„Anvendelse af Pigtraad til Gjærde skal inden Agdenes Herred være forbudt:

1. Langs alle saavel private som offentlige Veie, der er udlagt til fælles Benyttelse.
2. I og mellem saavel Indmark som Udmark, der eies af Flere undtagen efter Eiernes Overenskomst.

Tidligere opført Pigtraadgjærde, der maatte staa i Strid med nærværende Bestemmelse, maa ikke repareres med Pigtraad".

Kongelig Resolution*), hvorved den af Aadalens Her- 29 Aug.
redsstyre, Buskeruds Amt, under 27de Mai 1902 fattede Beslutning om Tilladelse for Gaardbruger Ole Hansen Rudstaden til at udlægge Bjørnesax i Vardetjernsdalen under hans Eiendom Rudstaden i Aadalen Herred approberes.

Kongelig Resolution**), hvorved de af Herredsstyret for 29 Aug.
Søndre Frons Herred, Kristians Amt i Møde den 24de April og 15de Juli 1902 vedtagne Regler angaaende Forebyggelse og Slukning af Skogbrand inden Herredet approberes i Henhold til Lov angaaende Indskrænkninger i Brug af Ild i Skog og Mark m. v. af 14de Juli 1893 jfr. Lov af 27de Juli 1896 som gjældende indtil videre dog med en enkelt Forandring.

Kongelig Resolution*), hvorved en af Narviks Kommune- 29 Aug.
styre under 13de Juni 1902 fattet Beslutning stadfæstes i Henhold til Lov om Havne- og Ringevæsenet m. v. af 10de Juli 1894 §§ 28 og 29 som gjældende indtil videre, forsaavidt der ved samme er vedtaget at opkræve til Indtægt for Kommunens Havnekasse et Tillæg af 1 pCt. til alle Toldindtægter af Varer ved Narvik Toldsted samt Tonnageafgift af Fartøier, der losser eller lader i Havnen med 10 Øre pr. Reg. Ton af Fartøier, der er ankomne fra eller bestemte til Udlandet, og 5 Øre pr. Reg. Ton af Fartøier, der er ankomne fra eller bestemte til indenrigsk Sted, samt af Lystfartøier 10 Øre pr. Ton af Fartøiets maalte Drægtighed.

*) Bekjendtgj. 4 Septbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 42.
**) Bekjendtgj. 4 Septbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 42, hvor Reglerne er indtagne.

29 Aug. **Kongelig Resolution**, hvorved den i Henhold til § 2 i Lov am Udvidelse af Ladestedet Farsunds Grændser af 21de April 1902 under 10de Juli s. A. afholdte Forretning til Bestemmelse af den i nævnte Lovs § 1 beskrevne Grændselinie stadfæstes.

29 Aug. **Kongelig Resolution**, hvorved der i Henhold til § 55 i Lov om Kirker og Kirkegaarde af 3die August 1897 meddeles Tilladelse til, at der for Holmegils Kapel i Aremarks Præstegjælds Hovedsogn under Mellem-Borgesysels Provsti i Kristiania Stift oprettes et særskilt Kirketilsyn, bestaaende af Sognepræsten i Aremark og to af Aremarks Sognestyre valgte Medlemmer, som i fornødent Fald begge kan vælges udenfor Kredsen af Sognets Formænd.

29 Aug. **Kongelig Resolution**[1]), hvorved er bestemt:

1. At den ved Høieste Resolution af 8de Juni 1894 trufne Anordning af Tvedestrands faste Sjørets Distrikt forandres derhen, at Dybvaag Herred udskilles fra Sjøretsdistriktet.
2. At der i Henhold til Lov om Sjøfarten af 20de Juli 1893 § 313 anordnes fast Sjøret for den fra 1ste Januar 1902 oprettede Kjøbstad Narvik.
3. At der til Narviks faste Sjørets Distrikt henlægges foruden Narviks By — Ofotens Thinglag.
4. At Antallet af faste Sjøretsmedlemmer og Varamænd for Narviks Sjøret fastsættes til henholdsvis 6 og 3.

[1]) Se Deptstid. for 1902 S. 52.

29 Aug. **Kongelig Resolution**, hvorved det bl. a. tillades,

1. at den i Kongelig Resolution of 11te September 1901 omhandlede Kirke for et vordende Midtgulen Annexsogn af Bremanger Præstegjæld under Søndfjords Provsti i Bergens Stift opføres paa en dertil udseet Tomt ved Jelviken Begravelsesplads.
2. At der i Midtgulens Kirke bliver at afholde 15 Gudstjenester aarlig efter Bergens Biskops nærmere Bestemmelse dog saaledes, at Gudstjenesten paa første Dag af de store Høitider altid afholdes i Bremanger Hovedkirke.

29 Aug. **Kongelig Resolution**, hvorved bestemmes, at Konfirmandunderviisningen i Lindaas Præstegjæld under Nordhordlands Provsti i Bergens Stift for Fremtiden skal ordnes saaledes, at Hovedsognets Konfirmander og Konfirmanderne fra den østlige Del af Lygre Annexsogn forberedes af Sognepræsten i Hovedkirken, Konfirmanderne fra Myking Sogn af Sognepræsten paa et bekvemt Sted inden Sognet, Konfirmanderne fra den vestlige Del af Lygre Sogn af den residerende Kapellan i Lygre Kirke og Austreim og Fedje Sognes Konfirmander af Kapellanen i Austreim Kirke.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Nordre Trondhjems Amt, hvori Departementet, foranlediget ved Foresporgsel fra et Formandskab, udtaler, at et Medlem af Ligningskommissionen, der er 66 Aar gammel og har fungeret som Kommissionsmedlem et Aar, maa være berettiget til med Hjemmel af Bestemmelsen i Landsskattelovens § 55 at undslaa sig for længere at forrette som Medlem af Kommissionen. 29 Aug.

Skrivelse fra det internationale Postbureau i Bern til Postsyrelsen, hvorved meddeles, at Republiken Salvador er sat i 6te Klasse med Hensyn til Fordelingen af Udgifterne ved det internationale Bureau (Exp.regl. til Hovedpostkonventionen, dets Art. XXXIV § 5), hvorhos Hovedpostkonventionens Taxter (cfr. Art. IV i nævnte Exp.regl.) dersteds opkræves efter følgende Forhold: 5 Centavos = 25 Centimes, 2 Centavos = 10 Centimes og 1 Centavo = 5 Centimes og Postpakkekonventionens Taxter (cfr. Art. II i Exp.regl. til nævnte Konvention) efter følgende Forhold: 10 Centavos = 50 Centimes og 5 Centavos = 25 Centimes. 30 Aug.

Ifølge ovennævnte Skrivelse fra det internationale Postbureau skal derhos „Republique majeure de l'Amérique centrale" (Centralamerikas større Republik) med tilhørende Anførsler udgaa af de i Art. IV i Exp.regl. til Hovedkonventionen og Art. II i Exp.regl. til Postpakkekonventionen indtagne Tableauer samt i Art. XXXIV § 5, 7° i Exp.regl. til Hovedpostkonventionen.

Parolbefaling fra den kommanderende Admiral, hvorved bl. a. meddeles: 30 Aug.

Den kommanderende Admiral har bestemt, at de i Sjøtjenestereglementets 1ste Afsnit § 131 Pkt. 1 omhandlede Visiter gjøres kun, hvis Opholdet i Havnen er bestemt til at vare i mindst 48 Timer. I Fald Visiter i Henhold hertil ikke vil blive gjort, underrettes vedkommende Autoriteter herom under Afgivelsen af de i samme Reglements 3die Afsnit § 6 omhandlede Meldinger.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Kristiania Stiftsdirektion, foranlediget ved Foresporgsel fra en Sognepræst om, hvorvidt Landskyld bestemt i Korn skal opkræves efter aarlig eller tiaarlig Kapitulstaxt. 2 Septbr.

Departementet meddeler, at der — som af Stiftsdirektionen bemerket — ikke kan paavises nogen udtrykkelig Bestemmelse om, at saadan Landskyld skal erlægges efter tiaarlig Kapitulstaxt, og at det ogsaa synes mest stemmende med Lovgivningens Forudsætning, at den aarlige Kapitulstaxt overalt lægges til Grund ved Landskyldens Opkrævning, jfr. den af Stiftsdirektionen citerede § 10 b i Lov om civile og militære Embedsgaarde af 25de August 1848,

2 Septbr. hvor denne Fremgangsmaade udtrykkelig er bestemt for den Landskyldens Vedkommende, der svares af Embedsgaarde.

Departementet antager imidlertid, at der i et Forhold som nærværende, hvor det gjælder Ydelser, som har været svaret gjennem et længere Tidsrum, ikke bør sees bort fra den Praxis, som har uddannet sig ved Landskyldens Indfordring, og at det saaledes ved Spørgsmaalet om, hvilken af de to Taxter, der skal lægges til Grund ved Ydelsens Opkrævning, væsentlig bør komme an paa, hvorledes der gjennem Tiderne har været forholdt paa de forskjellige Steder af Landet. Hvor saaledes — hvad vistnok flere Steder har været Tilfældet — Landskyld i Korn gjennem længere Tid har været betalt med Penge efter tiaarlig Kapitulstaxt, antages denne Beregningsmaade ogsaa fremtidig at burde følges.

2 Septbr. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til en Sorenskriver, hvori Departementet paa Forespørgsel om, hvorledes der skal forholdes med Hensyn til Arveafgiftsberegningen i et Par nærmere omhandlede Tilfælde, meddeler:

1. Naar en gjenlevende Ægtefælle, der hensidder i uskiftet Bo, efter 1ste April d. A. skifter med sin før dette Tidspunkt afdøde Ægtefælles Livsarvinger, bliver ingen Arveafgift at beregne af de Livsarvingerne tilkommende Arvelodder, da Arven efter den afdøde Ægtefælle maa anses falden ved dennes Død.
2. Naar af to Ægtefæller den ene er død før 1ste April d. A., og den anden efter dette Tidspunkt, og Fællesboet derefter skiftes mellem de Afdødes fælles Livsarvinger, bliver alene den halve Del af Boet, der udgjør Arv efter den længstlevende af Forældrene, afgiftspligtigt. Arveafgift vil saaledes alene kunne beregnes, forsaavidt Halvdelen af hver enkelt Arvings Lod i Fællesboet overstiger Kr. 1000,00.
3. Ogsaa naar en gjenlevende Ægtefælle skifter summarisk med sin afdøde Ægtefælles Livsarvinger, paaligger det Skifteforvalteren i Henhold til Arveafgiftslovens § 15 at paase, at Arveafgiften bliver erlagt. Hvis der i et saadant Bo ikke haves tilstrækkelige kontante Midler, bør Statskassen for Arveafgiften gives betryggende Skifteudlæg paa samme Maade som for de den tilkommende Skiftesportler. Til at indbetale Afgiften bør derefter Vedkommende gives en passende Frist.

4 Septbr. **Høieste Resolution***), hvorved den af Farsunds Kommunestyre i Møde den 24de Juli 1902 fattede Beslutning om, at den aarlige Afgift af Udskjænknig af Øl, Vin, Mjød og Cider inden Ladestedet forhøies indtil Kr. 4000,00 stadfæstes i Medhold af § 11 i Lov af 18de Juni 1884 om Udskjænkning og Udsalg af Øl m. v. i Kjøbstæderne og Ladestederne.

*) Bekjendtgj. 15 Septbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 43.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af Helge Larsen Kvalvig og Hustru Sigri Mikkelsdatter ved Testamente af 25de Marts 1878 oprettede „Helge Kvalvigs og Hustrus Legat" til Fordel for Kinserviks Sogns Fattige samt paa den under 5te Mai d. A. udarbeidede Fundats for dette Legat. 4 Septbr.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af Martin Andersen Bergan ved Testamente af 9de Marts f. A. oprettede „Martin Andersen Bergans Legat" til Fordel for værdige Trængende i Hedrum Hovedsogn, samt de af dette Legats Bestyrelse under 7de Mai d. A. udarbeidede Statuter for samme. 4 Septbr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Kristiania i Anledning af Forespørgsel fra et Skolestyre om hvorvidt det paaligger en Kommune som Pligt at holde Gulvene i Lærerboligerne malt. Departementet meddeler, at dette Spørgsmaal vanskelig lader sig besvare i sin Almindelighed. Departementet tror dog at kunne udtale, at saafremt Maling af Gulvene er det sædvanlige inden Bygden eller Maling paa Grund af Forholdene maa anses som en fornøden Vedligeholdelse, er ogsaa Kommunen forpligtet til at holde Gulvene malt. Vedkommende Lærer har i ethvert Fald ingen Forpligtelse til for egen Regning at besørge Malingen. Til Slut bemærker Departementet, at efter den af Høiesteret under 23de Juni 1900 afsagte Dom, hvorefter der ligesaalidt paa frivillig anskaffet Lærerjord som paa den lovbefalede er Adgang til at lægge Afgift, antager Departementet, at den lovbefalede og frivillig anskaffede Lærerjord ogsaa i Henseende til Spørgsmaalet om Lærerboligens Vedligehold maa stilles lige. 4 Septbr.

Regler angaaende Jagt og Fangst i Totens Bygdealmenning, Lod No. 2, Kristians Amt*), approberede af Landbrugsdepartementet under 6te September 1902 i Henhold til Lov af 20de Mai 1899 samt Kongelig Resolution af 17de Juni 1899 og 17de Februar 1900. 6 Septbr.

§ 1. Enhver, som vil drive Jagt eller Fangst i Totens Bygdealmenning Lod No. 2, pligter at løse Jagtkort. Jagtkortet hjemler dog ikke Ret til at drive Jagt efter Elg.

Jagtkortet udstedes af Almenningsbestyrelsen og lyder paa Navn. Det gjælder for Kalenderaaret og kan ikke overdrages. Jagtkort løses mod forskudsvis Erlæggelse af følgende Afgift:

1. For Beboere paa Eiendomme, som har Brugsret i Almenningen, samt for brugs- eller eiendomsberettigede i Almenningen Kr. 2,00
2. For andre . . . . . „ 8,00.

*) Bekjendtgj. 15 Septbr. i Lovtid. No. 43.

6 Septbr. § 2. Almenningsbestyrelsen bestemmer for hvert Aar, hvormange der skal kunne udstedes af de Jagtkort, hvorfor Afgiften er sat til Kr. 8,00.

§ 3. Jagtkortet maa under Jagten eller Fangsten medføres og inden Jagtomraadet forevises, naarsomhelst det af nogen forlanges.

§ 4. Retten til Jagt efter de Elgsdyr, som det i Henhold til Jagtlovens § 19 maatte blive tilladt aarlig at fælde i Almenningen, bortsættes for hvert Aar af Almenningsbestyrelsen ved Anbud efter forudgaaet fornøden Bekjendtgjørelse.

§ 5. Udenbygdsboende, der ikke er eiendoms- eller brugsberettiget i Almenningen og som Gjester er paa Besøg hos i Almenningen jagtberettiget Person, kan mod en Afgift af Kr. 2,00 pr. Dag deltage med denne i Jagten. Adgangsbevis hertil udstedes af Almenningsbestyrelsens Formand eller Viceformand.

§ 6. Overtrædelse af disse Regler straffes og paatales overensstemmende med § 32 i Lov angaaende Jagt og Fangst af 20de Mai 1899.

6 Septbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Trondhjem, der havde begjæret Departementets Udtalelse om Lovligheden af en i Lønningsvedtægten for en Bys Folkeskole indtaget Bestemmelse om, at Lærere og Lærerinder ikke uden Skolestyrets Tilladelse maa tage Bopæl i en anden Kommune. Departementet bemærker i den Anledning, at det er enigt i, at efter den af Høiesteret under 3die April d. A. afsagte Dom (Lærer Godø's Sag) lar en saadan almindelig Bestemmelse sig neppe opretholde. Paa den anden Side gjør Departementet opmærksom paa, at efter Byskolelovens § 33 har Lærerne bl. a. ogsaa at have sin Opmærksomhed henvendt paa Elevernes Forhold udenfor Skolen. Bor en Lærer udenfor Byen, er det klart, at han i mange Tilfælde ikke vil kunne efterkomme denne Forpligtelse, og Skolestyret maa da være berettiget til at fordre, at han tar Bolig i Byen. Bor Læreren vistnok udenfor Bygrændsen, men dog saa nær samme, at hans Indseende med Eleverne udenfor Skoletiden ikke derved hindres, maa Departementet anse Skolestyret uberettiget til at forlange, at Læreren skal flytte. Da Spørgsmaalets Besvarelse saaledes vil være afhængig af de konkrete Forhold finder Departementet med Direktøren, at en Bestemmelse som den af Levanger Bystyre vedtagne i ethvert Fald ikke egner sig til at staa i Lønningsvedtægten.

9 Septbr. **Kongelig Resolution***), hvorved i Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Skedsmo Herred, Akershus Amt, under 30te November 1901 og 12te Juli 1902

*) Bekjendtgj. 15de Septbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 43, hvor vedk. Forandringer og Tillæg er indtagne.

fattet Beslutning angaaende Forandringer i og Tillæg til 9 Septbr.
de ved Kongelige Resolutioner af 23de Januar 1893 og 15de Februar 1895 approberede Politivedtægter for Lillestrøm og Strømmen.

Kongelig Resolution*), hvorved i Henhold til Lov af 9 Septbr.
22de Mai 1875 angaaende Adgang til at give dramatiske og andre offentlige Forestillinger m. v. meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Skedsmo Herred, Akershus Amt, under 30te November 1901 fattet Beslutning angaaende Forandring i den ved Kongelig Resolution af 20de December 1890 approberede Vedtægt for bemeldte Herred med Hensyn til saadanne Forestillinger.

Kongelig Resolution**), hvorved i Henhold til Lov om 9 Septbr.
Politivedtægter for Rigets Ladesteder af 28de Mai 1881 meddeles Stadfæstelse paa en af Farsunds Formænd og Repræsentanter under 29de Januar, 6te Februar og 6te Juni 1902 fattet Beslutning til Politivedtægter for bemeldte Ladested.

Kongelig Resolution***), hvorved Approbation i Henhold 9 Septbr.
til § 5 i Lov om kommunale Slagtehuse, Kjødkontrol m. V. af 27de Juni 1892 jfr. Lov af 6te August 1897 meddeles indtil videre paa efterstaaende af Kommunestyret for Kjøbstaden Stavanger i Møde den 30te Juni 1902 fastsatte Taxt og Tid for Kjødkontrol udenfor Kontrolstationen.

Udenfor Kontrolstationen:

For Kontrol i Tiden fra 7 Morgen til 8 Aften samt i Exporttiden til Kl. 12 Nat:

Hest	Kr. 1,00
Storfæ	„ 0,50
Ungfæ	„ 0,20
Faar eller Kalv	„ 0,10
Svin	„ 0,50

Mindste Betaling for hver Tilkaldelse Kr. 1,00.

Kongelig Resolution***), hvorved i Henhold til § 88 i 9 Septbr.
Lov om Bygningsvæsenet af 27de Juli 1896 bestemmes, at den almindelige Bygningslovgivning skal være gjældende for det i Lunds Herredsstyres Beslutning af 26de April 1902 omhandlede Strøg omkring Mois Jernbanestation i nævnte Herred, Stavanger Amt.

Nævnte Strøg er i Beslutningen betegnet saaledes:

---

*) Bekjendtgj. 15 Septbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 43, hvor den forandrede § 2 er indtagen.

**) Bekjendtgj. 15 Septbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 43, hvor Vedtægterne er indtagne.

***) Bekjendtgj. 15 Sept. i Lovtid. 1ste Afd. No. 43.

9 Septbr. A. Paa Østsiden af Moiselven:
Grændsen dannes i Syd af Brækkebækken, gaar 100 m. fra Stationens og Hauklandsveiens Østside til den støder paa Østensbækken i Nord og følger denne til dens Udløb i Moiselven. Vestsiden dannes af Moiselven.

B. Paa Vestsiden af Moiselven:
Grændsen dannes i Nord med Skiftelinien mellem Rolf Kristiansen og Axel Jonassen Moi fra Moiselven og i samme Retning 100 m. i Vest fra Hovedveien, derfra i sydlig Retning i 100 m. Bredde fra Hovedveien til en liden Bæk i Syd, der danner Grændsen mellem Moi og Gaarden Eigeland og følger samme Bæk til den udløber i Moiselven, denne danner Østsiden paa Linie B.

9 Septbr. **Kongelig Resolution***), hvorved efterstaaende af Narviks Kommunestyre under 22de Juli 1902 besluttede Vedtægt angaaende Lukningstid for Udsalgssteder stadfæstes i Henhold til Lov om Lukningstid for Udsalgssteder af 31te Mai 1900.

§ 1. Udsalgssteder, hvor Salg af Varer foregaar, skal med de nedenfor angivne Undtagelser holdes lukkede fra Kl. 8 Aften til Kl. 7 Morgen. Virkedage før Søn- eller Helligdage samt i Tiden fra og med 10de til og med 23de December skal det dog være tilladt at holde aabent til Kl. 10 Aften.

§ 2. Paaskeaften og Pintseaften lukkes Udsalgsstederne Kl. 8 Aften; for Juleaftens Vedkommende henvises til Lov af 14de Juli 1897.

Søn- og Helligdage skal Udsalgsstederne holdes lukkede hele Dagen og 17de Mai fra Kl. 1.

§ 3. I Lukningstiden maa Kunder ikke indlades; derimod er det tilladt at expedere Kunder, som er komne ind før Lukningstiden.

§ 4. Nærværende Vedtægt finder ikke Anvendelse paa Apotheker, Aviskiosker, Bageri- og Konditoriudsalg, Beværtningssteder, Melkeudsalg, Tobaks- og Cigarhandlere samt Slagteriudsalg med Varer af egen Tilvirkning, samtlige dog kun forsaavidt de ikke tillige driver anden Kjøbmandshandel.

Forsaavidt angaar Søn- og Helligdage kommer for de i nærværende § nævnte Næringsdrivende den almindelige Helligdagslovgivnings Bestemmelse til Anvendelse.

§ 5. Nærværende Vedtægt træder i Kraft 1 — en — Maaned, efterat den har erholdt kongelig Stadfæstelse.

9 Septbr. **Kongelig Resolution***), hvorved Stadfæstelse i Medhold af Lov af 18de Juni 1884 § 13 meddeles paa den af Nordre Frons Herredsstyrelse i Møde den 30te Juni 1902 fattede Beslutning om, at Afgifter for Udskjænkning af Øl og Vin inden Herredet forhøies indtil Kr. 1000,00.

*) Bekjendtgj. 15 Septbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 43.

Kongelig Resolution, hvorved i Henhold til § 41 i Lov om Kirker og Kirkegaarde af 3die August 1897 meddeles Samtykke til, at den Tid hvori ethvert begravet Lig i Regelen skal hvile urørt i Jorden, for Reinli Kirkegaard i Søndre Aurdal Præstegjæld under Valdres Provsti i Hamar Stift nedsættes til 15 Aar. 9 Septbr.

Kongelig Resolution[1]), hvorved er bestemt: 9 Septbr.

I. At det nye Sindssygeasyl ved Bodø for Fremtiden bliver at benævne „Rønvik Sindssygeasyl."

II a. At vedlagte Udkast approberes som Regulativ for Rønvik Sindssygeasyl.

b. At Justitsdepartementet bemyndiges til at foretage de Forandringer i og Tillæg til dette Regulativ, som i Fremtiden maatte findes nødvendige eller hensigtsmæssige.

Regulativ for Rønvik Sindssygeasyl[2]).

Kap. 1.

Almindelige Bestemmelser.

§ 1. Rønvik Sindssygeasyl er et Statsasyl, bestemt til at optage Sindssyge, nærmest fra Tromsø Stift. Det optager fortrinsvis Sindssyge, der giver Haab om Helbredelse, men staar ogsaa aabent for andre Sindssyge, hvis Tilstand gjennem Opholdet i samme kan ventes forbedret, saavelsom for uhelbredelige Sindssyge, der ikke egner sig for Familiepleie.

§ 2. Asylet er bestemt til at optage indtil 230 Syge, lige mange af hvert Kjøn. Overskridelse af dette Antal maa ikke finde Sted uden Samtykke af Justitsdepartementet.

§ 3. Asylet bliver bestyret af en Direktør, der som Overlæge forestaar de Syges Behandling. Ved Sygebehandlingen bistaaes han af en Reservelæge, ved Bestyrelsen forøvrigt af en Forvalter og en Kasserer.

§ 4. Opsynet med og Forpleiningen af de Syge overtages paa Mandssiden af en Oversygepleier, paa Kvindesiden af en Oversygepleierske med Bistand af Sygepleiere og Sygepleiersker, hvis Antal i Forhold til de Syge i Regelen bør være ikke over 1 : 8 og ikke under 1 : 10. Kjøkkenet forestaaes af en Husholderske, Vaskeriet og Linnedbeholdningerne af en Oldfrue, Gaardsbruget af en Agronom, Haverne af en Gartner og Asylets teknisk-mekaniske Udstyr samt Vandledningerne m. m. af en Maskinist, samtlige med det fornødne Tjenerpersonale.

§ 5. Asylet er nærmest bestemt for Syge paa almindelig Forpleining, men kan ogsaa modtage Syge paa bedre Forpleining, forsaavidt en saadan passende for den Syge kan skaffes. Betalingen

[1]) Se Deptstid. for 1902, No. 51.

[2]) Af Regulativet er kun indtaget Kap. 1.

9 Septbr. fastsættes til enhver Tid af Justitsdepartementet. Udlændinge, forsaavidt de ikke behandles for Fattigvæsenets Regning, betaler 1/5 mere.

For den fastsatte Betaling erholdes alt det nødvendige, undtagen Gangklæder. I Tilfælde af, at den Syge ved Indlæggelsen eller senere under Opholdet i Asylet ikke har den fornødne Beklædning, vil det manglende blive anskaffet paa Rekvirentens Regning, for private Syges Vedkommende saavidt muligt efter Konference med denne. Har nogen Syg Extrafornødenheder, der tillades af Direktøren, anskaffes de paa Vedkommendes egen Regning, naar Rekvirenten dertil har givet sit Samtykke.

§ 6. Naar en Syg ønskes indlagt skal i Regelen et skriftligt Forlangende derom indleveres fra den, hvem det nærmest paaligger at varetage den Syges Tarv. Dette Forlangende skal være ledsaget af fornøden Sikkerhed for Betalingen, samt en efter et nærmere bestemt Schema affattet Lægeerklæring. Direktøren afgjør derefter, hvorvidt den Syge kan optages. I trængende og utvivlsomme Tilfælde kan Direktøren optage en Syg uden at de nævnte Dokumenter er tilveiebragte, men de maa da uden Ophold eftersendes, i modsat Fald maa den Syge ikke beholdes i Asylet. Dog skal manglende Lægeerklæring i saadanne Tilfælde ikke være til Hinder for, at den Syge beholdes, naar særlige Omstændigheder maatte gjøre Indsendelsen umulig. Ovennævnte Regler bliver ogsaa at iagttage ved senere Indlæggelse af samme Patient.

§ 7. Personer, der efter Rettens eller Paatalemyndighedens Beslutning forlanges indlagt til Observation, kan modtages, naar Direktøren finder det hensigtsmæssigt.

§ 8. Syge, hvis Ophold i Asylet Direktøren finder utjenligt, kan efterat Rekvirenten derom er bleven underrettet, til enhver Tid udskrives. De Syges Hjemreise besørges paa Vedkommendes Bekostning og paa den Maade, som Direktøren bestemmer. Dødsfald meddeles snarest muligt Rekvirenten og Begravelsen foranstaltes af Asylet, medmindre de paarørende i betimelig Tid og paa foreskreven Maade selv besørger den. Omkostningerne bæres af Vedkommende.

I Regelen skal Obduktion foretages og denne kan ikke nægtes af de Paarørende.

§ 9. De Syge fordeles efter Kjønnet i to fuldstændig adskilte Hovedafdelinger og inden disse i følgende Underafdelinger:

A rolige Syge, bedre Forpleining.
B I rolige Syge, almindelig Forpleining.
B II Syge, der maa være under stadig Opsigt.
C I } urolige Syge.
C II }
D voldsomme og meget urenlige Syge.

§ 10. De Syge faar den Frihed og nyder de Adspredelser, som Hensynet til dem selv og til andre tillader. De deltager i de i Asylet forefaldende Arbeider i den Udstrækning, som Direktøren

finder forenelig med deres eget Bedste. Foruden ved Extraforpleining o. s. v. kan flittige Arbeidere opmuntres ved en liden Pengegodtgjørelse, som efter Direktørens Bestemmelse anvendes til deres eget Bedste. 9 Septbr.

§ 11. De Syge maa under Opholdet i Asylet ikke uden Direktørens Tilladelse modtage Besøg eller afsende og modtage Bud, Breve eller Pakker. Breve til Syge sendes uforseglede i Konvolut til Direktøren.

— — — — — — — — — — — — — — —

Kongelig Resolution[1]), hvorved er bestemt: 9 Septbr.

1. At følgende hidtil under Departementet for det Indre hørende Sager fra 1ste Januar 1903 henlægges til efternævnte Departementer:
   a. Til Justits- og Politidepartementet Sager vedkommende de civile Overøvrigheder og deres Embedsgaarde, Sager angaaende Udlændingers Adgang til at erhverve fast Eiendom i Riget, extraordinære Forføininger til Afhjælpelse af Distrikters eller Kommuners Nød, Foranstaltninger i Anledning af større Skadetilføielser ved Storm o. l., Sager vedkommende Formandskabslovgivningen, Kommunernes Bestyrelse og deres økonomiske Anliggender i Almindelighed, Magistratsembederne, Rigets civile Inddeling samt Byers Anlæg og Grænser.
   b. Til Landbrugsdepartementet Sager vedkommende Lappeforholdene.
2. At Departementet for det Indre fra samme Tidspunkt bliver at benævne Departementet for udenrigske Sager, Handel, Sjøfart og Industri.

[1]) Se Deps.tid. for 1902 Nr. 50.

Kongelig Resolution, hvorved i Medhold af Lov af 3die Mai 1873 § 1 sammenholdt med Lovene af 3die Marts 1860, 26de Mai 1866 og 31te Mai 1890, indeholdende Tillæg til og Forandringer i Lovene om den almindelige Brandforsikrings-Indretning for Bygninger fra 1ste Juli 1902 indtil videre tilstaaes en Nedsættelse af 30% i Brandkontingenten af de inden Askim Brand- og Bygningskommune beliggende, i bemeldte Indretnings Kjøbstad-Afdeling forsikrede Bygninger ved Askim Jernbanestation i Rakkestad Fogderi, Smaalenenes Amt. 9 Septbr.

Kongelig Resolution, hvorved i Henhold til § 1 i Lov af 17de Juni 1869 angaaende Forandringer i Toldlovgivningen bliver for Drøbaks Toldsted indtil videre fastsat følgende Kontortid istedetfor den i Lov om Toldvæsenet af 20de September 1845 § 19 bestemte: 9 Septbr.

i Maanederne Marts, April, Mai, Juni, Juli, August, September og Oktober fra Kl. 8—12 Formiddag og fra Kl. 2—6 Eftermiddag, og

9 Septbr. i Maanederne November, December, Januar og Februar fra Kl. 9 Formiddag til 3 Eftermiddag.

9 Septbr. **Kongelig Resolution**, hvorved der i Henhold til § 1 i Lov af 17de Juni 1869 angaaende Forandringer i Toldlovgivningen bliver for Harstad Toldsted indtil videre fastsat følgende Kontortid istedetfor den i Lov om Toldvæsenet af 20de September 1845 § 19 bestemte: i Maanederne Januar, Februar, November og December fra Kl. 9 Formiddag til 3 Eftermiddag og i Aarets øvrige Maaneder fra 8 til 12 Formiddag og 2 til 6 Eftermiddag.

9 Septbr. **Kongelig Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa den af Leinstranden Herredsstyre, Søndre Trondhjems Amt i Møde den 4de August 1902 vedtagne Plan for en inden Herredet under Navn af „Leinstranden Sparebank" oprettendes Sparebank.

9 Septbr. **Kongelig Resolution**, hvorved bl. a. er bestemt, at den ved Kongelig Resolution af 12te Marts 1850 trufne Bestemmelse om, at Toldinspektøren i Bergen tilpligtes at tage Bopæl i Toldkontorbygningen sammesteds ophæves.

9 Septbr. **Kongelig Resolution**, hvorved følgende midlertidige Distriktsinddeling fastsættes for de fra 1ste Oktober 1902 i Nordlands og Tromsø Amter under Tromsø Stifts Forsvar oprettendes Kredsbataljoner:

Nordlands Kredsbataljon.

Kompagniets Nr. og Navn	Lodtrækningsdistrikt	Fogderi	Amt
1ste Kompagni (Lofoten)	1. Vaagan 2. Gimsø og Valberg 3. Borge 4. Buksnes og Hol 5. Flakstad 6. Værø og Røst	Lofoten og Vesteraalen	Nordlands
2det Kompagni (Salten)	1. Steigen 2. Folden 3. Skjerstad 4. Saltdalen 5. Bodø 6. Bodin 7. Gildeskaal og Beieren	Salten	

9 Septbr.

Kompagniets Nr. og Navn	Lodtrækningsdistrikt	Fogderi	Amt
3die Kompagni (Ranen)	1. Meløy 2. Rødø 3. Lurø 4. Mo 5. Hemnes 6. Nesne 7. Herø 8. Alstadhaug	Nordre Helgeland	
4de Kompagni (Vefsen)	1. Hatfjelddalen 2. Vefsen 3. Tjøtta 4. Vega 5. Velfjorden 6. Brønnø 7. Vik 8. Vindalen	Søndre Helgeland	Nordlands

Tromsø Kredsbataljon

Kompagniets Nr. og Navn	Lodtrækningsdistrikt	Fogderi	Amt
1ste Kompagni (Lyngen)	1. Skjervø 2. Karlsø 3. Lyngen 4. Tromsø 5. Tromsøsundet 6. Lenviken 7. Berg	Senjen og Tromsø	Tromsø
2det Kompagni (Bardo)	1. Balsfjorden 2. Trano 3. Maalselven 4. Salangen 5. Jøbestad		

9 Septbr.

Kompagniets No. og Navn	Lodtrækningsdistrikt	Fogderi	Amt
3die Kompagni (Ofoten)	1. Trondenes 2. Kvæfjord 3. Ofoten 4. Narvik 5. Lødingen 6. Tysfjorden 7. Hammerø	Salten	Nordlands
4de Kompagni (Vesteraalen)	1. Dverberg 2. Sortland 3. Øksnes 4. Bø 5. Hadsel	Lofoten og Vesteraalen	Nordlands

9 Septbr. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Nordlands Amt, hvor i Medhold af Lov om Jordmødre af 19de December 1898 § 7 bestemmes, at det af Herredet af samme Navn bestaaende Tysfjord Jordmoderdistrikt i Nordlands Amt deles i følgende 2 Distrikter:

1. Ytre Tysfjord Jordmoderdistrikt omfattende Gaardene fra og med Drag til og med Korsnes paa Sydsiden og Gaardene fra og med Myrset til og med Tømmeraaten paa Nordsiden.
2. Indre Tysfjord Jordmoderdistrikt, omfattende Resten af Herredet. Delingen træder i Kraft fra den Tid, særskilt Jordmoder ansættes i hvert af de nævnte Distrikter.

9 Septbr. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Marinen, til Overlodsen i det søndenfjeldske Distrikt, der havde meddelt, at Revisionsdepartementet i Antegnelser til Lodsafgiftsregnskaber havde udtalt, at naar det ved kongelig Resolution er bestemt, at Betaling for Lodsning ved en Afløsningsstation skal være Milepenge med Tillæg af 50 pCt., bliver der kun at beregne Afgift til Lodsunderstøttelseskassen af Milepengene efter den almindelige Taxt, men ikke af de 50 pCt. Tillæg. Overlodsen havde derimod antaget, at der efter den nugjældende Lodslov maa blive at erlægge Afgift af saadanne Tillæg til Lodspenge, hvilket han i sin Tid paa Foranledning af Lodsoldermanden i Porsgrund har tilskrevet denne. Overlodsen bemærker, at det i Lodsloven af 1824 § 23 var bestemt, at der skulde betales Afgift af alle ordinære og extraordinære Lodspenge, Etmaalspenge alene undtaget. Dette blev i Lodsloven af 1869 § 41 ændret derhen, at Afgiften kun skulde beregnes af

det Beløb, Lodspengene vilde udgjøre efter den i samme Lovs § 23 9 Septbr.
fastsatte Taxt, hvorfor han antager, at det er fra denne Lovs Ikrafttræden, at Revisionsdepartementet har paaseet, at der ikke skulde erlægges Afgift af de Tillæg hertil, som Lodser paa sine Steder kunde oppebære paa Grund af Særtaxter ifølge nævnte Lovs § 25. Ifølge § 22 i Lov af 26de Mai 1899 skal imidlertid Lodserne erlægge Afgift af alle de Lodspenge, de har oppebaaret for Lodsning af lodspligtige Fartøier (undtagen Extralodspenge efter § 27, 10), hvorfor Overlodsen mener, at Lodserne nu maa være pligtige til at betale Afgift ogsaa af de Lodspenge, de ved Afløsningsstation erholder efter de i Henhold til Lodslovens § 35 fastsatte Taxter. Han henviser i saa Henseende til Lovens Forarbeider og gjør opmærksom paa, at Spørgsmaalet har Betydning for de Farvand i det søndenfjeldske Overlodsdistrikt, hvor Afløsningsstationer findes, nemlig Farvandet i Glommen, i Kanalen ved Moss, Farvandene indenfor Drøbak og Rødtangen og fra Porsgrund til Skien. Idet han anfører, at den Regel, som vedtages, maa faa Anvendelse i alle disse Farvand, og ikke som i Revisionsdepartementets Antegnelser kun for Kanalen ved Moss, anmoder han Departementet om at afgive Udtalelse om Sagen.

I Anledning heraf henviser Departementet til, at der i Lodslovens Forarbeider er fremholdt forskjellige Meninger om, af hvilke Beløb Afgift til Lodsunderstøttelseskassen burde erlægges, se navnlig Indst. O XXXI for 1897 Side 17—18 og Oth. Prp. Nr. 9 for 1898—99 Side 5—6 og Side 16. Det vil heraf sees, at Lodskomiteens Flertal holdt paa, at Afgift burde erlægges af alle Lodspenge af baade lodspligtige og ikkelodspligtige Fartøier med Undtagelse af Lodspenge, der erhverves i Tilfælde, hvor Lodsen har været udsat for Fare. Storthingets Næringskomite i 1897 tiltraadte dette Forslag, dog med den Udvidelse af Lodsafgiften, at i sidstnævnte Tilfælde, hvor Lodsen har været i Fare, kun Tillægsbetalingen (udover de taxtmæssige Lodspenge) skulde fritages for Afgift. Departementet, hvis Forslag om Lodsafgiften (Oth. Prp. 1898—99 No. 9) gik igjennem i Storthinget, fandt at alene Lodspenge af ikke lodspligtige Fartøier burde være afgiftsfri, men sluttede sig forøvrigt til Næringskomiteens Indstilling.

Under Hensyn hertil finder Departementet, uagtet der i Forarbeiderne ikke er udtalt noget specielt om, hvorvidt Afgift skal erlægges af de i Henhold til § 35 bestemte for særskilte Farvand fastsatte Tillæg i Lodsbetalingen, at maatte antage, at Afgift ogsaa bør erlægges af saadan Tillægsbetaling.

Herom har Departementet s. D. tilskrevet Revisionsdepartementet.

Skrivelse fra Indredepartementet til Amtmanden i Nord- 10 Septbr.
lands Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra Narviks Politikammer

10 Septbr. om, hvorvidt der i Kjøbstad er Adgang til uden Handelsborgerskab ved Auktion at sælge indenlandske Handelsvarer, der ikke er af Sælgernes egen Tilvirkning, fra fast Udsalgssted. Departementet antager, at Spørgsmaalet — saafremt Varerne ikke hører til dem, der ifølge Handelsloven af 8de August 1842 § 16 er Gjenstand for Frihandel — i Henhold til samme Lovs §§ 15 og 20 maa besvares benægtende.

12 Septbr. **Bestemmelser** om Indhugning i Skibe af Kjendingsbogstaver og Registreringsmærke*), udfærdigede af Departementet for det Indre under 12te September 1902.

I Medfør af § 85 i det ved kongelig Resolution af 23de Juli 1902 udfærdigede „Reglement vedrørende Anvendelsen af Lov om Registrering af Skibe af 4de Mai 1901" bestemmes herved, at det for registrerede Skibe anordnede Mærke N. R. samt de af Kontrolrevisionen for Skibsmaalingen tildelte endelige Kjendingsbogstaver skal indhugges paa samme Sted i Skibet som Maalingsmærket og Drægtigheden eller i Nærheden deraf. Indhugningen, hvis Iværksættelse paahviler Skibets Vedkommende, skal saavidt muligt ordnes saaledes, som nedenstaaende Exempel antyder:

N. E. 1377 $\frac{15}{100}$ Reg. Tons K. H. L. N.
N. R.

Indhugningen af Kjendingsbogstaverne kan ske samtidig med Indhugningen af Maalingsmærket og Drægtigheden. Indhugningen af Registreringsmærket maa derimod ikke ske, før Skibet er blevet endelig registreret.

Forøvrigt har Skibets Vedkommende med Hensyn til Indhugningen at rette sig efter Skibsmaalingens, Toldvæsenets eller Konsulens Anvisninger i hvert enkelt Tilfælde.

Foranstaaende Bestemmelser træder i Kraft 1ste Januar 1903.

12 Septbr. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af Smedmester i Stavanger Johannes Johannesen Aaberg ved Testamente af 21de December 1878 oprettede „Johannes Johannesen Aabergs Legat til trængende Enker og Faderløse i Stavanger" samt paa den af Stavanger Kommunestyre under 14de Marts d. A. vedtagne Fundats for nævnte Legat.

12 Septbr. **Skrivelse** fra Indredepartementet til Amtmanden i Nordre Trondhjems Amt foranlediget ved Forespørgsel fra Magistraten i Stenkjær om, hvorvidt der bør udfærdiges Handelsborgerskabsbrev til en Person, som ved Meddomretsdom af 27de f. Md. er idømt en Bod af Kr. 200 for ulovlig Brændevinshandel, og som nu atter er under Forfølgning for lignende Forseelse. Departementet erklærer sig i Henhold til, hvad det

*) Bekjendtgj. 24 Oktbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 48.

har udtalt i de af Amtmanden citerede Skrivelser af 19de Marts 1868 og 15de Marts 1876 med ham enigt i, at Magistraten ikke bør negte at meddele det begjærede Handelsborgerskab. 12 Septbr.

Høieste Resolution *), hvorved 15 Septbr.

1. efterstaaende Udkast til Bestemmelser angaaende Sikkerhedsforanstaltninger vedkommende Færdselen paa de Holmestrand—Vittingfosbanen nærliggende Veie m. v. approberes.
2. Departementet for de offentlige Arbeider bemyndiges til at træffe Bestemmelse om den største tilladte Kjørehastighed ved Banen.

B. For de Veifarendes Vedkommende. **)

8. Naar Tog nærmer sig, maa den Kjørende holde sine Heste godt an, saa at han har dem i sin Magt.

   Om Hestene er urolige eller ængstelige af Natur, maa den Kjørende standse og i fornødent Fald stige af og holde Hestene i Tøilen.

   Saavel Ryttere som Kjørere, Driftekarle m. fl. maa, naar Tog nærmer sig, være opmerksomme paa sine Dyr og avancere langsomt fremover eller standse, indtil Toget har passeret.
9. Ved Veikryds ninger, især ved Planovergange, maa, naar Tog nærmer sig, Vogne, Ryttere, Fodgjængere, Drifter og Kvæg eller Lastdyr holde stille ved de i Nærheden anbragte Advarselstavler, indtil Toget har passeret.
10. At færdes paa de Jernbanen nærliggende Veie med løbske Heste til de Tider, Tog ventes, er forbudt.

Høieste Resolution *), hvorved Departementet for de offentlige Arbeider bemyndiges til at meddele Approbation paa Driftsreglement for Holmestrand—Vittingfosbanen i det væsentlige overensstemmende med et vedliggende Udkast, saaledes at Reglementet bliver gjældende indtil videre. 15 Septbr.

I Henhold hertil har Departementet under 22de d. M. approberet det i Resolutionen nævnte Udkast, der er overensstemmende med det for Tønsberg—Eidsfosbanen gjældende, i Lovtidenden 1ste Afdeling for 1901, No. 39 indtagne.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa Vedtægter for „Tistedalens Arbeideres Aldershjem", hvilke Vedtægter er vedtagne i Stiftelsesmøde den 1ste September 1901 og Bestyrelsesmøde den 12te Februar 1902. 15 Septbr.

---

*) Bekjendtgj. 27 Septbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 44.

**) Litra A, der indeholder Bestemmelser for Jernbanens Vedk., indtages ikke her.

15 Septbr. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa Vedtægter for „Fredrikshalds Arbeideres Aldershjem", hvilke Vedtægter er vedtagne i Stiftelsesmøde den 31te August 1901 og Bestyrelsesmøde den 18de Januar 1902.

15 Septbr. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles

1. At det af Holmestrand—Vittingfosbanens Anlægsstyre afgivne Forslag til Taxter og Regler for Fragtberegningen approberes som gjældende indtil Videre ved nævnte Bane.
2. At Departementet for de offentlige Arbeider bemyndiges til at fastsætte Taxter og Regler for Samtrafik mellem nævnte Privatbane og Statsbanerne.

15 Septbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Kristiania Stiftsdirektion foranlediget ved Forespørgsel fra et Fattigstyre om, hvilke Retsmidler man har ligeoverfor Kvinder som ikke selv forsørger sine Børn, men overlader dette til Fattigvæsenet. Specielt havde Fattigstyret ønsket besvaret følgende Spørgsmaal:

1. Kan Fattigstyret bortsætte Moder med Barn til en Familie, der overtager begges Forsørgelse mod Barnemoderens Arbeide.
2. Kan Fattigstyret, hvis Moderen har taget Tjeneste, forlange Bidrag til Barnets Opdragelse afholdt i hendes Løn?
3. Kan Fattigstyret i bekræftende Fald selv bestemme Beløbets Størrelse, eller udkræves Overøvrighedens Resolution?
4. Har Lensmanden i dette Tilfælde den samme Forpligtelse som ligeoverfor Barnefædre?

I Anledning heraf meddeler Departementet, at det første af disse specielle Spørgsmaal formentlig i sin Almindelighed maa besvares bekræftende. Forøvrigt har Fattigstyret neppe bortseet fra Bestemmelserne i Fattiglovene af 6te Juni 1863 for Landet § 77 a, for Kjøbstederne § 62 (det er efter disse Politiet, ikke Amtmanden, hvem det tilkommer at afgive den fornødne Resolution) — noget andet Retsmiddel ligeoverfor deslige Kvinder end ligeoverfor Trængende i Almindelighed, som nyder Fattigunderstøttelse.

Heller ikke haves der, udenfor Tvangsarbeide, efter de citerede Lovparagrafer, noget særligt Retsmiddel mod Vedkommende, om hun efter at være bortsat som i første Spørgsmaal nævnt, forlader Barnet og den Familie, til hvilken hun og det er udsatte.

15 Septbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Finmarkens Amt, der havde oversendt en Foreſtilling fra Vardø Fattigstyre angaaende, hvorvidt Politimesteren i Vardø i sin Egenskab af Formand i nævnte Fattigstyre er forpligtet til at indhente de til Bedømmelse af Hjemstavnsforhold nødvendige Oplysninger, naar Syge indlægges paa Sygehus i Henhold til Sundhedsloven af 16de Mai 1860 for at hindre Udbredelse af smitsom Sygdom.

Departementet antager, at nogen Forpligtelse som nævnt ikke 15 Septbr.
paahviler Fattigstyrets Formand.

Departementet oplyser, at det i Sagen har indhentet Erklæring fra Justitsdepartementet, der er tilbøieligt til at antage, at Indhentelse af Oplysninger om den Syges Hjemstavnsforhold i Tilfælde som nævnt er unødvendig og hensigtsløs.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Nord- 16 Septbr.
lands Amt, hvori Departementet meddeler, at det antager, at Forligskommissærer ikke er forpligtede til paa Klagen at anføre noget om den Betaling, der efter Sportellovens § 85 er erlagt for Sagens Behandling i Kommissionen, hvorimod de i Henhold til samme Lovs § 174, sidste Punktum, er forpligtede til ved Henvisningsattester at anføre, at disse er meddelte uden Betaling (jfr. Lovens § 88).

Cirkulære fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvorved 16 Septbr.
bl. a. er meddelt, at Kjæs Postaabneri er nedlagt ved Udgangen af August 1902.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Hede- 17 Septbr.
markens Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra Tønset Reguleringskommission om Forstaaelsen af Bygningslovens § 13. I Anledning heraf meddeles, at den Omstændighed, at Gade anlægges, hvor der før gaar en rodelagt Vei, ikke antages at medføre nogen Forandring i Grundeierens Erstatningspligt til Kommunen (Bygningskommunen) for dens Udlæg ved Erhvervelse af Gadegrund.

Saadan Erstatningspligt til Kommunen paahviler ogsaa Huseier, som i Henhold til Bygningslovens § 9, Passus 2, 2det Punktum ved Ombygning har maattet flytte sit Hus.

Naar den, som opfører en Bygning ved en ældre rodelagt Vei, enten i Henhold til Reguleringskommissionens Bestemmelse (Bygningslovens § 9, 3) eller i Henhold til approberet Reguleringsplan maa trække sin Bygning tilbage i en bestemt Afstand fra Veien, medfører dette imidlertid ikke Nødvendigheden af, at Gaden straks udlægges i sin fulde Bredde. Der er fra Bygningslovens Side intet til Hinder for, at de saaledes ubebyggede Tomtestykker paa begge Sider af Veien forbliver i privat Eie, indtil Kommunen af Hensyn til Trafikens Krav eller af andre Hensyn beslutter sig til at udvide Gaden til dens fulde Bredde.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Den norske Creditbank, 18 Septbr.
hvori udtales, at Vexler trukne fra Udlandet paa Norge med Udlandet som Betalingssted, antages at maatte stemples, naar de her i Riget paaføres Accept.

Skrivelse fra Medicinaldirektøren til en Distriktslæge, hvori 18 Septbr.
paa Forespørgsel meddeles:

18 Septbr. Det blev i Tuberkuloselovens Motiver af Justitsdepartementet udtrykkelig forudsat, at den Pligt, som paahviler den behandlende Læge til at give de fornødne Anvisninger til Forebyggelse af Sygdommens Udbredelse, ogsaa omfatter Pligt til at træffe Anordninger angaaende Overtagelse af Renselse, men at han herunder vil have at rette sig efter de nærmere Regler herom, som efter Lovens § 8 bliver at fastsætte af Sundhedskommissionen. Med denne Forudsætning blev der under Lovens videre Behandling ingen Indvending reist.

Jeg antager saaledes, at en Privatlæge, saafremt han har ført det hygieniske Tilsyn med den Syge, i Tilfælde ikke vil kunne undslaa sig for at anordne det Fornødne med Hensyn til Desinfektionen. Herom maa det imidlertid ansees retteft, at der i hvert enkelt Tilfælde træffes Aftale mellem Sundhedskommissionens Ordfører og den private Læge.

19 Septbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Kristiania, hvori Departementet i Anledning af Forespørgsel fra et Amtsskolestyre angaaende Amtsskolestyrets Ret til at inspicere Amtets Folkeskoler, bemærker følgende:

I Skrivelse til Hedemarkens Amtsskolestyre af 19de September 1890 (indtaget i Lovtid.) har Departementet udtalt, at en i Henhold til Landsskolelovens § 70 ansat Amtsinspektør først og fremst vil have at være Amtsskolestyret behjælpelig med Udførelsen af det samme paahvilende Tilsyn med Folkeskolen inden Amtet, og at det ganske vist ikke har været Lovens Tanke, at dette Tilsyn blot skulde være kontrollerende, ikke tillige veiledende. Departementet antog det derfor baade hensigtsmæssigt og berettiget, at der i de Bestemmelser, som Amtsskolestyrene vilde have at træffe angaaende Amtsinspektørernes Virksomhed, paalagdes disse at gaa Lærerne tilhaande med Raad og Veiledning hvor de ved sine Skolebesøg finder, at noget bør rettes.

I Henhold til disse Udtalelser antager Departementet, at ogsaa Amtsskolestyrets egne Medlemmer, naar de selv udfører det dem paahvilende Tilsyn, maa være berettiget til paa samme Maade at gaa Lærerne tilhaande.

20 Septbr. **Skrivelse** fra Landbrugsdepartementet hvori i Gjensvar paa Forespørgsel meddeles, at det i Reglementet for Margarinfabriker af 28de Juni 1902 § 8 paabudte røde Baand er forudsat at skulle gaa rundt den hele Emballage uden at blive afbrudt. Departementet antager derfor ikke, at der er Adgang til at anbringe Baandet paa den i Skrivelsen omhandlede Maade, hvorved Baandet delvis sløifes, nemlig i et Tilfælde over Medaljerne og i et andet Tilfælde over al Tryk.

Samtidig gjør Departementet i Anledning af et Udkast til Bøtter opmerksom paa, at Ordet „Margarin" maa placeres saaledes, at det ikke dækkes af det røde Baand.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Hedemarkens Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra et Advokatfirma om, hvorvidt en Ligningskommission havde været berettiget til at afvise en indgiven Klage som for sent indkommen. Det var oplyst, at Klagen var indløben til nærmeste Jernbanestation Dagen før Klagefristens Udløb, men for sent til paa Fremkomstdagen at kunne blive medtaget af det fra Stationen udgaaende, offentlig ansatte Landpostbud, som derfor paa sin næst paafølgende Tur havde medtaget Klagen og afleveret samme til Ligningskommissionens Formand 2 Dage efter Klagefristens Udløb. 20 Septbr.

Departementet anser det efter Omstændighederne rettest, at Ligningskommissionen ikke vægrer sig ved at tage Klagen under Behandling.

Rundskrivelse fra Finants- og Tolddepartementet til Amtmændene: 20 Septbr.

Man skal herved meddele til Efterretning og Kundgjørelse for vedkommende Oppebørselsbetjente, i hvis Distrikt beskattet Brændevins- og Malttilvirkning finder Sted, at de i Departementets Rundskrivelser af 6te Marts og 12te December 1876 omhandlede for dette Departement bestemte Indberetninger om den i hver Maaned faldne Brændevins- og Maltafgift (Opgave over Mængden af det tilvirkede Brændevin og det støbsatte Korn, for begges Vedkommende med beregnet Afgift) fra indeværende Tilvirkningstermin af bliver at indsende af Underkontrollørerne til vedkommende Overkontrollør og af disse igjen at afgive hertil, saaledes at Oppebørselsbetjentene for Fremtiden fritages for Befatning med sammes Indsendelse.

Med Hensyn til den til Indkrævning opgivne Brændevins- og Maltafgift vil vedkommende Oppebørselsbetjente som hidtil have at afgive Indberetning hertil om, hvorvidt Afgiften er indbetalt, og hvad der i modsat Fald maatte være foretaget til dens Inddrivelse. Disse Indberetninger om til Oppebørselsbetjentene indbetalt Afgift bliver af disse at afgive hertil særskilt og ikke i Forbindelse med de bestemte Remisseindberetninger angaaende Beløb, som af Oppebørselsbetjentene indbetales i Norges Bank for Statskassens Regning.

Skrivelse fra Finants- og Tolddepartementet til Overkontrollørerne: 20 Septbr.

Man skal herved til Efterretning og Kundgjørelse for Kontrolbetjeningen meddele, at der med Hensyn til Indsendelsen af Udskrifter vedkommende Brændevins- og Malttilvirkningen fra indeværende Tilvirkningstermin af bliver at forholde saaledes:

20 Septbr. I. Vedkommende Brændevinstilvirkningen.

Af Udskrifterne af Kontrolprotokollerne, der som hidtil udfærdiges in duplo og føres à jour samt opbevares i Kontrolbetjeningens Dokumentskrin sammen med Protoller m. v., indsendes ved hver Maaneds Udgang det ene Exemplar til vedkommende Oppebørselsbetjent og det andet til Overkontrolløren, af hvem de afgives til dette Departement. Udskrifterne af Oplagsprotokollerne, der herefter kun bliver at udfærdige i et Exemplar, føres à jour og opbevares i Kontrolbetjeningens Dokumentskrin samt sendes ved hver Maaneds Udgang til vedkommende Oppebørselsbetjent. Summarisk Opgave over de til Indkrævning opgivne Afgiftsbeløb afgives samtidig — som hidtil — til Overkontrolløren.

II. Vedkommende Malttilvirkningen.

Udskrifter af Kontrolprotokollerne, der bliver at føre à jour og sammen med Protokoller m. v. at opbevare i Kontrolbetjeningens Dokumentskrin, indsendes ved hver Maaneds Udgang til vedkommende Oppebørselsbetjent samtidig med, at der til Overkontrolløren afgives en summarisk Opgave over den i Maanedens Løb foretagne Stødsætning med beregnet Maltafgift.

De nævnte summariske Opgaver over Stødsætningen bliver af Hr. Overkontrolløren efter behørig Notering snarest mulig at indsende hertil i Forbindelse med de i Departementets Skrivelse af 10de April f. A. omhandlede efter de summariske Maanedsopgaver, over det til Beskatning udleverede Brændevin og over det Brændevin, der i Maanedens Løb er indlagt eller overført fra Oplag udenfor Deres Kontroldistrikt samt over, hvad der er overført til Oplag udenfor Deres Distrikt, udarbeidede Indberetninger.

Man vedlægger endel Aftryk af denne Skrivelse tilligemed Blanketter til Udskrifterne vedkommende Malttilvirkningen samt endel Konvolutter til Brug for Kontrolbetjeningen. Saasnart de omhandlede Dokumentskrin er anskaffede, vil de blive sendte til de forskjellige Kontrolsteder.

22 Septbr. **Kongelig Resolution**, hvorved der i Henhold til § 14 i Loven om Den norske Enkekasse af 21de Juni 1895 meddeles Stadfæstelse paa vedlagte, af Enkekassens Direktion udarbeidede Udkast til nyt Afsnit II i Enkekassens Plan, betitlet „Enkekassens Forsikringsvilkaar", som gjældende istedetfor Afsnit II i den ved Kongelig Resolution af 21de December 1895 stadfæstede Plan og det ved Kongelig Resolution af 20de Mai 1899 stadfæstede Afsnit IV i Planen.

II. **Enkekassens Forsikringsvilkaar.**

A. Pligtige Forsikringer.

§ 1. I Henhold til Lov af 21de Juni 1895, jfr. Lov af 22de Mai 1902, kan der til Fyldestgjørelse af Forpligtelse til

Enkeforsørgelse tegnes nedennævnte Forsikringer i Den norske Enkekasse: 22 Septbr.

1. Overlevelsesrenter, hvorved der sikres den Forsørgede for Levetiden, at regne fra Forsørgerens Død, terminvis Udbetaling af et bestemt Beløb.

2. Straks begyndende Livrenter, hvorved der sikres den Forsørgede lignende terminvise Udbetalinger, at regne fra Forsikringens Afslutning.

3. Livsforsikring paa Forsørgerens Liv, hvorved Enkekassen forpligtes til én Gang for alle at udbetale en Kapital. Ved enkel Livsforsikring forfalder Kapitalen til Udbetaling ved Forsikringstagerens Død. Ved sammensat Livsforsikring udbetales Kapitalen, naar Forsikringstageren opnaar en bestemt Alder eller ved hans tidligere indtrufne Død.

§ 2. Saasnart der til Enkekassens Direktion indløber Meddelelse om, at Nogen er kommen ind under Forpligtelsen til at sikre sin Hustru Enkeforsørgelse i Den norske Enkekasse (L. § 21—23, jfr. § 24), tegnes der for Forsørgerens Regning en Overlevelsesrente til Fordel for hans Hustru, der skal udgjøre det med 10 delelige Antal hele Kroner, der nærmest svarer til Femtedelen af Forsørgerens Løn, dog ikke over Kr. 1 000,00 aarlig.

Forsikringspræmien beregnes efter Ægtefolkenes Alder den Dag, da Forpligtelsen indtraadte, og efter længste Præmietid, som det efter § 3 i Loven af 22de Mai 1902 er Adgang til at bruge uden Fremlæggelse af Lægeattest.

Forsørgeren tilstilles derefter Meddelelse om den saaledes foreløbig stiftede Forsikring og om de ham ved samme paadragne Forpligtelser.

I Løbet af de første tre Maaneder, der forløber efter den Dag, da Forpligtelsen indtraadte, kan Forsørgeren ved Forhandling med Direktionen faa sin Forsikringskontrakt, inden den endelig vedtages, undergivet de Ændringer, hvortil der ifølge nedenstaaende § 4 er Adgang.

Er der tidligere i Enkekassen til Fordel for Hustruen frivillig tegnet en Renteforsikring eller en Kapitalforsikring paa Mandens Liv i Henhold til Lov af 8de April 1899, kan saadan Forsikring, om Forsørgeren ønsker det, betragtes som tegnet til pligtig Forsørgelse for Hustruen. Hvis den frivillig tegnede Forsikring tillagt en ny pligtig Forsikring overstiger det for Enkekassens Forsikringer fastsatte Maksimum, skal den frivillige Forsikring betragtes og behandles som tegnet til pligtig Forsørgelse i den Udstrækning, som kræves for at holde Enkekassens Risiko indenfor dette Maksimum.*)

*) Enkekassen kan paa egen Risiko overtage Renteforsikring (Overlevelsesrente eller Livrente) til Beløb 1000 Kroner aarlig, og Kapitalforsikring for Tiden af Beløb indtil 20 000 Kroner. Sum af Overlevelsesrente tillagt $^1/_{25}$ af Livsforsikring, tegnet af samme Forsørger, maa ikke over-

22 Septbr. Hvis Forsørgeren inden Udløbet af det foran nævnte Tidsrum af tre Maaneder godtgjør, at der paa nogen af de i Lovens § 24 nævnte Maader er sikret hans Hustru Enkeforsørgelse, kan han kræve den foreløbig tegnede Forsikring hævet eller forholdsmæssig reduceret, — i sidste Tilfælde med Ret til at gjøre Brug af den i nedenstaaende § 4 omhandlede Adgang til at faa Forsikringsvilkaarene ændrede.

Har Forsørgeren ikke inden Udløbet af den fastsatte Frist kunnet tilendebringe de oven omhandlede Forhandlinger, kan han ved Henvendelse til Enkekassens Direktion faa Fristen forlænget, saafremt han godtgjør, at gyldige Forhindringer har forvoldt Forsinkelse.

§ 3. Naar det oplyses, at en Forsørger, hvis Forpligtelse til at sikre Enkepension er opstaaet ved Indgaaelse af Ægteskab, er død inden Udløbet af de paafølgende tre Maaneder, kan Enkekassens Direktion ophæve den foreløbig tegnede Forsikring, saafremt det ved anstillet Undersøgelse godtgjøres, at Forsørgeren vitterlig var farlig syg ved den Tid, da Ægteskabet stiftedes.

§ 4. De i § 2 nævnte Ændringer, som den foreløbig tegnede Forsikring af Overlevelsesrente kan undergives, er følgende:

1. Præmietiden kan forandres, forsaavidt Bestemmelserne i nedenstaaende § 7 dertil giver Adgang.

2. Den foreløbig tegnede Forsikring af Overlevelsesrente kan ombyttes med Forsikring af:

a. straks begyndende Livrente af tilsvarende Beløb eller

b. saafremt Forsørgeren ikke er over 60 Aar, og hans Helbredstilstand ikke er til Hinder, med Livsforsikring. Under de nævnte Betingelser kan Overlevelsesrente af Beløb indtil Kr. 800,00 kræves ombyttet med Livsforsikring af det 25 dobbelte Beløb. Livsforsikring tegnes kun for Beløb, der udgjør et med 500 deleligt Antal hele Kroner. Sammensat Livsforsikring kan gjøres betalbar ved fyldte 50, 55, 60 eller 65 Aar.

§ 5. Enhver, der bliver tilpligtet ved Forsikring i Enkekassen at sikre sin Hustru en Enkepension, der er mindre end Kr. 1000,00 aarlig, har Adgang til at sikre forøget Pension:

a. enten i Henhold til § 22 i Lov af 21de Juni 1895. Kommer Forsørgeren senere i Stilling, som medfører Forpligtelse til forøget Forsikring, skal den saaledes tegnede Forsikring betragtes og behandles som tegnet til pligtig Forsørgelse;

b. eller i Henhold til Lov om frivillig Forsikring af 8de April 1899. Kommer Forsørgeren senere i Stilling, som medfører Forpligtelse til forøget Forsikring, forholdes med den saaledes tegnede Forsikring som i foranstaaende § 2 er foreskrevet.

---

stige 1000 Kroner. Heller ikke kan der til Fordel for samme Person sikres Livrente og Overlevelsesrente af samlet Beløb større end 1000 Kroner.

§ 6. Naar en Forsikring er afsluttet, udsteder Enkekassens 22 Septbr.
Direktion til Forsørgeren en Police, ved hvilken hans og Enkekassens gjensidige Rettigheder og Forpligtelser fastsættes. Ønskes Forsikringen senere omskrevet med ændrede Vilkaar, maa derom indgives Andragende til Enkekassens Direktion.

Enkekassens Policer for pligtig Forsikring kan ikke med retsgyldig Virkning transporteres eller pantsættes, ei heller underkastes Arrest, Beslag eller Eksekution af nogen Art.

§ 7. Enhver af de i foranstaaende § 1 nævnte Forsikringer kan erhverves ved Indskud én Gang for alle.

Forsikring af Overlevelsesrente og Livsforsikring kan ogsaa under Jagttagelse af nedenanførte Bestemmelser erhverves ved Præmier*), der betales forskudsvis paa fastsatte Forfaldsdage gjennem en Præmietid, der i intet Tilfælde maa strække sig ud over Forsørgerens fyldte 65de Aar.

Ved Forsikring af pligtig Overlevelsesrente kan Præmietiden, naar Forsørgeren ikke er over 55 Aar gammel, indenfor den ovennævnte almindelige Aldersgrænse fastsættes til 5, 10 eller 15 Aar, eller — forsaavidt han fremlægger fyldestgjørende Helbredsattest — til 20, 25 eller 30 Aar. Er Forsørgeren mellem 50 og 55 Aar, har han Adgang til at afgjøre Forsikringen ved Præmier i de Aar, der staar igjen, indtil han fylder 65 Aar. Er Forsørgeren over 55 Aar, skal saamange Tiendedele af den pligtige Overlevelsesrente, som han har fyldt Aar over det 55de, erhverves ved Indskud én Gang for alle. Resten af Renten har han Adgang til at sikre ved Præmier i de Aar, der staar igjen, indtil han fylder 65 Aar. Hvis han fremlægger fyldestgjørende Helbredsattest, kan han ogsaa i dette Tilfælde gives Adgang til at erhverve den hele Forsikring ved Præmier i det nævnte, ved hans fyldte 65de Aar udløbende Tidsrum. De her nævnte Helbredsattester erhverves paa Forsørgerens Bekostning.

Ved Livsforsikring kan Præmietiden indenfor den foran fastsatte almindelige Aldersgrænse udstrækkes indtil 30 Aar. naar Forsikringen betinger Udbetaling ved Død. Betinger Forsikringen tillige Udbetaling ved et vist Aldersaar, kan Præmietiden udstrækkes over de Aar, der vil forløbe, indtil dette Aar fyldes.

Forsaavidt ikke anderledes er bestemt ved Overenskomst mellem vedkommende Forsørger og Enkekassens Direktion, og forsaavidt dertil er Anledning, afholdes de Enkekassen tilkommende Forsikringspræmier ved hver Lønningstermin af Forsørgerens Indtægter og indbetales gjennem den Kasse, hvoraf disse udredes, ved hvert

*) Halvaarlige Præmier udgjør Halvdelen af Aarspræmierne tillagt 2 pCt.
Fjerdingaarlige Præmier udgjør Fjerdedelen af Aarspræmierne tillagt 3 pCt.
Alle Præmier afrundes til nærmeste Tiøre.

22 Septbr. Fjerdingaars Begyndelse i Enkekassen. Paa samme Maade iværksættes ogsaa Præmiebetalingen, saasnart Overenskomst om anden Betalingsmaade misligholdes fra Forsørgerens Side, forsaavidt denne oppebærer Løn af offentlig Kasse.

Er en Forsikrings Antagelse eller Betalingsvilkaar betinget af Lægeerklæring, kan Direktionen kræve Ekstrapræmie, saavel naar de om Forsørgerens Helbred foreliggende Oplysninger ikke er helt tilfredsstillende, som naar hans Livsstilling eller andre Forhold medfører særegen Risiko.

Hvis skyldig Præmie ikke er erlagt inden én Maaned fra Forfaldsdag, bliver den efter Direktionens Begjæring at inddrive ved Udpantning.

I de Tilfælde, da der skal kræves kontant Betaling for en Forsikring, kan Forsikringstageren istedetfor rede Penge afgive fyldestgjørende garanteret Gjældsforskrivelse, rentebærende efter den for Enkekassens Udlaan mod Pant i fast Eiendom til enhver Tid gjældende Rentefod.

§ 8. Naar Forsørgeren eller hans Hustru afgaar ved Døden pligter den gjenlevende Ægtefælle inden Forløbet af én Maaned at tilstille Enkekassen Meddelelse derom, ledsaget af den behandlende Læges Bevidnelse angaaende Dødsaarsagen og Dødsdagen.

§ 9. Præmiebetaling for forsikret Overlevelsesrente stanser ved en af Ægtefællernes Død. Er det Forsørgeren, som dør først, har Enken Ret til at faa Overlevelsesrenten udbetalt at regne fra hans Dødsdag uden andet Fradrag end muligens resterende Præmiebeløb, der var forfaldne til Betaling før Dødsdagen.

Dør Hustruen først, og er der istedetfor pligtig Overlevelsesrente tegnet Livsforsikring, der endnu ikke er fuldt betalt, kan Forsørgeren efter eget Valg enten holde den tegnede Forsikring i Kraft ved at fortsætte Præmiebetalingen, eller han kan afbryde Præmiebetalingen og faa den oprindelige Forsikring ombyttet med en præmiefri Forsikring af mindre Beløb, der forfalder til Udbetaling paa samme Tid som den oprindelige Forsikringssum (Fripolice); eller han kan, hvadenten Præmiebetalingen er tilendebragt eller ikke, forlange Forsikringen gjenkjøbt af Enkekassen mod Udbetaling af dens Gjenkjøbsværdi.

Naar en Forsørger forlader den Stilling, ifølge hvilken han pligter at sikre Enkepension, for at gaa over i anden Livsvirksomhed, og han erklærer sig uvillig til eller ude af Stand til at fortsætte Præmieindbetalingen, skal den af ham tegnede Forsikring ombyttes med en Fripolice.

Fripolicens Beløb beregnes saavel for Livsforsikring som for Overlevelsesrente til hvad der efter Nettosatser kan erhvervesved kontant Indbetaling af Præmiereserven.

Gjenkjøbsværdien er for begge Slags Forsikringer lig Præmiereserven med et Fradrag, der i første Forsikringsaar udgjør

20 pCt. af Præmiereserven, i andet Forsikringsaar 19 pCt. o. s. v. 22 Septbr.
indtil 10 pCt.

Beregningen udføres efter det ved Forsikringens Tegning gjældende Grundlag.

Ekstrapræmie, der maatte være erlagt, kan medtages i Beregningen efter Direktionens nærmere Bestemmelse.

§ 10. Opløses et Ægteskab ved Skilsmisse, ophæves tegnet Forsikring af Overlevelsesrente, og Præmiereserven med Fradrag af 5 pCt. udbetales overensstemmende med den om Boets Deling mellem Ægtefællerne trufne Overenskomst eller besørges, i Mangel af saadan Overenskomst, indsat i Sparebank, indtil fornøden Bestemmelse om Beløbets Anvendelse tilveiebringes. Er der i dette Tilfælde tegnet Livsforsikring istedetfor pligtig Overlevelsesrente, kan Forsikringen i Henhold til Overenskomst som ovenfor nævnt overdrages Manden paa de for frivillig Forsikring ved Lov af 8de April 1899 fastsatte Vilkaar. I Mangel af Overenskomst mellem Ægtefællerne skal Forsikringen gjenkjøbes af Enkekassen, hvorefter der med Gjenkjøbsbeløbet forholdes, som ovenfor er bestemt med Hensyn til Præmiereserven for ophævet Forsikring af Overlevelsesrente.

§ 11. Overlevelsesrente udbetales af Enkekassen, at regne fra den Dag, da Forsørgeren ifølge fremlagt fyldestgjørende Vidnesbyrd er afgaaet ved Døden, ved hvert Fjerdingaars Udløb med en Fjerdedel af dens aarlige Beløb mod vedkommende Enkes Kvittering, der maa være ledsaget af Leveatteſt. Udbetaling af Overlevelsesrente bliver ikke suspenderet, naar en Enke indgaar i nyt Ægteskab.

Livrenter udbetales ved de i Policen fastsatte Terminer mod Leveatteſt og Kvittering.

Udbetaling af Overlevelsesrenter og Livrenter kan foruden ved Enkekassens Kasserer ogsaa foregaa ved Statens Regnskabsbetjente i Henhold til Opgaver, meddelte af Enkekassens Direktion, og uden at der derfor kan kræves særskilt Godtgjørelse.

Naar en i Enkekassen tegnet Livsforsikring forfalder til Udbetaling, medens saavel Forsørgeren som hans Hustru er ilive, forbliver Kapitalen — forsaavidt den ikke af Forsørgeren anbringes paa en Maade, som af Enkekassens Direktion findes betryggende — under Enkekassens Varetægt, og Renterne udbetales Forsørgeren. Dør derefter Hustruen først, stilles Kapitalen til Forsørgerens frie Raadighed. Dør derimod Forsørgeren først, forholdes der med Kapitalen efter de i næstfølgende Paragraf givne Forskrifter.

§ 12. Naar en Forsørger, der istedetfor pligtig Enkepension har tegnet Livsforsikring, afgaar ved Døden og efterlader Enke, skal en saa stor Del af Forsikringsbeløbet, som skjønnes at være fornøden for at tilveiebringe en til den pligtige Enkepension svarende aarlig Indtægt, gjøres frugtbringende paa en Maade, som af Enkekassens Direktion findes betryggende. Hvis der ikke fra Vedkommendes Side træffes Foranstaltning hertil, forvalter Direktionen selv

22 Septbr. det paagjældende Beløb paa Eierens Regning og Risiko og kan i den Udstrækning, det fornødiges for at udbringe den pligtige Enkepension, omsætte det til Livrente efter Enkekassens ved Tidspunktet gjældende Tariffer. Den Del af Forsikringsbeløbet, der ikke anvendes i forannævnte Øiemed, stilles til Vedkommendes Raadighed.

Under særegne Omstændigheder kan Enkekassens Direktion paa derom indgivet Andragende tillade, at en større Del af Forsikringsbeløbet, end som efter foranstaaende Bestemmelser vilde være tilstedeligt, stilles til Enkens Raadighed, saafremt dette skjønnes at være nødvendigt for Afslutning af hendes Børns Opdragelse, og det tillige godtgjøres, at hun ikke derved udsættes for at savne de nødvendige Midler til eget Udkomme.

Naar en Enke, hvis Midler i Henhold til Bestemmelserne i i nærværende Paragraf staar under Enkekassens Forvaltning, afgaar ved Døden, har Direktionen at aflægge Regnskab over Kapitalens Anvendelse, og hvad der maatte være tilovers af den, udbetales Dødsboet.

§ 13. Saalænge Enkekassens nye Afdelings Reservefond udgjør mere end Femtedelen af dens Forsikringsfond, anvendes den overskydende Del af det førstnævnte Fond til Forøgelse af de Rente- og Kapitalbeløb, der ifølge pligtige Forsikringer skal udbetales til Enker. Herved iagttages nedenanførte Regler:

a. Af Reservefondets førnævnte Overskud udredes først Tillæg til de Enkepensioner, der udbetales i Henhold til Forsikringer, tegnede i Enkekassens nye Afdeling før 1ste Juli 1896. Disse Tillæg fastsættes af Kongen efter hvert Treaarsopgjør for tre Aar ad Gangen som Procent af Pensionernes nominelle Beløb og saaledes, at det nævnte Overskud altid kommer til at udgjøre en Femtedel mere end Kapitalværdien af Tillæg, beregnede efter samme Procentsats til samtlige i Afdelingen inden nævnte Tidspunkt forsikrede mulige og virkelige Enkepensioner.

b. Naar Reservefondets Overskud, efterat de under a omhandlede Tillæg har naaet op til 40 pCt. af vedkommende Pensioners nominelle Beløb, og yderligere 1 pCt er tillagt de Pensioner, der var virkelige før 1ste Juli 1896, fremdeles har Midler tilovers, kan deraf udredes Tillæg til de Rente- og Kapitalbeløb, der skal udbetales til Enker i Henhold til Forsikringer, tegnede i Enkekassens nye Afdeling efter 1ste Juli 1896. Disse Tillæg fastsættes af Kongen samtidig med og for samme Tidsrum som de under a omhandlede som Procent af de forsikrede Enkepensioner, og saaledes, at den for Øiemedet disponible Del af Reservefondets Overskud altid kommer til at udgjøre en Femtedel mere end Kapitalværdien af de efter samme Procentsats beregnede Tillæg til samtlige senere end det nævnte Tidspunkt forsikrede mulige og virkelige Enkepensioner, deri ogsaa medregnet de, der er erstattede ved Tegning af Livs-

forsikring. Naar en Enke istedetfor den pligtige Overlevelses- 22 Septbr.
rente erholder udbetalt Kapital i Henhold til Livsforsikring, tilkommer der hende yderligere en aarlig Livrente af Beløb svarende til det efter Bestemmelserne i nærværende Litera beregnede Tillæg til en Overlevelsesrente lig $^1/_{25}$ af den tegnede Livsforsikrings Beløb. Udbetalingsterminerne for denne Livrente kan fastsættes saaledes, at ikke mindre Beløb end Kr. 20,00 udbetales ved hver Termin. Af denne Rente betales ikke Tillæg, om hun senere gifter sig og atter bliver Enke.

c. Hvis endelig Reservefondets Overskud, efterat de under b omhandlede Tillæg har naaet op til 30 pCt. af vedkommende Pensioners nominelle Beløb, fremdeles har Midler tilovers, kan ved Hjælp af disse de under a og b omhandlede Tillæg ligelig procentvis forhøies udover henholdsvis 40 og 30 pCt.

B. Frivillige Forsikringer.

§ 1. I Henhold til Lov af 8de April 1899 har enhver norsk Borger Adgang til i Den norske Enkekasse at faa tegnet følgende frivillige Forsikringer:

1. Overlevelsesrente til Fordel for Hustru.
2. Livrente til Fordel for navngiven Kvinde.
3. Livsforsikring paa eget Liv.

Forsikring af Overlevelsesrente kan alene tegnes til Fordel for gift Kvinde, og saaledes at den bliver betalbar ved hendes Mands Død. Overlevelsesrente udbetales, at regne fra den Dag, da Manden ifølge fremlagte Bevisligheder er afgaaet ved Døden, ved hvert Fjerdingaars Udløb med en Fjerdedel af dens aarlige Beløb. Naar Hustruen dør før Manden, bortfalder ethvert Krav paa Udbetaling i Henhold til en til Fordel for hende tegnet Forsikring af Overlevelsesrente.

Forsikring af Livrente kan tegnes til Fordel for enhver norsk Kvinde af hende selv eller af en anden, Mand eller Kvinde. Livrente kan sikres enten som straks begyndende, saaledes at Renten begynder at løbe ved Forsikringens Afslutning, — eller som opsat, saaledes at den først begynder at løbe, idet den Forsikede fylder et vist Aldersaar.

Ved Forsikring af opsat Livrente kan betinges Tilbagebetaling af de erlagte Præmier i det Tilfælde, den Forsikrede dør, forinden hun opnaar den for Udbetalingens Begyndelse fastsatte Alder. Livrenter udbetales ved de i Policen fastsatte Terminer.

Livsforsikring paa eget Liv kan tegnes af enhver norsk Mand eller Kvinde og betinger Udbetaling af en Kapital én Gang for alle. Ved enkel Livsforsikring forfalder Kapitalen til Udbetaling ved den Forsikredes Død. Ved sammensat Livsforsikring udbetales Kapitalen, naar den Forsikrede opnaar en vis Alder eller ved tidligere Død.

22 Septbr. § 2. Den høieste aarlige Udbetaling, der kan sikres en Kvinde ved Forsikring af Livrente eller Overlevelsesrente, er Kr. 1 000,00. Naar der til Fordel for samme Kvinde tegnes Forsikring baade af Overlevelsesrente og Livrente, maa det samlede aarlige Beløb af de sikrede Udbetalinger ikke overstige Kr. 1 000,00, medens derimod samme Person kan forsikre Livrenter til Fordel for flere Kvinder op til et aarligt Beløb af Kr. 1 000,00 for hver af dem.

Livsforsikring kan for Tiden tegnes op til et Beløb af Kr. 20 000,00 paa et Liv, forsaavidt Forsikringstageren ikke i Enkekassen har tegnet nogen anden Forsikring, der betinger Udbetaling ved Død. Men hvis en og samme Mand tegner Overlevelsesrente for sin Hustru og Livsforsikring paa eget Liv, saa maa Overlevelsesrentens aarlige Beløb tillagt $^1/_{25}$ af den forsikrede Kapital ikke overstige Kr. 1 000,00.

§ 3. Den, der ønsker at tegne frivillig Forsikring i Enkekassen, erholder ved Henvendelse til Enkekassens Kontor Blanketter til Udfyldning med de Oplysninger, der kræves afgivne, før Forsikringen afsluttes. Livsforsikring og Forsikring af Overlevelsesrente kan først afsluttes, efterat den, hvis Død betinger Udbetaling, har været underkastet Lægeundersøgelse. Denne Undersøgelse udføres uden Udgift for Forsikringstageren — i Kristiania ved Enkekassens Hovedlæge og udenfor Kristiania ved en eksamineret Læge. Undersøgelsens Resultat indføres paa Enkekassens dertil indrettede Schema.

§ 4. Enhver af de i foranstaaende § 1 nævnte Forsikringer kan erhverves ved Indskud en Gang for alle.

Forsikring af Overlevelsesrente, opsat Livrente og Livsforsikring kan ogsaa under Jagttagelse af nedenanførte Bestemmelser erhverves ved Præmier *), der betales forskudsvis paa fastsatte Forfaldsdage gjennem en Præmietid, der, naar det gjælder Overlevelsesrente og Livsforsikring, i intet Tilfælde maa strække sig ud over Forsikringstagerens fyldte 65de Aar.

Ved Forsikring af Overlevelsesrente kan Direktionen under Jagttagelse af den ovennævnte almindelige Aldersgrænse indrømme en Præmietid af 5, 10, 15, 20, 25 eller 30 Aar.

Ved Forsikring af opsat Livrente kan Præmietiden forlanges udstrakt over hele Opsættelsestiden.

Ved Livsforsikring kan Præmietiden efter Direktionens Bestemmelse indenfor den foran fastsatte almindelige Aldersgrænse udstrækkes indtil 30 Aar, naar Forsikringen betinger Udbetaling

*) Halvaarlige Præmier udgjør Halvdelen af Aarspræmierne tillagt 2 pCt.
Fjerdingaarlige Præmier udgjør Fjerdedelen af Aarspræmierne tillagt 3 pCt.
Alle Præmier afrundes til nærmeste Tiøre.

ved Død. Betinger Forsikringen tillige Udbetaling ved et vist 22 Septbr.
Aldersaar, kan Præmietiden udstrækkes over de Aar, der vil forløbe, indtil dette Aar fyldes.

§ 5. Som Tillæg til Enkekassens i forrige Paragraf omhandlede Tarifpræmier kan Direktionen kræve en Extrapræmie som Vilkaar for Overtagelse af enhver frivillig Forsikring, der betinger Udbetaling ved Forsikringstagerens Død, saavel naar de om dennes Helbred foreliggende Oplysninger ikke er helt tilfredsstillende, som naar Vedkommendes Livsstilling eller andre Forhold medfører særegen Fare.

Endvidere kan Direktionen ved en allerede overtagen Forsikring af ovennævnte Art kræve Extrapræmie, naar Forsikrede begiver sig paa Reiser eller vælger Opholdssted eller Sysselsættelse, der skjønnes at medføre særegen Risiko, eller naar Vedkommende som Værnepligtig eller Frivillig deltager i Krig.

§ 6. Indbetalingen af forfaldne Præmier for frivillige Forsikringer i Enkekassen besørges af Forsikringstageren. En saadan Forsikring ansees først som afsluttet, naar Police for samme er indløst ved Erlæggelse af den første Præmie.

§ 7. Naar en Forsikringstager ønsker at indstille Præmiebetalingen for en i Enkekassen tegnet frivillig Forsikring, bliver der at udstede Fripolice for ny Forsikring af samme Art som den oprindelig tegnede. Denne Fripolices Beløb beregnes til, hvad der efter den Forsikredes Alder paa det Tidspunkt, da Fripolicen udstedes, kan erhverves ved kontant Indbetaling af en Kapital, der svarer til den indestaaende Præmiereserve. De for Enkekassen ved den oprindelige Forsikrings Tegning gjældende Nettosatser lægges til Grund for Beregningen.

Er Præmiereserven utilstrækkelig til Erhvervelse af en Kapitalforsikring paa mindst Kr. 500,00 eller af en Renteforsikring paa mindst Kr. 50,00 aarlig, kan Enkekassens Direktion bestemme, at den skal udbetales kontant.

Eieren af en Police for i Enkekassen tegnet frivillig Livsforsikring kan kræve, at Enkekassen indløser Policen mod Udbetaling af dens Præmiereserve med et Fradrag, der i første Forsikringsaar skal udgjøre 20 pCt. af Præmiereserven, i et andet 19 pCt. og saaledes videre synkende med en pCt. aarlig til 10 pCt.

Mod Deposition af Police for frivillig Livsforsikring kan Forsikringstageren i Enkekassen erholde Laan af Beløb indtil Policens Indløsningsværdi og mod Forrentning efter den Rentefod, som af Direktionen bestemmes.

§ 8. Er Præmie for frivillig Forsikring ikke betalt inden en Maaned efter Forfaldsdag, ansees Præmiebetalingen som indstillet, og der forholdes med Forsikringen efter Bestemmelserne i § 7, 1ste og 2det Led.

Dog kan den oprindelige Forsikring kræves paany sat i Kraft,

22 Septbr. naar Forsikringstageren inden næste Forfaldsdag indbetaler den forfaldne Præmie med et Tillæg, svarende til 5 pCt. af dens Beløb, saafremt Forsikringen ikke betinger Udbetaling ved den Forsikredes Død, eller saafremt der, om Forsikringen er af den Beskaffenhed, er Grund til at antage, at Forsikrede er ved uforandret god Helbred. Hvis Direktionen finder at maatte kræve fornyet Lægeundersøgelse, har Forsikringstageren yderligere at udrede de med denne forbundne Omkostninger. Er den Forsikrede syg, eller Helbreden ifølge Lægeundersøgelsen i Tilbagegang, kan Tillægget af Kongen efter Direktionens Forslag forhøies i Forhold til den forøgede Risiko, der skjønnes at være forbundet med Forsikringens Opretholdelse.

§ 9. En frivillig Forsikring, der betinger Udbetaling ved den Forsikredes Død, bliver ugyldig, og dens Police hjemler alene Krav paa Udbetaling af dens Præmiereserve, beregnet efter de ved Forsikringens Tegning gjældende Nettosatser:

1. Naar den Forsikrede uden paa Forhaand at have truffet Overenskomst derom med Enkekassen indtræder i Forhold, som efter § 5, 2det Led, kan medføre Extrapræmie. Uden derom at søge Overenskomst med Enkekassen kan Vedkommende i Fredstid foretage Reiser hvorsomhelst i Europa og som Passager foretage Søreiser i europæiske Farvande samt til og fra Amerika, Kaplandet, Australien, New-Zealand, Madeira og Japan, ligesom Forsikrede kan tage Opholdssted hvorsomhelst i Europa, i Amerika nordenfor 35° n. B. og søndenfor 32° s. B., i Kaplandet, i Australien søndenfor 30° s. B., i New-Zealand, Madeira og Japan.
2. Naar den Forsikrede mister Livet ved Selvmord, der ikke bevislig er foretaget i Sindssygdom.
3. Naar den Forsikrede i Duel eller som Deltager i Oprør mister Livet eller lider saadan Skade, at Vedkommendes Liv derved efter sagkyndigt Skjøn vil forkortes.
4. Naar den Forsikrede forsætlig har gjort sig skyldig i Fortielser eller urigtige Anførsler angaaende Omstændigheder, der er af Betydning for Enkekassens Ansvar.

Efter Direktionens Forslag kan dog Kongen bestemme, at Forsikringen i de ovennævnte Tilfælde helt eller delvis skal tillægges Gyldighed.

§ 10. En Forsikring af den i § 9 omhandlede Art bliver ugyldig og ethvert ved Policen hjemlet Krav paa Enkekassen forbrydes:

1. Naar den Forsikrede forsætlig har gjort sig skyldig i Fortielser eller urigtige Anførsler angaaende Omstændigheder, der er af Betydning for Enkekassens Ansvar, og nogen saadan Omstændighed senere er bleven Dødsaarsag.

2. Naar nogen efter Policen berettiget forsætlig har forvoldt den Forsikredes Død eller skadet Vedkommendes Helbred; er der efter Policen flere berettigede, gjælder dette kun ligeoverfor den, som har forseet sig paa nævnte Maade. 22 Septbr.
3. Naar Sag til Indtale af Forsikringssum eller Præmiereserve ikke er reist inden et Aar, efterat Enkekassen skriftlig har afgivet Erklæring om, at den ikke vil udbetale samme.

§ 11. Naar en gift Mand kommer i Stilling, der medfører Forpligtelse til Enkeforsørgelse og der tidligere i Enkekassen er tegnet en frivillig Renteforsikring til Fordel for Hustruen eller en Kapitalforsikring paa Mandens Liv, skal saadanne Forsikringer i den Udstrækning, hvori det er nødvendigt for at holde Risikoen indenfor det for Enkekassen bestemte Maksimalbeløb, betragtes og behandles som tegnede til pligtig Forsørgelse af Hustruen. Police for frivillig Livsforsikring skal i dette Tilfælde deponeres i Enkekassen.

En i Enkekassen tegnet frivillig Renteforsikring kan hverken transporteres eller pantsættes, ei heller underkastes Arrest, Beslag eller Exekution af nogen Art.

Dersom Police for en i Enkekassen tegnet frivillig Livsforsikring af den Forsikrede er deponeret som Pant eller paa anden Maade kommen ud af hans Raadighed ved det Tidspunkt, da hans Forpligtelse til Enkeforsørgelse indtræder, har Enkekassen Ret til at indløse Policen, hvis dette er fornødent for at holde den paa den Forsikredes Liv beroende Risiko indenfor det for Enkekassen bestemte Maximalbeløb.

§ 12. Udbetaling i Henhold til Forsikring, der betinges af, at den Forsikrede er i Live, foregaar ved de i Policen fastsatte Betalingsterminer til vedkommende Berettigede mod Fremlæggelse af Leveattest og Kvittering. Betinges Udbetalingen af den Forsikredes Død, har den ifølge Policen berettigede, forinden Udbetaling sker, at tilveiebringe fyldestgjørende Bevisligheder om Dødsfaldet og om Dødsaarsagen. Udbetaling af forsikret Kapital sker mod Kvittering paa Policen.

Er der forløbet 10 Aar, siden en forsikret Kapital eller Rente er forfalden til Udbetaling, uden at der kjendes eller efter udstedt Proklama har meldt sig nogen som berettiget til at oppebære det forfaldne Beløb, bortfalder ethvert Krav i Henhold til vedkommende Police.

§ 13. Naar der af Enkekassens Reservefond i Henhold til Loven af 21de Juni 1895, jfr. Lov af 22de Mai 1902 § 10 b og c, udredes Tillæg til Rente og Kapitalbeløb, der ifølge pligtige Forsikringer skal udbetales Enker, skal der efter de samme Regler udredes Tillæg til Udbetalinger i Henhold til frivillige i Enkekassen tegnede Forsikringer, naar den, hvem Udbetalingen ifølge Policen tilkommer, er bleven Enke efter vedkommende Forsikrings

22 Septbr. Afslutning. Saadanne Tillæg udredes i Tilfælde ogsaa, at regne fra Mandens Dødsdag, naar Hustruen allerede før Mandens Død har oppebaaret Livrente af Enkekassen.

Naar en frivillig af gift Mand tegnet Livsforsikring forfalder til Udbetaling, medens begge Ægtefæller er ilive, og han for at sikre Kapitalen til Fordel for Hustruen stiller dens Anvendelse under Kontrol af Enkekassens Direktion (jfr. Lov af 21de Juni 1895 § 9), erholder Hustruen, hvis hun overlever Manden, ved hans Død Kapitalen udbetalt med det i nærværende Paragrafs første Led omhandlede Tillæg.

Bestemmelsen i Lov af 21de Juni 1895 § 9 om Enkekassens Forpligtelse til at deltage i Forvaltningen af Kapitaler, der i Henhold til pligtige Forsikringer i Enkekassen tilfalder Enker, gjælder ikke om frivillige Forsikringer.

§ 14. Den, der ønsker at forøge en Forsikring, som han pligter at tegne i Enkekassen, kan istedetfor at benytte den i Lov af 21de Juni 1895 § 22 omhandlede Fremgangsmaade tegne frivillig Forsikring i Henhold til den i nærværende Plan omhandlede Lov. Herved iagttages, at Enkekassens paa et og samme Liv beroende Risiko for Rente- og Kapitaludbetalinger holdes indenfor de ved den førstnævnte Lovs §§ 2 og 22 fastsatte Maximalbeløb.

22 Septbr. **Kongelig Resolution**, hvorved i Henhold til § 4 i Lov om Bygningsvæsenet af 27de Juli 1896 jfr. Lov af 2den April 1901 om Forandringer i den nævnte Lov bestemmes, at der som Medlem af Svolvær Bygningskommunes Bygnings- og Reguleringskommission istedetfor Sundhedskommissionens Ordfører indtil videre fungerer en anden inden Bygningskommunen boende Læge, som dertil af Overøvrigheden beskikkes.

22 Septbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Bergens Biskop, foranlediget ved Forespørgsel fra et Skolestyre, om det er noget til Hinder for at ordne sig saaledes ved Besættelsen af en ledig Kirkesangerbestilling, at der gjøres Kirkesangeren til Pligt enten selv at betjene Orgelet og lønne en af Lærerne for at bistaa ham med de øvrige Forretninger i Kirken, som det paahviler ham at udføre, eller ogsaa at lønne en anden for at betjene Orgelet.

Departementet er med Biskopen enigt i, at der ikke er lovlig Adgang til at paalægge Kirkesangeren en saadan Forpligtelse. Det gaar — bemærker Departementet — selvfølgelig ikke an at kombinere to Stillinger, naar det er givet, at de ikke kan betjenes af en Mand, men at dertil vil udkræves to.

22 Septbr. **Skrivelse** fra Indredepartementet til Amtmanden i Bratsbergs Amt, foranlediget ved Andragende fra en Handelsborger i en Kjøbstad om Tilladelse til uden Haandverksborgerskab at plettere ved Hjælp af elektriske Apparater Pletgjenstande af

ægte Metaller med Guld, Sølv og Nikkel. Departementet erklærer 22 Septbr.
sig efterat have indhentet Erklæring fra Hovedbestyrelsen for den norske Fællesforening for Haandværk og Industri med Politimesteren og Amtmanden enigt i, at Haandværksborgerskab i nærværende Tilfælde ikke paakræves.

Kongelig Resolution *), hvorved efterstaaende af Stathelle 23 Septbr.
Kommunestyre den 29de Juli 1902 besluttede Vedtægt angaaende Lukningstid for Udsalgssteder inden Ladestedet stadfæstes i Henhold til Lov om Lukningstid for Udsalgssteder af 31te Mai 1900.

§ 1. Samtlige Handlende eller Næringsdrivende, der har Butik eller Udsalgssted i Ladestedet, skal holde deres Butiker eller Udsalgssteder lukkede fra Kl. 8 Aften til Kl. 8 Morgen, saaledes at der ingen Handel foregaar i nævnte Tidsrum.

Herfra undtages de 3 sidste Virkedage før Julaften, samt Dagene før Søn- og Helligdage — undtagen Julaften — paa hvilken ingen Indskrænkning i Lukningstiden finder Sted.

Søn- og Helligdage er Udsalgsstederne lukkede hele Dagen undtagen de i § 2 omhandlede.

§ 2. Undtagne fra nærværende Vedtægts Bestemmelser er Bagere, Konditorer, Barberer, Melkehandlere, Kjødhandlere, Grønthandlere og Blomsterhandlere samt Cigar- og Tobakshandlere, samtlige dog kun forsaavidt de ikke tillige driver anden Kjøbmandshandel.

§ 3. Nærværende Vedtægt træder i Kraft en Maaned, efterat den har faaet kongelig Stadfæstelse.

Skrivelse fra Indredepartementet til en Skibsfører, hvori 23 Septbr.
Departementet til Besvarelse af nogle af denne fremsatte Spørgsmaal om Skibsmandskabers Rettigheder i visse Henseender anfører følgende:

Saafremt intet særligt derom er aftalt i Hyrekontrakten, antages Mandskabet at have Krav paa Hyre kun til og med den Dag, da Tjenesten ombord ophørte, derimod ikke for det Tidsrum, som maatte ligge mellem Tjenestens Ophør og Afmønstringen.

Forat en Sjømand skal have Ret til Pleie og Hyre efter Reglerne i Sjøfartslovens § 90 samt i Tilfælde fri Hjemreise i Henhold til samme Lovs § 98 ansees det ikke nødvendigt, at Sygdommen eller Skaden er paadraget ved Skibsarbeide, men antages ogsaa Skade eller Sygdom, som er en Følge af Ulykkestilfælde indtruffet under Landlov at indgaa under Lovens Bestemmelse. Overensstemmende hermed har Indredepartementet udtalt sig i Rundskrivelse til Konsulerne af 8de April 1899.

Cirkulære fra Arbeidsdepartementet, Poststyrelsen, hvorved 23 Septbr.
bl. a. meddeles:

*) Bekjendtgj. 27 Septbr i Lovtid. 1ste Afd. No. 44.

23 Septbr. Fra 1ste Oktober 1902 underholdes følgende nye Postaabnerier:

1. Aardal i Søndfjord i Jølsters Herred, Nordre Bergenhus Amt, Bergens Postdistrikt, i Postruten Førde—Gloppen.
2. Hakallestranden i Sande Herred, Romsdals Amt, Aalesunds Postdistrikt, i Postruten Hakallestranden—Haugsholmen.
3. Hornaas paa Jernbanestoppestedet Komnes i Hølands Herred, Akershus Amt, Kristiania Postdistrikt.
4. Høiholm paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Tjøtta Herred, Nordlands Amt, Namsos Postdistrikt.
5. Kongsbak paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Ankenes, Herred, Nordlands Amt, Narviks Postdistrikt.
6. Skonseng i Mo Herred, Nordlands Amt, Bodø Postdistrikt, i Postruten Mo i Helgeland—Dunderlandsdalen.
7. Strømsholmen paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Hemnes Herred, Nordlands Amt, Bodø Postdistrikt.
8. Survik i Namdalen paa Dampskibsanløbsstedet Survik i Fosnes Herred, Nordre Trondhjems Amt, Namsos Postdistrikt.
9. Vaagsbotn paa Dampskibsanløbsstedet Valla i Meløy Herred, Nordlands Amt, Bodø Postdistrikt.
10. Vigesaa i Bjerkreims Herred, Stavangers Amt, Egersunds Postdistrikt, i Postruten Egersund—Vigesaa.

Fra Vittingfossbanens Aabning for Trafik underholdes følgende nye Postaabneri:

Kleppan i Jarlsberg paa Jernbanestoppestedet Kleppan i Hofs Herred, Jarlsberg og Larviks Amt, Holmestrands Postdistrikt.

Fra 1ste Oktober 1902 vil Vaagøens Postaabneri blive benævnt Tornes i Romsdalen.

Fra 1ste Januar 1903 vil

1. Jørenvaags Postaabneri blive benævnt Tømmervaag.
2. Sør-Tysterens Postaabneri blive benævnt Leiren i Nordmør.

24 Septbr. **Skrivelse** fra Landbrugsdepartementet, hvori meddeles, at Departementet i Henhold til Margarinlovens § 4, cfr. § 9 i Reglementet for Margarinfabriker, antager, at der ikke er lovlig Adgang til at benytte Udtrykket „Sætermargarin" som Kvalitetsbetegnelse.

25 Septbr. **Skrivelse** fra Indredepartementet til Magistraten i Kristiansund, hvori paa Forespørgsel angaaende Forstaaelsen af den i den nye Haandverksplakat fastsatte Svendeprøve for Skomagere meddeles, at indkjøbte færdige Naatlinger af den Prøveaflæggende kan benyttes, dog kun, naar Prøven bestaar i Forfærdigelse af et Par haandsyede Støvler, ikke derimod, naar han vælger at forfærdige et Par Sko med optrukket Rand.

Kongelig Resolution, hvorved bl. a. tillades, at der for Heske- 27 Septbr.
stads Annexsogn af Lunds Prestegjæld under Dalene Provsti i Kristiansands Stift opføres en ny Kirke paa en dertil udseet Tomt af Eiendommen Skjærpe under Gaarden Heskestad.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 27 Septbr.

1. Fra 1ste Januar 1903 at regne skal de til Bø Annexsogn af Mangers Prestegjæld under Nordhordlands Provsti i Bergens Stift hørende Gaarde Skjold, Sture, Hatten, Hovden, Nordvik, Nautnes, Sæle, Hjelmen, Hellesund, Lyngøen, Hennøen, Sanden og Nordøen eller Gaards-No. 1—13, begge inklusive, i Mangers Thinglag overgaa til et eget, Hjelmen Annexsogn med det nuværende Gaarden Kapel som Sognekirke.
2. Kirke- og Undervisningdepartementet bemyndiges til at træffe de Forføininger med Hensyn til Manger Sogneprests og Bø og Hjelmen Kirkesangeres Lønning efter Lov af 14de Juli 1897, som det nye Sogns Oprettelse vil nødvendiggjøre.

Kongelig Resolution, hvorved bl. a. er bestemt: 27 Septbr.

1. Fra 1ste Januar 1903 at regne skal Melø Annexsogn af Rødø Prestegjæld under Nordre Helgelands Provsti i Tromsø Stift overgaa til et eget Melø Prestegjæld.
2. Sognepresten i Melø bliver at ansætte med Forpligtelse til at tage Bolig paa et af Tromsø Biskop godkjendt Sted inden Prestegjældet.
3. Tromsø Biskop bemyndiges til at afgive Bestemmelse om Konfirmandernes Forberedelse og om Afholdelse af Konfirmation i Prestegjældene Rødø og Melø.

Kongelig Resolution, hvorved bl. a er bestemt: 27 Septbr.

1. At et kombineret Kapel og Forsamlingshus, som er opført paa Gaarden Stensgaards Grund i Bjørke Annexsogn af Nannestads Prestegjæld under Øvre Romerike Provsti i Kristiania Stift, tillades indviet for derefter — saalænge det forsvarlig vedligeholdes, og der sørges for tilfredstillende Skyds til Præster og Kirkesanger paa deres Reiser til Kapellet — at benyttes til Afholdelse af Gudstjeneste og øvrige kirkelige Forretninger.
2. At der til Kapellet, som bliver at benævne Stensgaard Kapel, indtil videre henlægges 10 Høimessegudstjenester aarlig, som bliver at tage med en Halvdel fra Nannestads Hovedkirke og med en Halvdel fra Holter Annexkirke og at afholde til saadan Tid og at fordele saaledes mellem Prestegjældets to Præster, som Kristiania Biskop nærmere bestemmer.

Kongelig Resolution, hvorved det tillades Sognepresten i 27 Septbr.
Sannikedals Prestegjæld under Bamle Provsti i Kristiansands

27 Septbr. Stift indtil videre 8 Søn- og Helligdage om Aaret efter Kristiansands Biskops nærmere Bestemmelse at sløife Gudstjenesten i Prestegjældets Kirke for istedet at holde Prædiken i Skolehuset i den til Prestegjældet hørende Kjølebrønds Kreds.

27 Septbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt at 7de Udskrivningsdistrikt fremtidig aarlig skal afgive 320 Mand til Norske Jægerkorps.

27 Septbr. **Skrivelse** fra Indredepartementet til Ordføreren i et Formandskab, hvori paa Foranledning meddeles, at Finantsdepartementet i en Skrivelse til Amtmanden i Kristians Amt af 16de Juli 1888, som er indtaget i Lovtidendens 2den Afdeling, har udtalt, at man under Lovens Taushed ikke bør antage, at Medlemmer af et Herredsstyre, som staar i Slægtsskabs- eller Svogerforhold til Ansøgere om en Lensmandsbestilling er inhabile ved Herredsstyrets Behandling af Forslag til Bestillingens Besættelse, men at der paa den anden Side — ialfald naar Forholdet er saadant, at det vilde gjøre vedkommende inhabil som Vidne — ikke bør formenes dem at fratræde under Behandlingen, forsaavidt dette ikke maatte lede til, at gyldig Beslutning ikke kan fattes. Indredepartementet har imidlertid ved en senere Leilighed i Skrivelse til Amtmanden i Nordlands Amt af 9de September 1893, der ligeledes er indtaget i Lovtidenden — udtalt, at det er mest tilbøieligt til ikke at tiltræde den af Finantsdepartementet fremholdte Opfatning idet det antager, at det, uagtet Loven ingen udtrykkelige Bestemmelser indeholder, ligger i Forholdets egen Natur, at Personer, der staar i nært Slægtskabsforhold til en eller flere Ansøgere til en Bestilling, ikke bør have nogen Indflydelse paa Bestillingens Besættelse. Denne Opfatning finder Departementet fremdeles at maatte fastholde.

29 Septbr. **Høieste Resolution***), hvorved i Henhold til § 1 i Lov indeholdende Tillæg til og Forandringer i Lovgivningen om Brandvæsenet af 26de August 1854 meddeles Approbation paa et vedlagt Udkast til Brandreglement for Ladestedet Langesund.

29 Septbr. **Høieste Resolution***), hvorved et vedlagt Udkast i Henhold til § 1 i Lov indeholdende Tillæg til og Forandringer i Lovgivningen om Brandvæsenet af 26de August 1854 og § 24 i Lov angaaende Behandling af ildsfarlige Gjenstande af 3die Mai 1871 approberes som Reglement for Brandvæsenets Ordning i Kokkehougens Brand- og Bygningskommune i Berg Herred, Smaalenenes Amt.

*) Bekjendtgj. 4 Oktbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 45, hvor Reglementet er indtaget.

Høieste Resolution*), hvorved et vedlagt Udkast approberes i Henhold til § 1 i Lov indeholdende Tillæg til og Forandringer i Lovgivningen om Brandvæsenet af 26de August 1854 og § 24 i Lov angaaende Behandling af ildsfarlige Gjenstande af 3die Mai 1871 som Reglement for Brandvæsenets Ordning i Sponvikens Brand- og Bygningskommune i Berg Herred, Smaalenenes Amt. 29 Septbr.

Parolbefaling fra den kommanderende Admiral, hvorved bl. a. meddeles: 30 Septbr.

Forsvarsdepartementet har henstillet til kommanderende Admiral, at ilagte Straffe for Eftertiden udsones paa Vedkommendes Bosted eller forsaavidt dertil ikke maatte være Anledning, paa nærmeste Sted, hvor militær Straf kan fuldbyrdes, hvilket herved meddeles til Jagttagelse for rette Vedkommende.

Rundskrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmændene. 30 Septbr.

Overensstemmende med Departementets Rundskrivelse af 27de Mai 1893 har Statsskatten hidtil været optaget i Regnskaberne over Statskassens ordinære Indtrader og de af samme afgivne Extrakter. Paa Foranledning af en Henstillen fra Revisionsdepartementet, der af Hensyn til Regnskabernes Revision har fundet en Forandring heri ønskelig, bestemmer Departementet herved, at der for Fremtiden skal aflægges særskilte Regnskaber for Statsskatten, der følgelig herefter ikke bliver at optage i Regnskaberne over Statskassens ordinære Indtrader. Herom skal man anmode Hr. Amtmanden om at meddele de i Deres Embedsdistrikt ansatte Byfogder, Fogder, Skattefogder og Amtskasserere Underretning med Tilføiende, at der med Hensyn til Regnskabsaflæg m. v. bliver at befølge nedenstaaende Regler:

Den i de nu gjældende Schemaer for ordinære Indtraders Regnskab og sammes Extrakter (jfr. Revisionsdepartementets og Finatsdepartementets Rundskrivelser henholdsvis af 30te Juni og 27de Mai 1893) paa Indtægts- og Udgiftssiden indtagne Hovedpost: Indtægtsskat til Statskassen udgaar af nævnte Regnskab og Extrakter, der forøvrigt, naar bortsees fra den ved Statsskattens Udskillelse foranledigede Forandring, bliver at aflægge paa samme Maade og til samme Tider, som nu foreskrevet.

Statsskatregnskabet og sammes Extrakter maa udvise paa Indtægtssiden:

1. Overført Beholdning fra forrige Regnskab og Extrakt,
2. Den udlignede Statsskat,
3. Tillæg efter Klager,
4. Beregnede Morarenter samt
5. Decisionsansvar,

*) Bekjendtgj. 4 Oktbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 45, hvor Reglementet er indtaget.

30 Septbr. og paa Udgiftsiden:

1. Remisser til Norges Bank og Finantsdepartementet (i Likvidation),
2. Afgang efter Klager til Lignings- og Overligningskommissionen,
3. Af Finantsdepartementet bevilget Eftergivelse eller Nedsættelse,
4. Godtgjørelse efter Decision samt
5. Slutningsbeholdning (mulige Restancer og Kontanter).

Statsskatregnskabet, der omfatter et Budgetaar, og sammes Extrakter, der omfatter et halvt Budgetaar, bliver at bilægge med de ved Revisionsdepatementets og Finantsdepartementets ovennævnte Rundskrivelser henholdsvis af 30te Juni og 27de Mai 1893 anordnede Legitimationer og at aflægge inden de i Departementets Rundskrivelse af 7de Februar 1900 for Kontributionsregnskaberne og sammes Extrakter fastsatte Frister. Angaaende Statsskattens Postering i Regnskab og Extrakter henvises forøvrigt til Departementets Rundskrivelse af 19de Marts 1900.

Den ovenomhandlede Bestemmelse om særskilte Regnskaber for Statsskatten træder i Kraft allerede for indeværende Budgetaars Vedkommende.

Statsskatregnskabet for indeværende Budgetaar (1902—1903)og 1ste Halvaarsextrakt af samme bliver at aabne med Beholdningen af de i Regnskabet over Statskassens ordinære Indtrader for 1901—1902 og i 2den Halvaarsextrakt af samme opførte Restancer af Statsskat, hvorimod sidstnævnte Regnskabs og Extrakts Kontantbeholdning, Forskud og øvrige Restancer, bliver at overføre til næste Regnskab og Extrakt vedkommende ordinære Indtrader.

Som Følge af den trufne Anordning med særskilt Statsskatregnskab bliver for Fremtiden ved Indsendelse af Remisser (i Kontanter til Norges Bank eller i Kvitteringer til Departementet) at iagttage, at der i Remissebrevet og i de hertil afgivendes Indberetninger meddeles Oplysning om, hvorvidt Remissen vedkommer Statsskat eller ordinære Indtrader. I denne Forbindelse benytter man Anledningen til at indskjærpe Paabudet om, at det i Remissebrevet og Indberetningen derhos maa anføres, i hvilket Budgetaars Regnskab Remissen af Oppebørselsbetjenten er eller vil blive ført til Udgift og den udstedendes Kvittering benyttet (jfr. Departementets Rundskrivelse seneſt af 29de Juni 1898).

De i indeværende Budgetaar allerede effektuerede Remisser paa ordinære Indtrader bliver, selv om Beløbene helt eller delvis bestaar af indkommen Statsskat, at føre til Udgift i ordinære Indtraders Regnskab for 1902—1903 og i 1ste Halvaarsextrakt af samme. Paa denne Maade vil det kunne hænde, at Extrakterne for 1ste Halvaar af indeværende Regnskabsaar vedkommende ordinære In-

traders kommer til at udvise en Saldo i Regnskabsførerens Favør, 30 Septbr.
medens Extrakterne vedkommende Statsskatten kommer til at maatte
falderes med en Kontantbeholdning. Ved Remisser, der effektueres
i 2det Halvaar af indeværende Regnskabsaar, maa Regnskabsføreren
have sin Opmærksomhed henvendt paa dette Forhold, saaledes at
han i Tilfælde remitterer som Statsskat et saa meget større
Beløb, selv om de Midler, hvoraf der remitteres, er Indbetalinger af
ordinære Indtrader og ikke Statsskat. Forsaavidt som nogen Regn-
skabsfører maatte ønske det, og det ansees paakrævet, vil det derhos
være Anledning til at faa overført allerede effektuerede Remisser
eller Dele af samme fra ordinære Indtrader til Statsskat. Herom
maa Regnskabsføreren i Tilfælde indkomme med Begjæring til
Departementet.

Til Lettelse ved Sagens Expedition vedlægges endel Aftryk
af nærværende Rundskrivelse, som snarest muligt bedes kommuniceret
Oppebørselsbetjentene.

Høieste Resolution, hvorved er bestemt: 2 Oktbr.

1. At der uden Betaling meddeles Stadfæstelse paa den af Kon-
sul Westye Egeberg ved Testamente af 27de September 1893
oprettede "Westye Egebergs Stiftelse for uforsørgede
Børn".
2. At denne Stiftelses Midler bliver at anbringe saaledes som
for offentlige Stiftelsers Midler bestemt, og at dens Regnskaber
undergives den for saadanne Midler anordnede Kontrol.

Kongelig Resolution*), hvorved § 3 i Bestemmelser 4 Oktbr.
om Renhold m. m. i Skoler, udfærdiget ved Kronprindsregen-
tens Resolution af 7de Juni 1902 i Henhold til § 11 i Lov af
8de Mai 1900 angaaende særegne Foranstaltninger mod
tuberkuløse Sygdomme gives saadan Ordlyd:

„Saavel Lærere som Elever bør holde et Lommetørklæde eller
en Haand for Munden, naar de hoster. Hvorledes der skal for-
holdes med Elever (derunder ogsaa indbefattet skoleberettigede Børn),
som lider af Tuberkulose forbundet med Affondringer, bestemmes i
hvert enkelt Tilfælde af Stedets Sundhedskommission".

Kongelig Resolution**), hvorved i Henhold til § 15 i 4 Oktbr.
Lov om Bygningsvæsenet af 27de Juli 1896 meddeles Stadfæstelse
paa Narviks Kommunestyres Beslutning af 22de Juli 1902 an-
gaaende tvungen Opmaaling af Tomter og Grunde i Narvik
samt angaaende Betalingsregulativ herfor.

Kongelig Resolution, hvorved bl. a. er bestemt, at Kirke- 4 Oktbr.
og Undervisningsdepartementet bemyndiges til under Forudsætning

*) Bekjendtgj. 9 Oktbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 46.
**) Bekjendtgj. 9 Oktbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 46, hvor Beslutningen er indtaget.

4 Oktbr. af Storthingets Samtykke[1]) for Oplysningsvæsenets Kapitalfonds Regning og for et Beløb af Kr. 28 000 at indkjøbe Gaarden østre Fauske, Gaards Nr. 102, Brugs Nr. 7 (Skyld 1 Mark 38 Øre) i Skjerstad Thinglag til Embedsgaard for Sognepræsten i Fauske Præstegjæld, Tromsø Stift, og af samme Fond at udrede de med Kjøbet forbundne Omkostninger.

[1]) Givet ved Sth.besl. 2 Decbr. 1902, taget tilfølge k. Res. 24 Jan. 1903.

4 Oktbr. **Kongelig Resolution**, hvorved det tillades Amerikas forenede Staters konsulære Repræsentanter i Norge indtil videre at varetage Republiken Cubas og dens Borgeres Interesser[1]).

[1]) Res. 4 Juli 1902.

4 Oktbr. **Kongelig Resolution**, hvorved der i Henhold til § 84 i Lov om Bygningsvæsenet af 27de Juli 1896 meddeles Approbation som gjældende indtil videre paa det af Kongsvinger Kommunestyre i Møde den 12te September 1902 vedtagne Regulativ for Betaling for Bygningsforretninger m. v. sammesteds, dog med Undtagelse af den i Regulativets Slutning indtagne Bestemmelse om dets Anvendelse for Bygningsforretninger, der finder Sted, efterat Regulativet er vedtaget af Kommunestyret.

Det approberede Regulativ er saalydende:

§ 1. For Bygningsforretninger vedkommende Baaningshus betales til Bygningskommissionen . . . . . Kr. 6,00

§ 2. Brandinspektøren oppebærer for Besigtigelse af Skorstene eller Lodpiber med Ildsteder:
For 1 enetages Pibe . . . . . „ 0,50
For 1 toetages „ . . . . . „ 0,80
For denne Betaling har Brandinspektøren ogsaa at meddele Attest.

§ 3. For Udskrifter af Bygningskommissionens Protokol betales Kr. 1,00 pr. Ark eller Del deraf.

§ 4. Gebyrerne indbetales forskudsvis til Bygningskommissionen.

4 Oktbr. **Kongelig Resolution**, hvorved der i Henhold til § 84 i Lov om Bygningsvæsenet af 27de Juli 1896 meddeles Approbation som gjældende indtil videre paa det af Narviks Kommunestyre i Møde den 22de Juli 1902 vedtagne Betalingsregulativ for Behandling af Bygningsanmeldelser og Tilsyn med Byggearbeider i nævnte By.

Det approberede Regulativ er saalydende:

A. For Behandling af Bygningsanmeldelser vedkommende Hovedbygninger (herunder indbefattet Fabrikbygninger og Pakhuse) med eller uden Udhus erlægges:
Naar Grundfladen er indtil 100 m.² . . . . Kr. 3,00
„ „ „ „ 200 — . . . . „ 4,00

Naar Grundfladen er indtil 400 m.² . . . . „ 6,00 4 Oktbr.
„ „ „ over 400 — . . . . „ 8,00
og vedkommende Udhuse, naar Grundfladen er
indtil 25 m.² „ 1,00
over 25 m.² „ 2,00

Ovenstaaende Gebyrer betales ogsaa for Reparation beregnet efter den Del af Husets Areal som Reparationen vedkommer.

For Behandling af Anmeldelse af ubetydelige Reparationsarbeider og Smaaforandringer erlægges dog kun Kr. 1,00.

Hvorvidt en Reparation indgaar under denne Klasse afgjøres med bindende Virkning af Bygningskommissionen.

B. For Bygningstilsyn og Udstedelse af Attest om at en Bygning er opført overensstemmende med Bygningsloven og Bygningskommissionens Forskrifter betales:

1. For Nybygning af Vaaningshus, Fabrikbygninger og Pakhuse af 1 Etages Høide og med

Grundflade indtil	50 m.²	Kr.	5,00
„ „	100 —	„	15,00
„ „	120 —	„	20,00
„ „	150 —	„	25,00
„ „	200 —	„	30,00
„ „	300 —	„	45,00
„ „	400 —	„	60,00
„ over	400 —	„	100,00

For Indredning af flere Etager, derunder indbefattet Kjælderetage, som indredes til Beboelse, betales et Tillæg af 25 % pr. Etage.

For Kvistetage, som indredes til Beboelse, betales Kr. 3,00 for hvert Beboelsesværelse.

2. For Nybygning af Udhuse:

Med Grundflade indtil	25 m.²	Kr.	2,00
„ „ „	50 —	„	4,00
„ „ „	100 —	„	8,00
„ „ „	200 —	„	15,00
„ „ over	200 —	„	25,00

For Indredning af flere Etager, Tillæg som under Post 1 for Vaaningshuse bestemt.

3. Ved Paabygninger beregnes Gebyr efter ovenstaaende Taxt for den Etage, der tilføies, og ved Forandringer og Reparationer forøvrigt efter Fladeindholdet af den Del af Etagen, som berøres af det anmeldte Arbeide.

C. For Tilsyn af hver Pibe med Ildsted betales til Brandinspektøren Kr. 1,00 og kan for denne Betaling ogsaa forlanges Attest udstedt.

D. For Udskrift af Bygnings- eller Reguleringskommissionens

4 Oktbr. Forhandlingsprotokol erlægges Kr. 1,00 pr. Ark, for hvilket Gebyr, om ønskes, ogsaa Bekræftelse meddeles.

4 Oktbr. **Kongelig Resolution**, hvorved følgende Forandringer fastsættes i den ved Kongelig Resolution af 24de Februar 1872 udfærdigede „Plan for den Kongelige norske Generalstab“:

§ 16, 1ste Punktum, skal herefter lyde saaledes: “Generalstabens Adjointer bliver ved Kongelig Resolution, afgiven i Statsraad, beordrede til at tjenestgjøre som saadanne og til igjen at fratræde denne Tjeneste, efter at have fungeret der i 4 à 6 Aar, hvoraf 3 à 4 i Opmaalingen, naar Vedkommende maatte vise sig særlig skikket som Topografofficer“.

§ 17, 3die Passus, skal herefter lyde saaledes:

„I det sidste eller næstsidste Aar af Kursuset tjenestgjøre Aspiranterne i Opmaalingen, hvorhos de skal være forpligtede til ogsaa i det derpaa følgende Aar at modtage Ansættelse som Detaljører ved samme“.

6 Oktbr. **Cirkulære** fra Departementet for det Indre til Konsulaterne:

Norsk Skibsførerforening har begjæret Indredepartementets Udtalelse med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt en Skibsfører har Ret til paa et Sted, hvor der findes norsk Konsul, i Nødsfald, at antage Folk til Tjeneste ombord uden formelig Paamønstring for Konsulen.

Som Exempel paa et saadant Tilfælde har Skibsførerforeningen anført: Et større Dampskib, der er maanedsbefragtet i Frugttrade, har faaet Ordre til at afgaa Lørdag Eftermiddag (efterat Konsulatkontoret for den Dag er lukket); Kapteinen har samme Dag mønstret Folk paa Konsulatet; men disse indfinder sig af en eller anden Grund ikke ombord inden Skibets Afgang.

Skibsførerforeningen forespørger nu, om Kapteinen i et saadant Tilfælde selv kan antage Mandskaberne til Tjeneste ombord uden Paamønstring for Konsulen, eller om Skibet maa blive liggende over til Mandag, forat der kan blive Adgang til at mønstre dem paa Konsulatet.

Paa Foranledning af Indredepartementet har Forsvarsdepartementet afgivet en Udtalelse vedrørende det paagjældende Spørgsmaal. I Henhold til en af Generalkrigskommissæren i Sagens Anledning afgiven Betænkning anføres heri, at Mønstring tjener som Middel til at kontrollere de sjøfarende Normænds Vernepligtsforhold og til at tilveiebringe paalidelige Oplysninger om deres Fartstid, hvorhos den offentlige Tjenestemand, som foretager Mønstringen, har at varetage de Sjøfarendes Tarv i Kontraktsforholdet overfor Skibsfører og Reder. Under Hensyn hertil antager Forsvarsdepartementet ikke, at der bør eftergives noget i Fordringen i Lov om Konsulatvæsenet af 15de Juni 1878 § 7 (jfr: Mønstrings-

loven af 29de Juni 1888 § 17) om, at Mandskaber, der i Ud- 6 Oktbr.
landet forhyres med eller afskediges fra norsk Fartøi, af Fartøiets Fører skal fremstilles til Paa- eller Afmønstring for Konsulen eller Vicekonsulen, hvor saadan er ansat.

Dog antager Forsvarsdepartementet med Generalkrigskommissæren, at de ovennævnte norske Lovbestemmelser ikke er til Hinder for, at en Skibsfører i saadanne Undtagelsestilfælde som det af Norsk Skibsførerforening nævnte, at lovlig paamønstrede Folk udebliver, selv i Nødsfald maa kunne antage nye Mandskaber og afreise med dem uden Mønstring, som da bliver at foretage ved Fremkomsten til første Havn, hvor norsk Konsul eller Indrulleringstjenestemand er ansat.

Idet nærværende Departement finder i det væsentlige at kunne tiltræde Forsvarsdepartementets ovenomhandlede Udtalelse, skal man herved anmode Konsulatet om strengt at paase Reglerne for Paamønstring for norske Fartøier overholdt i den ovenfor angivne Udstrækning.

Særlig bør Konsulatet, naar det kommer til Kundskab om, at et norsk Fartøi er afgaaet fra Havn, hvor Konsul er ansat, uden Mønstring af dersteds til Tjeneste antagne Sjømænd, saavidt muligt kontrollere, om Undladelsen af Paamønstring var vel begrundet i de foreliggende Omstændigheder.

Findes de paagjældende Forskrifter at være overtraadt, bliver Indberetning derom at gjøre til nærværende Departement.

Endel Aftryk af nærværende Cirkulære følger hoslagt for under behørig Forklaring at fordeles blandt Vicekonsulaterne i Distriktets Havne.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Buske- 6 Oktbr.
ruds Amt, der havde forespurgt om, hvorvidt og i Tilfælde hvilken Godtgjørelse der tilkom en Lensmand for Forkyndelser til et Thingsvidne, der var optaget i en Landjurisdiktion til Brug ved en i en By verserende Haandverksretssag, samt af hvem eller af hvilken Kasse Godtgjørelsen i Tilfælde bliver at erlægge.

Departementet meddeler, at det anser det tvivlsomt, om den i Lov af 15de Juni 1881 § 29 indeholdte Bestemmelse om Fritagelse for Stævnevidnegebyrer kunde faa Anvendelse paa Thingsvidner optagne i Landdistrikterne, men at Bestemmelsen ihvertfald forsaavidt antages at maatte anses ophævet ved Forskrifterne i den nye Sportellovs §§ 114 og 145. Departementet antager saaledes, at Lensmanden for de omhandlede Forkyndelser tilkommer Betaling efter Sportellovens § 114, hvilken Betaling formentlig maa udredes af vedkommende Rekvirent.

Overenskomst angaaende Telefonforbindelsen mellem 6 Oktbr.
Norge og Sverige, approberet for Norges Vedkommende af den 7 Oktbr.

6 Oktbr. 7 Oktbr. Kgl. norske Regjering ved Resolution af 27de Oktober 1902, bifaldt ved Kongelig Resolution af 1ste November s. A.; godkjendt for Sveriges Vedkommende ved Kongelig Resolution af 24de Oktober s. A.

Telefonoverenskomst

mellem

Norge og Sverige.

Den Kongelige norske og den Kongelige svenske Telegrafstyrelse er under Forbehold af de respektive Regjeringers Godkjendelse komne overens om følgende Bestemmelser angaaende Telefontrafiken mellem Norge og Sverige.

Artikel I.

1. Telegrafstyrelserne skal lade det være sig magtpaaliggende at opretholde Telefonforbindelsen mellem de to Lande ved det Antal Linjer og Ledninger, som til enhver Tid maatte ansees paakrævet for en tilfredsstillende Befordring af den mellemrigske Telefonkorrespondance, idet hvert Land anlægger og vedligeholder Linjerne inden sit Omraade.
2. Ledningernes tekniske Beskaffenhed skal saavidt muligt være ensartet for begge Lande.
3. Telegrafstyrelserne bestemmer, hvilke Ledninger skal være Direktforbindelser, og hvilke Mellemstationer der skal indtages paa hver enkelt af de øvrige Ledninger.
4. Over de paa Mellemrigslinjerne liggende Stationer

Telefonöfverenskommelse

mellan

Sverige och Norge.

Kongl. Svenska och Kongl. Norska Telegrafstyrelserna hafva, under förbehåll af vederbörande Regeringars godkännande öfverenskommit om följande bestämmelser angående telefonsamfärdseln mellan Sverige och Norge.

Artikel I.

1. Telegrafstyrelserna skola låta sig angeläget vara att uppehålla telefonförbindelsen mellan de båda länderna medels det antal linier och ledningar, som vid hvarje särskild tidpunkt kunna anses nödvendiga för en tillfredsställande befordran af mellanrikskorrespondensen, hvarvid hvartdera Landet anlägger och underhåller linierna inom sitt område.
2. Ledningarnes tekniska beskaffenhet skall så vidt möjligt vara likartad för båda länderna.
3. Telegrafstyrelserna bestämma, hvilka ledningar skola användas såsom direkta förbindelser, och hvilka mellanstationer skola intagas å hvarje särskild af de öfriga ledningarna.
4. Öfver stationerna å mellanrikslinierna tillvägabringas

tilveiebringes Forbindelse mellem Stationerne i det norske og Stationerne i det svenske Rigstelefonnet.

Artikel II.

Opstaar der Forstyrrelser eller andre Hindringer paa nogen af Mellemrigsforbindelserne, skal Telegrafstyrelserne hurtigst muligt træffe Forføininger til at fjerne Hindringerne og til imidlertid, hvor saa kan ske, at lade Korrespondancen dirigeres ad anden Vei.

Artikel III.

1. For Telefonering mellem Rigernes Hovedstæder skal Forbindelserne mellem disse holdes tilgjængelige hele Døgnet. Paa de øvrige Steder holdes Telefonstationerne aabne for Mellemrigstelefonering paa de Tider, som vedkommende Telegrafstyrelse for sit Land bestemmer.

2. Mellemrigsledningerne skal til de Tider, som af begge Telegrafstyrelser i Forening maatte bestemmes, fortrinsvis holdes tilgjængelige for Statstelefonering mellem dertil berettigede Myndigheder i Norge og Sverige.

Artikel IV.

1. Afgiften for Telefonering paa Mellemrigslinjerne beregnes pr. Samtaleperiode af tre Minuters Varighed.
2. Til Bestemmelse af de forskjellige paa Afstanden bero-

förbindelse mellan stationerna i det svenska och stationerna i det norska rikstelefonnätet. 6 Oktbr. 7 Oktbr.

Artikel II.

Uppstå fel eller andra hinder å någon af mellanrikslinierna skola Telegrafstyrelserna snarast möjligt träffa anstalt för hindrens aflägsnande samt, der så ske kan, ombesörja korrespondensens dirigering å annan väg under tiden.

Artikel III.

1. För telefonering mellan rikenas hufvudstäder skola förbindelserna mellan dessa hållas tillgängliga under hela dygnet. På öfriga orter hållas telefonstationerna öppna för mellanrikstelefonering å de tider, som vederbörande Telegrafstyrelse för eget land bestämmer.
2. Mellanriksledningarna skola å de tider, som af Telegrafstyrelserna samfäldt bestämmas, företrädesvis hållas tilgängliga för statstelefonering mellan dertill berättigade myndigheter i Sverige och Norge.

Artikel IV.

1. Afgiften för telefonering å mellanrikslinierna beräknas för samtalsperiod om tre minuter.
2. För bestämmande af de särskilda på afståndet

6 Oktbr.
7 Oktbr.

ende Taxtbeløb inddeles hvert af Landene for hver mellemrigsk Telefonforbindelse i Zoner, hvis Grænser bestemmes til enhver Tid af begge Telegrafstyrelser i Forening og skal være Gjenstand for Godkjendelse af de respektive Regjeringer[1]).

3. For hver paabegyndt Samtaleperiode tilkommer der hvert Land en Afgift, som udgjør for en almindelig Samtale til eller fra en Station

inden 1ste Zone . Kr. 0,50
inden 2den „ . „ 1,00
og saa videre med Tillæg af 50 Øre for hver Zone.

4. Af Hensyn til Grænsetrafiken og i Særdeleshed, hvor særskilte Forbindelser for saadan Trafik maatte være tilveiebragt, kan Afgiften for Samtaler mellem Stationer paa begge Sider af Grænsen inden første Zone efter Overenskomst mellem Styrelserne nedsættes enten gjensidig for begge Lande eller kun for det ene Land.

5. Forsaavidt det ene Land for Korrespondance mellem to af sine Stationer behøver at benytte det andet Lands Ledninger, skal dette i størst mulig Udstrækning tilstedes mod en Transitafgift, der beregnes efter den fastsatte Tarif for

beroende afgiftsbeloppen indelas hvartdera landet för en hvar af mellanrikstelefonförbindelserna i zoner, hvilkas gränser bestämmas vid hvarje särskild tidpunkt af båda Telegrafstyrelserna gemensamt och skola vara föremål för vederbörande regeringars godkännande[1]).

3. För hvarje påbörjad samtalsperiod tilkommer hvartdera landet en afgift, som utgår vid vanligt samtal till eller från station

inom 1sta zonen med kr. 0,50
» 2dra » » - 1,00
och så vidare med tilläg af 50 öre för hvarje zon.

4. Med hänsyn till gränstrafiken och i synnerhet i sådana fall då särskilda förbindelseledningar för en dylik trafik finnas anordnade kan, för samtal mellan stationer å hvardera sidan om gränsen inom första zonen, afgiften, efter öfverenskommelse mellan styrelserna, nedsättas antingen ömsesidigt för båda länderna eller och beträffande endast det ena landet.

5. För såvidt ena landet för korrespondens mellan två af sina stationer behöfver begagna det andra landets ledningar, skall detta i största möjliga utsträckning medgifvas mot en transitafgift, som beräknas

[1]) Ref. 27 Oktbr. 1902.

de Zoner, som Korrespondancen maa passere i det transiterede Land og tilfalder dette.

Artikel V.

1. Paa Mellemrigsledningerne kan foruden almindelige Samtaler udvexles følgende særskilte Arter af Samtaler, nemlig:

Tjenestesamtaler, afgiftsfrie Samtaler mellem dertil berettigede angaaende Telegrafvæsenets Anliggender;

Ilsamtaler med Fortrinsret fremfor almindelige Samtaler mod det tredobbelte af Afgiften for en almindelig Samtale af samme Varighed (Art. IV); saadanne Samtaler befordres til bestemt Apparat eller bestemt Person enten
   a) snareſt muligt efter Bestillingen eller
   b) snareſt muligt efter et af Rekvirenten eller Adressaten bestemt Klokkeslet.

2. Ved Ilsamtaler fremføres de fornødne Samtalebestillinger til de korresponderende uden nogen særskilt Afgift herfor. Ved almindelige Samtaler kan dette ske mod en Tillægsafgift, som bestemmes af Telegrafstyrelserne i Forening og beholdes af den Administration, der opkræver samme. Skulde en allerede bestilt Ilsamtale uden Telegrafvæsenes Skyld ikke komme istand, erlægges dog Afgift efter den fastställda tarif- 6 Oktbr.
fen för de zoner, som kor- 7 Oktbr.
respondensen passerar i det transiterade landet och tilfaller detta.

Artikel V.

1. Å mellanriksledningarna kunna förutom vanliga samtal utvexlas följande särskilda slag af samtal, nemligen:

tjenestesamtal, afgiftsfria samtal mellan dertill berättigade rörande telegrafverkens angelägenheter;

ilsamtal med företrädesrätt framför vanliga samtal mot tredubbla afgiften för ett vanligt samtal af samme tidslängd (art. IV); sådana samtal befordras till bestämd apparat eller viss person antingen
   a) snarast möjligt efter beställningen eller
   b) snarast möjligt efter af reqvirenten eller adressaten bestämd tid.

2. Vid ilsamtal framföras erforderliga samtalsbeställningar till korrespondenterna utan särskild afgift. Vid vanliga samtal kan detta ske mot en tilläggsafgift, som bestämmes af Telegrafstyrelserna gemensamt och behålles af den förvaltning, som uppkräfver densamma. Skulle redan beställdt ilsamtal utan telegrafverkens förvållande icke komma till

6 Oktbr.
7 Oktbr.

som for Bestilling af almindelige Samtaler.

Artikel VI.

Angaaende den nærmere Ordning af Telefonkorrespondancen mellem de to Lande, saasom Trafikens Fordeling paa de forskjellige Ledninger, Tidsinddeling og Kontrol, Samtaletidernes Beregning, Afgifters Tilbagebetaling og lignende, fastsættes de fornødne Bestemmelser og Regler ved Overenskomst mellem Telegrafstyrelserne.

Artikel VII.

Reglerne for Afregning for den mellem begge Lande udvexlede Telefonkorrespondance fastsættes ligeledes ved Overenskomst mellem Telegrafstyrelserne.

Artikel VIII.

Hvert Land forbeholdes Ret til uden Erstatning til det andet Land helt eller delvis at standse Telefontrafiken af Grunde, der vedrører den offentlige Sikkerhed.

Artikel IX.

Nærværende Overenskomst, der udfærdiges i 2 Exemplarer og i hvert af Landenes Sprog, skal træde i Kraft den 1ste November førstkommende, fra hvilken Dato den i Mars 1900 trufne Overenskomst ophører at være gjældende.

stånd, erlägges enahanda afgift som för beställning af vanligt samtal.

Artikel VI.

Angående det närmare ordnandet af telefonkorrespondensen mellan de båda länderna, såsom trafikens fördelning på de särskilda ledningarne, tidsindelning och kontrolväsen, samtalstidernas beräkning, afgifters återbetalning och dylikt, meddelas erforderliga bestämmelser och föreskrifter genom öfverenskommelse mellan telegrafstyrelserna.

Artikel VII.

Reglerna för afräkningsväsendet rörande den mellan de båda länderna utvexlade telefonkorrespondensen bestämmas likaledes genom öfverenskommelse mellan Telegrafstyrelserna.

Artikel VIII.

Hvartdera landet förbehålles rättighet att, utan ersättning till det andra landet, helt eller delvis inställa telefontrafiken på grund af förhållanden, som röra den allmänna säkerheten.

Artikel IX.

Denna öfverenskommelse, hvilken utfärdas i två exemplar och på hvartdera landets språk, skall träda i kraft den 1 nästkommande november från och med hvilken dag den i mars 1900 träffade öfverenskommelsen upphör att gälla.

Den vedbliver at gjælde i et Aar fra den Dag, da den opsiges af den ene eller den anden af de kontraherende Parter.

Kristiania den 6te Oktober 1902.
Den Kgl. norske Telegrafstyrelse.

Rasmussen.

Knudsøn.

Stockholm den 7 oktober 1902.
Kongl. Svenska Telegrafstyrelsen.

Mauritz Sahlin.

Ernst Carlberg.

Den skall förblifva gällande intill dess ett år förflutit efter den dag, då densamma blifvit af endera af de kontraherande parterna uppsagd. 6 Oktbr. 7 Oktbr.

Stockholm den 7 oktober 1902.
Kongl. Svenska Telegrafstyrelsen.

Mauritz Sahlin.

Ernst Carlberg.

Kristiania den 6te Oktober 1902.
Den Kgl. norske Telegrafstyrelse.

Rasmussen.

Knudsøn.

Kongelig Resolution, hvorved i Henhold til Fattigloven af 19de Mai 1900 §§ 28 og 33 meddeles Stadfæstelse paa den af vedkommende Udvalg foreslaaede Plan for et Sikkerhedsfond ved Bosmo Aktieselskabs Gruber i Mo Herred. 8 Oktbr.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af Ingeniør Thorvald Wetlesen og Hustru Augusta Wetlesen ved Gavebrev af 17de Januar 1902 oprettede Legat til Fordel for Grytnes Skole i Hurum samt paa de af dette Legats Bestyrelse under 9de Mai 1902 udarbeidede Statuter for samme. 8 Oktbr.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af Christian Torresen og Hustru Barbo Christine Torresen ved Testamente af 27de Februar 1889 oprettede Christian Torresens og Hustru Barbo Christine Torresens Legat til Fordel for Fattige i Holme Sogn samt paa de af Holme Fattigstyre under 14de Juni 1902 udarbeidede Statuter for samme. 8 Oktbr.

Cirkulære fra Departementet for de offentlige Arbeider, Poststyrelsen, hvorved bl. a. meddeles, at Lærresfjords Postaabneri er gjenoprettet fra 1ste November 1902 at regne. 8 Oktbr.

9 Oktbr. **Cirkulære** fra Indredepartementet til Skibsregisterførerne, hvorved til Veiledning ved Skibsregisterets Førelse oversendes et exempelvis udfyldt Blad af Registeret.

nmeldelsens Nr. g Aar i Registrerings-dagbogen:	Registrerings-datum:	Skibets Navn:	Kjendingsbogstaver (ifølge Maalebrevet):
5 — 1903	6/1 1903	Anna Hekla (tidligere Anna)	J. H. C. L.

	Eierens eller Eiernes Navn (Firma), Bosted (Forretnings-kontor) og Nationalitet.	Rederiets (Selskabets) Art	Ved Partrederi: Hvor stor Brøkdel i Skibet vedkommende eier.		Ved Partrederi: Bestyrende Reders Navn, Bosted og Nationalitet.	Ved andre Selskaber: Navn, Bosted og Nationalitet for samtlige Medlemmer, om det er et ansvarligt Selskab eller et Kommanditselskab, for samtlige ansvarlige Medlemmer, om det er et Kommanditaktieselskab, — ellers for samtlige Medlemmer af Selskabets Bestyrelse.
	Aktieselskabet „Anna", Stavanger, norsk	Uansvarligt Selskab				Hans Pedersen } af Stavanger, Ole Martin Jensen } norsk.
2	Lauritsen & Co., Egersund, norsk	Ansvarligt Selskab				Hans Lauritsen } af Egersund, Peter Lauritsen } norske.
3	Gustav Olsen, Stavanger	Partrederi	6/16	6/16	Gustav Olsen, Stavanger, norsk	
	Hans Olsen, Kristiania		1/16	1/16		
	Peter Olsen, Svelvik	norsk	1/16	2/16		
	Hans Hansen, Drammen		2/16	2/16		
	Ole Rasmussen, Stavanger		2/16	2/16		
	Hans Sjøblom, Uddevalla, svensk		4/16	3/16		
	Lars Zachariassen, Stavanger, norsk			3/16		
	Kommanditaktieselskabet Mortensen & Co., Stavanger, norsk			1/16		Peter Mortensen, Stavanger, norsk.
4	Hans Larsen, Kristiania, norsk	Enkeltmandsrederi				

Art: Dampskib. Kalling: Skonnert. Byggested og Aar, om kjendt: Middesbro, 1881. Hjemsted: Stavanger.	Maalebrevets Datum og Udstedelsessted: 23. Decbr. 1902, Stavanger.	Kjendingsmaal i engelske Fod og Tiendedele: Længde: 224,5 Bredde: 31,4 Dybde: 21,8	Drægtighed i Reg.tons: Brutto: 1171,55 Netto 729,24

Adkomster og Hæftelser med Udstedelsesdatum samt Oplysninger i Henhold til Skibsregisterlovens § 2, Nr. 6.	Adkomstens eller Hæftelsens Datum i Registreringsdagbogen.	Registreringsdatum.	Tinglysningsdatum.	Numer og Aar i Registreringsdagbogen.	Anmerkninger.
Overdragelsesdokument, udstedt 14/1 1899, fra engelsk Undersaat R. Wilson til Hans Pedersen, Stavanger, paa D/S Duncan					Navnet ved Skibe Overgang til no Eiendom forandr
Skjøde, udstedt 20/1 1899, fra Hans Pedersen til Aktieselskabet „Anna" for Kr. 20 000,00	5/1 03	6/1 03		5 — 1903	til „Anna".
Obligation fra Aktieselskabet „Anna", dateret 6/5 1900 til Peter Hansen for Kr. 2 000,00			20/5 00		
Skjøde fra Aktieselskabet „Anna" til Lauritsen & Co. for Kr. 20 000,00, udstedt 2/2 1903.	6/2 03	6/2 03		11 — 1903	
~~Exekution, afholdt 5/5 1903, hos Lauritsen & Co., hvorved er givet Udlæg i Skib „Anna" for Kr. 1 000,00~~	6/5 03	6/5 03		39 — 1903	Slettet 7/7 1903 (Nr. 45 — 1903).
Skjøde fra Lauritsen & Co. til Gustav Olsen, Hans Olsen, Peter Olsen, Hans Hansen, Ole Rasmussen og Hans Sjøblom, dat. 5/8 1904, for Kr. 18 000,00	8/8 04	8/8 04		50 — 1904	
Skibets Navn med Panthaverens Samtykke 9/8 1904 forandret til „Hekla"	9/8 04	9/8 04		51 — 1904	
Skjøde fra Hans Sjøblom, udstedt 6/2 1905, til eter Olsen paa 1/16 Part i Skibet	7/2 05	7/2 05		15 — 1905	
~~Anmeldelse om, at Hans Hansens Bo den 3die Marts 1905 er taget under Behandling som Konkursbo~~	5/3 05	5/3 05		23 — 1905	Boet extraderet 1 1905 efter opnaaet V kord (Nr. 76 — 190
Skjøde fra Hans Sjøblom til Lars Zachariassen, udstedt 15/3 1905, paa 3/16 Parter i Skibet	20/3 05	21/3 05		31 — 1905	
Obligation fra Peter Olsen til Konrad Hansen, udstedt 16/4 1905, stor Kr. 500,00 med Pant i 1/16 Part i Skibet	21/4 05	21/4 05		38 — 1905	
Skjøde fra Hans Olsen, udstedt 18/4 1905, til Kommanditaktieselskabet Mortensen & Co. paa 1/16 Part i Skibet	25/4 05	26/4 05		40 — 1905	
Skjøde fra samtlige Partredere, udstedt 3/1 1906, til Hans Larsen paa 16/16 Parter i Skibet	5/1 06	5/1 06		1 — 1906	
Skibets Hjemsted forandret til Kristiania.	8/1 06	8/1 06			Skibet udslettet i de Register og Udstr sendt Registerfører i Kristiania 9/1 19 og Meddelelse sen Matrikelføreren Indredepartement

9 Oktbr. **Cirkulære** fra Indredepartementet til Skibsmatrikelførerne, hvorved til Veiledning ved Skibsmatrikelens Førelse oversendes et exempelvis udfyldt Blad af Matrikelen samt et udfyldt Nationalitetsbevis.

Skibets Navn: ~~Anna~~

Nationalitetsbeviset Datum:	Registreringsdatum:	Kjendingsbogstaver (ifølge Maalebrevet):	Art: Dampskib. Takling: Skonnert. Byggested og Aar, om kjendt: Mid- Hjemsted: Stavanger.
$^{7}/_{1}$ 1903 $^{10}/_{8}$ 1904	$^{6}/_{1}$ 1903	J. H. C. L.	

Nummer.	Eierens eller Eiernes Navn (Firma), Bosted (Forretningskontor) og Nationalitet.		Rederiets (Selskabets) Art.	Ved Part- Hvor stor Brøkdel i Skibet vedkom-	
1	Aktieselskabet „Anna", Stavanger, norsk		Uansvarligt Selskab		
2	Lauritsen & Co., Egersund, norsk		Ansvarligt Selskab		
3	Gustav Olsen, Stavanger	norske	Partrederi	$^{6}/_{16}$	$^{6}/_{16}$
	~~Hans Olsen, Kristiania~~			~~$^{1}/_{16}$~~	~~$^{1}/_{16}$~~
	Peter Olsen, Svelvik			$^{1}/_{16}$	$^{2}/_{16}$
	Hans Hansen, Drammen			$^{2}/_{16}$	$^{2}/_{16}$
	Ole Rasmussen, Stavanger			$^{2}/_{16}$	$^{2}/_{16}$
	~~Hans Sjøblom, Uddevalla, svensk~~			~~$^{4}/_{16}$~~	~~$^{3}/_{16}$~~
	Lars Zachariassen, Stavanger, norsk				$^{3}/_{16}$
	Kommanditaktieselskabet Mortensen & Co., Stavanger, norsk				$^{1}/_{16}$

Hekla (tidligere Anna).

lesbro, 1881.	Maalebrevets Datum og Udstedelsessted: 23de Decbr. 1902, Stavanger.	Kjendingsmaal i engelske Fod og Tiendedele: Længde: 224,5 Bredde: 31,4 Dybde: 21,8	Drægtighed i Reg.tons: Brutto. 1171,55	Netto. 729,24

rederi.		Ved andre Selskaber:	
mende eier.	Bestyrende Reders Navn, Bosted og Nationalitet.	Navn, Bosted og Nationalitet for samtlige Medlemmer, om det er et ansvarligt Selskab eller et Kommanditselskab, — for samtlige ansvarlige Medlemmer, om det er et Kommanditaktieselskab, — og ellers for samtlige Medlemmer af Selskabets Bestyrelse.	Anmerkninger.
	Gustav Olsen, Stavanger, norsk	Hans Pedersen } af Stavanger, Ole Martin Hansen } norske.	J.-Nr. 6 — 1903. Nationalitetsbevis udstedt 7/1 1903.
		Hans Lauritsen } af Egersund, Peter Lauritsen } norske.	J.-Nr. 15 — 1903. Attest om Forandring i Eiendomsforholdet sendt Konsulen i London 6/2 1903 for at vedhæftes Nationalitetsbeviset.
			J.-Nr. 60 — 1904. Skibets Navn forandret til „Hekla" (J.Nr. 70 — 1904). Nyt Nationalitetsbevis udstedt 10/8 1904.
			Meddelelse fra Registerføreren om Overdragelse af 1/16 fra H. Sjøblom til P. Olsen (J.-Nr. 20 — 1905).
			Do. fra Do. om Overdragelse af 3/16 fra H. Sjøblom til L. Zachariassen (J.-Nr. 40 — 1905).
			Do. fra Do. om Overdragelse fra H. Olsen til Mortensen & Co. af 1/16 (J.-Nr. 48 — 1905).
		Peter Mortensen, Stavanger, norsk.	Skibet slettet i denne Matrikel, da det ifølge Meddelelse fra Registerføreren er overført til Kristiania (J.-Nr. 13 — 1906).

(Skibsregisterlovens § 7).

Kjendingssignal: H. K. L. M.

Nationalitetsbevis

for

Dampskib „**Sleipner**“
hjemmehørende i Stavanger

i Kongeriget Norge.

Da Dampskib „**Sleipner**“,
der er bygget i Kristiania i 1902

og ifølge norsk Maalebrev af 28de December 1902 er drægtig 720 $^{50}/_{100}$ Netto Register Tons

nu tilhører

norsk Statsborger Hans Olsen, Stavanger, (H. A. Knudsen, Stavanger, og andre norske Statsborgere — norsk Statsborger K. A. Pettersen, Stavanger, i Forening med flere norske og svenske Statsborgere — det ansvarlige Selskab Lauritsen & Co., Egersund — Kommanditselskabet Petersen & Co., Egersund — Aktieselskabet „Anna“, Stavanger — det uansvarlige Selskab „Star“, Stavanger — Kommanditaktieselskabet „Nautilus“, Stavanger).

er dette Fartøi berettiget til at nyde den Beskyttelse og de Rettigheder og Fordele som tilkommer norske Fartøier.

Udfærdiget i Stavanger
den 8de Januar 1903.

Signal letters: H. K. L. M.

Certificate of Nationality

for

the Steamer „**Sleipner**“
of Stavanger

in the Kingdom of Norway.

Whereas the steamer „**Sleipner**“,
built in Christiania in 1902,
burden, according to Norwegian bill of measurement dated December 28th, 1902,
720 $^{50}/_{100}$ register tons net,
now belongs to

Hans Olsen, Stavanger, Norwegian State Citizen (H. A. Knudsen, Stavanger, and other Norwegian State Citizens — K. A. Pettersen, Stavanger, Norwegian State Citizen, together with certain Norwegian and Swedish State Citizens — the Unlimited Firm Lauritsen & Co., Egersund — the Commandite Company, Petersen & Co., Egersund — the Joint Stock Company Limited, „Anna“, Stavanger — the Limited Liability Company, „Star“, Stavanger — the Commandite Company Limited, „Nautilus“, Stavanger).

the said vessel is entitled to all such protection, rights and privileges as are accorded to Norwegian vessels.

Given at Stavanger
the 8th January 1903.

Underskrift.

Toldkasserer ~~(Toldskriver)~~ — Collector of Customs.

Skrivelse fra Departementet for det Indre til Konsulatet i Montevideo, der havde meddelt, at det var blevet forelagt til Legalisation en Dispache, som efter Konsulatets Mening var urigtig. Konsulatet forespørger i den Anledning, hvorvidt det under de forhaandenværende Omstændigheder maatte anses forpligtet til paa Forlangende uden videre at legalisere de paa nævnte Dokument tegnede Underskrifter, eller hvorvidt det maatte være berettiget til i denne Legalisation at indtage en Bemærkning om, at vedkommende Dispache efter Konsulatets Opfatning ikke var korrekt. 9 Oktbr.

I Anledning heraf meddeler Departementet, at det antager, at Konsulatet i det foreliggende Tilfælde var forpligtet til paa Forlangende at legalisere de omhandlede Underskrifter uden Tilføielse af noget Forbehold som ovenfor antydet, idet der i en saadan Legalisation ikke ligger nogen Bekræftelse af Rigtigheden af paagjældende Dispache, forsaavidt dens Indhold angaar.

Cirkulære fra Departementet for det Indre til Amtmændene: 9 Oktbr.

Efter Lov af 4de Mai 1901 om Registrering af Skibe, hvilken Lov træder i Kraft den 1ste Januar 1903, paaligger der Skifteforvaltere, Pantebogsførere, Værgemaalsretternes Formænd og den, som bestyrer offentlige Auktioner, visse særlige Pligter.

Saaledes skal efter § 16 Skifteforvalteren, naar offentligt Skifte finder Sted efter afdød Eier af registreret Skib eller af Part i saadant, drage Omsorg for Adkomstdokumentets behørige Registrering, naar Skibet eller Parten afhændes eller udlægges til Arving eller til gjenlevende Ægtefælle, der ikke allerede staar anført som Eier, ligesom han ogsaa, naar Eier af registreret Skib eller af Part i saadant kommer under Konkurs, efter § 17 skal — ved Siden af den i Konkurslovens § 17 foreskrevne Thinglysning af Bekjendtgjørelsen om Konkursens Aabning — besørge ogsaa en Anmerkning om samme indført paa Skibets Folium i Registret. For Værgemaalsrettens Formand gjælder efter sidstnævnte Paragraf en lignende Pligt med Hensyn til Værgemaalsrettens Beslutning, naar Værgemaal anordnes for Eier af registreret Skib eller af Part i samme. Endvidere skal, naar Skib eller Skibspart af saadan Art sælges ved offentlig Auktion her i Riget, efter § 16 den, som bestyrer Auktion, indsende til vedkommende Registerfører Underretning om det approberede Bud. Endelig skal Pantebogsføreren efter § 25 uden Betaling udslette af Pantebogen Dokumenter, hvorved registreret Skib eller Part i samme er paadraget Heftelser, saasnart vedkommende Dokument er registreret, eller der er hengaaet mere end 3 Maaneder, siden Skibet blev indført i Skibsregistret.

Man skal derfor anmode Herr Amtmanden om at henlede Vedkommendes Opmerksomhed paa de i de ovennævnte Bestemmelser indeholdte Paabud. Forsaavidt angaar Pantebogsførerne, finder

9 Oktbr. man derhos særlig at burde paapege, at Udsletelse kun bør finde Sted efter Begjæring, og at Bevis for Skibets Registrering vil kunne føres foruden ved Forevisning af Atteſt fra vedkommende Registerfører eller Toldkasserer — ved Fremlæggelse af det Numer af Kundgjørelsestidenden, i hvilket Skibets Indførelse i Registret i Henhold til Lovens § 32 er blevet bekjendtgjort.

9 Oktbr. **Skrivelse** fra Indredepartementet til Overstyret for Konkursvæsenet. Efter § 17 i Lov af 4de Mai 1901 om Registrering af Skibe, hvilken Lov træder i Kraft den 1ste Januar 1903, skal, naar Akkordforhandling er bleven aabnet for Eier af registreret Skib eller af Part i samme, en Anmerkning om Akkordforhandlingens Aabning besørges indført paa Skibets Folium i Skibsregistret.

Da det vil paaligge Akkordstyret samtidig med, at det udfærdiger den i Akkordforhandlingslovens § 6 omhandlede Bekjendtgjørelse, at træffe Forføining til Opfyldelse af det nævnte Bud i Skibsregisterloven, skal man anmode det ærede Overstyre om at foranledige, saavidt muligt, Bestemmelsen bragt til alle deres Kundskab, der pleier eller ventes at kunne komme til at fungere som Akkordkommissærer.

10 Oktbr. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Stavanger Amt, hvori paa Forespørgsel fra Stavanger Bygningskommission om, hvorvidt en Gasovn er at betragte som „Ildsted" i Bygningslovens Forstand, meddeles, at Departementet antager, at dette Spørgsmaal bør besvares bekræftende, jfr. Departementets i Lovtidenden indtagne Skrivelse af 28de Oktober 1891.

11 Oktbr. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Approbation paa et Udkast til Plan for Høgsfjords Brandforsikringsforening for Løsøre, saaledes at Foreningen kan nyde godt af de ved Lovene af 9de August 1839 og 4de August 1845 hjemlede Forrettigheder.

14 Oktbr. **Instrux** for de i Henhold til Lov om Vragning af Sild af 4de Mai 1901 ansatte Vragere.

§ 1. Det paaligger Vragere, naar Rekvisition derom fremkommer, at vrage og sætte deres Vragemerker paa saltet Sild efter de i nærværende Instrux givne Forskrifter.

Silden kan fremstilles til Vragning enten i saakaldt Udskibningsstand, og skal Tonden da indeholde mindst 100 Kilogram Sild Netto, med mindre anderledes er bestemt for de forskjellige Sildesorter og Sildemerker, eller i fiskepakket Stand, og da skal Tonden indeholde for Fedsildens Vedkommende mindst 75 Kilogram Sild Netto, Nordsjøsild og Sløsild mindst 80 Kilogram Sild Netto og Vaarsild mindst 85 Kilogram Sild Netto.

§ 2. Al Sild, hvorpaa Vragermerket sættes, maa med den i § 5 nævnte Undtagelse (rundsaltet Slosild) være ganet (kværket), den skotsk behandlede Vaarsild fuldganet samt Nordsjøsilden fuldganet og tillige Mavesækken udtaget. Silden maa være frisk og sund, velvirket, salttrukken og holdbar. Vrageren skal paase, at Silden er omhyggeligt flolagt, at der for hvert Flo er lagt et passende Antal Hovedsild, og at Silden i hver Flo ligger jævnt og er trukket godt ud til Tøndens Sider. Ligeledes skal han paase, at der i Tønden ikke findes istykkerrevet eller hovedløs eller paa anden Maade beskadiget Sild, endvidere skal han paase, at der er benyttet passende Salt, samt at øverste Flo og Speilet er pent lagt og uden Salt. 14 Oktbr.

Naar Sild ikke er saa tilfredsstillende sorteret, at den kan erholde Vragermerket, kan den efter at være omlagt, fremstilles til ny Vragning.

Vragning af Sild i Udskibningsstand (§§ 3—8).

§ 3. Vragermerket paasættes Tønden paa den Maade, at der paa Tøndens Bug brændes et Merke indeholdende Norges Løve og Forbogstaverne i vedkommende Vragers Fornavn og Efternavn. Dette Merke skal være 5 Centimeter høit og 4 bredt.

Desuden forsynes de forskjellige Sorter Sild med nedennævnte Merker:

Exportpakket Fedsild:

Tønden skal i Opslagsenden forsynes med et Merke, der indeholder Angivelse af det Aarstal, hvori Silden er fisket, Landets Navn, Sortementsbetegnelse og Sildens Fangstmaaned. Dersom Garnsild betegnes dette med en G.

Exportpakket Slosild, Nordsjøsild og Vaarsild:

Tønden skal i Opslagsenden forsynes med et Merke, der indeholder det Aarstal, hvori Silden er fisket, Landets Navn, Sildesort, Stykketal for Tøndens Indhold. Slosild, Nordsjøsild og Vaarsild i 115 Kilos Pakning og skotsk behandlet, desuden Vægten i Kilogram.

§ 4. Fedsild.

Exportpakket Fedsild erholder paa Tønden, foruden Løvestemplet paa Bugen, følgende Merker, der paasættes i Opslagsbunden ved Hjælp af et Skilt i mørk Farve.

14 Oktbr. **KKKKK.** Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 400/450 Auguſt fanget Sild, der veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelſe af 16/18 Sild pr. 4 Kilogram.*)

1903
Norge
August
KKKK

KKKK Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 500/550 Auguſt fanget Fedſild, der veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelſe af 20/22 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
August
KKK

KKK. Dette Merke tilkjendegiver, at i Tønden findes 600/650 Auguſt fanget Fedſild, der veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelſe af 24/26 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
August
KK

KK. Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 700/800 Auguſt fanget Fedſild, der veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelſe af 28/32 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
August
K

K. Dette Merke tilkjendegiver. at Tønden indeholder 850/950 Auguſt fanget Fedſild, der veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelſe af 34/38 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
August
MK

MK. Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 1000/1150 Auguſt fanget Fedſild, der veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelſe af 40/46 Sild pr. 4 Kilogram.

---

*) Cirkelen, der viſer Omridſet af Tøndebunden, er udeladt ved de efterfølgende Gjengivelſer af Merket.

14 Oktbr.

1903
Norge
August
M

M. Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 1300/1500 August fanget Fedsild, der veier 100 Kilogram i jevn Sortering af 52/60 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
August
MC

MC. Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 110 Kilogram August fanget Fedsild, i jevn Sortering efter en Størrelse af 68/80 Sild pr. 4 Kilogram = 1700/2000 Sild pr. 100 Kilogram.

1903
Norge
August
C

C. Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 110 Kilogram August fanget Fedsild i jevn Sortering efter en Størrelse af 80 Sild og derover pr. 4 Kilogram = 2000 Sild og derover pr. 100 Kilogram.

Fedsild kan ogsaa vrages i 105, 110 og 115 Kilograms Pakning. Vragningen foregaar efter foranstaaende Sorteringer pr. 4 Kilogram. Sildens Nettovægt i Tønden indtages da i Vragermerket i Opslagsbunden.

§ 5. Slosild.

Exportpakket Slosild erholder paa Tønden, foruden Løvestemplet paa Bugen, følgende Merker, der paasættes i Opslagsenden ved Hjælp af et Skilt i mørk Farve.

1903
Norge
Slosild
325/375

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 325/375 Slosild, der veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 13/15 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Slosild
400/450

14 Oktbr: Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 400/450 Slosild, der veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 16/18 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Slosild
500/550

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 500/550 Slosild, der veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 20/22 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Slosild
600/700

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 600/700 Slosild, der veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 24/28 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Slosild
700/800

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 700/800 Slosild, der veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 28/32 Sild pr. Kilogram.

1903
Norge
R. Slosild
110 Kilo.

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder mindst 110 Kilogram rundsaltet Slosild i jevn Sortering efter 13/15 Sild pr. 4 Kilogram.

Slosild i 115 Kilos Pakning.

1903
Norge
Slosild
115 Kilo
375/430

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 375/430 Slosild, der veier 115 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 13/15 Sild pr. 4 Kilogram.

14 Oktbr.

1903
Norge
Slosild
115 Kilo
460/520

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 460/520 Slosild, der veier 115 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 16/18 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Slosild
115 Kilo
575/630

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 575/630 Slosild, der veier 115 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 20/22 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Slosild
115 Kilo
690/800

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 690/800 Slosild, der veier 115 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 24/28 Sild pr. 4 Kilogram.

§ 6. Nordsjøsild.

Exportpakket Nordsjøsild erholder paa Tønden, foruden Løvestemplet paa Bugen, følgende Merker, der paasættes i Opslagsenden ved Hjælp af et Skilt i mørk Farve.

1903
Norge
Nordsjøsild
Fuld
450/500

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 450/500 Drivgarnsild med Rogn og Melke, der er fisket i Nordsjøen, og som veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 18/20 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Nordsjøsild
Fuld
500/600

14 Oktbr. Dette Merke tilkjendegiver, at der i Tønden findes 500/600 Drivgarnsild med Rogn og Melke, der er fisket i Nordsjøen, og som veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 20/24 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Nordsjøsild
Fuld
600/700

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 600/700 Drivgarnsild med Rogn og Melke, der er fisket i Nordsjøen, og som veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 24/28 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Nordsjøsild
Fuld
700/800

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 700/800 Drivgarnsild med Rogn og Melke, der er fisket i Nordsjøen, og som veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 28/32 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Nordsjøsild
Fuld
800/900

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 800/900 Drivgarnsild med Rogn og Melke, der er fisket i Nordsjøen, og som veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 32/36 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Nordsjøsild
Tom
900/1000

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 900/1000 tom Drivgarnsild, der er fisket i Nordsjøen, og som veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 36/40 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Nordsjøsild
Tom
1000/1200

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 1000/1200 tom Drivgarnsild, der er fisket i Nordsjøen og som veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 40/48 Sild pr. 4 Kilogram. 14 Oktbr.

Nordsjøsild i 115 Kilos Pakning.

1903
Norge
Nordsjøsild
Fuld 115 Kilo
460/520

Dette Merke tilkjendegiver, at der i Tønden findes 460/520 Drivgarnsild med Rogn og Melke, der er fisket i Nordsjøen, og som veier 115 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 18/20 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Nordsjøsild
Fuld 115 Kilo
575/690

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 575/690 Drivgarnsild med Rogn og Melke, der er fisket i Nordsjøen, og som veier 115 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 20/24 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Nordsjøsild
Fuld 115 Kilo
690/800

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 690/800 Drivgarnsild med Rogn og Melke, der er fisket i Nordsjøen, og som veier 115 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 24/28 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Nordsjøsild
Fuld 115 Kilo
800/920

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 800/920 Drivgarnsild med Rogn og Melke, der er fisket i Nordsjøen, og som veier 115 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 28/32 Sild pr. 4 Kilogram.

14 Oktbr,

1903
Norge
Nordsjøsild
Tom 115 Kilo
920/1030

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 920/1030 tom Drivgarnsild, der er fisket i Nordsjøen, og som veier 115 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 32/36 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Nordsjøsild,
Tom 115 Kilo
1030/1150

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 1030/1150 tom Drivgarnsild, der er fisket i Nordsjøen, og som veier 115 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 36/40 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Nordsjøsild
Tom 115 Kilo
1150/1400

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 1150/1400 tom Drivgarnsild, der er fisket i Nordsjøen, og som veier 115 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 40/48 Sild pr. 4 Kilogram.

§ 7. Vaarsild.

Exportpakket Vaarsild erholder paa Tønden foruden Lovestemplet paa Bugen, følgende Merker, der paasættes i Opslagsenden ved Hjælp af et Skilt i mørk Farve.

1903
Norge
Vaarsild
Fuld
350/400

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 350/400 Vaarsild med Rogn og Melke, der veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 14/16 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Vaarsild
Fuld
450/500

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 450/500 14 Oktbr.
Vaarsild med Rogn og Melke, der veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 18/20 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Vaarsild
Fuld
500/600

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 500/600 Vaarsild med Rogn og Melke, der veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 20/24 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Vaarsild
Fuld
600/700

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 600/700 Vaarsild med Rogn og Melke, der veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 24/28 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Vaarsild
Fuld
700/800

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 700/800 Vaarsild med Rogn og Melke, der veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 28/32 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Vaarsild
Tom
800/900

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 800/900 tom Vaarsild, der veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 32/36 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Vaarsild
Tom
900/1000

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 900/1000 tom Vaarsild, der veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 36/40 Sild pr. 4 Kilogram.

14 Oktbr.

1903
Norge
Vaarsild
Tom
1000/1200

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 1000/1200 tom Vaarsild, der veier 100 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 40/48 Sild pr. 4 Kilogram.

Vaarsild i 115 Kilos Pakning.

1903
Norge
Vaarsild
Fuld 115 Kilo
400/500

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 400/500 Vaarsild med Rogn og Melke, der veier 115 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 14/17 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Vaarsild
Fuld 115 Kilo
500/600

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 500/600 Vaarsild med Rogn og Melke, der veier 115 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 17/21 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Vaarsild
Fuld 115 Kilo
600/700

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 600/700 Vaarsild med Rogn og Melke, der veier 115 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 21/24 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Vaarsild
Fuld 115 Kilo
700/800

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 700/800 Vaarsild med Rogn og Melke, der veier 115 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 25/28 Sild pr. 4 Kilogram.

14 Oktbr.

1903
Norge
Vaarsild
Fuld 115 Kilo
800/900

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 800/900 Vaarsild med Rogn og Melke, der veier 115 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 28/31 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Vaarsild
Fuld 115 Kilo
900/1000

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 900/1000 Vaarsild med Rogn og Melke, der veier 115 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 31/35 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Vaarsild
Tom 115 Kilo
700/800

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 700/800 tom Vaarsild, der veier 115 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 25/28 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Vaarsild
Tom 115 Kilo
800/900

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 800/900 tom Vaarsild, der veier 115 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 28/31 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Vaarsild
Tom 115 Kilo
900/1000

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 900/1000 tom Vaarsild, der veier 115 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 31/35 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Vaarsild
Tom 115 Kilo
1000/1200

14 Oktbr. Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 1000/1200 tom Vaarsild, der veier 115 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 35/41 Sild pr. 4 Kilogram.

1903
Norge
Vaarsild
Tom 115 Kilo
1200/1400

Dette Merke tilkjendegiver, at Tønden indeholder 1200/1400 tom Vaarsild, der veier 115 Kilogram i jevn Sortering efter en Størrelse af 41/48 Sild pr. 4 Kilogram.

§ 8. Skotsk behandlet Vaarsild.

6 Merker fulls.

1903
Norge
Vaarsild
Fulls 115 Kilo
400/500

De øvrige Merker er: 500/600, 600/700, 700/800, 800/900, 900/1000.

4 Merker spents.

1903
Norge
Vaarsild
Spents 115 Kilo
800/900

De øvrige Merker er: 900/1000, 1000/1200, 1200/1400.

For Vaarsild behandlet efter skotsk Methode benyttes samme Sortiment og Vægt, som for Vaarsild i 115 Kilos Pakning.

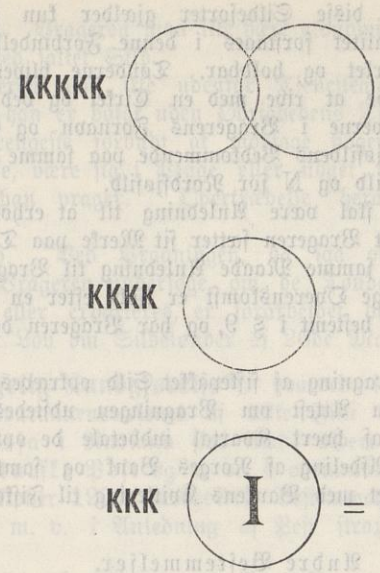
Dersom de store Tønder benyttes, af Størrelse som de skotske, skal Silden i Tønden veie 125 Kilo, og Vægten opføres i Merket i Stedet for Stykketal.

Vragning af fiskepakket Sild (§§ 9—10).

§ 9. I. Fedsild. Ved Vragning af fiskepakket Fedsild maa paasees, at Tønden indeholder mindst 75 Kilogram Sild Netto. Der anvendes følgende Cirkelmerker, som rives med et Rivjern paa Halsen af Tønderne.

Cirkelernes Diameter skal være omkring 35 Milimeter.

14 Oktbr.

= enstregs

KK II = tostregs

K III = trestregs

MK IIII = firestregs

M V = femstregs

MC VI = sexstregs

C VII = syvstregs

Ved Siden af Cirklerne rives:

a) Begyndelsesbogstaverne i Vragerens Fornavn og Efternavn.

b) Dersom Garnsild en G.

Med Hensyn til Sildens Størrelse under de forskjellige Mærker gjælder samme Stykketal og Vægt pr. 4 Kilogram, som er angivet i § 4.

II. Slosild, Nordsjøsild og Vaarsild. Ved Vragning af fiskepakket Slosild og Nordsjøsild maa det paasees, at Tønden indeholder mindst 80 Kilogram Sild Netto og Vaarsild mindst 85 Kilogram.

14 Oktbr. Bragning af disse Sildesorter gjælder kun Fyldning og Kvalitet. Ved Kvalitet forstaaes i denne Forbindelse, at Silden er sund, frisk, velvirket og holdbar. Tønderne bliver for Vaarsildens Vedkommende at rive med en Cirkel og ved Siden deraf en V og Forbogstaverne i Bragerens Fornavn og Efternavn og for Slo- og Nordsjøsildens Vedkommende paa samme Maade, men med en S for Slosild og N for Nordsjøsild.

§ 10. Der skal være Anledning til at erholde fiskepakket Sild braget uden at Brageren sætter sit Merke paa Tønden. Ligeledes er der paa samme Maade Anledning til Bragning, dersom fiskepakket Sild ifølge Overenskomst er kjøbt efter en større Nettovægt i Tønden end bestemt i § 9, og har Brageren da at attestere Vægten.

Afgift for Bragning af fiskepakket Sild opkræves af Brageren og erlægges forinden Attest om Bragningen udstedes. Brageren skal ved Udgangen af hvert Kvartal indbetale de oppebaarne Afgifter til nærmeste Afdeling af Norges Bank og samtidig indsende Opgjør for Kvartalet med Bankens Kvittering til Fiskeristyrelsen.

Andre Bestemmelser.

§ 11. Der skal ogsaa være Anledning efter de i denne Instrux opstillede Regler at erholde Sild braget, der maatte være hjemført fra Island. Denne Sild faar som Bimerke en I over Aarstallet i Bragermerket, og bliver at henføre til den norske Sildesort, hvormed den er overensstemmende.

§ 12. For hvert Parti, som ønskes braget, skal der af Vedkommende (Kjøber, Sælger eller Exportør) til Brageren indleveres en Rekvisitionsseddel. Det skal i denne Rekvisitionsseddel opgives, hvad Slags Sild det er, som ønskes braget, om Fedsild, Vaarsild, Slosild, Nordsjøsild eller Islandssild, hvormange Tønder Partiet bestaar af, og om det er fiskepakket eller exportpakket Sild, der skal brages. Er det et exportpakket Parti Sild, der fremstilles til Bragning, skal der af vedkommende Rekvirent udstedes en Erklæring paa Tro og Love, at Silden, saavidt ham bekjendt, er behandlet overensstemmende med Bragerforskrifterne, og skal det derefter være overladt til Bragerens Skjøn at bestemme, hvormange Tønder han finder det nødvendigt at besigtige og gjennemgaa, før han sætter Bragermerkerne paa. Naar Bragningen har fundet Sted, udsteder han sin Attest in duplo og indfører samtidig i en dertil indrettet autoriseret Protokol Specifikation af den stedfundne Bragning.

§ 13. Løvestemplet maa ikke overlades nogen, og maa Løvemerket altid paasættes af Brageren selv eller i hans Paasyn. De Assistenter, som han forøvrigt maatte tiltrænge til Udførelsen af sin Funktion, vælges af ham selv, men deres Valg skal approberes af Stedets Magistrat.

§ 14. Brageren maa ikke være økonomisk interesseret i For- 14 Oktbr.
retninger med saltet Sild.

Brageren maa ikke udenfor Tjenesteanliggender forlade det Sted, hvor han er bosat uden Øvrighedens Tilladelse. Det er ham paa det strengeste forbudt at modtage nogensomhelst Gave eller Begunstigelse, være sig i Penge eller noget andet Gode af dem, for hvem han brager. Overtrædelse heraf straffes med Afskedigelse.

§ 15. Ved Bragningen, og saa ofte ellers Anledning gives, skal Brageren undersøge, om de Tønder, hvori saltet Sild forhandles eller exporteres, er forarbeidet overensstemmende med Forskrifter i Lov om Sildetønder af 26de Mai 1900.

Kongelig Kundgjørelse*), hvorved i Henhold til § 2 i 16 Oktbr.
Lov om Kvarantænevæsenet af 12te Juli 1848 kundgjøres, at Byen Odessa i Rusland skal indtil videre anses smittet af den orientalske Pest og at de i ovennævnte Lov og i Plakat af 13de Oktober 1900 indeholdte Bestemmelser med Hensyn til Kvarantæne m. v. i Anledning af Pest straxˣ bliver at bringe i Anvendelse.

Samtidig kundgjøres, at Byen Pernambuco i Brasilien, der ved Kundgjørelse af 22de Mai 1902 erklæredes smittet af Pesten, ikke længere skal anses pestsmittet.

Høieste Resolution*), hvorved den af Bergens Kommune- 16 Oktbr.
styre i Møde den 29de September 1902 i Medhold af § 11 i Lov af 18de Juni 1884 fattede Beslutning, hvorved Afgiften for Udskjænkning af Øl, Vin, Mjød og Cider i Bergen for Aaret 1903 fastsættes til Kr. 800,00, stadfæstes.

Høieste Resolution, hvorved i Henhold til Lov om By- 16 Oktbr.
kommunernes Skattevæsen af 15de April 1882 § 30 meddeles Approbation paa den af Lillehammers Kommunebestyrelse i Møde den 22de August 1902 vedtagne Beslutning om Regler for Skatteligningen i Kjøbstaden, dog saaledes, at herunder ikke indbefattes de i Beslutningens Poster 1, 9 og 10 indeholdte Bestemmelser samt af Beslutningens Post 6 den i samme indtagne "Tabel om Udligningen".

16 Oktbr.

Cirkulære fra Departementet for de offentlige Arbeider, hvorved bl. a. meddeles:

II. I Arcila, El-ksar-el-Kebir, Fez, Marrakesch og Mequinez i Marokko er der oprettet spanske Postanstalter, der bliver at betragte som tilhørende Verdenspostforeningen (kfr. Art. XL § 2 i Expeditionsreglementet til den internationale Hovedpostkonvention).

*) Bekjendtgj. 17 Oktbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 47.

16 Oktbr. IV. Fra Hell-Levangerbanens Aabning for Trafik underholdes følgende nye Postaabnerier:

1. Langstein paa Jernbanestoppestedet af samme Navn i Nedre Stjørdalens Herred, Nordre Trondhjems Amt, Trondhjems Postdistrikt.
2. Ronglan paa Jernbanestationen af samme Navn i Skogns Herred, Nordre Trondhjems Amt, Levangers Postdistrikt.

Fra samme Tid henlægges Aassenfjordens Postaabneri under Levangers Postdistrikt.

16 Oktbr. **Skrivelse** fra Landbrugsdepartementet til Amtmanden i Finmarkens Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra en Lensmand om, hvorvidt den i Henhold til Laxelovens §§ 28—30 paa Fiskerne i Kistrand Herred for Aaret 1898 udlignede Afgift er præskriberet, samt om Herredets Elvefiskere rettelig er medtaget blandt de afgiftspligtige Fiskere.

Med Bemærkning, at disse Spørgsmaals endelige Afgjørelse henhører under Domstolene, udtaler Departementet — overensstemmende med Fiskeriinspektøren — at Præskription af de udlignede Beløb i Henhold til Lov af 27de Juli 1896 § 5 Post 2 antages at være indtraadt, naar 3 Aar er hengaaet fra det Tidspunkt af, at Afgiften ifølge Ligningsforretningens Lydende forfaldt til Betaling. — Endvidere antager Departementet, at Elvefiskerne rettelig er medtagne blandt de afgiftspligtige Fiskere i Distriktet.

16 Oktbr. **Rundskrivelse** fra Finantsdepartementet:

I en den 17de Marts 1894 afsagt Dom i Sag: Kristiania Kommune mod Det søndenfjeldske Dampskibsselskab, hvilken Dom er indtaget i Retstidenden for 1894 S. 753 og i Meddelelser vedkommende Ligningsvæsenet No. 5 S. 71, antog Høiesteret, at Byskattelovens § 33, 4de Passus (Landsskattelovens § 42, 4de Passus) ikke hjemlede Adgang til ved Ansættelsen af et Dampskibsselskabs Indtægt at gjøre Afdrag for den successive Forringelse i Dampskibenes Værdi, som Slid og Ælde medfører, og som ikke kan undgaaes ved nogen Slags Vedligeholdelse.

Denne Opfatning af Skattelovene har Høiesteret efter fornyede Overveielser ikke fundet at kunne opretholde, men har i en under 26de Juli d. A. afsagt Dom i Sag: Hunsfos Fabriker mod Kristiansands Kommune (indtaget i Retstidenden for dette Aar Side 684) truffet Afgjørelse i modsat Retning. I den sidstnævnte Dom har Høiesteret nemlig antaget, at en Fabrik tilkommer Fradrag i Indtægten for den aarlige Værdiforringelse af Fabriken og dens forskjellige Bestanddele gjennem Slid, Ælde og efterhaanden opstaaende Utidsmæssighed.

Paa den saaledes trufne Høiesteretsafgjørelse skal man bede Amtsskattekommissionens og Ligningskommissionernes Opmærksomhed henledet.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Nordlands Amt, hvori Departementet erklærer sig enigt med en Bygningskommission i, at Passagen paa Loftet til Trapperne maa have en Høide af mindst 1,8 Meter, idet der i modsat Fald ikke vil blive "uhindret Adgang" til begge Trapper (Bygningslovens § 38, 6). 17 Oktbr.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Bratsberg Amt, foranlediget ved en Skrivelse fra Bygningskommissionen i Kragerø angaaende Opførelse af Bagerovn i et delvis af Træ opført ældre Hus i Murtvangsstrøget i Kragerø. Departementet, der i det væsentlige tiltræder den af Statsingeniøren i Kragerø i Skrivelse af 2den Oktober 1902 fremholdte Opfatning, meddeler, at Bagerovnens Opførelse i den nævnte Bygning ikke antages at kunne forbydes, saafremt den opføres overensstemmende med Bestemmelserne i Bygningslovens § 63, 4 (jfr. § 1, 7 i de ved kongelig Resolution af 8de Juli 1899 approberede Byggeforskrifter for Kragerø) og Forholdene derhos ikke er saadanne, at Bygningskommissionen finder, at den i Bygningslovens § 68 Pas. 5 indeholdte Bestemmelse bør komme til Anvendelse. 17 Oktbr.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Hedemarkens Amt, hvori Departementet, foranlediget ved en Forespørgsel fra et Formandskab, udtaler, at der maa være Adgang for Amtmanden til at bemyndige en af vedkommende Herredsstyre særskilt for en afsidesliggende Del af Herredet ansat Skatteopkræver til paa Herredskassererens Vegne at afholde Udpantningsforretninger for kommunale Skatter. Derimod antager Departementet, at selvstændig Udpantningsret ikke kan tillægges en saadan Skatteopkræver Jfr. Departementets i Lovtidenden indtagne Skrivelse af 12te Oktober 1896. 17 Oktbr.

Kongelig Resolution[1]), hvorved er bestemt 18 Oktbr.

1. At Næsseby Herred i Finmarkens Amt deles i to Herreder, Næsseby Herred og Polmak Herred, svarende til Sognene af samme Navn, paa de af Herredsstyret under 29de September 1900 og 22de Marts 1902 fastsatte Betingelser, dog saaledes, at Udgifterne ved Sognepræstens Skyds- og Nattehold under Reiser til Afholdelse af Gudstjeneste i Polmak Kirke overensstemmende med Polmaks og Næsseby Sogneskyrers Beslutninger henholdsvis af 3die og 22de Marts 1902 bliver at dele lige mellem begge Herreder.
2. At det overlades Amtmanden at bestemme Tiden for Delingens Ikrafttræden.

[1]) Se Depts.tid. for 1903 No. 3 S. 34—39.

18 Oktbr. **Skrivelse** fra det internationale Postbureau i Bern til Postſtyrelſen, hvorved meddeles, at den internationale Postpakkekonventions Taxter i Republiken San Domingo vil blive opkrævet efter følgende Forhold: 10 Centavos = 50 Centimer og 5 Centavos = 25 Centimer (jfr. Skrivelſe fra Poſtſtyrelſen af 9de September 1901).

20 Oktbr. **Høieſte Reſolution**, hvorved meddeles Stadfæſtelſe paa et Tillæg til de Beſtemmelſer, ſom gjælder for "Ole Pederſen Tufts og Huſtrus Legat" (ſtadfæſtet ved Høieſte Reſolution af 10de Oktober 1882) ifølge vedkommende Teſtamente.

20 Oktbr. **Høieſte Reſolution**, hvorved meddeles Stadfæſtelſe paa det af Jens Johanneſen Alve og Huſtru Tonje Gjerulsdatter ved Teſtamente af 21de Marts 1888 oprettede „Jens Johanneſen Alves og Huſtrus Legat til Tromø gamle Kirke", ſamt paa de under 26de Mai 1902 udarbeidede Statuter for nævnte Legat.

20 Oktbr. **Høieſte Reſolution**, hvorved meddeles Stadfæſtelſe paa de under 22de Juli 1902 udarbeidede Love for det til Fordel for Geiſtliges trængende Efterladte i Trondhjems Biſpedømme dannede Fond.

20 Oktbr. **Høieſte Reſolution**, hvorved meddeles Stadfæſtelſe paa det af Enkefru Anne Cathrine Sophie Boyeſen, født Henſchien, ved Teſtamente af 14de Marts 1901 oprettede "Enkefru Anne Cathrine Sophie Boyeſen, født Henſchiens Legat" til Fordel for værdige trængende Enker eller ugifte Døtre efter afdøde akademiſke Borgere, ſamt paa de af Kriſtiania Magiſtrat under 31te Juli 1902 udarbeidede Statuter for nævnte Legat.

20 Oktbr. **Høieſte Reſolution**, hvorved meddeles Stadfæſtelſe paa det af Frøken Cathrine Juell ved Teſtamente af 2den September 1901 oprettede Legat til Fordel for "Selſkabet for Huſarme" og et i Kriſtiania oprettet eller oprettendes Redningshjem for faldne Kvinder under norſk Beſtyrelſe, ſamt de af Kriſtiania Magiſtrat under 5te Mai 1902 udarbeidede Statuter for nævnte Legat.

20 Oktbr. **Høieſte Reſolution**, hvorved meddeles Stadfæſtelſe paa det af Drammens private Fattigpleie ved Hjælp af Midler, ſkjænkede af Enkefru Karoline Steen, født Helgeſen, ved Teſtamente af 14de Mai 1898 oprettede "Enkefru Karoline Steen, født Helgeſens Legat" ſamt paa de af Fattigpleiens Beſtyrelſe under 16de September 1902 udarbeidede Statuter for nævnte Legat.

20 Oktbr. **Høieſte Reſolution**, hvorved med Hjemmel i Lov om Poſtvæſenet af 12te Mai 1888 § 38 tilſtaaes følgende Funktionærer

Atteſtationsret for portofri Brevveksling i vedkom- 20 Oktbr.
mende Stillings Medfør:
Sekretærer ved offentlige Skoler,
Direktøren for St. Jørgens Tuberkuloseſanatorium i Lyſter,
Aſſiſtenten ved det hygieniſke Inſtitut,
Magiſtratsſekretæren i Kriſtianſand,
Formanden i Finmarkens Jordſalgskommiſſion,
Sekretæren i Stavangers Formandſkab,
Beſtyrere af Statens Stamſchæferier,
Regnſkabsføreren ved Bandak-Nordſjøkanalen,
Kaſſereren ved Kriſtiania Kæmnerkontor,
Forvalteren ved Armeens Proviantmagaſin i Kriſtiania.

Høieſte Reſolution, hvorved meddeles Stadfæſtelſe paa de 20 Oktbr.
af Forſtanderſkabet for Lyngdals Sparebank i Møde den 25de Auguſt 1902 beſluttede Forandringer af §§ 5 og 9 i Bankens ved Høieſte Reſolution af 13de Oktober 1891 ſtadfæſtede Plan.

Skrivelſe fra Kirkedepartementet, hvori Departementet paa 20 Oktbr.
Foreſpørgſel fra en Ordfører om, hvem der under Embedsledigheden ſkal betale Afdrag og Renter af de vedkommende Sognepreſtembede paahvilende Laan, udtaler, at Udbyttet af Embedsgaarden bør, ſaa langt det ſtrækker, efterat de almindelige den vedrørende Udgifter (Skatter, Veibyrder o. l.) er dækket, anvendes til Renter og Afdrag. Ligeſom imidlertid vedkommende Sognepreſt maa, hvis Gaardsudbyttet ikke ſtrækker til, dække det reſterende af Embedets Indtægter, hvori Sikkerhed haves for vedkommende Laan, ſaaledes maa under Ledigheden Lønningsfondet, ſom da tilkommer Embedsindtægterne, indtræde i ſamme Forpligtelſe og betale — i Tilfælde — helt eller delvis de paagjældende Afdrag og Renter.

Da det Offentlige efter Preſtegaardsloven af 14de Juli 1897 § 28 for Afdrag og Renter af Laan er berettiget til at holde ſig til den, ſom paa Forfaldstid er Indehaver af Embedet, vil det i Tilfælde blive Lønningsfondet, ſom ved Forfaldstid har at udrede Afdrag og Renter mod Refuſion af den tidligere Preſt eller hans Bo indtil Fratrædelſen af Gaarden og ſenere af Gaardsudbyttet, ſaavidt dette ſtrækker til.

Skrivelſe fra Departementet for udenrigſke Sager m. m. til 20 Oktbr.
Buſkeruds Amt, der med Anmodning om Departementets Udtalelſe havde indſendt en Korreſpondence angaaende Forſtaaelſen af „Reiſende" og „faſte Gjæſter" i § 3, 2det Paſſus i Udſkjænkningsloven for Landet af 18de Juni 1884 ſamt om, hvorvidt Herredsſtyret ved en almindelig Regel eller ved Meddelelſen af de enkelte Bevillinger kan beſtemme, i hvilken Afſtand fra Udſkjænkningsſtedet Vedkommende maa opholde ſig for at kunne regnes ſom Reiſende i Lovens Forſtand.

20 Oktbr. I Anledning heraf meddeler Departementet, at Afgjørelsen af, hvem der skal betragtes som Reisende og faste Gjæster, maa komme til at bero paa Omstændighederne i hvert enkelt Tilfælde (jfr. Departementets i den almindelige Lovsamling og i Lovtidende indtagne Skrivelser af 30te Marts 1871 og 5te Juli 1879).

Hvad det andet Spørgsmaal angaar, antager Departementet, at der til Meddelelsen af Bevillinger til Udskjænkning af Herredsstyret ikke lovligen kan knyttes andre Betingelser end de, Loven selv giver Anvisning paa.

20 Oktbr. **Telegram** fra Arbeidsdepartementet til Branddirektøren i Florø, hvori udtales, at Bygningslovens § 69, Passus 3, antages at maatte komme til Anvendelse ogsaa paa Ildsted i Sløidlokale.

21 Oktbr. **Bekjendtgjørelse***) fra Finants- og Tolddepartementet, hvorved meddeles, at der fra den Tid, da Ofotbanen aabnes for Trafik, bliver at opkræve Indførselstold af Varer, som landværts fra Sverige indføres over Grænsen til Ankenes Herred i Nordlands Amt, hvad enten Indførselen foregaar med Jernbane eller paa anden Maade landværts. Med Hensyn til denne Indførsel bliver saaledes for Eftertiden at forholde overensstemmende med Lov om Vareførselen mellem Norge og Sverige af 14de Mai 1898 og Bestemmelserne i Toldtarifens § 3 No. 1—6 første Passus.

21 Oktbr. **Skrivelse** fra Forsvarsdepartementet, Armeen, til Kabelvaag Brandkommission, der havde forespurgt, hvorvidt de udskrevne Mandskaber i Tromsø Stift maa betragtes som hørende til Linjetropperne, saaledes at de ifølge det ved kongelig Resolution af 22de Marts 1877 approberede Reglement for Brandvæsenet i Kabelvaag, dets § 4, er fritagne for at gjøre Tjeneste som Brandmandskab.

I Anledning heraf slutter Departementet sig til en fra Generalkrigskommissæren erhvervet Udtalelse, der gaar ud paa, at de udskrevne Værnepligtige i Nordlands og Tromsø Amter i Henhold til de i Lov angaaende Værnepligtens Udvidelse til Rigets nordlige Landsdele af 28de Juni 1897 indeholdte Bestemmelser i Løbet af de første 6 Aar efter Udskrivningen bør regnes som staaende i Linjetropperne, og at derfor vedkommende udskrevne Værnepligtige i Kabelvaag i Henhold til ovennævnte Reglement for Brandvæsenet sammesteds kan forlange at fritages for Tjeneste som Brandmandskab.

22 Oktbr. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Søndre Bergenhus Amt i Anledning af Besvarelse til Revisionsbemærkning vedkommende Regning fra en Lensmand over Skyds- og Kostgodtgjørelse paa Reiser i Veivæsenets Anliggender.

*) Bekjendtgj. 24 Oktbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 48.

hvorefter den for nogle Reiser beregnede Skyds- og Kostgodtgjørelse var udsat som en Veivæsenets Skydsfond formentlig vedkommende Udgift. 22 Oktbr.

I den af Lensmanden afgivne Besvarelse var der angivet, at Øiemedet med de nævnte Reiser — overensstemmende med, hvad der paa Regningen er anført — har været at føre Tilsyn med Ombygning af en Bro.

Idet Departementet saaledes maa gaa ud fra, at vedkommende Reiser ikke er foretagne i Henhold til Bestemmelserne i Veilovens § 46, finder det at maatte henholde sig til, hvad der tidligere er bestemt angaaende Udredelsen af Skyds- og Kostgodtgjørelse i lignende Tilfælde.

Departementet henviser i saa Henseende til sin Skrivelse til Amtmanden i Nordre Trondhjems Amt af 6te April og 31te Juli 1898 (indtagne i Norsk Lovtidende 2den Afdeling for s. A.), hvorefter Forpligtelserne til at udrede Skyds- og Kostgodtgjørelse paa Reiser i saadant Øiemed som i foreliggende Tilfælde omhandlet maa være Statskassen vedkommende og Udgiften udredes af vedkommende Kommune, for hvis Regning Arbeidet er udført.

Departementet finder derfor at maatte være enigt med Revisionen i den gjorte Udsættelse.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa den af Frøken Marianne Olsen ved Testamente af 18de April 1894 med senere Kodiciller oprettede „Frøken Marianne Olsens Legat" til Fordel for trængende ugifte Kvinder af borgerlig Familie i Aalesund samt paa de af Aalesunds Formandskab under 4de Marts 1902 udarbeidede Statuter for nævnte Legat. 23 Oktbr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Hamar Stiftsdirektion, foranlediget ved Forespørgsel fra en Sognepræst om, hvorledes Betalingen skal beregnes for andre Attester end saadanne, som meddeles efter Kirkebøgerne, og specielt om der f. Ex. skal erlægges Betaling for Udfærdigelsen af de Attester, som Apothekerne efter Forordning af 1ste April 1796 skal fordre ved Salg af Gift. 23 Oktbr.

Departementet antager, at Bestemmelsen i den geistlige Løningslovs § 27 gjælder alle embedsmæssige Attester, som Præsterne udfærdiger angaaende Privates Anliggender, og som ikke efter Paragrafens Slutningsbestemmelse enten bestandig eller under visse Betingelser skal meddeles uden Betaling, altsaa ikke alene Attester, hentede fra Kirkebøgerne.

Angaaende det Slags Attester, som ovenfor specielt er nævnt, har Departementet tidligere udtalt, at der kan kræves Betaling for deres Meddelelse, og denne Mening fastholder det fremdeles. Det er vistnok saa, at det Offentlige ved Forbudet mod at udlevere Gift uden mod Præsteatteſt har villet betrygge mod Misbrug; men dette

23 Oktbr. antages ikke tilſtrækkeligt til at henregne disse Atteſter blandt dem, der udfærdiges „til Brug ved noget offentligt Anliggende". Forordningens § 2 handler jo kun om Udlevering af Gift til privat Brug.

Departementet tilføier, at det anſer det utvivlſomt, at Gebyrer for alle af Præſterne embedsmæssig udfærdigede Atteſter maa henregnes blandt Embedsindtægter. De tilfalder ſaaledes ikke Embedets Indehaver (eller midlertidige Beſtyrer) perſonlig og bliver at medregne, ſaavel hvor der ſpørges om Tilſkud til et Embede efter Lønningslovens § 31, ſom hvor det gjælder Indtægtens Begrænsning opad i Henhold til § 32, ſidſte Led.

23 Oktbr. **Skrivelſe** fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Kriſtianſand, foranlediget ved en Henvendelſe fra Lærerperſonalet ved Flekkefjord Folkeſkole angaaende Lovligheden af en Beſtemmelſe i nævnte Folkeſkoles Plan om, at enhver af Skolens faſte Lærere er forpligtet til under Medlæreres Forfald eller under Ledighed i en Poſt mod ſædvanlig Vikargodtgjørelſe at overtage de Forretninger, ſom Beſtyreren i den Anledning maatte paalægge ham.

Departementet bemærker, at forſaavidt der ved denne Beſtemmelſe er ment, at Lærerne ſkal pære forpligtet til at overtage et større Antal Timer, end der efter Lønningsvedtægten (ſe Byſkolelovens § 24 f) er Adgang til at paalægge dem, kan Beſtemmelſen neppe anſees lovmedholdig, ſelv om der tilſikres dem en vis Betaling for det øgede Arbeide. Har derimod Lærerne midlertidig faaet Nedſættelſe i det Timetal, ſom de efter Lønningsvedtægten er forpligtet til at læſe, er Departementet med Direktøren enigt i, at de i Tilfælde maa finde ſig i at overtage Timer for ſine Medlærere under deres Forfald eller under Ledighed i Poſter inden den ovennævnte Grændſe og da uden nogen ſærſkilt Godtgjørelſe.

23 Oktbr. **Skrivelſe** fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Kriſtiania, hvori paa Foreſpørgſel fra et Skoleſtyre meddeles, at naar tilſtødende Herreder i Henhold til Landsſkolelovens § 9 i Fællesſkab opretter en Fortſættelſesſkole, antages hvert af Herrederne i Henhold til Skolelovens § 46 g at have Ret til af Amtsſkolekaſſen at erholde $^3/_4$ af Udgifterne ved indtil 2 Maaneders Skole. Dog kan ſelvfølgelig til den fælles Fortſættelſesſkole aldrig erholdes Bidrag til mere end til ialt 6 Maaneders Skole.

Den af Departementet her hævdede Forſtaaelſe af Landsſkolelovens § 9 og § 46 er i Overensſtemmelſe med Lovens Forarbeider (ſe Skolelovkommiſſionens Indſtilling I Side 87).

23 Oktbr. **Skrivelſe** fra Juſtitsdepartementet til Amtmanden i Stavanger Amt, der havde begjært Departementets Udtalelſe om Forſtaaelſen af Lov 6te Juli 1892 (No. 4) § 18, forſaavidt

deri bestemmes, at Begjæring om Afholdelse af Opfostrings- 23 Oktbr.
bidrag til et udenfor Ægteskab født Barn i den afdøde Faders efterladte Midler skal være indkommet inden Proklamas Udløb, eller, om saadant ikke er udfærdiget, inden 6 Maaneder efter Dødsfaldet. Departementet meddeler, at Spørgsmaalet henhører under Domstolenes Afgjørelse, men at Departementet ikke vil undlade at udtale Følgende:

Hensigten med den nævnte 6 Maaneders Frist er at beskytte Arvingerne mod, at der længe efter deres Tiltrædelse af Arven skal opstaa Krav paa Opfostringsbidrag, om hvilket de kan have manglet Kundskab eller endog Formodning. Naar Loven nævner Dødsfaldet og ikke Arvebehandlingen som Udgangspunkt for Fristens Beregning, maa det formentlig have været Forudsætningen, at Arvebehandlingen, hvad der er det Almindelige, indtræder kort Tid efter Dødsfaldet. At Fristen skulde regnes fra Dødsfaldet ogsaa, hvor dette, som i det Tilfælde, der har foranlediget Amtmandens Forespørgsel, først efter længere Tids Forløb er kommet til Arvingernes og den Bidragsberettigedes Kundskab, vilde være saa urimeligt, at det ikke kan antages at have været Lovens Mening. Departementet antager derfor, at Fristen i dette Tilfælde maa blive at regne fra det Tidspunkt, da den officielle Meddelelse om Dødsfaldet indløb gjennem Indredepartementets Udenrigsafdeling.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Rektoren ved en Skole, 24 Oktbr.
hvori i Anledning af Forespørgsel fra Skolens Kasserer angaaende Godtgjørelsen for Examination og Censur af Privatister i Religion og Naturfag ved Middelskoleexamen, meddeles:

Naar Privatister tager den foreløbige Prøve i noget af de 2 Fag 1 Aar før den endelige Examen, tilkommer der Examinator og Censor hver Kr. 0,80 pr. Privatist, og det samme Honorar betales dem for Privatister, som efter at have taget den foreløbige Prøve i noget af Fagene fremstiller sig til den endelige Examen, selv om det er samme Examinator eller Censor, som har fungeret ved begge Prøver.

Naar Privatister fremstiller sig til den hele Prøve i Religion eller Naturfag underet, bliver der, naar den samme Examinator eller Censor fungerer under den hele Prøve, altid kun at betale ham enkelt Gebyr — Kr. 0,80 — pr. Privatist. Er der derimod 2 Examinatorer eller 2 Censorer i de forskjellige Pensa i noget af Fagene, har hver af dem Krav paa helt Gebyr (Kr. 0,80 pr. Privatist) selv om Prøven i vedkommende Fag foregaar paa en Dag.

Kongelig Resolution*), hvorved Approbation i Henhold til 25 Oktbr.
§ 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. V. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Bergens Kommunestyre under 11te November

*) Bekjendtgj. 28 Oktbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 49, hvor Forskrifterne er indtagne.

25 Oktbr. 1901 fattede Beslutning om Forandring i de ved Kongelig Resolution af 4de September 1896 approberede almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Kjøbstaden, dog med et Par Forandringer.

25 Oktbr. **Kongelig Resolution***), hvorved i Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Fredriksværn Herred, Jarlsberg og Larviks Amt, under 20de Juni og 16de September 1902 fattet Beslutning angaaende Tillæg til § 21 i de ved kongelig Resolution af 18de Februar 1896 approberede Politivedtægter for bemeldte Herred.

Tillægget er saalydende:

„Hund maa ikke færdes paa Gaderne mellem Kl. 11 Aften og Kl. 5 Morgen uden at ledsages af nogen, der har Ansvar for den".

25 Oktbr. **Kongelig Resolution***), hvorved den af Tryfil Herredsstyre under 22de August 1902 besluttede Vedtægt angaaende Lukningstid for Herredets Udsalgssteder stadfæstes i Henhold til Lov om Lukningstid for Udsalgssteder af 31te Mai 1900.

Vedtægten er saalydende:

§ 1. Udsalgssteder, hvor Salg af Varer foregaar, skal med de nedenfor anivne Undtagelser holdes lukkede fra Kl. 9 Aften til Kl. 8 Morgen.

For Julaftens Vedkommende bliver Bestemmelsen i Lov af 14de Juli 1894 fremdeles gjældende.

§ 2. Søn- og Helligdage samt 17de Mai skal Udsalgsstederne holdes lukkede hele Dagen.

§ 3. Forbudet i § 1 skal ikke være til Hinder for, at Kunder, som er kommen ind før Lukningstiden, expederes.

25 Oktbr. **Kongelig Resolution****), hvorved Approbation i Henhold til § 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Ladestedet Tvedestrands Kommunestyre under 26de August 1902 fattede Beslutning om nye almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Ladestedet.

25 Oktbr. **Kongelig Resolution***), hvorved i Henhold til § 13 i Lov om Ulykkesforsikring for Arbeidere i Fabriker m. v. af 23de Juli 1894 med Tillægslov af 23de December 1899 bestemmes, at der i den ved Kongelig Resolution af 30te December

*) Bekjendtgj. 28 Oktbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 49.

**) Bekjendtgj. 28 Oktober i Lovtid. 1ste Afd. No. 49, hvor Forskrifterne er indtagne.

1899 fastsatte Fareklassifikation foretages følgende Forandringer og Tilføielser: 25 Oktbr.

1. At følgende under Klassifikationen ikke tidligere opførte Bedriftstitler optages under efternævnte Fareklasser:

Under 4de Fareklasse:

Destruktionsværk.
Fiskefluefabriker.
Skriftstøberier.
Straavarefabriker.

Under 5te Fareklasse:

Kiselgurfabriker.
Linvarefabriker.
Saftfabriker.
Tørring af Grøntsager m. v.
Vatfabriker.

Under 6te Fareklasse:

Asfaltering (som selvstændig Bedrift).
Læderfabriker.
Parasol- og Paraplyfabriker, uden Motor.
Fabrikation af Telefon- og Telegrafapparater, uden Installation.
Voxdugfabriker.

Under 7de Fareklasse:

Doksætning (som selvstændig Bedrift).
Elektricitetsværk, med Spænding under 500 Volt.
Jern- og Staaltraadfabriker.
Limkogerier.

Under 8de Fareklasse:

Fabrikation af Sildeoljer med Biprodukter.
Fernisfabriker.
Filhuggerier.
Lakfabriker.
Parasol- og Paraplyfabriker med Motor.
Træbundskofabriker.
Tagpapfabriker (Impregnering).

Under 9de Fareklasse:

Fileskivefabriker.

Under 11te Fareklasse:

Montering af Maskiner, Axelledninger etc. (som selvstændig Bedrift).
Patentslip (som selvstændig Bedrift).

25 Oktbr. Under 12te Fareklasse:

Hammerværker (som selvstændig Bedrift).

Valseværker (som selvstændig Bedrift).

2. At Ysterier med Motor udgaar af 5te Fareklasse og at der isteden herfor under 4de Klasse opføres:

Ysterier med Motor eller Dampkjedel med Tryk.

3. At Ramme- og Guldlistefabriker udgaar af 10de Fareklasse og at der isteden herfor opføres:

i 5te Fareklasse Fabrikation af Guldlister og Rammer, exclusive Høvlingsarbeidet, og i 13de Fareklasse Høvlerier med Cirkel- eller Baandsag.

4. At „Bryggerier med tilhørende Malterier"

i 9de Fareklasse forandres til „Bryggerier (med eller uden Malterier").

Nærværende Resolution træder i Kraft fra 1ste Januar 1903.

25 Oktbr. **Kongelig Resolution**, hvorved i Henhold til Lov om Behandling af forsømte Børn af 6te Juni 1896 § 38 vedlagte Udkast til Plan for Smaalensbyernes Tvangsskole stadfæstes som gjældende indtil videre.

Plan for Smaalensbyernes Tvangsskole.

§ 1. Skolen er oprettet af de 4 smaalenske Byer: Moss, Fredrikstad, Fredrikshald og Sarpsborg i Henhold til Lov om Behandling af forsømte Børn af 6te Juni 1896 § 38 for et Antal af indtil 25 Gutter. Den staar under det i Folkeskoleloven anordnede Tilsyn af Statsmyndigheder.

§ 2. I Skolen optages Gutter, som besluttes indsat der:

a. af Skolestyre i Henhold til nævnte Lovs § 5;

b. af Værgeraad og Paatalemyndighed i Henhold til Lovens §§ 4, 17 og 19.

§ 3. Skolen bestyres af et Forstanderskab paa 5 Medlemmer. Hvert af de 4 Byers Skolestyrer vælger 1 Medlem for 2 Aar ad Gangen, medens det 5te Medlem vælges turvis for 1 Aar ad Gangen af Skolestyrerne i den i § 1 anførte Orden.

Forstanderskabet vælger selv sin Formand. Skolens Bestyrer kan tilkaldes til at deltage i Forstanderskabets Forhandlinger.

§ 4. Forstanderskabet har at drage Omsorg for og føre Kontrol med Skolens Virksomhed, dens Økonomi og Regnskaber og afgive Beslutning i saadanne Sager, som af Skolestyrerne overlades til dets Afgjørelse. Det afgiver til Skolestyrerne Indstilling angaaende Skolens Budget og andre Spørgsmaal, som bliver det forelagt.

Samtlige Funktionærer ansættes af Forstanderskabet. Forinden endelig Ansættelse sker, skal for Bestyrerposstens Vedkommende Over-

tilsynet og for Lærerpostens Vedkommende tillige Bestyreren have 25 Oktbr.
havt Anledning til at udtale sig. De øvrige Funktionærer ansættes efter Indstilling fra Bestyreren. Over Forhandlingerne føres Protokol.

§ 5. Ved Skolen ansættes en Bestyrer og, forsaavidt Barneantallet gjør det nødvendigt, tillige en Andenlærer, en Husmor, en Vagtmester samt en Læge. Samtlige ansættes med 3 Maaneders gjensidig Opsigelse.

§ 6. Bestyreren skal lede Skolen efter denne Plan og efter de nærmere Bestemmelser, som Forstanderskabet til enhver Tid maatte give. Særlig har han at føre Tilsyn med Børnenes Opdragelse og Undervisning og selv undervise det Antal Timer, som Forstanderskabet bestemmer.

§ 7. Nærmere Bestemmelser om Funktionærernes Forpligtelser vedtages af Forstanderskabet.

§ 8. Ingen Gut kan optages paa Skolen, som lider af smitsom Sygdom.

§ 9. Beslutningen om en Guts Anbringelse paa Skolen meddeles strax Skolens Bestyrer gjennem vedkommende Skolestyre. Meddelelsen maa være ledsaget af nøiagtige Oplysninger om Guttens Alder, Forældre eller Forsørgere og tidligere Forhold samt Lægeerklæring.

§ 10. De paa Skolen optagne Gutter forbliver der, saalænge Forstanderskabet finder det fornødent, dog ikke over 6 Maaneder. Om det maatte vise sig hensigtsmæssigt, kan en Gut udskrives paa Prøve ved Bestemmelse af Forstanderskabet efter Samraad med Bestyreren. Viser det sig, at en saaledes paa Prøve udskreven Gut igjen begynder at skulke eller at opføre sig slet paa andre Maader, kan Forstanderskabet bestemme, at han bringes tilbage til Skolen og beholdes der, indtil han, iberegnet det første Ophold i Skolen, har været der 6 Maaneder.

Ligeledes kan ved ny Beslutning af vedkommende Skolestyre en Gut, som tidligere har været paa Tvangsskolen i 6 Maaneder, paanyt anbringes i denne, saafremt han efter det tidligere Ophold paa Tvangsskolen har vist sig fremdeles at forsømme den almindelige Skole eller udvise en særlig slet Opførsel.

§ 11. Saalænge en Gut er Elev af Tvangsskolen, maa han ikke komme udenfor Skolens Omraade eller modtage Besøg af Forældre eller andre uden Bestyrerens Tilladelse. Han maa heller ikke modtage eller afsende Breve eller modtage Gaver uden med Bestyrerens Tilladelse og paa de af ham stillede Betingelser.

§ 12. Gjør nogen Elev af Tvangsskolen sig skyldig i slet Opførsel, kan Bestyreren eller den, han dertil bemyndiger, anvende følgende Revselsesmidler, alt efter Forseelsernes Beskaffenhed og Hyppighed:

25 Oktbr. a. Berøvelse af Begunstigelser eller Udmærkelser, tilstaaede for godt Forhold.
b. Forandret Kosthold.
c. Legemlig Afstraffelse.
d. Afsondring fra de øvrige Gutter i Fritiden for indtil 4 Dage.

Ved Anvendelse af det under c nævnte Revselsesmiddel maa Bestemmelsen i Byfolkeskolelovens § 65 befølges.

Flere af disse Revselsesmidler kan under særdeles skjærpende Omstændigheder forenes. Enhver tildelt Revselse indføres i en Bog.

§ 13. Gutterne maa ved Indsættelsen være ordentlig og renlig klædte. Nødvendige Reparationer udføres paa Skolen. De erholder paa Skolen tarvelig, men sund og tilstrækkelig Føde efter et af Forstanderskabet vedtaget Spisereglement, hvoraf Gjenpart tilstilles Kirkedepartementet.

§ 14. Skolen meddeler Undervisning i Folkeskolens Fag. Den daglige Undervisning i Skolefagene bør ikke overskride den for Byfolkeskolen sædvanlige Læsetid.

Gutterne bliver forøvrigt at beskjæftige med alleslags huslige Gjøremaal, hvortil de hensigtsmæssig kan anvendes, med Have- og Jordbrugsarbeider og med saadanne Haandarbeider, som maatte vise sig passende for deres Alder og Evner.

§ 15. Gutterne skal i sin Fritid mest opholde sig i fri Luft. De kan ogsaa leilighedsvis tages med paa mindre Ture udenfor Skolens Omraade.

§ 16. En Timetabel, som viser, hvorledes det hele Døgn er fordelt paa Undervisning, Arbeide, Maaltider m. m., udarbeides af Bestyreren og forelægges Forstanderskabet til Approbation. Tabellen opslaaes i Skolen, og Gjenpart af den tilstilles Overtilsynet.

25 Oktbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

I. At Kirke- og Undervisningsdepartementet bemyndiges til at afhænde den af Kirkesangeren i Lenvikens Hovedsogn i Tromsø Stift brugte Klokkergaard Kaarviknes, Gaards No. 36, Brugs No. 19, af Skyld M. 1,30 i Lenvikens Thinglag, for en Salgssum og paa Vilkaar forøvrigt, som nærmere fastsættes af nævnte Departement.

II. At indtil 2000 Kr. af Salgssummen tillades anvendt til Dækkelse af Udgifter ved Indkjøb for Oplysningsvæsenets Fond af Fordeiendommen Folkvang, Gaards No. 38, Brugs No. 7, af Skyld 59 Øre i samme Thinglag.

III. At denne Eiendom tillades bortfæstet til Lenvikens Kommune til Klokker- og Lærerjord for Kirkesangeren i Hovedsognet mod en aarlig Afgift af 16 Kroner til Sognepræsten i Lenviken.

IV. At den Del af Salgssummen for Kaarviknes, som maatte overstige 2000 Kroner, bliver at indtage i Oplysningsvæse-

nets Fond som en Lenvikens Sognepræstembede tilliggende Kapital, hvoraf de aarlige Renter udbetales Sognepræsten.

Kongelig Resolution[1]), hvorved er bestemt: 25 Oktbr.

1. At Magistrats- og Raadstuskriverforretningerne i Fredrikstad fra 1ste Januar 1903 og indtil videre bliver at udføre af en af vedkommende Regjeringsdepartement dertil konstitueret Mand, der ved Siden af den for ham af Fredrikstads Kommunekasse bevilgede Løn m. V. tillægges Indtægterne af den saakaldte Byfogedlokke i Fredrikstad samt den for Fredrikstad Politimesterembede bevilgede Kontorholdsgodtgjørelse af Statskassen for de nævnte Forretningers Udførelse.
2. At der med Sportlerne af de i Post 1 omhandlede Forretninger bliver at forholde overensstemmende med Lov om en forandret Lønningsmaade for visse civile Embeder af 14de Mai 1872.
3. At den af Fredrikstad Kommunestyre i Møde den 26de Juni 1902 fattede Beslutning[2]) angaaende Bevilgning af Løn m. V. til den nye Funktionær hvem Magistrats- og Raadstuskriverforretningernes Udførelse i Byen overdrages, approberes i Medhold af § 40 i Lov om Formandskaber i Kjøbstæderne af 14de Januar 1837.

[1]) Se Depts.tid. for 1903 No. 4, S. 53—56.

[2]) Beslutningen er saalydende: „Fredrikstad Kommune indgaar paa, ifald Magistratsforretningerne kan blive udskilt fra Politimesterembedet, indtil videre til den Funktionær, som for Eftertiden vil faa at overtage dem, at udbetale en aarlig Gage af 3000 Kr. samt stille fornødent Kontorlokale til hans Disposition under Forudsætning af, at Staten som hidtil bidrager for Udførelse af Magistratsforretningerne Kr. 1 200 til Kontorudgifter, og tillige overdrager ham Brugen af den saakaldte Byfogedlokke".

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 25 Oktbr.

1. At Kirke- og Undervisningsdepartementet bemyndiges til at afhænde den det Nordlandske Kirke- og Skolefond tilhørende og til Klokkergaard for Kirkesangeren i Vefsen Præstegjæld i Tromsø Stift udlagte Gaard „Hals", Gaards No. 105, Brugs No. 1 af Skyld Mark 4,20 i Vefsen Thinglag, for en Salgssum og paa Vilkaar forøvrigt, som nærmere bestemmes af nævnte Departement.
2. At Salgssummen bliver at indtage i det Nordlandske Kirke- og Skolefond som en Vefsen Kirkesangerbestilling tilliggende Kapital, hvoraf de aarlige Renter udbetales Kirkesangeren.

Kongelig Resolution[1]), hvorved er bestemt: 25 Oktbr.

I. At Kirke- og Undervisningsdepartementet naadigst bemyndiges til at afhænde Ulstein Præstegaard: Dimmesund i Bergen Stift med paastaaende Bygninger, men med Undtagelse af en af Skogvæsenet beplantet Strækning af Præstegaardens

25 Oktbr. Udmark paa 76,80 Hektar, for en Salgssum og paa Vilkaar forøvrigt, som nærmere fastsættes af nævnte Departement.

II. At det omhandlede Skoganlæg bliver at behandle som en særskilt, Oplysningsvæsenets Fond tilhørende Skogteig, hvori der ikke, indtil anderledes maatte blive naadigst bestemt, skal tilkomme Sognepræsten nogen Brugsret.

III. At der af Salgssummen tillades udredet det fornødne Beløb til Indløsning af nogle i privat Eie værende Bygninger m. v. paa Præstegaarden.

IV. At Resten af Salgssummen i Forbindelse med den eventuelle Erstatning for Afløsning af Menighedens Vedligeholdelsespligt, indtil anderledes maatte blive naadigst bestemt, indtages i og forvaltes under Oplysningsvæsenets Fond som en Ulstein Sognepræstembede tilhørende Kapital, hvoraf de aarlige Renter efter Fradrag af Inkassationssalær udbetales Sognepræsten.

[1]) Se Depts.tid. for 1903 No. 7, S. 97—105.

25 Oktbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Kristiansand, hvori i Anledning af Forespørgsel fra et Skolestyre meddeles, at der ikke i Skoleloven antages noget til Hinder for, at et Skolestyre lader en i Henhold til Landsskolelovens § 29 paa Opsigelse ansat Lærer (i Tilfælde med Herredsstyrets Samtykke) gaar over til fast Ansættelse, forsaavidt han vedblir i samme Post og han af Overtilsynet erkjendes at opfylde de for fast Ansættelse i Lovens § 26 opstillede Betingelser (jfr. Departementets i Lovtidenden indtagne Skrivelse af 20de Oktober 1890). Departementet er forøvrig enig med Direktøren i, at den af vedkommende Skolestyre fulgte Praxis, altid at kundgjøre ledige Poster som opsigelige, idet samtidig et tilsvarende Antal af de allerede før paa Opsigelse ansatte Lærere overgaar til fast Post, ikke kan anses heldig. Som af Direktøren fremholdt, udestænger man paa den Maade alle Ansøgere, som er saaledes kvalificerede, at de ikke vil søge opsigelige Poster. Hermed vil Bygdens Folkeskole i Længden neppe være tjent. Departementet beder derfor Skolestyret gjort bekjendt med denne Departementets Opfatning.

25 Oktbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Trondhjem, hvori Departementet i Anledning af en Forespørgsel fra et Skolestyre under Henvisning til sit i Lovtidenden indtagne Telegram af 13de December 1895 meddeler, at det er enigt med Direktøren i, at der i Skoleloven intet er til Hinder for, at Undervisning i Skomagerarbeide, Sjømandsarbeide eller andre Grene af Haandarbeide optages som Fag i den frivillige Undervisning.

25 Oktbr. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Nordlands Amt, hvorved Departementet, foranlediget ved en Henven-

delse fra Narvik Bygningskommission vedrørende Forstaaelsen af forskjellige Bestemmelser i den almindelige Bygningslov af 27de Juli 1896, bemerker følgende: 25 Oktbr.

1. Det antages ikke at kunne forbydes at anbringe en Udhusbygning af bordklædt Bindingsverk umiddelbart ind til et Vaaningshus, forsaavidt den samlede Grundflade af begge Bygninger ikke kommer til at overstige 300 m² (Bygningslovens § 27).

   Dog bør der ikke tillades anbragt indre Forbindelse (Døre eller andre Aabninger) mellem begge Huse, idet disse i saa Fald antages i Lovens Forstand at maatte betragtes som en sammenhængende Bygning.

   Mindre Bislag af bordklædte Bindingsverk indenfor Indgangsdør vil formentlig ikke kunne forbydes, saafremt det tilladte Maximum for Grundfladens Størrelse ikke overskrides. Det samme antages ogsaa at maatte gjælde Bislag for Trapper, som ikke er lovbefalede, forsaavidt ikke saadanne Bislag antager Karakteren af et Udhus. Derimod vil de lovbefalede Trapper i Vaaningshuse ikke kunne anbringes i saadant Bislag, idet de efter Bygningslovens § 38 skal anbringes i (o: inde i) Bygningen og saaledes indenfor Ydervægge, som tilfredsstiller Bestemmelserne i Bygningslovens § 24.
2. Hvad angaar det af Bygningskommissionen opkastede Spørgsmaal om et Røgrørs Afstand fra Træværk, efterat det er kommen i fri Luft, skal man henvise til Bygningslovens § 67, 1ste Passus, hvorefter Røgrør altid skal ledes ind i Pibe. Forøvrigt er Departementet med Bygningskommissionen enig i, at den foreskrevne Afstand af 23 cm. kun gjælder, saalænge Røret gaar gjennem Væg eller Tag og helt er omgivet af Mur, hvorimod Afstanden ellers maa være mindst 30 cm.

Med Ovenstaaende skal bedes Narviks Bygningskommission gjort bekjendt.

Høieste Resolution*), hvorved den af Drammens Kommunestyre i Møde den 20de Oktober 1902 i Medhold af § 11 i Lov af 18de Juni 1884 fattede Beslutning, hvorefter den aarlige Afgift for Udskjænkning af Øl, Vin, Mjød og Cider indtil videre fastsættes til 600 Kroner, stadfæstes. 27 Oktbr.

Høieste Resolution*), hvorved Stadfæstelse i Medhold af Lov af 18de Juni 1884 § 11 meddeles paa den af Haugesunds Kommunestyre den 20de Oktober 1902 fattede Beslutning om, at Afgiften for Udskjænkning af Øl, Vin, Mjød og Cider i Haugesund indtil videre forhøies til Kr. 3000. 27 Oktbr.

*) Bekjendtgj. 28de Oktbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 42.

27 Oktbr. **Høieste Resolution***), hvorved i Medhold af Lov om Fredning af Ferskvandsfisk af 30te Mai 1894 § 1 bestemmes, at der indtil videre — dog ikke for et længere Tidsrum end fem Aar fra 1ste Januar 1903 at regne — for de i Ulvaadalen i Grytten Herred, Romsdals Amt beliggende Vande, Elve og Bække skal gjælde følgende Fredningsregler:

1. I Tiden fra og med 15de September til og med 30te Juni skal alt Fiskeri være forbudt.
2. I Tiden fra Lørdag Aften Kl. 6 til Mandag Eftermiddag Kl. 4 skal alt Fiskeri være forbudt — det hele Aar.
3. Det skal til enhver Tid være forbudt at bruge andre Fangstmaader, Indretninger og Fiskeredskaber end Stang.

27 Oktbr. **Høieste Resolution***) hvorved det i Medhold af Lov om Lax og Søørret m. v. af 20de Juni 1891 § 20 tillades indtil videre dog ikke for et længere Tidsrum end 5 Aar, regnet fra 1ste Januar 1902, i Tiden fra 10de August til 14de Oktober, begge Dage medregnede, til Fangst af Fisk at benytte Lyster i Lillevandet, samt i den Del af Eikisdalsvandet i Eresfjord og Vistdals Herred, Romsdals Amt, der ligger ovenfor en ret Linie trukken fra yderste Spids af Storhammeren til den ligeoverfor beliggende Rødøla Elv og nedenfor en ret Linie trukken fra Katkammeruren til Karlstenen.

27 Oktbr. **Høieste Resolution***), hvorved i Medhold af Lov om Fredning af Lax og Søørret m. v. af 20de Juni 1891 § 23 cfr. § 1 bestemmes, at det i den Del af Sundalselven (Driva) ovenfor Gaarden Grændsen — i Søndre Trondhjems Amt, hvori Laks gaar op, skal være tilladt at drive Stangfiskeri til og med 20de September.

27 Oktbr. **Høieste Resolution***), hvorved i Medhold af Lov om Fredning af Ferskvandsfisk af 30te Mai 1894 § 1 bestemmes, at der for efternævnte Vandomraader inden Meldalens Herred, Søndre Trondhjems Amt — nemlig:

1) det gjennem Præstbuvandet og Buvandet løbende Vasdrag (med Bielve og Vande) ned til dets Udløb i Trevja Elv

2) den Del af sidstnævnte Elv, der ligger nedenfor Sammenløbet mellem Svorka og den fra Hulvandet kommende Elv, men ovenfor Lillebuanfossen, saavelsom de paa denne Strækning udmundende Bielve med Tilløb og Vande, saalangt som Fisk fra Trevja kan gaa op og

3) det Vasdrag (med Bielve og Vande) der gjennemløber Lertjernet, Mjovandet og Løktjernet ned til dets Udløb i Svorka — skal indtil videre gjælde følgende Fiskeriregler.

---

*) Bekjendtgj. 28de Oktbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 42.

1. Det skal være forbudt at benytte nogetslags bundet Redskab med mindre Maskevidde end 35 mm. maalt i vaad Tilstand fra Knudes til Knudes Midtpunkt, dog skal det i Tiden fra og med 1ste til og med 31te Oktober være tilladt i de Vande, hvor Røie forekommer, til Fangst af samme paa de almindelige Fiskepladse for saadan Fisk at benytte bundet Redskab med Maskevidde af ikke under 30 mm. 27 Oktbr.
2. Bortseet fra den i foranførte Post 1 omhandlede Tilladelse til Fangst af Røie skal ethvert Slags Fiske undtagen med Krogredskaber være forbudt fra og med 15 September til og med 31te December.
3. I Vande, der delvis tilhører Naboherred eller Elvestrækninger, der danner Grændse mod Naboherred, gjælder foranførte Regler kun, saafremt tilsvarende Regler ogsaa er gjældende i Naboherredet.
4. Kongelig Resolution af 2den September 1899 indeholdende Fiskeriregler for Meldalens Herred ophæves.

Høieste Resolution *), hvorved i Medhold af Lov om Fredning af Ferskvandsfisk af 30te Mai 1894 § 1 bestemmes, at der for samtlige Elve og Vande i Sagfjordelvens Vasdrag i Hammerø Herred, Nordlands Amt paa Strækninger, hvor Lax ikke gaar op, skal gjælde følgende Fiskeriregler: 27 Oktbr.

1. I Tiden fra og med 10de September til og med 10de Oktober, skal alt Fiske med Undtagelse af Stangfiske være forbudt.
2. Til enhver Tid skal det være forbudt at anvende følgende Redskaber og Fangstmaader: Teine, Lyster, Dæmninger sigtende til Fiskeri, deri indbefattet Sløe, samt Not, Garn og andet bundet Redskab med mindre Maskevidde end 35 Millimeter mellem Knuderne, maalt i vaad Tilstand fra Knudes til Knudes Midtpunkt.

Høieste Resolution, hvorved den mellem den norske og den svenske Telegrafstyrelse under 6te og 7de Oktober 1902 afsluttede Overenskomst om Telefonforbindelse mellem Norge og Sverige samt den af de samme Styrelser vedtagne og i vedlagte Tabel opstillede Zoneinddeling for Telefontrafiken godkjendes under Forudsætning af, at lignende Godkjendelse ogsaa finder Sted for Sveriges Vedkommende[1]). 27 Oktbr.

[1]) Godkj. af Sverige 24/10 92.

Zoneinddeling.

A. For Trafiken paa Forbindelserne over Magnor og Charlottenberg, Svinesund samt Sækken:

*) Bekjendtgj. 28de Oktbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 42.

27 Oktbr.

Norge:

1ste Zone: Alle Stationer sønden for den 61de Breddegrad og østenfor den 1ste Længdegrad Vest for Kristiania med Undtagelse af Langesund.

2den Zone: Alle øvrige Stationer sønden for den 62de Breddegrad og østenfor den 3die Længdegrad Vest for Kristiania.

3die Zone: Alle øvrige Stationer sønden for den 65de Breddegrad.

4de Zone: Alle øvrige Stationer.

Sverige:

1ste Zone: Vermland samt Göteborg og de Centraltelefonstationer med underliggende Net, som er beliggende vestenfor en ret Linje trukket mellem Bofors og Göteborg.

2den Zone: Øvrige Centraltelefonstationer med underliggende Net, som er beliggende sønden for den 61de Breddegrad.

3die Zone: Centraltelefonstationer med underliggende Net, beliggende mellem den 61de og 64de Breddegrad.

4de Zone: Alle øvrige Centraltelefonstationer med underliggende Net.

B. For Trafiken paa Forbindelsen over Meraker og Storlien:

Norge:

1ste Zone: Alle Stationer mellem den 62de og 65de Breddegrad, der er beliggende østenfor den 3die Længdegrad Vest for Kristiania.

2den Zone: Alle øvrige Stationer nordenfor $60^1/_2$ Grad nordlig Bredde.

3die Zone: Alle øvrige Stationer.

Sverige:

1ste Zone: Centraltelefonstationer med underliggende Net mellem den 61de og 64de Breddegrad.

2den Zone: Alle øvrige Centraltelefonstationer med underliggende Net nordenfor den 59de Breddegrad.

3die Zone: Alle øvrige Centraltelefonstationer med underliggende Net.

C. For Trafiken paa den under Istandbringelse værende Forbindelse Narvik—Rigsgrænsen.

Norge:

1ste Zone: Indtil videre kun Narvik samt de Stationer, der staar i Forbindelse med Narvik.

Sverige. 27 Oktbr.

1ste Zone: Alle Centraltelefonstationer med underliggende Net nordenfor den 64de Breddegrad.
2den Zone: Alle Centraltelefonstationer med underliggende Net mellem den 64de og 61de Breddegrad.
3die Zone: Alle Centraltelefonstationer med underliggende Net mellem den 61de og 59de Breddegrad.
4de Zone: Alle øvrige Centraltelefonstationer med underliggende Net.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det 27 Oktbr.
af Amtmandinde Johanne Michelet, født Bruun, ved vedlagte Testamente af 7de August 1886 oprettede „Amtmandinde Michelets Legat" til Ophjælp af Husflid og anden gavnlig Virksomhed inden Jarlsberg og Larviks Amts Landbefolkning, samt paa de for dette Legat under 13de Mai 1902 udarbeidede Statuter.

Skrivelse fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Nordre 27 Oktbr.
Trondhjems Amt, foranlediget ved Andragende fra Ordføreren i et Herredsstyre paa Herredsstyrets Vegne om, at der maa blive tilstaaet Lensmanden Skyds- og Kostgodtgjørelse paa Reiser for at føre Tilsyn med Veiarbeider, der udføres for Kommunens Regning.

Det sees af Sagens Dokumenter, at de Arbeider, ved hvis Udførelse Lensmandens Assistance ansees ønskelig, angaar Omlægning og Sænkning af nogle Bakker i gammel Vei, til hvilke Arbeider der ogsaa sees at være ydet Bidrag af Nordre Trondhjems Amtskommune.

Da man efter det saaledes anførte, og efter hvad der forøvrigt i Sagen foreligger maa gaa ud fra, at heromhandlede Arbeide ikke kan henregnes til almindelige Vedligeholdsarbeider, finder Departementet i Anledning af det foreliggende Andragende at maatte henholde sig til, hvad der tidligere i lignende Tilfælde er bestemt, og henviser i saa Henseende til Skrivelser fra Departementet af 6te April 1898 og 27de Marts 1901, hvorefter Forpligtelsen til at udrede Skyds- og Kostgodtgjørelser paa Reiser for at føre Tilsyn med Veiomlægninger — bortseet fra det i Veilovens § 46, Punkt 6 omhandlede Tilfælde — maa være Statskassen vedkommende og udredes af vedkommende Kommune for hvis Regning Arbeiderne udføres.

Cirkulære fra Departementet for de offentlige Arbeider, 28 Oktbr.
Poststyrelsen, hvori bl. a. meddeles:

Ifølge Meddelelse fra den britiske Poststyrelse hænder det ofte, at fra Norge udgaaede Trykksagsforsendelser, der er betegnede som Trykksager ved et Kors i blaat, sammenblandes med indenrigske

28 Oktbr. britiſke rekommanderede Forſendelſer, der merkes paa ſamme Maade.

Da denne Merkning af Trykſager ſaaledes oplyſes at volde det britiſke Poſtvæſen betydelige Ulemper, ſkal man anmode Poſtanſtalterne om fremtidig at henſtille til de Korreſponderende, der maatte benytte denne Merkning, at betegne Forſendelſerne ſom Korsbaand paa en anden Maade.

29 Oktbr. **Bekjendtgjørelſe***) fra Finants- og Tolddepartementet, hvori meddeles, at der for Eftertiden bliver at opkræve Indførſelstold af Varer, ſom indføres landværts over Grænſen til Sydvaranger (Finmarkens Amt) i ſtørre Kvanta end omhandlet i § 3 No. 1 i Toldtarifens indledende Beſtemmelſer. Toldbehandling foregaar ved den i Elvenæs ſtationerede Toldfunktionær.

29 Oktbr. **Skrivelſe** fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Nordlands Amt, foranlediget ved en Skrivelſe fra Narviks Bygningskommiſſion, hvori begjæres Departementets Udtalelſe angaaende Spørgsmaalet om, paa hvilken Maade Vinduers Lysaabninger ſkal beregnes overensſtemmende med § 33, 3die Paſſus i Lov om Bygningsvæſenet af 27de Juli 1896.

I Anledning heraf meddeles, at Departementet i Tilſlutning til den af Amtmanden og Bygningskommiſſionens Flertal fremholdte Opfatning antager, at der ved Beregningen af Vinduers Lysaabning alene kan tages i Betragtning Glasfladens Størrelſe, ſaaledes at der maa fraregnes alt inde i Vindusaabningen (Vinduskarmen) anbragt Træverk eller andet Materiale (Rammer, Poſter og Sprosſer) hvorigjennem Lyſet ikke kan trænge ind.

30 Oktbr. **Høieſte Reſolution***), hvorved i Medhold af Lov om Fredning af Ferſkvandsfiſk af 30te Mai 1894, § 1 beſtemmes, at der for ſamtlige Vande, Elve og Bække inden Torpen Sogn, Nordre Lands Herred, Kriſtians Amt, indtil videre, dog ikke for et Tidsrum af mere end 5 Aar ſkal gjælde følgende Fredningsbeſtemmelſer:

1. All Fangſt af Fiſk ſkal være forbudt fra og med 10de September til og med 1ſte November.
2. Brugen af Slø, Ruſe, Mæl eller Strømpoſe ſkal til enhver Tid være forbudt.
3. Det er forbudt at afdæmme eller aflede Vandet i Vand, Elv eller Bæk ſom Middel til Fangſt af Fiſk eller til Hinder for Fiſkens Forplantning være ſig ved induſtrielle Brug eller andetſteds.
4. Nærværende Regler ſkal ikke gjælde for Vande, Elve eller Bække, der danner Grændſe mod Naboherred, ſaafremt der for dette ikke gjælder lignende Beſtemmelſer.

*) Bekjendtgj. 1ſte November i Lovtid. 1ſte Afd. No. 50.

Cirkulære fra Overstyret for Konkursvæsen: 29 Oktbr

Da Overstyret har havt Anledning til at erfare, at flere af de i Overstyrets forskjellige Cirkulærer af 15de Februar 1900, 23de Januar og 22de Mai 1901 og Justitsdepartementets Rundskrivelse af 30te April 1900 givne nærmere Anvisninger til Gjennemførelse af den reviderede Konkurslovs og Akkordforhandlingslovens Bestemmelser ikke altid tilbørlig overholdes, har man fundet atter at burde henlede Skifteretternes Opmerksomhed paa de nævnte Cirkulærer og bede disses Bestemmelser iagttagne og i fornøden Udstrækning kundgjorte for de Personer, som inden de forskjellige Jurisdiktioner befatter sig med Bestyrelse af Akkord- og Konkursboer. Specielt skal man nævne følgende Punkter:

Meddelelse til Overstyret om Expeditioner til Paatalemyndigheden m. v.

1. Det hænder ofte, at baade vedkommende Akkordkommissær eller Bobestyrer og Skifteretten ganske undlader at give Overstyret de i Justitsdepartementets Rundskrivelse af 30te April 1900 omhandlede forskjellige Meddelelser, specielt angaaende Expeditioner til Paatalemyndigheden og Resultatet af disse, uagtet dette Paalæg er indskjærpet i Overstyrets Cirkulære (No. 3) af 23de Januar 1901.

Man forventer nu dette Paalæg efterkommet for Fremtiden.

Indberetningernes Indhold ang. Skyldnerens Forhold overfor Straffeloven.

2. Det synes at fremgaa af flere af Indberetningerne i Akkordforhandlings- og Konkursboer og den Maade, hvorpaa disse behandles af Skifteretterne, at der hyppig ofres liden Opmerksomhed paa vedkommende Skyldners Forhold overfor Straffelovens Bestemmelser om Konkursmisligheder, specielt Forsømmelser med Hensyn til lovbefalet Bogførsel og Statusopgjør. Indberetningerne indeholder nemlig ofte kun en summarisk Udtalelse om Akkordstyrets eller Konkursbestyrelsens Opfatning af Forholdet, uden at der samtidig gives Oplysninger, som for nogen Del kan danne Materiale til et selvstændigt Skjøn af Skifteretterne.

Man skal derfor henlede Opmerksomheden paa de Udtalelser om disse Forhold, som indeholdes i Overstyrets Cirkulære (No. 3) af 23de Januar 1901 og henstille til Skifteretterne for Fremtiden at indhente Tillægsindberetning fra vedkommende Akkordkommissær eller Bobestyrer, hvor Indberetningerne lider af Mangler i denne Henseende.

Skyldnerens sidst optagne Status bør gjengives i Indberetningen.

3. Overstyret har i Cirkulære (No. 4) af 22de Mai 1901 efter Foranledning af Bergens Handelsforening henstillet til Akkord-

29 Oktbr. kommissærer og Bobestyrere at indtage i sine Indberetninger en Gjenpart af Skyldnerens sidste ordinære Statusoversigt eller Aarsopgjør.

Denne Henstillen er formentlig ikke bleven gjort tilstrækkelig bekjendt blandt Akkordkommissærer og Bobestyrere, idet den nævnte Oplysning — hvis Betydning for Skifteretten og Kreditorerne letteligt vil indsees — fremdeles hyppig savnes i Indberetningerne.

Overstyret skal derhos yderligere henlede Opmærksomheden paa følgende Forhold ved Behandlingen af Akkord- og Konkursboer:

Konkurs-Bestyrelses og Akkordstyre-Honorarernes Størrelse.

I. Efter de af Akkordstyrerne og Konkursbestyrelserne udarbeidede Statusoversigter i de forskjellige Boer synes der ved Beregningen af disses Honorarer ofte at tages lidet Hensyn til Boets Stilling, saaledes at der ikke sjelden viser sig fremtrædende Misforhold mellem Boernes Aktiva og Skifteomkostningerne, hvilke sidste i mange Tilfælde opføres med Beløb, der udgjør en væsentlig Del af de til Fordeling forhaandenværende Midler. Det henstilles derfor til Skifteretterne at tage disse Forhold i tilbørlig Betragtning ved Ansættelsen af Salærerne, idet Medlemmerne af Akkordstyrer og Konkursbestyrelser bør være forberedt paa i saadanne Tilfælde at se sin Godtgjørelse nogenlunde reguleret efter de i Boet forhaandenværende Midler.

Undladelse af at beskikke Bestyrer i H. t. Konkurslovens § 112.

II. Samtidig henstilles til Skifteretterne i størst mulig Udstrækning overensstemmende med Konkurslovens § 112 selv at overtage Bestyrelsen af saadanne Smaaboer, som maa antages helt eller paa det nærmeste at ville opsluges af de med en fuldstændig organiseret Bobestyrelse forbundne Omkostninger.

Oplysning i Statusoversigten om Skifteomkostningerne og Underholdningsbidrag m. v.

III. Skifteretterne anmodes om at paase, at der i de af Akkordstyrerne eller Konkursbestyrelserne udarbeidede Oversigter over Boernes Stilling altid anføres en bestemt Anslagssum for Skifteomkostningernes Størrelse, ligesom det Skyldneren bevilgede Underholdningsbidrag ogsaa bør anføres tilligemed Værdien af det Løsøre, som uden Vederlag bliver overladt Skyldneren overensstemmende med Konkurslovens § 37 jfr. Love af 29de Marts 1890

og 27de Juli 1896. Disse Poster savnes nu ofte fuldstændig i 29 Oktbr.
Akkordstyrernes og Konkursbestyrelsernes Statusoversigter.

Sikkerhed for Skifteomkostninger ved Konkursbegjæring.

IV. Foranlediget ved offentlig fremkomne Udtalelser om, at Konkursbegjæringer undertiden umuliggjøres ved, at der fra Skifteretternes Side stilles Forlangende om uforholdsmæssige Beløb som Sikkerhed for Skifteomkostninger, skal man henlede Opmærksomheden paa, at Skifteretten efter Konkurslovens § 20 har Adgang til at indstille Konkursbehandlingen paa hvilketsomhelst Stadium, naar der næres Frygt for, at de forhaandenværende Midler ikke skal dække de paaløbende Udgifter, og at Sportlerne til Statskassen i saa Tilfælde i Almindelighed kun vil udgjøre forholdsvis ubetydelige Beløb, idet de efter Sportelloven af 6te August 1897 § 28 kun skal beregnes med halvt Gebyr af de værdsatte Eiendeles Værdi — altsaa regelmæssig ikke af Værdipapirer, faste Eiendomme o. s. v. hvilke oftest kun registreres uden at blive taxerede (jfr. Anmærkningen til det nævnte Lovsted i den af Finants- og Toldeparetementet besørgede Udgave af Sportelloven af 6te August 1897).

Forsaavidt det altsaa i den til Valg af Bestyrer m. v. berammede Skifteforsamling ikke skulde lykkes at faa nogen habil Mand til at paatage sig Hvervet som Bestyrer alene med de Udsigter til Salær, som Boets Forholde giver, og Skifteretten finder Beskikkelse af Bestyrer nødvendig, vil Omkostningerne ved Bobehandlingens Indstilling paa dette Stadium kun rent undtagelsesvis være større, end at de dækkes af forhaandenværende Løsøre, og i intet Tilfælde kunne udgjøre noget betydeligt Beløb.

Eftersyn af Bobestyreres Beholdninger.

V. Skifteretterne anmodes om ved Beskikkelse af Medlemmer af Kreditorudvalg specielt at indskjærpe disse Loves Paabud (Konkurslovens §§ 25 og 29) om Eftersyn af Bobestyrernes Kassebeholdninger og Kontrol med, at Forskriften om Midlernes Indsættelse paa Bankbog overholdes, ligesom det henstilles til Skifteretterne saa ofte som muligt selv at foretage saadant Eftersyn.

Hvor Forretningernes Mængde, de store Afstande eller andre Forhold stiller sig hindrende for, at Undersøgelse ved Skifteretterne uden forudgaaende Varsel kan foregaa paa Bobestyrernes Kontor saa ofte, som det kunde være ønskeligt, henstilles til Overveielse den Fremgangsmaade at indkalde Bobestyrerne med kort Varsel til at møde paa Skifterettens Kontor — eller paa Thingene eller paa andre Steder, hvor Skifteforvalteren maatte være paa Reise i ved-

29 Oktbr. kommende Dele af sit Distrikt — og der medhave den i Loven paabudte autoriserede Kassabog og vedkommende Bankbog, den sidste forsynet med Atteſt fra Banken om, hvilket Beløb der indestaar paa det paagjældende Tidspunkt.

Det vil paa denne Maade ikke være forbundet med væsentligt Besvær hyppig og til forskjellige Tider at kontrollere, om Kassabogens Saldo er og har været indsat i Bank paa behørig Maade.

Ved Siden heraf er det selvfølgelig Forudsætningen, at den mere effektive Kontrol af Skifteretten paa Bobestyrernes Kontor foretages saa ofte, som Forholdene maatte tillade.

Sikkerhed for Akkordforslags Opfyldelse.

VI. Der sees jevnlig fremsat og anbefalet af Boets vedkommende Akkordforslag, som ikke byder nogen Sikkerhed for, at de kan opfyldes, hvorfor det til Akkordens Istandbringelse anvendte Arbeide saavelsom Tiden og Omkostningerne hermed hyppig bliver ganske spildt, idet Skyldneren efter kort Tids Forløb viser sig ude af Stand til at opfylde Akkorden.

Overstyret finder derfor at burde henlede Akkordkomissærers og Bobestyreres Opmærksomhed paa disse Forhold og Ønskeligheden af, at der paa dette Punkt vises større Forsigtighed ved Akkordforslags Anbefaling, idet en Akkord, som kun gaar ud paa, hvad Boet kan byde, uden at der fra andet Hold ydes nogen Sikkerhed for den fastsatte Dividende, ikke i Almindelighed kan siges at byde Kreditorerne nogen saadan Fordel, at den bør nyde en Stadfæstelse af den offentlige Skifteret, hvorved de ikke samtykkende Kreditorer tvinges til at reducere sine Krav.

I denne Forbindelse skal man ogsaa bemærke, at saavel den reviderede Konkurslov som Akkordforhandlingsloven udtrykkelig forudsætter, at der skal stilles „antagelig Betryggelse for Akkordens Opfyldelse", jfr. de nævnte Love henholdsvis § 71 og § 24.

Oplysning om tidligere Konkurs eller Akkord.

VII. Af Hensyn til den Betydning, som det efter Akkordforhandlingslovens § 23 og Konkurslovens § 70 har, om Skyldnerens Bo tidligere har været under Konkursbehandling, eller om han har opnaaet tvungen eller frivillig Akkord, bør en udtrykkelig Udtalelse om dette Forhold altid indeholdes i Akkordstyrernes eller Konkursbestyrelsernes Indberetninger, og hvor saadan Bemærkning mangler, bør Skifteretterne — iallefald hvor der foreligger Akkordforslag til Behandling — drage Omsorg for, at fornøden Oplysning i saa Henseende bliver tilført Skifterettens Protokol.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Kristiansand, foranlediget ved Forespørgsel fra et Skolestyre om hvorvidt Statsbidrag i Henhold til Skolelovens § 38 kan faaes til nogle i Skoleaaret 1901—1902 afholdte Arbeidsskoler. Det oplyses, at Bidrag efter Skolelovens § 46 h ikke har kunnet faaes, da Skolerne ikke har havt saamange Elever over skolepligtig Alder, som Amtsthinget kræver (mindst $^3/_4$ af det samlede Elevantal). 31 Oktbr.

Departementet meddeler, at ligesom det maa være tilladt at yde Bidrag til en Arbeidsskole efter § 46 h, selv om ogsaa enkelte skolepligtige Børn søger den, saaledes vil det ikke være nogen afgjørende Hindring for at erholde Bidrag efter Skolelovens § 38, at Skolen ogsaa søges af Børn, som ikke tilhører Folkeskolen, naar dette kan ske uden Hinder for Undervisningen og uden at Udgifterne til Lærerløn derved øges. Hvad det kommer an paa er, hvorvidt Skolen i sit hele Anlæg er beregnet paa Børn, som er Elever af Folkeskolen, og om den i Skolen meddelte Undervisning, efter den for Herredet gjældende Skoleplan, indgaar som en Del af Folkeskolens frivillige eller lovbefalede Undervisning i Haandarbeide (jfr. Departementets i Lovtidenden indtagne Skr. af $^5/_4$ 1890).

Hvorledes Forholdet i saa Henseende er, kan ikke sees af de medsendte Dokumenter, hvorfor heller intet Statsbidrag for Tiden vil kunne udbetales.

Parolbefaling fra den kommanderende Admiral, hvorved bl. a. paa Foranledning kundgjøres, at Verftsdirektøren ved Carljohansværns Verft er civilmilitær Embedsmand med Embedsrang efter Rangreglementets 5te Klasse. 31 Oktbr.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt, at der i Henhold til §§ 6 og 89 i Lov om Bygningsvæsenet af 27de Juli 1896 meddeles Approbation paa Tønsbergs Kommunestyres Beslutninger af 11te April og 23de Mai 1902 angaaende Regulering af Byløkkerne No. 47 og 48 med tilstødende Dele af 46, samt angaaende Indskrænkning af Gesimshøiden til 6 m. for Bygninger i de 2 øverste (østligste) Kvartaler af Løkke No. 47 sammesteds. 1 Novbr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Bergens Stiftsdirektion, hvorved i Anledning af Forespørgsel fra et Fattigstyre meddeles, at Fattigstyret efter Departementets Mening ikke vil handle lovstridigt ved i Tilfælde, hvor Fattigunderstøttelse er paakrævet, at vælge en Understøttelsesmaade, hvorved Egtefolk skilles ad, naar saadan Forsørgelse paa Grund af Forholdene maatte findes hensigtsmæssig og forsvarlig. Jfr. Departementets i Lovtidenden indtagne Skrivelse til Amtmanden i Søndre Trondhjems Amt af 23de Januar 1901. 1 Novbr.

1 Novbr. **Meddelelse fra Indredepartementet**, Afdelingen for udenrigske Sager m. v., hvorved meddeles, at alle Signatærmagter, — med Undtagelse af nedennævnte fire Stater — inden Udløbet af den fastsatte Tid har deponeret sine Ratifikationer af Tillægsakten af 14de December 1900 til Konventionen af 20de Marts 1883 angaaende Beskyttelse af den industrielle Eiendomsret (indtaget i Overenskomster 1902, S. 17), hvilken Tillægsakt ifølge Overenskomst mellem samme Magter traadte i Kraft den 14de September 1902.

Brasilien, Den Dominikanske Republik, Serbien og Spanin har endnu ikke deponeret sine Ratifikationer af den omhandlede Tillægsakt.

3 Novbr. **Kongelig Kundgjørelse***), hvorved i Henhold til § 2 i Lov om Kvarantænevæsenet af 12te Juli 1848 kundgjøres, at Buenos Ayres og de øvrige Havne i Argentina, der ved Kundgjørelse af 16de Juni 1902 erklæredes smittede af Pesten, ikke længere skal ansees pestsmittede.

3 Novbr. **Høieste Resolution***), hvorved i Henhold til Lov om Brandvisitationer i Kjøbstæderne af 22de Mai 1875 bestemmes:

At Brandvisitationerne i Kjøbstaden Arendal for Fremtiden udføres:

I. I den indre By to Gange aarlig ved:
   a. Brandmesteren.
   b. En af de faste Brandkonstabler efter Branddirektørens Bestemmelse.
   c. En af Magistrat og Formandskab opnævnt bygningskyndig Mand (helst Murer).

II. I den ydre By én Gang aarlig ved:
   a. Brandinspektøren for vedkommende Distrikt.
   b. Brandassistenten for Do.
   c. En af de faste Brandkonstabler efter Branddirektørens Bestemmelse.

Saafremt Brandinspektøren eller Brandassistenten ikke er bygningskyndige og særlig forstaar sig paa Murerfaget, tiltrædes Brandvisitationen derhos af en af Magistrat og Formandskab opnævnt bygningskyndig Mand (helst Murer).

Saavel i den indre som ydre By deltager derhos vedkommende Distrikts Feiermester i Brandvisitationen dog uden Stemme.

3 Novbr. **Høieste Resolution***), hvorved efternævnte af Nordre Bergenhus Amtsthing under 9de Juni 1902 vedtagne Bestemmelser til Beskyttelse af Broer i offentlige Veie inden Amtet stadfæstes i Henhold til Love af 15de September 1851 § 58 og 6te Juli 1892:

*) Bekjendtgj. 5te Novbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 51.

„Amtmanden kan bestemme den største Vægt, som tillades 3 Novbr.
transporteret over nærmere angivne Broer i offentlige Veie. Amtmanden kan derhos forbyde kjørende eller ridende anderledes end i Skridt at passere de Broer paa offentlige Veie, for hvilke han anser saadant Forbud paakrævet."

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa 3 Novbr.
det af Juveler David Andersen i Kristiania ved Gavebrev af 29de Mai 1901 oprettede Legat „Anders og Anne Margrethe Krabysandens Minde" til Fordel for Husmandssønner af Østre Toten Hovedsogn (fortrinsvis Hofsvangens Skolekreds), som vil uddanne sig som Haandværkere, samt paa de af Legatets Bestyrelse under 9de Juli 1902 udarbeidede Statuter for samme.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa 3 Novbr.
den af Forstanderskabet for Botne Sparebank i Møde den 4de September 1902 vedtagne Forandring af § 22 i Bankens ved Høieste Resolution af 12te August 1890 stadfæstede Plan.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Kri- 3 Novbr.
stiania, hvori Departementet i Anledning af en Skrivelse fra Direktøren angaaende Forandring i Undervisningsplanen for en Folkeskole bemerker, at det ikke kan anse det stemmende med Skoleloven, at der for en og samme Folkeskole vedtages to Undervisningsplaner en for de mere og en for de mindre begavede Børn. For en og samme Bys Folkeskoler maa, efter Departementets Mening, kun gjælde én Undervisningsplan, i hvilken Undervisningsmaalet er opstillet saaledes, at det med de Undervisningstimer, som er tillagt Skolen, kan naaes af almindelig begavede Børn (jfr. Udtrykket „almindelig Skole" i Byskolelovens §§ 6 og 7 samt Bestemmelserne i § 10 og § 51, 1ste Led, hvoraf synes bestemt at fremgaa. at Loven kun har tænkt sig et Undervisningsmaal for alle Elever, ved samme Folkeskole).

Cirkulære fra Forsvarsdepartementet, Armeen: 4 Novbr.

I Henhold til den ved Kongelig Resolution af 15de August 1898 givne Bemyndigelse bestemmer Departementet herved, at Punkt 7 i det ved nævnte Resolution fastsatte Reglement for Udskrivning af Heste og Kjøretøier til Feltbrug for Fremtiden gives saadan Ordlyd:

„7. Veterinærkorpset vil — efter fra vedkommende Korps (Bjergbatteri, Trænkompani) at have modtaget fornøden Underretning om Tid og Sted for Mønstrings- og Vurderingskommissionernes Sammentræden og, forsaavidt Specialvaabnene angaar, tillige Meddelelse om, hvilke fast ansatte Veterinærofficerer er paaregnet for disses Kommissioner — træffe Forføining til, at Kommissionerne erholder den i Lovens § 9 foreskrevne Bistand af Dyrlæge."

4 Novbr. Derhos forandres i Punkt 41, Anmerkningen „vedkommende Militærafdeling" til „de militære Myndigheder", samt længere nede: „Afdelingen" til „Vedkommende Militærafdeling".

5 Novbr. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Smaalenenes Amt, der havde anholdt om Departementets Udtalelse angaaende hvorvidt §§ 14 og 15 i Lov No. 4 af 6te Juli 1892 kan gjøres gjældende mod andre end norske Undersaatter.

I Anledning heraf meddeles, at Departementet antager, at de nævnte Bestemmelser er anvendelige ogsaa overfor Personer, som ikke er norske Statsborgere, naar Vedkommende blot har Værneting her i Landet.

6 Novbr. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa den af Forstanderskabet for Aa Herreds Sparebank, Søndre Trondhjems Amt, i Møde den 18de Oktober 1902 fattede Beslutning om Forandring af § 1 i Bankens ved Kongelig Resolution af 21de April 1902 stadfæstede Plan.

6 Novbr. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Akershus Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra Formanden i en Ligningskommission om, hvorvidt der var lovlig Adgang til at ilegne Fuldmægtige og Kontorister ved Brug, der har eget Skolevæsen, samt Brugsskolernes Lærere og Lærerinder Skoleskat.

Departementet meddeler, at det antager, at det omhandlede Spørgsmaal, som forøvrigt hører under Domstolenes Afgjørelse, maa besvares bekræftende, idet ingen af de nævnte Personer antages at kunne henregnes til Brugenes Arbeidere i den Forstand, hvori dette Udtryk er benyttet i Lov om Folkeskolen paa Landet af 26de Juni 1889 § 42 (jfr. den i Meddelelser vedkommende Ligningsvæsenet No. 5 indtagne Høiesteretsdom af 21de September 1895. Departementet bemerker tillige, at Høiesteret i en under 19de Mai 1900 afsagt Dom, indtaget i Retstidenden for samme Aar, Side 462, har afgjort, at en „Brugsformand" maa henregnes til „Arbeidere" og saaledes i Henhold til den nævnte Lovbestemmelse ikke kan ilegnes Skoleskat.

7 Novbr. **Skrivelse** af 7de November 1902 fra Indredepartementets Afdeling for udenrigske Sager, Handel og Sjøfart til Postdirektøren, hvorved meddeles, at Republiken Cuba har tiltraadt den i Washington den 15de Juni 1897 afsluttede Hovedkonvention om Verdenspostforeningen samt de samme-steds og under samme Dato afsluttede Overenskomster om Udvexling af Postanvisninger og Postinkassationer og Konventionen angaaende Udvexling af Postpakker.

Hovedpostkonventionens Taxter opkræves efter følgende For- 7 Novbr.
hold: 25 Centimes = 5 Centavos, 10 Centimes = 2 Centavos og 5 Centimes = 1 Centavo.

Under Henvisning til Art. XXXIV i Expeditionsreglementet til Hovedpostkonventionen meddeles derhos, at Cuba ifølge forannævnte Skrivelse sættes i 6te Klasse, forsaavidt angaar Ydelsen af Bidrag til det internationale Postbureau i Bern.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Biskopen i Kristiansand, 10 Novbr.
hvori Departementet i Anledning af en direkte indkommen Forespørgsel fra en Provst meddeler, at der ikke ved den geistlige Lønningslov af 14de Juli 1897 er gjort nogen Forandring i Lov om udvidet Adgang til Udførelse af kirkelige Forretninger af 10de Juni 1876 § 1, hvorefter enhver i den norske Statskirke ansat Præst, personelle Kapellaner undtagne, er berettiget til inden sin Menigheds Grændser og i dens Kirker at udføre kirkelige Handlinger for Medlemmer af andre Menigheder inden Statskirken. Denne Bestemmelse indeholder imidlertid intet Forbud mod, at en Personelkapellan overhovedet udfører kirkelige Forretninger for fremmede Menighedslemmer. Naar Sognepræsten samtykker, kan der intet være til Hinder for, at Kapellanen overtager en saadan Forretning. Departementet er i saa Henseende enigt i hvad Kristiania Biskop har udtalt i en Skrivelse til Kristiania Præsteskab af 13de Oktober 1902. Denne Udtalelse er saalydende.

„Ifølge nys citerede Lov af 1876 er de personelle Kapellaner ikke berettigede til at udføre de her omhandlede Forretninger. Jeg finder i denne Sammenhæng at burde udtale, at de personelle Kapellaner heller ikke er forpligtede til efter Paalæg af sin Sognepræst at udføre dem. Enhver Personelkapellan er ansat som saadan hos en Sognepræst i et bestemt Sognekald og har derfor at udføre enhver Forretning, som Sognepræsten paalægger ham, forsaavidt Sognekaldet angaar, se Norske Lov 2—14—12. Men ligesaa lidt som en Sognepræst kan beordre sin Kapellan mod dennes Ønske at gjøre Tjeneste i en fremmed Menighed, ligesaa lidt kan han efter min Formening paalægge ham at udføre ministerielle Forretninger i sin egen Kirke for fremmede Menighedslemmer. For det Tilfælde, at en Sognepræst skulde ønske at bemyndige sin Personelkapellan til at udføre saadanne Forretninger, anbefaler jeg indtrængende, at der træffes samme Ordning, som jeg ved tidligere har været truffet her i Byen, nemlig at Personelkapellanen faar det hele Honorar ubeskaaret."

Telegrafoverenskomst mellem Norge og Danmark. 11 Novbr.
I Henhold til Artikel XVII i den i St. Petersburg Aar 17 Novbr.
1875 afsluttede internationale Telegrafkonvention er den kgl. norske og den kgl. danske Telegrafstyrelse under Forbehold af de respek-

11 Novbr. 17 Novbr.

tive Regjeringers Approbation*) kommet overens om følgende Bestemmelser angaaende Telegramudvexlingen mellem Norge og Danmark enten gjennem Sverige eller gjennem en undersøisk Kabel mellem norsk og dansk Kyst.

Artikel I.

1. For almindelige Telegrammer, som udvexles mellem Norge og Danmark, beregnes en Grundtaxt af 50 Øre for hvert Telegram og en Ordtaxt af 5 Øre for hvert Ord. Minimumstaxten for et saadant Telegram bliver 80 Øre.
2. For Pressetelegrammer, hvorved forstaaes Telegrammer, som uden at være Avertissementer er bestemte til Offentliggjørelse i Pressen, beregnes en Grundtaxt af 50 Øre for hvert Telegram og en Ordtaxt af $2^1/_2$ Øre for hvert Ord, dog med en Minimumstaxt af ialt 80 Øre for hvert Telegram.

Fortrinsberettigede Pressetelegrammer modtages til en Taxt, der er det tredobbelte af Gebyret for et almindeligt Pressetelegram med samme Ordantal.

Artikel II.

1. De i Henhold til nærværende Overenskomsts Artikel I, 1 oppebaarne Gebyrer skal, efterat Transitafgifterne er dækkede, fordeles saaledes, at Norge erholder $^4/_7$ og Danmark $^3/_7$ af det tilovers blevne Beløb.
2. De i Henhold til Artikel I, 2 oppebaarne Gebyrer for Pressetelegrammer skal, efterat Transitafgifterne er dækkede, fordeles ligt mellem den norske og den danske Telegrafadministration.

Artikel III.

Den nærmere Ordning af Telegramudvexlingen mellem de to Lande, derunder indbefattet nærmere Bestemmelser dels angaaende Afregningen mellem de to Telegrafadministrationer, dels angaaende Pressetelegrammer til nedsat Taxt, fastsættes efter Overenskomst mellem Telegrafadministrationerne.

Artikel IV.

Nærværende Overenskomst, der udfærdiges i to Exemplarer og paa begge Landes Sprog, skal træde i Kraft fra den Dato, da Deklarationen af 17de Juni 1891 ophører at gjælde, i Sammenhæng med hvilken den norsk-dansk-svenske Overenskomst af 1894 ogsaa skal ophøre at være gjældende.**)

*) Godkjendt for Norges Vedkommende ved Kgl. Resolution af 6te December 1902 og for Danmarks Vedkommende den 29de November 1902.

**) I Henhold til Bemyndigelse, meddelt i sammensat Statsraad den 19de December 1902, har Udenrigsministeren den 23de s. M. sammen med den danske Minister i Stockholm undertegnet en Protokol om, at Deklarationen af 17de Juni 1891 angaaende Telegrafkorrespondancen mellem Sverige og Danmark og mellem Norge og Danmark uden Hinder af Forskriften i Deklarationens Art. 7 skal ophøre at gjælde fra 1ste Januar 1903.

Den vedbliver at gjælde i et Aar fra den Dag, da den 11 Novbr.
opsiges af den ene eller den anden af de kontraherende Parter. 17 Novbr.

Kristiania den 11te November 1902.

Den kgl. norske Telegrafstyrelse.

Rasmussen.

Knudsøn.

Kjøbenhavn den 17de November 1902.

Det kgl. danske Telegrafdirektorat.

Meyer.

C. S. Rasmussen.

Telegrafoverenskomst
mellem
Norge, Sverige og Danmark.

I Henhold til Artikel XVII i den i St. Petersburg Aar 1875 affluttede internationale Telegrafkonvention er den kgl. norske, den kgl. svenske og den kgl. danske Telegrafstyrelse under Forbehold af de respektive Regjeringers Approbation*) kommet overens om følgende Bestemmelser angaaende Telegramudvexlingen mellem Norge og Danmark gjennem Sverige:

Artikel I.

1. Den telegrafiske Forbindelse mellem Norge og Danmark gjennem Sverige opretholdes ved Hjælp af en direkte Ledning mellem Kristiania og Kjøbenhavn under Benyttelse af en Kabelledning i de for Sverige og Danmark fælles Øresundskabler.

Telegraföfverenskommelse 11 Novbr.
mellan 17 Novbr.
Sverige, Norge och Danmark. 18 Novbr.

På grund af artikel XVII i den i St. Petersburg år 1875 afslutade internationela telegrafkonvention hafva Kongl. Svenska, Kongl. Norska och Kongl. Danska telegrafstyrelserna under förbehåll af vederbörande regeringars godkännande*), öfverenskommit om följande bestämmelser angående telegramutvexlingen mellan Norge och Danmark genom Sverige.

Artikel I.

1. Den telegrafiska förbindelsen mellan Norge och Danmark genom Sverige underhålles genom en direkt ledning mellan Kristiania och Köpenhamn med användande af en ledning i de för Sverige och Danmark gemensamma Oresundskablarne.

*) Godkjendt for Norges Vedkommende ved Kgl. Resolution af 6te December 1902, for Sveriges Vedkommende den 19de December 1902 og for Danmarks Vedkommende den 29de November 1902.

11 Novbr. 17 Novbr. 18 Novbr.

2. Ad denne Vei dirigeres den Del af den norsk-danske Telegrafkorrespondance, som til enhver Tid maatte bestemmes af den norske og den danske Telegrafadministration under Hensyntagen til de i begge Lande bestaaende Linjeruter og med Jagttagelse af, at der saavidt muligt sker en nogenlunde ligelig Fordeling af Korrespondancen mellem den nævnte direkte Linje og den mellem norsk og dansk Kyst udlagte undersøiske Kabel.

Naar Forstyrrelser paa den omhandlede Ledning indtræffer, eller naar en eller flere af Kabelledningerne i Øresund maatte blive utjenstdygtig, eller naar Ophobninger finder Sted, staar det den norske og den danske Administration frit at dirigere Telegrammerne ad andre Veie, saaledes paa Forlangende ved Reexpedition af svenske Stationer.

Paa sidstnævnte Maade befordres dog ikke almindelige Pressetelegrammer undtagen i Tilfælde af, at saavel den direkte Ledning Kristiania—Kjøbenhavn som den norsk-danske Forbindelse over Arendal—Hirtshals maatte være utjenstdygtige.

Artikel II.

1. For de mellem Norge og Danmark gjennem Sverige udvexlede almindelige Telegrammer erholder det sidst-

2. På denna väg dirigeras den del af den norsk-danska telegrafkorrespondencen, som tid efter annan bestämmes af de norska och danska telegrafförvaltningarna med hänsyn till de i båda länderna befindtliga linierouter och med iakttagande, såvidt möjligt, af korrespondencens någorlunda lika fördelning mellan ofvennämnda direkta linie och den mellan norsk och dansk kust nedlagda undervattenskabeln.

Om afbrott skulle inträffa på ifrågavarande ledning eller en eller flere af kabelledningarna i Øresund blifva obrukbara eller stockning af telegrammer eger rum, står det de norska och danska förvaltningarna fritt at dirigera telegrammerna på andra vägar jemväl, på begäran, med reexpedition å svenska telegrafstationer.

På sistnämda sätt befordras dock icke vanliga presstelegrammer utom i det fall, att såväl den direkta ledningen Kristiania—Köpenhamn som den norsk-danska förbindelsen öfver Arendal—Hirtshals skulle vara obrukbara.

Artikel II.

1. För de mellan Norge och Danmark genom Sverige utvexlade vanliga telegrammerna erhåller det sist-

nævnte Land en Transitafgift af 15 Øre for hvert Telegram samt $1^1/_2$ Øre for hvert taxeret Ord. Den mindste samlede Transitafgift for et saadant Telegram bliver dog 24 Øre.

For fortrinsberettigede Privattelegrammer bliver Transitafgiften det tredobbelte af de ovennævnte Beløb.

2. For de mellem Norge og Danmark gjennem Sverige udvexlede almindelige Pressetelegrammer erholder det sidstnævnte Land en Transitafgift af $16^1/_2$ Øre for hvert Telegram samt $^8/_{10}$ Øre for hvert taxeret Ord.

For fortrinsberettigede Pressetelegrammer bliver Transitafgiften det tredobbelte af de sidstnævnte Beløb.

Artikel III.

1. Indenlandske Telegrammer, for hvis Befordring til Adressestedet de øvrige kontraherende Landes Telegraflinjer som Følge af Afbrydelse kan behøves, foranlediger ikke nogen særskilt Tillægsafgift for Transitbefordringen gjennem noget af Landene; dog skal det Land, i hvilket Telegrammet er indleveret, bestride Udgifterne ved Befordringen gjennem den i Artikel I, 2 nævnte undersøiske Kabel mellem norsk og dansk Kyst.

2. For Telegrammer, som udvexles mellem Norge og

nämda landet en transitafgift af 15 öre för hvarje telegram och $1^1/_2$ öre för hvarje taxeradt ord. Den minsta sammanlagda transitafgiften för ett sådant telegram utgör dock 24 öre. 11 Novbr. 17 Novbr. 18 Novbr.

För privattelegrammer med företrädesrätt är transitafgiften tre gånger högre än de nysnämnda beloppen.

2. För de mellan Norge och Danmark genom Sverige utvexlade vanliga presstelegrammerna erhåller det sistnämnda landet en transitafgift af $16^1/_2$ öre för hvarje telegram och $^8/_{10}$ öre för hvarje taxeradt ord.

För presstelegrammer med företrädesrätt är transitafgiften tre gånger högre än de sistnämda beloppen

Artikel III.

1. De inländska telegrammer, för hvilkas befordran till adressorten de öfriga kontraherande ländernas telegraflinier kunna, till följd af linieafbrott behöfva anlitas, föranleda icke till någon särskild tillägsafgift för transitbefordringen öfver något af landen; dock skall det land, i hvilket telegrammet inlemnats, bestrida utgifterna för befordringen öfver den i artikel I, 2 härofvan omnämnda undervattenskabeln mellan norsk och dansk kust.

2. För telegrammer, som utvexlas mellan Sverige och

11 Novbr.
17 Novbr.
18 Novbr.

Sverige eller mellem Danmark og Sverige, og som befordres i første Tilfælde gjennem Danmark og nævnte Kabel og i sidste Tilfælde gjennem Norge og samme Kabel, gjælder den i foranstaaende Punkt 1 fastsatte Erstatningspligt for det Land, i hvilket Indleveringsstationen er beliggende.

Artikel IV.

Nærmere Bestemmelser med Hensyn til Afregning over Transitafgifterne træffes efter Aftale mellem Telegrafstyrelserne.

Forøvrigt fastsættes den nærmere Ordning af Telegramudvexlingen mellem Norge og Danmark ved Overenskomst mellem de to sidstnævnte Landes Telegrafstyrelser.

Artikel V.

Nærværende Overenskomst, der udfærdiges i tre Exemplarer og paa hvert Lands Sprog, skal træde i Kraft fra den Dato, da Deklarationen af 17de Juni 1891 ophører at gjælde, i Sammenhæng med hvilken den norsk-svensk-danske Overenskomst af 1894 ogsaa skal ophøre at være gjældende. *)

Den vedbliver at gjælde et Aar fra den Dag, da den opsiges

Norge eller mellan Sverige och Danmark och som befordras, i förra fallet öfver Danmark och den nämnda kabeln och i senare fallet öfver Norge och samma kabel, åligger den i nästföregående mom. 1 stadgade ersättningsskyldigheten det land, i hvilket inlemningsstationen är belägen.

Artikel IV.

Närmare föreskrifter angående afräkningsväsenet för transitafgifterna bestämmas efter aftal mellan Telegrafstyrelserna.

För öfrigt bestämmes det närmare ordnandet af telegramutvexlingen mellan Norge och Danmark genom öfverenskommelse mellan de båda sistnämnda ländernas telegrafstyrelser.

Artikel V.

Denna öfverenskommelse, hvilken utfärdas i tre exemplar och på hvarje lands språk, skall träda i kraft från den dag räknadt, då deklarationen af den 17 juni 1891 upphör att gälla, i sammenhang hvarmed svensk-norsk-danska öfverenskommelsen af år 1894 också skall upphöra at gälla.

skall förblifva gällande intill dess ett år för-

*) Se Note ** S. 786.

af nogen af de kontraherende Parter.

Kristiania den 11te November 1902.

Den kgl. norske Telegrafstyrelse.

Rasmussen.

Knudsson.

Stockholm den 18de November 1902.

Kongl. Svenska Telegrafstyrelsen.

Mauritz Sahlin.

cf.
V. Carlheim Gyllensköld.

Kjøbenhavn den 17de November 1902.

Det kgl. danske Telegrafdirektorat.

Meyer.

C. S. Rasmussen.

flutit efter den dag, då den- 11 Novbr.
samma blifvit af nogen af de 17 Novbr.
kontraherande parterna upp- 18 Novbr.
sagd.

Stockholm den 18 november 1902.

Kongl. Svenska Telegrafstyrelsen.

Mauritz Sahlin.

cf.
V. Carlheim Gyllensköld.

Kristiania den 11 november 1902.

Den kgl. norske telegrafstyrelse.

Rasmussen.

Knudssøn.

Kjøbenhavn den 17 november 1902.

Det kgl. danske Telegrafdirektorat.

Meyer.

C. S. Rasmussen.

Kongelig Resolution *), hvorved Approbation i Henhold til 12 Novbr.
§ 11, jfr. § 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Herredsstyret for Raade Herred under 8de August 1902 fattede Beslutning om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet, dog med en enkelt Forandring.

Kongelig Resolution *), hvorved Approbation i Henhold til 12 Novbr.
§ 11, jfr. § 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Herredsstyret for Rakkestad

*) Bekjendtgj. 14 Novbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 52, hvor Forskrifterne er indtagne.

12 Novbr. Herred i Smaalenenes Amt under 4de Mai 1900 og 22de Oktober 1901 fattede Beslutning om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet.

12 Novbr. **Kongelig Resolution***), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Herredsstyret for Vaaler Herred**) under 14de August 1902 fattede Beslutning om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet, dog med en enkelt Forandring.

12 Novbr. **Kongelig Resolution***), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Herredsstyret for Tønset Herred i Hedemarkens Amt under 24de August 1901 fattede Beslutning om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet, dog med et Par Forandringer.

12 Novbr. **Kongelig Resolution***), hvorved

1. Approbation i Henhold til § 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Kommunestyret for Ladestedet Svelviken i Jarlsberg og Larviks Amt under 13de December 1901 fattede Beslutning om nye almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Ladestedet, dog saaledes, at fra Approbation undtages den i det af Kommunestyret vedtagne Udkast som § 23 indtagne Bestemmelse,
2. de ved Kronprindsregentens Resolution af 5te Mai 1888 og Kongelig Resolution af 14de November 1896 approberede Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Ladestedet Svelviken ophæves fra den Dag, da ovennævnte Sundhedsforskrifter træder i Kraft.

12 Novbr. **Kongelig Resolution***), hvorved

1. Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Herredsstyret for Østre Moland Herred i Nedenes Amt under 15de Oktober 1901 fattede Beslutning om nye almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet, dog saaledes at fra Approbation undtages de i det vedtagne Udkast som § 14, 3die Punktum og følgende indtagne Bestemmelser,
2. de ved Kongelig Resolution af 14de September 1866 approberede Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet for Østre

*) Bekjendtgj. 14 Novbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 52, hvor Forskrifterne er indtagne.
**) i Smaalenene.

Moland Herred ophæves fra den Dag, da ovennævnte Sund- 12 Novbr.
hedsforskrifter træder i Kraft.

Kongelig Resolution *), hvorved Approbation i Henhold 12 Novbr.
til § 11, jfr. § 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Herredsstyret for Herred Herred i Lister og Mandals Amt under 5te September 1901 fattede Beslutning om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet.

Kongelig Resolution *), hvorved 12 Novbr.

1. Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa de af Herredsstyret for Vaagan Herred i Nordlands Amt under 13de og 14de Juli og 28de og 29de August 1900 fattede Beslutninger om Forandring i § 5 i de gjældende ved Kongelig Resolution af 26de Marts 1888 approberede Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet og om Tillæg til nævnte Forskrifter for de inden Vaagan Herred liggende Kabelvaag og Svolvær Byggekommuner samt om nye almindelige Sundhedsforskrifter for de inden Herredet beliggende Fiskevær.
2. De ved Kongelig Resolution af 4de Juli 1884 approberede Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet for de inden Vaagan Herred beliggende Fiskevær ophæves fra den Dag, da ovennævnte Sundhedsforskrifter træder i Kraft.

Kongelig Resolution *), hvorved Approbation i Henhold 12 Novbr.
til § 11, jfr. § 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Herredsstyret for Bardo Herred i Tromsø Amt under 4de Juni 1901 fattede Beslutning om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet.

Kongelig Resolution *), hvorved Approbation i Henhold 12 Novbr.
til § 11, jfr. § 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Herredsstyret for Nordreisen Herred i Tromsø Amt under 16de Februar 1901 fattede Beslutning om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet, dog med en enkelt Forandring.

Kongelig Resolution **), hvorved i Henhold til § 1 i Lov 12 Novbr.
indeholdende adskillige Bestemmelser om Bygningsvæsenet m. v. af 17de Juni 1869 bestemmes, at Selbak—Kjølberg Brandkommissionsdistrikt i Borge Herred, Smaalenenes Amt,

*) Bekjendtgj. 14 Novbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 52, hvor Forskrifterne er indtagne.
**) Bekjendtgj. 14 Novbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 52.

12 Novbr. for hvilket den almindelige Bygningslovgivning ved Kongelig Resolution af 8de Juli 1899 er gjort gjældende, overgaar til særskilt Kommune i Bygningsvæsenets Anliggender.

12 Novbr. **Kongelig Resolution***), hvorved i Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæstelse paa den af Herredsstyrelsen for Vang Herred, Hedemarkens Amt, under 30te Juni og 19de September 1902 fattede Beslutning til Politivedtægter, der skal træde istedet for de ved Kongelig Resolution af 7de Oktober 1893 approberede Politivedtægter for bemeldte Herred.

12 Novbr. **Kongelig Resolution***), hvorved bestemmes, at fra den Tid, da Ofotbanen aabnes for Trafik, skal det ikke være tilladt fra Sverige over Landgrændsen til Salangens og Bardo Herreder at indføre toldbare Varer, der ikke ere ledsagede af Passerseddel.

12 Novbr. **Kongelig Resolution***), hvorved

1. Vedlagte Udkast til Bestemmelser angaaende Sikkerhedsforanstaltninger vedkommende Færdselen paa de Valdersbanen nærliggende Veie m. v., forsaavidt angaar Strækningen Eina—Dokka, approberes som gjældende indtil videre.
2. Departementet for de offentlige Arbeider bemyndiges til at træffe Bestemmelse om den største tilladte Kjørehastighed ved Banen.

Det under 1 nævnte Udkast er saalydende:

B. For de Veifarendes Vedkommende.**)

8. Naar Tog nærmer sig, maa den Kjørende holde sine Heste godt an, saa at han har dem i sin Magt.

Om Hestene er urolige eller ængstelige af Natur, maa den Kjørende standse og i fornødent Fald stige af og holde Hestene i Tøilen.

Saavel Ryttere som Kjørere, Driftekarle m. fl. maa, naar Tog nærmer sig, være opmerksomme paa sine Dyr og avancere langsomt fremover eller standse, indtil Toget har passeret.

9. Ved Veikrydsninger, især ved Planovergange, maa, naar Tog nærmer sig, Vogne, Ryttere, Fodgjængere, Drifter og Kvæg eller Lastdyr holde stille ved de i Nærheden anbragte Advarselstavler, indtil Toget har passeret.
10. At færdes paa de Jernbanen nærliggende Veie med løbske Heste til de Tider, Tog ventes, er forbudt.

*) Bekjendtgj. 14 Novbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 52.
**) Litra A, der indeholder Bestemmelser for Jernbanens Vedk., indtages ikke her.

Kongelig Resolution*), hvorved Departementet for de offentlige Arbeider bemyndiges til at meddele Approbation paa Driftsreglement for Valdresbanen, forsaavidt angaar Strækningen Eina—Dokka, i det væsentlige overensstemmende med et vedlagt Udkast, saaledes at Reglementet bliver gjældende indtil videre. 12 Novbr.

I Henhold hertil har Departementet under 13de denne Maaned approberet det i Resolutionen nævnte Udkast, der er overensstemmende med det for Urskogbanen gjældende, i Lovtidendens 1ste Afdeling for 1896 No. 51 indtagne, dog saaledes at i Reglementets Punkt 8, 2den Linie „10 Minuter" er forandret til „15 Minuter", og at i samme Punkt skal 2det Punktum: „Enhver, som ikke inden Udsalgets Lukning har forsynet sig med Billet, er uberettiget til at medfølge Toget" udgaa.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt, at fra 1ste Oktober 1902 at regne skal der af den Kapital paa Kr. 123 194,41, som for Tiden tilhører Domkirkens Sognepræstembede i Stavanger, henlægges Kr. 21 400,00 til den residerende Kapellan ved St, Johannes Menighed sammesteds. 12 Novbr.

Kongelig Resolution, hvorved der i Henhold til § 84 i Lov om Bygningsvæsenet af 27de Juli 1896 meddeles Approbation som gjældende indtil videre paa det af Ladestedet Tvedestrands Kommunestyre i Møde den 2den Oktober 1902 vedtagne Regulativ for den Byens Bygningsinspektører tilkommende Betaling for Tilsyn med Byggearbeider sammesteds. 12 Novbr.

Det vedtagne Betalingsregulativ er saalydende:

§ 1. For Tilsyn med Byggearbeiders Udførelse erlægges til de to bygningskyndige Medlemmer, der er beskikkede som Bygningsinspektører, til lige Deling for nye Bygninger paa 1 Etage samt ved Hovedreparation af ældre Huse:

a. Bygninger med Ildsted og hvis Grundflade ikke overstiger
50 m.² . . Kr. 3,00
fra 50 m.² til 100 m.² . . „ 5,00
„ 100 m.² „ 150 m.² . . „ 10,00
„ 150 m.² „ 200 m.² . . „ 15,00
med Tillæg af Kr. 5,00 for hver overstigende 50 m.².
For hver følgende Etage 50 % Tillæg hertil. Kvist og Beboelseskjælder regnes ikke for Etage.

b. Bygninger uden Ildsted og hvis Grundflade ikke overstiger
50 m.² . . . Kr. 2,00
fra 50 m.² til 100 m.² . . . „ 3,00
„ 100 m.² „ 200 m² . . . „ 5,00
med Tillæg af Kr. 5,00 for hver overstigende 100 m.².

§ 2. Ved Paabygninger og Underbygninger beregnes kun

*) Bekjendtgj. 14 Novbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 52.

12 Novbr. for den eller de Etager, ſom tilføies. Gjælder Arbeidet kun en Del af en Etage, lægges alene denne Dels Grundflade til Grund for Beregningen, ligeſom denne Beregningsmaade ogſaa kommer til Anvendelſe ved Paabygning af Beboelseskjælder og Kviſt.

§ 3. Gebyrerne erlægges af Bygherren og forſkudsvis.

12 Novbr. **Kongelig Reſolution**, hvorved er beſtemt:

1. At vedlagte Udkaſt til Regler for Elevers Optagelſe, Afgifter, Orden og Diſciplin, Undervisning og Prøver ved Norges Landbrugshøiſkole approberes ſom gjældende indtil videre.
2. At Kongelig Reſolution af 15de Auguſt 1898 angaaende Approbation paa Regler vedrørende det ſamme Forhold ſættes ud af Kraft.
3. At Gjenpart af nærværende Foredrag med Bilag overſendes Storthinget.

Udkaſt til Regler

for Elevers Optagelſe, Afgifter, Orden og Diſciplin, Undervisning og Prøver ved Norges Landbrugshøiſkole.

I. Elevernes Optagelſe.

§ 1. Hvert Aar inden Udgangen af April lader Høiſkolens Direktør udfærdige Bekjendtgjørelſe om Optagelſe af nye Elever, indeholdende Betingelſerne for Optagelſe ſamt øvrige nødvendige Oplysninger.

§ 2. Egenhændig ſkreven Anſøgning, ledſaget af de fornødne Atteſter i bekræftet Afſkrift, indſendes inden Mai Maaneds Udgang.

§ 3. De indkomne Anſøgninger behandles af Skoleraadet, der fatter Beſlutning om, hvilke Anſøgere kan tilſtedes Adgang til at underkaſte ſig Optagelſesprøven.

Denne Skoleraadets Afgjørelſe bør være fattet inden Udgangen af Juni Maaned.

Optagelſesprøven afholdes inden Midten af Auguſt Maaned, og Skoleraadet giver de nødvendige ſærlige Beſtemmelſer angaaende dens Afholdelſe og Anordning.

§ 4. Optagelſesprøven i Modersmaal ſkal beſtaa i:

a. Mundtlig Prøve, omfattende Grammatik og Høitlæsning.
b. Skriftlig Prøve, ved hvilken Aſpiranten beſvarer en Opgave, hentet fra Stof, der maa forudſættes at være ham bekjendt.

§ 5. Optagelſesprøven i Regning og Mathematik ſkal beſtaa i:

a. En mundtlig Prøve i Aritmetik og Geometri.
b. Skriftlig Beſvarelſe af:
   2 Opgaver i praktiſk Regning.
   1 geometriſk Opgave.
   1 aritmetiſk Opgave.

§ 6. Optagelsesprøven i Historie og Geografi bestaar i en mundtlig Prøve. 12 Novbr.

§ 7. Skoleraadet bestemmer de skriftlige Opgaver og opnævner de nødvendige Examinatorer og Censorer.

§ 8. Angaaende Prøver, der bliver at foretage i Henhold til Lovens § 17 sidste Passus, fatter Skoleraadet nærmere Bestemmelse for hvert enkelt Tilfælde.

§ 9 For Ansøgere, som er givet Adgang til at underkaste sig Optagelsesprøven, men som paa Grund af Sygdom eller anden af Skoleraadet godkjendt Forfaldsgrund er forhindrede fra at deltage i den regelmæssige Optagelsesprøve, kan Skoleraadet anordne ny Prøve, der dog ikke bør afholdes senere end Midten af September.

§ 10. Ved Optagelsesprøven gjælder de samme Regler for Karaktergivningen som ved Afgangsprøven.

§ 11. Efter endt Optagelsesprøve afgjør Skoleraadet, hvem der skal optages som Elever.

II. Elevernes Afgifter.

§ 12. Eleverne har til Høiskolen at betale:

a. En Gang for alle:
   1. For at indskrives som Elev Kr. 20,00.
   2. For Adgang til Afgangsprøven Kr. 20,00.

b. Aarlig:
   1. For Adgang til Høiskolens Laboratorier Kr. 25,00.
   2. For Adgang til Disfektionssalen Kr. 10,00.

c. For Deltagelse i Udfærder, som varer i over 1 Døgn, pr. Døgn Kr. 2,00.

Omfatter Udfærderne et længere uafbrudt Tidsrum, kan der affordres enhver Deltager et Forskud, som bestemmes af Direktøren.

III. Orden og Disciplin.

§ 13. Eleverne har med Flid og Opmærksomhed at deltage i al Undervisning samt at udvise Orden og Nøiagtighed ved alle dertil hørende Arbeider.

§ 14. Elever, som ikke har Sygdomsforfald, maa ikke forsømme Forelæsninger, Overhøringer eller Øvelser uden Tilladelse af Direktøren eller, naar det gjælder en enkelt eller et Faatal af Timer, af de Lærere, inden hvis Undervisningstimer Fraværet vil falde.

Elev, der af Direktøren har erholdt saadan Tilladelse, skal underrette vedkommende Lærere herom.

§ 15. Beskjæftigelser, som kan virke forstyrrende paa Elevernes Studier, er forbudte, og det paaligger Eleverne at iagttage et ædrueligt og sømmeligt Forhold saavel paa som udenfor Høiskolen.

12 Novbr. § 16. De Elever, som bor paa Høiskolen, maa ikke uden Inspektørens Samtykke bytte Værelser eller de til disse hørende Møbler. Al Beskadigelse af Inventar erstattes af den eller dem, som har forvoldt den. Ligeledes er enhver, som har faaet udlaant Instrumenter, Apparater eller Redskaber, ansvarlig for disse og pligtig til Erstatning i Tilfælde af Tab eller Beskadigelse.

§ 17. Tobaksrøgning er forbudt i Undervisningslokalerne samt i og i Nærheden af Udhusbygningerne, og maa under Øvelser og Udfærder kun finde Sted med Lærerens Samtykke.

Eleverne er forpligtede til overalt at udvise den største Forsigtighed ved Omgangen med Ild.

§ 18. Eleverne maa ikke have Skydevaaben paa sine Værelser og ikke holde Hund.

§ 19. Enhver Elev har efter Tur at forrette som Ordensformand for sin Klasse eller Afdeling, og det paaligger ham som saadan:

1. at paase, at god Skik og Orden finder Sted og uopholdelig anmelde til Direktøren enhver Overtrædelse heraf;
2. straks at anmelde til Inspektøren ethvert Sygdomstilfælde, som maatte indtræffe blandt Eleverne, og
3. forøvrigt at rette sig efter de ham af Direktøren givne Paalæg.

Skoleraadet kan fritage Elever, som bor udenfor Høiskolen for at forrette som Ordensformænd, hvor dette Hverv vilde medføre særlig Vanskelighed eller Tidsspilde for dem.

§ 20. Elev, som viser uværdig Opførsel, kan bortvises fra Høiskolen. Medmindre Forseelsen har været særdeles grov, bør saadan Bortvisning dog ikke finde Sted, uden at Eleven tidligere er bleven advaret, først af Direktøren og derefter af Skoleraadet.

Elev, der ikke til bestemt Tid betaler sine Afgifter og Kostpenge ved Høiskolen, kan bortvises fra denne.

Skoleraadet træffer Bestemmelse om Elevers Bortvisning.

§ 21. Hospitanter har med Hensyn til Orden og Disciplin at underkaste sig de samme Bestemmelser som Eleverne.

IV. Undervisning.

§ 22. Undervisningen i Fællesklassen.

A. Forelæsninger og Overhøringer.

1. Mathematik. For Udskiftningseleverne og Skogbrugseleverne: Aritmetik og Algebra, hvori gjennemgaaes Læren om irrationale Tal, Ligninger af 1ste og 2den Grad, Logaritmer, samt aritmetriske og geometriske Rækker. Plangeometri. For Udskiftningseleverne desuden: Plantrigonometri, Begyndelsesgrundene af den analytiske Geometri samt Elementerne af Differentialregningen. For de øvrige Elever: Udvalgte Afsnit af den elementære Mathematik, som kan støtte den praktiske Regning.

2. Fysik og Meteorologi. Af Experimentalfysiken gjennemgaaes Mekanik, Varmelære, Elektricitetslære og Lyslære mere fuldstændig, Læren om Lyd og Magnetisme derimod mere kortfattet. Meteorologien gjennemgaaes med særlig Hensyntagen til Norges klimatologiske Forhold og Landbruget. Udskiftningseleverne gives et Tillæg i Lyslære, hvori særlig Kikkertens Theori bliver indgaaende behandlet. 12 Novbr.
3. Kemi. Den almindelige uorganiske og organiske Kemi gjennemgaaes under Hensyntagen til de forskjellige Fagafdelingers Behov. For Udskiftningselevernes Vedkommende indskrænkes Undervisningen i organisk Kemi til en ganske kort Oversigt.
4. Geologi, Mineralogi og Jordbundslære. En kort Omtale af Jorden som Himmellegeme og dens vigtigste fysiografiske Forhold. En mere indgaaende Behandling af Læren om de geologiske Kræfter og deres Virksomhed. Krystalsystemerne og de vigtigste Mineraler og Bergarter. En Oversigt om Jordklodens Udviklingshistorie og en udførligere Behandling af vort Lands Fjeldbygning og løse Jordlag. Om Kulturjorden, dens mekaniske og kemiske Bestanddele og disses Bestemmelse, Jordarternes fysikalske Egenskaber og deres Bestemmelse. Jordarternes Klassifikation og Anvendelse i agronomisk Retning.
5. Botanik. Grundtrækkene af Læren om Planternes ydre Bygning og deres Systematik, samt af Plantegeografien under særlig Hensyntagen til de i Landbruget vigtigste Plantegrupper. For alle Elever undtagen Udskiftningseleverne desuden en udførligere Fremstilling af Planternes indre Bygning og Livsvirksomhed.
6. Zoologi. For alle Elever undtagen Udskiftningseleverne: De vigtigste Dyreformers Bygning, Udvikling og Livsforhold med særligt Hensyn paa de i Landbruget nyttige eller skadelige Dyrearter. For Jordbrugseleverne og Meierieleverne desuden en udførligere Fremstilling af Husdyrenes Bygning og Livsvirksomhed.
7. Nationaløkonomi. Læren om Behovene, Livsmidlerne, Værdi- og Prisdannelsen, Frembringelsen, Omsætningen, Fordelingen, Forbruget og Beskatningen i sine Grundtræk med særlig Hensyntagen til norske Landbrugsforhold, samt en kort Oversigt over den økonomiske Videnskabs Historie.
8. Bogholderi. En Oversigt over Bogholderiets Theori og forskjellige Former; dets Anvendelse og Betydning i Landbruget.
9. Landmaaling. Løsning af lettere Opgaver, der særlig kommer til Anvendelse ved Opmaaling og Nivellering af mindre Omraader. samt Gjennemgaaelse af de hertil almindeligst anvendte Instrumenter. For Udskiftningseleverne desuden Gjennemgaaelse af videregaaende Opgaver særlig med Udskiftningsmaalinger for Øie.

12 Novbr.

B. Øvelser og Udfærder.

1. Mathematik.
   a. For Jordbrugs-, Havebrugs- og Meierieleverne: Praktisk Regning og Beregningsopgaver i elementær Mathematik. Herunder lægges særlig Vægt paa at bibringe Eleverne Forstaaelse af Bogstavudtryks Betydning og Anvendelse samt paa at give dem Sikkerhed i Brugen af de kjendte Regler i Algebraen og Geometrien. Opgaverne bør i størst mulig Udstrækning hentes fra det praktiske Liv og fra de Fag, som foredrages ved Høiskolen.
   b. For Udskiftnings- og Skogbrugseleverne. Beregningsopgaver indenfor de foredragne Afsnit af Mathematiken samt Øvelse i Regnestavens Anvendelse.
2. Fysik og Meteorologi. Maalinger og andre Undersøgelser sigtende til at indøve det ved Foredragene gjennemgaaede Stof, særlig for de Afsnits Vedkommende, som har størst Betydning for Fagstudierne.
3. Kemi. Gjennemgaaelse af Stoffernes Egenskaber og Reaktioner i Tilslutning til Forelæsningerne.
4. Geologi, Mineralogi og Jordbundslære. Bestemmelse af de for Landbruget vigtige Mineraler, Bergarter og Jordarter. Meierieleverne deltager kun delvis.
5. Botanik. Bestemmelse af de for Landbruget vigtige Planter. For alle Elever undtagen Udskiftningseleverne desuden anatomiske og fysiologiske Øvelser og for Jordbrugseleverne derhos Øvelser i anvendt Botanik som Indledning til de Øvelser i Plantekultur, disse Elever skal gjennemgaa i Fagklassen.
6. Zoologi. Fremvisning og Forklaring af Organers og Organdeles Bygning og Leie paa døde Dyr; Jordbrugs- og Meierielever desuden Øvelser særlig paa døde Husdyr.
7. Skogbrug. For Skogbrugseleverne: Saaning og Plantning, delvis sammen med Havebrugseleverne i Planteskolen.
8. Havebrug. For Havebrugseleverne: Arbeider i Havens forskjellige Afdelinger.
9. Bogholderi. Gjennemgaaelse af forskjellige Systemer gjennem Opgaver.
10. Landmaaling. Udførelse i Marken af de under A 9 nævnte Landmaalingsopgaver. Maalingsresultaterne fremstilles siden i Karter, Profiler og Kurveplaner med tilhørende Beregninger.
11. Tegning. Projektions- og Frihaandstegning; Kart- og Rundskrift. I Projektionstegning undervises Eleverne i at tegne enkle Flerplanslegemer, Cylindre, Kegle og Kugle i opgiven Stilling til Projektionsplaner, samt i at finde saadanne Legemers Snit med Planer. For Meierieleverne desuden Redskabstegning og for Udskiftnings- og Skogbrugseleverne Vei-

og Vandbygningstegning omfattende Veies Stignings- og Krum- 12 Novbr.
ningsforhold, Længde- og Tværprofiler med Massefberegning, enkle Sten- og Træbroer, alt med Omkostningsoverslag, samt de ved mindre Vasdrag forekommende Regulerings- og Forbygningsarbeider. For Havebrugseleverne: Veibygningstegning og Havetegning.

12. Besvarelse af skriftlige Opgaver, efter Skoleraadets nærmere Bestemmelser.
13. Udfærder foretages forresten efter Skoleraadets nærmere Bestemmelse.

§ 23. Undervisningen i Jordbrugsafdelingen.

A. Forelæsninger og Overhøringer.

1. Anvendt Kemi. En fyldigere Gjennemgaaelse af de Stoffer (især blandt organiske Forbindelser), som har særlig Interesse for Fagstudiet. Ligesaa af de industrielle Produkter, som har Betydning i Landbruget. Landbrugsprodukternes Forædling ved kemisk Industri. Den analytisk kemiske Undersøgelse af Landbrugets Raastoffer og Produkter.
2. Landbrugsret. En kort Oversigt over Statsforfatningen, Kommunalforfatningen, Forligelsesvæsenet, Domstolenes Ordning og de vigtigste personretslige Forhold. Grundtrækkene af Formueretten med Fremhævelse af, hvad der har særlig Betydning for Landmænd. Særskilt Behandling af de specielle Retsforhold, der knytter sig til det norske Landbrug med kortere Indledninger om deres historiske Udvikling og de Samfundsforhold, som derved har været bestemmende.
3. Landbrugshistorie. Landbrugets Udvikling gjennem Tiderne, navnlig i Norge i den nyere Tid, samt Hovedtrækkene af dets Statistik.
4. Jordens Kultivering. Betingelserne for lønsom Jorddyrkning. Ny Jords Opdyrkning. Afgrøftning. Vanding. Kulturjordens aarlige og periodiske Bearbeidning. Dyregjødselens Indhold, Egenskaber og Opsamling, dennes og Kunstgjødselens Anvendelse. Jordemner som Gjødsel.
5. Jordbrugets Kulturplanter.
   a. Den almindelige Del: Akerplanternes Oprindelse, Udvikling og Inddeling; Formering og Forædling; Undersøgelse og Bedømmelse. Plantevexling.
   b. Den specielle Del: De enkelte Arters og Sorters Udbredelse, Egenskaber, Dyrkning og Grødebehandling.
6. Plantesygdomslære. Sygelige Forhold hos Kulturplanterne, fremkaldte ved Soppe, Bakterier og andre Planter, ydre Beskadigelse, Frost, Lysmangel, ugunstige Jordbundsforhold og lignende, samt de herimod anvendelige Bekjæmpelsesmidler.

12 Novbr.

7. Husdyrlære.
   a. Den almindelige Del: Avlslære; Fodringslære med en Oversigt over Dele af Stoffskiftets og Muskelarbeidets Fysiologi.
   b. Den specielle Del: Husdyrenes Arter, Racer, Opdræt, Behandling, Bedømmelse og Benyttelse.
   c. Almindelig forekommende Sygdomme hos Husdyrene, deres Forebyggelse og Behandling; Fødselshjælp.
8. Driftslære. Eiendommen, Kapitalen og Arbeidet som Produktionsmidler i Landbruget. Plante- og Dyreproduktionens Anordning og Lønsomhed med specielt Hensyn paa norske Forhold. Driftens Ledelse. Driftsherren som Bestyrer, Forpagter eller Selveier.
9. Redskabs- og Maskinlære. Fysiske Kræfters Udnyttelse ved Landbrugets almindelige Redskaber og Maskiner. Beskrivelse af de vigtigste Redskaber og Maskiner, som finder Anvendelse i Jordbruget.
10. Bygningslære. Grundtrækkene af Vei- og Husbygningslæren, afpasset for Landbruget.

B. Øvelser og Udfærder.

1. Anvendt Kemi.
   a. Kvalitativ Analyse og kvantitativ Analyse. Undersøgelse af Stoffer og Produkter, som har Betydning for Landmanden.
   b. Jordartsundersøgelser ved Hjælp af mekaniske og mikroskopiske Analyser samt enkle Forsøg over Jordarternes vigtigste fysiske og kemiske Egenskaber.
2. Jordens Kultivering. Udstikning og Beregning af Grøftnings- og Vandingsanlæg. Lønsomhedsberegning over Nylands Opdyrkning.
3. Plantekultur. Frøunderſøgelse og Dyrkningsforsøg.
4. Planteſygdomslære. Mikroskopiske og bakteriologiske Undersøgelser.
5. Husdyrlære. Bedømmelse af Husdyrenes Ydeevne og Værdi efter deres ydre Legemsformer. Beslagøvelser, Foderberegninger og Dagbogsoptegnelser.
6. Driftslære. Dagbogsoptegnelser og Beregninger vedrørende Plante- og Dyreproduktionens Anordning, Udførelse og Lønsomhed.
7. Bogholderi. Videregaaende Øvelser i dobbelt Bogholderi.
8. Landmaaling. Landmaalingens og Nivelleringens Anvendelse paa Opgaver i Jordbruget med dertil hørende Tegning og Beregning.
9. Tegning.
   a. Redskabs- og Maskintegning: Maskindele og enkle Redskaber.

b. Bygningstegning: Træ- og Murforbindelser; Detaljer i Træ- og Murhuse; Landbrugsbygninger; Beregninger. 12 Novbr.

10. Besvarelse af skriftlige Opgaver efter Skoleraadets nærmere Bestemmelse.
11. Udfærder under Lærernes Ledelse til Steder, hvor der kan gjøres nyttige Jagttagelser og samles Materiale til senere Bearbeidelse.

§ 24. Undervisningen i Udskiftningsafdelingen.

A. Forelæsninger og Overhøringer.

1. Mathematik. Elementerne af Integralregningen. Stereometri. Sfærisk Trigonometri. Der lægges helt igjennem særlig Vægt paa de Afsnit, som har Betydning for Landmaalingen.
2. Anvendt Kemi. En Oversigt over de kvalitative og kvantitative analytisk kemiske Methoder med særligt Hensyn paa Undersøgelse af Jord og Jordforbedringsmidler.
3. Landbrugsret. Som i Jordbrugsafdelingen og desuden en mere indgaaende Behandling af Jordfællesskabets Historie og Udskiftningsvæsenets Udvikling samt en nøiagtig Gjennemgaaelse af den gjældende Udskiftningslovgivning med den deraf udviklede Retspraxis, og hvad dermed forøvrigt staar i Forbindelse.
4. Landbrugshistorie. Som i Jordbrugsafdelingen.
5. Jordens Kultivering. Som i Jordbrugsafdelingen.
6. Jordbrugets Kulturplanter. Den almindelige Del: Som i Jordbrugsafdelingen.
7. Driftslære. Som i Jordbrugsafdelingen.
8. Bonitering og Værdsættelse af Jord og Skog.
   a. De geologiske Forholds og Plantevæxters Veiledning til Jordens Bedømmelse.
   b. Skog- og Frugttræers Taxation.
   c. Øvrige Forhold til Boniteringen, Fremgangsmaader under samme, samt Boniteringsresultaternes Fremstilling i Tal.
9. Udlodning og Beskrivelse. En Oversigt over Jordeiendomsforholdene i sin Almindelighed, deres Udvikling og nuværende Tilstand. Matrikulvæsenet.

   Udskiftningsvæsenets Udvikling og Opgave. En rigtig og fuldt gjennemført Udskiftnings Fordele for Landbruget. Forhold, der i vort Land vanskeliggjør en fuldstændig og rigtig Udskiftning. Midler til Overvindelse af disse Vanskeligheder.

   Udskiftningsforretningens Administration og praktiske Gjennemførelse.
10. Bygningslære. Væsentlig som i Jordbrugsafdelingen. Valg af Byggetomter samt Husflytning gjennemgaaes med Udskiftningens Behov for Øie.
11. Landmaaling. Delvis Repetition med Supplering af det i

12 Novbr. Fællesklassen gjennemgaaede Pensum. Høiere Landmaaling: Instrumentlære, Feiludjævningslære og Maalelære — med en udførlig Behandling af den økonomiske Opmaaling og en mere kortfattet og oversigtsmæssig Behandling af den topografiske Opmaaling og Geodæsien forøvrigt.

B. Øvelser og Udfærder.

1. Mathematik. Indøvelse af det forelæste Stof ved Regneexempler, som i størst mulig Udstrækning bør hentes fra Landmaalingen.
2. Anvendt Kemi.
   a. Kvalitativ og kvantitativ kemisk Analyse med særligt Hensyn til Undersøgelse af Jordarter og Jordforbedringsmidler.
   b. Som i Jordbrugsafdelingen.
3. Jordens Kultivering. Som i Jordbrugsafdelingen.
4. Driftslære. Som i Jordbrugsafdelingen.
5. Bonitering og Værdsættelse af Jord og Skog, samt Udlodning og Beskrivelse. Foruden særskilte Øvelser i hver enkelt af disse Ting tillige en kombineret Øvelse i dem alle med Udførelse af en Prøveudskiftning.
6. Bogholderi. Delvis som i Jordbrugsafdelingen. Tillige Affattelse af Skydsberegninger o. l.
7. Landmaaling og Karttegning. Indøvelse af det forelæste Stof ved Løsning af forskjellige Maaleopgaver, valgt med særligt Hensyn paa Udskiftningsmaalinger. Tilhørende Karttegning.
8. Bygningstegning. Træ- og Murforbindelser; Detaljer i Træ- og Murhuse; Landbrugsbygninger; Beregninger.
9. Besvarelse af skriftlige Opgaver. Som for Jordbrugsafdelingen angivet.
10. Udfærder fortrinsvis til Steder, hvor Udskiftningsforretninger paagaar eller nylig er afsluttede.

§ 25. Undervisning i Havebrugsafdelingen.

A. Forelæsninger og Overhøringer.

1. Anvendt Kemi. Kemiens Anvendelse i Landbrug og Havebrug. Særlig en fyldigere Fremstilling af Læren om de Processer, som finder Anvendelse ved Havebrugsprodukternes Forædling ved Syltning, Konservering, Gjæring o. s. v. Den analytisk-kemiske Undersøgelse af Havebrugets Raastoffer og Produkter.
2. Landbrugsret. Som i Jordbrugsafdelingen.
3. Jordens Kultivering. Som i Jordbrugsafdelingen.
4. Plantesygdomslære. Delvis som i Jordbrugsafdelingen og særskilt om de ved Soppe, Bakterier og andre Planter fremkaldte væsentlige Sygdomme paa Haveplanterne.

5. Almindelig Havebrugslære. Havebrugets naturlige Betingelser, Formaal, Betydning og Lønsomhed samt dets Udvikling, især i Norge. Haveplanternes Inddeling, Forædling og Formering. Anlægsgartneri. 12 Novbr.
6. Kjøkkenhaven. Dens Anlæg, Bearbeidning og Gjødsling; Kjøkkenvæxternes Dyrkning, Indhøstning, Opbevaring og Anvendelse. Drivning af Kjøkkenvæxter.
7. Planteskoledrift. Træagtige Frilandsplanters Formering og Behandling i Planteskolen.
8. Frugthaven. Frugttræers og Bærbuskes Udplantning og videre Pleie samt Frugtkjendskab og Frugttræers Taxation; Frugtens Indhøstning, Opbevaring og Anvendelse; Frugtdrivning.
9. Blomsterhaven. Prydplanters Behandling paa Friland og i Væxthuse; Anlæg af Væxthuse og Drivbænke samt disses Skjøtsel.
10. Birøgt. Biernes Liv, Nytte og Behandling.
11. Bygningslære. Grundtrækkene af Vei- og Husbygningslæren, afpasset for deres Anvendelse i Havebruget.

B. Øvelser og Udfærder.

1. Anvendt Kemi.
   a. Kvalitativ og kvantitativ Analyse. Undersøgelse af Stoffe og Produkter, som har Betydning i Havebruget.
   b. Som i Jordbrugsafdelingen.
2. Plantekultur. Frøundersøgelse.
3. Plantesygdomslære. Som i Jordbrugsafdelingen.
4. Havebrug. Arbeider i Havens forskjellige Afdelinger.
5. Birøgt. Biernes Røgt; Udvinding af deres Produkter.
6. Bogholderi. Som i Jordbrugsafdelingen.
7. Tegning.
   a. Redskabstegning: Tegning af Redskaber, som finder Anvendelse i Havebruget.
   b. Bygningstegning: Træ- og Murforbindelser; Detaljer i Træ- og Murhuse; Væxthuse; Beregninger.
   c. Anlægstegning. Udkast til Have- og Parkanlæg.
8. Besvarelse af skriftlige Opgaver. Som for Jordbrugsafdelingen angivet.
9. Udfærder. Som for Jordbrugsafdelingen angivet.

§ 26. Undervisningen i Meieriafdelingen.

A. Forelæsninger og Overhøringer.

1. Anvendt Kemi. Delvis som i Jordbrugsafdelingen, samt desuden en fyldigere Fremstilling af de kemiske Forhold, som har Betydning for Meieribruget.
2. Landbrugsret. Som i Jordbrugsafdelingen.

12 Novbr.

3. Landbrugshiſtorie. Som i Jordbrugsafdelingen.
4. Jordbrugets Kulturplanter. Den ſpecielle Del: Som i Jordbrugsafdelingen.
5. Husdyrlære. Som i Jordbrugsafdelingen, naar undtages den ſpecielle Lære om Heſten og Faaret.
6. Meierilære. Meieribrugets Hiſtorie. Melkens Sammenſætning og Beſtanddele; fyſiſke og kemiſke Egenſkaber. Raamelk. Mikroorganismerne og Melken. Melkefeil. Melkens Prøvning. Melkens Behandling paa Produktionsſtedet og i Meieriet. Melkeſalg, Kondenſering, Smørlavning og Oſtning. Meieriaffaldets Tilgodegjørelſe, Meieriprodukternes Omſætning. Organiſation af Meieriſelſkaber. Meieridrift.

   Om Meieribygninger: Byggematerialier, Træ- og Murforbindelſer, Valg af Byggeplads, Bygningernes Anlæg, Anordning og Udſtyr. Meierioptegnelſer. Meieridrift.
7. Driftslære. Delvis ſom i Jordbrugsafdelingen.
8. Redſkabs- og Maſkinlære. Fyſiſke Kræfters Udnyttelſe ved Redſkaber og Maſkiner, ſom finder Anvendelſe i Meieridriften.

B. Øvelſer og Udfærder.

1. Anvendt Kemi. Kvalitativ og kvantitativ Analyſe. Underſøgelſe af Stoffer og Produkter, ſom har Betydning i Meieribruget.
2. Husdyrlære. Bedømmelſe af Kvægets, Gjetens og Svinets Ydeevne og Værdi efter deres ydre Legemsformer. Dagbogsoptegnelſer og Foderberegninger.
3. Meierilære. Underſøgelſe og Bedømmelſe af Melk og Meieriprodukter. Tekniſke Øvelſer i den Udſtrækning, hvortil der maatte være Anledning. Bakteriologiſke Øvelſer. Udkaſt til Meierianlæg med tilhørende Overſlag og Beregninger i Henhold til beſtemte, af Læreren opgivne Forudſætninger.
4. Driftslære. Beregninger vedrørende Meieridriftens Lønſomhed under forſkjellige Forhold.
5. Bogholderi. Videregaaende Øvelſer i Meieribogholderi.
6. Tegning.
   a. Redſkabs- og Maſkintegning. Fortſættelſe med Tegning af Redſkaber og Maſkiner, ſom har Anvendelſe i Meieridriften.
   b. Bygningstegning: Træ- og Murforbindelſer; Detaljer i Træ- og Murhuſe; Meieribygninger; Beregninger.
7. Beſvarelſe af ſkriftlige Opgaver. Som for Jordbrugsafdelingen angivet.
8. Udfærder. Som for Jordbrugsafdelingen angivet.

§ 27. Undervisningen i Skogbrugsafdelingen. 12 Novbr.

I. Første Aars Undervisning.

A. Forelæsninger og Overhøringer.

1. Mathematik. Rentesregning i den Udstrækning, hvori den finder Anvendelse i Skogbruget. Plantrigonometri. Stereometri. Begyndelsesgrundene af den analytiske Geometri.
2. Skogbotanik. En Oversigt over de vigtigere fremmede Træslag; en udførligere Fremstilling af de skandinaviske Skogtræers Udvikling, indre og ydre Bygning, Formering og Udbredelse. Skogbundsvegetationen og dens Betydning. Vækttyper.
3. Skogzoologi. De for Skogen nyttige og skadelige Dyr, deres Levesæt og Virksomhed. Midler til Skadedyrenes Bekjæmpelse.
4. Landbrugsret. Som i Jordbrugsafdelingen og desuden en mere indgaaende Behandling af de Retsregler, som angaar Skogvæsenet, særlig Skogfredningens Historie og den nugjældende Skoglovgivning; deriblandt hvad der vedkommer Almenningers og Embedsgaardes Skoge, samt en nærmere Udredning af Retsreglerne om Flødningsvæsenet. De gjældende Regler for Jagt og Fiskeri.
5. Skogskjøtsel.
   a. Skogjordens fysiske og kemiske Egenskaber; de skadelige Stoffer i Jordbunden; de forskjellige Humusformer, deres Egenskaber og Betydning.
   b. Skogtræernes Bestandsegenskaber. Skogens naturlige og kunstige Foryngelse; dens Behandling under Vækten. Skogpleie. Skogbrugshistorie og Statistik med særlig Hensyntagen til norske Forhold.
6. Plantesygdomslære. Sygelige Forhold hos vore Skogtræer fremkaldte ved ydre Beskadigelse, Frost, Lysmangel, ugunstige Jordbundsforhold o. l. De for Skogtræer farlige Soppe.
7. Skogteknologi.
   a. Skogtræernes tekniske Egenskaber. Trævirkets Anvendelse og Forædling. Skogredskaber. Hugst, Fremdrift, Flødning og Salg. Biprodukter.
   b. Skogteknologisk Kemi.
8. Skogtaxation. Træers og Skogs Massetilvækst- og Aldersbestemmelse, med dertil hørende Instrumenter. Beregninger. Skogvurderingslære. En udførligere Fremstilling af Læren om Skogens Inddeling til ordnet, lønsom Drift. De for Udarbeidelse af Driftsplaner for offentlige Skoge gjældende Regler.
9. Bygningslære. Grundtrækkene af Husbygningslæren samt af Vei-, Vand- og Dambygningslæren i den Udstrækning, som udkræves for at udfylde de gjennem Tegneøvelserne i Fællesklassen erhvervede Kundskaber. Tømmerrender og Taugbaner.

12 Novbr. 10. Landmaaling. Instrument- og Maalelære med økonomisk Maaling og særlig Skogmaaling for Øie. En kortfattet Oversigt over topografisk Maaling og Geodæsien forøvrigt.

B. Øvelser og Udfærder.

1. Mathematik. Beregningsopgaver, valgte med Mathematikens Anvendelse i Skogbruget for Øie.
2. Skogbotanik. Diagnostisk Vedanatomi. Bestemmelse af Moser og Laver.
3. Skogskjøtsel.
   a. Skogjordsundersøgelser.
   b. Bedømmelse og Udstempling af forskjelligt Slags Aavirke. Skogkultur og Planteskolearbeider.
4. Plantesygdomslære. Mikroskopiske Undersøgelser af de for Skogtrærne farlige Snyltesoppe.
5. Skogtaxation. Bestemmelse af staaende og fældte Træers Kubikindhold. Udlægning og Beregning af Prøveflader; Tilvæxtundersøgelser med hertil hørende grafiske Fremstillinger og Tegninger. Bestandskartering.
6. Bogholderi. Udarbeidelse af en Opgave i dobbelt Bogholderi.
7. Landmaalingen. Landmaalingens og Nivelleringens Anvendelse paa Opgaver i Skogbruget, deriblandt Udstikning af Vei- og Grøfteanlæg, samt dertil hørende Tegning og Beregning.
8. Tegning. Træ- og Murforbindelser; Detaljer i Træhuse; Bygninger anvendte i Skogbruget. Veie, Tømmerrender og Dambygning. Beregninger.
9. Besvarelser af skriftlige Opgaver. Som for Jordbrugsafdelingen angivet.
10. Udfærder. Som for Jordbrugsafdelingen angivet.

II. Andet Aars Undervisning.

Undervisningen bestaar væsentlig i praktiske Øvelser, som hovedsagelig foretages under Skogbrugslærernes Ledelse og Veiledning, dels paa Udfærder til forskjellige Skoge, dels under Opholdet paa Høiskolen. Efter nærmere Bestemmelse af Skoleraadet vil ogsaa Lærerne i Landmaaling, Botanik, Geologi og Zoologi have at deltage en kortere Tid under Sommerøvelserne.

For som Elev at kunne deltage i Undervisningen dette 2det Fagklasseaar maa Vedkommende have været Elev af Skogbrugsafdelingen i dennes 1ste Aar og bør have fremstillet sig til den Del af Afgangsprøven, som afslutter dette Aars Undervisning. Meddelelse om, at man ønsker at deltage, maa indsendes til Høiskolen inden Udgangen af Juni Maaned.

Undervisningen er ogsaa dette 2det Aar tvungen for de Elever, som deltager i den, og Eleverne er underkastet Høiskolens Regler for Orden og Disciplin saavel under Udfærderne som paa Høiskolen.

Under Udfærderne har Eleverne derhos at rette ſig efter Lærernes 12 Novbr.
nærmere Forſkrifter med Hensyn til Arbeide, Indkvartering m. v.

A. Undervisningen paa Udfærderne.

1. Ved Midten af Juli Maaned foretages en Udfærd, ſom varer 6 à 8 Uger, til en større dertil ſkikket Skov, hvor Eleverne under Opholdet udfører alle de for en ordnet og lønſom Skogdrift fornødne Underſøgelſer og Arbeider, der ſenere kan gjøres til Gjenſtand for nærmere Bearbeidelſe, og ſom navnlig bør omfatte: Opmaaling og Kartlægning, Tømmermaalinger, Tilvæxtunderſøgelſer, Bonitering, Udlægning og Beregning af Prøveflader, Forarbeider til Inddeling af Skog til Hugſt efter forſkjellige Driftsformer, Planlæggelſe af Skogkulturarbeider, derunder Afgrøftning m. v.

   Under Udfærden foretages ogſaa Indſamling af Skogbundsplanter, Soppe, Moſer, Laver, Inſekter, Jord- og Bergarter o. lign. for ſenere Bearbeidelſe.
2. Efter Afſlutningen af denne større Udfærd anvendes 3 à 4 Uger til Befaring af nærmereliggende Skoge med ulige Vækſtforhold, hvorunder foretages Udlægning af Hugſter efter forhaandenværende Driftsplaner, Tilvæxtunderſøgelſer og — hvor dertil maatte være Anledning — Udblinkning af større og mindre Virke.
3. I Vinterens Løb kan foretages Udfærder til Sagbrug, Høvlerier og andre træforædlende Fabriker ſamt til Fröklængningsanſtalter.
4. Om Vaaren gjøres Udfærder til Steder, hvor der kan foretages Saaning og Plantning af Skog, ſamt om muligt til Vasdrag, hvori Tømmerannammelſer og Tømmerflødning finder Sted.

Over ſamtlige Udfærder har enhver Elev efter nærmere Beſtemmelſe at føre og indlevere til Bedømmelſe ſærſkilt Dagbog, ſamt endel udførligere udarbeidede ſkriftlige Referater.

De nærmere Beſtemmelſer om Udfærderne træffes af Skoleraadet.

B. Undervisningen paa Høiſkolen.

Under Opholdet paa Høiſkolen, fra Midten af Oktober eller Begyndelſen af November omfatter Undervisningen følgende Øvelſer:

1. Bearbeidelſe af det i Sommerens og Høſtens Løb ſamlede Stof.

   Herunder udarbeides:

   a. Et Overſigtskart over en mindſt 100 ha. ſtor Skogſtrækning.
   b. Et Beſtandkart med Arealberegning.

12 Novbr.

c. En fuldſtændig Driftsplan med tilhørende Beſkrivelſer, Tabeller og Beregninger.
d. Planer og Overſlag for Afgrøftnings- og Skogkulturarbeider.
e. En ſyſtematiſk Overſigt over de indſamlede Planter, Inſekter, Jord- og Bergarter o. ſ. v. med en Forklaring over deres Indflydelſe paa Skogbund og Skog tilligemed et mindre Skogbundsvegetationskart.

2. Udfærdigelſe af Kontrakter, der omhandler Drift og Salg af Tømmer, ſamt af Dokumenter, der vedkommer Overdragelſe og Erhvervelſe af Skogeiendomme.
3. Bogholderi, hvorunder ſærlig indøves det Regnſkab, der anvendes i den offentlige Skogforvaltning.
4. Frøklængning og Frørensning. Frøunderſøgelſe.
5. Saaning og Plantning.
6. Kartkopiering.
7. Gjennemgaaelſe af og Øvelſe i den analytiſk-kemiſke Underſøgelſe af Emner, der har Intereſſe for Skogbruget.

Efter Skoleraadets nærmere Beſtemmelſe kan derhos afholdes Forelæsninger over: Speciel Skogbrugsret, Skogforvaltningslære, Jagtlære, Hækplantning og Fiſkeavl m. m. Jagtlæren kan forbindes med Skydeøvelſer.

V. Prøver.

I. Første Aars Prøve.

§ 28. Efter Afſlutningen af Fællesklaſſens Undervisning afholdes for Klaſſens Elever en Prøve. Denne er dels ſkriftlig, dels mundtlig; desuden bedømmes enkelte af de Arbeider, Eleverne har udført i Aarets Løb.

A. Den ſkriftlige Prøve.

Der gives i
Mathematik 3 Opgaver,
Naturfag 1 Opgave.

Jordbrugs-, Havebrugs- og Meierieleverne har fælles Opgaver i Mathematik. For Udſkiftningseleverne kan Opgaven kun gives indenfor det i Arithmetik og Algebra, Geometri og Trigonometri gjennemgaaende Penſum.

Den ſkriftlige Opgave i Naturfag kan falde indenfor en af følgende Videnſkaber eller Faggrupper:

1. Fyſik og Meteorologi.
2. Kemi.
3. Mineralogi og Geologi.
4. Botanik.
5. Zoologi med Anatomi og Fyſiologi.

Hver Elev kan gjennem Anmeldelse til Skoleraadet inden Af- 12 Novbr.
slutningen af Fællesklassens Undervisning, selv bestemme indenfor hvilken af disse 5 Videnskaber eller Faggrupper Opgaven for hans Vedkommende skal falde. Dog kan Mineralogi og Geologi ikke vælges af Meierieleverne, Botanik ikke af Udskiftningseleverne, og Zoologi ikke af Udskiftnings-, Havebrugs- og Skogbrugseleverne.

For hvert enkelt Fag eller hver Faggruppe, hvori der gives skriftlige Opgaver, bedømmes Besvarelsernes Godhed af Læreren eller Lærerne i vedkommende Fag i Forening med den eller de af Departementet beskikkede Censorer.

B. Den mundtlige Prøve.

Eleverne prøves i Fysik og Meteorologi, Kemi, Geologi og Mineralogi, Botanik, Nationaløkonomi og Landmaaling; Jordbrugs-, Havebrugs-, Meieri- og Skogbrugseleverne desuden i Zoologi, Udskiftningseleverne i Mathematik.

For hvert enkelt Fag, hvori der foretages mundtlig Prøve, bedømmes Elevernes Dygtighed af Læreren eller Lærerne i Faget i Forening med den eller de af Departementet beskikkede Censorer.

C. Bedømmelse af Aarets Arbeider.

1. Fysik og Meteorologi. De i Aarets Løb udførte Laboratoriearbeider med Beskrivelse.
2. Kemi. De i Aarets Løb udførte Laboratoriearbeider med Beskrivelse.
3. Geologi og Mineralogi. De i Aarets Løb udførte Laboratoriearbeider med Beskrivelse, samt Dagbogsoptegnelser under Udfærderne.
4. Botanik. De i Aarets Løb udførte Laboratoriearbeider med Beskrivelse samt Dagbogsoptegnelser under Udfærderne.
5. Landmaaling. De af Eleverne i Aarets Løb udførte Kartarbeider.
6. Tegning. De i Aarets Løb udførte Projektions- og Frihaandstegninger.

De under 5 nævnte Kartarbeider bedømmes af Læreren eller Lærerne i Faget i Forening med den eller de beskikkede Censorer. Det samme gjælder de under 6 nævnte Tegninger. Arbeiderne i Fysik og Meteorologi, Kemi, Mineralogi og Geologi samt Botanik bedømmes af de Lærere, Assistenter og Stipendiater, som har veiledet Eleverne under Øvelserne i vedkommende Fag. Ved Bedømmelsen af alle Aarets Arbeider tages der væsentlig Hensyn til de sidst udførte.

§ 29. a. For Jordbrugs-, Havebrugs-, Meieri- og Skogbrugselever gives ved 1ste Aars Prøve for:

12 Novbr.

De skriftlige Besvarelser i Mathematik	1	Karakter.
Den skriftlige Besvarelse i Naturfag	1	—
Desuden for:		
Fysik og Meteorologi	1	—
Kemi	1	—
Geologi og Mineralogi	1	—
Botanik	1	—
Zoologi	1	—
Nationaløkonomi	1	—
Landmaaling	1	—
Projektions- og Frihaandstegning	1	—

b. For Udskiftningseleverne

gives ved samme Prøve for:

De skriftlige Besvarelser i Mathematik	1	Karakter.
Den skriftlige Besvarelse i Naturfag	1	—
Desuden for:		
Mathematik	1	—
Fysik og Meteorologi	1	—
Kemi	1	—
Geologi og Mineralogi	1	—
Botanik	1	—
Nationaløkonomi	1	—
Landmaaling	1	—
Projektions- og Frihaandstegning	1	—

§ 30. Ved Prøven betegner den enkelte Censor eller Lærer (Assistent, Stipendiat) Elevens Dygtighed eller de fremlagte Arbeiders Godhed med følgende Karakterer:

Udmerket godt, som gives Talværdien	1,0	eller	1,5
Meget godt, " " —	2,0	—	2,5
Godt, " " —	3,0	—	3,5
Maadeligt, " " —	4,0	—	4,5
Slet, " " —	5,0		

§ 31. Er der ved en Bedømmelse kun en Lærer og en Censor, bliver den virkelige Karakter for det, som bedømmes, Middeltallet af Lærerens og Censorens i Tal udtrykte Karakterer. Er der flere Lærere eller flere Censorer, tages først Middeltallet af Lærernes Karakterer for sig og Censorernes Karakterer for sig, og efterpaa beregnes Middelværdien af de derved fremkomne Tal.

De i § 29 nævnte Fagkarakterer i Mathematik, i Zoologi og i Nationaløkonomi fremkommer ved Bedømmelsen af Elevernes Dygtighed ved den mundtlige Prøve, Karakteren i Projektions- og Frihaandstegning ved Bedømmelsen af de i Aarets Løb udførte Tegnearbeider. Karakteren for hvert af Fagene Fysik og Meteorologi,

Kemi, Geologi og Mineralogi samt Botanik fremkommer derved, at Karakteren ved den mundtlige Prøve slaaes sammen med Karakteren for Aarets Arbeider i vedkommende Fag. Herunder gives Karakteren ved den mundtlige Prøve dobbelt saa stor Vægt som Karakteren for Aarets Arbeider. 12 Novbr.

Endelig fremkommer Karakteren i Landmaaling ved at tage Middeltallet af Karakteren ved den mundtlige Prøve og Karakteren for Aarets Arbeider.

En Elevs Hovedkarakter ved 1ste Aars Prøve bliver Middeltallet af de 10 i § 29 nævnte Karakterer for hans Vedkommende. Fagkaraktererne gives 1 Decimal, Hovedkaraktererne 2 Decimaler. I Hovedkarakteren betegnes de udregnede Talværdier saaledes:

1,00—1,50 med „udmærket godt"
1,51—2,50 „ „meget godt"
2,51—3,25 „ „godt".

§ 32. Har en Elev ved 1ste Aars Prøve erholdt en slettere Hovedkarakter end 3,25, har han ikke bestaaet Prøven og kan ikke opflyttes i Fagklassen. Ligeledes maa man for at kunne opflyttes med

4,5 i 1 Fag have 3 eller bedre i Hovedkarakter
4,5 i 2 „ „ 2,75 —„—
4,5 i 3 „ „ 2,50 —„—

Med daarligere Karakter end 4,5 i noget Fag eller med Karakteren 4,5 i mere end 3 Fag ved 1ste Aars Prøve kan en Elev ikke opflyttes i Fagklassen.

Under Afgangsprøven har Eleverne Adgang til at prøves op igjen i de af Opflytningsprøvens Fag, i hvilke de har faaet Karakteren 4,0 eller slettere. Prøvens Udfald paaføres Afgangsvidnesbyrdet som Tillægsbemerkning.

§ 33. Forsaavidt en Elev paa Grund af Sygdom eller andet af Skoleraadet godkjendt Forhold bliver hindret fra at fremstille sig til 1ste Aars Prøve eller fuldende den i den for samme fastsatte Tid kan Skoleraadet paa herom indgiven Ansøgning opflytte ham i Fagklassen, saafremt Ansøgningen anbefales af over Halvparten af de Lærere, hvis Undervisning han har fulgt i Fællesklassen. Han maa i saa Fald lade sig prøve i de Fag, han staar tilrest med af 1ste Aars Prøve, samtidig med, at han underkaster sig Afgangsprøven. For at have bestaaet 1ste Aars Prøve, maa ingen af hans, til den Prøve hørende Karakterer, være daarligere end 4,5 og Hovedkarakteren ikke daarligere end 3,25.

§ 34. Over Prøven føres Protokol, som for hver Gang undertegnes af Lærere og Censorer. Elever, som ikke bestaar Prøven, meddeles paa Forlangende en Udskrift af Protokollen. Det samme gjælder Elever, som bestaar Prøven, men afslutter sine Studier ved Høiskolen uden at tage dennes Afgangsprøve.

§ 35. De fornødne Forføininger i Anledning af Prøvens

12 Novbr. Afholdelſe, Kontrollen med ſamme, Valget af Opgaver m. v. træffes af Skoleraadet, forſaavidt anderledes ikke er udtrykkelig foreſkrevet i de foregaaende Paragrafer.

II. Afgangsprøven.

§ 36. Jordbrugsafdelingens Afgangsprøve.

A. Den ſkriftlige Prøve.

Der gives i:

Driftslære og Landbrugshiſtorie	1	Opgave
Jordens Kultivering og Jordbrugets Kulturplanter . .	1	—
Husdyrlære	1	—
Maſkin- og Bygningslære	1	—
Bogholderi	1	—

B. Den mundtlige Prøve.

Eleverne prøves i: Anvendt Kemi, Jordbundslære, Landbrugsret, Landbrugshiſtorie, Jordens Kultivering, Jordbrugets Kulturplanter, Planteſygdomslære, Husdyrlære, Driftslære, Redſkabs- og Maſkinlære ſamt Bygningslære.

C. Bedømmelſen af Arbeider, udførte i Kurſets Løb.

1. Anvendt Kemi.
   a. 3 Opgaver i analytiſk Kemi, ſom ſkal omfatte baade kvalitative og kvantitative Underſøgelſer. Bedømmelſen foretages af Læreren eller Lærerne i Faget i Forening med den af Departementet beſtikkede Cenſor.
   b. De øvrige af Eleverne i ſidſte Aar udførte analytiſke Arbeider med Beſkrivelſe. Bedømmelſen foretages af de Lærere, Aſſiſtenter og Stipendiater, ſom har veiledet Eleverne under Øvelſerne. Der tages ſærlig Henſyn til de af Eleverne ſidſt udførte Arbeider.
   c. De i ſidſte Aar udførte Jordartsunderſøgelſer med Beſkrivelſer. Bedømmelſen foretages af de Lærere, Aſſiſtenter og Stipendiater, ſom har veiledet Eleverne under Øvelſerne.
2. Jordens Kultivering. Foruden de i Aarets Løb udførte Kartarbeider, Beregninger og Optegnelſer gives en praktiſk Afgrøftningsopgave, ſom udføres i Marken eller paa Grundlag af et udleveret Kart og er af den Beſkaffenhed, at den kan løſes paa en Dag. Bedømmelſen ſaavel af Kartarbeiderne ſom af den praktiſke Opgave foretages af Læreren eller Lærerne i Faget i Forening med den eller de af Departementet beſtikkede Cenſorer.
3. Plantekultur. De af Eleverne i det ſidſte Aar udførte Frilands- og Laboratoriearbeider med Beſkrivelſe. Arbeiderne bedømmes af de Lærere, Aſſiſtenter og Stipendiater, ſom har

veiledet Eleverne under Øvelserne. Der tages ved Bedøm- 12 Novbr.
melsen særlig Hensyn til de af Eleverne sidst udførte Arbeider.

4. Planteſygdomslære. De i sidste Aar udførte Laboratoriearbeider med Beskrivelse. Bedømmelsen foretages af Læreren eller Lærerne i Faget i Forening med den af Departementet beskikkede Censor.
5. Husdyrlære. De i det sidste Aar førte Dagbogsoptegnelser. Bedømmelsen foretages af de Lærere, Assistenter og Stipendiater, som har veiledet Eleverne under Øvelserne.
6. Maskinlære: De af Eleverne i Aarets Løb udførte Maskintegninger. Ved Bedømmelsen tages særlig Hensyn til de sidst udførte Tegninger.
7. Bygningslære. En Opgave i Bygningslære med tilhørende Tegninger og Beregninger.
8. Landmaaling. De af Eleverne i sidste Aar udførte Kartarbeider.

De i Punkt 6 nævnte Maskintegninger og den i Punkt 7 nævnte Opgave i Bygningslære samt de i Punkt 8 nævnte Kartarbeider bedømmes af Læreren eller Lærerne i vedkommende Fag i Forbindelse med den eller de af Departementet beskikkede Censorer.

§ 37. Udskiftningsafdelingens Afgangsprøve.

A. Den skriftlige Prøve.

Der gives i:

1.	Mathematik	3 Opgaver
2.	Landbrugsret	1 —
3.	Bonitering, Udlodning og Beskrivelse	1 —
4.	Landmaaling	2 —

B. Den mundtlige Prøve.

Eleverne prøves i: Mathematik, Jordbundslære, Landbrugsret, Landbrugshistorie, Jordens Kultivering, Jordbrugets Kulturplanter, Driftslære, Bonitering og Værdsættelse af Jord og Skog, Udlodning og Beskrivelse, Bygningslære og Landmaaling.

C. Bedømmelse af Arbeider, udførte i Kursets Løb.

1. Anvendt Kemi. Som for Landbrugsafdelingen under § 36 C 1 b og c angivet.
2. Jordens Kultivering. Som for Jordbrugsafdelingen § 36 C 2 anført.
3. Bonitering, Udlodning og Beskrivelse.
   a. De til den foran omhandlede Prøveudskiftning hørende Arbeider, Boniteringslister og Beregninger, der vedlægges det omhandlede Udskiftningskart.

12 Novbr.

b. Udførelse af en praktisk Opgave, enten i Marken eller paa Grundlag af udleveret Kart med paaførte Eiendoms- og Boniteringsgrænser m. v. Den til Opgavens Udførelse tilstaaede Tid bør som Regel ikke overstige 1 Dag.

4. Bygningslære.
   a. En Opgave i Veibygning med tilhørende Tegninger og Beregninger.
   b. En Opgave i Vandbygning med tilhørende Tegninger og Beregninger.
   c. En Opgave i Husbygning med tilhørende Tegninger og Beregninger.

   Arbeiderne i Landmaaling og Karttegning, Bonitering, Udlodning og Beskrivelse, samt Bygningslære bedømmes af Læreren eller Lærerne i vedkommende Fag i Forening med den eller de af Departementet beskikkede Censorer.

5. Landmaaling og Karttegning.
   a. Opmaaling og Kartlægning af et Felt, bestaaende af saavel dyrket Mark som Skog og af et samlet Areal af 30 ha. eller derover. Feltet bør være nogenlunde stærkt parcelleret og forøvrigt instruktivt med Hensyn til Udskiftning. Kartet udføres efter de for Udskiftningskarter til enhver Tid gjældende Bestemmelser. Det bilægges med den under Prøveudskiftningen (se foran under § 24 B 5) førte Protokol m. v.
   b. Et Signaturkart.
   c. Et trigonometrisk Netkart med tilhørende Beregninger, fortrinsvis anlagt som Grundlag for Opmaaling af et større Udskiftningsfelt („Storskifte").
   d. En i Marken udført praktisk Landmaalingsopgave (helst Vinkelmaaling), til hvis Løsning der tilstaaes en bestemt Tid, som Regel ikke over 1 Dag.

§ 38. Havebrugsafdelingens Afgangsprøve.

A. Den skriftlige Prøve.

Der gives i:

Jordkultur	1	Opgave
Almindelig Havebrugslære	1	—
Kjøkken- eller Blomsterhaven	1	—
Planteskoledrift eller Frugthaven . . .	1	—
Bogholderi	1	—

B. Den mundtlige Prøve.

Eleverne prøves i: Anvendt Kemi, Jordbundslære, Landbrugsret, Jordens Kultivering, almindelig Havebrugslære, Kjøkken-

haven, Planteskoledrift, Plantesygdomslære, Frugthaven, Blomster- 12 Novbr.
haven, Birøgt og Bygningslære.

C. Bedømmelse af Arbeider, udførte i Kursets Løb.

1. Anvendt Kemi. Som for Jordbrugsafdelingen angivet.
2. Plantesygdomslære. Som for Jordbrugsafdelingen angivet.
3. Havebrugslære.
   a. Et vist Antal Opgaver i praktisk Havebrug.
      Bedømmelsen af disse Opgaver foretages af Læreren eller Lærerne i Faget i Forening med den eller de af Departementet beskikkede Censorer.
   b. De øvrige i det sidste Aar udførte Have- og Væxthusarbeider. Disse Arbeider bedømmes af de Lærere, Assistenter og Stipendiater, som har veiledet Eleverne under Øvelserne.
4. Bygningslære. En Opgave i Bygningslære med tilhørende Tegninger og Beregninger.
   Tegningerne bedømmes af Læreren eller Lærerne i vedkommende Fag i Forening med den eller de af Departementet beskikkede Censorer. Der lægges ved Bedømmelsen særlig Vægt paa de sidst udførte Arbeider.
5. Anlægstegning. To Opgaver i Anlægsgartneri med tilhørende Tegninger. Den ene Opgave udarbeides uden Hjælpemidler

§ 39. Meieriafdelingens Afgangsprøver.

A. Den skriftlige Prøve.

Der gives i:

Husdyrlære	1	Opgave
Meierilære	2	—
Redskabs- og Maskinlære . .	1	—
Bogholderi	1	—

B. Den mundtlige Prøve.

Eleverne prøves i: Anvendt Kemi, Landbrugsret, Landbrugshistorie, Jordbrugets Kulturplanter, Husdyrlære, Meierilære, Driftslære samt Redskabs- og Maskinlære.

C. Bedømmelse af Arbeider, udførte i Kursets Løb.

1. Anvendt Kemi. Som for Jordbrugsafdelingen under a og b angivet.
2. Husdyrlære. Som for Jordbrugsafdelingen angivet.
3. Meierilære.
   a. De af Eleverne i sidste Aar førte Meierioptegnelser.
   b. De af Eleverne i det sidste Aar i Meierilaboratoriet udførte Arbeider med tilhørende Beskrivelse.
   c. Udkast til Oprettelse og Drift af et Meierianlæg (Meieri,

12 Novbr. Ysteri eller andet Anlæg til Melkens Tilgodegjørelse) med tilhørende Overslag, Beregninger og Beskrivelse. Dette Udkast skal være knyttet til en af de til Prøven indleverede Bygningstegninger.

d. En Undersøgelse af Melk eller et Meieriprodukt.

De under a og b nævnte Arbeider bedømmes af de Lærere, Assistenter og Stipendiater, som har veiledet Eleverne under Øvelserne, medens de under c og d opførte Arbeider bedømmes af Læreren eller Lærerne i Faget i Forening med den eller de af Departementet beskikkede Censorer.

4. Maskinlære. Som for Jordbrugsafdelingen angivet.

5. Tegning. De i Aarets Løb udførte Maskin- og Bygningstegninger. Tegningerne bedømmes af vedkommende Lærer eller Lærere i Forening med den eller de beskikkede Censorer.

§ 40. Skogbrugsafdelingens Afgangsprøve.

Prøvens 1ste Afdeling.

A. Den skriftlige Prøve.

Der gives i:

Skogzoologi eller Skogbotanik.	1 Opgave
Skogskjøtsel	1 —
Skogteknologi	1 —
Skogtaxation	1 —

B. Den mundtlige Prøve.

Eleverne prøves i: Mathematik, Jordbundslære, Skogbotanik, Planteskygdomslære, Skogzoologi, Landbrugsret, Skogskjøtsel, Skogteknologi, Skogtaxation, Bygningslære og Landmaaling.

C. Bedømmelse af Arbeider, udførte i Kursets Løb.

1. Skogbotanik. De i sidste Aar udførte Laboratoriearbeider med Beskrivelse. Bedømmelsen foretages af Læreren i Faget i Forening med den beskikkede Censor.
2. Planteskygdomslære. Som for Jordbrugsafdelingen angivet.
3. Skogskjøtsel. De i Aarets Løb udførte Skogjordsundersøgelser. Bedømmelsen foretages af de Lærere, Assistenter og Stipendiater, som har veiledet Eleverne under Øvelserne.
4. Skogbrugsarbeider.
   a. De i sidste Aar foretagne Øvelser i Skogkultur, Bestandsbedømmelse og Taxationsarbeider. Bedømmelsen foretages af den eller de Lærere, Assistenter eller Stipendiater, som har veiledet Eleverne under Øvelserne.
   b. En i Skogen udført praktisk Opgave vedkommende Skog-

kultur, Bestandsbedømmelse og Skogtaxation, til hvis Løs- 12 Novbr.
ning tilstaaes en bestemt Tid, som Regel ikke over en Dag.

Bedømmelsen foretages af Læreren eller Lærerne i Faget i Forening med den eller de af Departementet beskikkede Censorer.

5. Bygningslære. Som for Udskiftningseleverne angivet.
6. Landmaaling.
   a. De i sidste Aar udførte Kartarbeider, hvoriblandt et arealberegnet Skogkart, som omfatter 30 Hektar eller derover, indeholdende tilstrækkelige Detaljer.
   b. En i Marken udført praktisk Landmaalingsopgave (helst Vinkelmaaling), til hvis Løsning der tilstedes en bestemt Tid, som Regel ikke over 1 Dag.

Saavel de under a omtalte Kartarbeider, som den under b anførte Landmaalingsopgave bedømmes af Læreren eller Lærerne i Faget i Forening med den eller de beskikkede Censorer.

Prøvens 2den Afdeling.

Denne bestaar i Bedømmelse af de af Eleverne i sidste Aar udførte Øvelsesarbeider, en skriftlig Opgave i Bogholderi, samt en mundtlig Prøve i Skogforvaltningslære.

Bedømmelsen foretages af de Lærere, som har ledet de respektive Arbeider i Forening med den eller de af Departementet beskikkede Censorer.

VI. Om Karaktererne.

A. Karakterernes Antal.

§ 41. Ved Afgangsprøven gives Jordbrugsafdelingens Elever følgende Karakterer:

For hver af de skriftlige Besvarelser 1 Karakter, tilsammen 5 Karakterer.

Desuden for:

Anvendt Kemi	1	Karakter.
Jordbundslære	1	—
Landbrugsret	1	—
Landbrugshistorie	1	—
Jordens Kultivering	1	—
Jordbrugets Kulturplanter og Plantekulturarbeider	1	—
Plantesygdomslære	1	—
Almindelig Husdyrlære med Sygdomslære	1	—
Speciel Husdyrlære med Yderlære	2	—
Driftslære	1	—
Redskabs- og Maskinlære	1	—
Bygningslære	1	—

12 Novbr.

Landmaaling	1	Karakter.
De praktiske Opgaver i Bygningslære med Tegning	1	—

§ 42. Ved Afgangsprøven gives Udskiftningsafdelingens Elever følgende Karakterer:

For hver af de skriftlige Besvarelser 1 Karakter, tilsammen 5 Karakterer, idet de to Opgaver i Landmaaling besvares og bedømmes særskilt.

Desuden for:

Mathematik	1	Karakter.
Jordbundslære og anvendt Kemi	1	—
Landbrugsret	1	—
Landbrugshistorie	1	—
Jordens Kultivering	1	—
Jordbrugets Kulturplanter	1	—
Driftslære	1	—
Bonitering og Værdsættelse af Jord og Skog	1	—
Udlodning og Beskrivelse	1	—
Den praktiske Opgave i Bonitering, Udlodning og Beskrivelse	1	—
Bygningslære	1	—
De praktiske Opgaver i Bygningslære	1	—
Landmaaling	1	—
Den praktiske Landmaalingsopgave	1	—
Kartarbeider med Beskrivelse	1	—

§ 43. Ved Afgangsprøven gives Havebrugsafdelingens Elever følgende Karakterer:

For hver af de skriftlige Besvarelser 1 Karakter, tilsammen 5 Karakterer.

Desuden for:

Anvendt Kemi	1	Karakter.
Jordbundslære	1	—
Landbrugsret	1	—
Jordens Kultivering	1	—
Plantesygdomslære	1	—
Almindelig Havebrugslære (herunder Dyrkning)	1	—
Kjøkkenhaven	1	—
Plantesskoledrift	1	—
Frugthaven	2	—
Blomsterhaven	2	—
Havebrugsarbeider	1	—
Bygningslære	1	—
Anlægstegning	1	—

§ 44. Ved Afgangsprøven gives Meieriafdelingens Elever følgende Karakterer:

For hver af de skriftlige Besvarelser 1 Karakter, tilsammen 5 Karakterer, idet de to Opgaver i Meierilære besvares og bedømmes særskilt. 12 Novbr.

Desuden for:

Anvendt Kemi	1	Karakter.
Landbrugsret	1	—
Landbrugshistorie	1	—
Jordbrugets Kulturplanter	1	—
Almindelig Husdyrlære med Sygdomslære	1	—
Speciel Husdyrlære med Yderlære	1	—
Meierilære	2	—
Meieriarbeider	2	—
Driftslære	1	—
Redskabs- og Maskinlære	1	—
Tegning	1	—

§ 45. Ved Afgangsprøven gives Skogbrugsafdelingens Elever følgende Karakterer:

1. Ved Prøvens 1ste Afdeling.

For hver af de skriftlige Besvarelser 1 Karakter, tilsammen 4 Karakterer.

Desuden for:

Mathematik	1	Karakter.
Skogjordbundslære	1	—
Skogbotanik	1	—
Planteſygdomslære	1	—
Skogzoologi	1	—
Landbrugsret	1	—
Skogskjøtsel	1	—
Skogteknologi	1	—
Skogtaxation	1	—
Skogbrugsarbeider	1	—
Bygningslære	1	—
De praktiske Opgaver i Bygningslære	1	—
Landmaaling	1	—
Landmaalingsarbeider	1	—

2. Ved Prøvens 2den Afdeling.

For Oversigtskartet	1	Karakter.
„ Bestandskartet	1	—
„ Driftsplanen med Afgrøftnings- og Kulturplanen	1	—
„ den i § 27 II B 1. e omtalte geologisk-zoologisk-botaniske Oversigt med Vegetationskart	1	—
„ Skogforvaltningslære med Dagbogsoptegnelser	1	—
„ Opgaven i Bogholderi	1	—
„ skogbrugskemiske Arbeider	1	—

12 Novbr. Bedømmelsen af disse Arbeider foretages af vedkommende Lærere (Assistenter, Stipendiater) i Forening med den eller de af Departementet beskikkede Censorer.

B. Karakterernes Beregning.

§ 46. Ved Afgangsprøven benyttes de samme Regler for Bedømmelsen og Karakterbetegnelsen som ved 1ste Aars Prøve. Ligeledes benyttes de samme Regler som ved 1ste Aars Prøve, hvor det gjælder en Karakters Beregning paa Grundlag af Læreres og Censorers Bedømmelsestal. Hvad de Karakterer angaar, som ifølge §§ 41—45 skal gives for de forskjellige Afdelinger, gjælder følgende Regler.

1. For Jordbrugsafdelingen.

Landbrugsret.
Landbrugshistorie.
Almindelig Husdyrlære med Sygdomslære.
Driftslære.
Bygningslære.
I disse Fag fremkommer Karaktererne ved Bedømmelsen af Elevernes Dygtighed ved den mundtlige Prøve.
Anvendt Kemi.
Karakteren fremkommer derved, at Karakteren ved den mundtlige Prøve slaaes sammen med og tillægges ligesaa stor Vegt som Karakteren for Aarets Arbeider i Faget. Den sidstnævnte Karakter fremkommer ved at slaa sammen Karaktererne for de i § 36 C, 1 a og b nævnte Arbeider. Herunder tillægges Karakteren for de tre i a nævnte Opgaver dobbelt saa stor Vægt som Karakteren for de i b nævnte Arbeider.
Jordbundslære.
Karakteren fremkommer derved, at Karakteren for den mundtlige Prøve i Faget slaaes sammen med Karakteren for de i § 36 C 1 c nævnte Jordartsundersøgelser. Herunder gives førstnævnte Karakter dobbelt saa stor Vægt som sidstnævnte.
Jordens Kultivering.
Karakteren fremkommer derved, at Karakteren ved den mundtlige Prøve i Faget slaaes sammen med Karakteren for den i § 36 C 2 nævnte praktiske Opgave i Afgrøftning. Karakteren ved den mundtlige Prøve tillægges dobbelt saa stor Vægt som Karakteren for den praktiske Prøve.
Jordbrugets Kulturplanter og Plantekulturarbeider.
Karakteren fremkommer derved, at Karakteren for den mundtlige Prøve i førstnævnte Fag slaaes sammen med Karakteren for Frilands- og Laboratoriearbeider i Plantekultur, idet Karakteren ved den mundtlige Prøve tillægges dobbelt saa stor Vægt som den for Arbeiderne i Kursets Løb.

Planteſygdomslære. 12 Novbr.

Karakteren fremkommer derved, at Karakteren ved den mundtlige Prøve ſlaaes ſammen med den for Laboratoriearbeider i Faget, hvorunder den første tillægges dobbelt ſaa ſtor Vægt ſom den anden.

Speciel Husdyrlære med Yderlære.

Af de to Karakterer i dette Fag gives den ene ved den mundtlige Prøve i Læren om Kvæget med tilhørende Yderlære og Dagbogsoptegnelſer, den anden ved den mundtlige Prøve i den øvrige Del af Faget med tilhørende Yderlære og Dagbogsoptegnelſer. Hver af disſe Karakterer beregnes derved, at Karakteren for Yderlære ſlaaes ſammen med den for Dagbogsoptegnelſer, hvorunder den første tillægges dobbelt ſaa ſtor Vægt ſom den ſidſte; den herved fremkomne Karakter ſlaaes ſammen med og tillægges ſamme Vægt ſom Karakteren ved den mundtlige Prøve.

Redſkabs- og Maſkinlære.

Karakteren fremkommer ved, at Karakteren for den mundtlige Prøve i Faget ſlaaes ſammen med Karakteren for de i § 36 C 6 nævnte Maſkintegninger, hvorunder den første tillægges dobbelt ſaa ſtor Vægt ſom den anden.

Den praktiſke Opgave i Bygningslære.

Karakteren fremkommer ved Bedømmelſe af den i § 36 C 7 nævnte Opgave.

Landmaaling.

Karakteren fremkommer ved Bedømmelſen af de i § 36 C 8 nævnte Karter med Nivelleringsplaner og tilhørende Beregninger.

2. For Udſkiftningsafdelingen.

Mathematik.

Landbrugsret.

Landbrugshiſtorie.

Jordbrugets Kulturplanter.

Driftslære.

Bonitering og Værdſættelſe af Jord og Skog.

Udlodning og Beſkrivelſe.

Bygningslære.

Landmaaling.

Karaktererne for disſe Fag gives paa Grundlag af den mundtlige Prøve i dem.

Jordbundslære og anvendt Kemi.

Karakteren fremkommer ved at ſlaa ſammen Karakteren ved den mundtlige Prøve i Faget og Karakteren for Aarets Arbeider i anvendt Kemi, idet den første af disſe Karakterer tillægges dobbelt ſaa ſtor Vægt ſom den anden. Denne fremkommer

12 Novbr. som Middeltallet af Karaktererne for de i § 36 C 1 (sml. § 37 C 1) b og c nævnte Arbeider.

Jordens Kultivering.

Karakteren herfor fremkommer paa samme Maade som for Jordbrugsafdelingen.

Opgave i Bonitering, Udlodning og Beskrivelse.

Karakteren for denne gjælder den i § 37 C 3 b nævnte Opgave.

De praktiske Opgaver i Bygningslære.

Karakteren for disse fremkommer som Middelværdi af Karaktererne for de tre i § 37 C 4 nævnte Opgaver.

Den praktiske Landmaalingsopgave.

Karakteren gjælder den i § 37 C 5 d nævnte Opgave.

Kartarbeider med Beskrivelse.

Karakteren heri gives for de i § 37 C 5 a, b og c samt 3 a nævnte Arbeider og fremkommer som Middelværdi af Karaktererne for alle fire.

3. For Havebrugsafdelingen.

Anvendt Kemi.

Jordbundslære.

Landbrugsret.

Jordens Kultivering.

Planteſygdomslære.

Karaktererne i disse Fag fremkommer paa samme Maade som for Jordbrugsafdelingen.

Almindelig Havebrugslære (herunder Birøgt med $^1/_5$ Vægt).

Kjøkkenhaven.

Planteskoledrift.

Frugthaven.

Blomsterhaven.

Karaktererne gives ved den mundtlige Prøve i Fagene.

Af de to Karakterer i Frugthaven gives den ene for Frugttræers og Bærbuskes Udplantning og videre Pleie, samt Frugtkjendskab og Frugttræers Taxation, den anden for Frugtens Indhøstning, Opbevaring og Anvendelse, samt for Frugtdrivning.

Af de to Karakterer i Blomsterhaven gives den ene for Prydplanters Behandling under Glas, den anden for Prydplanters Behandling paa Friland, samt for Væxthusbygning og Anlæg af Drivbænke.

Havebrugsarbeider. Karakteren gives for de i § 38 C 3, a og b nævnte Arbeider, idet Karakteren for de under a omhandlede Opgaver gives dobbelt saa stor Vægt som de under b opførte Arbeider.

Anlægstegning. Karakteren gives for de i § 38 C 5 nævnte Op-

gaver i Anlægsgartneri, hvoraf den førstnævnte med dobbelt Vægt. 12 Novbr.

Bygningslære. Karakteren er Middelværdien af Karakteren ved den mundtlige Prøve i Faget og Karakteren for de i § 38 C 4 nævnte Bygningstegninger.

4. For Meieriafdelingen.

Anvendt Kemi.

Landbrugsret.

Landbrugshistorie.

Almindelig Husdyrlære med Sygdomslære.

Driftslære.

Redskabs- og Maskinlære.

Karaktererne i disse Fag fremkommer paa samme Maade som for Jordbrugsafdelingen.

Jordbrugets Kulturplanter.

Karakteren gives ved den mundtlige Prøve i Faget.

Speciel Husdyrlære med Yderlære.

Karakteren fremkommer som Middelværdi af Karaktererne for de to Disciplíner, paa samme Maade som af Jordbrugsafdelingen.

Meierilære.

Af de to Karakterer gives den ene for Dygtighed ved den mundtlige Prøve i Meieribygningslære, den anden for Dygtighed ved den mundtlige Prøve i de øvrige Afsnit af Meierilæren.

Meieriarbeider.

Af de to Karakterer fremkommer den ene ved at slaa sammen Karaktererne for de under § 39 C 3 a, b og d nævnte Arbeider, idet Karakteren for den under d nævnte Undersøgelse gives dobbelt Vægt, og den anden for det i § 39 C 3 c nævnte Udkast til Oprettelse og Drift af et Meierianlæg.

Tegning.

Karakteren er Middelværdien af Karakteren for Aarets Maskintegninger og Karakteren for Aarets Bygningstegninger.

5. For Skogbrugsafdelingen.

a. Prøvens første Afdeling.

Karakteren for den mundtlige Prøve gives for:

Mathematik.

Skogzoologi.

Landbrugsret.

Skogskjøtsel.

Skogteknologi.

Skogtaxation.

12 Novbr. Bygningslære.

Landmaaling.

Under Skogteknologi tillægges Karakteren for almindelig Skogteknologi dobbelt saa stor Vægt som den for skogteknologisk Kemi.

Skogjordbundslære.

Karakteren fremkommer ved at slaa sammen Karakteren ved den mundtlige Prøve i Jordbundslære (hvorunder ogsaa medtages den Del af Skogskjøtselen, som omhandler Skogjordens Egenskaber) og Karakteren for de i § 40 C 3 omtalte Skogjordsundersøgelser, idet førstnævnte Karakter gives dobbelt Vægt.

Skogbotanik.

Karakteren fremkommer derved, at Karakteren ved den mundtlige Prøve slaaes sammen med den for Laboratoriearbeider i Faget, hvorunder den første tillægges dobbelt saa stor Vægt som den anden.

Plantesygdomslære.

For Karakteren gjælder det samme som for Jordbrugsafdelingen.

De praktiske Opgaver i Bygningslære.

For Karakteren gjælder det samme som for Udskiftningsafdelingen.

Landmaalingsarbeider.

Karakteren er Middelværdien af Karakteren for de i § 40 C 6, a og b nævnte Arbeider.

Skogbrugsarbeider.

Karakteren fremkommer ved at slaa sammen Karaktererne for de i § 40 C 4 a og b nævnte Arbeider. Herunder gives Karakteren for den under b nævnte Opgave dobbelt Vægt.

b. Prøvens anden Afdeling.

Karakteren gives for de til Bedømmelse fremlagte og under Opholdet paa Høiskolen udførte Arbeider, omfattende Oversigtskart, Bestandskart og Driftsplan m. v. Ved Bedømmelsen af disse Arbeider bliver ogsaa at tage Hensyn til Elevernes under Sommerøvelserne udviste praktiske Dygtighed.

Karakteren for den under § 45 II nævnte „geologisk-zoologisk-botaniske Oversigt" fremkommer som Middeltal af de ved Bedømmelserne givne Specialkarakterer.

Af Karakteren for Skogforvaltningslære og for Dagbogsoptegnelser beregnes Middelværdien.

Karakteren for kemiske Arbeider gives for de i Vinterens Løb udførte Laboratoriearbeider.

Karakteren for Bogholderi gives for Besvarelse af en skriftlig Opgave paa samme Maade som ved Afgangsprøven for de øvrige Afdelinger.

6. For alle Afdelinger. 12 Novbr.

§ 47. En Elevs Hovedkarakter ved Afgangsprøven bliver Middeltallet af hans Karakterer ved denne Prøve for hans Vedkommende. For Skogbrugseleverne gives særskilt Hovedkarakter for hver af de to Afdelingsprøver.

Fagkaraktererne gives 1 Decimal, Hovedkarakteren 2 Decimaler. I Hovedkarakteren betegnes de udregnede Talværdier paa samme Maade som ved 1ste Aars Prøve.

VII. Almindelige Bestemmelser.

§ 48. Har en Elev som Fagkarakter erholdt daarligere end 4,5 i noget Fag, eller bliver hans Hovedkarakter slettere end 3,25, har han ikke bestaaet Prøven og erholder intet offentligt Vidnesbyrd.

§ 49. Bliver en Elev paa Grund af Sygdom eller andet af Skoleraadet godkjendt Forfald hindret fra at fremstille sig til Afgangsprøven eller fuldende den i den for samme fastsatte Tid, har han snareste mulig at fremsende til Skoleraadet Oplysning herom tilligemed Bevisligheder for Forfaldet. Efter Forestilling fra Skoleraadet kan da vedkommende Regjeringsdepartement, saafremt Forfaldet findes gyldigt, anordne Afholdelse af en extraordinær Prøve, dog kun i næste Skoleaars første Del inden Udgangen af Oktober.

Har en Elev ved den skriftlige Prøve forladt samme, efterat Opgaven er given uden at indgive nogen Besvarelse, betragtes han som strøgen.

§ 50. De fornødne Forføininger i Anledning af saavel den ordinære som, i Tilfælde, den extraordinære Prøves Afholdelse, Kontrollen med samme, Valget af Opgaver m. v. træffes af Skoleraadet, forsaavidt anderledes ikke er udtrykkelig foreskrevet i de foregaaende Paragrafer.

§ 51. Over Prøven føres Protokol, som undertegnes af Lærere og Censorer. Elever, som ikke har kunnet afslutte Prøven, meddeles paa Forlangende en Udskrift af Protokollen.

§ 52. Efter bestaaet Prøve meddeles der Kandidaten et Vidnesbyrd, undertegnet af Høiskolens Direktør og den, som har opgjort Karakterlisten. For Skogbrugsafdelingen opføres Resultatet af begge Prøvens Afdelinger paa samme Vidnesbyrd. Vidnesbyrdet skal indeholde saavel de enkelte Fagkarakterer som Hovedkarakteren eller (for Skogbrugsafdelingens Vedkommende) Hovedkaraktererne. Resultatet af 1ste Aars Prøve paaføres det samme Vidnesbyrd.

§ 53. Elever maa som saadanne ikke meddeles anden Attest af Høiskolens Direktør eller Lærere end det offentlige Vidnesbyrd om bestaaet Afgangsprøve. Hospitanter har Adgang til at erholde en Bevidnelse om Varigheden af deres Ophold ved Høiskolen, hvilke Forelæsninger de har hørt, og hvilke Øvelser de har deltaget i.

12 Novbr. **Kongelig Reſolution**, hvorved er beſtemt:

I. Vedlagte Udkaſt til Reglement for Examen Artium og Middelſkoleexamen approberes.

Beſtemmelſerne træder i Kraft fra Vaaren 1903.

II. Gjenpart af nærværende Foredrag med tilhørende Bilag meddeles Storthinget.

A. Aarsprøver.

§ 1. Aarsprøver holdes ved Slutningen af hvert Skoleaar i Middelſkolens Kl. I—III og i Gymnaſiets Kl. I og II. De omfatter ſkriftlige Prøver og mundtlig Overhøring i Klaſſens forſkjellige Fag.

§ 2. Skriftlige Prøver lægges ſom Regel til den Tid, da de mundtlige Prøver ved Afgangsexamenerne foregaar, og holdes i følgende Fag:

I Mid. I—II: Norſk ſamt Regning (og Mathematik).

I Mid. III: Norſk, Tyſk, Engelſk, Mathematik og Regning.

I Gym. I: Norſk, Tyſk, Engelſk, Mathematik ſamt Perſpektivtegning.

I Gym. II: Norſk, Tyſk, Mathematik ſamt desuden Fyſik for Reallinjen, — Engelſk for den ſproglig-hiſtoriſke Linje — og Latin for ſproglig-hiſtoriſk Linje med Latin.

I Mid. II kan ſkriftlig Prøve i Tyſk foretages i Forbindelſe med den mundtlige Prøve.

§ 3. Den mundtlige Overhøring foregaar ved Skoleaarets Slutning, for hvert Fag i de ſamme tillagte Timer.

§ 4. Ved Aarsprøverne gives Karakterer med de ſamme Betegnelſer ſom ved Afgangsexamen. Kemi og Fyſiologi regnes ved 1ſte Gymnaſieklaſſes Aarsprøve for ét Fag. Med Hensyn til Beſtemmelſe af Karakteren for dette Fag henviſes til C § 25 andet Led.

1ſte Gymnaſieklaſſes Aarsprøve i Kemi og Fyſiologi ſamt Perſpektivtegning er ikke beſtaaet, naar Karakteren er under Nogenlunde tilfredsſtillende. Det ſamme gjælder 2den Gymnaſieklaſſes Aarsprøve i Franſk for Elever af den ſproglig-hiſtoriſke Linje med Latin.

For Elever, ſom i Henhold til Lovens § 7, andet Led, paa Grund af legemlige Mangler af Skolens Beſtyrer er fritaget for Undervisning i Perſpektivtegning, bortfalder Prøven i dette Fag.

§ 5. Det overlades til Skolerne at afgjøre, om der ſkal aflægges ſærſkilt Aarsprøve i Færdigheder, eller om Faglæreren ſkal give Karakter efter Elevernes Standpunkt ved Skoleaarets Udgang.

§ 6. For Aarsprøverne udſteder Skolerne Vidnesbyrd. Paa dette anføres foruden de ovennævnte Karakterer for Kundſkaber og Færdigheder ogſaa Karakter for Flid, Opførſel og Orden

(med specielt Hensyn til Udførelsen af de skriftlige Arbeider i Skoleaaret). 12 Novbr.

§ 7. Har Elev af et Gymnasiums 2den Klasse ikke bestaaet 1ste Gymnasieklasses Aarsprøve i et eller i begge i § 4 andet Led nævnte Fag, har han inden Skoleaarets Udgang at fremstille sig til Prøve i vedkommende Fag. Ligeledes har latinlæsende Elev af 3die Gymnasieklasse, som ikke har bestaaet den i § 4 andet Led omhandlede Aarsprøve i Fransk, at fremstille sig til Prøve i Faget inden Undervisningens Slutning før Juleferien. Ved disse fornyede eller udfyldende Prøver forholdes som ved de tilsvarende Prøver for Privatister (§ 8), dog uden Tilkaldelse af Censor.

Bliver Karakteren ved nogen af disse Prøver under Nogenlunde tilfredsstillende kan Eleven ikke fremstille sig til Artium som Skolens Elev, men bliver i Tilfælde at betragte som Privatist (kfr. C § 4).

§ 8. Privatister har mod en af Overstyret fastsat Godtgjørelse, som kommer til Afkortning i Vedkommendes Artiumsafgift, Adgang til ved et examensberettiget Gymnasium at underkaste sig 1ste Klasses Aarsprøve i Kemi og Fysiologi samt Tegning, ligeledes 2den Klasses Aarsprøve i Fransk (paa den sproglig-historiske Linje med Latin).

I Bedømmelsen af disse Prøver deltager med Faglæreren en af Rektor (Bestyrer) opnævnt Censor.

Disse Prøver kan ogsaa aflægges ved Privatisternes mundtlige Artium, ligesom Overstyret kan tillade, at de for 1ste Gymnasieklasse opførte Prøver holdes ved ikke examensberettigede Gymnasier med Censorer, som opnævnes af Undervisningsraadet.

I Kemi og Fysiologi samt Fransk foregaar Privatisternes Prøve ved Examination af hver enkelt.

Hvis en Examinand paa Grund af legemlige Mangler er hindret fra at underkaste sig Prøve i Perspektivtegning, kan Undervisningsraadet efter Ansøgning fritage ham derfor.

B. Reglement for Middelskoleexamen.

I. Indledende Bestemmelser.

§ 1. Middelskoleexamen omfatter en skriftlig og en mundtlig Prøve i boglige Fag samt Prøve i Færdigheder.

Den skriftlige Prøve i boglige Fag samt Prøve i Skrivning og Tegning holdes overensstemmende med Forskrifterne i dette Reglements Afsnit III ved de examensberettigede Middelskoler saavel for disses Elever som for Privatister. Prøven foregaar efter Undervisningsraadets nærmere Bestemmelse i den første Halvdel af Juni Maaned.

De øvrige til Examen henhørende Prøver holdes overensstemmende med Forskrifterne i dette Reglements Afsnit IV ved de

12 Novbr. examensberettigede Skoler for disses Elever og for de Privatister, som er henvist til dem. Disse Prøver søges afholdt og afsluttet i Løbet af de to sidste Uger af Skoleaaret.

Saasnart dertil er Anledning, og senest umiddelbart efterat den mundtlige Prøve ved de examensberettigede Skoler er afsluttet, holdes efter Undervisningsraadets Foranstaltning mundtlig Prøve i boglige Fag og de tilbagestaaende Prøver i Færdigheder for de Privatister, som der ikke har været Anledning til at henvise til disse Prøver ved examensberettiget Skole.

Den nærmere Ledelse af Middelskoleexamen overtages i den Udstrækning, som dette Reglements Bestemmelser medfører, af Kredsformanden i den Examenskreds, inden hvis Omraade vedkommende Prøver for examensberettigede Skolers Elever og for Privatister foregaar.

§ 2. Ved den skriftlige Prøve i boglige Fag gives af Undervisningsraadet følgende Opgaver:

1. En norsk Stil af fortællende, beskrivende eller skildrende Art.

Har en Examinand besvaret Opgaven paa Landsmaal, skal han ved Siden deraf levere en Gjengivelse paa det almindelige Bogmaal af et oplæst Stykke af fortællende eller skildrende Indhold. For denne Prøve fritages Elever af en examensberettiget Middelskole, naar de fra denne fremlægger Vidnesbyrd om, at de besidder en til Middelskolens Standpunkt svarende Dygtighed i skriftlig Brug af Bogmaalet.

2. En tysk Stil, som skrives uden Hjælpemidler. Der kræves kun Kjendskab til Ord og Udtryk, som meget hyppig kommer til Anvendelse i jevn og simpel Fremstilling.

Istedenfor tysk Stil forelægges en let tysk Gjenfortælling ved de Skoler, som har faaet Overstyrets Tilladelse til at ordne sin Undervisning med saadan Prøve for Øie.

3. En let engelsk Gjenfortælling.

4. Opgaver i mathematiske Fag, nemlig:

a. For Examinander med fuldstændigt Pensum:

Som Regel to Opgaver i praktisk Regning, hentet fra det daglige Liv, samt en Opgave i hver af følgende Disciplíner:

Arithmetik og Algebra (Opgaven maa ikke kræve Bevisførelse).

Geometriske Konstruktioner og Beregninger.

b. For Kandidater med indskrænket Pensum:

Opgaver i praktisk Regning som under Litr. a samt en Opgave i geometrisk Konstruktion og Beregning, hvorunder forudsættes Kjendskab til:

Rette Linjers, Cirkelbuers og Vinklers Addition, Subtraktion og Halvering. Konstruktion af Vinkler, Perpendikulærer, Parallæler. Den rette Linjes Deling i flere lige store Dele. De

simpleste geometriske Steder og lette Anvendelser heraf. Konstruk- 12 Novbr.
tion af Triangler, Parallelogramer og andre Polygoner med opgivne Stykker. Polygoners Omgjøring til andre Polygoner med opgivne Sider og Vinkler, derunder Rektanglets Omgjøring til Kvadrat. Cirkelen (Korde, Sekant, Tangent, Sektor). Tangentkonstruktioner. Cirklers indvendige og udvendige Berøring. Konstruktion af ind- og omskrevne regulære Polygoner med Sideantal 3, 6, 12, 4, 8, 16. Anvendelse af den pythagoræiske Læresætning.

§ 3. Ved den mundtlige Prøve i boglige Fag og ved Prøven i Færdigheder stilles under Henvisning til Undervisningsplanen for Middelskolen følgende Fordringer:

A. Boglige Fag:

1. Religion.

Ved Udgangen af Klasse III:

Man undersøger, om Examinanden har sikkert Kjendskab til det væsentlige Indhold af den bibelske Historie og til den kristelige Barnelærdom efter den evangelisk-lutherske Bekjendelse i det Omfang, som er git ved de godkjendte Lærebøger. Videre undersøges hans Kjendskab til de bibelske Skrifter, særlig de historiske, hans Øvelse i at finde frem i Bibelen samt hans Kjendskab til den bibelske Geografi. Desuden kræves, at Examinanden skal kunne mindst 20 Vers af de i Undervisningsplanen opgivne Salmer.

Ved Udgangen af Klasse IV:

Man undersøger, om Examinanden har sikkert Kjendskab til de vigtigste Begivenheder af Kirkens Historie i det Omfang, som er git ved de godkjendte Lærebøger.

Privatister har Adgang til at prøves i det hele Pensum under ett.

I Henhold til § 7 første og andet Led i Loven af 27de Juli 1896 bortfalder Prøve i Religion for Examinander, som enten ikke tilhører Statskirken eller af Skolens Bestyrer er fritaget for Faget, fordi særlige Omstændigheder er tilstede.

2. I Norsk kræves, at Examinanden læser tydelig og udtryksfuldt saavel Landsmaalet som det almindelige Bogmaal, og at han kan gjøre rede for udvalgte Stykker af Litteraturen i begge Maal. Af et godkjendt Udvalg lægges op mindst 80 Sider, deraf ikke mindre end 20 Sider af Landsmaalslitteraturen. Man lader Examinanden læse op et eller et Par Stykker af dette Pensum og prøver hans Evne til at gjøre rede for det læste; der kræves, at han dels ved selve Oplæsningen, dels ved friere Gjengivelse af det oplæste eller under nærmere Gjennemgaaelse deraf skal vise, at han har fuld Forstaaelse af Indholdet og, i Tilfælde, dettes Sammenhæng med det hele, samt at han har fornøden grammatisk Kundskab og kan give litteraturhistoriske og andre Oplysninger i det Omfang, Undervisningsplanen angiver.

12 Novbr. 3. I Tyſk kræves, at Examinanden af et godkjendt Udvalg af Læſeſtykker har gjennemgaaet ca. 200 Sider, hvoraf mindſt 60 lægges op til Examen.

Man lader Examinanden læſe op og overſætte et forhen ulæſt Stykke. Dette maa ikke indeholde Vanſkeligheder i Udtryk eller Tanke, men heller ikke være altfor barnsligt. Der kræves, at Oplæsningen er flydende, Udtalen i det væſentlige korrekt, Overſættelſen rigtig og paa ordentligt Norſk. Examinanden læſer derefter op et Stykke af det ſtatariſke Penſum. Bogen lukkes, og i en Samtale paa Tyſk ſtiller Examinator en ſammenhængende Række Spørgsmaal om Stykkets Indhold. Der kræves, at Examinanden giver ſine Svar i nogenlunde ſprogrigtig Form og udtrykker ſig i fuldſtændige Sætninger, hvor Tydelighed og naturlig Tale tilſiger det. Vanſkeligere Steder af det oplæſte Stykke overſættes; hvis Stykket mindre egner ſig for reproducerende Samtale, overſættes det i ſin Helhed.

Navnlig i Tilknytning til Feil eller Unøiagtigheder, ſom Examinanden maatte gjøre ſig ſkyldig i, gives Spørgsmaal for at prøve hans Sikkerhed i grammatiſk Kundſkab. Herunder kan Læreren ſtille ſine Spørgsmaal paa Norſk; det ſamme kan i det Hele taget ſke, naar det gjælder at faa rede paa, om Examinanden har den rette Forſtaaelſe af et eller andet, hvorved Anvendelſen af det fremmede Sprog viſer ſig uhenſigtsmæssig.

4. I Engelſk kræves, at Examinanden af et godkjendt Udvalg af Læſeſtykker har gjennemgaaet 140 Sider, af hvilke mindſt 60 Sider lægges op til Examen.

Man lader Examinanden læſe op og overſætte et forhen ulæſt Stykke. Dette maa ikke indeholde Vanſkeligheder i Udtryk eller Tanke, men heller ikke være altfor barnsligt. Det kræves, at Oplæsningen er flydende, Udtalen i det væſentlige korrekt, Overſættelſen rigtig og paa ordentligt Norſk. Examinanden læſer derefter op et Stykke af det ſtatariſke Penſum. Bogen lukkes, og i en Samtale paa Engelſk ſtiller Examinator en ſammenhængende Række Spørgsmaal om Stykkets Indhold. Der kræves, at Examinanden giver ſine Svar i nogenlunde ſprogrigtig Form og udtrykker ſig i fuldſtændige Sætninger, hvor Tydelighed og naturlig Tale tilſiger det. Vanſkeligere Steder af det oplæſte Stykke overſættes; hvis Stykket mindre egner ſig for reproducerende Samtale, overſættes det i ſin Helhed.

Navnlig i Tilknytning til Feil eller Unøiagtigheder, ſom Examinanden maatte gjøre ſig ſkyldig i, gives Spørgsmaal for at prøve hans Sikkerhed i grammatiſk Kundſkab. Herunder kan Læreren ſtille ſine Spørgsmaal paa Norſk; det ſamme kan i det Hele taget ſke, naar det gjælder at faa rede paa, om Examinanden har den rette Forſtaaelſe af et eller andet, hvorved Anvendelſen af det fremmede Sprog viſer ſig uhenſigtsmæssig.

5. I Historie undersøges, om Examinanden har Kjend- 12 Novbr.
skab til Hovedtrækkene af Verdenshistorien, udførligst for den nyere Tids og Fædrelandets Vedkommende, samt Kjendskab til vor borgerlige Samfundsordning — alt i det Omfang, som er git ved godkjendte Lærebøger.

6. I Geografi undersøges, om Examinanden har Oversigt over Geografien, særlig Topografien, med fuldstændigere Kjendskab til Fædrelandets Geografi — i det Omfang, som er git ved godkjendte Lærebøger.

7. I Naturkundskab.

Ved Udgangen af Klasse III:

Det kræves, at Examinanden har nøiere Kjendskab til de merkeligste Dyr, deres Organer og Levevis, fortrinsvis til de indenlandske og til de for Mennesket vigtigste, samt at han har samlet det gjennemgaaede Stof til en systematisk Oversigt over Dyreriget i den Udstrækning, som ved Undervisningsplanen er angit.

Endvidere kræves, at Examinanden kjender 50 almindelige indenlandske Planter, særlig saadanne, som er vigtige for Mennesket, samt de vigtigste udenlandske Nytteplanter, at han har noget Kjendskab til Planternes Vext og Ernæring og kjender de karakteristiske Merker for ca. 10 fremtrædende indenlandske Plantefamilier (korsblomstrede, Skjærmplanter, erteblomstrede, læbeblomstrede, kurvblomstrede o. l.).

Prøven bør saavidt muligt støtte sig til forelagte Naturgjenstande; hvor disse ikke strækker til, bør de erstattes af gode Afbildninger eller Præparater.

Hver Examinand bør fremlægge det af ham selv istandbragte Herbarium.

Ved Udgangen af Klasse IV:

Det kræves, at Examinanden har Kjendskab til det menneskelige Legemes Bygning og dets Organers Virkemaade med Grundtræk af Sundhedslæren (hvorunder ogsaa, at han har faaet Undervisning om de berusende Drikkes Virkninger og Farer); endvidere at han har Kjendskab til de vigtigste Naturfænomener og Lovene for de deri virkende Kræfter — alt i det Omfang, som er git ved godkjendte Lærebøger.

Privatister har Adgang til at prøves i det hele Pensum under ett.

8. I Regning og Mathematik prøves, om Examinanden i den Udstrækning, som Undervisningsplanen angiver, besidder

a. Indsigt og Færdighed i praktisk Regning, anvendt paa Opgaver fra det daglige Liv, omfattende Reduktion til Enheden (med Anvendelse paa Reguladetri, Procent-, Rente-, Rabat- og Diskontoregning), Delings- og Blandingsregning, Kvadrat-

12 Novbr. roduddragning, Udmaaling og Beregning af Flader, Udregning af Prisme, Pyramide, Cylinder, Kegle og Kugle samt endelig Vegtberegninger. Særlig prøves, om Examinanden har Færdighed i Hovedregning. Examinandernes Øvelse i simpel Regnskabsførsel bedømmes efter deres fremlagte Regnskabsbøger;

b. Kjendskab til Arithmetik og Algebra efter en kortfattet Lærebog, som omhandler Læren om rationale Størrelser til og med Potenser samt det nødvendigste om Rodstørrelser, Ligninger af 1ste Grad med en eller flere ubekjendte (kun med Talkoefficienter);

c. Kjendskab til den plane Geometri efter en kortfattet Lærebog, som omfatter Sætningerne om Trianglers Ligedannethed, samt Færdighed i de almindelige og praktisk anvendelige Konstruktioner og Beregninger, hvorunder lettere Opgaver i Polygon- og Cirkelberegning.

For Examinander, som efter Lovens § 10 3die Led i Mathematik kun har gjennemgaaet et praktisk Kursus i geometrisk Konstruktion med dertil knyttede Udmaalinger og Beregninger, indskrænkes Prøven til at omfatte den under Litr. a omhandlede Indsigt og Færdighed i praktisk Regning, samt Examinandernes Indsigt og Færdighed i at udføre lettere geometriske Konstruktioner (§ 2, 4 b).

B. Færdigheder.

9. Skrivning. Enhver Examinand har at udarbeide en Prøveskrift, der som Prøve i Haandskrift skal være en Diktat af 12 trykte almindelige Textlinjer (40 à 45 Bogstaver paa Linjen), som oplæses et Par Gange og derpaa dikteres i en Tid af omtrent 12 Minuter. Examinandens Skjønskrift bedømmes efter de fremlagte Regnskabsbøger.

Diktaten vælges af Skolens Bestyrer, som tillige har at bestemme, naar Prøven skal finde Sted.

10. Tegning. Examinanderne har at aftegne perspektivisk fritstaaende Gjenstande af enkle Former. Opgaverne gives af Undervisningsraadet.

11. Haandgjerning.

1. For Gutter: Examensberettigede Skolers Elever fremlægger de i det sidste Aar af dem forarbeidede Gjenstande samt de dertil hørende, af dem udførte Arbeidstegninger, begge Dele med Attestation af vedkommende Lærer.

Privatister udfører efter en af Undervisningsraadet opgivet Model eller tilsendt Arbeidstegning en Gjenstand i en bestemt Tid under tilstrækkeligt Tilsyn.

Saadan Prøve kan af Undervisningsraadet ogsaa forordnes for Elever af examensberettigede Skoler.

2. For Piger, saafremt de ikke vælger Gutternes Arbeide: Ex- 12 Novbr.
amensberettigede Skolers Elever fremlægger af de to sidste Aars Pensum Arbeider, som viser Færdighed i at strikke, sy, lappe og stoppe samt i at tilklippe og forfærdige enkle Klædningsstykker (et Linned eller et Par Underbenklæder). For sidstnævntes vedkommende fremlægges ogsaa Modeltegning.

Privatister udfører i en bestemt Tid under tilstrækkeligt Tilsyn et af Undervisningsraadet opgivet Prøvearbeide.

Saadan Prøve kan af Undervisningsraadet ogsaa forordnes for Elever af examensberettigede Skoler.

12 a. Gymnastik. Prøve efter en fra Undervisningsraadet tilsendt eller af Faglæreren opstillet Tabel. Piger er fritaget for Prøve i Gymnastik.

12 b. Husstel, hvor dette er optaget som Fag for Piger: Examinanderne tilbereder og anretter en Ret Mad. Hertil hører ogsaa alle nødvendige Forberedelser og Rengjøring af de nødvendige Kogekar. Derefter giver de et Opgjør over den færdige Rets omtrentlige Kostende, idet Priserne paa Raastofferne bliver dem opgivet.

Overstyret kan paa Ansøgning tillade, at examensberettigede Skoler for sine Elever holder Afgangsprøve i Husstel og Haandgjerning for Piger ved Udgangen af Klasse 3.

For Elever, som i Henhold til Lovens § 7 andet Led paa Grund af legemlige Mangler af Skolens Bestyrer er fritaget for et eller flere af følgende Fag: Tegning, Haandgjerning, Gymnastik, bortfalder Prøven i vedkommende Fag.

II. Anmeldelse til Middelskoleexamen.

§ 4. Inden hvert Aars 1ste April indsender enhver examensberettiget Middelskoles Bestyrer til Undervisningsraadet Anmeldelse af Examinander til Middelskoleexamen.

Anmeldelsen afgives særskilt for:

a. Elever af Middelskolens øverste Klasse, som fremstiller sig til Examen enten med fuldstændig Fagkreds eller med indskrænket Fagkreds (indskrænket Pensum i Mathematik eller kun et fremmed Sprog eller begge disse Indskrænkninger).

Elever fra en Skole med fuldstændig Fagkreds kan ikke anmeldes til Examen med indskrænket Fagkreds, medmindre de senest inden Jul af Skolens Bestyrer i Henhold til Lovens § 7 andet Led har faat tilsvarende Fritagelse for Undervisningen.

Det oplyses, om nogen af Eleverne agter at skrive den norske Stil paa Landsmaal samt i dette Tilfælde, hvorvidt Skolen giver ham Vidnesbyrd om fornødent Kjendskab til det

12 Novbr. almindelige Bogmaal. Ligeledes oplyses, hvorvidt Eleverne i Henhold til § 2,2 skal forelægges Opgave i tysk Gjenfortælling istedenfor tysk Stil.

b. Privatister, som inden 15de Marts har indsendt sin Anmeldelse til Skolens Bestyrer med Andragende om Adgang til at fremstille sig til Examen ved Skolen.

Til Privatister henregnes alle, som ikke er Elever af en examensberettiget Middelskoles øverste Klasse.

For de Elevers Vedkommende, som er opflyttet eller optaget paa Prøve i denne Klasse, maa det seneste to Maaneder efter Undervisningens Begyndelse eller efter Optagelsen være afgjort, hvorvidt de kan forblive i Klassen eller ikke. I sidste Tilfælde kan vedkommende Elev ikke i samme Skoleaar optages i en examensberettiget Middelskoles øverste Klasse.

§ 5. De i foregaaende Paragraf Litr. b nævnte Anmeldelser fra Privatister skal være ledsaget af:

1. Attest, som viser, at de inden Udgangen af Juni vil have fyldt sit 15de, eller, hvis de fremstiller sig til Prøve i indskrænket Fagkreds, sit 16de Aar, eller skriftlig Meddelelse fra Undervisningsraadet om dets Samtykke til at fremstille sig, uanseet at de ikke har opnaaet den nævnte Alder.
2. Tilfredsstillende Vidnesbyrd om deres Opførsel og Forhold i det sidste Aar.
3. Oplysning om den Undervisning, de har modtaget, og de benyttede Lærebøger. Har de i det sidste Aar søgt en ikke examensberettiget Skole eller et Kursus, som forbereder til Middelskoleexamen, kræves Vidnesbyrd fra samme samt Oplysning om, hvorlænge de har været Skolens (Kursets) Elever.
4. Oplysning a) om de, som ikke tilhørende Statskirken, kræver sig fritaget for Prøve i Religion, og b) om de agter at underkaste sig Examen uden eller med Indskrænkning i Fagkredsen; i sidste Tilfælde opgives, om Indskrænkningen gjælder det mathematiske Pensum, og om de kun vil prøves i et af de fremmede Sprog og i saa Fald i hvilket af dem, c) om de agter at skrive norsk Stil paa Landsmaal, og om de i Henhold til vedlagt Vidnesbyrd om Kjendskab til det almindelige Bogmaal, søger sig fritaget for den i § 2 under No. 1 omhandlede Gjengivelse paa Bogmaalet, d) om de i Henhold til Oplysninger om den Undervisning, de har modtaget, søger om at blive prøvet i tysk Gjenfortælling istedenfor i tysk Stil, e) om de ifølge vedlagt Vidnesbyrd har bestaaet de ved Udgangen af Klasse III anordnede Prøver i Religion og Naturfag.
5. Angivelse af det Udvalg, som de i Henhold til Lovens § 8, No, 2, 3, 4 lægger op i Norsk, Tysk, Engelsk, og af hvad de forøvrigt har gjennemgaaet i de to sidste Fag.

6. For Examinander, som i Henhold til Lovens § 15 c paa Grund af legemlige Mangler begjærer sig fritaget for Prøve i et eller flere af følgende Fag: Tegning, Haandgjerning, Gymnastik, fyldestgjørende Attest for, at de ikke har kunnet deltage i Undervisning i vedkommende Fag. 12 Novbr.

Afgjørelse af de ovenfor omhandlede Andragender træffes af Undervisningsraadet.

§ 6. Enhver Examinand maa, før han stedes til den skriftlige Prøve, fremlægge Kvittering for at have betalt en Afgift af Kr. 20,00. Herfra undtages dog de offentlige og kommunale examensberettigede Skolers Elever, som i det sidste Skoleaar har havt mindst halv Friplads eller tilsvarende Stipendium.

Afgiften indbetales til den Skoles Kasserer, ved hvilken Examinanden fremstiller sig til den skriftlige Prøve, og anvendes til at bestride de Udgifter, som vedkommer det Offentlige i Anledning af den afholdte Middelskoleexamen. Strækker Afgifterne ikke til, betales det manglende af Skolens Kasse mod senere Refusion gjennem Undervisningsraadet. Hvad der maatte blive tilovers, indsendes umiddelbart efter Examens Slutning til Undervisningsraadets Kasserer, ledsaget af Regnskab over Indtægt og Udgift.

Enhver Regning, som angaar Censuren for den skriftlige Prøve i boglige Fag samt Prøven i Tegning og Skrivning, maa være attesteret af Kredsformanden. Alle andre Regninger vedkommende Middelskoleexamen attesteres af Skolens Bestyrer. Regnskabet maa være bilagt med en af Bestyreren attesteret Opgave over Examinandernes Antal og hvor mange der af dem var Gratister, samt Skolens Examenstabel paa hvilken Navnefortegnelse opføres for hvert Examensparti.

Ved examensberettigede Skoler, hvor der ikke betales Skolepenge, udredes af Skolens Kasse for hver anmeldt Elev en Afgift af Kr. 20,00, idet der dog fra det samlede Beløb fradrages 15 pCt., svarende til det sædvanlige Fradrag for Gratister.

III. Den skriftlige Prøve.

§ 7. Har der ved en Skole meldt sig et større Antal Privatister, end der kan skaffes Plads til ved den skriftlige Prøve, træffer Undervisningsraadet de fornødne Foranstaltninger.

Undervisningsraadet kan ogsaa under andre Omstændigheder henvise Privatister til skriftlig Prøve ved en anden Skole end den, ved hvilken de har meldt sig, eller træffe anden Foranstaltning til denne Prøves Afholdelse for Privatister.

§ 8. De skriftlige Opgaver tilstilles Skolerne fra Undervisningsraadet under dettes Segl, med paatrykt Meddelelse om, paa hvilke Dage de skal forelægges Examinanderne til Besvarelse.

12 Novbr. Opgaverne aabnes paa den for hvert Fag bestemte Dag ved Skolerne af Bestyreren i Overvær af en Lærer. Under Udarbeidelsen skal Examinanderne være under et uafbrudt og tilstrækkeligt Tilsyn, som ordnes af Skolens Bestyrer, saafremt der ikke gjennem eller af Undervisningsraadet er git Forskrifter derom.

Besvarelsen skal indføres paa et af Undervisningsraadet normeret Papir.

§ 9. Det tillades ikke Examinanderne til Prøven at medbringe noget skrevet eller trykt Hjælpemiddel til Opgavernes Besvarelse,

Ved Prøven i Tegning er det ikke tilladt at bruge Lineal eller Lodsnor eller noget andet mekanisk Hjælpemiddel.

Forser nogen Examinand sig herimod eller i nogen væsentlig Henseende mod andre for denne Examen anordnede Forholdsregler, med hvilke Examinanderne paa den skriftlige Examens første Dag, førend Opgaven meddeles, skal gjøres bekjendt, bliver han af Bestyreren eller den dertil bemyndigede Inspektør at udelukke fra Adgang til Examen for dette Aar.

§ 10. Skolens Bestyrer indsender uden Ophold Besvarelserne til Kredsformanden eller efter dennes Bestemmelse direkte til vedkommende Censorer.

§ 11. Undervisningsraadet opnævner for hver Examenskreds en Kredsformand og for hver af de skriftlige Prøver samt for Prøverne i Skrivning og Tegning to Censorer eller, hvor Antallet af Examinander gjør det ønskeligt, to eller flere Par Censorer med en Suppleant for hvert Par.

Disse Censorer bedømmer samtlige af Examinander inden Kredsens Omraade leverede skriftlige Besvarelser samt Skrive- og Tegneprøver.

Bestemmelse om Examenskredsenes Omfang træffes af Overstyret efter Forslag fra Undervisningsraadet.

§ 12. For de skriftlige Besvarelser gives følgende Karakterer:

Særdeles tilfredsstillende . . .	S. tf.
Meget tilfredsstillende	M. tf.
Tilfredsstillende	Tf.
Nogenlunde tilfredsstillende . .	Ng. tf.
Maadelig	Maadelig
Ikke tilfredsstillende	Ik. tf.

§ 13. Den i § 2, 1 nævnte Gjengivelse paa del almindelige Bogmaal, der skal leveres af Examinander, som besvarer den norske Stil paa Landsmaal, bedømmes kun som Godkjendt eller Ikke godkjendt og kommer ikke i Betragtning ved Bestemmelsen af Karakteren for Faget.

§ 14. Hvis Censorerne ikke kan komme til Enighed om Karakteren for en Besvarelse, tilkaldes en tredje Censor (Suppleanten) som Opmand.

§ 15. En Examinand har bestaaet den skriftlige Prøve, naar ingen af hans Karakterer for Besvarelserne af de i § 2 nævnte Opgaver er under Ng. tf. Har Examinanden besvaret Opgaven i Norsk paa Landsmaal, kræves, at hans skriftlige Gjengivelse i det almindelige Bogmaal er godkjendt. 12 Novbr.

En Examinand kan dog bestaa den skriftlige Prøve med Karakteren Maadelig for én af de skriftlige Prøver udenfor norsk Stil, forsaavidt Summen af de tre øvrige Karakterers Talværdier (jfr. § 28) ikke er mindre end 6.

En Examinand, som ikke fyldestgjør de ovenfor anførte Vilkaar for at bestaa den skriftlige Prøve, er rejiceret og har ikke Adgang til fortsat Deltagelse i Aarets Middelskoleexamen.

§ 16. Naar Censuren af de skriftlige Besvarelser er tilendebragt, har Kredsformanden uden Ophold at meddele enhver Skole inden Kredsen, hvor skriftlig Examen er afholdt, de faldne Karakterer for de ved samme fremmødte Examinanders Vedkommende. Samtidig meddeles, hvilke Examinander der er rejiceret og saaledes ikke har Adgang til at fortsætte Prøven.

Hvis Censorerne finder, at et Arbeide er uordentlig eller slurvet udført, sendes det gjennem Kredsformanden til vedkommende Skoles Bestyrer, forat der kan tages Hensyn dertil ved Bedømmelsen af Examinandens Orden i skriftlige Arbeider.

IV. Den mundtlige Prøve.

A. For examensberettigede Skolers Elever.

§ 17. To Uger før Examens Begyndelse giver vedkommende Faglærer Eleverne i Afgangsklassen en af de i § 20 nævnte Karakterer for de i § 3 nævnte mundtlige Fag samt for Gymnastik (Husstel) og Haandgjerning efter det Standpunkt, de gjennem Undervisningen har naaet.

Disse Karakterer, som afgives med Faglærernes Underskrift til Skolens Bestyrer, gjennemgaaes af denne og kan af ham gjøres til Gjenstand for Forhandling med Faglæreren, inden de endelig fastsættes.

§ 18. Undervisningsraadet kan bestemme, at en examensberettiget Middelskoles Elever ikke bliver at prøve i alle de i § 3 A nævnte mundtlige Fag. Dog maa Prøve afholdes i mindst 4 af disse.

Ligeledes bestemmer Undervisningsraadet, hvorvidt Prøve skal afholdes i Gymnastik (Husstel) og Haandgjerning.

Undervisningsraadets Bestemmelse om Prøven i mundtlige Fag og Færdigheder tilstilles Skolernes Bestyrere gjennem Kredsformanden høist 14 Dage før Examens Begyndelse, men skal ikke af disse bekjendtgjøres før Afslutningen af den skriftlige Prøve i boglige Fag.

12 Novbr. § 19. Ved den mundtlige Prøve examineres af Faglæreren. I Bedømmelſen deltager en Cenſor, ſom tillige efter forudgaaende Forhandling med Faglæreren beſtemmer, hvor og i hvilket Omfang der ſkal examineres. Cenſor kan, hvis han finder det fornødent, til Slut ſelv rette enkelte ſupplerende Spørgsmaal til Examinanden.

Cenſorer ved de mundtlige Prøver ſamt i Færdigheder opnævnes af Undervisningsraadet efter Forſlag fra Kredsformanden. Faar en Cenſor Forfald, er Skolens Beſtyrer bemyndiget til at opnævne en anden i hans Sted, ſaafremt der ikke er Tid til at indhente Kredsformandens Beſtemmelſe.

§ 20. Ved den mundtlige Prøve og ved Prøve i Færdigheder gives følgende Karakterer:

Meget tilfredsſtillende . . . . M. tf.
Tilfredsſtillende . . . . . Tf.
Nogenlunde tilfredsſtillende . . Ng. tf.
Ikke tilfredsſtillende . . . . Ik. tf.

De examensberettigede Skolers Elever tildeles ogſaa Karakterer med de ovennævnte Betegnelſer for Orden i ſkriftlige Arbeider ſamt for Flid og Opførſel.

§ 21. For de to Prøver i Religion og Naturkundſkab gives en foreløbig Karakter ved Udgangen af 3die og en ved Udgangen af 4de Klaſſe, hvilke ſlaaes ſammen til en endelig Karakter. De to Prøver i Naturkundſkab tillægges lige Vegt; i Religion tillægges Prøven ved Udgangen af 3die Klaſſe dobbelt Vegt.

Ved Beregningen af Karakteren for Skrivning tillægges begge Prøver lige Vegt

Iøvrigt bemerkes om Cenſuren:

Naar et Fag forgrener ſig i flere Hoveddele, og en Examinand indenfor et ſaadant ſtørre Omraade har viſt Blottelſer, ſom ſtiller det tvilſomt, om han for denne Del af Faget fortjener Karakteren Ng. tf., kan Karakteren for den hele Prøve ikke blive bedre end Ng. tf.; og viſer Examinanden fuldſtændig Ubekjendtſkab med et ſaadant Omraade, bliver Karakteren for den hele Prøve Ik. tf.

Karakteren for Orden i ſkriftlige Arbeider gives af Skolens Beſtyrer eller af en af denne dertil beſtikket Lærer ſammen med Afgangsklaſſens Klaſſeforſtander efter de Bøger, hvori Examinanderne i det ſidſte Aar har indført ſine ſkriftlige Opgaver i Norſk, Tyſk, Engelſk og Mathematik, ſamt i Tilfælde tillige efter deres ſkriftlige Examensarbeider (jfr. § 16).

Karakteren for Flid og Opførſel gives i Skoleraad af Beſtyreren og Afgangsklaſſens Lærere. Der tages væſentlig Hensyn til det ſidſte Skoleaar.

§ 22. Hvis Examinator og Censor ikke kan komme til Enighed om en Karakter, bliver Censors Karakter gjældende. Forinden Karakteren fastsættes, skal Censor i saadant Tilfælde gjøres bekjendt med den af Faglæreren paa Forhaand givne Karakter (§ 17). Saavel Examinator som Censor har Adgang til at gjøre Tilførsel til Protokollen, dersom de har noget at bemerke ved Censuren. 12 Novbr.

§ 23. Forat en Examinand skal bestaa den mundtlige Prøve og Prøve i Færdigheder kræves, at Karakteren ikke i noget af de i § 3 A og B nævnte Fag er under Nogenlunde tilfredsstillende.

I Religion og Naturkundskab maa Karakteren ikke for nogen af de to Prøver i Kl. III og Kl. IV være ringere end Nogenlunde tilfredsstillende.

§ 24. Ved enhver examensberettiget Middelskole føres en efter et af Undervisningsraadet udfærdiget Schema indrettet Protokol for Middelskolens Afgangsexamen, i hvilken Eleverne indføres med fuldt Navn og med de Karakterer, som de har faaet ved den skriftlige og mundtlige Prøve og for Færdigheder. For de mundtlige Fag og de Færdigheder, i hvilke Prøver ikke er afholdt, indføres den ved Skoleaarets Slutning fastsatte Karakter (§ 17).

I Protokollen indføres tillige Elevernes Karakterer for Orden i skriftlige Arbeider samt for Flid og Opførsel.

B. Særskilt mundtlig Prøve for Privatister.

§ 25. For Privatister, som er henvist til mundtlig Prøve ved examensberettigede Middelskoler, holdes ved Skolerne saadan Prøve ogsaa i de Fag, i hvilke den i Henhold til Bestemmelsen i § 18 ikke holdes for vedkommende Skoles Elever.

For Privatister, som der ikke er Anledning til at henvise til mundtlig Prøve ved Skolerne, afholdes saadan Prøve ved Undervisningsraadets Foranstaltning.

Prøven skal være afsluttet i Løbet af to Uger.

§ 26. Privatister, som ikke har bestaaet den til Kl. III henlagte Prøve i Religion og Naturfag, skal prøves i hele Middelskolens Pensum i de nævnte Fag.

§ 27. Den nærmere Anordning og Ledelse af den særskilte mundtlige Prøve for Privatister overdrages af Undervisningsraadet til en Examensformand paa hvert Sted, hvor saadan Prøve afholdes.

Examinatorer og Censorer beskikkes af Undervisningsraadet.

Examensformanden fører Protokol over Prøvens Udfald.

12 Novbr.

V. Middelskoleexamens Udfald.

§ 28. Efter Karaktererne for de i § 2 nævnte 4 skriftlige Prøver og for de 8 i § 3 nævnte Prøver i boglige Fag og 4 Prøver i Færdigheder beregnes for hver Examinand en Hovedkarakter efter følgende Regel.

De enkelte Karakterer tillægges nedenstaaende Talværdier:

S. tf.	faar Værdi		4
M. tf.	„	„	3
Tf.	„	„	2
Ng. tf.	„	„	1
Maadelig	„	„	÷ 2
Ik. tf.	„	„	÷ 3

Hovedkarakteren bestemmes ved at beregne Summen af de enkelte Karakterer og bliver:

Særdeles tilfredsstillende, naar Summen ikke er under

48 for 16 Fag
45 „ 15 „
42 „ 14 „
39 „ 13 „

og ingen enkelt Karakter er under M. tf. for noget skriftligt Fag, eller under Tf. for noget mundtligt Fag eller Færdighed.

Meget tilfredsstillende, naar Summen ikke er under

40 for 16 Fag
38 „ 15 „
35 „ 14 „
33 „ 13 „

og ingen enkelt Karakter er under Ng. tf.

Tilfredsstillende, naar Summen ikke er under

28 for 16 Fag
26 „ 15 „
24 „ 14 „
22 „ 13 „

Nogenlunde tilfredsstillende, naar Summen ikke er under

20 for 16 Fag
19 „ 15 „
17 „ 14 „
16 „ 13 „

Hovedkarakter tildeles ikke en Examinand, som har bestaaet Middelskoleexamen med indskrænket Fagkreds, og heller ikke en Examinand, som paa Grund af legemlig Feil eller Svaghed er fritaget for Prøver i mere end et af Færdighedsfagene. Derimod er Fritagelse for Prøve i Religion (§ 3 A 1) ikke til Hinder for, at Examinanden tildeles Hovedkarakter.

§ 29. Naar en Examinand, som har underkastet sig Mid- 12 Novbr.
delskoleexamen med fuldstændig Fagkreds, ikke opnaar en Karaktersum, som efter Bestemmelserne i foregaaende Paragraf betinger Hovedkarakteren Ng. tf., er han rejiceret, uanseet om han efter Bestemmelserne i §§ 15 og 23 har bestaaet den skriftlige og den mundtlige Prøve hver for sig.

Middelskoleexamen med indskrænket Fagkreds er bestaaet, naar dens skriftlige og mundtlige Del hver for sig er bestaaet, medmindre Summen af Examinandens enkelte Karakterers Talværdier (jfr. § 28) er mindre end Karakterernes Antal forøget med $^1/_4$ af dette Antal.

§ 30. Efter endt Middelskoleexamen udfærdiges for dem, som har bestaaet Examen ved en Middelskole, af dennes Bestyrer og for Privatister, som har bestaaet Examen efter Bestemmelserne i §§ 25—27, af vedkommende Examensformand et Vidnesbyrd, paa hvilket enhvers enkelte Karakterer og for dem, som har bestaaet Prøven med fuldstændig Fagkreds, — Hovedkarakter opføres uden Talbetegnelser. Desuden paaføres Vidnesbyrdet for examensberettigede Skolers Elever Karaktererne for Orden i skriftlige Arbeider og for Flid og Opførsel.

Vidnesbyrd for bestaaet Middelskoleexamen tildeles ikke en Examinand, som efter Anmeldelsen til Prøven har udvist slet Opførsel.

§ 31. Efter afsluttet Examen skal de examensberettigede Middelskolers Bestyrere og Examensformændene for de særskilte mundtlige Prøver for Privatister indsende Beretninger om Prøven til Undervisningsraadet. Beretningen udfærdiges paa et af Undervisningsraadet anordnet Schema.

VI. Udsatte og fornyede Prøver. Tillægsprøver.

§ 32. En Examinand, som ved en skriftlig Prøve forlader Lokalet, efterat Opgaven er given, uden at indlevere Besvarelse, eller som udebliver fra en skriftlig eller mundtlig Prøve uden at godtgjøre gyldigt Forfald, har ikke Adgang til i samme Aar at fortsætte Middelskoleexamen.

Ved Sygdomsforfald kræves Bevidnelse fra Læge om, at Sygdommen har hindret Examinanden fra at fremstille sig til Prøve i Løbet af bestemt angivne Dage.

§ 33. Udsat Prøve. For Examinander, som paa Grund af godkjendt Forfald ikke har fuldendt Middelskoleexamen, holdes efter Undervisningsraadets Bestemmelse udsat Prøve i de manglende skriftlige og mundtlige Fag og i Færdigheder inden den paafølgende Oktober Maaneds Udgang. Saafremt dertil er Anledning, kan dog en Examinand, som har havt Forfald under den mundtlige Prøve eller Prøven i Færdigheder, gives Adgang til Prøve en senere Dag under Examen, hvis han bliver frisk inden

12 Novbr. den ordinære mundtlige Prøves Afslutning; i dette Tilfælde gives Opgaverne i Færdigheder af Skolens Bestyrer efter Samraad med Faglæreren.

§ 34. Fornyet Prøve. En Examinand, som har bestaaet den skriftlige Prøve, men i et af de mundtlige Fag eller i en eller to af de i § 3 B nævnte Færdigheder eller i et af de mundtlige Fag og i en af Færdighederne har faaet Karakteren „Ikke tilfredsstillende", skal, naar Karaktersummen ikke er til Hinder for Opnaaelse af Hovedkarakter (§ 29) ved Undervisningsraadets Foranstaltning gives Anledning til i Løbet af den efter Middelskoleexamen følgende December Maaned at underkaste sig fornyet Prøve i vedkommende Fag.

§ 35. For Examinander, som ved den fornyede Prøve opnaar Karakterer, hvormed Middelskoleexamen kan bestaaes, udfærdiges Vidnesbyrd.

Paa Vidnesbyrdet opføres først Udfaldet af den ordinære Middelskoleexamen med den ved samme opnaaede Hovedkarakter. Derefter paategnes Udfaldet af den fornyede Prøve i vedkommende Fag.

§ 36. Tillægsprøver. For dem, som i Henhold til § 10 i Lov af 27de Juli 1896 har underkastet sig Middelskoleexamen med indskrænket Fagkreds, afholdes i Forbindelse med den ordinære Middelskoleexamen Tillægsprøver i de Fag, hvori de ikke har bestaaet Middelskoleexamen med fuldt Pensum.

Prøverne omfatter Tysk, Engelsk og Mathematik skriftlig og mundtlig. Under Mathematik medtages ikke praktisk Regning. (Jfr. § 3,8).

§ 37. De, som ved at bestaa Tillægsprøve i et eller flere af de i foregaaende Paragraf nævnte Fag, udfylder en tidligere bestaaet Middelskoleexamen med indskrænket Fagkreds, tildeles Hovedkarakter efter Bestemmelserne i § 28 (jfr. § 29).

§ 38. For saadanne, som i Henhold til Lovene af 14de Juni 1890 eller 18de Januar 1902 har bestaaet den høiere Lærerprøve og derefter ønsker at opnaa Vidnesbyrd for bestaaet Middelskoleexamen, afholdes i Forbindelse med den ordinære Middelskoleexamen Prøve i de i § 36, andet Led, nævnte Fag.

Anmeldelse til denne Prøve skal være ledsaget af Vidnesbyrd om bestaaet høiere Lærerprøve og om godt Forhold samt af Oplysning om, hvilket Udvalg i Tysk og (eller) Engelsk Examinanden lægger op, hvad han iøvrigt har gjennemgaaet i disse Fag, og hvilke Lærebøger han har benyttet i Mathematik.

§ 39. Den, som har underkastet sig den i foregaaende § omhandlede Prøve i samtlige til samme henhørende skriftlige og mundtlige Fag, erholder Vidnesbyrd for bestaaet Middelskoleexamen med fuldstændig Fagkreds, saafremt ingen af de opnaaede Karakterer er under Nogenlunde tilfredsstillende.

Under samme Betingelse erholder den, som kun har under- 12 Novbr.
kastet sig Prøverne i et af Sprogene, Tysk og Engelsk, Vidnesbyrd for bestaaet Middelskoleexamen med indskrænket Fagkreds.

§ 40. I Forbindelse med den ordinære Middelskoleexamen er der Adgang for dem, som maatte ønske det, til at aflægge Prøve i et enkelt eller flere af Middelskolens Fag,

§ 41. Anmeldelse til de i foranstaaende §§ 36, 38 og 40 omhandlede Prøver indsendes til vedkommende examensberettigede Skoles Bestyrer inden 15de Marts.

For Adgang til hver enkelt skriftlig eller mundtlig Prøve betales en Afgift af Kr. 2,00.

§ 42. De om den ordinære Middelskoleexamen gjældende Bestemmelser om Examination, Censur og Indberetninger gjælder ogsaa for de i nærværende Afsnit VI omhandlede Prøver.

I de mundtlige Fag benyttes saavidt muligt de ved den ordinære Middelskoleexamen beskikkede Examinatorer og Censorer.

Ved de udsatte og fornyede Prøver gjælder intet Forfald. Indtræffer saadant, kan Examinanderne underkaste sig vedkommende Prøve ved den ordinære Middelskoleexamen næste Aar.

C. Reglement for Artium.

I. Indledende Bestemmelser.

§ 1. Artium omfatter en skriftlig og en mundtlig Prøve.

Den skriftlige Prøve holdes overensstemmende med Forskrifterne i dette Reglements Afsnit III ved de examensberettigede Gymnasier saavel for disses Elever som for Privatister og tager sin Begyndelse efter Undervisningsraadets Bestemmelse i Tiden omkring 1ste Juni.

Den mundtlige Prøve holdes og slutter ved de examensberettigede Gymnasier for disses Elever, saavidt muligt i sidste Uge af Skoleaaret overensstemmende med Forskrifterne i dette Reglements Afsnit IV.

Saasnart dertil er Anledning og senest umiddelbart efter, at den mundtlige Prøve ved Gymnasierne er sluttet, holdes efter Undervisningsraadets Foranstaltning mundtlig Prøve for Privatister overensstemmende med Forskrifterne i dette Reglements Afsnit V.

§ 2. Ved den skriftlige Prøve gives af Undervisningsraadet følgende Opgaver.

1. To Opgaver i Norsk, til hvis Behandling Kandidaten kan hente Stof fra den Kreds af Kundskaber og Forestillinger, som dels Skolens Undervisning, dels Livet maa antages at have indført ham i. Falfald den ene Opgave skal tages fra det førstnævnte Omraade.

12 Novbr. Begge Opgaver kan besvares saavel paa Landsmaal som paa det almindelige Bogmaal eller en Opgave paa det ene og en paa det andet Maal. Enten det ene eller det andet Maal bruges, stilles der i alle Dele den samme Fordring med Hensyn til Indhold og Sprogbehandling. Vælges Landsmaal, kræves en af Overstyret godkjendt Normalform benyttet.

Kandidater, som besvarer begge Opgaver paa Landsmaal, skal for at godtgjøre, at de har „fornøden Øvelse i skriftlig Brug af det almindelige Bogmaal" levere en Udarbeidelse paa Bogmaalet over et af Undervisningsraadet opgivet Emne af fortællende eller skildrende Indhold. De, som er eller har været Elever af et examensberettiget Gymnasium, fritages for denne Prøve, naar de faar Skolens Vidnesbyrd for at sidde inde med fornøden saadan Øvelse.

2. Gjengivelse af et tysk Stykke af fortællende Indhold. Stykket oplæses to Gange. Det bør ikke udgjøre mere end $1^1/_2$ Oktavside.

3. 3 à 4 Opgaver i Mathematik, hentet fra hvilkensomhelst Del af vedkommende Gymnasielinjes Pensum; paa Reallinjen bør og paa den sproglig-historiske Linje kan en af Opgaverne være af theoretisk Art. Paa Reallinjen derhos en Opgave i Projektionstegning*).

Desuden:

Særskilt for Reallinjen:

4. 3 Opgaver i Fysik, en af theoretisk Art, hentet fra den centrale Del af Realgymnasiets Pensum, samt to lette Beregningsopgaver, en i Mekanik og en i Varme- eller Elektricitetslære.

Særskilt for den sproglig-historiske Linje:

4. Fremstilling paa engelsk af Hovedindholdet af et Stykke eller en Del af et Stykke, taget fra den obligatoriske Del af det statariske Pensum med tilhørende litteraturhistoriske Oplysninger.

Særskilt for den sproglig-historiske Linje med Latin:

4. Oversættelse fra Latin af et lettere Stykke paa omtrent $^2/_3$ Oktavside, som maa antages at være Kandidaten ubekjendt.

§ 3. Ved den mundtlige Prøve stilles under Henvisning til Undervisningsplanen for Gymnasiet følgende Fordringer i nedennævnte Fag:

1. Norsk. Nogenlunde fyldigt Kjendskab til vort Folks Kulturliv, saaledes som dette aabenbarer sig i Litteraturen, samt Oversigt over Litteraturens Historie efter en kortfattet Lærebog,

*) Til Besvarelse af de mathematiske Opgaver paa Reallinjen anvendes to Dage. Den ene af disse Dage anvendes til Opgaven i Projektionstegning.

som efter at have omhandlet den gamle norsk-islandske Litteratur 12 Novbr.
især dvæler ved Fælleslitteraturen og den norske Litteratur efter 1814 og af den danske Litteratur efter 1814 kortelig omhandler dens mest fremtrædende Forfattere.

Kjendskab til det oldnorske Sprogs regelmæssige Former og korrekt Oversættelse af det gjennemgaaede Udvalg.

Færdighed i at læse og forstaa Landsmaal.

Oversigt over de sproglige Tilstande i vort Land og Kjendskab til Hovedpunkterne i vort Sprogs historiske Udvikling.

Som Gjenstand for Prøven oplægges:

a. To Hovedverker af Skjønlitteraturen, et fra Fælleslitteraturen og et fra den nyere norske Litteratur efter 1814.

b. Et Udvalg af Digte og Prosastykker, dels af Forfattere fra Fælleslitteraturen, dels og fornemmelig af nyere Forfattere.

Desuden paa den sproglig-historiske Linje:

Et Udvalg af fremmed Litteratur (i Oversættelse), nemlig

enten græsk Litteratur (navnlig Homer og Platon)

eller nyere svensk og dansk Litteratur

eller anden fremmed Litteratur (f. Ex. Shakespeare).

c. Af Landsmaal og Bygdemaal: Et Par Folkeviser samt Digte og prosaiske Stykker af Aasen, Vinje, Garborg og andre Forfattere, som benytter væsentlig samme Sprogform.

Desuden kan Landsmaalslitteratur medtages i det under a) og b) nævnte Udvalg af nyere norske Forfattere.

d. Af Oldnorsk:

Paa Reallinjen og paa den sproglig-historiske Linje med Latin — et Udvalg, svarende til 30—35 Sider i Nygaards „Udvalg af den norrøne Litteratur" (3 Sider i Nygaards oldnorsk Læsebog for Begyndere regnes lige med 2 Sider i Udvalget).

Paa den sproglig-historiske Linje — et Udvalg, svarende til 55—60 Sider i Nygaards Udvalg.

2. Tysk. Kandidaten skal oplæse og oversætte et Stykke af det statariske Pensum og kunne gjengive*) Stykkets Indhold paa Tysk; han skal videre kunne besvare Spørgsmaal om Sammenhængen og give Oplysninger om Stykkets Forfatter samt reale og sproglige Forklaringer paa den Maade og i det Omfang, som Undervisningen maa antages at have sat ham istand til. Desuden skal han kunne oplæse og oversætte et forhen ukjendt Stykke, som ikke frembyder særegen Vanskelighed.

*) Kravet maa her stilles under Hensyn til Stykkets Beskaffenhed. (Se Undervisningsplan for Tysk og Engelsk).

12 Novbr. Som Gjenſtand for Prøve oplægges et af Overſtyret godkjendt Udvalg paa 150 Oktavſider, Halvdelen Poeſi og Halvdelen Proſa, ſom er gjennemgaaet ſtatariſk.

3. Engelſk. Kravet ſtilles ſom for Tyſk.

Af Kandidater paa den ſproglig-hiſtoriſke Linje kræves endvidere, at de under Gjennemgaaelſen af det forelagte Læſeſtykke ſkal kunne gjøre rede for Hovedtrækkene af de vigtigſte engelſke politiſke og ſociale Inſtitutioner, ſamt at de beſidder Kjendſkab til de læſte Forfattere, alt efter et godkjendt Omrids.

Som Gjenſtand for Prøve oplægges:

Paa den ſproglig-hiſtoriſke Linje:

Et af Overſtyret godkjendt Udvalg paa 300 Oktavſider, ſom er gjennemgaaet ſtatariſk.

Paa Reallinjen og den ſproglig-hiſtoriſke Linje med Latin:

Et af Overſtyret godkjendt Udvalg paa 160 Oktavſider, ſom er gjennemgaaet ſtatariſk.

4 a. Franſk (for Reallinjen og ſproglig-hiſtoriſk Linje). Kandidaten ſkal kunne oplæſe, overſætte og forklare et Stykke af det ſtatariſke Penſum og paa den ſproglig-hiſtoriſke Linje tillige oplæſe og overſætte et ulæſt Proſaſtykke. Kandidatens Kjendſkab til den franſke Grammatik prøves, hvis Gjennemgaaelſen af Læſeſtykket ikke giver Vidnesbyrd om Sikkerhed deri. Kan Kandidaten give ſine Forklaringer paa franſk, regnes dette for et Fortrin.

Som Gjenſtand for Prøve oplægges paa den ſproglig-hiſtoriſke Linje 130 Sider og paa Reallinjen og ſproglig-hiſtoriſke Linje med Latin 80 Sider af Udvalg, godkjendt af Overſtyret.

4 b. Latin (for den ſproglig-hiſtoriſke Linje med Latin). Kandidaten ſkal kunne oplæſe, overſætte og forklare et Stykke af det i Underviſningsplanen beſtemte Udvalg paa 130 Sider af latinſk Literatur og beſidde det fornødne Kjendſkab til den latinſke Grammatik.

5. Hiſtorie. Kandidaten ſkal beſidde Overſigt over Verdenshiſtorien og fyldigere Kjendſkab til de mere fremtrædende Partier af Oldtidens, Fædrelandets, Frankrigs, Tyſklands og Englands Hiſtorie, udførligſt for Tiden fra den franſke Revolution. Endvidere Kjendſkab til Norges og de vigtigſte andre Landes Samfundsordning.

Kandidater af den ſproglig-hiſtoriſke Linje ſkal derhos gjennem en af Overſtyret godkjendt Samling af Aktſtykker og kulturhiſtoriſke Fremſtillinger have tilegnet ſig en nærmere Forſtaaelſe af Samfundsudviklingen, navnlig den, ſom er foregaaet fra og med den franſke Revolution.

6. Geografi. Kandidaten ſkal beſidde udvidet Kjendſkab til det væſentlige af den mathematiſke og fyſiſke Geografi, til Norges og de vigtigſte andre Landes økonomiſke Forhold ſamt Overſigt over den topografiſke Geografi.

7. Naturfag. Kandidaten skal besidde Kjendskab til Dyrs og Planters Udvikling. 12 Novbr.

Kandidater af Reallinjen skal tillige besidde nærmere Kjendskab til Fysiken.

8. Mathematik. Kandidaten skal besidde udvidet Kjendskab til den elementære Arithmetik og Algebra samt Plangeometrien, til de trigonometriske Grundbegreber og deres Anvendelse ved plane Trianglers Beregning, til Elementerne af Stereometrien, — alt i Forbindelse med Øvelse i Konstruktion og Beregning.

Kandidater af Reallinjen skal desuden have tilegnet sig den analytiske Geometri i den Udstrækning, hvori den naturlig kan behandles uden Kjendskab til høiere Mathematik. Fremdeles noget Kjendskab til den hele Funktions Egenskaber og høiere arithmetiske Rækker.

Endvidere omfatter Artium for mandlige Kandidater:

9. Prøve i Gymnastik efter en af Undervisningsraadet vedtaget Tabel.

II. Anmeldelse til Artium.

§ 4. Inden hvert Aars 1ste Marts indsender ethvert examensberettiget Gymnasiums Rektor (Bestyrer) til Undervisningsraadet Anmeldelse af Kandidater til Artium.

Anmeldelse afgives særskilt for hver Gymnasielinje og derunder særskilt for

a. Elever af Gymnasiets øverste Klasse, som ønsker at fremstille sig til Artium.
b. Privatister, som inden 15de Februar har indsendt sin Anmeldelse til Rektor (Bestyrer) med Andragende om Adgang til at fremstille sig til den skriftlige Del af Artium ved Skolen og med Angivelse af den Gymnasielinje, hvis Artiumsprøve de agter at underkaste sig.

Til Privatister henregnes alle, som ved Anmeldelsesfristens Udløb ikke er Elever af et examensberettiget Gymnasiums øverste Klasse, eller som er optaget i denne Klasse uden at have underkastet sig Aarsprøve i et examensberettiget Gymnasiums 2den Klasse eller en tilsvarende Optagelsesprøve. Ligeledes henregnes til Privatister Elever af Klassen, som ikke har Vidnesbyrd for at have bestaaet Aarsprøve i de i A § 4 andet Led omhandlede Fag ved et examensberettiget Gymnasium, samt de som er opflyttet paa Prøve i Klassen og som efter Skoleraadets Anbefaling har faaet Rektors Tilladelse til at modtage Undervisning i Klassen til Skoleaarets Udgang, uagtet de ikke findes modne til at anmeldes som Skolens Elever.

§ 5. For enhver Kandidat benyttes ved Anmeldelsen et af Undervisningsraadet godkjendt Schema, som udleveres fra Raadets Sekretariat og fra enhver examensberettiget Skole. Paa det af

12 Novbr. Kandidaten udfyldte Schema atteſterer Rektor (Beſtyrer) efter Skolens Protokoller eller efter ham forelagte Dokumenter:

a. At Kandidaten ſeneſt inden Kalenderaarets Udgang fylder 18 Aar; Fødſelsdag opgives; Aldersdispenſation kan efter Anſøgning indrømmes Privatiſter af Undervisningsraadet;

b. at Kandidatens ſædelige Forhold er godt; Vidnesbyrd herom maa idetmindſte omfatte det ſidſte Aar;

c. at Kandidaten har beſtaaet Middelſkoleexamen med fuldſtændig Fagkreds eller den i Skolelovens § 22 andet Led omhandlede Optagelſesprøve;

d. om Kandidaten paa reglementsmæſſig Maade har beſtaaet Aarsprøverne i de i A § 4 andet Led omhandlede Fag (Om Fritagelſe for Prøve i Perſpektivtegning ſe A § 4, tredie Led og A § 8, ſidſte Led).

Endvidere ſkal ved Anmeldelſen oplyſes:

e. hvilket Udvalg af norſk Litteratur Kandidaten lægger op;

f. hvilket Udvalg af tyſk, og

g. hvilket Udvalg af engelſk Litteratur Kandidaten har gjennemgaaet ſtatariſk og kurſoriſk;

h. hvilket Udvalg af franſk Litteratur Kandidaten har gjennemgaaet ſtatariſk; for Kandidater af ſproglig-hiſtoriſk Linje med Latin, ſom ikke har beſtaaet 2den Gymnaſieklaſſes Aarsprøve i franſk, oplyſes, hvad de har gjennemgaaet af det til nævnte Aarsprøve henhørende Penſum;

i. hvilket Udvalg af latinſk Litteratur Kandidater af den ſproglig-hiſtoriſke Linje med Latin har gjennemgaaet ſtatariſk;

k. hvilket Udvalg af hiſtoriſke Aktſtykker og kulturhiſtoriſke Fremſtillinger Kandidater af den ſproglig-hiſtoriſke Linje har gjennemgaaet;

l. paa hvilket Maal Kandidaten agter at beſvare de ſkriftlige Opgaver i Norſk;

m. om Kandidaten paa Grund af legemlige Mangler er fritaget — eller under Paaberaabelſe af fyldeſtgjørende Vidnesbyrd ſøger Undervisningsraadet om Fritagelſe for Prøver i Gymnaſtik (Piger er fritaget for denne Prøve) ſamt i Tilfælde i Perſpektivtegning;

n. om der for Kandidatens Vedkommende er nogen ſæregen Omſtændighed (ſvagt Syn, Tunghørthed o. l.), hvortil der ved Prøven ønſkes taget og kan tages Henſyn.

At de under Littera e—k opgivne Penſa fyldeſtgjør Reglementets Fordringer, atteſteres af Rektor (Beſtyrer).

Privatiſterne ſkal derhos oplyſe, hvilken Undervisning de har modtaget i det i Lovens § 6 og i Undervisningsplanen omhandlede Penſum i Religion.

§ 6. Enhver Kandidat maa, før han ſtedes til den ſkriftlige Prøve, fremlægge Kvittering for at have erlagt en Afgift af

Kr. 40,00. Herfra undtages dog de offentlige og kommunale 12 Novbr.
examensberettigede Gymnasiers Elever, som i det sidste Skoleaar har havt mindst halv Friplads eller tilsvarende Stipendium.

Ogsaa andre ubemidlede Kandidater kan af Overstyret fritages for at betale denne Afgift. Ansøgning om Fritagelse indsendes gjennem vedkommende Rektor (Bestyrer) til Overstyret inden 1ste Marts, ledsaget af Vidnesbyrd am Trang.

Afgiften indbetales til det Gymnasiums Kasserer, ved hvilket Kandidaten fremstiller sig til den skriftlige Prøve, og anvendes til at bestride de Udgifter, som vedkommer det offentlige i Anledning af den ved Gymnasiet afholdte Artium. Strækker Afgifterne ikke til, udlægges det manglende af Skolens Kasse mod senere Refusion gjennem Undervisningsraadet. Hvad der maatte blive tilovers, indsendes umiddelbart efter Examens Slutning til Undervisningsraadets Kasserer, ledsaget af Regnskab over Indtægt og Udgift.

Enhver Regning maa være attesteret af Gymnasiets Rektor (Bestyrer), ligesom Regnskabet maa være bilagt med attesteret Opgave over Kandidaternes Antal, og hvormange der af dem var Gratister eller fritaget for Afgift, samt Skolens Examenstabel, paa hvilken Navnefortegnelse opføres for hvert Examensparti.

III. Den skriftlige Prøve.

§ 7. Hvis der ved et Gymnasium har meldt sig flere Privatister til den skriftlige Artiumsprøve, end man der kan skaffe Plads under forsvarligt Tilsyn, henviser Undervisningsraadet det overskydende Antal til andre Gymnasier eller anbringer dem paa anden Maade under fornøden Inspektion.

§ 8. De skriftlige Artiumsopgaver tilstilles Skolerne fra Undervisningsraadet under dettes Segl med paatrykt Meddelelse om, paa hvilke Dage de skal forelægges Kandidaterne til Besvarelse.

Opgaverne aabnes paa den for hvert Fag bestemte Dag ved Skolerne af Rektor (Bestyrer) i Overvær af en Lærer. Under Udarbeidelsen skal Kandidaterne være under et uafbrudt og tilstrækkeligt Tilsyn, som ordnes af Skolens Bestyrelse, saafremt der ikke gjennem eller af Undervisningsraadet er givet Forskrifter derom.

Besvarelsen skal indføres paa et af Undervisningsraadet normeret Papir.

§ 9. Til Besvarelse af de mathematiske og fysikalske Opgaver har Kandidaterne at medbringe de til Brug ved Examen af Undervisningsraadet tilladte mathematiske Tabeller; forresten tillades det ikke at medbringe noget skrevet eller trykt Hjælpemiddel ved Opgavernes Besvarelse.

Forser nogen Kandidat sig herimod eller i nogen væsentlig Henseende mod andre for denne Examen anordnede Forholdsregler,

12 Novbr. med hvilke Kandidaterne paa den skriftlige Examens første Dag, førend Opgaven meddeles, skal gjøres bekjendt, bliver han af Rektor (Bestyrer) eller den dertil bemyndigede Inspektør (§ 7 Slutn.) at udelukke fra Adgang til Examen for dette Aar.

§ 10. De færdige Besvarelser med tilhørende Navneſedler sendes af Skolens Rektor (Bestyrer) eller den dertil bemyndigede Inspektør (§ 7 Slutn.), saa snart ske kan, til Undervisningsraadet, som tager Navneſedlerne under Forvaring og fordeler Besvarelserne mellem vedkommende Censorer til Bedømmelse.

§ 11. Undervisningsraadet opnævner til Bedømmelse af Besvarelserne i hvert Fag tre Censorer. Naar Kandidaternes Antal gjør det nødvendigt, kan Besvarelserne i samme Fag fordeles mellem to eller flere saadanne Sæt Censorer, i hvilket Tilfælde Undervisningsraadet har paa bedste Maade at sørge for, at de forskjellige Sæt Censorer benytter en ensartet Maalestok ved Bedømmelsen af Besvarelser i samme Fag.

§ 12. Ved Bedømmelsen af de skriftlige Besvarelser i Norsk, Tysk og Engelsk iagttages:

Norsk. Der lægges ikke Vegt paa detaljeret Fagkundskab, men dels paa Kandidatens Aandsmodenhed overhovedet, dels paa hans Evne til at behandle Opgaven paa en med Hensyn til Sprog og Form tilfredsstillende Maade. Uagtet saaledes Besvarelsen ikke skal bedømmes som en Kundskabsprøve, fordres det dog, at den skal have et i det væsentlige korrekt og nogenlunde fyldigt Indhold. Derfor kan ikke en Besvarelse godkjendes, naar den røber saa grov Uvidenhed om væsentlige Kjendsgjerninger, at den paa Grund deraf bliver forfeilet, uanseet om Sprogbehandlingen er upaaklagelig.

Tysk. Der tages væsentlig Hensyn til Gjengivelsens indre Værd, idet enkeltvis forekommende Sprogfeil ikke kommer i synderlig Betragtning, naar Arbeidet i det hele viser Sikkerhed i Sprog, Grammatik og Fraseologi. Gjennemgaaende Usikkerhed i det sproglige gjør en Besvarelse uantagelig, men sproglig Korrekthed kan ikke redde en Besvarelse, som mangler Indhold eller viser, at det oplæste Stykke ikke er forstaaet.

Engelsk (sprogl.-hist. Linje). Med Hensyn til Bedømmelsen af den skriftlige Besvarelse i Engelsk gjælder det samme, som en udtalt om Tysk. Der kræves, at Kandidatens Besvarelse giver en sammenhængende Fremstilling af Hovedpunkterne i det opgivne Stykke; en Besvarelse, som gjennemgaaende røber Ubekjendtskab til det opgivne Emne, bør ikke bedømmes som antagelig, selv om den viser Evne til at behandle Sproget skriftlig. Har Kandidaten givet sin Fremstilling en i sproglig Henseende selvstændig Form, regnes det ham til gode.

§ 13. For de skriftlige Prøver gives følgende Karakterer: 12 Novbr.
Særdeles tilfredsstillende . . S. tf.
Meget tilfredsstillende . . . M. tf.
Tilfredsstillende . . . . . Tf.
Nogenlunde tilfredsstillende . . Ng. tf.
Maadelig . . . . . Maadelig.
Ikke tilfredsstillende . . . . Ik. tf.

§ 14. For de to Besvarelser i Norsk gives tilsammen én Karakter. Begge Besvarelser tillægges ved Karakterens Bestemmelse lige Vegt. Dog kan en Kandidat, der leverer den ene Besvarelse paa Landsmaal, den anden paa det almindelige Bogmaal, ikke erholde en Karakter, hvormed Artium kan bestaaes, saafremt han ved den sidstnævnte Besvarelse har lagt for Dagen, at han ikke besidder fornøden Øvelse i skriftlig Brug af det almindelige Bogmaal.

Den i § 2, 1 nævnte Udarbeidelse paa det almindelige Bogmaal, som skal leveres af Kandidater, som besvarer begge de norske Stile paa Landsmaal, bedømmes kun som godkjendt eller ikke godkjendt og kommer ikke i Betragtning ved Bestemmelsen af Karakteren for Faget. (Smlgn. § 17).

§ 15. For samtlige Besvarelser af de mathematiske Opgaver, deri indbefattet Besvarelser i Projektionstegning, gives én Karakter. Ligeledes for Besvarelserne af Opgaverne i Fysik.

§ 16. Hvis Censorerne ikke kan komme til Enighed om Karakteren for en Besvarelse, afgjøres Spørgsmaalet ved Votering.

§ 17. En Kandidat har bestaaet den skriftlige Prøve, naar ingen af hans Karakterer for de i § 2 nævnte Prøver er under Ng. tf. Har Kandidaten besvaret begge Opgaver i Norsk paa Landsmaal, kræves tillige, at hans Udarbeidelse i det almindelige Bogmaal er godkjendt (§ 14).

En Kandidat af Reallinjen kan dog ogsaa bestaa den skriftlige Prøve med Karakteren „Maadelig" for Tysk og en Kandidat af den sproglige historiske Linje med Karakteren „Maadelig" for Mathematik, forsaavidt en af Vedkommendes Karakterer for de tre øvrige Prøver ikke er under Tf.

En Kandidat, som ikke fyldestgjør de ovenanførte Vilkaar for at bestaa den skriftlige Prøve, er rejiceret og har ikke Adgang til fortsat Deltagelse i Aarets Artium.

§ 18. Naar Censuren af de skriftlige Besvarelser er tilendebragt, har Undervisningsraadet uden Ophold at meddele hvert Gymnasium de faldne Karakterer for samme Kandidaters Vedkommende. Samtidig meddeles, hvilke Kandidater der er rejiceret og saaledes ikke har Adgang til at fortsætte Prøven.

Senest inden en Maaned efter endt Censur har Censorerne enten hver for sig eller gruppevis til Undervisningsraadet at indsende en Udtalelse om de af dem bedømte Arbeider i Almindelighed

12 Novbr. med de Bemerkninger om Examinandernes Standpunkt i det hele, ſom de maatte finde Anledning til.

IV. Den mundtlige Prøve for Gymnaſiernes Elever.

§ 19. I betimelig Tid henimod Afſlutningen af den regelmæssige Undervisning giver Lærerne i øverſte Klaſſe hver af de Elever i Klaſſen, ſom er anmeldt til Artium, en af de i § 20 opſtillede Karakterer for hvert af de forſkjellige i § 3 nævnte 8 mundtlige Fag ſamt for Gymnaſtik efter Elevens Standpunkt. Disſe Karakterer, der afgives med vedkommende Faglærers Underſkrift til Rektor (Beſtyrer), gjennemgaaes af denne og kan af ham gjøres til Gjenſtand for Forhandling med Faglæreren, inden de endelig faſtſættes.

§ 20. Ved den mundtlige Artiumsprøve gives følgende Karakterer:

Meget tilfredsſtillende . . . . M. tf.
Tilfredsſtillende . . . . . Tf.
Nogenlunde tilfredsſtillende . . Ng. tf.
Ikke tilfredsſtillende . . . . Ik. tf.

§ 21. Undervisningsraadet beſtemmer, i hvilken Udſtrækning der ved ethvert af Landets examensberettigede Gymnaſier ſkal afholdes mundtlig Artiumsprøve.

§ 22. Ved de mundtlige Prøver foretages Examinationen af vedkommende Faglærer.

I Bedømmelſen af enhver Prøve deltager en af Undervisningsraadet opnævnt Cenſor.

Skulde en Cenſor udeblive paa den for Prøven beſtemte Dag, er Rektor (Beſtyrer) bemyndiget til, hvis Prøven ikke kan udſættes, at vælge en dertil ſkikket i hans Sted.

§ 23. Cenſor har efter forudgaaende Samraad med Examinator, hvilket ſaavidt muligt bør foregaa umiddelbart før Examinationens Begyndelſe, at beſtemme, hvor og i hvilket Omfang Kandidaten i hvert Fag ſkal examineres, og kan, hvis han finder det fornødent, tilſlut ſelv rette enkelte ſupplerende Spørgsmaal til Kandidaten.

§ 24. Examinator og Cenſor pligter under Examinationen og Bedømmelſen nøie at tage Hensyn til det Omfang af Kundſkaber og den Grad af Modenhed, ſom efter de gjældende Beſtemmelſer for Undervisningen ſkal naaes, ſamt til de i ethvert Examensfag benyttede, af Overſtyret godkjendte Lærebøger.

§ 25. Med Hensyn til Cenſuren iagttages:

Ved alt, ſom ſkal bevares i Hukommelſen, ſees mere paa en ſikker og klar Overſigt over det hele ſamt grundigt Kjendſkab til det vigtigere end paa nøiagtig Detaljkundſkab.

Naar et Fag forgrener ſig i flere Hoveddele, og en Kandidat indenfor et større Omraade har vist Blottelſer, ſom ſtiller

det tvilsomt, om han for denne Del af Faget fortjener Karakteren Ng. tf., kan Karakteren for den hele Prøve ikke blive bedre end Ng. tf., og viser Kandidaten fuldstændig Ubekjendtskab med et saadant Omraade, bliver Karakteren for den hele Prøve Jk. tf. 12 Novbr.

§ 26. Hvis Examinator og Censor ikke kan komme til Enighed om en Karakter, bliver Censors Karakter gjældende. Forinden Karakteren fastsættes, skal Censor i saadant Tilfælde gjøres bekjendt med den af Faglæreren paa Forhaand givne Karakter (§ 19). Saavel Examinator som Censor har Adgang til at gjøre Tilførsel til Protokollen, dersom de har noget at bemerke ved Censuren.

§ 27. Ved ethvert examensberettiget Gymnasium føres en af Undervisningsraadet autoriseret Artiumsprotokol, i hvilken Eleverne indføres med fuldt Navn og med de Karakterer, som de har faaet ved den skriftlige og mundtlige Prøve. For de Fag, i hvilke mundtlig Prøve ikke er afholdt, indføres den i Henhold til § 19 fastsatte Karakter.

Endelig indføres i Protokollen en Hovedkarakter, som fastsættes efter Bestemmelserne i § 34.

V. Den mundtlige Prøve for Privatister.

§ 28. Kandidater, som ikke har bestaaet 1ste Gymnasieklasses Aarsprøve i Perspektivtegning skal fremstille sig til Aarsprøven i dette Fag ved de Gymnasier, hvortil de af Undervisningsraadet henvises.

§ 29. Kandidater, som ikke har bestaaet 1ste Gymnasieklasses Aarsprøve i Kemi og Fysiologi samt — paa den sprogligt-historiske Linje med Latin — 2den Klasses Aarsprøve i Fransk, skal examineres i disse Fag ved den mundtlige Artiumsprøve, i de førstnævnte Fag samtidig med Examinationen i Naturfag og i Fransk ved særskilt afholdt Prøve.

§ 30. Den mundtlige Artiumsprøve for Privatister afholdes efter Undervisningsraadets Foranstaltning, hvor Omstændighederne gjør det paakrævet.

Prøver afholdes i samtlige de i § 3 No. 1—8 nævnte Fag samt i Gymnastik.

Prøven skal søges afsluttet i Løbet af 9 Dage.

§ 31. Den nærmere Ordning og Ledelse af den mundtlige Artiumsprøve for Privatister overdrages af Undervisningsraadet paa hvert Sted, hvor denne Prøve afholdes, til en Examensformand. Examinatorer og Censorer beskikkes af Undervisningsraadet.

§ 32. Med Hensyn til Examination og Bedømmelse følges ved Privatistartium de for Artium ved Gymnasierne gjældende Forskrifter (§§ 23—26).

Derhos iagttages:

12 Novbr. For Kandidater, der ifølge § 29 examineres i Kemi og Fysiologi sammen med „Naturfag" tages ved Bedømmelsen Hensyn til deres Præstationer i disse Fag som til Hovedafdelinger af Faget (jfr. § 25 andet Led). Kandidater, der ifølge samme Paragraf examineres i Fransk, erholder særskilt Karakter for dette Fag.

§ 33. Examensformanden fører Artiumsprotokollen for Privatister.

VI. Artiums Udfald.

§ 34. Efter Karaktererne for de 4 i § 2 nævnte skriftlige Fag og for de 8 i § 3 nævnte mundtlige Fag og for Gymnastik beregnes for hver Kandidat en Hovedkarakter efter følgende Regel:

De enkelte Karakterer tillægges nedennævnte Talværdier:

S. tf.	faar Værdien		4
M. tf.	„	„	3
Tf.	„	„	2
Ng. tf.	„	„	1
Maadelig	„	„	÷ 2
Ik. tf.	„	„	÷ 3

Hovedkarakteren bestemmes ved at udregne Summen af de enkelte Karakterer og bliver:

S. tf., naar Summen ikke er under 42 for 14 Fag, 39 for 13 Fag og ikke under 36 for 12 Fag*) og ingen enkelt Karakter er under M. tf. for noget skriftligt Fag eller under Tf. for noget mundtligt Fag.

M. tf., naar Summen ikke er under 35 for 14 Fag, 32 for 13 Fag og ikke under 30 for 12 Fag, og ingen enkelt Karakter er under Ng. tf.

Tf., naar Summen ikke er under 24 for 14 Fag, 22 for 13 Fag og ikke under 20 for 12 Fag.

Ng. tf., naar Summen ikke er under 16 for 14 Fag, 15 for 13 Fag og ikke under 14 for 12 Fag.

§ 35. Til at bestaa Artium kræves (Smlgn. § 17):

1. At Karaktersummen ikke er under 16 for 14 Fag, 15 for 13 Fag og ikke under 14 for 12 Fag.
2. At ingen Karakter for nogen enkelt mundtlig Prøve eller for Gymnastik er under Ng. tf. (Smlgn. § 40).

§ 36. For dem, som har bestaaet Artium, udfærdiges efter Artiumsprotokollen for Gymnasiernes Elever af Rektor (Bestyrer) og for Privatister af Examensformanden et Vidnesbyrd, paa hvilket de enkelte Karakterer og Hovedkaraktererne opføres uden Talbestemmelser. Paa Vidnesbyrd for Kandidater af den sproglig-

*) For Kandidater, som er fritaget for Prøven i Gymnastik.

historiske Linje med Latin opføres ogsaa den ved 2den Klasses Aarsprøve eller ved den tilsvarende Prøve for Privatister (§ 32) opnaaede Karakter for Fransk, som medregnes i Hovedkarakteren. Viser nogen Examinand i Tiden efter Anmeldelse til Artium slet Opførsel, skal han bortvises fra Prøven. 12 Novbr.

§ 37. Efter endt Artium afgives til Undervisningsraadet — for Gymnasierne af Rektor (Bestyrer) og for Privatistartium af Examensformanden — Beretning om Aarets Artium, ledsaget af fuldstændig Udskrift af Artiumsprotokollen. For de ved et Gymnasium afholdte mundtlige Prøver, indsendes sammen med Beretningen Lister over de paa Forhaand fastsatte Karakterer i vedkommende Fag (§ 19).

Saasnart forannævnte Beretninger er modtaget, indgiver Undervisningsraadet til Overstyret en Beretning om Artiums Udfald, ledsaget af de Bemerkninger, hvortil det finder sig foranlediget, — de i § 18 sidste Led nævnte Udtalelser fra Censorerne i de skriftlige Fag og en alfabetisk Fortegnelse over samtlige Kandidater, som har bestaaet Artium med de dem tildelte enkelte Karakterer og Hovedkarakterer.

VII. Udsatte og fornyede Prøver.

§ 38. Forlader en Kandidat ved en skriftlig Prøve Lokalet, efterat Opgave er givet, uden at indlevere Besvarelse, eller udebliver han fra en skriftlig eller mundtlig Prøve uden at godtgjøre gyldigt Forfald, har han ikke Adgang til i samme Aar at fortsætte Artium.

Ved Sygdomsforfald kræves Bevidnelse fra Læge om, at Sygdommen har hindret Kandidaten fra at fremstille sig til Prøve i Løbet af bestemt angivne Dage.

§ 39. For Kandidater, som paa Grund af godkjendt Forfald ikke har fuldendt Artium, afholdes efter Undervisningsraadets Bestemmelse udsat Prøve i de manglende skriftlige og mundtlige Fag i Begyndelsen af den paafølgende Oktober Maaned. Saafremt dertil er Anledning, kan dog en Kandidat, som har havt Forfald under den mundtlige Prøve, gives Adgang til Prøve en senere Dag inden den ordinære mundtlige Prøves Afslutning.

§ 40. De, som ikke har opnaaet Vidnesbyrd for bestaaet Artium, fordi de

enten har erholdt Karakter under Ng. tf. for 1ste Gymnasiums Aarsprøve i Perspektivtegning eller — paa den sproglig-historiske Linje med Latin — for 2den Gymnasiums Aarsprøve i Fransk;

eller fordi de ved den ordinære eller den udsatte Artiumsprøve har faaet Karakter under Ng. tf. for noget mundtligt Artiumsfag eller Gymnastik.

11 Novbr. skal, naar Karaktersummen ikke er til Hinder for, at Artium bestaaes (§ 35, 1), ved Undervisningsraadets Foranstaltning gives Anledning til i Løbet af den efter Artium følgende December Maaned at underkaste sig fornyet Prøve i vedkommende Fag.

§ 41. For Kandidater, som ved den fornyede Prøve opnaar Karakterer, hvormed Artium kan bestaaes, udfærdiges Artiumsvidnesbyrd.

Paa Vidnesbyrdet opføres først Udfaldet af den ordinære Artium med den ved samme opnaaede Hovedkarakter. Derefter paategnes Udfaldet af den fornyede Prøve i vedkommende Fag.

§ 42. De for den ordinære Artiumsprøve gjældende Bestemmelser om Examination, Censur og Indberetninger gjælder ogsaa for den udsatte og den fornyede Prøve, uanseet om Examinanderne er Skolens Elever.

I de mundtlige Fag benyttes saavidt muligt de ved den afholdte Artium beskikkede Examinatorer og Censorer.

Ved de udsatte og fornyede Artiumsprøver gjælder intet Forfald. Indtræffer saadant, kan Examinanderne underkaste sig vedkommende Prøve ved den ordinære Artium næste Aar.

VIII. Tillægsprøver.

§ 43. A. For dem, som efter at have bestaaet Artium paa en Linje vil erhverve Artiumsvidnesbyrd paa en anden Linje, afholdes følgende Tillægsprøver:

1. Den som har bestaaet Realartium, kan opnaa Vidnesbyrd for bestaaet Artium:
   a. paa den sproglig-historiske Linje ved at underkaste sig de for denne Linje anordnede Artiumsprøver i Engelsk;
   b. paa den sproglig-historiske Linje med Latin ved at underkaste sig de for denne Linje anordnede Prøver i Latin.
2. Den som har bestaaet Artium paa den sproglig-historiske Linje, kan opnaa Vidnesbyrd for bestaaet Artium:
   a. paa Reallinjen ved at underkaste sig de for denne Linje anordnede Artiumsprøver i Mathematik, derunder Projektionstegning, og Fysik;
   b. paa den sproglig-historiske Linje med Latin ved at underkaste sig de under 1 b nævnte Prøver.
3. Den, som har bestaaet Artium paa den sproglig-historiske Linje med Latin, kan opnaa Vidnesbyrd for bestaaet Artium:
   a. paa Reallinjen ved at underkaste sig de under 2 a nævnte Prøver;
   b. paa den sproglig-historiske Linje ved at underkaste sig de under 1 a nævnte Prøver.

B. Indtil videre afholdes for Studenter med Realartium efter den ældre Ordning: 12 Novbr.

Tillægsprøve i Latin, omfattende Middelskolens Pensum efter den ældre Ordning.

§ 44. Tillægsprøver holdes ikke uden i Forbindelse med Artium for Privatister og med de i § 39 omhandlede Prøver. Til andre Tider holdes ingen Tillægsprøve.

Anmeldelse til Tillægsprøverne indsendes henholdsvis inden 1ste Marts og 1ste Juni til Undervisningsraadet.

Den som er rejiceret ved en Tillægsprøve, har ikke Adgang til i samme Aar atter at fremstille sig til samme Prøve.

Ved Tillægsprøverne gjælder intet Sygdomsforfald.

Efter Tillægsprøvernes Slutning har vedkommende Examensformand at udfærdige Vidnesbyrd for dem, som har bestaaet samme, og at indsende Meddelelse om deres Udfald til Undervisningsraadet.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Justitsdepartementet, hvori førstnævnte Departement erklærer sig enigt i, at Sundhedskommissionen, efterat Loven om Behandling af forsømte Born af 6te Juni 1896 er traadt i Kraft, fremdeles antages at kunne paalægge Fattigvæsenet at drage Omsorg for, at et for Betaling udsat Barn, som ikke har opnaaet skoleberettiget Alder, og som ikke behandles forsvarlig, anbringes paa tilfredsstillende Maade andetsteds, forudsat at Barnets Bortsættelse ikke er foretaget af Værgeraadet eller dette finder Føie til at skride ind overensstemmende med Bestemmelserne i ovennævnte Lov. 12 Novbr.

Skrivelse fra Landbrugsdepartementet til en Amtmand, hvori udtales, at der antages at være lovlig Adgang til i Jagtregler for en Bygdealmenning overensstemmende med Lov om Jagt og Fangst af 20de Mai 1899 § 5 at fastsætte en rimelig Jagtkortafgift ogsaa for Beboere paa de i en Bygdealmenning brugsberettigede Eiendomme, naar kun lige saa stor Afgift fastsættes for Almenningens Eiere. Derimod antages der ikke at være lovlig Adgang til at sætte Afgiften høiere for udenbygdsboende end for indenbygdsboende Almenningseiere. 12 Novbr.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af Læge Gerean Ludvig Mordt ved Testamente af 7de September 1894 oprettede „Doktor Gerean Ludvig Mordts Legat" til Fordel for medicinske Studerende og Læger til Hjælp under deres Studier umiddelbart før og umiddelbart efter Embedsexamen, samt paa det af det medicinske Fakultet under 9de Oktober 1902 udarbeidede Forslag til Fundats for nævnte Legat. 13 Novbr.

13 Novbr. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af Overlærer Ole Larsen Thonstad ved Testamente af 15de August 1901 oprettede „Overlærer Ole Larsen Thonstads Legat" til Fordel for Tiller Herred samt paa de under 9de September 1902 udarbeidede Statuter for nævnte Legat.

13 Novbr. **Høieste Resolution***) hvorved i Henhold til Lov om Brandvisitationer i Kjøbstæderne af 22de Mai 1875 bestemmes:

1. Brandvisitationen i Haugesund bliver fremtidig at udføre af:
   Brandmesteren som Administrator, en Murmester og en Formand i den faste Brandvagt, hvilke to sidste opnævnes af Branddirektøren. Derhos skal Feiermesteren være tilstede for at gaa tilhaande med Oplysninger, dog uden at have Stemme.
2. Brandvisitationen, der skal tage sin Begyndelse i Tiden fra 15de Mai til 15de Juni efter nærmere Bestemmelse af Branddirektøren skal indtil videre afholdes 1 Gang aarlig og være afsluttet saa betimeligt at alle Mangler kan paasees udbedrede, forinden Ildstederne om Høsten tages i Brug.

13 Novbr. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Stavanger Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra Stavanger Magistrat om, hvorvidt Bygningskommissionen i Henhold til den almindelige Bygningslovs § 64 kan anses berettiget til at afgive nærmere Bestemmelse for Anbringelse af Gasovne og Gaskomfurer.

I Anledning heraf bemærker Departementet, at den nævnte Lovparagraf forudsætter, at der angaaende de deri omhandlede Ildsteder uden Afledning for Røg gjennem Pibe afgives nærmere Bestemmelse af Bygningskommissionen i ethvert specielt Tilfælde. Naar der nu er Spørgsmaal om Udfærdigelse af almindelige Regler for Anbringelse af Gasovne, anser Departementet det derfor rettest, at der herom vedtages Bestemmelse af Kommunestyret overensstemmende med den almindelige Bygningslovs § 89.

14 Novbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Tromsø Stiftsdirektion, hvori paa Forespørgsel fra et Formandskab meddeles, at Departementet er enigt i, at Udbetalinger af Kirkekassen overensstemmende med det af Herredsstyret fastsatte Budget i Henhold til Slutningsbestemmelsen i Kirkelovens § 48 bør ske efter Anvisning af Kirketilsynets Formand (jfr. Prestelønningskommissionens Motiver til den tilsvarende Paragraf (47) i dens Udkast, Indstillingen Side 75).

---

*) Bekjendtgj. 14 Novbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 52.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Trondhjems Stiftsdirek- 14 Novbr.
tion, foranlediget ved Forespørgsel fra en Foged om, hvilken Kasse det paahviler at udrede Kostgodtgjørelse for en Reise foretagen af en Jordmoder for at yde Fødselshjælp til en fattig Barselkvinde, hvis Hjemstavn ikke er oplyst. I Anledning heraf henviser Departementet til Lov om Jordmødre af 19de December 1898 § 14, sammenholdt med Fattiglovens §§ 15 og 11.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Nordre 14 Novbr.
Bergenhus Amt, hvori Departementet paa Forespørgsel om, hvorvidt det antages lovmedholdeligt at udlægge de af Ligningskommissionen benyttede Kladdelister til Eftersyn sammen med Afskriften af Ligningsforretningen, meddeler, at saadan Udlæggelse maa anses stridende mod Bestemmelsen i Statsskattelovens § 27.

Skrivelse fra Departementet for det Indre til Tilsynskom- 15 Novbr.
missionen for Dampskibe i Kristiansands Distrikt.

Med Skrivelse af 19de September dette Aar har Tilsynskommissionen hertil indsendt en Skrivelse af 15de næstfor fra Hr. C. H. Johnsen, Arendal, hvori andrages om Fritagelse for det ham af Kommissionen givne Paalæg at lade de af ham bestyrede mindre Passagerdampskibe „Trip", „Rap" og „Ferm" forsyne med Lanterner, foreskrevne i Plakat af 16de Januar 1897 og godkjendte ved Certifikat fra en Kontrolkommission for nautiske Instrumenter. Samtidig har Tilsynskommissionen udbedt sig Departementets Udtalelse om, hvorvidt Kommissionen bør fordre Certifikat fra saadan Kontrolkommission for alle Styringslanterner for Passagerdampskibe, samt hvorvidt Styringslanterner kan undværes, hvor vedkommende Dampskibs Rute kun falder i den lyse Del af Døgnet.

Efter i Anledning heraf at have indhentet Forsvarsdepartementets Udtalelse i Sagen meddeler Indredepartementet følgende:

Der findes for Tiden ikke nogen Bestemmelse i norsk Lov om, at Skibe skal være forsynede med Certifikat for sine Lanterner. Man har med Hensyn til Lanterner kun at efterkomme de i de internationale Regler til Forebyggelse af Sammenstød mellem Fartøier (norsk Plakat af 16de Januar 1897 med Tillæg af 7de Juni 1902 § 1 og flg.) fastsatte Bestemmelser (om de forskjellige Lanterner, deres Anbringelse ombord og Synlighed i en bestemt Afstand). Formanden i Tilsynskommissionen for Passagerdampskibe i Kristiania Distrikt har imidlertid paa Foranledning oplyst, at denne Kommission, efterat der er blevet Anledning til at erholde Certifikater for Lanterner fra offentlige Kontrolkontorer, paalægger de besigtede større Fartøier at skaffe saadanne Certifikater for sine

15 Novbr. Lanterner, medmindre disse er godkjendte af Norsk Veritas. For Fartøier, hvis Certifikat udelukkende lyder paa et kort, bestemt Farvand, f. Eks. Kristiania—Bygdø, har Komissionen ikke fordret Certifikat for Lanternerne, men paaseet, at de var i Orden og forsynet med gode Brændere. For Fartøier under 40 Tons Brutto, hvor Lanternernes Lysvidde ifølge Plakaten af 16de Januar 1897 § 7 kun behøver at være, for Toplanternens vedkommende $^2/_5$ og for Sidelanternernes vedkommende $^1/_2$ af de for større Fartøier reglementerede, har Kommissionen ligeledes nøiet sig med at paase, at de ombordværende Lanterner skjønsmæssig var brugbare.

Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt Passagerdampskibe, hvis Rute kun falder i den lyse Del af Døgnet, kan fritages for at være forsynede med Styringslanterner, skal man henvise til den ovennævnte Plakats § 33, der bestemmer, at naar det om Sommeren i Tiden mellem Solnedgang og Solopgang er saa lyst, at Fartøier og Baade utvilsomt kan se hinanden paa 2 Kvartmiles Afstand, er de i norske Indenskjærsfarvand, Indsjøer og Elve fritagne for at benytte de i Plakaten ellers paabudte Natsignaler. Det bemærkes imidlertid, at Kristiania Tilsynskommission, efter hvad dens Formand har oplyst, hidtil ikke har udfærdiget Certifikat gjældende for Fart kun i den lyse Tid af Døgnet. Da det sees, at et af de Dampfartøier, hvorom der her er Tale, Dampskibet „Rap", om Vinteren er i Fart fra Kl. 8 Morgen til Kl. 4 Eftermiddag, skal man derhos gjøre opmerksom paa, at Solen i længere Tid om Vinteren gaar ned før Kl. 4 og staar op efter Kl. 8.

Departementet finder i Henhold til foranstaaende, at de omhandlede i Arendal hjemmehørende Dampskibe bør være forsynede med Styringslanterner. Derimod antager man ikke, at der bør fordres Certifikat for samme, idet det vil være tilstrækkeligt, at Kommissionen selv skjønsmæssig forvisser sig om, at de er brugbare.

$^{15}/_{20}$ Novbr. **Kapitulstakster for Aaret 1902.**

(i Overensstemmelse med N. L. 3—14—15 og Lov af 17de August 1848).

For Kristiania Stift:

(sat 15de November)

Landskyld og Leding:

100	Kilogram	Rugmel	Kr.	15,05
100	—	Bygmel eller Malt	„	15,10
100	—	Havremel eller Malt	„	15,45
100	—	Blandmel eller Malt	„	15,18
1	Hektoliter	Landskylds Byg eller Korn, hvor samme ei ydes efter Tyngde eller Vægt . . .	„	7,34
1	—	Landskylds eller Ledings Havre . . .	„	6,92

Tiende: $\frac{15}{20}$ Novbr.

1	Hektoliter	Hvede, Rug, Thorekorn eller Erter . .	Kr.	8,65
1	—	Byg	„	6,96
1	—	Blandkorn	„	6,35
1	—	Havre	„	5,92
1	—	Letbyg	„	4,24
1	—	Lethavre	„	3,73

Landskyld og Leding efter Middelprisen af de 10 sidste Aars Kapitultaxter:

100	Kilogram	Rugmel	Kr.	15,03
100	—	Bygmel eller Malt	„	14,33
100	—	Havremel eller Malt	„	14,51
100	—	Blandmel eller Malt	„	14,43
1	Hektoliter	Landskylds Byg	„	6,93
1	—	Landskylds Havre	„	6,40

Tiendekorn efter Middelprisen af de 20 sidste Aars Kapitultaxter:

1	Hektoliter	Hvede, Rug, Thorekorn eller Erter . .	Kr.	9,32
1	—	Byg	„	7,12
1	—	Blandkorn	„	6,18
1	—	Havre	„	5,41
1	—	Letbyg	„	4,29
1	—	Lethavre	„	3,44

For Hamar Stift:
(sat 20de November)

Landskyld og Leding:

100	Kilogram	Rugmel	Kr.	16,19
100	—	Bygmel	„	17,22
100	—	Havremel	„	17,46
100	—	Blandmel	„	17,34
1	Hektoliter	Landskyldsbyg eller Korn, hvor samme ei ydes efter Tyngde eller Vægt . .	„	8,36
1	—	Landskylds- eller Ledingshavre . . .	„	7,83
100	Kilogram	Bygmalt	„	13,08
100	—	Havremalt	„	13,26
100	—	Blandkornmalt	„	13,17

Tiende:

1	Hektoliter	Hvede, Rug, Thorekorn eller Erter . .	Kr.	9,32
1	—	Byg	„	7,93
1	—	Blandkorn	„	6,83
1	—	Havre	„	6,70
1	—	Letbyg	„	4,67
1	—	Lethavre	„	4,39

$\frac{15}{20}$ Novbr. Landskyld og Leding efter Middelprisen af de 10 sidste Aars Kapitultaxter:

100	Kilogram	Rugmel	Kr. 16,06
100	—	Bygmel	„ 16,28
100	—	Havremel	„ 15,78
100	—	Blandmel	„ 16,03
1	Hektoliter	Landskyldsbyg	„ 7,91
1	—	Landskyldshavre	„ 7,09
100	Kilogram	Bygmalt	„ 12,37
100	—	Havremalt	„ 11,99
100	—	Blandkornmalt	„ 12,18

Tiendekorn efter Middelprisen af de 20 sidste Aars Kapitultaxter:

1	Hektoliter	Hvede, Rug, Thorekorn eller Erter.	Kr. 9,96
1	—	Byg	„ 8,19
1	—	Blandkorn	„ 6,69
1	—	Havre	„ 6,00
1	—	Letbyg	„ 4,36
1	—	Lethavre	„ 3,61

For Kristiansands Stift:
(sat 20de November)

1	Hektoliter	Byg	Kr. 8,01
1	—	Havre	„ 6,62
1	—	Havremel	„ 7,42
100	Kilogram	Byg	„ 12,37
100	—	Havre	„ 12,78
100	—	Havremel	„ 14,32

Middeltallet af Kapitultaxterne for de sidste 10 Aar fra 1893 til 1902, begge iberegnede, bliver paa Byg pr. Hektoliter Kr. 7,44, pr. 100 Kilogram Kr. 11,49 samt paa Havre pr. 100 Kilogram Kr. 11,45.

For Bergens Stift:
(sat 20de November)

Hvede	Kr. 11,08	Alt pr. Hektoliter*)
Rug	„ 8,18	
Byg	„ 8,15	
Havre	„ 5,39	
Blandkorn	„ 6,71	
Malt	„ 39,50	

*) Middelprisen paa Malt er ogsaa opgivet pr. Kg. af Sognepresterne til Korskirken, Nykirken, Mariakirken og Sandvikskirken samt af Bergens Magistrat og Askøens Formandskab til 74 Øre og af Bergens Formandskab til 75 Øre. Middeltallet heraf, beregnet efter Lov af 17de August 1848, udgjør 74 Øre.

Hvad Kongens Tiende i Nordhordland angaar, da skal der efter den derom gjældende Bestemmelse kun gives for en Hektoliter 3 Kroner 45 Øre (4 Kr. 80 Øre pr. Tønde). 15/20 Novbr.

Middeltallet af de sidste 20 Aars Kapitultaxter bliver for Hvede 12 Kroner 53 Øre, for Rug 8 Kroner 65 Øre, for Byg 8 Kroner 53 Øre, for Havre 5 Kroner 10 Øre, for Blandkorn 6 Kroner 46 Øre og for Malt 27 Kroner 23 Øre, alt pr. Hektoliter.

Middeltallet af de sidste 10 Aars Kapitulstaxter bliver for Hvede 11 Kroner 35 Øre, for Rug 7 Kroner 89 Øre, for Byg 7 Kroner 62 Øre, for Havre 4 Kroner 95 Øre, for Blandkorn 6 Kroner 11 Øre og for Malt 31 Kroner 89 Øre, alt pr. Hektoliter.

For Trondhjems Stift:

(sat 20de November)

1	Hektoliter	bedste Rug	Kr.	8,59
1	—	ringere Rug	„	7,70
1	—	Sædebyg	„	7,63
1	—	ringere Byg	„	6,26
1	—	bedste Blandkorn	„	6,52
1	—	ringere Blandkorn	„	5,49
1	—	Sædehavre	„	6,23
1	—	ringere Havre	„	5,25
1	Kilogram	bedste Rugmel	„	0,15
1	—	ringere Rugmel	„	0,13
1	—	bedste Bygmel	„	0,14
1	—	ringere Bygmel	„	0,12
1	—	bedste Havremel	„	0,15
1	—	ringere Havremel	„	0,13
Middeltal af de 10 sidste Aars Kapitels-Taxter paa Sædebyg for en Hektoliter			„	7,19
Middeltal af de 10 sidste Aars Kapitels-Taxter paa Sædehavre for en Hektoliter			„	5,63

For Tromsø Stift:

(sat 20de November)

1	Hektoliter	bedste Rug	Kr.	9,02
1	—	ringere Rug	„	8,04
1	—	Sædebyg	„	9,61
1	—	ringere Byg	„	8,11
1	—	bedste Blandkorn	„	8,02
1	—	ringere Blandkorn	„	7,19
1	—	Sædehavre	„	9,69

$\frac{15}{20}$ Novbr.	1	Hektoliter	ringere Havre	„ 8,23
	1	—	Bygmalt	„ 14,00
	10	Kilogram	Rugmel	„ 1,45
	10	—	Bygmel	„ 1,52
	10	—	ringere Bygmel	„ 1,36
	10	—	Havremel	„ 2,10
	10	—	ringere Havremel	„ 1,67
	10	—	hvide Erter	„ 2,61
	10	—	ringere Erter	„ 2,12
	Middeltal af de sidste 10 Aars Kapituls-Taxter paa en Hektoliter Sædebyg			„ 9,09

Kirkernes Landskyld:

10	Kilogram	Lange	Kr. 4,00
10	—	Rundfisk	„ 4,00
10	—	Titling	„ 3,25
10	—	stor Rotskjær	„ 4,25
10	—	smaa Rotskjær	„ 3,00
10	—	stor Sei	„ 3,00
10	—	middels Sei	„ 2,75
10	—	smaa Sei	„ 2,00
10	—	Ost i Salten	„ 4,89

17 Novbr. **Bestemmelse om Fredning af Daadyr***), givet af Landbrugsdepartementet 17de November 1902 i Henhold til Lov angaaende Jagt og Fangst af 20de Mai 1899 § 44, jfr. Kongelig Resolution af 17de Juni 1899 og 17de Februar 1900.

Daadyr, som ikke holdes i Dyrehave eller indhegnet Park, skal indtil videre, dog ikke længere end til Udgangen af Aar 1904, være fredet det hele Aar.

17 Novbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Kristiania Stiftsdirektion, hvori Departementet paa Forespørgsel, om en tiltrædende Præst nyder Indtægten af Embedsgaarden og har at udrede de denne vedkommende Byrder fra den Dag han udnævnes til Embedet, eller fra den Dag, han overtager det, udtaler, at den nye Præst efter Departementets Mening er berettiget og forpligtet til at overtage Gaarden allerede fra den Tid, Formanden fratræder Gaardens Brug, dog saaledes, at Overskud af Gaardsdriften i den Tid Embedet staar ubesat, altsaa indtil den nye Præsts Udnævnelse efter Præstegaardsloven af 14de Juli 1897 § 28 skal anvendes til bedste for Gaarden efter Departementets Bestemmelse.

Naar Udnævnelsen falder kort Tid efter Formandens Fratrædelse og en Fordeling af Nettoudbyttet er mindre hensigtsmæssig, pleier Departementet at tillade, at den nye Præst i enhver Hen-

*) Bekjendtgj. 25 Novbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 53.

seende, altsaa ogsaa med Hensyn til „Overskuddet", regnes som Præstegaardens Bruger fra den Tid, Formanden fratræder Gaardens Brug. 17 Novbr.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Finmarkens Amt, fra hvem der var indkommet en Forestilling fra Sorenskriveren i Vardø Sorenskriveri, angaaende hans Forpligtelse til som Magistrat at opnævne Værge for Umyndige, hvis insolvente Fader ved Tvangsauktion havde kjøbt fast Eiendom i sine umyndige Børns Navn. 17 Novbr.

I Anledning heraf meddeler Departementet, at det med Amtmanden antager, at Magistraten i saadanne Tilfælde ikke vil være berettiget til at undslaa sig for at foretage Værgebeskikkelse. Derimod maa det selvfølgelig være den opnævnendes Værge overladt at vægre sig for paa den Umyndiges Vegne at godkjende denslags Transaktioner, hvor det stedfundne Eiendomskjøb skjønnes at stride mod Myndlingens Interesser.

Med Hensyn til et andet i Sorenskriverens Forestilling opkastet Spørgsmaal angaaende Overformynderiets Stilling til Midler, som er erhvervet for Umyndige paa den heromhandlede Maade, henholder Departementet sig til sine i Lovtidenden indtagne Skrivelser af 27de Januar 1894 og 7de Juli 1899.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Bergen, hvori Departementet i Anledning af Forespørgsel fra et Herredsstyre meddeler, at Brugere af de i Skolelovens § 24 omhandlede Lærerjorde fremdeles ansees forpligtet til at udrede den paa disse faldende Matrikulskat. Den af Høiesteret under 23de Juni 1900 afsagte Dom antages at være uden Betydning for det heromhandlede Spørgsmaal. 18 Novbr.

Skrivelse fra Medicinaldirektøren til en Distriktslæge, der havde udbedt sig Direktørens Udtalelse angaaende Spørgsmaalet, om en Sundhedskommissionsordfører paa Landet kan benytte Sundhedskommissionens Tilsynsmænd til at kontrollere, om de hos en Tuberkulosepatient paabudte hygieniske Foranstaltninger og Regler overholdes. 18 Novbr.

Medicinaldirektøren bemærker, at i det af Overlæge Klaus Hansen og ham udarbeidede Udkast til Tuberkuloseloven indeholdt § 5 en Bestemmelse om, at ved det hygieniske Tilsyn skulde Sundhedskommissionens øvrige Medlemmer være forpligtede til at bistaa Ordføreren, og — efter Sundhedskommissionens Bestemmelse — forrette som Tilsynsmænd inden sin Kreds.

Denne Bestemmelse vakte imidlertid Modstand og blev strøgen i den Kongelige Proposition til Loven, da Departementet fandt, at det hygieniske Tilsyn alene burde udføres af Læger og altsaa ikke overdrages Sundhedskommissionens ikke lægekyndige Medlemmer.

18 Novbr. Efter den Ordlyd, som Lovens § 5 paa Grund heraf har faaet, antages der saaledes ikke at være Adgang til at overdrage den omhandlede Kontrol til Sundhedskommissionens Tilsynsmænd.

18 Novbr. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Tromsø Amt, hvorved i Medhold af Lov om Jordmødre af 19de December 1898 § 7 bestemmes, at der foretages følgende Forandringer i Henseende til Tromsø Amts Inddeling i Jordmoderdistrikter fra den Tid, særskilte Jordmødre ansættes i de nyoprettede Distrikter:

1. At Ibbestad Jordmoderdistrikt deles i 2 Distrikter, saaledes at Ytre Andorgøen, omfattende Gaardene fra Kloopen til og med Aanstad, samt Gaardene Bolla, Rolnæs og Fugleberg paa Roløen kommer til at udgjøre et eget Distrikt.
2. At det af Skjervø Herred bestaaende Jordmoderdistrikt deles i 2 Distrikter saaledes at Rotsundet, omfattende Strækningen fra Spaakenæsset til Rovelseidet, samt Ulø og Folleso kommer til at udgjøre et eget Distrikt.

20 Novbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Direktøren for Abnormskolevæsenet, hvori i Anledning af forskjellige Forespørgsler fra Abnormskolers Bestyrere om, hvorledes der ved Abnormskolerne bliver at forholde med Hensyn til Udgifterne ved Elever, som er indlagte paa Sygehus, meddeles følgende til Efterretning for samtlige Abnormskolers Bestyrere:

Naar Sygdommen ikke er smitsom, bliver Udgiften ved Indlæggelse paa Sygehus af Elever af de offentlige Abnormskoler at udrede af vedkommende Forsørger eller, forsaavidt Barnet er uformuende, af vedkommende kommunale Fattigvæsen uden Bidrag af Amtskassen (kfr. Departementets Skrivelse af 18de April 1888, indtaget i Lovtidenden). Udgiften, som følgelig er at betragte som Skolerne uvedkommende, bør dog forskudsvis udbetales af vedkommende Abnormskoles Kasse, men mod senere Refusion hos Forsørgeren (By- eller Amtskommunen) efter Regning fra Skolen. For Elever, for hvem Amtskommunen har overtaget at udrede Udgifterne ved Barnets Opholdt ved Abnormskole, falder det for Skolen naturligst at sende Refusionskravet til vedkommende Amt, som da senere hos vedkommende Fattigkommune vil søge sit Udlæg refunderet.

For den Tid, hvori Eleven har ligget paa Sygehus, blir for de interne Elever ikke at beregne nogen Forpleiningsgodtgjørelse. For de externe Elever blir der heller ikke at erlægge nogen Forpleiningsgodtgjørelse til Skolen; derimod bør vedkommende Pleiehjem oppebære halv Forpleiningsgodtgjørelse for en Tid af indtil én Maaned, hvilken Udgift udredes af Forsørgeren (By- eller Amtskommune) efter Regning fra Skolen. Varer Opholdet paa Sygehus længere end én Maaned, har Forsørgeren for Tiden ud-

over én Maaned ikke at udrede nogen Forpleiningsgodtgjørelse til det 20 Novbr.
private Pleiehjem.

Hvad angaar Udgifter ved en Abnormskoleelevs Ophold paa Sygehus paa Grund af smitsom Sygdom, bemerkes at disse efter Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 § 15, forsaavidt vedkommende Elev ikke selv har Evne til at bære Udgiften ved sin Forpleining (nævnte Lovs § 22) paahviler den Kommune, hvor vedkommende ved Indlæggelsen opholdt sig, altsaa den Kommune, hvor vedkommende Skole eller Pleiehjem er beliggende (kfr. Justitsdepartementets Skrivelse af 8de Januar 1896, indtaget i Lovtidenden, og Høiesteretsdom af 28de Juli 1897, Retstidenden for s. A., Side 721 flg.). Da man imidlertid har Grund til at tro, at der fra Opholdsstedets Kommune vil kunne blive reist Indsigelse mod at modtage paa Sygehus Elever, som bor i vedkommende Abnormskoles Internat, og som lider af smitsom Sygdom, idet Sundhedskommissionen formentlig i Almindelighed vil kræve de syge Børn behandlet i vedkommende Skole, — hvilket saavel for Skolens som for Internatets Virksomhed vil være til stor Ulempe — antager Departementet, at for de interne Elevers vedkommende Abnormskolen bør udrede de ved Sygehusopholdet forbundne Udgifter mod, at Skolen oppebærer fuld Forpleiningsgodtgjørelse hos vedkommende Forsørger (By- eller Amtskommune) i den Tid Opholdet paa Sygehus varer. Udgiften bliver at postere paa Kontoen „Medicin".

Hvad angaar de externe Elever, bemærkes, at Udgiften ved disses Ophold paa Epidemisygehus overensstemmende med den nævnte Høiesteretsdom maa blive at udrede af Opholdsstedets Kommune. Med Hensyn til Forpleiningsgodtgjørelse i den Tid Opholdet paa Sygehus varer, bliver at forholde paa samme Maade som ovenfor nævnt, forsaavidt angaar externe Elevers Ophold paa Sygehus paa Grund af ikke smitsom Sygdom.

Vedkommende Udgifter ved uformuende Abnormskoleelevers Begravelse henholder Departementet sig til sin Skrivelse til Direktøren af 19de December 1899, hvor man har antaget, at disse Udgifter helt bør udredes af vedkommende Fattigkommune uden Bidrag af Amtskommunen. Forsaavidt Amtskommunen har overtaget Udgifterne ved et abnormt Barns Ophold paa Abnormskole, falder det ogsaa for disse Udgifters Vedkommende rimeligst, at det Udlæg, som Abnormskolen maatte have havt til en Elevs Begravelse, efter Regning fra Skolen udbetales af Amtskassen, som da senere søger Refusion hos vedkommende Hjemstavnskommune.

Sluttelig skal man for at forebygge Misforstaaelse gjøre opmærksom paa, at for Sygdomstilfælde, som behandles i Internat eller Externat, hvad enten Sygdommen er smitsom eller ikke, betaler Forsørgeren intet udenfor den vanlige Forpleiningsgodtgjørelse,

20 Novbr. idet Lægetilsyn ydes af vedkommende Abnormskoles Læge og Medicin bekostes af Abnormskolen.

22 Novbr. **Grundlovsbestemmelse**, der træder istedetfor §§ 1 og 2 i Grundlovsbestemmelse af 6te Juni 1878, indeholdende Forandringer i Grundlovens §§ 57 og 58*)[1]).

Vi Oscar o. s. v. Gjøre vitterligt: Os er bleven forelagt det nu forsamlede Storthings i Overensstemmelse med Grundlovens § 112 fattede Beslutning af 4de November 1902 til Grundlovsbestemmelse, der træder istedetfor §§ 1 og 2 i Grundlovsbestemmelse af 6te Juni 1878, indeholdende Forandringer i Grundlovens §§ 57 og 58, hvilken Beslutning er saalydende:

§§ 1 og 2 i Grundlovsbestemmelse af 6te Juni 1878 skal herefter lyde saaledes:

§ 1. Det Antal Storthingsrepræsentanter, som Kjøbstæderne have at vælge, bestemmes til ni og tredive. Af disse vælges, indtil anderledes paa grundlovmæssig Maade fastsat vorder, fra Aalesund og Molde tilsammen een, fra Arendal og Grimstad tilsammen een, fra Bergen fire, fra Brevik een, fra Kristiania, Hønefos og Kongsvinger tilsammen fire, fra Kristiansand to, fra Kristiansund een, fra Drammen to, fra Flekkefjord een, fra Fredrikshald een, fra Fredrikstad een, fra Hammerfest, Vardø og Vadsø tilsammen een, fra Haugesund een, fra Holmestrand een, fra Kongsberg een, fra Kragerø een, fra Laurvik og Sandefjord tilsammen een, fra Lillehammer, Hamar og Gjøvik tilsammen een, fra Moss og Drøbak tilsammen een, fra Porsgrund een, fra Sarpsborg een, fra Skien een, fra Stavanger to, fra Tromsø og Bodø een, fra Trondhjem og Levanger tilsammen fire, fra Tønsberg een og fra Østerrisør een.

Naar en Kjøbstad, som her ei er nævnt, har femti eller flere stemmeberettigede Indvaanere, indgaar den under den nærmest liggende Kjøbstads Repræsentant-Valgdistrikt. Samme Regel gjælder om Kjøbstæder, som herefter anlægges. En Kjøbstad, der er kommen til at henhøre under Kjøbstadsdistrikt, vælger egen Valgmand, endog om Antallet af dens stemmeberettigede Indvaanere skulde blive mindre end femti. I Kjøbstad, der ene udgjør et Repræsentant-Valgdistrikt, vælges i intet Tilfælde færre end tre Valgmænd.

§ 2. Det Antal Storthingsrepræsentanter, som Landdistrikterne have at vælge, bestemmes til otte og sytti. Af disse vælges, indtil anderledes paa grundlovmæssig Maade fastsat vorder, fra

[1]) Se Dok. No. 110 for 1898, Forslag No. 21, 23, 25, 27 og 28 jfr. Dok. No. 56 for 1901/1902, Indst. S XXIV samt Sth.tid. for s. A. Forh. i Sth. S. 197—218. Se Deptstid. for 1903 No. 9 S. 129—138.

*) Bekjendtgj. 25 Novbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 53.

Agerhus Amt fem, fra Nordre Bergenhus Amt fem, fra Søndre Bergenhus Amt fem, fra Kristians Amt fem, fra Finmarkens Amt to, fra Hedemarkens Amt fem, fra Nordlands Amt fem, fra Romsdals Amt fem, fra Stavanger Amt fem, fra Tromsø Amt tre, fra Søndre Trondhjems Amt fem og fra hvert af Rigets øvrige syv Amter fire. 22 Novbr.

Thi have Vi o. s. v.

Plakat, indeholdende Forandring i Plakat af 6te Juni 1894 angaaende Indførsel af Husdyr m. v.*). 22 Novbr.

Vi Oscar o. s. v. Gjøre vitterligt: I Kraft af Lov om smitsomme Husdyrsygdomme af 14de Juli 1894 § 17 om Indførsel af Dyr og smitteførende Gjenstande fra fremmede Lande eller Landsdele bestemmes herved den Forandring i Plakat af 6te Juni 1894 angaaende saadan Indførsel, at Plakatens Litr. F. herefter skal lyde saaledes:

F. Indførsel af Græs, Hø og Halm til Fourage forbydes fra alle Lande undtagen fra Sverige og Danmark samt til Finmarken fra de russiske Havne ved Nordishavet og det hvide Hav.

Denne Plakat træder strax i Kraft.

Hvorefter alle Vedkommende sig underdanigst have at rette.

Givet o. s. v.

Kongelig Resolution**), hvorved i Henhold til Lov angaaende Politivedtægter for Rigets Herreder af 6te Juni 1891 meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Stange Herred, Hedemarkens Amt, under 26de Marts og 29de September 1902 fattet Beslutning til Politivedtægter, der skal træde istedetfor de ved Kgl. Resolution af 9de September 1893 approberede Politivedtægter for bemeldte Herred. 22 Novbr.

Kongelig Resolution***), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Herredsstyret for Fjelberg Herred under 20de Marts 1902 fattede Beslutning om Forandring af § 4 i de gjældende, ved kongelig Resolution af 1ste Marts 1884 approberede Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet. 22 Novbr.

Kongelig Resolution†), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Herredsstyret for Liernes 22 Novbr.

*) Bekjendtgj. 25 Novbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 53.

**) — — — — — , hvor Vedtægterne er indtagne.

***) Bekjendtgj. 25 Novbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 53, hvor § 4 i den forandrede Form er indtaget.

†) Bekjendtgj. 25 Novbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 53, hvor Forskrifterne er indtagne.

22 Novbr. Herred i Nordre Trondhjems Amt under 18de December 1899 fattede Beslutning om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet — dog saaledes, at fra Approbation undtages nogle Bestemmelser.

22 Novbr. **Kongelig Resolution***), hvorved Approbation i Henhold til § 11 jfr. § 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. V. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Herredsstyrelsen for Kolvereid Herred i Nordre Trondhjems Amt under 13de April 1901 fattede Beslutning om almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet, dog med en enkelt Forandring.

22 Novbr. **Kongelig Resolution****), hvorved de af Akers Herredsstyre i Møder den 26de Juni og 30te September 1902 fattede Beslutninger angaaende Vedtægter om Lukningstid for Udsalgssteder inden Kommunen stadfæstes i Henhold til Lov om Lukningstid for Udsalgssteder af 30te Mai 1900.

22 Novbr. **Kongelig Resolution*****), hvorved i Henhold til § 88 i Lov om Bygningsvæsenet af 27de Juli 1896 bestemmes, at den almindelige Bygningslovgivning skal være gjældende for Strandstedet Andenæs, Nordlands Amt, indenfor de af Dverberg Herredsstyre i Møde den 15de Oktober 1902 angivne Grændser.

22 Novbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At det af Valdersbanens Anlægsstyre afgivne Forslag til Taxter og Regler for Fragtberegningen ved Banen, forsaavidt angaar Strækningen Eina—Dokka med de i nærværende underdanigste Foredrag foreslaaede Ændringer approberes som gjældende indtil videre ved nævnte Bane.
2. At Departementet for de offentlige Arbeider bemyndiges til at fastsætte Taxter og Regler for Samtrafik mellem nævnte Bane og Statsbanerne.

22 Novbr. **Kongelig Resolution**, hvorved meddeles Approbation paa, at § 6 i Reglerne for Postvæsenets Hjælpekasse forandres overensstemmende med et vedlagt Udkast.

24 Novbr. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa den af Forstanderskabet for Tjømø Sparebank i Møde den 1ste November 1902 vedtagne forandrede Plan for Banken som trædende istedetfor den ældre, ved Høieste Resolution af 15de April 1893 stadfæstede Plan.

---

*) Bekjendtgj. 25 Novbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 53, hvor Forskrifterne er indtagne.

**) Bekjendtgj. 25 Novbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 53, hvor Vedtægterne er indtagne.

***) Bekjendtgj. 25 Novbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 53.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa den af Forstanderskabet for Kristiania Haandværkeres Sparekasse i Møder den 29de April og 4de November 1902 vedtagne nye Plan for Sparekassen som trædende istedetfor dens ældre ved Høieste Resolution af 11te Juni 1892 og 9de April 1900 stadfæstede Plan. 24 Novbr.

Cirkulære fra Departementet for de offentlige Arbeider, Poststyrelsen, hvorved bl. a. meddeles, at Smines i Vesteraalens Postaabneri er midlertidig nedlagt fra 1ste Oktober 1902. 24 Novbr.

Cirkulære fra Departementet for de offentlige Arbeider, Poststyrelsen, hvorved bl. a. meddeles: 24 Novbr.

I. I Henhold til Postreglementets Kap. X § 3 bemyndiges Postaabnerierne Balstad, Melbu, Sortland, Stamsund og Stokmarknes til fra 1ste Januar 1903 at afsende Postoptrævningsforsendelser til samtlige Landets Postanstalter.

II. Fra Aabningen af Jernbanen paa Strækningerne Jaren—Gjøvik og Reinsvolden—Skreia den 28de November 1902, vil følgende nye Postaabnerier blive underholdt:

1. Bilit ved Jernbanestoppestedet af samme Navn i Østre Totens Herred, Kristians Amt, Gjøviks Postdistrikt.
2. Breiskallen paa Jernbanestoppestedet af samme Navn i Vestre Totens Herred, Kristians Amt, Gjøviks Postdistrikt.
3. Nygard paa Jernbanestoppestedet af samme Navn i Vardals Herred, Kristians Amt, Gjøviks Postdistrikt.
4. Reinsvolden paa Jernbanestationen af samme Navn i Vestre Totens Herred, Kristians Amt, Gjøviks Postdistrikt.

Fra samme Tid vil:

1. Kvernums Postaabneri blive benævnt Skreia.
2. Nordre Lands Postaabneri blive benævnt Dokka.
3. Vestre Totens Postaabneri blive benævnt Bøverbru.
4. Østre Totens Postaabneri blive benævnt Lena.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet til Amtmanden i henholdsvis Smaalenenes, Akershus, Hedemarkens, Kristians, Buskeruds, Jarlsberg & Larviks, Søndre Trondhjems samt Nordre Trondhjems Amt: Foranlediget ved gjentagne Andragender til Departementet om at erholde Erstatning for Hestevisningers Afholdelse paa Skydsstationer skal man — af Hensyn til Konsekventserne og da det gjennem lange Tider har været fast Praxis, at Hestevisninger kan afholdes paa Skydsstationer, uden at man herfor erlægger nogen Betaling — henstille til Hr. Amtmanden, at der ved Oprettelse af nye eller Fornyelse af ældre Kontrakter med Stationsholdere indtages udtrykkelig Bestemmelse om, 24 Novbr.

24 Novbr. at disse uden særskilt Godtgjørelse har at finde sig i, at Hestevisninger afholdes paa deres Gaarde.

25 Novbr. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Tromsø Amt:

Af de fra Overstyret for Konkursvæsen modtagne Dokumenter angaaende Overretssagfører N. N.'s Forhold som Bestyrer eller Inkassator i endel ved en Skifteret behandlede Boer, jfr. Amtmandens Skrivelse af 28de Oktober sidstl., sees, at forskjellige af Skifterettens Indberetninger til Overstyret om Sagførerens Forhold i Boerne og angaaende, hvilke Forholdsregler i den Anledning burde træffes, er expederede af Sorenskriverens edsvorne Fuldmægtig. I Anledning heraf skal man meddele og bede Sorenskriveren tilkjendegivet, at Departementet anser det retteſt, at Sager af den Art expederes af Sorenskriveren selv.

26 Novbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Kristiansand, hvori i Anledning af Forespørgsel fra et Skolestyre meddeles, at det antages at maatte blive Gjenstand for Lægens Skjøn i hvert enkelt Tilfælde, hvorvidt et af Tæring lidende Barn kan tillades at deltage i den almindelige Folkeskole. Finder Lægen Barnets Skolegang utilraadelig, og vedkommende Forsørger ikke er istand til selv at bekoste dets Undervisning udenfor Folkeskolen, har Skolestyret at gaa frem efter Landsskolelovens § 61.

Om Udgifterne ved Sygehusbehandling bør Forespørgsel rettes til vedkommende Amtmand.

27 Novbr. **Cirkulære** fra Departementet for det Indre til Amtmændene: Ifølge Lov om Sildetønder af 26de Mai 1900 § 10 skal, naar der benyttes Tønder eller Halvtønder, som ikke opfylder de i nævnte Lov opstillede Fordringer, Sælgeren eller Exportøren straffes med Bøder, forsaavidt ikke strengere Straf efter den almindelige Straffelovgivning kommer til Anvendelse, hvorhos Tønderne kan konfiskeres.

At Bestemmelse om Konfiskations Anvendelse ved Siden af Bødestraffen har faaet den betingede Form, er ifølge Lovens Motiver (Oth. Prp. No. 11 for 1899/1900, Side 14 og 15) begrundet i, at det kan antages lettelig at indtræffe Tilfælde, hvor denne Straſs Anvendelse vil føre til mindre rimelige Resultater. Man har herved væsentlig havt for Øie saadanne Tilfælde, hvor en forøvrigt god og solid ørarbeidet Tønde — uden at det fra Sælgerens eller Exportørens Side skjønnes at være lagt an paa at sætte sig udover Loven — befindes at lide af en mindre væsentlig Feil, der med Lethed kan rettes, uden at Tønden tages fra hinanden og paany sammensættes,

t. Ex. Feil ved Baand eller Bund i Modsætning til ikke lovmed- 27 Novbr.
holdig Stav eller Tønder af for lidet Rumindhold.

Med Ovenstaaende antager man, at det vil være af Interesse for Paatalmyndighedens Tjenestemænd at blive bekjendt, og man anmoder derfor Hr. Amtmanden om at bringe Ovenstaaende til Vedkommendes Kundskab.

Rundskrivelse fra Direktøren for det civile Medicinalvæsen 28 Novbr.
til Ordførerne i Sundhedskommissionerne, hvori bl. a. paa Foranledning af Sanitetsgeneralen henstilles at afgive Meddelelse til vedkommende tjenstgjørende militære Læge, saafremt Tilfælde af ondartet epidemisk Sygdom maatte optræde i Exercerpladsenes Nærhed. I Regelen vil det, bemærker Direktøren, være tilstrækkeligt for Øiemedet, at der afgives Meddelelse om følgende Sygdomme: Exanthematisk Tyfus, Tyfoidfeber, epidemisk Cerebrospinalmeningit, Børnekopper, Skarlagensfeber, Difteri og Dysenteri med Angivelse af den Lokalitet, hvor Sygdommen forekommer.

Cirkulære fra Indredepartementet udfærdiget i Henhold til 28 Novbr.
Lov af 29de November 1902 indeholdende Tillæg til Lov om Sildetønder af 26de Mai 1900 og Lov om Vragning af Sild af 4de Mai 1901.

„I Henhold til § 2 bestemmer Departementet, at Mærkningen skal foregaa ved, at der i Tøndens Opslagsende med Kautschukstempel, som paa offentlig Foranstaltning bliver Vragerne og Politiet tilstillet, anbringes i Farve Mærket „Sildetønde 1902"".

Cirkulære fra Indredepartementet til Amtmændene: 28 Novbr.

Af det nu forsamlede Storthings Odelsthing og Lagthing er under 12te og 21de November d. A. vedtaget følgende Beslutning til Lov indeholdende Tillæg til Lov om Sildetønder af 26de Mai 1900 og Lov om Vragning af Sild af 4de Mai 1901.

— — — — — — — — — — — — —

I Forventning om, at Departementets afgivne Indstilling om Beslutningens Sanktion vil blive bifaldt, skal Departementet anmode Hr. Amtmanden om snarest muligt paa hensigtsmæssigste Maade at bringe den eventuelle Lov til almindelig Kundskab blandt saavel Sildehandlere som Tøndehandlere og Bødkere inden Deres Embedsdistrikt og specielt henlede Opmærksomheden paa, at Adgangen til efter 1ste Januar 1903 at benytte til Sildehandel Tønder, som ikke er i Overensstemmelse med Tøndeloven, er afhængig af, at Eieren inden 31te December 1902 til Vrageren eller Politiet (paa Landet Lensmanden) indsender skriftlig Rekvisition om Mærkning, samt at Mærkningen derefter er udført inden 31te Januar

28 Novbr. 1903. Ingen Tønde maa efter 1ste Januar 1903 benyttes umerket, medmindre den opfylder Tøndelovens Bestemmelser.

Til Oplysning meddeles, at der fra 1ste December 1902 er ansat offentlige Sildevragere i Kristiania, Stavanger, Kopervik, Haugesund, Bergen, Florø, Aalesund, Kristiansund og Trondhjem.

I Henhold til § 2 bestemmer Departementet, at Merkningen skal foregaa ved, at der i Tøndens Opslagsende med Kautschuckstempel, som paa offentlig Foranstaltning bliver Vragerne og Politiet tilstillet, anbringes i Farve Merket „Sildetønde 1902".

For den efter § 4 erlæggende Afgift af 2 Øre pr. Tønde og Halvtønde, som merkes, aflægger den, der udfører Forretningen, snarest ske kan, Regnskab til Norges Fiskeristyrelse, Bergen, ledsaget af de indkomne Rekvisitionssedler.

29 Novbr. **Lov** indeholdende Tillæg til Lov om Sildetønder af 26de Mai 1900 og Lov om Vragning af Sild af 4de Mai 1901*)[1]).

Vi Oscar o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 21de November dette Aar, saalydende:

§ 1. Indtil Udgangen af Aaret 1904 kan ved Falbyden, Salg eller Udførsel af saltet Sild eller saltet Brisling ogsaa benyttes Tønder og Halvtønder, som ikke opfylder de i Lov om Sildetønder af 26de Mai 1900 §§ 3—8 opstillede Fordringer, paa Betingelse af, at Tønderne og Halvtønderne er anmeldte og merkede saaledes som i nærværende Lovs § 2 bestemt.

§ 2. Den, der er i Besiddelse af saadanne Tønder og Halvtønder som i § 1 omhandlet, maa, hvis disse i Aarene 1903 og 1904 agtes benyttet til Falbyden, Salg eller Udførsel af saltet Sild eller saltet Brisling, inden Udgangen af Aaret 1902 til Vrageren eller til Politiet (paa Landet Lensmanden) indsende skriftlig Opgave over det Antal Tønder og Halvtønder — saavel tomme som ifaltede —, der haves paa Lager, med Anmodning om deres Merkning, hvorefter vedkommende Vrager eller Politiet, saasnart ske kan, udfører Merkningen. Efter 31te Januar 1903 maa ingen Merkning finde Sted. Merkningen anordnes paa saadan Maade, som af vedkommende Regjeringsdepartement bestemmes[2]).

§ 3. For Merkning udenfor Bostedet tilkommer Vrager og Politi sedvanlig Skyds- og Kostgodtgjørelse, der udredes af Statskassen.

§ 4. Til Bestridelse af de med Merkningen forbundne Ud-

[1]) Se Oth. Prp. No. 3 for 1902/1903, Indst. O No. 12 for s. A. samt Sth.tid. for s. A., Forh. i Oth. S. 65—88 og i Lth. S. 2—12.

[2]) Cirk. 28 Novbr. 1902.

*) Bekjendtgj. 1 Decbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 54.

gifter har den, der forlanger Mærkning, at erlægge til Statskassen 29 Novbr.
en Afgift af 2 — to — Øre for hver Tønde og Halvtønde, som mærkes. Afgiften opkræves ved Forretningens Udførelse af den, der udfører Mærkningen.

§ 5. Saltet Sild i Tønder eller Halvtønder, som ikke opfylder de i Lov om Sildetønder af 26de Mai 1900 opstillede Fordringer, er ikke Gjenstand for Vragning i Henhold til Lov om Vragning af Sild af 4de Mai 1901.

§ 6. Nærværende Lov træder i Kraft straks.

Thi have Vi o. s. v.

Kongelig Resolution*), hvorved de af Herredsstyret for 29 Novbr.
Hornindal Herred, Nordre Bergenhus Amt, i Møde den 3die September og 14de December 1901 besluttede Vedtægter for Værnskogens Behandling inden Herredet approberes i Henhold til Lov om Værnskogens Bevarelse og mod Skogenes Ødelæggelse af 20de Juli 1893 § 3 som gjældende indtil videre, dog med et Par Forandringer.

Kongelig Resolution**), hvorved i Henhold til § 88 i 29 Novbr.
Lov om Bygningsvæsenet af 27de Juli 1896 bestemmes, at den almindelige Bygningslovgivning skal være gjældende for de i Mo Herredsstyres Beslutning af 29de September 1902 omhandlede Dele af Mo Herred, Nordlands Amt.

Kongelig Resolution**), hvorved bestemmes, at det for 29 Novbr.
Eftertiden ikke skal være tilladt over Landgrændsen fra Sverige til Ankenes Herred i Nordlands Amt at indføre toldbare Varer, der ikke er forsynede med Passerseddel, paa anden Maade end med Ofotbanen.

Kongelig Resolution[1]), hvorved det tillades Stamhusbe- 29 Novbr.
sidder H. Wedel-Jarlsberg at overdrage den Stamhuset Jarlsberg tilhørende Borre Hovedkirke med tilliggende Indtægter og Rettigheder til Borre Hovedsogns Menighed mod en Kjøbesum af 3000 — tre tusinde — Kroner, der bliver at indbetale kontant og at behandle overensstemmende med § 8 i Lov af 23de Juni 1888 No. 3 samt de ved Kongelig Resolution af 26de Juni 1896 fastsatte Forskrifter angaaende Fremgangsmaaden ved Salg af Leilændingsgods tilhørende Stamhuse m. v.

[1]) Se Deptstid. No. 10 for 1902, S. 149—151.

Kongelig Resolution, hvorved den svensk-danske Tran- 29 Novbr.
sitporto for postabonnerede Tidender og Tidsskrifter fra Tyskland og fjernere liggende Lande fra 1ste Januar

*) Bekjendtgj. 1ste Decbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 54, hvor Vedtægterne er indtagne.

**) Bekjendtgj. 1ste Decembr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 54.

29 Novbr. 1903 fastsættes til 22 Øre, 44 Øre og 88 Øre pr. henholdsvis et Kvartal, et Halvaar og et Aar for Tidender, der udkommer oftere end én Gang om Ugen og for andre Tidender til 11 Øre, 22 Øre og 44 Øre pr. henholdsvis et Kvartal, et Halvaar og et Aar.

29 Novbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt, at de fastlønnede Officersstillinger ved Norske Jægerkorps, herunder indbefattet Hans Majestæt Kongens norske Garde, bliver at besætte efter følgende Regler:

1. Chefsposten ved Norske Jægerkorps og dettes Liniebataljon samt Chefsposten ved Korpsets Landværnsbataljon besættes efter Valg paa samme Maade som Chefsposterne ved tilsvarende Afdeling af Infanteriet.
2. Kapteins- og Premierløitnantsposterne saavel ved Korpsets nationale Bataljoner som ved Garden besættes efter Valg henholdsvis mellem dertil villige Kapteiner og Premierløitnanter inden Infanteriet.

   Saavel Kapteiner som Premierløitnanter bliver at beordre til Tjenestgjøring ved Kongelig Resolution paa Regjeringsvei. De stilles ved Beordringen surnummerære i sine Brigader. For Kapteinernes Vedkommende sker Beordringen til bestemt Kompani, for Premierløitnanterne ved Garden ligeledes ved denne. De øvrige Premierløitnanter beordres derimod til Tjenestgjøring ved Korpset, idet de bliver at ansætte til Tjeneste i de forskjellige Stillinger ved Korpset af dettes Chef med Kommanderende Generals Approbation.
3. Cheferne for de nationale Kompanier tjenstgjøre indtil videre, Chefen for Gardekompagniet i et Tidsrum af mindst 2 og ikke over 5 Aar, samtlige Premierløitnanter i et Tidsrum af mindst 2 og høist 5 Aar.

   Saavel Kapteiner som Premierløitnanter kan — ligeledes ved Kongelig Resolution paa Regjeringsvei — naarsomhelst beordres at gjenindtræde i Nummer i sin Brigade, i Stilling svarende til sin Grad og Aniciennitet inden Brigaden.
4. De ved Kongelig Resolution af 29de December 1888 fastsatte Regler for Ansættelse af Officerer ved Hans Majestæt Kongens norske Garde ophæves.

29 Novbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Kristiansand, der havde begjært Departementets Udtalelse om, hvorvidt et Skolestyre kan paalægge vedkommende Lærer at føre det Tilsyn med Skolens Udluftning og Rengjøring, som omhandles i § 10 i de ved Kongelig Resolution af 7de Juni 1902 udfærdigede Bestemmelser om Renhold m. m. i Skoler.

I Anledning heraf bemærker Departementet, at Lærerne

i Stillings Medfør antages at maatte være forpligtet til i den 29 Novbr.
Udstrækning, som det lader sig gjøre under deres Ophold paa Skolen, at paase, at de givne Bestemmelser er opfyldt og i manglende Fald derom give sine Foresatte Underretning. Nogen yderligere Forpligtelse til i Almindelighed at paase Bestemmelserne overholdt antages ikke at kunne paalægges Lærerne mod deres Vilje. Men selv med deres Vilje bør, som af Direktøren fremholdt, Tilsynet neppe som Regel overdrages Lærerne som særligt Hverv, da baade Lærerne selv tildels er undergivet Bestemmelserne, og deres Overtagelse af dette særlige Hverv lettelig kan bringe dem i en mindre heldig Stilling ligeoverfor Kredsen. Departementet skulde anse det mest stemmende med Folkeskolelovens Bestemmelser om Tilsynet med Skolen (se Landsskolelovens § 53), at det i ovennævnte Bestemmelser om Renhold m. m. i Skoler overtager vedkommende Tilsynsudvalg.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Direktøren for Abnorm- 29 Novbr.
skolevæsenet, foranlediget ved Forespørgsel om, hvorvidt et Fattigstyre er berettiget til at kræve Refusion for sit Udlæg til et abnormt Barns Ophold paa Abnormskole, efterat Barnets Far er kommet i Besiddelse af en Arv, som imidlertid anføres at skulle anvendes til Afbetaling paa Gjæld til en Slægtning for det abnorme Barns Underhold. I Anledning heraf meddeles, at det ved Høiesteretsdom af 10de November 1900 (Retstidenden for 1901, Side 214 flg.) er antaget, at en Fattigkommission kan fordre Udlæg, som den i Henhold til Lov om abnorme Børns Undervisning af 8de Juni 1881 § 7 har havt for et uformuende abnormt Barns Ophold paa Abnormskole, erstattet af Barnets Forældre eller Forsørgere, om deres økonomiske Forhold senere maatte forandre sig. Ved samme Dom er det antaget, at det er Fattigvæsenets Sag at afgjøre, om Forsørgerens Vilkaar er saadanne, at Refusionskrav kan fremsættes.

Parolbefaling. Efter Anmodning fra Forsvarsdepartemen- 30 Novbr.
tet meddeles, at der for Fremtiden, ved Udstedelse af Attest for bortkomne Sager, paa denne skal anføres nærmere Oplysninger angaaende de Omstændigheder, hvorunder vedkommende Gjenstand er bortkommet.

Chefen for Norges geografiske Opmaaling har anmodet kommanderende Admiral om at henlede Opmærksomheden paa „at Opmaalingen for Fremtiden ved Ansættelse af Hydrografer maa kræve, at vedkommende Ansøger er i Besiddelse af saavidt Øvelse i Karttegning, at han kan levere et tydeligt, let læseligt Arbeide. Ansøgere, der ikke tidligere har havt Ansættelse som Hydrografer, burde derfor vedlægge et egenhændigt tegnet Kopi af et mindre Stykke af et af vore Special-Kystkarter B".

1 Decbr. **Kongelig Kundgjørelse***), hvorved i Henhold til § 2 i Lov om Kvarantænevæsenet af 12te Juli 1848 kundgjøres, at Byerne Rio de Janeiro, Campos og Victoria i Brasilien skal indtil videre anses smittede af den orientalske Pest og at de i ovennævnte Lov og i Plakat af 13de Oktober 1900 indeholdte Bestemmelser med Hensyn til Kvarantæne m. v. i Anledning af Pest straks bliver at bringe i Anvendelse.

1 Decbr. **Høieste Resolution****), hvorved i Medhold af Lov om Havne- og Ringevæsenet m. v. af 10de Juli 1894 § 30 meddeles Stadfæstelse paa den af Fredrikstad Kommunestyre i Møde den 9de Oktober 1902 fattede Beslutning om Opkrævning af Isafgift i Fredrikstad Havn, saaledes at Beslutningen træder i Kraft fra 1ste December 1902 og bliver gjældende indtil 31te Marts 1903.

1 Decbr. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa det af forhenværende Lærer Tørres B. Sunde ved Gavebrev af 8de Mai 1901 oprettede „Tørres B. Sundes Legat" samt paa de under 15de Marts 1902 udarbeidede Statuter for nævnte Legat.

1 Decbr. **Skrivelse** fra Medicinaldirektøren til en Distriktslæge, hvori paa Forespørgsel om dennes Honorar for kvarantænemæssig Undersøgelse af et Fartøi, der var indkommet med Kvarantæneflag som kommende fra et som pestsmittet erklæret Sted, meddeles, at Distriktslægens Honorar antages at maatte beregnes efter Kvarantænereglementet af 10de Februar 1849, dets § 56, da dette forsaavidt angaar Pest ikke er ophævet ved senere Bestemmelse og fremdeles forudsættes at skulle danne Normen for de Honorarer, som bliver at udbetale for Undersøgelse af Skib, der indkommer under Kvarantæneflag, uanseet om det bliver længe i Kvarantæne eller ikke.

2 Decbr. **Skrivelse** fra Kirkedepartementet til Amtmanden i Nordre Trondhjems Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra en Sognepræst om, hvorvidt han som Forligelseskommissionær kan fraſige ſig eller nægte at modtage Valg som Formand i Skole- og Fattigstyre. Departementet meddeler, at det overensstemmende med, hvad Justitsdepartementet — hvem Sagen først var forelagt — har udtalt, antager at Spørgsmaalet maa besvares benegtende (jfr. Kirkedepartements, i Lovtidenden indtagne Skrivelse af 12te Mai 1892.)

2 Decbr, **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Lister og Mandals Amt, der paa Begjæring af Amtmanden i Stavanger

*) Bekjendtgj. 3 Decbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 55.
**) Bekjendtgj. 3 Decbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 55, hvor Beslutn. er indtaget.

Amt havde anmodet om Departementets Udtalelse angaaende hvilken Amtskommunekasse, der pligtede at udrede den en Distriktslæge tilkommende Kostgodtgjørelse for en Reise, foretaget for at forordne den fornødne Desinfektion efter en af Lungetæring død Person, der som Sindssyg for Lister og Mandals Amtskommunes Regning havde været forpleiet paa Jæderen i Stavanger Amt. 2 Decbr.

I Anledning heraf meddeler Departementet, at Udgifterne ved omhandlede Reise ikke antages at kunne udredes i Overensstemmelse med Lov af 27de Juni 1891 om Sindssyges Behandling og Forpleining, men i Henhold til Lov af 8de Mai 1900 om særegne Foranstaltninger mod tuberkuløse Sygdomme, dens § 13, jfr. § 7. Kostgodtgjørelsen for Reisen formenes derfor i nærværende Tilfælde, hvor vedkommendes Udsættelse saavidt sees er skeet af Hensyn til hans Sindssygdom og ikke af Hensyn til hans tuberkuløse Tilstand at burde udredes af den Amtskommune, inden hvis Grændser Desinfektionen er foretagen.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa de af Forstanderskabet for Lunde Hovedsogns Sparebank, Bratsbergs Amt, i Møde den 17de April 1902 besluttede Forandringer af §§ 9 og 21 i Bankens ved Høieste Resolution af 25 August 1893 stadfæstede Plan. 4 Decbr.

Skrivelse fra Landbrugsdepartementet til Amtmanden i Kristians Amt, hvori der i Anledning af et af et Herredsstyre vedtaget Udkast til Skogvedtægter for Herredet udtales, at der neppe er lovlig Adgang til vedtægtsmæssig at foreskrive, at Afgiftsbeløb, som overensstemmende med Skogvedtægterne er lagt paa Salgsaavirke og afsat til Skogkulturarbeider i vedkommende Skog, skal tilfalde Herredets Skogselskab, saafremt Skogkulturarbeidet ikke er paabegyndt inden en bestemt Frist. 4 Decbr.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til en Sorenskriver, der havde udbedt sig Departementets Udtalelse angaaende Beregningen af Gebyr for Thinglysning af et Dokument, hvorved Eierne af to Eiendomme frafaldt den Ret til Gjærdefang og Husvirke, som havde tilligget deres Eiendomme i en tredje Eiendoms Skog, medens Eieren af denne frafaldt den Afgift, som Eierne af de to førstnævnte Eiendomme havde svaret til den sidstnævnte Eiendoms Eier. 5 Decbr.

Departementet meddeler, at det antager, at Thinglysningsgebyret maa beregnes i Overensstemmelse med Sportellovens § 49 efter den Sum (incl. den kapitaliserede Afgift), der er erlagt for Afstaaelsen af den i Dokumentet omhandlede Ret. Sportellovens § 52 antages ikke at kunne komme til Anvendelse, naar intet er anført i Panteregistret om de frafaldte Hefteler.

5 Decbr. **Skrivelſe** fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Jarlsberg og Larviks Amt, hvori Departementet foranlediget ved Foreſpørgſel fra en Byfoged udtaler, at det antager, at Panteatteſter ligeſom andre Atteſter, naar de udkræves for af den almindelige Brandforſikringsindretning at faa udbetalt Erſtatning for Brandſkade, maa blive at udſtede uden Betaling i Henhold til Sportellovens § 80.

6 Decbr. **Kongelig Reſolution***), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4 i Lov om Sundhedskommiſſioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Herredsſtyret for Øvrebø Herred i Liſter og Mandals Amt under 11te September 1902 fattede Beſlutning om almindelige Forſkrifter med Henſyn til Sundhedsvæſenet inden Herredet.

6 Decbr. **Kongelig Reſolution***), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4 i Lov om Sundhedskommiſſioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Herredsſtyret for Vennesla Herred i Liſter og Mandals Amt under 30te Juli 1902 fattede Beſlutning om almindelige Forſkrifter med Henſyn til Sundhedsvæſenet inden Herredet.

6 Decbr. **Kongelig Reſolution**, hvorved meddeles Stadfæſtelſe paa de vedlagte for „Selſkabet til Hjælp for hjemløs Ungdom" gjældende „Grundregler", ſaaledes at Værgeraadene i det i Henhold til diſſe Grundregler oprettede Hjem ved Kriſtiania kan bortſætte Børn, ſom de ønſker anbragt i „Barnehjem eller lignende Indretning" (ſe Lov om Behandling af forſømte Børn af 6te Juni 1896 §§ 1 og 19).

Grundregler for Selſkabet til Hjælp for hjemløs Ungdom.

§ 1. Selſkabets Formaal er at tage ſig af forſømt eller forvildet Ungdom, ſom mangler Hjem og Arbeide.

Til dette Formaal vil man navnlig virke:

1. Ved at ſkaffe ſaadanne Unge midlertidigt Tilholdsſted og om muligt ſtadigt Arbeide.
2. Ved at oprette Hjem, hvor de, der maatte trænge det, ſøges retledede og oplærte til erhvervsdygtige og nyttige Mennesker.

§ 2. Medlem af Selſkabet er enhver Mand og Kvinde, ſom bidrager mindſt Kr. 1,00 aarlig til Selſkabets Kaſſe.

§ 3. Selſkabets Virkſomhed ledes af en Styrelſe paa 7 Medlemmer. Af diſſe udtræder aarlig vexelvis 3 og 4. Til gyldig Beſlutning af Styrelſen kræves, at mindſt 4 af dens Medlemmer er tilſtede i Mødet.

---

*) Bekjendtgj, 13 Decbr. i Lovtid. 1ſte Afd. No. 56, hvor Forſkrifterne er indtagne.

Styrelsen vælger inden sin Midte Formand og Kasserer, an- 6 Decbr.
tager Bestyrer af Hjemmet og øvrige nødvendige Tjenestemænd, samt fastsætter Funktionærernes Aflønning.

§ 4. Selskabets Medlemmer indkaldes hvert Aar til et Fællesmøde (Generalforsamling) til Drøftelse af vigtigere Anliggender, samt til Valg af Styrelse og Revisor af Regnskaberne.

For Fællesmødet forelægger Styrelsen Beretning om Selskabets Virksomhed i det forløbne Aar.

§ 5. Forandring af eller Tillæg til Grundreglerne kan alene ske paa et Fællesmøde efterat Bekjendtgjørelse derom har fundet Sted, og til gyldig Beslutning om Forandring eller Tillæg kræves, at mindst $^2/_3$ Dele af de Mødende er enig i samme.

§ 6. Skulde Selskabet besluttes opløst, tilfalder dets Midler — forsaavidt ikke Gavebrev eller testamentariske Dispositioner anderledes anordner — den eller de Institutioner, som Fællesmødet maatte bestemme.

Kongelig Resolution[1]), hvorved er bestemt: 6 Decbr.

1. At Aremarks Herred i Idde og Marker Fogderi, Smaalenenes Amt, paa de i Herredsstyrets Møde den 16de Mai 1902 vedtagne Vilkaar deles i to Herreder, nemlig Aremarks Herred og Ømarks Herred, svarende til Sognene af samme Navn.
2. At det overlades til Amtmanden at bestemme Tiden for Delingens Ikrafttræden.

[1]) Se Deptstid. No. 10 for 1902, S. 145—149.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 6 Decbr.

1. Fra 1ste Januar 1903 at regne skal Gaardene Salmeli, Solhom, Knabeneset og Homstøl, Gaards No. 43—46 incl., af samlet Skyld 7 Mark 33 Øre henlægges fra Tonstad Sogn af Siredalens Præstegjæld under Flekkefjords Provsti i Kristiansands Stift til Fjotlands Præstegjæld i samme Provsti og Stift og fra Siredalens Herred, Thinglag og Lensmandsdistrikt i Lister Fogderi til Fjotland Herred, Thinglag og Lensmandsdistrikt i samme Fogderi.
2. Kirke- og Undervisningsdepartementet bemyndiges til at træffe de Forføininger med Hensyn til Ordningen af vedkommende Præsters og Kirkesangeres Lønning efter Lov af 14de Juli 1897, som de omhandlede Gaardes Henlæggelse fra Siredalen til Fjotland vil nødvendiggjøre.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt: 6 Decbr.

1. At der i Henhold til § 55 i Lov om Kirker og Kirkegaarde af 3dje August 1897 meddeles Tilladelse til, at der for Aaensire Kapel i Sogndals Præstegjæld under Dalene Provsti i Kristiansands Stift oprettes et særskilt Kirketilsyn bestaaende af Sognepræsten i Sogndal og to henholds-

6 Decbr. vis af Sogndal Landdistrikts Herredsstyre og Hitterø Sogns Herredsstyre valgte Medlemmer, som i fornødent Fald begge kan vælges udenfor Kredsen af Sognenes Formænd.

2. At det i Henhold til nævnte Lovparagraf ligeledes tillades, at der beskikkes en særskilt Kirkeværge for Aaensire Kapel, som vælges (eller ansættes) af Sogndal Landdistrikts Herredsstyre.

6 Decbr. **Kongelig Resolution**, hvorved meddeles, at der i Henhold til Fattigloven af 19de Mai 1900 §§ 28 og 33 meddeles Stadfæstelse paa den af vedkommende Udvalg foreslaaede Plan for Nes Værks Sikkerhedsfond til Dieſtad Fattigkommune for Grubedriften i Dieſtad, dog saaledes, at der efter Ordene „faste Eiendomme" næstsidste Punktum tilføies: „som ikke eies af Værket eller af Dieſtad Kommune".

6 Decbr. **Kongelig Resolution**, hvorved i Henhold til Lov om Bragning af Sild af 4de Mai 1901 § 3 bestemmes, at der for Opkrævelse af den i samme Lovs § 3, 1ste Led, omhandlede Afgift tilstaaes vedkommende Toldoppebørselsbetjent en Godtgjørelse af 4 pCt. af det Opkrævede til og med Kr. 4000 aarlig, 2 pCt. af Beløb over Kr. 4000 til og med Kr. 40 000 aarlig og 1 pCt. af det Overskydende.

6 Decbr. **Kongelig Resolution**, hvorved den i § 4 i den norsk-danske Telefonoverenskomst af 22de Januar og 12te Februar 1900 indeholdte Bestemmelse om Zonernes Inddeling paa norsk Side forandres overensstemmende med den tilsvarende Zoneinddeling, der er fastsat i Henhold til Art. IV i den norsk-svenske Telefonoverenskomst af 6te og 7de Oktober 1902. Forandringen er foretaget fra 1ste December 1902.

6 Decbr. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Tromsø Amt, hvori paa Foranledning meddeles, at Departementet ikke kan anse det foreneligt med Loven, at der ved Valg af Overformyndere for et Thinglag, som omfatter flere Herreder, og for hvilket Thingene efter den i Tromsø Amt gjældende Praxis holdes paa særskilte Steder for hvert enkelt Herred, fremgaaes paa den Maade, at Sorenskriveren til hvert Thingsted kun sammenkalder vedkommende Herreds Formænd, og at Resultatet af Valget bliver opgjort bagefter ved Sammenlægning af de afgivne Stemmer. Idet det saaledes antages nødvendigt, at Valget foretages i et samlet Møde af Sorenskriveren og samtlige vedkommende Formænd, bemerkes imidlertid, at de paapegede Ulemper vil kunne undgaaes, om det besluttes, at hvert Formandskabsdistrikt skal udgjøre eget Overformynderdistrikt (jfr. Lov af 28de September 1857 § 1, næstsidste og sidste Punktum).

6 Decbr. **Skrivelse** fra Landbrugsdepartementet til Stiftamtmanden i Kristiania Stift, hvori bl. a. udtales, at ifølge § 3 i Husdyrloven

af 14de Juli 1894 maa en privat praktiserende Dyrlæge ansees at være berettiget til at varetage det Offentliges Interesse, naar han tilkaldes til eller under sin Praxis paatræffer et Tilfælde af ondartet smitsom Husdyrsygdom, forsaavidt han ønsker dette. 6 Decbr.

Det antages imidlertid, at da vedkommende Dyrlæge er forpligtet til strax at anmelde for Øvrigheden, i Byerne Politiet, ethvert Tilfælde af smitsom Sygdom, og da vedkommende Myndigheder har at træffe de videre Forføininger, maa Politidyrlægen kunne overdrages at varetage det Offentliges Interesse efter den private Dyrlæges første Besøg, saaledes at vedkommende Kommune ikke belastes med Udgifter til privat Dyrlæge udover det første Besøg.

Høieste Resolution*), hvorved den af Vaagan Herredsstyre under 29de Oktober 1902 fattede Beslutning, hvorved Grændsen for Afgiften for Salg og Udskjænkning af Øl og Vin inden Herredet er bestemt til 3000 Kroner aarlig, approberes i Henhold til Lov af 18de Juni 1884 § 13. 8 Decbr.

Høieste Resolution**), hvorved meddeles Approbation paa det af Holmestrands Kommunestyre i Møde den 16de Juni 1902 vedtagne Udkast til Reglement for nævnte Bys Brandkorps. 8 Decbr.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Stadfæstelse paa de under 28de Juli 1902 udarbeidede Statuter for den af Fru Statsraadinde Augusta Astrup oprettede Stiftelse "Svanviken" i Eide Sogn af Kvernes Præstegjæld i Romsdals Amt. 8 Decbr.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Approbation paa et Udkast til Plan for Fane Herreds Brandforsikringsindretning, saaledes at Foreningen kan nyde godt af de ved Lovene af 9de August 1839 og 4de August 1845 hjemlede Forrettigheder. 8 Decbr.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Approbation paa den i kombineret Møde af Borgunds og Skodjes Formandskaber den 26de September 1901 vedtagne Forandring i § 12 i den for Borgund og Skodje Præstegjælds Brandforsikringsindretning for Huse ved Høieste Resolutioner af 15de December 1860, 5te April 1872 og 8de December 1896 approberede Plan, saaledes at Indretningen fremdeles kan nyde godt af de ved Lovene af 9de August 1839 og 4de August 1845 hjemlede Forrettigheder. 8 Decbr.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Approbation paa den i Generalforsamling den 20de Juni 1902 fattede subsidiære Beslut- 8 Decbr.

*) Bekjendtgj. 13 Decbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 56.
**) Bekjendtgj. 13 Decbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 56, hvor Reglementet er indtaget.

8 Decbr. ning om saadan Forandring i § 18 i den for Hjørundfjords Brandforsikringsforening ved Høieste Resolution af 3dje Januar 1874 approberede Plan, at største Forsikringssum paa enkelt Resiko forhøies til Kr. 25 000, saaledes at Foreningen fremdeles kan nyde godt af de ved Lovene af 9de August 1839 og 4de August 1845 hjemlede Forrettigheder.

8 Decbr. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa den af Forstanderskabet for Bergens Sparebank i Møde den 14de November 1902 vedtagne Forandring af §§ 12 og 13 i Bankens ved Høieste Resolutioner af 26de September 1860, 6te April 1877 og 26de Mai 1891 stadfæstede Plan.

8 Decbr. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Stadfæstelse paa de af Forstanderskabet for Mofter Sogns Sparebank, Søndre Bergenhus Amt, i Møde den 26de April 1902 besluttede Forandringer af §§ 9 og 22 i Bankens ved Høieste Resolution af 1ste November 1889 stadfæstede Plan.

8 Decbr. **Høieste Resolution**, hvorved meddeles Konfirmation paa Statuter for "Legatet for Flekkerø Lodsers Efterladte".

8 Decbr. **Rundskrivelse** fra Justitsdepartementet til Toldkamrene:

Den Afgift, der i Henhold til Lov af 10de Juni 1887 skal erlægges af Vaarsild ved dens Udførsel til Udlandet, har i Overensstemmelse med den Opfatning, der er gjort gældende af dette Departement, hidtil været opkrævet af Sild, fisket i Vaarsilddistrikterne (Lister og Mandals, Stavanger, Søndre Bergenhus, Nordre Bergenhus og Romsdals Amter) i Tiden fra 1ste Januar indtil Vaarsildfiskets Afslutning.

Efter Oplysninger, indhentede fra Norges Fiskeristyrelse, finder Departementet det imidlertid nu rigtigst, at Afgiften for Fremtiden opkræves efter følgende Regel: Al Sild, Smaasild (Bladsild) undtaget, fisket inden nævnte Amter, efterat Vaarsildopsynet er traadt i Kraft i vedkommende Distrikt, og indtil Opsynet hæves, skal toldbehandles som Vaarsild. Sild, stængt før Opsynet træder i Kraft, men optaget efter, betragtes som fisket før Opsynets Ikrafttræden. Sild, stængt før Opsynet hæves, men optaget efter, bliver at behandle som Vaarsild.

8 Decbr. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Kristians Amt, hvori Departementet, i Anledning af en Forespørgsel angaaende Adgangen til at beskikke saakaldte „adjungerede" Lensmænd i Tilslutning til en af Justitsdepartementet ved en tidligere Leilighed afgiven Udtalelse meddeler, at det selvfølgelig som Regel bør kræves, at Lensmanden selv udfører de ham paahvilende Forretninger. Hvor imidlertid Distriktets Udstrækning eller andre stedlige Forhold gjør det i høi Grad ønskeligt, at der ansættes en ad-

jungeret Lensmand, bør der dog være Adgang til at erholde en saadan autoriseret (i de i Forordningen af 18de April 1781 § 2 nævnte Tilfælde er det paalagt Amtmanden af egen Drift at paase, at saa sker), ligesom det samme, naar Omstændighederne forøvrigt findes at berettige dertil, formentlig ogsaa bør være Tilfældet, hvor Lensmandens Alder eller Helbredsforfatning vilde udsætte Tjenestens Tarv for at lide. 8 Decbr.

Skrivelse fra Kirkedepartementet til Skoledirektøren i Bergen, hvori paa Forespørgsel fra en Sognepræst meddeles, at efter Departementets Mening har en Lærer for den Tid han var konstitueret Lærer i en Bygd, ikke nogen Ret til at oppebære de mulige Indtægter af den til Posten hørende Lærerjord, medmindre Skolestyret hertil kontraktmæssig maatte have bundet sig, hvad der imidlertid efter de foreliggende Oplysninger ikke kan antages at være Tilfældet (jfr. Departementets i Lovtidenden indtagne Skrivelse af 16de April 1898). 9 Decbr.

Skrivelse fra Landbrugsdepartementet til Amtmanden i Søndre Bergenhus Amt, hvori nævnte Departement efter at have indhentet Finantsdepartementets Erklæring angaaende Spørgsmaalet om, hvilken offentlig Tjenestemand tilkommer Godtgjørelse for Indfordring af Laxeskat, gjengiver denne Erklæring, der gaar ud paa, at Indfordringen af de i Lov om Fredning af Lax og Søørret af 20de Juni 1891 §§ 28—30 omhandlede Beløb ligesom ogsaa Godtgjørelsen for samme i de Distrikter, hvor den nye civile Embedsordning er gjennemført, maa antages at være gaaet over til vedkommende Amtskasserer, som dog maa anses berettiget til herunder at benytte Lensmændenes Bistand (Lov af 21de Juli 1894, § 5). 10 Decbr.

Forsaavidt de udlignede Beløbs Indbetaling bestemmes at skulle foregaa paa de almindelige Skattemøder — hvad der forudsættes gjennemgaaende at være Tilfældet — bør fornøden Bemerkning herom indtages i de sædvanlige Bekjendtgjørelser om vedkommende Mødes Afholdelse, Bestemmes undtagelsesvis nogen anden Forfaldstid, maa det paaligge Amtskassereren herom at underrette Yderne gjennem Bekjendtgjørelse eller paa anden sædvanlig Maade.

For Modtagelse af Restancer: de Beløb, der først indbetales efter det dertil bestemte Skattemøde (eller i Tilfælde efter den i Sportellovens § 130 nævnte Frist af 1 Maaned efter den bestemte særlige Forfaldstid), tilkommer selvfølgelig Lensmændene sædvanligt Afskrivningsgebyr, jfr. Sportellovens § 129.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Smaalenenes Amt. hvori Departementet foranlediget ved en Forespørgsel fra en Byfoged angaaende Forstaaelsen af Sportellovens § 26 10 Decbr.

10 Decbr. udtaler, at det antager, at det i Tilfælde, hvor Tvangssalg af et Konkursbos Eiendele efter Foranstaltning af Boets Vedkommende eller en Kreditor har fundet Sted uden at give noget Overskud for Boet, maa være de ved Konkurs- eller Tvangsauktionen opnaaede Salgssummer og ikke de Beløb, hvortil de paagjældende Eiendele er værdsatte ved Registreringen, der bliver at lægge til Grund ved Skiftegebyrets Beregning. Pantstillede Værdipapirer, der ved Boets Slutning er urealiserede, og som saavel af Boets Bestyrelse som Panthaveren anses værdiløse, men som denne sidste dog vil holde paa i Forventning om, at de senere vil kunne realiseres med noget Udbytte, antages kat kunne sættes ud af Betragtning ved Gebyrets Beregning.

10 Decbr. **Skrivelse** fra det internationale Postbureau i Bern til Poststyrelsen, hvorved meddeles, at den internationale Hovedpostkonventions Taxter i Costa-Rica opkræves efter følgende Forhold:

10 Centimos = 25 Centimes,
4 — = 10 — og
2 — = 5 —

11 Decbr. **Skrivelse** fra det internationale Postbureau i Bern til Poststyrelsen, hvorved meddeles, at den internationale Hovedpostkonventions og den internationale Postpakkekonventions Taxter i Siam vil blive opkrævet efter følgende Forhold:

28 atts = 50 Centimes,
14 » = 25 — ,
5 » = 10 — ,
3 » = 5 — .

12 Decbr. **Skrivelse** fra det internationale Postbureau i Bern til Poststyrelsen, hvorved meddeles, at den internationale Postpakkekonventions Taxter i Bosnien-Herzegovina vil blive opkrævet efter følgende Forhold:

50 Skilling (heller) = 50 Centimes og
25 — (heller) = 25 — .

12 Decbr. **Cirkulære** fra Departementet for de offentlige Arbeider, Poststyrelsen, hvorved bl. a. meddeles:

Fra 1ste Januar 1903 underholdes følgende nye Postaabnerier:

1. Gruna ved Jernbanestoppestedet af samme Navn i Jevnakers Herred, Kristians Amt, Kristiania Postdistrikt.
2. Grundset paa Jernbanestoppestedet af samme Navn i Elverums Herred, Hedemarkens Amt, Hamars Postdistrikt.
3. Lurvik i Nordmør paa Dampskibsanløbsstedet Lurvik i Aure Herred, Romsdals Amt, Kristiansunds Postdistrikt.

4. Matredal paa Dampskibsanløbsstedet Matre i Masfjordens Herred, Søndre Bergenhus Amt, Bergens Postdistrikt. 12 Decbr.
5. Nærøsteine paa Dampskibsanløbsstedet Steine i Nærø Herred, Nordre Trondhjems Amt, Namsos Postdistrikt.
6. Rolfsøen i Maasø Herred, Finmarkens Amt, Hammerfests Postdistrikt, i Poststruten Rolfsøen—Tufjord.
7. Selnes paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Balsfjordens Herred, Tromsø Amt og Postdistrikt.
8. Søllesvik paa Dampskibsanløbsstedet af samme Navn i Skaaneviks Herred, Søndre Bergenhus Amt, Bergens Postdistrikt.

Fra samme Tid vil Sætre Postaabneri blive henlagt under Drammens Postdistrikt.

Rolfsøhavns Postaabneri er nedlagt.

Skrivelse fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Lister og Mandals Amt, hvori Departementet paa Foranledning meddeler, at en Lensmand formentlig maa være berettiget til at besørge de hans Distrikt vedkommende Bekjendtgjørelser opslaaede paa Distriktets Thingsted og at oppebære den for disse Opslag lovbestemte Godtgjørelse (Sportellovens § 119), selv om Thingstedet ligger udenfor Lensmandsdistriktet. 12 Decbr.

Kongelig Resolution*), hvorved i Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stadfæstelse paa en af Herredsstyrelsen for Ledingen Herred, Nordlands Amt, under 23de Mai og 30te November 1901 og 14de Juni 1902 fattet Beslutning til Politivedtægter, der skal træde istedetfor de ved Kongelig Resolution af 8de April 1893 approberede Vedtægter for Steigen Herred, hvilke endnu er gjældende for Ledingen Herred. 13 Decbr.

Kongelig Resolution*), hvorved 13 Decbr.

1. i Henhold til Lov af 17de Juni 1869 om Politivedtægter for Kjøbstæderne meddeles Stadfæstelse paa en af Arendals Formænd og Repræsentanter under 18de November 1901 og 16de Mai 1902 fattet Beslutning til Politivedtægt for bemeldte Kjøbstad.
2. Kongelig Resolution af 6te November 1897, hvorved Stadfæstelse meddeltes paa Beslutning til Vedtægt for Arendal angaaende Adgang til at give offentlige Forestillinger m. v. ophæves fra den Dag af, da ovennævnte Politivedtægt træder i Kraft.

Kongelig Resolution*), hvorved i Henhold til Lov af 6te Juni 1891 om Politivedtægter for Rigets Herreder meddeles Stad- 13 Decbr.

*) Bekjendtgj. 22 Decbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 57, hvor Vedtægterne er indtagne.

13 Decbr. fæſtelſe paa en af Herredsſtyrelſen for Ibbeſtad Herred, Tromsø Amt, under 21de Oktober 1902 fattet Beſlutning til Politivedtægter for bemeldte Herred.

13 Decbr. **Kongelig Reſolution***), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4 i Lov om Sundhedskommiſſioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Herredsſtyret for Tolgen Herred i Hedemarkens Amt under 27de September 1902 fattede Beſlutning om almindelige Forſkrifter med Henſyn til Sundhedsvæſenet inden Herredet, dog med en enkelt Forandring.

13 Decbr. **Kongelig Reſolution***), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4 i Lov om Sundhedskommiſſioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Herredsſtyret for Randøſund Herred i Liſter og Mandals Amt under 18de September 1902 fattede Beſlutning om almindelige Forſkrifter med Henſyn til Sundhedsvæſenet inden Herredet.

13 Decbr. **Kongelig Reſolution***), hvorved Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4 i Lov om Sundhedskommiſſioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Herredsſtyret for Hægeland Herred i Liſter og Mandals Amt under 6te Oktober 1902 fattede Beſlutning om almindelige Forſkrifter med Henſyn til Sundhedsvæſenet inden Herredet.

13 Decbr. **Kongelig Reſolution****), hvorved de af Herredsſtyret for Alſtahoug Herred, Nordlands Amt, i Møder den 19de December 1900 og 25de April 1902 beſluttede Vedtægter for Værnſkogens Behandling inden Herredet approberes i Henhold til Lov om Værnſkogens Bevarelſe og mod Skogenes Ødelæggelſe af 20de Juli 1893 § 3 ſom gjældende indtil videre.

13 Decbr. **Kongelig Reſolution****), hvorved de af Herredsſtyret for Ankenes Herred, Nordlands Amt i Møde den 11te November 1901 beſluttede Vedtægter for Værnſkogens Behandling inden Herredet approberes i Henhold til Lov om Værnſkogens Bevarelſe og mod Skogenes Ødelæggelſe af 20de Juli 1893 § 3 ſom gjældende indtil videre, dog med et Par Forandringer.

13 Decbr. **Kongelig Reſolution*****), hvorved den ved Kongelig Reſolution af 23de April 1892 faſtſatte Grændſe mellem 16de og 17de Lappediſtrikt i Tromsø Amt forandres derhen, at den paa Strækningen mellem Lund i Salangsdalen og Fosbakken i Spandsdalen ſkal følge den Bjergkam, der ligger paa nordre Side

*) Bekjendtgj. 22 Decbr. i Lovtid. 1ſte Afd. No. 57, hvor Forſkrifterne er indtagne.

**) Bekjendtgj. 22 Decbr. i Lovtid. 1ſte Afd. No. 57, hvor Vedtægterne er indtagne.

***) Bekjendtgj. 22 Decbr. i Lovtid. 1ſte Afd. No. 57.

af Kolbanskaret, saaledes at selve dette Skar kommer til at ligge i 17de Distrikt. 13 Decbr.

Kongelig Resolution, hvorved er bestemt, at der for Fremtiden bliver at afholde særskilt Konfirmandforberedelse for Nordre Etnedalens Annexsogn af Etnedalens Præstegjæld under Valdres Provsti i Hamars Stift paa et bekvemt Sted inden Sognet fra Begyndelsen af hvert Aars September Maaned i Forbindelse med Sognepræstens Reiser til Sognet for at forrette Gudstjeneste og med paafølgende Konfirmation i Annexkirken en Søndag om Vaaren eller Sommeren efter Hamar Biskops nærmere Bestemmelse. 13 Decbr.

Kongelig Resolution, hvorved i Henhold til Lov om Behandling af forsømte Børn af 6te Juni 1896 § 38 vedlagte, af Trondhjems Bystyre under 18de September 1902 vedtagne Udkast til Plan for Trondhjems kommunale Tvangsskole stadfæstes som gjældende indtil videre. 13 Decbr.

Plan for Trondhjems kommunale Tvangsskole.

§ 1. Trondhjems kommunale Tvangsskole er oprettet i Henhold til Lov af 6te Juni 1896 om forsømte Børns Opdragelse, for et Antal af indtil 15 Gutter, som optages efter Beslutning

a. af Skolestyret i Henhold til § 5 i nævnte Lov
b. af Værgeraadet i Henhold til §§ 4, 17 og 19 i nævnte Lov.

Skolen staar under det i Folkeskoleloven anordnede Overtilsyn af Statsmyndighederne.

§ 2. Skolen staar under Trondhjems Skolestyres Bestyrelse. For at føre nærmere Tilsyn med Skolen opnævnes af Skolestyret en Komite bestaaende af Skoleinspektøren og to af Skolestyrets Medlemmer. Komiteen vælger selv sin Formand.

§ 3. Tilsynskomiteen har at paase at Skolens Undervisning og andet Arbeide foregaar efter den vedtagne Plan, at Ordenen opretholdes, og at Børnene faar den Kost og Behandling som Skolestyret kræver. Om Mangler i nogen af de her nævnte Henseender gjør Komiteen gjennem Skoleinspektøren Forestilling til Skolestyret.

Over Tilsynskomiteens Forhandlinger føres Protokol.

§ 4. Skolestyret ansætter Skolens Funktionærer paa 3 Maaneders Opsigelse, for saavidt de ikke var ansat ved Trondhjems Folkeskole paa andre Betingelser.

§ 5. Forslag til Budget udarbeides af Skoleinspektøren efter Samraad med Skolens Bestyrer og Tilsynskomiteen, og forelægges Skolestyret samtidig med Folkeskolens Budget.

§ 6. Tilsynskomiteen skal paase, at der altid er Adgang til den nødvendige Lægehjælp. Egen Læge kan i Tilfælde antages af Magistrat og Formandskab.

§ 7. Bestyreren skal lede Skolen overensstemmende med dens

13 Decbr. Plan efter de nærmere Beſtemmelſer, ſom Skoleſtyret til enhver Tid maatte give. Han er anſvarlig for Skolens Orden, paaſer at Børnene beſkjæftiges paa den i Planen faſtſatte Maade, og underviſer ſelv det Antal Timer, ſom Skoleſtyret beſtemmer, dog ikke over 24 Timer i Ugen.

§ 8. Undervisningsplan og Inſtruxer for Børnenes Beſpisning, Beklædning o. ſ. v. ſamt for Funktionærernes ſpecielle Pligter vedtages af Skoleſtyret. Forandringer i disſe Planer vedtages af Skoleſtyret efter Forſlag af Tilſynskomiteen.

§ 9. Beſlutningen om en Guts Anbringelſe paa Skolen meddeles ſtrax Skolens Beſtyrer gjennem Skoleinſpektøren. Meddelelſen maa være ledſaget af nøiagtige Oplysninger om Guttens Alder, Forældre eller Forſørgere og tidligere Forhold ſamt Lægeerklæring.

Ingen Elev, ſom lider af ſmitſom Sygdom, maa optages paa Skolen, og heller ikke Børn, ſom er ſaa abnorme, at de ikke med noget Udbytte kan deltage i Skolens Undervisning.

§ 10. De Gutter, ſom optages paa Skolen, kan forblive der i en Tid af indtil 6 Maaneder. Paa Beſtyrerens Anbefaling kan en Gut før den Tid af Skoleſtyret udſkrives paa Prøve. Hvis en ſaadan paa Prøve udſkrevet Gut paany begynder at ſkulke eller paa anden Maade viſe ſærlig ſlet Opførſel, kan Skoleinſpektøren efter Forſlag fra Guttens Overlærer, uden fornyet Skoleſtyrebeſlutning, atter lade ham indſætte i Tvangsſkolen for en Tid, ſom tillagt Guttens førſte Ophold der, udgjør 6 Maaneder.

§ 11. Saa længe en Gut er Elev af Tvangsſkolen, maa han ikke komme udenfor Skolens Omraade eller modtage Beſøg af Forældre eller andre uden Beſtyrerens Tilladelſe. Han maa heller ikke modtage eller afſende Breve eller modtage Gaver uden med Beſtyrerens Tilladelſe og paa de af ham ſtillede Betingelſer.

§ 12. Gjør nogen Elev af Tvangsſkolen ſig ſkyldig i ſlet Opførſel, kan Beſtyreren eller den han dertil bemyndiger anvende følgende Revſelſesmidler:

1. Berøvelſe af Begunſtigelſer eller Udmerkelſer, tilſtaaet for godt Forhold.
2. Forandret Koſthold.
3. Legemlig Afſtraffelſe.
4. Afſondring fra andre Gutter i Fritiden i indtil 4 Dage.

Ved Anvendelſe af de under 3 nævnte Revſelſer maa Beſtemmelſerne i Byfolkeſkolelovens § 65 befølges.

Ved Rømningsforſøg ſamt ved fornyet Indſættelſe i Tvangsſkolen kommer begge de under 3 og 4 nævnte Revſelſesmidler til Anvendelſe.

Enhver tildelt Revſelſe noteres i en Bog.

§ 13. Paa Skolen faar Gutterne Klær og tarvelig, men

sund og tilstrækkelig Føde efter et af Skolestyret godkjendt Spise- 13 Decbr.
reglement.

§ 14. Tvangsskolen meddeler Undervisning i Folkeskolens Fag. Den daglige Undervisningstid bør ikke overskride den for Trondhjems Folkeskole bestemte Læretid.

Gutterne bliver forøvrig at beskjæftige med alle Slags huslige Gjøremaal, hvortil de hensigtsmæssig kan anvendes, med Have- og Jordbrugsarbeider, og med saadanne Haandarbeider, som maatte vise sig passende for deres Alder og Evne.

§ 15. En af Skolestyret vedtaget Timeplan, som viser, hvorledes det hele Døgn er fordelt paa Undervisning, Arbeide, Maaltider og Leg, opslaaes paa Skolen. En Gjenpart af denne Plan tilstilles Overtilsynet.

§ 16. Ved Skolen kan optages Gutter fra andre Kommuner i den Udstrækning, Pladsen tillader og Skolestyret til enhver Tid finder tilraadeligt. Betalingen herfor bestemmes for hvert Aar i Forbindelse med Budgettet. De fremmede Gutter bringes fra og til Anstalten paa Foranstaltning af Hjemstavnskommunen og stilles under Opholdet ved Skolen under samme Love og faar den samme Behandling som Børn fra Trondhjems Kommune.

Kongelig Resolution[1]), hvorved er bestemt: 13 Decbr.

A. At i Henhold til Lov om Formandskaber i Kjøbstæderne af 14de Januar 1837 § 40, jfr. Lov af samme Dag angaaende Formandskaber paa Landet § 15, meddeles Stadfæstelse paa de af Ladestedet Hortens Kommunestyre under 23de April og 27de August 1902 fattede Beslutninger angaaende Bevilgninger til Ladestedets Politi, derunder af Løn Kr. 1600 med 2 Tillæg à Kr. 200 efter 3 og 6 Aars Tjeneste til en midlertidig Politiassistent, der bliver at ansætte af Justitsdepartementet.

B. 1. At Bøder for Overtrædelse af de for Ladestedet Horten ved Kongelig Resolution af 18de Marts 1893 stadfæstede Politivedtægter skal tilfalde Kommunekassen fra 1ste September 1902 at regne.

2. At Bestemmelserne i Lov vedkommende Politivæsenet i Kristiania af 26de Mai 1866 § 7 i Henhold til Lov af 28de Mai 1881 gjøres gjældende for Ladestedet Horten, ligeledes fra 1ste September 1902 at regne.

[1]) Se Deptstid. No. 8 for 1903. S. 118—124.

Kongelig Resolution, hvorved den af Storthinget under 13 Decbr.
22de November 1902 fattede Beslutning angaaende Fastsættelse af Hesteholdsgodtgjørelsen for Armeens Kvarterudredere i Tidsrummet 1ste April 1903 til 31te Marts 1904[1]) befales tagen tilfølge.

[1]) Se Sth. Prp. No. 17 for 1902—03 samt Indst. S No. 31 for s. A. Se Res. 15 Juni 1901, I, A og B.

13 Decbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

1. At Kirke- og Undervisningsdepartementet bemyndiges til at afhænde det til Klokkergaard for Hovedkirkesangeren i Mangers Præstegjæld i Bergens Stift udlagte Brug "indre Marken", G. N. 51, Br. N. 1, af Skyld 1 Mark 54 Øre, til Daniel Olai Klausen Marken for 1500 Kroner og forøvrigt paa Vilkaar, som bestemmes af Departementet.
2. At Kjøbesummen bliver at indtage i og forvalte under Oplysningsvæsenets Fond som en Kirkesangerbestillingen tilhørende Kapital, hvoraf de aarlige Renter udbetales Kirkesangeren, indtil anden passende Klokkergaard ved Hjælp af Kapitalen maatte blive anskaffet.

13 Decbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt, at der for Reisende med Blandettogs Billet, der benytter Hurtigtog, indtil videre fastsættes en mindste Tillægsbetaling af 50 Øre paa Banestrækninger, der nærmere bliver at bestemme af Styrelsen for Statens Jernbaner.

13 Decbr. **Kongelig Resolution**, hvorved Forsvarsdepartementet bemyndiges til at tillade værnepligtige Sanitetskorporaler, for hvem Gjennemgaaelsen af Kurset til Uddannelse af værnepligtige Sanitetsofficerer paa Grund af Aflæggelsen af medicinsk Embedseksamen maatte falde vanskelig, at gjennemgaa dette Kursus, forinden de har fyldestgjort den i Kongelig Resolution af 13de April 1889 § 12 e nævnte Fordring, at have tjenestgjort i mindst 24 Dage som Sanitetskorporaler.

13 Decb r. **Specielle Regler** vedrørende Indkvartering samt Rekvisition af Kvarter, fastsatte af Forsvarsdepartementet i Henhold til H. K. H. Kronprinsregentens Resolution af 3die Mai 1902, tilstillede Amtmændene under 13de December 1902.

Forhold ved Rekvisition af Kvarter under Feltforhold.

a) Rekvisition af Kvarter efter forudgaaende Rekognoscering.

1. Forinden en Rekvisition paa Kvarter udfærdiges, bliver, naar Tiden tillader, det Omraade, hvor Forlægningen er tænkt at skulle finde Sted, at rekognoscere af en Officer, helst ledsaget af en lokalkjendt Mand. Paa Grundlag af de tilveiebragte Oplysninger med Hensyn til Indkvarteringsevnen udarbeides saa en Plan for Forlægningen*), og overleveres derefter en Afskrift af denne som Rekvisition til vedkommende kommunale Myndighed.

*) Er saadan Plan for Forlægningen udarbeidet allerede i Fred, bliver denne at lægge til Grund for Indkvarteringen.

Finder vedkommende Kommunebestyrelse Planen ikke at 13 Decbr.
være i Overensstemmelse med Rekvisitionsloven, har den strax at gjøre sine Anmerkninger.

Overensstemmende med Forlægningsplanen udfærdiges saa de fornødne Kvarterbilletter (kfr. Bilag No. 1).

2. Kvarterbilletterne, der gjennem Militæretatens Forsorg bliver at udstede in duplo, undertegnes saavel af den militære som af den kommunale Myndighed. Vedkommende kommunale Autoritet beholder det ene Exemplar og tilstiller snarest muligt de forskjellige Kvarterværter fornødne Meddelelser om Indkvarteringen.

Det andet Exemplar af Kvarterbilletterne overleveres vedkommende Afdeling, der medbringer dem til Kvartererne som Kontrol ligeoverfor Kvarterværterne.

3. Efter at have modtaget de nødvendige Oplysninger vedrørende Indkvarteringen udsteder Afdelingerne sine Forlægningsordrer (for Bataljonernes, Kompagniernes og tilsvarende Afdelingers Vedkommende (se Bilag No. 2)).

b) Rekvisition af Kvarter uden forudgaaende Rekognoscering.

4. Tillader ikke Tiden nogen forudgaaende Rekognoscering af Indkvarteringsomraadet, bliver Rekvisitionen paa Kvarter at udfærdige efter Rekvisitionsreglementets Schema R. 1.

Kommunebestyrelsen angiver — under Konference med vedkommende Officer — isaafald de til Indkvarteringen afseendes Gaarde inden Omraadet, samt det paa hver Gaard faldende omtrentlige Belæg.

Ingen Gaard, der ønskes anvendt til Indkvartering, maa unddrages, uden at særlige Grunde derfor maatte foreligge.

5. Selve Indkvarteringsopgjøret maa under disse Omstændigheder baseres paa afdelingsvis Indkvartering (se Pkt. 23); det bliver saa hver Afdelings egen Sag at anordne Indkvarteringen paa bedste Maade inden det tildelte Afsnit.

Ved denne Forlægningsmaade bliver ikke Kvarterbilletter at udfærdige; en almindelig Underretning angaaende Indkvarteringen bliver dog saavidt muligt af vedkommende Kommunestyrelse at meddele vedkommende Eiere.

6. Føler vedkommende Kvartervært sig brøstholden ved den Maade, hvorpaa Indkvarteringen er gjennemført, henvises han til Kommunebestyrelsen, der igjen henvender sig desangaaende til den rekvirerende Myndighed.

c) Rekvisition af Forpleining, Furage m. v. sammen med Indkvartering.

7. Skal Kost, Furage, Lys, Brænde, Leirhalm e. l. ydes under Indkvarteringen, udstedes Rekvisitionen herpaa i Forbindelse med Kvarterrekvisitionen.

13 Decbr. Antallet af Dagsportioner og Dagsrationer samt Rationens Størrelse og Sammensætning bliver at angive i Rekvisitionen; de kommunale Autoriteter gives forøvrigt fuld Frihed med Hensyn til Ydelsespligtens Fordeling paa de forskjellige Gaarde.

Opgave over hver enkelt Gaards Ydelsespligt tilstilles af Kommunebestyrelsen saavel vedkommende Afdeling som Gaardens Eiermand.

Kan Kommunens Bestemmelser angaaende de respektive Kvarterværters Ydelsespligt udstedes samtidig med Kvarterbilletternes Udfærdigelse, bliver det fornødne i saa Henseende at paaføre Kvarterbilletterne.

Bilag No. 1.

Kvarterbillet.

Gaard: ..... i .....

Eier, Bruger, Leieboer: .....

modtager fra og med / 19..... i Indkvartering

.....

indtil ..... Off. (Navn*) .....
do. ..... Underofficerer
do. ..... Korporaler og Menige
do. ..... Syge
do. ..... Heste

leverer

til Afdeling.	Ydelsens Kvantum og Art.	Sted og Tid for Afleveringen.	Anmærkning.

..... / 19.....

..... (Navn). ..... (Navn).

*) Udfyldes af vedkommende Afdeling.

Høieste Resolution, hvorved er bestemt, at den ved Kon- 15 Decbr.
gelig Resolution af 25de April 1820 stadfæstede Fundats „for den til Udgivelse af kristelige Andagtsbøger bestemte Fond" forandres saaledes, at efternævnte Paragrafer kommer til at lyde:

§ 2. „Fondets Kapital, nu 4000 Kr., forbliver urørlig og skal anbringes som for offentlige Stiftelsers Midler bestemt. Renterne anvendes til kristelige Undervisnings og Andagtsbøgers Udbredelse. Fondet er undergivet den for offentlige Stiftelser bestemte regnskabsmæssige Kontrol".

§ 3. „Som almindelig Regel bestemmes, at til Bestyrere af det i § 1 nævnte Fond ei maa vælges Nogen, der ei bekjender sig til den evangelisk-lutherske Religion, og skal altid en af Bestyrerne være en geistlig Embedsmand".

Cirkulære fra Departementet for det Indre til Skibsregister- 15 Decbr.
førerne.

Under Henvisning til Indredepartementets Cirkulære af 9de Oktober sidstleden giver man sig herved den Ære at meddele, at efterat Storthinget nu har givet den fornødne Bevilgning til, at de for Skibsregistreringen paakrævede Protokoller, for hvilke Schema er anordnet, de i Registreringsreglementet omhandlede 17 Formularer og 11 af Skibsregisterkomiteen udarbeidede fakultative Formularer anskaffes for det Offentliges Regning, har man under eget Omslag tilstillet Dem følgende Protokoller:

1 endeligt Skibsregister,
1 foreløbigt Do.,
1 Skibsregistreringsdagbog

samt det paa hoslagte Fortegnelse opførte Antal af hver af de til Skibsregisterreglementet knyttede Formularer Nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6 og 11 og af de fakultative Formularer Nr. 20 og 22. Af Formular Nr. 11 bliver Exemplarer paa Forlangende gratis at udlevere Skibsredere til Afbenyttelse.

Rekvisition om ny Forsyning af Protokoller og Formularer bør af Registerførerne indgives til Departementet i betimelig Tid, før den ældre Forsyning er opbrugt.

Til det i Skibsregisterreglementets § 30 paabudte alfabetiske Navneregister har man ikke fundet det fornødent at anordne noget Schema. Registerførerne vil derfor selv have at anskaffe en dertil passende Protokol. Angaaende Førelsen af Navneregisteret skal man bemerke, at der ved Siden af hvert Skibs Navn bør tilføies dets Kjendingssignal.

— — — — — — — — — — — — —

15 Decbr.

Formular Nr. 20.

(Skibsregisterlovens § 5, Nr. 2, og § 36).

Udskrift

af det $\frac{\text{endelige}}{\text{foreløbige}}$ *) Skibsregister for.....

*) Det der ikke passer, overstryges.

Anmeldelsens Nr. og Aar i Registreringsdagbogen:	Registreringsdatum:	Skibets Navn:	Kjendingsbogstaver (ifølge Maalebrevet / det midlertidige Nationalitetsbevis *):

Numer	Eierens eller Eiernes Navn (Firma), Bosted (Forretningskontor) og Nationalitet.	Rederiets (Selskabets) Art.	Ved Partrederi: Hvor stor Brøkdel i Skibet Vedkommende eier.	Ved Partrederi: Bestyrende Reders Navn, Bosted og Nationalitet.	Ved andre Selskaber. Navn, Bosted og Nationalitet for samtlige Medlemmer, om det er et ansvarligt Selskab eller et Kommanditselskab, — for samtlige ansvarlige Medlemmer, om det er et Kommanditaktieselskab, — og ellers for samtlige Medlemmer af Selskabets Bestyrelse.

15 Decbr.

Art: Takling: Byggested og Aar, om kjendt: Hjemsted:	Maalebrevets Datum og Udstedelsessted:	Kjendingsmaal i engelske Fod og Tiendedele: Længde: Bredde: Dybde:	Drægtighed i Reg.tons: Brutto:	Netto:

Adkomster og Hæftelser med Udstedelsesdatum samt Oplysninger i Henhold til Skibsregisterlovens § 2, Nr. 6.	Adkomstens eller Hæftelsens Datum i Registreringsdagbogen.	Registreringsdatum.	Tinglysningsdatum.	Numer og Aar i Registreringsdagbogen.	Anmerkninger.

15 Decbr. **Formular Nr. 22.**
(Skibsregisterlovens § 5, Nr. 2).

Herved attesteres, at der for $\frac{\text{Dampskib}}{\text{Seilskib}}$ .....
af ....., der angivelig er bygget ved .....
....., **ikke har været aabnet foreløbigt Folium** i Skibsregistret for ....., inden hvilket Registreringsdistrikt nævnte Byggested er beliggende.

..... kontor den ..... 19 .....

(Navn).

15 Decbr. **Cirkulære** fra Departementet for det Indre til Skibsmatrikelførerne.

Under Henvisning til Indredepartementets Cirkulære af 9de Oktober sidstleden giver man sig herved den Ære at meddele, at efterat Storthinget nu har givet den fornødne Bevilgning til, at de for Skibsregistreringen paakrævede Protokoller, for hvilke Schema er anordnet, de i Registreringsreglementet omhandlede 17 Formularer og 11 af Skibsregisterkomiteen udarbeidede fakultative Formularer anskaffes for det Offentliges Regning, har man under eget Omslag tilstillet Dem følgende Protokoller:

1 endelig Skibsmatrikel
1 foreløbig Do.
1 Fortegnelse over ikke registreringspligtige Skibe

samt det paa hoslagte Fortegnelse opførte Antal af hver af de til Skibsregisterreglementet knyttede Formularer Nr. 7, 8, 9, 10, 11, 14, 15, 16 og 17 og af de fakultative Formularer Nr. 18, 19, 23, 24, 26, 27 og 28.

Af Formularerne Nr. 7, 8, 9, 10, 11, 15, 19, 23 og 24 bliver Exemplarer paa Begjæring i fornøden Udstrækning at udleve gratis til vedkommende Rederier til Afbenyttelse. Man skal imidlertid bede paaseet, at der ikke udleveres flere Formularer, end der i hvert enkelt Tilfælde tiltrænges. Rekvisition om ny Forsyning af Protokoller og Formularer bør af Matrikelførerne indgives til Departementet i betimelig Tid, før den ældre Forsyning er opbrugt. 15 Decbr.

— — — — — — — — — — — — — —

Til den i Skibsregisterreglementets § 1 omhandlede Journal samt til det i samme Reglements § 2 omhandlede alfabetiske Navneregister har man ikke fundet det fornødent at anordne noget Schema. Matrikelførerne vil derfor have selv at anskaffe dertil passende Protokoller. Angaaende Førelsen af Navneregisteret skal man bemerke, at der ved Siden af hvert Skibs Navn bør tilføies dets Kjendingssignal.

— — — — — — — — — — — — — —

Sluttelig skal man bemerke, at de hidtil gjældende Bestemmelser om Udfærdigelse af Nationalitetsbevis og om Førelse af Fortegnelse over Skibe, som har erholdt udleveret Nationalitetsbevis, i Henhold til Bestemmelsen i Skibsregisterlovens § 45 bortfalder ved Lovens Ikrafttræden den 1ste Januar 1903.

Formular Nr. 18.

(Skibsregisterlovens § 5, Nr. 1).

Herved attesteres, at $\frac{\text{Dampskib}}{\text{Seilskib}}$ .....

af ..... der skal anmeldes til .....

..... Skibsregister, er maalt den ..... 19 ....., og at Maalingsbeviset er indsendt til Revision.

..... Toldkammer den ..... 19 .....

(Navn).

15 Decbr.

Formular Nr. 19.

(Skibsregisterlovens § 5, Nr. 1).

Herved erklæres, at **Maalebrev** *) — **Nationalitetsbevis** *) — for

Dampskib / Seilskib .....

af ..... med Kjendingsbogstaver ..... **er tabt.**

Rigtigheden af denne Erklæring er Undertegnede villig til at bekræfte med Ed *) — høitidelig Forsikring paa Ære og Samvittighed *).

..... den ..... 19 .....

(Navn).

*) Det, som ikke passer, overstryges. Istedetfor Ed kan høitidelig Forsikring paa Ære og Samvittighed kun afgives af Personer, der hører til en Trosbekjendelse, som ikke tillader Ed, eller af Personer, som vægrer sig for at aflægge Ed, fordi dette strider mod deres religiøse Opfatning, eller fordi de ikke tror paa en almægtig og alvidende Gud. **Afgivelse af saadan Forsikring medfører samme Ansvar, som om Ed var aflagt.**

Formular Nr. 23.

(Skibsregisterlovens § 5, Nr. 3).

Herved bevidnes, at Undertegnede **er Eier** af — det under ..... 19 ..... til ..... Skibsregister anmeldte *) Dampskib / Seilskib ..... af .....

*) Part i det under ..... 19 ..... til ..... Skibsregister anmeldte Dampskib / Seilskib ..... af .....

Rigtigheden af denne Bevidnelse er Undertegnede villig til at bekræfte med Ed *) — høitidelig Forsikring paa Ære og Samvittighed *).

..... den ..... 19 .....

(Navn).

*) Det, som ikke passer, overstryges. Istedetfor Ed kan høitidelig Forsikring paa Ære og Samvittighed kun afgives af Personer, der hører til en Trosbekjendelse, som ikke tillader Ed, eller af Personer, som vægrer sig for at aflægge Ed, fordi dette strider mod deres religiøse Opfatning, eller fordi de ikke tror paa en almægtig og alvidende Gud. **Afgivelse af saadan Forsikring medfører samme Ansvar, som om Ed var aflagt.**

Formular Nr. 24. 15 Decbr.
(Skibsregisterlovens § 5, Nr. 3.)

Undertegnede bestyrende Reder for det et Partrederi tilhørende $\frac{\text{Dampskib}}{\text{Seilskib}}$ .....
der under ..... 19 ..... er anmeldt til .....
Skibsregister, erklærer herved, at saavidt mig bekjendt er

.....	Eier af	.....	Part
.....	"	"	..... "
.....	"	"	..... "
.....	"	"	..... "
.....	"	"	..... "
.....	"	"	..... "
.....	"	"	..... "
.....	"	"	..... "
.....	"	"	..... "
.....	"	"	..... "
.....	"	"	..... "
.....	"	"	..... "

i ovennævnte Skib.

Rigtigheden af denne Erklæring er jeg villig til at bekræfte med Ed*) — høitidelig Forsikring paa Ære og Samvittighed*).

..... den ..... 19 .....

(Navn).

*) Det, som ikke passer, overstryges. Istedetfor Ed kan høitidelig Forsikring paa Ære og Samvittighed kun afgives af Personer, der hører til en Trosbekjendelse, som ikke tillader Ed, eller af Personer, som vægrer sig for at aflægge Ed, fordi dette strider mod deres religiøse Opfatning, eller fordi de ikke tror paa en almægtig og alvidende Gud. **Afgivelse af saadan Forsikring medfører samme Ansvar, som om Ed var aflagt.**

15 Decbr. **Formular Nr. 26.**
(Skibsregisterlovens § 6, 1ste Led.)

Til

Hr. .....

Herved oversendes med ..... Bilag en hertil indkommen Anmeldelse til ..... Skibsregister af Dampskib / Seilskib .....

I Anledning af de ved Anmeldelsen klæbende Mangler skal man bemærke, at samme herfra er blevne forsøgt afhjulpne, idet man har henvendt sig til [1]) .....

.....

.....

.....

Det er mig bekjendt, at Anmeldelsens og Bilagenes Indhold er overensstemmende [2]) — ikke er overensstemmende [2]) — med de virkelige Forhold [1]).

Hvorvidt Anmeldelsens og Bilagenes Indhold er overensstemmende med de virkelige Forhold, er mig ubekjendt [1]).

..... Toldkammer den ..... 19 .....

(Navn).

[1]) Hele dette Led overstryges, hvis det ikke passer.
[2]) Det, som ikke passer, overstryges.

Formular Nr. 27.
(Skibsregisterlovens § 7.)

15 Decbr.

Til

Hr. .....

Herved oversendes til Udlevering til Skibets Fører Nationalitetsbevis og Maalebrev for $\frac{\text{Dampskib}}{\text{Seilskib}}$ .....
af ....., der er angivet at skulle henligge i
..... Havn.

De anmodes om, forinden Udlevering sker, at paase, at Skibet overensstemmende med Skibsregisterlovens § 7 er merket med sine Kjendingsbogstaver, med Angivelse af Netto-Drægtigheden samt med Mærkerne „N. E." og „N. R." (jfr. Indredepartementets Instrux af 12te September 1902).

Man imødeser Bevidnelse om, at Udlevering har fundet Sted.

Har Skibet allerede forladt Havnen, bedes Dokumenterne uden Ophold tilbagesendte hertil.

..... Toldkammer den ..... 19 .....

(Navn).

Formular Nr. 28.
(Skibsregisterlovens § 36.)

Udskrift

af den $\frac{\text{endelige}}{\text{foreløbige}}$ *) Skibsmatrikel for....., forsaavidt efternævnte Skib angaar.

*) Det, der ikke passer, overstryges.

Skibets Navn:

Nationalitets-bevisets Datum:	Registrerings-datum:	Kjendingsbogstaver (ifølge Maalebrevet / det midlertidige Nationalitetsbevis*):	Art: Takling: Byggested og Aar, om kjendt: Hjemsted:	Maalebrevets Datum og Udstedelsessted:	Kjendingsmaal i engelske Fod og Tiendedele: Længde: Bredde: Dybde:	Drægtighed i Reg.tons: Brutto:	Netto:

Numer.	Eierens eller Eiernes Navn (Firma), Bosted (Forretningskontor) og Nationalitet.	Rederiets (Selskabets Art)	Ved Partrederi: Hvor stor Brøkdel i Skibet vedkommende eier.	Ved Partrederi: Bestyrende Reders Navn, Bosted og Nationalitet.	Ved andre Selskaber: Navn, Bosted og Nationalitet for samtlige Medlemmer, om det er et ansvarligt Selskab eller et Kommanditselskab, — for samtlige ansvarlige Medlemmer, om det er et Kommanditaktieselskab, — og ellers for samtlige Medlemmer af Selskabets Bestyrelse.	Anmerkninger.

Rundskrivelse fra Justitsdepartementet. 15 Decbr.

Til Undgaaelse af en Række stadige Anteguelser ved Revisionen af de til Departementet indsendendes Skiftetabeller har man troet — under Henvisning iøvrigt til det ved Kongelig Resolution af 29de Januar 1849 anordnede Schema — at burde meddele følgende med Hensyn til disse Tabellers Indretning og Indhold samt om enkelte Punkter vedkommende Skiftebehandlingen:

1. I Tabellerne bliver at indtage alle Dødsbo- og Fællesboskifter, der behandles af den offentlige Skifteret (ogsaa af Sætteskifteforvalter), derimod ikke Boer, der behandles af executores testamenti, (Forordning af 23de August 1793) eller overensstemmende med Lov om Skifte af mindre Dødsboer af 27de Marts 1869, ei heller Boer, som Skifteretten ikke har havt anden Befatning med end at kontrollere Rigtigheden af en i Henhold til Lov af 30te Juli 1851 § 11 affattet summarisk Opgave, hvorefter Boet ikke giver noget Overskud til Skifte. Hvor iøvrigt et Bo er behandlet i Henhold til sidstnævnte Lovbestemmelse, bliver dette at angive i Anmerkningsrubriken. Ifølge Resolution af 24de November 1900 skal Tabellerne ikke for Eftertiden omfatte Konkursboer. Under Konkursboer indgaar her imidlertid alene Boer, der behandles efter Lov om Konkurs af 1863 (1899), ikke derimod Boer, der behandles efter Forordning af 8de April 1768, selv om de er vitterlig insolvente.
2. De sluttede (derunder extraderede og indstillede) Boer bliver, ligesom de usluttede, at opføre i kronologisk Orden, eftersom Skifterne er paabegyndte, ikke eftersom de er sluttede.
3. Ved Skifte af Fællesboer maa begge Ægtefæller anføres i Rubriken: „Den Persons Navn, hvis Bo er taget under Skiftebehandling", hvilken Rubrik iøvrigt ogsaa bør indeholde Oplysning om den Afdødes, eventuelt hans Forældres eller Ægtefælles, Stilling. Er begge Ægtefæller afgaaet ved Døden, maa begges Dødsdag angives i vedkommende Rubrik. Foretages Skifte af et Fællesbo ikke straks ved den afdøde — eller førstafdøde — Ægtefælles Afgang, men først ved et senere Tidspunkt, maa Grunden hertil angives i Anmerkningsrubriken, medmindre det fremgaar, at det er med umiddelbar Hjemmel af Loven, se Lov af 30te Juli 1851 § 1 og § 2, andet Punktum, at den længstlevende Ægtefælle, har beholdt Boet uskiftet. Det bemerkes i denne Forbindelse at en „Kaarmand" ikke antages uden videre at kunne henføres blandt de i den sidstnævnte Bestemmelse omhandlede Personer, hvis Enker er berettigede til uden særskilt Tilladelse at hensidde i Uskifte med Fællesbørn under 25 Aar.

15 Decbr. 4. Ifølge Lovbogens 5—2—3 skal Registrering efter en Afdød foretages den 30te Dag efter Dødsfaldet. Medens der efter Registreringstaxternes forandrede Betydning ikke nu vil være noget til Hinder for, at Forretningen afholdes tidligere, hvad meget mere saavidt muligt og navnlig i Byerne bør søges opnaaet, antages den nævnte Forskrift fremdeles at maatte tillægges den Betydning, at Registreringen ikke uden særlig Grund bør henskydes til et senere Tidspunkt, jfr. Schweigaards Proces III § 303. Navnlig gjælder dette, hvor Forsegling ikke har fundet Sted, men Skiftet, som det oftest sker, først tager sin Begyndelse med Registreringen. Udviser den i Rubriken „Naar Skiftet er paabegyndt" anførte Datum, at vedkommende Bo først er registreret en betragtelig Tid efter Dødsfaldet, f. Eks. paa Landet nogle Maaneder efter, bør derfor behørig Forklaring om Aarsagen hertil meddeles i Anmerkningsrubriken.

Det bemerkes derhos, at Lensmanden ikke paa egen Haand bør indvilge nogen længere Udsættelse med Registreringen, men bør, saafremt Arvingerne fremsætter Ønske om saadan Udsættelse, eller Omstændighederne iøvrigt taler derfor, straks indhente Skifterettens Forholdsordre og imidlertid drage Omsorg for, at Boets Eiendele er under god Forvaring. Tillige bringes i Erindring Bestemmelsen i Lov om Afgift af Arv af 20de Mai 1899 § 31 om, at Lensmanden mindst en Gang maanedlig har at gjøre Indberetning til Skifteretten om anmeldte Dødsfald.

Da det af Tabellerne erfares, at de Oplysninger Lensmændene ved Dødsfaldsanmeldelsen forskaffer sig angaaende Afdødes Arvinger og Efterladenskaber, ofte er urigtige eller ufuldstændige, hvoraf Følgen har været, at Boer, der rettelig skulde være undergivet offentlig Skiftebehandling, er blevne henstaaende i maaneds- eller endog aarevis, inden det rette Forhold er bragt for Dagen, skal man i denne Sammenhæng bede Sorenskriverne anmodet om at indskjærpe de under dem sorterende Lensmænd at tagttage den fornødne Omhu og Agtpaagivenhed under Erhvervelsen af Oplysninger om de Omstændigheder, hvorpaa det beror, om Skifterettens Indskriden er nødvendig. Specielt finder Departementet sig opfordret til at gjentage, hvad man ved en tidligere Leilighed har udtalt, at der bør udvises nogen Varsomhed med uden nærmere Undersøgelse at undlade Registrering alene i Tillid til et nøgent Opgivende ved Dødsfaldsanmeldelsen om, at Afdøde intet efterlader til Skifte.

5. I Rubriken „Aarsagerne til Skiftets Ophold over 6 Maaneder" maa der — ligesom ogsaa i de øvrige Rubriker i Sche-

maet — meddeles fuldstændige Oplysninger for hvert Aar og 15 Decbr.
ikke blot henvises til, hvad der har været anført i et foregaaende Aars Tabeller. Til Kontrol med, at der gjøres den fornødne Fortgang med Skifternes Behandling, er det derhos af Vigtighed, at der nogenlunde indgaaende gjøres Rede for, hvorfor Skifter, der har henstaaet i et længere Tidsrum end det nævnte, ikke hidtil har kunnet tilendebringes.

I de fra flere Jurisdiktioner modtagne Tabeller sees ikke sjelden anført som eneste Grund for Skiftets Ophold, at ingen af Boets Vedkommende har afgivet Møde i de berammede Skifteforhandlinger. Foranlediget herved har man troet at burde bemerke, at et Bo ikke af en saadan Grund bør henstaa fra Aar til andet, uden at der fra Skifterettens Side foretages noget til Fremme af Boets Opgjør. Saafremt Bointeressenterne er tilbørligt varslede til vedkommende Samlinger, antager Departementet, at Skifteretten maa have lovlig Adgang til uden yderligere Forføining til Indhentelse af de Udebliveudes Erklæring at beslutte og foretage det fornødne paa Boets Vegne, derunder efter Omstændighederne endog at slutte Skiftet paa Grundlag af, hvad der foreligger, idet det faar blive Vedkommendes egen Sag, om de ved sin Forsømmelse med at afgive Møde udsætter sig for at lide Tab. Selvfølgelig maa dog denne Adgang benyttes med Skjønsomhed og under Hensyntagen til de konkrete Forholde[1]).

6. I Anmerkningsrubriken bør for ethvert Bos Vedkommende hvori Arv udlægges til Arvinger, der er bosatte udenfor Jurisdiktionen, meddeles Oplysning om, hvorvidt Arvingerne har meldt sig for Skifteretten og modtaget de dem udlagte Lodder eller selv har overtaget at disponere samme. Er dette ikke Tilfældet, bør der meddeles behørig Forklaring om, hvorledes der er forholdt med paagjældende Lod, jfr. Departementets Cirkulærskrivelser af 3die Oktober 1888 og 17de Aug.

[1]) Som bekjendt mangler der hos os skrevne Lovbud angaaende her berørte Forhold. Retsopfatningen maa imidlertid antages i alt væsentligt at være overensstemmende med den, der har faaet sit Udtryk i Danmark i Skiftelov af 30te November 1874 §§ 25 og 26, der indeholder følgende Bestemmelser:

§ 25. Udebliver Nogen fra en Skiftesamling, til hvilken han lovlig er kaldet, er han afskaaren fra at gjøre nogen Indvending imod Hensigtsmæssigheden af de angaaende Boets Bestyrelse i samme tagne Bestemmelser. Derimod kan den Udeblivende selvfølgelig ikke ansees for at have givet Afkald paa nogen Rettighed eller Fordring.

§ 26. Møder paa Skiftesamlingen ingen Stemmeberettiget, har Skifteretten at tage Beslutning angaaende det paagjældende Anliggende efter eget bedste Skjønnende om, hvad der er hensigtsmæssigt. Dog kan Skifteretten, naar Omstændighederne taler herfor, indkalde en ny Skiftesamling, forinden endelig Beslutning tages.

15 Decbr. 1893[1]) samt Kongelig Resolution af 28de Juli 1893 under Nr. 3.

7. Tabellerne, der bør være undertegnede af Skifteforvalteren selv og ifølge Reskript af 6te Marts 1789 skal være indsendt til Departementet inden Marts Maaneds Udgang, bliver at paategne Bevidnelse om, at der ikke i Aarets Løb er behandlet flere Dødsboer og Fællesboer af Skifteretten end de i Tabellerne indtagne, samt Erklæring om, hvorvidt og i Tilfælde hvor mange Boer der i Aarets Løb er anmeldt at være behandlet af executores testamenti eller overensstemmende med Lov af 27de Marts 1869 om Skifte af mindre Dødsboer.

Idet man beder de inden Hr. Amtmandens (Stiftamtmandens) Distrikt værende Skifteforvaltere gjort bekjendt med foranstaaende, vedlægger man til Lettelse ved Sagens Expedition endel Aftryk af nærværende Rundskrivelse.

1893 [1]) Sidstn. Cirkulære, der ikke er indt. i Aarg. 1893, er saalydende:

17 Aug. **Cirkulære** fra Justitsdept. til Amtmændene.

Da Departementet har Grund til at antage, at der hersker nogen Uklarhed med Hensyn til den Maade, hvorpaa Arvemidler, der er tagne i Forvaring af Skifteretten i Henhold til Lov om forsvundne og andre fraværende Personer af 12te Oktober 1857 § 20, bliver at behandle, naar vedkommende Arving ikke indfinder sig for at hæve sin Arv, har man herom troet at burde udtale Følgende:

Er der trods anstillede Undersøgelser ingen Underretning at erholde om den fraværende Arving, og denne saaledes maa blive at anse som forsvunden, vil den ham tilfaldne Arvelod, naar der er hengaaet et Tidsrum, hvis Længde vil rette sig efter de konkrete Omstændigheder, men som dog antages i Almindelighed ikke at burde være kortere end to Aar fra Skiftets Slutning, blive at behandle overensstemmende med Bestemmelserne i nævnte Lovs 1ste Kapitel.

Saafremt den Fraværende foruden sin Arvelod efterlader sig anden Formue her i Riget, vil Arven blive at inddrage under og behandle paa samme Maade som denne. Efterlader han sig ingen anden Formue end den ham tilfaldne Arv, antages Skifteforvalteren overensstemmende med nævnte Lovs § 1 at burde gjøre Indberetning om Sagen til Overøvrigheden, hvorefter Arven vil blive at indsætte i Overformynderiet, efterat Værge er opnævnt. I Tilfælde af, at Arvingen ikke senere melder sig, bliver Arven endelig at behandle overensstemmende med Lovens § 15, 2det Punktum, forsaavidt ikke den Forsvundnes Arvinger forinden i Henhold til Lovens § 6 har banet sig Adgang til hans Midler.

Med Foranstaaende bedes samtlige inden Hr. Amtmandens Embedsdistrikt værende Skifteforvaltere gjort bekjendt, idet man til Lettelse ved Sagens Expedition vedlægger endel Exemplarer af nærværende Cirkulære.

16 Decbr. **Telegram** fra Landbrugsdepartementet til en Herredsfører om, at Bekjendtgjørelse og Udlæggelse af Skogvedtægter kan ske underet for den hele Kommune, forsaavidt der ikke for Kommunens Sager ellers befølges en anden Fremgangsmaade.

Kongelig Kundgjørelse*), hvorved i Henhold til § 2 i Lov om Kvarantænevæsenet af 12te Juli 1848 kundgjøres, at Byen Odessa i Rusland samt Byerne Kapstaden og Port Elisabeth i Sydafrika, der ved Kundgjørelse af 28de Februar og 30te September 1901 samt 16de Oktober 1902 erklæredes smittede af Pesten, ikke længere skal anses pestsmittede. 18 Decbr.

Kongelig Resolution i sammensat Statsraad, hvorved er bestemt, at paa alle de Steder i Konsulatforordningen, hvor Udtrykket „den norske Regjerings Departement for det Indre" forekommer, skal dette fra førstkommende Aars Begyndelse forandres til Betegnelsen „Den norske Regjerings Departement for udenrigske Sager, Handel, Sjøfart og Industri"[1]). 19 Decbr.

[1]) Ref. 9 Septbr. 1902.

Lov om Rettergangsmaaden i Handelssager**)[1]). 20 Decbr. No. 1.

Vi Oscar o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 3die December detteAar, saalydende:

§ 1. Tvistemaal, Skjøn og Besigtigelser samt Tingsvidner angaaende Handelssager[2]) bliver med den af § 6 følgende Begrænsning at behandle ved Handelsret[3]).

Handelsretten bestaar af den civile Underdommer eller, hvor der i Underretten er flere Dommere, en af disse som Formand og af to handelskyndige Medlemmer.

§ 2. Handelssager er:

1. Sager mellem handlende[4]) eller mellem handlende og Haandværkere i Anledning af Retshandler, som for begge Parters vedkommende er foretagne i deres Bedrift.
2. Sager angaaende Retsforholdet mellem Medlemmerne af et Handelsselskab[4]) eller mellem dette og dets Medlemmer eller mellem et Handelsselskabs Bestyrelse, Repræsentantskab eller Likvidatorer og Selskabet eller dets Medlemmer.
3. Sager, som opstaar af Overdragelse af en Handelsbedrift eller angaar Retten til Brug af Firma[5]).
4. Sager angaaende industriel Retsbeskyttelse[6]).
5. Sager angaaende Retsforholdet mellem handlende og deres Forretningsbestyrere, Prokuristers og Handelsreisende.

[1]) Se Oth. Prp. No. 2 og Indst. O I for 1902—03; Forhandl. i Oth. Side 7—65 og 91 og Lth. Side 12—35.
[2]) §§ 2 og 3.
[3]) Mærk § 8.
[4]) § 3.
[5]) Lov 17 Mai 1890, Kap. 2.
[6]) Se Varemerkelov 26 Mai 1884, Patentlov 16 Juni 1885.

*) Bekjendtgj. 22 Decbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 57.
**) Bekjendtgj. 24 Decbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 58.

20 Decbr. No. 1.

§ 3. Som handlende ansees i denne Lov[1]) enhver, som driver

1. Handel i Henhold til Handelsborgerskab[2]) eller Handelsbrev[3]) eller nogen paa almindelig Kjøbmandshandel rettet Bevilling[4]);
2. Udskibning[5]);
3. Forlagsvirksomhed eller anden Bog-, Musik- eller Kunsthandelen vedkommende Virksomhed[6]);
4. Vekseler- eller Bankforretninger;
5. Mæglervirksomhed, Agentur, Spedition eller anden Kommissionsvirksomhed[7]);
6. Forsikringsvirksomhed;
7. Fabrik eller Bergverk eller Haandverk forbundet med Handel med forarbeidede Gjenstande.

Som Handelsselskab ansees i denne Lov ethvert Selskab, som driver nogen ovenomhandlet Virksomhed, samt Aktieselskaber og Kommanditaktieselskaber, som driver en hvilkensomhelst paa Erhverv rettet Virksomhed.

§ 4. Ved nærværende Lov gjøres ingen Forandring i Reglerne om Vekselsagers Behandling[8]) eller i Bestemmelserne om de Sager, som henhører under Sjøret[9]).

§ 5. Modkrav kan under de almindelige Betingelser[10]) gjøres gjældende ved Handelsretten, selv om de ikke efter sin Art henhører under denne.

§ 6. Sager, der henhører under Handelsretten, kan med begge Parters Samtykke behandles efter de almindelige Regler om Rettergangsmaaden i borgerlige Sager.

Tingsvidner til Brug under Sag, som behandles ved Handelsret, bliver at optage ved de almindelige Domstole, medmindre Handelsretten af Hensyn til Sagens Beskaffenhed anderledes bestemmer.

At en Handelssag urettelig er anlagt ved almindelig Ret, skal ikke have til Følge, at Sagen afvises, men Retten har i saa Fald at tilkalde Handelsretsmedlemmer til Sagens Paadømmelse og kan paabyde Gjentagelse af Sagsbehandlingen i den Udstrækning, det maatte ansees paakrævet; de forøgede Omkostninger, som derved voldes, bæres af Sagsøgeren, medmindre Modparten ved sit Forhold har fremkaldt det urigtige Sagsanlæg.

[1]) Jfr. Lov 17 Mai 1890 § 35.
[2]) Handelslov 8 August 1842 § 1.
[3]) Handelslov 8 August 1842 § 2, Lov 22 Juni 1863 og Lov 26 Mai 1866.
[4]) Handelslov 8 August 1842 § 11.
[5]) Lov 15 Juni 1882.
[6]) Jfr. Handelslov 8 August 1842 § 16.
[7]) Jfr. Handelslov 8 August 1842 §§ 25 og 31.
[8]) Lov 17 Juni 1880.
[9]) Sjøfartslov 20 Juli 1893, Kap. 13.
[10]) N. L. 5—13—4.

At en Sag urettelig er anlagt ved Handelsret istedenfor ved almindelig Ret, skal ikke have til Følge, at Sagen afvises, men alene, at den henvises til Paadømmelse uden Tilkaldelse af Handelsretsmedlemmer. 20 Decbr. No. 1.

Rettens Afgjørelser angaaende de i 3dje og 4de Led omhandlede Spørsmaal kan ikke paaankes.

§ 7. Hvis noget Krav, som kan være Gjenstand for Handelsrettens Paakjendelse, indtales i Bo, som staar under Skiftebehandling, og der opstaar Tvist derom, som ikke har særligt Hensyn til Skiftet, skal Skifteretten henvise Tvisten til Paakjendelse ved Handelsret, saafremt dette enten forlanges af nogen af Parterne eller Skifteretten paa Grund af Sagens Beskaffenhed finder det fornødent.

§ 8. I de Kjøbsteder og Ladesteder, hvor det af Kongen efter vedkommende Kommunestyres Anbefaling bestemmes, skal der være Handelsret.

Antallet af Handelsretsmedlemmer for hver Retskreds fastsættes af Kongen, efterat vedkommende Kommunestyres Erklæring er indhentet.

Til Handelsretsmedlemmer kan kun vælges norske Statsborgere[1]) — Mænd eller Kvinder —, der er over 30 Aar gamle og er kyndige i Handelssager.

Valg afholdes hvert fjerde Aar samtidig med Valg af mandtalsførte Retsvidner samt Skjøns- og Meddomsmænd paa den for sidstnævnte Valg i Lov af 28de August 1854 §§ 5 og 18, jfr. Lov af 29de Marts 1890 §§ 1 og 2, foreskrevne Maade[2]).

Saavidt muligt paasees, at Kyndighed i de forskjellige Slags Handelssager findes repræsenteret inden Kredsen af de valgte, og for hver enkelt anføres, i hvilken eller hvilke Retninger han ansees særlig kyndig.

Samtidig vælges et saa stort Antal Varamænd, som Kongen bestemmer. Med Hensyn til Varamændene gjælder det samme som for de faste Medlemmer foreskrevet.

Enhver, der i mindst fire Aar har forrettet som Handelsretsmedlem, kan undslaa sig for at modtage Gjenvalg i saa lang Tid, som han sidst har forrettet.

Opstaar i Mellemtiden mellem Valgene Ledighed, indtræder i den ledige Plads den først opførte af de Varamænd, der er i Besiddelse af den samme Kyndighed som det afgaaede Medlem.

§ 9. Af de valgte Handelsretsmedlemmer opnævner Underdommeren (hvis Underretten bestaar af flere Medlemmer, dens Formand) to for at tiltræde Retten i hvert forekommende Tilfælde. Opnævnelsen sker efter Tur, der ikke maa fraviges, medmindre Hensynet til den Slags Kyndighed, der udfordres i Sagen, nødven-

[1]) Lov 21 April 1888.
[2]) Se Kgl. Resol. 23 Januar 1897 I No. 2.

20 Decbr. No. 1.

digvis kræver det, eller den, som staar for Tur, ved Forfald eller af anden Grund er hindret fra at forrette.

Er der ikke Adgang til at opnævne det fornødne Antal blandt de valgte Medlemmer, foretages Opnævnelse blandt Varamændene under Jagttagelse af samme Fremgangsmaade.

Skulde i noget Tilfælde saa mange af de sagkyndige valgte Medlemmer og Varamænd hindres fra at forrette, at Ret ikke kan blive sat, eller skulde der udfordres anden Sagkyndighed end den, hvoraf de valgte Handelsretsmedlemmer og deres Varamænd er i Besiddelse, sker Opnævnelse efter de i Lov af 28de August 1854 §§ 23—25 foreskrevne Regler, dog saaledes, at samme Lovs §§ 20, 21 og 22 ikke kommer til Anvendelse.

Saavel i dette Tilfælde, som naar Turen er fraveget, skal Grunden meddeles i Retsbogen.

§ 10. Handelsretten holdes ikke til bestemte Tider, men sammentræder, naar der forefalder nogen under samme hørende Forretning eller Retssag. Rekvirenten har at henvende sig til Rettens Formand med sin Stævning eller med et skriftligt Andragende om Handelsret, i hvilket Sagens Gjenstand og Retshandlingens Hensigt kortelig anføres og de Personer opgives, som ønskes indkaldte. Formanden berammer da Stævningen eller paategner Andragendet Berammelse og Indkaldelse, eller han udfærdiger i Tilfælde af mundtligt Andragende en særskilt Indkaldelse.

Formanden besørger Rettens øvrige Medlemmer tilsagte til Mødet, og det uden særskilt Godtgjørelse, saafremt de har Bolig inden samme Kjøbstad eller Ladested.

§ 11. Hvor intet andet er bestemt[1]), er Varsel til Handelsret saavel for Parter som for Vidner det samme som i Gjesteretssager[2]). I Henseende til Forligsmægling[3]), Sagens videre Behandling og Exekution[4]) gjælder i Handelsretssager de samme Regler, som for Gjesteretssager er givne; til Veksling af Indlæg kan Sagen overføres til almindeligt Ting. Dom bliver at affige inden fjorten Dage.

Naar en Part ikke møder ved Sagfører, har Retten at veilede ham saavel med Hensyn til de Oplysninger, som bør tilveiebringes, som ved at føre hans Procedure og Paastand til Protokols.

I saadanne Sager, som omhandles i Lov af 8de Mai 1869 om Paakjendelse af smaa Gjældssager osv. § 13, Bogstav b, kommer ogsaa ved Handelsret Bestemmelserne i samme Lovs § 14 til Anvendelse.

§ 12. Alle Forretninger, der udføres af Handelsretten, bestyres af Formanden, som tillige fører Protokollen, hvor ikke særskilt Retsskriver er ansat.

[1]) Patentlov 16 Juni 1885 § 28 jfr. Lov 4 Juni 1892 § 21.
[2]) Lov 4 Juni 1892 § 21.
[3]) Forligelseslov 20 Juli 1824 § 24.
[4]) N. L. 1—22—19.

§ 13. Besigtigelser, Skjøn og andre Forretninger, der af Retten skjønnes ikke at taale Opsættelse, kan foretages, uagtet Personer, hvem Forretningen vedkommer, ikke er varslede til samme; dog bør Indkaldelse ikke undlades, naar det er Rekvirenten eller Retten bekjendt, at den Vedkommende selv eller hans Kommissionær opholder sig paa Stedet eller saa nær ved samme, at Varsel bekvemmelig kan gives. Retten bør stadig have sin Opmerksomhed henvendt paa, at i deslige Tilfælde fraværende ikke forurettes. 20 Decbr. No. 1.

Hvor der opstaar Spørsmaal om, hvorvidt leverede Handelsvarer er kontraktmæssige, kan Handelsrettens Formand efter Begjæring opnævne fagkyndige til at foretage Besigtigelse af Varerne, selv om Sag ikke er reist.

§ 14. Den, som finder sig misfornøiet med et af Handelsretten afgivet Skjøn, kan paaanke samme til Overskjøn, der bestyres af Handelsrettens Formand og afgives af fem fagkyndige, opnævnte paa den i § 9 bestemte Maade.

§ 15. Den, som finder sig misfornøiet med en Handelsrets Dom, kan paaanke den til Høiesteret, naar Sagen angaar en appellabel Gjenstand. Sagen indstævnes uden Hensyn til Høiesterets Sessioner og foretages udenfor Ordenen efter Varselets Udløb. Ankefristen er i de i § 7 omhandlede Tilfælde den samme som for Skifterettens Decisioner[1]).

§ 16. For Behandlingen af Forretninger, der foretages ved Handelsret, betales som for Behandling ved Sjøret[2]). Til Handelsretsmedlemmer erlægges samme Betaling som til Sjøretsmedlemmer[3]).

§ 17. Denne Lov træder i Kraft den 1ste Januar 1904.

Domsfag, Tingsvidne eller anden Forretning, som i Henhold til den gjældende Lovgivning er iretteført ved almindelig Ret, men som efter nærværende Lov hører under Handelsret, forbliver ved den Ret, hvor den er anlagt.

Thi have Vi o. s. v.

[1]) Jfr. Konkurslov 6 Mai 1899 § 131, og Reskr. 2 Juni 1775 § 2, 14 Novbr. 1781 § 5 og 24 Mai 1782 § 2. Se iøvrigt Lov 4 Juni 1892 Kap. 5.

[2]) Sportellov 6 August 1897 §§ 5, 6 og 11.

[3]) Sportellov 6 August 1897 § 92.

Lov angaaende Forandring i Lov om Konsulatvæsenet af 15de Juni 1878*)[1]). 20 Decbr. No. 2.

Vi Oscar o. s. v. Gjøre vitterligt: At os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 12te December dette Aar, saalydende:

[1]) Se Odth. Prp. No. 4 med Bil. og Dok. No. 14 for 1902/1903, Indst. O III for s. A. og Sth.tid. for s. A., Forh. i Odth. S. 155—170 og i Lth. S. 36—37.

*) Bekjendtgj. 24 Decbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 58.

20 Decbr. No. 2.

§ 1. Naar Handelsskib kommer i Havn, hvor Konsulat er oprettet, skal Skibets Fører snareſt muligt og seneſt inden 48 Timer efter Ankomſten tilſtille Konſulen en ſkriftlig Opgave, affattet efter Forſkrifter, der nærmere bliver at beſtemme af vedkommende Regjeringsdepartement, vedrørende Skibet og dets Forhold, ſaaſom Reiſen, Ladningen, Fragten og Beſætningen. Hvorvidt lignende Opgave af Føreren ſkal tilſtilles Konſulen ved Skibets Afgang fra vedkommende Havn, beſtemmes af Kongen. Under Skibets Ophold i Havnen ſkal Føreren derhos være forpligtet til paa Konſulens Anmodning perſonlig at indfinde ſig paa Konſulatet ſamt, ſaavidt han er i Stand dertil, at meddele Konſulen de yderligere Oplysninger, ſom denne i Embeds Medfør maatte begjære om Skibet og dets Forhold. Ligeledes ſkal Skibets Fører tilſtille Konſulen Skibets Nationalitetsbevis og Folkeliſte i Havn, hvor ſaadant ved traktatmæssig Overenskomſt eller i vedkommende Lands Lovgivning maatte være beſtemt. Hvorvidt og i hvilken Udſtrækning Fører af Skib, ſom hverken losſer eller lader i Havnen, og Fører af Dampfartøi, ſom gaar i regelmæssig Fart paa Stedet, ſkal være fritaget for de ovenfor omhandlede Paalæg om Afgivelſe af ſkriftlig Opgave, beſtemmes af Kongen.

Handelsſkibs beſtyrende Reder ſkal overensſtemmende med de Forſkrifter, ſom af vedkommende Regjeringsdepartement beſtemmes, til Toldvæſenet paa Skibets Hjemſted indſende Opgaver over Skibets Fart. Vedkommende Toldtjeneſtemand har at paaſe, at ſaadanne Opgaver afgives, og at indſende ſamme til den Myndighed, ſom Kongen beſtemmer [1]).

§ 2. Handelsſkib, hvis Drægtighed er 50 Regiſtertons Netto eller derover, og ſom gaar i udenrigſk Fart, betaler til Statskaſſen en Konſulatafgift, der for hvert Budgetaar bliver at faſtſætte af Stortinget ſærſkilt for Dampſkibe og Seilſkibe med et faſt halvaarligt Beløb af indtil henholdsvis 18 Øre og 8 Øre af hver Regiſterton Netto. For Kvartalet 1ſte Januar—31te Mars 1904 bliver Afgiften at faſtſætte med et Beløb af indtil henholdsvis 9 Øre og 4 Øre af hver Regiſterton Netto.

Afgiften forfalder til Betaling efterſkudsvis 31te Mars og 30te September. Den opkræves af Toldvæſenet paa Skibets Hjemſted og paahviler Skib, ſom i Løbet af Halvaaret (for Terminen 1ſte Januar—31te Mars 1904: i Løbet af Kvartalet) har gaaet i udenrigſk Fart.

Den beſtyrende Reder er anſvarlig for Afgiftens rigtige Erlæggelſe, og Staten har den ſamme Sikkerhed og Ret hos denne ſom for andre offentlige Skatter og Afgifter beſtemt. Afgiften hefter derhos paa Skibet.

[1]) M. H. t. Rederes og Skibsføreres Strafanſvar for Undladelſe af at efterkomme §'ens Forſkrifter, ſe alm. borg. Straffel. af 22 Mai 1902, § 414.

§ 3. Skib, som gaar i Fart mellem Norge og Sverige, eller som er beskjæftiget med Sæl-, Hvalros-, Hval- og Bottlenosefangst i de nordlige Farvande, er fritaget for Afgift. 20 Decbr. No. 2.

For hver fulde tredive Dage, hvori et Skib har været oplagt i Halvaarets Løb (for Terminen 1ste Januar—31te Mars 1904: i Kvartalets Løb), eftergives Afgiften med et af Stortinget fastsat Beløb.

Tilsvarende Regel gjælder for nybyggede eller fra Udlandet indkjøbte Skibe, forsaavidt angaar den Tid, som er forløbet, inden Nationalitetsbevis er udfærdiget.

Er et Skib forsvundet, og der savnes Underretning om dets Skjæbne, skal det ansees som tabt, naar den i Lov om Sjøfarten af 20de Juli 1893 § 258 fastsatte Frist er hengaaet.

Kan det Tidspunkt, da et Skib ophører at gaa i Fart, ikke konstateres, skal den Dag, Skibet forlod sidste Havn, være bestemmende for Skibets Afgiftspligtighed. I Tilfælde af, at det nødvendige Bevis for Fritagelse af Afgift ikke kan fremskaffes til den fastsatte Indbetalingsdag, bliver Afgiften dog at erlægge mod senere Refusion. Krav herom maa fremsættes inden 18 Maaneder, efterat Afgiften er erlagt.

Forsaavidt Fartøi forinden nærværende Lovs Kundgjørelse maatte være befragtet paa vis Tid, kan vedkommende Regjeringsdepartement eftergive Afgift, der ikke kan paalægges Befragteren.

De nærmere Regler for Afgiftens Erlæggelse og Opkrævning gives af vedkommende Regjeringsdepartement, der ligeledes har at afgjøre, hvorvidt og i hvilken Udstrækning Fritagelse for Afgift i Henhold til foranstaaende Bestemmelser skal finde Sted.

§ 4. Nærværende Lov træder i Kraft 1ste Januar 1904. Fra samme Tid ophæves Lov om Konsulatvæsenet af 15de Juni 1878, dens §§ 6, 8, undtagen sidste Afsnit, samt § 9, forsaavidt angaar Henvisningen til § 6. Ligeledes ophæves fra samme Tid Lovene om Konsulatgebyrerne af 14de Juni 1816 og 1ste August 1857 og Lov om Nedsættelse af Konsulatafgiften i visse Tilfælde af 22de Mai 1875, forsaavidt de fremdeles er i Kraft, ligesom enhver anden Bestemmelse, der maatte staa i Strid med nærværende Lov.

Thi have Vi o. s. v.

Lov om forlænget Gyldighed af Lov af 3die April 1895, indeholdende Forandringer i Lov om Fredning af Laks og Sjørret m. v. af 20de Juni 1891*)[1]). 20 Decbr. No. 3.

[1]) Se Oth. Prp. No. 8 for 1902/1903, Indst. O No. 20 og Sth.tid. for s. A., Forh. i Oth. S. 170—173 og i Lth. S. 37.

*) Bekjendtgj. 24 Decbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 58.

20 Decbr. No. 3. Vi Oscar o. s. v. Gjøre vitterligt: At Os er bleven forelagt det nu forsamlede ordentlige Storthings Beslutning af 12te December dette Aar, saalydende:

Lov af 3die April 1895, indeholdende Forandringer i Lov om Fredning af Laks og Sjøørret m. v. af 20de Juni 1891, forbliver fremdeles gjældende indtil videre, dog ikke længere end indtil Udgangen af Aaret 1904.

Thi have Vi o. s. v.

20 Decbr. **Kongelig Resolution** *), hvorved

1. Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. v. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Herredsstyret for Eidsvold Herred i Akershus Amt under 19de November 1902 fattede Beslutning om nye almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet.
2. De ved Kongelig Resolution af 10de August 1878 approberede Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet for Eidsvold Herred ophæves fra den Dag, da ovennævnte Sundhedsforskrifter træder i Kraft.

20 Decbr. **Kongelig Resolution**, hvorved i Henhold til § 41 i Lov om Kirker og Kirkegaarde af 3die August 1897 meddeles Samtykke til, at den Tid, hvori ethvert begravet Lig i Regelen skal hvile urørt i Jorden, for Begravelsespladsen ved Hovedkirken i Vestre Akers Præstegjæld under Asfers Provsti i Kristiania Stift nedsættes til 17 Aar.

20 Decbr. **Kongelig Resolution**[1]), hvorved er bestemt, at Storthingets Beslutninger af 28de November 1902 om Bevilgning for Budgetterminen 1ste April 1903—31te Marts 1904 af et Beløb af Kr. 6 000 til Godtgjørelse til Registerførere og Toldkasserere for dem ved Skibsregistreringen paaført Arbeide og Udlæg samt om Efterbevilgning for Budgetterminen 1902—1903 af et Beløb af Kr. 10 000 til Anskaffelse af Protokoller og Formularer vedrørende Registreringen af Skibe, befales taget tilfølge.

[1]) Se Sth. Prp. 1, Hovedp. VI, Kap. 8, Tit. 16 samt Indst. S. No. 58 1902/1903.

20 Decbr. **Kongelig Resolution**, hvorved den af Storthinget den 22de November 1902 fattede Beslutning om:

1. Lønningsregulativ[1]) for det ved Tilvirkningen af Brændevin og Malt samt Æthylæter ansatte Kontrolpersonale for Budgetterminen fra 1ste April 1903 til 31te Marts 1904, og

*) Bekjendtgj. 24 Decbr. i Lovt. 1ste Afd. No. 58, hvor Forskrifterne er indtagne.

2. Bevilgning for samme Termin af Kr. 92 000 til Udgifter ved Kontrollen med Brændevins-, Malt- og Æthylætertilvirkningen samt til Opdagelse og Forebyggelse af ulovlig Tilvirkning m. v. af Brændevin og Malt — befales tagen tilfølge. 20 Decbr.

a) Se Sth. Prp. No. 13 for 1902/1903 samt Indst. S. No. 48. Beslutningen er saalydende:

Post 1.

1. Overkontrolløren i 3die Distrikt, for hvis Post Lønning ikke endelig er bevilget, oppebærer en aarlig Løn af Kr. 2 880, hvorved Lønning til en Kontrollør bliver ubenyttet.
2. De paa Aaremaal antagne Underkontrollører oppebærer en Løn af Kr. 1 200 aarlig hver, mod at et tilsvarende Antal af de for fast beskikkede Underkontrollører bevilgede Lønninger bliver ubenyttet.
3. Kontrolløren, naar en saadan ansættes, samt de fast beskikkede og de paa Aaremaal antagne Underkontrollører erholder foruden sin Aarsløn en særskilt Godtgjørelse af Kr. 4 for hver Dag, hvori de gjør Tjeneste, derunder indbefattet, hvad Brændevinsbrænderierne angaar, mellemkommende Søndage og Helligdage, paa hvilke Brænderiets Drift stanser.
4. Underkontrollører, der uden at være fast beskikkede eller antagne paa Aaremaal gjør selvstændig Tjeneste, erholder i Løn Kr. 8 daglig, paa samme Maade beregnet som under No. 3 anført.
5. Opsynsmænd, der gjør Tjeneste under dagligt Tilsyn af en Kontrollør, erholder i Løn Kr. 4 for hver Dag, hvori de gjør Tjeneste, deri for Brændevinsbrænderiernes Vedkommende ikke indbefattet mellemkommende Søndage og Helligdage.

Post 2.

For Budgetterminen 1 April 1903—31 Marts 1904 bevilges under Hovedpost IX, Kap. 3, Tit. 1 til Udgifter ved Kontrollen med Brændevins-, Malt- og Æthylætertilvirkningen — herunder indbefattet Kr. 300 for hver af Overkontrollørerne i akershusske og oplandsk-trondhjemske Distrikt til Dækning af Udgifter ved Leie af Kontorlokale, Telefonabonnement m. v. — samt til Opdagelse og Forebyggelse af ulovlig Tilvirkning m. v. af Brændevin og Malt Kr. 92 000.

Høieste Resolution, hvorved meddeles Approbation paa den i Fællesforsamling seneſt den 19de April 1902 fattede Beslutning om Forandring i § 4 i den for Halse Brandforsikringsforening ved Høieste Resolution af 21de April 1899 approberede Plan, saaledes at Foreningen fremdeles kan nyde godt af de ved Lovene af 9de August 1839 og 4de August 1845 hjemlede Forrettigheder. 23 Decbr.

Skrivelse fra Justitsdepartementet til Stiftamtmanden i Tromsø Stift, foranlediget ved Forespørgsel fra Tromsø Overformynderi om, hvorvidt dette var forpligtet til at overtage Forvaltningen af de Enkefru N. N. paa Skifte efter hendes Svoger udlagte Arvemidler, hvilke Midler ved Afdødes Testament var bestemt at skulle være 23 Decbr.

23 Decbr. Arvingens Særeie og undergives Overformynderiets Bestyrelse.

I Anledning heraf meddeler Departementet, at det reiste Spørgsmaal, hvis endelige Løsning henhører under Domstolene, antages at burde besvares bekræftende i Henhold til Lov om Formuesforholdet mellem Ægtefæller af 29de Juni 1888 § 19, 2det Punktum. Efter Departementets Forstaaelse af dette Lovsted omfatter nemlig Udtrykket „Særeie" ogsaa saadan Formue, der vistnok paa Grund af Arvingens enlige Stand ved Arvefaldet ikke for Øieblikket fremtræder som retsligt Særeie, men dog af Arveladeren er bestemt at skulle udgjøre saadant under et eventuelt senere Ægteskab. I Henhold hertil bør Overformynderiet enten selv overtage Forvaltningen af de nævnte Midler eller bevirke disse — efter at de er omsatte i Kontanter eller kurante Værdipapirer — oversendte Kristiania Overformynderi, der antagelig ikke vil modsætte sig at overtage Bestyrelsen.

23 Decbr. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet, foranlediget ved Forestilling fra en Sagfører, hvori han forespørger, om ikke den af enkelte Forligelseskommissioner befulgte Praxis ved Affigelse af Kjendelser uden Undtagelse kun at tilkjende 4 pCt. Renter af Gjældsbeløbet fra Paaklagen, medmindre Gjældsbevis eller andet Dokument, der hjemler en høiere Rentefod fra et tidligere Tidspunkt haves tilstede, maa ansees ulovhjemlet i det Tilfælde, at Indklagede møder uden at protestere mod den i Klagen paastaaede høiere Renteberegning, eller han helt udebliver, uden at det af de fremlagte Dokumenter fremgaar, at den i Klagen paastaaede Renteberegning er urigtig.

Departementet meddeler, og beder vedkommende Sagfører underrettet om, at Spørgsmaalet henhører under Domstolenes Afgjørelse, men at Departementet for sit Vedkommende antager, at naar en Forligelseskommission i Henhold til Lov af 8de Mai 1869 og Lov af 29de Mai 1879 affiger en Kjendelse, maa den med Hensyn til Renteberegningen følge de i den almindelige civile Rettergang gjældende Principer; jfr. Lov af 29de Juni 1888 (No. 2) § 3.

23 Decbr. **Skrivelse** fra Finantsdepartementet til Amtmanden i Akershus Amt, hvori Departementet, foranlediget ved en Forespørgsel fra en Sorenskriver, udtaler, at det antager, at der ved Beregningen af det Lensmænd efter Sportellovens § 122 tilkommende Gebyr for Registrering ogsaa maa tages Hensyn til Aktier, der er medtagne blandt det registrerede Løsøre.

29 Decbr. **Bekjendtgjørelse***) fra Finants- og Tolddepartementet, hvorved i Henhold til § 1 i Lov om Vareførselen landværts mellem

*) Bekjendtgj. 29 Decbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 59.

Norge og Sverige af 14de Mai 1898 bekjendtgjøres, at uden- 29 Decbr.
landske ufortoldede Varer samt Varer, for hvilke Tilbagebetaling af erlagt Told eller Tilvirkningsafgift skal finde Sted, kunne forpasses til Toldstationen Storbergvik i Sørli i Nordre Trondhjems Amt.

Kongelig Resolution*) hvorved 29 Decbr.

1. Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. V. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Herredsstyret for Saude Herred i Bratsberg Amt under 29de Oktober og 12te November 1902 fattede Beslutning om nye almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet,
2. de ved Kongelig Resolution af 3die December 1892 approberede Sundhedsforskrifter for Saude Herred ophæves fra den Dag, ovenomhandlede Sundhedsforskrifter træder i Kraft.

Kongelig Resolution*), hvorved 29 Decbr

1. Approbation i Henhold til § 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. V. af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Kommunestyret for Ladestedet Farsund i Lister og Mandals Amt under 7de November 1902 fattede Beslutning om nye almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Ladestedet, dog med en enkelt Forandring,
2. De ved Kgl. Resolutioner af 31te Oktober 1891, 23de Marts 1892 og 16de December 1899 approberede Sundhedsforskrifter for Ladestedet Farsund ophæves fra den Dag, ovenomhandlede Sundhedsforskrifter træder i Kraft.

Kongelig Resolution*), hvorved 29 Decbr.

1. Approbation i Henhold til § 11, jfr. § 4 i Lov om Sundhedskommissioner m. v, af 16de Mai 1860 meddeles paa den af Herredsstyret for Skjervø Herred i Tromsø Amt under 16de Juni 1900 fattede Beslutning om nye almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Herredet, dog med nogle Forandringer.
2. De ved Kongelig Resolution af 7de April 1888 approberede Sundhedsforskrifter for Skjervø Herred ophæves fra den Dag, ovenomhandlede Sundhedsforskrifter træder i Kraft.

Kongelig Resolution, hvorved istedetfor Post 3 i Kongelig 29 Decbr.
Resolution af 18de December 1897 angaaende Reknes Hospitalsstiftelses Bestyrelse og Anvendelse af dens Midler, fastsættes Følgende:

---

[1]) Bekjendtgj. 31 Decbr. i Lovtid. 1ste Afd. No. 60, hvor Forskrifterne er indtagne.

29 Decbr. I. Reknes Hospitalsstiftelses aarlige Nettoindtægt bliver at anvende til nedenanførte Formaal i den Orden, hvori de her nævnes:

a. Til Forpleining i Reknes Sanatorium af fattigunderstøttede i Romsdals Amt hjemmehørende Syge, som lider af Tuberkulose, saaledes at der for hver Syg udredes et Bidrag til de paaløbne Kurpenge svarende til Forholdet mellem den hele Nettoindtægt for det sidst forløbne Aar og det samlede Beløb af Kurpenge, som i paagjældende Budgetaar falder paa de fattige Syge fra Amtet. Bidraget kan dog ikke for nogen Syges Vedkommende overstige 55 Øre pr. Dag,

b. til hele eller delvise Fripladse ved Sanatoriet for ubemidlede, ikke fattigunderstøttede Tuberkulose inden Amtet efter Forslag af Reknes Sanatoriums Direktør og efter Uddeling af Stiftelsens Bestyrelse;

c. til Bidrag til Amtskommunens og Fattigkommunernes Udgifter ved Tuberkulosés Indlæggelse paa Sygehus i Henhold til § 6 i Lov af 8de Mai 1900 angaaende særegne Foranstaltninger mod tuberkulose Sygdomme. Bidraget, der fordeles mellem Kommunerne i Forhold til de havte Udgifter, maa dog ikke overstige Halvparten af Udgiftsbeløbet.

II. Den mulig tilovers blevne Del af Indtægten bliver at tillægge Hospitalsstiftelsens Kapitalformue.

III. De under Post I Litr. b og c omhandlede Udgifter udredes af det forudgaaende Aars Nettoindtægt; første Gang i 1903 af Indtægten for Aaret 1902.

29 Decbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

A. At der i Kongelig Resolution af 26de Januar 1901 angaaende Jurisdiktionsforholdenes Ordning ved Landmilitæretaten foretages saadan Forandring i Resolutionens Litr. A. — vedrørende de Afdelinger, over hvilke Jurisdiktionsmyndigheden i Fredstid er tillagt vedkommende Chefer — at de herhørende Bestemmelser herefter i sin Helhed faar saadan Ordlyd:

I Fredstid tillægges Jurisdiktionsmyndigheden følgende Chefer:

I. Chefen for 1ste Akershusske Distrikt over:

1ste Infanteribrigade med Skoleafdelingen.

6te Fæstningsbataljon med de denne underliggende Befæstninger (Fredrikstén, Ørje med Dingsrud og Kongsvinger).

Det i Brigaden, herunder indbefattet Distriktskommandoen, tjenstgjørende Personale af Specialvaabnene.

De i Brigadens Distrikt bosiddende Officerer af Sanitetsvæsenets Stab. 29 Decbr.

II. Chefen for 2det Akershusske Distrikt over 2den Infanteribrigade med
Skoleafdelingen.
Akershus Fæstning.
Generalstaben.
Intendanturen.
Sanitetsvæsenets i Kristiania stationerede Personale, Sanitetskorpsets Stab og søndenfjeldske Kompagnier samt de i Brigadens Distrikter bosiddende Officerer af Sanitetvæsenets Stab.
Trænkorpsets søndenfjeldske Kompagnier og dets Stab.
Veterinærkorpset med Stab.
Norske Jægerkorps.
Krigsskolen.
Høiskolen, naar dens Direktor ikke er Jurisdiktionschef. I modsat Fald henlægges Høiskolen under denne.
Den gymnastiske Centralskole.
Det i Brigaden, herunder indbefattet Distriktskommandoen, tjenestgjørende Personale af Specialvaabnene.

III. Chefen for Kristianssandske Distrikt over:
Kristianssandske Infanteribrigade med Skoleafdelingen.
Det i Brigaden, herunder indbefattet Distriktskommandoen, tjenestgjørende Personale af Specialvaabnene:
Kristianssands Fæstning.
De i Distriktet forlagte Afdelinger af Specialvaabnene (Bjergbatterierne og Kystbefæstningerne).
De i Brigadens Distrikt bosiddende Officerer af Sanitetsvæsenets Stab.

IV. Chefen for Bergenske Distrikt over:
Bergenske Infanteribrigade med Skoleafdelingen.
Det i Brigaden, herunder indbefattet Distriktskommandoen, tjenestgjørende Personale af Specialvaabnene.
Bergenhus Fæstning (med Sverresborg).
De i Distriktet forlagte Afdelinger af Specialvaabnene (Bjergbatterierne og Kystbefæstningerne).
De i Distriktet bosiddende Sanitetsofficerer af Sanitetsvæsenets Stab.

29 Decbr.

V. Chefen for Trondhjemske Distrikt over:
Trondhjemske Infanteribrigade med Skoleafdelingen.
Det i Brigaden, herunder indbefattet Distriktskommandoen, tjenestgjørende Personale af Specialvaabnene.
Trondhjems Befæstninger (Kristiansten og Munkholmen).
De i Distriktet forlagte Afdelinger af Specialvaabnene (3dje Feltartillerikorps, 5te Kompagni af Positionsartilleribataljonen, Trondhjemske Kavalerikorps, Nordenfjeldske Sanitetskompagni, Nordenfjeldske Trænkompagni, Agdenes Befæstninger).
De i Distriktet bosiddende Sanitetsofficerer af Sanitetsvæsenets Stab.

VI. Chefen for Tromsøske Distrikt over:
Infanteriafdelingerne med Skoleafdelingerne.
Det i Distriktet, herunder indbefattet Distriktskommandoen, tjenestgjørende Personale af Specialvaabnene og Udskrivningsmyndigheder.
Vardøhus Fæstning.
De i Distriktet bosiddende Sanitetsofficerer af Sanitetsvæsenets Stab.

VII. Generalinspektøren og Chefen for Feltartilleriet over:
Generalinspektørens Stab.
Felt- og Bjergartilleriets Undervisningsanstalter i Kristiania.
1ste og 2det Feltartillerikorps samt Positionsartilleribataljonens Stab og 4 søndenfjeldske Kompagnier.
Den Del af den tekniske Fællesetat, der ikke tjenestgjør under andre Jurisdiktioner, forsaavidt Generalinspektøren tillige er Generalfelttøimester.
Det ved her nævnte Del af Feltartilleriet tjenestgjørende Personale af Specialvaabnene.

VIII. Generalinspektøren og Chefen for Kavaleriet over:
Generalinspektørens Stab.
Kavaleriets Undervisningsanstalter.
Akershusske Kavalerikorps.
Oplandske Do.
Det ved her nævnte Del af Kavaleriet tjenestgjørende Personale af Specialvaabnene.

IX. Generalinspektøren og Chefen for Kystartilleriet over:
Generalinspektørens Stab.
Oscarsborgs Fæstning med Svelvik.
Tønsbergs Befæstninger.
Fredrikstads og Fredrikshalds Mineforsvar.

Det ved her nævnte Fæstning, Befæstning eller Mine- 29 Decbr.
forsvar tjenestgjørende Personale af andre Vaaben.
Den Del af den tekniske Fællesetat, der ikke tjenestgjør under andre Jurisdiktioner, forsaavidt Chefen for Kystartilleriet tillige er Generalfelttøimester.

X. Generalinspektøren og Chefen for Ingeniørvaabnet over:
Ingeniørvaabnets Stab.
Ingeniørvaabnets Undervisningsanstalter.
Ingeniørkorpset.
Det ved Ingeniørvaabnet tjenestgjørende Personale af andre Vaaben.

XI. Indtil fornøden Bevilgning er givet til Lønning af Retspersonale m. v. for Tromsø Distrikts Jurisdiktion bliver de under VI nævnte Afdelinger og Personale fremdeles midlertidig henhørende under Chefen for Trondhjemske Distrikt.

B. At der i Kongelig Resolution af 24de Juli 1901 angaaende de Afdelinger, der bliver at ligestille med Bataljon i de Tilfælde, der omhandles i den militære Straffeproceslov af 29de Marts 1900, dens § 36, No. 2 og § 37 vedrørende Mandtal over Domsmænd — foretages saadan Forandring, at de herhenhørende Bestemmelser herefter i sin Helhed faar saadan Ordlyd:

I. I 1ste Akershusske Distrikt:
1ste Akershusske Brigades Underofficersskole, det i Distriktet tjenestgjørende Personale af Specialvaabnene og bosiddende Officerer af Sanitetsvæsenets Stab tilsammen,
ligestilles med Bataljon i det i Lovens § 36 No. 2 omhandlede Tilfælde.
Mandtallets Udarbeidelse henlægges til Bestyreren af Underofficersskolen.

II. I 2det Akershusske Distrikt.
Generalstaben, herunder indbefattet dens Aspiranter og Intendanturen,
hver for sig ligeledes med Bataljon.
Det til Jurisdiktionen hørende Personel af Sanitetsvæsenet (Brigadelægen undtagen) og Veterinærkorpset tilsammen,
Trænkorpsets søndenfjeldske Kompagnier og dets Stab tilsammen og
2den Akershusske Brigades Underofficersskole og det i Distriktet tjenestgjørende Personel af Specialvaabnene tilsammen,

29 Decbr. ligestilles med Bataljon — alle i det i Lovens § 36 No. 2 omhandlede Tilfælde.

Mandtallenes Udarbeidelse henlægges for de to første Grupper af Fællesafdelingerne under henholdsvis Chefen for Sanitetskorpset og Chefen for Trænkorpset samt for sidste Gruppe under Bestyreren af Underofficersskolen.

I det i Lovens § 37 nævnte Tilfælde ligestilles Sanitetskorpsets søndenfjeldske Kompagnier med Bataljon.

III. I Kristiansandske Distrikt:

Kristiansandske Brigades Underofficersskole, Bjergbatterierne og Kystbefæstningerne tilligemed det i Distriktet tjenestgjørende Personale af Specialvaabnene og det til Distriktet henhørende Personale af Sanitetsvæsenets Stab tilsammen ligestilles med Bataljon i det i Lovens § 36, No. 2 og § 37 nævnte Tilfælde.

Mandtallenes Udarbeidelse henlægges under en af Distriktskommandoen opnævnt Afdelingschef.

IV. I Bergenske Distrikt:

Bergenske Brigades Underofficersskole, Bjergbatterierne og det i Distriktet tjenestgjørende Personale af Specialvaabnene og de i Distriktet bosiddende Officerer af Sanitetsvæsenets Stab tilsammen ligestilles med Bataljon i de i Lovens § 36 No. 2 og § 37 nævnte Tilfælde.

Udarbeidelsen af Mandtallet henlægges under en af Distriktskommandoen opnævnt Afdelingschef.

Bergens Mineafdeling henføres til 3dje Fæstningsbataljon, Bergens Signalafdeling til 4de Fæstningsbataljon af Bergens Befæstninger.

V. I Trondhjemske Distrikt:

Trondhjemske Brigades Underofficersskole og det i Brigaden tjenestgjørende Personale af Specialvaabnene tilsammen,

Nordenfjeldske Sanitetskompagnier og de i Distriktet bosiddende Sanitetsofficerer af Sanitetsvæsenets Stab tilsammen og

Nordenfjeldske Trænkompagnier tilsammen ligestilles med Bataljon — alle forsaavidt angaar det i Lovens § 36 No. 2 omhandlede Tilfælde.

Nordenfjeldske Sanitetskompagnier tilsammen ligestilles med Bataljon i det i Lovens § 37 omhandlede Tilfælde.

Udarbeidelsen af Mandtallet for hver Gruppe hen- 29 Decbr.
lægges under en af Distriktskommandoen opnævnt Afdelingschef.

Agdenes Befæstninger ligestilles med Bataljon i det i Lovens § 36 No. 2 og § 37 omhandlede Tilfælde.

Positionsartilleribataljonens 5te Kompagni henføres i Henseende til Mandtalsføringen til 3dje Feltartilleribataljon af Landværnet.

VI. I Tromsøske Distrikt (hvis Afdelinger i Henhold til Kongelig Resolution af 26de Januar 1901 i jurisdiktionel Henseende midlertidig er henlagt under Chefen for Trondhjemske Distrikt) Tromsø Distriktskommandos Stab, Underofficersskolen paa Harstad og det i Distriktet tjenestgjørende Personel af Specialvaabnene tilsammen,

Vardøhus Fæstning, Underbefalsskolen paa Vadsø samt Alten og Varanger Kredskompagnier tilsammen

ligestilles med Bataljon — begge Grupper forsaavidt angaar de i Lovens § 36 No. 2 og § 37 omhandlede Tilfælde.

Udarbeidelsen af Mandtallet for hver Gruppe henlægges under en af Distriktskommandoen opnævnt Afdelingschef.

VII. Af de Generalinspektøren og Chefen for Feltartilleriet underlagte Afdelinger og Personale:

Felt- og Bjergartilleriets Undervisningsanstalter og den Del af den tekniske Fællesetat, der ikke tjenestgjør under andre Jurisdiktioner tilsammen

ligestilles med Bataljon i det i Lovens § 36, No. 2 omhandlede Tilfælde.

Mandtallets Udarbeidelse henlægges til Felttøimesteren.

Positionsartilleribataljonens Stab og 4 søndenfjeldske Kompagnier

ligestilles med Bataljon i det i Lovens § 36, No. 2 og § 37 omhandlede Tilfælde.

VIII. Af de Generalinspektøren og Chefen for Kavaleriet underlagte Afdelinger og Personale:

Skoleeskvadronen og Rideskolen henføres under Akershusske Linjekavalerikorps.

IX. Af de Generalinspektøren og Chefen for Kystartilleriet underlagte Afdelinger og Personale.

Oscarsborgs Signalafdeling, Kommandantens Stab og Kystartilleriets Underbefalsskole, henføres til 1ste Fæstningsbataljon, — Oscarsborgs Mineafdeling

29 Decbr. benføres til 2den Fæstningsbataljon under Drøbaksunds Befæstninger.

Fredrikstads og Fredrikshalds Minedetachement og Tønsberg Befæstninger

ligestilles hver for sig med Bataljon i de i Lovens § 36, No. 2 og § 37 omhandlede Tilfælde.

X. Af de Generalinspektøren og Chefen for Ingeniørvaabenet underlagte Afdelinger og Personale.

Ingeniørvaabnets Stab og Ingeniørvaabnets Undervisningsanstalter henføres til Ingeniørvaabnets Linjebataljon.

XI. Personel, der med Bibehold af Kommando ved egen Afdeling tjenestgjør ved fremmed Afdeling (Stab, Kontor) føres i Mandtal ved sin egen Afdeling. Personel, der er underlagt fremmed Afdelings Kontrol, føres i Mandtal ved denne Afdeling.

29 Decbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

I. Fra 1ste Januar 1903 at regne skal Kjøbstaden Lillehammer fraskilles Faaberg Præstegjæld under Totens Provsti i Hamar Stift og overgaa til et eget, Lillehammer Præstegjæld under samme Provsti og Stift, hvis Sognepræst tillægges:

a) samtlige inden Præstegjældet faldende præstelige Indtægter;

b) en aarlig Husleiegodtgjørelse af Lillehammer Kommune paa Kr. 600, som udbetales med en Fjerdedel hvert Kvartal.

II. Kaldskapellan i Faaberg Præstegjæld — — — udnævnes til Sognepræst i Lillehammer Præstegjæld fra 1ste Januar 1903 at regne med Forpligtelse til:

a) At finde sig i de Bestemmelser, som maatte blive afgivet om Konfirmandernes Forberedelse og Afholdelse af Konfirmation i Præstegjældet.

b) I et Tidsrum af indtil 10 Aar uden Godtgjørelse at udføre kirkelige Forretninger for Menighedslemmer fra det nuværende Lillehammer Landdistrikt i Forbindelse med den almindelige Gudstjeneste i Lillehammer Kirke.

c) At finde sig i, at Faabergs Præster i samme Tidsrum benytter Lillehammer Kirke til Udførelse af kirkelige Handlinger for Menighedslemmer fra Landdistriktet til andre Tider i den Udstrækning, hvori dette kan ske uden Hinder for Kirkens Benyttelse af Byens egne Menighedslemmer.

d) Uden Erstatning at finde sig i de Forandringer, som ved Lov eller af Kongen med Storthingets Samtykke

maatte blive bestemt med Hensyn til Embedets Forretningskreds og Embedsdistriktets Udstrækning, og 29 Decbr.

e) at gjøre Indskud i en offentlig Pensionskasse, om saa maatte blive bestemt. De Summer af hvilke Sognepræst — — Bestallingsgebyr og Enkekassеindskud bliver at beregne, fastsættes til henholdsvis Kr. 3 400 og Kr. 2 800.

III. I det gjenværende Faaberg Præstegjæld, som fremdeles bliver at betjene af Sognepræst og Kaldskapellan, vedbliver Faaberg Sogn som Hovedsogn med det nuværende Lillehammer Landdistrikt som Annex under Navn af Mesna Sogn.

IV. Kaldskapellanen i Faaberg tillægges fra 1ste Januar 1903 følgende Indtægter:

a) Erstatning efter Lønningslovens §§ 21 og 22 for Indtægter af kirkelige Handlinger og Høitidsoffer af Faaberg og Mesna Sogne.

b) Et aarligt Lønsbidrag af Faaberg Sognepræstembedes Indtægter paa Kr. 1 000, som udbetales ham med 1/4 hvert Kvartal.

c) I Henhold til Lov om Salg af det Overflødige af Embedsgaarde af 19de Juni 1882 § 14, sidste Punktum et Bidrag af Præstegaardsfondet paa Kr. 260 aarlig.

V. Faaberg Sognekald befales kundgjort med Forpligtelse for Sognepræsten til:

a) af de Sognepræstembedet tilliggende samlede Indtægter at udbetale den ovennævnte Løn til Kaldskapellanen Kr. 1 000 aarlig, med en Fjerdedel hvert Kvartal;

b) at betjene to Kirker i Annexet mod at tilstaaes tilstrækkelig Skydsgodtgjørelse af Faabergs Herredskasse for Reiser i den Anledning;

c) at finde sig i de Bestemmelser, som maatte blive afgivne om Gudstjenestens Ordning, om Konfirmandernes Forberedelse og om Afholdelse af Konfirmation i Præstegjældet.

VI. Faaberg Kaldskapellani kundgjøres ledigt med Forpligtelse for dets Indehaver til at tage Bopæl paa et bekvemt Sted i Præstegjældet efter Hamar Biskops Bestemmelse og at finde sig i de under Post V Litr. b og c omhandlede Bestemmelser.

VII. Indtil Kirke for Mesna Sogn bliver opført, dog ikke udover et Tidsrum af 10 Aar, fra 1ste Januar 1903, skal de Menighedslemmer af Sognet, som maatte ønske dette, have Adgang til uden Erlæggelse af Betaling efter Vedtægt at faa kirkelige Forretninger udført paa Søn- og

29 Decbr. Helligdage i Lillehammer Kirke i Forbindelse med den almindelige Gudstjeneste. Udenfor den almindelige Gudstjeneste tillades saadanne Handlinger for Menighedslemmer fra Mesna Sogn udført i samme Kirke ved Faabergs Præster i den Udstrækning, hvori dette efter Forhandling med Lillehammers Sognepræst kan ske uden Hinder for Kirkens Benyttelse af Byens egne Menighedslemmer og paa de samme Vilkaar som til enhver Tid er gjældende for disse.

VIII. Hamar Biskop bemyndiges til at træffe de nødvendige midlertidige Bestemmelser om de i Posterne II a og V c nævnte Anliggender.

IX. Kirke- og Undervisningsdepartementet bemyndiges til at træffe de Forføininger med Hensyn til Sognepræsternes og vedkommende Kirkesangeres Lønning efter Lov af 14de Juli 1897, som Præstegjældets Deling og Oprettelsen af Mesna Sogn vil nødvendiggjøre.

X. Lillehammer Kommunestyres Beslutning af 23de April 1902 angaaende Bevilgning af Husleiegodtgjørelse Kr. 600 aarlig til Lillehammers Sognepræst og Udredelse af Erstatning til Lillehammer Kirkesanger i sin Tid for Tab af Indtægter af Mesna Sogn, approberes.

31 Decbr. **Skrivelse** fra Justitsdepartementet til Amtmanden i Nordlands Amt i Anledning af Forespørgsel fra Ordføreren i et Fattigstyre angaaende Udstrækningen af en Kommunes Adgang til at erholde Refusion for sit Udlæg ved Distriktslægens Reiser for at tilse fattige Syge.

I Anledning heraf meddeles og bedes Fattigstyret meddelt, at et Fattigvæsen maa kunne forlange disse Udgifter refunderede i Lighed med andre Udgifter til Understøttelse af Fattige, naar disses Stilling er blevet saadan, at Refusion er erholdelig. Imidlertid vil Fattigvæsenet ikke være berettiget til i nogensomhelst Form at modtage Refusion for sit Udlæg ved de af Læger foretagne Reiser, hvortil Skydsgodtgjørelse udredes af Statskassen uden at samtidig Refusionsbeløbene fordeles mellem Staten og vedkommende Fattigvæsen i Forhold til deres Udlæg. Undladelse heraf vil kunne medføre Ansvar; jfr. iøvrigt dette Departements Cirkulære af 18de Mai 1899.

31 Decbr. **Skrivelse** fra Arbeidsdepartementet til Amtmanden i Bratsbergs Amt, foranlediget ved Forespørgsel fra Skiens Bygningskommission om de i § 52 i Lov om Bygningsvæsenet af 27de Juli 1896 indeholdte Bestemmelser om Lokumers Afstand fra Nabogrund, Gade eller offentlig Plads ogsaa kommer til Anvendelse paa Klosetindretninger med flytbar Beholder af Beskaffenhed, som

omhandlet i et medfulgt Aftryk af de for Skien vedtagne Regler for 31 Decbr.
Indretning af Lokumer m. v.

Departementet meddeler, at da Bygningsloven ingen Undtagelse gjør for Lokumer af den ovennævnte Art, antages Spørgsmaalet at maatte besvares bekræftende.

Skrivelse fra Forsvarsdepartementet til Generalinspektøren 31 Decbr.
og Chefen for Kavaleriet:

Med Skrivelse af 9de December d. A. har Hr. Generalinspektøren indsendt en Foreſtilling fra Trondhjemſke Kavalerikorps bilagt med en Henſtillen fra Formanden i Sparboſke Eſkadrons Udrederforening om „at ved Antagelſe af Tjeneſteheſte i de Tilfælde, hvor Skjønsmænd ifølge Udrederlovens § 3 tilkaldes, en Skjønsmand ſom Regel bliver at tilkalde fra hver Eſkadron.“

Endvidere er med Skrivelſe af 11te December næſtefter indſendt en Foreſpørgſel fra ſamme Korps om, hvorvidt de i Henhold til Udrederlovens § 3 beſtikkede Skjønsmænd kan betragtes ſom beſtikkede for hele Korpsdiſtriktet eller for de enkelte Eſkadroner.

I Anledning heraf meddeles, at Skjønsmænd efter Udrederlovens § 3 er beſtikkede for det hele Korps. (Hvor Heſtene er fordelte mellem Linje- og Landværnskorpſet, ſkal der beſtikkes Skjønsmænd for hvert Korps.) Ved Beſtikkelſe af Skjønsmænd iagttager man ſaavidt muligt at fordele diſſe paa de forſkjellige Eſkadroner, idet ſaavel Henſynet til Udgifterne ſom til Mændene tilſiger meſt muligt at tage Skjønsmændene blandt Skjønsmænd, der er Udredere ved vedkommende Eſkadron.

Men der er intet til Hinder for at fravige dette, idet Skjønsmand, der er Udreder ved en Eſkadron, ikke kan negte at tjeneſtgjøre i et andet Eſkadronsdiſtrikt. Dette følger ligefrem deraf, at Loven kun paabyder 4 Skjønsmænd, medens der — bortſeet fra Trondhjemſke Korps — er mere end 2 Eſkadroner.

Naar Udrederne ved Trondhjemſke Korps har fremſat Ønſke om, at der tages en Skjønsmand for hvert Eſkadronsdiſtrikt, og Korpſet har erklæret, at der fra dettes Side intet er tilhinder herfor, bør Udredernes Ønſke imødekommes i den Udſtrækning, hvori det kan ſke uden Ulempe for Tjeneſten.

Skrivelſe fra Forſvarsdepartementet til Amtmanden i Brats- 31 Decbr.
bergs Amt:

Med Paategning af 7de Mai d. A. har Hr. Amtmanden indſendt hertil en Foreſpørgſel fra Hiterdal Formandſkab „om ikke Staten refunderer alle Udlæg, ſom paakommer i Anledning Heſteudſkrivningen ved Udrykning, og hvem der i det Tilfælde maatte udlægge de foreløbige Udgifter, der bliver en Nødvendighed.“

31 Decbr. I Anledning heraf meddeles, at der i §§ 9, 11, 12 og 14 i Lov om Udskrivning af Heste og Kjøretøier til Feltbrug af 26de Juli 1896 er nævnt de Udgifter, som bæres af Staten, hvorhos Reglementets Punkter 49, 51, 53, 54 og 61 giver nærmere Bestemmelse om Pengenes Udbetaling.

Da det imidlertid er i en Kommunes egen Interesse, at alt vedrørende Hesteudskrivningen er i Orden, og at det forlangte Antal Heste og Kjøretøier i Mobiliseringstilfælde fremmøder paa det hertil bestemte Sted (jfr. Lovens § 10), er det Forudsætningen, at vedkommende Kommune selv maa udlægge alle de foreløbige, nødvendige Udgifter.

1901

5 Oktbr. **Kongelig Resolution**, hvorved er bestemt:

I. At det naadigst tillades, at et i Strandstedet Vestfossen i Ekers Prestegjæld under Drammens Provsti i Kristiania Stift opført Bedehus indvies til Kapel for indtil videre at benyttes til Afholdelse af Gudstjeneste og øvrige kirkelige Forretninger paa Betingelse af:
   a) at Huset forinden ombygges efter vedlagte, at Ingeniør H. Horn udarbeidede Plan og forsynes med den nødvendige kirkelige Indredning;
   b) at den Del af Bygningen, som tjener til Kor, holdes betryggende afspærret, naar Huset benyttes som Bede- og Forsamlingshus;
   c) at denne Benyttelse ikke hindrer Afholdelse af Gudstjeneste og andre kirkelige Handlinger.

II. Til Vestfossen Kapel henlægges indtil videre 6 Hoimesgudstjenester aarlig, hvoraf 4 tages fra Haug Hovedkirke og 2 fra Bakke Annexkirke. Derhos bliver der at afholde 6 Aftensangsgudstjenester aarlig i Kapellet paa Søndage.

III. Kristiania Biskop meddeles naadigst Bemyndigelse til at afgive de nødvendige nærmere Bestemmelser om Tiden for Gudstjenesternes Afholdelse i Kapellet og deres Fordeling mellem Menighedens Præster.

IV. Der meddeles Tilladelse til, at Nadverens Sakramente forvaltes ved Aftensangsgudstjenesten i Vestfossen Kapel paa de af ovennævnte Søndage, som Sognepræsten med Biskopens Samtykke bestemmer, og under Befølgelse af samme Ritus, som ved Kongelig Resolution af 1ste December 1894 er foreskrevet for de Aftensangsgudstjenester i Kristiania Bys Kirker, ved hvilke Nadveren forvaltes.

V. At der i Henhold til Lov om Formandskaber paa Landet af 14de Januar 1837 § 39 meddeles Approbation paa Ekers Herredsstyres Beslutning af 2den April 1901 om, at Ekers Kommune garanterer Udgifterne ved Benyttelsen og Vedligeholdelsen af Vestfossen Kapel indtil et Beløb af Kr. 170 aarlig. 5 Oktbr.

Instrux for Militærkonsulenten i Stockholm[1]), autoriseret af Statsraadsafdelingen under 25de November 1901. 25 Novbr.

1. Som militær Sagkyndig har Militærkonsulenten efter Statsraadsafdelingens nærmere Bestemmelse at bistaa denne i Sager af militær Natur.
2. I den Udstrækning, hvori Militærkonsulentens i Punkt 1 nævnte Stilling maatte tillade det, har han forøvrigt at bistaa de norske militære Myndigheder:
   a) ved at forestaa den Udveksling, som maatte være anordnet med vedkommende svenske Militærmyndigheder af udgivne officielle Bestemmelser, Reglementer m. v. vedrørende Armé eller Marine,
   b) ved at holde nævnte norske Myndigheder à jour med det svenske Krigsvæsens Udvikling saavel hvad Armé som Marine angaar,
   c) ved paa Anmodning af de norske militære Myndigheder at meddele de Oplysninger, der maatte ønskes, og forøvrigt at gaa dem tilhaande i forefaldende Tilfælde.
3. Med Hensyn til de i Punkt 2 Litr. b omhandlede Oplysninger angaaende det svenske Krigsvæsens Udvikling bliver særlig at lægge Vegt paa:
   a) for Arméens Vedkommende: den stedfindende Udvikling af Organisationsforholdene; Uddannelsen og Øvelsesforholdene; Mobiliserings- og Feltopsætningsforholdene, der bør studeres i den Udstrækning, hvortil der maatte være Adgang; den planlagte Ordning af de administrative Forholde ved Afdelingerne og Depotvæsenet i Felt; Bevæbning og Udstyr; Udfaldet af mulige Prøver med nye Modeller af forskjellig Slags;
   b) for Marinens Vedkommende: Sjøkrigsmateriellets Udvikling, Personellet, Øvelser, Organisationsforandringer, særlig saadanne, der vedrører Marinens Mobilisering, og — saalænge der ikke maatte være anordnet Bytteforbindelse med svenske Marinemyndigheder — alle nyudkomne Love, Bestemmelser og Reglementer, Planer eller Direktiver for Skoler, Togter, Øvelseskurser, Skyde- og Torpedoskoler.

[1]) Se Indst. S. No. 1 for 1902/1903.

25 Novbr. 4. Forsaavidt det i enkelte Tilfælde skulde ansees særlig ønskeligt, at der for Militærkonsulenten aabnedes Adgang til at overvære Forsøg eller lignende, hvortil der under almindelige Forholde ikke er Adgang, vil Militærkonsulenten herom have gjennem Statsraadsafdelingen at indgaa med Foreſtilling til Armé- (Marine-)ſtyrelſen.

5. Rapporter bør i Regelen indſendes henholdsvis til Armé- og Marineſtyrelſen ved Udgangen af hvert Halvaar og forøvrigt ellers, naar der maatte foreligge noget af særlig Interesſe.

6. Naar Militærkonsulenten tilſtaaes Tjeneſteledighed, har han at underrette Arméſtyrelſen og Marineſtyrelſen herom. Ligeledes har han at opgive disſe Myndigheder ſin Adresſe, hvis han under Statsraadsafdelingens Fravær fra Stockholm forlader denne By.

1902

29 Jan. **Noter** udvexlede under 22de Mai 1894 og 29de Januar 1902 mellem Hans Majeſtæts Miniſter i Tokio og den derværende Udenrigsminiſter angaaende en med Japan indgaaet Aftale om gjenſidig Anerkjendelſe af norſke og japanſke Maalebreve.

Copie.

Tokio, le 22 Mai 1894.

Monsieur le Ministre,

Un décret Royal Norvégien du 14 Septembre 1893, entré en vigueur le 1 Octobre dernier, a introduit en Norvège des modifications et amendements aux instructions en vigueur dans ce pays relativement au jaugeage des navires de commerce.

Son Excellence
Monsieur le Ministre des Affaires Etrangères de S. M. l'Empereur du Japon.

Overſættelſe

af en Skrivelſe fra Hans Majeſtæts Miniſter i Tokio til den derværende Udenrigsminiſter, dateret Tokio 22de Mai 1894.

Herr Miniſter.

En Kongelig norſk Forordning af 14de September 1893, ſom er traadt i Kraft den 1ſte Oktober ſidſtleden, har indført i Norge Forandringer og Ændringer i de i Landet gjældende Beſtemmelſer om Handelsfartøiers Maaling.

Hans Excellence
Hans Majeſtæt Keiſeren af Japans Miniſter for de udenrigſke Anliggender.

Par l'extrait ci-joint en traduction francaise d'une lettre du 30 Octobre dernier du Ministère des Finances et des Douanes en Norvège Votre Excellence voudra bien voir les points essentiels sur lesquels portent ces modifications et amendements.

Les règles actuellement en vigueur en Norvège par rapport au jaugeage des navires sont — pour les points principaux — conformes aux règles établies en Grande Bretagne et l'Irlande par le Merchant Shipping (Tonnage) Act de 1889.

Par suite des nouvelles prescriptions la capacité nette inscrite dans les certificats de jauge nationaux des navires à voile étrangers mesurés d'après la méthode Moorsom, de même que dans les certificats de jauge nationaux des navires à vapeur étrangers appartenant aux pays qui ont adopté la règle dite „anglaise“ pour la déduction de la chambre à machine sera dorénavant admise comme base pour le calcul des droits à percevoir dans les ports norvégiens.

En portant ce qui précède à la connaissance de V. Exc. je La prie de vouloir bien soumettre au Gouvernement Japonais le désir du Gouvernement du Roi que les lettres de jauge norvégiennes, délivrées après le 1 octobre dernier, soient — à titre de réciprocité — reconnues dans les ports japonais et que la capacité nette inscrite dans les certifi-

Af vedlagte til franſk overſatte Uddrag af en Skrivelſe fra Finants- og Tolddepartementet i Norge vil Deres Excellence behage at erfare de væſentlige Punkter, ſom disſe Forandringer og Ændringer har til Gjenſtand. 29 Jan.

De i Norge fortiden gjældende Regler om Maaling af Fartøier er — for de vigtigſte Punkters vedkommende — overensſtemmende med de i Storbritannien og Irland ved the merchant ſhipping (tonnage) act af 1889 indførte Beſtemmelſer.

Ved de nye Forſkrifter vil den Nettodrægtighed, ſom er opgivet i de nationale Maalebreve for fremmede Seilfartøier, der er maalte efter Moorſoms Methode, ſaavelſom i de nationale Maalebreve for fremmede Dampfartøier, der hører til Lande, ſom har adopteret den ſaakaldte „engelſke“ Regel for Fradrag af Maſkinrummet, for Fremtiden blive lagt til Grund for Beregningen af de Afgifter, ſom opkræves i norſke Havne.

Ved at gjøre Deres Excellence bekjendt med foranſtaaende, beder jeg Dem om godhedsfuldt at ville forelægge for den japanſke Regjering Kongens Regjerings Ønſke om, at de norſke Maalebreve, ſom er udfærdigede efter ſidſtledne 1ſte Oktober maa blive — under Betingelſe af Gjenſidighed — anerkjendte i de japanſke Havne og, at den Nettodrægtighed, ſom er anført i de omhandlede Certi-

29 Jan. cats en question sera admise comme base pour le calcul des droits à percevoir dans les ports japonais.

Si, comme je l'espère, le Gouvernement Japonais ne verra aucun inconvénient à accéder à la demande du Gouvernement du Roi, je suppose qu'une publication officielle en Norvège et au Japon, faite dans les formes usitées, suffira pour donner à cet arrangement la sanction requise.

Aussitôt que je tiendrai un exemplaire de la publication japonaise je m'empresserai de le transmettre au Gouvernement du Roi afin qu'une publication semblable soit faite en Norvège.

Veuillez etc. etc.

(signé) **von Bylandt.**

Afskriftens Rigtighed bekræftes.

Stockholm i det Kongelige Udenrigsdepartement den 18de Marts 1902.

v. Ditten,
Kabinetssekretær.

Extrait.

Tokio, le 29 Janvier 1902.

Monsieur le Ministre.

— — — — — — — — —

D'un autre côté, le Gouvernement Impérial accepte

ficater, skal lægges til Grund ved Beregningen af de Afgifter, som opkræves i japanske Havne.

Dersom den japanske Regjering, hvad jeg haaber, ikke finder nogen Vanskelighed ved at indrømme Kongens Regjerings Begjæring, gaar jeg ud fra, at en officiel Bekjendtgjørelse i Norge og i Japan, foretagen i de sædvanlige Former, vil være tilstrækkelig forat give denne Ordning den fornødne Bekræftelse.

Saasnart som jeg maatte erholde et Exemplar af den japanske Bekjendtgjørelse, vil jeg ile med at oversende det til Kongens Regjering, forat en lignende Bekjendtgjørelse kan blive gjort i Norge.

Modtag etc. etc.

(undert.) **v. Bylandt.**

Oversættelsens Rigtighed bekræftes.

Den Kongelige norske Regjerings Departement for det Indre. Afdelingen for udenrigske Sager, Handel og Sjøfart.

Kristiania den 12te Juli 1902.

Helmer Bryn,
Expeditionschef.

Oversættelse
af et Uddrag af en Skrivelse fra den japanske Minister for de udenrigske Anliggender til Hans Majestæts Minister i Tokio, dateret 29de Januar 1902.

— — — — — — — — —

Paa den anden Side accepterer den keiserlige Regjering fuld-

intégralement les propositions contenues dans la lettre N:o 26 que Son Excellence Monsieur le Comte de Bylandt avait adressée au Ministre des Affaires Etrangères en date du 22 Mai 1894 au sujet de la reconnaissance mutuelle du certificat de jauge, entre les Gouvernements Japonais et Norvégien.

Mon Gouvernement se propose de mettre en vigueur les clauses des arrangements en question à partir du 1:er avril de la présente année, ainsi que Votre Excellence voudra bien s'en rendre compte par les projets de l'arrêté et de la notification du Ministère des communications qu'Elle trouvera sous ce pli.

Je Lui serais reconnaissant de me le faire savoir, si elle avait quelques observations à faire.

S. Exc. Monsieur le Jonkheer Testa.
Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de Suède & Norvège,
etc. etc. etc.

Veuillez agréer etc.

(signé) **Komura Jutaro,**
Ministre des Affaires Etrangères.

Afskriftens Rigtighed bekræftes.

Stockholm i det Kongelige Udenrigsdepartement den 12te Marts 1902.

v. Ditten,
Kabinetssekretær.

stændig de Forslag, som indeholdes i Skrivelse No. 26, som Hans Excellence Herr Grev von Bylandt havde tilstillet Ministeren for de udenrigske Anliggender den 22de Mai 1894 angaaende gjensidig Anerkjendelse af Maalebrev mellem den japanske og norske Regjering. 29 Jan.

Min Regjering tænker at lade Bestemmelserne i den omhandlede Ordning træde i Kraft fra dette Aars 1ste April saaledes, som Deres Excellence vil behage at erfare af Trafikministeriets Udkast til Beslutning og Bekjendtgjørelse, som De vil finde vedlagt.

Jeg vilde være Dem meget forbunden, om De vilde lade mig vide, om De maatte have nogen Bemærkninger at gjøre.

Hs. Exc. Herr Jonkheer Testa.
Envoyé Extraordinaire og Ministre Plénipotentiaire for Sverige og Norge,
etc. etc. etc.

Modtag etc.

(undert.) **Komura Jutaro,**
Minister for de udenrigske Anliggender.

Oversættelsens Rigtighed bekræftes.

Den Kongelige norske Regjerings Departement for det Indre. Afdelingen for udenrigske Sager, Handel og Sjøfart.

Kristiania den 12te Juli 1902.

Helmer Bryn,
Expeditionschef.

13 Jan. / 22 Jan. / 17 Marts. **Noter** angaaende gjensidig Godkjendelse af Oprindelsesbeviser mellem Norge og Frankrige uden konsulær Visering eller Legalisation.

Copie.

Paris, le 13 Janvier 1902.

Légation de Suède et Norvège à Paris.

Monsieur le Ministre.

Par des notes échangées entre la Légation de France à Stockholm et le Ministère Royal des Affaires Etrangères en date des 15 Décembre 1900 et 11 Octobre 1901 une entente a été établie entre la Suède et la Norvège d'un côté et la République Française de l'autre, par rapport à la gratuité de la délivrance, de la légalisation ou du visa des certificats d'origine par les agents diplomatiques et consulaires des Royaumes Unis en France et ceux de France en Suède et Norvège.

Son Excellence Monsieur Delcassé, Ministre des Affaires Etrangères etc. etc. etc.

Les autorités norvégiennes, en donnant dans son temps leur avis au sujet de l'entente, en tant qu'elle concernait la Norvège, se sont en même temps prononcées en faveur d'un arrangement avec la France, semblable à celui conclu en 1899 entre la France et la Grande Bretagne, d'après lequel les Douanes de l'un des pays doivent admettre, sans visa consulaire, les certi-

Oversættelse

af en Skrivelse fra Hans Majestæts Legation i Paris til den franske Udenrigsminister, dateret 13de Januar 1902.

Hr. Minister.

Ved Noter, udvexlede under 15de December 1900 og 11te Oktober 1901 mellem den franske Legation i Stockholm og det Kongelige Udenrigsministerium er der mellem Sverige og Norge paa den ene Side og den franske Republik paa den anden istandbragt en Overenskomst angaaende gratis Udfærdigelse, Legalisation og Visering af Oprindelsesbeviser ved de Forenede Kongerigers diplomatiske og konsulære Agenter i Frankrige og Frankriges diplomatiske og konsulære Agenter i Sverige og Norge.

Hans Excellence Hr. Delcassé, Minister for de udenrigske Anliggender etc. etc. etc.

Da de norske Autoriteter i sin Tid udtalte sig om Overenskomsten, forsaavidt den angik Norge, erklærede de sig samtidig til Fordel for en Aftale med Frankrige i Lighed med den, som i 1899 blev truffet mellem Frankrige og Storbritannien, i Henhold til hvilken Toldmyndighederne i det ene af Landene skal godkjende uden konsulær Visering Oprindelsesbeviser, udfærdigede af det andet Lands Told-

ficats d'origine, émanant des Douanes de l'autre lorsqu'ils sont munis du cachet de celles-ci.

Un tel arrangement ne devrait toutefois, d'après l'avis des autorités norvégiennes, comprendre les cas où une loi ou une prescription stipule qu'une marchandise importée doit être accompagnée d'un certificat d'expert, tel, par exemple, que l'attestation d'un vétérinaire requise pour l'importation de la viande de cheval.

Le Ministre des Affaires Etrangères m'a chargé de soumettre à V. Exc. la proposition qu'à l'avenir, et avec la restriction mentionnée plus haut, les certificats d'origine, émanant des Douanes de la Norvège ou de la France soient admis par les Douanes de l'autre pays sans visa ou légalisation diplomatique ou consulaire lorsque ces certificats seront munis du cachet des autorités douanières qui les auront délivrés.

Il serait entendu que l'arrangement serait revocable à la volonté des parties.

En transmettant cette proposition à V. Exc. je Lui serais très-reconnaissant de me mettre en mesure de faire connaître à M. de Lagerheim l'accueil qu'Elle aura bien voulu lui réserver.

Veuillez agréer. etc. etc.

(signée) **Åkerman.**

myndigheder, naar de er forſynede med disſes Segl. 13 Jan. 22 Jan. 17 Marts.

En ſaadan Aftale burde dog efter de norſke Autoriteters Mening ikke omfatte de Tilfælde, hvori en Lov eller Forordning foreſkriver, at en indført Vare ſkal være ledſaget af Certifikat, udfærdiget af ſagkyndig, ſom f. Ex. Atteſt fra Veterinær ved Inførſel af Heſtekjød.

Miniſteren for de udenrigſke Anliggender har paalagt mig at forelægge for Deres Excellence Forſlag om, at med den ovennævnte Indſkrænkning ſkal Oprindelſesbeviſer, udfærdigede af Toldmyndighederne i Norge eller i Frankrige, godkjendes af det andet Lands Toldmyndigheder uden diplomatiſk eller konſulær Viſering eller Legaliſation, naar disſe Beviſer er forſynede med de Toldmyndigheders Stempel, ſom har udfærdiget dem.

Det ſkulde i Tilfælde aftales, at Overenskomſten kunde tilbagekaldes efter Parternes Vilje.

Idet jeg forelægger dette Forſlag for Deres Excellence, vilde jeg være Dem meget forbunden for at blive ſat iſtand til at give Hr. Lagerheim Meddelelſe om den Modtagelſe, ſom Deres Excellence har behaget at give Forſlaget.

Modtag etc. etc.

(Undert.) **Akerman.**

13 Jan. 22 Jan. 17 Marts.

Afskriftens Rigtighed bekræftes,

Stockholm i det Kongelige Udenrigsdepartement den 19de Juli 1902.

v. Ditten,
Kabinetssekretær.

Oversættelsens Rigtighed bekræftes.

Den Kongelige Norske Regjerings Departement for det Indre, Afdelingen for udenrigske Sager, Handel og Sjøfart.
Kristiania, den 15de September 1902.

Helmer Bryn,
Expeditionschef.

Afskrift.

Paris, le 22 Janvier 1902.

Monsieur le Ministre.

Par une lettre en date du 13 de ce mois, vous avez bien voulu me faire connaître qu'en donnant leur

Monsieur Åkerman, Ministre de Suède et Norvége à Paris.

avis au sujet de l'entente intervenue récemment entre la France d'une part, la Suède et la Norvège de l'autre, par rapport à la gratuité de la délivrance du visa et de la légalisation des certificats d'origine, les Autorités Norvégiennes s'étaient, en même temps, prononcées en faveur d'un arrangement avec la France d'après lequel les Douanes de l'un des pays admettraient sans visa consulaire, les certificats d'origine émanant des Douanes de l'autre

Oversættelse

af en Skrivelse fra den franske Udenrigsminister til Hans Majestæts Legation i Paris, dateret 22de Januar 1902.

Hr. Minister.

Ved en Skrivelse af 13de dennes har De havt den Godhed at meddele mig, at da de norske Autoriteter udtalte sig om den

Hr. Åkerman, Minister for Sverige og Norge i Paris.

mellem Frankrige paa den ene og Sverige og Norge paa den anden Side nylig indgaaede Overenskomst angaaende gratis Udfærdigelse af Visa og Legalisation af Oprindelsesbeviser, udtalte de sig samtidig til Fordel for en Ordning med Frankrige, ifølge hvilken Toldmyndighederne i det ene af Landene skulde godkjende uden konsulær Visering Oprindelsesbeviser, udfærdigede af det andet Lands Toldmyndigheder, naar de var forsynede med disses Segl. En saadan Ordning burde dog efter de norske

pays, lorsqu'ils seraient munis du cachet de celles-ci. Un tel arrangement ne devrait toutefois pas, d'apres l'avis des autorités norvégiennes, comprendre les cas où une loi ou une prescription stipule qu'une marchandise importée doit être accompagnée d'un certificat d'expert, tel par exemple que l'attestation d'un vétérinaire requise pour l'importation de la viande de cheval.

En réponse à cette communication, j'ai l'honneur de vous faire connaître que le Gouvernement de la République est disposé à donner suite au projet d'arrangement qui y est contenu, dans des conditions semblables à celles qui ont réglé les accords de même genre conclus par lui avec les Gouvernements allemand et anglais. Il est prêt, en conséquence, à décider qu'à l'avenir les certificats d'origine émanant des Douanes de la Norvège, lorsqu'ils seront munis du cachet de ces Douanes et qu'aucun doute ne s'élèvera sur leur authenticité, seront admis par les Douanes françaises sans visa ou légalisation consulaire. Quant à la restriction indiquée par les autorités norvégiennes pour le cas où la marchandise importée doit être accompagnée d'un certificat d'expert, j'estime qu'il n'est pas nécessaire de la mentionner dans l'arrangement projeté. Celui-ci a en effet, pour objet unique, de dispenser du visa consulaire les

Autoriteters Mening ikke omfatte 13 Jan.
de Tilfælde, hvori en Lov eller 22 Jan.
Forordning foreſkriver, at en 17 Marts
indført Vare ſkal ledſages af et Certifikat, udfærdiget af ſagkyndig, ſom f. Ex. Atteſt fra Veterinær ved Indførſel af Heſtekjød.

Som Svar paa denne Meddelelſe har jeg den Ære at bringe til Deres Kundſkab, at Republikens Regjering er rede til at indgaa paa det deri indeholdte Udkaſt til Overenskomſt, paa Betingelſer i Lighed med dem, ſom ligger til Grund for de Overenskomſter af ſamme Art, ſom af Regjeringen er afſluttede med den tyſke og den engelſke Regjering. Som Følge heraf er den rede til at beſlutte, at Oprindelſesbeviſer, udfærdigede af de norſke Toldmyndigheder, ſkal, naar de er forſynede med disſe Toldmyndigheders Segl, og naar ingen Tvil reiſer ſig om deres Ægthed, for Fremtiden godkjendes af de franſke Toldmyndigheder uden konſulær Viſering eller Legaliſation. Hvad angaar det af de norſke Autoriteter antydede Forbehold for det Tilfælde, hvori den indførte Vare bør ledſages af et Certifikat, udfærdiget af ſagkyndig, antager jeg, at det ikke er nødvendigt at omtale ſamme i den foreſlaaede Overenskomſt. Denne har nemlig kun til Henſigt at fritage de af Toldmyndighederne udfærdigede Certi-

13 Jan. 22 Jan. 17 Marts.

certificats délivrés par les Douanes et ne saurait apporter aucune dérogation aux autres formalités exigées dans les deux pays pour l'importation de certains produits.

Si votre Gouvernement partage cette manière de voir, je vous serais reconnaissant de bien vouloir de votre côté me donner, en son nom l'assurance que par réciprocité les certificats d'origine émanant des Douanes Françaises et munis de leurs cachets, seront à l'avenir admis par les Douanes de Norvège sans visa ou légalisation consulaire. Les deux Gouvernements seront d'ailleurs libres de mettre fin à toute époque à l'arrangement ainsi intervenu entre eux.

Dès qué vous aurez bien voulu me faire connaître que votre Gouvernement est d'accord sur ce point avec le Gouvernement de la République, je m'empresserai de donner les instructions necessaires pour la mise en application des dispositions ainsi arrêtées en principe.

Agréez les assurances de la haute considération avec laquelle j'ai l'honneur d'être,

Monsieur le Ministre,
Votre très humble et très obéissant serviteur.

(signé) **Delcassé.**

fikater for konsulær Visering og vilde ikke kunne medføre nogen Indskrænkning i de andre Formaliteter, som forlanges i de to Lande ved Indførsel af visse Produkter.

Dersom Deres Regjering deler denne Opfatning, vilde jeg være Dem forbunden, om De paa Deres Side i dens Navn overfor mig godhedsfuldt vilde afgive Forsikring om, at Oprindelsesbeviser, udfærdigede af de franske Toldmyndigheder og forsynede med disses Segl, paa Betingelse af Gjensidighed for Fremtiden skal godkjendes af de norske Toldmyndigheder uden konsulær Visering eller Legalisation. Det skal forøvrigt staa de to Regjeringer frit for naarsomhelst at ophæve den mellem dem saaledes afsluttede Overenskomst.

Saasnart som De har havt den Godhed at meddele mig, at Deres Regjering paa dette Punkt er enig med Republikens Regjering, vil jeg ile med at give de nødvendige Instruktioner for Gjennemførelsen af de saaledes principielt fastslaaede Forføininger.

Modtag etc. etc.

(Undert.) **Delcassé.**

Afskriftens Rigtighed bekræftes.

Stockholm i det Kongelige Udenrigsdepartement den 6te September 1902.

v. Ditten,
Kabinetssekretær.

Oversættelsens Rigtighed bekræftes. 13 Jan. 22 Jan. 17 Marts.

Den Kongelige norske Regjerings Departement for det Indre, Afdelingen for udenrigske Sager, Handel og Sjøfart.
Kristiania den 15de September 1902.

Helmer Bryn,
Expeditionschef.

Copie.

Paris, le 17 Mars 1902.

Légation de Suède et Norvège à Paris.

Monsieur le Ministre.

Par une lettre en date du 22 Janvier dernier V. Exc. a bien voulu me faire savoir que le Gouvernement de la République Française est prêt à décider qu'à l'avenir les certificats d'origine émanant des Douanes de la Norvège, lorsqu'ils seront munis du cachet de ces Douanes et qu'aucun doute ne s'élèvera sur leur authenticité, seront admis par les Douanes Françaises sans visa ou légalisation consulaire.

Qant à la restriction indiquée par les autorités norvégiennes pour le cas où la marchandise importée doit être accompagnée d'un certificat d'expert, V. Exc. a

S. Exc. Monsieur Delcassé,
Ministre des Affaires
Etrangères etc. etc. etc.

Overſættelſe

af en Skrivelſe fra Hans Majeſtæts Legation i Paris til den franſke Udenrigsminiſter, dateret 17de Marts 1902.

Hr. Miniſter.

Ved en Skrivelſe af 22de Januar ſidſtleden har Deres Excellence havt den Godhed at meddele mig, at Den franſke Republiks Regjering er rede til at beſtemme, at Oprindelſesbeviſer, udfærdigede af Norges Toldmyndigheder, ſkal, naar de er forſynede med diſſe Toldmyndigheders Segl, og naar ingen Tvil reiſer ſig om deres Ægthed, for Fremtiden godkjendes af de franſke Toldmyndigheder uden konſulær Viſering eller Legaliſation.

Hvad angaar det af de norſke Toldmyndigheder anførte Forbehold for det Tilfælde, at en indført Vare ſkal være ledſaget af et Certifikat, udfærdiget af ſagkyndig, har Deres Excellence

Hans Excellence Hr. Delcaſſé,
Miniſter for de udenrigſke
Anliggender etc. etc. etc.

13 Jan. estimé qu'il n'est pas néces-
22 Jan. saire de la mentionner dans
17 Marts. l'arrangement projeté.

Le Gouvernement norvégien ayant eu connaissance de ce qui précède, j'ai été autorisé de Vous donner, Monsieur le Ministre, en son nom l'assurance que par réciprocité les certificats d'origine, émanant des Douanes Françaises et munis de leurs cachets, seront à l'avenir admis par les Douanes de Norvège sans visa ou légalisation consulaire.

Veuillez agréer etc.

(signè) **Åkerman.**

antaget, at det ikke er nødvendigt at omhandle det i den foreslaaede Overenskomst.

Efterat den norske Regjering er gjort bekjendt med foranstaaende, er jeg bleven bemyndiget til i dens Navn overfor Dem, Hr. Minister, at afgive Forsikring om, at Oprindelsesbeviser, udfærdigede af de franske Toldmyndigheder og forsynede med disses Segl, paa Betingelse af Gjensidighed for Fremtiden skal godkjendes af Norges Toldmyndigheder uden konsulær Visering eller Legalisation.

Modtag etc. etc.

(Undert.) **Åkerman.**

Afskriftens Rigtighed bekræftes.

Stockholm i det Kongelige Udenrigsdepartement den 3die Juni 1902.

S. H. Strømfelt,
t. f. Kabinetssekretær.

Oversættelsens Rigtighed bekræftes.

Den Kongelige norske Regjerings Departement for det Indre. Afdelingen for udenrigske Sager, Handel og Sjøfart. Kristiania, den 15de September 1902.

Helmer Bryn,
Expeditionschef.

8 Febr. 21 Marts. **Noter***) udvexlede under 8de Februar 1901 og 21de Marts 1902 mellem Udenrigsministeren i Stockholm og den derværende nederlandske Minister angaaende en med Nederlandene indgaaet Aftale om gjensidig Anerkjendelse af norske og nederlandske Maalebreve.

Afskrift.

Stockholm, le 8 février 1901.

Légation Des Pays Bas.

Oversættelse

af en Skrivelse fra den nederlandske Minister i Stockholm til den derværende Udenrigsminister, dateret Stockholm den 8de Februar 1902.

*) Overenskomsten er for Norges vedkommende indgaaet i Henhold til Kgl. Resolution af 8de Marts 1902.

Monsieur le Ministre.

Par une note en date du 17 janvier 1900 M. le Baron Beck-Friis, Chargé d'Affaires de Suède et Norvège à La

Son Excellence
Monsieur de Lagerheim, Ministre des Affaires Etrangères de S. M. le Roi de Suède et de Norvège, etc. etc. etc.
Haye, s'est adressé à mon Gouvernement en vue d'obtenir — à titre de réciprocité — la reconnaissance sans remesurage des lettres de jauge délivrées en Norvège après le 1 octobre 1893.

M. le Ministre des Affaires Etrangères à La Haye après avoir consulté les autorités compétentes à ce sujet, vient de m'informer qu'il ne voit aucun inconvénient à accepter cette proposition.

Monsieur de Beaufort est donc entièrement disposé à établir avec la Norvège une entente à ce sujet, mais il lui paraît nécessaire d'y introduire quelques dispositions applicables aux vapeurs des deux pays qui n'ont pas encore été remesurés d'aprés les réglements actuellement en vigueur dans les 2 pays et qui ne sont donc pas encore munis de nouvelles lettres de jauge.

A cet effet j'ai été chargé de soumettre à Votre Excellence le mémoire ci-joint et d'ajouter que pour le cas où Votre Excellence donne un accueil favorable à l'arrangement proposé par ce mémoire, le Ministre des Finances à La

Herr Miniſter. 8 Febr.

I en Note af 17de Januar 1900 har Herr Baron Beck-Friis, Sveriges og Norges chargé d'affaires i Haag, henvendt ſig 21 Marts

Hans Excellence
Herr Lagerheim, Hans Majeſtæt Kongen af Sverige og af Norges Miniſter for de udenrigſke Anliggender, etc. etc. etc.
til min Regjering i den Henſigt at opnaa — under Forudſætning af Gjenſidighed — Anerkjendelſe uden Ommaaling af Maalebreve, udſtedte i Norge efter den 1ſte Oktober 1893.

Herr Miniſteren for de udenrigſke Anliggender i Haag har efter at have raadført ſig med de paa dette Omraade kompetente Autoriteter nu meddelt mig, at han ikke ſer nogen Ulempe ved at akceptere dette Forſlag.

Herr de Beaufort er ſaaledes fuldt villig til med Norge at indgaa en Overenskomſt herom, men det forekommer ham nødvendigt at optage i denne nogle Beſtemmelſer, ſom kan anvendes ligeoverfor de to Landes Dampſkibe, ſom endnu ikke har været ommaalte efter de for Tiden i de to Lande gjældende Regler, og ſom derfor endnu ikke er forſynede med nye Maalebreve.

Jeg har derfor faaet i Opdrag at forelægge for Deres Excellence vedlagte Udkaſt og meddele, at i Tilfælde af, at Deres Excellence giver den i dette Udkaſt foreſlaaede Overenskomſt ſin Tilſlutning, vil Finantsminiſteren i Haag ile med at træffe de nødvendige Forføi-

8 Febr. 21 Marts

Haye s'empressera de prendre les mesures nécessaires pour y donner suite en ce qui concerne les Pays Bas.

Me permettant de joindre à la présente une traduction française du mémoire sus-mentionné ainsi qu'un exemplaire (en anglais) du réglement actuellement en vigueur dans les Pays-Bas sur le mesurage des navires, j'ai l'honneur, Monsieur le Ministre etc.

(signé) **van Heeckeren.**

Afʃkriftens Rigtighed bekræfter.

Stockholm i det Kongelige Udenrigsdepartement den 1ſte April 1902.

v. Ditten,
Kabinetsſekretær.

ninger for derved at fremme Sagen, forſaavidt Nederlandene angaar.

Idet jeg tillader mig at vedlægge en Overſættelſe til franſk af ovennævnte Udkaſt tilligemed et Exemplar (paa engelſk) af det for Tiden i Nederlandene gjældende Reglement for Fartøiers Maaling, har jeg den Ære o. ſ. v.

(undert.) **van Heeckeren.**

Overſættelſens Rigtighed bekræftes:

Den Kongelige norſke Regjerings Departement for det Indre. Afdelingen for udenrigſke Sager, Handel og Sjøfart.

Kriſtiania den 22de Juli 1902.

Helmer Bryn,
Expeditionschef.

Afskrift.

Legation des Pays-Bas.

Traduction.

Reconnaissance mutuelle des lettres de jauge neérlandaises et norvégiennes.

Par suite des modifications introduites par Décret Royal du 18 Septembre 1899 (F. off. n:o 208) e entrées en vigueur le 20 Octobre suivant, le réglement néerlandais sur le mesurage des navires se trouve actuellement en harmonie avec celui de la Norvège du 1:er Octobre 1893 sur cette matière.

Il n'existe donc aucun inconvénient à reconnaître réciproquement les lettres de jauge qui ont été délivrées d'après ces réglements.

(Overſættelſe).

Nederlandenes Legation.

Gjenſidig Anerkjendelſe af nederlandſke og norſke Maalebreve.

Som Følge af de Forandringer, ſom er indførte ved Kgl. Forordning af 18de September 1899 (F. off. No. 208) og traadt i Kraft 20de Oktober næſtefter, er det nederlandſke Reglement for Fartøiers Maaling for Tiden overensſtemmende med det norſke tilſvarende Reglement af 1ſte Oktober 1893.

Det er ſaaledes ingen Ulempe ved gjenſidig at anerkjende de Maalebreve, ſom har været udſtedte i Henhold til disſe Beſtemmelſer.

Il y a cependant dans la navigation entre les deux pays encore un petit nombre de navires néerlandais qui n'ont pas été remesurés d'après le nouveau réglement et qui ne sont donc pas encore munis de nouvelles lettres de jauge.

Aussi est-il fort probable qu'un certain nombre de navires norvégiens se trouve, par rapport aux lettres de jauge délivrées antérieurement au 1:er Octobre 1893, — dans une situation analogue.

Or, cette différence entre l'ancien et le nouveau mesurage, n'offrant que peu d'intérêt pour la navigation à voile, est de grande importance pour les vapeurs des deux pays, dés qu'il s'agit de calculer conformément aux anciens réglements des deux pays les déductions pour chambres à machines, chaudières et soutes aux charbons d'après la règle dite danubienne.

Il paraît donc utile de pouvoir maintenir pour ces vapeurs, dans les cas où les droits de navigation sont perçus d'après le tonnage net, la faculté de calculer la déduction pour chambres à machines etc. d'après la règle dite anglaise.

Par conséquent le Gouvernement néerlandais a l'honneur de proposer l'arrangement suivante dont les dispositions sont pareilles à celles de la déclaration norvégienne-allemande du mois de Novembre 1896.

Les lettres de jauge délivrées dans les Pays-Bas et en

Der forekommer imidlertid i Skibsfarten mellem de to Lande endnu et lidet Antal nederlandſke Fartøier, ſom ikke har været ommaalte efter det nye Reglement, og ſom ſaaledes endnu ikke er forſynede med nye Maalebreve. 8 Febr. 21 Marts

Det er ogſaa meget ſandſynligt, at endel norſke Fartøier indtager ſamme Stilling overfor Maalebreve, udſtedte før 1ſte Oktober 1893 .

Imidlertid er denne Forſkjel mellem den gamle og den nye Maaling, ſom kun har liden Interesſe for Seilſkibsfarten, af ſtor Betydning for de to Landes Dampſkibe, ſaaſnart ſom det gjælder at beregne — overensſtemmende med de tidligere Beſtemmelſer i de to Lande — Fradragene for Maſkinrum, Kjedler og Kulrum efter den ſaakaldte Donau-Regel.

Det ſynes derfor henſigtsmæssigt at kunne hævde Retten for disſe Dampſkibe til i de Tilfælde, i hvilke Skibsfartsafgifterne oppebæres efter Nettotonnagen, at beregne Fradraget for Maſkinrum etc. efter den ſaakaldte engelſke Regel.

I Anledning heraf har den nederlandſke Regjering den Ære at foreſlaa følgende Overenskomſt, hvis Beſtemmelſer er enslydende med dem i den norſk-tyſke Deklaration af November Maaned 1896.

Maalebreve, udſtedte i Nederlandene og i Norge, ſkal blive

8 Febr. 21 Marts. Norvège seront reconnues, sans remesurage, dans les ports des deux pays.

Les capitaines des vapeurs munis de lettres de jauge, délivrées dans les Pays-Bas antérieurement au 20 Octobre 1899, et en Norvège antérieurement au 1:er Octobre 1893, auront, par rapport au calcul du tonnage net, le droit d'exiger la déduction pour chambres à machines, chaudières et soutes aux charbons conformément aux réglements actuellement en vigueur dans les deux pays.

Cette déduction se trouvant suffisamment calculée et indiquée par les anciennes lettres de jauge, ne sera soumise à aucun remesurage.

Une stipulation comme celle du réglement norvégien-allemand concernant les lettres de jauge spéciales, délivrées autrefois dans ces deux pays et dans lesquelles la déduction pour chambres à machines etc. était calculé d'après les réglements anglais, — paraît superflue dans le cas actuel.

Il n'y a dans la navigation entre les Pays-Bas et la Norvège plus de navires néerlandais munis de pareilles lettres de jauge spéciales.

Afskriftens Rigtighed bekræftes.

Stockholm i det Kongelige Udenrigs Departement den 1ſte April 1902.

v. Ditten,
Kabinetssekretær.

anerkjendte, uden Ommaaling, i de to Landes Havne.

Skibsførere paa Dampskibe, der er forsynede med Maalebreve, udstedte i Nederlandene før 20de Oktober 1899 og i Norge før 1ste Oktober 1893, skal have Ret til, forsaavidt angaar Beregningen af Nettotonnagen, at fordre Fradrag for Maskinrum, Kjedler og Kulrum i Overensstemmelse med de i de to Lande for Tiden gjældende Regler.

Dette Fradrag, som findes tilstrækkelig beregnet og angivet i de gamle Maalebreve, skal ikke undergives nogen Ommaaling.

En Aftale som den i den norsk-tyske Bestemmelse angaaende specielle Maalebreve, udstedte tidligere i de to Lande, og i hvilke Fradraget for Maskinrum etc. var beregnet efter de engelske Regler, synes overflødig i nærværende Tilfælde.

Der forekommer ikke længere i Skibsfarten mellem Nederlandene og Norge nederlandske Fartøier, forsynede med lignende specielle Maalebreve.

Oversættelsens Rigtighed bekræftes:

Den Kongelige norske Regjerings Departement for det Indre. Afdelingen for udenrigske Sager, Handel og Sjøfart.

Kristiania den 22de Juli 1902.

Helmer Bryn,
Expeditionschef.

Afskrift.

Stockholm le 21 mars 1902.

Ministère des Affaires Etrangères.

Entente sur la reconnaissance mutuelle de lettres de jauge norvégiennes et néerlandaises.

Monsieur le Baron.

En date du 8 février 1901 Vous avez bien voulu me faire savoir que le Gouvernement Néerlandais était disposé à établir avec le Gouvernement Norvégien nne entente au sujet de la reconnaissance mutuelle des lettres de jauge norvégiennes et néerlandaises et à cet effet Vous avez proposé l'arrangement suivant:

Les lettres de jauge délivrées en Norvège et dans les Pays-Bas seront reconnues, sans remesurage, dans les ports des deux pays.

Les capitaines des vapeurs munis de lettres de jauge délivrées en Norvège antérieurement au 1 octobre 1893 et dans les Pays-Bas antérieurement au 20 octobre 1899 auront, par rapport au calcul du tonnage net, le droit d'exiger la déduction pour chambres à machines, chaudières et soutes aux charbons conformément aux réglements actuellement en vigueur dans les deux pays.

Monsieur le Baron de Heeckeren, Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire de Sa Majesté la Reine des Pays-Bas etc. etc. etc.

Overſættelſe af en Skrivelſe fra Udenrigsminiſteren i Stockholm til den nederlandſke Miniſter derſteds, dateret Stockholm 21de Marts 1902. 8 Febr. 21 Marts

Herr Baron.

Under 8de Februar 1901 har De havt den Godhed at meddele mig, at den nederlandſke Regjering var villig til med den norſke Regjering at indgaa en Overenskomſt angaaende gjenſidig Anerkjendelſe af norſke og nederlandſke Maalebreve, og De har i den Anledning foreſlaaet følgende Ordning:

Maalebreve, udſtedte i Norge og i Nederlandene ſkal anerkjendes uden Ommaaling i de to Landes Havne.

Skibsførere paa Dampſkibe, ſom er forſynede med Maalebreve, udſtedte i Norge før 1ſte Oktober 1893 og i Nederlandene før 20de Oktober 1899, ſkal have Ret til, forſaavidt angaar Beregningen af Nettotonnagen, at fordre Fradrag for Maſkinrum, Kjedler og Kulrum i Overensſtemmelſe med de i de to Lande fortiden gjældende Regler.

Herr Baron de Heeckeren etc. etc. etc.

8 Febr. 21 Marts

Cette déduction se trouvant suffisamment calculée et indiquée par les anciennes lettres de jauge ne sera soumise à aucun remesurage.

En réponse j'ai été autorisé à Vous faire savoir que le Gouvernement Norvégien accepte la proposition du Gouvernement Néerlandais.

L'entente étant ainsi établie une publication officielle suffira, comme par la passé, pour y donner la sanction requise.

Veuillez agréer, etc.

(signé) **Lagerheim.**

Dette Fradrag, som findes tilstrækkelig beregnet og angivet i de gamle Maalebreve, skal ikke være undergivet nogen Ommaaling.

Som Svar har jeg faaet Bemyndigelse til at meddele Dem, at den norske Regjering akcepterer den nederlandske Regjerings Forslag.

Efterat en Overenskomst saaledes er tilveiebragt, vil som tidligere en officiel Bekjendtgjørelse være tilstrækkelig for at give samme den fornødne Retskraft.

Modtag o. s. v.

(undert.) **Lagerheim.**

Afskriftens Rigtighed bekræftes.

Stockholm i det Kongelige Udenrigs Departement den 1ste April 1902.

v. Ditten,
Kabinetssekretær.

Oversættelsens Rigtighed bekræftes.

Den Kongelige Norske Regjerings Departement for det Indre. Afdelingen for udenrigske Sager, Handel og Sjøfart.

Kristiania den 22de Juli 1902.

Helmer Bryn,
Expeditionschef.

17 Mai **Skrivelse** fra Indredepartementets Afdeling for udenrigske Sager, Handel og Sjøfart til Poststyrelsen, hvorved meddeles, at Republiken San Domingo er bemyndiget til at opkræve en Tillægsporto af 40 Centimer for Postpakker, udgaaede fra eller bestemte til dens Postanstalter.

Alfabetisk Register

til

Norsk Lovtidende, 2den Afdeling

for

1902.

Oversigt

over Registrets Afdelinger.

Arv og Skifte, Umyndige og Værger.
Assurancevæsen.
Auktioner.
Bank- og Pengevæsen, Gjældsbreve.
Brand- og Bygningsvæsen, den almindelige Brandkasse.
Brændevin, Øl m. m.
Fattigvæsen, offentlige Stiftelser og Legater.
Fiskeri og Jagt.
Forbrydelser, Straffe og Strafanstalter.
Handel, Haandværk, Fabriker, Bergværker.
Jurisdiktions- og Grænseforandringer, Delinger, Navneforandringer for Distrikter.
Kirker og Kirkegaarde.
Kjøbsteder og Ladesteder.
Kommune- og Valgvæsen.
Kongen og Kongehuset.
Landvæsen.
Love og Grundlovsbestemmelser.
Maal og Vegt.
Medicinal- og Sundhedsvæsen.
Militærvæsen, Værnepligt.
Pant.
Pensionsvæsen, Pensions- og Enkekasser.
Politivæsen.
Post- og Telegrafvæsen.

Privilegier, Rang, Titler, Ordener.
Regjeringen, Embeds-, Bestillings- og Ombudsmænd i Almindelighed.
Religion, Gudstjeneste, Geistlighed.
Retten.
Sjøvæsen, Havne-, Lods-, Fyr- og Redningsvæsen.
Skatter og Afgifter.
Skogvæsen, Almenninger, Flødning, Kanalvæsen.
Skole- og Undervisningsvæsen.
Sparebanker.
Sportelvæsen.
Statskassen, Statens Eiendomme.
Stempelvæsen.
Storthinget, Stemmeret.
Sverige.
Toldvæsen, Ind- og Udførsel.
Traktater, Forhold til Udlandet, Konsulatvæsen.
Tyende.
Veivæsen, Jernbaner, Skyds.
Ægteskab, Forældre og Børn.

Arv og Skifte, Umyndige og Værger.

1893			Side
17 Aug.	Cirk.	ang. Behandling af Arvemidler, der er tagne i Forvaring af Skifteretten i Henhold til Lov om forsvundne og andre fraværr. Personer af 12 Oktober 1857 § 20	910
1902			
24 Jan.	Skr.	ang. Beregning af Skiftegebyr for Pantobligationer og Aktier, der ved Registreringen var opført med sit paalydende Beløb	26
29 —	Skr.	ang. Behandlingen ved en Skifteret af en i et Dødsbo indgiven Regning	26
1 Febr.	Rundskr.	ang. Umyndiggjørelse af Personer, der som Sindssyge er indlagte paa Asyl	36
4 —	Skr.	ang. Mulkter for Undladelse af at overtage Hvervet som Overformynder	59
11 —	Skr.	ang. Beregning af Skiftegebyr i et Konkursbo	63
1 April	Skr.	ang. Forstaaelse af Sportellovens § 28 c	158
16 —	Skr.	ang. Betaling for Akkordforhandling, der indstilles umiddelbart efterat den er aabnet	235
15 Mai	Rundskr.	ang. de nye Bestemmelser om Arveafgift	274
22 —	Skr.	ang. Forstaaelsen af Akkordforhandlingslovens § 37	547
26 —	Skr.	om, at Sportellovens § 30 alene kommer til Anvendelse, naar Registrering begjæres afholdt af Skifteforvalteren personlig eller ved edsv. Fuldmægtig	549
27 Juni	Cirk.	ang. Schema for Arveanmeldelser	586
29 Juli	Skr.	ang. Meddelelse af Attest for, at der fra Skifterettens Side intet er til Hinder for, at Enkemand eller Enke indtræder i nyt Ægteskab	671
2 Septbr.	Skr.	ang. Arveafgiftsberegningen i et Par nærmere omhandlede Tilfælde	690
9 Oktbr.	Cirk.	ang. de Skifteforvaltere, Værgemaalsretternes Formænd m. fl. ved Lov om Registrering af Skibe paalagte Pligter	743
9 —	Skr.	ang. Anmerkning i Skibsregistret om Aabning af Akkordforhandling	744
29 —	Cirk.	vedk. Konkursvæsenet	780 b

1902				Side
17	Novbr.	Skr.	ang. Opnævnelse af Værge m. v., hvor en insolvent Fader havde kjøbt fast Eiendom i sine umyndige Børns Navn	867
25	—	Skr.	om, at en Sag ang. Forholdsregler mod en Sagfører som Bestyrer eller Inkassator i endel Boer burde expederes af Sorenskriveren selv	874
6	Decbr.	Skr.	ang. Valg af Overformynd̊ere for et Thinglag, som omfatter flere Herreder	884
10	—	Skr.	ang. Forstaaelsen af Sportellovens § 26	887
15	—	Rundskr.	ang. Skiftetabellernes Indretning og Indhold samt ang. enkelte Punkter vedk. Skiftebehandlingen	907
23	Decbr.	Skr.	ang. et Overformynderis Pligt til at overtage Forvaltningen af Arvemidler, som ved Testament var bestemt at skulle være en Arvings Særeie og undergives Overformynderiets Bestyrelse	919
23	—	Skr.	ang. Beregningen af Lensmændenes Gebyr for Registrering	920

Assurancevæsen.

1902				
20	Jan.	Res.	om ny Plan for Soknedalens gjensidige Brandforsikringsforening for Løsøre og Indbo m. m.	23
27	Febr.	Res.	om Plan for „Thingvolds gjensidige Brandforsikringsforening for Bygninger“ og „Thingvolds gjensidige Brandforsikringsforening for Løsøre“	81
6	Marts	Res.	ang. Rødenes Herreds Garanti for Ansvar til Panthaverne i Anl. af de fra Akershus Brandassurancef̊oren. til Rødenes gjens. Brandforsikr.f̊oren. overførte Eiendomme	104
20	—	Res.	om Plan for Jølsters gjensidige Brandforsikringsselskab m. v.	124
9	April	Res.	om forandrede Love og Forsikringsbetingelser for det gjensidige Forsikringssamfund „Minerva“	169
5	Mai	Res.	om Forandring i Planen for Ytterøens Præstegjælds Brandassurancef̊orening for Huse	260
20	—	Res.	om Forandringer i Planen for Nordre Aurdals gjensidige Brandforsikringsforening for Bygninger	276
2	Juni.	Res.	om ny Plan for Rennebu Brandforsikringsforening for Huse	553
12	—	Res.	om Forandringer i Planen for Fosens Brandassurancef̊orening for Løsøre	569
12	—	Res.	om Plan for Indre Holmedals gjensidige Brandassurancef̊orening	569
18	Aug.	Res.	om Tillæg til Planen for Voss Brandforsikringsselskab for Husebygninger og Løsøre	680

1902			Side
28 Aug.	Res.	om Plan for Borsens gjensidige Brandforsikringsindretning for Løsøre	684
11 Oktbr.	Res.	om Plan for Høgsfjords Brandforsikringsforening for Løsøre	744
25 —	Res.	om Forandringer og Tilføielser i Fareklassifikationen for Ulykkesforsikring	768
8 Decbr.	Res.	om Plan for Fane Herreds Brandforsikringsindretning	885
8 —	Res.	om Forandring i Planen for Borgund og Skodje Præstegjælds Brandforsikringsindretning for Huse.	885
8 —	Res.	om Forandring i Planen for Hjørundfjords Brandforsikringsforening	885
23 —	Res.	om Forandring i Planen for Halse Brandforsikringsforening	919

Auktioner.

1902			
29 Marts	Skr.	ang. Forstaaelsen af Hypothekbanklovens § 19, 1 Punktum	155
3 April	Skr.	ang. Anvendelsen af Sportellovens § 43	160
3 —	Skr.	ang. en Lensmands Tilkommende for en paa Stedet indstillet Tvangsauktion	160
23 —	Rundskr.	ang. Indberetninger fra Lensmænd til Sorenskriverne om afholdte Tvangsauktioner	251
24 —	Skr.	ang. Salg af Kjøbmandsvarer ved Auktion	253
23 Juni	Skr.	om, at Auktion over for Jordafgift udlagt Løsøre ikke er gebyrfri	580
30 —	Skr.	om, at Auktion over et Fattiglems Efterladenskaber efter Fattigstyrets Begjæring er salærfri	600
10 Septbr.	Skr.	ang. Adgangen til uden Handelsborgerskab at sælge Varer ved Auktion i en Kjøbstad	701
9 Oktbr.	Cirk.	ang. de Auktionsbestyrere m. fl. ved Lov om Registrering af Skibe paalagte Pligter	743

Bank- og Pengevæsen, Gjældsbreve.

1902			
29 Marts	Skr.	ang. Forstaaelsen af § 19, 1 Punktum i Lov om Hypothekbanken af 28 Juni 1887	155
21 April	Res.	om Forandringer i Lovene for Kristiania Hypothek- og Realkreditbank	243
21 —	Res.	om forandrede Love for Skiensfjordens Kreditbank	244
14 Mai	Lov	indeholdende Forandringer i Lov om Norges Bank af 23 April 1892	270
7 Juni	Res.	ang. Deling af Hypothekbankens Tællekommission m. v.	563

1902 Side
5 Juli Skr. ang. Forældelsen af Bidrag til Veianlæg samt af Krav paa Erstatning for Grund 604
23 Decbr. Skr. ang. Rentefoden i Forligelseskommissionernes Kjendelser 920

Brand- og Bygningsvæsen, den almindelige Brandkasse.

1902
14 Jan. Rundskr. om, at der i Ildebrandstilfælde straks bør anstilles Undersøgelse, om der i noget Rum befinder sig Mennesker, som er i Fare 11
17 — Skr. om, at Opnævnelsen af faste Brandtaxationsmænd efter Gjennemførelsen af Lov af 21 Juli 1894 antages overgaaet til Sorenskriverne 13
23 — Skr. ang. Forstaaelsen af Bygningsloven af 27 Juli 1896 § 38, 2 Led, jfr. § 71 25
1 Febr. Skr. om, at Pligt til Anskaffelse af Brandstiger m. v. ikke kan paalægges Huseierne uden i Henhold til approberet Brandreglement 37
3 — Res. om, at den alm. Bygningslovgivning skal være gjældende for et Strøg omkring Løiten Jernbanestation 38
3 — Res. ang. Bevilgning til Elektricitetskommissionen . . . 58
3 — Res. om Regulativ for Betaling for Opmaaling af Tomter og Grunde i Stavanger 58
8 — Telegram ang. Inddrivelse af Betaling til Bygningsmyndigheberne 63
3 Marts. Res. om nyt Reglement ang. Brandvæsenets Ordning i Namsos 83
4 — Forskrifter for elektriske Anlæg 84
4 — Forskrifter for elektriske Anlæg ombord i Skibe. . . . 97
8 — Res. om Regulativ for Betaling for Tilsyn med Byggearbeider i Risør 112
11 — Skr. ang. Bygningsmyndighedernes Stilling til Spørgsmaalet om en Bygherres Ret til at disponere over Tomten 114
29 — Res. om, at den alm. Bygningslovgivning skal være gjældende for en Del af Kviteseid Herred m. v. . . . 138
29 — Res. om Forandringer i Bestemmelserne om Opmaaling af Tomter og Grunde i Arendal 139
1 April Skr. ang. Forstaaelsen af den alm. Bygningslovs §§ 8 og 52 157
10 — Skr. ang. Forstaaelsen af samme Lovs § 16, 5 Led . . 196
11 — Telegram ang. en Skurbygnings Benyttelse som Oplagsskur for Træmaterialer 200
24 — Skr. ang. Forstaaelsen af Kristiania Bygningslovs § 14, 1 Led, jfr. § 100 253

1902			Side
6	Mai	Skr. ang. Ansøgning om Tilladelse til at opføre et Magasin for Sprængstoffe	261
7	—	Skr. ang. Bebyggelsen af en Eiendom samt ang. Udlæg af Kommunens Grund til Gade	263
12	—	Res. ang. Reglement for Brandvæsenets Ordning i Strandstedet Aurlandsvangen, Nordre Bergenhus Amt	265
12	—	Skr. ang. Betaling for Bygningsforretninger og for Tilsyn med Byggearbeider i Narvik	265
13	—	Skr. ang. hvor hyppig Politiet bør udtage Prøver af Lysolje til Undersøgelse	267
24	—	Skr. ang. Forstaaelsen af den alm. Bygningslovs § 28,2, jfr. § 27	548
26	—	Skr. ang. Forstaaelsen af samme Lovs § 25, 4 Led	548
26	—	Skr. ang. Anvendelsen af samme Lovs § 63, sidste Led	549
2	Juni	Skr. ang. Forstaaelsen af samme Lovs § 62, 2 Led	553
7	—	Res. ang. Forpligtelse til Opmaaling af Tomter eller Grunde i Flekkefjord samt ang. Regulativ for Betalingen herfor	558
7	—	Res. ang. Nedsættelse i Brandkontingenten i Trondhjem	563
7	—	Res. ang. Stange Bygningskommunes Bygnings- og Reguleringskommission	563
12	—	Res. om Regulering af og Indførelse af Murtvang i en Del af Narvik	569
16	—	Skr. ang. Forstaaelsen af Bygningslovens § 65	574
24	—	Skr. ang. hvad der kan indtages i et Brandreglement	580
24	—	Skr. ang. endel Beslutninger af et Bygningsrepræsentantskab	581
7	Juli	Res. ang. Anvendelsen af det Ambergske Gasudviklingsapparat i Kristiania.	613
23	—	Res. om delvis Ophævelse af Byggeforskrifterne for Sarpsborg og om Murtvang for en Del af denne By	623
9	Septbr.	Res. om, at den alm. Bygningslovgivning skal være gjældende for et Strøg omkrings Mois Jernbanestation i Lunds Herred.	693
9	—	Res. om Nedsættelse i Brandkontingenten i Askim Jernbanestation i Rakkestad Fogderi	697
17	—	Skr. ang. Forstaaelsen af Bygningslovens § 13, jfr. § 9	705
22	—	Res. ang. Svolvær Bygningskommunes Bygnings- og Reguleringskommissions Sammensætning	720
29	—	Res. om Brandreglement for Ladestedet Langesund	724
29	—	Res. om Reglement for Brandvæsenets Ordning i Kokkehaugens Brand- og Bygningskommune i Berg Herred	724
29	—	Res. om Do. i Sponvikens Brand- og Bygningskommune i Berg Herred	725

1902			Side
4	Oktbr.	Ref. ang. tvungen Opmaaling af Tomter og Grunde i Narvik	727
4	—	Ref. om Regulativ for Betaling for Bygningsforretninger m. v. i Kongsvinger	728
4	—	Ref. om Regulativ for Behandling af Bygningsanmeldelser og Tilsyn med Byggearbeider i Narvik	728
10	—	Skr. om, hvorvidt en Gasovn er at betragte som Ildsted	744
17	—	Skr. ang. Forstaaelsen af den alm. Bygningslovs § 38, 6	761
17	—	Skr. ang. Opførelse af Bagerovn i et delvis af Træ opført ældre Hus i Murtvangsstrog	761
20	—	Telegram ang. Anvendelsen af Bygningslovens § 69, 3 Led	764
25	—	Skr. ang. Forstaaelsen af Bygninglovens §§ 27, 38 og 67, 1 Led	774
29	—	Skr. ang. Forstaaelsen af Bygningslovens § 33, 3 Led	780
1	Novbr.	Ref. ang. Indskrænkning af Gesimshøiden i en Del af Tønsberg	781
3	—	Ref. ang. Brandvisitationerne i Arendal	782
12	—	Ref. om at Selbak—Kjølberg Brandkommissionsdistrikt i Borge Herred overgaar til særskilt Bygningskommune	793
12	—	Ref. ang. Regulativ for Betaling for Tilsyn med Byggearbeider i Tvedestrand	795
13	—	Ref. ang. Brandvisitationen i Haugesund	860
13	—	Skr. ang. Fastsættelsen af nærmere Bestemmelser for Anbringelse af Gasovne og Gaskomfürer	860
22	—	Ref. om, at den alm. Bygningslovgivning skal være gjældende for Strandstedet Andenæs i Nordlands Amt	872
29	—	Ref. om, at den alm. Bygningslovgivning skal være gjældende for Dele af Mo Herred	877
5	Decbr.	Skr. ang. gratis Panteattester til Udbetaling af Brandskadeerstatning af den alm. Brandkasse	882
8	—	Ref. om Approbation paa Plan for Holmestrands Brandkorps	885
31	—	Skr. ang, Forstaaelsen af den alm. Bygningslovs § 52	930

Brændevin, Øl m. m.

1902			
29	Marts	Ref. ang. Afgifter af Malt- og Brændevinstilvirkning fra 1 April 1902	131
9	April	Kundgj. ang Afgifter af Malt- og Brændevinstilvirkning m. v. fra 1 April 1902	166
11	—	Skr. ang. hvorvidt Salg af alkoholsvagt Øl er Gjenstand for Bevilling	198
11	—	Skr. om, hvorvidt Norges Landbrugshøiskole har Adgang til at sælge de af den producerede Bærvine	198

1902			Side
5 Mai	Res.	om Forhøielse af Maximumsafgiften for Salg og Udskjænkning af Øl, Vin m. v. i Gran Herred	260
7 —	Res.	om Forhøielsen af Afgiften for Udskjænkning af Øl, Vin m. v. i Narvik	262
22 —	Lov	ang. Tillæg til Lov af 18de Juni 1884 om Udskjænkning og Udsalg af Øl, Vin, Mjød og Cider i Kjøbstæderne og Ladestederne	282
2 Juni	Res.	om Forhøielse af Afgiften for Salg og Udskjænkning af Øl i Hole Herred	551
2 —	Res.	ang. Smaasalg af Øl, Vin m. v. i Narvik	552
12 —	Res.	om Forhøielse af Afgiften for Salg og Udskjænkning af Øl og Vin i Brønnø Herred	568
19 —	Skr.	ang. forskj. spiritusholdige Varer, som uden at være bestemt til Drik benyttes til Berusningsmiddel	576
7 Aug.	Res.	om Forhøielse af Afgiften af Udskjænkning af Øl, Vin m. v. i Sandefjord	674
18 —	Res.	om Forhøielse af Afgiften af Udskjænkning af Øl, Vin m. v. i Stavanger	679
4 Septbr.	Res.	om Forhøielse af Afgiften af Udskjænkning af Øl, Vin m. v. i Farsund	690
9 —	Res.	om Forhøielse af Afgiften af Udskjænkning af Øl, Vin m. v. i Nordre Frons Herred	694
20 —	Rundskr.	ang. Indberetninger om falden og om betalt Brændevins- og Maltafgift	707
20 —	Skr.	ang. Indsendelsen af Udskrifter vedk. Brændevins- og Malttilvirkningen	707
16 Oktbr.	Res.	ang. Afgiften for Udskjænkning af Øl, Vin m. v. i Bergen	759
20 —	Skr.	ang. Forstaaelsen af „Reisende“ og „faste Gjæster“ i Øl-loven for Landet af 18de Juni 1884 § 3, 2det Led	763
27 —	Res.	ang. Afgiften for Udskjænkning af Øl, Vin m. v. i Drammen	775
27 —	Res.	om Forhøielse af Afgiften for Øl og Vin i Haugesund	775
8 Decbr.	Res.	om Grænsen for Afgift for Salg og Udskjænkning af Øl og Vin i Vaagan Herred	885
20 —	Res.	ang. Lønningsregulativ for det ved Tilvirkningen af Brændevin, Malt og Æthylæter ansatte Kontrolpersonale m. v.	918

Fattigvæsen, offentlige Stiftelser og Legater.

1902			
11 Jan.	Skr.	ang. Forstaaelsen af Fattiglovens § 15, første Led jfr. § 11	9

1902			Side
11	Jan.	Skr. ang Forsørgelsespligt efter Fattiglovens § 2 . . .	9
14	—	Skr. ang. Forældelse af et Fattigvæsens Krav paa Tilbagebetaling af ydet Understøttelse.	11
20	—	Res. om Forandring i Statuterne for „Enkefru Wilhelmine Marie Neumanns Legat	22
20	—	Res. om Stadfæstelse paa „Foged Jess Osterhaus Horsters Legat“	22
20	—	Res. om Stadfæstelse paa „F. A. Natlands og Hustrus Legat“	23
20	—	Res. om Stadfæstelse paa et af Skibsreder Johan Thorsen oprettet Legat	23
20	—	Skr. ang. Forpligtelsen til at erhverve og forevise Flytningsatteſter efter Fattiglovens § 19	23
20	—	Skr. ang. Forstaaelsen af Ordene „Omkostninger ved Sygehusbehandling“ i Fattiglovens § 4	24
20	—	Skr. om, at et Skiferbrud ikke omfattes af Fattiglovens Bestemmelser om Bergværker.	24
21	—	Skr. ang. et Spørsmaal om Hjemsendelse til Sverige .	24
27	—	Res. om nye Bestemmelser for „Aas høiere Landbrugsskoles Elevers og Venners Legat“	26
3	Febr.	Res. om Stadfæstelse paa „Søskenderne Speilbergs Stiftelse for ældre Damer og paa „Søskenderne Speilbergs Legat“	59
3	—	Res. om Stadfæstelse paa „Peder og Mathea Storbergets Legat til Understøttelse af Lidende og Betrængte i Romedals Hovedsogn“	59
3	—	Res. om Stadfæstelse paa „Karuseleier Ole Sørensens Legat“	59
3	—	Res. om Stadfæstelse paa „Fru Susanne Magdalene Bodums født Grams Legat“	59
11	—	Cirk. ang. Militæres Forsørgelse	64
24	—	Res. om Stadfæstelse paa „Kristen Torstensen Løvslands Legat til Bedste for Trængende i Finslands Sogn“	79
24	—	Res. om Stadfæstelse paa „Jens Andreas Pedersen Hoves Legat“	79
24	—	Res. om Stadfæstelse paa „Skatvals Legat“.	79
24	—	Res. om Stadfæstelse paa et af Pastor Ove Wegger oprettet Legat	80
24	—	Res. om Stadfæstelse paa „Hanna Stais Legat“ . . .	80
24	—	Skr. ang. Forstaaelsen af Fattiglovens § 15, 2 Led . .	80
28	—	Skr. ang. Forstaaelsen af Fattiglovens § 50, 4 Led . .	82
8	Marts	Res. om Stadfæstelse paa Legatet „Statsraad Schouboes Minde“	113
13	—	Res. om Stadfæstelse paa et af Skomager H. S. Næss og Hustru oprettet Legat	116

1902			Side
13 Marts	Skr.	ang. Anvendelsen af den geistlige Lønningslovs § 20, 4 Led og Kirkelovens § 37, 2 Led paa fattige Sindssyge	116
13 —	Skr.	ang. Forstaaelsen af Fattiglovens § 50, 4 Led	116
20 —	Res.	om Forandring i Statuterne for „John Andersen og Kjersti Andersdatter Buskleins Legat“	124
21 —	Skr.	ang. Afhørelse af Vidner om et omtvistet Hjemstavnsforhold	125
25 —	Skr.	ang. Forstaaelsen af Fattiglovens § 15, sidste Led	128
5 April	Skr.	om, at Lensmændene ikke er pligtige til uden Godtgjørelse at udfærdige Forligsklager m. v. i Sager ang. Fattigvæsenet	162
7 —	Skr.	ang. Forstaaelsen af Fattiglovens § 8, 1 Led	163
7 —	Skr.	ang. Forstaaelsen af Fattiglovens § 14	164
7 —	Skr.	ang. Anvendelsen af Fattiglovens § 15, 1 Led	164
10 —	Skr.	ang. Do.	196
10 —	Skr.	ang. Forstaaelsen af Fattiglovens § 50, 4 Led	196
16 —	Res.	om Stadfæstelse paa „Jonas Anton Hjelms og Hustru Sofie Magdalene født Boegs Legat“	224
24 —	Res.	om Stadfæstelse paa et af Grosserer H. C. Mathiesen oprettet Legat	252
24 —	Res.	om Stadfæstelse paa „Klara Fagstads Legat“	252
24 —	Res.	om Stadfæstelse paa „Institutbestyrer Fredrik Balchens Legat for gamle trængende Døve“	252
28 April	Res.	om Stadfæstelse paa John Hansen Herbelands og Hustrus Legat til Østre Molands Sogns Skolevæsen	254
28 —	Skr.	ang. Fattigstyrets Forretninger med Hensyn til fattige Sindssyge	254
1 Mai	Res.	ang. et af Grosserer Cand. theol. Henrik Thomassen Heftye oprettet Legat	255
2 —	Skr.	ang. Betaling for Indkaldelse til og Behandling ved Forligelseskommissionen af Sager paastevnte af Fattigvæsenet	256
22 —	Res.	om Bibehold af særskilt Fattigvæsen for Nes Jernværk i Holt Herred	544
2 Juni	Res.	om Stadfæstelse paa „Sognepræst Iversens og Hustru Sara Rebekka Iversen født Rosenvinges Legat“	552
2 —	Res.	ang. Bidrag af Legatet for den Biermanske Skole til en Arbeidsstue for Børn i Kristiania	552
2 —	Res.	om Stadfæstelse paa 4 af Kjøbmand C. Sundts Arvinger oprettede Legater	553
5 —	Res.	om Stadfæstelse paa „Marthe Christine Sørums Legat til Frænens Præstegjæld“ og paa sammes Legat til Indre Frænen Sogn	555
16 —	Res.	om Stadfæstelse paa Hans Ludvig Petersens Legat til „Foreningen til Dyrenes Beskyttelse i Kristiania“	574

1902			Side
16 Juni	Res.	om Stadfæstelse paa „Fru Marie Sibberns Legat“	574
18 —	Skr.	ang. Adgangen til at optage Hjemstavnsforhør efter et Fattigstyres Forlangende	576
19 —	Skr.	ang. Omkostningerne ved Behandlingen af fattige tuberkuløse Patienter	577
26 —	Res.	om nye Statuter for „Legatet for Fredrikstad Byes Vel“	581
30 —	Skr.	ang. Funktionstiden for Medlem af Fattigstyret, der er valgt ved et Suppleringsvalg	601
2 Juli	Skr.	ang. Forstaaelsen af Fattiglovens § 43, sidste Punktum	602
2 —	Skr.	ang. Betaling til Politiet for Transport af Fattige samt ang. Forstaaelsen af Fattiglovens § 46	602
3 —	Res.	om Stadfæstelse paa et af Kjøbmand C. Sundts Arvinger oprettet Legat for Ynglingeforeningen i Bergen	603
3 —	Res.	om Stadfæstelse paa „Værkseier L. B. Schibbyes og Hustru Antonette Wilhelmine født Solners Legat“	603
3 —	Res.	om Stadfæstelse paa „Carl og Emma Arntzens Legat for Smaabørn“	603
8 —	Skr.	ang. Spørgsmaal om Refusion af Udgifterne ved særskilt Undervisning for nogle i et Herred bortsatte Børn	613
15 —	Res.	om Forandringer i Statuterne for „Det kongl. norske Videnskabers Selskab“ i Trondhjem	619
23 —	Res.	ang. Opførelse af en ny Bygning for Prokurator Christian August Sebbelows Stiftelse i Kristiania	669
23 —	Res.	om Stadfæstelse paa „Toldkasserer Christian Palludans og Hustrus Legat	669
23 —	Res.	om Forandring i Statuterne for „Legatet til Stavanger Bys Vel“	669
28 Aug.	Res.	ang. Arendal Bystyres Overtagelse af Forvaltningen af afdøde Adjunkt Nils Mathias Aalholm og Hustru Hanna Cecilie, født Foss' Dødsbos Midler	683
28 —	Res.	om Stadfæstelse paa et af Nils Paulsen af Bergen oprettet Legat	683
28 —	Res.	ang. Bestyrelsen for Oberst G. W. Drechsels Enke Fredrikke Elisabeth Motzfeldts Legat	684
4 Septbr.	Res.	om Stadfæstelse paa „Helge Kvalvigs og Hustrus Legat“	691
4 —	Res.	om Stadfæstelse paa „Martin Andersen Bergans Legat“	691
12 —	Res.	om Stadfæstelse paa „Johannes Johannesen Aabergs Legat til trængende Enker og Faderløse i Stavanger“	702
15 —	Res.	ang. Vedtægter for „Tistedalens Arbeideres Aldershjem“	703

1902			Side
15	Septbr.	Res ang. Vedtægter for „Fredrikshalds Arbeideres Aldershjem“	704
15	—	Skr. ang. Retsmidler overfor Kvinder, som ikke selv forsørger sine Børn, men overlader disse til Fattigvæsenet	704
15	—	Skr. ang., hvorvidt en Politimester er pligtig til at indhente Oplysninger om Hjemstavnsforhold	704
2	Oktbr.	Res. om Stadfæstelse paa „Westye Egebergs Stiftelse for uforsørgede Børn“	727
8	—	Res. om Stadfæstelse paa Plan for et Sikkerhedsfond ved Bosmo Aktieselskabs Gruber i Mo Herred	737
8	—	Res. om Stadfæstelse paa et af Ingeniør Thorvald Wetlesen og Hustru Augusta Wetlesen oprettet Legat	737
8	—	Res. om Stadfæstelse paa Christian Torresens og Hustru Barbo Christine Torresens Legat	737
20	—	Res. om Stadfæstelse paa Tillæg til Bestemmelserne for „Ole Pedersen Tust og Hustrus Legat“	762
20	—	Res. om Stadfæstelse paa „Jens Johannesen Alves og Hustrus Legat til Tromø gamle Kirke“	762
20	—	Res. om Stadfæstelse paa Love for det til Fordel for Geistliges trængende Efterladte i Trondhjems Bispedømme dannede Fond	762
20	—	Res. om Stadfæstelse paa „Enkefru Anne Cathrine Sophie Boyesen, født Henschiens Legat“	762
20	—	Res. om Stadfæstelse paa et af Frøken Cathrine Juell oprettet Legat	762
20	—	Res. om Stadfæstelse paa „Enkefru Karoline Steen, født Helgesens Legat“	762
23	—	Res. om Stadfæstelse paa „Frøken Marianne Olsens Legat“	765
27	—	Res. om Stadfæstelse paa „Amtmandinde Michelets Legat“	779
1	Novbr.	Skr. ang. Fattigstyrets Adgang til at vælge en Understøttelsesmaade, hvorved Ægtefolk skilles ad	781
3	—	Res. om Stadfæstelse paa Legatet „Anders og Anne Margrethe Krabysandens Minde“	783
12	—	Skr. ang. Sundhedskommissionens Adgang til at give Fattigvæsenet Paalæg m. H. t. Anbringelsen af udsatte ikke skolepligtige Børn	859
13	—	Res. om Stadfæstelse paa „Doktor Gerean Ludvig Mordts Legat“	859
13	—	Res. om Stadfæstelse paa „Overlærer Ole Larsen Thonstads Legat	860
14	—	Skr. ang. Udredelsen af Kostgodtgjørelse til en Jordmoder for Fødselshjælp til en fattig Kvinde, hvis Hjemstavn ikke er oplyst	861
29	—	Skr. ang. et Fattigvæsens Ret til at kræve Udlæg til et abnormt Barns Ophold paa Abnormskole refunderet af Barnets Fader	879

1902			Side
1 Decbr.	Res.	om Stadfæstelse paa „Torres B. Sundes Legat„	880
6 —	Res.	om Grundregler for „Selskabet til Hjælp for hjemløs Ungdom“	882
6 —	Res.	om Stadfæstelse paa Plan for Nes Værks Sikkerhedsfond til Øieſtad Fattigkommune	884
8 —	Res.	om Stadfæstelse paa den af Fru Auguſta Aſtrup oprettede Stiftelse „Svanviken“	885
8 —	Res.	om Statuter for „Legatet for Flekkerø Lodſers Efterladte“	886
15 —	Res.	om Forandring i Fundatſen for „det til Udgivelſe af kriſtelige Andagtsbøger beſtemte Fond“	897
29 —	Res.	om Forandring i Beſtemmelſerne ang. Reknes Hospitalsſtiftelſes Beſtyrelſe m. v.	921
31 —	Skr.	ang. en Kommunes Adgang til Refuſion for Udlæg ved Diſtriktslægens Reiſer til fattige Syge	930

Fiſkeri og Jagt.

1902			
3 Jan.	Res.	om Forbud mod at benytte Garn til Fangſt af Sei i Tiden fra 1ſte Juli til 24de Auguſt i Kiſtrand og Talvik Herred	2
4 —	Skr.	ang. Ikrafttræden af Opſynet ved Lofotfiſket	4
3 Febr.	Res.	om Forbud mod at fælde Aarskalv af Elg og bruge Snare til Fangſt af Hare ſamt om Ophævelſe af ældre Fredningsbeſtemmelſer m. v. for Hedemarkens Amt	38
1 Marts		Beſtemmelſe af Grænſerne for Tanen Fiſkeridiſtrikt	83
17 —	Res.	om Forbud mod Brug af Oter til Fiſke i Elve og Indſjøer i Vinger Herred	121
17 —	Res.	om delvis Ophævelſe af Fredningsbeſtemmelſerne ang. Lakſefiſket i Namſenelven	121
17 —	Res.	ang. Fredning af Ferſkvandsfiſk i Aſkøens Herred	121
17 —	Res.	ang. Do. i Voſs og Vikør Herreder	122
17 —	Res.	ang. Do. i Sogndalsvandet i Sogndal Herred.	122
29 —	Res.	ang. Fredning af Laks og Sjøørret ved Udløbet af Vikſelven i Viks Herred	136
29 —	Res.	ang. Fredning af Laks og Sjøørret ved Udløbet af Lærdalselven i Lærdals Herred	136
29 —	Res.	ang. Fredning af Laks og Sjøørret i Sjøen udenfor Bondalselvens Udløb	136
29 —	Res.	ang. Fredningstiden for Laks og Sjøørret i en Del af Beierfjorden	137

1902			Side
7	April	Res. ang. Fredning af Lax og Sjøørret ved Lunde Laxefiske i Rygene Fos i Nisserelven	163
7	—	Res. ang. Regler for Ferskvandsfiskeriet i Finsjordvandet inden Lenvikens Herred	163
16	—	Res. ang. Fredning af Ferskvandsfisk i Orskog, Skodje og Vestnes Herreder	222
16	—	Res. ang. Indskrænkning i Brug af Kilenot i en Del af Bjøra Elv m. v.	222
16	—	Res. ang. Fisket ved de gamle Laxeværp i Fosen Fogderi	223
24	—	Telegram om Ophør af Opsynet ved Lofotfisket	252
1	Mai	Skr. ang. Forbud mod Brug af Kilenot m. v. i det indre af Tanafjorden	255
6	—	Skr. ang. Jagtretten i en udskiftet Skogstrækning og i et Sameie	262
10	—	Regler ang. Jagt og Fangst i Frons Bygdealmenning Espedalen, Nordre Fron	264
14	—	Lov indeholdende Forandringer i Lov ang. Jagt og Fangst af 20de Mai 1899	268
7	Juni	Regler ang. Jagt og Fangst i „de uskiftede Dele af Espedalens forrige Statsalmenning"	562
19	—	Res. om Forbud mod Brug af visse Fiskeredskaber i endel Vasdrag i Skedsmo, Fet, Enebak og Sørums Herreder	576
28	—	Res. ang. delvis Forbud mod Brug af Garn til Fangst af Sei paa endel Seigrunde i Tromsø Amt	592
28	—	Res. ang. Fredning af Hummer i Romsdals Amt	596
7	Juli	Res. ang. Fredning af Lax og Søørret i Laugen Elv nedenfor Vittingsfos	612
7	—	Res. ang. Fangsttiden for det til Sanne og Solli Brug i Tune Herred hørende Laxefiske	612
14	—	Res. ang. Ophævelse af Forbud mod Krogfiske paa Isen i Øier Herred udenfor Laagen Elv	614
15	—	Res. om delvis Forbud mod Anvendelse af Snare, Faldstok og lign. Indretninger til Fangst af Hare og Fuglevildt i Buskerud Amt	614
15	—	Res. om Fredning af Hjort i Frei m. fl. Herreder i Romsdals Amt	614
15	—	Res. om Fredning af Erfugl i Nordre Bergenhus Amt	615
15	—	Res. om Fredning af Hare i Stord og Fitjar Herreder i Søndre Bergenhus Amt	615
23	—	Res. ang. Fiskeriregler for Elve og Vande i Tønset Herred m. v.	622
23	—	Res. om Fredning af Erfugl og om Forbud mod Brug af Snarer, Faldstokke m. v. til Fangst af Tiur, Røi og Hare i Stavanger Amt samt om Ophævelse af	

1902 Side

ældre Fredningsbestemmelser og Fangstforbud for Amtet 625
30 Juli Kgl. Res. ang. Forbud mod Brug af Kilenot, Laxeværp m. v. ved Udløbet af Aarøelven i Sogndals Herred . . 672
30 — Regler for Jagt og Fangst i Totens Bygdealmenning, Lod No. 1 672
7 Aug. Kgl. Res. om Fredningsbestemmelser for Ferskvandsfisk i Biri Herred 674
7 — Kgl. Res. om forlænget Gyldighed af Fredningsbestemmelser for Ferskvandsfisk i Hols Herred 674
7 — Kgl. Res. om Fredningsbestemmelser for Ferskvandsfisk i en Del af Drammenselven 674
7 — Kgl. Res. om Fiskeriregler for Lesjeskogens Sogns Hovedvasdrag m. v. 675
29 — Kgl. Res. ang. Tilladelse til at udlægge Bjørnesax i Vardetjernsdalen i Aadalen Herred 687
6 Septbr. Regler ang. Jagt og Fangst i Totens Bygdealmenning, Lod No. 2 691
14 Oktbr. Instrux for de i Henhold til Lov om Vragning af Sild af 4de Mai 1901 ansatte Vragere 744
16 — Skr. om, hvorvidt Elvefiskere er afgiftspligtige efter Laxelovens §§ 28—30, samt om Præskription af udlignet Afgift 760
27 — Kgl. Res. ang. Fredningsregler for Vande, Elve m. v. i Ulvaadalen i Grytten Herred 776
27 — Kgl. Res. ang. delvis Forbud mod Brug af Lyster i Lillevandet og en Del af Eikisdalsvandet i Eresfjord og Vistdals Herred 776
27 — Kgl. Res. ang. Stangfiske i en Del af Sundalselven i Søndre Trondhjems Amt 776
27 — Kgl. Res. om Fiskeriregler for endel Vandomraader i Meldalens Herred 776
27 — Kgl. Res. om Fiskeriregler for Dele af Sagfjordelvens Vasdrag i Hammerø Herred 777
30 — Kgl. Res. ang. Fredningsbestemmelser for Vande, Elve m. v. i Torpen Sogn, Nordre Lands Herred 780
12 Novbr. Skr. ang. Adgang til at fastsætte Jagtkortafgift for Beboerne af de i en Bygdealmenning brugsberettigede Eiendomme 859
17 — Bestemmelser om Fredning af Daadyr 866
27 — Cirk. ang. Konfiskation af Sildetønder, der ikke opfylder Lovens Fordringer 874
28 — Cirk. ang. Mærkning af Sildetønder 875
28 — Cirk. ang. Beslutning til Lov om Tillæg til Lovene om Sildetønder og om Vragning af Sild 875

1902		Side
29 Novbr.	Lov indeholdende Tillæg til Lov om Sildetønder af 26de Mai 1900 og Lov om Vragning af Sild af 4de Mai 1901	876
6 Decbr.	Res. om Godtgjørelse til vedk. Toldoppebørselsbetjent for Opkrævning af den i Lov om Vragning af Sild af 4de Mai 1901 § 3 fastsatte Afgift	884
8 —	Rundskr. ang. Opkrævning af Afgift af Vaarsild ved Udførsel til Udlandet	886
20 —	Lov om forlænget Gyldighed af Lov af 3die April 1895, indeholdende Forandringer i Lov om Fredning af Lax og Sjøørret m. v. af 20de Juni 1891	917

Forbrydelser, Straffe og Strafanstalter.

1902		
14 April	Skr. ang. Beregningen af Straffetiden, naar en Fange indlægges paa Sygehus	201
13 Mai	Skr. ang. Fremsendelse til Fængslerne af Personer, som skal affone Fængselsstraf	267
22 —	Almindelig borgerlig Straffelov	286
22 —	Lov om den almindelige borgerlige Straffelovs Ikrafttræden	378
22 —	Lov indeholdende Forandringer i Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887	391
22 —	Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1ste Juli 1887, saaledes som den efter de ved senere Love indførte Forandringer vil lyde fra 1ste Januar 1904	415
22 —	Militær Straffelov	504
22 —	Lov indeholdende Forandringer i Lov om Rettergangsmaaden i militære Straffesager af 29de Marts 1900	533
66 —	Skr. ang. Efterforskning af Forbrydelser af Børn under den kriminelle Lavalder	581

Handel, Haandværk, Fabriker, Bergværker.

1902		
3 Jan.	Res. om Vedtægt ang. Salg af Tobak til Børn i Kvalsund Herred	1
24 —	Skr. om, hvorvidt der er Adgang til at opnævne andre end Haandværksborgere til de i Plakat af 11te September 1901 § 7 omhandlede Prøvenævnd	25
4 Febr.	Skr. om, hvorvidt en Guldsmed i Narvik behøver Handelsborgerskab for at sælge udenlandske Guld- og Sølvsager	59
8 —	Res. om Godtgjørelse til Markscheideren ved Kongsbergs Sølvværk for Veiledning i Markscheideri	62

1902			Side
15	Febr.	Ref. om Vedtægt ang. Lukningstid for Udsalgssteder i Kristiania	67
8	Marts	Lov om Kontrol med Tilvirkning af og Handel med Margarin og Margarinost m. v.	105
11	—	Skr. ang. Funktionstiden for Medlemmerne af det stedlige Fabriktilsyn	114
15	—	Plakat ang. Forsigtighedsregler ved Udlevering af Kali- eller Natronlud	117
22	—	Skr. ang. Forstaaelsen af den nye Haandværksplakats § 2, 2 Led	126
22	—	Skr. ang. Adgangen til at aflægge Svendeprøve	127
29	—	Lov indeholdende Forandring i Lov om Patenter af 16de Juni 1885	134
2	April	Skr. om, hvorvidt Statens Ret som Grundeier til Deltagelse i eventuel Bergværksdrift fortabes ved Præskription efter Bergværkslovens § 16	159
16	—	Tillægsakt af 14de December 1900 indeholdende Forandringer i Konvention af 20de Marts 1883 ang. international Beskyttelse for den industrielle Eiendomsret	225
21	—	Ref. om Vedtægt ang. Salg af Tobak til Børn i Vadsø	242
24	—	Skr. ang. Salg af Kjøbmandsvarer ved Auktion	253
2	Mai	Skr. ang. en Anmeldelse til Handelsregistret af et Selskab	256
22	—	Lov indeholdende Tillæg til §§ 18, 19 og 20 i Lov ang. Bergværksdriften af 14de Juli 1842 m. v.	284
22	—	Ref. om Vedtægt ang. Lukningstid for Udsalgssteder i Porsgrund	544
4	Juni	Rundskr. ang. de Flasker, der kan bruges ved Udlevering af Lud	554
7	—	Ref. ang. Oprettelse af et Varearbitrationskontor i Bergen	563
26	—	Skr. om, at Forfærdigelse og Opsætning af Markiser ikke hører under Haandverkslovgivningen	583
28	—	Ref. om Vedtægt ang. Lukningstid for Udsalgssteder i Harstad Strandsted	590
28	—	Ref. om Vedtægt ang. Salg af Tobak til Børn i Svelvik	592
28	—	Ref. om Anvendelse af Kjøbstad-Lovgivningen om Haandværksdrift i Ladestedet Mandal	592
28	—	Reglement for Margarinfabriker m. v.	593
30	—	Skr. om, at Handelsbreve paa Landhandel er stempelpligtige	601
29	Aug.	Ref. om Vedtægt for Natarbeide i Bagerier i Hønefos	686
9	Septbr.	Ref. om Vedtægt ang. Lukningstid for Udsalgssteder i Narvik	694
10	—	Skr. ang. Adgangen til uden Handelsborgerskab at sælge Varer ved Auktion i en Kjøbstad	701
12	—	Skr. ang. Meddelelse af Handelsborgerskab til en for ulovlig Brændevinshandel domfældt Person	702

1902			Side
20	Septbr.	Skr. ang. Anbringelsen af det paabudte røde Baand paa Margarin-Emballage	706
22	—	Skr. om, at Haandværksborgerskab ikke udkræves til Plettering af ægte Metaller	720
23	—	Res. om Vedtægt ang. Lukningstid for Udsalgssteder i Stathelle	721
24	—	Skr. ang. Benyttelsen af Ordet „Sætermargarin" som Kvalitetsbetegnelse	722
25	—	Skr. ang. Svendeprøven for Skomagere	722
8	Oktbr.	Res. om Stadfæstelse paa Plan for et Sikkerhedsfond for Bossmo Aktieselskabs Gruber i Mo Herred	737
14	—	Instrux for de i Henhold til Lov om Vragning af Sild af 4 Mai 1901 ansatte Vragere	744
25	—	Res. om Vedtægt ang. Lukningstid for Udsalgssteder i Tryfil Herred	768
25	—	Res. om Forandringer og Tilføielser i Fareklassifikationen for Ulykkesforsikring	769
22	Novbr.	Res. om Vedtægter ang. Lukningstid for Udsalgssteder i Aker Herred	872
27	—	Cirk. ang. Konfiskation af Sildetønder, som ikke opfylder Lovens Fordringer	874
28	—	Cirk. ang. Mærkning af Sildetønder	875
28	—	Cirk. ang. Beslutning til Lov om Tillæg til Lovene om Sildetønder og om Vragning af Sild	875
29	—	Lov indeholdende Tillæg til Lov om Sildetønder af 26 Mai 1900 og Lov om Vragning af Sild af 4 Mai 1901	876
6	Decbr.	Res. om Stadfæstelse paa Plan for Nes Værks Sikkerhedsfond til Øiestad Fattigkommune	884
6	—	Ref. om Godtgjørelse til vedk. Toldoppebørselsbetjent for Opkrævning af den i Lov om Vragning af Sild af 4 Mai 1901 § 3 fastsatte Afgift	884
20	—	Lov om Rettergangsmaaden i Handelssager	911

Jurisdiktions- og Grændseforandringer, Delinger, Navneforandringer for Distrikter.

1902			Side
3	Jan.	Res. ang. Deling af Skjerstad Prestegjæld og Oprettelse af et nyt Fauske Prestegjæld m. v.	2
15	Febr.	Res. ang. Deling af Holt Prestegjæld og Oprettelse af Tvedestrand Sognekald	69
8	Marts	Res. om Deling af Fuse Herred	113
9	April	Res. ang. Oprettelse af Bjoestranden Annexsogn i Fjelberg Prestegjæld	168
16	—	Skr. ang. Deling af Sulen Fordmoderdistrikt	235

1902			Side
10	Mai	Skr. ang. Deling af Ytre Holmedals Jordmoderdistrikt	264
15	—	Skr. ang. Deling af Jordmoderdistriktet Heradsbygden, Leiret og Strandbygden i Elverum	273
22	—	Res. om Deling af Selbu Thinglag	545
31	—	Res. om Henlæggelse af Gamvik fra Lebesby til Tanens Lægedistrikt	551
31	—	Skr. ang. Deling af Skedsmo Herreds Jordmoderdistrikt	551
3	Juni	Skr. ang. Deling af Ankenes Jordmoderdistrikt	554
3	—	Skr. ang. Deling af Balsfjorden Jordmoderdistrikt	554
3	—	Skr. ang. Omregulering af Statlandets og Selje Jordmoderdistrikter	554
3	—	Skr. ang. Deling af Lyngdals Jordmoderdistrikt	554
17	—	Skr. om Udskillen af 2 nye Distrikter af Sletten Jordmoderdistrikt	575
15	Juli	Res. ang. Deling af Thinglagene Fredriksværn, Brunlanæs, Tjølling og Hedrum i 2 Maanedsthingskredse	619
9	Septbr.	Skr. ang. Deling af Tysfjord Jordmoderdistrikt	700
27	—	Res. ang. Oprettelse af Hjelmen Annexsogn i Manger Præstegjæld	723
27	—	Res. ang. Oprettelse af Melø Præstegjæld	723
18	Oktbr.	Res. ang. Deling af Næsseby Herred	761
18	Novbr.	Skr. ang. Deling af Ibbestad og af Skjervø Jordmoderdistrikt	868
6	Decbr.	Res. ang. Deling af Aremarks Herred	883
6	—	Res. ang. Henlæggelse af endel Gaarde fra Siredalens til Fjotlands Præstegjæld, Herred, Thinglag og Lensmandsdistrikt	883
13	—	Res. om Forandring af Grænsen mellem 16de og 17de Lappedistrikt i Tromsø Amt	890
29	—	Res. ang. Kjøbstaden Lillehammers Fraskillelse fra Faaberg Præstegjæld og Overgang til eget Præstegjæld	928

Kirker og Kirkegaarde.

1901			
5	Oktbr.	Res. ang. Indvielse af et Bedehus i Strandstedet Vestfossen i Ekers Præstegjæld til Kapel	932
1902			
3	Febr.	Res. om Opførelse af Valebø Kapel i Hollen Præstegjælds Hovedsogn m. v.	57
3	—	Res. om Indvielse af Holmegil Kapel i Aremark Præstegjælds Hovedsogn m. v.	57
13	Marts	Skr. ang. Anvendelsen af den geistlige Lønningslovs § 20, 4de Led, og Kirkelovens § 37, 2det Led paa fattige Sindssyge	116
3	April	Skr. om, hvorvidt der skal svares Kathedraticum og Provste-	

1902			Side
		løn af en ny Annexkirke	160
9 April	Res.	ang. Indvielse af en Forsamlingssal paa Bastø Skolehjem til kirkeligt Brug	168
15 —	Skr.	ang. Adgang til at kjøbe Gravsted paa en Kirkegaard	202
23 —	Skr.	ang., hvorvidt en Person, der er over 60 Aar, kan undslaa sig for at modtage Valg som Kirkeværge	251
7 Mai	Res.	ang. Holmsbu Kapels Overgang til Kommunens Eiendom	262
7 —	Res.	ang. Vestre Gausdals Herreds Overtagelse af Aulestad Kapel	262
14 —	Res.	om særskilt Kirketilsyn for Selens Kapel i Beitstaden Præstegjæld	272
14 —	Res.	om Do. for Hommelvikens Kapel i Malviks Præstegjæld	272
22 —	Skr.	ang. Tilladelse til at modtage Offer til Indtægt for Kirker	545
10 Juni	Skr.	ang. Spørgsmaal om Expropriation af Jord til Paafyldning af Kirkegaarde	565
28 —	Res.	ang. Benyttelse af Landfaldøens og Bragerøens Bedehuse i Drammen til kirkeligt Brug	596
28 —	Res.	ang. Opførelse af et Kapel paa Den Vasser i Tjømø Præstegjæld	597
28 —	Res.	ang. Opførelse af Lademoens Kirke i Baklandets Menighed i Trondhjem	597
15 Juli	Res.	ang. den Tid, hvori Lig i Regelen skal ligge urørt i Jorden, for Kongsbergs Kirkegaarde	619
23 —	Res.	ang. Pligt for Sognepræsten i Gjerstad Præstegjæld til at jordfæste Lig paa Espeland Hjælpekirkegaard	668
26 —	Skr.	ang. Adgangen til at expropriere en Del af en Kirkegaard til offentligt Veianlæg	670
29 Aug.	Res.	om særskilt Kirketilsyn for Holmegils Kapel i Aremark Præstegjæld	688
29 —	Res.	om Opførelse af Kirke for Midtgulen Annexsogn af Bremanger Præstegjæld m. v.	688
9 Septbr.	Res.	ang. den Tid, hvori Lig i Regelen skal hvile urørt i Jorden, for Reinli Kirkegaard i Søndre Aurdal Præstegjæld	695
27 —	Res.	ang. Opførelse af ny Kirke for Heskestad Sogn, Lunds Præstegjæld	723
27 —	Res.	ang. Indvielse af Stensgaard Kapel og Forsamlingshus i Bjørke Sogn, Nannestad Præstegjæld	723
14 Novbr.	Skr.	om, at Udbetalinger af Kirkekassen bør ske efter Anvisning af Kirketilsynet	860
29 —	Res.	ang. Overdragelse af den Stamhuset Jarlsberg tilhørende Borre Kirke til Borre Hovedsogns Menighed	877

1902			Side
6 Decbr.	Reſ.	om ſærſkilt Kirketilſyn for Aaenſire Kapel i Sogndals Preſtegjæld	883
20 —	Reſ.	ang. den Tid, i hvilken Lig i Regelen ſkal ligge urørt i Jorden, for Begravelſespladſen ved Hovedkirken i Veſtre Akers Preſtegjæld	918

Kjøb- og Ladeſteder.

1902			
3 Jan.	Reſ.	ang. Beſtemmelſen af Kjøbſtaden Narviks nye Grænſer	3
18 —	Reſ.	ang. Beſtemmelſen af Ladeſtedet Stenkjærs nye Grænſer	22
15 Marts	Reſ.	om Vaaben for Byen Hønefos	119
29 —	Reſ.	om Forbud mod at anvende Pigtraad til Gjærde i Tromsø	138
21 April	Lov	om Udvidelſe af Ladeſtedet Farſunds Grænſer	240
29 Aug.	Reſ.	ang. Beſtemmelſen af Ladeſtedet Farſunds Grænſer	688

Kommune- og Valgvæſen.

1902			
17 Jan.	Telegram	om, at en Stadsingeniør kan vælges til Formand	13
10 Febr.	Skr.	ang. Fremgangsmaaden ved Valg af Formandsſuppleanter	63
6 Marts	Reſ.	ang. Rødenes Herreds Garanti for Anſvar til Panthaverne i Anl. af de fra Akershus Brandaſſurancefor. til Rødenes gjenſ. Brandforſikr.foren. overførte Eiendomme	104
20 —	Reſ.	ang. Jølſter Herreds Garanti for Jølſters gjenſ. Brandforſikringsſelſkab	124
21 April	Lov	indeholdende Forandringer i Lov af 14 Januar 1837 om Formandſkaber paa Landet med Tillægslove af 27 Juli 1896 og 29 Mai 1901	238
21 —	Lov	indeholdende Forandringer i Lov af 14 Juli 1837 om Formandſkaber i Kjøbſtæderne med Tillægslove af 27 Juli 1896 og 29 Mai 1901	239
26 —	Skr.	ang. Lovligheden af et Kommuneſtyres Beſlutning om et Salg, hvori nogle af Kommuneſtyrets Medlemmer var intereſſerede	254
26 Juni	Skr.	ang., hvorvidt en Forligelſeskommisſær kan fordre ſig fritaget for kommunale Hverv	582
28 Aug.	Reſ.	ang. Arendals Byſtyres Overtagelſe af Forvaltningen af afdøde Adjunkt Nils Mathias Aalholms og Huſtru Hanna Cecilie, født Foſs' Dødsbos Midler	683
27 Septbr.	Skr.	ang. Inhabilitet ved Beſættelſen af Beſtillinger paa Grund af Slegtſkabsforhold til en Anſøger	724
2 Decbr.	Skr.	om, at en Sognepreſt ikke ſom Forligelſeskommisſær	

1902 Side

kan negte at modtage Valg som Formand i Skole- eller Fattigstyre 880
6 Decbr. Skr. ang. Valg af Overformyndere for et Thinglag, der omfatter flere Herreder 884

Kongen og Kongehuset.

1902
2 April Kundgj. ang. Kongens Reise udenfor de forenede Riger og Rigernes Styrelse under hans Fravær 158
9 Juni Kundgj. ang. Kongens Gjenovertagelse af Rigets Bestyrelse 564

Landvæsen.

1902
3 Jan. Res. ang. Anvendelsen af Pigtraad til Gjærde i Løiten Herred 2
8 Febr. Res. ang. Do. i Sørum Herred 61
8 — Res. om Forbud mod Renbeitning i Lærdal Herred . . 62
8 — Res. ang. Bevilgning til Norges Landbrugshøiskole . . 62
20 — Skr. ang. Dyrlægers Godtgjørelse for Reiser i Anledning af smitsomme Husdyrsygdomme 75
22 — Res. om Forandring i Plakat af 6 Juni 1894 ang. Husdyrindførselen fra Sverige 76
29 Marts Regler for Undersøgelse af det til Karantænefjøsene fra Sverige indførte Kvæg 149
11 April Cirk. om Indberetning fra Dyrlæger til de militære Korpser m. v. ang. smitsomme Hestesygdomme 198
7 Juni Res. om Forbud mod Anvendelse af Pigtraad til Gjærde i Harstad Byggekommune, Trondenæs Herred . . 557
7 Juli Res. ang. Reglement for Afhændelse og Bortforpagtning af Statens Jord m. v. i Finmarkens Amts Landdistrikt 605
15 — Res. om Forbud mod Renbeitning i Opdal Herred . . 614
29 Aug. Res. ang. delvis Forbud mod Pigtraads Anvendelse til Gjærder i Agdenes Herred 687
13 Decbr. Res. om Forandring af Grænsen mellem 16de og 17de Lappedistrikt i Tromsø Amt 890

Love og Grundlovsbestemmelser.

1902
18 Jan. Lov om Lærerskoler og Prøver for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen 14
8 Febr. Res. om Ikrafttræden af Lov om Thinglysning i Kristiania 61
8 Marts Lov om Kontrol med Tilvirkning af og Handel med Margarin og Margarinost m. v. 105

1902		Side
17 Marts	Lov indeholdende Tillæg til Lovgivningen om Stempelafgift	120
29 —	Lov indeholdende Tillæg til Lovene om Underholdningsbidrag af 6 Juli 1892	133
29 —	Lov indeholdende Forandring i Lov om Patenter af 16 Juni 1885	134
29 —	Lov om Udvidelse af Kjøbstaden Bodøs Havnedistrikt	135
21 April	Lov om Forandringer i §§ 3, 12, 32 og 33 i Lov om høiere Almenskoler af 27 Juli 1896	237
21 —	Lov indeholdende Forandringer i Lov af 14 Januar 1837 om Formandskaber paa Landet med Tillægslove af 27 Juli 1896 og 29 Mai 1901	238
21 —	Lov indeholdende Forandringer i Lov af 14 Januar 1837 om Formandskaber i Kjøbstæderne med Tillægslove af 27 Juli 1896 og 29 Mai 1901	239
21 —	Lov om Udvidelse af Ladestedet Farsunds Grænser	240
14 Mai	Lov om det praktisk-teologiske Seminar	268
14 —	Lov indeholdende Forandringer i Lov ang. Jagt og Fangst af 20 Mai 1899	268
14 —	Lov indeholdende Forandringer i Lov om Norges Bank af 23 April 1892	270
22 —	Grundlovsbestemmelse ang. Forandring i Grundlovens §§ 52 a og 53 a	277
22 —	Lov om Adgang til at udnævne Væresdoktorer ved Universitetet	277
22 —	Lov indeholdende Forandring i Lov ang. Salg af den Universitetet tilhørende Gaard Tøien med Kjølberg af 9 Mai 1863	277
22 —	Lov indeholdende Forandringer i og Tillæg til Lov om Den norske Enkekasse af 21 Juni 1895 med Tillægslove af 9 Mai 1896 og 8 April 1899	278
22 —	Lov ang. Forandring i de Regler, hvorefter de under Kirkedepartementets Bestyrelse hørende Fonds skal anbringes og gjøres frugtbringende	281
22 —	Lov om Tab af Stemmeret ved Domfældelse for strafbare Handlinger	281
22 —	Lov ang. Tillæg til Lov af 18 Juni 1884 om Udskjænkning og Udsalg af Øl, Vin, Mjød og Cider i Kjøbstæderne og Ladestederne	282
22 —	Lov om Afhændelse af Statens Jord og Grund i Finmarkens Amts Landdistrikt	282
22 —	Lov indeholdende Tillæg til §§ 18, 19 og 20 i Lov ang. Bergværksdriften af 14 Juli 1842 m. v.	284
22 —	Lov indeholdende Forandringer i Lov af 27 Juli 1895 om Aldersgrænse for fastlønnede Officerer af Armeen og Marinen	285

1902			Side
22	Mai	Almindelig borgerlig Straffelov	286
22	—	Lov om den almindelige borgerlige Straffelovs Ikrafttræden	378
22	—	Lov indeholdende Forandringer i Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1 Juli 1887	391
22	—	Lov om Rettergangsmaaden i Straffesager af 1 Juli 1887, saaledes som den efter de ved senere Love indførte Forandringer vil lyde fra 1 Januar 1904	415
22	—	Militær Straffelov	504
22	—	Lov indeholdende Forandringer i Lov om Rettergangsmaaden i militære Straffesager af 29 Marts 1900	533
24	—	Lov indeholdende Forandring i og Tillæg til Lov af 17 August 1848 om Sindssyges Behandling og Forpleining	547
31	—	Res., hvorved Lov om Thinglysning i Kristiania af 21 December 1901 gjøres gjældende for Bergen	550
22	Novbr.	Grundlovsbestemmelse, der træder istedetfor §§ 1 og 2 i Grundlovsbestemm. af 6 Juni 1878 indeholdende Forandringer i Grundlovens §§ 57 og 58	870
29	—	Lov indeholdende Tillæg til Lov om Sildetønder af 26 Mai 1900 og Lov om Vragning af Sild af 4 Mai 1901	876
20	Decbr.	Lov om Rettergangsmaaden i Handelssager	911
20	—	Lov ang. Forandring i Lov om Konsulatvæsenet af 15 Juni 1878	915
20	—	Lov om forlænget Gyldighed af Lov af 3 April 1895, indeholdende Forandringer i Lov om Fredning af Lax og Sjøørret m. v. af 20 Juni 1891	917

Maal og Vægt.

1902			
8	Marts	Res. om Tillæg til Reglement for Justervæsenet af 17 Juni 1886	109

Medicinal- og Sundhedsvæsen.

1902			
11	Jan.	Skr. ang. en Distriktslæges Godtgjørelse for at have tilseet en under et Slagsmaal tilskadekommen Person	9
14	—	Skr. om, at Lægens Navn under en Recept ikke bør paaføres med Stempel	11
22	—	Skr. om, hvorvidt en Lærer, der lider af Lungetuberkulose, kan afskediges	24
8	Febr.	Res. ang. Honorar for Ordføreren i Arendals Sundhedskommission	63
15	—	Res. ang. Forandring i Reglement for farmaceutisk Medhjælperexamen m. v.	69
20	—	Skr. ang. Dyrlægers Godtgjørelse for Reiser i Anledning af smitsomme Husdyrsygdomme	75

1902		Side
22 Febr.	Ref. ang. Bevilgning til Rigshospitalet og Fødselsstiftelserne m. v.	78
5 Marts	Skr. ang. Honorar for Erklæring af Læge, der er Medlem af Værgeraad, m. v.	103
15 —	Plakat ang. Forsigtighedsregler ved Udlevering af Kali- eller Natronlud	117
15 —	Ref. om Kostgodtgjørelse for en Assistent ved det hygieniske Institut	119
15 —	Skr. ang. Jordmødres Pligt til at anmelde Fødsler	119
20 —	Kundgj. om at Porto Alegre i Brasilien skal ansees smittet af Pest, og at Smyrna m. v. ikke længere skal ansees pestsmittet	124
22 —	Skr. ang. Udredelsen af Betaling til Læger for særskilte Udskrifter af retsmedicinske Forretninger	126
29 —	Ref. ang. Godkjendelse af „Gudbrandsdalens Slagteri" paa Lillehammer som kommunalt Slagteri og Indførsel af kommunal Kjødkontrol m. v.	137
8 April	Instrux for Statsdyrlægen for det Vestenfjeldske	164
21 —	Ref. ang. Stillingen som Ordfører i Sundhedskommissionen i Ankenes Herred og i Kjøbstaden Narvik	243
30 —	Skr. om, at Sundhedsforskrifterne for den bymæssig regulerede Del af Ankenes Herred antages fremdeles gjældende for Narvik	255
5 Mai	Skr. ang. Ordning med Hensyn til fornøden Fødselshjælp i Trondhjem	261
12 —	Skr. om, at Tuberkuloselovens § 8 ikke er til Hinder for Fastsættelsen af alm. Bestemmelser om offtl. ansatte Desinfektørers Virksomhed	265
22 —	Kundgj. om, at Permambuco og Paranagua samt britisk Østafrika ansees smittede af Pest, og at Rio de Janeiro ikke længer skal ansees pestsmittet	543
24 —	Lov indeholdende Forandring i og Tillæg til Lov af 17 August 1848 om Sindssyges Behandling og Forpleining	547
4 Juni	Rundskr. ang. de Flasker, der kan bruges ved Udlevering af Lud	554
7 —	Ref. ang. Lønsregulativ for visse Funktionærer ved det nye Sindssygeasyl ved Bodø	562
10 —	Skr. ang. en Jordmoders Klage over Hjælpekonernes Praxis i Distriktet	565
11 —	Skr. ang. Udredelse af Skyds- og Kostgodtgjørelse til Helseraadets Formand paa Reise i Anledn. af Anlæg af Begravelsespladse	567
13 —	Skr. ang. Udgifterne ved Behandling af Skurvpatienter	570
16 —	Kundgj. om, at Havnene i Argentina samt Madagaskar	

1902 Side

		ansees smittede af Pest, og at britisk Østafrika ikke længere skal ansees pestsmittet	573
19	Juni	Skr. ang. Forstaaelsen af Tuberkuloselovens § 6, sidste Punktum	577
19	—	Skr. ang. Omkostningerne ved Behandlingen af fattige tuberkuløse Patienter	577
20	—	Cirk. ang. Pakningsregler for Postforsendelse af smitteførende Materiale fra Sundhedskommissionerne til det hygieniske Institut	578
28	—	Res. ang. Stillingen som Ordfører i Sundhedskommissionerne for Grytten og Hen Herreder	597
28	—	Res. om Oprettelse af Apothek ved Arne Fabriker i Haus Herred	600
28	—	Res. om Do. ved Otta Jernbanestation i Vaage Herred	600
22	Juli	Cirk. om Meddelelse til Sundhedskommissionen ang. Mandskaber, der dimitteres fra Session eller Militærtjeneste paa Grund af smitsom Sygdom	621
23	—	Res. om nye Sundhedsforskrifter for Hvaler Herred	624
23	—	Res. om Forandring af § 8 i Sundhedsforskrifterne for Hamar	624
23	—	Res. om Sundhedsforskrifter for Stor-Elvedalens Herred	624
23	—	Res. om nye Do. for Ullensvang Herred	624
23	—	Res. om nye Do. for Steigens Herred	624
23	—	Res. om Tillæg til Sundhedsforskrifterne for Ørnes Herreds Fiskevær	625
23	—	Res. om Sundhedsforskrifter for Maalselvens Herred	625
23	—	Res. ang. Indkjøb af en Gaard til Brug for Distriktslægen i Gildeskaal	669
15	Aug.	Skr. ang. Jordmødres Anmeldelse af Fødsler m. v.	678
9	Septbr.	Res. ang. Taxt og Tid for Kjødkontrol udenfor Kontrolstationen i Stavanger	693
9	—	Res. ang. Regulativ for Rønvik Sindssygeasyl ved Bodø	695
18	—	Skr. ang. en behandlende Privatlæges Pligt til at anordne Desinfektion	705
16	Oktbr.	Kundgj. om, at Odessa skal ansees smittet af Pest og Pernambuco ikke længere ansees pestsmittet	759
25	—	Res. om Forandring i Sundhedsforskrifterne for Bergen	767
25	—	Res. om nye Sundhedsforskrifter for Tvedestrand	768
3	Novbr.	Kundgj. om, at Buenos Ayres og øvrige Havne i Argentina ikke længer ansees pestsmittede	782
12	—	Res. om Sundhedsforskrifter for Raade Herred	791
12	—	Res. om Do. for Rakkestad Herred	791
12	—	Res. om Do. for Vaaler Herred (Smaalenene)	792
12	—	Res. om Do. for Tonset Herred	792
12	—	Res. om nye Do. for Ladestedet Svelviken	792
12	—	Res. om nye Do. for Østre Moland Herred	792

1902			Side
12	Novbr.	Res. om nye Sundhedsforskrifter for Herred Herred . .	793
12	—	Res. om Forandring i og Tillæg til Sundhedsforskrifterne for Vaagan Herred og om nye Sundhedsforskrifter for Herredets Fiskevær	793
12	—	Res. om Sundhedsforskrifter for Bardo Herred . . .	793
12	—	Res. om Do. for Nordreisen Herred	793
12	—	Skr. ang. Sundhedskommissionens Adgang til at give Fattigvæsenet Paalæg m. H. t. Anbringelsen af udsatte ikke-skolepligtige Børn	859
18	—	Skr. ang. Udførelsen af Kontrol med Overholdelsen af de hos en Tuberkulosepatient paabudte hygieniske Foranstaltninger	867
20	—	Skr. ang. Udgifterne ved Abnormskoleelevers Indlæggelse paa Sygehus	868
22	—	Plakat om Forandring i Plakat af 16 Juni 1894 ang. Indførsel af Husdyr m. v.	871
22	—	Res. om Forandring i Sundhedsforskrifterne for Fjelberg Herred	871
22	—	Res. om Sundhedsforskrifter for Liernes Herred . . .	871
22	—	Res. om Do. for Kolvereid Herred	872
26	—	Skr. ang., hvorvidt et tæringssygt Barn kan tillades at deltage i den alm. Folkeskole	874
28	—	Cirk. ang. Meddelelse til militære Læger om Tilfælde af ondartet epidemisk Sygdom i Exercerpladsenes Nærhed	875
1	Decbr.	Kundgj. om, at Rio de Janeiro, Campos og Victoria i Brasilien skal anses smittede af Pest	880
1	—	Skr. ang. en Distriktslæges Honorar for kvarantænemæssig Undersøgelse af et Fartøi	880
2	—	Skr. ang. Udredelsen af Kostgodtgjørelsen til en Distriktslæge for Desinfektion efter en af Lungetæring død Sindssyg	880
6	—	Res om Sundhedsforskrifter for Øvrebø Herred . . .	882
6	—	Res. om Do. for Vennesla Herred	882
6	—	Skr. ang. en privat praktiserende Dyrlæges Ret til at varetage det Offentliges Interesse ved ondartet smitsom Husdyrsygdom	884
13	—	Res. om Sundhedsforskrifter for Tolgen Herred . . .	890
13	—	Res. om Do. for Randøsund Herred	890
13	—	Res. om Do. for Hægeland Herred	890
13	—	Kundgj. om, at Odessa, Kapstaden og Port Elisabeth ikke længer skal anses pestsmittede	911
20	—	Res. om nye Sundhedsforskrifter for Eidsvold Herred .	918
29	—	Res. om nye Do. for Saude Herred	921
29	—	Res. om nye Do. for Farsund	921
29	—	Res. om nye Do. for Skjervø Herred	921

1902 Side
29 Decbr. Res. om Forandring i Bestemmelserne ang. Reknes Hospitalstiftelses Bestyrelse m. v. 921
31 — Skr. ang. en Kommunes Adgang til Refusion for Udlæg ved Distriktslægens Reiser til fattige Syge . . . 930

Militærvæsen, Værnepligt.

1901
25 Novbr. Instrux for Militærkonsulenten i Stockholm 933
1902
9 Jan. Skr. ang. Udskrivning af Trænmandskaber af Fjordenes Bataljons Udskrivningsdistrikt samt af Sygebærere til nordenfjeldske Sanitetskompani 7
18 — Res. ang. Stillingen som Krigsadvokat i Marinen . . . 22
30 — Rundskr. ang. Allarmsignaler til Indkaldelse af Landstormen ved Mobilisering 27
3 Febr. Reglement for Telegraf- og Telefonvæsenets Ordning i Felt 39
3 — Res. om Embedsrang og Uniform for Værftsdirektøren og Underdirektørerne ved Marinens Hovedværft . . . 57
11 — Cirk. ang. Militæres Forsørgelse 64
11 — Bestemmelser om Uniform for Marinens Krigsadvokater . 65
22 — Res. om Tillæg til Regulativ ang. Godtgjørelse for midlertidig Overtagelse af militært Embedes Bestyrelse . 77
22 — Res. om Kostgodtgjørelse for Generalkrigsadvokaten og Krigsdommere m. fl. 78
8 Marts Res. om Forpligtelse for Landvæbningens Bedømmelseskommissioner til at undersøge sjøværnepligtige Mandskaber 112
15 — Res. ang. værnepligtige Sanitetsofficerers Tjenestetid og Tjenestepligt 119
29 — Res. ang. Reglement for Marinens Sanitet 140
29 — Res. ang. Forandring i Planen for den norske Armes Organisation 147
29 — Skr. ang. den militære Domsmænd, Retsvidner, Protokolførere samt Vidner tilkommende Godtgjørelse . . . 155
9 April Res. ang. Ophævelse af II Del, Værftstjenesten m. v., i Reglement for Landtjenesten ved Marinen . . . 169
9 — Res. om Reglement for Sjøkrigsskolen 169
9 — Res. ang. Lønsregulativ for Underofficerer og Menige i Marinens Korpser, Reglement for Tjenestetillæg for Marinens Officerer og Regulativ for Tillæg under Sjøtjenesten m. v. 187
11 — Cirk. om Indberetning fra Dyrlæger til de militære Korpser m. v. ang. smitsomme Hestesygdomme 198
11 — Regulativ for Marinens Sanitetskorps's Skoler . . . 200
21 — Res. ang. Hestegodtgjørelsen for endel Officerer og ang. Regler for Officerers Hestehold 244

1902			Side
3 Mai	Res.	ang. Udfærdigelse af Regler vedrørende Beregning af Indkvarteringsevnen m. v. samt om Forandringer i Reglement for militære Rekvisitioner i Krigstilfælde	257
3 —	Res.	om Forandring i Reglement for Udskrivning af Heste og Kjøretøier til Feltbrug	257
3 —	Res.	ang. Ansættelses- og Aflønningsvilkaar for civilmilitære og civile Funktionærer ved Armeens Opsætning paa Feltfod	258
3 —	Res.	ang. Bestemmelser for Landtjenesten ved Marinen	259
10 —	Skr.	ang. Lensmændenes Forhold ved Underretning om Mobilisering	264
22 —	Lov	indeholdende Forandringer i Lov af 27 Juli 1895 om Aldersgrænse for fastlønnede Officerer af Armeen og Marinen	285
22 —	Militær Straffelov		504
22 —	Lov	indeholdende Forandringer i Lov om Rettergangsmaaden i militære Straffesager af 29 Marts 1900	533
31 —	Parolbefaling	om, at berusede sjømilitære Mandskaber ikke skal sendes med Passagerfartøi eller Jernbane	551
14 Juni	Res.	ang. forandrede Bestemmelser om Marinens fastlønnede Intendanturofficerers Pensionering samt ang. Marineingeniørers Indlemmelse i Pensionskassen for Statens Tjenestemænd	571
22 Juli	Cirk.	om Meddelelse til Sundhedskommissionen ang. Mandskaber, der dimitteres fra Session eller Militærtjeneste paa Grund af smitsom Sygdom	621
31 —	Parolbefaling	ang. Tilladelse til at blive staaende à la suite i Marinen	673
30 Aug.	Parolbefaling	ang. de i Sjøtjenestereglementets 1ste Afsnit § 131, Pkt. 1 omhandlede Visiter	689
9 Septbr.	Res.	om midlertidig Distriktsinddeling for Kredsbataljonerne under Tromsø Stifts Forsvar	698
27 —	Res.	om Afgivelse af 320 Mand aarlig fra 7de Udskrivningsdistrikt til Norske Jægerkorps	724
29 —	Parolbefaling	om ilagte Straffes Udsoning paa Vedkommendes Hjemsted	725
4 Oktbr.	Res.	om Forandringer i Plan for den norske Generalstab	730
21 —	Skr.	ang., hvorvidt de udskrevne Mandskaber i Tromsø Stift kan betragtes som hørende til Linjetropperne	764
31 —	Parolbefaling	ang. Embedsrang for Verftsdirektøren ved Carljohansværns Verft	781
4 Novbr.	Cirk.	ang. Forandring i Reglementet for Udskrivning af Heste og Kjøretøier til Feltbrug	783
29 —	Res.	om Regler for Besættelsen af fastlønnede Officersstillinger ved Norske Jægerkorps	878

1902		Side
30 Novbr.	Parolbefaling ang. Atteſter for bortkomne Sager ſamt ang. Anſættelſe af Hydrografer	879
13 Decbr.	Reſ. ang. Heſteholdsgodtgjørelſen for Armeens Kvarterudredere	893
13 —	Reſ. ang. Adgangen for værnepligtige Sanitetskorporaler til at gjennemgaa Kurſet til Uddannelſe af værnepligtige Sanitetsofficerer	894
13 —	Specielle Regler vedk. Indkvartering ſamt Rekviſition af Kvarter	894
29 —	Reſ. om Forandringer i Reſ. af 26 Januar 1901 ang. Jurisdiktionsforholdenes Ordning ved Landmilitæretaten ſamt i Reſ. af 24 Juli 1901 ang. de Afdelinger, der bliver at ligeſtille med Bataljon	922
31 —	Skr. ang. Tilkaldelſe af Skjønsmænd ved Antagelſe af Tjeneſteheſte ifølge Udrederlovens § 3	931
31 —	Skr. ang. Udredelſen af Udgifterne i Anl. af Heſteudſkrivning ved Udrykning	931

Pant.

1902		
8 Febr.	Reſ. om Ikrafttræden af Lov om Thinglysning i Kriſtiania	61
31 Mai	Reſ., hvorved Lov om Thinglysning i Kriſtiania af 21 December 1901 gjøres gjældende for Bergen	550
9 Oktbr.	Cirk. ang. de Pantebogsførere m. fl. ved Lov om Regiſtrering af Skibe paalagte Pligter	743

Penſionsvæſen, Penſions- og Enkekaſſer.

1902		
3 Jan.	Reſ. om Forandringer i Statuterne for Journaliſternes Penſions- og Hjælpeforening	3
8 —	Reſ. ang. Penſionsvedtægter for Kriſtiania Kommunes Tjeneſtemænd	6
22 Mai	Lov indeholdende Forandringer i og Tillæg til Lov om Den norſke Enkekaſſe af 21 Juni 1895 med Tillægslove af 9 Mai 1896 og 8 April 1899	278
14 Juni	Reſ. ang. forandrede Beſtemmelſer om Marinens faſtlønnede Intendanturofficerers Penſionering ſamt ang. Marineingeniørers Indlemmelſe i Penſionskaſſen for Statens Tjeneſtemænd	571
28 —	Reſ. om Beſtemmelſer vedk. Den norſke Enkekaſſes Tarifer	599
22 Septbr.	Reſ. ang. nyt Afſnit II i Enkekaſſens Plan, betitlet „Enkekaſſens Forſikringsvilkaar“	708
22 Novbr.	Reſ. om Forandring af § 4 i Reglerne for Poſtvæſenets Hjælpekaſſe	872

Politivæsen.

1902
3 Jan. Res. om nye Politivedtægter for Eidskogen Herred . . . 1
3 — Res. om Forandring i og Tillæg til Politivedtægterne for Sand Herred, Stavanger Amt 1
3 — Res. om nye Politivedtægter for Steigen Herred . . . 1
14 — Skr. ang. de finmarkske Lensmænds Reiser for at føre Politiopsyn paa Fiskeværene 10
3 Febr. Res. om Tillæg til Politivedtægterne for Drangedal Herred 37
8 Marts Res. om Tillæg til Politivedtægterne for Aker Herred . 108
8 — Res. om Do. til Do. for Løiten Herred 108
8 — Res. om Politivedtægter for Lunde Herred 108
8 — Res. om Do. for Nordvaranger Herred 109
29 — Res. om Do. for Soknedalen Herred 135
29 — Res. om Do. for Bardo Herred 135
29 — Res. om Do. for Salangen Herred 135
9 April Res. om, at Bøder for Overtrædelse af Larviks Politivedtægter skal tilfalde Bykassen m. v. 168
21 — Res. om Politivedtægter og om Vedtægt ang. Adgang til at give offentlige Forestillinger m. v. for Fjære Herred 242
7 Juni Res. om Politivedtægter for Grimstad 557
7 — Res. om Do. for Kviteseid Herred 557
7 — Res. om Do. for Stokken Sogn af Østre Moland Herred 557
14 — Res. ang. Uniform for Politibetjente og Overkonstaber i Arendal 570
28 — Res. om Forandring i Politivedtægterne for Kristiania . 591
28 — Res. om Politivedtægter for Balestrand Herred. . . . 591
28 — Res. om nye Politivedtægter for Orkedalen Herred . . 591
7 Juli Res. om nye Politivedtægter for Trondhjem 605
15 — Res. om Politivedtægter for Sunnelven Herred. . . . 614
23 — Res. om Do. for Grips Herred 623
21 Aug. Meddelelse ang. en Berigtigelse i Politivedtægterne for Tønsberg § 81 680
29 — Res. om Tillæg til Politivedtægterne for Ringsaker Herred 684
29 — Res. om Politivedtægter for Evje Herred, Nedenæs Amt. 684
29 — Res. om Forandring i §§ 61, 62, 63, 64, 65 og 88 i Politivedtægterne for Bergen 684
29 — Res. om Vedtægter ang. Adgang til at give dramatiske og andre offentlige Forestillinger i Dverberg Herred 686
9 Septbr. Res. om Forandringer i og Tillæg til Politivedtægterne for Lillestrøm og Strømmen 692
9 — Res. om Vedtægter ang. Adgang til at give dramatiske og andre offentlige Forestillinger i Skedsmo Herred 693
9 — Res. om Politivedtægter for Farsund 693

1902		Side
25 Oktbr.	Res. om Tillæg til Politivedtægterne for Fredriksværn Herred	768
12 Novbr.	Res. om nye Politivedtægter for Vang Herred	794
22 —	Res. om nye Do. for Stange Herred	871
13 Decbr.	Res. om nye Do. for Ledingen Herred	889
13 —	Res. om Politivedtægt for Arendal m. v.	889
13 —	Res. om Politivedtægt for Ibbestad Herred	889
13 —	Res. ang. Bevilgning af Løn til en Politiassistent i Horten samt ang. Bøder for Overtrædelse af Hortens Politivedtægter m. v.	893

Post- og Telegrafvæsen*).

1902		
9 Jan.	Cirk. ang. Nedlæggelse af Vikerøens Postaabneri m. v.	7
18 —	Cirk. ang. Aabning af Televaagens Postaabneri	22
3 Febr.	Reglement for Telegraf- og Telefonvæsenets Ordning i Felt	38
20 —	Cirk. ang. Betegnelsen af portofrie Avissagsbreve	76
20 Marts	Cirk. om Underholdelse af nye Postaabnerier m. v.	125
24 —	Res. om Portofrihedsattestationsret for endel Funktionærer	127
29 —	Res. om Tillæg til Kontorholdsgodtgjørelsen for Postmesteren i Skien	140
8 April	Skr. ang. Statens Eneret til Befordring af telegrafiske Meddelelser	165
21 —	Telegrafoverenskomst mellem Norge og Sverige	248
28 —	Cirk. ang. Underholdelse af Postaabnerier	254
3 Mai	Cirk. ang. Benyttelsen af en indregistreret Telegramadresse som Betegnelse for Fordringshaveren i en Postanvisning	260
24 —	Cirk. om et nyt Navn m. v. for Teroens Postaabneri	548
20 Juni	Cirk. ang. Forsendelse med Pakkepost af Varer, der agtes gjenudførte ufortoldede eller mod Tilbagebetaling af Tolden	578
20 —	Cirk. om Pakningsregler for Postforsendelse af smitteførende Materiale fra Sundhedskommissionerne til det hygieniske Institut	578
26 —	Cirk. ang. Rettelser i Postreglementets Kap. VI samt ang. Tillæg og Rettelser i Postanstaltfortegnelsen	583
28 —	Res. ang. Forløfte for Bestyreren af Toldexpeditionen for Pakkepostsager i Kristiania	597
4 Juli	Cirk. ang. Regler for Forsendelse med Pakkeposten af Varer, som agtes gjenudførte ufortoldede eller mod Tilbagebetaling af Told	604

*) Se ogsaa under „Traktater".

1902		Side
29 Juli	Cirk. ang. Underholdelse af Laurdal Postaabneri . . .	672
16 Septbr.	Cirk. ang. Nedlæggelse af Kjær Postaabneri	705
23 —	Cirk. ang. Underholdelse af nye Postaabnerier	721
6 Oktbr.	Overenskomst ang. Telefonforbindelsen mellem Norge og	
7 —	Sverige	731
8 —	Cirk. om, at Lærresfjords Postaabneri er gjenoprettet . .	737
16 —	Cirk. ang. Underholdelse af nye Postaabnerier m. v. . .	759
20 —	Res. om Portofrihedsattestationsret for forskjellige Funktionærer	762
27 —	Res. om Zoneinddeling for Telefontrafiken mellem Norge og Sverige	777
24 Novbr.	Cirk. ang. Nedlæggelse af Smines Postaabneri	873
24 —	Cirk. ang. Postopkrævningsforsendelser fra endel Postaabnerier samt ang. Underholdelse af nye Postaabnerier	873
12 Decbr.	Cirk. ang. Underholdelse af nye Postaabnerier	888

Privilegier, Rang, Titler, Ordener.

1902		
3 Febr.	Res. om Embedsrang og Uniform for Værftsdirektøren og Underdirektørerne ved Marinens Hovedværft . . .	57
31 Oktbr.	Parolbefaling ang. Embedsrang for Værftsdirektøren ved Carljohansværns Værft	781

Regjeringen, Embeds-, Bestillings- og Ombudsmænd i Almindelighed.

1901		
25 Novbr.	Instrux for Militærkonsulenten i Stockholm	933
1902		
3 Jan.	Res. ang. Udførelsen af forskjellige offentlige Forretninger i Kjøbstaden Narvik	4
14 Febr.	Skr. ang. en kvindelig Underfogedassistents Beskikkelse som Stevnevidne	66
8 Marts	Res. ang. Bevilgning af Lønninger m. v. til Fogder, Amtskasserere, Skattefogder og Lensmænd . . .	113
29 —	Res. ang. Justitsdepartementets civile Budget	149
18 April	Skr. ang. en Underfogeds Besværing over, at Byfogden forholdt ham Udførelsen af visse sportellønnede Forretninger	236
23 —	Skr. ang., hvorvidt en Person, der er over 60 Aar, kan undslaa sig for at modtage Valg som Kirkeværge .	251
14 Mai	Res. ang. Godtgjørelse til Lensmanden i Vestby for Udførelse af Magistratsforretningerne i Soon, Høien og Hvidsten	272

1902			Side
22 Mai	Res.	ang. Rentetillæg til Nordre Trondhjems Amtmandsembede	545
30 —	Skr.	om, at Udkastelsesforretninger efter den nye Embedsordnings Gjennemførelse bliver at udføre af Lensmændene	550
12 Juni	Res.	ang. Løn og Kontorholdsgodtgjørelse for Formanden i Finmarkens Jordsalgskommission	571
14 —	Skr.	ang. en Lensmands Berettigelse til at udføre offentlige Forkyndelser	572
26 —	Skr.	ang., hvorvidt en Forligelseskommissær kan fordre sig fritaget for kommunale Hverv	582
15 Juli	Res.	ang. Salg af den gamle og Indkjøb af ny Embedsgaard for Sorenskriveren i Eidsvold	620
23 —	Res.	om Henlæggelse af Sager ang. Registrering af Skibe til Indredepartementet m. v.	626
29 Aug.	Skr.	ang. Fritagelse som Medlem af Ligningskommission paa Grund af Alder	689
9 Septbr.	Res.	om Henlæggelse af endel Sager fra Departementet for det Indre, som herefter kaldes Departementet for udenrigske Sager, Handel, Sjøfart og Industri til Justits- og Politidepartementet og til Landbrugsdepartementet	697
25 Oktbr.	Res.	ang. Udførelsen af Magistrats- og Raadstuskriverforretningerne i Fredriksstad	773
25 Novbr.	Skr.	om, at en Sag ang. Forholdsregler mod en Sagfører som Bestyrer eller Inkassator i endel Boer burde expederes af Sorenskriveren selv	874
8 Decbr.	Skr.	ang. Adgangen til at beskikke „adjungerede" Lensmænd	886
13 —	Res.	ang. Bevilgning af Løn til en Politiassistent i Horten	893
20 —	Res.	ang. Bevilgning af Godtgjørelse til Registerførere og Toldkasserere i Anl. af Skibsregistreringen	918

Religion, Gudstjeneste, Geistlighed.

1901			
5 Oktbr.	Res.	ang. Indvielsen af et Bedehus i Strandstedet Vestfossen i Ekers Prestegjæld til Kapel m. v.	932
1902			
3 Jan.	Res.	ang. Deling af Skjerstad Prestegjæld og Oprettelse af et nyt Fauske Prestegjæld m. v.	2
3 —	Res.	om Ansættelse af en resid. Kapellan i Bodin Prestegjæld	3
3 —	Res.	om Do. i Ibbestad Prestegjæld	3

1902			Side
9	Jan.	Skr. ang. Adgang til Deltagelse i Nadverden og Anerkjendelse som Faddere for Medlemmer af Statskirken, som tilhører Frelsesarmeen	7
30	—	Rundskr. ang. Allarmsignaler til Indkaldelse af Landstormen ved Mobilisering	27
3	Febr.	Res. ang. Afholdelse af Konfirmation i Grønlands Menighed i Kristiania	57
3	—	Res. ang. Afholdelse af Gudstjeneste i et Forsamlingshus paa Gaarden Bilet i Borge Hovedsogn	57
5	—	Skr. ang. Pantebogføreres Pligt til at give Skatteopkrævere Oplysning om Fordelinger af Udredelser i Henhold til den geistlige Lønningslovs § 7	60
15	—	Res. om særskilt Konfirmandforberedelse for Tistedalens Kapeldistrikt	67
15	—	Res. ang. Deling af Holt Prestegjæld og Oprettelse af Tvedestrand Sognekald	69
19	—	Skr. ang. en Kirkesangers Forrettelse ved kirkelige Handlinger for Menighedslemmer i fremmed Kirke samt for udenbygdsboende	74
22	—	Res. ang. Lønning af en Hjælpepræst ved Frogner Menighed i Kristiania	77
7	Marts	Skr. ang. Forstaaelsen af den geistlige Lønningslovs § 32, sidste Stykke	104
8	—	Res. ang. Laan til Aflønning af geistligt Embede paahvilende Landskyld m. v.	110
13	—	Skr. ang. Anvendelsen af Lønningslovens § 20, 4 Led, og Kirkelovens § 37, 2 Led, paa fattige Sindssyge	116
14	—	Skr. ang. Konfirmation af Børn fra fremmede Menigheder	117
18	—	Skr. ang. Adgangen til at give et Barn fremmede Slegtsnavne som Fornavne	122
2	April	Skr. ang. Udredelsen af geistlige Tjenestemænds Tilkommende af Sognekommunerne, naar de hertil udlignede Skatter indkommer med mindre Beløb end paaregnet	158
3	—	Skr. ang. Pligt til at meddele Præsterne de til Kirkebøgernes Førelse nødvendige Oplysninger	160
4	—	Skr. ang. Præsternes Modtagelse af frivillige Gaver i Anledning af kirkelige Forretninger	161
9	—	Res. ang. Oprettelse af Bjoestranden Annexsogn i Fjelberg Prestegjæld	168
12	—	Skr. om, hvorvidt Præster har Ret til Kostgodtgjørelse paa Reiser til Udførelse af kirkelige Handlinger	201
16	—	Res. ang. Forvaltning af Nadverens Sakramente ved Aftensangs- og Hverdagsgudstjenester	224

1902			Side
16 April	Res.	ang. Lønning af en Personelkapellan for Sognepræsten i Hadsel Sognekald	224
3 Mai	Res.	om særskilt Konfirmation i Vinne Annexkirke i Værdalens Præstegjæld	257
12 —	Skr.	ang. Kirkesangeres Ret til Skydsgodtgjørelse m. v. ved Fremmøde til kirkelige Forretninger udenfor de regelmæssige Gudstjenester	266
14 —	Res.	ang. Konfirmandforberedelsen i Rugsunds og Aalfotens Annexsogne i Davikens Præstegjæld	272
14 —	Res.	ang. Modtagelse af Offer til det norske Diakonhjem	273
18 Juni	Skr.	ang. Forstaaelsen af den geistlige Lønningslovs § 32 m. v.	575
28 —	Res.	om, at Trediepræstembedet ved Trefoldigheds Menighed i Kristiania skal besættes fast	597
28 —	Res.	ang. Konfirmandundervisningen for Birkaaker Kapeldistrikt i Rennebu Præstegjæld	598
7 Juli	Res.	om Afholdelse af Gudstjeneste i den restaurerede Tanum Kirke i Vestre Bærums Præstegjæld	612
15 —	Res.	om Oprettelsen af et residerende Kapellani i Brandbu Præstegjæld og om Ordningen af Gudstjenesterne m. v. i Præstegjældet	618
15 —	Res.	om særskilt Konfirmation i Brekken Kapel i Røros Præstegjæld	618
23 —	Res.	ang. Pligt for Sognepræsten i Gjerstad Præstegjæld til at jordfæste Lig paa Espeland Hjælpekirkegaard	668
29 Aug.	Res.	ang. Afholdelse af Gudstjenester i Midtgulen Annexkirke, Bremanger Præstegjæld m. v.	688
29 —	Res.	ang. Konfirmandundervisningen i Lindaas Præstegjæld	688
22 Septbr.	Skr.	ang. Adgang til at kombinere Stillingerne som Kirkesanger og Organist	720
27 —	Res.	ang. Oprettelse af Hjelmen Annexsogn i Mangers Præstegjæld	723
27 —	Res.	ang. Oprettelse af Melø Præstegjæld	723
27 —	Res.	ang. Afholdelse af Gudstjenester i Stensgaard Kapel i Bjørke Sogn, Nannestad Præstegjæld	723
27 —	Res.	ang. Prædiken i Skolehuset i Kjølebrønds Kreds i Sannikedals Præstegjæld	723
4 Oktbr.	Res.	ang. Indkjøb af Embedsgaard for Sognepræsten i Fauske Præstegjæld	727
20 —	Skr.	ang. Betaling af Afdrag og Renter af de et Sognepræstembede paahvilende Laan under Ledighed	763
23 —	Skr.	ang. Betaling for Præsteatester til Brug ved Kjøb af Gift	765
25 —	Res.	ang. Salg af den gamle og Indkjøb af ny Klokkergaard for Kirkesangeren i Lenvikens Hovedsogn	772

1902			Side
25 Oktbr.	Res.	ang. Salg af Klokkergaarden i Vessens Præstegjæld	773
25 —	Res.	ang. Salg af Ulstein Præstegaard	773
10 Novbr.	Skr.	ang. personelle Kapellaners Udførelse af kirkelige Forretninger for Medlemmer af andre Menigheder . .	785
12 —	Res.	ang. Henlæggelse af en Del af Domkirkens Sognepræstembedes Kapital til den resid. Kapellan ved St. Johannes Menighed i Stavanger	795
17 —	Skr.	ang., fra hvilken Tid Indtægterne og Byrderne vedk. Embedsgaarden tilfalder den tiltrædende Præst . .	866
2 Decbr.	Skr.	om, at en Sognepræst ikke som Forligelseskommissær kan nægte at modtage Valg som Formand i Skole- eller Fattigstyre	880
6 —	Res.	ang. Henlæggelse af endel Gaarde fra Siredalens til Fjotlands Præstegjæld etc.	883
13 —	Res.	om særskilt Konfirmationsforberedelse for Nordre Etnedalens Sogn i Etnedalens Præstegjæld	891
13 —	Res.	ang. Salg af Klokkergaarden for Hovedkirkesangeren i Mangers Præstegjæld	894
29 —	Res.	ang. Kjøbstaden Lillehammers Fraskillelse fra Faaberg Præstegjæld og Overgang til eget Præstegjæld .	928

Retten.

1902			
13 Febr.	Skr.	ang. Indførelsen af Anmeldelser i Henhold til § 17 i Lov om Forældelse af Fordringer af 27de Juli 1896	65
1 April	Skr.	ang, Forkyndelse af Edsdomme (og Kjendelser) i Paternitetssager	156
14 —	Res.	ang. Maanedsthingenes Afholdelse i Nordre Søndmørs Sorenskriveri	273
20 Juni	Skr.	ang. Anvendelsen af Sportellovens § 106 paa Sagfører beskikket i Henhold til Forordn. af 29 Mai 1750 § 2	577
21 —	Skr.	om, at Meddomsmænd tilkommer Godtgjørelse for Møde til Domsaffigelse i en Aastedssag	579
15 Juli	Res.	ang. Deling af Thinglagene Fredriksværn, Brunlanæs, Tjølling og Hedrum i 2 Maanedsthingskredse .	619
15 —	Res.	ang. Lagmandsthingene for Oslo Lagsogn	619
21 —	Skr.	ang. Forkyndelsen af Indkaldelser m. v. i private Politisager	621
29 Aug.	Res.	om Forandring af Tvedestrands faste Sjørets Distrikt samt om Anordning af fast Sjøret for Narvik . .	688
12 Decbr.	Skr.	ang. en Lensmands Ret til at opslaa Bekjendtgjørelser vedk. hans Distrikt paa det udenfor Distriktet liggende Thingsted	889

1902			Side
20 Decbr.	Lov	om Rettergangsmaaden i Handelssager	912
23 —	Skr.	ang. Rentefoden i Forligelseskommissionernes Kjendelser	920

Sjøvæsen, Havne-, Lods-, Fyr- og Redningsvæsen.

1902			
6 Jan.	Skr.	om, hvorvidt Afgift til Lodsunderstøttelseskassen skal erlægges af de af Lodserne oppebaarne Etmaalspenge	5
8 —	Res.	om Opkrævning af Isafgift i Fredriksstads Havn	6
14 —	Skr.	ang. et Andragende om Styrmandspatent efter Lov af 9 Marts 1901	12
17 —	Telegram	om, at et Formandskabsmedlem, der har fungeret som Medlem af Havnestyret i 3 Aar, antages berettiget til at kræve sig fritaget i 3 Aar	13
3 Febr.	Res.	om Ophævelse af Res. af 14 Decbr. 1895 ang. Opkrævning af Havneafgift i Stavanger ved Toldkassereren	58
17 —	Res.	om Taxter og Regler for Oplægning af Varer paa Sandnes Havnevæsens Brygger	70
22 —	Res.	om Forhøielse af Tonnageafgift i Sandnæs	76
22 —	Res.	ang. Oprettelse af Havnestyre for Udhavnene Baardshavn og Helvigstrand i Vanse Herred	77
22 —	Skr.	ang. et Spørgsmaal om Lodspligt for bugserede Lægtere	79
4 Marts	Forskrifter	for elektriske Anlæg ombord i Skibe	97
11 —	Skr.	om, hvorvidt et Dampskib skulde ansees som gaaende i regelmæssig Rute	115
15 —	Res.	om Forandring i Taxtregulativ for Benyttelse af Havnelods i Stavanger	118
21 —	Skr.	ang. Afgift til Lodsunderstøttelseskassen af en Kjendtmands Milepenge	125
24 —	Res.	om Taxtregulativ for Benyttelse af Egersunds Dampskibsbrygge og øvrige Almindingsbrygger	127
29 —	Lov	om Udvidelse af Kjøbstaden Bodøs Havnedistrikt	135
29 —	Res.	ang, Lodsafløsning og Betaling for Lodsning i Farvandet til Skien	140
3 April	Skr.	ang. Lodspligt for svenske Fartøier, der gaar paa Bankfiske	161
16 —	Res.	om Havnestyre for Udhavnene Sandshavn og Haugsholmen m. v. i Sande Herred, Romsdals Amt	224
22 Mai	Res.	ang. Opkrævning af Afgift efter Havnelovens § 29 ved Toldkassereren i Aalesund	545
7 Juni	Res.	ang. Forhøielse af Tonnageafgiften i Farsund	559

1902			Side
7	Juni	Tillæg til Plakat af 16de Januar 1897 indeholdende Regler til Forebyggelse af Sammenstød mellem Skibe	559
12	—	Res. om Tillæg til Taxtregulativ for Benyttelse af Bergens Havnevæsens Brygger og Kaier	568
23	Juli	Res. ang. Reglement vedrørende Anvendelsen af Lov om Registrering af Skibe af 4de Mai 1901 m. v. . .	626
23	—	Res. ang. Udfærdigelse af Bilbrev	668
26	—	Skr. ang. Bevis for tidligere Fartstid ved Begjæring om Certifikat som Dampskibsmaskinist af 2den Klasse .	671
29	Aug.	Res. om Havneafgift af Varer og Tonnageafgift i Narvik	687
29	—	Res. om Forandring af Tvedestrands faste Sjørets Distrikt samt om Anordning af fast Sjøret for Narvik . .	688
9	Septbr.	Skr. ang. Afgift til Lodsunderstøttelseskassen af Tillæg i Lodsbetalingen for særskilte Farvand	700
12	—	Bestemmelser om Indhugning i Skibe af Kjendingsbogstaver og Registreringsmærke	702
23	—	Skr. ang. Forstaaelsen af Sjøfartslovens § 90 og 98 m. v.	721
6	Oktbr.	Cirk. ang. en Skibsførers Adgang til i Nødsfald at antage Folk til Tjeneste uden Paamønstring for Konsulen .	730
9	—	Cirk. med et exempelvis udfyldt Blad af Skibsregistret .	738
9	—	Cirk. med et exempelvis udfyldt Blad af Skibsmatrikelen og et udfyldt Nationalitetsbevis	740
9	—	Cirk. ang. de Skifteforvaltere, Pantebogsførere, Værgemaalsretternes Formænd og Auktionsbestyrere ved Lov om Registrering af Skibe paalagte Pligter	743
9	—	Skr. ang. Anmerkning i Skibsregistret om Aabning af Akkordforhandling	744
15	Novbr.	Skr. ang. Passagerdampskibes Pligt til at være forsynede med Styringslanterner.	861
1	Decbr.	Res. ang. Opkrævning af Isafgift i Fredriksstad Havn .	880
15	—	Cirk. til Skibsregisterførerne ang. endel Skibsregistreringen vedk. Protokoller og Formularer	897
15	—	Cirk. til Skibsmatrikelførerne ang. endel Skibsregistreringen vedk. Protokoller og Formularer	900
20	—	Res. ang. Bevilgning af Godtgjørelse til Registerførere og Toldkasserere i Anl. af Skibsregistreringen . . .	918

Skatter og Afgifter.

1902			
17	Jan.	Skr. ang. Meddelelse af Kvittering for flere Brugsnummeres Skat i samme Skattebog	14
28	—	Skr. ang. Udskrift af en efter Paalæg af Amtsskattekommissionen udført ny Ligning	26
30	—	Skr. om Beregning af Indtægt af Besætning og Redskaber ved den procentvise Ligningsmethode	29

1902			Side
27	Febr.	Skr. ang. Lovligheden af en Beslutning om Hundeskat	81
27	—	Skr. ang. et Par Skattespørgsmaal	81
8	Marts	Kundgj. ang. Indkomstskat fra 1ste April 1902	108
12	—	Skr. ang. Udpantning for et Skattebeløb hos en Selvskyldnerkautionist for Skattedebitor	116
19	—	Kundgj. ang. Afgift af stempelpligtige Dokumenter og stemplede Spillekort fra 1ste April 1902	122
29	—	Kundgj. ang. Arveafgift, Otteprocentskat og Tiendevogsledning fra 1ste April 1902	129
29	—	Res. ang. Toldafgifter fra 1ste April 1902	130
29	—	Res. ang. Afgift af Malt- og Brændevinstilvirkning fra 1ste April 1902	131
29	—	Res. ang. Forvaltningen af Afløsningssummer for Konge- og Kirketiende tilhørende Embeder m. v.	147
9	April	Kundgj. ang. Afgifter af Malt- og Brændevinstilvirkning m. v. fra 1ste April 1902	166
9	—	Res. ang. Forholdsregler vedk. Hundeafgift i Fredrikshald	166
16	—	Kundgj. ang. Toldafgifter fra 1ste April 1902	203
7	Mai	Res. om Vedtægter ang. Skattetaxter og Fortegnelse over skattepligtige Eiendomme i Farsund	262
7	—	Res. ang. Regler for Skatteligningen i Narvik	263
14	—	Skr. ang. en Brandassuranceforenings Skattepligt	273
15	—	Skr. ang. Beskatning af et Meieri i en By	273
15	—	Rundskr. ang. de nye Bestemmelser om Arveafgift	274
9	Juni	Skr. ang. Skatskrivning af en Kjøbmand, der har forladt Landet, for Formue i herværende Forretning	564
23	—	Skr. ang. Klage over de af Ligningskommissionen efter en Domstols Paalæg foretagne nye Ligninger	580
27	—	Cirk. ang. Schema for Arveanmeldelser	586
24	Juli	Skr. ang. et Spørgsmaal om Skattepligt af Indtægt ved Hugst og Forædling af Tømmer	670
25	—	Skr. ang. Fristen for Begjæring om Overskattekommission	670
29	Aug.	Skr. ang. Anvendelsen af Landsskattelovens § 55	689
2	Septbr.	Skr. ang. hvorvidt Landskyld bestemt i Korn skal opkræves efter aarlig eller tiaarlig Kapitulstaxt	689
2	—	Skr. ang. Arveafgiftsberegningen i et Par nærmere omhandlede Tilfælde	690
20	—	Skr. ang. en Ligningskommissions Afvisning af en Klage som for sent indkommen	707
20	—	Rundskr. ang. Indberetninger om falden og om betalt Brændevins- og Maltafgift	707
20	—	Skr. ang. Indsendelsen af Udskrifter vedk. Brændevins- og Malttilvirkningen	707
29	—	Rundskr. ang. Aflæggelse af særskilte Regnskaber for Statsskatten	725
16	Oktbr.	Res. om Regler for Skatteligningen i Lillehammer	759

1902			Side
16	Oktbr.	Skr. ang. Fradrag i en Fabriks Indtægt for den aarlige Værdiforringelse	760
17	—	Skr. ang. Bemyndigelse til at afholde Udpantning for kommunale Skatter	761
6	Novbr.	Skr. ang. Adgangen til at iligne Betjente ved Brug med eget Skolevæsen og Brugsskolernes Lærere Skoleskat	784
14	—	Skr. ang. Lovligheden af at udlægge Ligningskommissionens Kladdelister til Eftersyn	861
$\frac{15}{20}$	—	Kapitulstaxter for Aaret 1902	862
10	Decbr.	Skr. ang. Indfordringen af Laxeskat og Godtgjørelsen herfor	887

Skogvæsen, Almenninger, Flødning, Kanalvæsen.

1902			
3	Febr.	Res. om Forandring i Skogbrandsreglerne for Nordre Odalen Herred	37
3	—	Res. om Skogvedtægter for Tolgen Herred	37
3	—	Res. om Værnskogsvedtægter for Stamnes Herred	38
3	—	Res. om Reglement for Slipning af Vand gjennem Reguleringsdammen i Prestfos (Buskeruds Amt)	38
8	—	Res. om Godtgjørelse til Amtskassereren i Finmarkens Amt for Oppebørsel m. v. vedk. Fondet til Skogvæsenets Fremme	63
10	—	Tillægsbestemmelse til Brugsreglerne for Budalens Statsalmenning i Guldalen	63
22	—	Res. om Nedsættelse af Afgiften af Trælast, som flødes gjennem Riselven	77
29	—	Res. ang. Tjenestedragt for Personer i Skogvæsenets Tjeneste	147
9	April	Res. om Regler for Flødning af Tømmer i Fusteelven, Vefsen Herred	167
9	—	Res. om Skogbrandsregler for Lierne Herred	168
9	—	Brugsregler for Ringsaker og Nes Bygdealmenning	168
16	—	Res. om Skogvedtægter for Aas Herred	223
16	—	Res. om Skogbrandsregler for Mosviken Herred	223
16	—	Res. om Værnskogsvedtægter for Evenes Herred	223
18	—	Skr. ang. Lovligheden af en Bestemmelse i Skogvedtægter	236
21	—	Res. om Værnskogsvedtægter for Faaberg Herred	243
21	—	Res. om Do. for Gloppen Herred	243
26	—	Brugsregler for Hirkjølens Statsalmenning i Ringebu	253
14	Mai	Res. om Skogbrandsregler for Kviteseid Herred	271
14	—	Res. om Do. for Aa Herred	271
14	—	Res. om Do. for Høilandet Herred	271
22	—	Res. om Tillæg til Taxtregulativet for Nordsjø-Skienskanalen	545

1902			Side
31 Mai	Skr.	ang. Stemmeret ved Valg paa Bestyrelse for en Bygdealmenning	551
7 Juni	Res.	om Skogbrandsregler for Evje Herred	558
7 —	Res.	om Værnskogsvedtægter for Gildeskaal Herred	558
9 —	Skr.	om, at en Lensmand ikke tilkommer Betaling for Bekjendtgjørelse om Valg paa Almenningsbestyrelse	564
12 —	Res.	om Skogbrandsregler for Aasnes Herred	568
12 —	Res.	om Do. for Nordre Lands Herred	568
28 —	Res.	om Do. for Myklands Herred	593
15 Juli	Res.	om Værnskogsregler for Vestre Slidre Herred	615
15 —	Res.	om Skogvedtægter for Vestre Gausdals Herred	615
15 —	Res.	om Skogbrandsregler for Saltdalen Herred	615
15 —	Res.	om Regler for Fællesflødningen i Dokka og Livandselv	615
23 —	Res.	om Skogbrandsregler for Hatfjelddalens Herred	625
24 —		Brugsregler for Volhaugen Statsalmenning i Værdalen	669
29 Aug.	Res.	om Skogbrandsregler for Søndre Frons Herred	687
29 Novbr.	Res.	om Værnskogsregler for Hornindal Herred	877
4 Decbr.	Skr.	ang. Adgangen til at træffe Bestemmelse om Anvendelsen af Afgiftsbeløb, som er lagt paa Salgsaavirke og afsat til Skogkulturarbeider i vedk. Skog	881
13 —	Res.	om Værnskogsregler for Alstahoug Herred	890
13 —	Res.	om Do. for Ankenes Herred	899
16 —		Telegram ang. Skogvedtægters Bekjendtgjørelse og Udlæggelse underet for den hele Kommune	910

Skole- og Undervisningsvæsen.

1902			
4 Jan.		Telegram ang. Formandskabslovens Anvendelse med Hensyn til kommunevalgte Medlemmer af høiere Skolers Forstanderskaber	4
13 —	Skr.	om, hvorvidt et Værgeraad kan beslutte et Barn anbragt i Sindssygeasyl til Observation	9
18 —	Lov	om Lærerskoler og Prøver for Lærere og Lærerinder i Folkeskolen	14
21 —	Skr.	ang. Lov om forsømte Børn af 6te Juni 1896 § 49, første Led	24
22 —	Skr.	om, hvorvidt en Lærer, der lider af Lungetuberkulose, kan afskediges	24
31 —	Skr.	ang., hvorvidt ny Beslutning af Værgeraadet er nødvendig til Anbringelse af et Barn i andet Skolehjem end oprindelig bestemt	29
6 Febr.	Skr.	ang. Bestemmelsen og Fordelingen af et Lærerpersonales Timeantal	61
8 —	Res.	om Godtgjørelse til Markscheideren ved Kongsbergs Sølvværk for Veiledning i Markscheideri	62

1902			Side
15 Febr.	Res.	om Forandring i Reglement for Middelskoleexamen	67
22 —	Skr.	ang. Beregningen af en Lærers Tjenestetid med Hensyn til Alderstillæg	78
26 —	Skr.	ang. Anordning af Undervisning for Børn, som ved Legemsfeil og andre Skrøbeligheder er hindret fra at deltage i den alm. Skole	80
28 —	Rundskr.	ang. Beregningen af Læreres Tjenestetid med Hensyn til Alderstillæg	82
5 Marts	Skr.	ang. Honorar for Erklæring af Læge, der er Medlem af Værgeraad m. v.	103
8 —	Res.	ang. Bevilgning til de offentlige og kommunale høiere Almenskoler	110
8 —	Res.	ang. Bevilgning til Universitetet	111
9 April	Res.	ang. Indvielse af en Forsamlingssal paa Bastø Skolehjem til kirkeligt Brug	168
16 —	Res.	om Reglement for Optagelsesprøven ved Lærerskolerne, for Lærerprøven og for Prøven for Smaaskolelærere samt om Ikrafttræden af Lov om Lærerskoler m. v. af 18de Januar 1902	203
21 —	Lov	om Forandringer i §§ 3, 12, 32 og 33 i Lov om høiere Almenskoler af 27de Juli 1896	237
23 —	Skr.	ang. Adgangen til efter Bestemmelse i Skoleplanen at paalægge et Barn at udføre et forsømt Arbeide ordentlig til næste Dag	251
3 Mai	Res.	om Tillæg til Reglement for Middelskoleexamen	258
3 —	Res.	ang. Anciennitetens Beregning for Lærere ved Kristiania kommunale Middelskoler	260
14 —	Lov	om det praktisk-teologiske Seminar	268
16 —	Skr.	om, at et Værgeraad ikke kan lade legemlig Revselse besørge ved en Politibetjente	275
21 —	Skr.	ang. Læreres Pligt til at tildele legemlig Revselse efter Henstillen fra Værgeraadet	276
22 —	Lov	om Adgang til at udnævne Veresdoktorer ved Universitetet	277
22 —	Lov	indeholdende Forandring i Lov ang. Salg af den Universitetet tilhørende Gaard Tøien med Kjølberg af 9de Mai 1863	277
23 —	Skr.	ang. Dispensation fra Aldersgrænsen for Optagelse i en Lærerskole	548
7 Juni		Bestemmelser om Renhold m. m. i Skoler	555
10 —	Skr.	ang. Forstaaelsen af Lov om forsømte Børns Behandling § 39	565
11 —	Skr.	ang. frivillig Undervisning efter Byskolelovens § 8	566
11 —	Skr.	ang. et Herreds Pligt til at opføre fornødne Udhuse paa lovbefalet Lærerjord	566

1902			Side
17 Juni	Skr.	ang. Udgifterne ved Vikar for Lærer eller Skoleinspektør, der er Medlem af Kommune- eller Skolestyre	574
23 —	Skr.	ang. Indhentelse af Erklæring om Undervisningssproget efter Landsskolelovens § 73	579
24 —	Skr.	ang. Afgjørelsen af, om en Lærerjord har den lovbefalede Størrelse	580
26 —	Skr.	om, at samtlige Værgeraadets Dokumenter bør bero hos dets fungerende Formand	581
26 —	Skr.	ang. Efterforskning af Forbrydelser af Børn under den kriminelle Lavalder	581
26 —	Skr.	om, at Kombination af Tvangsskole og mildere Skolehjem ikke antages tilstedelig	582
28 —	Res.	ang. Anvendelsen af de ved Salg af Tøien Gaard indkomne Midler	598
2 Juli	Skr.	ang. Forstaaelsen af Landsskolelovens § 58, 2 Led	601
2 —	Skr.	ang. Bortsættelsen af et Skolebarn paa Grund af Utøi	601
4 —	Skr.	ang. Bortleie af Lærerboligen i et Skolehus i et Landdistrikt	603
8 —	Skr.	ang. Spørgsmaal om Refusion af Udgifterne til særskilt Undervisning for nogle i et Herred bortsatte Børn	613
12 —	Skr.	ang. Beregning af Godtgjørelse for Affavn af Lærerjord	613
23 —	Res.	om Oprettelse af et midlertidigt Adjunktembede ved Bergens Kathedralskole	668
2 Aug.	Skr.	ang. Fradrag i en offentlig Blindeskoles Forpleiningsgodtgjørelse for den Tid, Elever ligger paa Sygehus for vedk. Forsørgers Regning	673
22 —	Skr.	ang. Tilbagekaldelse af en Opsigelse fra en Lærers Side	680
23 —	Skr.	ang. Adgangen til at forene en Kirkesangerbestilling med en Post som Inspektør ved Folkeskolen	683
26 —	Skr.	ang. Anvendelsen af § 1 i Lov om forsømte Børns Behandling, hvor Paatalemyndigheden finder ikke at burde reise Tiltale	683
4 Septbr.	Skr.	ang. hvorvidt en Kommune pligter at holde Gulvene i Lærerboligerne malte	691
6 —	Skr.	ang. Bestemmelse i en Lønnings Vedtægt om, at Lærere og Lærerinder ikke uden Skolestyrets Tilladelse maatte tage Bopæl i en anden Kommune	692
19 —	Skr.	ang. Amtsskolestyrets Ret til at inspicere Amtets Folkeskoler	706
4 Oktbr.	Res.	om Forandring af § 3 i Bestemmelser om Renhold m. v. i Skoler	727

1902			Side
23 Oktbr.	Skr.	ang. Lovligheden af i en Folkeskoles Plan at paalægge Skolens faste Lærere mod Godtgjørelse at udføre Vikartjeneste under Forfald eller Ledighed . .	766
23 —	Skr.	ang. Bidrag af Amtsskolekassen til en af flere Herreder i Fællesskab oprettet Fortsættelsesskole . . .	766
24 —	Skr.	ang. Godtgjørelsen for Examin. og Censur af Privatister i Religion og Naturfag ved Middelskoleexamen	767
25 —	Ref.	ang. Plan for Smaalensbyernes Tvangsskole . . .	770
25 —	Ref.	ang. Salg af den gamle Klokkergaard og Indkjøb af ny Klokker- og Lærerjord for Kirkesangeren i Lenvikens Hovedsogn	772
25 —	Skr.	ang. en paa Opsigelse ansat Lærers Overgang til fast Ansættelse	774
25 —	Skr.	ang. Optagelse af Skomagerarbeide, Sjømandsarbeide m. v. som Fag i den frivillige Undervisning . . .	774
31 —	Skr.	ang. Statsbidrag i Henhold til Skolelovens § 38 til Arbeidsskoler	781
3 Novbr.	Skr.	om, at der for en Folkeskole kun kan vedtages en Undervisningsplan	783
6 —	Skr.	ang. Adgangen til at iligne Betjente ved Brug med eget Skolevæsen og Brugsskolernes Lærere Skoleskat	784
12 —	Ref.	ang. Regler for Elevers Optagelse, Afgifter, Orden og Disciplin, Undervisning og Prøver ved Norges Landbrugshøiskole	796
12 —	Ref.	ang. Reglement for Examen Artium og Middelskoleexamen	828
18 —	Skr.	ang. Pligt for Brugeren af Lærerjord til at udrede den derpaa faldende Matrikulskat	867
20 Novbr.	Skr.	ang. Udredelsen af Udgifterne ved Abnormskoleelevers Indlæggelse paa Sygehus og Begravelse	868
26 —	Skr.	ang., hvorvidt et tæringssygt Barn kan tillades at deltage i den alm. Folkeskole	874
29 —	Skr.	ang. Adgangen til at paalægge en Lærer at føre Tilsyn med Skolens Udluftning og Rengjøring . . .	878
6 Decbr.	Ref.	om Grundregler for „Selskabet til Hjælp for hjemløs Ungdom" samt om Adgang til at bortsætte forsømte Børn i Selskabets Hjem	882
9 —	Skr.	ang., hvorvidt en konstitueret Lærer har Ret til at oppebære Indtægt af Lærerjord	887
13 —	Ref.	om Plan for Trondhjems kommunale Tvangsskole .	891

Sparebanker.

1902			
8 Jan.	Ref.	om Plan for Rødø Sparebank	6
8 —	Ref.	om Forandringer i Planen for Bjelland og Grindum Sparebank	6

1902			Side
20	Jan.	Reſ. om Forandring i Planen for Koperviks Landsbank	23
27	—	Reſ. om Plan for „Bjarkø Sparebank“	26
30	—	Reſ. om Forandring i Planen for Koperviks Sparebank	27
24	—	Reſ. om Forandringer i Planen for Tromø Sparebank	80
3	Marts	Reſ. om ny Plan for Flekkefjord Sparebank	83
3	—	Reſ. om Forandring i Planen for Bjerkreim Sparebank	83
24	—	Reſ. om forandret Plan for Aasnes Sparebank	128
21	April	Reſ. om Plan for Aa Herreds Sparebank	243
21	—	Reſ. om Forandringer i Planen for Hiterdals Sparebank	243
5	Mai	Reſ. om Forandring i Planen for Hjartdals Sparebank	261
12	—	Reſ. om Do. i Do. for Ekerſunds Landſogns Sparebank	265
20	—	Reſ. om Plan for Tingvolds Sparebank	276
28	—	Reſ. om Forandring i Planen for Stjørdalens Sparebank	549
28	—	Reſ. om Plan for „Bjørnør Sparebank“	550
5	Juni	Reſ. om Forandring i Planen for Gjøviks Sparebank	555
12	—	Reſ. ang. Deling af Melhus Sparebank og om ny Plan for en Bank alene for Melhus Herred	569
12	—	Reſ. om Forandring i Planen for Sandnes Sparebank	569
23	—	Reſ. om Do. i Planen for Sogndals Sparebank	579
3	Juli	Reſ. om Forandring i Planen for Sandeherred Sparebank	603
14	—	Reſ. om Forandringer i Planen for Veø Sparebank	614
9	Septbr.	Reſ. om Plan for „Leinſtranden Sparebank“	698
20	Oktbr.	Reſ. om Forandringer i Planen for Lyngdals Sparebank	763
3	Novbr.	Reſ. om Forandring i Planen for Botne Sparebank	783
6	—	Reſ. om Forandring i Planen for Aa Herreds Sparebank	784
24	—	Reſ. om forandret Plan for Tjømø Sparebank	872
24	—	Reſ. om ny Plan for Kriſtiania Haandværkeres Sparekaſſe	873
4	Decbr.	Reſ. om Forandringer i Planen for Lunde Hovedſogns Sparebank	881
8	—	Reſ. om Forandring i Planen for Bergens Sparebank	886
8	—	Reſ. om Forandringer i Planen for Moſter Sogns Sparebank	886

Sportelvæſen.

1902			
4	Jan.	Skr. ang. Forſtaaelſen af Sportellovens § 12	5
16	—	Skr. ang. Forſtaaelſen af Sportellovens § 4 b	13
24	—	Skr. ang. Beregning af Skiftegebyr for Pantobligationer og Aktier, der ved Regiſtreringen var opført med fit paalydende Beløb	26

1902			Side
29 Jan.	Skr.	ang. Beregningen af Thinglysningsgebyr for forskjellige Erklæringer m. v.	27
5 Febr.	Skr.	ang. Forstaaelsen af Sportellovens § 125, 4 Led	60
5 —	Skr.	ang. Gebyr for Thinglysning af en et Skjøde vedheftet Kjøbekontrakt	60
5 —	Skr.	ang. Gebyr for Thinglysning af Udpantning i Løsøre for Rigsforsikringspræmie	61
11 —	Skr.	ang. Beregning af Skiftegebyr i et Konkursbo	63
11 —	Skr.	ang. Gebyr for Behandlingen af en Gjældssag, hvorunder en afholdt Arrestforretning paastodes stadfæstet	64
13 —	Skr.	om, at Sjøretsmedlemmer ikke tilkommer Betaling for Deltagelse i Sjøforklaringer om Skibsmandskabs Død	66
17 —	Skr.	ang. Mændenes Tilkommende for Skyldsætning af flere Parceller, exproprierede fra flere Eiendomme	70
17 —	Skr.	ang. Betalingen for Forkyndelser i en privat Politisag (Paternitetssag)	71
28 —	Skr.	om, at Sportellovens § 167 ikke hjemler Legater Fritagelse for Thinglæsningsgebyr	83
1 Marts	Skr.	om, at en Lensmand ikke tilkommer Betaling for Opslag af Bekjendtgjørelser om en af Staten holdt Kvægudstilling	83
3 —	Skr.	ang. Anvendelsen af Sportellovens § 4 b	83
13 —	Skr.	ang. Forstaaelsen af Sportellovens § 83, sidste Led	117
15 —	Ref.	ang. Godtgjørelse for Tilsigelse af Lagrette- og Domsmænd i Arendal	118
20 —	Skr.	ang. Udredelsen af Betaling til Læger for særskilte Udskrifter af retsmedicinske Forretninger	126
1 April	Skr.	ang. Forstaaelsen af Sportellovens § 28 c	158
3 —	Skr.	ang, Anvendelsen af Sportellovens § 43	160
3 —	Skr.	ang. en Lensmands Tilkommende for en paa Stedet indstillet Tvangsauktion	160
3 —	Skr.	ang. Anvendelsen af Sportellovens § 56, 4 Led, paa Udpantningsforretninger for en Kommunes Refusionskrav efter Bygningsloven	161
16 —	Skr.	ang. Betaling for Akkordforhandling, der indstilles, umiddelbart efterat den er aabnet	235
18 —	Skr.	ang. Gebyr for Thinglysning af en Paategning paa et Skadesløsbrev	236
1 Mai	Skr.	ang. Forstaaelsen af Sportellovens § 47	255
1 —	Skr.	ang. Forstaaelsen af Sportellovens § 64, 2 Punktum	255
1 —	Skr.	ang. Gebyr for Thinglysning af en Paategning paa et Skadesløsbrev	256
6 —	Skr.	ang. Forstaaelsen af Sportellovens § 173	262
22 —	Skr.	ang. Betaling for Forkyndelser i Haandværksretssager	546

1902			Side
23	Mai	Skr. ang. Forstaaelsen af Akkordforhandlingslovens § 37	547
26	—	Skr. om, at Sportellovens § 30 alene kommer til Anvendelse, naar Registrering begjæres afholdt af Skifteforvalteren eller hans edsv. Fuldmægtig	549
30	—	Skr. ang. Thinglysning uden Gebyr af Indførsel i fast Eiendom for Præmie til Rigsforsikringsanstalten . .	550
5	Juni	Skr. ang. Lokalegodtgjørelse for Exekutioner, der holdes paa Byfogedkontoret	555
9	—	Skr. ang. Forligelseskommissærers Pligt til at anføre, at Henvisningsatteſt er meddelt uden Betaling m. v. .	564
9	—	Skr. om, at en Lensmand ikke tilkommer Betaling for Bekjendtgjørelse om Valg paa Almenningsbestyrelse .	564
20	—	Skr. ang. Anvendelsen af Sportellovens § 106 paa Sagfører beskikket i Henhold til Forordn. af 29 Mai 1752 § 2	577
21	—	Skr. om, at Meddomsmænd tilkommer Godtgjørelse for Møde til Domsaffigelse i en Aastedssag	579
23	—	Skr. om, at Auktion over for Jordafgift udlagt Løsøre ikke er gebyrfri	580
30	—	Skr. om, at der ikke kan kræves Salær for Auktion over et Fattiglems Efterladenskaber efter Fattigstyrets Begjæring	600
9	Juli	Skr. ang. Forstaaelsen af Sportellovens § 143, 1 Led .	613
15	—	Ref. ang. Godtgjørelsen for Tilsigelse af Lagrette- og Domsmænd m. v. i Narvik	620
21	—	Skr. ang. en Lensmands Ret til at kræve Sikkerhed for Betalingen for Forkyndelser i private Politisager .	621
7	Aug.	Skr. ang. Forstaaelsen af Sportellovens § 68, jfr. § 4 .	675
16	Septbr.	Skr. ang. Forstaaelsen af Sportellovens § 174, forsaavidt angaar Forligskommissærer	705
6	Oktbr.	Skr. ang. Betaling for Forkyndelser til Thingsvidne i et Landdistrikt til Brug ved en Haandværksretssag . .	731
5	Decbr.	Skr. ang. Beregning af Gebyr for Thinglysning af et Dokument ang. Frafaldelse af en Ret	881
5	—	Skr. ang. gratis Panteatteſter til Udbetaling af Brandskadeerstatning af den alm. Brandkasse	882
10	—	Skr. ang. Godtgjørelsen for Indfordring af Laxeskat . .	887
10	—	Skr. ang, Forstaaelsen af Sportellovens § 26	887
12	—	Skr. ang. en Lensmands Ret til at opslaa Bekjendtgjørelser vedk. hans Distrikt paa det udenfor Distriktet liggende Thingsted	889
23	—	Skr. ang. Beregningen af Lensmændenes Gebyr for Registrering	920

1902 Side

Statskassen, Statens Eiendomme.

1902

2 April Skr. om, hvorvidt Statens Ret som Grundeier til Deltagelse i eventuel Bergværkdrift fortabes ved Præskription efter Bergværkslovens § 16 159

22 Mai Lov ang. Forandringer i de Regler, hvorefter de under Kirkedepartementets Bestyrelse hørende Fonds skal anbringes ag gjøres frugtbringende 281

22 — Lov om Afhændelse af Statens Jord og Grund i Finmarkens Amts Landdistrikt 282

14 Juni Res. ang. Løn og Kontorholdsgodtgjørelse for Formanden i Finmarkens Jordsalgskommission 571

28 — Res. ang. Deponering af Partialobligationer af Statslaanet af 1902 597

7 Juli Res. ang. Reglement for Afhændelse og Bortforpagtning af Statens Jord m. v. i Finmarkens Amts Landdistrikt m. v. 605

15 — Res. om Tilladelse til Udførsel af Trævirke fra 3 Statseiendomme i Vefsen Herred 620

Stempelvæsen.

1902

12 Febr. Skr. om, hvorvidt et Auktionsskjøde kunde udfærdiges paa ustemplet Papir 65

17 Marts Lov indeholdende Tillæg til Lovgivningen om Stempelafgift 120

19 — Kundgj. ang. Afgift af stempelpligtige Dokumenter og stemplede Spillekort fra 1 April 1902 122

19 — Res. ang. Trykning og Forhandling af nye Stempelmærker 123

26 — Skr. ang. Forstaaelsen af Loven af 17 Marts 1902 . . 129

4 April Skr. om, hvorvidt en Vexel var stempelpligtig 162

4 — Skr. om, hvorvidt en Paategning paa en Vexel betinger Stempelpligt 162

10 — Skr. ang. Forstaaelsen af Stempelafgiftslov af 17 Marts 1902 197

10 — Skr. ang. det samme 197

22 — Skr. ang. Stempelafgift af Transitvexler 251

12 Mai Skr. ang. Kassation af Stempelmerker 265

30 Juni Skr. om, at Handelsbreve paa Landhandel er stempelpligtige 601

18 Septbr. Skr. ang. Stempelpligt for Vexler trukne fra Udlandet paa Norge, men betalbare i Udlandet 705

1902 Side

Storthinget, Stemmeret.

1902

22 Mai Grundlovsbestemmelse angaaende Forandring i Grundlovens §§ 52 a og 53 a 277

22 — Lov om Tab af Stemmeret ved Domfældelse for strafbare Handlinger 281

11 Juni Skr. ang. de for Børn af udflyttede norske Statsborgere gjældende statsretslige Regler 566

22 Novbr. Grundlovsbestemmelse, der træder istedetfor §§ 1 og 2 i Grundlovsbestemm. af 6 Juni 1878 indeholdende Forandringer i Grundlovens §§ 57 og 58 870

Sverige.

1902

21 April Telegrafoverenskomst mellem Norge og Sverige. . . . 248

6 Oktbr. } Overenskomst ang. Telefonforbindelsen mellem Norge og
7 — } Sverige 731

27 — Ref. om Zoneinddeling for Telefontrafiken mellem Norge og Sverige 777

11 Novbr. }
17 — } Telegrafoverenskomst mellem Norge, Sverige og Danmark 787
18 — }

Toldvæsen, Ind- og Udførsel.

1902

29 Marts Ref. ang. Toldafgifter fra 1 April 1902 130

16 April Kundgj. ang. Toldafgifter fra 1 April 1902 203

14 Mai Ref. ang. Oprettelse af 1 Toldbetjentpost i Tromsø Toldistrikt samt af Toldsted i Harstad 272

22 — Ref. ang. Opkrævning af Afgift efter Havnelovens § 29 ved Toldkasereren i Aalesund 545

7 Juni Ref. ang. Forløfte for Toldbetjenten i Harstad samt ang. Grændsen for Harstad Tolddistrikt 563

14 — Cirk. ang. Oprettelsen af Toldsted i Harstad 573

20 — Cirk. ang. Forsendelse med Pakkeposten af Varer der agtes gjenudførte ufortoldede eller mod Tilbagebetaling af Tolden 578

28 — Ref. ang. Forløfte for Bestyreren af Toldexpeditionen for Pakkepostsager i Kristiania 597

4 Juli Cirk. ang. Forsendelse med Pakkepost af Varer, som agtes gjenudført ufortoldede eller mod Tilbagebetaling af Told 604

15 — Ref. om Tilladelse til Udførsel af Trævirke fra 3 Statseiendomme i Vefsen Herred 620

1902			Side
9	Aug.	Skr. ang. Indførsel fra Sverige af toldbare Varer uden Passerseddel i Nordli og Sørli, Nordre Trondhjems Amt	675
9	—	Bekjendtgj. om Forpasning af ufortoldede Varer m. v. til Toldstationen Murumoen i Nordli	675
9	Septbr.	Res. ang. Kontortiden for Drøbaks Toldsted	697
9	—	Res. ang. Do. for Harstad Toldsted	698
9	—	Res. om Ophævelse af Pligt for Toldinspektøren i Bergen til at tage Bopæl i Toldkontorbygningen	698
21	Oktbr.	Bekjendtgj. ang. Opkrævning af Indførselstold af Varer, som indføres landværts fra Sverige til Ankenes Herred	764
29	—	Bekjendtgj. ang. Do. af Varer som indføres landværts til Sydvaranger	780
12	Novbr.	Res. ang. Passerseddel for toldbare Varer, som indføres fra Sverige over Landgrændsen til Salangens og Bardo Herreder	794
29	—	Res. ang. Passerseddel for toldbare Varer, som indføres over Landgrændsen fra Sverige til Ankenes Herred paa anden Maade end med Ofotbanen	877
6	Decbr.	Res. om Godtgjørelse til vedk. Toldoppebørselsbetjent for Opkrævning af den i Lov om Vragning af Sild af 4 Mai 1901 § 3 fastsatte Afgift	884
8	—	Rundskr. ang. Opkrævning af Udførselsafgift af Vaarsild	886
29	—	Bekjendtgj. ang. Forpasning af udenlandske ufortoldede Varer m. v. til Toldstationen Storbergvik i Sørli	920

Traktater, Forhold til Udlandet, Konsulatvæsen.

1902			
9	Jan.	Cirk. ang. Oprettelse af fransk Postanstalt i Kina	7
11	—	Res. ang. Lønnen for Generalkonsulen og Konsulatsekretæren i Shanghai m. v.	8
11	—	Res. ang. Inddragning af det lønnede og Oprettelse af et ulønnet Generalkonsulat i Lissabon	8
18	—	Res. om Tillæg til Anmerkningen ved § 107 Mom. 1 i Konsulatforordningen af 4 November 1886	22
29	—	Noter udvexl. mellem Hans Majestæts Minister i Tokio og den japanske Udenrigsminister ang. gjensidig Anerkjendelse af norske og japanske Maalebreve	934
24 Jan. / 1 Febr.		Overenskomst mellem den norske og den engelske Telegrafadministration ang. Udvexling af Pressetelegrammer til nedsat Pris	30
15	Febr.	Cirk. ang. Oprettelse af tyske Postanstalter i Kina	70
20 Jan. / 18 Febr.		Tillæg til Overenskomst af 20/24 Januar 1899 ang. de særlige Forbindelser mellem den norske og den tyske Postforvaltning	71

1902			Side
21 Febr.	Res.	om Inddragning af Kontorbidrag til Generalkonsulatet i Piræus	76
26 —	Cirk.	ang. Konsulernes Opnævnelse af Mænd til Besigtigelse og Skjøn over norske Skibe	81
26 —	Res.	ang. Kontorbidrag til Vicekonsulen i Santos	128
13 Jan. – 17 Marts	Noter	ang. gjensidig Godkjendelse af Oprindelsesbeviser mellem Norge og Frankrige uden konsulær Visering eller Legalisation	938
8 Febr. – 21 Marts	Noter	udvexl. mellem Udenrigsministeren i Stockholm og den derværende nederlandske Minister ang. gjensidig Anerkjendelse af norske og nederlandske Maalebreve	944
16 April		Tillægsakt af 14 December 1900 indeh. Forandringer i Konvention af 20 Marts 1883 ang. international Beskyttelse for den industrielle Eiendomsret	225
26 —	Skr.	ang. Opkrævning af Postkonventionens Taxter i Montenegro	253
3 Mai	Cirk.	ang. Oprettelse af Postanstalter i Canton m. fl. Steder	260
17 —	Skr.	ang. Opkrævningen af Hovedpostkonventionens Taxter i de portugisiske Kolonier	275
17 —	Skr.	ang. Opkrævningen af Pakkepostkonventionens Taxter i de portugisiske Kolonier	275
19 —	Skr.	ang. Opkrævning af Tillægsporto af Postpakker i Republiken San Domingo	951
22 —	Skr.	ang., hvorvidt et for fransk Legation eller Konsulat indgaaet Ægteskab ansees gyldigt i Norge	546
30 —	Res.	ang. Konsulatafgifterne ved Vicekonsulaterne i Rotterdam og Glasgow	550
12 Juni	Skr.	om, at Kreta har tiltraadt Hovedkonventionen om Verdenspostforeningen m. fl. Overenskomster	569
4 Juli	Res.	ang. Anerkjendelse af Republiken Cuba som selvstændig Stat m. v.	603
3 April – 13 Aug.	Noter	ang. gjensidig gratis Forkyndelse af norske og ungarske Retsdokumenter	676
19 —	Skr.	om at Japan har tiltraadt Overenskomsten om Udvexling af Værdibreve m. v. samt Postpakkekonventionen	680
13 Febr. – 23 Aug.	Noter	ang. Retsanmodninger i Straffesager mellem norske og russiske Domstole	680
28 —	Cirk.	ang. Befordring til og fra Udlandet af Brevkort, forfærdigede af Private	684
30 —	Skr.	ang. Opkrævningen af Hovedpostkonventionens og Postpakkekonventionens Taxter i Republiken Salvador samt om, at „Republique majeure de l'Amerique centrale" udgaar af Konventionernes Exp.regl. m. v.	689

1902			Side
4 Oktbr.	Res.	ang. Varetagelsen af Republiken Cubas og dens Borgeres Interesser i Norge	728
6 —	Cirk.	ang. en Skibsførers Adgang til i Nødsfald at antage Folk til Tjeneste uden Paamønstring for Konsulen	730
9 —	Skr.	ang. en Konsuls Pligt til uden videre at legalisere Underskrifterne paa en Dispache, som efter hans Mening var urigtig	743
16 —	Cirk.	ang. Oprettelse af spanske Postanstalter i Marokko	759
18 —	Skr.	ang. Opkrævningen af Postpakkekonventionens Taxter i San Domingo	762
28 —	Skr.	ang. Mærkning af Trykſager til Storbritannien	780
1 Novbr.	Meddelelse	ang. Ratifikation af Tillægsakt af 14 December 1900 til Konvention af 20 Marts 1883 ang. Beskyttelse af den industrielle Eiendomsret	782
7 —	Skr.	ang. Cubas Tiltrædelse af Hovedpostkonventionen samt Overenskomsterne ang. Udveksling af Postanvisninger, Postinkassationer og Postpakker	784
11 — / 17 —	Telegrafoverenskomst	mellem Norge og Danmark	785
11 — / 17 — / 18 —	Telegrafoverenskomst	mellem Norge, Sverige og Danmark	787
29 —	Res.	ang. svensk-dansk Transitporto for Tidender og Tidsskrifter fra Tyskland m. v.	877
6 Decbr.	Res.	om Forandring af Zoneinddelingen paa norsk Side i den norsk-danske Telefonoverenskomst af 1900	884
10 —	Skr.	ang. Opkrævningen af Hovedpostkonventionens Taxter i Costa-Rica	888
11 —	Skr.	ang. Opkrævningen af Hovedpostkonventionens og Postpakkekonventionens Taxter i Siam	888
12 —	Skr.	ang. Opkrævningen af Postpakkekonventionens Taxter i Bosnien-Herzegovina	888
19 —	Res.	ang. Konsulatforordningens Forandring ved Indførelsen af den nye Betegnelse „Den norske Regjerings Departement for udenrigske Sager, Handel, Sjøfart og Industri“	911
20 —	Lov	ang. Forandring i Lov om Konsulatvæsenet af 15 Juni 1878	915

Tyende.

1902			
2 Juni	Taxter og Regler	for Fæste- og Engagementskontorer i Horten	552

1902 Side

Veivæsen, Jernbaner, Skyds.

1902

3 Jan. Ref. ang. Skyds- og Kostgodtgjørelse for Assistenter ved Fiskeristyrelsens videnskabelige Afdeling 4

6 — Skr. om, at Vinterarbeide regelmæssig maa udføres i Fællesskab af alle Veistykkehavere i en Rode . . . 5

29 — Skr. ang. Forstaaelsen af § 36 i Lov om Skydsvæsenet af 14 Juli 1893 27

22 Febr. Ref. om Kostgodtgjørelse for Generalkrigsadvokaten og Krigsdommere m. fl. 78

15 Marts Ref. om Vedtægt til Beskyttelse af Broer i offentlige Veie i Smaalenenes Amt 118

15 — Ref. om Kostgodtgjørelse for en Assistent ved det hygieniske Institut 119

24 — Rundskr. ang. Udgiftsførselen af Reiseudgifter i beneficerede Sager 128

29 — Skr. ang. den militære Domsmænd, Retsvidner, Protokolførere samt Vidner tilkommende Godtgjørelse . . . 155

12 April Skr. om, hvorvidt Præster har Ret til Kostgodtgjørelse paa Reiser til Udførelse af kirkelige Handlinger . . . 201

12 Mai Skr. ang. Kirkesangeres Ret til Skydsgodtgjørelse m. v. ved Fremmøde til kirkelige Forretninger udenfor de regelmæssige Gudstjenester 266

11 Juni Skr. ang. Udredelse af Skyds- og Kostgodtgjørelse til Helseraadets Formand paa Reise i Anledn. af Anlæg af Begravelsespladse 567

1 Juli Forandring i Driftsreglement for de norske Statsbaner (ang. Befordring af Lig) 601

5 — Skr. ang. Forældelse af Bidrag til Veianlæg samt af Krav paa Erstatning for Grund 604

16 — Skr. ang. Godtgjørelse til Brugeren af en Husmandsplads for Affavn af Jord, afstaaet til det offtl. Veivæsen 620

26 — Skr. ang. Adgangen til at expropriere en Del af en Kirkegaard til offentligt Veianlæg 670

30 — Ref. om, at Skydslovens § 25 ikke længer skal være gjældende for Strandstedet Sand, Stavanger Amt . . 672

30 — Ref. ang. Bevilling til at søge Erhverv ved Reisendes Befordring paa Strækningen Fretheim—Hallingskeid inden Nordre Bergenhus Amt 672

15 Aug. Skr. ang. Anvendelsen af § 4 i Lov om Skyds- og Kostgodtgjørelse af 10 Juli 1894 paa fri Befordring med Jernbane 679

15 Septbr. Ref. ang. Sikkerhedsforanstaltninger vedk. Færdselen paa de Holmestrand—Vittingsfosbanen nærliggende Veie 703

15 — Ref. ang. Driftsreglement for Holmestrand—Vittingsfosbanen 703

1902			Side
15 Septbr.	Res.	ang. Taxter og Regler for Fragtberegningen ved Holmestrand—Vittingsfosbanen	704
22 Oktbr.	Skr.	ang. Skyds- og Kostgodtgjørelse til en Lensmand paa Reiser for at føre Tilsyn med Ombygning af en Bro	764
27 —	Skr.	ang. Do. paa Reiser for at føre Tilsyn med Veiarbeider, der udføres for Kommunens Regning . .	779
3 Novbr.	Res.	ang. Bestemmelser til Beskyttelse af Broer i offentlige Veie i Nordre Bergenhus Amt	782
12 —	Res.	ang. Sikkerhedsforanstaltninger vedk. Færdselen paa de Valdresbanen nærliggende Veie paa Strækningen Eina—Dokka m. v.	794
12 —	Res.	ang. Driftsreglement for Valdresbanen	795
22 —	Res.	ang. Taxter og Regler for Fragtberegningen ved Valdresbanen paa Strækningen Eina—Dokka. . .	872
24 —	Skr.	ang. Indtagelse i Kontrakter med Stationsholdere af Bestemmelse om Hestevisning paa deres Gaarde . .	873
13 Decbr.	Res.	ang. Tillægsbetaling for Reisende med Blandettogs Billet, der benytter Hurtigtog	894

Ægteskab, Forældre og Børn.

1902			
3 Jan.	Res.	om Vedtægt ang. Salg af Tobak til Børn i Kvalsund Herred	1
29 Marts	Lov	indeholdende Tillæg til Lovene om Underholdningsbidrag af 6 Juli 1892	133
1 April	Skr.	ang. Forkyndelse af Edsdomme (og Kjendelser) i Paternitetssager	156
21 —	Res.	om Vedtægt ang. Salg af Tobak til Børn i Vadsø	242
23 Mai	Skr.	ang., hvorvidt et for fransk Legation eller Konsulat indgaaet Ægteskab anses gyldigt i Norge . . .	546
26 Juni	Skr.	ang., hvorvidt et Værgeraad kan meddele en Hustru Ret til at tage Fællesbørnene med sig til Amerika .	582
28 —	Res.	om Vedtægt ang. Salg af Tobak til Børn i Svelvik	592
29 Juli	Skr.	ang. Meddelelse af Attest for, at der fra Skifterettens Side intet er til Hinder for, at Enkemand eller Enke indtræder i nyt Ægteskab	671
23 Oktbr.	Skr.	ang. Beregningen af 6 Maaneders-Fristen i Lov af 6 Juli 1892 (No. 4) § 18	766
5 Novbr.	Skr.	ang. Anvendelsen af samme Lovs §§ 14 og 15 overfor andre end norske Undersaatter	784
12 —	Skr.	ang. Sundhedskommissionens Adgang til at give Fattigvæsenet Paalæg m. H. t. Anbringelsen af udsatte, ikke-skolepligtige Børn	859

Rettelser.

Side 14, i Kolumnetitelen staar „Skyld“ istedetfor „Skat“.
„ 57, 14de Linie fra neden, staar „Halmegil“ istedetfor „Holmegil“.
„ 272, 14de — = — , staar „Malene“ istedetfor „Malme“.
„ 562, 10de — = oven, staar „Indredepartementet“ istedetfor „Landbrugsdepartementet“.
„ 601, Skr. fra Fin.dept. til Amtm. i Buskeruds Amt er tilbagekaldt ved Fin.dept.s Rundskr. af 7de Jan. 1903.
„ 613, 4de Linie i Skr. 8de Juli, staar „bosatte“ istedetfor „bortsatte“.
„ 621, 10de — fra neden, staar „paaskyndte“ istedetfor „forkyndte“.
„ 784, i Kolumnetitelen staar „Ref.“ istedetfor „Cirk.“.

Depotbiblioteket
h050 34 358

Norsk
Lovtidende

1902.